Bundel - Verenigde Vergadering van 28 november 2024

00 Opening
- Oproepbrief VV 28 november 2024

01 Vaststellen agenda
- Concept agenda VV 28 november

02 Lijst van besluiten en toezeggingen VV 26 september 2024
- Lijst van besluiten en toezeggingen VV 26 september 2024
- Bijlage: transcript VV 26 september 2024

03 Mededelingen

04 Insprekers

05 Vragenrondje

06 Stukken ter kennisname
- Audiotranscript commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit 12 november 2024
- Audiotranscript commissie Waterveiligheid en Waterketen 13 november 2024
- Audiotranscript commissie Bestuur, Financiën en Organisatie 14 november 2024

B Bespreekstukken

B.01 Besluit tot toelaten VV-lid
- Dossier 3314 voorblad
- Besluit tot toelaten VV-lid 28 november 2024
- Bijlage: Onderzoeksverslag en advies commissie geloofsbrieven VV-lid 28 november 2024

B.02 Besluit tot toelaten commissielid geen lid
- Dossier 3313 voorblad
- Besluit tot toelating commissielid geen lid 28 november 2024
- Bijlage: Onderzoeksverslag en advies commissie geloofsbrieven H. Noordtzij 28 november 2024

B.03 Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029
- Dossier 3162 voorblad
- Voorstel: Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029
- Bijlage 1: Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029
- Bijlage: Advies auditcommissie Begroting 2025

H Hamerstukken

H.01 Verordening watersysteemheffing 2025
- Dossier 3167 voorblad
- Voorstel: Verordening watersysteemheffing Delfland 2025

H.02 Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing 2025
- Dossier 3166 voorblad
- Voorstel: Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing Delfland 2025

H.03 Middellange termijn financiering HWBP
- Dossier 3284 voorblad
- Voorstel: Middellange termijn financiering HWBP
- Bijlage 1: Middellange termijn financiering HWBP; CWK 5 juli 2024

H.04 Uitgangspunten Legger Delfland - Delflandsedijk

Delfland geeft invulling aan de kamerbrief Water en Bodem sturend en reserveert ruimte voor nu en de toekomst om zo voldoende beschermd te zijn tegen overstromingen. Ruimte voor waterkeringen is nodig om de waterveiligheid op het vereiste veiligheidsniveau te houden en risico's voor bevolking en economie te beperken. De voorliggende uitgangspunten voor het bepalen van de reserveringszones maken dit mogelijk.

- Dossier 3259 voorblad
- Voorstel: Uitgangspunten Legger Delfland - Delflandsedijk
- Bijlage 1: Uitgangspositie actualisatie Legger Delfland - Delflandsedijk (DMS 2351752)
- Bijlage 2: Impactanalyse ruimtelijke reserveringszone (DMS 2351751)

H.05 Cluster peilbesluiten 2024

In 2024 is voor 28 peilgebieden een nieuw peilbesluit nodig. De ontwerp-peilbesluiten hebben ter inzage gelegen van 12 juli 2024 tot en met 23 augustus 2024. Hierop zijn geen zienswijzen ontvangen.

- Dossier 3208 voorblad
- Voorstel: Cluster peilbesluiten 2024
- Bijlage 01 Peilenkaart peilbesluit Aalkeet Buitenpolder peilgebied 4 natuurgebied
- Bijlage 02 Peilenkaart peilbesluit Babberspolder en polder Vlaardingen-oost peilgebied 1 Part 't Nieuwelant
- Bijlage 03 Peilenkaart peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 thv Dijkweg Honselersdijk
- Bijlage 04 Peilenkaart peilbesluit Delflands Boezem 1 thv Kansjesmolensloot
- Bijlage 05 Peilenkaart peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 thv Sportlaan Monster
- Bijlage 06 Peilenkaart peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 4 t.h.v.Wateringseweg
- Bijlage 07 Peilenkaart peilbesluit Holierhoekse en Zouteveense polder, peilgebied 4 en 28
- Bijlage 08 Peilenkaart Peilbesluit Hooipolder peilgebied 9 t.h.v. Rijksstraatweg
- Bijlage 09 Peilenkaart peilbesluit Kerkpolder-Zuid peilgebieden 23 en 25
- Bijlage 10 Peilenkaart peilbesluit Kralingerpolder peilgebied 8 zuidplas Kraaiennest
- Bijlage 11 Peilenkaart peilbesluit Kralingerpolder-Noord peilgebied 1 thv Laan van Zeestraten
- Bijlage 12 Peilenkaart peilbesluit Lage Abtwoudschepolder peilgebieden 12 en 13 thv Abtswoude
- Bijlage 13 Peilenkaart peilbesluit Oranje- en Steendijkpolder peilgebied 6
- Bijlage 14 Peilenkaart peilbesluit Oude Lierpolder peilgebied 1 thv Laan van Adrichem
- Bijlage 15 Peilenkaart peilbesluit polder Berkel peilgebied 45 gedeelte Kleihoogtpad
- Bijlage 16 Peilenkaart peilbesluit polder van Nootdorp peilgebied 1 en 31 wandelbos Laakweg
- Bijlage 17 Peilenkaart peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 1 Windas te Schiedam
- Bijlage 18 Peilenkaart peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 8 twv Prinses Beatrixpark
- Bijlage 19 Peilenkaart peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 14 tpv Sportpad Schiedam
- Bijlage 20 Peilenkaart peilbesluit Schieveen peilgebied 46 ter hoogte van de A13
- Bijlage 21 Peilenkaart peilbesluit Wippolder peilgebieden 1 en 4
- Bijlage 22 Peilenkaart peilbesluit Wippolder peilgebied 2
- Bijlage 23 Peilenkaart Woudse polder peilgebied 9 westelijk deel bedrijventerrein Harnaschpolder
- Bijlage 24 Toelichting peilbesluit Aalkeet-Buitenpolder peilgebied 4 natuurgebied
- Bijlage 25 Toelichting peilbesluit Babberspolder en Vlaardingen-oost peilgebied 1 Park 't Nieuwelant
- Bijlage 26 Toelichting peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 thv Dijkweg
- Bijlage 27 Toelichting peilbesluit Delflands Boezem 1 thv Kansjesmolensloot
- Bijlage 28 Toelichting peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 thv Sportlaan Monster
- Bijlage 29 Toelichting peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 4 t.h.v.Wateringseweg
- Bijlage 30 Toelichting peilbesluit Holierhoekse en Zouteveense polder peilgebied 4 en 28
- Bijlage 31 Toelichting peilbesluit Hooipolder peilgebied 9 t.h.v. Rijksstraatweg
- Bijlage 32 Toelichting peilbesluit Kerkpolder-Zuid peilgebieden 23 en 25
- Bijlage 33 Toelichting peilbesluit Kralingerpolder peilgebied 8 zuidplas Kraaiennest
- Bijlage 34 Toelichting peilbesluit Kralingerpolder-Noord peilgebied 1 thv Laan van Zeestraten
- Bijlage 35 Toelichting peilbesluit Lage Abtswoudschepolder peilgebieden 12 en 13 thv Abtswoude
- Bijlage 36 Toelichting peilbesluit Oranje- en Steendijkpolder peilgebied 6
- Bijlage 37 Toelichting peilbesluit Oude Lierpolder peilgebied 1, thv Laan van Adrichem
- Bijlage 38 Toelichting peilbesluit polder Berkel peilgebied 45 gedeelte Kleihoogtpad
- Bijlage 39 Toelichting peilbesluit polder van Nootdorp peilgebieden 1 en 31 wandelbos Laakweg
- Bijlage 40 Toelichting peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 1 Windas Schiedam
- Bijlage 41 Toelichting peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 8 thv Prinses Beatrixpark
- Bijlage 42 Toelichting peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 14 thv Sportpad Schiedam

Bijlage 43 Toelichting peilbesluit Schieveen peilgebied 46 ter hoogte van de A13
Bijlage 44 Toelichting peilbesluit Wippolder peilgebieden 1 en 4
Bijlage 45 Toelichting peilbesluit Wippolder, peilgebied 2
Bijlage 46 Toelichting peilbesluit Woudse polder peilgebied 9 westelijk deel bedrijventerrein Harnaschpolder
Bijlage 47 Tabel peilvoorstel, vorig peil en peilverschil DMS# 2330864

H.06 Legesverordening 2025 en Toelichting
Dossier 3276 voorblad
Voorstel: Legesverordening 2025
Voorstel: Legesverordening 2025 - wijzigingen gemarkeerd
Bijlage 1: Uitleg bij de Legesverordening Delfland 2025
Bijlage 1: Uitleg bij de Legesverordening Delfland 2025 wijzigingen gemarkeerd

H.07 Bestuurlijke P&C-kalender 2025
Dossier 3161 voorblad
Voorstel: Bestuurlijke P&C-kalender 2025
Bijlage 1: Toelichting Bestuurlijke P&C-kalender 2025

H.08 Treasurystatuut 2025
Dossier 3289 voorblad
Voorstel: Treasurystatuut 2025
Bijlage: Treasurystatuut Delfland 2025 (DSM 2362569)

H.09 Normenkader financiële rechtmatigheid 2024
Dossier 3244 voorblad
Voorstel: Normenkader financiële rechtmatigheid 2024
Bijlage 1: Normenkader financiële rechtmatigheid Delfland, DMSnr. 2349507

H.10 Benoeming lid auditcommissie
Dossier 3335 voorblad
Voorstel: Benoeming lid auditcommissie

H.11 Besluit ontslag op eigen verzoek commissielid-geen lid
Dossier 3328 voorblad
Besluit ontslag op eigen verzoek commissielid geen-lid VV 28 november 2024

H.12 Benoeming commissielid-geen lid namens Natuurterreinen
Dossier 3329 voorblad
Voorstel: Benoeming commissielid - geen lid

H.13 Benoeming commissielid-geen lid namens AWP
Dossier 3332 voorblad
Voorstel: Benoeming commissielid - geen lid

S Sluiting

Hoogheemraadschap van Delfland

Aan de leden van de verenigde vergadering

DELFT
21 november 2024

ONDERWERP
oproepbrief verenigde vergadering 28 november 2024

Beste leden,

Hiermee roep ik u namens de voorzitter op voor de bijeenkomst van de verenigde vergadering die zal worden gehouden op **donderdag 28 november**, aanvang **9.00 uur**.

Deze bijeenkomst zal plaatsvinden in de VV-zaal van het Gemeenlandshuis, Phoenixstraat 32 in Delft.

Als u verhinderd bent de verenigde vergadering bij te wonen, verzoek ik u vriendelijk een bericht te sturen naar: verenigdevergadering@hhdelfland.nl.

Met vriendelijke groet,

I.D.M. Elfferich-Rodenburg
Griffier

Concept Agenda Verenigde Vergadering

Datum	28-11-2024
Tijd	9:00 - 15:00
Locatie	GLH: 1.38 / VV zaal
Voorzitter	Daverveldt, P.H.W.M. (DB)
Toelichting	Deze vergadering is live te volgen en terug te kijken via: Hoogheemraadschap van Delfland (waterschapsinformatie.nl)

Punt	Onderwerp
00	**Opening**
01	**Vaststellen agenda**
02	**Lijst van besluiten en toezeggingen VV 26 september 2024**
03	**Mededelingen**
04	**Insprekers**
05	**Vragenrondje**
06	**Stukken ter kennisname**
B	**Bespreekstukken**
B.01	Besluit tot toelaten VV-lid
B.02	Besluit tot toelaten commissielid geen lid
B.03	Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029
H	**Hamerstukken**
H.01	Verordening watersysteemheffing 2025
H.02	Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing 2025
H.03	Middellange termijn financiering HWBP
H.04	Uitgangspunten Legger Delfland - Delflandsedijk
H.05	Cluster peilbesluiten 2024
H.06	Legesverordening 2025 en Toelichting

H.07	Bestuurlijke P&C-kalender 2025
H.08	Treasurystatuut 2025
H.09	Normenkader financiële rechtmatigheid 2024
H.10	Benoeming lid auditcommissie
H.11	Besluit ontslag op eigen verzoek commissielid-geen lid
H.12	Benoeming commissielid-geen lid namens Natuurterreinen
H.13	Benoeming commissielid-geen lid namens AWP
S	**Sluiting**

CONCEPT

Lijst van besluiten en toezeggingen van de openbare Verenigde Vergadering, bijeen op donderdag 26 september 2024.

Aanwezig: dr. P.H.W.M. Daverveldt (dijkgraaf), ir. P.C. Janssen (secretaris), D. Siskens (BBB), N.J. Dijkshoorn-van Dijk (BBB), ing. R. Tieman (BBB), M.V. Weterings (BBB), P. Ouwendijk (VVD), F. Örgü (VVD), A. Wijbenga (Water Natuurlijk), M. Vissers (Water Natuurlijk), : ir. A.M.F. Jenniskens (Water Natuurlijk), I.B.M. Opdam (Water Natuurlijk), drs. L. Zandstra (PvdA), P. Kiela (PvdA), mr. B.P. den Butter (PvdD), ir. J.B. Simon (PvdD), ir. S.E. Onderdelinden BSc (PvdD), dr. ir. A.J. Middendorp (AWP voor water, klimaat en natuur), drs. A.M.C. van Hagen-Van Rooijen (AWP voor water, klimaat en natuur), drs. M.E.H. Koop (CDA), ir. M.H.P. Jansen (CDA), A.G. van Dijk MA (PvdA), L.D. Verheij (JA21), mr. Y.L. Lont (ChristenUnie-SGP), A.C.J. van Winden (Categorie Ongebouwd), R.H.R. Sunder (Categorie Ongebouwd), drs. S.C.P. van Boxmeer (Categorie Natuurterreinen), drs. J.W. Jannink (Categorie Natuurterreinen), R. de Mos (Belang van Nederland)

Afwezig mk: R. Vuijk (VVD), J.A. Heijboer (AWP voor water, klimaat en natuur)

Agenda punt	Onderwerp	Besluit	Toezegging	Trekker
00	Opening	9:00 uur De voorzitter wenst de heer Van der Veer, de heer Van der Burg en de heer Van den Berg sterkte en beterschap. De voorzitter neemt enkele momenten ter nagedachtenis aan het oud-lid/hoogheemraad de heer R. Smits, die op 27 juli 2024 is overleden.		
01	Vaststellen agenda	Jannink (Categorie Natuurterreinen) zal namens zijn fractie twee moties vreemd aan de orde indienen: ‘Sturen met Water’ en ‘Sneller analyseren en communiceren’ Middendorp (AWP) zal namens zijn fractie, PvdA en Water Natuurlijk een motie vreemd aan de orde indienen: ‘Trendbreuk Handhaving Waterkwaliteit’ Ook zijn er twee stemverklaringen van de VVD en Partij voor de Dieren bij H.01.		

		Vastgesteld		
02	Lijst van besluiten en toezeggingen VV 11 juli 2024	Vastgesteld		
03	Mededelingen	Koop (CDA) deelt mee dat op maandag 23 september jl. een succesvolle bijeenkomst plaatsvond in de Waterstraat over klimaatverandering met als doel de raadsleden en collegeleden van gemeenten en andere decentrale overheden op de hoogte te brengen en het gesprek aan te gaan over mogelijke oplossingsrichtingen. Janssen (secretaris-directeur) spreekt zijn trots uit op de organisatie, omdat Delfland onlangs de "Doe weer mee Pluim" 2024 heeft ontvangen, vanwege haar aandacht voor zorgvuldige en duidelijke communicatie, ook naar laaggeletterden. De voorzitter refereert aan het succes van de onlangs gehouden Monumentendag. Behalve een leerzame rondleiding, was er tevens aandacht voor het werven van medewerkers en daar wordt een vervolg aan gegeven met gesprekken met zo'n 20 geïnteresseerde bezoekers. Ook deelt de voorzitter mee dat op 30 september aanstaande een campagne start om vrijwilligers te werven voor 'Vrienden van de Delfland', alsmede ten behoeve van de werving van vrijwillige dijkwachten. Hij roept vervolgens de leden op om hun netwerk te gebruiken om dit onder de aandacht te brengen. Ouwendijk refereert aan het wateroverlastdossier in relatie tot een ingezetene in De Lier. Inmiddels hebben Delfland en de ingezetene de beschikking over het conceptrapport. Hier kan voor 1 oktober 2024 op	Op de sociale media zullen berichten verschijnen inzake de campagne voor het werven van vrijwilligers. De leden worden ervan verwittigd wanneer het definitieve rapport	Dijkgraaf Hoogheemraad Ouwendijk

		gereageerd worden, waarna het onderzoeksbureau het rapport definitief zal maken. Tenslotte feliciteert de voorzitter lid Lont met zijn prille vaderschap van een tweeling.	inzake het wateroverlastdossier De Lier verschijnt.	
04	Insprekers	-		
05	Vragenrondje	-		
06	Stukken ter kennisname	-		
B.	Bespreekstukken			
B.01	Besluit tot toelaten VV-lid	De voorzitter neemt de belofte af bij mevrouw M.L.M. Heijs welke zij aanvaardt met het uitspreken van: dat verklaar en beloof ik.		
H Hamerstukken				
H.01	Bestuursrapportage 2024	Stemverklaringen Den Butter (PvdD) geeft aan dat zijn fractie teleurgesteld is dat het budget voor klimaatneutraliteit met ongeveer 80 procent is gereduceerd. Zijn fractie verwacht dat dit in de toekomst weer op peil wordt gebracht. Örgü (VVD) wenst het college, gezien de grote uitdagingen die er liggen, wijsheid in de afronding van dit begrotingsjaar en verklaart namens haar fractie in te stemmen met de inhoud van de bestuursrapportage en de daarbij behorende besluiten. Vastgesteld		
H.02	Initiatiefvoorstel Verordening Auditcommissie	Vastgesteld		
H.03	Benoeming leden auditcommissie	De heer I.B.M. Opdam, de heer L.D. Verheij, de heer B.P. den Butter, de heer M.H.P. Jansen		

		Vastgesteld		
H.04	Besluit algemeen belang verkoop vloeibare CO2	Vastgesteld		
H.05	Benoeming commissielid geen-lid	Mevrouw H. Noordzij Vastgesteld		
H.06	Besluit ontslag op eigen verzoek commissielid-geen lid VV	De heer C.W.M.I. van der Burg (Natuurterreinen) Vastgesteld		
Toegevoegde agendapunten				
	Motie vreemd aan de orde van de agenda	Wisseling voorzitter: Tieman Het dictum van de motie 'Trendbreuk Handhaving Waterkwaliteit', ingediend door AWP en medeondertekend door PvdA, en Water Natuurlijk wordt aangepast voor wat betreft punt 1. De portefeuillehouder neemt de motie voor wat betreft punt 2 en 3 over. Deze versie van de motie wordt in stemming gebracht en deze wordt met 17 stemmen voor (AWP, Water Natuurlijk, CDA, CU/SGP, VVD, PvdA, BVNL en Ongebouwd) en 11 stemmen tegen (PvdD, BBB, alsmede het college) aangenomen.		
	Motie vreemd aan de orde van de agenda	Wisseling voorzitter: Daverveldt (dijkgraaf) Motie 'Sturen met Water', ingediend door Categorie Natuurterreinen. Het college neemt de strekking van de motie over. De streefdatum is 28 januari 2025.	Motie 'Sturen met Water' Als antwoord op de gestelde vragen via de motie komt er een beeldvormend overleg in de commissie. Het college streeft naar 28 januari 2025.	Hoogheemraad Koop

		Motie ‘Sneller Analyseren, Communiceren en Handelen’ ingediend door Categorie Natuurterreinen. Het college neemt de motie over.	Motie ‘Sneller Analyseren, Communiceren en Handelen’. Er wordt een gesprek met de Aquon ingepland, ook inzake het financiële plaatje. De datum van 28 januari 2025 is haalbaar.	Hoogheemraad Van Boxmeer
S.	Sluiting	De voorzitter sluit de vergadering om 11.25 uur.		

TRANSCRIPT VAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 26 september 2024

---

0. Opening

De voorzitter: Goedemorgen, VV-leden. Goedemorgen, VV-leden, en mag ik ook op de ambtelijke tribune vragen om even aandacht. Zoals u merkt zitten we niet in de vertrouwde zaal. Er zijn wat problemen, wat technische problemen met de geluidsinstallatie en dat het natuurlijk wel belangrijk is dat we elkaar goed kunnen verstaan en dat ook anderen ons kunnen volgen, zijn we toch maar uitgeweken naar de vijverzaal. Zoals u allemaal weet is het eigenlijk een hele feestelijke maand want, wat was het, twee weken geleden of bijna drie weken geleden hebben we ons 735-jarig bestaan gevierd. Ik vind dat toch altijd heel bijzonder, waterschap als oudste bestuursvorm, dat die zover teruggaat. We proberen daar op allerlei manieren ook aandacht aan te geven. Eén van de dingen, en dan kijk ik ook even nog naar Ilona, is dat er een fantastisch boek uitgegeven is en dat gaan we ook aan de VV-leden meegeven. Het boek, Helden van Delfland, wat heel goed ingaat op het belangrijke werk wat wij doen en ook onderstreept dat het niet alleen zeg maar de mensen van Delfland zelf zijn maar ook dat onze partners in het gebied een hele belangrijke rol spelen om die belangrijke doelen die wij met elkaar hebben vastgesteld te kunnen verwezenlijken. Zoals u gezien heeft zijn we bijna compleet. Helaas zijn met kennisgeving afwezig de heer Heijboer en de heer Vuijk. Vandaag in deze VV hebben we een aantal natuurlijk besluiten wat we moeten nemen. Eén daarvan is de toelating van mevrouw Heijs en daar verheug ik me op om dat zo dadelijk als we bij de bespreekstukken komen, dat als eerste te doen. Er zijn ook helaas een paar mededelingen die wat minder leuk zijn. Ik wil vanaf deze plek de heer Van der Veer, de heer Van der Burg en de heer Van den Berg, die allemaal met gezondheidsproblemen volgens mij worstelen, van deze plek van harte sterkte en beterschap wensen voor hun en ook hun nabije. Zoals ik al zei, er zijn, er is nog iets waar ik aandacht aan wil geven en dat is het overlijden van de oud-hoogheemraad Ries Smits en ik vraag u allemaal daarvoor te gaan staan. Zoals ik zei, ik wil stilstaan bij het overlijden van Ries Smits, oud-hoogheemraad, oud VV-lid van het Hoogheemraadschap van Delfland. Ries is op 17 juli jongstleden overleden en 79 jaar geworden. Ries was hoogheemraad financiën toen ik aantrad als dijkgraaf in 2018. Aangezien Ries de actieve politiek vaarwel zei bij de waterschapsverkiezingen in 2019 heb ik maar een korte periode meegemaakt van zijn lange staat van dienst bij Delfland en de provinciale en landelijke politiek. Er zijn niet zoveel bestuurders die zich voor alle overheden hebben ingezet. In de periode 2009-2011 was hij namens het CDA lid van de verenigde vergadering en van 2015 tot 2019 was hij wederom namens het CDA als hoogheemraad lid van ons dagelijks bestuur. Hij was in die periode verantwoordelijk voor de portefeuilles financiën, duurzaamheid en innovatie. Hij was ook Delflands vertegenwoordiger in de gemeenschappelijke regeling Aquon. Ik herinner mij nog altijd goed dat hij stevig aandrong op de gewenste centralisatie van die laboratoriumactiviteiten. Toen ik in 2019 voorzitter mocht worden van Aquon voelde ik dat ook als een hele duidelijke opdracht van Ries. Daarvoor was Ries onder meer actief als Kamerlid en lid van Provinciale Staten van Zuid-Holland en hij was ook twee termijnen lang raadslid in Den Haag. Tussen 2002 en 2006 was hij in diezelfde stad wethouder nieuwe gebieden en duurzaamheden. Voor al die verdiensten bij al die overheden is hij in 1998 benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Ik herinner me Ries als een zeer aimabele persoon die breed gerespecteerd werd. Hij was altijd tot in de puntjes voorbereid en ging met geduld en tact in op technische of politieke vragen die vanuit de verenigde vergadering werden gesteld. Het waren in die tijd af en toe ook best roerige tijden bestuurlijk maar Ries bleef een baken van rust die zich concentreerde op zijn bijdrage aan goed bestuur en zich verre hield van politieke spelletjes. We zijn dankbaar voor alle bijdragen van Ries en we zullen hem met hele warme gevoelens blijven herinneren. We wensen zijn partner en zijn familie heel veel sterkte toe bij het verwerken van dat verlies. Ik vraag een minuut stilte.

De voorzitter: Dank u wel.

1. Vaststellen agenda

De voorzitter: Dan komen wij nu bij agendapunt 1, het vaststellen van de agenda. Ik zie al een handje bij de heer Jannink. De heer Jannink.

De heer Jannink: Zouden wij fractie Natuurterreinen twee moties mogen opvoeren, alsjeblieft? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: De heer Jannink, dat zijn moties vreemd aan de orde.

De heer Jannink: Voorzitter, correct, motie vreemd aan de orde, sturen met water, en de motie vreemd aan de orde, sneller analyseren en communiceren. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Voorzitter, wij hebben een motie vreemd aan de orde, trendbreuk handhaving waterkwaliteit.

De voorzitter: Dank u wel en die zie ik al hier voor mij liggen. Die wordt ingediend door de AWP en ook de PvdA en Water Natuurlijk. Even kijken, zijn er nog andere opmerkingen over de agenda? Dat zie ik niet. Dan is de ... Dan wilde ik nog vragen, zijn er VV-leden die een stemverklaring willen uitbrengen bij één van de hamerstukken? Ja, de heer Den Butter.

De heer Den Butter: Ja. Bij de burap. Ik beloof u, voorzitter, ik zal het deze keer heel kort houden.

Mevrouw Örgü: Voorzitter, ook bij de bestuursrapportage 2024.

Regie: Denk aan de microfoon. Denkt u graag aan de microfoon.

De voorzitter: Zijn er nog andere leden bij deze? Dat zie ik niet. Dan hebben we twee stemverklaringen genoteerd, VVD en Partij voor de Dieren bij de burap. Dan is hiermee de agenda vastgesteld.

2. Lijst van besluiten en toezeggingen VV 11 juli 2024 (bijlage: audiotranscript)

De voorzitter: Dan ga ik door naar agendapunt 2, lijst van besluiten en toezeggingen van de VV van 11 juli jongstleden. Zijn daar nog opmerkingen over? Zie ik ook niet. Dan is de lijst van besluiten en toezeggingen is vastgesteld.

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan zijn er nog een aantal mededelingen. Even kijken, ik begin mevrouw Koop, u wilde een mededeling doen.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Ik moet om kwart over elf deze vergadering verlaten, dat was mijn eerste mededeling. En ten tweede wil ik ook nog meedelen dat we afgelopen maandagavond op 23 september een zeer succesvolle oploop hebben gehad in de WaterStraat over klimaatverandering. Onze dijkgraaf heeft

daar een inleiding gehouden. We hebben ook een inleiding gehad van de KNMI-directeur Maarten van Aalst over klimaatverandering. Maar wat vooral belangrijk was, het doel was toch ook vooral gemeenteraadsleden en andere decentrale overheden op vlieghoogte brengen. En degenen die daar waren, die waren erg enthousiast. Er is een awareness bijgebracht of een, hoe noemen we dat in goed Nederlands, een besef van klimaatverandering. Er is ook gevraagd om een herhaling van deze avond. En vooral belangrijk bij dit soort bijeenkomsten is natuurlijk ook de wandelgangen. Dus het was een avond die zeker voor herhaling vatbaar is. Voor degenen die er niet waren, dan zou ik u toch zeker oproepen om een volgende keer daar ook aanwezig te zijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koop. Dan geef ik nu het woord aan de heer Janssen die ook een mededeling wilde doen.

De heer Janssen: Ja, dat klopt. Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag de VV laten weten dat ik ontzettend trots ben op de hele organisatie omdat wij onlangs, en dat heeft u ook kunnen lezen in het persbericht dat we hebben verstuurd, de Doe Weer Mee! Pluim 2024 hebben gekregen met aandacht voor zorgvuldige en duidelijke communicatie naar ook mensen met lage geletterdheid. We zijn beloond voor onze inspanningen daarin. Ik wil ook wel tegen de VV zeggen, uw aandacht daarvoor heeft ook zeker geholpen bij het goed intern en extern op de agenda krijgen daarvan dus dank u wel ook.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Janssen. Dan heb ik zelf ook nog een mededeling. In de eerste plaats, twee weken geleden was er Monumentendag. Dat is eigenlijk elk jaar best wel een feestje. Ook dit jaar een geweldig succes. Er zijn in het weekend al met al zo'n 2100 inwoners geweest die het Gemeenlandshuis bezocht hebben. Elk jaar, wat u waarschijnlijk wel weet, is het niet alleen een rondleiding maar wordt er ook een toneelstuk opgevoerd wat de consequenties zijn als je de waterkwaliteit in het geding brengt. Maar wat ik ook heel belangrijk vind, dat is dat het ook wordt aangegrepen, personeelszaken is ook aanwezig, om te peilen of er mensen zijn die na zo'n bezoek zeggen van, nou, dit is toch een hele leuke werkplek. Ik merkte dat toen mensen zagen dat de dijkgraaf op dat moment en de hoogheemraden in de collegekamer zeg maar zogenaamde glazen wijn hadden, toen hoorde ik sommige mensen ook zeggen van, nou, een werkplek waar zo wijn geschonken wordt, dat is misschien toch … Ik denk dat er andere redenen zijn om echt te willen solliciteren maar het geeft aan hoe leuk mensen het vonden. En ik heb begrepen van personeelszaken dat er misschien wel twintig vervolggesprekken plaatsvinden om te kijken of inderdaad mensen daadwerkelijk vacatures hier kunnen vervullen. Dus dat is een hele mooie bijvangst. Dan nog een laatste mededeling. 30 september, dus dat is aanstaande maandag, start een hele brede campagne over de werving voor de vrijwilligers voor Vrienden van Delfland. En daar hoort ook bij, en ik kijk specifiek naar de heer Van Winden want die heeft me daar tijdens de commissie diverse malen over gevraagd, de wervingscampagne voor de vrijwillige dijkwachten zit daar ook bij. En bij deze ook, u zult daar berichten over langs zien komen op de social media. Maar ik realiseer me ook dat u zelf natuurlijk ook hele grote netwerken heeft dus daar kunt u ook bij helpen om zeg maar dit onder de aandacht te brengen. Dat waren mijn mededelingen maar ik was iets te snel om zelf het woord te nemen want ik begrijp dat de heer Ouwendijk ook nog een mededeling wil maken.

De heer Ouwendijk: Dat is juist. Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik heb zowel de commissie als de VV steeds op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen met betrekking tot het wateroverlastdossier in relatie tot een ingezetene in De Lier. Dat rapport dat is langer uitgebleven dan dat wij met zijn allen verwacht hadden. Inmiddels heeft de betrokkene en Delfland de beschikking over het conceptrapport en wij zijn in de gelegenheid gesteld om als, en ook de betrokkene natuurlijk, om op dat conceptrapport te reageren voor 1

oktober en daarna zullen de onderzoeksbureaus het rapport definitief maken. Met andere woorden, er zit meer schot in dan dat er tot op heden in gezeten heeft. Dat wilde ik u even laten weten.

De heer Middendorp: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Mijnheer Ouwendijk, vertelt u ons nu dat er volgende maand een rapport komt? Of ik snap niet helemaal wat de kern van uw mededeling is.

De heer Ouwendijk: Ik ben een paar keer gevraagd, mijnheer de voorzitter, naar de gang van zaken. Met name naar de voortgang op dit dossier. Toen heb ik aan moeten geven dat de bureaus die daarmee bezig waren eigenlijk steeds wat meer tijd gevraagd hebben. Inmiddels ligt er een conceptrapport, zowel bij betrokkene als bij Delfland. En de bedoeling is dat je daarop reageert en dan wordt uiteindelijk na 1 oktober wordt het rapport definitief gemaakt. Als het definitieve rapport binnen is dan zal ik daar ook weer kond van doen, hetzij in deze vergadering, hetzij in de commissie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouwendijk. Dan heb ik nog tenslotte een laatste mededeling van mij. Ik wil ook van deze plek de heer Lont feliciteren met het feit dat twee maanden geleden hij vader geworden is van een tweeling. Dus gefeliciteerd. Volgens mij, ik weet niet of het slabbetje al onderweg is maar dat komt er nog aan. Twee. Twee, ja, twee, ze hoeven niet … Twee slabbetjes. Ja, het kan er allemaal vanaf.

4. Insprekers

De voorzitter: Goed, punt 4, er zijn geen insprekers aangemeld.

5. Vragenrondje

De voorzitter: Bij agendapunt 5, er zijn geen vragen aangemeld.

B. Bespreekstukken

B.01 Besluit tot toelaten VV-lid

De voorzitter: Dat betekent dat we doorgaan naar de bespreekstukken. Dat betekent nu dat ik het eerste heeft betrekking op de installatie, de toelating van mevrouw Heijs als lid van de verenigde vergadering. Ik kan van hieraf zeggen dat het onderzoek van de geloofsbrievencommissie geen belemmering voor toelating heeft opgeleverd en dat mevrouw Heijs de verklaring en belofte gaat afleggen. Ik vraag u wederom om te gaan staan en ik ga naar die kant van de zaal omdat daar ook de hensbeker staat. Ja, dit zijn procedures die allemaal wat tijd kosten maar vandaag is dan eindelijk het moment. En ik zei al, ik heb begrepen dat u de verklaring gaat afleggen. Ik zal de verklaring hardop nu voorlezen en dan antwoordt u, dat verklaar en beloof ik. De verklaring luidt als volgt, ik verklaar dat ik om tot lid van het algemeen bestuur te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het algemeen bestuur naar eer en geweten zal vervullen. Wat is uw antwoord?

Mevrouw Heijs: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik u ontzettend feliciteren en heel veel succes wensen als lid van de verenigde vergadering. En er is altijd een speciaal voorrecht bij de installatie van leden van de VV. Nu denken al die mensen, zie je wel, het is toch waar dat er altijd wijn geschonken wordt. Kijk eens, dan geef ik u het glas. Even kijken, het is een hele royale slok. Ik denk niet dat ik ... Ja. U weet het, het is altijd Moezelwijn uit het stroomgebied van ons. En we hebben nog een aardigheidje, dat is een mooie plant erbij. Alstublieft, nogmaals gefeliciteerd. Wij hebben ook het zogenaamde handboek van het hoogheemraadschap van Delfland waar we belangrijk evenementen zeg maar vereeuwigen. Dus wilt u hier tekenen, dan komt daar straks ook de tekst bij van de installatie. Als u hier ergens ... Kijk eens, prima. Dank je wel. Dan geef ik deze weer terug.

H. Hamerstukken

H.01 Bestuursrapportage 2024

De voorzitter: Dan komen wij nu bij de hamerstukken. Ik wilde eerst maar aan de VV-leden vragen of er een lid is dat bij één van de hamerstukken van plan was tegen te stemmen? Als dat niet het geval is dan wil ik namelijk alle hamerstukken in één keer in stemming brengen. Ik zie dat dat niet het geval is. Dan waren er wel twee stemverklaringen en ik wil eerst het woord geven aan de heer Den Butter.

De heer Den Butter: Dank u wel, voorzitter. Ja, we hebben het in de commissie ook al benoemd, we kunnen ons in grote lijnen vinden in de burap. We hebben wel onze teleurstelling ook uitgesproken, en dat willen we hier ook graag herhalen, over het feit dat klimaatneutraliteit, dat dat nu het budget daarvoor met 80 procent om en nabij is gerealiseerd. We hebben maandag inderdaad gezien een heel inspirerende bijeenkomst in de Green Village en daar zijn we ook door een toespraak van u, voorzitter, ook geconfronteerd met de gevolgen die klimaatverandering hebben. We hopen en verwachten ook dat dat in de toekomst weer op peil wordt gebracht en daar wil ik het graag bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Heer Den Butter. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Ja, dank u wel, voorzitter. Graag maakt de VVD-fractie gebruik van de mogelijkheid om een stemverklaring af te leggen over de bestuursrapportage. Het college legt met deze bestuursrapportage verantwoording af over de uitvoering van de begroting in het lopende jaar 2024 en de financiële afwijkingen. De VVD-fractie ziet de krapte op de arbeidsmarkt, stijgende prijzen en de regelgeving de realisatie van de begroting onder druk zetten. Niet alles ligt op schema en er zijn financiële afwijkingen waarvoor het college onze instemming vraagt. Met deze stemverklaring wil de VVD-fractie enkele onderwerpen van deze bestuursrapportage nog eens extra benadrukken. De VVD-fractie constateert dat er sprake is van een vrij financieel positief resultaat te danken aan de financiële meevallers, hoewel de definitieve vaststelling van de resultaten pas bij de jaarrekening zal plaatsvinden. Maar er zijn ook tegenvallers die we goed in de gaten moeten houden. Zie de forse extra uitgaven aan het onderhoudsbaggeren en stappen die in dit verband door het college gezet worden om verder financieel ...

De voorzitter: Mevrouw Örgü, een stemverklaring is eigenlijk een hele korte maar niet een hele spreektekst.

Mevrouw Örgü: Ja, ik ben bijna klaar, voorzitter.

De voorzitter: Ja. Nee, maar …

Mevrouw Örgü: Wij willen in ieder geval het college, portefeuille financiën voor het goede werk bedanken en wenst het college succes en wijsheid toe met de afronding van dit begrotingsjaar. En stemt in met deze bestuursrapportage met de bijhorende besluiten. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Örgü. Dan zal ik nu de diverse besluiten van de hamerstukken even oplezen. Dat is denk ik ook goed voor wellicht mensen die de vergadering bijwonen via internet. Ten eerste de burap 2024. Het voorgestelde besluit is de bestuursrapportage over 2024, inclusief de bijlage, vast te stellen. De begroting 2024 op basis van de bestuursrapportage 2024 bij te stellen met 4,9 miljoen euro lagere kosten en 0,7 miljoen lagere opbrengsten. Om 5,8 miljoen euro aan de reserve tariefdemping Zuiveringsbeheer toe te voegen, 1,2 miljoen euro aan de algemene reserve vrij besteedbaar te onttrekken en om 0,4 miljoen euro aan de tariefegalisatiereserve watersysteem te onttrekken. Ten vierde, het krediet en investeringsplan verzamelkrediet waterkeringen te verhogen met het bedrag van 7,4 miljoen euro. Ten vijfde, de scope van de investering voor ICT-infrastructuur van 0,3 miljoen euro aan te vullen met het verbeteren van audiovisuele middelen in de vergaderruimtes binnen Delfland en dat uit voornoemde investering te dekken. En ten slotte punt zes, de aankoop van grond voor de Natte Ecologische Zone en Groeneweg, 28.197 euro, en de Pouwelslaan, 43.350 euro, te dekken vanuit het verzamelkrediet Natte Ecologische Zones. Dat was besluit voor de burap.

H.02 Initiatiefvoorstel Verordening Auditcommissie

De voorzitter: Dan kom ik bij het initiatiefvoorstel Verordening auditcommissie. Het voorgestelde besluit is de Verordening auditcommissie hoogheemraadschap van Delfland vast te stellen.

H.03 Benoeming leden Auditcommissie

De voorzitter: Ik ga door naar de benoeming leden auditcommissie. Het voorgestelde besluit is te benoemen als leden van de auditcommissie de heer Opdam, de heer Verheij, de heer Den Butter en de heer Jansen.

H.04 Besluit algemeen belang verkoop vloeibare CO2

De voorzitter: Ik ga naar het vierde hamerstuk, besluit algemeen belang verkoop vloeibare CO2. Het voorgestelde besluit is de hiernavolgende economische activiteit aan te wijzen als activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde en zesde lid, van de Mededingingswet: a. verkoop vloeibare CO2. Ten tweede te besluiten dat het voorgaande besluit in werking treedt met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het waterschapsblad waarin het wordt geplaatst.

H.05 Benoeming commissielid geen-lid

De voorzitter: Ten vijfde, hamerstuk 5, benoeming commissielid geen-lid. Voorgestelde besluit is mevrouw Noordtzij te benoemen tot commissielid, zijnde geen lid van de verenigde vergadering, namens de PvdA.

H.06 Besluit ontslag op eigen verzoek commissielid-geen lid VV

De voorzitter: Tenslotte hamerstuk 6, besluit ontslag op eigen verzoek als commissielid-geen lid van de VV. Voorgestelde besluit is ontslag te verlenen aan de heer Van der Burg als commissielid zijnde geen-lid van de verenigde vergadering namens Natuurterreinen. Dat waren alle besluiten. U heeft gezegd dat iedereen voor is dus ik hamer het in één keer af. Zijn deze besluiten genomen.

Moties vreemd aan de orde

De voorzitter: Dan komen we nu bij de moties vreemd aan de orde van de agenda. Even kijken, is er een volgorde of niet? Zullen we beginnen want de motie van de heer Middendorp AWP, PvdA, Water Natuurlijk ligt al klaar. Even kijken. Met uw welnemen lees ik alleen maar het verzoek voor aan het college. Kunnen de moties ook even in beeld gebracht worden? Daar zijn ze, kijk.

De heer Jannink: Voorzitter? Mag ik een interruptie doen?

De voorzitter: Natuurlijk.

De heer Jannink: Volgens mijn volgorde van de agenda waren de moties van Natuurterreinen eerst.

De voorzitter: Ze worden allemaal … Even kijken. Hadden we ze op … Ja. Kijk, de moties zijn aangekondigd. Ik stel voor, u moet de moties nog aan mij geven met de handtekening, et cetera. Dus als u dat wilt doen dan stel ik wel voor om nu even door te gaan nu met de motie die al is ingediend. Volgens mij is die, die is geprojecteerd. Omdat ik zelf portefeuillehouder ben voor toezicht en handhaving wilde ik de heer Tieman vragen, dank u wel, de heer Tieman vragen of hij de vergadering wil voorzitten bij de behandeling van de eerste motie vreemd aan de agenda?

De voorzitter: Prima. Ter bespreking is de motie van de AWP. Wie kan ik daarover het woord geven? De heer Middendorp steekt zijn vinger op. Aan u het woord.

De heer Middendorp: Voorzitter, er is in de commissie WKK uitgebreid en intensief gesproken over het onderwerp waterkwaliteit. Ik wil beginnen met mijn waardering uit te spreken voor hoogheemraad Van Boxmeer, die ondanks een wat ambtelijk taalgebruik zich inderdaad keihard inzet voor de waterkwaliteit. Ik heb in die vergadering ook opgemerkt dat ik vind dat het chefsache moet zijn voor het college en dat dus ook het hoofd van het college hiervoor naar buiten toe zichtbaar zou moeten zijn. Daar heb ik mijn teleurstelling over uitgesproken maar je weet nooit of het in de toekomst beter gaat. Voorzitter, omdat in die vergadering door vrijwel alle partijen werd aangedrongen op een steviger aanpak en omdat in die vergadering de heer Van Boxmeer ons duidelijk heeft gemaakt dat het uitgesloten was dat er meer handhaving beschikbaar zou komen in deze periode, zien wij eigenlijk geen andere oplossing dan om vaker te meten. Dat meten is niet, zou je kunnen zeggen, is bedoeld om statistische informatie te verschaffen maar het meten is ook de momenten dat we de overschrijding hebben. En voorzitter, ik heb het voorbeeld gegeven ook in de commissie, als op dag één wordt gemeten en op dag twee vindt er ergens een overschrijding plaats, dan is er een grote kans dat dertig dagen later bij de volgende maand die overschrijding niet meer in de metingen zichtbaar is. Nou ligt niets meer voor de hand dan om die metingen te intensiveren. Het is van twee één, voorzitter, of er komt meer handhaving want dat is nodig of er wordt meer gemeten want dat is ieder geval iets wat we kunnen betalen. De pakkans bij de tuinders is naar de mening van de indienende partijen AWP, PvdA, Water Natuurlijk onaanvaardbaar laag. Dat betekent, zoals u nu doet als u aankondigt, we gaan in twee polders controleren, dat er in de 24 polders iedereen achterover kan zitten. En zoals het recente incident met dichloorvos heeft duidelijk gemaakt, u kunt profileren wat u wil maar dan blijkt dat de overtreding is begaan door een tuinder die niet in uw profielgroep past. Ik wil daarom aan het college vragen om aan te geven of er een fundamenteel bezwaar zou zijn om vaker te meten? Ik snap dat er een kostenaspect is maar als we dat kostenaspect even parkeren is er een fundamenteel bezwaar. Want zoveel metingen doen wij nou ook weer niet, het gaat om zestien metingen of zo. En misschien wilt u wel een toezegging doen, dan is deze motie niet nodig. Als u zegt,

nee, dat willen wij allemaal niet, dan denk ik dat onze drie partijen deze motie graag in stemming brengen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk ik naar de portefeuillehouder om daarop te reageren. Zijn er nog meer mensen die daarop willen reageren? Ja, ik zie de heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik ben allereerst blij dat de AWP nu ook inderdaad ziet dat er een trendbreuk is dus dat, hartstikke goed. We hebben op dit moment 59 overschrijdingen en daar moeten we echt wat mee. Ook het CDA wil dat het aantal in ieder geval flink omlaaggaat, zeker gelet op de doelstelling die we hebben in 2027. Alleen het enige punt waar wij mee zitten is dat eigenlijk meer meten niet per se ook de pakkans vergroot. Zoals u net al aangaf, ja, we hebben dan dertig dagen en dan dat het ongeveer dertig dagen duurt voordat de volgende meting gedaan wordt. En dat je, en ook de analyse, dat duurt ook vrij lang. Daarom denken wij dat het eigenlijk niet zozeer een kwestie is van meer meten maar ook vooral van sneller meter. En dat we op die manier ook gewoon sneller ook gewoon bij de bron van de overschrijding kunnen komen. Ik ben het helemaal met u eens dat er eigenlijk meer handhaving moet komen. Volgens mij doet het college er ook alles aan maar ja, dat is gewoon ook lastig. En het gaat er vooral om …

De heer Middendorp: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Ja, u kunt de zin nog heel eventjes afmaken, dat werkt wat makkelijker. De heer Jansen.

Regie: Microfoon. Microfoon.

De voorzitter: Oké, dan geef ik even een stop en dan geef ik de heer Middendorp het woord.

De heer Middendorp: Ja, ik heb een vraag aan de heer Jansen. U zegt net dat u in wil zetten op meer handhaving en dat u ook het vertrouwen heeft dat het college daar alles aan doet. Tegelijkertijd heeft in de commissie de heer Van Boxmeer gezegd, dat kunt u wel vergeten. Dus hoe rijmt u dat?

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Nou ja, ik weet ook dat de heer Van Boxmeer ook alles eraan doet om toch te zorgen dat inderdaad ook handhaving, dat dat efficiënter gebeurt. En dat er ook gekeken wordt zo van, waar moeten we uitbreiden? En natuurlijk heeft, hij loopt ook tegen een aantal zaken aan waar die op zich niets aan kan doen. Maar misschien dat het over een jaar weer anders is, dat … Ja. Ik heb geen, ik heb niet het beeld dat de heer Van Boxmeer niet per se niet meer wil handhaven. Ik denk juist dat het het tegenovergestelde is maar dat die tegen een aantal andere zaken oploopt.

De heer Middendorp: Voorzitter, mag ik die vraag dan neerleggen bij de heer Van Boxmeer?

De voorzitter: We gaan even het rondje.

De heer Jansen: We gaan weer verder.

De voorzitter: Dank en u gaat verder met uw betoog.

De heer Jansen: Ja. Ik denk ook dat het ook belangrijk is om inderdaad bij de selectie van bedrijven ook meer samen te werken met de omgevingsdienst en met gemeentes en met politie. Want ik denk dat er vaak, onze

ervaring is dat er ook vaak een opstapeling is van een aantal verschillende overtredingen. Wij willen ook, wij denken dat naast of dat het niet zozeer gaat om meer meten maar ook vooral om andere meettechnieken. Ik denk dat we daarmee ook wel veel kunnen bereiken. Het is in ieder geval goed om te streven naar zorgvuldigheid en kostenbesparing.

De voorzitter: Dank u wel, heer Jansen. Ik kijk nog even de rij rond. Ik zie geen woord…

De heer Middendorp: Voorzitter? Ik heb per interruptie gevraagd …

De voorzitter: De heer Middendorp, u heeft een interruptie.

De voorzitter: Ik heb per interruptie gevraagd of we de vraag kunnen neerleggen bij de hoogheemraad Van Boxmeer?

De voorzitter: Het antwoord is nee. Ik doe eerst het rondje, mijnheer Middendorp. Duidelijk? De heer Jannink.

De heer Jannink: Dank u wel. Zoals wij straks ook zullen gaan toelichten is voor ons ook de inzet heel erg van niet alleen meer meten maar ook zorgen dat we de informatie sneller delen. Voor onszelf als organisatie maar ook voor alle belanghebbenden in het watersysteem. Ik denk dat daar ook met name de inzet op moet gaan zijn, de balans vinden tussen inderdaad van zowel meer weten als sneller kunnen communiceren als kijken, wat zijn de juiste meetmethoden? We hebben vertrouwen erin dat op zich daar ook al naar gekeken wordt door de organisatie.

De voorzitter: De heer Jannink, dank u wel. Mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Voorzitter, wij kunnen ons aansluiten bij mijn collega van het CDA. Dus ja, meer meten vergroot de pakkans niet en zijn analyse delen wij ook.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Ja, dank u wel, voorzitter. Wij steunen deze motie. De andere moties die komen, één of twee van Natuurterreinen, zullen we ook steunen als ze aan de orde komen. Maar wat wij opmerken is dat deze drie moties eigenlijk allemaal over waterkwaliteit gaan, het zijn losse onderdelen. Wij zien heel graag dat er een discussie komt, volgens de afspraak ook die we hebben gemaakt met elkaar in deze VV. Bij de behandeling van de Voortgangsrapportage Waterkwaliteit hebben we afgesproken dat we erop zouden terugkomen. En ook in de laatste commissievergadering is gezegd dat de hoogheemraad met een visie zou komen maar de afspraak was om met vertegenwoordigers van de fractie, met elkaar te gaan spreken, hoe gaan we nou verder met die waterkwaliteit? Wij bijvoorbeeld zouden ook graag zien dat ter discussie wordt gesteld dat we alleen maar gaan handhaven als de grenswaarde een factor 100 wordt overschreden. Is het niet bespreekbaar als het bijvoorbeeld 30 is of 50 is en wat betekent dat dan? Dus we zouden heel graag willen refereren aan die afspraken en vragen of dat in een volgende commissievergadering kan, of bijvoorbeeld apart in een bespreking? Maar hoe dan ook, we willen graag dat daarop teruggekomen wordt. Temeer ook daar in de Tweede Kamer eergister uitvoerig is gesproken in de commissie Water over een onderwerp namelijk dat de waterschappen toch ook zouden moeten kijken naar verouderde vergunningen. Ook inzicht in vergunningen en meldingen, hebben we ook al eens eerder naar gevraagd, dus dat zouden we ook een keertje graag terug willen zien. En als laatste, voorzitter, voor de mensen die de NRC hebben gelezen, tot twee keer toe is er uitvoerig een artikel verschenen over de cleaning van tankers. En alle ellende die dat

met zich meebrengt, niet alleen arbeidssituatie, situationeel maar ook voor het milieu. Ook daar zouden we graag een keertje, gaat dus ook over de waterkwaliteit. Want het schijnt zo te zijn dat de toxische stoffen, de restanten uit die tankers, dat die ook gewoon door de waterzuivering heenkomen als het ware en dus worden geloosd. We zouden ook daar een keer over willen worden geïnformeerd en ook vragen wat wij eraan kunnen doen als Delfland? Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Zandstra, aan u het woord.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dank. De waterkwaliteit is niet op orde. Het is belangrijk dat we daar meer aan doen. Wij zouden het liefst ook meer handhaven, net als de AWP zegt, maar laten we in de tussentijd in ieder geval meer meten. Meten is weten en dan weten we ook nauwkeuriger wat er gebeurt in het gebied en dat zorgt ook dat de huidige handhavingscapaciteit beter zijn werk kan doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zandstra. Mevrouw Onderdelinden.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u wel, voorzitter. Vergeef mijn stem, ik ben een beetje ziek geweest dus ik ben een beetje hees. Ja, wij hebben ook de discussie meegekregen in de WKK natuurlijk. Wij zien ook de noodzaak om een grotere pakkans te krijgen alleen we weten niet zeker of dat het dictum dat direct stelt om van maandelijks naar tweewekelijks te gaan, of dat op dit moment de juiste oplossing is. Het is nogal een aanname om te zeggen dat als er geen handhaving beschikbaar is, dat er dan wel capaciteit beschikbaar is om die metingen te doen. En dat terwijl er, nou ja, er zijn … Dat betekent, dat heeft ook de aanname in zich dat er overal twee keer zoveel gemeten moet worden. En er worden geen alternatieven overwogen, we hebben het in de commissie ook nog eventjes gehad over passieve bemonstering. Iets wat veel minder arbeidsintensief is en wat veel nuttiger zou kunnen zijn. En ja, ook wij zien het analyseren van zo'n monster kost nou eenmaal tijd dus het is helemaal niet gezegd dat dit ook zijn doel gaat bereiken. Daar wil ik het bij laten. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Onderdelinden. Ik kijk verder. Ja, de heer Van Winden.

De heer Van Winden: Voorzitter, dank u wel. Om te beginnen, wij sluiten ons aan bij de opmerking van het CDA voor wat betreft deze motie. Een suggestie van onze kant is, maar voor mijn gevoel is dat al een beetje zo, wellicht kunnen we nog meer steekproeven doen onaangekondigd. We werken eigenlijk al risicobepalend. Blijkbaar schatten we niet alle risico's evengoed in want dat is dan het verhaal van de dichloorvos. Maar verrassingen bij metingen zijn zonder meer een goed uitgangspunt. We hebben in ons coalitieakkoord al ingezet op meer en extra geld voor waterkwaliteit. Laten we met zijn allen eerst even kijken hoe dat uitpakt. Om nu nog weer meer in te gaan zetten, want iedere meting kost geld, veel geld zelfs als je alle 250 stoffen wil analyseren. Je zou kunnen zeggen, we gaan gericht zoeken naar een paar stoffen en we doen een kleinere analyse. Wellicht is dan de analyse goedkoper en kunnen we er meer doen. Dus dat zijn wat kleine suggesties die ik zou kunnen geven aan de hoogheemraad. Maar laten we vooral inzetten op wat we nu hebben besloten en doorgaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk verder. Ja, mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Ik kan me ook aansluiten bij de voorgaande sprekers van het CDA en Ongebouwd. We hebben juist in het coalitieakkoord ook reeds afgesproken dat er meer geld naar waterkwaliteit gaat, noem maar op, om daarmee te verbeteren. De pakkans verhogen doe je niets mee, dat is ook al duidelijk gezegd. Dat doe je juist door risicogestuurd toezicht, oftewel een goede selectie van de bedrijven die je gaat controleren. Delfland introduceerde begin 2023 door het vorige bestuur de opvolging van

gebiedsgerichte aanpak, de risicogestuurde aanpak. Met de kennis over het kassenbestand, teelomstandigheden en lokale waterkwaliteit bepaalt Delfland in die nieuwe aanpak waar de zwaartepunten liggen. Waarom daar nu al van afwijken? Dus wat dat betreft, we willen die … En we zien daar ook juist nu de goede resultaten van naar voren komen dat ze gepakt worden. Daarnaast mist in deze motie ook het geld, waar halen we dat vandaan? Wil de AWP dat dit geld komt uit het extra budget wat ervoor is gezet? Daarom, wij zien hoe het nu gaat, laten we zo gaan en wij zien even geen meerwaarde in meer meten, of dat juist de waterkwaliteit gaat verbeteren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Middendorp, ik hoorde een vraag aan de AWP. Wenst u daarbij nog een toelichting op te geven?

De heer Middendorp: Sorry, ik heb niet opgelet. Kunt u de vraag herhalen?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Waar denkt u dat we dit geld vandaan moet halen bij een sluitende begroting, heeft u daar ideeën over?

De heer Middendorp: Daar heb ik zeker ideeën over. Ik heb natuurlijk een idee wat u niet zal aanstaan maar zoals u weet geeft deze vergadering elk jaar een enorme steun in de rug aan de boeren in dit gebied. Dat is goedertierenheid en u bent van de BoerBurgerBeweging en wij komen op voor de burgers. En de burgers hebben last van de milieuvervuiling van de tuinders. We hebben al eerder voorgesteld om de tuinders een keer, hoe zeg je dat, eerlijk te belasten. Dat is niet helemaal correct. Ik bedoel, ik wil aangeven dat er door een, zoals de wet nu is geformuleerd de tuinders weinig betalen, zelfs minder dan boeren. Dat vinden wij een bijzonder vreemde situatie. Wij zien tuinders als een bedrijf, ze zouden als bedrijf moeten worden belast. Maar het is nu al zo dat 91 procent van de watersysteembegroting wordt betaald door de burgers. En ik denk dat de burger uiteindelijk resultaat wil voor die 91 procent. Daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk ik even naast mij naar de portefeuillehouder om zijn reactie.

De heer Daverveldt: Dank u wel, voorzitter. Ik ben inderdaad portefeuillehouder van toezicht en handhaving en ik zal het ook vanuit die rol met name ingaan op uw punten. Het mag duidelijk zijn dat er sprake is binnen het college van ook zeer nauwe samenwerking met de portefeuillehouder waterkwaliteit. Toezicht en handhaving is een heel belangrijk onderdeel om de doelen die u gesteld heeft, de trendbreuk te kunnen realiseren. We hebben aan het begin van deze bestuursperiode duidelijk met elkaar geconstateerd, als je blijft doen wat je deed, dan krijg je wat je kreeg en dat is niet voldoende. Dus we hebben op talloze terreinen de aanpak geïntensiveerd. Belangrijk, ik hoor heel veel praten over de pakkans. Goede nieuws is denk ik dat de pakkans in mijn ogen ook al behoorlijk toegenomen is. Want ik wil bij u in herinnering roepen dat door risicogestuurd te gaan werken wij nu bij bezoeken niet meer in 30 procent van de gevallen overtredingen constateren maar 50 procent.

De heer Middendorp: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Ik geef u het woord, de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Mijnheer de portefeuillehouder, ik heb die discussie vanuit de coalitie vaker gehoord, door risicogestuurd toezicht zou u een hoger rendement hebben. Maar waar het hier specifiek over gaat is over overschrijdingen die gemeten worden. En het zou kunnen zijn dat u in één polder inderdaad dertig tuinders kunt bekeuren maar dan heeft u nog steeds die overschrijdingen niet boven tafel. Dus ik zou graag

willen dat die specifiek aangeeft wat de mogelijkheden zijn van uw kant om die 59 overschrijdingen, om daar de pakkans voor te vergroten?

De voorzitter: Dank u wel. De portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Ja, dank u wel. Wat wij in ieder geval ook doen, want het is een heel breed scala van maatregelen, we proberen innovatieve opsporingsmethoden te gebruiken. U weet van eDNA. Wat er onlangs ook gebeurd is, dat is ook succesvol geweest, dat we op een bepaald moment de sloot hebben afgedamd, leeggepompt om daarmee zeg maar beter in staat te zijn de bron te vinden. Dat zijn nieuwe manieren waarop wij proberen om zo goed mogelijk in staat te zijn de pakkans te vergroten. Maar ik wil er direct één ding aan toevoegen, het is niet alleen de pakkans, het is ook het effect wat het heeft. Wij hebben gezegd aan het begin dat wij, dat noemde u dan makkelijk gezegd, de tijd van waarschuwen is voorbij. We hebben een hele escalatieladder en we hebben beloofd dat wij harder gaan ingrijpen. Nou, u heeft vorige week als VV een brief ontvangen met de tweemaandelijkse rapportage en daar ziet u heel duidelijk wat het effect is. Er worden meer processen-verbalen, meer dwangsommen opgelegd. En heel eerlijk, wij intensiveren ook onze contacten met OM om erop aan te dringen dat de boete die wordt opgelegd zal ik maar zeggen ook pijn gaat doen. Dat zijn dingen die kosten wel tijd maar dat is wel de inzet. We hebben ook in de brief die vorige week gestuurd is, in die bijlage staan een aantal punten waar wij op dit moment over aan het nadenken zijn om zeg maar de effecten van overtredingen sterker te maken. Daarnaast is het zo dat wij ook denken dat er heel veel zaken zijn die effectief zijn als we meer inzetten op beleidsbeïnvloeding. Want soms zijn wij niet het bevoegde gezag. Ik ben in ieder geval heel blij dat in de afgelopen periode de samenwerking met de omgevingsdienst enorm versterkt is. Vroeger was het zo dat omgevingsdiensten relatief weinig aandacht hadden en dan sta je toch in zekere zin ook met lege handen. Op het moment dat je bezoeken aan kassen coördineert met de omgevingsdiensten, dan heb je eigenlijk alle bevoegde gezagen, zowel voor directe als indirecte lozingen, heb je aan tafel. Daarnaast is het zo, dat heeft nog geen, dat zeg ik er direct bij, heeft geen direct succes opgeleverd maar dat betekent niet dat we het opgeven, dat wij een brief gestuurd hebben naar de Ctgb om te zeggen dat het toch niet waar kan zijn dat op dit moment bij de toelating van gewasbeschermingsmiddelen, pesticide er eigenlijk niet gekeken wordt naar de KRW. Dus dat betekent dat wij ons hard maken om via de Unie daar invloed op uit te oefenen. En ten slotte wil ik ook nog onder de aandacht brengen dat wij ook externe expertise verder hebben ingeschakeld. Dan praat ik over het rapport wat professor Marleen Van Rijswick gemaakt heeft in eerste instantie voor de Brabantse waterschappen. Daar staan een aantal generieke aanbevelingen in die ook, waar wij ook gehoor aan geven. Daarnaast hebben wij aan professor Van Rijswick gevraagd om ook nog eens een keer specifiek te kijken naar zeg maar de handelingsperspectieven die wij nog verder zouden kunnen inzetten. Want waar het mij om gaat dat is, helaas denk ik dat de KRW-doelen an sich niet gehaald zullen worden maar wij hebben als college er wel op ingezet om de waterkwaliteit significant te verbeteren. Ik wil dus ervoor zorgen dat als die datum 2027 in zicht komt, dat wij inderdaad kunnen zeggen, we hebben geen middel onbenut gelaten om zo dicht mogelijk bij die doelen te komen. Dus samenvattend, er is een heel scala van maatregelen die we genomen hebben, die maatregelen beginnen ook effecten te sorteren. Nog niet op de waterkwaliteit zelf maar sommige van die maatregelen hebben gewoon een lange aanloop nodig. Nou, ik hoop dat u daarmee inziet dat het dus iets ingewikkelder is dan alleen maar hier te kijken naar de pakkans. Wij moeten kijken naar, welke maatregelen hebben de grootste effecten om die waterkwaliteit te verbeteren en ons daarop concentreren.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter, per interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga, u heeft het woord.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Voor 28 november in deze VV staat de rapportage waar u het over heeft. Dus dat is een beetje lastig voor ons om daar nu op te reageren omdat u als het ware over voorkennis beschikt. Het is wel zo dat wij zien dat van de 1500 bedrijven orde van grootte in het Westland, als we kijken naar de oude Voortgangsrapportage Handhaving, dat ik, nou, ik weet niet meer uit mijn hoofd maar we hebben het een keertje besproken toen bij die Voortgangsrapportage. Maar we hebben toen ook gezegd dat het wel minimaal was als je zag hoeveel last onder dwangsom er was en er was geloof ik maar één verder waarbij iemand een bedrag, een bedrijf een bedrag van 1500 euro zou moeten betalen, maximaal. Maar dat was echt minimaal en ik denk dat we daarom deze discussie hebben. Ik vind het een beetje lastig omdat we de Voortgangsrapportage Handhaving van dit jaar nog niet, of tenminste, de nieuwste nog niet hebben gezien. Dus ik denk dat we die discussie dan moeten voortzetten op de volgende VV-vergadering.

De voorzitter: Dank u wel. De portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Vanzelfsprekend zullen we hierover in gesprek blijven. Ik heb alleen geciteerd uit een brief die afgelopen vrijdag gestuurd is waar heel duidelijk een trend zichtbaar is over zeg maar de strengheid waarmee wij optreden. Waardoor 2022, 2023 en zeg maar de situatie tot en met september met elkaar vergeleken wordt.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Middendorp: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Middendorp, u vraagt het woord. U krijgt het woord.

De heer Middendorp: Ik heb nu tweemaal gevraagd of de heer Van Boxmeer of anders de portefeuillehouder kan bevestigen dat in de commissie WKK is gezegd, er komt in deze periode geen handhavingscapaciteit bij. Is dat het standpunt van het college of is dat niet het standpunt van het college? Het is niet een hele moeilijke vraag.

De voorzitter: Daar krijgt u een antwoord op. De portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Ja, het antwoord is, de capaciteit van toezicht en handhaving is gegroeid het afgelopen jaar. Als u zegt, verdere groei, zelfs als de middelen daarvoor beschikbaar zijn moet je daar geen wonderen van verwachten. Omdat wij zien dat zeg maar ervaren handhavers die pluk je niet makkelijk uit de markt. Dus wat wij in feite doen, dat is dat we mensen op een meer junior niveau werven, die gaan dan een opleidingstraject in om na een paar jaar het niveau te bereiken waar we eigenlijk op zouden willen werven. Maar om dat te doen heb je zelf weer capaciteit nodig van je eigen handhavers om die opleiding ook te verzorgen. Dat betekent dus dat het niet zo simpel is van, we trekken zomaar wat extra handhavers aan. Dus daarmee zeg ik, we hebben uitgebreid wat we konden en ik denk dat voor de komende tijd we het met deze capaciteit moeten doen.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Jansen en dan kom ik bij u.

De heer Jansen: Ja, ik heb daar nog wel even een vraag over op het laatste antwoord van de portefeuillehouder. Want u zegt zelf, en dat is terecht dat het inderdaad tijd kost voordat een junior handhaver eigenlijk de skills heeft om ook zelfstandig in het veld aan de gang te kunnen gaan. Dat begrijp ik heel goed. Maar ik denk dat het wel belangrijk is om ook handhavers te blijven werven, die junior handhavers omdat, ja, je hebt toch ook op een gegeven moment te maken met uitval, met mensen die dan toch weggaan. Dus ik zou het toch wel willen benadrukken dat ook het CDA het belangrijk vindt dat er toch ingezet blijft worden op het blijven werven van goede mensen die je dan intern opleidt. Omdat je uiteindelijk anders gewoon een achteruitgang hebt van het bestand van handhavers.

De voorzitter: De portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Nou, u moet mijn woorden niet interpreteren dat we verder niet werven want in elke afdeling is er ook een natuurlijk verloop. Er gaan mensen met pensioen, er gaan mensen die doorgroeien naar andere functies dus wij blijven ook werven. Het ging er mij meer om dat het niet reëel is om te verstellen dat de totale capaciteit, dat die significant verder gaat toenemen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Zou de portefeuillehouder nog kunnen reageren op wat ik net zei over de overschrijding van honderdmaal de grenswaarde, dat dan pas gehandhaafd wordt. En of het ook denkbaar is om bij een lagere overschrijding al met handhaving te beginnen? Want het lijkt me heel frustrerend voor overigens het geweldige handhavingsteam hier om pas bij honderd keer overschrijding daarmee door te gaan.

De voorzitter: De portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Ja, ik kan u zeggen dat het niet zo is dat er een soort, dat wij die grens van honderd rapporteren en dat we daaronder niet handhaven. Als wij overtredingen zien dan zullen wij handhaven.

De voorzitter: Mevrouw Onderdelinden, u heeft het woord.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor eigenlijk een beetje dat veel fracties, misschien heb ik het verkeerd, maar ik hoor eigenlijk een beetje dat veel fracties wel positief tegenover de motie staan maar niet tegen de voorgestelde oplossing. Dus misschien als de eerste zin uit het dictum wordt geschrapt, dat dan de motie wat breder gesteund kan worden. Dat geldt in elk geval voor mijn fractie.

De voorzitter: Een voorstel om de eerste zin te schrappen.

Mevrouw Onderdelinden: Dat is die over de tweewekelijkse handhaving.

De heer Middendorp: Voorzitter, zitten we al in de tweede ronde of nog niet?

De voorzitter: Nog niet. Mijnheer Middendorp.

De heer Middendorp: Ik zou als de interrupties klaar zijn aan het begin van de tweede ronde dan even om een schorsing willen vragen om het verzoek van mevrouw Onderdelinden te bespreken met de indieners van de motie.

De voorzitter: Nou, lijkt mij een goed moment. Ik kijk nog één keer de zaal rond en dan gaan we voor een schorsing van, ja, laten we zeggen tien minuten dus dat is tien over tien. Ik schors de vergadering.

De voorzitter: Dan wilde ik de heer Middendorp het woord geven als initiator van de schorsing. Aan u het woord.

De heer Middendorp: Voorzitter, we hebben inderdaad intensief overleg gehad. We hebben de verschillende partijen de suggesties van de Partij van de Dieren en van de fractie Ongebouwd ter harte genomen. Een suggestie van de partij, van de VVD hebben we ter harte genomen. We hebben het dictum aangepast. De eerste regel die voor sommige van u te hard is gesteld hebben wij veranderd in, het aantal reguliere metingen en het aantal steekproeven in 2025 te verhogen. U kunt dat zo uitleggen dat als het aantal reguliere metingen één keer per maand blijft, dan krijgen we dus een aantal steekproeven erbij. Dan heb ik het over de steekproeven zoals we de reguliere metingen doen. De steekproeven van duizend euro, niet een steekproef van of de watertemperatuur verhoogd is. Verder het tweede punt van het dictum is onderbelicht geweest in de discussie maar we willen dat de pakkans verhoogd wordt en dat daar ook voorstellen voor komen. Met alle respect, Piet-Hein, sorry, mijnheer Daverveldt, u heeft verteld wat u allemaal voor goede dingen doet. En deze motie is ook helemaal niet zo van, het college doet niets. Dat staat er helemaal niet. Er staat wel trendbreuk boven omdat we die trendbreuk ook gewoon handen en voeten willen geven en we willen die pakkans vergroten. En u zegt, ik wil de pakkans ook vergroten. En wij zeggen, u bent het college, u voert voor ons, voor de VV voert u ons beleid uit dus kom met voorstellen en dat willen we dan ook dat u dat duidelijk communiceert. Maar zoals u aangegeven heeft of zoals uw secretaris-directeur heeft aangegeven, heeft u daar recent een prijs voor gewonnen dus dat zal dan wel goedkomen. Voorzitter, ik wil in beraad geven aan de portefeuillehouder om deze motie over te nemen met het gewijzigde dictum zoals die op het scherm wordt getoond.

De voorzitter: Dank, helder. Ik kijk ook nog even rond naar andere opmerkingen hieromtrent. De heer Lont.

De heer Lont: Nog een kleine vraag. Als het gaat over aantal reguliere metingen en incidentele metingen en als dan reguliere metingen hetzelfde blijven en dat je dat verhoogt met incidentele metingen, zou je dan niet reguliere metingen of incidentele metingen te verhogen, in plaats van en?

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Als u daar en schuine streep of wil zetten dan geloof ik dat er niets aan wat we bedoelen verandert. Ja, dank u wel.

De heer Lont: Dan vind ik dit helemaal...

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even rond. Ik zie niemand die het woord wilde. Kijk ik even naar de portefeuillehouder of een schorsing wenselijk is met deze nieuwe inzichten?

De heer Daverveldt: Ja, ik stel het op prijs om nog heel even beraad te hebben dus een hele korte schorsing.

De voorzitter: Oké, dan proberen we dat in een vijftal minuten te doen, doen we dat tot twintig over.

De voorzitter: We zijn compleet, ja. Tien uur achttien, ik heropen de vergadering en geef het woord aan de portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Dank u wel, voorzitter. Ja, de motie is aangepast. Als college zouden wij eigenlijk een andere aanpassing voor willen stellen. Dat is, we zijn het volgens mij met het doel eens dat de pakkans groter wordt. Wij zouden willen voorstellen dat wij met concrete voorstellen komen hoe wij denken dat die pakkans verder vergroot kan worden. Mocht uit die analyse blijken dat meer metingen zeg maar daarvoor een geschikt instrument zou kunnen zijn, dan zal dat onderdeel zijn van ons voorstel. Maar ik wil op dit moment de ruimte hebben om bij wijze van spreken ook te kunnen concluderen dat er andere aanpakken zijn die veel effectiever zijn om die pakkans te vergroten en dat het niet zozeer is meer metingen. Dus daarmee is mijn antwoord of mijn reactie op deze motie dat punt twee, in te zetten op een hogere pakkans en daar voorstellen voor te doen, de strekking daarvan nemen we over. En punt drie, duidelijker te communiceren, daar nemen we ook de strekking van over. En voor wat betreft het eerste, om dat er helemaal uit te lichten en dat moet per se ook gebeuren, daar zijn wij op dit moment geen voorstander van. Maar wellicht uit de analyse komt dat terug of niet.

De voorzitter: Mevrouw Onderdelinden zag ik met een hand omhoog en mevrouw Wijbenga, ja. O, oké. Nou, dan doen we mevrouw Wijbenga als eerst.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Ik zou graag willen horen van de portefeuille wanneer we dat dan tegemoet kunnen zien?

De voorzitter: De portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Eerste kwartaal volgend jaar.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Onderdelinden, aan u het woord.

Mevrouw Onderdelinden: Kunt u dat herhalen? Ik hoorde …

De heer Daverveldt: Eerste kwartaal volgend jaar, 2025.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u wel. Ja, onze toevoeging was eigenlijk ongeveer wat de dijkgraaf net al toelicht. We zijn bereid de motie te steunen, ook al vinden we de eerste zin eigenlijk een beetje overbodig omdat wat u al zegt, we willen niet dat het college beperkt wordt in de mogelijkheden. Uiteindelijk is wat we willen dat de pakkans vergroot wordt en dat er duidelijker gecommuniceerd wordt. De manier waarop vinden wij eigenlijk daar ondergeschikt aan.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn. Dank u wel.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel, voorzitter. Met de toezegging wat het college heeft gedaan. Als we dan die eerste regel weghalen dan kan de eerste regel een uitkomst zijn voor de pakkans te vergroten, dan kunnen wij daarmee instemmen zeg maar. Maar niet zoals de motie nu daar helemaal staat. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Een aanpassing eerste bullet. Mevrouw Zandstra, aan u het woord.

Mevrouw Zandstra: Ja, voorzitter, het eerste kwartaal volgend jaar klinkt best wel dichtbij maar voordat dat dan is omgezet in actie zijn we waarschijnlijk een jaar verder. Dus het lijkt mij heel fijn als het college toch ook al in het nieuwe jaar wil kijken of ze met incidentele extra steekproeven aan het werk kunnen.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de portefeuillehouder ten aanzien van die laatste aanpassing van mevrouw Zandstra.

De heer Daverveldt: Ja, ik heb eigenlijk weinig meer toe te voegen aan wat ik eerder gezegd heb. Ik wil gewoon onderzoek doen naar, wat zijn de voorstellen die zo groot mogelijke effecten hebben. En dan zullen we wel zien uit die analyse of daar meer metingen, of dat inderdaad zinvol is of niet? En ik ben, natuurlijk, de urgentie die voelen wij allemaal dus als er zaken ... Als wij denken dat bepaalde zaken een grote impact zullen hebben dan zullen we er alles aan doen om dat zo snel mogelijk te implementeren. Ik wil wel aan verwachtingsmanagement doen, er zijn ook voorstellen soms die waar je op termijn grote impact van zou kunnen verwachten maar die toch complex zijn om te implementeren. Dan denk ik, dan moet je dat nog steeds doen want af en toe denk ik ook, bepaalde maatregelen hadden we misschien beter al vijftien jaar geleden kunnen nemen maar dat is toen niet gedaan dus.

De voorzitter: Ik zie een vinger van mevrouw Wijbenga. Aan u het woord.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Ik herinnerde de portefeuillehouder even aan wat hij deze ochtend gezegd heeft, we hebben geen middel achterwege gelaten om te proberen te voldoen aan de KRW, Kaderrichtlijn Water. In dat kader is zo'n eerste stip van de motie toch ook een middel om te kijken hoe of wat? Al zou je maar drie extra incidentele metingen hebben, dan voldoe je al bij wijze van spreken aan de motie. Niet dat ik daarop wil aansturen maar graag de reactie dan hierop.

De voorzitter: Dank u wel. De reactie van de portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Ja, kijk, dat zou een interpretatie kunnen zijn maar daar ben ik eigenlijk geen voorstander van. Want volgens mij, ik proef in de geest van het eerste punt proef ik iets anders dan, nou, doe dan maar één meting. En dan kan ik voor de goede orde zeggen, kijk eens, ik heb de motie ingevuld. Volgens mij is de verwachting een andere. Wat ik bedoel te zeggen, we hebben geen middel onbenut gelaten. Dat moet u niet opvatten dat ik alleen maar zeg, alles wat denkbaar is gaan we ook doen. Want het is ook aan ons om te kijken, hoe prioriteer je en waar verwacht je de grootste impact van? Wat ik dus bedoel, als wij dat goed in beeld hebben dan wil ik inderdaad ervoor zorgen dat we inderdaad ook kunnen zeggen, al die dingen waar wij grote impact van verwachten, daar hebben we werk van gemaakt.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie nog een verzoek voor het woord van mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Ja, dank u wel, voorzitter. Dan denk ik ook nog aan de opmerking over de factor 100 keer overschrijding van de grenswaarde. Ook dat is een middel en ook dat zou kunnen betekenen dat je daardoor meer incidentele metingen doet. Dus graag een reactie.

De voorzitter: De portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Ja. Dus dat sluit ik ook niet uit. Ik heb proberen te verduidelijken dat als wij overschrijdingen zien van die ordegrootte, dat we bij wijze van spreken alles uit de kast halen om te kijken van, hoe kunnen we met dat delict omgaan, hoe kunnen we dit voorkomen, hoe kunnen we ...

De heer Middendorp: Voorzitter? Daar gaat deze discussie nou de hele tijd over. Als we overschrijdingen zien, als we niet meten zien we de overschrijdingen niet. Ik waardeer de inzet van het college, dat is helemaal niet ter discussie. Er wordt hier eenvoudig gevraagd, kunt u ook wat extra metingen uitvoeren? En u zegt, ja, gaan

we heel zorgvuldig aanpakken en dat kan nog wel een jaar duren. Dat is voor ons niet de trendbreuk die we vragen. We willen een trendbreuk nu. Eigenlijk toen u aantrad was er een trendbreuk, anders nu een trendbreuk. In de volgende waterkwaliteitsrapportage willen we geen tien stoffen meer zien, daar gaat het over.

De voorzitter: De portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Ja, ik wil gewoon even de discussie terugbrengen naar de vraag, zijn extra metingen wenselijk? Dat kan het geval zijn maar ik wil de vrijheid hebben om te kijken, wat is het meest effectief om die pakkans te vergroten. En wat, ja, nu herhaal ik mij, ik heb toegezegd dat wij terugkomen bij u met voorstellen om die pakkans te vergroten en ik laat me alleen nu niet erover uit of daar meer metingen bij zitten. Want ik wil het alleen maar doen als we ook echt het idee hebben dat dat het meest effectieve middel is om die pakkans te vergroten. En niet, wij spreken nu een makkelijke toezegging doen van, we geloven er niet in dat het per se effectief is maar ik kan wel laten zien, ik heb één extra meting gedaan. Volgens mij wordt niemand daar heel blij van als dat niet aantoonbaar ook resultaten gaat hebben.

De voorzitter: Ik zag een interruptie maar niet meer en nu weer wel. Ja, de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Voorzitter, het is de VV die bepaalt en het college dat uitvoert. U vraagt vrijheid en wij vragen, doe eens wat. En u zegt, we gaan nu voorstellen maken want dat staat in de motie maar eigenlijk moet u zich schamen want die voorstellen hadden er al zes maanden geleden moeten liggen. Dus ik snap niet waarom u zich nu nog weer verschuilt achter nog meer onderzoek. Delfland heeft een reputatie om alles heel grondig uit te zoeken maar we kunnen ook gewoon aan de slag. We kunnen ook gewoon zoals in buurtwaterschap Schieland en Krimpenerwaard alle metingen morgen op de website zetten. We kunnen gewoon communiceren. U kunt gewoon in de krant staan en zeggen, ik wil dit niet meer. In plaats daarvan zegt u, ik ga het nog weer eens goed uitzoeken en we weten niet of dat het allerbeste middel is. Stel nou dat u voor 80 procent gelooft dat het werkt, dat zou voor mij meer dan genoeg zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie nog een interruptie. Ik geef eerst het woord aan de portefeuillehouder indien u hierop nog wenst te reageren of niet.

De heer Daverveldt: Nou, heel kort, ik heb volgens mij ook al gezegd dat het derde punt van de motie, dat ze de strekking daarvan overnemen. Dus ik ben er een heel groot voorstander van als we dingen constateren om daar goed over te communiceren dus.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, voorzitter, misschien om toch nog een keer duidelijk te maken. Punt 1 is een uitwerking van punt 2 en daarin worden we straks misschien belemmerd om de rest te doen. We focussen alleen op die meer metingen en wij willen graag dat dat punt als uitwerking, of je zet die zin er anders, het kan een mogelijkheid zijn om meer metingen, dat het erin komt. Als daarmee de tekst aangepast kan worden maar dat geeft dan misschien meer ruimte, dat kan een uitkomst zijn van. Daar willen we het graag even bij laten en dan pas kunnen wij die motie steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik ben het eigenlijk wel met mijn collega van AWP eens dat we, niet dat je nu meteen dit meer moet gaan meten. Maar we zijn al jarenlang willen we allemaal een hogere pakkans dus daar hebben we al over nagedacht. Ik vind het prima om dat nu opnieuw weer te gaan onderzoeken. Maar ik denk toch, ja, weet je, de urgentie is voor iedereen ook heel duidelijk. Dus ik zou gewoon het college ook willen oproepen zo van, ja, op het moment dat u iets, een methodiek heeft waardoor de pakkans hoger wordt, zet die gewoon meteen in. Ik hoef niet dat nog een keer weer in een VV te zien. Ga gewoon aan de slag, zoals ook de heer Middendorp zei. En ja, want we willen allemaal hetzelfde. En ja, wacht, ga niet nog meer onderzoek doen als je al gewoon weet wat werkt en wat niet werkt. Dan maakt het me niet uit of het nou meer metingen zijn of snelle metingen of incidentele metingen. Ik bedoel, probeer gewoon die pakkans te vergroten.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even naar de portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Ja, ik wil toch even de suggestie van als u zegt, ga gewoon aan de slag. Wij zijn enorm aan de slag, ja. En we zijn heel gemotiveerd om dingen te doen. Alleen de inschatting op dit moment is, en dat vindt u misschien niet leuk, dat één extra meting gaat de pakkans niet vergroten. Twee. Ja.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Daverveldt: Dus heb ik toegelicht, als die punt, de eerste bullet eruit gaat, dan kunnen wij de strekking van de rest gewoon overnemen.

De voorzitter: Ik kijk naar de indieners van de motie. Hoe wenst u hem in te brengen? Zoals die nu staat op het bord of de originele of de strekking over te nemen van het college? Wenst u hem überhaupt in stemming te brengen? Mijn vraag aan u.

De heer Middendorp: Voorzitter, wij wensen de motie in stemming te brengen. We zullen … Ik wil nog wel toelichten dat als u zegt, ik wil 2025 gebruiken om ervaring op te doen, dus 2025 is een pilot, dat ik daar nog wel mee kan leven. Maar zorgvuldigheid is een groot goed en dat waardeer ik ook in de dijkgraaf maar het kan je ook belemmeren. Zorgvuldigheid en doorpakken zijn niet altijd elkaars vrienden. U bent nu heel lang zorgvuldig geweest en het zou toch raar lopen als u straks een onderzoek doet waaruit blijkt dat, nou, nee, metingen helpt niet, we moeten gewoon met onze ogen dicht door het Westland lopen. Ik snap gewoon niet wat u zegt. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dan wil ik de motie zoals die nu op het bord staat in stemming brengen. Dan wil ik vragen de partijen, de VV-leden die voor deze motie zijn, om dat aan te geven met een vinger omhoog te steken. De VV-leden die tegen de motie zijn kunnen dat aangeven door hun vinger omhoog te steken. We analyseren nog heel even de stemming. Ja, ik geef het woord aan de secretaris-directeur.

De heer Janssen: Ik heb geteld zeventien stemmen voor deze motie, elf stemmen tegen. Tegen gestemd hebben de Partij voor de Dieren en de fractie BBB en Ongebouwd. Sorry, de fractie BBB en de Partij voor de Dieren tegen, alsmede ook van de andere fracties de collegeleden. Dat zijn er dus zeventien voor en elf tegen.

De voorzitter: Daarmee is de motie zoals die op het bord staat aangenomen. Dan geef ik het voorzitterschap terug over aan de dijkgraaf.

De voorzitter: Dank je wel, de heer Tieman. Dan komen we bij de twee andere moties vreemd aan de orde. De heer Jannink, heeft u de ondertekende exemplaren of zijn die inmiddels op mijn … Fantastisch.

Regie: Uw microfoon. Denkt u aan uw microfoon.

De voorzitter: Misschien is dit een oude versie die in beeld is dus ik zal even het verzoek oplezen. Dit is de motie, sturen met water, en het verzoek is, het verzoek aan het college om uiterlijk in de WKK-commissie van 28 januari 2025 een voorstel in te brengen welke het spanningsveld duidt tussen de inspanningsverplichting voor peilbesluiten en de resultaatverplichting voor KRW en aangeeft hoe we tot een handelingskader gaan komen. Ik geef de heer Jannink het woord.

De heer Jannink: Voorzitter, dank u wel. Geachte dames en heren, op 8 september vierden wij als hoogheemraadschap van Delfland ons 735-jarig bestaan. 735 jaar waarin wij zorgdragen voor het watersysteem. In een nat jaar zoals 2024 laat de organisatie van Delfland zien een betrouwbare en zeer capabele partij te zijn om te zorgen dat we wateroverlast tot een minimum beperken. Vanaf deze plek wil ik dan ook de hele organisatie hiervoor bedanken. Via het instrumentarium in de nota peilbeheer geven we in samenspraak met alle belanghebbenden invulling aan het vaststellen van het gewenste waterpeil in de polders en het boezemsysteem. Door middel van de bedieningsstrategie geven we concreet uitvoering aan het behouden van het afgesproken peil. Staat het water hoog in een polder, dan gaan we pompen. Dreigt een polder te verdrogen, dan laten we water in vanuit de boezem. Een goed geolied systeem waar we ons al 735 jaar voor inspannen. Echter, niet al het water binnen ons werkgebied is gelijk. De waterkwaliteitsrapportage geeft een ontnuchterend beeld van de verschillen in de waterkwaliteit en jammer genoeg hebben we bijna iedere week te maken met een normoverschrijding van de chemische waterkwaliteit. Voor schoon water hebben wij als Delfland een resultaatverplichting. Ingezetenen, bedrijven, landbouwers, natuurbeheerders, gemeenten en provincie kijken naar ons om te zorgen dat ons water schoon is. De consequentie hiervan is dat wij voor de verspreiding van water niet enkel naar de volumes dienen te kijken maar ook naar de daadwerkelijke kwaliteit van het water. Het wegpompen van vervuild water uit een polder naar onze boezem kan op die manier leiden tot de vervuiling van het zwemwater, het afsterven van de onderwaternatuur en het ziek worden van vee en huisdieren. Er kan dus een spanningsveld optreden tussen onze inspanningsverplichting om het peil op het afgesproken niveau te houden en onze resultaatverplichting voor schoon water. In 2019 zijn wij juridisch in een stikstofcrisis beland. We kennen allemaal de gevolgen, krapte op de huizenmarkt, 100 kilometer op de snelweg, onduidelijk toekomstperspectief voor de landbouw, natuur die hard achteruitgaat. De crisis is in essentie ontstaan omdat wij als maatschappij te laat een belangenafweging hebben gemaakt. Deze motie vraagt om duidelijkheid te creëren in de afweging tussen de inspanningsverplichting om onze polders op peil te houden en de resultaatverplichting om ons water uiterlijk eind 2027 schoon te krijgen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jannink.

De heer Middendorp: Voorzitter, ik wil graag een verduidelijkingsvraag stellen.

De voorzitter: Ja, mijnheer Middendorp.

De heer Middendorp: U heeft het over een spanningsveld tussen als ik het goed begrijp polder en boezem. Maar wat bedoelt u precies? Bedoelt u dat … Bedoelt u, sorry, ik zal het zo zeggen, bedoelt u dat het water wat uit een vuile polder komt, dat dat niet op de boezem zou mogen worden gepompt? Is dat de kern van uw voorstel?

De voorzitter: De heer Jannink.

De heer Jannink: Dank u wel, voorzitter. De kern van het voorstel is dat er gekeken wordt naar het spanningsveld tussen dat soort situaties. U noemt daarnet één voorbeeldsituatie, dat zou inderdaad een scenario kunnen zijn. Wat ons beeld is, is dat er op dit moment geen duidelijk overwegingskader is hoe met dat soort situaties moet worden omgegaan en dat dat moet worden vastgesteld door ons als VV.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jannink. Ik kijk rond, wie wil het woord voeren over deze motie? Ik noteer even, BBB, Ongebouwd. Zijn er anderen? Ik zie de PvdA, mevrouw Zandstra. Zijn er anderen die het woord willen voeren over deze? Oké, ja, de heer Den Butter. Ik zie de heer Lont. Nog anderen? Nee? Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Als fractie hebben wij hier best wel bij stilgestaan en we hebben het er ook wel eens over gehad. Draagt deze motie bij tot het verbeteren van de waterkwaliteit? Wij zien hier toch wel enige risico's. Een peilbesluit is er niet voor niets. We hebben het afgelopen voorjaar kunnen zien hoe belangrijk peilen zijn. Ze zijn daarvoor als het regent het water af te voeren zodat er geen wateroverlast ontstaat. Maar er zijn meer doelen bijgekomen zoals onder andere vismigratie. Het probleem van vervuild water in de polder vasthouden en niet te lozen op de boezem en dat kan je alleen doen als je in de polder alleen woont en met niemand rekening hoeft te houden. Maar wat als er wel veel regenwater valt? Dan kan het peil in de polder snel stijgen, als je niet kunt of mag lozen in verband met vervuiling in een polder. Dan wordt er wel gezegd, dan is of wordt het wel verdund. Maar je hebt te maken met de verschillende functies in een polder. Welke gevolgen kom je dan allemaal wel niet tegen en wie draait er op voor de schade als die niet te herleiden is aan een veroorzaker? Misschien is het wel goed om te kijken als er vervuiling is in een bepaald gebied, welk boezemgemaal zou iets harder kunnen malen? Zodat het vervuilde water via de kortste weg naar zee zou kunnen en niet het hele gebied door. Dus we hebben nog wel even een aantal vragen die we graag een reactie van het college op willen hebben. En misschien is het daarom wel goed om deze motie met zoveel vragen mee te nemen naar een commissie zodat we daar een keer beter over kunnen spreken dan nu ad hoc besluit te nemen hierover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Ik geef het woord aan de heer Van Winden.

De heer Van Winden: Voorzitter, dank u wel. Fractie Ongebouwd is altijd een klein beetje gevoelig als het gaat over peilen, peilaanpassingen, peilbesluiten. Laatst ook nog in de commissie het mandateren van kleine peilbesluiten. Ons gebied, onze achterban, onze melkveehouderij is erg afhankelijk van waterpeilen. Wij pleiten altijd al voor één, een dynamisch peil, dus niet een kalenderpeil maar een dynamisch peil en wij pleiten ook voor peil volgt functie. Dat betekent dat je heel kritisch moet kijken in welke polder, in welk deel van ons gebied je welk peil handhaaft en wanneer je dat aanpast. Als ik deze motie volg dan is de uitkomst daarvan voor ons erg ongewis. We hebben geen idee waar dit handelingskader wat hier wordt gevraagd uiteindelijk op uitkomt. Het huidige systeem, dat wordt ook gezegd, is een goed geolied systeem en dat draait in zekere zin al 735 jaar. De vraag is, hoe fout is dat? En ja, wij hebben grote moeite met deze motie omdat we niet de uitkomst weten van dit handelingskader en of we daar dan nog enige invloed op hebben op onze peilen.

De heer Middendorp: Voorzitter, bij interruptie.

De heer Van Winden: Zoals het er nu voor staat gaan wij hier niet in mee.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Ik heb een vraag voor VV-lid Van Winden. Volgens mij wordt hier gevraagd om het proces in gang te zetten om over een handelingskader te spreken. U zegt, ja, dat vind ik griezelig want ik weet niet wat er uitkomt. Maar is dat niet zeg maar met alles wat we hier voorbereiden het geval, dat we dingen in gang zetten waar we niet precies weten waar we uitkomen? Of zegt u, ik wil gewoon niet dat we het erover hebben?

De voorzitter: De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Dat zou de makkelijke weg zijn denk ik, mijnheer Middendorp. Maar dat kunnen we sowieso niet verbieden want daar is deze vergadering voor. Als dit leidt tot voldoende inspraak in dit handelingskader, dan kan ik daar nog wel in meegaan. Maar ik zeg al, we zijn bang voor de uitkomst daarvan en we zijn daar ook heel gevoelig voor. We zullen er ook alles aan doen om ons ertegen te verzetten. Er was een suggestie van, ja, er is vervuild water en dat komt dan in de polder of er zit vervuild water in de polder en dat komt in de boezem. Ja, de boezem en de polder zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en dat zal ook altijd zo zijn. En daar gaan we niet aan ontkomen op welke manier dan ook en dat heeft te maken met de hoogteverschillen in ons gebied.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Pardon. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Het gaat om een spanningsveld, om dat in beeld te brengen. En zou het u helpen als er in de laatste zin staat, en aangeeft of en hoe we tot een handelingskader gaan komen?

De voorzitter: De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Ja, wellicht kan dat helpen.

De heer Middendorp: En weet u dat ook deze vergadering?

De voorzitter: De heer Middendorp. Ja. Pardon, wilt u nog een keer …

De heer Middendorp: Mijnheer Van Winden, weet u dat ook deze vergadering of dat kan helpen?

De voorzitter: Mijnheer Van Winden.

De heer Van Winden: Laten we eerst de reacties van de andere fracties afwachten.

De voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan de heer Den Butter.

De heer Den Butter: Ja, dank u, voorzitter. Ik denk dat het uiteindelijk een juridische afweging is, dat is ook de reden dat ik het woord mag voeren over deze motie. Omdat uiteindelijk worden we mogelijk geconfronteerd met botsende belangen, met aan de ene kant het waterpeil en de andere kant waterkwaliteitsverplichtingen die we hebben als waterschap. Wat ik heb begrepen is dat er op dit moment onvoldoende duidelijkheid is over hoe te handelen op het moment dat er sprake is van een dergelijke botsing. Dus ik denk dat het heel nuttig kan zijn om eens gewoon na te gaan wat nu op het moment dat we te maken hebben met vervuild water, hoe

moeten we handelen? Wat zijn de verplichtingen die we hebben als waterschap? En ik begrijp de motie zo dat slechts gevraagd wordt aan het college om dat in kaart te brengen. Dus dat kunnen wij als fractie van harte steunen. Wellicht dat die datum niet haalbaar is, dat weet ik niet, dat zou ik graag van het college ook willen horen. Daar kunnen we denk ik nog over praten. Maar de strekking die is duidelijk, schep duidelijkheid over hoe te handelen bij botsende belangen in de polder en de boezem en breng ons daarover op de hoogte.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Den Butter. Mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Ja, voorzitter, de waterkwaliteit is niet op orde en hoe mooi zou het zijn als hoe we omgaan met onze peilbesluiten ervoor zorgt dat onze waterkwaliteit beter op orde komt. Volgens mij geeft de inbreng van de BBB heel goed weer waarom we hier nadrukkelijk over moeten praten, waarom we dit in kaart moeten brengen en waarom er een voorstel naar de VV moet komen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zandstra. Een interruptie van mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: O, nee, het is geen interruptie, voorzitter.

De voorzitter: U wil straks … Dan even kijken, dan heb ik u gemist toen ik vroeg, wie wil er reageren? Maar gaat uw gang, ik geef u het woord.

Mevrouw Örgü: Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wij zijn als het gaat om de strekking van de motie zijn we het eens. We zijn wel gevoelig op het punt van de peilbesluiten maar wij zien het punt van peilbesluiten echt los van wat hier gevraagd wordt.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Örgü. Dan geef ik nu het woord aan de heer Lont.

De heer Lont: Dank voor het woord. Ja, eigenlijk is de discussie hieromheen, die voeren we al langer, zoals de BBB zegt. En is ook wel, ja, een belangrijk onderdeel van wat we eigenlijk al doen. Als we bijvoorbeeld nadenken over van, hoe spoelen we het Westland door, dan zie je ook dat vervuilende stoffen bijvoorbeeld in Den Haag zijn terechtgekomen. Hoe ga je om het riooloverstorten waar ook vervuiling uit kan komen? Nou, er is in het verleden ook bijvoorbeeld bepaalde verleggingen van watergang geweest waardoor je minder last hebt van de gevolgen van de riooloverstort. Ik vind het tegenover elkaar zetten van zo'n inspanningsverplichting als het gaat om peilbeheer, waarbij je rekening moet houden met buien en wateroverlast en dat we gewoon een verplichting hebben om mensen zoveel mogelijk droge voeten te houden, vind ik een beetje een valse tegenstelling als het gaat over een KRW en het doel en de manier waarop die is opgesteld. Ik kan me wel helemaal voorstellen dat je gewoon wil nadenken over een beleid van, hoe ga je om met het doorspoelen van vervuilingen? En dat gebeurt nu ook bijvoorbeeld het afdammen van een watergang leegpompen en het weghalen van de vervuiling. Dus ik denk, dit is eigenlijk niet nieuw en ik vind die inspanningsverplichting, resultaatsverplichting tegen elkaar zetten vind ik niet echt helpfull, zeg maar, voor een gebrek aan een Nederlands woord wat nu niet in mijn hoofd komt. Maar, behulpzaam inderdaad. Dus ja, ik steun zeg maar de strekking wel alleen ik vind het niet revolutionair en ik vind dat we dit al heel lang doen en nog steeds doen. En in dat kader vind ik het prima om dat verder te bespreken wat er eigenlijk ook al in het coalitieakkoord stond.

De voorzitter: Nog een interruptie van de heer Jannink.

De heer Jannink: Voorzitter, dank u wel. Heel even bouwend op wat de heer Lont zegt, mevrouw Van Dijkshoorn en mevrouw Van Winden. Twee jaar geleden ...

De heer Lont: Dit is geen interruptie.

De voorzitter: Wacht even, excuus. De heer Jannink, een korte interruptie voor het betoog van de heer Lont. En anders komt er straks nog een tweede termijn. Ja, dus als u wil reageren op de reflectie van de heer Lont, dan is dat mogelijk. Maar als het een meer uitgebreide beschouwing is dan stel ik voor om daar even mee te wachten, dan heeft u ook het voordeel dat u weet hoe het college er tegenaan kijkt.

De heer Jannink: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Wilde ... Volgens mij heb ik iedereen … O, de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Oké. Voorzitter, wij vinden dit, zoals dat heet, een sympathieke motie. Maar, en wij zien dat er wat te bespreken valt. Al was het maar omdat de BBB en Ongebouwd heel duidelijk hun zorgen hebben aangegeven. Nou, de onderwerpen die ze aandragen, we zijn het misschien niet eens met de partijen maar we zijn het wel eens met de onderwerpen die ze aandragen en die verdienen aandacht. De suggestie is gedaan om dit voorstel inderdaad in de commissie in te brengen. Eerlijk gezegd zou ik de hoogheemraad willen vragen, want dit is al eens eerder besproken in de commissie, waarom is dit eigenlijk nog niet gebeurd? En het tweede, eerlijk gezegd vind ik, dit is, ja, zoals de heer Den Butter zegt, het uitzoeken van, hoe ga je om met juridische belangentegenstellingen? Bijvoorbeeld ik zal even een kort voorbeeld geven, we weten met baggeren, als er PFAS in zit. De wet zegt, je mag vervuiling niet verspreiden dus bagger met PFAS mag niet zomaar op de kant gezet worden. Dat geldt natuurlijk ook met water, vuil water uit een polder, dat mag je niet verspreiden. Maar ja, als er wateroverlast dreigt dan is de vraag, hoe zit de wet in elkaar? En dat moet uitgezocht worden. Maar daar heeft u toch geen motie voor nodig? Dat is toch iets wat u gewoon nu kunt besluiten? Dus ik zou eigenlijk, ik zou graag zien dat u zegt, nou, wij trekken ons deze motie aan en wij komen inderdaad met een voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Middendorp. Ik denk dat mijn eerdere oproep, ja, daar kom ik, verkeerd begrepen was. Want ik vroeg, wie wil allemaal het woord voeren en toen had ik een aantal mensen genoteerd maar Water Natuurlijk stak de hand niet op. Ik begrijp dat u toch het woord wil voeren dus ik geef u bij deze het woord. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter, voor deze coulance. Ik had inderdaad mijn vinger niet opgestoken. Maar naar aanleiding van wat Ongebouwd en BBB hebben gezegd, ja, dacht ik, ik breng toch nog even naar voren dat kringloopboeren zou dit ook kunnen helpen om te voorkomen dat er vervuild water in hun gebied terechtkomt. Als laatste wil ik zeggen dat wij als Water Natuurlijk de motie zullen steunen.

De heer Van Winden: Interruptie, voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Ik hoorde aan de ene kant AWP zeggen, waterpeil en waterveiligheid. Eigenlijk is deze motie een keuze maken tussen waterveiligheid versus watervervuiling. Ik zie even nog niet hoe kringloopboeren hiermee te maken hebben. Onze kringloop boeren zijn goed bezig, wij hebben een aantal bijzonder schone polders op een klein beetje overschrijding nog van stikstofwaardes. Wij willen uiteraard die

polders ook schoonhouden maar als het gaat om de afweging waterveiligheid versus watervervuiling, dan is ons standpunt heel snel duidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga. U was klaar. Dan geef ik nu het woord aan portefeuillehouder, mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Dank u ook allen voor uw inbreng in deze discussie. Ik zie het ook als een waardevolle inbreng op het antwoord dat wij van plan zijn om naar u doen toe te komen. U heeft allen duidelijk weergegeven dat hier ook sprake is van een spanningsveld. Gaat het nu om waterkwaliteit, gaat het nu om kwantiteit, hoe gaan we daarmee om? Hoe kunnen we sturen met water om uiteindelijk de kwaliteit ook nog een boost te geven? Dus het is een belangrijke vraag met een hoop invalshoeken. En ik heb u duidelijk gehoord. De heer Den Butter die had het over een juridische invalshoek, de heer Van Winden die was duidelijk. Maar het blijkt dus ook dat er behoorlijk wat nuances en facetten hieraan zitten, aan deze motie. Ik ben blij dat u die ook op voorhand heeft meegegeven. Laat ik even wat verwachtingen managen. Ik of wij als college denken niet dat sturen met water de panacee nu is voor het even helemaal schoonspoelen van het gebied. Maar dat heeft u ook niet gezegd dus daar ben ik blij mee. Ook de dijkgraaf die verwees zojuist ook naar het onderzoek dat we aangevraagd hebben en dat eraan gaat komen van de Universiteit van Utrecht van professor Van Rijswick. Het gaat uiteindelijk ook, en de discussie hiervoor ging daar ook over, om de effectiviteit. Wij vinden dit, en ook de heer Middendorp die zei dat al, een sympathiek voorstel. En het is ook belangrijk om dat spanningsveld, waar u hier ook al het nodige over heeft gezegd met elkaar, om dat ook goed voor het voetlicht te brengen. Wij gaan het, we hebben dit ook al intern besproken, ook ambtelijk en het blijkt ook echt een spanningsveld te zijn. Hoe we dat moeten duiden, dat hangt ook af natuurlijk van de juridische implicaties. Maar het is een belangrijk voorstel of een belangrijke motie van de Natuurterreinen dus wij komen hierop terug. Waarbij wij ook de strekking van deze motie overnemen en waarbij wij toch ook de spanning, zoals u ook duidelijk zegt, de spanning van dit dossier ook zichtbaar zullen maken. En wellicht is het belangrijk om dat in een beeldvormend overleg in de commissie te bespreken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koop. Ik kijk even naar de VV, is er behoefte aan een tweede termijn? Ja? Dan geef ik misschien eerst het woord aan de heer Jannink.

De heer Jannink: Dank u wel, voorzitter. Eén ding nog even ter verduidelijking en met name gericht aan de collega's van Ongebouwd en de BBB. Twee jaar geleden hingen er verrekte veel vlaggen op zijn kop hier in Nederland omdat er onduidelijkheid was en onvertrouwen was naar onze overheid. Wij zijn de overheid op watergebied. Dit verzoek inderdaad is niet om interventies te doen, dit is om duidelijkheid te brengen juist in dat spanningsveld, juist op dit vlak, zodat we nog tijdig kunnen gaan bijsturen. Dat is waar hier gevraagd wordt en vanuit daaruit tot een handelingskader te kunnen gaan komen, wat uiteraard door de VV moet worden besloten. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jannink. Ik zag de heer Middendorp dat u ook wilde reageren in tweede termijn. U heeft het woord.

De heer Middendorp: Ja. Voorzitter, voor ons de toezegging van de hoogheemraad om met een beeldvormende presentatie te komen, waar ik dan voor het gemak aanneem dat ze daarmee de commissie van 28 januari bedoelt, als dat haar voorstel is dan zouden wij daarmee kunnen instemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond, wie wil nog? De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, wij steunen het voorstel vanuit het college.

De voorzitter: Sorry, ik kijk nog even, wilt u uw hand opsteken als u gebruik wil maken van de tweede termijn? Ja, mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Voorzitter, wij steunen ook het college die gewoon de strekking overneemt.

De voorzitter: De heer …

De heer Den Butter: Ja, dat geldt eigenlijk ook voor ons. Op het moment dat het college die strekking overneemt en komt tot die duidelijkheid die wij zoeken, dan steunen wij ook het college.

De voorzitter: De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Voorzitter, dank u wel. Als gezegd, voor ons is dit wat ongewis. Een scherp handelingskader is duidelijk, dat hebben we met zijn allen nodig. Ik denk dat ik in mijn betoog al goed heb aangegeven waar onze piketpaaltjes staan en daar wil ik het even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Winden. Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel, voorzitter. Goed dat het college de strekking van de motie overneemt. Alleen wij zien, in de motie staat een datum genoemd en daar zou ik graag een antwoord op willen van het college, is die datum haalbaar of niet?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Ik geef het woord aan mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. Ook de VV, dank ook voor uw antwoorden. Ja, we streven ernaar die datum maar we moeten even kijken of dat haalbaar is. Het is niet de bedoeling om daar weer externen voor aan te trekken dus we streven naar die datum. Dank u wel.

De voorzitter: U heeft de reactie gehoord van collega Koop, het college neemt de strekking van de motie over. Ik kijk toch even naar de hoofdindiener, de heer Jannink.

De heer Middendorp: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Ja.

De heer Middendorp: Ik heb begrepen, het college neemt de strekking van de motie over en komt met een beeldvormende presentatie, waarvan de streefdatum is 28 januari.

De voorzitter: Ja, zeker, deze toezegging is ook genoteerd. Dank voor de aanvulling. Ik kijk even naar de heer Jannink of hij nog behoefte heeft om de motie in stemming te brengen?

De heer Jannink: Voorzitter, ik denk dat dit precies de intentie was van de motie, hier het gesprek over durven aan te gaan met zijn allen. Ik hoor dat het college het overneemt dus vooralsnog zijn wij helemaal akkoord hiermee en hoeft die niet in stemming te worden gebracht.

De voorzitter: Dank u wel. Dan sluiten we de discussie over deze motie maar er was nog een tweede en die moet ik er weer even bijpakken, dat is … Even kijken. Het knalwitte papier. Even kijken. De motie, sneller analyseren, communiceren en handelen. Ik lees even, wordt ingediend door Natuurterreinen, door BBB, Water Natuurlijk, VVD, PvdA …

De heer Jannink: Interruptie, interruptie.

De voorzitter: Pardon?

De heer Jannink: Op het moment is de motie alleen ingediend door ons.

De voorzitter: O, dan ben ik verkeerd geïnformeerd. Oké. Correctie, dan ben ik, heb ik dit verkeerd geïnterpreteerd. Het is alleen maar een motie van Natuurterreinen. Ik ga even door naar het verzoek. Het verzoek is aan het college om uiterlijk in de WKK-commissie van 28 januari 2025 een voorstel in te brengen hoe de doorlooptijd tussen monstername en vaststelling van de resultaten kan worden verkort zodat er sneller en effectiever gehandeld kan worden. En ten tweede, verzoekt het college om uiterlijk in de WKK-commissie van 28 januari 2025 een voorstel in te brengen hoe uiterlijk per 1 april 2025 alle monitoringsresultaten binnen 24 uur na vaststelling worden gepubliceerd op de externe website van het hoogheemraadschap van Delfland. Ik geef de heer Jannink het woord.

De heer Jannink: Voorzitter, dank u wel. Geachte dames en heren, 50 procent van de reacties op een X-post, voormalig Twitter, vindt plaats in de eerste 21 minuten. Ons mede VV-lid mevrouw Dijkshoorn vertelde in één van de laatste commissievergaderingen dat de melk van haar boerderij binnen een uur getest wordt op antibiotica. De krant van vanochtend wordt morgen gebruikt in de kattenbak. Het punt is dat het nieuws van vandaag is morgen geen nieuws meer. Afgelopen vrijdag hebben een aantal VV- en commissieleden een bezoek mogen brengen aan een radijskwekerij in monster. Een familiebedrijf dat met veel passie, innovatie en zorg in onze voedselbehoefte voorziet. Gelukkig hoorden we dat er ook goed wordt nagedacht over het watersysteem. Ook deze tuin had recentelijk de brief ontvangen van het hoogheemraadschap van Delfland met de historische waterkwaliteit in de desbetreffende polder. Een compliment aan onze organisatie dat wij tegenwoordig polderspecifieke waterkwaliteitsinformatie verstrekken aan de belanghebbenden in ons watersysteem. Echter wel een brief met informatie van 2023 en ouder, oftewel oud nieuws en daarmee een gemiste kans om meer handeling te initiëren naar een betere waterkwaliteit. Goed om te benoemen hier dat onze collega's bij hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard recentelijk ook begonnen zijn om meer recente waterkwaliteitsinformatie te delen. Met deze motie vragen wij het college om met twee voorstellen te komen. Ten eerste een voorstel van wat er nodig is om de resultaten van de uitgevoerde waterkwaliteitsanalyses binnen 24 uur extern te publiceren. Ten tweede een voorstel voor wat er nodig is om de doorlooptijd tussen monstername en publicatie van de resultaten te bekorten zodat er meer handelingskader kan ontstaan om mitigerende maatregelen te nemen in het geval van normoverschrijding, versnelde gedragsverandering bij organisaties die bijdragen aan normoverschrijding en meer effectieve opsporing van illegale lozingen. Deze motie is echter ook een verzoek aan de mede VV-leden om met deze transparante en actuele waterkwaliteitsinformatie het gesprek aan te gaan met jullie achterban over hoe ook zij een grotere bijdrage gaan leveren aan schoon water. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jannink. Ik kijk even naar de VV, wie wil in eerste termijn op deze motie reageren? Ik zie AWP, ik zie Water Natuurlijk, ik zie PvdA, mevrouw Zandstra, mevrouw Onderdelinden, Partij voor de Dieren. Verder heb ik vier sprekers genoteerd voor de eerste termijn. Ik geef het woord aan de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Ik dank u voor deze strategische zitplaats, voorzitter. Voorzitter, dit is absoluut een belangwekkend onderwerp en zonder meer een sympathieke motie. Het is ons al een tijdje een doorn in het oog dat het allemaal zo lang lijkt te duren. Ik zeg lijkt omdat ik niet precies weet wat er achter de schermen gebeurt. Ik heb wel in brede zin ervaring met het doen van waterkwaliteitsmetingen en die termijnen die laten zich niet zo makkelijk veranderen maar misschien dat de hoogheemraad daar een andere kijk op heeft. Dus ik hoor heel graag van de hoogheemraad of het überhaupt mogelijk is om die doorlooptijd te verkorten? En dan hoor ik ook eigenlijk graag van de hoogheemraad of die daar een motie voor nodig heeft? Want ook dit is een motie die volgens mij gewoon overgenomen kan worden. Het is een verstandig voorstel, kijken hoe we dit kunnen verkorten en versnellen, zowel het eerste punt als het tweede punt. Het is blijkbaar nog niet gebeurd maar goed, daar is dan de VV alert. Ik constateer dat de vertegenwoordiger van Natuurterreinen aangewezen door Natuurmonumenten een verzoek doet aan de hoogheemraad van Natuurterreinen, aangewezen door Natuurmonumenten. Blijkbaar is uw telefoon kapot of anderszins maar ik ben benieuwd, nee, serieus, uiteraard, ik hou ervan om een grapje te maken. Ik hoor mensen ook lachen dus ik weet dat het gewaardeerd wordt. Maar de vraag is natuurlijk heel concreet, de vraag is natuurlijk heel concreet, mijnheer Van Boxmeer, gaat u nou voor of tegen, nee, gaat u zeg maar tegen deze motie stemmen? Want ja.

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga door …

De heer Jansen: Ik wil even interrumperen want …

De voorzitter: Interruptie, de heer Jansen.

De heer Jansen: In de motie staat wel heel duidelijk een verzoek aan het college, niet aan een individuele portefeuillehouder.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Jansen. Ik ga door naar mevrouw Wijbenga denk ik, Water Natuurlijk.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Vanuit Water Natuurlijk steunen we deze motie van harte. In de motie staat ook het collega-hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard genoemd. Het leek ons toch ook wel verstandig als we een keertje goed gluren bij de buren omdat de rapportage van het hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard er ontzettend goed uitziet en daar zouden we een hoop van kunnen leren. Met name om de weergave te zien van de overschrijdingen van bepaalde chemische verbindingen. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Wijbenga. Ik geef het woord aan mevrouw Zandstra denk ik.

Mevrouw Zandstra: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik sluit me aan bij de woorden van Water Natuurlijk.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zandstra. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Onderdelinden.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u wel, voorzitter. Ook wij kunnen ons vinden in de woorden van de fractie Water Natuurlijk. Volgens mij is dit een heel mooi, is deze motie een heel mooi voorbeeld van een maatregel die genomen kan worden om de pakkans van vervuilers te vergroten en dit zonder het aantal meetmomenten te vermeerderen. Dus dank u wel daarvoor.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Onderdelinden. Ik geef het woord aan de heer Van Boxmeer.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Had ik gedaan. Ik had ook mijn hand wel opgestoken maar het duurt een beetje lang voordat het hele rondje er is. Maar dat geeft geen probleem. Ook deze motie hebben wij heel duidelijk in de fractie besproken en soms waren we voor, dan weer tegen en wat gaan we daarmee doen. Wat wij hier wel hebben, dat is natuurlijk de doorlooptijd, wat ik ook zeg wat het is. Maar er zit ook een financieel plaatje aan. We kunnen gewoon een voorbeeld noemen van, je paspoort haal je met spoed op of een paspoort krijg je met veertien dagen. Dus wat dat betreft, als we het sneller willen zal dat ook een kostenplaatje zijn en hoe is dat dan gedekt binnen de huidige begroting bijvoorbeeld of zitten daar mogelijkheden in? Daar hoor ik ook graag de hoogheemraad als antwoord op. Wat ik hoorde bij Schieland staat het anders gemeld op de website. Wij hebben ons dashboard, en ik heb het een aantal keren al geprobeerd en ook vandaag, ik kom wel met de nutriënten eruit maar dat werkt niet actueel of niet goed genoeg. Dus we hebben daar al een instrument dus wat ons betreft zou deze motie overbodig zijn als we gewoon onze eigen website nakijken met ons dashboard verbeteren, dat dat goed werkt, dan zijn we daar al uit. En ja, misschien toch als input nog wat extra geven. Er zijn tien punten voor een goede wateranalyse en misschien kunnen we die tien punten van de wateranalyse wel de tien wateranalysegeboden noemen. Hier wil ik dan even tien punten noemen om dat mee te geven of straks gewoon een afweging te maken wat ook bij de vorige motie zou kunnen. Dat zijn één, gemiddelden versus piekwaarden, twee, tijdsvariatie, drie, ruimtelijke variatie, vier, onvolledige monstername, vijf, interpolatie van data, zes, verkeerde aannames over verdunning, zeven, niet-lineaire reacties, acht, externe invloeden, negen, meetfouten, tien, complexe mengsels. Deze factoren maken het noodzakelijk om verder onderzoek te doen tot een nauwkeuriger beeld van waterkwaliteit te komen. Daarom is het voor ons zowel in financieel als personele inzet best wel risicovol en goed kijken wat de consequenties hiervan zijn, zonder dat hierdoor de kwaliteit verbetert. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Het is goed dat de heer Middendorp mij altijd herinnert aan mijn achterban dus dat weet ik altijd te waarderen. De oproep van de AWP is eigenlijk van, ja, goed, in hoeverre ligt het in lijn met hetgeen wat wij als coalitie hebben opgepakt? En volgens mij ligt dit in lijn met de coalitie. Dus ja, wij willen graag de vervuiler pakken en straffen en ja, wij willen daarover communiceren. Ik denk dat op een aantal van de voorstellen zoals die hier worden gedaan, en laat ik even beginnen bij het gedeelte over communicatie, u heeft meegemaakt uit het coalitieakkoord of uit het programma wat we nu uitlopen dat wij niet alleen op de ingezetenen/de glastuinbouwers met een brief op polderniveau, gemeenteniveau en in ons hele gebied anders aan het communiceren zijn. Als daarbij kan helpen dat we het op de website zetten is dat niet een groot punt. Ik denk zelf dat ik dan verder zou willen doorpakken want het zijn niet die ene ingezetenen van de 1,2 miljoen die de grootste verandering in de waterkwaliteit gaat maken, het zijn juist de mensen die in de polder wonen, als ik het nu over de glastuinbouw heb, of die in de stad wonen die daar zaken in veroorzaken en daar een rol in kunnen spelen. Dus wij denken naast het publiceren op de website aan juist de manier waarop wij dat in de staat van het water naar de gemeente, in onze communicatie naar polders gaan benutten. De oproep van de heer Jannink van, gebruik daarbij de meest recente informatie, dat is heel logisch, zeg ik nu. Maar we zijn bezig met een verandering op dat gebied en die brief was als eerste een instrument om de bal naar de tuinders in de polder te leggen en dat zullen we verder moeten uitwerken. Dan kunnen we inderdaad kijken bij Schieland, Krimpenerwaard. Ik vind hun presentatie ook heel netjes. Dan komen we vanzelf op discussies of toxiciteit nou klare taal is of niet en die grafiekjes, of je die dan wel begrijpt? Maar ik denk dat de strekking is, wij hebben met informatie goud in onze handen om mensen bewust te maken hoe het staat met de waterkwaliteit en welke handelingsperspectieven we hebben. Als het dan gaat over meten. Wij hanteren een systematiek via de Aquon en als de vraag wordt gesteld, kunnen wij in gesprek met de Aquon om te kijken of die doorlooptijd verkort kan worden? Dan kan ik daar simpel op antwoorden, ja, dat

gaan wij doen. En aansluitend op de motie die we eerder hebben gehad van de AWP denk ik dat we ook kunnen kijken voor wat betreft voorstellen om de pakkans te vergroten. En dat daar sneller meten ook een onderdeel is en dat dan de vraag is of je dat op een andere manier moet doen? Kort en bondig zou ik zeggen, wij zijn voornemens de motie over te nemen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Boxmeer. Is er behoefte nog een reactie in tweede termijn? Of met de overname kunnen we de tweede termijn overslaan. Ik kijk even naar de indiener. Ja, de heer Jannink.

De heer Jannink: Voorzitter, ik ben blij dit te horen. Ook weer, het is waarschijnlijk een onderwerp waar verschillende perspectieven op zijn. Ik wil nog wel even bevestiging horen van het college dat ook dus de datum van januari wel staat? Dat we dit niet te ver in de toekomst gaan neerzetten.

Regie: Microfoon, denkt u aan uw microfoon?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Wij hadden nog één vraag openstaan. Als je het sneller wil dan zullen er misschien kosten aan verbonden zijn, of dat ook eventueel of meegenomen kan worden met de uitslag bij het college wat er is?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Dan kom ik bij de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Ja, eerst meteen complimenten voor de heer Van Boxmeer voor zijn soepele en krachtdadige opstelling. Laat ik het daarbij laten. De vraag is, ik had u gevraagd, het zal toch niet zo zijn dat Delfland nog niet eerder heeft gekeken naar de doorlooptijd die inderdaad vrij lang is? U heeft nu aangeboden om in gesprek te gaan, dat vind ik mooi. Wat is uw verwachting van dat gesprek of is dit inderdaad voor u een totale open vraag?

De voorzitter: De heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Dan reageer ik toch als eerste op de laatste vraag. Wij kennen nu bij Aquon twee systematieken, één is de normale en de ander is de versnelde. De versnelde kost extra geld en ik denk dat het gesprek met Aquon moet gaan over welke ruimtes er daar nog meer in zitten? Dus is het volledig nieuw? Nee, het is niet volledig nieuw. Het zorgt ervoor dat we dat gesprek met de Aquon daarover aangaan. Rondom de zorgen van de BBB over financiën. De oproep of het overnemen is dat wij met een voorstel komen en daar hoort uiteraard ook financiën bij. Dan de specifieke vraag over de datum. Wij hebben bij het overnemen van de motie, herstel, bij de motie van de AWP stond een termijn waarin wij met voorstellen kwamen en dat was volgens mij Q1. Ik zou de 28-1 voor het eerste punt willen brengen in lijn met de voorstellen die we doen rondom de motie van het AWP rondom communicatie, dus punt twee, acht ik de kans realistisch om dat op die manier uit te voeren.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Boxmeer. Dan denk ik dat we ook dit onderwerp voldoende besproken hebben. De motie is overgenomen en dan hebben we de hele agenda afgewerkt. Dus ik wil iedereen bedanken voor alle inbreng, het waren mooie discussies en ik sluit de vergadering.

TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE WATERKWANTITEIT EN WATERKWALITEIT VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 12 november 2024

---

1. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter: Er valt een gewijde stilte dus dat is voor mij het signaal om de vergadering maar te starten. Welkom aan iedereen. U weet dat het gebruikelijk is dat we een rondje voorstellen doen en dat u uw naam en uw partij noemt. Dus ik ga maar beginnen links mij van mij, de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Hans Middendorp, Algemene Waterschapspartij voor water, klimaat en natuur.

De heer Jannink: Jan-Willem Jannink, fractie Natuurterreinen.

Mevrouw Kloppenburg: Ondine Kloppenburg, fractie Natuurterreinen.

Mevrouw Wijbenga: Anneke Wijbenga, Water Natuurlijk.

De heer Opdam: Goedenavond. Ide Opdam, Water Natuurlijk.

De heer Smits: Goedenavond. Arjan Smits, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Onderdelinden: Goedenavond. Suzanne Onderdelinden, Partij voor de Dieren.

De heer Van Bruggen: Hans van Bruggen, VVD.

Mevrouw Westphal: Goedenavond. Bauke Westphal, Belang van Nederland.

De heer Van den Berg: Goedenavond. Jan van den Berg, commissielid fractie Ongebouwd.

De heer Sunder: Goedenavond. Rolf Sunder, fractie Ongebouwd.

De heer Zwinkels: Goedenavond. Frits Zwinkels, CDA.

De heer Jansen: Goedenavond. Maarten Jansen van het CDA.

De heer Tas: Ruud Tas, BBB.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Goedenavond Nieske Dijkshoorn BBB.

De heer Teerink: Sef Teerink, Partij van de Arbeid.

De heer Van Boxmeer: Stijn van Boxmeer, hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Manita Koop, hoogheemraad.

De heer Van Rooijen: Bas van Rooijen, secretaris.

De voorzitter: Peter Kiela, voorzitter. Mij hebben berichten bereikt dat mevrouw Örgü verhinderd is en dat de heer Meijdam van de PvdA ook verhinderd is. Dan kan de commissie zich vinden in de agenda? De heer Opdam.

De heer Opdam: Voorzitter, wij zouden graag bij agendapunt 05.02 verontreinigingen in de waterbodem en agendapunt 05.03 uitgangspunten gemotoriseerd varen en waterkwaliteit ook wat willen zeggen.

De voorzitter: Andere punten nog? Nee

2. Toezeggingenlijst commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit (bijlage: audiotranscript)

De voorzitter: Dan stel ik voor dat we de vergadering verder starten. De toezeggingen lijst zijn daar nog opmerkingen, kanttekeningen, of anderszins bij? Zo te zien niet.

De heer Van Boxmeer: Ik, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Oh jij, gaat u gang.

De heer Van Boxmeer: Op 1 juni 2023 is door de AWP, PvdA, Partij voor de Dieren en Water Natuurlijk de motie water natuur ingediend en de afhandeling hiervan staat voor Q4 dit jaar. Ik zal de indieners bijpraten voorafgaande aan de komende VV over de lijnen die nu zijn ingezet en deels nog worden uitgewerkt. Ik leg als deze lijnen zijn uitgekristalliseerd naar mijlpalen en tijdsplanningen dit vast in een brief ter afdoening van de motie. Ik ben voornemens dat in Q1 2025 te doen.

De voorzitter: Dank. De heer Teerink.

De heer Teerink: Dank voor de update en de uitnodiging. Ik vroeg me af of het ook voor andere leden van de commissie mogelijk is om bij dat moment aanwezig te zijn? Die zijn wellicht ook geïnteresseerd in afdoen van die motie.

De heer Van Boxmeer: En die worden in Q1 2025 geïnformeerd daarover. Nou anders krijg ik een soort beeldvormende sessie met allerlei andere dingen. Ik had natuurlijk ook een procesbrief kunnen sturen en had ik het allemaal een kwartaaltje opgeschoven. Ik vind het netjes om naar de vier indieners dat inzicht te verschaffen, het vertrouwen dat in Q1 ik kom met mijlpalen en tijdsplanningen en ik zou zeggen tegen de andere Q1 2025 krijgt u de brief.

De voorzitter: Kunnen we daarmee de toezeggingenlijst vaststellen? Dan is dat gebeurd bij deze.

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan ga ik naar de mededelingen. Kijk ik eerst even naar het college.

De heer Van Boxmeer: Mijnheer de voorzitter, ik heb een mededeling bestaande uit twee delen. In september zijn vier normoverschrijdingen van boven de 100 keer aangetroffen, driemaal in Westland in de glastuinbouwgebieden boezem twee, vier en vijf en eenmaal in Midden-Delfland in de Woudse droogmakerij. Het betreft normoverschrijdingen van de stoffen Piperonyl butoxide en de combinatie Esfenvaleraat en cypermethrin. Dat zijn allemaal toegestane stoffen. De stoffen zijn niet te herleiden tot een bepaalde teelsoort. In oktober is een normoverschrijding van boven de 100 keer aangetroffen in de Dorpolder, betreffende de verboden stof meteocarp. Daar waar wij een goede pakkans verwachten wordt ingezet op opsporingsactiviteiten voor de normoverschrijdingen, in september achten wij die kansen klein. We hebben

glastuinbouw Nederland en de beide gemeentes zowel bestuurlijk als ambtelijk geïnformeerd over de normoverschrijdingen.

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voorzitter. Dank voor uw mededeling. We hebben al een keer eerder bij de VV gevraagd waarom de factor 100 overschrijding. En wij zouden het op prijs stellen om toch een keer een discussie met elkaar te hebben over die factor 100. Is dat mogelijk? Kunt u dat toezeggen?

De voorzitter: Reactie.

De heer Van Boxmeer: Ik wil toezeggen dat ik daar een beeldvormend onderdeel in een commissievergadering over wil maken met u.

De voorzitter: Andere zaken nog? Nee. Dan gaan wij verder naar de bespreekpunt... Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel voorzitter. Ik wil u graag even op de hoogte brengen van het proces dat wij als D&H en ambtelijke organisatie op dit moment doorlopen met drinkwaterbedrijf Dunea. Dunea die onderzoekt op dit moment in het kader van het drinkwaterprogramma van de toekomst 2030-2040 mogelijke nieuwe bronnen om drinkwater aan te boren. Ambtelijk en bestuurlijk zijn wij daar zeer intensief bij betrokken en Dunea heeft daarbij een paar locaties, in ieder geval twee waterschappen in het vizier. Dat is of Rijnland of Delfland. Dunea heeft de keuze voor een van de twee waterschappen nog niet gemaakt. Wij hebben in het proces al eerder aangegeven dat het niet onze voorkeur heeft als Delfland die leverancier van water moet worden, omdat ja ik zie u al knikken Mevrouw Wijbenga om begrijpelijke redenen, we hebben al een krap systeem. De kwaliteit van ons oppervlaktewater laat zoals bekend ook nog wel eens wat te wensen over en bovendien kan het ook nog wel eens zijn dat er ook nog eens extra eisen aan ons oppervlaktewater worden gesteld vanwege het feit dat er mogelijk drinkwater zal worden ingenomen. Nou wij doen er alles aan om in het proces om de belangen van Delfland zo goed mogelijk te behartigen. We doen dat op een allemaal in goed overleg en we hebben ook afgesproken met Rijnland we laten ons niet tegen elkaar uitspelen, want dat is niet de bedoeling. Maar ook omdat wij toch wel een vergelijkbaar belang hebben. Als er wordt ingenomen bij Rijnland, dan kunnen wij daar hebben wij daar ook last van en omgekeerd en dat gaat ook vrij goed. We hebben we zitten inhoudelijk we zijn zelfs wat verder dan Rijnland, maar we zitten er inhoudelijk allebei hetzelfde in. Nou we hebben daarvoor een position…

De voorzitter: De heer Middendorp interruptie.

De heer Middendorp: Korte toelichting. Het lijkt net alsof zowel Delfland als Rijnland niet hoe noem je dat in vijver zijn, niet willen dat er een drinkwaterwinning komt. Heb ik dat goed gehoord? U zit er op dezelfde manier in zegt u.

Mevrouw Koop: We zeggen niet dat wij niet willen dat er een drinkwaterwinning komt, want we zijn zelfs volgens de wet verplicht om mee te zoeken naar mogelijke punten. Maar het moet wel kunnen en wij helpen elkaar Rijnland en Delfland om te zoeken naar vergelijkbare argumenten. Maar we zijn niet allebei hetzelfde en we hebben ook de allebei de ruimte wel om onze eigen mening, onze eigen opvattingen in te brengen. Dat moet ook want als op een gegeven moment hier een vergunningaanvraag komt, dan kan je niet opeens met allerlei eisen komen of opeens zeggen het mag niet, dan moet je in dat proces al het een het ander hebben uitgelegd. Wij hebben op 5 november als D&H hebben we dus die position paper en die beoordelingswijze voor een vergunningverlening en voor eventueel bij een vergunningaanvraag hebben vastgesteld en dat schetst ook hoe Delfland over die aanvraag oordeelt. Ja het is de bevoegdheid weliswaar van D&H, maar wij vinden toch wel zo best een behoorlijke impact hebben dat we u daarvan ook op de hoogte willen stellen. U

krijgt een brief met het position paper, zodat in ieder geval ook wordt meegenomen in dit traject. Dat was het voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Ik vind het nou het is een mooie kans dat Dunea iets van ons wil, want wij willen namelijk iets van Dunea en dat is het waterspoor invoeren. Is het mogelijk om hier een koppeling tussen deze dossiers te maken?

De voorzitter: Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Nee voorzitter. Wij willen deze aanvraag gewoon helemaal los beoordelen en anders het is al heel complex en dan maken we het nog complexer. Dus we zien dit gewoon los van elkaar. Dank u wel.

De voorzitter: Denk dat we daarmee de mededelingen gehad hebben. Zijn er nog mededelingen van uw kant? Zo te zien niet.

4. B. Bespreekstukken

04.B.01 Cluster peilbesluiten 2024

De voorzitter: Dat we naar de vergaderstukken gaan. We gaan eerst naar 4B.01: de cluster peilbesluiten. Ik wilde u verzoeken om aan te geven welk peilbesluit u wilt bespreken als dan kunnen we de rest van de peilbesluiten gewoon vaststellen en die hoeven we dan niet meer te bespreken. Dat lijkt me een haalbare, werkzame werkafspraak. Dat mag altijd.

De heer Van Bruggen: Dat kan altijd, mooi doen we dat ook dank u wel.

De voorzitter: Oké. Kunt u zich in deze werkwijze vinden? Ik word door mevrouw Dijkshoorn gehypnotiseerd.

Mevrouw Dijkshoorn: Voorzitter, moeten wij dat nu effe vooraf even aangeven? Welke als we het willen doen.

De voorzitter: Het liefst wel. Dan ga ik even de partijen langslopen. De heer Teerink welk peilbesluit wilt u bespreken?

De heer Teerink: Dank voorzitter. Ik heb alleen opmerkingen van algemene aard, niet over een specifiek peilbesluit.

De voorzitter: Net als de heer Van Bruggen, oké. Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn: Dank u wel voorzitter. Wij zouden graag peilbesluit 1, 7 en 10. Dat is Aalkeet polder, Zouteveense polder en het kraaiennest willen bespreken.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen of de heer Zwinkels.

De heer Jansen: De heer Jansen. We hebben alleen opmerkingen van algemeen aard.

De voorzitter: Oké. De heer Sunder.

De heer Sunder: Dank u wel voorzitter. Wij willen ook graag peilbesluit 1, 7 en 10 bespreken.

De voorzitter: 1, 7 en 10, bekend rijtje. Dan kom ik bij mevrouw Westphal terecht BvNL.

Mevrouw Westphal: Dank u wel voorzitter. Wij hebben geen peilbesluiten die we willen bespreken.

De voorzitter: De heer Van Bruggen.

De heer Van Bruggen: Alleen een algemene opmerking en vragen.

Mevrouw …: Ook wij alleen een algemene opmerking.

De voorzitter: Mevrouw …

Mevrouw …: Dank u wel voorzitter. De Aalkeet-Buitenpolder bijlage 24 peilgebied 4 en bijlage 46 de Woudse polder en verder algemene opmerkingen.

De voorzitter: Water nee… natuurterreinen.

De heer Jannink: Voorzitter dank u wel. We hebben graag algemene opmerkingen.

De voorzitter: AWP.

De heer Middendorp: Alleen algemene opmerkingen.

De voorzitter: Vindt u het dan goed dat we beginnen met een algemeen rondje? Dan begin ik bij de heer Teerink.

De heer Teerink: Dank voorzitter. We hebben eerder een motie aangenomen over de beleidsnota peilbeheer en ook gevraagd om een evaluatie daarvan. Die is ook gedaan. We hebben daar ook een brief van het college voor gekregen en we hebben daar een aantal speciale aandachtspunten bij gegeven. Maar er zijn een aantal punten die ja wat mij betreft niet conform de strekking van de moties zijn uitgevoerd bij de deze set peilbesluiten. En dat is in de eerste plaats het betrekken van de inwoners. Want ik heb gelezen dat deze peilbesluit.

De heer Sunder: Interruptie voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Sunder.

De heer Sunder: Wordt hier nu over de evaluatie nota peilbeheer gesproken en dat is een ingekomen stuk 05.01 en volgens mij gaan we dat peilbesluit bespreken dus ik vraag me af wat we nu gaan doen.

De voorzitter: We bespreken de cluster.

De heer Teerink: Als mijnheer Sunder mij even laat uit spreken, dan komt het helemaal goed. Wat ik wat wij hebben kunnen lezen in de stukken dat alle peilbesluiten midden in de zomervakantie ter inzage zijn gelegd. We hebben eerder van het college begrepen dat nou het niet mogelijk is om altijd de gebruiker van de grond actief te benaderen. Maar nou ja ik wij vinden het niet echt nou ja een hele goede periode om iets ter inzage te leggen. We hebben nul reacties gekregen op de peilbesluiten. Nou of iedereen vond het prima of misschien hebben ze het wel niet gezien. Dus wij vinden dat niet echt nou chic om het zo maar even te noemen. Een ander punt wat ik graag wilde benadrukken is het nou ja het feit dat nou ja het is nu niet helemaal duidelijk of niet duidelijk, het is een beetje van alles wat. Soms is het peil omhooggegaan, soms is het omlaaggegaan, soms is het een ambtelijke correctie, soms is het als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling, maar eigenlijk is

in alle gevallen het peil al veranderd. Het besluit tot een eventuele functiewijziging al genomen en mogen wij tekenen bij het kruisje. We kunnen er nog over praten, maar feitelijk is de situatie al geweest. Nou dat betekent ook dat we kunnen nu opmerkingen maken, maar we kunnen daar eigenlijk niks meer aan veranderen. Wat ons betreft zouden we veel liever vooraf spreken over de kaders, de VV die de VV mee kan geven aan het college. Nou ja in de vorm van bijvoorbeeld een beleidsnota peilbeheer, maar veel liever sturen vooraf dan achteraf zeuren dat het misschien niet helemaal volgens onze wensen is. Zo is het een beetje mosterd na de maaltijd en wij gaan graag het gesprek aan over manier om wel vooraf te sturen met de commissie en de VV.

De heer Jansen: Voorzitter, interruptie.

De voorzitter: De heer Jansen CDA.

De heer Jansen: Ik luister een beetje met verbazing naar uw woorden naar de woorden van mijn collega van de PvdA. Want volgens mij ja geven we al vrij vaak aan welke kaders er nodig zijn en de meeste van deze peilbesluiten en dan praat ik voor mezelf, zijn ja gewoon zijn nou ja correcties kleine correcties en daarvan hebben we gewoon gezegd van nou ja kleine correcties die eigenlijk al min of meer werkelijkheid zijn, die worden gewoon ja die moeten er even die moeten opgenomen worden in die peilbesluiten daar gaan wij een besluit overnemen. Maar daar hoeven niet van tevoren elke correctie hoeven wij te zien, dus dat is heel duidelijk een kader wat we al mee hebben gegeven aan het college in deze.

De heer Teerink: Ja daar heeft mijnheer van de CDA sorry helemaal gelijk in. Het punt is ook dat we nou ja eigenlijk vinden dat op het moment dat het om een kleine correctie gaat, dan zou dat ook gewoon afgehandeld moeten kunnen worden. Maar op het moment dat het over een ruimtelijke ontwikkeling gaat die invloed heeft op bijvoorbeeld de waterkwaliteit of de hoeveelheid water dan zouden wij daar graag vooraf over van gedachten wisselen en daarover kaders meegeven. En nu staat er bijvoorbeeld in de toelichting van een peilbesluit van ja nee natuurwaarden zijn niet van toepassing, want er is hier geen natuur. Nee dat is er nu niet meer, want er is een ruimtelijke ontwikkeling. Ja als we vooraf kunnen sturen, kunnen meepraten, dan kunnen we nog iets zinnigs zeggen. Nu het eigenlijk allemaal nou ja gelul achteraf en dat vinden wij zonde.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Teerink: Voorzitter, wat mij betreft is dat voor nu even voldoende dus dank u wel.

De voorzitter: Nog behoefte aan iets algemeens? Nee oké. Ga ik naar de heer Jansen.

De heer Jansen: Dank u wel voorzitter. Ja in tegenstelling tot mijn collega van de PvdA ben ik best wel tevreden over de manier waarop dit proces is verlopen. Ik heb begrepen dat inderdaad hier dat er heel zorgvuldig is gekeken dat zie je ook wel in de uitwerking van alle peilbesluiten en dat er…

De voorzitter: Ik heb een interruptie van de heer Teerink.

De heer Teerink: Voorzitter, ik hoor gezegd worden dat het een zorgvuldig proces is. Ik vraag me af wat u dan denkt van de terinzagelegging tijdens de zomervakantie?

De heer Jansen: Nou ja ik weet je dat kan soms gebeuren, maar ik was nog niet klaar met mijn verhaal. Wat ik heb begrepen is dat daar waar vanuit de organisatie al problemen verwacht zouden worden of waar in het verleden al discussie over was dat daar de betrokken mensen in ons gebied gewoon al zijn benaderd en dat het eigenlijk voorafgaand is geweest aan de terinzagelegging. En ik vind ook ja het feit dat niemand heeft ingesproken getuigt ook wel dat ja dat dat proces ook wel goed is verlopen. Dus ik ben wat dat betreft ben ik

best wel tevreden over dit wat nu voorligt en ik ben ook eigenlijk wel nou ja eigenlijk wel onder de indruk van de hoeveelheid werk die hierin is gestoken en naar mijn mening ook de zorgvuldigheid die hier is betracht. Dus ja dat wil ik hierbij aangeven.

De voorzitter: Dank u wel. Ik constateer dat u beiden het niet eens bent. Dan hol ik door naar de heer Van Bruggen.

De heer Van Bruggen: Dank u wel voorzitter. Ja wij hebben natuurlijk net als al onze ingezetenen belang bij een efficiënt en effectief proces en volgens ons is dat gevolgd in dit peilbesluit en de voorbereidingen en de proces naar waar we nu zijn. Ik maak me ook wel zorgen over die terinzagelegging gedurende de zomerperiode en het zal dan ook goed geweest zijn om daar misschien wat flankerend beleid bij te hebben, zodat er misschien wat meer of andere soorten communicatie dan gebruikelijk plaatsgevonden zou kunnen hebben. Dat zouden we dan graag voor de toekomst mee willen geven. Het feit dat er geen enkele zienswijze ingediend is, kan ook best het gevolg zijn van niet helemaal effectieve communicatie. Dus dat is het punt waar we denk ik wel eens zijn met wat er eerder gezegd is vanuit de PvdA. Maar het proces op zich daar hebben wij verder geen problemen mee. Daar wou ik bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Onderdelinden.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u voorzitter. Kan mij ook wel vinden in de woorden van de heer Teerink. Kijk en ik ben er ook van overtuigd dat hoogheemraden altijd staan te springen om procedures te verbeteren, dus ik ben er ook van overtuigd dat het helemaal goed komt als we daar verbeteringen in kunnen aanbrengen. Wij ja op zich zijn we zijn wij akkoord we hebben gezien dat er een aantal dat er een aantal pardon hoor even kijken. Ja we hebben gezien dat er ook een ingekomen stuk is. Met uw goedvinden kan ik daar een kleine opmerking over maken? Wat heeft hierover dat aangezien dat hier betrekking op heeft?

De voorzitter: Gaat het over een specifiek peilbesluit? Want dat wilde ik in het tweede rondje.

Mevrouw Onderdelinden: Over het tijdelijk broedpeil. Het was dat ging niet over een specifiek besluit, maar…

De voorzitter: Toe maar.

Mevrouw Onderdelinden: In de beantwoording van onze vragen stond dat daar snel overleg over ging komen en ik hoopte eigenlijk dat de hoogheemraad kon toezeggen dat dat misschien voor het komende seizoen al dat er al terugkoppeling over gegeven kan worden.

De voorzitter: Dat is een ander agendapunt.

Mevrouw Onderdelinden: Ja daarom vroeg ik of ik er hier iets over mocht zeggen, omdat het wel over de peilbesluiten gaat.

De voorzitter: Helemaal goed. Alvast ingeboekt.

Mevrouw Onderdelinden: Ja en dan is het dan verder hebben wij geen opmerkingen.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik naar Water Natuurlijk. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel. Voorzitter, ik heb een zestal opmerkingen. Wij zijn eigenlijk tevreden over het feit dat natuur als afweging wordt meegenomen en met name over die ecologische sleutelfactoren. Dank daarvoor. Wel blijft de vraag welke belangen het zwaarst wegen en wij krijgen toch de indruk dat de natuur daarbij telkens de verliezer is. En ik geef even een voorbeeld. In bijlage 43 Schieveen peilgebied 46 staat ik

citeer: geen geschikte overwinteringsplekken meer voor vis en dat de oevervegetatie gebaat zou zijn bij fluctuerende waterstanden. Maar het voorstel is toch een vast peil. En ander voorbeeld bijlage 46 peilgebied 9 Woudse polder staat bijvoorbeeld dat voor vis het nieuwe peilgebied ongunstig is, omdat het leefgebied kleiner is geworden en er geen ondiepe zones zijn die geschikt zijn als paaigebied. Ook is er geen vispassage. Dit even als voorbeeld dat we de indruk hebben dat natuur het onderspit delft en het zou goed zijn om in die afweging die in de toelichting overigens te vinden is, om daar toch meer inzicht te geven in welk belang dan het zwaarste weegt. Dan de tweede opmerking voorzitter dat gaat over de ordening van de informatie. Ik zei net al dat aan het eind in de toelichting die afweging te vinden is en in het voorstel voor de besluitvorming staat niet het oude peil, maar het schouwpeil. En het lijkt mij juridisch gezien belangrijker dat je in het uiteindelijke voorstel waar wij ja tegen zeggen een soort was wordt tabel. Dit is het oude peil, dat wordt het nieuwe peil. Dat je daar dan een kolom schouwspel bij zet, prima. Misschien dat u daar even op kan reageren zo meteen. Dan een derde opmerking dat gaat over oh dat ja dat gaat over een van de peilbesluiten. Die laat ik wel even zitten. Andere opmerking is dat we graag zien dat bij de ecologische sleutelfactoren wanneer er wel gemeld wordt dat de nutriënten in het water zijn dat er dan ook als we dat weten melding wordt gemaakt van de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen, aangezien aanwezigheid daarvan zeker de additionele toxiciteit schade op aan flora en fauna en oppervlaktewater kan veroorzaken. Dan nog een algemene opmerking. Er worden in elk gebied wat veranderingen aangebracht. Ik noemde net al even iets over die vispassages en de natuur in die zin en dat kan dus ongunstig uitpakken en het zou goed zijn om al die kleine veranderingen, zeker als het gaat om de natuur, om dat toch ook bij te houden. Want alle kleine beetjes maken één groot geheel en daarmee zou het areaal van het natuurgebied om het maar zo te zeggen zo successievelijk kunnen afkalven. Dus de vraag is ook of u daarnaar kijkt en anders in de toekomst naar wil kijken. En dan mijn laatste vraag gaat ook weer over een peilbesluit. Dat was het voorlopig voor voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Jannink Natuurterreinen.

De heer Jannink: Voorzitter dank u wel. Laat ik beginnen om even een compliment te geven. Ik heb de meeste peilbesluiten en de bijlagen ook doorgenomen en daar kom ik straks even op terug waarom. Maar ik vond het goed leesbare documenten en zeker ook met al het grafisch materiaal erbij en een goede beeldvorming van wat was de situatie, waar gaat het naartoe. Wij hebben de heer Teerink, wij hebben afgelopen zomer toen de inzage werd gelegd en ook nu als voorbereiding op de commissie hebben we het bij onze achterban neergelegd. De TBO's die waren hier goed bekend mee, die wisten wat er gingen gebeuren. Voor hun zat er verder geen verrassing in. Dus vanuit ons perspectief horen wij van het proces loopt en er is genoeg ruimte voor hun om in het proces een bijdrage te doen en hun stem te laten horen. Dan ga ik even terug naar een jaar geleden, om precies te zijn 14 november 2023. Een toezegging gedaan door het college om klimaatadaptatie en natuur mee te gaan nemen als criterium bij de volgende cluster peilbesluiten en voor zover ik weet zijn we nu uitgekomen met de volgende cluster peilbesluiten. Dus vanuit dat perspectief heb ik alles doorgelezen en doorgenomen. En inderdaad mevrouw Wijbenga, ik zie zeker binnen de individuele peilvlakken een stuk bewoording over het onderwerp natuur. Maar mag ik nog drie voorbeelden toezeggen? Ook waar wij volgens mij eerder met het college of met hoogheemraad al over hebben gehad. Stel nu dat we niet genoeg zoetwater hebben in ons boezem systeem en dat is niet onaannemelijk, want Dunea wil meer water gaan hebben. We hebben het al over onze zoetwaterstrategie in 2050 en we horen al dat we eigenlijk een tweede Rijn nodig hebben om Nederland nat te gaan houden. Welke flexibiliteit hebben we dan bepaalde peilvlakken om die droog te laten lopen? Bepaalde peilvlakken zouden kunnen zijn van ja daar gaan we dan geen water in laten uitpompen, want dat hebben we op meer cruciale plekken nodig. Een soortement van weerbaarheidsindex. Een tweede voorbeeld. De heer Van Boxmeer meldde vanochtend net al vier meldingen van normoverschrijdingen met 100 keer. Is het niet relevant dat we nu bij onze peilvlakken gaan nadenken dat stel dat het zoete water in onze boezem van zo'n slechte kwaliteit is, op welk moment besluiten we om het niet meer in de polder in te gaan laten? Maar die overweging, wat gewoon weer een belangenoverweging is tussen verschillende belangen, staat er verder eigenlijk niet in opgenomen. Als laatste de capaciteit van uitmalen. We hebben ook allemaal het ontzettende trieste nieuws gezien uit Spanje van twee weken geleden.

Spanje is niet hier, maar waar het op neerkwam van daar hadden we natuurlijk een hele grote Limburg bui. En de week daarvoor was in San Tropez geweest en meerdere plekken door Europa heen. Waar ik denk dat we over na moeten gaan denken als je nu gaat zeggen van we hebben een dergelijke situatie met ontzettend veel neerslag in bepaalde polders, kun je een bepaalde polders gaan de prioriteren wat betreft uitpompen, omdat je boezem systeem vol is. En een soortement van omgekeerde verdringingsreeks die we natuurlijk wel kennen bij gebrek aan zoetwater, maar ook durven te zeggen van nou als we te veel water hebben bijvoorbeeld natuurpolders, die mag je langer onder water laten staan, want het is belangrijker dat we een woonwijk gaan droog pompen. Dat soort overwegingen dus de interactie eigenlijk tussen het individuele peilvlak en het bredere watersysteem had ik ja eigenlijk verwacht, want dat is waar wij om vroegen een jaar geleden. Maar ik kon daar niks van vinden eigenlijk in het huidige cluster met peilbesluiten. Ik zou graag horen van de hoogheemraad of we daar komend jaar meer actie op zouden kunnen gaan nemen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Middendorp AWP.

De heer Middendorp: Voorzitter, het is prachtig als je op de achterhand zit. Ik herken het pleidooi van mevrouw Wijbenga dat er inderdaad in de peilbesluiten over natuur wordt gesproken, maar dat het lijkt alsof het er een beetje tussendoor valt, in mijn woorden, u zei het natuurlijk veel netter. Van mijn collega Jannink van Natuurterreinen dat klimaatadaptatie blijkbaar geen nog geen afweging is geweest in de peilbesluiten. En daar zit wel dat is wel een dat vind ik een interessant punt omdat inderdaad we hebben peilbesluiten op vijf centimeter nauwkeurig. Maar ja zoveel regen kan daar vallen en wat doe je dan? Dus het is een beetje ik zou graag van u horen hoe u met de klimaatrobuustheid van de peilgebieden omgaat. Dank u wel. En als toegift natuurlijk het compliment voor de opgeleverde peilbesluiten en inderdaad de grafische illustraties.

De voorzitter: u kunt beter met het compliment beginnen. Ik ga naar het college kijken voor een reactie.

Mevrouw Koop: Voorzitter dank u wel. Nou dank in ieder geval voor de complimenten, ik zal het overbrengen naar de ambtelijke organisatie voor zover ze het nog niet gehoord hebben. Ja er zijn veel vragen gesteld. Laat ik beginnen bij het betrekken van de inwoners. De stukken die hebben zes weken ter inzage gelegen, dat is één. En twee, wordt er actief, ook zoals de heer Jansen al zei, wordt actief tijdens het proces contact gezocht met de belanghebbenden. Dus ja dat is wel heel erg maatwerk dus ja hoe goed wil je het nog meer hebben? Dus ja we doen ons best om de betreffende belanghebbenden er zo goed mogelijk bij te betrekken. Zoals u ook al in de brief hebt gezien gaat het niet met alle gebruikers van de grond, maar met de heer Van de Kooi is het allemaal goed gekomen heb ik begrepen want is een lang en intensief traject ook met hem geweest dus. En ook de heer Jannink die heeft ook zijn achterban er ook actief bij betrokken. Dus ja wat willen we nog meer doen? Je moet ook voorkomen dat de mensen zeggen ben je er weer Delfland, we weten toch wel dat het allemaal goed zit of dat jullie onze opmerkingen hebben meegenomen.

De voorzitter: Interruptie door de heer Teerink.

De heer Teerink: Dank voorzitter. Ik hoor mevrouw Koop zeggen wat willen we nog meer en ik dacht gelijk ja wij willen graag dat de stukken niet ter inzage gaan midden in de zomervakantie. Dat is niet zo heel moeilijk.

Mevrouw Koop: Je wilt ook een beetje voortgang op het proces. Dus ja je kan het na de vakantie doen, maar dan duurt het nog langer. Maar we doen alles en bovendien als we de mensen hebben benaderd, dan kunnen ze ook weer kijken op de site. Maar goed…

De voorzitter: Ik constateer dat u het niet eens bent.

De heer Van Bruggen: Mag ik hier ook even op reageren?

De voorzitter: De heer Van Bruggen.

De heer Van Bruggen: Dank u wel voorzitter. Ik begrijp dat het de peilbesluiten zijn voornamelijk een vastlegging van de actuele situatie dus een maand later of een maand eerder is niet direct van invloed op wat er in het veld gebeurt. Dus in die zin zou ik er geen probleem mee gehad hebben als de ter inzage vier weken later geweest was en wij dit een maand later besproken hadden.

De voorzitter: Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel voorzitter. Ja het geldt niet voor alle peilbesluiten. In dit geval zijn er best wat peilbesluiten die eigenlijk gewoon een vastlegging van de bestaande situatie zijn. Dan zou je ook niet echt insprekers kunnen ter inzage of kom hoe heet het zienswijze kunnen verwachten, maar er zijn natuurlijk ook nog andere peilbesluiten die ook wat meer een ruimtelijke implicatie hebben. Ja en daar worden mensen voor benaderd. Maar ik zeg u toe, ik zal het onderzoeken. En dan komen we daar in de volgende vergadering op terug.

De voorzitter: Ik constateer een toezegging.

Mevrouw Koop: Ja. Even kijken er zijn heel wat vragen gesteld op verschillend niveau. Laat ik beginnen met de meest abstracte en daar kwam de heer Jannink mee. U had terechte opmerkingen, zeer zeker, ook naar aanleiding van de situaties die we die in Europa en ook nog zelfs in Afrika hebben gezien. Dat is op dit moment niet de scope van de peilbesluiten. Het is wel zoals ik nu even onderscheid maak naar tussen kwantiteit en kwaliteit en de vervuiling waar u zojuist ook op duidde. Ik heb u toegezegd dat we in januari een beeldvormend overleg hebben over van hoe kun je nou met je peilbeheer ook sturen op de kwaliteit naar aanleiding van, ja ik vat het maar even huiselijk samen, naar aanleiding van de motie die u afgelopen VV heeft ingediend. En ik denk dat het goed is dat we dan wat in een wat breder kader daarover spreken. U heeft het ook gehad over droogte, wat doen we met droogte. Dan zo'n omgekeerde reeks van ja welke polders zouden we als eerste kunnen inzetten om droog te leggen. We hebben daar een officiële wettelijke verdringingsreeks voor van eerst primair onze eigen kades en dijken die moeten we nathouden, dan het drinkwater, dan de eerst de kades en dijken, dan drinkwater, dan natuur, dan de tuinbouw, dan de scheepvaart. Daar is een bepaalde volgorde in om ze wel of niet te voorzien van water. Die hele zoetwaterstrategie voor 2050 daar is op dit moment het Deltaprogramma mee bezig. Dat is landelijk en ook wij sluiten als Delfland daarbij aan. Wij hadden dit toevallig vanmorgen beeldvormend in het college van ja, waar loop je nou tegenaan? En er zijn nog heel veel onzekerheden. Bijvoorbeeld hoe zit het met de verzilting en hoe erg is dat? Dus een kant en klaar antwoord daarop dat kunnen we nu nog niet geven, maar er lopen wel een aantal onderzoeken om te zien of we op deze vragen die u stelt een wat beter antwoord kunnen geven.

De voorzitter: Interruptie de heer Jannink.

De heer Jannink: Dank u wel. Voor mij het punt is, een peilbesluit is een primaire vastlegging van een set van belangenafwegingen. Dit zijn gewoon additionele belangen en dat is precies waar we vorig om hebben gevraagd. We vragen niet dat u het klimaat oplost of dat u het zoetwaterprobleem lost. We vragen dat u veel meer transparantie creëert in de verschillende belangen en dat is niet alleen op waterhoeveelheid, wat we de afgelopen 735 jaar hebben gedaan. Maar we moeten ook vooruit gaan lopen kijken. En helemaal goed als we zeggen van dat gaan we januari verder oppakken, maar dit is wel een groot onderwerp en wij hebben als Delfland een rol erin naar alle partijen om daar transparantie in te brengen en dat is precies het peilbesluit.

De voorzitter: Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Voorzitter, ik denk dat het dat ik ben met u eens dat je transparantie moet brengen in hoe je omgaat met die klimaatveranderingen zoals de grotere klimaatveranderingen, zoals droogte en wateroverlast. Maar dat is een andere discussie dan dat we nu hier de peilbesluiten vastleggen. En dat doen we op basis van bestaand beleid, bijvoorbeeld het beleidskader waar de heer Teerink het over had. We hebben zo transparant mogelijk ingevuld wat de onderwerpen van de motie behelzen. We hebben ons best gedaan om ook op basis van water-bodem-sturend, waarbij zoveel mogelijk ook nog van uitgaande brief om die erin te verwerken. Ook in het kader van de kaderrichtlijn water hebben we expliciet een paragraaf waterkwaliteit opgenomen. Dus als het om transparantie gaat, dan doen we er echt alles aan om ook u mee te nemen in de afweging die wij hier hebben gemaakt om te komen tot een bepaald peilbesluit. En als je dan hebt over natte of droge periodes, dan kunnen we ook nog op het moment dat het extra nat is of extra droog is, kunnen we nog naar bevind van zaken handelen. Het kan bijvoorbeeld zijn dat de pulletjes in tijden van droogte niet bij het water kunnen, dan kunnen we nog een wat het peil opzetten. En omgekeerd als de pulletjes liggen te verdrinken in het nest, dat kan ook wel eens voorkomen, dan kunnen we ook nog het peil verlagen.

De voorzitter: Ik ga even naar mevrouw Wijbenga interruptie.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voorzitter. Wij steunen van harte de oproep van de heer Jannink. Waar het om gaat hier is denk ik om ook te kijken op een iets meer metaniveau dus los van de individuele peilbesluiten. Zoals ik een voorbeeld heb genoemd van het verlies van natuur dat metaniveau is hou dat allemaal in de gaten en kijk naar het totaal, kijkt hij veel meer althans zo begrijp ik het en dat ondersteun ik ook dat pleidooi, naar de toekomst en plotselinge veranderingen. En natuurlijk hebben we daar niet een kant en klaar oplossing voor. Ik denk ook niet dat we dat nu van u vragen, maar het is belangrijk om aan te geven dat we daar wel met elkaar over moeten gaan nadenken. Bent u het daarover eens?

De voorzitter: Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel voorzitter. Mevrouw Wijbenga daar ben ik het grondig mee eens.

De voorzitter: U zet uw betoog voort.

Mevrouw Koop: Dank u wel voorzitter. Even kijken dan ik ben even aan het schakelen. Oh ja u had het er ook over, ik zal het onparlementair taalgebruik hier niet herhalen, maar hoe zit het nou met als er een bepaald als er een vergunning is verleend en hoe zit dat dan met het peil dat wij hier vaststellen? Dat is op basis van een beleidsnota die we hier hebben vastgesteld en als een bepaald peil wordt vergund, er wordt een bepaald peil wordt aangegeven bij een vergunning, dan doen we dat omdat er een functie daar is vastgesteld en wij dat peil moeten faciliteren. En dan zeggen wij ja voor die functie is -2,75 is het beste na zorgvuldige afweging. We hebben aan de hand van de motie van de PvdA een paar jaar geleden om zowel de vergunning als het peilbesluit al wat dichter bij elkaar te brengen dat binnen een jaar te doen, hebben we extra mensen ingehuurd om te zorgen dat dat ook echt lukte en die achterstand is ingehaald. Dus het kan nu binnen een jaar worden vastgesteld. Even kijken wat hadden we nog meer, we hebben een heleboel vragen. Even kijken hoor, Mevrouw Wijbenga u had nog een aantal vragen staan wat specifieker.

Mevrouw Wijbenga: Wil ik ze even voor u herhalen?

Mevrouw Koop: Alstublieft.

Mevrouw Wijbenga: De eerste gaat over inzicht in de afweging, de tweede gaat over een was wordt tabel ten behoeve van het besluit, de derde gaat over ook bestrijdingsmiddelen noemen daar waar het relevant is bij de ecologische succesfactoren en de vierde gaat over het verlies van natuur in het grotere geheel bezien.

Mevrouw Koop: Ja dank u wel. De was wordt tabel dat is bijlage 47, zeg ik uit mijn hoofd. Die zit erbij.

Mevrouw Wijbenga: Ja, maar het gaat erom dat in het voorstel is niet een was wordt tabel. Ik zeg niet dat het ontbreekt, alle informatie en complimenten daarvoor is er. We hebben al complimenten gehoord over de plaatjes enzovoort. Maar in het voorstel staat alleen het nieuwe peilbesluit en een schouwpeil en mijn vraag is waarom is daar niet het oude peil en het nieuwe peil? Want uiteindelijk beslis je oud wordt nieuw of was wordt.

Mevrouw Koop: Als het u helpt, want uiteindelijk beslis je over wat het nu wordt dus sec genomen hoort wat het wordt hoort in het besluit. Maar als het u helpt dan kunnen we de was wordt tabel de volgende keer wat dichterbij in het stuk opnemen, want u bent niet de enige die ernaar vraagt.

Mevrouw Wijbenga: Ja het gaat er niet om om mij te helpen, maar het gaat erom dat ik denk dat een heleboel mensen…

De heer Middendorp: Voorzitter volgens mij hoor ik een toezegging.

De voorzitter: Niet allemaal tegelijk hè.

Mevrouw Wijbenga: Als je alleen maar het voorstel leest, dan weet je niet wat het was. En ik denk dat alleen in het voorstel…

De voorzitter: Maar ik heb ook een toezegging gehoord van mevrouw Koop, dat deel ik met de heer Middendorp.

Mevrouw Koop: Ja ik heb het zelf voor het gemak er even bijgedaan voor mezelf. Maar goed dat gaan we doen. Dan de ja hoe zit het nou met die afweging tussen al die verschillende belangen en soms lijkt het erop dat natuur verliest. Waar de functie daadwerkelijk natuur is, daar wint uiteraard natuur altijd in de afweging. En anderen die zullen dat misschien zullen daar weer anders tegenaan kijken, maar als de functie natuur is, dan wint evident natuur in de afweging. Als de functie anders is en er zijn wat natuurwaarden of archeologische waarden dus die waarden die worden dan nadrukkelijk ook meegenomen in de afweging en dan soms kan het zo zijn dat ja dat dan natuur minder zwaar weegt dan bijvoorbeeld ja een economische functie of landbouw of glastuinbouw of wonen, dat hangt er helemaal vanaf. En dan ja dan kan dat omdat het de bestemming niet heeft, de functie niet heeft, dan kan dat het verliezen. Even kijken, ja die discussie over die nutriënten dat gaan we beeldvormend doen in januari. En dan die hou die kleine beestjes bij elkaar ten aanzien van die vispassages omdat je dan een groter beeld krijgt van je ja ecologisch netwerk als ik het zo goed samenvat. Mag ik daarvoor even naar mijn collega kijken van hoe wij dat hebben geordend. Of hebben wij dat niet geordend? Kan ook hoor. Als u dat via de voorzitter doet, dan vind ik het goed. Voorzitter mag ik aan mijn collega vragen hoe hij dat misschien dat hij daar wat van… en anders kan geven we misschien wel technisch antwoord.

De voorzitter: Mijnheer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Ik ben mij niet bewust dat wij dat op die manier bijhouden zoals u dat benoemt. Punt.

De voorzitter: Mevrouw Koop zet haar betoog voor.

Mevrouw Koop: Dank u wel voorzitter. Even kijken, hebben wij nu alles gehad? De inzagetermijn ja en mevrouw Dijkshoorn die had nog een paar concrete vragen maar die komen straks. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond. Alles naar het zin beantwoord of hangen er nog punten? Mevrouw Onderdelinden.

Mevrouw Onderdelinden: Ja even praktische vraag, is dit nu de tweede termijn voor de algemene vraag of krijgen we zo meteen een tweede termijn om nog een verduidelijkende vraag te stellen?

De voorzitter: Ik wou het eigenlijk afronden, dus als u een verduidelijkende vraag wil stellen moet u dat nu doen.

Mevrouw Onderdelinden: Oké. Nou ja het is niet zozeer een vraag dan wel een opmerking. De discussie horende gaat het heel veel denk ik toch over wat eerder ook al werd gezegd van dit is kijk, ik ben ik heb er begrip voor dat als er ergens gebouwd wordt bijvoorbeeld dat je dan nu eenmaal iets moet doen met het peil, maar dit is denk ik iets wat aan de voorkant dan toch meegenomen zou moeten worden. Dus ook als je inderdaad gebouwd gebied hebt, als je zegt water-bodem-sturend, ja dat willen we, dat daar dan ook het blauwgroen meegenomen kan worden. Dus dat nou ja dat sluit denk ik een beetje aan bij wat een collega van Partij van de Arbeid zei. Als we hier er nu wat van gaan vinden, dan zijn we denk ik een beetje te laat.

De voorzitter: Wat is de vraag precies? Of blauwgroen meegenomen kan worden?

Mevrouw Onderdelinden: Ja hoe we daar voortaan iets eerder in de keten iets mee kunnen. Dat is denk ik de vraag.

De voorzitter: Mevrouw Koop die gaat dat beantwoorden.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. We mogen hopen dat water en bodem sturend en gelukkig gebeurt dat bij onze partners hier in het gebied vrij goed, omdat Delfland echt vooraan in het proces wordt betrokken of zorgt dat ze bij voor aan het proces aanwezig is, met name bij gemeenten. En daar wordt goed rekening gehouden met de wateragenda. Dus in die zin wordt dat naar ons idee worden daar nou gaat dat goed. Juist doordat we vooraan in het proces zitten en niet achteraf de ellende hebben. Dus ja het is een beetje een algemene vraag denk ik, maar ik hoop dat ik u hierbij voldoende heb beantwoord.

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter, nu water en bodem sturend wordt genoemd, ik had hem willen bewaren voor het agendapunt 05.01 evaluatie nota peilbesluiten. Daarin staat dat water en bodem sturend genoemd zal worden bij elk besluit.

De voorzitter: Zullen we dat maar bij dat puntje dan even bespreken.

Mevrouw Wijbenga: Maar we zijn nu met de besluiten bezig en ik heb bij geen enkel besluit WBS, oftewel water en bodem sturend kunnen lezen. Hoe zit dat?

De voorzitter: Even Wiardi Beckman Stichting.

Mevrouw Koop: Bij ons heet dat anders. Maar goed misschien dat Wiardi Beckman Stichting daar antwoorden op hebben. Er worden op dit moment wordt daar door de provincie Noord-Holland, Zuid-Holland en de betreffende waterschappen, wordt onderzoek gedaan en gewerkt aan een duidelijk richtinggevend kader daarvoor dus zodra dat klaar is, zullen we dat meenemen samen met het onderzoek naar hoe in de landbouw daar vorm en inhoud aan kan worden gegeven. En we zullen in 2026 zullen we met een voorstel komen om de beleidsnota peilbeheer, want ik proef toch hier en daar dat daar wel wat behoefte aan is, om die te actualiseren.

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter, nou zijn we eigenlijk al bezig met agendapunt 05.01. Maar als ik hoor 2026, daar word ik niet blij van. Want in de evaluatie staat nadrukkelijk het advies, pas de nota aan. Dus mijn vraag zou bij dat agendapunt zijn geweest, wanneer komt dat? En dan had ik gehoopt dat het toch wel in 2025 beschikbaar zou zijn.

De voorzitter: Wanneer komt dat?

Mevrouw Koop: Voorzitter, ik zei al ik wees zojuist al op het onderzoek dat de provincies doen en ja we willen daarbij aansluiten. Ook om te voorkomen dat we volgend jaar met een idee komen en dan het jaar daarop dat weer moeten aanpassen omdat het nota beleid van de provincie weer anders is. Dus we passen het aan, we passen nu ons tempo een beetje aan, aan dat van de provincie.

De voorzitter: Oké kan ik daarmee de algemene ronde afsluiten? Ja, dan ga ik naar de specifieke ronde. Mevrouw Dijkshoorn peilbesluit 1.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ik doe ze alle drie wel tegelijk 1, 7 en 10.

De voorzitter: Ik ben u diep dankbaar.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Allereerst, in de peilbesluiten leggen we vast de waterpeilen van een begrensd gebied. Het voorjaar heeft laten zien hoe belangrijk peilen zijn en wat de sturingsmogelijkheden zijn. Wij willen de organisatie dan ook eerst bedanken voor het actief meedenken en ook denken in oplossing wat de beste oplossing is geweest en wat zou zijn op dat moment in het afgelopen voorjaar met het zomer- en winterpeil. Dan willen wij de organisatie bedanken voor het meedenken en helpen oplossen van het peilbesluit in de Aalkeetpolder. Afgelopen zomer hebben wij als fractie nog intensief contact gehad met de twee agrariërs in de polder en met deze agrariërs is nu wel afstemming geweest en zelfs op de laatste dag dat er een zienswijze kon worden ingediend hebben we nog besproken of dit is waar ze mee in konden stemmen. Toch willen we nog even stilstaan bij de Aalkeetpolder, de Holierhoekse en de Zouteveense polder en het Kraaienest. Dat is allereerst, in de toelichting van de Aalkeetpolder zagen we staan dat er meetpunten zijn die twee keer de norm van stikstof en bij het andere punt drie keer de norm van stikstof overschreden, met als reden veroorzaakt door de duizenden vogels die hier rusten en foerageren. In de waterkwaliteitsrapportage van 2022 staat, de toename in het grasland wordt vooral veroorzaakt door het meetpunt in de Aalkeet-Buitenpolder met gemiddeld 7,2 milligram, in 2021 was dat 3,6. Zonder dit meetpunt is het gemiddelde waarde voor 2022 2,9. We hebben hier vorig jaar nog naar gevraagd, hoe dat er een uitschieter kon zijn. Toen was er geen antwoord. Nu blijkt in een stuk te staan dat het antwoord in toelichting dat het door de ganzen komt. Nu is onze vraag of Delfland de ganzeninvloed mee gaat nemen in de polders waar veel ganzen zitten? Want dit heeft dus een grote invloed, blijkt, op de uitslag. Dan nog een punt, bij de Aalkeetpolder en dat is eigenlijk vergelijkbaar met Zouteveense polder, vooral natuur grasland, het peil wijzigen lijdt niet tot een risico op wateroverlast, omdat er voor natuurgebieden geen wateroverlastnorm geldt. Bovendien kan met een automatische stuw overtollig water extra lang worden vastgehouden, zodat de rest van de polder droog kan blijven. Dat staat wel bij de Aalkeetpolder, maar dat staat niet vermeldt bij de Zouteveense polder. En waar we dan tegen aanlopen, is dat het net zoals het afgelopen voorjaar, wat als het extreem nat is? Dan willen wij dat er niet wordt afgewenteld. Er bestaat dan een kans dat het water te hoog wordt door de vele regen en dat de weidevogels verdrinken. Dan gaan wij ervan uit dat dat kan gebeuren. Want wij vragen nadrukkelijk dat het niet mogelijk is dat het water dan in het naastgelegen peil vak komt om het overige water op te vangen. Het water omhoog zetten voor de weidevogels brengt wel dit risico met zich mee. Want het was te voorkomen ja. Dan moet je niet het peil opzetten, maar juist gaan werken met plas dras. Dan blijft er genoeg waterberging over om de pieken op te vangen en dan bedien je ook de weidevogels. Er wordt geschreven, het is natuur en

geen wateroverlast norm. Echter dat staat wel expliciet geschreven bij de Aalkeetpolder. Dus de vraag, waarom niet bij de Holierse polder? Daarnaast zitten eigenlijk in de Zouteveense polder helemaal geen weidevogels door predatie van de vos en dergelijke. Dus wie neemt dan de subsidie in ontvangst? En gaan we kunnen we daar ook nog op controleren op doel? Het is toch een subsidie van 137,30 euro per hectare wat opgestreken wordt zonder weidevogels dus. Kraaiennest is een waterberging en er wordt nu op allerlei manieren extra dingen aan toegevoegd voor verschillende vogels, schelpeneiland, et cetera. Maar het belang van de waterberging mag niet te niet gaan. Het Kraaiennest zal in de toekomst misschien wel vaker moeten worden ingezet, nu gebleken is dat de stuw verderop in de polder niet goed was ingesteld. Iets wat we dus mee willen geven is dus niet afwentelen.

De voorzitter: Dank u. Dan ga ik naar de heer Sunder, 1, 7 en 10.

De heer Sunder: Dank u wel voorzitter. Ik ga ook ze ook maar… ik wil ten eerste aansluiten bij woorden van mevrouw Dijkshoorn. Bij peilbesluit bijlage 24 Aalkeet-Buitenpolder zijn blij te horen dat de pachters zijn meegenomen in het nemen van het voorliggende peilbesluit. En met dit peil kunnen wij als Ongebouwd goed mee uit de voeten. Eén vraag blijft echter over. Bij het vorige peilbesluit van afgelopen jaar is er gepraat over de Noorse woelmuis en dat dit een natuurdoel zou zijn en dit is in het huidige peilbesluit is die verdwenen of geëmigreerd? Ik heb geen idee. Maar waarom is het opeens geen natuurdoel meer? Waarom, kunnen we kan zo geshopt worden in wat het natuurdoel wordt van nou eerst zitten er geen weidevogels dus gaan we naar een Noorse woelmuis? En nu zijn er genoeg kritiek geweest vanuit de pachters, gaan we toch kijken of we het als weidevogelgebied kunnen inrichten? Wat waarschijnlijk ook terecht is. Dus waarom is dit opeens zo veranderd in het peilbesluit. Bij bijlage 7 en 30 besluit Zouteveense polder hebben we technische vragen gesteld met betrekking tot het broedpeil of dit al dan niet problemen geeft bij wateroverlast in het broedseizoen. Want we hebben afgelopen jaar kunnen zien wat natte omstandigheden kunnen doen bij weidevogels. In de VV hebben we ook vragen gesteld over de wateroverlast en dat de kuikens heeft laten verdrinken. Bij ons rijmt dat wetende niet met voorliggende peilbesluit. Het betreffende peilvlak is al dermate nat dat dat wij niet snappen dat we nog meer water tijdelijk gaan opzetten. De afvoer bij piek bui is op percelen al matig. En we zien dus bij een herhaling van het broedseizoen 2024 alleen maar meer verdronken kuikens in het peilgebied. Wat er nog meer opviel is dat in de weidevogelresultaten Vockestaert 2024 er geen enkel broedpaar is gevestigd in het betreffende peilvlak. 2023-2022 was het maar één of twee broedparen. En vragen ons dan ook serieus af of deze keuze voor een broedpeil wel past bij de resultaten en de werkelijk te realiseren natuurdoelen. Zoals we hebben gezien bij de Aalkeet-Buitenpolder, blijkbaar is het mogelijk om van het ene jaar op het andere jaar te switchen van nou ja we gaan of een Noordse woelmuis proberen te vestigen of een weidevogel. Dit vraagt in onze optiek meer onderzoek naar Delfland en een herinventarisatie. Wat willen we de beheerders nu echt bereiken op dit peilvlak. Vindt de hoogheemraad het ook niet vreemd dat weidevogelresultaten niet aansluiten bij wat dit zou moeten zijn volgens de beheerders, namelijk een weidevogelgebied. 10 centimeter opzet in broedseizoen kost wel degelijk bergingscapaciteit en afwentelen op naastgelegen peilvakken ligt op de loer. Dit moet goed zijn uitgezocht en dat idee hebben wij nu nog niet. Bij bijlage 10 en 30 de Kralingerplas wordt daarvoor gekozen om peil in de wintermaanden laag te houden en dat vinden wij positief nieuws. Vooral omdat plas als berging kan worden ingezet en nu ook daadwerkelijk extra capaciteit heeft in de wintermaanden voor de berging van overtollig water. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Wijbenga, nummer 4 en nummer 46.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voorzitter. De Aalkeet-Buitenpolder bijlage 24 peilgebied 4. In het voorstel wordt nu verwezen naar het oude besluit uit 2012, maar volgens mij stond dit peilgebied 4 ook vorig jaar in november bij de bespreking van de peilbesluiten op de rol en is daarover een besluit genomen. Dus ik vraag daar uw aandacht voor. En dan de Woudse polder, dat is bijlage 46. Er staat in de toelichting in het hele gebied in het hele peilgebied 9 zijn de verharde gebieden losgekoppeld van het riool, daardoor wordt regenwater wat op wegen en daken valt direct afgevoerd naar het oppervlaktewater. En mijn vraag is dan, kunnen daardoor

ook bestrijdingsmiddelen direct in het oppervlaktewater komen? Het is namelijk een gebied waar in ieder geval vroeger, nu is het onduidelijk wat er aan bedrijvigheid is maar althans voor mij het staat ook niet in de stukken, maar vroeger waren er zeker glastuinbouwbedrijven gevestigd. En er staat in de tekst er is nu geen meetpunt en de vraag misschien voorzitter aan de hoogheemraad is, kan er daar dan nu wel een meetpunt komen? Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik constateer wel dat er veel technische vragen in dit rondje gesteld zijn. Ik kijk even naar de hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Voorzitter, de technische vragen hebben een sommigen hebben een wat algemener politiek karakter en sommigen hebben duidelijk een technisch karakter. Ik zal proberen ze in zijn algemeenheid te beantwoorden en daarmee als er dan nog verder nog technische zaken overblijven, dan kunnen we dat wellicht nog separaat beantwoorden. Laat ik in ieder geval de punten die betrekking hebben op Vockestaert, we gaan eventjes laten voor wat die is, we gaan morgen zeg ik uit mijn hoofd met deze mensen praten. Dus laten we dat eventjes voor wat het is. Ja ik vind wel de vragen over het Kraaiennest dat zijn wel wezenlijke vragen van wordt nou het Kraaiennest opgeofferd voor als waterberging voor weidevogels of watervogels. Nee dat gebeurt niet. Het blijft primair een waterberging, maar ja als die niet gebruikt wordt en het blijkt mogelijk te zijn en dat is ook mogelijk, ja dan is het ook een fantastisch foerageergebied. Ik heb er zelfs een keer een steltkluut gezien, dus het is een gebied waar dat eigenlijk dubbel gebruikt wordt nu door wandelaars om te recreëren, door vogels om te foerageren en door Delfland als berging. Dus het wordt niet opgegeven als berging. Dan de vragen over de Aalkeet-Buitenpolder dan de bestemming. Ja we hebben daar rekening gehouden onder andere met de agrarische functie, maar ook met weidevogels. De Noorse woelmuis die maakt nog niet expliciet deel uit van ons beleid. Dus daar kan ik u verder niks op zeggen, niks over zeggen. Ik ga nog even terug naar het Kraaiennest. Ik wil even ook u geruststellen dat de stuw die is nu ingeregeld. We zijn daar wezen kijken en toen bleek ook echt dat diep in onze systemen dat daar in plaats van een de stuw niet drie meter maar op één meter was gedimensioneerd, dus dat wordt nu is inmiddels gecorrigeerd. Dan ja het principe van afwentelen dat hoor ik u allen hoor ik wel een aantal keren terugkomen van hoe wordt er nu de grote zorg omdat er afgewenteld wordt bij peilverhoging. Dat is niet de bedoeling. Zeker niet bij ambtshalve correcties, daar is het niet aan de orde. Bijvoorbeeld bij de Holierhoekse en Zouteveense polder daar dat is een ambtshalve correctie, daar veranderd eigenlijk materieel niet zo gek veel en er wordt ook niet afgewenteld. Als er nou een nat voorjaar is ja het is wat ik u in de vorige ronde ook zei, ik meen naar aanleiding ook van vragen van mevrouw Wijbenga, dan wordt dan kijken we echt wel van hoe kunnen we met peilbeheer die functie zo goed mogelijk faciliteren. Als het gaat over de overlastnormering in de Aalkeet-Buitenpolder ja daar hebben we wel rekening gehouden met de impact op het waterbergingsvermogen en dat die is er niet in de Holierhoekse en Zouteveense polder. Maar ja en dan nog eventjes de vraag het is ook een beetje technisch eigenlijk, u constateerde een discrepantie, begrijp ik mevrouw Dijkshoorn, tussen de antwoorden van schriftelijke vragen en het antwoord en de afweging in de Aalkeet-Buitenpolder ten aanzien van waterkwaliteit. Voor de Aalkeet-Buitenpolder daar is, en ik ga misschien een klein beetje de techniek in maar anders corrigeert u me maar voorzitter, in de Aalkeet-Buitenpolder daar is ganzenpoep niet overwegend van invloed op de waterkwaliteit. Het kan elders wel een behoorlijke bron zijn, maar specifiek voor deze polder zou het een factor kunnen zijn, maar dat is niet gezegd. Ja en wij hebben verder ook niet een kwantitatieve analyse uitgevoerd naar de hoeveelheid ganzenpoep daarin. Ik hoop dat ik zo nu even globaal de technische vragen voor zover nou ja technisch laten we eventjes deze een beetje politiek noemen, want dan kunnen we ze ook nog een beetje beantwoorden voldoende heb beantwoord voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter, ik heb nog geen reactie gekregen op de Aalkeet-Buitenpolder en het feit dat we vorig jaar over hetzelfde gebied, naar mijn mening, ook een besluit hebben genomen terwijl er nu wordt verwezen naar 2012.

Mevrouw Koop: Het besluit van de Aalkeet-Buitenpolder hebben we vorig jaar aangehouden omdat er toen die inspreker was en dat hele proces met name natuurmonumenten en de pacht er is ingezet.

Mevrouw Wijbenga: En de Woudse polder nog.

Mevrouw Koop: Ook een beetje technisch.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Interruptie. Dat is geen technische vraag. Dat is een verzoek om te kijken of er een meetpunt kan komen. Dat vind ik geen technische vraag, maar meer een…

Mevrouw Koop: Voorzitter als het mag dan kijk ik eventjes naar mijn collega, want die gaat ook over meten.

De voorzitter: Mijnheer Van Boxmeer.

Mevrouw Koop: Kan daar een extra meetpunt worden neergezet? Gaat u daarover nadenken?

De heer Van Boxmeer: Nou ik ben daar wel een beetje gereserveerd in. Wij hebben een dekkend systeem. Nu komt deze specifieke vraag, maar als dat voor 700 peilgebieden zou gelden, dan wordt het wat ingewikkeld met de capaciteit die we hebben. Vooralsnog hanteren we het meetpunt om te kijken naar de bron. Dus in eerste instantie zou mijn reactie zijn nee.

De voorzitter: Vrienden wij moeten even schorsen, want we liggen eruit. Dus we hebben even pauze. Het voorstel is 10 minuten, dus als iedereen even naar de koffie holt, vind ik dat prima. Ik stel voor dat we het algemene deel en het specifieke deel van de peilbesluiten cluster hiermee afronden, zodat wij naar de volgende vergadering kunnen. De heer Sunder.

De heer Sunder: Wij hadden nog een opmerking over het specifieke deel.

De voorzitter: Gaat u gang.

De heer Sunder: Om terug te komen op de Zouteveense en Holierhoekse polder. We danken de hoogheemraad voor de beantwoording. Maar wij twijfelen aan de oprechte bedoelingen en intenties van de terreinbeheerder onder bepaalde omstandigheden en de resultaten… omdat de bepaalde omstandigheden en de resultaten niet rijmen met de doelen die ze trachten te behalen. En zeker gezien het verloop van de vaststelling van het peil Aalkeet-Buitenpolder van een jaar geleden en nu. En daarom zouden we de hoogheemraad alsnog willen vragen of ze hier zouden willen her inventariseren of het wel de goede keuze is om dit broedpeil al dan niet in te stellen.

De voorzitter: Ik kijk even naar de hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Voorzitter het is een beetje lastig om naar aanleiding van technische vragen nu ook eigenlijk een besluitwijziging te doen. U heeft het over de intenties van de beheerder. Ja ik vind dat een hele lastige om daar nu een oordeel over te geven. Dus ik zou gewoon willen voorstellen, laten we het nu vaststellen en als blijkt dat het toch in de praktijk anders blijkt uit te pakken, dan moeten we dit gaan heroverwegen. En morgen hebben we een gesprek ook met Vockestaert dus dan kunnen we het ook nog eens hebben over wat is nou de bedoeling.

De heer Sunder: Dank u wel.

De voorzitter: Dan rond ik daarmee dit onderdeel af. Ik kijk even naar de commissie. Vindt u het goed dat dit als hamerstuk naar de VV gaat? Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Wat ons betreft kan het als hamerstuk, maar het kan zijn dat we nog met een stemverklaring bij een bepaalde peilbesluit komen.

De voorzitter: Oké. In principe hamerstuk op de VV. Dank u zeer.

04.B.02 Debat AWP: Watermanifest van de maatschappelijke watercoalitie

De voorzitter: Dan ga ik razendsnel naar de discussiepunten van de AWP. Ik heb een debataanvraag onder twee, watermanifest van de maatschappelijke watercoalitie. De inleiding is aan u mijnheer Middendorp en kunt u gelijk even aangeven welk doel u met deze dit debat wil bereiken?

De heer Middendorp: Het doel is altijd een betere situatie voor Delfland. Voorzitter inderdaad, het watermanifest had enige tijd terug behoorlijk wat aandacht in de pers, maar blijk… en ook in de tweede kamer, maar blijkbaar niet bij de waterschappen. Terwijl er toch heel duidelijk punten staan die ook voor de waterschappen van belang zijn. Ik heb er drie genoemd in mijn toelichting. En vooral de vraag, we horen Delfland vaak zeggen we kunnen het niet alleen. Dit klinkt als een uitgestoken hand. Mijn vraag aan de mede-commissieleden is van nou ziet u hier ook wat in of zeg je van nou het watermanifest, beetje een lastig woord, is niet het juiste middel. En aan het college heel erg de vraag gaat u hier nou gebruik van maken, speelt u hierop in, heeft u eerst een nota nodig of een discussie, hoe gaat u dit aanvliegen?

De voorzitter: Wie wil daar als eerste op ingaan? Niemand. Dat gaat lekker.

De heer Middendorp: U moet ze wel een kans geven.

De voorzitter: De heer Smits.

De heer Smits: Dank u wel voorzitter. Wij vinden het voorstel om op deze manier aan te kijken naar dat watermanifest lijkt ons heel goed, dus wij sluiten ons daarbij aan.

De voorzitter: U kunt zich in de stelling vinden?

De heer Smits: Ja.

De heer Opdam: Voorzitter dank u wel. Doet die het? Ook dank aan de AWP voor het agenderen van het watermanifest. Wij herkennen ook de urgentie van de indieners om schoon en voldoende water als topprioriteit te maken. En wij kunnen ons dan ook vinden in de tien punten en in het bijzonder die drie punten die de AWP eruit ligt. En wij zijn eigenlijk gewoon nieuwsgierig hoe het college deze punten mee onder de arm neemt in de gesprekken met de partners in het gebied.

De voorzitter: Andere inbreng?

De heer Van den Berg: Dankjewel, voorzitter. Ook onze fractie kan in grote lijnen met dat tienpuntenplan instemmen. Alleen hebben we toch een paar opmerkingen. Allereerste. Nou ja inzet naar een duurzame landbouw met voldoende toekomstperspectief, dat is natuurlijk als een paal boven water dat we daar mee uit de voeten kunnen. Maar de opmerking dat biologische landbouw leidt tot een aantoonbaar betere waterkwaliteit, dat zou ik niet willen onderschrijven. We hebben in ons gebied hebben we middels de

kringloopboeren zijn er praktisch een dekking van 90 95 procent en als we zien de resultaten bij de kringloopboeren zeg maar die elk jaar bereikt worden ten opzichte van in datzelfde gebeuren zeg maar de biologische landbouw, dan kan ik niet zien dat de waterkwaliteit daar veel beter zou wezen als de rest. Dus en het aanpakken van de riool overstorten zeg maar in mijn VV tijd heb ik daar heel veel aandacht aan besteed en ook aandacht gevraagd en dat is nog steeds zeg maar willen we de waterkwaliteit zeg maar op een hoger niveau tillen, zullen we daar ook heel veel aandacht aan moeten geven. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. Andere toevoegingen nog? De heer Zwinkels CDA.

De heer Zwinkels: Wat ons betreft ook een duidelijk stuk. Je zou kunnen zeggen het zijn vrijwel open deuren. Het zijn ook zaken denk ik die worden nu drie punten benoemd uit het stuk, ik denk dat bijna alle punten van belang zijn relevant zijn voor het hoogheemraadschap. En ik denk ook dat er heel veel zaken ook al opgepakt zijn en dat men niet anders is dan hiermee bezig zijn. Ten aanzien van het puntje over de lozingsvergunningen up to date houden en KB-prove uiteraard van belang als dat mogelijk is, maar lopende vergunningen kun je niet zomaar openbreken of zal je in gesprek moeten gaan met partijen om dat te verbeteren en waar je dat wil veranderen. Ja wat ik zeg ik denk dat bijna alle punten relevant zijn en dat daar al hard mee aan gewerkt wordt hier in deze organisatie.

De heer Middendorp: Dank insprekers voor al uw reacties. Maar het gaat er specifiek om dat we hierbij maatschappelijke partijen hebben die zich daarmee willen, dus het gaat er niet zozeer om wat wij nou doen, dat is natuurlijk ook belangrijk, maar ook hoe dat nou in relatie is tot de samenleving.

De voorzitter: Anderen nog? Mevrouw Dijkshoorn gaat u gang.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel voorzitter. Als ik ze puntsgewijs wil ik ze dan even nalopen, denk dat dat het handigst is. Wat is de relevantie? Kunnen we best kort over zijn. Die staan ook al in het coalitieakkoord. Voor vrijwel alle urgente opgaven waar Delfland voor staat, kunnen wij alleen maatregelen nemen in nauwe samenwerking en afstemming met allerlei belanghebbenden. Die belanghebbenden die kunnen deze partijen zijn. Er staan ook een aantal wazige partijen tussen, dus wat dat betreft kijken de groep positief naar die brief om daar de goede punten uit te halen. Het derde punt, het tweede punt derde actie, klinkt als een dreiging die op ons afkomt. De brief water en bodem sturend, daar is nu ook weer meer het van bekend. Ook een brief van de Unie van afgelopen 23 oktober. Dus wat dat betreft wordt die daar ook goed meegenomen en daar moeten we ook goed alert op zijn. Dan hoe kunnen we samenwerking? Nou we hebben al watertafels, we zitten in bijzonder provinciaal landschap, duurzaam boeren en de initiatieven in de projecten midden in Delfland. We hebben afspraken emissieloze glastuinbouw, waterproof en dergelijke. Dat zijn voor ons de partijen waar we samen mee aan de slag moeten. Er is een punt en dat heeft de heer Van den Berg van Ongebouwd ook juist gezegd, punt vijf landbouw moet toekomstig en waterbewust worden zoals biologisch. Dat kunnen wij niet omschrijven, daar gaan wij ook als waterschap niet over. De heer Van den Berg gaf het juist ook al aan, in het gebied de duurzaam boeren groep presenteert zelfs beter dan de biologische bedrijven in het gebied van Midden-Delfland. Kan andere gebieden anders zijn, want in Midden-Delfland zijn de melkveehouders pioniers in de kringloop, landbouw en koplopers duurzaamheid in Nederland. Juist niet het probleem. Ze zijn onderdeel van de oplossing om Delfland open en groen en beter te helpen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Teerink.

De heer Teerink: Dank voorzitter. Ja ik wij willen eigenlijk de heer Middendorp van de AWP complimenteren met het feit dat hij een poging doet om discussie in de commissie te brengen. Ik constateer eigenlijk dat dat in dit geval niet zo goed gelukt is dat iedereen het er heel erg mee eens is. Want ja wat wil je eigenlijk nog meer als zo'n grote groep maatschappelijke organisaties zich eigenlijk gewoon achter onze belangen schaart en zich ook inzet voor dat waterbelang. Dus wat ons betreft nou ja pak dit met beide handen aan, ga kijken wat je

ermee kan, onderschrijf het, sluit je aan bij de coalitie en al is het alleen al voor de promotie van het werk wat wij doen en de inzet voor waterkwaliteit en al die andere belangen die in het manifest onderschreven zijn. Dus nou oproep aan het college om dit vooral met beide handen aan te pakken.

De voorzitter: Anderen nog van ja de heer Van Bruggen.

De heer Van Bruggen: Dank u wel voorzitter. Ik zou er nog één dingetje aan willen toevoegen want ik denk ja het is al open deur is al genoemd en voor een deel is dat waar. Er zitten natuurlijk worden hier weinig dingen voorgesteld en gevraagd waar je het in principe niet mee eens zou kunnen zijn. Ik denk wel dat we als waterschappen ook richting de minister waar dit aan gericht is een bijdrage willen leveren dat we dat het beste met zijn allen samendoen. Dus ik zou dan als we een reactie van het college vragen dat voorstel omdat in ieder geval in te brengen bij de unie van waterschappen en daar proberen overeenstemming te bereiken.

De voorzitter: Kijk nog even rond. De heer Jannink Natuurterreinen.

De heer Jannink: Voorzitter dank u wel. Eerste plaats inderdaad dank aan het AWP om dit op de agenda te zetten en daar debat over aan te gaan in plaats van de monoloog, hartstikke goed. Ik denk wel dat de heer Teerink ook even als tegengeluid, we kunnen het hier allemaal heel erg over hebben maar we weten ook we hebben allang afgesproken dat we bijvoorbeeld schoon water hebben eind 2027. En we vallen soms misschien met dit soort dingen ook weer in herhaling en onze focus denk ik als algemeen bestuur is veel meer te richten op handelingskader te creëren en te zorgen dat we daar als organisatie wat aan doen. En ik mis dat denk een beetje in het debat van AWP dat gaat misschien over de algemene punten, maar niet zozeer over de a de specifieke punten voor het werkgebied van Delfland en twee hoe wij omgaan van generaliteit naar specifiteit. Dus dat zou ik zeker willen meegeven. En als laatste ding wat ik toch een beetje mis is ook de harde realiteit van de klimaatverandering waar we gewoon mee te maken gaan krijgen, wordt hier niet in genoemd. Ik denk wel dat dat gewoon toch een realiteit is waar wij met zijn allen ook aan ons weer terug te leggen naar deze maatschappelijke organisaties. Zeggen van jongens, dat is wel iets waar we gewoon rekening mee dienen te houden. En als laatste kan ik zeggen dat we vanuit onze fractie zeer intensief inderdaad samenwerken met een aantal van deze maatschappelijke organisaties. Dus dit was inderdaad een wederzijds bekend stuk. Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank. Dan kijk ik nog even naar het college. Nog behoefte aan toevoeging op dit punt?

Mevrouw Koop: Voorzitter, ja we hebben hier natuurlijk nog geen collegestandpunt over dit manifest, maar anderzijds hebben we natuurlijk ons coalitieakkoord waar al heel veel van dit manifest in staat. En ik hoorde de heer Teerink complimenten maken richting de heer Middendorp, dus ik denk ook dat dat compliment dan ook geldt voor het coalitieakkoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dat een interruptie van de heer Teerink oplevert.

De heer Teerink: Het was niet zo bedoeld als u het heeft opgevat.

De voorzitter: Ga ik spoorslags terug naar de heer Middendorp. Kunt u een conclusie trekken?

De heer Middendorp: Voorzitter, ik heb zeg maar de tweede vraag of de vraag is dit nou een handvat voor maatschappelijke organisaties voor het betrekken van maatschappelijke organisaties naast al het andere wat we al doen of is dit te veel of hoe moet ik dit zien? Wat is het college van plan?

De voorzitter: Een conclusie maar…

De heer Middendorp: Dat is nog een informatie sprokje dat ontbreekt voorzitter.

De voorzitter: Informatieve vraag.

De heer Van Boxmeer: Misschien kan ik dan de conclusie voor u trekken? Ik denk dat wij heel blij zijn met een watermanifest, omdat de KRW natuurlijk heel vaak gezien werd als iets van het waterschap en dat nu in dit geval tien maatschappelijke organisaties, ik dacht 10, een aantal een flink aantal maatschappelijke organisaties hebben aangegeven dat dit dus een belangrijk punt is. Zelf hadden wij of hebben wij zetten wij in op beïnvloeden en daar keken wij aan naar de RLI-adviesbrief hè, het aanspreken van andere overheden voor het bereiken van verbeteringen in de waterkwaliteit. We maken daar stappen en daar komt u volgende debataanvraag ook naartoe hè richting medeoverheden, wat doet u. En de ketenbenadering het is net zo interessant om te kijken naar deze partijen met een hun de vraag te stellen wat doet u voor de verbetering van de waterkwaliteit naast dat u natuurlijk het watermanifest heeft ondertekend wat heel positief is. Maar er zitten natuurlijk wel tegenstrijdigheden in deze tekst. Pompen of verzuipen waarbij terugpompen van water grondwater, zodat een bouwproject door kan gaan. Dat is een ingewikkeld vraagstuk waar wij met vergunningen naar zitten kijken, waar wij dan eigenstandig onze afwegingen moeten maken rondom een achteruitgangsverbod. Ik denk dat de gemaakte opmerking door de heer Van Bruggen over de rol van de unie een belangrijk is. De partners die hier staan zijn op een of twee na nou misschien drie na, partijen waar wij nu wel over in gesprek zijn. Maar laten we zeggen onderafdelingen van de landelijke club en het is altijd goed om met maatschappelijke organisaties in gesprek te zijn over dit onderwerp, maar dan ook graag met hun over wat zij kunnen bijdragen in hun keten, in hun bedrijfsproces om waterkwaliteit hoger op de kaart te zetten. Nou wij kennen al een aantal partijen waar wij die gesprekken mee hebben, zoals bijvoorbeeld glastuinbouw Nederland als het gaat over de glastuinbouwsector, partijen als de federatie vruchten en groente ondernemers. Nou daar hebben wij afgelopen vrijdag een rondetafelgesprek gehad en we merken dat dat heel zinvol is om de wederzijdse standpunten in ieder geval duidelijk over te brengen en dan ook te kijken van maar wat gaan we nou wel doen. Want constateren dat het niet goed gaat dat is ons allemaal al een paar jaar gelukt, maar het moet beter worden. Dus ik denk dat zo'n watermanifest door ons wordt omarmd. Of wij met al die partijen in gesprek gaan of dat het juist de unie is die hè dat landsbreed kan doen. Maar laten we het gewoon in ieder geval wel omarmen ook op Delflands niveau bij die partijen waar we dat gesprek mee kunnen voeren.

De voorzitter: Dank. Slot aan u. Klaar zo? Uitgestoken hand dus.

04.B.03 Debat AWP: Factsheet waterkwaliteit in glastuinbouwgebieden

De voorzitter: Dan ga ik graag door naar uw tweede punt: de factsheet waterkwaliteit.

De heer Middendorp: Ik ben blij vereerd dat ik twee keer een debat mag aanvragen inderdaad. Het tweede is wat kritischer. Dat is ook goed dat het het tweede debat is. Kijk, wij horen al een hele tijd van de hoogheemraad waterkwaliteit dat er een brief aankomt naar de gemeente en nu is die brief zeg maar gesignaleerd in het wild zonder dat wij daar verder bij in gekend zijn. Dat hoeft misschien ook niet, maar het was wel misschien aardig geweest. Maar wat ik vooral belangrijk vind als ik nou naar die brief kijk is dat nou is de brief die we die we nodig hebben? U zegt brief, brief, misschien kan iemand helpen. Ik heb eerlijk gezegd het vermoeden als ik naar de brief kijk, die naar Pijnacker-Nootdorp gestuurd, andere brieven heb ik nog niet gezien, dat het best wel ingewikkeld overkomt. Ik zie een grafiekje met lijntjes die zowel naar boven als naar beneden gaan. Ik zie een grafiekje met barcodes, met streepjes, met verschillende kleuren, maar ik zie niet bijvoorbeeld onderaan de tekst en nu moet u dit of dit of dit doen vinden wij. Nou snap ik wel dat u dat niet zo directief kan formuleren als ik dat nu even doe, maar het gaat om handelingsperspectief. En als je de gemeenteraad zeg maar als hulptroep wil gebruiken om de waterkwaliteit te verbeteren. Dan zou het denk ik toch helpen als de als onze vraag aan de gemeenteraad wat scherper zou zijn. Maar ik leg het graag hier neer in de commissie, want geen van ons allen had dit eerder gezien. Dus we kunnen denk ik daar nu over praten

en ik zie het als een kans voor Delfland of voor Hoogenheemraad of voor allebei om te kijken of we dit nog een nou ja een extra opkontje kunnen geven.

De voorzitter: Maar wat is nu de precieze debatvraag?

De heer Middendorp: Debatvraag is: voldoet deze brief?

De voorzitter: Voldoet deze brief om een opkontje te geven?

De heer Middendorp: Nee sorry. De debatvraag is, oké daar wordt dan nog net, in welke mate vindt u dat deze brief voldoet om het doel van de waterkwaliteit binnen Delfland te bereiken?

De voorzitter: Oké. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voorzitter. Dank AWP voor het aanvragen van dit debat. Ik of vanuit Water Natuurlijk vinden we de brief een goed initiatief. Het is heel goed om andere overheden te laten weten hoe het staat met de kwaliteit van het water. De opzet is echter wel erg technisch en alleen maar informatief. Dus wij zouden willen zeggen ja het mag wel een wat hoger ambitieniveau hebben en wat betreft de informatie zou ik liever zien dat het wat beknopter is met verwijzingen naar de jaarrapportage waterkwaliteit. Iets minder technisch, maar heel duidelijk dit hebben we aangetroffen binnen uw gemeentegrens op en uw gebied en dan vervolgens aangeven wat je van ze verwacht. Wat je van ze verwacht in de samenwerking met Delfland, wat je van ze verwacht heel specifiek ten aanzien van een aantal gevonden overschrijdingen. En wat ik ook al eerder bij het vorige agendapunt heb gezegd, ook zou je misschien met elkaar kunnen bespreken bij welke mate van overschrijding ga je met elkaar het gesprek aan. Het was wel duidelijk dat wij niet zo'n voorstander zijn van bij 100 maal overschrijding van de norm. Maar dat even terzijde. En hoogheemraad Van Boxmeer zei al letterlijk wat doet u eraan? Wat draagt u bij om de waterkwaliteit te verbeteren? Nou zo directief hoeft ook niet, maar het moet wel een beetje in die richting zijn. Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Andere bijdrage? De heer Jansen CDA.

De heer Jansen: Dank u wel voorzitter. Ik kende deze brief al, want hij is via het CDA in Pijnacker-Nootdorp bij mij terechtgekomen. En ik vind het toen ik deze voor het eerst zag toen dacht ik dat is een hartstikke goede brief en de factsheet die geeft in ieder geval duidelijk weer wat er in de gemeente Pijnacker-Nootdorp aan de hand is ten aanzien van waterkwaliteit. De CDA-fractie Pijnacker-Nootdorp heeft deze heeft daarom ook nog wat schriftelijke vragen gesteld, zo van ja hoe kunnen we hier verder mee gaan? Wat is de rol van de gemeente? Daar is inmiddels zijn ook antwoorden opgekomen en daarin blijkt ook dat de gemeente ook actief met Delfland aan de gang wil om de waterkwaliteit in de gemeente te verbeteren. Paar dingen die ze bijvoorbeeld gaan doen dat is ze gaan de gemeente geeft ook inderdaad draagt ook bij aan de bekostiging van de watercoaches. En ook hebben ze aangekondigd bij omgevingsdienst Haaglanden dat die ook actief hiermee aan de slag moeten. Dus wat dat betreft is de uitwerking ook van deze brief en de factsheet is ook voor wat betreft het CDA ook prima gelopen. En ik denk dat dat een zeer goed middel is dit om ook gemeentes te betrekken bij de problematiek die wij nu hebben. Dus wat mij betreft denk ik dat deze factsheet zoals die is gestuurd met de brief van de gemeente ik denk dat dat ook ik hoop ook dat het inderdaad in alle andere gemeentes ook navolging vindt, want het helpt mee met bewustwording ook van lokale politici.

De voorzitter: U vindt de brief krachtig genoeg?

De heer Jansen: Ik vind hem prima ja. Het is de brief trouwens de brief is van de gemeente, dus daar hebben wij op zich niet zoveel over te zeggen. Het gaat wat mij betreft om de factsheet en het gevolg daarvan is dus de brief en ja die neem ik voor kennisgeving aan.

De voorzitter: Oké. Ga ik naar de Jannink Natuurterreinen.

De heer Jannink: Voorzitter dank u wel. Ik moet zeggen mevrouw Wijbenga heeft het meeste groene gras voor mijn voeten reeds weggemaaid, dus dank daarvoor. Drie althans een paar korte dingen. Eerst dank denk ik dat dit soort documenten er nu zijn en worden gedeeld met medeoverheden. Absoluut een stap vooruit. En de vraag is misschien meer van waarom is dit misschien niet al 10 jaar geleden gebeurd? Maar goed dat ligt achter ons. Het is een factsheet en een factsheet is voor mij anders dan het helpen ontwikkelen van handelingskader. En dat is denkt de andere stap die ik toch zou willen meegeven van hartstikke mooi dat we een factsheet hebben, maar wie gaat nu wat doen? Want ik had soms wel moeite begrijpen van waar ligt nu welke verantwoordelijkheid. We weten dat daar moeilijkheid in zit. Ik denk dat ook een heel belangrijk ding dat we heel goed onderscheid moeten maken van we hebben geen vervuiling gemeten versus we hebben niet gemeten. Dat kan hetzelfde resultaat geven, goh ik zie geen vervuiling. Maar de ene kan zijn omdat er niet gemeten is, de ander is omdat er wel gemeten is maar geen vervuiling is. En dat zijn dingen dat soort nuances was mij niet helemaal duidelijk in één keer hierin. En als laatste, maar daar hebben wij het ook al in de vorige VV een motie op neergelegd die aangenomen is. In februari 2024 twee grote norm overschrijdingen 315 en 375 keer de norm en pas op 9 juli dat dit gecommuniceerd wordt, is wel heel veel tijd zit ertussen. En als we over handelingskader willen hebben moeten we veel sneller gaan. Dus we blijven aanmoedigen dat ook op het gebied van waterkwaliteit er veel meer en als in binnen 24 uur duidelijkheid gaat zijn waar alle partijen mee aan het werk kunnen gaan. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Jansen: Voorzitter mag ik nog een aanvulling…

De voorzitter: Gaat u gang.

De heer Jansen: Een aanvulling op mijn eerdere betoog, was ik net vergeten dus excuses. We hebben begrepen dat deze dat de factsheet ook onder de glastuinbouw is verspreid in de gemeente en dat daar is op zich is daar positief op gereageerd. En vraag aan de portefeuillehouder vanuit CDA is, zou dan niet samen met de glastuinbouw en de watercoaches ook niet gewoon een bijeenkomst georganiseerd kunnen worden voor de glastuinbouw om inderdaad deze brief of de factsheet ook nader te duiden en met hun in overleg te gaan zo van nou wat kunnen we nu met zijn allen nog gaan doen in de komende periode, omdat er ook wel urgentie uit blijkt. Dat was een vraag die ik nog even wilde stellen.

De voorzitter: Dank. Wie zwaaide er nog meer? De heer Van Bruggen.

De heer Van Bruggen: Dank u wel voorzitter. Ik heb twee punten die ik even in wil brengen. Een is als je met een partij wil samenwerken om gezamenlijk dingen voor elkaar te krijgen dan is het sturen van een brief met eisen en doe dit doe dat meestal niet de beste insteek om te beginnen. Dus ik ben eigenlijk prima content met het sturen van de feiten zoals ze zijn en zoals ze gemeten zijn in het verdelen daarvan. Dat lijkt me een goed begin om dat om samen over de feiten te praten. En een ander punt zou ik zeggen wat ik zou willen meegeven is ja het kan altijd beter. Een factsheet kan natuurlijk ook verbeterd worden. Ik zou graag zien dat we feedback krijgen van de ontvangers van het factsheet en zien hoe ze daarmee omgegaan zijn, wat het voor hun betekent en wat er vanuit hun perspectief beter zou kunnen. Ik denk dat we daar het meeste aan hebben als we het op die manier insteken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? De heer Teerink PvdA.

De heer Teerink: Dank voorzitter. Bedankt ook weer voor het agenderen van dit punt. Ik probeer niet te veel herhalingen, maar ik kan me heel erg vinden in het verhaal van collega van de VVD en ook van

Natuurterreinen. En we denken ook dat het heel goed is dat er op deze manier gecommuniceerd wordt. Maar ook wij ja vinden het jammer en een gemiste kans dat we nou niet ook wat vertellen over de opgaven die wat ons betreft in dat specifiek gebied liggen. Daar wreekt zich ook het feit dat wij een watervisie hebben waar niet al te veel concrete beleidsdoelstellingen in staan. Maar aansluitend op de VVD-fractie een gesprek aangaan met wie doet wat of advies over wat zij nou opgaven waar de gemeente nou als eerste mee aan de slag zou moeten gaan. Niet alleen omdat het van ons moet, maar ook omdat de gemeenten erbij gebaat zijn om een gezonde en veilige leefomgeving te creëren. Dus wat ons betreft ook niet per se er moet iets in de plaats van deze factsheet, maar misschien ook inderdaad in het kader van de beïnvloeding waar de heemraad het ook over had. Iets meer richtinggevend een opening voor een gesprek over wie wat doet. Dus nou dat is wat ons betreft het vervolg.

De voorzitter: Dank. De heer Tas BBB.

De heer Tas: Dank voorzitter. Dank ook de heer Middendorp voor de aanvraag voor dit debat. Wil nog graag aansluiten bij mijn collega Jansen. Die heeft eigenlijk een beetje het gras voor mijn voeten weggemaaid. Want ik vroeg me ook af inderdaad van ja die brief die is inderdaad ook naar de tuinders gestuurd dus ja dat lijkt me heel goed om die te betrekken. Wij vroegen ons ook af hoe de brief is geland in de raad en of daar misschien nog vragen uit zijn gekomen of dat zij nog verduidelijking willen en of dat eventueel mondeling misschien nog toegelicht moet worden. Of dat een optie is. Tot zover.

De voorzitter: De heer Smits.

De heer Smits: Dank u wel voorzitter. Ten eerste willen wij ook de heer Middendorp bedanken voor het op de agenda zetten van deze brief. Partij voor de Dieren steunt het idee om aan alle gemeenten van Delfland deze brief met factsheet te sturen. Net als Water Natuurlijk zijn wij ook van mening dat het wel ietsje concreter mag en de urgentie in de brief duidelijker mag worden verwoord. Wat ons betreft zou het ook heel fijn zijn als de gemeentes wordt gevraagd wat hun tijdspad is of wat hun termijnplan is om de kaderrichtlijnwater te halen, wat hun aandeel daarin is, en hoe zij dat zien. Dat was het.

De voorzitter: Dank. Ik kijk even naar de hoogheemraad. Kunt u al zeggen hoe die brief gevallen is?

De heer Van Boxmeer: Ik twijfel nu even of ik het gesprek over moet nemen of eerst aan de heer Middendorp moet vragen hoe hij de eerste ronde heeft ervaren.

De heer Middendorp: Het spel wil meespelen. Oké.

De voorzitter: Hoe is die gevallen de brief?

De heer Van Boxmeer: Nou ik denk dat die goed gevallen is aangezien er vragen vanuit de gemeenteraad gesteld zijn over de brief en dat was ooit het begin van hoe zorgen we ervoor dat op de gemeenteraad dit onderwerp zullen we maar zeggen terugkomt. En u mij toch de kans biedt mijnheer de voorzitter, begin ik gewoon bij het begin. We hebben dit jaar een waterkwaliteitsrapportage gepakt en gezegd wij gaan daar een voortgangsrapportage van maken en het moet meer in lekentaal want er is niemand die voor de rest de waterkwaliteitsrapportage leest binnen de gemeentes en misschien zelfs al wel bij in de provincie. Dus laten we dat nou eens terugbrengen naar het niveau van een leek, wat lees je nou wat hier gebeurt? En tegelijkertijd hebben wij gezegd er komt een staat van het water en daar refereert, nou het is niet genoemd, maar een deel refereert daarnaar dat de factsheet deel is van de staat van het water, maar dat is het nadrukkelijk niet. Waar komt die factsheet vandaan? We hebben een bestuurlijk overleg emissieloze kas en daar kwamen wij met elkaar op een gegeven moment samen hoe erg het eigenlijk is dat wij niet al onze

normoverschrijdingen tot een chefsache gaan maken. En dat komt mede doordat ik alleen maar de 100 plus mededelingen doe. En dan lijkt het net of het allemaal meevalt en dat is niet zo.

De heer Middendorp: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Middendorp interruptie.

De heer Middendorp: Het is een kleine slip of de tong maar een belangrijk verschil, het is 100 keer niet 100 plus.

De heer Van Boxmeer: Dank voor deze correctie mijnheer Middendorp en hij klopt. En toen was ik in gesprek met de wethouders en toen zei ik van ja hoe wil u dit dan zullen we maar zeggen bij u aangeleverd krijgen. En toen kwamen we al heel snel op dat als we bij elke normoverschrijding een factsheet zouden moeten sturen, dat dan het effect van de factsheet weg was. Want ja als je zo vaak een factsheet moet versturen naar gemeentes dan houdt het op. En vervolgens is er een overschrijding in de polder van Nootdorp en vraagt de wethouder van Pijnacker-Nootdorp, mag ik van u een factsheet ontvangen? En ik zou zeggen dat is het meest positieve wat u zich maar kunt bedenken, want er is een vraag vanuit een gemeente geweest voor een factsheet. En diezelfde factie die is gevraagd door Westland, door Midden-Delfland en hij gaat uiteraard ook naar Lansingerland. Als je dan kijkt in de opbouw zoals ik die nu volg. Eén keer per jaar komt de waterkwaliteitsrapportage uit die onderdeel is van de voortgangsrapportage. We hebben de vorige keer al vastgesteld dat de voortgangsrapportage nog niet af was. Daar horen ook nog andere bouwstenen bij. Dat vindt voor volgend jaar plaats. En gedurende het jaar informeren wij de gemeente over of incidenten of tussentijdse rapportages. U heeft er al twee gezien. Eén is de factsheet en de ander is bijvoorbeeld de brief waterbodemvervuiling. Die gaat ook naar de gemeente toe en daar wordt de gemeente dus geïnformeerd over het feit dat in hun gebied, en dat heeft u in de bijlage kunnen zien, wij water bodemverontreiniging hebben geconstateerd. Uiteindelijk zal, en de eerste is de gemeente Pijnacker-Nootdorp, een staat van het water van ons ontvangen. U krijgt die op Q1 te zien. Waar we eigenlijk gaan praten over het algemene watersysteem zoals dat in de gemeente is, locaties met knelpunten en kansen, want we proberen natuurlijk positief te communiceren, waar werken wij aan, waar ligt er nog ruimte voor de gemeente en als laatste, noem het maar een wenkend perspectief, want we proberen te praten in de taal van de gemeente. Dus het gaat over een gezonde leefomgeving, het gaat over een nota groen en het gaat niet over ESF, KRW, et cetera, ecologische en chemische waterkwaliteit. Het gaat over de effecten van die waterschapselementen voor de gemeente. En in dat geheel zou u de factsheet ziet moeten zien. De factsheet was dus ook niet om met een gestrekt been naar voren toe te gaan en te vertellen hoe of wat. Ik merk wel dat in het BO emissieloze kas gemeentes meer en meer zich ook zorgen maken over de license to operate van hun glastuinbouw. En dat heeft een milieu kant en dat heeft een economische kant en ik denk dat dat deel zullen we zeggen zult u meer en meer zichtbaar gaan zien. Dus ik ben zelf heel positief juist over het feit dat deze factsheet is gevraagd, ook door de andere wethouders. Maar we zijn nog niet zover dat dit een standaard punt is in de behandeling dat als het gaat over begroting 2025 dat er gemeenten zijn geweest, naast overigens Pijnacker-Nootdorp en Westland die dat wel hebben gedaan, voor extra geld naar bijvoorbeeld de omgevingsdienst. Nou dat handelingsperspectief dat hopen we juist in de staat van het water inzichtelijk te maken, zodat gemeenteraden een bewuste keuze kunnen maken hoe zij willen en kunnen bijdragen aan de verbetering van de waterkwaliteit. En dan verzoek ik u om een samenvatting te maken mijnheer Middendorp.

De voorzitter: Conclusie van het debat mijnheer Middendorp.

De heer Middendorp: Conclusie van het debat is dat alle fracties enthousiast zijn over het sturen van dit soort brieven. En ook tevreden zijn over de brief zoals die er nu ligt en dat er een aantal fracties zijn en dat onderscheid is globaal conservatief versus progressief, zegt van nou er zou iets meer aan handelingsperspectief in moeten staan. Ik heb niemand horen zeggen dat we er met gestrekt been in zouden

moeten, dus dat lijkt me niet aan de orde. Maar ik kan me voorstellen dat er aan het er staat nu het houdt op met overschrijdingen polder van Nootdorp. Er zou ook nog kunnen staan en wat zijn de mogelijkheden voor de gemeente. Dat zou een kopje kunnen zijn. Of waar kunt u aan denken. En ik weet het niet, maar ik neem aan, maar u gaat dat zo meteen natuurlijk bevestigen, ik neem aan dat deze brief opgevolgd wordt door een ambtelijk overleg, zodat het allemaal goed kan landen. In grote lijnen denk ik dat deze commissie enthousiast is over deze aanpak en dat we het op prijs stellen dat we daar zo bij betrokken worden.

De voorzitter: En ik constateer dat u veelvoudig bedankt wordt voor uw initiatieven ter zake.

De heer Middendorp: Ik heb een topavond vanavond.

De voorzitter: Kijk, op dat antwoord zat ik te wachten. Kunnen we daarmee de debatonderdelen afsluiten? Ja.

04.H Hamerstukken

De voorzitter: Dan gaan we naar de hamerstukken. Nee die zijn er niet dus daar zijn we gauw klaar mee.

5. Ingekomen stukken

05.01 Evaluatie nota peilbeheer

De voorzitter: De ingekomen stukken, de evaluatie nota peilbeheer. Ik heb een aanmelding van de heer Teerink en mevrouw Wijbenga. U heeft zich aangemeld? Ik pieker er even over. De heer Teerink.

De heer Teerink: Dank voorzitter. Misschien heel even een klein stukje terug. Op 30 november vorig jaar is er een motie ingediend door de fracties van de Partij van de Arbeid, Water Natuurlijk, Partij voor de Dieren en fractie Natuurterreinen en die is aangenomen. Dat heeft ertoe geleid dat het college in afgelopen juli besloten heeft over een brief die richting onze VV is gekomen en die stond op de agenda van de commissie WK van afgelopen september. De motie die riep het college op om een korte maar krachtige evaluatie uit te voeren op de huidige beleidsnota peilbeheer die uit 2017 is en heeft daar een aantal speciale aandachtspunten bij genoemd. De brief van het college heb ik de vorige vergadering al iets over gezegd, dat wij ons niet zo goed konden vinden in de conclusies die getrokken werd zonder dat de evaluatie erbij zat. We hebben toen de Heemraad gevraagd om ons de evaluatie toe te sturen. Dat heeft ze uiteindelijk toegezegd, dus dat was heel fijn. Maar wij waren eigenlijk een beetje nou ja teleurgesteld dat dat uiteindelijk maar een samenvatting van de evaluatie was die ook alleen inging op de punten waar wij speciale aandacht voor gevraagd hebben. En ik heb daarom de volgende drie vragen. Nou de eerste is misschien een heel klein beetje flauw, maar toch de vraag waaruit het college heeft opgemaakt dat wij slechts een samenvatting zouden willen. Wat mij betreft als het antwoord op de volgende twee vragen volmondig ja is dan kunt u deze vraag negeren. De tweede vraag is namelijk of de Heemraad bereid is om alsnog de hele evaluatie te delen. Dus graag daarop een antwoord. En die evaluatie zouden wij ook graag zien als basis voor een beeldvormende discussie met de commissie over de noodzaak om toch te komen tot een nieuwe nota peilbeheer. En we hebben vanavond daar volgens mij ook heel veel aanleidingen voor gehoord. Dus we hebben geconstateerd dat het toch een beetje mosterd na de maaltijd is. We hebben sinds aantal jaar of een aantal jaar sinds kort ook de omgevingswet waarbij we ook door de wet verplicht worden om in een vroegtijdig stadium partijen mee te nemen. Daar hoort volgens mij de Verenigde Vergadering ook bij. We hebben geconstateerd dat het eigenlijk nog steeds zo is dat de peil het functie volgt, dus we moeten echt eens kijken naar hoe we dat anders aan moeten pakken. En ik heb gelukkig ook al misschien was het een slip of de tong gehoord dat het college wel de intentie heeft om op relatief korte termijn aan die beleidsnota te gaan werken. En in de brief die we hebben gekregen staat ook van ja we wachten eigenlijk nog op de afspraak in het kader van het ZAPOG. Ik zou namens mijn fractie graag willen voorstellen om te kijken of we vooraf als VV kaders mee kunnen geven over die afspraken en het gesprek te

voeren over de beleidsnota peilbeheer en afspraken te maken over wanneer je de peilbesluiten wel of niet ter inzage legt. Graag daarop uw reactie.

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voorzitter. Bij behandeling van de afzonderlijke peilbesluiten zijn er al wat opmerkingen gemaakt. Zal ze heel kort herhalen. Advies is om een update van de nota. We hebben het al even gehad over wanneer die dan zou kunnen komen. En we hebben het ook al gehad over als het ware wat meta punten zoals klimaat waar je over moet na gaan denken en de afweging nou en in die afweging daar zitten duidelijk natuurlijk verschillende belangen. En ook dat is iets om een kader te geven als het ware of mee te geven voor zo'n nieuwe nota. Dus wij ondersteunen ook graag het pleidooi van de heer Teerink. Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Reactie achter de tafel.

Mevrouw Koop: Voorzitter dank u wel. U vraagt hele evaluatie te delen. Volgens mij staat die nu iBabs bij de ingekomen stukken. Twee…

De voorzitter: Interruptie.

De heer Teerink: Volgens mij staat er gewoon dat het een samenvatting is. Dus ik weet niet waar u uithaalt dat dit de hele evaluatie is, maar ik kan niet anders concluderen dan dat dit de samenvatting is.

De voorzitter: Ik stel voor dat u daar samen uitkomt.

Mevrouw Koop: Dat lijkt mij ook een goed plan voorzitter. U heeft in een brief de samenvatting gekregen en volgens mijn weten is dit de evaluatie. Het kan best zijn dat er nog ambtelijke discussiestukken onder liggen en het gebeurt dagelijks voorzitter dat hier stukken worden geproduceerd in dit huis die ook wij niet eens zien. Ja en dat noem je de informatie piramide in bestuurlijk Nederland. Dus als we nog wat kunnen vinden waarvan we denken van nou dat is wellicht relevant voor u, wat ik betwijfel, dan kunt u dat krijgen.

De voorzitter: Interruptie, de heer Teerink.

De heer Teerink: Ik snap niet dat ik niet gewoon een volmondig ja krijg. Het lijkt erop alsof de Heemraad aan het mee stribbelen is om het zomaar eens te noemen. En ik krijg de indruk dat ik beter een woo verzoek in kan dienen dan u gewoon vragen om de informatie waar wij zelf een motie toe hebben ingediend.

Mevrouw Koop: Voorzitter de informatie die ligt hier nu en ik begrijp ook de heer Teerink niet, maar dat is misschien een spraakverwarring. U heeft hier de evaluatie.

De voorzitter: Ik zei al, daar komt u samen uit.

Mevrouw Koop: Lijkt me verstandig voorzitter. En het college heeft de intentie om de nota peilbeheer te herzien als het ZH-PLG er is en dat is wel het juiste moment ook omdat we vooraf nog komend jaar terugkomen. De stand van zaken op de strategie wateroverlast en met hoe we hier zouden kunnen omgaan met droogte. Dus dan hebben we ook eerst nog wat betere inhoudelijke input, dus in die zin loopt dat aardig op met de planning van de provincie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar vijf. De heer Jannink.

De heer Jannink: Voorzitter mag ik. Tot mijn begrip is het ZPLG niet meer bestaand. Dus het lijkt me niet handig dat er een conditie wordt gedaan hier ten aanzien van de nota peilbeheer aan dat stuk. Kunnen die loskoppelen en kunnen we gewoon afspreken dat er een bepaald kwartaal is dat we inderdaad als commissie hierover kunnen gaan spreken?

De voorzitter: Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Dat zal dan ongeveer 2026 zijn, want de provincie is wel aan het, welk kwartaal dat is dat durf ik nu nog even niet te zeggen. Maar de provincie is nu wel bezig om te kijken hoe om te gaan met het landelijk gebied in deze.

De voorzitter: De heer Teerink, interruptie.

De heer Teerink: Ik zit een beetje te twijfelen. Oorspronkelijk had ik een debat aangevraagd voor deze commissie over dit onderwerp en in samenspraak met de griffie besloten dat deze vergadering al vrij druk was en dat het misschien beter was om dat voor januari uit te stellen. Ik heb dat net niet heel nauwkeurig benoemd, maar dat is wel de termijn waarop ik zou willen spreken over de kaderstelling vanuit de VV, ook voor het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied hoe dat dan ook gaat heten in de toekomst. En het lijkt me juist heel goed om voordat die gesprekken plaatsvinden met elkaar van gedachten te wisselen wat onze inzet is, waar wij aandacht voor willen vragen, en ja waar wij willen dat het college mee thuiskomt. Dus niks 2026 wat ons betreft, maar zo snel mogelijk. En ik wil heel graag dat het college dat voorbereid, samen met de ambtelijke organisatie. Dat voorkomt dat ik allemaal domme vragen ga stellen of verkeerde dingen doe. Volgens mij is het gewoon mogelijk. We hebben al heel veel dingen gehoord. Het college wil ook graag verkennen hoe ze de peilbesluiten kunnen mandateren. Ja dat kan wel en dat lijkt ons ook een heel goed idee, maar dan heb je wel gewoon een fiks beleidskader met een brede met een breed draagvlak nodig. En dat gaan we ja ik snap niet waarom het college nu wil roeien met riemen die ze hebben en maar een beetje aanblijven modderen en pappen en nathouden. Waarom kunnen we daar niet gewoon een discussie over hebben? Ik vraag niet om in januari het beleid opnieuw vast te stellen, maar wel om met ons van gedachten te wisselen over wat wij ervan verwachten. Ik verwacht dat peilbesluiten niet in de zomer ter inzage worden gelegd. Dus dat soort dingen. En zo kan iedereen zijn dingen inbrengen. De heer Jannink heeft een heel verhaal gehouden over dat het belangrijk is om wat verder vooruit te kijken. En volgens mij ontbreekt dat volledig in de beleidsnota peilbeheer, dus daarom zien we het ook niet terug in de peilbesluiten. Het is eigenlijk hartstikke logisch, dus oproep voor actie.

De voorzitter: Ik hoor dat u een debataanvraag voor januari gaat doen.

De heer Teerink: Ik wil dat best doen, maar ik heb liever dat het college dat doet en dat dat ambtelijk wordt voorbereid. Ik vind het heel raar. Ik bedoel ik wil dat best in mijn vrije tijd doen, maar we hebben hier een heel apparaat met allemaal hele verstandige mensen.

De voorzitter: Ik kijk even naar het college.

Mevrouw Koop: Ik heb de oproep gehoord. Ik vraag me af of dat nu verstandig is zonder al een goede afweging te hebben enerzijds ook met de klimaatverandering die ook de heer Jannink terecht aanstipte. We hebben daarmee te maken met wateroverlast, hebben te maken met de droogte en het zou goed zijn om ook daarin die afwegingen mee te nemen in 2026. U kunt ja en misschien moeten we het gewoon eens eventjes daar bilateraal over hebben van wat u nou precies bedoelt met die kaderstellende discussie en dan kunnen wij kijken of we met een voorstel komen wat eerder januari zal zeker niet lukken.

De heer Middendorp: Voorzitter interruptie.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Ik wil toch de heer Teerink niet helemaal in zijn eentje laten spartelen en ik denk dat er misschien dat de laatste opmerkingen wat radicaal waren, maar dat er wel een lijn is die gehoord dient te worden. Wij zouden daar ook wel aan de discussie willen meedoen.

De voorzitter: Ik constateer dat er eerst een bilateraal overlegje komt en dat er gewoon een debat aanvraag nog boven de markt hangt en dat er steun is in de commissie van enige partijen daartoe.

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Voor mij is het nog onduidelijk of we dus echt een uitgebreide evaluatie nota peilbeheer ligt. Wat we nu hebben gezien, dat zijn vier A-viertjes. En volgens mij hangt die vraag van de heer Teerink nog boven de markt of hij gaat een wob verzoek indienen.

De voorzitter: Ik stel voor dat we even om de tafel gaan zitten hierover en dan komen we vast met een voorstel.

05.02 Verontreinigingen in water(bodem)

De voorzitter: Dan ga ik naar de verontreinigingen in de waterbodem. De heer Opdam. Toch de waterbodem. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voorzitter. In het voorjaar was er nog sprake van 44 vervuilde baggerlocaties. Inmiddels zijn het er 64 waar er 6 na her bemonstering gelukkig niet meer sprake was van de vervuiling. Maar wat ons opgevallen is is dat van die 58 ongeveer de helft vervuild is met PFAS, vier daarvan ernstig. En we hebben naar aanleiding hiervan technische vragen gesteld, aangezien op basis van de waterverordening paragraaf 7.2.11 voor degenen die niet de technische vragen en de beantwoording heeft gelezen, dat gaat over lozen bij calamiteiten oefeningen. Dan mag het afvalwater dat vrijkomt geloosd worden op het oppervlaktewater, maar dan moet het gemeld worden en wel vier weken van tevoren. In de beantwoording staat dat er geen sprake is geweest van meldingen van calamiteiten en aangezien een van die vier sterk vervuilde locaties bij Rotterdam The Hague Airport is, vragen wij ons af hoe dat in godsnaam kan, wie er heeft zitten slapen? Want juist daar bij een vliegveld wordt natuurlijk geoefend met of door de brandweer met materiaal waar tot nu toe nog PFAS in zit, hoewel de brandweer Nederland bezig is met een transitie naar ander materiaal. Maar dat zal nog wel even een tijdje duren geven zijn aan op hun website. En mijn vraag is toch echt wel hoe kan het zijn dat dat dan niet gemeld is? Of is dat dan misschien bij de buren gemeld bij het aanpalende hoogheemraadschap Schieland Krimpenerwaard. Want het moet toch echt vier weken van tevoren gemeld worden, dus die vraag blijft toch echt wel boven de markt hangen. En ik wil graag daar een reactie op hebben. En de tweede vraag die ik heb is, wanneer komt informatie beschikbaar over het onderzoek naar de bronnen?

De voorzitter: Ik kijk even naar het college. De heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: De locatie van het vliegveld ligt bij Schieland Krimpenerwaard. Wij zijn door hen geïnformeerd over ik zou bijna zeggen wat we allemaal weten als het gaat over vliegvelden, dus daar is aan onze kant geen melding van gemaakt. Ik denk dat de lijst ook weergeeft dat op dit moment de waterbodemverontreinigingen door ons inzichtelijk ja worden gemaakt of inzichtelijk worden naar aanleiding van de baggercyclus. En dat wat u nu gezien heeft is drie achtste van de baggercyclus, dus er staat nog meer op de lijst te verschijnen. Ik zou u oproep of uw vraag eigenlijk willen draaien naar ja wij zullen risico gestuurd naar deze vervuiling moeten gaan kijken. En wat zijn locaties waar daar een verhoogd risico is op vervuiling?

Industrieterreinen, vliegvelden en zo zijn er nog wel meer dingen te bedenken en die slag hebben we eigenlijk aangekondigd om volgend jaar te gaan doen. Door juist ons op de overige emissies op die wijze te gaan richten. Zoals we dat eigenlijk al bij de glastuinbouw doen met risico gestuurd. Dat verbetert onze informatiepositie, maar eigenlijk alleen maar over secundaire bronnen. Dus geen van die vervuilingen die worden aangetroffen in de waterbodem betreffen de primaire bron. Het is ergens anders vandaan gekomen en daar terechtgekomen. Als we dan kijken bij het Forepark heeft uiteindelijk is de bron vastgesteld door onderzoek vanuit de gemeente in het rioolstelsel en is vanuit daar de primaire bron vastgesteld. En ja die andere 64 bronnen hebben allemaal ook een dergelijk onderzoek nodig om erachter te komen hoe of wat. Bovenaan de lijst nu staat Schipluiden. Daar is kortgeleden in ieder geval over gecommuniceerd ook naar de bewoners toe en daar zijn we ook op zoek naar de bron om in ieder geval de bron te isoleren en vervolgens te kijken wat we ermee kunnen doen. Dus ik ga ervan uit dat de vraag over waar zijn de primaire bronnen nog wat aandacht vergt van ons in onze dialoog met de gemeentes, omdat die veelal als het gaat via een emissieroute over het riool een opsporingsrol hebben.

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter nog één opmerking naar aanleiding van het Forepark. Ook daar was sprake van een bedrijf waar gewerkt wordt met brandblusapparaten waar nog steeds PFAS in zit. En natuurlijk begrijp ik dat je juridisch bewijs moet hebben en dat dat door de omgevingsdienst verstrekt is op de enige manier, maar je weet dan eigenlijk op voorhand al dat bij zo'n bedrijf in de omgeving natuurlijk wel het een en ander terecht kan komen. Dus de vraag is natuurlijk hoeveel inspanningen doen we? We doen daar ook een sanering die door Delfland begrijp ik betaald wordt. Wordt dat ook verhaald op het bedrijf nu? Dat is mijn laatste vraag voorzitter.

De heer Van Boxmeer: Ik kan me daar op dit moment niet over uitlaten. Dat kunnen wij in Q1 wel doen. Weet dat de situatie in het Forepark complexer is geweest dan dat u nu schetst.

De voorzitter: Is een mooie cliffhanger. Dan gaan we naar de volgende.

De heer Middendorp: Voorzitter, ik wil graag belet vragen om ook nog een vraag te stellen.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Ik heb verzuimd om mijn vinger op te steken.

De voorzitter: Ja maar ik moet u dan hetzelfde behandelen als ik de heer Jannink heb behandeld.

De heer Middendorp: Heel goed en hoe heeft u de heer Jannink behandeld?

De voorzitter: Namelijk geen toestemming geven om de vraag te stellen.

05.03 Uitgangspunten gemotoriseerd varen en waterkwaliteit

De voorzitter: Ik ga naar de volgende, uitgangspunten gemotoriseerd varen. Deze keer wel de heer Opdam?

De heer Opdam: Voorzitter, dank je wel. Ik was voornemens om een aantal vragen te stellen over de uitgangspunten en onder andere waar ik die kon vinden. Tijdens de schorsing heeft deze hoogheemraad mij erop gewezen waar ik die stukken kon vinden: in de map D&H stukken. Die heb ik inmiddels gevonden en daarmee zijn mijn vragen ook beantwoord.

De voorzitter: Dat is dan een hele nuttige map geweest. Even kijken, hadden we van anderen nog verzoeken gekregen om deze zaken te behandelen? Dacht van niet hè. Nee. Dan omdat we die niet gekregen hebben, zie ik de treurende heer Middendorp nog even de kans om uw vraag te stellen.

De heer Middendorp: Dank u wel. Nou het is zeker een topavond want morgenochtend ben ik jarig, dus u snapt het is gewoon een groot feest. Morgenochtend pas ja.

De voorzitter: We zullen u toezingen.

De heer Middendorp: Heel graag. Liever niet.

De heer …: Voorzitter, kunnen we niet gewoon de vergadering wat langer laten duren zodat we…

De voorzitter: Precies. De heer Middendorp heeft het woord.

De heer Middendorp: Eén minuut over twaalf komt het rondje, precies ja. Voorzitter, ik heb met belangstelling naar de brief gekeken en vooral ook om wat er niet staat in de brief. Zo staat er niet in waarom we ineens nu op 64 pluspunten al die plekken hebben gevonden. Hebben we al is eerder gevraagd, maar nog geen antwoord op gekregen. En er staat ook niet in, dat is heel bijzonder, maar er zitten geen bestrijdingsmiddelen tussen. Ik weet dat daaruit de glastuinbouw, bijvoorbeeld van de heer Zwinkels, regelmatig naar voren is gebracht van ja maar er komt ook nog heel veel uit de waterbodem. Dus mijn vraag is, kan ik nu uit deze brief concluderen dat wat er ook in die bagger zit het blijkbaar geen bestrijdingsmiddelen zijn? Maar dat het zaken zijn als lood en koper en andere zware metalen die daar ook niet in horen, maar die toch van een ander soort schadelijkheidsniveau zijn.

De voorzitter: Gaat u gang.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Nee, die conclusie kunt u niet trekken. Ik zou hem in ieder geval nog zelf willen verifiëren en voor de rest heeft u slechts drie achtste van ons hele gebied. Dus voor hetzelfde geldt is deze drie achtste net buiten de glastuinbouw en dan kunt u die conclusie op die manier niet trekken.

De heer Middendorp: En waarom hebben we, als u mij toestaat, eenvoudige verontreinigingen als lood en koper al niet veel eerder ontdekt mijnheer de hoogheemraad?

De heer Van Boxmeer: Omdat we op die manier niet keken naar de waterkwaliteitsanalyses van de waterbodem. Die werden benut om te kijken, kunnen die op de kant worden gezet of moeten die worden afgevoerd? En eigenlijk in de aanloop naar maar versneld rondom het Forepark zijn die analyses ook gebruikt om in een ander daglicht te bekijken van hè waar zitten onze vervuilingen. Dus wij maken nu laten we zeggen beter gebruik met de kennis die we al hadden en vandaar ook dat we drie baggercycli terug konden kijken.

De voorzitter: Goed.

De heer Middendorp: We deden het altijd al heel goed, maar nu begrijpen we ook wat we aan doen zijn. Dat bedoelt u.

De voorzitter: Dan rond ik het nu af. Hartelijk dank.

05.04 Beantwoording schriftelijke vragen AWP over stremming Gaag

05.05 Beantwoording schriftelijke vragen AWP over stremming Noordvliet

05.06 Beantwoording schriftelijke vragen BBB en Ongebouwd over afvangen rivierkreeften

05.07 Beantwoording schriftelijke vragen BBB en Ongebouwd over Gevolgen uitspraak Rechtbank Den Haag 6 augustus 2024 Jachtbeperking ganzen

05.08 Visstandsbeheercommissie Delfland (VBC) Advies vissenbossen

05.09 Brief van Agrarisch Collectief Midden-Delfland over Vergunning tijdelijk broedpeil

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan gaan we naar de rondvragen. Is er nog behoefte aan een rondvraag? De heer Smits Partij voor de Dieren.

De heer Smits: Dank u wel voorzitter. Tijdens de rondvraag hebben we een vraag aan de hoogheemraad Van Boxmeer. In oktober heeft Partij voor de Dieren een brandbrief opgesteld om voor te leggen aan de waterschappen om het rijk tenminste op te roepen om zo snel mogelijk, maar op zijn laatst voor 1 januari 2026, te zorgen voor een landelijk verbod op de productie van PFAS en schadelijke PFAS vervangende producten voor alle niet-essentiële producten, een import en exportverbod van niet-essentiële PFAS houdende producten en een verbod op lozen van PFAS op oppervlaktewater en riool door bedrijven die PFAS houdende producten verwerken tot een commercieel product. Mocht het rijk voor 1 januari 2025 na deze noodkreet nog altijd niet met een concreet actieplan komen, dan zou het waterschap al dan niet optrekken met andere waterschappen, zelf een juridische procedure opstarten, om schot in de PFAS-problematiek te krijgen.

De voorzitter: Kort. De vraag.

De heer Smits: Ja, ik ben afrondend. Hierop hebben 10 waterschappen positief gereageerd, dus die hebben deze motie aangenomen. Vervolgens heeft de unie van waterschappen nu deze reactie hierop zelf een brandbrief zijn ze aan het opstellen om hun visie hierin te verwoorden richting de overheid. Nu is mijn vraag aan de heer Boxmeer of die hiervan weet dat de unie van waterschappen daaraan werkt en of hij daar ook nog van plan is aan bij te dragen? Wat onze ervaringen met PFAS hebben gedaan en hoe wij onze wensen in die brief willen hebben en als dat zo is hoe die dat van plan is en of wij daar nog bij kunnen helpen, of die ons daar nog bij nodig heeft? Dat was mijn vraag.

De voorzitter: Anderen nog voor de rondvraag? De heer Jansen.

De heer Jansen: In mijn inbreng net over even kijken over de factsheets inderdaad sorry. Toen heb ik een vraag gesteld over of er een bijeenkomst georganiseerd kan worden voor de glastuinbouw om te discussiëren of toe te lichten en daar heb ik geen antwoord op gekregen. Ik hoef nu niet meteen een antwoord te hebben, maar misschien kan de hoogheemraad te zijner tijd een antwoord op geven.

De voorzitter: Oké. Wie van het… sorry. De heer Teerink.

De heer Teerink: Dank voorzitter. Ik wilde nog even van de gelegenheid gebruik maken om want dat heb ik eerder niet gedaan en dat was misschien wel nodig en terecht om even nou ja aandacht te vragen voor de bijzonder goede kwaliteit van de peilbesluiten en ik ben ook heel blij met de toezeggingen van mevrouw Koop

bij de behandeling van de peilbesluiten. En ik wil ook heel graag weten waar die map D&H stukken is, want misschien kan ik daar de complete evaluatie vinden.

De voorzitter: Constateer dat dit geen rondvraag was, maar dat geeft niet. Ik kijk even naar het college voor de vraag van de heer Smits.

De heer Van Boxmeer: Die brandbrief is bekend, die wordt ook besproken in de commissie waterketen en emissie vrijdag. Wij staan daar op zich open en positief in komma maar het gaat wel over de toon van de muziek van de brief waar wij wel wat invloed op uit willen oefenen. Dus zodra de commissievergadering is geweest en de unie gesproken heeft, zullen we dat met u delen. En u zult dan ongetwijfeld de brandbrieven overigens ook nog zien. Voor wat betreft de vraag van de heer Jansen. Normaliter start elk traject met een watercoach in de polder met een startbijeenkomst en dat is het moment waarop we dat gesprek eigenlijk willen voeren. We hebben in het watercoachproject ook afgesproken dat er een jaarlijkse rapportage komt. Hoe staat het er nou mee? En dat glastuinbouw Nederland dat ook deelt, juist in de polders. Ik denk wel dat mede ook naar aanleiding van de vergadering die we afgelopen vrijdag hebben, we ons ook nog moeten beraadslagen of we niet krachtiger duidelijk moeten maken wat er allemaal in een polder precies speelt hè. Dus we hebben nu de stap gemaakt dat wij op het niveau van Delfland het terug hebben gebracht naar de zes glastuinbouw gebieden, maar daar zal nog wel een vervolgslag nodig zijn. Ik zie die overigens niet gekoppeld aan de factsheet en er werd door iemand geroepen, ja die brief is ook naar de tuinders geweest. Dat is niet waar. De grafiekjes uit die brief zijn misschien wel bij de tuinders. Naar de tuinders is alleen maar de brief geweest over hoe is de kwaliteit in uw polder en dit is eigenlijk pas de verzameling van vier polders. Maar de oproep om het gesprek aan te gaan met de tuinders in de polder, dat doen wij reeds.

De voorzitter: Dan dank ik de commissie. Had je ook nog wat voor de rondvraag? Zullen we eerst die afmaken?

De heer Smits: Ik had nog een verhelderende vraag. Die brandbrief, waarom wordt die bij waterketen besproken en niet in deze commissie?

De heer Van Boxmeer: Ik verwijs naar de commissie van de unie. Dus hij wordt niet bij de WVK besproken. Hij wordt volgende week vrijdag besloten of besproken in de commissie van de unie de CWE.

De heer Smits: Oké, dank u wel.

De voorzitter: Dan ga ik naar mevrouw Koop voor de rondvraag.

Mevrouw Koop: Voorzitter dank u wel. Ik zal de ik dank de heer Teerink voor zijn vriendelijke woorden toch nog aan het eind. Meestal zit het venijn zit dus niet in de staart, maar juist de complimenten dus dank daarvoor. Ik zal ze ook overbrengen. En u vroeg naar de map. Waar zitten die D&H stukken? Ja die zitten in iBabs onder… jawel tot dijkgraaf en hoogheemraden toch wel. Oh Delfland bestuurlijke informatie. Maar misschien kunnen we dat …

De voorzitter: U gaat dat naar elkaar uit duiden. Ik ga de vergadering sluiten onder dankzegging aan de commissie voor zijn geduld en voor de leuke vergadering. Goed gedaan. Ik geef u nu de gelegenheid om de heer Middendorp toe te zingen.

Transcript commissie WVK – 13 november 2024

Voorzitter: Goedenavond. Het is half acht. Als het goed is, zijn we live en als het goed is, blijven we ook de hele avond live. Er waren gisteren wat technische problemen. Hopelijk blijven die ons vandaag bespaard, maar het is natuurlijk wel belangrijk dat deze vergadering wordt uitgezonden en in ieder geval wordt opgenomen, zodat die ook kan worden vastgelegd en teruggekeken. Dat gezegd hebbende beginnen we voor de livestream ook even met een rondje aanwezigen. Ik begin rechts naast mij, bij het college. Misschien eerst de zijkant.

Robert Tieman: Ja, hij doet het. Goedenavond allemaal. Robert Tieman. Hoogheemraad Waterketen.

Peter Ouwendijk: Peter Ouwendijk. Hoogheemraad.

William Anker: Goedenavond. William Anker. ChristenUnie-SGP.

Marloes Bulten: Goedenavond. Marloes Bulten. CDA.

Mariska Heijs: Goedenavond. Mariska Heijs, van de Partij van de Arbeid.

Peter van Santen: Goedenavond. Peter van Santen. BoerBurgerBeweging.

Rolf Sunder: Goedenavond. Rolf Sunder. Ongebouwd.

André Faber: Goedenavond. André Faber. AWP.

Anne van Hagen: Goedenavond. Anne van Hagen. AWP.

Bart Simon: Goedenavond voorzitter, Bart Simon. Partij voor de Dieren.

Charlotte van Leeuwen: Goedenavond. Charlotte van Leeuwen, Partij voor de Dieren.

Martijn Kersten: Goedenavond. Martijn Kersten. VVD.

Hans van Bruggen: Hans van Bruggen. VVD.

Ondine Kloppenburg: Ondine Kloppenburg. Fractie Natuurterreinen.

Jan-Willem Jannink: Jan-Willem Jannink. Fractie Natuurterreinen.

Mathijs van Eeuwijk: Goedenavond. Mathijs van Eeuwijk. WaterNatuurlijk.

Annemiek Jenniskens: Goedenavond. Annemiek Jenniskens. WaterNatuurlijk.

Julia Scheffer: Goedenavond. Julia Scheffer, secretaris.

Voorzitter: Van harte welkom allemaal. Uiteraard ook de mensen die hopelijk thuis met ons kunnen meekijken. Dan zijn wij toe aan het vaststellen van de agenda. Zijn er opmerkingen bij de agenda? Mevrouw Van Leeuwen.

Charlotte van Leeuwen: Ja, goedenavond. Ik heb een opmerking bij het audiotranscript zo meteen.

Voorzitter: Daar komen we zo vanzelf op. Ja, dank u. Geen andere opmerkingen bij de agenda? Dan zou ik nog kunnen voorstellen om een bespreekpunt toe te voegen, namelijk of u het goed vindt dat mijn linkerbuurvrouw ons gaat verlaten. Maar ik ben bang dat wij daar geen adviesrecht over hebben. Julia Scheffer heeft een mooie uitdaging gevonden in Waterland, dus ze gaat het waterschap verlaten. Ze gaat in de gemeente Waterland de functie van griffier bekleden. Daar wil ik haar van harte mee feliciteren. Ik reken erop dat de volgende ondersteuning net zo goed zal zijn als die zij ons geleverd heeft. Dank je wel. Dan gaan we naar de toezeggingenlijst. Dus die eerst maar even. Daarna het audiotranscript. Zijn er opmerkingen bij de toezeggingenlijst?

Voorzitter: Ik wijs u er nog even op dat recent de beantwoording van de vragen over de visie op de Delflandse kust is toegevoegd. Daarmee is ook die toezegging afgedaan. En vrijwel alle andere toezeggingen zijn inmiddels ook afgedaan. Kunt u daarmee instemmen met deze actualisatie van de toezeggingenlijst? Ja? Dan gaan we naar het audiotranscript. Mevrouw Van Leeuwen heeft daar een opmerking over. Gaat uw gang.

Charlotte van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Ik wil even terugkomen op de vorige vergadering en daarvan het audiotranscript. Hierin had ik een voorstel gedaan over de tegel: hier begint de zee.

Voorzitter: Heeft u een bladzijdenummer voor ons, dan kunnen mensen meelezen. Het klinkt alsof dat de rondvraag was.

Charlotte van Leeuwen: Het zat in de rondvraag inderdaad. De tegel: hier begint de zee. Daarbij zei ik abusievelijk dat deze al geïntroduceerd was bij Hoogheemraadschap Delfland. Dat moet zijn Hoogheemraadschap Rijnland. Dat heb ik naderhand ook nog even met Hoogheemraad de heer Ouwendijk besproken. Het idee was om dat dan mee te nemen naar het college. Ik wil eigenlijk gelijk van de gelegenheid gebruikmaken om te vragen of dat ook gebeurd is? En zo ja, wat daar het antwoord op was?

Peter Ouwendijk: Als ik gelijk mag reageren, meneer de voorzitter? Nee, daar heb ik nog geen reactie op, mevrouw Van Leeuwen. Die houdt u nog tegoed van me.

Voorzitter: In het geval is het naar aanleiding van het goed op te merken, dat het nogal logisch is dat het bij de heer Ouwendijk de vorige keer geen belletje deed rinkelen, omdat abusievelijk het verkeerde waterschap erbij genoemd werd. Dank u voor deze opmerking. Zijn er nog andere opmerkingen over of naar aanleiding van het audiotranscript? Nee? Dan zijn wij toe aan de mededelingen en de terugkoppeling van de Uniecommissies. Ik wil dat gelijk maar in één ronde doen. Dan geef ik het woord aan de heer Tieman.

Robert Tieman: Ja, dank u wel. Ik heb eerder hier mededeling gemaakt ten aanzien van de indirecte lozingen en een informeel verzoek vanuit de VNG om het bevoegde gezag weer terug te nemen naar de waterschappen. Aanvankelijk was dat ook bij de waterschappen. Dan praten we over de periode 2009. WABO-bevoegd gezag is naar de gemeente gegaan. Het is nog steeds een informeel verzoek. In verband met mogelijk ook vergunningen die echt direct bij de provincie liggen, zijn we samen met de IPO ons aan het opmaken als Unie van waterschappen om daar veel meer impact assessment, een beoordeling te doen wat dat zou betekenen, mocht dat formele verzoek er komen. Er zijn ook een negental varianten op dat informele verzoek, wat dat allemaal zou kunnen betekenen, tot het helemaal terugnemen tot eigenlijk de situatie die je nu hebt. Of middenvarianten, dat je het met een gemeenschappelijke regeling doet.

Robert Tieman: Dat je een doelvoorstelling hebt. Allerlei zaken daartussen. Dat loopt op dit moment. Daar kom ik volgend jaar op terug, als we verder zijn wat dat zou betekenen. Er moet sowieso een best wel juridisch traject doorlopen worden, maar daar willen we op dit moment ook niet op wachten. En met de provincie en de diverse omgevingsdiensten zijn wij bezig om eigenlijk een pilot op te gaan zetten. Een pilot zoals een pilot bij het Hollands Noorderkwartier heeft plaatsgevonden, onder de plu van het versterken van het toezicht en handhavende zaken. Dat was een commissie van Jozias van Aartsen. Daar zijn we op dit moment bezig hoe we

dat zouden kunnen doen en wat handig is om daar te doen, met al die omgevingsdiensten.

Robert Tieman: Om nu al vooruitlopende op nog die politieke vraag, stappen te gaan nemen in het onderwerp indirecte lozingen. Ik wil graag een aankondiging doen dat wij wat dat betreft in Q2 van dit jaar een informatieve VV gaan doen over het thema indirecte lozingen, wat we daar zouden kunnen doen in dit onderwerp. Dan denk ik ook dat we al een stap hebben gezet met afspraken met betrekking tot de pilot, met de provincie en de andere omgevingsdiensten. Voor jullie informatie: we hebben hier ook een bestuurlijke watertafel. Daar hebben we nu ook eigenlijk voor het eerst de directie van de omgevingsdiensten bij betrokken. Daar was in mijn optiek, maar ook van anderen, een leemte. En de toegevoegde waarde binnen ook het NAD.

Robert Tieman: Dat is de Waterketen Delfland waar we met veertien partijen inzitten, is ook de omgevingsdienst DCMR, omgevingsdienst Haaglanden nu eigenlijk helemaal aan boord voor diverse onderwerpen die daar besproken worden. Zover mijn mededeling.

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even rond of dit vragen oproept. Als dat niet het geval is, kijk ik nog even rond of er nog andere mededelingen zijn.

Peter Ouwendijk: Geen mededeling, meneer de voorzitter. Dank u wel.

Voorzitter: Ook vanuit de commissie niet? Dan gaan wij over naar de bespreekstukken. Te beginnen met 04B01. De uitgangspunten Legger Delfland, Delflandse Dijk. Dan geef ik voor een introductie van het agendapunt graag het woord aan Hoogheemraad, Ouwendijk.

Peter Ouwendijk: Dank u wel, meneer de voorzitter. We hebben hier een schoolvoorbeeld aan de orde van water- en bodemsturend. Het gaat er namelijk om om ruimte te reserveren rondom de Delflandse Dijk. Delfland loopt hierin gemiddeld genomen voorop bij andere waterschappen. Het is eigenlijk een kaderstelling. We komen de kaders ophalen waarbinnen we straks dit in gaan richten, en komen we bij u terug met een voorstel om de Legger aan te gaan passen. Het is op zich wel bijzonder als je het voorstel doorleest. Het gaat hier over de periode tot 2225. Dat is ongeveer de periode dat u achterkleinkinderen, de achterkleinkinderen van uw achterkleinkinderen op deze aarde rondlopen, als u kinderen heeft. Een generatie of zes, zeven verder. Zover kijken we wel vooruit.

Peter Ouwendijk: In het kader van de robuustheid nemen we daar per jaar een extra centimeter voorop. Dat zou ruimschoots voldoende moeten zijn. We zijn natuurlijk in gesprek met stakeholders. Het is logischerwijs de provincie Zuid-Holland en de

gemeenten langs de Delflandse Dijk. Dat wordt positief ontvangen. Daar ben ik heel blij om. Landelijk mag ik in het overleg namens de waterschap bespreken met het ministerie over hetzelfde onderwerp. Daar merken we nog wel behoorlijk wat weerstand van de VNG met name, op dit onderwerp. Het gaat natuurlijk over het verdelen van schaarse ruimte. Het is dus op zich niet zo gek dat daar eens goed over gesproken wordt. Ik geef het graag in bespreking, meneer de voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik eerst naar mijn rechterkant en dan zie ik dat in dit geval de heer Anker het woord wil voeren. ChristenUnie-SGP, de heer Anker, gaat uw gang.

William Anker: Ja, voorzitter, dank u wel. Dank u voor het voorstel. Uitgangspunten Legger Delfland, Delflandse Dijk. Goed om duidelijke ruimtereserveringen voor de toekomst te hebben voor primaire waterkeringen. De overstromingen in Spanje van de afgelopen tijd laten zien hoe belangrijk het is om goede dijken en waterkeringen te hebben. Zoals u net aangeeft: Delfland loopt voorop in Nederland met de actualisering van de reserveringszones. Dat is goed om te lezen en te horen. Ruimte in Nederland is erg schaars. U legt in het stuk uit dat dit allemaal goed afgestemd wordt met gemeentes en stakeholders. Ook staan er regels in het stuk voor windmolens. Meestal lees ik vooral goede verhalen over windmolens, maar in dit stuk begrijp ik dat ze ook om kunnen vallen.

William Anker: Het is goed dat u daar dus ook rekening mee houdt, met ruimtereservering enzovoort. Ook de impact-analyse is een duidelijk document, waarin ruimtelijke reserveringszones staan. Namens de fracties: al met al een mooi document. Met heldere onderbouwing en een goed plan van aanpak. Wij kunnen daarmee instemmen. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Bulten. CDA.

Marloes Bulten: Bedankt, voorzitter. Wij vonden het ook een goed document. We vonden dat het goed aansluit bij de nieuwe besluitlijn om de stroken vrij te houden. Wel hadden wij een vraag over de Maaslandkering, omdat het lijkt dat aan beide kanten van de Maaslandkering een ander beleid staat. Blijft die gewoon bestaan? We namen aan van wel, maar het was wel een vraag die uit de fractie kwam. Verder vonden we het technisch goed. Bedankt, voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel. Partij van de Arbeid. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Heijs.

Mariska Heijs: Ja, dank u voorzitter. Wij zijn akkoord met het voorstel. Verder geen input. Dank u.

Voorzitter: Dank u wel. BoerBurgerBeweging, heer Van Santen.

Peter van Santen: Op zich gaan wij ook akkoord. Wij kunnen ons vinden in de Legger. We hadden nog wel wat vragen. Er wordt gesproken over de windmolens en de beschermingszone voor de windmolens. Bij Delfland op de zuivering in Hoek van Holland gaat misschien ook een windmolen geplaatst worden. De vraag is: is daar ook niet een beschermingszone voor nodig? Wij krijgen ook vragen van omliggende bedrijven. Het heeft wel niet met dit ontwerp te maken, maar wel met de beschermingszones die aangehouden worden. Een tweede punt van ons is het aanleggen van de lange dam in het Scheur. Dus er wordt gesproken over hoogwaterbeschermingsprogramma van de Delflandse Dijk, maar aan de andere zijde van de Waterweg wordt door Rijkswaterstaat en de gemeente Rotterdam een lange strekdam aangelegd, in het kader van de kaderrichtlijn water.

Peter van Santen: Eigenlijk staat dat haaks op het doorstromen van de Waterweg. Dus passen die programma's wel bij elkaar? Is het niet van belang dat wij ook daarover geïnformeerd worden? Bedankt.

Voorzitter: Dank u wel. De heer Sunder, fractie Ongebouwd.

Rolf Sunder: Dank u wel, voorzitter. Voor de fractie Ongebouwd is waterveiligheid de meest primaire en derhalve de belangrijkste taak van het waterschap. Zonder waterveiligheid is er geen bewoning in dit gebied en geen ecologische kwaliteit mogelijk. We geven hier en daar aan de binnenzijde ruimte weg. Is dit verstandig? Maar derhalve ondersteunen wij dat initiatief voor de aanpassing van de ruimte en reservering voor de Delflandse Dijk ten volle. Verder hebben wij geen opmerkingen of vragen.

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven voor de AWP? Mevrouw Van Hagen.

Anne van Hagen: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat dit ook het moment is om te gaan kijken naar bodem- en watersturend, of wat het nieuwe kabinet wil: bodem- en water richtinggevend of rekening houden met. Als je wil dat er rekening met je gehouden wordt, dan zul je moeten aangeven wat je wel en niet wil per zone. Dus dat is eigenlijk mijn vraag: of er per zone aangegeven kan worden wat er wel mag en wat er niet mag? Dat is voor verschillende partijen handig. Gemeenten hebben ons bij de watervisie al om handvatten gevraagd van wat er mag in de zienswijze. Ik ben met bedrijven en andere waterschappen ook weleens bezig geweest om een inrichtingsplan te maken. Bijvoorbeeld voor een waterberging of weet ik veel wat.

Anne van Hagen: Dan kom je achteraf erachter dat in bepaalde zones eigenlijk nooit bomen geplaatst mogen worden. Dat is handig om van tevoren te weten, want dan kun je het in één keer doen zoals degene wil. En ook natuurlijk voor het beschermen van zowel groen als blauw als de bodem - die noem ik dan maar bruin - is het handig om van tevoren vast te leggen wat er dan wel en niet mag. Dit maakt het ook iets minder eng voor gemeenten, andere overheden en partijen om te kijken wat er mag, denk ik. Dan kan je zien wat er mag. Op het moment dat je misschien alsnog een vergunning moet aanvragen. Op het moment dat het niet kan, kan je altijd nog in de pen klimmen van: dit willen we toch anders. En één van de dingen bijvoorbeeld om aan te geven is een laag van grond bovenop het profiel van vrije ruimte. Dat is een bepaalde laag waar je toch nog wel iets mee mag. Dat is eigenlijk mijn vraag. Kan daar iets meer sturing aan gegeven worden?

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven voor de Partij voor de Dieren, de heer Simon?

Bart Simon: Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen als Partij voor de Dieren ook instemmen met het voorstel. We zijn zeker een voorstander van water- en bodemsturend. Daar wordt hier ruimschoots aan voldoen. Ik had nog één kleine opmerking hierover. Er wordt gesproken over een aantal zones. Beschermingszones, Waterstaat werkzones, et cetera. Als je kijkt naar een nieuwe invulling, wordt de ruimtelijke reserveringszone geïntroduceerd als nieuw begrip. Het zit er natuurlijk vooral in de vergunningverlening in toekomstige ontwikkelingen. Maar als een bewoner zo'n kaart krijgt en die ziet zo'n ruimtelijk reserveringszone, dan kan die toch best wel wat angst krijgen. Bang worden. Het eng vinden, zoals mijn buurvrouw zei.

Bart Simon: Het lijkt me goed om bewoners in deze gebieden gewoon mee te nemen en te laten duiden wat hier nu echt gebeurt. Dat ze niet over 25 jaar hun huis uit hoeven, maar dat we gewoon werken aan een veilige kust. Dat we er alles aan doen om de veiligheid, maar ook dat mensen de ruimte kunnen gebruiken, goed in elkaar in balans brengen. Dat was mijn opmerking.

Voorzitter: Dank u wel. VVD?

Peter Ouwendijk: Ja, dank u wel, voorzitter. De technische vragen die wij gesteld hebben zijn allemaal uitermate bevredigend beantwoord. Dus dank daarvoor. Daarmee hebben wij ook geen verdere vragen. Dus wij stemmen in met het voorstel. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Natuurterreinen, de heer Jannink.

Jan-Willem Jannink: Voorzitter, dank u wel. Zoals de Hoogheemraad al aangaf is dit ook een stuk wat over ruimte gaat. We vonden het een bijzonder goed geschreven stuk, duidelijk. Echter, één ding hebben wij volgens mij in Delfland niet en dat is te veel ruimte. We hebben hier te weinig ruimte. Dus ik denk: bij ieder vraagstuk wat we hebben, moeten we nadenken over de ruimteverdeling. Vanuit dat perspectief hebben wij toch drie uitgangspunten die we ter discussie willen gaan stellen. Er wordt uitgegaan bij uitgangspunt nummer vier van het hoge scenario, uitstoot scenario RCP 8.5. Daarnaast gaan we ook nog een keer uit van een robuustheidstoeslag van één centimeter. Mijns inziens zijn we dus nu twee dingen eigenlijk aan het indekken. En het hoge scenario en een robuustheidstoeslag.

Jan-Willem Jannink: Dat betekent dus dat er in principe meer ruimte voor de dijk nodig zal gaan zijn. Die ruimte kan dus niet voor andere dingen gebruikt worden. Woningbouw, energietransitie, natuur, wegen, recreatie. Daarnaast zien we ook bij het windmolen uitgangspunt zeven volledig technisch begrijpbaar, maar de vraag is: moet dit het uitgangspunt zijn? Of moet het uitgangspunt zijn: zouden we die hele dijk kunnen vol zetten met windmolens, op zo'n manier dat de dijk goed beschermd is tegen inderdaad eventuele schade van windmolens? Waar we nu vanuit gaan - en u gaf het zelf aan 100 tot 200 jaar - denken we heel erg over ruimte op een enkelvoudige manier in plaats van op een manier waar we kunnen kijken: kunnen we twee functies combineren en op die manier zorgen dat we meer ruimte overhouden voor woningen, voor uw ingezeten om te kunnen recreëren, voor de natuur? Dank u wel, voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel. Wie van WaterNatuurlijk? Mevrouw Jenniskens.

Annemiek Jenniskens: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn ook heel blij dat dit stuk op de agenda staat. Het is heel belangrijk dat er gewoon nu ook een inhoudelijke actualisatie komt van de Legger. De vorige keer is alles gewoon over gebracht voor de Omgevingswet, nu zijn er ook echt inhoudelijke veranderingen. Dat is ook hoog nodig. Ik zag dat het dertien jaar geleden was, en in die dertien jaar is er toch best wel aardig wat veranderd in onze leefwereld. Fantastisch dat water- en bodemsturend de aanleiding is. Heel belangrijk dat er een proces met alle omgevingspartijen plaatsvindt. Daar heb ik nog wel een vraag over. Wat als nu die omgevingspartijen het niet eens worden met Delfland, wie heeft er dan ultimo het voor het zeggen?

Annemiek Jenniskens: Dat vind ik nog wel een interessante vraag. Wat bij het beoogd effect staat, daar gaat het eigenlijk over dat we waterveiligheid willen garanderen en risico's voor de bevolking en de economie beperken. Wij zouden het fijn vinden als ook daar de natuur en de biodiversiteit bij genoemd kan worden als reden om dit te doen. Misschien kan de Hoogheemraad daar een toezegging voor doen? Dat zouden we heel prettig vinden. Verder zijn we ook nog heel nieuwsgierig. Er staat dat er in 2020-'21 de belangrijkste belanghebbenden zijn geïnterviewd. Kunt

u een tipje van de sluier geven over wat uit die interviews naar voren kwam als belangrijke punten? Ik weet dat er ook staat dat het proces nog verder doorgaat. Dus het waren alleen maar interviews. Het zou wel fijn zijn als we iets daarvan meekrijgen.

Annemiek Jenniskens: En dan eerlijk gezegd, de U8 begrijp ik gewoon niet. Het hele stuk ademt uit dat we meer ruimte nodig hebben en dan gaat het bij U8 ineens over: dan hebben we honderden meters ruimte in het voorland en dat gaan we dan beperken tot 50. Trouwens, in de impactanalyse wordt steeds over 60 meter gesproken. Dat vind ik dan ook verwarrend. Waar gaat het hier nu precies om? Gaat het nu hier precies om de waterveiligheid of gaat het om echt het verminderen van de regeldruk? Daar ben ik wel nieuwsgierig en hoe de belangen afwegen. Ik zie de Hoogheemraad zijn hoofd schudden. Die denkt: dat is een leuke vraag. Verder vinden wij het ook een heel helder stuk en we zijn heel blij dat het op de agenda staat. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Nog even voor de beantwoording graag het woord aan de heer Ouwendijk.

Peter Ouwendijk: Dank u wel, meneer de voorzitter. Dank ook voor de vragen. Ik zal ze zoveel mogelijk op volgorde even langslopen. In ieder geval dank voor de complimenten voor het voorstel. De heer Van Santen die maakte een opmerking over de windmolen die op het terrein komt te staan van het waterschap in Hoek van Holland, gemeente Rotterdam. Die vraag is ook gesteld door de VVD. In die zin, de technische vragen zijn beantwoord. Daar wordt rekening mee gehouden. Daar is een aanwijzingsbesluit voor. Dat is getoetst. Daar is ook sprake van een beschermingszone. Dan met betrekking tot het strekdam die aan de andere kant van de Scheur komt te liggen, ter hoogte van de gemeente Rotterdam. Dat is een project van Rijkswaterstaat.

Peter Ouwendijk: Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de doorstroming in dat Scheur, in die nieuwe Waterweg. Dus dat gaat bij ons in ieder geval aan onze verantwoordelijkheid voorbij. Mevrouw Van Hagen, over wat kan dan nog wel en wat zou dan eventueel nog niet kunnen? In het stuk staat ook aangegeven dat er niet alleen een aanpassing van de Legger komt, maar daar komt ook nog een beleidsregel. In die beleidsregel zal in gewoon duidelijke Nederlandse taal omschreven staan wat er nog wel kan binnen die beschermingszone.

Anne van Hagen: Voorzitter, per interruptie.

Voorzitter: Mevrouw Van Hagen.

Anne van Hagen: Dank u wel, voorzitter. Dan hoop ik dat er iets meer kan staan dan de bezwering dat het profiel van vrije ruimte niet aangetast mag worden. Want daar keken wij met een aantal specialisten naar. We hadden geen idee wat het waterschap daarmee bedoelde totdat we een expert binnen het waterschap gebeld hadden.

Peter Ouwendijk: Meneer de voorzitter, daar kan ik dan denk ik geruststellend op antwoorden. In die beleidsregel komt meer te staan dan dat het alleen niet kan. Meneer Simon, terechte opmerking. Bewoners, aanwonenden zullen we natuurlijk in de communicatie over deze voorstellen meenemen. Nu wordt er nog op ambtelijk niveau gesproken met de gemeente. Op het moment dat het hier straks ter besluit voor u voor ligt zullen we dat ook duidelijk naar de buitenwereld communiceren, wat we precies gaande is. Wat mij betreft ook specifiek gericht op de doelgroep waar u ons op wijst, maar we moeten even kijken hoe we dat dan doen. De heer Jannink heeft het over het ruimtebeslag. Ja, het is druk. Het is druk in Nederland, maar het is zeker druk in het gebied van Delfland.

Peter Ouwendijk: Stapelen we nu veiligheidseisen op elkaar? Nee, dat doen we niet. In eerste instantie kijken we naar de waterveiligheid in 2050, met een situatie die dan ontstaan moet zijn en die zekerheid biedt tot 2100. Maar voor deze ruimtelijke reservering kijken we nog veel verder. We kijken namelijk 200 jaar verder vanaf vandaag. Dat is de reden dat we die één centimeter per jaar extra ruimte reserveren. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat je die tussen nu en 2225 ook daadwerkelijk moet benutten, maar je zult hem wel langzaam zien groeien. En op het moment dat er natuurlijk op basis van voortschrijdende inzichten anders over nagedacht wordt, hier anders over gedacht wordt of dat er andere wetenschappelijke ontwikkelingen zijn, dan kun je daar de zaak natuurlijk weer op aanpassen.

Peter Ouwendijk: Uitgaande van de standaarden op dit moment, de veiligheidsnorm uit de wet vandaag tot 2050 zit er standaard in. Daarbij een robuuste toeslag van één centimeter per jaar. Met betrekking tot windmolens. Het is niet zo dat wij zeggen dat windmolens overal kunnen staan. Nee, er kunnen verzoeken ingediend worden met betrekking tot de waterveiligheid en die kunnen wij dan beoordelen. Maar over de ruimtelijke plaatsing van de windmolen gaat uiteindelijk een andere overheid over. Wat als de omgevingspartijen het niet eens worden? Er komt een aanpassing van de Legger. Dus dat wordt dan sowieso een normale ter inzageleggingsprocedure, waarbij overheden zich nog tot u als VV, tot ons kunnen wenden, als ze het daar uiteindelijk niet mee eens kunnen zijn.

Peter Ouwendijk: Ik denk zelf dat de zover niet hoeft te komen. Die interviews waar over gesproken wordt, die zijn in een goede sfeer afgewikkeld. Er is begrip voor wat Delfland wil met de Delflandse Dijk. Het is ook nog eens zo, dat als je naar de feitelijke situatie kijkt, dat het niet altijd een vergroting is van de ruimte die we daar in het verleden al gereserveerd hadden. Dus op zich is dat best wel beperkt. Dat helpt

ook nog. Volgens mij heb ik zo de vragen beantwoord, meneer de voorzitter. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even rond of de commissie dat ook van mening is. Ik zie dat, mevrouw Jenniskens niet van mening is. Mevrouw Jenniskens.

Annemiek Jenniskens: Nee. Ik had de vraag of natuur een reden kan zijn. Het gaat over bevolking en economie, veiligheid. Maar natuur en biodiversiteit zijn superbelangrijk voor de bevolking en soms ook voor de economie. Wij vinden dat een belangrijk weegpunt. Dat heeft u niet beantwoord. Ik vind het iets te kort om te zeggen dat die interviews in goede sfeer zijn verlopen. Het ging mij eigenlijk meer over iets van de inhoud, een vleugje van de inhoud. En de reden waarom we nu in U8, die regeldruk ten opzichte van de veiligheid heeft u dus niet beantwoord. Daar knikte u al, daar zat u al met uw hoofd te schudden.

Voorzitter: De heer Ouwendijk.

Peter Ouwendijk: Dank u wel, meneer de voorzitter. Ja, mevrouw Jenniskens heeft zeker met betrekking tot die laatste opmerking gelijk. De eerste daar had ik misschien aan moeten geven toen ik antwoord gaf op de vraag van mevrouw Hagen. Verderop in de beleidsregel zullen we aangeven wat er dan wel mogelijk zou moeten zijn. In principe is er op velerlei gebied mogelijkheden voor maatwerk. Er zijn natuurlijk zaken die nu ook al in de beschermingszone terechtkomen en die daar natuurlijk ook gewoon blijven liggen. Denken aan wegen en dat soort zaken. Dat geldt natuurlijk hetzelfde voor gebied wat anders niet benut kan worden. Daar ontstaat natuurlijk een natuurlijke omgeving. Als het over de inrichting gaat, dan gaat de gemeente erover.

Peter Ouwendijk: Wij zullen dan op basis van de Legger en de beleidsregel afwegen of de verzoeken die gedaan worden of die daarin passen. Maar als ergens niet veel gebeurt dan ontstaat er al vrij gauw een natuurlijk gebied. Dat zijn mijn woorden. En dan de laatste vraag met betrekking tot regeldruk. In principe zou je kunnen zeggen dat de regels vereenvoudigen omdat voor het hele gebied een gelijke reserveringsruimte wordt bedwongen, of althans onder gelijke voorwaarden die ruimte in zekere zin wordt geclaimd ten behoeve van eventuele toekomstige dijkversterkingen. Of dat nu direct een vermindering van regels is, dat zou ik niet willen zeggen. Ik zou het wel op een vereenvoudiging willen houden, maar niet op een vermindering.

Annemiek Jenniskens: Mag ik interrumperen?

Voorzitter: Dat is goed.

Annemiek Jenniskens: U8 staat: om regeldruk te verminderen.

Peter Ouwendijk: Ja, het vereenvoudigt. Het is niet zo dat er voor dat gebied minder of geen regels zouden zijn, er blijven regels bestaan. En wellicht is het eenvoudiger dat er voor het hele gebied dezelfde regels zijn, dat zou mijn uitleg zijn. Tot zover, meneer de voorzitter.

Voorzitter: Na deze verlenging van de eerste termijn kijk ik even rond of er een tweede termijn nodig is. Als ik dan de conclusie mag trekken uit de bijdragen van de diverse fracties dat als hamerstuk door kan naar de VV, dan zie ik daar non-verbaal ruimschoots instemming mee. Dan kunnen we daarmee dit punt afsluiten. Gaat als hamerstuk naar de VV. Dank u wel. Dan gaan wij door naar 04B02, de middellangetermijnfinanciering voor het hoogwaterbeschermingsprogramma. Dan geef ik opnieuw het woord aan Hoogheemraad Ouwendijk voor een introductie.

Peter Ouwendijk: Dank u wel, meneer de voorzitter. In het hoogwaterbeschermingsprogramma waarin alle waterschappen in alliantie met Rijkswaterstaat deelnemen, is vastgesteld dat er om verschillende redenen, die hier in dit voorstel ook aangegeven zijn, op termijn meer middelen nodig zijn dan in eerste instantie gedacht werd en ter beschikking is gesteld. Er zijn verschillende redenen voor. Die worden ook in het voorstel omschreven. Dat speelt zich af in de periode buiten deze bestuursperiode overigens, maar vanaf 2030 tot 2038. Dat gaat dan om een bedrag van tweeënhalf miljard euro, waarvan de helft voor rekening van het Rijk komt en de andere helft voor rekening van de waterschappen.

Peter Ouwendijk: Op basis van dezelfde verdeling die tot nu toe steeds gebruikt is en die ook in de wet opgenomen is, namelijk de 10/40/50 regeling. Waarbij het Rijk de helft voor rekening neemt, project waterschap tien procent en alle overige waterschappen samen de solidariteitsbijdrage van 40 procent. Op verzoek van de Unie-commissie heeft het dagelijks bestuur het besluit genomen om hier in de algemene ledenvergadering van de Unie mee in te stemmen. Dat betekent dat op basis van de instemming van het Unie-voorstel, we richting het Rijk gaan om in gesprek te gaan over de aanvulling met de andere helft van het bedrag. Zodat in ieder geval die waterschappen die daar in '25 en '26 behoefte aan hebben, wel door kunnen gaan met hun planning voor werkzaamheden die in uitvoering staan voor 2030 en later.

Peter Ouwendijk: Ik denk dat dat een beetje de porté is van dit voorstel. Het gaat erom dat de VV daarvan kennis neemt. Meneer de voorzitter, ik geef het graag in bespreking.

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we dit keer het rondje de andere kant op. Kijk ik naar mijn linkerkant. WaterNatuurlijk, de heer van Eeuwijk.

Mathijs van Eeuwijk: Dank u wel voor het woord, meneer de voorzitter. Dank u wel voor de toelichting. Wij vonden het ook gewoon een goed stuk en een goed voorstel. We hadden wel nog een vraag over dat het genoemde onderwerp staat: maatregelen binnendijk versterkingsprojecten die direct bijdragen aan het halen van de doelen in 2050. Wij vroegen ons af wat daarmee bedoeld werd, want dat is de kern van het hoogwaterbeschermingsprogramma, zoals wij dat zien. Daarnaast een kleine vraag. Is dit een stuk wat als besluit is of een stuk ter kennisname? Dat blijft nu nog teveel onduidelijk, vinden wij. Verder vinden we het wel logisch dat het...

Voorzitter: Even tussendoor. Volgens mij heeft in de introductie...

Mathijs van Eeuwijk: Sorry.

Voorzitter: De Hoogheemraad heel duidelijk gezegd dat aan de commissie en aan de VV gevraagd wordt kennis te nemen van het voorgenomen besluit van het college.

Mathijs van Eeuwijk: Oké, excuses. Dan is die vraag opgelost. Verder positief dat het nu aan de VV wordt voorgelegd en voordat het een bespreking is bij de Unie van waterschappen, want dan kunnen er nog aanvullingen komen vanuit de VV. Verder wordt er in het stuk ook gezegd dat het effectiever en efficiënter moet. Wij zouden daar graag ook willen blijven zien dat de uitvoering van de dijkversterkingsprojecten in samenhang met andere doelstellingen, zoals behalen van KW-rapporten wordt gezien. Dat was het.

André Faber: Dank u wel. Wie van Natuurterreinen? Geen van beiden kan ook. De heer Jannink? Nee, u heeft geen behoefte aan het woord?

Jan-Willem Jannink: Voorzitter, nee, dank u wel. Wij zijn helemaal akkoord.

Voorzitter: Oké. Wie van de VVD? De heer Kersten?

Martijn Kersten: Ja, voorzitter, dank u wel. De VVD vindt het in het algemeen een goed stuk en voorstel. Wel hebben we nog een vraag over de ambities die staan benoemd in het voorstel, pagina twee. Om solidariteit te behouden is het van belang dat afspraken worden gemaakt over kostenbeheersing, -reductie en verbetering van performance. We vragen ons af welke afspraken, wat overeengekomen is binnen de Unie van waterschappen om deze afspraken over kostenbeheersing, kostenreductie

en performance verbetering uit te werken? Zeker in het licht van de toezegging voor extra financiële middelen. En hoe en wanneer worden wij als vergadering meegenomen in die afspraken?

André Faber: Dank u wel. Wie van de Partij voor de Dieren? De heer Simon. Alstublieft, gaat uw gang.

Bart Simon: Dank u wel, voorzitter. Ik hou het kort. Wij hebben ook kennis genomen van het stuk en het ziet er goed uit. Dit is gewoon iets wat we moeten doen. Ik weet niet of ik dat mee ga maken, maar ik ben inderdaad benieuwd hoe dat uiteindelijk ook in de begroting wordt verwerkt.

Voorzitter: Dus, kijkt geen 200 jaar vooruit, dus misschien gaat er een deel daarvan het wel meemaken.

William Anker: 2030.

Voorzitter: De heer Faber. AWP.

André Faber: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk is dit natuurlijk een heel mooi programma, denk ik, dat samenwerkingsprogramma met Rijk en met waterschappen. Dat het collectief wordt gedaan. Deze maatregelen of dit voorstel ondersteunt dat om de voortgang erin te houden, wat niet overal tot nu toe is gelukt kennelijk. Dus in die zin helemaal goed. In het stuk wordt gericht over het verbeteren van de efficiëntie gesproken. Dat heb ik niet helemaal teruggezien. Voor de rest, hartelijk dank voor de beantwoording van de technische vragen. Dat verduidelijkt waar we mee bezig zijn. Goed dat er op deze termijn vooruitgekeken wordt om dit zo te gaan regelen met elkaar, of te blijven regelen.

Voorzitter: Dank u wel. De heer Sunder, Ongebouwd.

Rolf Sunder: Dank u wel, voorzitter. Hebben wij bij het voorstel 04B01 altijd gezegd: voor de fractie Ongebouwd is waterveiligheid de meest primaire en derhalve de belangrijkste taak van het waterschap. Met het besluit regeren we feitelijk ver over onze bestuurstermijn heen. Dat is een logisch vervolg van de langetermijnplanning. Wij ondersteunen dit voorstel en mag wat ons betreft als hamerstuk naar de VV. Verder geen op- of aanmerkingen.

Voorzitter: Dank u wel. BoerBurgerBeweging, de heer Van Santen.

Peter van Santen: Wij ondersteunen ook het voorstel en wij kunnen ons helemaal vinden in het voorstel. Bedankt voor de heldere uitleg.

Voorzitter: Dank u wel. Partij van de Arbeid, mevrouw Heijs.

Mariska Heijs: Dank u wel, voorzitter. Wij vinden het natuurlijk ook een heel belangrijk stuk en we steunen het ook. Ik heb er nog wel een paar punten bij. Het is duidelijk dat er weinig financiële middelen zijn, maar daar komen ook risico's bij kijken. Financiële risico's maar ook veiligheidsrisico's. De bijdrage van het Rijk en de andere waterschappen leken nog niet vast te zijn gesteld. We waren eigenlijk ook wel van mening dat het verstandig zou zijn een aantal scenario's uit te werken langs de assen van beschikbare financiële middelen, risicovolle primaire waterkeringen, met bandbreedte wat wel en niet gedaan kan worden bij de huidige, de verwachte, maar mogelijk ook toekomstige middelen die wel of niet worden geleverd.

Mariska Heijs: Feitelijk zijn dit dan fall back scenario's, what if scenario's, waarbij potentiële risico's in kaart worden gebracht. Daarmee kunnen verrassingen in de toekomst worden voorkomen. Dat was het ene punt. Het andere punt is dat er bij ons wat onduidelijkheid was over de volgordelijkheid van de besluitvorming. Daar is nu wel iets over weggenomen, maar het gaat over besluiten nemen, ter kennisname zaken aannemen, vergadering bij een Unie van waterschappen die vorige week heeft plaatsgevonden. Een commissievergadering die vandaag is. Dan staat er in de bijlage een voorgenomen besluit, wat gedateerd is op 22 oktober. Dit lijkt een foutje in de datum. We vermoeden dat het een concept betreft die wordt voorgelegd bij de volgende VV.

Mariska Heijs: Al met al wat verwarring in de data en de volgordelijkheid en welke rol de commissie heeft en wanneer de VV aan zet is. Dat was het tweede punt. Daarbij laat ik het. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Bulten, CDA.

Marloes Bulten: Bedankt, voorzitter. Wij vonden het ook een heel goed stuk. We hadden wel een vergelijkbare vraag als de Partij voor de Arbeid. Wij vroegen ons namelijk af of er bekend is wat er zou gebeuren als het Rijk niet bereid is die 1,25 miljard extra per jaar te betalen. Dat was onze vraag. Bedankt.

Voorzitter: Dank u wel. De heer Anker. ChristenUnie-SGP.

William Anker: Voorzitter, dank u wel. Een aantal dingen zijn al genoemd. Dank u voor het voorstel: Middellangetermijnfinanciering Hoogwater Beheersprogramma.

Het nut en de noodzaak van goede primaire waterkeringen zijn duidelijk. Het is ook genoemd. Mooi om te zien dat het Rijk en de gezamenlijke waterschap als alliantie samenwerken om het programma op schema te houden. Wat nog niet genoemd is: u verwacht vanaf 2030 tot en met 2037 extra kosten van 9,5 miljoen voor Delfland. Het is niet helemaal duidelijk of dat bedrag hoger uit kan vallen of lager. Wel is genoemd op welke manier we denken dat we dat in de begroting zetten. Ook het punt van de bijdrage van het Rijk, als dat achterblijft, wat de consequentie voor Delfland is. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag voor de beantwoording weer het woord aan de heer Ouwendijk.

Peter Ouwendijk: Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik kijk nog even terug in het voorstel of ik de juiste getallen bij de hand heb. De eerste vraag van de heer Van Eeuwijk was mij niet duidelijk, dus ik ga vragen of hij die nog een keer wil verduidelijken, dan kan ik daar misschien wel een antwoord op geven.

Mathijs van Eeuwijk: Ja, dat was dat het onderwerp...

Voorzitter: Met microfoon misschien?

Mathijs van Eeuwijk: Ja. Dank u wel voor het woord, meneer de voorzitter. Het onderwerp is: maatregelen binnendijk versterkingsprojecten die direct bijdragen aan het halen van de doelen in 2050. Wij vonden dat dat al de kern was van het hoogwaterbeschermingsprogramma is. Daar vroegen wij om een toelichting hierop.

Peter Ouwendijk: Hij stond aan, ik had hem niet uitgezet. Met maatregelen wordt bedoeld: maatregelen binnen het programma om het programma te versnellen. Dus geen nieuwe of andere maatregelen, maar echt binnen het programma proberen het programma te versnellen. Dan met betrekking tot effectiviteit en efficiëntie. Ja, daar wordt u opgeroepen. Met name door de waterschappen die geen projectwaterschappen zijn, dus die zelf geen uitvoeringsprojecten hebben. Daar is Delfland er natuurlijk één van. Wij zullen natuurlijk wel zien dat die projecten ook zo optimaal mogelijk worden uitgevoerd. Vandaar dat er ook van de kant van de nettobetalers, zoals wij in het HWBP wel genoemd worden, wordt aangedrongen op een zo optimaal mogelijke uitvoering van de projecten.

Peter Ouwendijk: De heer Kersten heeft het over de ambitie, hoe je dat terug zou kunnen koppelen? We komen ieder jaar vanuit het HWBP met een uitgebreide rapportage over de lopende projecten. Veelal via de stukken van de Unie communiceren we over de voortgang van het HWBP-programma en van de planning. Ik zal daar in ieder geval in de komende periode ook op toezien dat dat hier wat

nadrukkelijker aan de orde komt. Ik beschouw dat ook wel een beetje als mijn rol om te zorgen dat datgene wat in de commissie Waterveiligheid van de Unie, zo heet tegenwoordig de commissie Waterkeringen, wat in de commissie Waterveiligheid van de Unie aan de orde komt. Dus die zou ik graag op die manier mee willen nemen, meneer de voorzitter.

Peter Ouwendijk: De voortgang erin blijven houden, daar ben ik het natuurlijk helemaal eens met de heer Faber. Dat moet ook zeker gebeuren. Dan even met betrekking tot de opmerkingen van de heer Sunder en Van der Sanden. Goed om te horen dat u daar ook mee in kunt stemmen. Mevrouw Heijs had het over risico's en data. Volgens mij zijn de risico's wel uitgebreid benoemd. Ik kom zo nog even terug op het risico wat je zou hebben op het moment dat het Rijk niet meer een rol als alliantiepartner in zou vullen, als ik het zo even mag noemen. Met betrekking tot data. Het besluit waar het uiteindelijk om gaat is het besluit wat op dertien december in de ledenvergadering van de Unie aan de orde is. Ik denk dat die datum even belangrijk is.

Peter Ouwendijk: Die andere data hebben betrekking op CWK-vergaderingen. Commissie Waterkeringen respectievelijk commissie Waterveiligheid. De nieuwe naam. Ik denk dat dat genoeg is over de data. Als het niet zo is, dan hoor ik dat nog wel graag. Mevrouw Bulten, evenals anderen op de vraag met betrekking als het Rijk niet bereid is. Het is voorwaardelijk voor de waterschappen dat het rijk ook zijn rol oppakt, dat staat in dit besluit. Dat doet ze nu dus niet, daarom wordt het ook nadrukkelijk als voorwaarde gesteld door de waterschappen. Het is niet zo dat het Rijk uitspreekt dat ze niet mee wil werken aan het HWBP. Sterker nog, ze spreken zich zelfs uit voor het verrijken van het programma. Of herijken van het programma, ik moet het goed zeggen.

Peter Ouwendijk: Ik had het liever herijken met dubbel r gelezen in het commentaar van het Rijk in plaats van met één r. Het is overigens wel zo dat er geen middelen voor gereserveerd zijn. Dat is de reden dat de waterschappen zeggen: let op, dat is weliswaar 2030, maar wij zouden toch wel graag zien dat het Rijk de middelen ofwel reserveren, ofwel toe zou zeggen dat ze die zouden reserveren. We hebben nog geen reden om aan te nemen dat het uiteindelijk niet gebeurt. Ik heb al eens een keer een opmerking gemaakt: we doen dat al 1.500 jaar met z'n allen die dijken zodanig houden dat het water buiten blijft. Dus we hebben eigenlijk geen reden om aan te nemen dat het niet zo is, maar feitelijk is het nog niet zo. Daarom is het ook expliciet voorwaardelijk gesteld in het voorstel.

Peter Ouwendijk: Dan de vraag of de opmerking van heer Anker over hoger of lager. Dat wat het project vraagt, moet geboden worden. Tot zover, meneer de voorzitter.

Voorzitter: We kijken even of iedereen van mening is dat alle vragen voldoende zijn beantwoord. Ik zie een hand van de heer Sunder.

Rolf Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik krijg een beetje het idee met een voorwaardelijk vanuit het Rijk, maar komt bij mij toch de vraag op: is er dan een plan B als het toch zo zou zijn dat het niet vrij zou komen?

Voorzitter: De heer Ouwendijk.

Peter Ouwendijk: Dank u wel, meneer de voorzitter. Nee, er is geen plan B. Op het moment dat je een plan B voorlegt betekent dat je A, ten eerste er niet op vertrouwt dat je alliantiepartner invult wat ze in zou moeten vullen. B, wek je dan ook nog eens een keer de indruk dat er ook wel een mogelijkheid is dat het Rijk niet mee zou financieren. Vandaar dat er op dit moment gewoon geen plan B is. Als plan A niet doorgaat komen we gewoon terug.

Voorzitter: Ik kijk nog even rond of iedereen vindt dat de vragen beantwoord zijn en of ze naar tevredenheid beantwoord zijn. Veel fracties hebben al aangegeven dat dit ter kennisname naar de VV kan, zodat ook de collega's in de VV kennis kunnen nemen van dit voorgenomen besluit. Wat op dertien december in de ledenvergadering van de Unie aan de orde komt. Is dat akkoord wat u betreft? Dan gaat ook dit door als hamerstuk. Dan zijn we redelijk op tempo, maar ik zou u toch even willen voorstellen om even kort te pauzeren, zodat er iets te drinken gehaald kan worden, er iets gekoeld kan worden en de presentatie onder B03 scherp gezet kan worden. Dan kunnen we dat zowel wat scherp zetten als het halen van koffie en thee even combineren. Dus ik pauzeer even tot half negen. Wel graag half negen scherp terug hier.

Voorzitter: Ik heropen de vergadering. Iedereen is keurig netjes op tijd weer terug. We zijn toe aan de presentatie stand van zaken, project waterzuivering Vergulde Hand. Voordat ik het woord geef aan Remco Verschoor even kort het woord aan Hoogheemraad Tieman voor een introductie.

Robert Tieman: Dank u wel. Het mooie onderwerp Vergulde Hand staat natuurlijk op de agenda om eigenlijk in een sprint verder te gaan naar het besluitvormend moment in het voorjaar. Wat dat betreft hebben we een uitdagende planning. Die hebben jullie de vorige keer ook gezien. Zien jullie vanavond ook weer een update van. Zo zijn we continu bezig. De heer Verschoor, de projectdirecteur, gaat daar het één en ander over vertellen.

Voorzitter: Gaat uw gang.

Remco Verschoor: Dank u wel, voorzitter. Goedenavond allemaal. Ik wil u graag meenemen in de laatste stand van zaken met betrekking tot project waterzuivering

Vergulde Hand. Dat doe ik op de volgende onderwerpen. Als eerste wil ik stilstaan bij de planning. Ik wil u meenemen in de ontwerp- en beoordelingsfilosofie, omdat dat de basis vormt voor de keuze dadelijk van het voorkeursalternatief. En ik wil eigenlijk de verschillende disciplines die binnen het project plaatsvinden met u langslopen en daar even wat meer vertellen over waar die op dit moment mee bezig zijn. Dat levert tevens wat eerste inzichten op die wij op dit moment krijgen. Met deze sheet ben ik vorige keer geëindigd. Ik heb u de vorige keer in de commissie meegenomen in de ambtelijke en de bestuurlijke planning.

Remco Verschoor: Ik weet niet of u dat nog kan herinneren, maar dat was een best ingewikkelde, complexe, grote planning, met heel veel overleggen en uiteindelijk ook gezegd: dit is een hele ambitieuze planning. Daar gaan we met z'n allen voor. En het is ook een iteratief proces. Ik kan u ook melden dat we daar op dit moment vol in zitten, in de planning, in het iteratieve proces. Daar wil ik u nu in meenemen. Dit is wat ik vorige keer heb laten zien en op dit moment zijn we bij vandaag. Dat is de commissie van 13 november. Ons doel was om hier de eerste inzichten van het voorkeursalternatief te delen en ook een inzichtje te geven in de activiteiten in de omgeving. Dat zal ik zo ook doen, ware het niet dat wij wel moeten constateren dat de activiteiten met de ingenieursbureaus toch wat meer tijd vragen dan wij oorspronkelijk hadden ingepland.

Remco Verschoor: Alle producten die wij krijgen op dit moment en die we heel druk aan het toetsen zijn. Dat zat in het ambitieuze verhaal. Omdat je hier de basis legt voor een goed project en ook de basis legt voor een nieuwe zuivering, en dat we met het voorkeursalternatief en ook de investeringsbeslissing die we straks moeten nemen, een heel belangrijk besluit gaan nemen, hebben wij in deze fase gezegd: gaat kwaliteit voor de tijd? En dat maakt ook dat wij toch het inzicht hebben gekregen en daar ook invulling aan geven, dat we iets meer tijd willen gaan nemen voor deze belangrijke beslissing, om die ook goed kunnen voorbereiden. Dat gaat over het reviewproces. U moet zich voorstellen dat we hele pakketten papier binnenkrijgen met betrekking tot de verschillende alternatieven.

Remco Verschoor: De ontwerpen die daar gemaakt zijn, maar ook documenten als kostprijsramingen, allerlei afwegingen, het beoordelingskader wat we hebben uitgewerkt in een beoordelingsmethodiek. We willen gewoon dat er een hele goede basis ligt. Dat er geen discussie meer is over de feiten die eigenlijk onder zo'n besluitvorming ligt. We merken dat niet alleen de projectorganisatie, maar ook wij als Delfland-organisatie dat goed moeten doorgronden. Dus goed begrijpen hoe niet de individuele beelden, maar het integrale beeld samenkomt tot uiteindelijk het voorkeursalternatief wat we willen voorleggen. Daarnaast merken we ook dat het proces met de omgevingspartners, gemeenten, DCMR-adviezen die we krijgen, dat dat gewoon iets meer tijd vraagt dan gepland.

Remco Verschoor: Dat gaat niet over heel veel tijd. Daarom is ons voorstel ook geweest om te verschuiven van dertien februari VV naar 10 april. Dat gaan we ook

doen nu. Dus dat is de eerstvolgende VV na 13 februari. Daarmee willen we u als commissie ook, en daarom sta ik hier ook vanavond weer, om uw continu mee te nemen in waar we staan en hoe we dit doen, zodat u goed geïnformeerd bent. Zo nodig zullen we daar ook desnoods andere afspraken voor maken. Dat betekent dat we de informatieve VV, die ook in het balkje daarboven stond, laten vervallen. Dat komt gewoon net nog even iets te vroeg om u in die beelden mee te nemen.

Voorzitter: Even voordat iedereen het uit de agenda schrapt.

Remco Verschoor: Sorry.

Voorzitter: Ik denk dat de informatieve VV als zodanig wel blijft staan, maar dat het onderwerp vervalt.

Remco Verschoor: Heel goed. Heel goed. Dank u wel, voorzitter. Ja, ik zit natuurlijk maar in één wereld en dat is de wereld van de... We doen gelukkig nog meer bij het waterschap. Nee, heel terecht voorzitter. We gaan de informatieve VV voor dit onderwerp schuiven we door in ieder geval naar de commissie WVK 29 januari, waar we u dan mee willen nemen in de inzichten. Dat betekent dat dan een nieuwe bestuurlijke planning is achttien februari D&H. De commissie beeldvormend en oordeelsvorming hier op 26 maart en besluitvorming tien april in de VV. Waar ging het ook weer over? We zijn op dit moment vier alternatieven aan het uitwerken. De ene A variant, zoals dat bij ons heet, de MUCT-proces met nabezinktanks. EMB met de membraan.

Remco Verschoor: Het AB-proces, en het Aerob-slib, of de actieve korrel die we uitwerken. Dat gaat over vier van dit soort platen. Daarbij heb ik u vorige keer ook uitgelegd dat met name het groene deel het onderscheidende deel is in het voorkeursalternatief. Dat is de waterlijn. Dus daar zal met name gekeken worden op basis van de criteria die u ook heeft meegegeven: waar verschillen deze alternatieven op dat vlak? Wat betekent dat uiteindelijk voor de keuze die we als Delfland willen maken? Als we nog even naar het proces kijken, dan zitten we nu in het schetsontwerp. Dat is misschien ook wel even goed om te melden. Het schetsontwerp is echt een heel hoog niveau ontwerp. Daar werken we eigenlijk met name die punten uit die belangrijk zijn om de keuze van het voorkeursalternatief te maken.

Remco Verschoor: Dus dat betekent niet dat er al een heel ontwerp ligt, maar dat zijn echt die punten. U kunt zich bijvoorbeeld voorstellen de inrichting van het terrein. Dat is een vrij essentieel onderdeel van de keuze die wij maken in het kader van flexibiliteit. Dus er worden plotplannen gemaakt, zo noemen wij dat, zodat we kunnen zien: wat wordt bij de verschillende alternatieven de inrichting van het terrein? Hoeveel ruimte houd je over, hoeveel niet? Hoe flexibel ben je, hoe niet? Dat

betekent dat allerlei andere onderwerpen nog niet verder worden ontwikkeld. Dat wordt overigens wel in de kostensystematiek meegenomen. Dus ook op een hoog niveau kunnen we daar wel iets over zeggen. Hoe verhouden de verschillende alternatieven zich ten opzichte van elkaar?

Remco Verschoor: Dat is ook één van de criteria. Zowel investeringskosten als op lifecycle kosten, of op beheer- en onderhoudskosten. Het betekent niet dat er al een volledig ontwerp ligt. Het ontwerp gaan we pas echt inzetten op het moment dat wij de keuze hebben gemaakt voor een voorkeursalternatief. Dan gaan we het voorontwerp maken. Op basis daarvan maken we een investeringsraming. Dan krijgt u het totaalplaatje te zien wat de zuivering gaat kosten. Dus bij het voorkeursontwerp maken we wel inzichtelijk of die verschillende keuze met het voorkeursalternatief of die verschillen in prijs. Zowel in investeringen als in.., omdat dat één van de criteria was, maar ook op alle andere criteria die we hier benoemd hebben. Laat ik zo nog even een sheet over zien.

Remco Verschoor: Vervolgens gaat die dan door naar definitief ontwerp en uitvoeringsontwerp, maar daarin zitten we ook alweer in de fase dat we natuurlijk een andere marktpartij hebben ingeschakeld die het uiteindelijk voor ons gaat realiseren. Op dat markttraject kom ik zo ook nog even terug. Dat uiteraard binnen alle uitgangspunten die er zijn vastgesteld. Projectopdracht uitgangspunten die hier zijn vastgesteld. Het beoordelingskader. Wij hebben dat weer door verwerkt naar een klant eisenspecificatie. Dat is eigenlijk een veel gedetailleerdere specificatie waarin we continu kunnen zien aan welke eisen het moet voldoen. Die wordt ook elke fase weer geüpdatet. Dus dat wordt steeds elke stap weer gedetailleerder.

Remco Verschoor: Als we kijken dan naar het integrale beeld, dus de samenwerking met de IngenieursCombinatie. Dat vormt natuurlijk een hele belangrijke basis voor alle inzichten die wij krijgen. Dan zijn op dit moment de schetsontwerpen uitgewerkt. Die hebben wij ter beoordeling en die beoordelen we met verschillende groepen, op basis van alle uitgangspunten die zijn meegegeven. Die beoordeling vindt ook enerzijds plaats voor het voorkeursalternatief want daar moeten we een keuze in maken. Maar we hebben het ook nodig voor het omgevingsproces. Dus voor de onderbouwing van het omgevingsplan, de planMER, waarin ook de alternatieven moeten worden gewogen. Ook daarvoor hebben we deze informatie nodig en ook daarvoor moet die uiteraard goed zijn.

Remco Verschoor: De samenwerking met de IngenieursCombinatie is op dit moment goed en zeer intensief. Dat is denk ik ook heel belangrijk, omdat we zeker die kennis van de combinatie nodig hebben. Maar ik wil er ook altijd wel bij zeggen: zeker ook gecombineerd met de vele kennis die wij hier zelf in huis hebben. Ik denk dat we dat ook mogen zeggen. We mogen we onze rijk prijzen met een grote hoeveelheid kennis van onze eigen medewerkers. Als we dan kijken op techniek. Daar zijn we dus heel sterk aan het sturen op de kwaliteitsborging van de technische producten. Dat doen we enerzijds met de IngenieursCombinatie. Daar werkt het vaak zo dat het

ene ingenieursbureau een product maakt, het andere ingenieursbureau controleert en toetst het product. Dus daar zit dan een check.

Remco Verschoor: Vervolgens komt die naar ons toe. Wij checken dat met onze deskundigen. Daarnaast hebben we nog procestechnologen. Bijvoorbeeld ook van andere waterschappen. Aanstaande vrijdag hebben we hier weer een hele groep procestechnologen van andere waterschappen en de TU Delft. Gezamenlijk kijken die ook met ons mee van: wat ligt hier nu? Hoe beoordelen we dat? Maar zijn ook de aannames die daarin gedaan worden juist? En wat vinden we daarvan? Er kan natuurlijk op een gegeven moment iets op papier staan, maar uiteindelijk moet je ook het gevoel hebben dat dat klopt en dat dat goed is. Daarnaast hebben we ook adviesbureaus. We hebben nog twee mensen ingehuurd die een second opinion doen, die los van het hele proces ook bekijken wat er wordt geproduceerd.

Remco Verschoor: Dat zijn enerzijds de producten van de ingenieursbureaus, maar anderzijds maken wij ook zelf producten, want uiteindelijk wordt het advies wat we hier neerleggen door onszelf gemaakt, op basis van de informatie die wij tot ons krijgt. Dat doen we op een hele gestructureerde wijze. Ik noemde net al even de klanteisenspecificatie. Hier staat nog dat SE. Dat is system engineering en BIM, bouwinformatiemodel. Dat zijn methodieken hoe je je eisen goed vastlegt, zodat je op een gegeven moment ook kan zeggen: als ik verder weg in het proces een aantal eisen verander, om wat voor reden dan ook, dat je dan gelijk ziet waar in de rest van je ontwerp dat op van invloed is. Dus het is heel belangrijk om dat goed vast te leggen.

Remco Verschoor: Ik denk dat het ook goed is om te beseffen dat daar ook nieuwe werkwijzen bij zitten voor ons als Delfland. Daar investeren we ook extra in, om daar ook de rest van de organisatie in te laten leren. Ik noem het even heel breed, maar verder zien we dat ook de samenwerking met de beleidsafdelingen van Delfland geïntensiveerd is. Uiteindelijk ga je natuurlijk een keuze maken en daar komen toch keuzes uit, de verschillende tussen die alternatieven gaan heel vaak over beleidsachtige thema's. Ze staan hier ook op het gebied van digitalisering. Digitalisering, je bouwt niet iets voor volgende week, maar je bouwt iets voor over zes jaar. We weten allemaal hoe snel de digitalisering en de ontwikkelingen daarin gaan. Dus dat is echt iets over na te denken.

Remco Verschoor: Dan hebben we vaak wel een visie waar we naartoe willen, maar dat moet nu wel vertaald worden naar: wat gaan we nu echt doen? Dus welke richting nemen we nu voor wat we over zes jaar willen bouwen? Dat geldt ook bijvoorbeeld op zoetwatergebied. Daar kijken we ook heel nadrukkelijk naar. We hebben zoetwaterstrategie. Wat betekent dat nu? Welke keuze in je totale waterketen moet je dan maken? Is nu een slimme keuze om voor de Vergulde Hand te maken? Het kan zijn dat je zegt: ik wil iets gelijk meenemen. Het kan ook zijn: we moeten zorgen dat we dit in de toekomst kunnen doen of dat we hier in de toekomst

op kunnen anticiperen? Dat geldt ook voor energie, voor circulariteit. Dus je ziet dat hier echt een hele nauwe interactie nodig is met verschillende afdelingen.

Remco Verschoor: Als we dan kijken naar die criteria. Ik hoop dat u dit lijstje nog herkent van vorige keren. Dit zijn de verschillende criteria die we hebben benoemd in vier thema's. Doelmatigheid, betrouwbaarheid kosten, duurzaamheid circulariteit, bedrijfsvoering en milieu en omgeving. Met alle criteria daaronder. De criteria die rood omcirkeld zijn, dat is de kennis die wij nu hebben, zijn dat de onderscheidende criteria. Dus als je de vier alternatieven gaat wegen, dan zijn dit de criteria waarvan wij nu zien dat die onderscheidend zijn ten opzichte van elkaar. In meer of mindere mate. Dus daar zien we ook dat aan de kant van milieu het natuurlijk criteria zijn waar we wel gewoon aan moeten voldoen. Geur, geluid zijn natuurlijk allemaal criteria waar we aan moeten voldoen. Alleen we zien dat die in deze zin niet onderscheidend zijn.

Remco Verschoor: Dus in de schetsontwerpen zijn de maatregelen om aan die eisen te voldoen meegenomen. Ook financieel worden die meegenomen. Maar in de keuze van het ontwerp zijn die dan niet onderscheidend. Circulariteit energiegrondstoffen die gestippeld staat hebben we gedaan aan de linkerkant bij duurzaamheidseisen omdat die daar eigenlijk in zit. Dus dit zijn de zaken waar wij ons met name op richten om te kijken: hoe kunnen we die goed in beeld brengen? Zodat je uiteindelijk een keuze kan maken van: wat heeft de meeste waarde en voor welke waarde hebben we wat over? Dan omgevingsmanagement. De notitie Reikwijdte en detail. Die is ter inzage gelegd enige tijd geleden al. Daar zijn drie zienswijzen binnengekomen. Eigenlijk van Delfland zelf, provincie Zuid-Holland en veiligheidsregio.

Remco Verschoor: We hebben gezegd: deze zijn eigenlijk ambtelijk van aard, kunnen we eigenlijk ook goed meenemen. Zijn meer aandachtspunten dan dat het echt invloed heeft op de rest van het proces. De commissie MER is op twee september op bezoek geweest. Hebben we rondgeleid op de AWZI De Groote Lucht. Die hebben op tien oktober hun advies uitgebracht en hebben daar inhoudelijke aandachtspunten meegegeven voor de planMER. Dat ging onder andere over het goed beargumenteren van de locatiekeuze en ook de keuze voor nieuwbouw. Nu, dat gaan wij natuurlijk doen. Vervolgens krijg je het opstellen van het planMER: beoordeling van de vier kansrijke alternatieven. We hebben net al gezien, milieu is daar niet heel erg onderscheidend in.

Remco Verschoor: Uiteindelijk is ook het doel van die planMER om eigenlijk aan te tonen dat het geen negatieve effecten op de verdere omgeving heeft. Dat je binnen de meegegeven kaders gaat ontwikkelen. Vervolgens krijgen we natuurlijk het omgevingsplan die volgt op het planMER en op de keuze van het voorkeursalternatief. Dus deze trajecten lopen wat dat betreft allemaal goed. Verder met het omgevingsmanagement hebben we een ruimtelijk ontwerpatelier gehad in Vlaardingen. Dat doen wij met bureau OD205. Dat is eigenlijk heel positief verlopen.

Er was een grote opkomst van zowel bewoners als maatschappelijke organisaties, als organisaties vanuit de gemeente. Daar is eigenlijk onder leiding van dat bureau gesprekken gevoerd over de ruimtelijke inpassing van het terrein.

Remco Verschoor: Welke ideeën zijn daarbij? Wat vindt men belangrijk? Wat vindt men minder belangrijk? Daar hebben eigenlijk hele goede gesprekken plaatsgevonden en ook mooi dat de opkomst daarvoor goed was. Nu, richting de gemeente Vlaardingen is de samenwerking natuurlijk ook intensief. Waarschijnlijk gaan wij op 26 november ook een informele presentatie geven bij B&W van Vlaardingen. Dat doen wij ook om uiteindelijk de gemeente goed mee te nemen met betrekking tot de besluitvorming, die uiteindelijk in de gemeenteraad ook moet gaan plaatsvinden. Verder veel contacten met bilaterale stakeholders waarom daar bijvoorbeeld Rijkswaterstaat en andere partijen. Daarnaast qua communicatie maken we gebruik van dit project om onder andere het goed rioolgebruik kenbaar te maken.

Remco Verschoor: Daarvoor geven we ook gastlessen op scholen in Vlaardingen. Wat dat betreft gebruiken we ook het project om hierover te kunnen communiceren. Zestien november, volgens mij is dat aanstaande zaterdag, hebben we een open dag op de Harnaschpolder. Op dit moment hebben we ook geregeld dat er in Vlaardingen een bus klaarstaat voor de bewoners daar. Er wordt nog voor geflyerd. Er is nog ruimte in de bus voor de mensen uit Vlaardingen. Die worden dan meegenomen naar het gemaal daar. Vervolgens gaan we naar de Harnaschpolder en krijgt men daar een rondleiding. Ook dat weer in het kader van mensen gewoon laten zien: wat is dat nu zo'n afvalwaterzuivering? We hopen dat we een bus vol hebben.

Remco Verschoor: Dan contractmanagement. Contractmanagement gaat eigenlijk over wat kopen we in? Wat gaan we uiteindelijk dadelijk doen? Contractmanagement gaat ook over bijvoorbeeld het huidige contract wat we met de ingenieursbureaus hebben. Maar wat ik hier bedoel is het contractmanagement met betrekking tot de uiteindelijke inkoop dadelijk van de aannemer of aannemerscombinatie, of verschillende partijen die voor ons uiteindelijk de zuivering gaan bouwen. Daarvoor hebben wij als eerste een verkenningsfase uitgevoerd. Die is ongeveer nu op z'n einde. Daar hebben we een aantal belangrijke lessen geleerd. Die verkenningsfase was gericht op opdrachtgevers. Dus we zijn bij een heleboel verschillende waterschappen langs geweest die ook de afgelopen periode grote projecten hebben gehad of nog grote projecten hebben op dit moment.

Remco Verschoor: Die hebben we bevraagd: hoe hebben jullie aanbesteed? Wat vindt de markt van die contracten? Hier is ook wel eens langs gekomen: we hebben gehoord dat er ergens een aanbesteding mislukt is. Nu, daar zijn we geweest. We hebben gehoord dat aanbestedingen soms heel goed lopen, of daar hebben ze goede ervaringen. Die hebben we allemaal opgehaald en die kennis hebben we tot ons genomen. Maar ook bij uiteraard Rijkswaterstaat, ProRail, PALLAS. Dat is een grote reactor die gebouwd gaat worden. Daar zit veel ervaring natuurlijk op het gebied van het inkopen en van grote contracten. En we hebben een aantal

gespecialiseerde partijen in contractvormen. Dat zijn dan meer de advocatenkantoren maar ook het ingenieursbureau wat we natuurlijk hebben ingehuurd, heeft ook veel kennis op dit vlak.

Remco Verschoor: Al die kennis hebben we bij mekaar gebracht en daar hebben we de volgende lessen uitgeleerd. Dus wat er gezien wordt en dat wisten we in feite ook al, de AWZI-markt wordt als wat krap ervaren op dit moment. Er wordt heel veel werk voorzien wat er op die markt afkomt. Dat betekent dat je goed moet kijken hoe je dat werk op de markt gaat zetten. De omvang van dit project is groot voor de AWZI-markt. Ik zeg bewust even erbij steeds de AWZI. De huidige AWZI-markt is het eigenlijk. Want we gaan dadelijk natuurlijk ook kijken hoe dat bij ons verloopt, maar de omvang van het project wordt als groot gezien. De markt en de andere partijen hebben ook aangegeven dat het echt een succesfactor is om het tijdig te communiceren met de markt.

Remco Verschoor: Dus we hebben ook gezien bij aanbestedingen die wat minder goed liepen, waar kwam dat vaak door? Doordat men het over de schutting gooide. Even platweg gezegd. Dan weten die marktpartijen eigenlijk niet precies wat er op hun afkomt, kunnen zich daar niet op voorbereiden. En in een markt die krap is, wordt er gewoon op directieniveau gekeken van: waar steken wij ons geld in? Waar willen we investeren om een bepaalde opdracht wel of niet binnen te halen? En in een tijd dat er veel opdrachten zijn en er krapte in de markt is, hebben ze daar gewoon een keuze in. Dus dan moet je zorgen dat je daar goed in bent. We zien ook dat niet één oplossing het halleluja biedt. Dus je ziet verschillende contractvormen die goed werken, maar heel erg toegespitst op hoe zit je eigen organisatie erin?

Remco Verschoor: Welke rol wil je zelf ook in zo'n samenwerkingsverband spelen? Maar ook, hoe zet je het contract in de markt? Neem je veel kennis mee, heb je weinig kennis mee? Heb je goed beschreven wat je wilt? Zit er een goede organisatie achter? Dat is ook allemaal van belang. En er is heel erg benadrukt op samenwerking. Samenwerking, samenwerking, samenwerking. Dat is eigenlijk wat je continu hoort uit de markt. Ik zeg al: het gaat niet zozeer om de contractvorm. Contractvorm is een middel om die samenwerking uiteindelijk vorm te geven. Dus je moet al die marktpartijen: wanneer willen wij op een klus inschrijven? Dat is als er een goed samenwerkingsmodel wordt bedacht waarin wij vertrouwen hebben dat het uiteindelijk ook wat gaat opleveren.

Remco Verschoor: Verder belangrijk om de belangen ook tegelijk te richten. Dus twee partijen die met een verschillend belang dezelfde klus gaan maken, dat werkt niet. En een eerlijke risicoverdeling. Dat is ook wel wat we met name ook bij Rijkswaterstaat hebben begrepen. Daar zie je gewoon als de risicoverdeling heel sterk richting de marktpartijen zitten en daar te grote risico's worden neergelegd, dan wordt er gewoon niet ingeschreven. Dus dat zijn allemaal zaken die wij ons ter harte nemen. Daarom hebben wij ook nu gekeken naar een afwegingsmodel of afwegingscriteria ten behoeve van de keuze van de contractvorm. Daar zie je dat het

heel belangrijk is dat we moeten kijken naar: wat is nou de mate dat je als opdrachtgever daarin betrokken wil zijn? Dus wil je een hele sturende rol hebben, wil je wat meer op afstand zitten? Dat soort zaken. Wil je er middenin zitten?

Remco Verschoor: De mate van flexibiliteit. Kan je in de loop der tijd ook bijsturen. Mogelijkheid tot vroege inbreng van de marktexpertise. Dus bij de markt hoor je: hoe eerder je ons betrekt, hoe beter wij kunnen meedenken. Hoe beter onze afspraken kunnen zijn en onze kennis eerder kan worden ingezet, waardoor je een efficiënter, een beter project krijgt. De mate van een eerlijk verdienmodel. Zowel voor de markt, maar dat geldt natuurlijk ook voor ons. Wij moeten ook ons belastinggeld netjes uitgeven. Moeten wij ook kunnen verantwoorden. Dat zijn eigenlijk die twee belangen die je allebei goed moet wegen in de vorm die je kiest. Eerlijk met risico's omgaan geldt ook voor beide partijen. En de mogelijk intensieve samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Remco Verschoor: Dat zijn eigenlijk de belangrijkste criteria die wij meenemen. Waarin nemen we die dan mee? Dat zijn de vervolgstappen. Dat we eigenlijk hebben gezegd: dan zie je uit al die vormen die je kan kiezen eigenlijk twee type contracten, samenwerkingsvormen. Dat heet dan in dit geval Cost+ en allianties. Die daar hoog op scoren en waar je op dit moment ook ziet dat daar veel voor gekozen wordt. Er zijn overigens ook nog wel wat andere vormen. Die hebben we nog niet afgeschreven, maar dit is eigenlijk wat we in de marktconsultatie nu gaan toetsen. We gaan nu eigenlijk volgende week of die week daarop op TenderNed een oproep plaatsen: wij gaan een marktconsultatie doen.

Remco Verschoor: Dan gaan we met alle geïnteresseerde partijen eerst misschien even collectief, maar daarna individueel met ze in gesprek om te horen: als wij nou deze opdracht hebben en we gaan die op die manier in de markt, hoe kijk je daar dan tegenaan? Ben je dan bereid in te schrijven? Wat zijn de randvoorwaarden? Wat kunnen wij beter doen om het voor jullie interessant te maken? Welke vorm past daar het beste bij? Zodat we enerzijds dus invulling geven aan het vroegtijdig betrekken van de markt, maar anderzijds dat wij ook die kennis krijgen om uiteindelijk dadelijk een uitvraag te kunnen doen waar veel partijen geïnteresseerd zijn. Dat is eigenlijk wat we willen. Je moet iets te kiezen hebben. Geen inschrijving is geen optie. Eén inschrijving is ook niet fijn.

Remco Verschoor: Het liefst wil je dat er een aantal goede partijen zijn die mogelijk in combinatie willen gaan inschrijven. En uiteindelijk na die marktconsultatie maken we onze mind op. En zullen wij hier in onze stuurgroep gaan voorleggen wat ons betreft de beste vorm is en zullen we daar een keuze in maken. Dan wordt de inkoopstrategie definitief. Maar ik denk dat we een hele belangrijke stap hebben gemaakt om al die kennis mee te nemen. Ik kijk ook erg uit naar de marktconsultatie hier die nu voorstaat. Dan ben ik bij mijn laatste sheet gekomen en dat is de vragenronde, meneer de voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er vragen vanuit de commissie? De heer Sunder, fractie Ongebouwd.

Rolf Sunder: Dank u wel, voorzitter. Er is net gesproken over het vroegtijdig meenemen van de marktpartijen in het project. Maar in hoeverre brengen Europese aanbestedingsregels nog problemen met zich mee, zeker als ze al vroeg worden betrokken? Wat een eerlijk speelveld moet zijn voor andere partijen die zich misschien ook willen inschrijven.

Voorzitter: De heer Verschoor.

Remco Verschoor: In principe alle partijen die kunnen deelnemen aan de marktconsultatie. Daarom posten we hem ook op TenderNed. Daarmee is iedereen vrij om hieraan deel te nemen en uiteindelijk ook de uitvraag die we doen. Daar zit alle kennis in die nodig is om in te kunnen schrijven. Dus daar zitten geen belemmeringen op. Wij doen het proces ook maximaal transparant in die zin. Dus dit is ook een gebruikelijke methodiek om dit soort processen aan te pakken. Dat past binnen de regels.

Voorzitter: Ik zag eerst eerst de heer Simon, Partij voor de Dieren.

Bart Simon: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de presentatie. Ik ben een beetje bekend met contractmanagement, maar Cost+ was mij nog niet eerder bekend. Ik neem aan dat projectalliantie eigenlijk een soort joint venture betekent? Maar Cost+ is mij niet helemaal bekend. Misschien is dat wel leuk om uit te leggen hoe dat zit. Ik neem aan dat design natuurlijk daar niet bij hoort, maar dat je echt gaat op beeld?

Remco Verschoor: Ja. Cost+ is een tweefasenaanpak waar je in eerste instantie de opdracht verder gaat uitwerken. En waar je pas later ook weer tot je prijsvorming komt, waardoor je een betere prijsvorming ook kan geven en waardoor daarmee die risico's ook lager zijn. En daar zit ook een open boek achter. Dus men moet ook echt inzichtelijk maken waar die kosten zitten. Het zijn allebei vormen waar je in een heel vroeg stadium de samenwerking gaat zoeken.

Bart Simon: Dank u wel, voorzitter. Heb ik nog een algemene opmerking. Ik heb de presentatie gezien en ik moet zeggen: het lijkt me een heel erg zorgvuldig proces dat tot nu toe gelopen is. Mijn complimenten daarvoor.

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jenniskens, WaterNatuurlijk.

Annemiek Jenniskens: Dank u wel voorzitter, bij de laatste woorden van de Partij voor de Dieren kan ik mij volledig aansluiten. Het ziet er heel zorgvuldig uit. Ik heb twee vragen. Één is: kijk, nu lijkt twee maanden later besluit nemen niet veel. Scheelt niet veel tijd, maar je weet van tevoren dat allerlei stappen ook nog vertragingen gaan opleveren waarschijnlijk. Hebben jullie daarnaar gekeken wat dan ongeveer de implicatie is van deze twee maanden opschuiven? Ik vraag het, want in sommige gevallen moet je misschien wel een extra vervroegde VV doen. Dat we gewoon een maand eerder gaan vergaderen. Dat is een hele heisa, maar als dat voor zo'n soort groot project nodig is, dan moeten we dat misschien wel overwegen. Dat is vraag één.

Annemiek Jenniskens: En vraag twee is: u zegt dat bij de mate van de betrokkenheid van de opdrachtgever een belangrijke factor is. Nu ben ik heel nieuwsgierig hoe Delfland dat ziet? Want dat is iets wat wij zelf natuurlijk doen. Wat is onze mate van betrokkenheid? Dat stellen we zelf vast: dat laten we niet aan de marktpartijen over. Dus dat zou ik ook graag willen weten.

Voorzitter: De heer Verschoor.

Remco Verschoor: Als eerste uw eerste vraag. Ja, dat hebben we inderdaad overwogen. Dus wij gaan niet over één nacht ijs om een latere VV, ook de de versie van ertussenin. Alleen, we hebben gekeken dat we daar eigenlijk zo min mogelijk gebruik van willen maken. In ieder geval dank voor ook de optie die u biedt. Die hebben wij ook zeker voor ogen. Wij stemmen dit ook heel nauw af met de gemeente Vlaardingen, omdat wij daar ook een deel van het besluit ook nodig hebben om het traject in Vlaardingen te kunnen lopen. Dus die processen wegen we heel nadrukkelijk af. Op het moment dat wij bijvoorbeeld eerder ervoor klaar zijn of dat er toch noodzaak is om een eerder besluit te doen, dan zullen we dat zeker overwegen. Dat is altijd wat lastig. Je wilt het eigenlijk nu besluiten.

Remco Verschoor: Ik wil ook niet wachten tot januari en dan zeggen: we doen het toch maar later. We merken gewoon dat die processen gewoon zorgvuldig moeten gebeuren. Het kost ook tijd om het echt goed te doorgronden. Dus op basis van de ervaring die we nu hebben met verschillende onderwerpen hebben we gezegd: dit is nu een verstandige keuze. Wij denken dat het ook kan. Wij denken ook dat het in de planning, in de grote hoog masterplanning niet direct grote gevolgen heeft. Ik moet ook eerlijk zijn: het kan best zijn dat we dadelijk op een gegeven moment de informatie nog verder doorgrond hebben en dat we zeggen: we moeten hier bepaalde keuze maken en daar hebben toch meer tijd voor nodig om dat met elkaar te bespreken.

Remco Verschoor: Dat kan zowel ambtelijk zijn, maar dat kan ook bestuurlijk zijn. Ja, dan is dat zo. Maar bij ons is wel echt alles erop gericht om die 10 april te halen. Dat

is wel heel belangrijk voor ons. Dus ook als wij zien dadelijk dat we denken, hebben we nu 29 januari hier ook een vergadering waarin we al beeldvormend onze beelden willen delen. Als we op een gegeven moment denken: het is toch handiger, ook gezien bijvoorbeeld het gesprek wat we dan voeren om op korte termijn daarna, voordat we het echte besluitvormingsproces ingaan, nog een vergadering in te lassen, zullen we dat zeker voorstellen. Dus we houden in die zin wel de opties open.

Annemiek Jenniskens: Nog even, meneer de voorzitter. Het ging mij ook over cumulatief. Want je ziet natuurlijk in al die fases komen er altijd hickups. We moeten voorkomen dat we aan het eind in een squeeze zitten, dat we denken: dan en dan moet die zuivering er staan, we halen het niet meer. Maar goed, dat is nu op dit moment natuurlijk ook heel moeilijk te beoordelen.

Remco Verschoor: Ja, klopt.

Voorzitter: In de mate van betrokkenheid?

Remco Verschoor: Ja, de mate van betrokkenheid is inderdaad iets wat wij als Delfland zelf bepalen. Wij hebben hier geen andere projecten waar we bijvoorbeeld daarover nagedacht hebben. Dus dat is ook iets wat wij nu ophalen uit de ervaringen. De ervaringen die andere waterschappen daarmee hebben is voor ons heel belangrijk. Uiteindelijk zullen we dat ook toetsen we in de markt, maar die informatie nemen we ook weer mee terug. En uiteindelijk bepalen we dan zelf als Delfland voor welke vorm we kiezen. Maar we hebben hier geen visie of een bepaalde methodiek liggen voor dit soort grote projecten, wat onze voorkeur daarin heeft. Dat gaan we ondervinden. Dat gaan we bedenken wat het beste bij deze opdracht past.

Voorzitter: Mevrouw Bulten, CDA.

Marloes Bulten: Ik heb een verduidelijkende vraag voor mezelf. Klopt het dat we dus de besluitvorming alleen krijgen in de WVK-commissie en niet meer in de vervangende informatieve VV?

Remco Verschoor: Nee. In de informatieve VV die hadden we gedaan om gewoon de eerste beelden eens te delen. De informatieve VV is geen officieel besluitvormend orgaan.

Marloes Bulten: Maar die beeldenis komt dan dus alleen nog in de commissie?

Remco Verschoor: Ja, dus dat doen we in de commissie. Vervolgens krijgen we

daarna dus het besluitvormingstraject en dan komt er een commissie waar beeldvorming, oordeelsvorming is, en dan gaat die naar de VV van 10 april.

Marloes Bulten: Oké, bedankt.

Voorzitter: De heer Anker, Christenenunie-SGP.

William Anker: Voorzitter, dank u wel. Ook vanaf mijn kant bedankt voor de presentatie. U zit in een schetsontwerpfase. Wat ik mij afvroeg is: u maakt schetsen. Is dat voldoende om dus een voorkeursalternatief te bepalen? Want op basis van schetsen dus ook alternatieven uitsluiten is toch wel ingrijpend. Verder heb ik nog even belangstelling. Ziet u in deze fase ook dat bepaalde uitgangspunten die we dus eerder tijdens de commissies met elkaar vastgesteld hebben, dat die al met elkaar beginnen te botsen? Dat was even een inhoudelijke vraag. Als het niet lukt, dan is het ook goed. Dank u wel.

Voorzitter: De heer Verschoor.

Remco Verschoor: Uw eerste vraag met betrekking tot de schetsen. Dat betekent niet dat we een paar A4-tjes hebben, waar we wat plattegronden getekend hebben. Daar liggen ook echt wel documenten aan vast. Onder andere het voorbeeld wat ik net heb, dat zijn de plotplannen. Dat zou je dan kunnen zeggen: dat zijn schetsen. Maar verder worden er daadwerkelijk ook wel al ontwerponderdelen gemaakt. Dat gaat met name over die delen die onderscheidend zijn. Dus op moment dat bepaald bijvoorbeeld de hele omvang, de civiele constructies, daar wordt naar gekeken van: hoe moet dat er straks gaan uitzien. Maar bijvoorbeeld de hele werkbouwkundige installatie is nog niet van belang voor de keuze die je maakt, om dat helemaal uit te werken.

Remco Verschoor: Maar daar liggen wel degelijk ook documenten op. Daar liggen kostennota's onder, daar liggen beoordelingsnota's onder op basis van al de criteria die er zijn meegegeven. Dus het is echt wel meer als alleen wat krabbels op papier, om het even oneerbiedig te zeggen. En u vroeg of daar al uitgangspunten botsen? Dat is volgens mij niet het geval. Kijk, uiteindelijk moeten we aan de uitgangspunten voldoen. Dat gaat bijvoorbeeld over het uitgangspunt van de Europese richtlijn. Dus de waterkwaliteit die we moeten leveren. Of uitgangspunten rondom geur of geluid. Die moeten we gewoon invulling aan geven. Als je vervolgens kijkt naar die criteria, daar zie je op een gegeven moment natuurlijk wel keuzes die gemaakt kunnen worden.

Remco Verschoor: Dus uiteindelijk kan je zien dat je zegt: ja, maar dit alternatief levert bijvoorbeeld nog betere waterkwaliteit, maar dit alternatief is bijvoorbeeld in z'n

exploitatie wat goedkoper. Dat soort inzichten ga je tegen elkaar zien. Dat is wat wij natuurlijk proberen op te halen. Feitelijk zien we dat alle vier de alternatieven voldoen aan de Eisen die we daaraan stellen. Die kunnen allemaal de goede waterkwaliteit leveren. Alleen op een aantal van die aspecten die we benoemd hebben, die criteria, verschillen ze. De één scoort op de één wat beter. De andere op de ander wat beter. En die zetten we tegen elkaar. En dan komt uiteindelijk daar uit: waar geven de meeste waarde aan?

Remco Verschoor: En gaan wij zo goed mogelijk inzichtelijk maken, zodat dat dat uiteindelijk resulteert in: oké, als je die waarde belangrijk vindt en natuurlijk zijn een heleboel waarden zijn bekend, want die staan ook in beleid van ons, dan zou dit het voorkeursalternatief moeten zijn. In die afweging willen we u helemaal meenemen die we daarin maken. En daar komt uiteindelijk dan een voorstel voor een voorkeursalternatief uit.

Voorzitter: Dank u wel. Verder nog vragen? De heer Kersten, VVD.

Martijn Kersten: Dank voor de heldere presentatie. U gaf aan dat er vanwege de krappe markt wel wat ingenieursbureau vol zitten voor de bouwfase. Ik vroeg me af: onze ingenieurs combinatie nu, daar zitten twee best wel grote partijen in. Gaan die wel meedingen straks in de uitvoeringsfase?

Remco Verschoor: Dat het gaat hier niet zozeer om de ingenieursbureaus maar het gaat om de bouwmarkt . Dus de aannemers die moeten gaan bouwen. In de huidige markt wordt aangegeven dat dat een krappe markt is. Dat horen wij ook op bijeenkomsten waterschapsbreed. Ik zeg wel bewust steeds daarbij de huidige markt, omdat wij ook wel horen dat er partijen zijn die we spreken, die zeggen: ja maar in het verleden bouwden wij ook waterzuivering. Maar die zijn om bepaalde redenen uit die markt gestapt. En dan willen we natuurlijk toch wel kijken of we met zo'n mooi project als dit, we die misschien ook weer erin kunnen krijgen. Het gaat met name om de aannemersmarkt.

Martijn Kersten: Oké. Dank u wel. En eigenlijk vervolgvraag op de vraag van mevrouw Bulten, over het schrappen van dit agendapunt van de IVV van drie december. Dat is natuurlijk wel een bijeenkomst waar niet alleen onze commissie, maar de volledige VV en ook nog andere commissieleden aanschuiven. Ik denk dat gezien dit enorme project voor de komende jaren ook best wel veel invloed kan zijn, is het misschien wel verstandig dat, ik kijk ook even naar de Hoogheemraad, om dit onderwerp toch op een andere IVV nog te plannen, zodat ook andere VV-leden daarin mee kunnen worden genomen.

Voorzitter: Laat ik er eerst als voorzitter iets over zeggen. Het is niet zo dat de vergaderingen niet toegankelijk zijn voor collega's, al dan niet online. Dus net zo

goed als deze presentatie natuurlijk ook teruggekeken kan worden door collega's. Maar ik geef voor de beantwoording hiervan inderdaad graag het woord aan de heer Tieman.

Robert Tieman: Wat dat betreft neem ik dit signaal even mee. Ik ga daar even mee in overleg en dan kom ik daar bij u terug. Maar in zo'n commissie kunnen we misschien ook een aantal opties doen, of we gaan een andere datum kiezen. Daar ga ik nog even goed over nadenken.

Voorzitter: Het is ook nog denkbaar dat we wel de commissie houden, maar met uitnodiging van. En dat we dan een iets andere opstelling en iets meer ruimte maken in de zaal. Nog andere vragen of opmerkingen? Zo niet, dan hartelijk dank aan de heer Verschoor voor de wijze waarop die ons weer meegenomen heeft in dit belangrijke, complexe en voortschrijdende proces. We spreken elkaar in beginsel over dit onderwerp dan weer op 29 januari, volgens de planning. Maar een geschikte vorm of zo nodig een geschiktere datum of plek zoeken we dan nog. Vooralsnog 29 januari. Dan zijn we toe aan de ingekomen stukken. Er is in elk geval voor van één stuk gezegd dat er vragen gesteld zullen worden aan de portefeuillehouder, maar we gaan ze eerst even in volgorde af. Zijn er over 0501, financiering waterharmonica, opmerkingen over de toegezegde en nu toegezonden brief van het college? Ik zie mevrouw Van Hagen. Gaat uw gang.

Anne van Hagen: Dank u wel, voorzitter. In het stuk is opgenomen dat voor de blauwalg op het moment geen maatregelen genomen gaan worden omdat het te duur is. Wij zien als AWP nog best wel een aantal goedkopere maatregelen om ook wat te doen aan de blauwalg. Wij vragen ons af of daar aan gedacht kan worden. Eén van de dingen is water aanvoeren via de spoorsloot van de metro. Dan heb je ook meer doorstroming. Een ander idee is roeren van het water, omdat de blauwalg een hekel heeft aan bewegend water. En de volgende is, kijk, ik weet niet of u zelf weleens bij de Krabbeplas geweest bent in de zomer. Ik wil niet chargeren, ik heb dat zelf ook wel, maar daar zitten hele gezinnen met hun Lidl-spulletjes.

Anne van Hagen: De enige wc die zij kunnen gebruiken is een wc van 50 cent bij de plaatselijke horeca. Ik snap dat de horeca dat doet. Maar u begrijpt natuurlijk wel waar die mensen naar de wc gaan allemaal de hele dag. Dan houd je natuurlijk wel de fosfaatbron in stand. Dus ik denk dat daar ook weleens kritisch naar gekeken mag worden. Ik zie ook andere waterplassen in Nederland, waar gewoon ruime hoeveelheid wc's zijn, zodat de mensen ook gewoon netjes daar naar de wc gaan en niet in de plas. Sorry.

Voorzitter: Anderen over dit onderwerp? Zo niet, dan kijk ik even naar het college voor een beantwoording. Waarbij ik aanteken dat strikt genomen zwemwaterkwaliteit tot een andere portefeuille behoort. Maar hij staat hier op de agenda. Ik kijk even in hoeverre de heer Tieman kan antwoorden op deze suggesties.

Robert Tieman: Ja, dank u wel. In de brief ziet u ook dat we nog in een gesprek zijn met de WUR onder andere. Met experts. We proberen echt creatief te kijken naast eigenlijk het rapport van Touw. We hebben echt kosten nog moeite bespaard om dat ook uit te zoeken. Alleen de kosten die daarmee gemoeid zijn echt enorm wat dat betreft. We kijken creatief, we kijken met experts, ook buiten Delfland, maar we hebben hier ook heel veel kennis op dit onderwerp. Ik neem deze twee punten nog mee, in hoeverre ze nogal niet getoetst zijn. Volgens mij hebben we alles nu bekeken. We kijken nu ook nog naar een doekenfilter, out of the box. Maar we moeten er ook wel achter staan. Dus wat dat betreft is dit proces nog in wording. De deur is niet helemaal dicht. We zijn daar voor open.

Robert Tieman: Ik focus me nu ook wat meer op het andere aspect. Dat zijn de rietputten. Zoals u dat ook in de brief heeft kunnen lezen. We zijn voornemens om op korte termijn nu ook experimenten te doen met voldoende water naar de rietputten te brengen. Als die proeven slagen, en daar dan mogelijk, op een structurele, tijdelijke manier, maar in ieder geval tot 2030 dan daar neer te gaan zetten. Daar is nog wat meer onderzoek voor nodig. Deze pilot gaat op zeer korte termijn al van start met extra water brengen naar de rietputten. Ook kijken we in hoeverre dat water daar blijft staan. Voor het zwemwateraspect zijn we dus nog in gesprek met diverse partners en dus de stakeholders van het project Nieuw Waterland.

Robert Tieman: Ik neem de wc ook mee, want ik heb dat ook gezien. Ik heb daar gekeken uiteraard. Dat aspect was me een beetje ontgaan had ik ook niet naar gekeken. Wel die horeca daar gezien, maar gelet op de feces die ook in het water waren aangetroffen, wat ook in de media is gekomen, kan ik me daar iets bij voorstellen ja.

Voorzitter: Dank u wel. Ik neem aan als dit voldoende beantwoording is, dan gaan we naar 0502. Dan geef ik in eerste instantie in ieder geval het woord aan de fractie van de Partij van de Arbeid, die aangekondigd heeft politieke vragen te stellen aan de portefeuillehouder. Mevrouw Heijs.

Mariska Heijs: Dank u wel voorzitter. Een aantal vragen bij de klimaatmonitor. Deze klimaatmonitor geeft een vrij rooskleurig beeld van de inzet van Delfland met betrekking tot het klimaat. Maar we hadden daar wat vragen bij. Zoals bijvoorbeeld hoe het komt dat de inzet van materieel van onderaannemers niet meetelt met de voetafdruk van Delfland? Daarnaast vroegen wij ons af wat de ambitie is ten aanzien van die vermindering van de voetafdruk van Delfland verder dan 2025. Dus ik denk meer aan 2040 of 2050. Gaat het dan over meer energie opwekken, meer aquathermie, meer zonnepanelen et cetera? En hoe ziet deze ambitie van Delfland eruit ten opzichte van andere waterschappen? Dank u wel. Dat was het.

Voorzitter: Dan kijk ik even rond of er andere fracties zijn die ook opmerkingen of

vragen hebben over dit punt. Als dat niet het geval is, geef ik het woord aan de heer Tieman.

Robert Tieman: Dank u wel en ook zeer bedankt voor deze vragen. Ik vind het hele goede vragen. Dan ga je over zaken nadenken, ook daarvoor al natuurlijk. We prijzen ons zeer gelukkig met dit onderwerp. Dit is niet makkelijk. Deze ambitie is destijds neergezet. 2018 klimaatakkoord vanuit misschien een theoretische setting. Op dit moment zijn we gewoon echt in invulling aan het geven om dit ook te bereiken. Waar ik bijna mijn vinger voor in het vuur durf te steken is dat we één van de weinige waterschappen zijn die dus in 2025 energieneutraliteit gaan bewerkstelligen. Jullie hebben ook gezien dat weersomstandigheden daar ook een grote rol in hebben. Vandaar toch nog misschien een voorbehoud, want ik weet niet hoeveel we moeten gaan bemalen zo meteen.

Robert Tieman: Maar laten we nu even aan uit gaan dat we nog een 66 terajoules Delta hebben ongeveer, om energieneutraliteit te behalen. Daar heb ik eigenlijk een tal van projecten met het projectenbureau geïdentificeerd, wat we daarvoor in zouden kunnen gaan zetten. Eén van de punten is bijvoorbeeld nog de installatie van zonnepanelen op de locatie Kapittelland. Zijn we druk mee aan het werk. Het wordt ons allemaal wel moeilijker gemaakt, gelet op de omstandigheden. We hebben netcongestie, We hebben te maken met onbalans kosten, maar we trekken door de woestijn verder naar dit punt om dit te bewerkstelligen. Even kijken of ik het goed zeg: op twaalf september heeft de gemeenteraad van Rotterdam met 34 voor 5 tegen aangegeven een windturbine te willen realiseren op Hoeksebaan.

Robert Tieman: Dat zal voor ons betekenen zo'n 62 terajoules. Dat gaan we nog niet redden in 2025. Er is ook nog een Raad van State aangekondigd, een procedure, door bepaalde partijen. Maar dat zij ook een denkend perspectief naast 2025 dat we mee mogen nemen ten delen in onze massabalans terminologie. Ik had dus die 66 terajoules aangegeven. Nu, als één zo'm windturbine al voor 62 terajoules meetelt, zet dat zoden aan de dijk. Die Kapitelland zonnepanelen. We hebben afgelopen zomer meer dan 6.000 zonnepanelen mogen openen. Die tellen op dit moment nog niet mee in de monitor. Gaan wel daarvoor meetellen. Afgelopen jaar 900 uren aan meer elektriciteit dan dat Nederland nodig heeft met wind en zon. Dus dat gaat volgend jaar ook nog weer meer worden.

Robert Tieman: Ik heb daar grote verwachtingen van, dat dat zonnepanelenpark de 62 eigen opwekprocenten nog meer zal doen stijgen. Dus de Kapitelland zonnepanelen 2,3 terajoules, uit mijn hoofd. En zo telt dat dus op naar die Delta van 66 terajoules wat wij nog nodig hebben om over die finishlijn te kunnen gaan. Uw vraag ten aanzien van de aannemers. Een terechte vraag. Dit is de methodiek die destijds is ingezet vanuit de Unie van waterschappen. Daar hebben we ons allemaal aan gecommitteerd. Dat is op één en scope twee voor de klimaat voetprint, klimaat afdruk. Echter, de energie die eigenlijk de scope drie emissies hebben worden wel meegeteld. Dus wat dat betreft hebben we ook ingezet op emissieloos bouwen.

Robert Tieman: We hebben te maken met een woonwerkverkeer situatie van ons personeel wat we meerekenen. Zo zijn er nog meer zaken die we daar wel in verdisconteren. Alleen hij zit niet in die monitor die we dus met de Unie hebben afgesproken. Ik zal dit nog met de Unie gaan bespreken. Maar voor uw informatie: wij hebben hier zo 500 terajoules primaire energiebehoeften. Dit onderhoud en transport is ongeveer 1.5 terajoules. Praat je over een relatief kleine hoeveelheid. Na 2025 als we over de finish zijn, maar eigenlijk al eerder, want we zien dat we over de finish gaan komen, wil ik me echt gaan richten op klimaatneutraliteit. Met de Unie hebben we daar een commitment neergezet voor 2035. Het streven naar. We zijn op dit moment voor uw informatie heel erg bezig met lachgas.

Robert Tieman: We zijn één van de drie waterzuiveringen in Nederland die nu een meetprotocol gaan neerzetten, hebben neergezet. Morgen wordt er een meter geïnstalleerd op de Harnaschpolder en op Nieuwe Waterweg. We zijn één van de drie waterzuiveringen die zowel in de waterfase als in de gasfase lachgas gaan meten. Alleen, daar hebben we toch wat geduld voor nodig om dat gewoon continu te meten. Dat is niet zo van: we meten een week en dan hebben we handelingsperspectief. Dat zijn wat langere meetprotocollen. Waarom zeg ik dat lachgas zo belangrijk is? Dat heeft onder andere te maken met de Partij van de Dieren, die het hier duidelijk heeft aangegeven. Dat is dus 273 keer sterker dan CO2. En eenmaal uitgestoten blijft dat ook 117 jaar in de atmosfeer.

Robert Tieman: Dat is een enorme multiplier. Dan zijn wij hier bezig met die CO2 footprint. Maar als dit de olifant is, dan moeten we die gaan pakken. Vandaar dat wij onze vinger hebben opgestoken met het versnellingsprogramma vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Milieu van: daar is een totaal begroting van twaalf miljoen landelijk voor beschikbaar gesteld. Daar zijn wij dus aan het participeren. Wij gaan een spoor één en spoor twee benadering doen. Wat is dus de echte uitstoot? En het tweede van het onderzoekstraject is: wat kunnen we dus eigenlijk doen daaraan? Dus wij gaan op dit moment een strategie voor klimaatneutraliteit maken. De komende jaren zijn we daarmee bezig, met ook een uitvoeringsagenda. Net zoals we dat gedaan hebben met energieneutraliteit.

Robert Tieman: Denk bijvoorbeeld de windturbines. Denk bijvoorbeeld de zonnepanelen. Dat zijn dan de uitvoeringsaspecten. Die uitvoeringsagenda gaat er dan ook bijkomen. Er zijn nog wel een aantal zaken die mogelijk nog niet helemaal duidelijk zijn. Vandaar dat stukje strategie. Hij staat aan, ja. Dat is even de doorkijk. Dus wat dat betreft zon, aquathermie. We kijken niet alleen naar onszelf. Natuurlijk, we gebruiken onze eigen warmte eerst. Op dit moment ben ik ook met wethouder van Den Haag bezig om te kijken: wat kunnen wij doen om de Harnaschpolder, waar een effluent leiding loopt, waar je met een auto doorheen kunt rijden, waar nu 1.600 woningen mee worden verwarmd. We waren echt uniek in Nederland, denk ik.

Robert Tieman: Eén van de voorlopers, om 1.600 woningen plus 30.000 vierkante

meter aan commerciële ruimte te verwarmen, om dat te vergroten. Omdat je zo in zo'n dichtbevolkt gebied bent is de potentie daar enorm. Alleen, we zien ook de kranten voor warmte, netten. Er komt natuurlijk een Warmtelinknet hier. Dit wordt dus één van de bronnen. De potentie heeft het om één van de bronnen te zijn, om ook de warmte terug te geven aan bijvoorbeeld een lokaal warmtenet. Die cijfers krijg ik eigenlijk volgende maand. We hebben een quickscan doe ik het misschien te kort mee, maar we hebben Haskoning ingehuurd om samen met de gemeente Den Haag trouwens te kijken: wat zijn daar nog meer mogelijkheden?

Robert Tieman: Dat betekent niet dat we het ook meteen gaan doen, maar dat geeft ons inzicht dat als ook Den Haag er klaar voor is, we mogelijk daar een stap zouden kunnen gaan zetten om dat te doen. En voor uw informatie: in de hele metropoolregio MRDH en dan met name Rotterdam-den Haag, moeten nog 783.000 woningen extra dan nu op een warmtenet worden aangesloten. Dus als wij daar misschien 10.000 woningen nog in potentie zouden hebben dan zet dat wel zoden aan de dijk. Dat ten aanzien van aquathermie. Ten aanzien van energiereductie. Waar ik het net over had: om energieneutraliteit in die Delta van 66 terajoules te bereiken zit ook een stukje slimmer omgaan met energie. Bijvoorbeeld bemalen hebben we een ander protocol, 2,5. terajoules te pakken.

Robert Tieman: Plaatbeluchting veertien terajoules. Nu nog voor Delfluent Services tussen Harnaschpolder. Een zuivering uit 2007 gaan we dus nu nog energiezuiniger maken. Niet zo'n klein beetje, het heeft gewoon nog veertien terajoules in de aanbieding. Zo zijn we aan het rekenen wat we kunnen doen. Dit zijn wel langlopende trajecten. Hier heb je ook vaak milieuvergunningswijzigingen voor nodig. Dit is niet makkelijk. Dit is topsport bedrijven. Petje af voor de project afdeling hier. Soms wordt het ook erg moeilijk gemaakt. Panelen zijn in beweging, de prijzen zijn exorbitant. Dus het is iedere keer rekenen: wat kan? Zo zijn we bezig. CO2-vervloeiingen 2000 ton stond hier de vorige keer op de agenda. Gaan we over vijf jaar weer bekijken. We gaan er nu mee door.

Robert Tieman: Met Aqua Minerals zijn we die markt aan het bekijken. Dat telt allemaal mee richting je klimaatneutraliteit. Zo zijn we met een aantal zaken bezig. Tamar zit hier ook...

Voorzitter: Het wordt zo langzamerhand een hele presentatie. Volgende keer misschien met sheets erbij? Het duizelt de commissie zo langzamerhand, denk ik.

Robert Tieman: Dit vind ik mooie vragen, want hier zit de hele wereld achter.

Mariska Heijs: Hartelijk dank voor deze uitgebreide beantwoording.

Robert Tieman: Oké, dank u wel.

Voorzitter: Ik zie veel waardering vanuit de commissie. Roept het ook nog nieuwe vragen op? Ik wil niks uitlokken. Nee? Oké. Ik zie hier veel waardering van de commissie voor dit uitgebreide antwoord. Dan zijn we nog toe aan 0503. Zijn daar nog opmerkingen over? Dat is niet het geval. Dan zijn we toe aan de rondvraag. Is er iemand die gebruik wil maken van de rondvraag? Ik kijk even links om de fracties langs. Dat is niet het geval. Ik denk dat het college ook geen vragen aan zichzelf wil stellen. Dan wil ik iedereen heel hartelijk danken voor de aanwezigheid en de inbreng. Wens ik iedereen wel thuis en sluit ik deze vergadering.

TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ORGANISATIE VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 14 november 2024

---

1. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter: Goed, dames en heren, het is 19:30 uur. Ik had eigenlijk al begonnen moeten zijn. Ja lieve mensen goeie avond het is 19:30 uur. We gaan starten. Misschien werkt het zo ja. Iedereen welkom bij de commissie BFO van 14 november 2024. Ik heet de mensen thuis tot de publieke tribune van harte welkom bij deze vergadering. We hebben een afmelding van de heer Ronald Vuijk van de VVD. Ik wilde eigenlijk aan alle commissieleden vragen of ze de presentielijst hebben ingevuld vooraan bij de deur, altijd handig. Dan gaan we beginnen met de vergadering en dan wil ik vragen of de leden van de commissie eigenlijk akkoord zijn met de conceptagenda zoals die er nu voorligt. Mevrouw Zandstra zegt u.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter wij zouden willen voorstellen om B04 de legesverordening, B05 de bestuurlijke P&C-kalender, B06 het Treasurystatuut, B07 het normenkader financiële rechtmatigheid als hamerstukken te beschouwen vanavond.

De voorzitter: Mevrouw ja BBB.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de Partij van de Arbeid om dat ook als hamerstuk te doen.

De voorzitter: Ik kijk even naar de andere partijen of iemand daar wat over te melden heeft. Ik zie daar een akkoord, ik zie daar een akkoord, iedereen moet akkoord zijn ook hè? Anders gaan we het niet doen. Oké bij deze akkoord. De heer Vissers gaat u gang.

De heer Vissers: Voorzitter voor mij was een akkoord, maar wel met een opmerking. Namelijk als het een hamerstuk is, hebben we die gelegenheid niet. Complimenten dat de regels voor de natte ecologische zones in de legesverordening zijn versoepeld. Dus dat graag nog opgemerkt bij, maar akkoord dat het een hamerstuk is.

De voorzitter: Waarvan akte. Staat genoteerd.

2. Toezeggingenlijst commissie Bestuur, Financiën en Organisatie (bijlage audiotranscript)

De voorzitter: Dan gaan we naar de toezeggingenlijst commissie BVO. Maar voordat ik dat ga doen zou ik graag nog even een rondje voor de audioscript willen maken. Dan begin ik aan mijn linkerkant bij de heer Jansen.

De heer Jansen: Goeieavond voorzitter, Maarten Jansen van het CDA. Ik wil graag nog inspreken of in ieder geval ik wil graag nog spreken bij agendapunt 05.01.

De voorzitter: Zouden het rondje verder maken, dank u.

De heer Lont: Present, Ytzen Lont.

Mevrouw Wessels: Goedenavond, Marike Wessels Partij voor de Dieren.

De heer Den Butter: Goedenavond, Benjamin Den Butter Partij voor de Dieren.

Mevrouw Abels: Catharina Abels fractie Natuurterreinen, goedenavond.

De heer Vissers: Goeienavond, Marcel Vissers Water Natuurlijk.

Commissielid Cliteur: Goedenavond, Tális Cliteur Water Natuurlijk.

De heer Heijboer: Goedenavond, Ko Heijboer AWP. Wij wilden ook graag wat inbrengen op 05.01. Dank u wel.

De heer Van Kasteren: Goedenavond Frans Van Kasteren AWP.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Goedenavond Nieske Dijkshoorn BBB.

Mevrouw Zandstra: Goedenavond, Lobke Zandstra Partij van de Arbeid.

De heer Kiela: Goedenavond, Peter Kiela Partij van de Arbeid.

De heer Sunder: Goedenavond, Rolf Sunder Ongebouwd.

De heer Van den Berg: Goedenavond, commissielid Jan Van den Berg Ongebouwd.

Mevrouw Koop: Manita Koop, hoogheemraad.

De heer Van Boxmeer: Stijn Van Boxmeer hoogheemraad.

De heer Tieman: Goedenavond, Robert Tieman hoogheemraad.

De heer Ouwendijk: Goeienavond, Peter Ouwendijk hoogheemraad.

De heer Daverveldt: Goeienavond, Piet-Hein Daverveldt dijkgraaf.

De voorzitter: En we zijn het rondje weer bij u onafhankelijke voorzitter Marc Weterings van de commissie BFO.

De voorzitter: Ik kijk nog even naar de commissie of er nog andere mededelingen zijn? Brandende zaken die gemeld moeten worden? Op deze leuke avond. Nee. Kijk even of er mededelingen zijn vanuit het college, collegeleden. Mijnheer Daverveldt gaat u gang.

De heer Daverveldt: Ik wilde de commissie even informeren dat ze afgelopen maandag en dinsdag een best wel een grote tweedaags systeemoefening gedaan hebben waarbij we opgeschaald zijn tot bestuurlijk niveau en ook in het veld actief geweest zijn. Dus wellicht heeft u daar iets ook van meegekregen in het kader van calamiteitenparaatheid.

De voorzitter: Dank voor de mededelingen.

3. Mededelingen

3.a Terugkoppeling Unie Commissies

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 3.A terugkoppeling unie commissies. Zijn er terug koppelingen door het college vanuit de unie van commissies? De heer Ouwendijk niet, mijnheer Daverveldt niet? Nee goed zo dan gaat het daar goed. Fijn om te horen.

4. B. Bespreekstukken

04.B.01 Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029

De voorzitter: Dan gaan we naar de bespreekstukken. Dan beginnen we, is er een hoogheemraad die een inleiding zou willen doen?

De heer Ouwendijk: Ja graag mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Ouwendijk: Voor ons ligt de begroting 2025. We zijn dit voorjaar begonnen met voorbereidingen voor de kadernota. Uiteindelijk hebben we samen de kadernota vastgesteld en de opdracht uit die kadernota die zijn in deze begroting verwerkt. Belangrijk zijn natuurlijk de zaken die we daarin aan de orde stellen. Dan gaat het vooral om waterkwaliteit en om klimaat, gematigde stijging van de belastingen en nog meer gematigde stijging van de belastingen die bij de inwoners in rekening gebracht worden. En toch, en dat laten we deze begroting ook zien, een betaalbaar en een vol houdbaar financieel beleid. Ik denk dat de organisatie in ieder geval van mijn kant complimenten verdient, omdat ik hier vanavond samen met het college die begroting mag presenteren. Ik zou hem graag dan ook eerst in bespreking willen geven, maar in dit geval mijnheer de voorzitter als u mij toe wil staan, de heer Van Boxmeer heeft een kleine toevoeging.

De voorzitter: Klopt dat de heer Boxmeer? Heeft u een toevoeging? De heer Boxmeer u heeft het woord ga u gang.

De heer Boxmeer: Op bladzijde 26 in de tabel prestatie indicatoren van waterkwaliteit is een indicator of een score in de indicator toxiciteit gewijzigd en ik zal een kleine toelichting geven. De nieuwe KPI toxiciteit was in eerste instantie op een dataset gebaseerd van het landelijk meetnetwerk, waarin ook vijf referentiepunten van schone gebieden was opgenomen. Dat gaf een vertekend beeld en daarnaast was er ook de mogelijkheid om extra gebieden toe te voegen, zodat we alle 26 glastuinbouwgebieden in beeld hebben. Door die wijziging van de dataset is de waarde van 24 procent niet de juiste waarde, maar moet hij 15 procent zijn. En in het document wat aangeboden wordt bij de VV zal dus 24 procent aangepast zijn naar 15 procent.

De voorzitter: Dank u wel heer Van Boxmeer. Dan gaan we een rondje maken langs de velden. Volgens mij voordat we dat gaan doen wil ik de heer Jansen vragen van het CDA om een toelichting te geven op de auditcommissie. De heer Jansen, bent u daarvoor bereid? Gaat u gang.

De heer Jansen: Ja hoor dank u wel voorzitter. Ik spreek hier niet namens het CDA, maar namens de auditcommissie. De auditcommissie heeft een brief gestuurd aan de VV met een advies over deze begroting die zo bij de VV stukken zit straks. Maar wij vonden het wel netjes om eerst aan het college ook te vragen om daar een reactie op te geven en dat geheel dat komt dus bij de stukken die we in de die voor de VV

beschikbaar zijn. Ik wilde toch nog even kort daarin gaan op wat wij adviseren. De auditcommissie adviseert in ieder geval om de begroting goed te keuren, dus dat is in ieder geval positief. We zien dat de begroting een goed document is en dat de VV haar kaderstellende rol daarmee goed kan vervullen. Taalgebruik is ook grotendeels conform de motie klare taal, dus daar zijn we ook blij mee. Wat we wel zien, dat is dat die steeds omvangrijker wordt, net als de andere stukken. En we adviseren de VV de Verenigde Vergadering om daarover na te denken hoe dat samen met de organisatie natuurlijk en het college hoe dat toch ook handzaam kan blijven. We hadden een opmerking over de onderbouwing van de vergroting van de verzamelstukken, maar daar is inmiddels in de technische vragen is daar antwoord op gegeven. En als laatste adviseert de auditcommissie aan de Verenigde Vergadering opnieuw de KPI's onder te bekijken en tegen het licht te houden of die nog actueel genoeg zijn. Dat zijn de punten vanuit auditcommissie.

De voorzitter: Dank u wel heer Jansen. Zijn er vanuit de commissie misschien vragen over hetgeen wat de heer Jansen heeft toegelicht? De heer Kiela gaat u gang.

De heer Kiela: Is er een bestaan er bij de auditcommissie ook ideeën over hoe je het zou kunnen verminderen?

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja daar hebben wij inderdaad daar hebben we wel over nagedacht, dus dat is maar goed dat is daar verwachten we ook eventjes het de reactie van college over. Maar je zou bijvoorbeeld inderdaad de begrotingen en de jaarstukken uitgebreider kunnen doen en bijvoorbeeld de kadernota en de Burop alleen de echte wijzigingen. Maar goed dat is iets wat de expertise ligt daarbij bij de organisatie en bij het bij het college en niet direct bij de auditcommissie. Maar we willen daar graag mee in overleg overtreden.

De voorzitter: Goed dank wel heer Jansen. Dan zou ik willen beginnen met de eerste termijn. Dan wil ik aan mijn rechterkant beginnen. Wie van Ongebouwd kan ik het woord geven? De heer Van den Berg, gaat u gang.

De heer Van den Berg: Dankjewel voorzitter. Ongebouwd wil een reactie geven op deze begroting en deze meerjarenraming. En ja een hele mooie begroting vinden wij. Dank voor de beantwoording van de technische vragen en de uitgebreide toelichting die bij deze begroting door de organisatie aan ons is gegeven. De doelstelling zoals portefeuillehouder dat net al verwoord heeft, het voeren van een goed financieel beleid dat vol houdbaar is en betaalbaar is voor onze inwoners. We denken dat die daarin geslaagd is. We zien onze kosten stijgen, maar de opbrengsten die worden ook gaan een beetje met geleide trek omhoog. Dus dat was voor onze begroting was dat wel een goede bijkomstigheid. We zien zeg maar dat in deze begroting dat er volop aandacht is voor onze kerntaken en voor de taken die we uit moeten voeren. Veiligheid, waterkwaliteit, klimaat, neerslag en droogte, voldoende zoetwater, zeespiegelstijging, voorwaar geen geringe opgave en als die verwerkt is in deze begroting van 2025 denken we dat er een heel mooi stuk ligt om 2025 met veel belangstelling te starten en te volgen. Wat ons opvalt dat is een hele goede. Zeg maar in het verleden is dat nogal eens achterwege gebleven, maar er wordt geschreven dat we beginnen met nou aflossen met leningen deden wel langer, maar in het verleden was het dat een lening volledig afgelost werd, maar dat er weer een nieuwe lening opgenomen werd. En dat was voor onze financiële huishouding natuurlijk niet de juiste weg. Dat gaf voor de schuldquote gaf dat een behoorlijke weg omhoog waar we toch allemaal zeg maar daar wel onze gedachtes bij hadden en de driehoek waar we dan over praten zeg maar opgaven, schuld en tarieven, om daar een goeie balans in te houden is wel voor nodig dat we ons huishoudboekje wel op orde hebben. Door groot onderhoud de komende jaren zijn er in deze begroting aanvullingen nodig op het verzamelkrediet. Daar heeft onze fractie wel een beetje moeite mee. Niet zozeer dat we erop tegen zijn dat er geld beschikbaar is voor de uitvoering van de taken, maar we zien de laatste jaren zien we dat we als dagelijks bestuur zeg maar

betrokken worden als het gerealiseerd is en niet vooraf. En eigenlijk onze fractie en ik heb ook gelezen een beetje in de beantwoording van de vragen dat er meer fracties zijn die toch wel graag wat meer vooraf meegenomen worden in het proces en dat hoeft niet te betekenen dat er kleine investeringen dat we daar is een bulkkrediet heel erg geschikt voor, maar dat we bij hele grote investeringen dat we daar toch zeg maar eerder mekaar over in dat gesprek ontmoeten. Ik hoor graag ook van de andere fracties hoe ze daar tegenaan kijken. En dan als wij over grote zeg maar investeringen praten nou ja dat wordt in het verslag ook al opgegeven, dat we zeg maar over de N468 de oude leden, en even kijken wat de derde was zie ik niet zo gauw, maar dat zijn werkelijk denk hele grote investeringen waar we toch eigenlijk wel een mening over moeten hebben. Je zou eigenlijk denken dat we vooraf een blanke cheque geven en dat we achteraf nog een keer mogen knikken als het de investering gebeurd is. Daar willen we eigenlijk toch weer een beetje de weg terug dat we gewoon ze maar vooraf daar ruim met elkaar over gepraat hebben. Zeg maar en daar komt eigenlijk ook een beetje althans dat is toch wel een beetje onze mening dat de controlerende en toezichthoudende taak van het dagelijks bestuur daar toch wel een beetje mee onder druk komt. Nog een kleine opmerking over de meerjarenraming zeg maar we zien dat de komende jaren dat de investeringen vermoedelijk door de taken die al genoemd zijn dat die behoorlijk zich in stijgende lijn zullen vertonen. En we zullen vermoedelijk heel scherp op de kosten moeten letten om de doelstelling zeg maar van het voeren van een goed financieel beleid en een vol houdbaar wat betaalbaar is voor onze inwoners om dat mogelijk te maken zullen we de komende jaren wel heel goed op de kosten moeten letten. Dat was het in de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, heer Van den Berg. Ook wat fijn dat u er weer bent, goed u weer te zien. Wie van de Partij van de Arbeid kan ik het woord geven? Mijnheer Kiela gaat u gang.

De heer Kiela: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter een begroting is zoals gebruikelijk een weerspiegeling van bestaand en nieuw beleid en dat is ook goed te zien in deze begroting, want voor wat betreft toekomstig beleid zien we de verzamelkredieten van de waterketen en van de waterkeringen worden aangevuld met respectievelijk 14 en 18 miljoen. Dat is dus een goed teken, want dat komt ook overeen met het coalitieakkoord om meer nadruk te leggen op waterkwaliteit en klimaatverandering. In deze prioriteiten kan de PvdA zich ook vinden. Maar voor wat betreft de beleidsdoelstellingen had de PvdA ook wat meer prioriteit gezien bij water en bodem sturend. Vermoedelijk zou dat in eerste instantie vooral moeten liggen bij iets meer personeel of zo, maar kan me ook andere dingen voorstellen. En de verdeling van de lasten tussen burgers en bedrijfsleven, met name die lastenverdeling samen met kwijtschelding blijft voor de PvdA een open wond, zoals wij al meermaals hebben aangegeven. En ja de opbrengsten uit de heffingen stijgen in 2025 met ongeveer vier procent en er is ook sprake van daling van de energieprijzen, daar zouden toch wellicht knoppen kunnen liggen om ook aan die lastenverdeling te draaien. Aangegeven wordt dat geïnvesteerd blijft worden om in 2025 de doelstelling energieneutraal te halen. Dat is heel goed en wij zijn benieuwd naar of en wanneer we dat dan gaan halen. Wij zouden hierover graag halverwege 2025 een rapportage zien. Wellicht is het nog nodig om bij te sturen en dat kan dan nog hopen we. In de voorgaande commissie is ook aangegeven dat er een verontrustend hoog personeelstekort is. We hebben wel de indruk dat dat nu behoorlijk aan het inlopen is, maar wij willen graag geïnformeerd worden hoe het daarmee staat en of dit de uitvoering van het beleid in het komende jaar zowel bestaand als nieuw nog belast in de verkeerde zin van het woord. Ik heb ook gelezen dat er sprake is van nog in te vullen ambtelijke taakstelling van 0,9 miljoen en dat lijkt iets tegenstrijdig te zijn met het aantrekken van meer personeel. Dus ik weet niet hoe de balans daar ligt. Dat werd mij niet duidelijk. Delfland constateert de duurzaamheid belangrijk is. Dat steunen wij van harte. Maar ik lees in de begroting dat er rekening is gehouden met de duurzaamheidsbeleid en dat aandacht hieraan wordt besteed via de programma lijnen energie en klimaatneutraal en circulaire economie. Maar aandacht besteden aan is voor ons

een wat vaag begrip. Wellicht kan dit nog wat scherper worden gemaakt. Het lijkt nu zo te zijn dat duurzaamheid volledig wordt ingevuld via de doelstellingen van het coalitieakkoord, maar duurzaamheid is natuurlijk een breder begrip. Een begroting is altijd een momentopname gezien het aantreden van het nieuwe kabinet dat blijkens hun uitingen hele andere doelstellingen heeft met betrekking tot klimaat en waterkwaliteit zal Delfland naar verwachting sterker eigen accenten op dit gebied moeten gaan plaatsen, zeker voor wat betreft het halen van de Europese doelstellingen. Hoe zit het college hierin? Kan daar al een reflectie op gegeven worden? Nederland is zowel grondlegger van medegrondlegger van de Benelux als de EU en dat geeft toch een zekere ja ik zou haast zeggen voortrekkersrol. Als het rijk dat niet doet, moesten wij het maar beetje invullen met zijn allen en daar mogelijk de andere overheden en gemeenten en provincies bij betrekken. Voor wat betreft de vraag van de heer Van den Berg, ja ook wij steunen een gezond financieel beleid, maar we zien in deze tijd ook heel veel noodzaak voor investeringen en de balans daartussen ja die zal toch even gezocht moeten worden. Maar die investeringen zijn van levensbelang tegen de achtergrond van de klimaatproblemen en de beleidsdoelstellingen op het gebied van waterkwaliteit. Dus ja voor ons ligt daar een keuzemoment, maar het keuzemoment zal niet helemaal naar de financiële kant vallen. Dat kan ik nu al zeggen. Tenslotte voorzitter, bij een goede beantwoording van onze opmerkingen kunnen wij ons vinden in deze begroting.

De voorzitter: Dank u wel heer Kiela. Dan gaan we mevrouw… BBB gaat u gang.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel voorzitter. Allereerst willen wij de organisatie danken voor het opstellen voor deze goed leesbare begroting, waarin ook het coalitieakkoord als uitgangspunt is genomen naast het al bestaande en de kadernota, beleidsnota's, zoals de WBP6. Tevens bedankt voor de antwoorden van de technische vragen over de begroting 2025. Bedankt ook voor de toezeggingen die er bij de technische vragen zijn gedaan en die we terugzien bij de versie van de VV voor 28 november. We hebben dan ook met veel genoegen kennisgenomen van de begroting zoals die voorligt. Er komt nog heel wat op ons af de komende jaren en er zitten nog grote onzekerheidsmarges in, zoals bij de zuivering de grote lucht en de richtlijn stedelijk afvalwater. Daar werken we aan een steeds beter beeld en toekomst wat mogelijk is, waar we als VV goed in worden meegenomen. Als fractie wil ik in het bijzonder eerst drie punten extra noemen waar we positief over zijn en wat ons best wat extra aandacht mag krijgen. Dat is als eerste, we zijn blij dat de 6 miljoen die te veel is opgehaald door de energieheffing, weer teruggegeven wordt aan de heffingbetaler en dat dit verwerkt is in het tarief voor een lagere zuiveringsheffing van 4 euro per vervuilingseenheid. Dat mag wat ons betreft ook goed gecommuniceerd worden naar de buitenwereld. Ook een groot compliment verdient het dat dit college ook de schulden aan het aflossen is en niet de rekening bij onze kinderen gaat neerleggen. Onze inzet op de schuldquote vinden wij dan ook belangrijk. De unie van waterschappen doet momenteel een onderzoek naar de schuldquote. Dus zijn wij benieuwd of er al een uitslag van het onderzoek is en zo ja of dat gedeeld kan worden met ons als VV. We zijn dan ook blij dat we de mogelijkheid hebben om nu al geld te reserveren om in de toekomst te grote tariefstijgingen te voorkomen. Als laatste op dit punt, de tariefswijzigingen voor 2025 blijven beperkt tot zelfs onder het inflatiepercentage. Daarvoor een compliment, zeker in deze tijd waarin alles alleen maar duurder wordt. Goed dat wij een betaalbaar en vol houdbaar financieel beleid voeren. Vragen hebben we nog wel, ondanks de technische vragen en beantwoording. Voor vijf punten. Ten eerste de aanpassing en actualisatie waterschapsverordening, waarbij bescherming en verbetering van waterkwaliteit, verharding en grondwaterkwaliteit prioriteit krijgen. Bij de beantwoording wordt verwezen naar een motie van de VV van september 2022. Wij hebben hier afgelopen zomer ook al aandacht voor gevraagd, maar we vragen nu ook goed te kijken naar de motie waar u naar verwijst. Want daar wordt namelijk gevraagd, onderzoeken de verhardingsactiviteiten in de waterschapsverordening aan te vullen met onder meer, en dat kunt u in de motie teruglezen. Echter is de uitkomst van dit onderzoek, zoals wij

kunnen vinden, niet expliciet besproken met de VV. Wij vragen u daar met de beantwoording van de zienswijze rekening mee te houden. Ten tweede de toezegging bij de vorige begroting over nieuw voor oud komt in deze begroting nog niet goed tot uiting. En volgens het antwoord is er nog niet een specifieke besparing, alleen een taakstelling met een oplopend bedrag de komende jaren. De Partij van de Arbeid refereerde hier ook al aan. Hier hadden we toch al wat meer van verwacht. Dus wanneer dan wel? Verzamelkredieten als derde punt. Dat komt ook bij de technische vragen bij meerdere fracties naar voren en net als bij Ongebouwd maken wij ons daarvoor zorgen om. Hier missen we vooral onze toezicht en controlerende rol. Hoe wij dit als VV hier vat op kunnen houden. We snappen het voordeel van de kredieten, maar zien ook gevaren vanuit het gebied op ons afkomen. Eén daarvan is de N468. Als vier punt van onze fractie in het kort het emissieloos baggeren. In de vorige commissie hier al uitgebreid bij stilgestaan. Maar de brief van de unie van waterschappen van 23 september jongstleden bevestigt dit nog eens. Dreigend tekort aan groot materieel en laat infrastructuur. Misschien moeten we kijken of we hier een pas op de plaats moeten maken, want wat ons betreft moet het wel realistisch en haalbaar en ook nog betaalbaar zijn. Dan als laatste punt duurzaamheid. Duurzaamheid vinden wij belangrijk. Inzetten op haalbare en betaalbare verduurzaming voor iedereen. Maar zou het niet beter zijn om het woord duurzaamheid te vervangen? We raken geïrriteerd over het gemak waarmee het woord duurzaam te pas en te onpas wordt gebruikt. Daarom is het misschien beter het woord te vervangen door de volgende drie woorden: beter, veiliger en schoner. Dan kun je, hopen wij, nog beter een gesprek voeren en ook echt mee aan de slag gaan, de uitvoering. Aan de hand van deze drie woorden ga ik langs de begroting. Beter, waterkwaliteit is daar een goed voorbeeld van, dat het beter moet en onder andere risicogestuurde aanpak zijn we het beter aan het doen. Versterken water natuur krijgen we een betere waterkwaliteit. Alleen door rivierkreeften en ganzen verbetert het niet. Beïnvloeding van de omgeving. We leggen de impact uit en hebben andere partijen nodig voor ook weer een betere waterkwaliteit, want menselijk handelen verbetert het watersysteem, zowel positief als negatief. Veiliger, past precies bij het waterschap en Delfland, omdat we qua kennis en controle een hoge mate van veilige dijken, keringen, watersysteem, zuiveringen kunnen garanderen. Daar past ook klimaatverandering, klimaatadaptatie bij. Gezonder, ook dat past heel goed bij ons waterschapwerk. Schoon, gezond en levend water. Een gezonde leefomgeving, betere waterkwaliteit, daar kan niemand op tegen zijn. Dus stop met duurzaamheid. Start met beter, veiliger en schoner. Dan blijven we ook bij onze kerntaken van het waterschap en komen we tot een realistisch, uitvoerbaar en betaalbaar beleid. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Dijkshoorn BBB. Wie van AWP kan ik het woord geven? Heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Voorzitter dank u wel. Wij danken de portefeuillehouders en de organisatie voor de opgestelde conceptbegroting. Wij vonden de begroting helder en goed leesbaar. Dank ook voor de beantwoording van onze technische vragen. We zien dat Delfland elk jaar op diverse terreinen goede stappen vooruitzet en dat we dat als VV ook van Delfland verwachten. Dat is positief, dat wil ik benadrukken en daar complimenteer ik de organisatie mee. We zien in de begroting dat het beleid ook in 2025 wordt voortgezet. Echter, uiteraard zijn er ook zaken die achterblijven en waar we net een stap extra moeten zetten. De verbetering van de waterkwaliteit zoals we die al jaren in de statistieken konden zien stagneert nog steeds, terwijl de KRW doelstellingen over twee jaar in 2027 moeten worden behaald. De AWP pleit er al jaren voor intensievere controles en we zien aan de extra inzet van handhaving dat die urgentie nu bij Delfland ook doordringt. Het aantal opgelegde boetes stijgt, maar dat is helaas nog niet terug te zien in de waterkwaliteit. Ook bij veel tuinders ontbreekt het besef en urgentie. Tijdens de periode van teeltwissel zoals we die nu meemaken, zien we lozingen van percolaat en schermmiddel en dat is dan krijt of coating. Voorzitter, binnen de waterschapswereld worden een paar uitgangspunten bijna als wetmatigheid gehanteerd. De vervuiler

betaald en betaling naar belang. Zo zien we bijvoorbeeld dat personen met een duur huis meer watersysteemheffing betalen dan personen met een goedkoper huis en meerpersoonshuishoudens betalen weer meer dan alleenwonenden. Huishoudens worden dus aangeslagen op zowel de harde stenen als de zachte bewoning. Onder verwijzing naar de beantwoording op onze technische vragen over de glastuinbouw zien we dat de glastuinbouw niet wordt aangeslagen op de waarde van de kosten, niet op de waarde van het plantmateriaal, maar sluitend op de waarde van de overige bedrijfsgebouwen. Ondanks dat de kosten voor handhaving niet goed door Delfland worden bijgehouden, zien we dat ook op basis van de toegekende vervuilingswaardes de glastuinbouw per saldo meer kost dan dat het bijdraagt aan het waterschap. Dat vinden we opnieuw een gemiste kans en we hopen dat de nieuwe belastingwetgeving daar betere handvatten voor biedt. Ook voor het belonen van tuinbouwbedrijven die hun zaakjes juist wel op orde hebben. We willen van de portefeuillehouder dan ook graag een toezegging horen om de VV, en in het bijzonder deze commissie BFO, te betrekken bij het bepalen van uitgangspunten van kostentoedeling voor 2026 en zodanig vroeg dat we nog keuzes kunnen maken zonder de hete adem van de begroting in onze nek. Als we naar de tarieven voor volgend jaar kijken, dan valt ons twee zaken op. De watersysteemheffing stijgt vrij fors en we zijn blij dat die stijging door geheel categorie gebouwd wordt gedragen. Verontreinigingsheffing stijgt gematigd, enerzijds wordt energieheffing afgebouwd en anderzijds wordt er gespaard van de investering in de vergulde hand. Voorzitter, AWP pleit al jaren voor om de lasten niet door te schuiven naar volgende generaties. We zien dat portefeuillehouder ons daarin tegemoetkomt door langlopende leningen af te lossen en tegelijkertijd sparen voor investeringen van we weten dat die gaan komen. We begrijpen de winstwaarschuwing dat grote investeringen nieuwe leningen noodzakelijk maken, maar ook die gaan we aflossen zoals het hoort. De AWP heeft er altijd voor gepleit dat de netto schuldquote onder de 250 zal blijven. In de vorige periode vonden we dan de heer Constant Van Kretschmar trouw aan onze zijde. De langjarige grafiek zag er toen niet best uit en daarom wil ik de portefeuillehouder toch een compliment maken dat de langjarige grafiek er nu gezond uitziet met de prognose van de netto schuldquote ruim onder de 250. Dan heb ik wellicht nog een nee sorry. Hoogwaterbescherming staat wereldwijd hoog op de agenda. Het verheugt ons dat Delfland zich hierop proactief voorbereidt, onder andere door het aankopen van grond langs de tracé van de Delflandse dijk. Heb ik wellicht nog een technische vraag, maar ik zou hem toch even willen stellen. We zien dat er op de watersysteemheffing 1 miljoen per jaar wordt gespaard, zonder dat we heel precies helder hebben welke grote uitgaven we verwachten. Misschien kan daar nog een toelichting op komen. En voor de rest hebben wij als opmerking algemene opmerking dat we reserves en voorzieningen worden benoemd en dat er nieuwe bijkomen, waardoor het overzicht voor ons een beetje wegvalt. Wij vragen ons af of deze systematiek van reserveringen en voorzieningen wat vereenvoudigd zou kunnen worden. We zien dat Delfland ook een van de opdrachtgevers is die het voortouw neemt om met elektrisch materieel te baggeren. We vinden het een goed signaal om enerzijds kwetsbare natuur te ontzien, maar haast nog belangrijker om vanuit strevende ondernemers die hun nek uitsteken om iets duurdere machines aan te schaffen ook met een opdracht te belonen. Voorzitter, ik sluit af. We zien een goed leesbare en gebalanceerde begroting, maar op het gebied van waterkwaliteit ook een zorgenkindje en een tuinbouwsector die in meerderheid geen blijk geeft van urgentie van een betere waterkwaliteit. Daarom tot slot toch een oproep om te kijken waar een stap extra gezet kan worden op het gebied van het verbeteren van de waterkwaliteit. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel heer Heijboer van de AWP. Mijnheer Vissers Water Natuurlijk, brand los.

De heer Vissers: Dank u wel, voorzitter. Allereerste complimenten vandaag natuurlijk aan college en organisatie voor de heldere en financieel solide begroting en meerjarenraming. Daarbij moeten we ruimhartig erkennen dat er in de kadernota door het college voorspelde en toen door ons enigszins betwijfelde gematigde en gelijkmatige tariefontwikkeling, ten opzichte van 2024, in de begroting 2025 wordt

waargemaakt. Daarvoor onze waardering. Wel blijft Water Natuurlijk uitzien naar de nieuwe kostentoedelingsverordening, er werden ook eerder opmerking over gemaakt, op basis van het nieuwe belastingstelsel. We rekenen erop dat daarbij de tariefontwikkeling in de achterliggende jaren goed in beeld gebracht wordt en dat de mogelijkheden die het nieuwe belastingstelsel biedt voor een betere verdeling over de verschillende categorieën serieus onderzocht zullen worden. Dat geldt zowel voor de WOZ-ontwikkeling van bedrijven ten opzichte van woningen, de onevenredig lage tarieven voor glastuinbouwbedrijven, zoals ook blijkt uit de beantwoording van schriftelijke vragen van de AWP waar de heer Heijboer net ook naar verwees, als voor de in ieder geval in 2024 fors toegenomen belastingdruk van huurders ten opzichte van woningeigenaren. Maar dat alles is op dit moment slechts een schot voor de boeg. Met de voorliggende bescheiden verhoging voor 2025 kunnen wij instemmen. Ook stemt Water Natuurlijk van harte in met de blijvende aandacht en inzet van het college voor water en bodem sturend en het Zuid-Hollands en nationaal programma landelijk gebied. Wel hebben wij zorgen over het afnemende draagvlak voor beide onderwerpen bij het nieuwe kabinet en de afgenomen financiële middelen voor het nationaal programma landelijk gebied. Kunnen de ambities binnen Zuid-Holland en Delfland waargemaakt worden als het rijk zich terugtrekt? Zijn er wat het college betreft concrete risico's voor een goede ruimtelijke ordening, waarbij de belangen van water, bodem en klimaat echt serieus genomen worden? En kan de gewenste verbetering binnen het landelijk gebied in samenspraak en samenwerking met gebiedspartners voldoende voortgang vinden? Wordt er via de unie van waterschappen en de vereniging Zuid-Hollandse waterschappen aangedrongen op blijvend commitment van rijk en provincie? Voorzitter het college stelt een viertal veranderingen van prestatie indicatoren voor. Drie van de vier begrijpen wij, hoewel één aanpassing, begreep ik net van de heer Van Boxmeer, iets genuanceerd en aangepast moet worden en daarbij zijn we uiteraard wel benieuwd hoe de reeks na dit jaar verder gaat. Want ik neem aan dat die 100 procent vanaf 2027 nog steeds het streven is. Maar het ontgaat ons waarom de prestatie indicator voor zwemwater zou moeten vervallen. De portefeuillehouder financiën hecht er immers sterk aan dat zoveel mogelijk rapportage en verantwoording plaatsvindt via de P&C cyclus. Waarom zou dat dan voor zwemwater vanaf nu niet meer gelden? Het argument dat het zwemseizoen en de begrotingscyclus niet op elkaar aansluiten, vinden we merkwaardig. Met hetzelfde argument zou immers de prestatie indicator voor het zomergemiddelde van het stikstofgehalte in de boezem geschrapt kunnen worden. Voor alle duidelijkheid, daar zijn we ook tegen. We bepleiten dan ook om de prestatie indicator en de ambities voor zwemwater te behouden. We hebben daarnaast nog een opmerking over de prestatie indicatoren bij de programmalijn financiën. We kunnen ons namelijk niet aan de indruk onttrekken dat in de tabel op pagina 49 opgenomen bedragen en percentages niet zozeer streefwaarden, maar eerder prognoses zijn voor het betreft van een jaar. Vraag aan de portefeuillehouder of deze indruk klopt. Dan nog enkele inhoudelijke opmerkingen over de begroting. Op pagina 8 lezen we waar mogelijk en indien de kosten verantwoord zijn, halen wij grondstoffen uit het afvalwater. Dat klinkt wel heel terughoudend ten opzichte van de voortvarendheid en het enthousiasme waarmee zoals we gisteren in de commissie WVK ook weer konden merken. De portefeuillehouder werkt aan energie en klimaat. Ook wij realiseren ons dat er een balans is tussen diverse duurzaamheidsmaatregelen op de waterzuivering, maar toch kan de terugwinning van grondstoffen ook met wat meer prioriteit en voortvarendheid worden opgepakt. Verder lezen we op pagina 29 dat er lagere kosten zijn, doordat de pilot waar deze kosten betrekking op hadden, het bestrijden van rivierkreeften, in 2024 is afgerond. U schrijft verder of en wanneer de uitkomsten van de pilot in bestaand beleid implementatie krijgt, is nog niet bepaald. Dat baart ons toch wel zorgen. We weten dat die rivierkreeften een grote bedreiging vormen voor de ecologische waterkwaliteit en het behalen van de KRW doelen. Het lijkt dus dan ook niet verstandig om in 2025 juist minder geld beschikbaar te stellen. Eerder zouden we moeten anticiperen op toename van de activiteiten en de daarvoor benodigde financiële middelen. Tenslotte nog een ander punt. Ook anderen hebben al het niet afwentelen op van onze opgave op nieuwe generaties in het kader van de financiële bestendigheid genoemd, mevrouw Dijkshoorn, en ook wij willen

nadrukkelijk aandacht vragen voor het voorkomen van afwenteling van onze opgave op de generaties na ons. Water Natuurlijk is dan ook voornemens om daartoe in de VV een motie in te dienen om te bezien of invoering van de generatietoets bij onze voorstellen daartoe een meerwaarde heeft. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Vissers. Dan gaan we naar mevrouw Abels van Natuurterreinen. Succes.

Mevrouw Abels: Dank u wel, voorzitter. Ook wij sluiten ons graag aan bij de complimenten die zijn gemaakt over de heldere en leesbare begroting. Het was inderdaad wel een flinke pil werd net al genoemd, maar wat ons betreft heeft, is de leesbaarheid wel verbeterd ten opzichte van vorige versie die ik heb meegemaakt dus complimenten daarvoor. Voorzitter, ik heb even geaarzeld of wij ingekomen stuk 05.01 en dat is de tweede tussentijdse rapportage 2024 toezicht en handhaving zouden agenderen voor bespreking, maar eigenlijk hebben we daar een wat meer politieke vraag over in het kader van een begroting. Dus vandaar dat ik dat nu even meeneem in mijn inbreng voor de begrotingsbehandeling en wij zouden eigenlijk graag van het college een ja een soort reflectie willen zien of het college ook ziet of er sprake is van een financiële trendbreuk op het gebied van handhaving en toezicht. Zou u daar wat over kunnen zeggen? Dat is om te beginnen onze eerste vraag. Voorzitter, verder zou ik mij graag willen beperken tot een van onze belangrijkste thema's en dat betreft waterkwaliteit. Uit de begroting en een meerjarenraming blijkt onder meer dat de komende jaren extra aandacht uitgaat naar verbeteren van waterkwaliteit. Wij steunen de aanpak om langs drie lijnen de waterkwaliteit te verbeteren en zijn dan ook heel blij dat voor volgend jaar 2,1 miljoen extra is vrijgemaakt. Als het gaat om het terugdringen van emissies geeft het college aan dat met betrekking tot de specifieke aanpak voor het glastuinbouwgebied de gecombineerde aanpak van meedenken en ondersteuning en anderzijds aanspreken en risicogestuurde handhaving zijn vruchten lijkt af te werpen en dat die aanpak wordt voortgezet. Ook wordt de aanpak richting het stedelijk gebied geïntensiveerd. Wij hopen voorzitter dat in de waterkwaliteitsrapportage over 2024 duidelijk wordt of de intensivering van de gecombineerde aanpak ook heeft geleid tot merkbare meetbare effecten. Verder zijn wij verheugd dat de waternatuur wordt versterkt, er worden meer nessen aangelegd en meer natuurvriendelijke oevers en die worden meer beschermd tegen ongewenste effecten van bijvoorbeeld vaarrecreatie en de rivierkreeft. Over het afvangen van de rivierkreeft hebben wij een technische vraag gesteld, want in de begroting stond dat er onzekerheid is voor 2025. De heer Vissers refereerde net ook al aan. Voor wat betreft de kosten voor afvang van rivierkreeften. Het college heeft daarop geantwoord: dit is een onderdeel van de opties die in de commissie WKK van 28 januari worden gepresenteerd. Voorzitter, dit antwoord heeft ons nog niet gerustgesteld want in de VV van 28 november wordt de begroting 2025 immers vastgesteld. Als in de commissie WKK van 28 januari pas inzichtelijk wordt wat de kosten voor het afvangen van de rivierkreeften zijn, dan ben je toch te laat als die niet zijn meegenomen in de begroting 2025. Of zien wij dat verkeerd? Want hoe worden de eventuele uitgaven voor het afvangen volgend jaar dan gedekt? We zouden graag een toelichting op willen hebben. Voorzitter als het gaat om de derde lijn beïnvloeding van omgeving, onderschrijven wij dat we andere partijen hard nodig hebben om aan de verbetering van de waterkwaliteit te werken en dat dit spoor versterkt wordt. Wij zijn dan ook heel benieuwd naar het rapport van de Universiteit van Utrecht en of die wellicht dan meer mogelijkheden ziet voor Delfland om maximaal bij te dragen aan het behalen van de KRW doelen in 2027. Voorzitter, verder hebben wij nog wel een vraag over de prestatie indicatoren KRW. Er werd net ook al even naar verwezen de nieuwe PI toxiciteit. Volgens de raming zit hij in 2027 op 100 procent en wij vragen ons af of deze lijn wel ambitieus genoeg is. En zo nee, wat er eventueel aan gedaan kan worden om die te versnellen zodat de PI toxiciteit op 100 procent in 2027 inderdaad wordt gehaald? Voorzitter, samengevat zijn wij al met al voorzichtig positief over de trendbreuk als gaat om waterkwaliteit. Maar, en daarmee rond ik onze inbreng in eerste termijn af, onze grootste zorg zit hem in het volgende. Voor 2025 tot en met 2029 lijkt het budget voldoende voor het realiseren van de natuur gerelateerde doelstellingen. Maar wat gaat het college doen om

ervoor te zorgen dat de begroting waterkwaliteit 2025 ook volledig wordt gerealiseerd? Is ook nog extra geld aan toegevoegd. Dus daar hebben wij zorgen over en daar zouden we graag een reflectie op willen. Voorzitter, dat was het in eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Abels. Dan ga ik naar de Partij voor de Dieren. Wie is de gelukkige? Mevrouw Wessels gaat uw gang.

Mevrouw Wessels: Dank u wel. Even kijken er is al heel veel gezegd en bij vele dingen willen we ons aansluiten zoals om te beginnen de heer Jansen die al zei de leesbare begroting, het leesbare stuk. Vervolgens de heer Kiela die zei graag meer prioriteit aan water en bodem. Daar sluiten we ons bij aan. En graag halverwege al een rapportage in 2025 over de energieneutraal worden of dat wordt gehaald. Verder ook het streven om de duurzaamheid te behalen. Ook graag scherper formuleren dan alleen maar de aandacht. We sluiten ons aan bij Partij van de Arbeid wat zoals heer Kiela zei. Dan de Europese doelstelling wat betreft de KRW.

De voorzitter: Mevrouw Wessels ik ga u even onderbreken. Wilt u iets dichter bij de microfoon praten? Dank u wel.

Mevrouw Wessels: Oké. Ook sluiten we ons aan bij Partij voor de Arbeid wat betreft Europese doelstellingen op gebied van de kaderrichtlijn water. Laten we daarop onze aandacht niet laten verslappen. Vervolgens de balans tussen de lage kosten voor de ingelanden en de taken die het waterschap heeft uit te voeren op gebied van klimaatbestendig, klimaatneutraal schoon water. Ook daarvan zegt de Partij voor de Dieren van die taken die zijn van levensbelang. En het is wel fijn zoals mevrouw Dijkshoorn zegt dat de tariefstijging onder het inflatiepercentage zijn beland, maar dat is voor ons geen doelstelling. Voor ons is de doelstelling het behalen van de taken. Graag die prioriteit helder houden. Even kijken dan het emissieloos baggeren. Er wordt opgeroepen vanuit de BBB van pas op de plaats, daar sluiten we ons niet bij aan. Wat betreft het woord duurzamer om dat te veranderen naar beter, veiliger, schoner. Ja het wordt beter is erg breed, maar verder zijn we uiteraard voor schoner water en goeie klimaatadaptatie. Vervolgens de heer Heijboer die vertelde over de intensievere controles en met name vraagt de heer Heijboer aandacht voor controles bij teeltwissel en daar willen we ons van harte bij aansluiten, bij dat kwetsbare moment waarbij er veel gewasbeschermingsmiddelen, ook wel bekend als pesticide, ook wel bekend als landbouwgif, dat die op dat moment juist vrijkomen, van het opritje afspoelen, de sloot in, dus graag extra aandacht bij de teeltwissel. Sluiten we ons bij aan. Verder ook graag de toezegging om ons te betrekken bij de kostentoedeling, denkend aan de glastuinbouw, zoals heer Heijboer ook noemde. Sluiten we ons bij aan in. Ook bij het steunen voor vooruitstrevende ondernemers die elektrisch baggeren door hen een opdracht te gunnen. Sluiten we ons bij aan. Dan heer Vissers Water Natuurlijk. Ook daar werd onevenredig lage tarief voor de glastuinbouw genoemd, dus die was al genoemd. Sluiten we ons bij aan. En verder inderdaad het nationaal programma landelijk gebied, dat is een belangrijk aandachtspunt wat ook onze aandacht heeft en hopelijk ook dat van het college. De PI voor zwemwater die was vervallen, dat viel ons ook op. Dat is teleurstellend laten we het zo noemen. Hopelijk kan de PI voor zwemwater weer worden opgenomen. Verder over de terugwinning grondstoffen. Sluiten we ook bij aan dat dat wenselijk is. Ook sluiten ons aan bij water oproep van de waterkwaliteit versterken van mevrouw Abels. En verder inderdaad de prestatie indicator toxiciteit dat die behaald wordt in 2027. De oproep om dit te versnellen van mevrouw Abels sluiten we ons bij aan. En wat wij verder nog wilden benoemen is dat in de stukken de klimaatneutraal wordt genoemd in 2035 vanuit de waterschappen, maar toch staat op sommige plaatsen 2050 en die verwarring die zouden we graag opgehelderd hebben, namelijk dat de waterschappen zich eraan hebben gecommitteerd om klimaatneutraal te zijn in 2035 en met name de communicatie ook op de website en laatst ook weer waar kwamen tegen

volgens mij op LinkedIn dan staat er toch ineens 2050 en dat lijkt mij niet de bedoeling. Dat wilde ik nog benoemen. Even kijken of ik nog iets vergeten ben. Nee, dat was het voor deze termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Wessels van de Partij voor de Dieren. De heer Lont ChristenUnie/SGP ga uw gang.

De heer Lont: Dank u wel voor het woord. Ik vind goed dat we de handen uit de mouwen steken om het nieuwe coalitieakkoord uit te voeren, dat we ook in lijn met coalitieakkoord en de motie sparen voor de grote uitgaven zoals de RWI. In reactie tot Ongebouwd, bij grote investeringen worden we op zich wel betrokken in informatiesessies en het is ook goed om wendbaar te zijn financieel bij die grote projecten, maar het is ook belangrijk om van aan de voorkant goed de lijnen uit te zetten en te controleren van gebeurt alles binnen de kaders en loopt het niet teveel uit de hand financieel. Dus op zich niet tegen wat te ruime kredieten zeg maar, maar wel dat aan de voorkant duidelijke afspraken met elkaar maakt daarvoor. Sluiten ons ook uit aan bij de auditcommissie over het actualiseren van de KPI's en die is weer tegen het licht te houden. Maar ik hoorde al opmerkingen over zwemwater bijvoorbeeld. Is ook goed om daarnaar te kijken. Het blijft natuurlijk ook spannend is al genoemd of dat wij al die extra investeringen ook echt kunnen wegzetten. Je merkt echt zo die marktkrachten van energie en personeel en dat je dat niet allemaal in de hand hebt. Maar in die zin goed dat we meer onze eigen broek gaan ophouden als het gaat om energie, wat ook meekomt in die klimaatneutraliteit. En we hopen dus dat een arbeidsmarkt strategie ook met meer aandacht van het mbo zal helpen met op peil houden van die uitvoeringskracht ook komende tijd. Er zijn ook nou ja zijn toch veel leeuwen en beren op de weg. Maar we hebben het vertrouwen dat we een goeie slag kunnen maken. Is bijvoorbeeld heel maatregelenpakket nu als het gaat over waterkwaliteit en dat is ook echt nodig. Alleen bijvoorbeeld met natte ecologische zones en baggertechnieken, ja we hopen alleen dat die inzet nu in 2025 ook die vruchten gaat afwerpen in 2027 zoals ook mensen hebben gezegd. Het is twee jaar is zo om en nou ja het is dus ambitieus maar ook heel spannend of we dit gaan doen. Verder eens met BBB om eens nader in te gaan over die motie verhardingsactiviteiten. In de huidige verordening zie ik nog niet zo veel dingen terug van bijvoorbeeld dat gaat met name over het vasthouden van water op het eigen terrein, wat in Rijnland toen ook was. Ik zie dat het wel terughoudend is ingevuld dus daar moeten we ook eens naar kijken. Verder ook vond ik het betoog van de heer Vissers ook wel stevig van maar ja op veel punten die je noemde ook met name om te kijken van nou met het nieuwe belastingsysteem dat we ook echt tijd nemen daar goed naar te kijken van wat kunnen nu met die nieuwe knoppen en dat we dat niet zomaar aan de VV voorbij moeten laten gaan. Dat was het voor nu.

De voorzitter: Dank u wel, heer Lont. Kijk even naar de heer Jansen van CDA. Inbreng? Gaat u gang.

De heer Jansen: Ja ik heb nog wel inbreng. Ik sluit me ook aan bij vele vorige fracties dat wij erg tevreden zijn over de begrotingen. We zien dat er heel veel werk in is gestopt. We bedanken ook de organisatie voor het beantwoorden van de technische vragen. We zien dat deze begroting een logische uitwerking is van het coalitieakkoord. Het is financieel degelijk en wij zijn ook zeer verheugd samen met inderdaad onder andere Ongebouwd en AWP dat inderdaad dat er verstandig omgegaan wordt met de leningen. We zien dat inderdaad de stijgende tarieven ook gematigd stijgen, wat onze deugd doet. En zijn ook blij dat de energiekosten, zoals we destijds ook hebben afgesproken, nu weer deels teruggegeven worden aan de inwoners of laten we zo zeggen de het tarief gaat omlaag. We houden ons wat dat betreft aan ons woord en we zijn een betrouwbare overheid. Ten aanzien van de verzamelkredieten, dank voor de onderbouwing. Ik denk dat het echt wel belangrijk is om in het vervolg ook zo'n onderbouwing gewoon meteen te geven. Ik zie dus inderdaad in de beantwoording had ik nog wel een vraag en misschien is het een technische vraag, maar ik

durf hem toch te stellen. Dat is inderdaad dat in de beantwoording staat dat in principe elke keer gekeken wordt naar de komende drie jaar en dat dan opnieuw de kredieten worden bijgesteld en dat bevreemdt me toch wel enigszins, want we hebben het hier over een totale stijging van 32 miljoen en dat zou betekenen dat eigenlijk dat dat allemaal in 2027 hè dus dat het derde jaar dan erbij zou kunnen komen. Dus ik verwacht, ik denk dat u eigenlijk bedoelt dat elke drie jaar wordt gekeken naar de investering in de toekomst en niet voor alleen de komende drie jaar. Maar goed ik hoor daar graag een antwoord op. Ten aanzien van de KPI's zwemwater sluit ik me helemaal aan bij ook de woorden van mijn collega van Water Natuurlijk. En wij zouden graag die PI toch wel terug terugzien, want wij vinden dat een erg fijne PI om ook mee te sturen. Vele fracties hebben het woord hebben gezegd dat ze niet zaken willen afwentelen op de volgende generaties. Dat doet mijn CDA hart doet dat goed, want een van de grondtonen van het CDA is toch rentmeesterschap. Dus ik ben blij dat het CDA-gedachtegoed breder hier gedeeld wordt dan alleen in mijn persoon en die van mevrouw Koop. Dus wat dat betreft zullen wij initiatieven om dat duidelijker neer te zetten zullen we ook steunen. Waterkwaliteit is heel veel over gezegd dat het inderdaad goed is dat er veel investeringen komen en we hopen dat het inderdaad ook dat daadwerkelijk wat gaat opleveren. Klimaatneutraal volgens mij heb ik het zo gelezen 2050 2035 dat is dat het 2050 dat echt klimaatneutraal moeten zijn, maar dat het streven is om 2035 dat al te halen. We vragen ons wel af of we het nu voldoende doen, want we zien eigenlijk de CO2-reductie zien we langzamerhand teruglopen en ja 2035 is, komt vrij snel dichtbij. Dus ja doen we wel voldoende, halen we dan inderdaad 2035? Dat streven wat we met ons allen hebben uitgesproken. Maar we plaatsen ook wel weer een kanttekening bij klimaatneutraal daar zijn we op zich helemaal voor, alleen moeten we ook wel zorgen dat we niet al te veel afhankelijk zijn van duurzame energiebronnen, van elektriciteit, want op het moment dat bijvoorbeeld inderdaad door een cyberaanval ons elektriciteitsnet uitvalt, moeten wel voldoende gestand staan om ook inderdaad het water nog te kunnen wegpompen. Dus we zouden in ieder geval wel zeggen nou ga streven naar inderdaad klimaatneutraliteit, maar zorg er wel voor dat als er misgaat dat je dan ook inderdaad wel je taken nog kunt vervullen. Als laatste wil ik even ingaan op de krapte op de arbeidsmarkt en wat daarover gezegd wordt, dat dat toch een van de punten is die toch een heikel is voor Delfland. Wij denken dat het goed is om daar wat beter en wat dieper over na te denken. Hoe gaan we dat aanpakken? En in het coalitieakkoord stond onder andere dat er een strategisch personeelsplan zou komen en we vragen of dat plan ja of dat of we dat binnen nu en een jaar kunnen verwachten, waarin dus ook aangegeven staat zo van ja hoe gaan we die krapte op die arbeidsmarkt hoe gaan we daar mee om. Ik trek meteen ook de beantwoording van de schriftelijke vragen hierbij over de mbo'ers, want daarin staat dat Delfland een balans zoekt tussen praktisch opgeleide en theoretisch opgeleide mensen. We hopen ook dat dat in het personeelsplan ook terugkomt, want we zijn namelijk van mening dat Delfland een sterke behoefte heeft aan veel praktisch opgeleide mensen. We hebben er gelukkig al heel veel in dienst zoals u al heeft beantwoord, maar ik denk dat het goed is om Delfland wat meer in de kijker nog te spelen voor deze groep. Het lijkt ons goed om dat ook zo naar buiten toe uit te dragen, zodat wij die goeie mix tussen theoretisch opgeleide mensen en praktisch opgeleide mensen in de toekomst ook kunnen behouden. Dat waren mijn punten.

De voorzitter: Helder, heer Jansen. Ik zie een interruptie van de heer Kiela. De heer Kiela gaat u gang.

De heer Kiela: Als u over een back-up voor duurzame energie praat, waar denkt u dan aan?

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Nou waar ik aan denk, is dat je toch bijvoorbeeld dieselaggregaten behoudt. Niet om te gebruiken maar wel omdat op het moment dat je bijvoorbeeld helemaal geen energie geen elektriciteit meer hebt, dat hele elektriciteitsnet platligt, dat je dan toch bijvoorbeeld overtollig water kunt wegpompen. Dat is

eigenlijk de combinatie tussen enerzijds proberen zoveel mogelijk inderdaad duurzame bedrijfsvoering te hebben en anderzijds ook gewoon nadenken over de risico's en de gevaren die we gewoon lopen als je kijkt naar de wereldwijde spanningen en verhoudingen die er zijn en misschien kunnen komen.

Voorzitter: De heer Kiela, wilt u daar nog een reactie op geven. Gaat uw gang.

De heer Kiela: Maar het is niet, Dril baby Dril.

De heer Jansen: Nee absoluut niet nee. Dan moet u toch echt aan de overkant van de Atlantische Oceaan zijn.

Voorzitter: Goed. Dan komen we bij mevrouw De Jong van de VVD gaat uw gang.

Mevrouw De Jong: Dank u wel voorzitter. Voordat ik namens de VVD inhoudelijk op de begroting reageer wil ik eerst net als de fracties voor mij, de organisatie en het college bedanken voor het werk wat zij hebben gedaan. Dat is een mooi stuk. Is hard gewerkt, dat is zichtbaar. En nou de fractie deelde die mening ook. De begroting is nog niet geheel zelfstandig leesbaar, maar daarover later meer. Voor nu de complimenten voor de wijze waarop deze begroting is opgesteld en vormgegeven. Over de inhoud heeft de VVD een aantal vragen en opmerkingen die zij graag aan het college wil voorleggen. De VVD is blij met de gematigde ontwikkeling van de belastingen, desondanks zien we dat jaar op jaar de kosten van Delfland stijgen en deze stijging gaat veel sneller dan ontwikkelingen van lonen en de prijzen. In diezelfde voorgaande stijgingen zagen we terug in de kader nota en in de meerjarenraming, nu ook in de meerjarenraming. Echter zien wij geen toename van activiteiten of werkzaamheden. De VVD wil dan ook graag weten – Kan het college aangeven hoe zij deze kostenstijgingen gaan pareren. Na publicatie van de kader nota wilde de lokale media dat belastingen voor huurders en enkele fracties hebben het hier ook al genoemd, meer dan 10 procent zouden stijgen en dat de kosten voor bedrijven niet of nauwelijks omhoog zouden gaan. Op pagina 54 van de begroting staat echter iets heel anders. In het wel met voorbeeld profielen, staat vermeld dat een minimale stijging van 1,3 procent voor huurders en een veel hogere stijging voor van bijvoorbeeld 3,5 procent voor glastuinbouwbedrijven. Deze informatie staat haaks op beeld wat eerder door sociale media is geschetst. En daar lijkt er of sprake te zijn van nepnieuws of de informatie uit tabel klopt niet. En de VVD wil heel graag weten wat is nu het kloppende beeld en hoe gaan we een en ander rechtzetten naar of intern of naar buiten in de media. Waterkwaliteit en klimaatveranderingen ook wij gaan dat punt natuurlijk aanstippen. Met betrekking tot mitigatie zet Delfland in op klimaat neutraliteit in 2035 en energieneutraal in 2025 en wij vragen ons af, gaat dat laatste lukken. Zijn straks echt in 2025 energieneutraal of zijn er toch nog beren op de weg. In het coalitieakkoord is opgenomen dat Dijkgraaf en Hoogheemraden blijven werken met verzamelkredieten en dat wordt gestreefd naar een kwaliteitsslag in de rapportages. De VVD juicht zich toe en is zeer blij met de actualisering van de vier investeringsplannen en verzamelkredieten in dit besluit. De toelichting blijft echter beperkt, tot het benoemen van krediet nummers en bedragen. Als een uitgebreide toelichting vooruitlopend aansluitend op de project rapportages, zoals we dit zien bij de Burap en de jaarrekening wordt toegevoegd aan het begrotingsvoorstel. Kan deze geheel zelfstandig leesbaar worden? Kunnen Dijkgraaf en Hoogheemraden toezeggen dat bij de volgende begroting een duidelijke toelichting als bijlage zal worden toegevoegd. Dat waren de opmerking en vragen vanuit de VVD.

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Jong. Ik kijk even naar het college. Bent u zover voor uw eerste termijn of wilt u even schorsen? Of gaan we door? Wie kan het woord geven? De heer Daverveldt nog niet? Gaat uw gang de heer Daverveldt, voor uw eerste college.

De heer Daverveldt: Dank u wel voorzitter. Ik kijk even terug, de heer Kiela heeft een aantal vragen gesteld over de ambtelijke taakstelling en over het personeelstekort. Personeelstekort is natuurlijk niet iets nieuws, dat speelt bij alle organisaties en dat heeft u ook afgelopen jaren ook veel over kunnen lezen. Dus wij zeggen eigenlijk nog steeds hetzelfde als ook andere keren. Het lukt ons om mensen te werven, het kost wel meer moeite en we hebben er dit jaar ook wel rekening mee gehouden om ervoor te waken dat we bewijze van spreken ook aan de personeel kant alle vrije ruimte gaven. U heeft in de begroting gezien over de vier knoppen en we hebben dit jaar bewust geprobeerd te kiezen om eigenlijk de taken uit te kunnen voeren door scherper te prioriteren met de mensen die we hebben. Omdat ze toch anders zien dat het steeds moeilijker zou worden. Wat belangrijk is, is dat bij de taken of de doelstellingen die wij in deze begroting hebben aangegeven, dat wij rekening houden en dat die gebaseerd zijn op onze verwachtingen ten aanzien van het personeel, dus die twee dingen zijn wel met elkaar in overeenstemming consistent. U stelde ook een vraag, is er een taakstelling van 900.000 euro is dat dan niet strijdig met zoals u dat zei, meer personeel? Het punt is dat wij een taakstelling ook hebben om gewoon daarmee nadrukkelijk nog meer te gaan kijken hoe wij efficiënter kunnen werken, zodat we de taken in feite met minder personeel kunnen uitvoeren. In ieder geval die personeel stijging die anders nodig zou hebben, kunt voorkomen. Het is niet eenvoudig, maar mag duidelijk zijn er is een duidelijk commitment van het college om op die manier uitvoering te geven aan deze begroting, dus de taakstelling is daar niet strijdig mee. Dan ga ik even door er waren –

Voorzitter: Een interruptie van de heer Kiela

De heer Kiela: Dus als ik het goed begrijp, is er sprake van een soort dubbeldoelstelling. Enerzijds minder personeel. Vanwege een soort, hoe zou ik dat noemen? Bezuiniging toch en anderzijds meer personeel gericht op de toekomst? En die twee die probeert u tegelijkertijd gekoppeld uit te voeren. Begrijp ik het dan goed?

De heer Daverveldt: Ik zou het iets anders formuleren. Misschien heb ik niet duidelijk genoeg net aangegeven. We hebben een bepaald takenpakket hier voor ons liggen om deze doelen te behalen en daar hoort een bepaald personeelsbestand bij en wij weten daar zitten ook vacatures bij. We weten het kost ons veel moeite om die mensen te vinden. Het lukt uiteindelijk wel maar het kost wat meer tijd en als je dat allemaal rekening brengt dan zijn de taken die we willen uitvoeren, zijn consequent met onze verwachtingen ten aanzien van het personeel. We hebben er dus voor gekozen om niet heel veel personeel het personeelsbestand verder echt uit te gaan breiden, zoals we dat andere jaren gedaan hebben. En de taakstelling is een financiële taakstelling. En dat komt er eigenlijk op neer dat wij zeggen, we kijken continu hoe wij zaken beter efficiënter kunnen uitvoeren. En dat is ook nodig omdat je anders wel degelijk ja tegen pijnpunten aan zou kunnen lopen. Dus het is je moet het geïntegreerd zien.

De heer Kiela: Wel een hele lastige balans.

De heer Daverveldt: Het is niet makkelijk. Dat heb ik ook aangegeven, maar wij gaan er wel voor.

Voorzitter: Goed, volgende beantwoording de heer Daverveldt.

De heer Daverveldt: Even kijken. Volgens mij is er ook een vraag gesteld over toezicht en handhaving. Dan moet ik even kijken wie – Ik zoek even – Dat was de heer Heijboer, dank u wel. Wij hebben dit jaar ingezet op meer fte's voor toezicht en handhaving en die inzet is ook zodanig gedaan om extra capaciteit in te kunnen zetten voor de risico gestuurde aanpak. Concreet heeft dat dit jaar geleid tot een uitbreiding van drie fte's. In de begroting zijn we niet verdergegaan in groei. Wat we wel gedaan hebben. Dat is gewoon de allocatie van personeel zodanig gedaan dat er effectief meer handhavingscapaciteit beschikbaar is voor de glastuinbouw.

Dus dit jaar drie FTE erbij, volgend jaar niet verder erbij. Maar we blijven wel alle alloceren. Verder was er een vraag gesteld volgens mij door de heer Jansen over strategisch personeels- plan. Er zijn natuurlijk plannen maar dan raken we wel heel erg de ambtelijke uitvoering, dus als u geïnteresseerd bent om beter te begrijpen van hoe zeg maar de inzet gedaan wordt, dan kunnen we bewijze van spreken volgend jaar daar een informatieve brief over sturen. Maar ik denk dat het ook gewoon belangrijk is, u geeft de kaders aan waarbinnen zeg maar die taken moeten worden uitgevoerd en dan is zeg maar de vertaling daarvan een strategische personeels- plan is echt een ambtelijk iets.

Voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Jansen.

De heer Jansen: U heeft het heel goed verwoord hoor. Ik wil ook niet gaan discussiëren over het op het personeels- plan, strategisch personeels- plan. Maar ik vroeg me alleen af dat wordt daaraan gewerkt, wanneer komt dat gereed. En als u daar inderdaad in een brief een korte samenvatting van kunt maken volgend jaar, dan vind ik dat prima. Die kaders waar het over had. Nou die heb ik net gegeven, dus hopelijk kunt u dat verwerken in dat plan.

Voorzitter: Dat is de vraag, wordt er iets verwerkt in een plan, oké helder. De heer Daverveldt vervolg uw beantwoording.

De heer Daverveldt: U citeerde volgens mij ook uit een antwoord op schriftelijke vragen over de inzet van mbo'ers. En wij staan helemaal achter het feit dat er een goede balans moet zijn. Dat is ook gewoon de praktijk en ook daar zullen we blijvend informeren hoe die inzet is. De realiteit is natuurlijk, uiteindelijk komt het op neer we willen de juiste man vrouw hebben op de juiste plaats en voor sommige dingen zul je meer theoretisch gescholden mensen nodig hebben. En voor andere dingen heb je juist mensen nodig die, hoe zal ik dat maar zeggen met de voeten ook in de klei kunnen staan. Ik heb dat wel eens vaker gezegd. Wij hechten heel erg aan het behouden van onze uitvoering kracht en gebied kennis en daar waar mbo'ers dat soort taken kunnen uitvoeren. Doen we doen wij dat zeker. Dan is er ook nog zijdelings volgens mij gevraagd over cyber. Zoals u weet zijn wij inderdaad ons goed bewust dat de wereld er bepaald niet veiliger op geworden is met alle Go politieke spanningen en dat cyber risico's inderdaad continu aandacht vragen. Dus we zijn ook specifiek aan het kijken wat wij verder kunnen doen om onze robuustheid in geval van een cyber aanval, hoe we dat verder kunnen verbeteren. We hebben dat kan ik ook zeggen, ik heb bij de mededeling had ik een opmerking over een grote systeem oefening die we deze week gedaan hebben. De maand hiervoor hebben we ook een oefening gedaan met een cyber incident. Dus het heeft het heeft veel aandacht.

De heer Jansen: Mijn punt was inderdaad van we kunnen steeds efficiënter, steeds beter worden enzovoort. Maar hou rekening ermee dat er ook risico's zijn bij inderdaad, na het inzetten op bijvoorbeeld alleen puur duurzaam en dat je ook altijd dan nog iets achterom moet houden, maar dat heeft u goed in de smiezen denk ik.

De heer Daverveldt: Ik krijg net nog een seintje dat ik nog een vraag van mevrouw Dijkshoorn vergeten ben van BBB. Wij zijn inderdaad aan het voorbereiden, een herziening van de waterschap verordening om invulling te geven aan een motie die een tijd geleden is ingediend voor compensatie van verharding. U weet het, die concept verordening heeft ter inzage gelegen. Daar zijn veel reacties opgekomen. Dat dat nemen wij natuurlijk heel serieus. Dat betekent ook dat waar het oorspronkelijke plan was om aan de VV de herziene waterschap verordening deze maand voor te leggen, hebben bewust voor gekozen om dat niet te doen, omdat wij zeg maar het omgaan met die zienswijze kost meer tijd. Dus de bedoeling is dat wij met een voorstel komen hoe we die verharding compensatie willen regelen. Met uw motie indachtig in de VV in februari willen voorleggen.

En ik denk dat ik daarmee de vraag beantwoord heb. Ik kijk even ook naar collega Koop. Gaat in op waterbodem sturend of wil je dat ik daar nog op een opmerkingen over maak? Nou nog een opmerking over waterbodem sturend. Zoals u weet ben ik coördinerend portefeuillehouder, wij gaan onverminderd door met de invulling geven aan waterbodem sturend. Ik weet, dat uitlating van minister Keizer veel reuring hebben gegeven in de media. Dat is ook met name volgens mij door andere organisaties op een bepaalde manier gevreemd. Ik weet ook dat onze voorzitter van de Unie van waterschappen kort daarna ook in contact geweest met het ministerie om toch nog eens een keer duidelijkheid te krijgen hoe kijkt het kabinet hier tegenaan? En mijn interpretatie is dat waterbodem sturend ook bij dit kabinet nog steeds belangrijk is. Het is waar, ze geven er iets andere woorden aan rekening houden met en sturend. Uiteindelijk denk ik ook we moeten oppassen dat we niet in hele tekst exegeses overvallen, het gaat er uiteindelijk om wat wij doen. Wij weten heel precies voor Delfland hoe wij invulling willen geven aan waterbodem sturend en wij houden de vinger aan de aan de pols. Via de Unie met de manier waarop het ministerie daarnaar kijkt.

Voorzitter: Mevrouw Koop wilt u iets toevoegen? Gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Dank u wel voorzitter. Ik was vandaag net als sommigen van nu op het Delta congres en daar werd ook echt expliciet gesproken over water en bodem sturend en hoe we dat ook met elkaar vorm en inhoud kunnen geven. En juist die principes van niet afwentelen kwamen ook expliciet aan de orde. Waar ik ook in de deel sessie, waar ik ook heb zien zitten. Dus ik heb er alle vertrouwen in dat dat goedkomt. Voorzitter, dank u wel dank.

Voorzitter: Dank voor de toevoeging. Ik even nog naar rechts. De heer Ouwendijk, kan ik het rijtje afgaan? Meneer Tieman, gaat uw gang.

De heer Tieman: Dank u wel voorzitter. Ik begin bij mevrouw Ritsma De Jong. Beren en tijgers op de weg ten aanzien van energie neutraliteit. In het document, de klimaat monitor van de Unie wordt echt een voorschot gegeven van 2025 gaan we niet redden en niet wij als Delfland. Nee. De waterschappen de bredere zin van het woord en er wordt ook de datum van 2027 genoemd. We hebben nu ook de PBL-cijfers gezien ten aanzien van wat we afgesproken hebben in de klimaatwet. Nederland heeft op dit moment een 35 procent reductie bewerkstelligd ten opzichte van 1990. Maar we lopen daarin toch enigszins uit de pas voor de doelstellingen. Er zijn twee fronten, zie je daar toch wat winstwaarschuwingen. Op dit moment ben ik nog heel positief dat Delfland daar toch een uitzondering op gaat zijn. Maar ik maak daar toch ook een ja slag om de arm. In hetzelfde rapportage van Delfland zien we ook dat de weersomstandigheden goed waren voor zo'n 26 terra joule om het toch even 16 terra joules toch even wat technischer te houden. Sorry 26. Een winturbine die we op de Hoekse baan gaan bouwen. Daar is net een akkoord vanuit de gemeenteraad van Rotterdam voorgekomen. Staat nog wel in de lijn net buiten die scoop van 2025, partijen hebben in verzet echt om naar de Raad van State te gaan. Zo ook is de kans erg groot dat partijen dat hier gaan doen. Ondanks een zorgvuldig doorlopen stakeholders proces. Maar zo'n winturbine is 62 terra joule van onze totale finale energiebehoefte van rond de 500 terra joule. We hebben hier ook te maken met weer afhankelijkheden die best wel significant zijn. Het is niet iets kleins. Ik heb hier voor mij een heel maatregelenpakket van zaken die we op dit moment nog aan het uitlopen zijn. Daar wil ik eigenlijk, volgend jaar om deze tijd hebben we ook weer een nieuwe klimaat en energie monitor. Zijn we weer een jaar verder, hebben weer onze projecten kunnen opleveren en dan weten we ook hoe dicht we erbij zijn en wat we allemaal nog nodig hebben. Ik wil graag wel een voorbehoud maken dat we niet nog extra inspanning doen voor rapportages, maar dat we in de pas lopen. Met de systematiek die we met de Unie hebben afgesproken. Want zoals jullie dat wellicht ook zien we hebben ook iemand moeten aannemen voor al die rapportages. Die hebben ook woon-werkverkeer erbij

gekregen. Dus dit is best wel een behoorlijke exercitie qua administratie massa balansen die getekend moeten worden volgend jaar om deze tijd hebben wij het over zich van 2024 en dan zou ik graag met u het gesprek willen aangaan van hoe ziet het erbij. Dan kan ik misschien ook een stormvlag gaan hijsen maar op dit moment hijs ik een groene vlag we gaan 2025 redden. We zitten daarop koers. Dan zou ik dat zo willen neerzetten. Ten aanzien van de opmerking van mevrouw Wessels. 2035 2050, laat één ding duidelijk zijn als daar verwarring ontstaat. Dat is niet goed. Daar moet eenduidige communicatie zijn. Dus ik zal daar nog een scherp op zijn. Maar de resultaatverplichting is 2050. De inspanningsverplichting is 2035 en dat gaat een enorme inspanning vergen van deze organisatie. We gaan het komende jaar een strategie voor klimaat neutraliteit maken, net als dat we ook een strategie voor energie neutraliteit hebben gemaakt. Daarop volgt een uitvoering agenda, maar we weten ook dat ten aanzien van bijvoorbeeld een enorm aspect in die klimaat neutraliteit, lachgas en methaangas is in verband met een multiplierefect. Een vermenigvuldigingsfactor die enorm is en daar staan wij en we kijken ook heel goed naar wat andere waterschappen hierin doen staan we echt nog enigszins aan het begin van veel onderzoek, dus wij zijn op dit moment een van de drie waterschappen die een zuivering leveren waar zowel in de gasfase als in de vloeistoffase gedurende diverse jaren gemeten gaat worden. Maar dat is niet alleen dat wij gaan nog verder, wij doen het ook op de harnas polder in de schoorsteen. Een tweede aspect met allemaal stakeholders, twee paralleltrajecten en die informatie en dat is niet binnen een week klaar, gaat ons inzicht geven voor handelingsperspectief en daar hoort ook een euro bij. Wat zal dat dan allemaal gaan betekenen? En wat is misschien het laaghangende fruit wat is middelhoog hangend fruit, wat is hoog hangend fruit dus in die geleidelijkheid wil ik daar meenemen. Alleen we moeten nu ook echt even gaan meten en dat gaan we ook doen. Vandaag is die meter bijvoorbeeld op de polder live gaan. Nou dat continu proces. Dan ga ik naar de heer Vissers, ten aanzien van winnen wat van waarde is als daar een zin in staat van dat daar geen ambitie uit zou spreken. Dan ga ik daar nog eens kritisch naar kijken. Maar we zijn CO2 aantal vloeien op de Houtrust, waar echt mensen nog steeds van heel de wereld hier naartoe komen. Om te kijken hoe we dat doen. We zijn met Aqua Minerals bezig om die negatieve business-case enigszins positief ook te krijgen. Daar hebben we vijf jaar de tijd voor met elkaar uitgetrokken. Om dit weer te herijken. Ik heb hier het boekje winnen wat van waarde is. Dat staat nog steeds op mijn bureau om te kijken wat we kunnen doen. We zijn bezig met HVC om fosfor te gaan vermarkten. 2027 willen we met de zeven waterschappen fosfor gaan vermarkten dat heeft te maken met geopolitiek. We halen het op dit moment uit China, we halen op dit moment uit Marokko. Het is een kritische grondstof maar of die prijs allemaal zo interessant zal zijn, maar we gaan het toch doen. We gaan het toch verder mee. Ik heb daar ook een werkbezoek in Bottrop onlangs voor gedaan. Die zijn met hetzelfde daar bezig. En zo kan ik nog een aantal zaken neerzetten. Harkos bijvoorbeeld gaat nu mogelijk naar een opschaling fase, niet mogelijk, het gaat naar een opschaling fase ofwel in Bunnik, ofwel een wijk bij Duurstede, met als bijproduct één Biopolymeer. Wat je kunt gaan maken. Nou zo zijn we met allerlei zaken bezig. Dus als dat zinnetje nog aangescherpt moet worden met de woorden die ik hier uitspreek, met de brief die naar de VV is gegaan, dan zou ik daar nog eens een keer goed kritisch naar kijken. Want deze voorbeelden geven ook aan dat we niet alleen maar op een business-case zitten. Ik heb hier terugverdiend tijden die ook, ja wat dat betreft wat verder weg zijn. Die zitten niet op die vier jaar. Ik heb hier terugverdiend tijden van 12 tot 18 jaar en we gaan ermee verder. Nou die ambitie wil ik daar nog wat verder neerzetten. Maar we moeten het ook slim doen.

Voorzitter: Interruptie van mevrouw Wessels, gaat uw gang.

Mevrouw Wessels: Dank u wel, meneer Tieman. Ik wil u bedanken voor de serieuze goede inhoudelijke reactie voor wat betreft het terugdringen van de broeikasgassen. Zijn we heel blij mee, ook dat inderdaad een van de drie waterschappen zijn die daar goed aan het meten zijn. Veel dank daarvoor. U noemde verder nog het word je de euro's die daar dan ook aan moeten hangen. Ik heb nu nagekeken. Op pagina 47 van de begroting staat

dat investeren waterketen circulariteit, energie en klimaatneutraal staan we nog wel bedragen voor. 2024, 200 en voor 2025, 730. Maar dan nul euro voor 26, 27 en 28. De verdere jaren. Mijn vraag is, is dat omdat u in 2025 zoveel in investeert zodat er in 2026 en verder geen investering meer nodig is of ligt dat anders?

Voorzitter: De heer Tieman, wilt u daar op reageren?

De heer Tieman: Op dit moment zijn we echt nog in die verkenning we gaan echt een strategie opbouwen en dan kunnen we daar ook dus investering aan gaan koppelen zodra we weten wat daar mogelijk is. Dat is op dit moment nog onduidelijk hoe we dat gaan doen naast een aantal andere zaken om die CO2 te reduceren. U zag ook in de rapportage dat we vijf procent zijn gedaald. Maar willen we echt zoden aan de dijk gaan zetten om naar die nul te gaan? In 2035. We kopen groen gas in en dan moeten we daar gewoon meer duidelijkheid over krijgen. Daar komt dus ook een uitvoering agenda met een gekoppelde investeringsagenda.

Mevrouw Wessels: Hoort daar dan een wijziging bij van de cijfers op pagina 47?

De heer Tieman: Nee op dit moment wil ik daar eerst duidelijkheid over hebben wat dat dan gaat betekenen en dan kunnen we dat ook gaan invullen daar, want anders zijn het nu ook fictieve bedragen die we nu gaan invullen. En daar pakken we echt 2025 voor die periode om dat goed scherper te krijgen.

Voorzitter: Ik zie nog een interruptie van de heer Kiela.

De heer Kiela: Ik hoor de Hoogheemraad zeggen dat hij geen extra rapportages wil hebben. Ten aanzien van energie neutraliteit. Ik kan me er iets bij voorstellen, maar hoe constateren we dan op tijd dat we nog moeten bijsturen.

De heer Tieman: Wat dat betreft. Het is dan een rapportage die in de lijn loopt met de klimaat en energie monitor die we landelijk doen. Daar geven wij onze input aan met diverse ingenieursbureaus. Dat is niet medio volgend jaar dat is eigenlijk het dezelfde tijdstip als dat deze klimaat monitor is gekomen. Willen we het voor 2025. Wat de doelstelling is, moet je weer een jaar verder kijken. Maar ik gaf net aan van volgend jaar weten wat van 2024 gedaan. We komen er echt op dit moment al met rasse schrede naartoe, maar dan heb ik veel meer gevoel van hoever moeten we gaan opschalen of niet en wat zijn dan nog eventueel extra maatregelen die we zouden kunnen doen? Om dan die discussie met elkaar te voeren dan weten we weer veel meer, maar dan hoeven we niet een aparte rapportage in de zomerperiode op te gaan tuigen. Dan lopen we gewoon in de pas van eigenlijk het proces wat we nu hebben met de Unie om ieder jaar die klimaat en energie monitor cijfers boven tafel te krijgen.

De heer Kiela: U bent er dan wel van overtuigd dat we nog op tijd zijn als het niet redden?

De heer Tieman: Wat dat betreft een winturbine gaf ik net aan 62 terra joule, die loop ik dan niet zomaar in. Als de Raad van State zegt van nou doe toch maar niet. Dat is dan echt een pittige kluif aan de andere kant Hollandse Delta heeft ook een bittere kluif gehad, want daar zijn van de vijf 14 windturbines nog maar drie overgebleven, heeft in de media kunnen vernemen. Dus dat wordt dan wel wat. Maar dan hebben we wel de discussie met elkaar. Wat zijn dan nog de back up plannen die we hebben, moeten we die 2025 gaan loslaten. Ben ik helemaal niet voornemens. Op dit moment begrijp me niet verkeerd. Alle seinen staan op dit moment nog op groen. Om dat te gaan realiseren om dat ook te gaan halen. Maar ik wil tegemoet treden aan de oproep van, kunnen we nog een keertje scherp gaan kijken, hoe laat het is? Nou dat doen we dan met op basis van zo'n monitor en volgend jaar weten we ook nog weer meer hoe dicht het allemaal gaat worden of dat we

eigenlijk zeggen van, we hebben al een buffer ingebouwd, we gaan niet redden en er is geen extra actie nodig. Op dit moment heb ik geen signalen vanmiddag nog bevestigd, dat wij het niet zouden gaan redden. Nou hoe luxepositie is dat eigenlijk? Maar ik wil zeker een buffer met u bespreken. Volgend jaar weten we duidelijker. Iedere keer worden die cijfers beter, hoe dicht het allemaal gaat worden. Weersomstandigheden zijn daar ook gewoon van toepassing. Dus als we een beetje geluk ook hebben in het leven met de normale weersomstandigheid. Dan zou ik zeggen van daar zet ik nu chips op maar ik wil graag die discussie met u voeren als we nog een keer die cijfers duidelijker hebben en dat is dan om bij deze periode volgend jaar.

De heer Kiela: Ik hoor u eigenlijk zeggen, het kader van het rentmeesterschap heb vertrouwen.

De heer Tieman: Ja op dit moment ben ik de cijfers die ik allemaal zie en opus met elkaar. We hebben net een zonnepanelen park een paar maanden geleden opgeleverd van 16 terra joule en we zien nu ook de enorme stap van eigen opwek van 18 naar 60 procent. Dan ben ik daar erg positief over.

Voorzitter: Goed, vervolg uw bet volg uw betoog de heer Tieman. Uw beantwoording.

De heer Tieman: We zijn bezig, nog even over schoon en missie loos baggeren. Wat dat betreft zijn we in een groeimodel met onze toeleveranciers, wat behapbaar is. Dat wilde ik nog meegeven. We zijn bezig met materialen paspoorten. Er komen nog echt heel wat zaken voor de volgende fase, maar laten we die energie neutraliteit over de finish trekken. Wij gaan bezig zijn om ons te richten op de klimaat neutraliteit. Dat doen we dus eigenlijk al vanaf nu en dan is dat het volgende punt, zover wil ik eigenlijk even bij laat. Dank wel.

Voorzitter: Dank u wel de heer Tieman. De heer Boxmeer, dank u wel.

De heer Boxmeer: Ik wil in mijn beantwoording de drie thema's zoals ik die ooit uit het coalitieakkoord bij u hebt gepresenteerd verminderde emissie, water, natuur en beïnvloeden volgen en daarmee zal ik dan al uw vragen aan mij beantwoorden. Maar ik begin even met het de vreemde eend in deze en dat is de KPI-zwemwater en ik ben voornemens nog steeds de KPI-zwemwater niet meer op te laten nemen in de begroting, maar dat te doen via de Jaarrapportage. Dus de KPI verdwijnt niet alleen de verklaring en de toelichting kunt u dan lezen in het jaarrapport zwemwater. Die komt ongeveer op deze tijd uit. In dat verslag en in die informatieve brief staat veel meer informatie als wat nu hier in de begroting benoemd wordt. Dus ik meende daarmee u een voorstel te doen waarbij juist beter geïnformeerd werd rondom de KPI’s mocht het nou zo zijn dat u graag de KPI in de begroting wil houden. Ja dan is dat uiteraard ook mogelijk. Maar mijn beeld zou zijn omdat gezamenlijk in de Jaarrapportage te doen die altijd aan het einde van het jaar ontvangt. Wij hebben bij het verminderen van de emissies het afgelopen jaar heel veel tijd besteed rondom de glastuinbouw. Dat ging over de bewustwording vergroten, zodat wij nu rapporteren. Niet op Delfland niveau, maar op polderniveau. Dat wij in contact zijn met de sector, dat we praten over de license to operate sector die de discussie staat en dat het dus voor de sector van belang is dat de emissies die op dit moment plaatsvinden, zowel nutriënten als gewasbeschermingsmiddelen naar beneden moeten gaan. En dat betekent in 2027 dat KPI-toxiciteit inderdaad 100 procent moet zijn, er is geen emissie meer vanuit de glastuinbouw in het oppervlaktewater. De vraag of dat dan ook een jaartje eerder kan, dan wil ik allemaal wel een winstwaarschuwing voor afgeven als ik kijk nu naar de toxiciteit en norm afrij overschrijdingen zijn die dit jaar niet beter dan vorig jaar, is mijn verwachting, dus het wordt hard werken om ervoor te zorgen dat de emissie loze kas daadwerkelijk lekvrij is en niet een stickertje is voor iets wat het niet is. In de begroting heeft gelezen –

Voorzitter: De heer Boxmeer, u heeft een interruptie.

De heer Heijboer: Ja nog even extra toelichtende vraag, iets wat eigenlijk al gezegd heeft van uit contacten met de sector bent de weg van overtuigd dat elke kas in 2027 lekvrij is. Begrijp ik dat goed?

De heer Van Boxmeer: Nee. Ik committeer me aan het behalen van de KRW-doelstellingen die op mijn portefeuille liggen. Maar ik ben afhankelijk van 1500 ondernemers die zichzelf bewust moeten zijn dat hun license to operate ter discussie staat. Dat wil niet zeggen dat ik overtuigd ben dat dat gaat lukken voor de volle 100 procent. Ik geef aan dat dat is waar ik op stuur. En dat naarmate wij richting de 27 gaan, wij natuurlijk dwingender moeten worden in wat wel of wat niet meer kan. Maar ik zou graag zeggen dat ik de verantwoordelijkheid daarvoor opneem. Maar dat is een illusie. Dan heeft u in de begroting kunnen lezen rondom emissies wij ook extra aandacht gaan doen in de overige emissies. Dus u heeft al regelmatig van mij terugkoppeling gekregen rondom nutriënten verontreinigde gebieden dus het grasland gedeelte, het glas gedeelte. Maar we zullen ook moeten gaan kijken naar de overige stoffen en of daar een weg naar een risico gestuurde aanpak mogelijk is om te voorkomen dat we in elke sloot een meter moeten zetten. Dan rondom water natuur. De rivierkreeften, ik denk dat het voor iedereen duidelijk is dat rivierkreeft een groot probleem is dat daar ook nog heel veel bestuurlijke discussie over bestaat. Wij hebben een duidelijk standpunt rondom de verdeling van de verantwoordelijkheid. Ik heb de behandeling van de begroting van LVVN gevolgd en zag dat wat ik verkondigt, niet hetzelfde is wat de minister verkondigd. Maar het komt er allemaal op neer. Wie gaat nu aan de bak rondom die Rivierkreeften? Ik heb u toegezegd dat wij in januari komen met een aantal opties daar zit natuurlijk een nuloptie bij. We doen niks, dan kost het ook geen geld. Ik acht niet dat de meest waarschijnlijke optie en er zijn nog een aantal andere opties en die lopen op in de mate van opschalen en daarmee ook de kosten. Als ik nu al maar gelijk had ingeboekt. De meest duren, dan had u waarschijnlijk aan mij gevraagd. Ja maar als wij daar niet voor kiezen, wat doet u dan met dat budget? En daarnaast is het zo dat degenen met laten we zeggen het grootste ambitie er ook tevens toe leidt dat dan voordat die situatie plaatsvindt, er nog wel een aantal dingen moeten gebeuren die ook veel tijd kosten. Denkt u aan de Europese aanbesteding, het aanschaffen van allerlei vang middelen. Want dan praten we echt over grote bedragen. Het is dus de keuze van ons om die nu niet in de begroting te verwerken en de consequenties te trekken financieel op basis van de keuze die door u gemaakt wordt in januari.

Voorzitter: Een interruptie van de heer Jansen.

De heer Jansen: Ik ben het helemaal met u eens, dat u dat niet nu al opneemt in de begroting maar ik wil wel graag meegeven dat het ook belangrijk is om dit niet alleen zelf als Delfland alleen te doen, om dan heel duidelijk ook te kijken naar bijvoorbeeld naar ondernemers, naar inwoners, want ik denk dat er bij ondernemers bestaat er best wel veel vraag naar om zelf ook te kunnen handelen. Dat scheelt weer kosten voor Delfland. Maar ze zijn tevens vragen ze ook zo van, we willen wel heel graag weten hoe we dat al het beste kunnen doen. Die vragen en die noodzaak om zelf te handen die komen voort uit gewoon een stukje verantwoordelijkheid voor hun oever die ze gewoon netjes willen houden.

Voorzitter: Ik hoorde hier geen vraag.

De heer Jansen: Kunt u dat meenemen in uw in uw voorstel?

Voorzitter: Kijk dat is een vraag meneer van Boxmeer kunt u dat meenemen?

De heer Van Boxmeer: Daar is het antwoord nee op en ik zal u dat ook toelichten. Er is een hele discussie over wie verantwoordelijk is voor de Rivierkreeften en wij hebben gezegd wij gaan hier actie opnemen om onze water natuur te beschermen en daarmee hebben wij de scoop beperkt tot ons belang. En waar u naar vraagt

ik zou zeggen die vraag zou moeten stellen aan LVVN en ik wil niet flauw doen om het zo neer te zetten, maar ik heb wel het idee dat als wij hier nu grootschalig aan de bak gaan dat dan het ministerie zegt nou die waterschappen die zijn toch hartstikke goed bezig. Neemt u daar eens een voorbeeld aan en er ligt nu een motie van de SGP om het budget met 2 miljoen te vergroten rondom de rivierkreeft. En toen zei de minister zelf nou dat heeft niet zoveel zin. Het is echt veel meer als 2 miljoen, nou ik denk dat ze daar volledig gelijk in heeft en we zitten nu in de discussie. Maar wie is daar nou verantwoordelijk voor? Dus zodra ik buiten het beschermen van de water natuur gaat treden, voel ik me erg ongemakkelijk dat ik dan vervolgens een dik compliment ga krijgen van iemand met een vette rekening, om dat te doen. Dus ik hou het even bij de scoop zoals we die af hebben gesproken. Delfland komt met een voorstel voor het beschermen van zijn eigen water natuur en het beheersen van de rivierkreeft, ligt bij LVVN. En dat betekent dat dergelijke vragen vooralsnog eigenlijk naar LVVN toe moeten. Nou ja vind ik een flauw antwoord, maar ik hoop dat u begrijpt wat ik daarmee probeer duidelijk te maken.

Voorzitter: Vervolg uw beantwoording meneer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Dan was er een vraag rondom het realiseren van onze activiteit op het gebied van water natuur, ja zeker is dat een punt. U ziet ook in de begroting dat wij gaan, we hebben het maar genoemd, versnellen met de aanleg dus we gaan het pakket van het SGBP2N3 voor wat betreft aan te leggen natuurvriendelijke oevers evalueren of het mogelijk is überhaupt die uit te voeren voor 2027 en indien dat om allerlei planvorming elementen niet mogelijk is, te vervangen door alternatieven die wel uitvoerbaar zijn. En dan kunt u denken aan de eco kleuren koers, ecologisch baggeren, et cetera. En dat zal dan nu gepresenteerd worden medio 2025, zodat u zicht heeft op hoe wij uitvoeringen gaan geven. Om het voor 2027 allemaal te realiseren. Daar zit ook een kleine winstwaarschuwing bij. Ik informeer u dus over de aanleg van ngo's en over activiteiten die wij doen. Het is wel zo dat de effecten van die aanplant bijvoorbeeld van een natuurvriendelijke oever is pas na twee of drie jaar zichtbaar en hetzelfde geldt voor baggeren. Dus u zult niet in de volgende voortgangsrapportage al gelijk het positieve effect zien van een eventuele versnelling. Dat zal minstens twee of drie jaar duren. Maar goed er is wel aangegeven dat het uitvoeren van het pakket gezien wordt als gedeelte waarop we worden beoordeeld en dat na effecten meegenomen worden in de beoordeling. Dan het derde kopje beïnvloeden. De vraag werd gesteld. Met de nieuwe regering. En het beeld wat daar nu uit ontstaat, heeft het effect op onze KRW-doelstellingen. En daar is het antwoord nee op. Wij voeren ons coalitieakkoord uit en er zijn op dit moment geen aanwijzingen dat wij daarin gehinderd worden. Het is aan onszelf om die activiteiten op tijd en correct uit te voeren. Het rapport van de Universiteit van Utrecht is deze week een concept aan ons verstrekt uiteraard zodra dat definitief is, zullen wij dat en door ons inhoudelijk is behandeld, zullen we dat met u delen. Een van de focus punten voor 2025 is ook het beter benutten van bestaande regels en het maken van nieuwe regels. En daar zal dat rapport uiteraard voor gebruikt worden. Omdat dat rapport zal aangeven waar zijn nou mogelijkheden om te intensiveren of nog om maatregelen te treffen. Dus zodra wij de beoordeling hebben gedaan van het rapport, zullen wij dat met u delen en daarmee wil ik mijn inbreng beëindigen.

Voorzitter: Dank u wel, meneer Boxmeer. Ik zie nog een interruptie meneer Jansen. Gaat uw gang.

De heer Jansen: Aan het begin van uw verhaal had u het over de kap voor zwemwater en daarvan zei u, nou goed ik vind eigenlijk de evaluatie zwemwater vind ik – daarin staat alles die KPI, die voegt niet zoveel toe. Nou, zoals u heeft gehoord mijn fractie en ook andere fracties hecht toch wel waarde aan die KPI. Ik heb ook horen zeggen dat u zegt, ik heb op zich ook geen probleem mee om te laten staan dus mag ik dat als een toezegging zien dat hij gewoon blijft staan.

De heer Boxmeer: Nee, want ik zou zeggen als u dat met zijn allen zo vindt, dan volg ik de voorkeur voor de VV. Maar ik heb tuurlijk niet voor niks het voorstel gedaan om hem eruit te halen. Omdat ik zelf de overtuiging heb dat u beter bediend wordt vanuit het jaarrapport dan vanuit de PNC-cyclus. Maar als u dit ter stemming wil brengen –

Voorzitter: Ik zie nog een interruptie, gaat uw gang.

Mevrouw Abels: Voorzitter ik zou graag van meneer van Boxmeer toch nog even een reflectie willen hebben op onze vraag. Wat het college eraan gaat doen om voor te zorgen dat de begroting waterkwaliteit in 2025, inclusief de extra middelen die beschikbaar zijn gesteld. Ook volledig gerealiseerd kan worden. Kunt u daar nog iets over zeggen?

De heer Boxmeer: Ik denk dat ik dat beantwoord heb met de opmerking dat ik voor het plan van het versnellen medio 2025 bij u daarop terugkom. Met het plan en met het inzicht over hoe wij dit allen gaan realiseren voor 2027, zodat het effect kan hebben op de KRW. Overigens nu u toch het woord genomen heeft. Uiteraard komt in de voortgangsrapportage 2027 het functioneren of het presteren rondom de KPI-toxiciteit terug waar u om had gevraagd.

Voorzitter: Dat is nog 3 jaar wachten, maar het komt eraan. Ik wil graag door naar mevrouw Koop, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Dank u wel voorzitter. Het beperken van emissies, het lijkt wel de rode draad van deze vergadering. Er is al van veel kanten op ingegaan. Ik wil nog even ingaan op het emissie loos baggeren. Ik hoorde van de kant van de BBB daar toch wel wat zorgen over en ik hoop dat ik kan wegnemen. We doen dat niet van de ene dag op de andere dag. We hebben met watersector en de aannemers hebben een overeenkomst gesloten waarbij we hebben afgesproken dit woord een transitie pad of een ingroeimodel, een stappenplan, hoe je het ook maar wil noemen in klare taal. Dus het wil niet zeggen van nou van de ene dag op de andere dag moet er elektrisch gebaggerd worden. Daarmee zouden we ook onszelf in de vingers snijden. Want ja kan dan de sector voorzien in de opdracht die er ligt in het baggeren, we willen ook geen achterstanden oplopen. Dus in die zin is het nogmaals een ingroeimodel dat ook door de sector zelf als ambitieus maar haalbaar wordt gezien en de sector zelf ook wordt bestempeld als positief. Ook voor hun imago. Maak ik nog even een opmerking richting de heer Jansen. Die had het ook over de elektrische gemalen. En maken we ons daar dan niet heel erg kwetsbaar bij? En u zei al iets over de reserve pompen doe zo alsjeblieft niet weg. En hou ook je dieselgeneratoren achter de hand, voor het geval dat dat mogelijk is. Meneer Jansen, dat is precies wat we doen. Ik hoop hiermee de vraag te hebben beantwoord voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koop. We hebben de eerste termijn gehad. Behalve meneer Ouwendijk. Dus u krijgt nog even het woord voordat we naar het tweede termijn gaan. Meneer Ouwendijk gaat uw gang.

De heer Ouwendijk: Dank u wel meneer de voorzitter. Ik zal het, omdat u al dacht dat het voorbij was, ook mijn best doen om het zo compact als mogelijk te houden. Maar ik ontkom er toch niet aan om even een paar dingen goed naar voren te halen. Eerst even ten aanzien van de verzamel kredieten, heb ik een aantal mensen over gehoord. De heer van Den berg die begonnen als eerste spreken mee. Ik onderken, want ik vind namelijk zelf dat wij bij het aanbieden van de begroting relatief weinig informatie aanbieden over die verzamel kredieten. En mijn toezegging zou aan u zijn om bij de eerstvolgende begroting volledige project rapportage bij te sluiten en dat we over bijzonder grote projecten en dan heb ik het over investeringsprojecten niet over onderhouds- projecten, want onderhoud is iets wat wij gewoon ons dagelijks werk doen. Maar voor

bijzondere investeringsprojecten dat we die op een andere manier voorleggen. En dan wil ik niet vervelend doen om te zeggen. De vergulde hand is een investeringsproject. Want het is logisch dat we dat soort projecten individueel voorleggen en dat die niet in de projectfinanciering voor de waterketen terechtkomen. Maar de informatie bij de begroting persoonlijk vind ik heb ook wat summier en ik vind dan graag wat uitgebreider bij doen en ik zou dan dus de toezegging willen doen dat we in ieder geval bij de eerstvolgende begroting tenminste op het niveau komen van wat we nu doen bij de jaarrekening en bij de Burap. Waar een project reportage – En over die project rapportage zijn ook normaal opmerkingen te maken. Maar daar werken we ook aan, dus dat het informatienieuws verder omhooggaat en dat u als VV straks ook gewoon het idee ook daarbij u bestaat, dat u goed in staat bent om aan de voorkant de kader cellen de rol in te vullen. En achteraf goed aan te geven want daar controle matig in aan te geven valt. En dan doe je recht aan een aantal dingen dan geef je de organisatie de ruimte zoals meneer Lont zei, om een redelijke wendbaarheid te hebben om goed te kunnen reageren op de actualiteiten en anderzijds toch ook een stevig systeem van controle en verantwoording in te bouwen. Dan zijn er wat algemeen opmerkingen gemaakt over kabinetsbeleid. Nou daar kunnen we kort over zijn. Daar zijn als waterschap een zelfstandige uit uitvoeringsorganisatie wij zorgen voor onze eigen middelen, we voeren onze eigen taak uit. En het feit dat er in Den Haag veranderingen zijn. Die zullen natuurlijk niet direct hier merkbaar zijn, als er echt zaken zijn die met wettelijke middelen op waterschappen druk wordt. Ja, dan hebben we natuurlijk niks anders te doen als te volgen. Maar tot die tijd blijft gewoon overeind staan wat wij als waterschap en als waterschap in dit geval onszelf als doel gesteld hebben in een coalitieakkoord hebben opgenomen. Nou dan zijn er wat opmerkingen gemaakt. De heer Kiela begon er mee, maar ik heb ook de heer Heijboer daarover gehoord en andere met betrekking tot de tarieven. Als je naar de glastuinbouw kijkt dan is het toch wel vrij eenvoudig. In de wet is geregeld wat eerlijk gerekend mag worden. En dat is precies wat wij ook doen. Dus een aantal vervuilingen heden per bedrijf en watersysteem heffing op basis van de bebouwing die niet agrarisch is. Dat is zoals de wet op dit moment is ingericht en voor nog veranderd tot op 1 januari 2026. Nou dat geeft me tegelijkertijd de gelegenheid om aan te geven. Dat ze met betrekking tot de nieuwe kosten toedeling vordering. Heb ik al eerder aangezegd zo vroeg als mogelijk hiernaartoe komen en waarom zeg ik zo vroeg als mogelijk, het is eigenlijk een beetje overdreven omdat te doen voordat de eerste kamer klaar is. Ze zijn nog net niet klaar, maar zodra ze klaar zijn en dan komen voorstellen dat dat nog dit jaar gebeurt en dat wij dan ook direct in januari beginnen te spreken over de kosten toedeling vordering voor 2026. Er zit er een hele hoop nieuwe dingen bij daar zullen we ook met alle kennis voor moeten nemen. Mevrouw Dijkshoorn maakt nog opmerking van nieuw en oud, daar had ik eigenlijk meer van verwacht. En ik denk dat die verwachting ook terecht is. De tijd die ligt tussen de Kamernota en de begroting, is voor ons te kort geweest om goed die doelstelling die we voor onszelf neergelegd dan om die in te vullen, dus die gaan we richting de kader nota voor 2026 gaan we die invullen. Dat betekent dat in het eerste halfjaar komen we met de nadere duiding van de taakstellingen die we daarin opgenomen hebben. Het woord duurzaamheid. Wat staat er in één woord voor duurzaamheid is een containerbegrip. Daar kun je natuurlijk heel veel dingen aan ophangen. Ik vind opmerkingen van mevrouw Dijkshoorn. Meneer de voorzitter. Die vind ik zeker sympathiek en ik hecht zelf nogal aan het oud Nederlandse woord wat in Zuid-Afrika nog veel gebruikt, het woord voor duurzaamheid. En dat is gewoon vol houdbaarheid. Dat betekent dat je, als je het op die manier doet, dat je het ook kunt blijven doen. En dan doe je omdat het beter, veilig en dat soort dat soort termen. Maar we zullen eens kijken of we in onze communicatie in begroting of met dat woord duurzaamheid nog wat nog wat anders zouden kunnen. Dan toch nog een winstwaarschuwing. Ik ben blij dat de meeste fracties vaststellen dat de schuldenpositie terugloopt. Dat is natuurlijk een gevolg van het beleid vervoer en dat leidt ook dan tot een lagere NSQ. Maar de winstwaarschuwing is dat dat natuurlijk niet in de toekomst zo blijft. Dat laten we ook een beetje zien aan de hand van de meerjarig ontwikkeling, op het moment dat we echt in moeten gaan investeren en denken in dit geval aan de vergulde hand dan schiet natuurlijk ook dat investeringsniveau weer naar boven toe. Dat wil niet

zeggen dat we dan helemaal door die 250 procent heen schieten maar er komen dan wel richt richting dat getal weer en misschien iets eroverheen dat hangt er een beetje vanaf. En dat is tegelijkertijd een goede reden om te reageren op de vraag van het nou of hebben we het over prognoses? Ja we hebben het over prognoses en op basis van de gegevens van vandaag en dat kan morgen, dat zal iedereen begrijpen, natuurlijk gewoon anders zijn. Dan de vraag van de heer Jansen met betrekking tot drie jaar kan ik niet helemaal volgen en ik zal toch proberen om iets van een van een duidend antwoord te geven. Wij kijken voor de strategische investeringsagenda na een veel langere periode. We kijken naar 2040. En dat doen we om vast te stellen of het beleid wat wij voeren vol houdbaar is, duurzaam is als ik het zo mag zeggen, dus die drie jaar die kan ik nemen plaats. Een andere opmerking die ik in dit verband nog zou willen maken, is dat we spreken hier in principe over de begrotingen. Die stelt ook vast en die meerjarenraming en alle gegevens die verder in de toekomst kijken die zijn indicatief, die zijn alleen die zijn zeker van belang. Laat ik het zo even zeggen. Voor de toezichthouden, daar zijn ze meer dan indicatief voor, maar ik denk dat u zo gewoon als indicatief getal moet beschouwen. Ik denk dat hiermee de vraag van de heer Jansen is beantwoord.

Voorzitter: Ik zie knopje branden. Dus ik denk dat de heer Jansen wil interrumperen. Heeft u een vraag of een vervolg vraag?

De heer Jansen: Ik heb een hele concrete vraag die heb ik net ook al gesteld, maar nu die extra toevoeging aan die verzamel kredieten dat geldt dus voor een voor een lange periode?

De heer Ouwendijk: Dat geldt voor de hele periode waarin het project loopt. Die worden niet per se in dat jaar afgewikkeld te worden want dat is namelijk een van de voordelen van het verzamelkrediet dat die over jaren heen getild worden zonder ingewikkelde dingen hoef te doen.

De heer Jansen: Dus niet alleen voor de eerste 3 jaar.

De heer Ouwendijk: En dan de vraag van mevrouw Ritsma, met betrekking tot de stijgingen van jaar op jaar. Ik onderstel dat daarmee zeg maar de uitzetting van de begroting bedoeld wordt, voor zover dat die groter is dan de prijsontwikkeling. We zijn in huis aan het kijken wat daar eventueel de reden van zou kunnen zijn en daar komen we in de loop van 2025 komen we daar een keer op terug in het kader van verantwoorde financieel ontwikkeling. Dan opmerking met betrekking tot nepnieuws. Dat is niet ingewikkeld. Wij gaan er niet over wat de pers schrijft, maar waar wij wel overgaan, is de reactie op dat soort berichten. En ik heb er ook het volste vertrouwen in dat onze afdeling communicatie daar op de juiste wijze op reageert en op gaat reageren.

Voorzitter: Een interruptie van mevrouw Dijkshoorn, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn: Dank u wel Hoogheemraad. Het persbericht is namelijk door een andere fractie hier uit ons midden verspreid. En misschien kan die fractie geven of die een nieuw persbericht gaan sturen en dan de correctie van de 10 procent misschien aanpast, want het was niet vanuit Delfland verstuurd, maar door een andere fractie. En dat is een verkeerde framing misschien.

De heer Ouwendijk: Dat is geen vraag aan het college, meneer de voorzitter. Dus die laat ik –

Voorzitter: Misschien kan mevrouw Dijkshoorn in het tweede termijn de partij aanspreken en daarna antwoord dan van vragen. Had u nog vragen staan meneer Ouwendijk?

De heer Ouwendijk: Ik denk dat ik de vragen zo beantwoord heb. Meneer de voorzitter, dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we de eerste ronde van de eerste termijn van zowel commissie als de Hoogheemraad gehad. Is er behoefte voor een tweede termijn, ik zie heel veel mensen klikken. Zullen even daarvoor schorsen is dat handig, ik zie ook heel veel mensen toch even behoefte hebben om toch even wat te drinken. Dan schorsen de vergadering voor 10 minuten… Goed commissieleden ronde twee. Iedereen opgefrist, wat gedronken gaan we door naar het tweede termijn. En als jullie het goed en dan ga ik aan de linkerkant beginnen. Mevrouw De Jong. Bent u er klaar voor? Gaat uw gang.

Mevrouw De Jong: Ik heb verder ook geen opmerkingen voor het twee termijnen.

Voorzitter: Meneer Jansen CDA.

De heer Jansen: Ik dank ontzettend het college voor het beantwoorden van al mijn vragen en ook aanvullende vragen en ik heb verder geen enkel punt voor de tweede termijn.

Voorzitter: Grandioos. Meneer Lont.

De heer Lont: Ook ik was over het algemeen blij met de uitgebreide toelichting van het college.

Voorzitter: Fijn te horen. Mevrouw Wessels, partij voor de dieren gaat uw gang.

Mevrouw Wessels: Ook dank voor het beantwoorden van de vragen en verder geen inhoud voor de tweede termijn.

Voorzitter: Mevrouw Abels.

Mevrouw Abels: Ook ik dank voor de toelichtingen antwoord op de vragen en wij hebben verder ook geen inbreng voor het tweede termijn.

Voorzitter: Dan komen we bij de heer Vissers, van Water Natuurlijk.

De heer Vissers: Dan moet ik toch teleurstellen. Wij hebben wel een en ander opmerking voor de tweede termijn. Hartelijk dank voor de beantwoording van de vragen. De prestatie indicator voor zwemwater. Ik vind het niet geheel overtuigend, want we hebben ook een uitgebreide voortgangsrapportage waterkwaliteit en het lijkt me toch ook slecht als we uit onze begroting alle doelstelling voor waterkwaliteit en alle prestatie-indicatoren weg zouden halen. Dus ja, zo nodig zullen we met een amendement komen maar ik zou toch het college in overweging willen geven om gewoon deze prestatie-indicator die er al jaren in staat, en ook bij de begroting en de jaarrekening inzicht geeft in hoe het staat met de zwemwaterkwaliteit, om die gewoon te handhaven. Hartelijk dank aan de heer Tieman en ik zou zeggen, volgens mij moeten we gewoon een scheutje Tieman toevoegen aan de passage over grondstoffen afvalwater want daar spreekt het nodige ambitieniveau uit. Dank daarvoor. Rivierkreeften. Ja, uit de beantwoording blijkt dat we rekening houden met de nuloptie, terwijl op 28 januari wel een aantal keuzes voorgelegd wordt en de heer Van Boxmeer aangeeft dat eigenlijk niemand voor de nuloptie is. Dus dan lijkt het er toch een beetje op dat op 28 januari de keus voorligt tussen gaten in de begroting of gaten in de oevers. Ik snap ook dat we dat op deze termijn niet meer financieel kunnen regelen maar dat is dan alvast inderdaad een waarschuwing dat we straks een begroting vaststellen waarvan we weten dat als we iets willen met de rivierkreeften, dat er gaten in de begroting komen. Als we dat dan niet problematiseren en het gewoon wel gaan doen want anders blijven we overigens met die gaten in de

natuurvriendelijk oevers en andere oevers. Tenslotte in de richting van de dijkgraaf nog even, Water Natuurlijk hecht erg aan de juiste persoon op de juiste plaats maar dat was denk ik een slip of the tong. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Visser. Het Tiemansausje is genoteerd. Dan gaan we door naar de heer Heijboer van AWP, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Drie zaken. Volgens mij heb ik een vraag gesteld over het beslispunt zes van de begroting, het verzamelkrediet waterkwaliteit aan te vullen met 1 miljoen. Meestal doe je dat als je daar bepaalde projecten of investering in de toekomst ziet, dan ga je daar flink voor sparen. Onze vraag is een beetje van, ja, er zijn zoveel, er zijn veel voorzieningen, waarom wordt deze voorziening elk jaar met 1 miljoen opgehoogd en wat is het doel? En als dat doel niet aanwezig is, is de tweede vraag van, wat zou er gebeuren als we deze schrappen? Dan hebben de PI zwemwaterkwaliteit. Wat de heer Visser zei, als er een amendement komt zouden wij dat wel steunen. Wij zien ook wel graag dat die blijft in de rapportage.

De voorzitter: De heer Heijboer, even een korte vraag. Uw eerste vraagstelling, aan welke hoogheemraad was die, van uw vorige vraag?

De heer Heijboer: Ik denk voor de heer Ouwendijk.

De voorzitter: Ouwendijk, oké.

De heer Heijboer: Ja, dat weet ik niet zeker maar ...

De voorzitter: U stelde hiervoor een aantal vragen.

De heer Heijboer: Een vraag over beslispunt zes, het verzamelkrediet waterkwantiteit.

De voorzitter: Oké, dan staat alles goed genoteerd. Zullen we die even voor de tweede termijn laten dan.

De heer Ouwendijk: Ja, laten we dit de tweede termijn doen.

De voorzitter: Want er werd een aantal vragen gesteld maar oké, vervolg uw betoog, de heer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja, dank u wel. Dan was er over een persbericht, dat schijnt van de AWP te zijn en dat ging over de Kadernota. In die Kadernota bij de bespreking daarvan hebben wij gerefereerd naar de begroting van een jaar eerder. Ik weet niet precies wat die nu met deze begroting te maken heeft maar toen hebben wij gevraagd om de huishoudens en huurders te ontzien omdat die bij de vorige begroting een enorme kostenstijging voor de kiezen hebben gekregen. Wij hebben juist in onze eerste termijn ook de portefeuillehouder gecomplimenteerd dat dat heel beperkt is gebleven die kostenstijging voor volgend jaar. En we hebben ook onze tevredenheid uitgesproken dat bij de watersysteemheffing de hoogste stijging zit op de WOZ-waarde en dat daar alle gebouwd dus aan bijdragen. Dus ik snap niet precies wat een persbericht van vier, vijf maanden geleden nu nog in deze begroting, ja, dat dat hier betrekking op heeft? Maar goed, dat wil ik even melden. Wij hebben over deze begroting en over deze stijging of tariefontwikkeling geen persbericht uitgedaan. Dus het is allemaal een beetje verwarrend maar het ging niet over deze begroting, dat wil ik even vaststellen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Heijboer. Mevrouw Dijkshoorn, BBB, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel voor de beantwoording in de eerste termijn. Ik had eigenlijk nog één vraag openstaan en dat was, er is een onderzoek wordt gedaan door de Unie van Waterschappen naar de schuldquote en of dat onderzoek met ons gedeeld kan worden? Voor de rest zijn we blij met de toezegging die we gekregen hebben op de verzamelkredieten om dat verder ook mee te nemen met de begroting voor het volgende jaar, dat we daar meer inzicht kunnen hebben. We waren van plan om een motie eventueel te maken en die houden we nu in de tas op de verzamel dat het zo duidelijk is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Partij van de Arbeid, heer Kiela, nog een tweede termijn. Gaat uw gang.

De heer Kiela: Dank u wel, voorzitter. Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

De voorzitter: Geen behoefte.

De heer Kiela: Wij wachten met vertrouwen af hoe het komende jaar eruit gaat zien.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van den Berg, Ongebouwd, voor uw tweede termijn. Gaat uw gang.

De heer Van den Berg: Dank je wel, voorzitter. Onze fractie is dik tevreden met de toezegging door de portefeuillehouder financiën. Alleen is er misschien wat verwarring ontstaan en een verduidelijkende vraag. Is zeg maar die grote projecten, is dat nu een nieuwe investering of valt dat onder een onderhoudstaak?

De voorzitter: Een goede vraag. Aan wie stelt u de vraag? De heer Ouwendijk, gaat uw gang.

De heer Ouwendijk: Als ik het helemaal netjes zeg dan valt bijvoorbeeld N468 onder het verzamelkrediet BGO, bijzonder groot onderhoud. Dus geen gewoon groot onderhoud maar het is bijzonder groot onderhoud. Het is een uitzonderlijk project en ik heb goed geluisterd en ik heb ook gehoord dat wat de wens is met betrekking tot dit soort projecten. Ik ga daar intern over aan de slag en ik kom daar met een passende reactie op. Maar dat zal denk ik niet zijn, dat is ook wel gelijk mijn winstwaarschuwing die ik geef, dat we helemaal aan de voorkant met dat soort projecten volledig weer op tafel komen omdat het toch in de groot onderhoud sfeer zit. Als het echt nieuw is, dan hebben we een andere discussie. Maar voor vervanging en onderhoud, ook al is het groot, want een groot project maakt het natuurlijk niet per se ingewikkelder. Ja, misschien wel in uitvoering maar niet in de financiële verantwoording en in de manier waarop je dingen aan elkaar laat zien. Dus ik kom erop terug, mijnheer de voorzitter, hoe we met dit soort projecten in het kader van een verzamelkrediet om zullen gaan. Ik hoop dat dat een voldoende toezegging is.

De voorzitter: Ik zie een ja-knik, dat is mooi. Dan kijk ik even naar mijn rechterkant. Mevrouw Koop, wilt u nog een toelichting geven?

Mevrouw Koop: Ja, voorzitter, nog even over de vraag van, wat gebeurt er als we iets niet zullen doen? Ja, we hebben hier zo strak mogelijk begroot, voorzitter, om onze kerntaken zo goed mogelijk uit te voeren. En dan komen er een aantal onderhoudstaken te vervallen en dat moeten we met elkaar niet willen want dan komen we elkaar weer tegen een paar jaar later.

De voorzitter: De heer Heijboer, wilt u een interruptie doen? Gaat uw gang.

De heer Heijboer: Ja, bij de zuiveringstaak is heel duidelijk waar we voor sparen, daar sparen we dus voor de vervanging van de Vergulde Hand. En dat is heel erg duidelijk …

De heer Ouwendijk: Mag ik misschien even interrumperen?

De voorzitter: O, ik zie een interruptie.

De heer Ouwendijk: Want de discussie die wijkt een beetje af. Er is hier geen sprake van een voorziening of een reservering, het gaat hier om het verzamelkrediet waterkwantiteit. Dus daar worden onderhoudsprojecten of andere projecten voor uitgevoerd en er komt bij de burap en bij de jaarrekening voor straks voor '25 een projectrapportage van.

De voorzitter: De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Helder, dank je wel.

De voorzitter: Oké.

De heer Ouwendijk: En misschien mag ik gelijk even door, mijnheer de voorzitter, op de vraag van mevrouw Dijkshoorn. Ik weet niet direct aan welk onderzoek gerefereerd wordt maar ik weet wel dat in de waterspiegel en in andere vergelijkende onderzoeken van de waterschappen, dat daarin altijd NSQ wordt meegenomen. Dus ik zal zorgen dat daar in ieder geval even een bericht van gestuurd wordt waar u dat terug kunt vinden. En dan gaat het om de vergelijking tussen de waterschappen met betrekking tot de NSQ. Tot zover, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Dat was overigens ook een toezegging.

De voorzitter: Mijnheer Van Boxmeer, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Mijnheer Vissers heeft mij gestimuleerd om toch nog beter uit te leggen waarom ik het anders zie. U maakte de vergelijking met de waterkwaliteitsrapportage, die komt uit in mei. De jaarrapportage van het zwemwater komt uit in november. Ik denk dat dat voor mij het belangrijkste argument is. Ik laat me natuurlijk graag leiden door de VV als u daar anders in zit, maar zelf volg ik u daar niet helemaal in. U heeft mij goed te pakken met mijn opmerking over de rivierkreeften, met gaten in de begroting of gaten in de dijken. Kijk, je doet ook altijd de nuloptie benoemen maar dat was niet de reden waarom er in de begroting voor 2025 geen geld opgenomen is. Al zouden we voor de duurste optie gaan, dan is het eerste moment waarop wij kosten gaan maken niet aan het begin van het jaar. We zullen in het eerste jaar, het eerste boekjaar niet de grote kosten maken omdat alle voorbereidingen moeten plaatsvinden. Dus wij zien dit als een reële stap om jullie eerst te laten kiezen en het dan te verwerken. Wij streven natuurlijk aan geen gaten in de begroting en geen gaten in de dijk.

De voorzitter: Dank u wel, heer Van Boxmeer. Ik kijk even rond. Nee. Heeft mijnheer Tieman nog een … Geen vraag gekregen, nee? Dan zijn we als het goed is bij het einde van de tweede termijn. Ik heb een tweetal toezeggingen gehoord. Alle twee van de heer Ouwendijk over de projectrapportage om daar volgend jaar bij de begroting meer voor te doen en ook bij de burap. En er was er nog eentje, ik kijk even naar links naar mijn secretaris, over de waterspiegel. Dat link naar de waterspiegel, dat is toegezegd. Ik kijk even naar de

commissie of er hier nog iets is gemist qua toezeggingen? Nee, dan kunnen we dit agendapunt afsluiten. Dan gaan we naar de …

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: Toch mijnheer Jansen, gaat uw gang.

De heer Jansen: We zouden volgend jaar nog een brief krijgen over de strategische personeelsplannen. Een halve toezegging.

De voorzitter: Ik voel al gelijk gepor van rechts. Mijnheer Daverveldt, gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Volgens mij heb ik het iets anders geformuleerd in, we zullen een update geven hoe het staat zeg maar met de ontwikkeling van personeel. Ja.

De voorzitter: Bij deze.

04.B.02 Verordening watersysteemheffing 2025

De voorzitter: Goed, dan gaan we naar 04.B.02, de verordening watersysteemheffing 2025. Ik kijk dan even naar rechts, ik denk de heer Ouwendijk gaat aftrappen. Mijnheer Ouwendijk, gaat uw gang.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja, deze beide verordeningen die nu volgen, ja, dat dat zijn de vaste aanpassingen van de heffingen naar aanleiding van de begroting als die vastgesteld wordt. Dus ik geef ze graag in bespreking.

De voorzitter: Dank u wel. Er gaan twee hoogheemraden verlaten de vergadering zie ik zo. Wel thuis. Drie zelfs. Wel thuis, dank voor uw komst. Wij gaan gewoon nog even door. Nou, natuurlijk werk- en sierpaarden, maakt ook niet uit. Dan ga ik even naar mijn rechterkant. Mijnheer Van den Berg, Ongebouwd, heeft u een termijn voor dit vergaderpunt? Iemand van Ongebouwd? Mevrouw Zandstra, Partij van de Arbeid, gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Ja, voorzitter, dank. De verordening over de watersysteemheffing. Mijn collega de heer Kiela heeft net al aangegeven dat wij liever zouden zien dat de lasten anders verdeeld worden. Wij zijn van mening dat bewoners te veel betalen en bedrijven te weinig betalen. We vinden het jammer dat we dat dit jaar niet hebben aangepast in de kostentoedelingsverordening. Maar we hopen dat dat volgend jaar, dat is ook net weer herhaald door de hoogheemraad, dat we dan die discussie zo snel mogelijk gaan voeren nadat de nieuwe wetgeving van kracht is, dat dat ertoe leidt dat volgend jaar deze verordening er heel anders uitziet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zandstra. Mevrouw Dijkshoorn, BBB, geen inbreng? Mijnheer Van Kasteren, uw beurt, gaat uw gang.

De heer Van Kasteren: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik steun de argumenten van de PvdA die zojuist zijn geuit. Ik heb na commissies nog wel eens een keer met de heer Ouwendijk ook gehad over de nut en de noodzaak van kapitaalreserves en investeringen. Die heeft ook een impact op de tarieven die we heffen voor de watersysteemheffing. Ik heb wel een aantal vragen maar daar ga ik jullie denk ik hier niet mee lastigvallen. Maar wat ik wel hoop is dat ik alsnog voor aanvang van de VV nog een aantal vragen kan doorsturen, waarvan

ik dan hoop dat die alsnog kunnen worden beantwoord. Ik realiseer me dat ik in de reguliere technisch vragenprocedure daar te laat voor ben maar ik denk dat ze relevant genoeg zijn om nog even richting het bestuur te sturen. En dan hoop ik alsnog voor de VV daar een antwoord op te kunnen krijgen.

De voorzitter: Mijnheer Van Kasteren, we gaan het even nakijken of het technisch mogelijk is om binnen die termijn de vragen nog te beantwoorden voor de VV. Dus daar komen we even op terug. Ik kijk even naar Water Natuurlijk, wie kan ik het woord geven? Mijnheer Visser, gaat uw gang.

De heer Visser: Ja, dank u, voorzitter. Wij sluiten ons kortheidshalve aan bij de woorden van de Partij van de Arbeid.

De voorzitter: Dat is helder. Mevrouw Abels, Natuurterreinen, hier een termijn voor? Nee?

Mevrouw Abels: Nee, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Partij voor de Dieren, mijnheer Den Butter.

De heer Den Butter: Nee, wij sluiten ons aan bij het uitgangspunt van Partij van de Arbeid en wat ook verwoord is door Water Natuurlijk. Maar we zien uit naar de toelichting op de nieuwe wet van de portefeuillehouder en daar zien we naar uit.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Mijnheer Lont, ChristenUnie. Mijnheer Jansen. Nee, ook niet. Nee, mevrouw De Jong ook niet, dan hebben we het rondje gehad. Stonden er nog vragen open? Mijnheer Ouwendijk, gaat uw gang.

De heer Ouwendijk: Ja, nou, niet echt vragen. Ik heb de opmerking van mevrouw Zandstra en de instemming van andere fracties natuurlijk gehoord maar daar komen we te zijner tijd met elkaar over te spreken. En ja, de vraag van de heer Van Kasteren, die is eigenlijk tweeledig. Kan ik vragen insturen? Daar is het antwoord op, ja. Worden ze voor de VV beantwoord? Ja, dat weet ik niet maar vragen mag altijd en we zullen ons afhankelijk van de hoeveelheid en de intentie die ermee gemoeid. Maar stelt u gerust uw vragen en wij zullen kijken of we daar antwoord op kunnen geven.

De voorzitter: Mijnheer Van Kasteren.

De heer Van Kasteren: De vragen zijn kort en bondig en ik denk dat er ook relatief snel een antwoord op kan worden gegeven.

De voorzitter: Mijnheer Van Kasteren, ik heb ook nieuws voor u. De hoogheemraad, tenminste, het orgaan kan, de beantwoordingstermijn is drie dagen dus dat lukt wel voor de VV over twee weken. Dus als u de vragen zo gauw mogelijk opstuurt, in ieder geval wel ruim drie dagen voor de VV, dan kunnen ze nog beantwoord worden. Ja? Oké, dan heb ik in ieder geval op dit agendapunt geen moties of amendementen horen zeggen. Dus kan dit voor een akkoordstuk naar de VV? Ja? Prima, dus 04.B.02 voor een akkoord.

04.B.03 Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing 2025

De voorzitter: Dan gaan we naar 04.B.03. Dan kijk ik even, waarschijnlijk ook weer mijnheer Ouwendijk. Ze moeten u wel hebben vandaag hè? Mijnheer Ouwendijk, gaat uw gang voor de inleiding.

De heer Ouwendijk: Dan zou ik de vorige inleiding kunnen herhalen, mijnheer de voorzitter. Het is er eentje van gelijke strekking.

De voorzitter: Ja, we hadden hem eigenlijk misschien samen moeten voegen maar goed, hij staat los. Dan begin ik even aan mijn rechterkant. Ongebouwd, een termijn, gaat uw gang.

De heer Sunder: Geen op- of aanmerkingen.

De voorzitter: Mevrouw Zandstra, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Zandstra: Ja, voorzitter, wij blijven teleurgesteld dat er geen sprake is van kwijtschelding als het gaat om deze heffing. We hebben ervoor gekozen om dit jaar dat niet in een initiatiefvoorstel opnieuw bij u onder de aandacht te brengen maar het geldt onverkort dat wat ons betreft de kwijtschelding ook hiervoor van toepassing zou moeten zijn.

De voorzitter: Dank voor uw statement, ik hoorde geen vraag. Mevrouw Dijkshoorn, BBB, geen inbreng. AWP, mijnheer Van Kasteren niet. Water Natuurlijk niet. Nee, ook niet, mevrouw Wessels niet. Allemaal niet. Nou, dan kan ik concluderen ook weer geen moties en amendementen, wel een statement van de Partij van de Arbeid, dat het ook als een akkoordstuk naar de VV kan.

04.B.04 Legesverordening 2025 en Toelichting

04.B.05 Bestuurlijke P&C-kalender 2025

04.B.06 Treasurystatuut 2025

04.B.07 Normenkader financiële rechtmatigheid 2024

De voorzitter: Dan gaan we, er zijn een aantal akkoordstukken al in het begin van de vergadering vastgesteld. De 04.B.04, de 04.B.05, 04.B.06 en 04.B.07, waarvoor dank.

5. Ingekomen stukken

05.01 Tweede tussentijdse rapportage 2024 Toezicht en handhaving

05.02 Beantwoording schriftelijke vragen CDA, CU/SGP en BBB over werking en inzet MBO'ers

05.03 Beantwoording schriftelijke vragen AWP over Kosten controle waterkwaliteit en Opbrengsten Watersysteemheffing glastuinbouw

05.04 Beantwoording schriftelijke vragen AWP over Watersysteemheffing glastuinbouw en gemeentewet

05.05 Ledenbrief UvW Waterschapspeil 2024

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 5, de ingekomen stukken. Die zijn als het goed is allemaal beantwoord en is de vraag vanaf de voorzitterskant, zijn daar nog politieke vragen over, agendapunt 5? Ik zie de heer Den Butter, Partij voor de Dieren, gaat uw gang.

De heer Den Butter: Ja, dank u. Over die tussentijdse rapportage toezicht en handhaving. U weet, in de vorige VV-cyclus is er een motie ingediend over het vaker meten. Die hebben wij niet gesteund omdat we het college

niet willen vastpinnen op methodes en op cijfers maar we willen uiteraard wel graag dat het doelmatiger wordt gemeten. Dat is denk ik ook iets wat het college zelf ook nastreeft. Maar uit de cijfers die van de glastuinbouw, de laatste pagina van het rapport, ja, daar komt een beetje een grillig beeld in naar voren. Aan de ene kant zie je dat het aantal goedbrieven structureel afneemt. Last van de dwangsom lijkt dan weer toe te nemen. Ook in het verband met de beantwoording van de vraag van Natuurterreinen waarbij we ook aan de inzet niet een duidelijk beeld kunnen ontlenen. Het aantal uren lijkt eerder te zijn afgenomen. Ja, willen we daar graag een politieke duiding van zien in hoeverre dat nog aanleiding geeft om de strategie ook aan te passen? Juist ook vanwege dat grillige beeld dat we zien ten aanzien van de glastuinbouw.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even of er … De heer Lont niet. Nee? Mijnheer Jansen, CDA, gaat uw gang.

De heer Jansen: Ja, we hadden op hetzelfde stuk ook inderdaad vragen. Wij vinden het goed dat inderdaad dat in dit stuk ook duidelijk de trendbreuk te zien is en dat we meer risicogestuurd gaan handhaven. Dus wat dat betreft zijn wij blij met deze rapportage en wat er bereikt wordt. Wat ons wel opviel is dat er inderdaad de focus wel heel erg op glas ligt. Maar goed, dat is natuurlijk ook een van de pijnpunten. Maar zorg ook dat gewoon inderdaad die handhaving ook op andere, voor andere, ja, in andere gebieden ook gewoon blijft. Want als je dat dan verzwakt dan heb je, kun je daar weer de problemen krijgen. Wij zaten zelf toen we dit stuk doorlazen dachten we, nou, er wordt al gezegd over meer samenwerking met andere instanties. Nu weet ik dat er bijvoorbeeld, dat er ook bijvoorbeeld RIEC's zijn, regionale informatie en expertise centrales die specifiek over ondermijning, zich op ondermijning storten. En ik vroeg me af of dat inderdaad ook niet gewoon iets is waar je ook als waterschap mee kunt samenwerken of in kunt participeren?

De voorzitter: Dat was een vraag. Fijn.

De heer Jansen: Dat was een vraag, ja. Tweede vraag gaat over de vaarsurveillances, daar heeft ook de AWP vragen over gesteld. Nou, prima. Alleen we vragen ons af van, ja, wat gebeurt er, dat is een hele kleine periode per jaar en dan merk je toch dat je daar capaciteitstekort krijgt. Of er nog ideeën zijn om dat gewoon uit te breiden op het moment dat het echt zonnig is, dat je dus meer mensen vrijmaakt om dan even het water op te gaan? Dat was mijn tweede vraag eigenlijk.

De voorzitter: Helder. Ik kijk even naar mevrouw, even het rijtje af, mevrouw De Jong, had u … Gaan we even terug naar de heer Heijboer. Ik was eigenlijk het rondje al geweest maar we gaan even terug naar u. Geen enkel probleem. De heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Ja, dank u wel. Wij hadden ook nog, we hebben technische vragen gesteld over de toezicht en handhaving. Over de beantwoording hebben we ook nog wel een vraag. Wij hadden gevraagd van hoe dat nou zat met dat geluidsoverlast en dat agressief varen. Daar werd als antwoord op gegeven op onze eerste vraag van, nou, dat ligt bij de gemeentes. Bij de tweede vraag was, wat voor … Er is gezegd dat er heel veel te hard gevaren wordt door heel veel personen, een hoog percentage, en er zijn drie boetes uitgedeeld. En terwijl we toch ook vanuit de media horen dat vooral de geluidsoverlast, dat dat heel veel mensen irriteert en prikkelt. Als dat dan niet bij Delfland ligt, waar ligt het dan wel en waar ligt dan de scheidslijn? Van te hard varen is duidelijk Delfland, geluidsoverlast zou bij de gemeentes liggen. Dat wordt wel heel lastig om dan te handhaven en ook, nou ja, waar ligt de scheidslijn en op welke manier zou er samenwerking gezocht kunnen worden? Ja, want dat is gewoon heel ergerlijk, zowel voor de mensen op het water als zeker ook voor de omwonenden die midden in de nacht uit bed getoeterd worden. Dus ja, daar zouden we graag wat meer helderheid over hebben van waar nou die scheidslijn ligt?

De voorzitter: Hij is wel vrij technisch van aard uw vraag want u vraagt eigenlijk van of dat anders gezien kan worden? Maar als er politiek op gereageerd kan worden dan kan dat maar ik vond hem vrij technisch. Want u vroeg, ja, ik weet niet of daar later in de termijn op gereageerd kan worden. Dan kijk ik nog even rond voor … Nee? Dan beantwoording, wie? Mijnheer Daverveldt, gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Dank u wel, voorzitter. Ik begin bij de vragen van de heer Den Butter. Hij refereert terecht nog aan de motie die hier de vorige VV is ingediend waarin de VV eigenlijk gevraagd heeft om toch nog eens een keer te kijken op welke punten wij meten, een extra meetcampagne zouden kunnen doen. Wij zijn op dit moment in bespreking met de organisatie hoe we het beste invulling kunnen geven aan die motie. Zodra we daar een plan bij hebben, dan zullen we vanzelfsprekend de VV daarover informeren. U refereert ook aan de tabel in de glastuinbouw. Ja, ik wil u eraan herinneren dat het een bewuste keuze geweest is om het hele, de inzet van toezicht en handhaving aan te passen. Met altijd in gedachten, als je blijft doen wat je deed dan krijg je wat je kreeg. We zijn er allemaal van overtuigd, dat is niet goed genoeg. Dus wij hebben gezegd, wij gaan hoger op de escalatieladder zitten. Waar dit vroeger vaker gebeurde dat we begonnen met waarschuwingen, zijn wij nu eerder genegen om te kijken van, ja, eigenlijk is het toch een beetje van de gekke dat u niet weet dat dit niet mag. En dat zie je dus ook terug in deze rapportage, dat er dus meer lasten onder dwangsom worden uitgevaardigd en meer processen-verbalen worden uitgeschreven. Dus dit is eigenlijk gewoon een directe invulling van de gewijzigde strategie. Verder refereer ik eraan, ja, er werd een suggestie gemaakt alsof wij minder fte's zouden besteden. Niets is minder waar. Vorig jaar is het aantal fte’s uitgebreid. Door goed te kijken, hoe deel je aan die mensen nou taken toe, is de effectieve inzet op het gebied van toezicht en handhaving rond waterkwaliteit en glastuinbouw verhoogd. De reden dat wij zo specifiek naar de glastuinbouw kijken is, en dat weet u ook uit de waterkwaliteitsrapportages, de grote overschrijdingen die vinden we in het glastuinbouwgebied. Dus wat we elk jaar doen, en dat is ook een antwoord richting de heer Jansen, ja, je moet altijd de juiste balans proberen te vinden. Want u heeft helemaal gelijk, dat toezicht en handhaving ook andere wettelijke taken heeft en daar moet je ook aandacht aan besteden. Dus wat wij doen elk jaar, dat is dat er een jaarplan komt waar de prioriteiten in staan zeg maar van één tot en met vijf. En dat je zegt, met deze fte's, zo gaan we het doen. En dat betekent nog steeds ook dat je rekening houdt met, ik zou bijna zeggen, de dagelijkse omstandigheden. We hebben een rol, dat zegt u terecht, over met de vaarsurveillance en daar hebben we dus ook twee boten voor. Maar die zetten we dus specifiek ook in op het moment dat het goed weer is omdat we dan verwachten dat dit soort dingen nog wel eens, dat het nodig is om daar meer toezicht op te houden. Antwoord, uw vraag over samenwerking met het RIEC. Ik heb begrepen van de ambtenaren dat daar contacten mee zijn. Als u het toch heeft over samenwerking wil ik nog een keer benadrukken dat wij heel nadrukkelijk de samenwerking met andere bevoegde gezagen ook oppakken. Ik denk dat wij zeer en veel intensiever dan in het verleden samenwerken met bijvoorbeeld de omgevingsdiensten. De vraag van de heer Heijboer. Ja, eigenlijk hebben we daar al antwoord op gegeven in de vragen die u gesteld heeft. Ik besef me heel goed dat geluidsoverlast heel vervelend kan zijn voor mensen die aan het water wonen. Maar we moeten ook even duidelijk zijn, dit is niet een taak van ons dus de politie heeft daar een taak. En ik zeg er wel bij dat, ik weet niet of de politie even vaak op het water zit als wij in dat soort omstandigheden, waarschijnlijk niet. Maar dat betekent niet dat wij zeg maar op dat punt gaan acteren omdat dat gewoon niet, daar zijn wij niet het bevoegde gezag voor. Ik denk dat ik daarmee uw vraag beantwoord heb.

De voorzitter: Klopt dat? Goed, dan dank ik de heer Daverveldt voor de beantwoording. Zijn er verder nog vragen van 5.01 tot en met 5.05? Zijn alle technische vragen zijn gesteld en ook beantwoord. Ik kijk even naar de fracties. Mijnheer Lont, gaat uw gang.

De heer Lont: Ik weet niet of ik, hij is een beetje buiten de orde maar misschien kan ik hem wel snel tussendoor stellen. Ik heb namelijk nog één opmerking/vraag over de legesverordening.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Lont: Dat is als volgt. Je hebt in een legesverordening kan sprake zijn dat je geld moet betalen, ondanks dat er een weigering is. Dat snap ik ook omdat je kosten maakt. Maar toen ik de uitleg van de legesverordening erbij pakte zag ik niet zo expliciet dat van, let op, u kunt kosten maken of let op wel met het waterschap over de kans van slagen van uw aanvraag. Het zou wel fijn zijn als er in die uitleg, die overigens wel heel eenvoudig en helder is opgeschreven, dat daar even een soort waarschuwende zin in komt. Waardoor ook het onderscheid duidelijk wordt van artikel 10 want daarin staat dat je wel geld terugkrijgt, maar dan als die ingetrokken wordt door het bestuur. Dat kan verkeerde verwachtingen misschien opleveren dus als dat in de uitleg iets helderder kan denk ik dat het wel fijn is voor de mensen.

De voorzitter: Nou, bedankt voor uw suggestie. U had hem ook als technische vraag kunnen stellen van, kan u of heeft u of zou u het anders kunnen stellen, dan is de verwachting anders. Maar misschien wil de heer Daverveldt nog een korte reactie geven? Gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Een hele korte reactie. Wij hechten er natuurlijk aan dat we zo duidelijk mogelijk zijn richting onze inwoners. Dus ik heb de precieze tekst natuurlijk ken ik niet uit mijn hoofd. Maar als er een mogelijkheid is om nog een zin aan te passen zodat het voor de inwoners direct in heldere taal duidelijk is dat zij wel moeten betalen als uiteindelijk de vergunning toch niet wordt toegewezen. Omdat u terecht zelf zegt, ja, de kosten zijn wel gemaakt. We zullen even kijken hoe we die tekst nog duidelijker kunnen maken.

De heer Lont: Ja, bedankt.

De voorzitter: Ik hoor een toezegging. Keurig, oké. Staat genoteerd.

6. Rondvraag en sluiting

Ja, ik vind het spijtig om te zeggen maar we zijn er doorheen. We gaan echt naar het laatste rondje langs alle fracties of er nog echt een nabrander is? Daarna gaan we eventueel nog gezellig even naborrelen met zijn allen. Dus ik kijk even naar de partijen, is er nog iemand met een nabrander? Zo niet, ik kijk eventjes, mijnheer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik mis onze collega's van BVNL, is daar een afmelding van ontvangen? Want dat is niet genoemd.

De voorzitter: Nee, is niks van binnengekomen.

De heer Heijboer: Oké, dank u wel.

De voorzitter: Goed, dan sluit ik deze vergadering van BFO. Ik wens iedereen een wel thuis en dank u wel.

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3314
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	B.01
Titel	Besluit tot toelaten VV-lid

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Besluit tot toelaten VV-lid
Versienummer	1
Dossiernummer	3314
D&H datum	N.v.t.
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De heer L. Waasdorp toe te laten als lid van de verenigde vergadering.

2) Aanleiding

Door het ingediende ontslag van R. Vuijk, is een plaats ontstaan bij de fractie VVD, waarin moet worden voorzien. Door de voorzitter van het centraal stembureau is de heer L. Waasdorp als VV-lid benoemd.

3) Beoogd effect

Met de toelating van de heer L. Waasdorp is de verenigde vergadering volledig.

4) Kernboodschap

In de verenigde vergadering is door het ontslag van de heer R. Vuijk een vacature ontstaan voor de VVD-fractie. De voorzitter van het centraal stembureau heeft de heer L. Waasdorp als lid benoemd.

De verenigde vergadering besluit over de toelating van de heer L. Waasdorp, waarbij het advies van de commissie Geloofsbrieven meeweegt. De commissie Geloofsbrieven heeft geconcludeerd dat er geen belemmeringen voor toelating bestaan.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De voorzitter van het centraal stembureau heeft op 11 september 2024 de heer L. Waasdorp benoemd tot lid van de verenigde vergadering.

6) Regelgeving en Beleid

Artikel 19 Waterschapswet bepaalt dat de verenigde vergadering besluit over toelating van de benoemde.

7) Financiën

N.v.t.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

De website van het hoogheemraadschap van Delfland wordt na toelating van de heer L. Waasdorp tot de verenigde vergadering aangepast.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Na toelating legt de heer L. Waasdorp de verklaring en belofte af, waarna hij lid is van de verenigde vergadering.

14) Bevoegd orgaan

Op grond van artikel 19 Waterschapswet is de verenigde vergadering bevoegd.

15) Toelichting

N.v.t.

Dossiernummer: 3314

16) Bijlagen

Onderzoeksverslag en advies van de commissie Geloofsbrieven

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Besluit tot toelaten VV-lid
Dossiernummer	3314

De verenigde vergadering van Delfland,

Gelezen het positieve advies van de commissie Geloofsbrieven.

Overwegende dat:
De heer L. Waasdorp, wonende te Naaldwijk, op 11 september 2024 door de voorzitter van het centraal stembureau is benoemd als lid van de verenigde vergadering;

De commissie Geloofsbrieven heeft geconcludeerd dat er geen belemmeringen bestaan voor toelating en adviseert om de heer L. Waasdorp toe te laten tot de verenigde vergadering.

Gelet op:
Artikelen 19, 31 en 33 van de Waterschapswet

Besluit:

De heer L. Waasdorp toe te laten als lid van de verenigde vergadering.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Advies van de geloofsbrievencommissie voor 28 november 2024 inzake het onderzoek van de geloofsbrieven van het benoemde VV-lid.

Aanleiding
Het algemeen bestuur van Delfland, de verenigde vergadering, bestaat uit 30 leden. Door het ingediende ontslag van de heer R. Vuijk ontstaat een opengevallen plaats in de verenigde vergadering en moet in de opengevallen plaats worden voorzien. Aangezien het een plaats betreft van de VVD-fractie, heeft de voorzitter van het centraal stembureau de heer L. (Bart) Waasdorp benoemd als lid van de verenigde vergadering.

De commissie Geloofsbrieven adviseert de VV over toelating van benoemde op basis van het onderzoek naar de Geloofsbrieven.

Regelgeving
Met betrekking tot het onderzoek zijn artikelen 31 en 33 van de Waterschapswet en artikel 3.1 van het Reglement van orde VV en commissies Delfland 2023 van toepassing.

Communicatie
Op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland worden na de toelating de leden van de VV vermeld.

Bevoegd orgaan
De verenigde vergadering is bevoegd om over de toelating van de benoemde te beslissen. Het algemeen bestuur onderzoekt de geloofsbrieven en gaat na of de benoemde aan de vereisten voldoet, gelet op artikel 31 en 33 van de Waterschapswet en beslist omtrent de geschillen welke met betrekking tot de geloofsbrieven kunnen rijzen.

Overeenkomstig artikel 6.2 lid 2 van het RvO zijn de heren D. Siskens, J.B. Simon en J.W. Jannink bij loting gekozen als leden van de geloofsbrievencommissie. Een door de secretaris aangewezen medewerker heeft de commissie overeenkomstig artikel 6.2 lid 4 van het RvO bijgestaan. De commissie brengt op grond van het bepaalde in artikel 3.1 lid 2 verslag uit aan de verenigde vergadering en geeft daarbij advies over het te nemen besluit.

Onderzoeksverslag
De commissie heeft de geloofsbrieven beoordeeld van de heer L. Waasdorp. De geloofsbrievencommissie is nagegaan of de benoemde aan de vereisten van het VV-lidmaatschap voldoet en geen onverenigbare betrekkingen vervult.

Uit het onderzoek van de geloofsbrievencommissie is wat betreft de benoemde niet gebleken van betrekkingen bedoeld in artikel 31 van de Waterschapswet. Gelet op artikel 33 van de Waterschapswet en de overlegde gegevens heeft de commissie geconcludeerd dat er geen sprake is van een betrekking als in dit artikel bedoeld.

Advies
Gezien het bovenstaande adviseert de geloofsbrievencommissie om de heer L. Waasdorp als lid van de verenigde vergadering toe te laten.

De commissie geloofsbrieven,

D. Siskens J.B. Simon J.W.Jannink

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3313
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	B.02
Titel	Besluit tot toelaten commissielid geen lid

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Besluit tot toelating commissielid geen lid
Versienummer	1
Dossiernummer	3313
D&H datum	N.v.t.
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Mevrouw H. Noordtzij toe te laten als commissielid, zijnde geen lid van de verenigde vergadering namens de PvdA.

2) Aanleiding

De verenigde vergadering heeft op 26 september 2024 mevrouw H. Noordtzij benoemd als commissielid geen-lid namens de PvdA.

De geloofsbrievencommissie heeft na benoeming de geloofsbrieven van de benoemde onderzocht en geconstateerd dat er geen belemmeringen bestaan voor toelating van het benoemde commissielid geen-lid.

Voorgesteld wordt de benoemde toe te laten als commissielid geen-lid.

3) Beoogd effect

Commissieleden geen-lid kunnen na toelating hun taak in de commissies van het Hoogheemraadschap van Delfland uitoefenen.

4) Kernboodschap

Na een positief besluit van de VV en het afleggen van de verklaring en belofte kunnen commissieleden geen-lid hun taak in de commissies van Delfland uitoefenen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Het toe te laten commissielid geen-lid is op 26 september 2024 door de verenigde vergadering benoemd als commissielid geen-lid.

6) Regelgeving en Beleid

Op grond van artikel 5.4 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 mogen per fractie, in totaal voor alle commissies, maximaal 3 niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. In dit artikel is bepaald dat de verenigde vergadering na de benoeming, en het advies van de geloofsbrievencommissie besluit over het toelaten van de commissieleden geen-lid.

In artikel 5.7 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 is de zittingsduur bepaald van de commissieleden geen-lid, te weten gelijk aan de zittingsperiode van de leden van de Verenigde Vergadering.

7) Financiën

Commissieleden geen-lid ontvangen 135,14 euro per bijgewoonde commissievergadering ten laste van het waterschap.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland worden na de toelating commissieleden geen-lid vermeld.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Na een positief besluit van de verenigde vergadering legt mevrouw Noordtzij op 28 november 2024 de verklaring en belofte af.

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering besluit over het toelaten van commissieleden geen-lid.

15) Toelichting

N.v.t.

16) Bijlagen

Onderzoeksverslag en advies van de commissie Geloofsbrieven

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Besluit tot toelating commissielid geen lid
Dossiernummer	3313

De verenigde vergadering van Delfland,

Gelezen het positieve advies van de commissie geloofsbrieven.

Overwegende dat:
- De verenigde vergadering de betrokkenen heeft benoemd als commissielid geen-lid
- De geloofsbrievencommissie positief heeft geadviseerd over toelating

Gelet op:
- artikel 5.4 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023

Besluit:

Mevrouw H. Noordtzij toe te laten als commissielid, zijnde geen lid van de verenigde vergadering namens de PvdA.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Advies van de geloofsbrievencommissie voor 28 november 2024 inzake het onderzoek van de geloofsbrieven van de benoemde commissieleden, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering.

Aanleiding
Het algemeen bestuur van Delfland, de verenigde vergadering, bestaat uit 30 leden. De leden nemen deel in de commissies van het Hoogheemraadschap van Delfland. Ook niet-leden mogen als commissielid worden voorgedragen en benoemd.

Voor toelating van de commissieleden, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering, gelden gelijke voorwaarden als voor de leden van de verenigde vergadering.

Regelgeving
Met betrekking tot het onderzoek zijn artikelen 31 en 33 van de Waterschapswet en artikel 5.4 van het Reglement van orde VV en commissies Delfland (hierna 'RvO') van toepassing.
Communicatie

Bevoegd orgaan
De verenigde vergadering is bevoegd om over de toelating van de benoemden te beslissen. Het algemeen bestuur onderzoekt de geloofsbrieven en gaat na of de benoemden aan de vereisten voldoen, gelet op artikel 31 en 33 van de Waterschapswet geen onverenigbare betrekkingen vervullen en beslist omtrent de geschillen welke met betrekking tot de geloofsbrieven kunnen rijzen.

Overeenkomstig artikel 6.2 lid 2 van het RvO zijn de heren D. Siskens, J.B. Simon en J.W. Jannink bij loting gekozen als leden van de geloofsbrievencommissie. Een door de secretaris aangewezen medewerker heeft de commissie overeenkomstig artikel 6.2 lid 4 van het RvO bijgestaan. De commissie brengt op grond het bepaalde in artikel 3.1 lid 2 verslag uit aan de verenigde vergadering en geeft daarbij advies over het te nemen besluit.

Onderzoeksverslag
De commissie heeft de geloofsbrieven van mevrouw H. Noordtzij onderzocht en beoordeeld. De geloofsbrievencommissie is nagegaan of de benoemde aan de vereisten van het commissielidmaatschap geen-lid voldoet en geen onverenigbare betrekkingen vervult.

Uit het onderzoek van de geloofsbrievencommissie is wat betreft het in het bestuursvoorstel genoemde commissielid, geen-lid niet gebleken van betrekkingen bedoeld in artikel 31 van de Waterschapswet. Gelet op artikel 33 van de Waterschapswet en de overlegde gegevens heeft de commissie geconcludeerd dat er voor wat betreft het commissielid geen-lid geen sprake is van betrekking als in dit artikel bedoeld.

Advies
Gezien het voorstaande adviseert de geloofsbrievencommissie om mevrouw H. Noordtzij toe te laten als commissielid, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering.

De commissie geloofsbrieven,

D. Siskens J.B. Simon J.W.Jannink

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3162
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	B.03
Titel	Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029
Versienummer	Versie VV 28 november
Dossiernummer	3162
D&H datum	dinsdag 22 oktober 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. De begroting 2025, zoals opgenomen in bijlage 1, vast te stellen;
2. Kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2029, als onderdeel van de programmabegroting 2025, zoals opgenomen in bijlage 1;
3. Het investeringsplan en het verzamelkrediet waterketen aan te vullen met een bedrag van € 14.204.838;
4. Het investeringsplan en het verzamelkrediet waterkeringen aan te vullen met een bedrag van € 17.800.000;
5. Het verzamelkrediet mitigerende maatregelen aan te vullen met € 400.000;
6. Het verzamelkrediet waterkwantiteit aan te vullen met € 1.000.000.
7. De scope van het verzamelkrediet watersysteem vervanging, groot onderhoud en renovaties is inclusief de procesautomatisering;
8. De mutaties in de prestatie-indicatoren zoals opgenomen in de programma's Waterkwaliteit, Organisatie en bedrijfsvoering en Waterkeringen vast te stellen.

2) Aanleiding

De begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029 worden conform de Bestuurlijke P&C-kalender 2024 respectievelijk ter vaststelling en ter informatie aan de VV aangeboden.

3) Beoogd effect

Met de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2029 vertalen we de ambities uit het coalitieakkoord 2023-2027 in concrete doelen, resultaten en middelen voor het jaar 2025. De meerjarenraming 2026-2029 heeft een indicatief karakter.

4) Kernboodschap

Met het vaststellen van de begroting 2025 worden de financiële consequenties voor de uitvoering van de ambities uit het coalitieakkoord voor het begrotingsjaar 2025 bekrachtigd. De meerjarenraming 2026-2029 is indicatief van aard.

De begroting 2025 en meerjarenraming zijn in lijn met het Coalitieakkoord 2023-2027 '*Water voor Mens en Natuur'* opgesteld. Hierin komen de onderwerpen waar Delfland aan werkt of bij betrokken is aan de orde. Met specifieke aandacht voor de twee belangrijkste uitdagingen van de huidige tijd voor een waterschap: waterkwaliteit en klimaatverandering.
De verbetering van de waterkwaliteit neemt in ons gebied een prominente plek in vanwege de urgentie de KRW-doelstellingen uiterlijk in 2027 te moeten behalen.
In deze begroting hebben we de extra middelen waterkwaliteit uit het Coalitieakkoord verwerkt.
Klimaatverandering creëert voor Delfland extra urgentie op zowel op de korte als de lange termijn, om passende maatregelen te treffen. Bij het formuleren van ons kerntakenbeleid en de ontwikkeling van instrumenten gebruiken we de klimaatscenario's van het KNMI.

Wij voeren een financieel beleid dat betaalbaar en volhoudbaar voor de ingezetenen. In de begroting 2025 hebben we te maken met stijgende prijzen en stijgende lonen, met name als gevolg van de inflatie. Daartegenover profiteren we van dalende energieprijzen.
De stijgende kosten zijn deels opgevangen door dekkingskeuzes, zoals Nieuw voor Oud.
De overige extra kosten worden gedekt uit onze heffingen. De heffingen (belastingenopbrengsten) stijgen in 2025 met ongeveer 4% in 2025 ten opzichte van 2024.

We bereiden ons nu al voor op grote financiële uitgaven in de nabije toekomst, bijvoorbeeld voor De Vergulde Hand en de investeringen als gevolg van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Wij reserveren nu al geld om in de toekomst grote tariefstijgingen te voorkomen. In 2023 voerden we een aparte energietoeslag in om de enorme prijsstijging van energie op te vangen. Zoals afgesproken daalt deze toeslag nu de energieprijzen weer dalen. Door de daling van de energie-index wordt de zuiveringsheffing in 2025 met € 4,- per v.e verlaagd.

Verder blijven we investeren om in 2025 energieneutraal en in 2050 klimaatneutraal te zijn. Ook werken we aan het onderhouden en versterken van de dijken en kades en we blijven ons sterk maken om water en bodem sturend te laten zijn bij de inrichting van ons gebied.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2029 zijn tot stand gekomen op basis van het coalitieakkoord 2023-2027 'Water voor Mens en Natuur; een trendbreuk in waterbeheer', het Waterbeheerprogramma 6 (2022-2027) en de structurele mutaties uit de bestuursrapportage 2024.

6) Regelgeving en Beleid

Waterschapswet, artikelen 99 tot en met 102. Waterwet, artikelen 4.6 en 4.7.
Het Waterschapsbesluit schrijft voor wat ten minste in de begroting en meerjarenraming opgenomen moet worden.

7) Financiën

Met het vaststellen van de begroting 2025 worden de financiële consequenties voor de uitvoering van de ambities uit het coalitieakkoord voor het begrotingsjaar 2025 bekrachtigd. De meerjarenraming 2026-2029 is indicatief van aard.

Financiële ontwikkeling
Het voordelig exploitatieresultaat voor bestemming in 2025 is € 12,4 miljoen. Dit is € 0,7 miljoen lager dan het exploitatieresultaat van 2024 dat we volgens de Burap 2024 verwachten.
Het lagere resultaat in de begroting 2025 wordt veroorzaakt door een toename van de kosten van € 9,8 miljoen. Daartegenover staat een stijging van de opbrengsten van € 9,1 miljoen.

Exploitatiesaldo (Bedragen * € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totaal kosten	303.249	308.185	318.006
Totaalopbrengsten	-306.254	-321.412	-330.486
Eindtotaal voor bestemming	-3.005	-13.227	-12.480
Mutatie reserves			
040503 - Toevoeging aan reserves	15.284	18.477	17.033
080603 - Onttrekking aan reserves	-15.984	-5.250	-4.552
Eindtotaal na bestemming	-3.705	0	0

Kosten
De bruto kostentoename bedraagt € 10,7 miljoen. In dit bedrag zit een ambtelijke, nog in te vullen, taakstelling van € 0,9 miljoen. De netto toename van de kosten is € 9,8 miljoen.
In onderstaande tabel zijn de belangrijkste mutaties opgenomen.
Dossiernummer: 3162

Omschrijving	Bedragen (* € 1 miljoen)
Toename personeelslasten	3,7
Toename kosten slibverwerking	2,8
Intensivering maatregelen waterkwaliteit	1,0
Toename kosten chemicaliën	0,8
Toename kosten Grensoverschrijdend afvalwater	0,4
Kosten verwijderen slibgisting tank nieuwe waterweg	0,8
Toename dienstverleningsvergoeding PPS	0,5
Afname kosten energie	-0,6
Afname kapitaallasten	-0,7
Toename kosten innovatiefonds	0,3
Incidentele bijdrage onderzoekskosten verwijderen IBA' s	0,2
Hogere kosten onderhoud	0,6
Kosten voor implementatie strategie zoetwater en droogte	0,2
Aanpassingen gemeenlandshuis	0,2
Diverse overige kostenstijgingen en dalingen	0,5
Subtotaal	*10,7*
Nog in te vullen ambtelijke taakstelling	-0,9
Totaal toename kosten	9,8

Hieronder is de stijging in de opbrengsten opgenomen:

Omschrijving	Bedragen (* € 1 miljoen)
Doorbelasting gevolgen inflatie, cao	7,5
Groei areaal huishoudens en ingezetenen en ontwikkeling WOZ-waarde	2,3
Verlaging energieopslag met € 4 per vervuilingseenheid door lagere energie-index	-6
Reserveren voor grote investeringsopgaven de nieuwe De Groote Lucht en Europese Richtlijnen Stedelijk Afvalwater (structureel oplopend)	5,2
Overige mutaties reserves	0,2
Verrekening van de daling van de opbrengsten uit verkoop van groen gas en duurzaamheidscertificaten	2,5
Totaal stijging belastingopbrengsten	11,7
Afname overige opbrengsten	-2,6
Totale toename opbrengsten	9,1

Voorgestelde bestemming resultaat exploitatie (Bedragen * € 1.000)	Onttrekking	Dotatie
Algemene reserve vrij inzetbaar	-980	
Tariefdemping watersysteem	-3.072	
Tariefdemping zuiveringssysteem	-500	
Tariefegalisatie watersysteem		450
Tariefegalisatie zuiveringssysteem		450
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder		8.533
Toekomstige kapitaallasten watersysteem		1.000
Toekomstige kapitaallasten zuiveringssysteem		6.600
Totaal	-4.552	17.033
Saldo		12.481

Verzamelkredieten
Uitgangspunt is dat het verzamelkrediet voor alle assets jaarlijks – met de begroting – wordt herijkt en aangevuld met de volgende jaarschijf. Voor de hoogte van het verzamelkrediet wordt uitgegaan van de verwachte uitgave van het lopende begrotingsjaar en de drie begrotingsjaren daaropvolgend.
In paragraaf 15 *Toelichting* van dit bestuursvoorstel zijn de herijkingen van de verzamelkredieten opgenomen.

8) Duurzaamheid

In de begroting 2025 is rekening gehouden met het beleid van Delfland inzake duurzaamheid. Specifiek wordt hier aandacht aan besteed via de programmalijnen energie en klimaatneutraal en circulaire economie binnen het programma waterketen en circulariteit.

9) Organisatorische en personele consequenties

In de begroting 2025 is sprake van een stijging van de personeelskosten door het cao-effect van circa 5% ten opzichte van 2024.

10) OR

De OR wordt geïnformeerd over de aan de VV voorgelegde begroting 2025.

11) Risico's en beheersmaatregelen

In de begroting 2025 is als bijlage de paragraaf Risico's opgenomen. Met ons risicobeleid voldoen we aan de wettelijke verplichting voor waterschappen om de risico’s in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico’s af te dekken.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Communicatie over de begroting 2025, inclusief de meerjarenraming 2026-2029 vindt plaats na het D&H-besluit. De communicatie over de tarieven opgenomen in de Begroting 2025 vindt plaats rond de besluitvorming in de Verenigde Vergadering op 28 november 2024.

Medewerkers worden over het besluit van D&H onder meer geïnformeerd via het samenwerkingsportaal (intranet) en het publiek via de website, social media, de pers en een advertentie in huis-aan-huisbladen. We verspreiden een persbericht aan regionale media en in de D&H-nieuwsbrief plaatsen we een bericht over het besluit en het vervolgproces van de begroting.

Nadat de Verenigde Vergadering op 28 november 2024 de begroting en de daarin opgenomen tarieven heeft vastgesteld verspreiden we een persbericht over de tarieven. Van het besluit met betrekking tot de tarieven voor 2025 wordt de Regionale Belasting Groep zo spoedig mogelijk na vaststelling in kennis gesteld. Eveneens verschijnt dan conform eerdere jaren de begroting 2025 in een digitale versie op onze website.

Dossiernummer: 3162

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Het ontwerp van de begroting 2025 wordt, zodra het college dit aan de VV heeft voorgelegd, voor iedereen ter inzage gelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld. De terinzagelegging en de verkrijgbaar stelling worden openbaar kennisgegeven. Het algemeen bestuur beraadslaagt over de begroting 2025 niet eerder dan twee weken na de openbare kennisgeving (artikel 100 lid 3 van de Waterschapswet). De artikelen 99 tot en met 102 van de Waterschapswet zijn van toepassing.

14) Bevoegd orgaan

Op grond van artikel 101, lid 1, van de Waterschapswet is de VV het bevoegd orgaan tot het vaststellen van de programmabegroting 2025.

15) Toelichting

Verzamelkredieten

Verzamelkrediet waterketen
Met de vaststelling van de begroting wordt ook het verzamelkrediet waterketen herijkt en aangevuld met een volgende jaarschijf. De peildatum voor de herijking is 1 januari van het lopende begrotingsjaar (2024). Met de begroting 2025 worden de jaren 2024 t/m 2026 herijkt en wordt jaarschijf 2027 toegevoegd aan het verzamelkrediet. In tabel 1 is het verzamelkrediet weergegeven. Op 1 januari 2024 was een krediet beschikbaar van € 54,6 miljoen.

Tabel 1: Beschikbaar budget per 1 januari 2024

Projectnummer en naam	Actueel krediet op 1 januari 2024	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar op 1 januari 2024
702070 Verzamelkrediet assetsysteem waterketen	€ 35.374.322	€ 7.788.706	€ 27.585.616
702082 Veilige toestand biogasinstallatie DGL en NWA	€ 2.815.000	€ 1.798.636	€ 1.016.364
702085[1)] Energieneutraal Delfland	€ 8.100.000	€ 2.512.701	€ 5.587.299
702089 Verleggen persleidingen A4 Haaglanden- N14	€ 302.000	€ -17.235	€ 319.235
702090 Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag	€ 8.040.000	€ 633.352	€ 7.406.648
Totaal	€ 54.631.322	€ 12.716.160	€ 41.915.162

[1)] alleen de projecten welke binnen de waterketen worden uitgevoerd

In tabel 2 is een meerjarenoverzicht opgenomen voor de jaren 2024 tot en met 2027. Geraamd wordt dat in totaal € 56.120.000, - benodigd is. Hiervoor moet het verzamelkrediet aangevuld worden met € 14.204.838, -.

Tabel 2: meerjarenraming assets waterketen

Begrotingsjaar	Meerjarenraming
2024	€ 9.545.000
2025	€ 12.312.000
2026	€ 16.524.000
2027	€ 17.739.000
Totaal	€ 56.120.000

Verzamelkrediet waterkeringen
Met de vaststelling van de begroting wordt ook het verzamelkrediet waterkeringen herijkt en aangevuld. De peildatum voor de herijking is 1 januari van het lopende begrotingsjaar (2024). Met de begroting 2025 worden de jaren 2024 t/m 2026 herijkt en wordt de jaarschijf 2027 toegevoegd aan het verzamelkrediet. In tabel 1 zijn de vier nog lopende verzamelkredieten weergegeven. Op 1 januari 2024 was een krediet beschikbaar van € 39,4 miljoen.

Projectnummer	Actueel krediet op 1 januari 2024	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar op 1 januari 2024
701753 Verzamelkrediet Complex BGO	€ 3.865.000	€ 3.500.825	€ 364.175
701916 Verzamekrediet Gecombineerd BGO 2016-2020	€ 15.758.000	€ 12.710.995	€ 3.047.005
701994 Verzamelkrediet Verbeteren waterkeringen 2016-2020	€ 14.947.536	€ 12.746.885	€ 2.200.651
702084 Verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen	€ 41.710.513	€ 7.951.879	€ 33.758.637
Totaal	€ 76.281.049	€ 36.910.584	€ 39.370.468

In tabel 2 is de meerjarenraming opgenomen voor de jaren 2024 tot en met 2027. Geraamd wordt dat in totaal € 64,6 miljoen benodigd is. Bij de bestuursrapportage 2024 is het krediet al met € 7,4 miljoen opgehoogd. Gevraagd wordt het krediet en investeringsplan voor het verzamelkrediet waterkeringen (702084) op te hogen met € 17.800.000. Dit bedrag is € 200.000 lager dan de jaarschijf 2027 vanwege € 200.000 opbrengsten bij het project Hazepad in Pijnacker-Nootdorp.

Begrotingsjaar	Meerjarenraming
2024	€ 9.800.000
2025	€ 18.750.000
2026	€ 18.000.000
2027	€ 18.000.000
Totaal	€ 64.550.000

Ophogen krediet mitigerende maatregelen
Afgelopen jaren zijn de inspecties van de waternatuur verder geprofessionaliseerd waardoor inzichtelijk is geworden waar mitigerende maatregelen nodig zijn. Met het voorbereiden en uitvoeren van de werkzaamheden is geconcludeerd dat de prijs per strekkende meter voor de mitigerende maatregelen waternatuur flink is gestegen en nog niet is aangepast aan het prijspeil nu. Een ophoging van het krediet (nu € 1,9 miljoen) met € 0,4 miljoen tot € 2,3 miljoen is noodzakelijk om de mitigerende maatregelen uit te voeren en de waternatuur te beschermen tegen bijvoorbeeld vaarbewegingen.

Scope wijziging verzamelkrediet watersysteem
Ons besturingssysteem (VBS) voor de aansturing van de gemalen en stuwen is aan vervanging toe. De huidige onderhoudscontracten van beide systemen (VBS voor het poldersysteem en ABB voor het boezemsysteem) lopen binnenkort af en in het kader van cyber security moeten er maatregelen getroffen worden. Dit zijn dringende redenen om te onderzoeken of het VBS nog voldoet. Daarnaast heeft Delfland ook nog andere doelen, die alleen bereikt kunnen worden wanneer het VBS vernieuwd wordt. Zo heeft Delfland in 2021 de Visie Procesautomatisering (PA) vastgesteld, waarin de ambitie is uitgesproken om bediening en besturing te standaardiseren. Daarnaast heeft Delfland de bedieningsstrategie vastgesteld, die momenteel wordt vertaald naar een bedieningsplan. Om dit plan uit te kunnen voeren moet de PA dit wel aankunnen. Maar ook in het WBP6 staan doelen genoemd

die alleen behaald kunnen worden door het VBS te vernieuwen. De werknaam voor een nieuw VBS is het WBS (waterbeheersysteem).

De scope van het verzamelkrediet watersysteem is vervanging, groot onderhoud en renovaties binnen het watersysteem. Het aanpassen van het besturingssysteem (de procesautomatisering) is integraal onderdeel van het watersysteem waardoor de werkzaamheden voor de vervanging van het besturingssysteem binnen het verzamelkrediet worden uitgevoerd.

Verzamelkrediet waterkwantiteit
Met de vaststelling van de begroting wordt ook het verzamelkrediet waterkwantiteit herijkt en aangevuld. De peildatum voor de herijking is 1 januari van het lopende begrotingsjaar (2024). Met de begroting 2025 worden de jaren 2024 t/m 2026 herijkt en wordt jaarschijf 2027 toegevoegd aan het verzamelkrediet. In tabel 1 is het verzamelkrediet weergegeven. Op 1 januari 2024 was een krediet beschikbaar van € 20,6 miljoen.

Tabel 1 Verzamelkrediet waterkwantiteit

Projectnummer	Actueel krediet op 1 januari 2024	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar op 1 januari 2024
0.702077 Verzamelkrediet waterkwantiteit	€ 20.617.752	€ 6.458.330	€ 14.159.422

In tabel 2 is een meerjarenoverzicht opgenomen voor de jaren 2024 tot en met 2027. Geraamd wordt dat in totaal € 15,1 miljoen benodigd is. Hiervoor moet het verzamelkrediet aangevuld worden met € 1,0 miljoen.

Begrotingsjaar	Meerjarenraming
2024	€ 3.800.000
2025	€ 3.300.000
2026	€ 4.000.000
2027	€ 4.000.000
Totaal	€ 15.100.000

<u>Prestatie-indicatoren</u>
Met het oog op het verder verbeteren van de sturingsmogelijkheden voor de VV in de toekomst zijn een aantal wijzigingen in de prestatie-indicatoren toegepast.

1. Binnen het programma Waterkeringen is een nieuwe PI opgenomen: de mate waarin Polderkaden voldoen aan de normen die het Rijk, de provincie Zuid-Holland en Delfland hebben vastgesteld.
2. Voor de programmalijn Communicatie binnen het programma Organisatie en bedrijfsvoering is een nieuwe PI opgenomen:
   Delfland wordt in toenemende mate geassocieerd als waterschap dat zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.
3. Voor het programma Waterkwaliteit is het voorstel de oude KPI voor toxiciteit te vervangen door een nieuwe. De oude ging uit van een percentage van het aantal metingen dat er geen of geringe toxiciteit werd geconstateerd ten opzichte van het totaal aantal metingen en gaf daarmee geen goed beeld ten aanzien van de stand van zaken ten aanzien van toxiciteit in Delfland. Als er namelijk lokaal een grote overschrijding plaatsvindt met een gewasbeschermingsmiddel heeft dit directe gevolgen voor de water-ecologie die zich slechts heel langzaam herstelt.

Deze is daarom vervangen door een KPI die hiervan meer beeld geeft. De nieuwe KPI gaat uit van gebieden (glastuinbouwgebieden) die het hele jaar goed moeten scoren om als goed aangemerkt te worden, waardoor een incidentele overschrijding veel zwaarder meetelt.
De nieuwe KPI wordt:
"Percentage polders waar pesticiden niet tot een toxisch effect leiden"
Voorstel is te gaan voor dat percentage waarin in alle gevallen de polder valt in de klasse 'geen en geringe toxiciteit". Dat is 15%.

16) Bijlagen

1. Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029

Onderwerp	Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029
Dossiernummer	3162

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 22 oktober 2024, dossiernummer 3162;

gelezen het positieve advies van de commissie BFO d.d. 14 november 2024.

Overwegende dat:
1. Het ontwerp van de begroting 2025 ingevolge artikel 100, tweede en derde lid, van de Waterschapswet gedurende twee weken voor eenieder ter inzage wordt aangeboden;
2. hiertegen geen bedenkingen ingediend worden

Gelet op:
De artikelen 99 tot en met 102 van de Waterschapswet

Besluit:

1. de begroting 2025, zoals opgenomen in bijlage 1, vast te stellen;
2. kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2029, als onderdeel van de programmabegroting 2025, zoals opgenomen in bijlage 1;
3. Het investeringsplan en het verzamelkrediet waterketen aan te vullen met een bedrag van € 14.204.388;
4. Het investeringsplan en het verzamelkrediet waterkeringen aan te vullen met een bedrag van € 17.800.000;
5. Het verzamelkrediet mitigerende maatregelen aan te vullen met € 400.000;
6. Het verzamelkrediet waterkwantiteit aan te vullen met € 1.000.000.
7. De scope van het verzamelkrediet watersysteem vervanging, groot onderhoud en renovaties is inclusief de procesautomatisering;
8. De mutaties in de prestatie-indicatoren zoals opgenomen in de programma's Waterkwaliteit, Organisatie en bedrijfsvoering en Waterkeringen vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 3162

Waterpas maken

Begroting 2025 en
Meerjarenraming 2026-2029

Waterpas mak

Begroting 2025 en Meerjarenraming 20

Hoogheemraadschap van
Delfland

Leeswijzer

Voor u liggen de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2029 van het Hoogheemraadschap van Delfland. Hierin laat het hoogheemraadschap zien hoe het omgaat met de inkomsten en uitgaven.

Omdat de wettelijke verslaggevingsregels zijn gewijzigd, is de indeling van deze begroting op een aantal punten gewijzigd ten opzichte van de begroting 2024. Toegevoegd is bijvoorbeeld de § 4.5 Assetmanagement. Daarin komt onder andere ons beleid voor onze assets aan bod. Ook § 5.3 Netto kosten naar beleidsproducten is nieuw. Een extra aanvulling daarop is de in bijlage 4 opgenomen overzicht naar beleids- en beheerproducten.

In het eerste hoofdstuk bespreken wij enkele ontwikkelingen en onze ambities. We benoemen de uitgangspunten en normen, en geven we een algemeen beeld van onze financiën. In hoofdstuk 2 geven we het meerjarenperspectief. Ook staan wij uitgebreid stil bij duurzaam evenwichtige financiën.
In hoofdstuk 3 beschrijven we de programma's, inclusief de overkoepelende thema's, die als afzonderlijke programmalijnen zijn opgenomen. In hoofdstuk 4 behandelen wij de verplichte paragrafen en in de hoofdstukken 5 en 6 brengen wij achtereenvolgens de exploitatierekening en de balans in beeld. In hoofdstuk 7 geven we een totaaloverzicht van de investeringen weer. In de bijlagen vindt u een lijst van begrippen en afkortingen, Delfland in kengetallen, een toelichting op verbonden partijen, een overzicht van risico's en beheersmaatregelen, een volledig overzicht van de prestatie-indicatoren en de portefeuilleverdeling.

Inhoud

Leeswijzer 1
Inhoud 2
1 Inleiding 5
1.1 Inhoudelijke samenvatting 5
1.2 Uitgangspunten, normen en kostentoedeling 10
1.3 Ontwikkelingen van 2024 naar 2025 12
2. Meerjarenperspectief 16
2.1 Exploitatie 16
2.2 Duurzaam evenwichtige financiën 16
3. Programmaplan 20
3.1 Waterkeringen en waterbewustzijn 20
3.1.1 Programmalijn waterkeringen 20
3.1.2 Programmalijn waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding 22
3.1.3 Programmalijn Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) 23
3.1.4 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico’s verbonden partijen 24
3.1.5 Geraamde baten en lasten programma Waterkeringen en Waterbewustzijn 24
3.1.6 Investeringen programma Waterkeringen en Waterbewustzijn 24
3.2 Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding 25
3.2.1 Programmalijn waterkwaliteit 25
3.2.2 Programmalijn biodiversiteit 29
3.2.3 Programmalijn recreatief medegebruik 31
3.2.4 Programmalijn Verbinding met partners 33
3.2.5 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico’s verbonden partijen 34
3.2.6 Geraamde baten en lasten programma Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en verbinding met partners 34
3.2.7 Investeringen programma Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en verbinding met partners 34
3.3 Waterkwantiteit en klimaatadaptatie 35
3.3.1 Programmalijn waterkwantiteit 35
3.3.2 Programmalijn klimaatadaptatie 37
3.3.3 Programmalijn bodem en grondwater 38
3.3.4 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico’s verbonden partijen 39
3.3.5 Geraamde baten en lasten programma Waterkwantiteit en klimaatadaptatie 39
3.3.6 Investeringen programma Waterkwantiteit en klimaatadaptatie 39
3.4 Waterketen en circulariteit 40
3.4.1 Programmalijn waterketen 40
3.4.2 Programmalijn transitie waterketen 42

3.4.3 Programmalijn energie- en klimaatneutraal 44
3.4.4 Programmalijn circulaire economie 45
3.4.6 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico's verbonden partijen 47
3.4.7 Geraamde baten en lasten programma Waterketen en circulariteit 47
3.4.8 Investeringen programma Waterketen en circulariteit 47
3.5 Financiën 48
3.5.1 Programmalijn financiën 48
3.5.2 Programmalijn algemene dekkingsmiddelen 51
3.5.3 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico's verbonden partijen 51
3.5.4 Geraamde baten en lasten programma Financiën 52
3.5.5 Waterschapsbelastingen 52
3.6 Organisatie en bedrijfsvoering 57
3.6.1 Programmalijn organisatie 57
3.6.2 Programmalijn informatievoorziening (IV) 58
3.6.3 Programmalijn regulering en dienstverlening 60
3.6.4 Programmalijn interne dienstverlening en bestuursondersteuning 61
3.6.5 Programmalijn communicatie 62
3.6.6 Programmalijn personeel 63
3.6.7 Programmalijn digitale transformatie 64
3.6.8 Programmalijn innovatie 66
3.6.9 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico's verbonden partijen 67
3.6.10 Geraamde baten en lasten programma Organisatie en bedrijfsvoering 67
3.6.11 Investeringen programma Organisatie en bedrijfsvoering 67
4. Paragrafen 68
4.1 Incidentele baten en lasten 68
4.2 Uiteenzetting van de financiële positie 69
4.2.1 Financiering 69
4.2.2 Risicobeheersing en weerstandsvermogen 72
4.3 Waterschapsbelastingen 75
4.4 Reserves en voorzieningen 75
4.5 Assetmanagement 78
4.6 Wet open overheid 79
4.7 Verbonden partijen 81
5. Exploitatierekening 82
5.1 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten 82
5.2 Baten en lasten per programma 86
5.3 Netto kosten naar beleidsproducten 88
6. Balans en reserves 89
6.1 Geprognosticeerde balans 2025 en meerjarige ontwikkeling 89

6.2 Reserves meerjarig.....91
7. Investeringen.....93
8. Bijlagen.....94
1. Lijst van begrippen en afkortingen.....94
2. Delfland in kengetallen 97
3. Verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden.....98
4. Beleids- en beheers producten 103
5. Risico's Delfland 108
6. Overzicht Prestatie-indicatoren 2023-2029 113
7. Portefeuilles Dijkgraaf en Hoogheemraden Delfland 2023-2027 115

1 Inleiding

1.1 Inhoudelijke samenvatting

"Delfland staat midden in de samenleving. De vraagstukken waar we aan werken zijn urgent, actueel en staan volop in de belangstelling. We zijn optimistisch, realistisch en pragmatisch. We zijn een moderne, slagvaardige en transparante overheid. Altijd op samenwerking en oplossingen gericht. We zetten in op continuïteit en verandering. Zo zijn we betrouwbaar en vernieuwend."
Met deze taakopvatting uit het Coalitieakkoord 2023-2027 *'Water voor Mens en Natuur'* hebben wij de Begroting 2025 en Meerjarenraming 2026-2029 opgesteld. Hierin komen alle onderwerpen waar Delfland aan werkt of bij betrokken is aan de orde. Met specifieke aandacht voor de twee belangrijkste uitdagingen van de huidige tijd voor een waterschap: waterkwaliteit en klimaatverandering.

De opzet van de begroting is ten opzichte van voorgaande jaren op enkele onderdelen aangepast volgens de herziene richtlijnen uit het Waterschapsbesluit. Enkele nieuwe onderdelen hebben we toegevoegd, zoals de paragraaf Assetmanagement.
Hoofdstuk 3 geeft per portefeuille een overzicht van de belangrijkste inhoudelijke punten voor 2025. Hieronder geven we een samenvatting met de hoofdlijnen uit de begroting 2025.

Waterkwaliteit
In ons coalitieakkoord en de begroting 2025 neemt de verbetering van de waterkwaliteit in ons gebied een prominente plek in. Dit is urgent vanwege de KRW-doelstellingen, die uiterlijk in 2027 moeten zijn behaald. De verbetering van de waterkwaliteit, zoals we die jaren in de statistieken konden zien, lijkt te stagneren. Onze aanpak kent drie grote lijnen:

1. Terugdringen emissies: voorkomen dat schadelijke stoffen in het water komen. Dat geldt voor stedelijk en landelijk gebied. We hebben een specifieke aanpak voor het glastuinbouwgebied, waar de gemeten waarden niet goed genoeg zijn. Hier werken we met een gecombineerde aanpak van enerzijds meedenken en ondersteuning (zoals de watercoaches) en anderzijds aanspreken en risicogestuurde handhaving. Dit werpt zijn vruchten af en zetten wij voort.
2. Versterking waternatuur draagt bij aan de waterkwaliteit. We leggen meer natuurvriendelijke oevers en natte ecologische zones aan. We beschermen die meer tegen ongewenste effecten van bijvoorbeeld vaarrecreatie en de rivierkreeft.
3. Beïnvloeding omgeving: hierdoor sturen we meer op impact. We hebben andere partijen nodig om aan de verbetering van de waterkwaliteit te werken. Daarom versterken we dit spoor. Het gaat om bestuurlijke relaties, met name met gemeenten (via de 'Staat van het water'), communicatie en lobby voor aanpassing van bestaande wet- en regelgeving.

In deze begroting hebben we de extra middelen waterkwaliteit uit het coalitieakkoord verwerkt.

Klimaatverandering
Dat ons klimaat verandert is geen nieuws. De mate waarin en de precieze effecten hiervan worden wel steeds duidelijker. Dit maakt ons werk extra urgent, voor de korte en de lange termijn. Wij gebruiken de klimaatscenario's van het KNMI in ons beleid en instrumenten.
De kerntaken van Delfland hebben hier op verschillende manieren mee te maken:

- Op langere termijn levert zeespiegelstijging nieuwe uitdagingen op voor de primaire keringen. In ons gebied speelt dit met name bij Scheveningen en de Delflandsedijk langs de Nieuwe Waterweg.
- Door hevige regenval lopen we soms tegen de grenzen van ons watersysteem op. Investeren in onderhoud en nieuwbouw van onze gemalen blijft noodzakelijk om in de toekomst wateroverlast te voorkomen. We breiden Rainlevelr uit om de waterbassins van tuinders in te zetten bij verwachte hoosbuien. En we hebben extra bergingslocaties nodig om regenwater tijdelijk te kunnen vasthouden. Zo kunnen we overlast bij hevige regenbuien proberen te voorkomen of te beperken.
- Lange droge perioden komen steeds vaker voor. Dit zet de zoetwatervoorziening onder druk. We blijven zoeken naar nieuwe methoden om meer zoetwater te hebben in droge perioden, zoals behoud en versterking van de zoetwateraanvoermogelijkheden, beperking van de watervraag en het circulair maken van de waterketen.
- Het programma Klimaatadaptatie zet, gezamenlijk met andere belanghebbenden, in op keuzes, die meer gericht zijn op toekomstige klimaatextremen. Het principe van 'Water & Bodem Sturend' bepaalt de juiste keuzes in ruimtelijke ordening voor de toekomst. De voorzitter van de Unie van Waterschappen zei het zo: "Elke euro die we nu investeren in een waterweerbare omgeving betaalt zich dubbel en dwars terug."

Daarnaast leveren wij onze bijdrage aan het verduurzamen van ons werk en het terugdringen van onze voetprint. We zijn in 2025 energieneutraal en streven naar klimaatneutraal in 2035 (zoals afgesproken binnen de Unie van Waterschappen).

Ruimtelijke ontwikkelingen
Het gebied van Delfland is dichtbevolkt en wordt intensief gebruikt. De ruimte is schaars, terwijl de woningbouwopgave in Zuid-Holland de grootste van Nederland is. Het is letterlijk en figuurlijk een ruimtelijke puzzel om de verschillende functies in de schaarse ruimte te passen. *'Water & Bodem Sturend'* is het motto van waaruit wij als waterschap de vraagstukken met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen beoordelen. We zitten zoveel mogelijk vanaf de beginfase bij ruimtelijke ontwikkelingen en projecten. We gebruiken de Watervisie als uitgangspunt bij het komen tot de juiste handelingsperspectieven. We werken dit uit in een aantal gebiedsgerichte en integrale uitwerkingen.

Bij de Weging van het Waterbelang (voorheen Watertoets) nemen wij een constructief-kritische basishouding aan. We proberen te komen tot gezamenlijke oplossingen, bijvoorbeeld met klimaat adaptief bouwen. Tegelijkertijd geven we aan, dat niet in alle situaties alle belangen kunnen worden gediend.

Wij dringen vanuit de Unie van Waterschappen bij het Rijk aan op de vertaling van 'Water & Bodem Sturend' in duidelijke, landelijke regels. Dat biedt helderheid voor de betrokken partijen en leidt tot een ruimtelijke inrichting die beter voorbereid is op de toekomst.

Delfland blijft betrokken bij de thema's die zijn opgenomen in het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG). Dat betreft vooral de gebiedsprocessen Kust & Duinen en Vitale Veenweiden. Het gaat dan niet alleen om de afspraken rond het verbeteren van de waterkwaliteit, maar ook bijvoorbeeld voor groenblauwe dooradering.

Waterketen
Delfland is één van de partners binnen de waterketen. Transporteren en zuiveren van afvalwater is daarin onze hoofdtaak. Nu is dat het sluitstuk van de keten. Vanuit de transitie van de waterketen willen we de keten circulair maken. Bijvoorbeeld door het effluent weer in het watersysteem te brengen, zoals we van plan zijn in de Krabbeplas. In het project De Ultieme Waterfabriek onderzoeken we met Dunea of het door Delfland gezuiverde afvalwater (het effluent) in de toekomst een nieuwe en betaalbare bron voor drinkwater kan zijn.
De kwaliteit van het te zuiveren water bepaalt mede in hoeverre hergebruik mogelijk is. Daarom willen we enerzijds meer inzicht krijgen in welke stoffen er in het in onze zuiveringsinstallaties binnenkomende afvalwater (het influent) zitten. Anderzijds intensiveren we de aanpak om indirecte lozingen te verminderen, aangezien die de kwaliteit van het influent negatief beïnvloeden.

Het grootste project dat Delfland momenteel voorbereidt, is de bouw van een nieuwe waterzuiveringsinstallatie, de waterzuivering De Vergulde Hand in Vlaardingen. De uitwerking van dit project gaat onverminderd door, zodat over enkele jaren een nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) operationeel is. De onlangs vastgestelde Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater nemen we hierin mee en we kijken welke investeringen voor de overige AWZI' s noodzakelijk zijn.

Het zuiveringsproces verbruikt veel energie. Dat verminderen we stap voor stap. Delfland heeft stappen gezet om grondstoffen uit het afvalwater te halen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de productie van groengas en het gebruik van restwarmte ten behoeve van het verwarmen van woningen en gebouwen.

We blijven zoeken naar meer mogelijkheden, zoals het onderzoeken of de hoeveelheid te gebruiken restwarmte in de toekomst opgeschaald kan worden. Ook bekijken we de toepasbaarheid van de mede door Delfland ontwikkelde HARKOS (Harnaschpolder Korrelslib) technologie. Het inzetten van korrelslib biedt de mogelijkheid om uit de korrels grondstoffen terug te winnen.

Daarnaast beginnen we met de voorbereidingen voor het proces van de toekomst van de Publiek-private Samenwerking, die wij hebben voor de AWZI's Houtrust en Harnaschpolder. Het contract hiervoor loopt af in 2033.

Waterveiligheid
Delfland werkt aan veilige en toekomstbestendige waterkeringen. We beheren en toetsen vele kilometers regionale keringen en polderkaden. Daar waar deze niet aan de normen voldoen nemen we maatregelen via het uitvoeringsprogramma waterkeringen. De N468 tussen Maasland en Schipluiden toont aan hoe ingrijpend dit soort projecten zijn.

Van de primaire keringen hebben we speciale aandacht voor de Delflandsedijk. Deze voldoet volgens de huidige methode niet overal aan de norm. We verkennen een nieuwe rekenmethode om te komen tot passende maatregelen. Daarnaast moeten we nu al ruimte reserveren langs de Nieuwe Waterweg om voor de langere termijn maatregelen aan deze dijk mogelijk te maken.

Verbinding met partners
Uit het voorgaande blijkt al duidelijk dat bij al het werk in ons beheersgebied de verbinding met de inwoners, bedrijven en bestuurlijke partners in onze omgeving van groot belang is. We zorgen ervoor dat we zo vroeg mogelijk aan tafel zitten en nadrukkelijk onze rol pakken als waterautoriteit. Daarbij komen we proactief met ideeën en mogelijkheden om het belang van water en bodem een plek te geven. Maar we zijn ook glashelder over wat de randvoorwaarden en onmogelijkheden zijn als we de water- en klimaatopgaven in ons gebied echt serieus nemen.

Personeel & organisatie
Vakbekwame en betrouwbare medewerkers zijn noodzakelijk om de taken van Delfland uit te voeren en ons voor te bereiden op de uitdagingen van de toekomst. In de huidige periode is het steeds lastiger om alle vacatures op te vullen. We hebben steeds minder invloed op de knop 'Beschikbare mensen' en dat heeft impact op ons werk. Zoals wij in de Kadernota 2025 schreven: *"Als we door de oogharen heen tien jaar vooruitkijken, zet dat ons voor een grote uitdaging, waarbij krapte de ambitie beïnvloedt."*

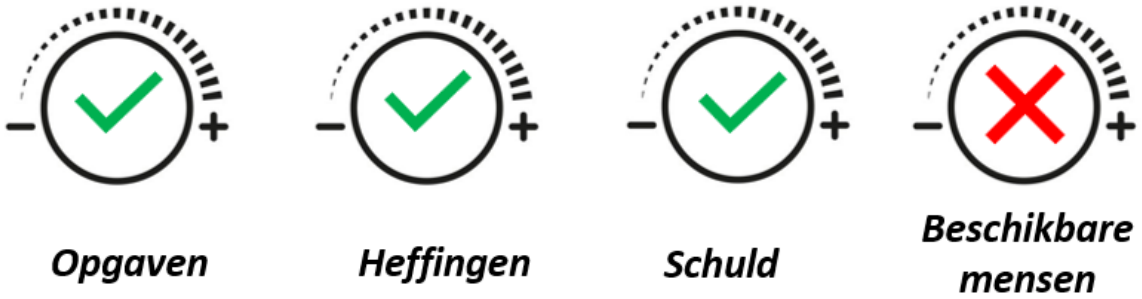

De Vierde Knop: Beschikbare mensen

We werken daarom met nieuwe arbeidsmarktinstrumenten om mensen aan ons te binden en verbonden te houden. We investeren in de organisatie, bijvoorbeeld via procesmanagement en uiteraard bieden we medewerkers volop ruimte voor het volgen van relevante opleidingen. Wij blijven aandacht houden voor het verder verbeteren van de veiligheidsaspecten van ons werk in de brede zin van het woord.

Digitalisering en innovatie
We werken steeds meer digitaal. Dat is effectiever en/of efficiënter, maar tevens kwetsbaarder. De aandacht voor cyberrisico's neemt toe en dat vraagt het nodige van de technische en gedragsaspecten van ons werk. Mede door spanningen op het wereldtoneel kunnen wij het doelwit zijn van digitale aanvallen. Om de kans op schade van zo'n eventuele aanval zo klein mogelijk te maken werken we continu aan de digitale weerbaarheid van onze systemen en medewerkers.

Daarnaast moeten we blijvend investeren in zaken rond informatievoorziening. Zo is het de bedoeling in 2025 een nieuwe digitale werkplek uit te rollen. Daarbij kijken we tevens hoe we onze gebouwen zo goed mogelijk kunnen inrichten voor het moderne werken.

Via het Innovatiefonds investeren we in nieuwe werkwijzen, experimenten en technieken. Dat doen we vaak in samenwerking met andere partijen. Dat leidt in veel gevallen tot bruikbare vernieuwingen om ons werk te verbeteren of efficiënter te maken.

Financiële ruimte
Wij voeren een betaalbaar en volhoudbaar financieel beleid. In de begroting 2025 hebben we in kaart gebracht hoe het staat met de financiën van Delfland. Hoe ontwikkelen die zich als we hetzelfde blijven doen wat we nu doen? De prijzen en lonen stijgen over het algemeen als gevolg van de inflatie. Tegelijkertijd dalen de energieprijzen weer. Die veroorzaakten de extreme inflatie de afgelopen twee jaar.

Ook houden we nu al rekening met grote financiële uitgaven in de nabije toekomst, bijvoorbeeld voor de bouw van de nieuwe waterzuiveringsinstallatie De Vergulde Hand en de investeringen als gevolg van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater.
Op dit moment is de voorbereiding van De Vergulde Hand in volle gang. In deze begroting en het daaraan gekoppelde meerjarenbeeld is rekening gehouden met de uitgangspunten van het referentieontwerp 2022. In de loop van 2025 komt meer inzicht in de financiële impact van dit grote project. Wij reserveren nu al geld om in de toekomst te grote tariefstijgingen te voorkomen. In 2023 voerden we een aparte energietoeslag in om de enorme prijsstijging van energie op te vangen. Zoals afgesproken daalt deze toeslag nu de energieprijzen weer dalen.

In de begroting van 2024 was een uit eerdere jaren doorlopende taakstelling opgenomen, die ook voor 2025 (met een financiële omvang van € 1,0 miljoen nog moest worden ingevuld. Deze is in de begroting 2025 en verder structureel ingepast. Door scherper te zijn op kosten voor inhuur verwacht de organisatie de doelen te kunnen realiseren.

Zoals aangekondigd in ons coalitieakkoord maken we scherpe (en soms lastige) keuzes rond *'Nieuw voor Oud'*. Daarmee vangen we zoveel mogelijk financiële uitzettingen op.
Alle plussen en minnen leiden voor 2025 tot een bescheiden tariefstijging om een sluitende begroting op te leveren. Voor de jaren erna streven we ook naar gelijkmatige lastenontwikkeling. Met de Regionale Belasting Groep (RBG) volgen we op de voet hoe de ontwikkelingen zijn rond betalingen door bedrijven en inwoners. Waar nodig kijkt de RBG naar mogelijkheden van kwijtschelding en betalingsregelingen.

Om ook onze meerjarenraming 2025-2029 financieel sluitend te maken, blijven we vanaf 2025 werken binnen het gedachtegoed van 'Nieuw voor Oud'. Daartoe nemen we vanaf 2025 een structurele ambtelijke(/bestuurlijke) taakstelling van € 0,9 miljoen per jaar op in de begroting, oplopend tot een lastenreductie van € 4,5 miljoen in 2029.
Aanvullend zullen in de loop van deze bestuursperiode ook nog enkele bestuurlijke keuzes nodig zijn om ook voor 2029 en verder een gezonde financiële huishouding te blijven garanderen. Om dit niet op het laatste moment aan te laten komen worden hier in 2025 de nodige analyses voor gemaakt en gesprekken over gevoerd. Wij streven ernaar in de begroting 2026 richting te kunnen geven aan de te maken keuzes.

1.2 Uitgangspunten, normen en kostentoedeling

De begroting 2025 laat zien wat het hoogheemraadschap komend jaar gaat doen en wat daarvan de kosten zijn. Delfland streeft daarbij naar een 'waterpas' balans tussen inkomsten en uitgaven. Net zoals een waterpas ervoor zorgt dat een oppervlak perfect horizontaal is, maken wij zorgvuldige afwegingen waar we investeren, besparen en optimaliseren. Met deze 'waterpas' benadering willen we niet alleen voldoen aan de huidige behoefte, maar ook voorbereid zijn op toekomstige uitdagingen, zodat we als waterschap stevig en stabiel blijven staan.

De begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029 zijn gebaseerd op:
- Het Coalitieakkoord 2023-2027 *'Water voor Mens en Natuur'*.
- Het Waterbeheerprogramma 2022-2027.
- De Kadernota 2025.
- De Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028.
- De structurele mutaties uit de bestuursrapportage (Burap) 2024.

Energietoeslag
Door de extreem gestegen energiekosten legden we in 2023 op de zuiveringsheffing een energieopslag van € 15 per vervuilingseenheid (ve). Hierbij heeft Delfland toegezegd dat als de energiekosten weer dalen we de energieopslag aanpassen in de volgende begroting.
Voor 2024 leverde de daling van de index al een aanpassing op van € 2 per ve naar € 13 per ve. In 2024 is de index verder gedaald. Voor 2025 betekent dat ook in 2025 de energieopslag omlaaggaat.
Het uitgangspunt van de berekening van de daling van de zuiveringsheffing per ve door de lagere index voor energie ten opzichte van de begroting 2024 is gewijzigd. In de begroting 2024 is bij de verlaging van de heffing (ten onrechte) alleen uitgegaan van de mutatie op de energiekosten van de publiek-private samenwerking (PPS) met Delfluent Services.
In de bestuursrapportage 2024 is de berekening van de energieopslag een resultante van de van de mutaties op de energiekosten PPS, de inkomsten voor grensoverschrijdend afvalwater en de verkoop van groen gas. Dit uitgangspunt wordt ook toegepast bij de opstelling van de begroting 2025.
Per saldo betekent dit voor 2025 dat er circa € 6 miljoen teruggegeven kan worden aan de belastingbetalers door een lagere zuiveringsheffing. Dit komt overeen met circa € 4 per ve.

Voor het opstellen van de begroting 2025 en de hierop aansluitende meerjarenraming tot en met 2029 hanteren wij de volgende onderstaande (financiële) uitgangspunten en normen.

Kostenverdeling	De in 2022 vastgestelde nota Systematiek Kostenverdeling vormt de basis voor de begroting 2025 voor wat betreft de toerekening van kosten aan de twee wettelijke taken.
Kostentoedeling	Voor de toerekening van de kosten voor de watersysteemtaak aan de verschillende categorieën belastingplichtigen wordt de verdeling conform de door de VV vastgestelde kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland 2022 gehanteerd.
Inflatie	Er is uitgegaan van een indexering van de kosten van 2,5% in 2025 en 2% voor de jaren daarna. Deze percentages zijn gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) zoals in juni 2024 afgegeven. In de begroting 2024 en MJR25-28 hebben we dezelfde percentages gebruikt voor 2025 en verder.
Loonkosten	In de begroting 2025 zit 4% cao verhoging en 1% doorwerking vanuit 2024. Voor 2026 en verder is gerekend met 3%. In de begroting 2024 en MJR25-28 zijn andere percentages gebruikt: 2,5% voor 2025 en 2% voor de jaren daarna.
Onvoorzien	In de meerjarenraming is € 0,1 miljoen voor onvoorziene kosten (wettelijk onvoorzien) opgenomen.
Groei heffingseenheden	Voor de groei van het areaal aan ingezetenen en huishoudens wordt uitgegaan van ca. 1%. Eenzelfde groeipercentage wordt gebruikt voor de woningen binnen de zuiveringsheffing. De WOZ-waarde woningen stijgt naar verwachting met 5%, niet-woningen met 1%. De overige heffingseenheden blijven constant.

	Het percentage kwijtschelding huishoudens daalt van 10,5% naar 8,4% en oninbaar huishoudens blijft 1,8%.
Heffingen	De heffingen (belastingenopbrengsten) stijgen met ongeveer 2,9% in 2025 ten opzichte van 2024.
Afschrijvingen	De afschrijvingen in de begroting baseren wij op de projecten die tot en met 31 december 2024 zijn geactiveerd en de actualisatie van de nog te activeren projecten tot en met 2029.
Vergelijkende begrotingscijfers	In de tabellen staan ter vergelijking de realisatie jaarrekening 2023 en de bijgestelde begroting 2024 (primaire begroting inclusief de begrotingswijzigingen uit de Burap 2024). Waar in de kop van de tabellen Begroting 2024 staat, is dit de bijgestelde begroting. De toelichting wordt gegeven op verschillen tussen de begroting 2025 en de bijgestelde begroting 2024. De bedragen in de tabellen zijn * € 1.000, tenzij anders aangegeven.
Leningenportefeuille	Op nieuwe (vanaf 2025) af te sluiten leningen gaat jaarlijks worden afgelost. De huidige leningenportefeuille wordt afgelost conform het aflossingsschema. Voor de toe te rekenen rente aan de diverse programmalijnen hanteren wij een omslagpercentage van 3,25%. Dit percentage is gebaseerd op de verwachte rente na de geplande aflossingen van onze langlopende leningenportefeuille.
Reserves	Voor grote investeringen vindt een extra reservering plaats om de toekomstige lasten (deels) te kunnen dekken. Deze reservering is 3% voor 2025 en 2026, 2% voor 2027-2028 en vervolgens 1%.
Uurtarieven 2025	Voor externe subsidieaanvragen en levering van diensten aan derden gelden in 2025 de uurtarieven in de volgende tabel:

Component/schaal (in €)	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Loonkosten inclusief overhead	78	81	84	90	98	106	115	125	136

1.3 Ontwikkelingen van 2024 naar 2025

In deze paragraaf gaan we in op de ontwikkelingen in 2025 ten opzichte van 2024.

Aanpassingen in begrotingsdocument
De indeling van de begroting is op onderdelen aangepast aan de gewijzigde verslaggevingsvoorschriften. De belangrijkste aanpassingen zijn:

- De toevoeging van de verplichte paragraaf 4.5 Assetmanagement;
- De tabellen met de exploitatiesaldi in het Programmaplan zijn gesplitst in de geraamde baten en lasten;
- De effecten en betrokkenheid van de verbonden partijen zijn per programma toegelicht;
- De toevoeging van het overzicht netto kosten naar beleidsproducten in paragraaf 5.3 en de bijlage 4 Beleids- en beheers producten.

Met het oog op het verder verbeteren van de kwaliteit van de P&C-producten en de sturingsmogelijkheden voor de VV in de toekomst zijn in de processen van de Burap 2024 en de Begroting 2025 de eerste verbeterstappen hiertoe gezet. In dit begrotingsdocument is met name gewerkt aan het scherper formuleren van de doelen, effecten en activiteiten in de (programma)teksten. Daarnaast zijn een aantal wijzigingen in de prestatie-indicatoren toegepast.

Vervallen PI
De prestatie-indicator zwemwater binnen het programma Waterkwaliteit is vervallen.
De begrotingscyclus en het badseizoen sluiten niet op elkaar aan, waardoor de prestatie-indicator geen functie als stuurinstrument heeft.

Nieuwe PI

- Binnen het programma Waterkeringen is een nieuwe PI opgenomen: de mate waarin Polderkaden voldoen aan de normen die het Rijk, de provincie Zuid-Holland en Delfland hebben vastgesteld.
- Voor de programmalijn Communicatie binnen het programma Organisatie en bedrijfsvoering is een nieuwe PI opgenomen:
  Delfland wordt in toenemende mate geassocieerd als waterschap dat zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.

Gewijzigde PI
Voor het programma Waterkwaliteit is het voorstel de oude KPI voor toxiciteit te vervangen door een nieuwe. De oude gaf geen goed beeld ten aanzien van de stand van zaken ten aanzien van toxiciteit in Delfland. De nieuwe KPI wordt: percentage polders waar pesticiden niet tot een toxisch effect leiden.

Financiële ontwikkeling
Het voordelig exploitatieresultaat voor bestemming in 2025 is € 12,4 miljoen. Dit is € 0,7 miljoen lager ten opzichte van het bijgestelde exploitatieresultaat van 2024 uit de bestuursrapportage 2024.
Het lagere resultaat in de begroting 2025 wordt veroorzaakt door € 9,8 miljoen hogere kosten en € 9,1 miljoen hogere opbrengsten.

Exploitatiesaldo	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totaal kosten	303.249	308.185	318.006
Totaalopbrengsten	-306.254	-321.412	-330.486
Totaal voor bestemming	-3.005	-13.227	-12.480
Mutatie reserves			
Toevoeging aan reserves	15.284	18.477	17.033
Onttrekking aan reserves	-15.984	-5.250	-4.552
Totaal na bestemming	-3.705	0	0

Kosten
De toename van de kosten is netto € 9,8 miljoen. In dit bedrag zit een ambtelijke, nog in te vullen, taakstelling van € 0,9 miljoen. De bruto kostentoename bedraagt € 10,7 miljoen.

Omschrijving	Bedragen (* € 1 miljoen)
Toename personeelslasten	3,7
Toename kosten slibverwerking	2,8
Intensivering maatregelen waterkwaliteit	1,0
Toename kosten chemicaliën	0,8
Toename kosten Grensoverschrijdend afvalwater	0,4
Kosten verwijderen slibgisting tank nieuwe waterweg	0,8
Toename dienstverleningsvergoeding PPS	0,5
Afname kosten energie	-0,6
Afname kapitaallasten	-0,7
Toename kosten innovatiefonds	0,3
Incidentele bijdrage onderzoekskosten verwijderen IBA' s	0,2
Hogere kosten onderhoud	0,6
Kosten voor implementatie strategie zoetwater en droogte	0,2
Aanpassingen gemeenlandshuis	0,2
Diverse overige kostenstijgingen en dalingen	0,5
Subtotaal	*10,7*
Nog in te vullen ambtelijke taakstelling	-0,9
Totaal toename kosten	9,8

De oorzaak voor de kostentoename ligt grotendeels in de stijging van personeelslasten van circa € 3,7 miljoen, hogere kosten voor slibverwerking van € 2,8 miljoen, intensivering van de maatregelen voor een betere waterkwaliteit van circa € 1 miljoen en een stijging in de kosten van chemicaliën met € 0,8 miljoen.
Daarnaast is sprake van een structurele toename in de kosten van het baggeren. In de bestuursrapportage 2024 hebben wij hiervoor een ophoging in het budget opgenomen. Het kostenbudget in 2025 hiervoor is vrijwel gelijk aan 2024.
De kosten voor Grensoverschrijdend afvalwater nemen toe door stijging van het tarief en volume. Ook is er ten opzichte van 2024 € 0,8 miljoen toename in de kosten voor het verwijderen van de Slibgistingstank Nieuwe Waterweg.

Tegelijkertijd dalen de kosten voor energie. In de bestuursrapportage 2024 hebben wij de daling van de PPS dienstverleningsvergoeding van circa € 11,6 miljoen vanwege de lagere energie-index verwerkt. Deze daling werkt vooralsnog structureel door naar 2025 en daarna.
De overige energiekosten dalen met € 0,6 miljoen ten opzichte van 2024.
De kapitaallasten vallen ten opzichte van 2024 € 0,7 miljoen lager uit.

In diverse overige budgetten is sprake van inflatie en andere kostenstijgingen en dalingen.

Opbrengsten
De opbrengsten nemen ten opzichte van 2024 grotendeels toe door de stijging in de belastingopbrengsten met € 11,7 miljoen.

Tegelijkertijd dalen de opbrengsten uit de verkoop van groen gas en duurzaamheidscertificaten. Ook de rentebaten, personeelsbaten en bijdragen van derden vallen lager uit dan in 2024.

Omschrijving	Bedragen (* € 1 miljoen)
Doorbelasting gevolgen inflatie, cao	7,5
Groei areaal huishoudens en ingezetenen en ontwikkeling WOZ-waarde	2,3
Verlaging energieopslag met € 4 per vervuilingseenheid door lagere energie-index	-6
Reserveren voor grote investeringsopgaven de nieuwe De Groote Lucht en Europese Richtlijnen Stedelijk Afvalwater (structureel oplopend)	5,2
Overige mutaties reserves	0,2
Verrekening van de daling van de opbrengsten uit verkoop van groen gas en duurzaamheidscertificaten	2,5
Totaal stijging belastingopbrengsten	11,7
Afname overige opbrengsten	-2,6
Totale toename opbrengsten	9,1

Alle verschillen tussen 2024 en 2025 voor zowel de kosten als de opbrengsten lichten we in dit document toe.

In hoofdstuk 3 *Programmaplan* lichten we de mutaties per programmalijn toe. In § 5.1 *Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten* geven *we* op het niveau van kosten en opbrengsten een toelichting.

2. Meerjarenperspectief

2.1 Exploitatie

De meerjarenraming 2026-2029 heeft een indicatief karakter. Allereerst geldt elk jaar bij de meerjarenraming het voorbehoud dat we in het proces van kadernota en begroting in het komende jaar pas definitieve voorstellen doen. Voor de raming 2026-2029 gelden bovendien de volgende bijzonderheden:

a. In de meerjarenraming blijven de hogere kosten voor energie doorlopen. Inherent daaraan hebben we de energieopslag verlaagd naar € 9 per ve. We veronderstellen voor zowel de energiekosten als de energieopslag dat deze meerjarig gelijk blijven.
b. Begin 2024 heeft de VV het nieuwe baggerbeleid vastgesteld. Dat beleid is uitgewerkt zowel qua inhoud als kosten. In de bestuursrapportage 2024 heeft dit geleid tot een verhoging van het budget met € 5,3 miljoen. De hogere kosten van het baggerwerk zitten ook in de begroting 2025 en lopen door in de meerjarenraming 2026-2029.
c. In 2026 (was 2025) is een bijdrage van € 3 miljoen aan de gemeente Den Haag begroot voor Molenvlietpark. Omdat dit een incidentele bijdrage is, willen we deze bijdrage niet dekken vanuit de belastingen, maar vanuit de reserve kapitaallasten watersysteembeheer. Hiermee heeft de bijdrage wel effect op de exploitatie, maar niet op de heffingen.
d. Het reserveren toekomstige investeringen (De Vergulde Hand en de Europese Richtlijnen Stedelijk Afvalwater) vindt ook na 2029 nog plaats om de kapitaallasten te kunnen dekken en aflossingen van (nieuwe) leningen te kunnen doen. In § 2.2 gaan we hierop verder in.
e. De toevoegingen aan de egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder lopen tot en met 2030. Vanaf 2031 onttrekken we aan de reserve om de hogere lasten te dekken.

Voor de hele meerjarenraming lichten we de financiële ontwikkeling niet per programma toe. Voor alle programma's nemen de kosten toe als gevolg van stijgende prijzen, cao-ontwikkelingen en de raming van de kapitaallasten op basis van de investeringsagenda. In de tabel van het meerjarenperspectief is dit niet direct bij alle programma's zichtbaar, omdat de hogere kosten voor loonontwikkeling en inflatie vanaf 2026 staan geraamd in het onderdeel Financiën. Op deze kostentoename hebben wij de afloop van tijdelijke formatie in mindering gebracht. Deze afname van de kosten loopt op tot € 2,4 miljoen minder kosten in 2029.

2.2 Duurzaam evenwichtige financiën

Op de lange termijn streven wij naar duurzaam evenwichtige financiën. Welke ontwikkelingen komen op ons af en hoe houden we die betaalbaar? Het gaat om de schuldpositie en bijbehorende rentelast, de stijgende prijzen, de groter wordende opgave door klimaatverandering en de nieuwbouw van De Vergulde Hand. Ook ligt er inmiddels een aangescherpte Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater (ERSA). Zowel in het Coalitieakkoord als in een motie van de VV is de oproep om ook op langere termijn, na deze bestuursperiode, een duurzame balans tussen opgaven, kosten, opbrengsten en schuldpositie te realiseren. Daarbij gaat het onder meer om een jaarlijks sluitende begroting, een houdbare schuldpositie met een Netto Schuld Quote (NSQ) onder de 250%, een gelijkmatige ontwikkeling van de heffingen en lastenprofielen.

Eventueel handback PPS
Delfluent beheert momenteel de assets van de AWZI's Houtrust en Harnaschpolder en zuivert hier het afvalwater volgens het dienstverleningscontract. Vanaf 2033 komen deze assets (contractueel gezien), inclusief personeel en de bijbehorende kwaliteitssystemen terug naar

Delfland. De afspraak die daarbij hoort, is dat wij de eerste vijf jaar geen (grote) investeringen hoeven te doen in de twee zuiveringsinstallaties. De drie jaar voorafgaand aan de handback doet Delfluent nog de nodige investeringen om die afspraak na te komen. Het gevolg is dat de vergoeding die wij jaarlijks betalen de laatste drie jaar fors omhooggaat. Om deze kostenstijging te dekken voegen wij sinds 2016 jaarlijks € 5,2 miljoen toe aan de egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder. Vanaf 2024 hebben wij de reservering met € 3,3 miljoen verhoogd naar € 8,5 miljoen per jaar.

Investeringsopgaven
Naast de reguliere investeringen in onze assets staan de komende 10 tot 15 jaar tenminste twee grote opgaven voor de deur: de bouw van een nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie De Vergulde Hand in Vlaardingen en de implementatie van nieuwe strengere Europese richtlijn voor de zuivering van het stedelijk afvalwater. Deze richtlijn raakt de vier AWZI's in ons gebied en moet voor 2040 te zijn doorgevoerd. Met het ontwerp en de bouw van de nieuwe AWZI houden wij hier direct rekening mee.

Voor De Vergulde Hand zijn wij in 2024 begonnen met het opstellen van het schetsontwerp en het uitwerken van vier alternatieven. Begin 2025 moeten we een voorkeursalternatief kiezen die we in 2025 in detail uitwerken. Tegelijkertijd stellen we het investeringsplan op, wat de omvang van de investering concreter maakt. Tot die tijd gebruiken de beschikbare gegevens. Zo is het huidige kasstroomoverzicht gebaseerd op onder andere het ontwerp uit 2022, een duurdere grondaankoop (per 2027) dan waarmee we in het ontwerpkrediet rekening hielden, een grove inschatting van randvoorwaardelijke activiteiten en een voorziening om risico's af te dekken die aan een omvangrijk project als dit hangen.
Ongeacht de omvang van de investering ziet het uitgavenpatroon er ongeveer uit zoals in onderstaande grafiek.

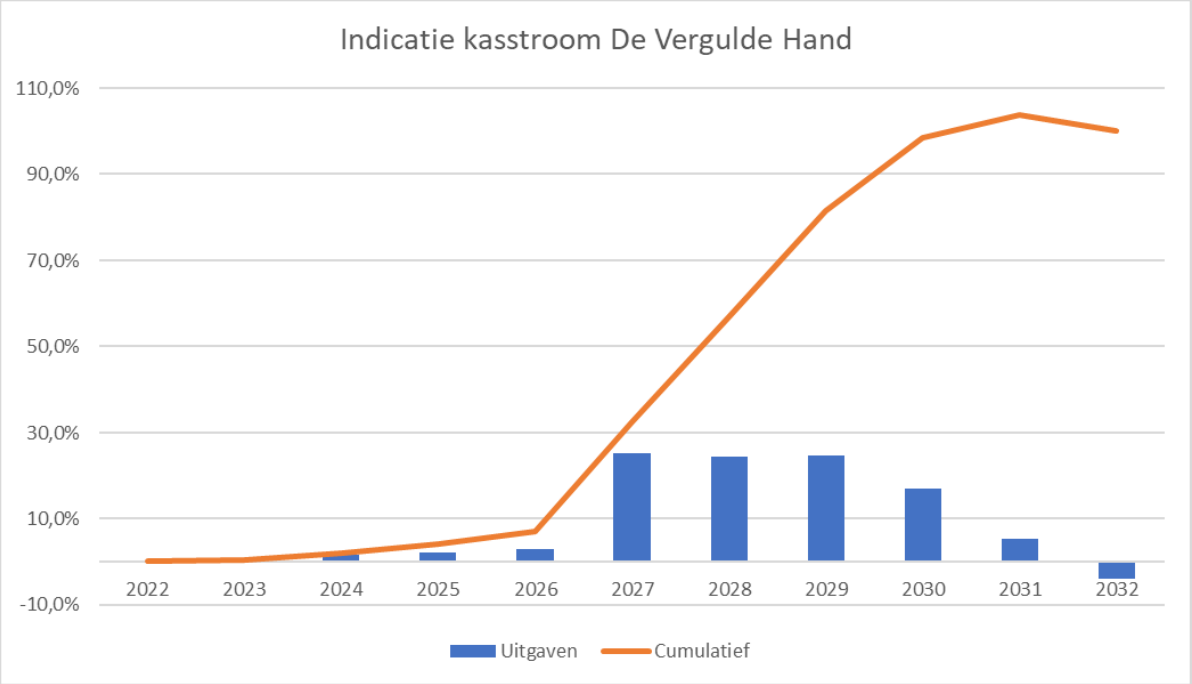

De meeste investeringen vinden plaats in de periode van 2027 tot en met 2030. Tot 2027 zijn het met name de voorbereidingen (diverse ontwerpstadia, investeringsplan, Europese aanbestedingen etcetera) die tot uitgaven leiden en in 2031 betreft het bijvoorbeeld de nazorg. In 2031 gaat de cumulatieve lijn boven de 100% om daarna op 100% in 2032 uit te komen. De oorzaak ligt in de verkoop van de grond van de AWZI De Groote Lucht.

Leningenportefeuille en liquiditeitsbehoefte
Per 1 januari 2025 bedraagt de langlopende geldleningenportefeuille afgerond € 565,3 miljoen. Deze portefeuille bestaat uit leningen voor de herfinanciering van de PPS uit 2016 en leningen voor de overige eigen activa. De PPS-lening loopt tot en met 2032; hierop lossen wij elk jaar circa € 20 miljoen af. De overige leningen zijn fixe-leningen. Dat betekent dat we ze elk voor zich aan het eind van de looptijd ineens aflossen op één na. Eén lening wordt in een aantal termijnen afgelost.
Door onder andere de hand-back van de PPS, de aflossingen op de huidige leningen en ook de grote investeringsopgaven neemt de liquiditeitsbehoefte toe. Hiervoor gaan we nieuwe leningen aantrekken de komende jaren.
Zie § 4.2 voor een verdere toelichting.

Renteontwikkeling
Delfland heeft tot (en met) 2023 niet geprofiteerd van de rentestand op de kapitaalmarkt. De rente van de leningen die we afsloten in de periode tot 2010 staan vast. Vervroegde aflossing gaat gepaard met een boeterente, waardoor een voordelig effect nihil is.

De inflatie daalt richting de door de economen gewenste 2%. Dat zien we terug in de rentedalingen die de Europese bank en nationale banken doorvoeren. Dat heeft als voordeel dat wij op toekomstig af te sluiten leningen mogelijk een lagere rente gaan betalen. Daarentegen daalt dan de huidige rentevergoeding op het schatkistbankieren.

Gelijkmatige ontwikkeling heffingen (belastingtarieven)
Wij maken doorrekeningen die tot buiten het bestek van de meerjarenraming doorlopen om de impact van bovenstaande onderwerpen in beeld te brengen. Deze berekeningen helpen ons om beeld te krijgen van de mogelijke gevolgen voor onder andere de liquiditeitsbehoefte en heffingen. Daaruit blijkt dat we nu al moeten acteren om te streven naar duurzaam evenwichtige financiën.

Extra opslag voor duurzaam evenwichtige financiën
In de begroting van 2024 hebben wij voorgesteld om boven op de reguliere heffing een extra opslag te leggen zodat we aan onze toekomstige financiële verplichtingen (investeren, aflossen schulden, betalen rente) kunnen voldoen en tegelijkertijd de heffingen gelijkmatig ontwikkelen. Deze opslag heeft vooralsnog alleen betrekking op de zuiveringsheffing. In de tabel hieronder staan de toegepaste opslagen, waarbij het volgende geldt:
- De opslag 2024 zit in de heffing 2024 verwerkt.
- De opslagen tot en met 2029 staan in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029. De jaren daarna hebben wij gebruikt voor onze langetermijnberekening.
- De opslagen werken cumulatief door. Met andere woorden: de opslag van 3% in 2026 is boven op de 3% in 2025 en 2024.

Extra opslag	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
per jaar	3,0%	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%	1,0%	1,0%	1,0%	0,0%
Cumulatief	3,0%	6,1%	9,3%	11,5%	13,7%	14,8%	16,0%	17,1%	17,1%

Volgens onze berekening komt de NSQ niet boven de 250% uit en zijn wij in staat onze leningen af te lossen en rente te betalen. Op basis van de huidige gegevens en te verwachte ontwikkelingen kunnen we vanaf 2032 stoppen met de extra opslag. Cumulatief leidt dit scenario tot een extra opslag van 17,1% in 2031 en verder.

Onderstaande grafiek geeft de ontwikkelingen van de zuiveringsheffing en van de NSQ weer, waarbij geldt:

- De NSQ (gele lijn) wordt afgezet tegen de linker as van de grafiek.
- De blauwe lijn is de NSQ-norm van 250%.
- De ontwikkeling van de zuiveringsheffing (groene lijn) wordt afgezet tegen de rechter as;
- De opslagen uit bovenstaande tabel hebben wij hierin verwerkt;
- Hoe verder in de tijd hoe meer onzekerheid. Dat illustreren we voor de NSQ en de zuiveringsheffing met de overgang van een dichte lijn naar een onderbroken lijn.
  Dit zegt overigens niets over de (on)zekerheid tot die overgang.

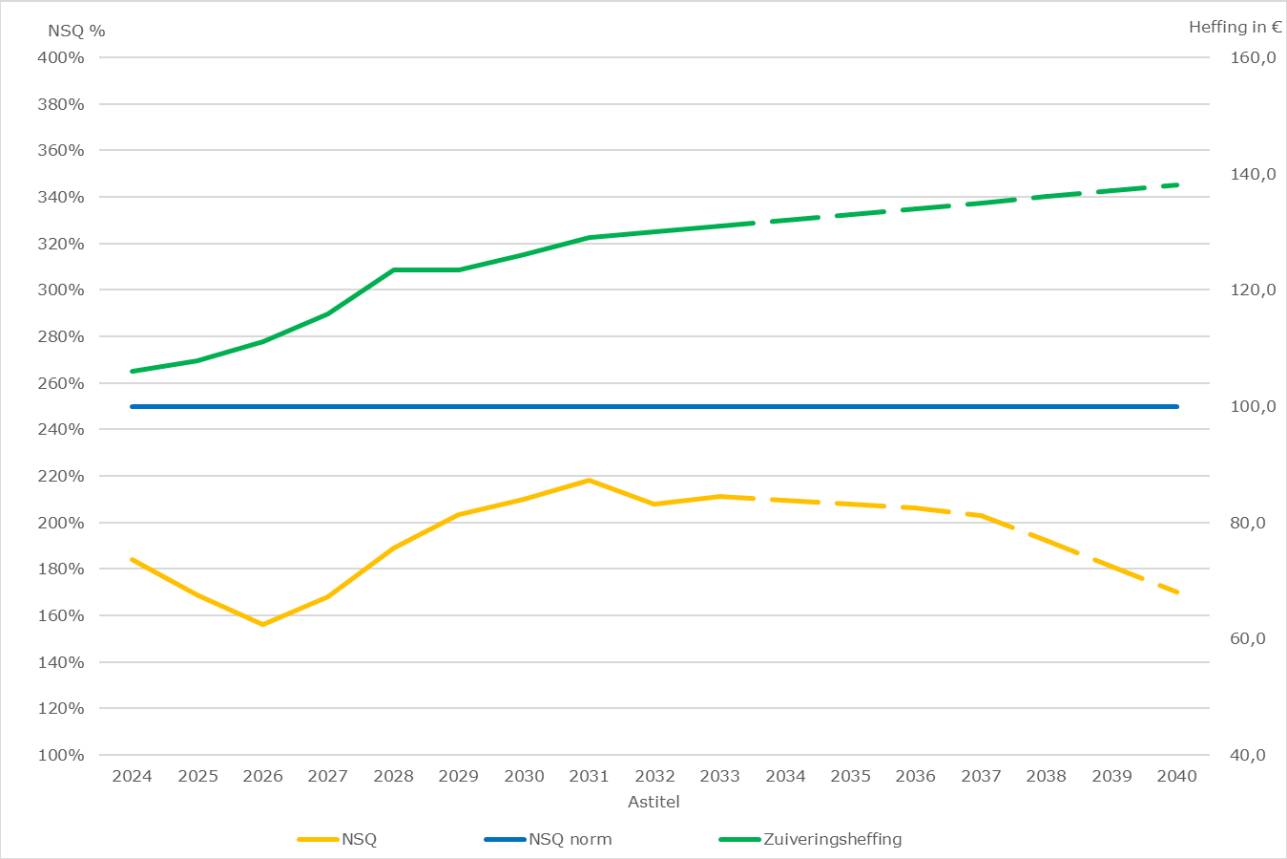

3. Programmaplan

3.1 Waterkeringen en waterbewustzijn

3.1.1 Programmalijn waterkeringen

Doel
De primaire, regionale en overige waterkeringen zijn veilig en toekomstbestendig, zodat mensen in het beheergebied veilig kunnen wonen, werken en recreëren.

Prestatie-indicator
Mate waarin primaire en regionale waterkeringen en polderkaden voldoen aan de normen die het Rijk, de provincie Zuid-Holland en Delfland hebben vastgesteld.

Streefwaarden	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Primaire waterkeringen (55 kilometer)	87%	92%	**92%**	92%	92%	92%	92%
Regionale waterkeringen (437 kilometer)	87%	73%	**79%**(1)	80%	82%	83%	85%
Polderkaden (170 kilometer)	n.v.t.	n.v.t.	**54%**(2)	55%	56%	58%	60%

(1) Op basis van het resultaat tweede toets ronde regionale waterkeringen.
(2) De polderkaden zijn in 2024 beoordeeld. Dit staat als prestatie-indicator voor het eerst in deze begroting.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
Goed beheer en onderhoud blijft de basis voor veilige waterkeringen. In 2025 gaan we hier onverminderd mee verder. Met het uitvoeringsprogramma waterkeringen brengen we zes kilometer regionale keringen en één kilometer polderkaden op orde. Voor de primaire waterkeringen is de landelijke ambitie dat deze in 2050 aan de norm voldoen. We spreken met

de provincie Zuid-Holland over het tijdstip waarop de regionale keringen aan de norm moeten voldoen.
Door klimaatverandering krijgen we in de toekomst te maken met versnelde zeespiegelstijging. Hiervoor reserveren we nu al ruimte voor toekomstige verhoging en versterking van de Delflandsedijk. Zo zorgen we dat mensen in de toekomst veilig in dit gebied kunnen wonen, werken en recreëren.

Activiteiten in 2025

- We inspecteren de waterkeringen van Delfland, testen de compartimenteringskeringen en voeren het benodigde onderhoud uit. Om te voorkomen dat muskusratten schade toebrengen aan oevers en dijken intensiveren we het muskusrattenbeheer.
- We versterken de regionale waterkeringen langs de N468 in Maasland en de Oude Leedeweg en tegenover de Katwijkerlaan in Pijnacker-Nootdorp. Ook voeren we op diverse plekken groot onderhoud uit aan regionale waterkeringen en polderkaden.
- We ronden het vooronderzoek naar een nieuwe rekenmethode voor de Delflandsedijk af. Bij een positief resultaat starten we in 2025 met het opstellen hiervan. Bij afronding in 2026 kunnen we in 2027 de maatregelen bepalen om de dijk op orde te brengen.
- In overeenstemming met de brief *'Water & Bodem Sturend'* actualiseren we voor de Delflandsedijk de reserveringszones in de Legger Delfland en de bijbehorende beleidsregel Delflandsedijk.

Exploitatie

Programmalijn Waterkeringen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	28.030	28.373	30.684	30.783	34.624	36.300	36.988
Baten	-135	-400	-400	-400	-150	-150	-150
Netto kosten	27.895	27.973	30.284	30.383	34.474	36.150	36.838

Programmalijn Waterkeringen (toename lasten € 2,3 miljoen)

- Hogere kosten ten behoeve van het intensiveren van het bestrijden van muskusratten om schade aan oevers en dijken te voorkomen van € 0,1 miljoen.
- Hogere personeelskosten ten behoeve van de activiteiten Waterkeringen van € 1,0 miljoen.
- Hogere kapitaallasten ten behoeve van de doelstellingen Waterkeringen van € 2,3 miljoen.
- Lagere wettelijke bijdrage Delfland aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) van € 1,1 miljoen. De bijdrage per jaar hangt af van de programmering binnen het HWBP.

Investeringen

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Waterkeringen	10.026	9.800	18.750	18.000	18.000	18.000	18.000

Met groot onderhoud en dijkversterkingen brengen we 6 km regionale waterkeringen en 1 km polderkade op orde.

3.1.2 Programmalijn waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding

Doel
Gedragskennis inzetten om bij te dragen aan de doelen van Delfland.

Toelichting
Om de leefbaarheid van de omgeving en de effectiviteit van ons werk te bevorderen, verkennen we de meerwaarde van menselijk gedrag. Ook leren we kansrijke gedragsvraagstukken te herkennen, te agenderen en gedragsinzichten via projecten toe te passen en daarmee de primaire doelen van Delfland te realiseren.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
- Gedragsbeïnvloeding toepassen binnen programma's en projecten.
- Kennis over gedrag ontwikkelen en borgen binnen en buiten de organisatie.

Activiteiten 2025
- We zetten gedragskennis en -capaciteit gericht in op de volgende taken van Delfland:
  1. We organiseren weer de medewerkerstraining 'Kennismaking met de crisisorganisatie'.
  2. We zetten met drie waterschappen een gedragsinterventie op waterkwaliteit voort.
  3. We doen een verkenning op het gebied van verminderen van zoetwatergebruik.
- Vergroten interne netwerk gedragskennis door lezingen, adviesgesprekken; het externe netwerk door bijeenkomsten van gedragsexperts van waterschappen, drinkwaterbedrijf, ministerie van I&W en een actieve rol in de landelijke Werkgroep Kennisdeling.

Exploitatie
De exploitatie bestaat uit personele inzet. Eventuele overige kosten bij gedragstrajecten krijgen financiering vanuit de programma's of projecten die dit laten uitvoeren.

Programmalijn Waterbewustzijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	-4	398	416	461	461	461	461
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	-4	398	416	461	461	461	461

3.1.3 Programmalijn Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

Doel
Delfland draagt integraal bij aan een vitaal landelijk gebied.

Toelichting
Het oppervlakte- en grondwater voldoet op veel plaatsen nog niet aan de kwaliteit die is afgesproken met Brussel (KRW) en die nodig is voor een vitaal landelijk gebied. Bovendien leidt klimaatverandering in toenemende mate tot overlast van zowel te veel als te weinig water. Waterschappen, agrarische ondernemers, en terreinbeherende organisaties spelen een belangrijke rol in het vinden van de juiste oplossing voor natuur, water, bodem en klimaat. Vanuit onze belangen op waterkwaliteit, wateroverlast, groenblauwe dooradering, waterbeschikbaarheid en biodiversiteit zijn we als waterautoriteit betrokken bij het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) en de daarbij horende gebiedsprocessen. Wij trekken hierin gezamenlijk op met de gebiedspartners, de andere waterschappen in Zuid-Holland en de provincie Zuid-Holland.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
Delfland blijft werken aan een veerkrachtig en toekomstbestendig watersysteem in het landelijk gebied. Dat doen we op basis van locatiespecifieke kennis van het water- en bodemsysteem. De landelijke en provinciale aanpak op dit onderwerp is in beweging.

Wat willen we bereiken?
- Veerkrachtige, toekomstbestendige inrichting van het watersysteem in het landelijk gebied.
- Bijdrage aan versterken van het agrarisch natuurbeheer, zodat de waterkwaliteit verbetert.

Activiteiten 2025
- Kennis leveren aan de nog op te stellen water- en bodemanalyse NPLG.

- Bijdragen aan het realiseren van het provinciale doel in de gebiedsprocessen: 10% groenblauwe dooradering.
- Samenwerkingsafspraken maken tussen waterschappen en provincie Zuid-Holland.

Wat hebben we daarvoor nodig?
Belangrijk is dat de gebiedsgerichte aanpak behouden blijft met provincie als trekker. Draagkracht van het water- en bodemsysteem moet in het landelijk gebied centraal staan bij het maken van ruimtelijke keuzes.

Exploitatie
De exploitatiekosten bestaan louter uit personeelskosten (coördinator NPLG en twee gebiedscoördinatoren).

Programmalijn Nationaal Programma Landelijk Gebied	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	0	0	175	175	175	175	175
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	0	0	175	175	175	175	175

3.1.4 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico's verbonden partijen

Vanuit het samenwerkingsverband Muskusrattenbeheer voorkomen we dat bijvoorbeeld muskusratten schade toebrengen aan keringen. Daarmee draagt dit bij aan het beheer en onderhoud van de dijken zoals verwoord onder de programmalijn waterkeringen. Van risico's met een mogelijk materieel effect voor Delfland is bij deze verbonden partij geen sprake.

3.1.5 Geraamde baten en lasten programma Waterkeringen en Waterbewustzijn

Programma Waterkeringen en waterbewustzijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	28.026	28.771	31.275	31.420	35.261	36.937	37.624
Baten	-135	-400	-400	-400	-150	-150	-150
Netto kosten	27.892	28.371	30.875	31.020	35.111	36.787	37.474

3.1.6 Investeringen programma Waterkeringen en Waterbewustzijn

Programma Waterkeringen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Waterkeringen	10.026	9.800	18.750	18.000	18.000	18.000	18.000

3.2 Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding

3.2.1 Programmalijn waterkwaliteit

Doel
Schoon, gezond en levend water in ons beheergebied, dat bijdraagt aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

Toelichting
In 2027 moet de waterkwaliteit voldoen aan de normen en ecologische doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Wij dienen onze verplichtingen hiervoor dan te hebben geleverd. Delfland heeft een resultaatverplichting in zijn KRW-waterlichamen en heeft chemische normen en ecologische doelen gesteld in lokaal water.

Onze waterkwaliteit voldoet niet aan deze normen. We zien sinds 2010 verbeteringen, maar zien dat de verbetering op veel plekken stagneert. Er zitten nog te veel (nieuwe) stoffen in het water die daar niet thuishoren. Onze waternatuur blijft achter en is nog niet veerkrachtig en robuust genoeg. Menselijk handelen beïnvloedt sterk negatief het hele watersysteem (KRW-waterlichamen en lokaal water) van Delfland.

Er moet veel gebeuren om de waterkwaliteit op niveau te krijgen. De opgave is urgent en eenvoudige oplossingen zijn er niet. De maatregelen staan in het KRW-programma Delfland 2022-2027[1], de Strategie microverontreinigingen, de Uitvoeringsstrategie waterkwaliteit overig water en het Coalitieakkoord. Deze documenten bevatten een ambitieus maatregelenpakket om de waterkwaliteit te verbeteren. We zetten in op samenwerking met medeoverheden die KRW-verplichtingen hebben, die in relatie staan met onze waterkwaliteit.

[1] Het KRW-maatregelenpakket van Delfland voor 2022-2027 is een verplicht onderdeel van het Waterbeheerprogramma 2021-2027 (WBP6) van Delfland en van het Stroomgebiedbeheerplan Rijn-West 2022-2027 (SGBP-3), waar Delfland onder valt.

Prestatie-indicatoren (KRW)

Streefwaarden	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1) Zomergemiddelde stikstofgehalte Boezem Westland/Midden Delfland & Boezem Haaglanden/Schie	2,3 & 2,1 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l
2) ESF's: aantal verbeterstappen voor de acht ESF's in de KRW-waterlichamen*	-2	6	8	9	9	0	0
3) Toxiciteit: percentage polders waar pesticiden niet tot een toxisch effect leiden**	-	15%	30%	50%	100%	100%	100%

* De prestatie-indicator ESF's (Ecologische Sleutelfactoren) is gebaseerd op het aantal benodigde verbeterstappen om de ecologie op orde te krijgen.
** Deze prestatie-indicator betreft een nieuwe PI.

Wat is het doel in 2025 om het strategische programmadoel te bereiken?
Delfland draagt maximaal bij om de normen en doelen uit de KRW voor de ecologische en chemische waterkwaliteit in ons gebied in 2027 te halen. Maximaal is hierbij gerelateerd aan de opgave en de haalbaarheid van de te nemen stappen binnen de resterende drie jaar.

We voeren de programmering uit op de vijf KRW-bouwstenen (emissiereductie, ecologisch optimaliseren waterbeheer, ecologisch inrichten van het watersysteem, anticiperen op de toekomst en borgen waterkwaliteitsaspecten bij recreatie) en sturen bij op die bouwstenen waar we achterblijven en/of waar de tussenevaluatie dit signaleert.

We voeren de programmering van het Coalitieakkoord uit binnen de additioneel beschikbaar gestelde € 3 miljoen. Naast de reguliere KRW-maatregelen zetten we via drie sporen in op extra maatregelen om de emissies verder te reduceren, de waternatuur te versterken en op samenwerking met partners in het gebied. Voor ecologisch baggeren in 2025 staan additioneel middelen in de begroting.

In 2025 brengen we extra focus aan op de volgende drie vlakken:
1. Overige emissies (onder andere in de stad).
2. Versnellen aanleg van waternatuur.
3. Beter benutten bestaande regels en maken van nieuwe regels

Concrete maatregelen vermelden we onder 'Activiteiten 2025'.

Wat willen we bereiken?
1. Het realiseren van de doelstellingen voor 2027 en de jaren daarna uit het Stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 (SGBP-3), de Uitvoeringsstrategie waterkwaliteit overig water en de Strategie microverontreinigingen (zie 'Activiteiten 2025').
2. Aan de hand van de tussenevaluatie KRW en de voortgangsrapportage SGBP-3 sturen we ons programma –indien nodig- bij.
3. We richten ons op de realisatie van de inzet van de middelen vanuit het Coalitieakkoord op het gebied van emissiereductie, waternatuur en beïnvloeden.
4. Dit jaar gaan we extra inspanningen richten op:
   a. Overige emissies[2] op vergelijkbare wijze behandelen als gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten (focuspunt 1).

[2] Onder Overige emissies verstaan we de emissies, die niet uit land- en tuinbouw voortkomen. Denk bijvoorbeeld aan PFAS, medicijnresten, metalen.

b. Realiseren van zo groot mogelijke impact op het gebied van waternatuur binnen de resterende planperiode (focuspunt 2).
c. Beter benutten van bestaande regelgeving en nieuwe regelgeving maken om de beoogde verbetering van waterkwaliteit te realiseren (focuspunt 3).

5. Wij leveren medeoverheden bestuurlijke informatie op basis waarvan zij zicht krijgen op hun opgave en hun handelingsperspectieven kunnen bepalen. Wij hebben ultimo 2025 met alle relevante overheden gesproken en keuzes en afspraken vastgelegd over onze gezamenlijke KRW-verplichtingen.

Activiteiten 2025

KRW-maatregelenpakket

We voeren het afgesproken pakket in 2025 verder uit, vertalen de tussenevaluatie KRW naar het beheergebied van Delfland, stellen een voortgangsrapportage SGBP-3 op en sturen zo nodig bij in ons programma via de vijf bouwstenen.

We gaan qua investeringen de inzet op de geplande Natte Ecologische Zones (NEZ), mitigerende maatregelen en vispassages vanuit SGBP-2 en 3 evalueren op haalbaarheid qua uitvoering in de planperiode en werken alternatieven uit om medio 2025 te komen met een pakket voor het NEZ-netwerk in samenhang met het overig water.

De verwachting is dat ecologisch baggeren bijdraagt aan meer waterplanten, omdat we sliblagen verwijderen die de beworteling van waterplanten belemmeren. We doen dit in 2024-2025 en in 2025-2026 voor het eerst voor een deel van de watergangen. Voor de periode na 2026 leveren we in het eerste kwartaal van 2025 een meerjarenplanning op. Het effect op de waterkwaliteit monitoren we meerjarig, zodat effect op de waterkwaliteit steeds duidelijker wordt en we aan de hand daarvan kunnen bijsturen op de baggerwerkzaamheden. De uitvoering is gericht op het maximale effect vanuit waterkwaliteit in goede afstemming met de reguliere baggercyclus.

De uitkomst van het onderzoek naar het beschermen van kwetsbare Natte Ecologische Zones tegen (vraat van) rivierkreeften vertalen we in een plan van aanpak met verschillende opties. In het eerste kwartaal van 2025 besluiten we of en volgens welke optie dit uitvoering krijgt.

We maken de verantwoordelijkheden van anderen concreet bij het behalen van de KRW-doelen binnen Delfland.

We anticiperen op de toekomst: verkenning naar de impact van verzilting op de waternatuur in het beheergebied en de effecten van veenoxidatie op de waterkwaliteit. Deze verkenning pakken we in samenhang op met andere vraagstukken zoals klimaatadaptatie en zoetwatervoorziening. Eventuele maatregelen betreffen ook de langere termijn.

Coalitieakkoord

We zetten de activiteiten uit 2024 voort in 2025 en leggen daarbij de volgende accenten:

Versterking terugdringen emissies

In 2025 komen we tot een verder geïntegreerde aanpak op emissies uit verschillende sectoren (landbouw, kas en overig) op basis van inzichten in de aanwezigheid van probleemstoffen, de bronnen en de routes die stoffen afleggen naar het watersysteem. De bronnenanalyses zijn hiervoor de basis.

We bereiken op het thema overige emissies (niet uit land- en tuinbouw) een vergelijkbare situatie als bij gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten. Op basis van het in 2024 bereikte inzicht in de belangrijkste probleemstoffen komen we tot een voorstel voor een meetnetwerk,

rapportage en bijsturing. Binnen overige emissies hebben we focus op stoffen, bronaanpak zowel primaire als secundaire bronnen, handelingsperspectieven en emissieroutes

Vanuit de Strategie microverontreinigingen stellen we het ontwikkelde beleids- en handelingskader voor opkomende stoffen en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) bestuurlijk vast en implementeren dit. Verder werken we aan een risicogestuurde meet- en monitoringsaanpak voor industrie op basis van de in 2024 opgestelde gebiedskaart met mogelijke bronnen van industriële emissies en PFAS.

Versterking waternatuur
Voor de ecologische inrichting van het watersysteem in overig water werken wij in 2025 en verder toe naar zoveel mogelijk natuurvriendelijke of natuurlijke oevers, in samenwerking met gebiedspartners. De focus ligt hier op de veertien gemeenten aan de hand van inzichtelijke informatie over de waterkwaliteit in hun gebied. We gaan aan de slag met werkwijze 'Naar meer waternatuur in lokaal water' die in 2024 ontwikkeld is. Bij toekenning van een subsidie uit ZH-PLG, werken we verder aan het versterken van de groenblauwe dooradering door middel van de aanleg van natuurvriendelijke oevers in het veenweidegebied Midden-Delfland, samen met onze gebiedspartners. In de eerste helft van 2025 vindt uitwerking plaats van locaties en inrichtingsmaatregelen (fase 1). Deze fase eindigt met een beslissing, die afhankelijk is van de haalbaarheid en de bijdrage van de gebiedspartners.

Beïnvloeding omgeving (sturen op impact)
Begin 2025 ronden we een analyse af of wij alle ruimte vanuit de regelgeving benutten en sturen wij in de uitvoering hierop bij. Voor het maken van nieuwe regels om te komen tot een versneld bijsturen op de grote uitdagingen starten we met een analyse van de grootste te behalen positieve effecten en maken dan keuzes mede gebaseerd op de haalbaarheid deze in te kunnen zetten vóór 2028.

We integreren de uitkomsten van de Voortgangsrapportage Waterkwaliteit en de watersysteemanalyses in een gemeentelijke *'Staat van het water'*. Hiermee en met informatie uit de gemeenten reflecteren we op de inspanningen van de gemeenten.

Wat hebben we daarvoor nodig?
Een onzekerheid voor 2025 betreft de kosten voor afvang rivierkreeften (afhankelijk van de gekozen opties). Voor het werken aan de waterkwaliteit zijn veel verschillende specialismen nodig. Belangrijk aandachtspunt is de continuïteit in de kennis en het tijdig invullen van vacatures indien kennis (nog) niet voorhanden is.

Exploitatie

Programmalijn Waterkwaliteit	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	9.844	12.406	14.465	14.776	15.674	16.186	16.101
Baten	-159	0	-100	-100	-100	-100	-100
Netto kosten	9.685	12.406	14.365	14.676	15.574	16.086	16.001

Programmalijn Waterkwaliteit (toename lasten € 2,1 miljoen, toename baten € 0,1 miljoen)
- € 0,6 miljoen hogere kosten voor terugdringen van emissies door de glastuinbouw, onder andere door het uitbreiden van toezicht en handhaving.
- € 0,2 miljoen hogere kosten voor onder andere intensivering van onze rol in overlegstructuren, het geven van invulling aan de meest recente onderzoeksresultaten en extra aandacht om wet- en regelgeving beter in te zetten ten behoeve van de waterkwaliteit.

- € 0,5 miljoen hogere kosten voor het bemonsteren en saneren (baggeren) van ernstig verontreinigde waterbodems ten behoeve van de waterkwaliteit.
- € 0,5 miljoen hogere kapitaallasten ten behoeve van de doelstellingen waterkwaliteit.
- € 0,5 miljoen hogere personele inzet ten behoeve van de activiteiten waterkwaliteit.
- € 0,1 miljoen lagere kosten doordat de pilot waar deze kosten betrekking op hadden, het bestrijden van rivierkreeften, in 2024 is afgerond. Of en wanneer de uitkomsten van de pilot in bestaand beleid implementatie krijgt, is nog niet bepaald.
- € 0,1 miljoen lagere kosten, omdat in 2024 incidenteel meer budget nodig was voor het modificeren en repareren van vispassages ten behoeve van het versterken van de waternatuur.
- € 0,1 miljoen, door een herverdeling, hogere baten van derden met betrekking tot waterakkoorden. Deze kwamen in 2024 ten gunste van programmalijn waterkwantiteit.

Investeringen

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Waterkwaliteit	1.399	1.627	4.381	3.903	3.785	3.347	2.500

We zetten meer in op versterking van waternatuur om bij te dragen aan de waterkwaliteit. We leggen meer natuurvriendelijke oevers en Natte Ecologische Zones aan.

3.2.2 Programmalijn biodiversiteit

Doel
Het herstellen en versterken van natuur in ons gebied.

Toelichting
We verbeteren de leefgebieden van de vijf icoonsoorten, ofwel 'small five'. Dit zijn de grutto, weidehommel, glassnijder (een libelle), bittervoorn en rugstreeppad. Landelijk en provinciaal beleid bevat drie strategische doelen: 1) versterken groenblauwe dooradering, 2) natuurinclusief inrichten en werken en 3) natuur(waarden) behouden en versterken. Inmiddels is de Europese natuurherstelwet aangenomen. Alle lidstaten moeten in 2030 herstelmaatregelen hebben genomen in 30% van de gebieden waarin het niet goed gaat met de natuur. In 2050 is dat 90%. Binnen twee jaar moet het nationale Natuurherstelplan er zijn. Voor Delfland betekent de wet waarschijnlijk geen inhoudelijke koerswijziging voor biodiversiteit, maar een versteviging van de inspanningsverplichting. Delfland werkt de wettelijke opgave en strategische doelen uit naar een eerste uitvoeringsprogramma.

Wat is het doel in 2025 om het strategische programmadoel te bereiken?
In 2025 hebben we een ambitiekader voor herstel van biodiversiteit vastgesteld en uitgewerkt naar een handelingsperspectief voor uitvoering, inclusief financiële middelen. Hiermee komt de programmalijn in een nieuwe fase van ontwikkelen naar realiseren.
We versterken de programmalijn Waterkwaliteit met het ontwerp van groenblauwe netwerk om natte en droge ecologie meer met elkaar te verbinden, ten dienste van de 'small five'.

Wat willen we bereiken?
In samenwerking met onze gebiedspartners geven we invulling aan de ontwikkeling van het netwerk van groenblauwe dooradering. Dit vormt de basis voor ons handelingsperspectief. In de uitvoeringsprojecten van Delfland heeft biodiversiteit een duidelijke plaats. We zijn actief in het weidevogelpact Midden-Delfland en dragen actief bij aan herstel van de weidevogelstand.

Activiteiten 2025
- Het ontwikkelen en vaststellen van een ambitiekader voor biodiversiteit, ondersteund met prestatie-indicatoren voor een uitvoeringsprogramma.
- Ontwikkelen van netwerk van groenblauwe dooradering voor deelgebied Veenweide Midden-Delfland. Dit doen we met partners ZH-PLG.

Wat hebben we daarvoor nodig?
De programmalijn Biodiversiteit kent een programmatische aanpak; met een klein programmateam wordt het ambitiekader en uitvoeringsplan ontwikkeld. Input hiervoor wordt verkregen door in lopende projecten en werkzaamheden de beoogde aanpak uit te proberen en te evalueren. Programmateam en organisatie zijn op deze manier goed met elkaar verbonden.

Exploitatie

Programmalijn Biodiversiteit	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	409	177	508	508	508	508	508
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	409	177	508	508	508	508	508

Programmalijn Biodiversiteit (toename lasten € 0,3 miljoen)
Administratieve wijziging, verschuiving van personeelskosten binnen de begroting.

3.2.3 Programmalijn recreatief medegebruik

Doel
Delfland faciliteert recreatief medegebruik waar mogelijk.

Toelichting
Recreatiemogelijkheden dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving, de gezondheid en het welzijn van de bevolking en zichtbaarheid van ons waterschap. Delfland faciliteert recreatie in, op en langs het water waar dit kan in duurzame samenhang met de andere functies van het watersysteem.
Het onderwerp waterrecreatie valt uiteen in diverse aandachtsgebieden, waaronder varen, zwemmen, bebording, vissen en schaatsen.

Prestatie-indicator zwemwater vervallen
In deze begroting komt de prestatie-indicator voor zwemwater niet terug. De reden is dat de begrotingscyclus en het badseizoen niet op elkaar aansluiten en de prestatie-indicator geen functie als stuurinstrument heeft.
De doelen voor zwemwater staan in de jaarlijkse informatieve brief over het badseizoen. Daarin rapporteren we ook over het al dan niet halen van de doelen, met andere woorden: over het zoveel mogelijk beschikbaar hebben van onze twaalf aangewezen zwemlocaties.

Wat is het doel in 2025 om het strategische programmadoel te bereiken?
- Voor **varen** zoeken we steeds naar een balans tussen de tegengestelde belangen van enerzijds het faciliteren varen en anderzijds het bevorderen van de waterkwaliteit. We zien waterkwaliteit als onderdeel van het vaarbeleid.
- Voor **zwemmen** streven we naar:
  - Op orde houden of krijgen van alle aangewezen zwemlocaties; in 2025 zijn we bij maximaal drie zwemlocaties bereid tot financiering van maatregelen tegen blauwalg; en
  - Beter beschermen van de gezondheid van zwemmers door inzicht te verkrijgen in mogelijke gezondheidsrisico’s en zo nodig tijdig hierover te communiceren. In 2025

verkennen we of en zo ja, hoe we onze (bestaande) informatie over de algemene waterkwaliteit in zwemlocaties hiervoor kunnen gebruiken.
- Voor **bebording** is het doel inwoners te voorzien van actuele en leesbare informatie.

Wat willen we bereiken?
- Gemotoriseerd varen heeft een negatief effect op de waterkwaliteit. Daarom herijken we het vaarbeleid in ons gebied.
- Om zoveel mogelijk zwemlocaties op orde te krijgen of te houden nemen we zo nodig grootschalige maatregelen in samenwerking met (veelal) gemeenten. Het afwegingskader zwemwater is uitgangspunt bij de afweging om investeringen te doen. Als ingrijpen gewenst is, maken we maatregelplannen op grond van verantwoordelijkheden en gezamenlijke financiering met gemeenten.
- Onze informatieborden en nautische verkeersborden actueel en in goede staat houden. In 2025 werken we reactief aan het onderhoud van onze borden en proactief aan het plaatsen van borden, wanneer hier behoefte aan is vanuit de organisatie.

Activiteiten 2025
- In 2025 herijken we het vaarbeleid van Delfland, dat we in 2026 willen vaststellen.
- We bespreken met Den Haag maatregelen voor de zwemlocaties Madestein Noord en Zuid en met Westland voor de Wollebrand. Zij zijn eigenaar van de zwemlocaties en Delfland neemt alleen maatregelen voor bevordering van de zwemwaterkwaliteit wanneer er een samenwerking en overeenstemming met de gemeente(n) is.
  Voor Madestein Noord en Zuid neemt Den Haag het voortouw en Delfland haakt aan. Als voldoende duidelijk is dat we met de gemeente maatregelen tegen blauwalg kunnen treffen (dat wil zeggen: wederzijds commitment voor samenwerking en gezamenlijke financiering) werken we plannen uit en bereiden we een VV-voorstel voor (investeringsplan en krediet).
- Vragen of meldingen over informatieborden handelen we af volgens het opgestelde werkproces.

Wat hebben we daarvoor nodig?
In 2025 continueren we de werkzaamheden uit 2024. Daarom is minimaal dezelfde besteding nodig.

Exploitatie

Programmalijn Recreatief medegebruik	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	548	714	702	645	641	636	631
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	548	714	702	645	641	636	631

Programmalijn recreatief medegebruik
De lasten zijn nagenoeg ongewijzigd.

Investeringsuitgaven

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Recreatief medegebruik	0	0	0	500	0	100	0

Dit gaat om investeringen in de kwaliteit van het zwemwater.

3.2.4 Programmalijn Verbinding met partners

Doel
Het waterbelang en de opgaven van Delfland inbrengen en borgen in ruimtelijke en complexe plannen van derden voor de fysieke leefomgeving. Daarnaast ondersteuning van het streven om mensen wereldwijd te voorzien van schoon, voldoende en veilig water.

Toelichting
De ruimte in ons gebied is schaars en het bevoegd gezag voor de ruimtelijke ordening ligt bij de gemeenten, de provincie en het Rijk. Wij zijn een onmisbare partij in ruimtelijke processen, stellen ons constructief-kritisch op en geven duidelijk de grenzen aan. Voor vrijwel alle opgaven waar Delfland voor staat, kunnen wij alleen maatregelen nemen in nauwe samenwerking en afstemming met onze gebiedspartners. Met behulp van strategisch omgevingsmanagement signaleren we tijdig waar we maatschappelijke vraagstukken kunnen verbinden met de belangen van Delfland. Zo dragen wij bij aan het verbeteren van de fysieke leefomgeving.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
De focus voor 2025 ligt op samenwerking met en zelfbewuste beïnvloeding en sturing van gebiedspartners, gebiedsprocessen en plannen in de fysieke leefomgeving. Delfland zit zo vroeg mogelijk aan tafel, pakt de rol als waterautoriteit en aanjager die zich gevraagd en ongevraagd inzet voor de water- en bodembelangen als randvoorwaarde bij de ruimtelijke inrichting van ons gebied. Binnen de kaders van ons beleid borgen wij het waterbelang en dragen onze opgaven aan. We signaleren waar we ons beleid verder kunnen verbeteren. Tegelijkertijd benutten we bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving kansen voor het oplossen van wateroverlastknelpunten, klimaatadaptatie, het ophogen van waterkeringen en het verbeteren van de waterkwaliteit. We initiëren daartoe ook zelf gebiedsprocessen.
Hiermee bereiken we dat de fysieke ruimte in ons gebied gebruikt kan worden voor een toekomstbestendig watersysteem en dat keuzes van derden niet leiden tot hoge kosten voor de uitvoering van onze taak, nu en in de toekomst. We zorgen dat we zoveel mogelijk werk-met-werk maken tegen zo laag mogelijke kosten en zo min mogelijk overlast voor de omgeving. Daarnaast zorgen we dat maatregelen in en voor het watersysteem bijdragen aan het vergroten van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving voor en door inwoners en bedrijven.
Door inzet in het Blue Deal programma, behouden we de verbinding met onze internationale partners waarmee wij kennis uitwisselen en ondersteunen wij hen in de zorg voor goed waterbeheer.

Activiteiten in 2025
- We voeren proactief de Weging van het waterbelang (voorheen: Watertoets) uit op binnengekomen (complexe) plannen voor de fysieke leefomgeving, waaronder de zoektocht van Dunea naar de “Drinkwatervoorziening van de toekomst 2030-2040".
- We richten met relevante stakeholders planvormings- en gebiedsprocessen in om afspraken te maken over maatregelen voor realisatie van onze eigen wateropgaven. Ook participeren we in initiatieven van derden, zoals Nationaal Park Hollandse Duinen, Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland, Broekpolder en Oranjepolder. Daarnaast werken we samen met gemeenten aan actuele water- en klimaatplannen en samenwerkingsverbanden in de regio, zoals de regionale samenwerking in de Haagse regio als inbreng in de Ruimtelijke Puzzel.
- We nemen deel aan de Blue Deal programma’s Colombia, Indonesië en Zuid-Afrika en ontvangen buitenlandse delegaties waarmee wij kennis uitwisselen.

Exploitatie

Programmalijn Verbinding met partners	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	1.105	1.369	1.394	1.394	1.394	1.394	1.394
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	1.105	1.369	1.394	1.394	1.394	1.394	1.394

Programmalijn Verbinding met partners
De lasten zijn nagenoeg ongewijzigd.

3.2.5 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico's verbonden partijen

Aquon
Met deelname aan deze verbonden partij zetten we in op verbeteren van de waterkwaliteit door gezamenlijk onderzoek.

3.2.6 Geraamde baten en lasten programma Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en verbinding met partners

Programma Waterkwaliteit	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	11.906	14.666	17.069	17.323	18.217	18.724	18.635
Baten	-159	0	-100	-100	-100	-100	-100
Netto kosten	11.747	14.666	16.969	17.223	18.117	18.624	18.535

3.2.7 Investeringen programma Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en verbinding met partners

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Waterkwaliteit	1.399	1.627	4.381	3.903	3.785	3.347	2.500
Recreatief medegebruik			0	500	0	100	0
Totaal	1.399	1.627	4.381	4.403	3.785	3.447	2.500

3.3 Waterkwantiteit en klimaatadaptatie

3.3.1 Programmalijn waterkwantiteit

Doel
Een robuust en klimaatbestendig watersysteem.

Toelichting
In 2027 is het watersysteem zodanig ingericht dat in het beheergebied mensen kunnen wonen, werken en recreëren. We verkleinen de kans op inundatie van het gebied door hevige regenval zodanig dat deze aan de omgevingswaarden[3] (overstroming vanuit het watersysteem) voldoet.

Prestatie-indicator
Het oppervlak van het beheergebied van Delfland (totaal: 40.600 hectare), dat voldoet aan de omgevingswaarde, oftewel de normen voor inundatie zoals genoemd in de provinciale waterverordening. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting.

Streefwaarden	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Voldoet aan de omgevingswaarde (in hectare en in % van het totale oppervlak)	40.080 (98,7%)	40.200 (99,0%)	40.325 (99,3%)	40.450 (99,6%)	40.600 (100%)	40.600 (100%)	40.600 (100%)

[3] In de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening zijn omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen en de kans op overstroming per jaar van bepaalde gebieden (regionale wateren) opgenomen. Omgevingswaarden zijn normen die onder andere de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving als provinciaal beleidsdoel vastleggen.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
We zorgen ervoor dat het watersysteem voldoet aan de prestatie-indicator: 40.325 hectare van het beheergebied voldoet in 2025 aan de omgevingswaarde. We nemen daarvoor maatregelen of passen de omgevingswaarde aan.

We zorgen voor een goed en toekomstbestendig beheer van onze spullen. Voor het baggeronderhoud heeft de VV in 2024 het nieuwe baggerbeleid vastgesteld met daarin drie sporen: baggeren voor meerdere doelen (met name waterkwaliteit), maatwerk daar waar het doelmatig is en tegen betaling het baggerwerk voor gemeenten (en particulieren) uitvoeren. Een deel daarvan is in 2025 uitgewerkt, geïmplementeerd en in uitvoering.

Activiteiten in 2025
- Voor de locaties die nog niet voldoen aan de omgevingswaarde hebben wij een uitvoeringsprogramma opgezet. In 2025 werken en voeren wij zo nodig met gemeenten de maatregelen uit. In dat jaar herijken wij bovendien het uitvoeringsprogramma op basis van gesprekken van de Zuid-Hollandse waterschappen met de provincie over de inspanningsverplichting en doelmatigheid van maatregelen. Afhankelijk daarvan wijzigt mogelijk de omgevingswaarde. Om aan de toekomstige omgevingswaarde te voldoen werken wij in 2025 aan een verkenning naar extra bergingslocaties.
- Wij stellen voor de uitwerking en implementatie van het nieuwe baggerbeleid een plan van aanpak op. Parallel daaraan gaan we door met het ecologisch baggeren en saneren (spoor 1). Op alle plekken waar dat doelmatig is baggeren we dieper, zodat we minder kosten maken (spoor 2). En in 2025 gaan we de eerste gesprekken aan met gemeenten om daar waar zij de onderhoudsplicht hebben, aan te bieden (tegen kostendekkende betaling) baggerwerkzaamheden uit te laten voeren (spoor 3).
- Voor levensduurverlengend onderhoud en nieuwbouw en vervanging voeren we de investeringsprojecten uit. Op het moment werken we aan circa 40 projecten, zoals de nieuwbouw van gemaal Commandeurspolder, de renovatie van gemaal Kralingerpolder en Groeneveldsepolder, het realiseren van een krooshekreiniger bij gemaal Winsemius en de nieuwbouw van Gemaal Bergsluis.

Exploitatie

Programmalijn Waterkwantiteit	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	45.687	50.494	51.897	56.357	54.409	53.461	54.042
Baten	-1.997	-2.320	-1.853	-1.854	-1.999	-2.157	-2.329
Netto kosten	43.690	48.174	50.044	54.503	52.410	51.304	51.713

Programmalijn Waterkwantiteit (toename lasten € 1,4 miljoen, afname baten € 0,5 miljoen)
Hogere lasten
- € 0,9 miljoen hogere inzet van personeel voor de activiteiten Waterkwantiteit, waaronder inzet voor Procesautomatisering € 0,15 miljoen, Strategie wateroverlast € 0,4 miljoen (nieuw in 2025) en Toekomstbestendige Zoetwatervoorziening € 0,3 miljoen (nieuw in 2025).
- € 0,4 miljoen hogere onderhoudskosten in 2025 ten opzichte van 2024 doordat in de Burap het budget eenmalig verlaagd is. Om de stijgende elektriciteitskosten (deels) te compenseren is in 2024 tijdelijk onderhoud aan kleine kunstwerken getemporiseerd.
- € 0,5 miljoen hogere kapitaallasten ten opzichte van 2024.
- € 0,4 miljoen lagere energiekosten door de gunstigere indexatie van de energieprijzen dan in de Burap 2024.

Lagere baten

- € 0,4 miljoen lagere baten uit bijdragen van derden door de uitvoering van de baggerwerkzaamheden. Baggerwerkzaamheden van het seizoen 2023-2024 en een deel van baggerseizoen 2024-2025 zijn in 2024 uitgevoerd.
  De bijbehorende bijdragen van derden zijn in 2025 lager dan de bijdrage van een "normaal" verdeeld baggerseizoen.
- € 0,1 miljoen lagere bijdrage van derden door aanpassing van de toebedeling. We zetten de bijdrage in 2025 ten gunste van programmalijn Waterkwaliteit in om invulling te geven aan de waterakkoorden.

Investeringen

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Waterkwantiteit	6.738	4.500	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500

3.3.2 Programmalijn klimaatadaptatie

Doel
De regio Delfland is klimaatbestendig en water robuust in 2050 en verder.

Toelichting
De regio Delfland is dichtbevolkt. Tot 2030 worden in de provincie Zuid-Holland ruim 200.000 woningen gebouwd. Ook de energietransitie, de transitie van de landbouw, de effecten van klimaatverandering en de natuur claimen de beperkte ruimte. De beschikbaarheid van zoetwater loopt terug en is in de toekomst niet meer vanzelfsprekend.
De regio bereidt zich voor op een veranderend klimaat door klimaatbestendig te bouwen/ontwikkelen. Daarnaast willen we dat de regio beter is voorbereid op extreme weersituaties.

We leggen in 2025 de focus op droogte en extreme neerslag. Het is voor Delfland en samenwerkingspartners helder welke stappen ze moeten nemen in tijden van droogte en bij extreme neerslag.

Activiteiten 2025
- Het vaststellen van de strategie op zoetwater en droogte.
- Eerste toekomstgerichte wateroverlastplannen (TWP's) opstellen in samenwerking met gebiedspartners.
- Met partners zetten we verder in op vasthouden van hemelwater daar waar het valt, op hergebruik en op het opvangen van extreme neerslag in calamiteitenbergingen.

Exploitatie

Programmalijn Klimaatadaptatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	2.753	1.907	1.793	1.794	1.796	1.878	2.007
Baten	-35	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	2.717	1.907	1.793	1.794	1.796	1.878	2.007

Programmalijn Klimaatadaptatie (lagere lasten € 0,1 miljoen)
- € 0,2 miljoen hogere kosten voor implementeren van de strategie op zoetwater en droogte.
- € 0,3 miljoen lagere personele voor de activiteiten Klimaatadaptatie.

3.3.3 Programmalijn bodem en grondwater

Doel
Delfland wil een vitale bodem met een robuust en schoon grondwatersysteem.

Toelichting
De bodem en het grondwatersysteem zijn kwetsbaar. Door de vele ook economische activiteiten en autonome ontwikkelingen is bescherming noodzakelijk. De structurerende keuzes uit de brief *'Water & Bodem Sturend'* van het kabinet-Rutte IV geven richting aan het regionale beleid voor bodem en grondwater. Delfland stemt af met regionale partners en maakt gezamenlijk een vertaling voor toekomstig beleid voor ons gebied. Het gezamenlijk beleid moet uiteindelijk leiden tot een vitale bodem met een robuust en schoon grondwatersysteem.

Wat willen we bereiken?
Delfland wil dat bestaande en nieuwe grondwateronttrekkingen niet leiden tot onbedoelde neveneffecten elders. De grondwatervoorraden willen we in balans brengen en de grondwaterkwaliteit moet geborgd zijn.
Vitale bodems zijn in staat voldoende water op te nemen (sponswerking), hebben een beperkte uitstoot van broeikasgassen en bevorderen de biodiversiteit. Oorzaken van bodemdaling trachten we, waar doelmatig en effectief, af te remmen. We beschouwen maatregelen om bodemdaling tegen te gaan integraal en onbedoelde neveneffecten (vervuiling oppervlaktewater, zoetwatervoorziening, functie etc.) willen we zoveel mogelijk voorkomen. Om dit te kunnen staven, wil Delfland een betere monitoring van zowel grondwater als bodem.

Activiteiten in 2025
- Beïnvloeden provinciaal en landelijk beleid voor bodem en grondwater.
- Evalueren en zo nodig aanpassen van de beleidsnota Grondwater en de Waterschapsverordening voor wateronttrekkingen grondwater.

Exploitatie

Programmalijn Bodem en Grondwater	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	0	99	197	197	197	197	197
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	0	99	197	197	197	197	197

Programmalijn Bodem en Water (toename lasten met € 0,1 miljoen)
De toename betreft hogere personele inzet ten behoeve van de activiteiten Bodem en Water.

3.3.4 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico's verbonden partijen

Alliantie Waterkracht
Deelname aan deze samenwerkingsvorm heeft ten doel het delen en ophalen van kennis, gezamenlijk onderzoek inzake onder andere watersysteem en klimaatadaptatie.

Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland cv (ONW)
Het in de planvormingsfase vanuit samenwerking zeker stellen van het waterbelang in nieuwe (woningbouw)-projecten was de doelstelling voor deelname aan het (ONW).

Ten tijde van de oprichting was een streefrendement van 14% en een minimum rendement van 11% voorzien op het ingelegde eigen vermogen (Delfland ca. € 900.000).
Door wereldwijde ontwikkelingen en ontwikkelingen op de woningmarkt is het eigen vermogen afgenomen en daarmee het beoogde resultaat de afgelopen jaren naar beneden bijgesteld.
Opzet is om de PPS-constructie in 2027 te ontbinden.

Gelet op de externe factoren die spelen is het niet mogelijk een realistische inschatting te maken van het risico c.q. de hoogte van het eigen vermogen dat in 2027 wordt aan de verschillende participanten wordt teruggestort.

3.3.5 Geraamde baten en lasten programma Waterkwantiteit en klimaatadaptatie

Programma Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	48.440	52.500	53.888	58.349	56.402	55.537	56.247
Baten	-2.032	-2.320	-1.853	-1.854	-1.999	-2.157	-2.329
Netto kosten	46.407	50.180	52.034	56.495	54.403	53.380	53.917

3.3.6 Investeringen programma Waterkwantiteit en klimaatadaptatie

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Waterkwantiteit	6.738	4.500	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500

3.4 Waterketen en circulariteit

3.4.1 Programmalijn waterketen

Doel
Doelmatig en toekomstbestendig transport van afvalwater, het zuiveringsproces en slibverwerking.

Toelichting
Delfland transporteert en zuivert afvalwater en verwerkt adequaat het vrijkomende zuiveringsslib. We optimaliseren de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transport- en zuiveringsproces. Door markt- en klantgericht werken en verdere implementatie van assetmanagement werken we efficiënter en effectiever (kostenbesparing), leveren we een betere prestatie of we verlagen het risico.

Prestatie-indicatoren

Streefwaarden	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2026	Raming 2028	Raming 2029
Verwijderingsrendement stikstof	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%
Verwijderingsrendement fosfaat	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%

De streefwaarden van zowel stikstof als fosfaat zijn 80%. Als gevolg van de hogere belasting van AWZI De Groote Lucht hanteren we een hoger gehalte droge stof in de zuivering zodat er voldoende bacteriën zijn om de vuillast 'op te eten'. Vanwege het hogere gehalte droge stof in de zuivering doseren we extra chemicaliën om de bezinkbaarheid goed te houden. Als gevolg hiervan komt het verwijderingsrendement voor stikstof en fosfaat in de praktijk (circa 3%) hoger uit dan de streefwaarde.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
We beheren, bedienen en onderhouden de zuiveringtechnische werken.
Elke dag zuiveren we het door inwoners en bedrijven geproduceerde en door gemeenten ingezamelde afvalwater. Zo dragen we bij aan de volksgezondheid en de leefbaarheid van ons gebied. Voor de eindverwerking (verbranding) van slib werken we samen met andere waterschappen en partners in de slibverwerkingsketen.[4] Voor de noordelijke zuiveringen beheren we de dienstverleningsovereenkomst met Delfluent (PPS-contract).

We voeren instandhoudingsmaatregelen uit en maken de afvalwaterketen toekomstbestendig.
Specifiek voor AWZI De Groote Lucht voeren we instandhoudingsmaatregelen uit, gericht op het zo goed mogelijk in bedrijf houden van een overbelaste zuivering totdat Waterzuivering Vergulde Hand operationeel is. We pakken knelpunten en problemen zoveel mogelijk en doelmatig aan.
Bij AWZI Houtrust vervangen we de bestaande beluchting door een duurzamer alternatief (meer energie-efficiënt, langere levensduur en beter regelbaar zodat een betere effluentkwaliteit haalbaar is).
De kern van het programma Waterketen is en blijft het zuiveren van afvalwater. Verschillende maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de energietransitie, circulariteit en duurzaamheid

[4] Delfland neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking (GR Slib). Ons slib gaat naar het afvalverwerkingsbedrijf HVC, dat het slib verwerkt dat overblijft na het zuiveren van afvalwater.

hebben invloed op ons werk. We streven naar een circulaire en duurzame waterketen. 'Het afvalwater bevat grondstoffen en energie en is een bron van zoetwater. Waar mogelijk halen we deze grondstoffen eruit.

Activiteiten 2025

We beheren, bedienen en onderhouden de zuiveringtechnische werken

- We transporteren en zuiveren het aangeboden afvalwater en verwerken het daarbij vrijkomende zuiveringsslib. Daarbij bedienen we onze installaties zo effectief en efficiënt mogelijk. Naast deze taak geven we invulling aan de maatschappelijke behoeftes zoals de realisatie van de productie van groen gas en gaan we de collectieve zuivering bedrijven.
- Binnen het kader van regulier beheer voeren we klein en groot onderhoud uit aan onze zuiveringen, rioolgemalen en ons afvalwatertransportstelsel. We doen dit steeds meer risicogestuurd.
- In het licht van het aflopen van het huidige servicecontract in 2033 voor de AWZI' s Noord (Harnaschpolder en Houtrust) bereiden wij de keuzes voor ten aanzien van de toekomstige governance zodat in deze bestuursperiode hierover een besluit genomen kan worden.
- We zetten de verkenning voort naar de rol en taak van Delfland bij het beheer en onderhoud van IBA's.[5]

We voeren instandhoudingsmaatregelen uit en maken de afvalwaterketen toekomstbestendig

- Om de impact van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater te kunnen bepalen is het project systeem- en levensduuranalyse Waterketen gestart. Dit project geeft inzicht in de opgave voor de afvalwaterketen. Eind 2025 verwachten we de definitieve studie.
- We bereiden een nieuwe toekomstbestendige zuivering voor (planfase) ter vervanging van De Groote Lucht. In 2025 is de start van het Voorlopig Ontwerp (VO) op basis van het voorkeursalternatief.

Exploitatie

Programmalijn Waterketen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	140.344	133.990	140.158	143.359	145.182	150.108	150.314
Baten	-23.614	-23.238	-22.523	-22.550	-22.663	-22.800	-22.805
Netto kosten	116.730	110.752	117.635	120.809	122.519	127.308	127.509

Programmalijn Waterketen (hogere lasten € 6,2 miljoen, lagere baten 0,7 miljoen)

Lagere baten

- € 1,7 miljoen uit groen gas en duurzaamheidscertificaten.

Hogere baten

- € 0,8 miljoen uit collectieve zuivering. In de Burap was sprake van een neerwaartse bijstelling.
- € 0,1 miljoen uit de overeenkomsten voor Grensoverschrijdend afvalwater ten opzichte van de Burap, waar de opbrengsten verlaagd waren met € 1,2 miljoen.
- € 0,1 miljoen voor te ontvangen bijdragen voor Covid bemonstering.

Hogere lasten

- € 0,2 miljoen incidentele subsidie voor verwijdering en aansluiting riolering (IBA's).
- € 0,4 miljoen hogere kosten voor Grensoverschrijdend afvalwater door Hollandse Delta. Dit is het gevolg van een tariefstijging en een stijging van de vervuilingseenheden.
- € 0,5 miljoen toename van de PPS dienstverleningsvergoeding.

[5] IBA is de afkorting van Individuele Behandeling Afvalwater. Dit zijn installaties (meestal septic tanks) voor afgelegen gebieden waar geen aansluiting op het riool is.

- € 0,5 miljoen hogere kosten voor het verbruik van chemicaliën voor de collectieve zuivering. In de Burap waren deze verlaagd door een latere ingebruikname.
- € 0,1 miljoen toename kosten laboratoriumonderzoek bij beheer zuiveringsinstallaties regio Zuid vanwege extra metingen KRW en de kosten van chemicaliën voor het zuiveringsproces. Vanwege het hogere gehalte droge stof in de zuivering worden extra chemicaliën gedoseerd om de bezinkbaarheid goed te houden.
- € 0,2 miljoen toename kosten chemicaliën als gevolg van de ingebruikname PACAS-installatie[6] regio Zuid.
- € 0,1 miljoen hogere kosten aan Rijksheffing DSM. In de Burap was een neerwaartse bijstelling van € 0,1 miljoen.
- € 0,1 miljoen structureel hogere kosten voor onderhoud aan slibinstallaties. Door andere samenstelling van het slib treedt sneller slijtage aan centrifuges op.
- € 0,8 miljoen meer verwachte personele inzet op de activiteiten binnen deze programmalijn.
- € 0,8 miljoen toename van kosten voor het verwijderen. De totale projectkosten voor verwijderen van de slibgistingstank AWZI Nieuwe Waterweg blijven € 7,6 miljoen. Door een herziene planning is er een nieuwe kostenverdeling over de jaren.
- € 2,8 miljoen toename van de slibverwerkingskosten door stijging van het HVC-tarief.

Lagere lasten

- € 0,3 miljoen lagere energiekosten door gunstigere energietarieven.

Investeringen

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Waterketen	6.540	9.545	12.300	16.500	17.750	16.000	17.900
Waterzuivering Vergulde Hand	1.289	4.713	12.033	8.266	64.314	31.211	154.740
Totaal	7.829	14.258	24.333	24.766	82.064	47.211	172.640

Voor het zo goed mogelijk draaiende houden van de AWZI De Groote Lucht, voeren we instandhoudingsmaatregelen uit totdat de nieuwe AWZI De Vergulde Hand operationeel is. Ook de energiemaatregelen die wij binnen de waterketen uitvoeren vallen onder deze programmalijn.

3.4.2 Programmalijn transitie waterketen

Doel

Voor lange termijn (2050) een circulaire waterketen. Voor kortere termijn ligt de focus op het vergroten van inzicht en maken van strategische keuzes.

Toelichting

Delfland is onderdeel van de waterketen. Een kerntaak is het transporteren en zuiveren van het afvalwater. Dit doen we duurzaam en in samenwerking met de andere waterketenpartners, gemeente en drinkwaterbedrijven. De ambitie naar circulariteit hebben wij vertaald in drie strategische doelen: 1) hergebruik van effluent voor zoetwater, 2) energie-efficiëntere waterketen op weg naar klimaatneutraliteit in 2050 en 3) terugwinning van grondstoffen.

Doel 2025

Met besluitvorming rondom het voorkeursalternatief van waterzuivering Vergulde Hand, maken we ook de keuze of we aanvullend op levering van zoetwater aan de Krabbeplas extra zoetwater moeten produceren en leveren aan het boezemwatersysteem. We maken daarbij

[6] PACAS is afkorting van Powdered Activated Carbon in Sludge. Met dit actieve poederkool kunnen we beter medicijnresten uit het afvalwater halen.

gebruik van de inzichten opgedaan uit de studie *'Systeem- en levensduuranalyse van de waterketen'* die in 2024/2025 wordt uitgevoerd.
We vergroten ons inzicht op het ontstaan van lachgas op afvalwaterzuivering Nieuwe Waterweg en onderzoeken hoe we de procesvoering hierop moeten aanpassen.

Activiteiten 2025
Inzicht vergroten en keuzes op de strategische doelen

- Voor hergebruik effluent als bron voor zoetwater is het belangrijk om meer inzicht te hebben in de keten van influent, zuiveren en effluent. Welke stoffen verwijderen we tijdens het zuiveringsproces en welke niet. We intensiveren de samenwerking met gemeenten, omgevingsdiensten en provincie op het gebied van indirecte lozingen. Er komt een strategische aanpak op basis van metingen in effluent en inventarisatie van risicobedrijven.
- Met het programma Klimaatadaptatie en het Netwerk Waterketen Delfland (NAD) zoeken we naar mogelijkheden om afkoppelen en vertragen van hemelwaterafvoer te versnellen en de impact van gemengde overstorten te verminderen.
- Als onderdeel van het project Ultieme Waterfabriek, verkennen we samen met Dunea wat in onze situatie nodig is om van gezuiverd afvalwater drinkwater te kunnen maken.
- We maken een strategische verkenning met de gemeente Den Haag over het gebruik van effluent als warmtebron (Aquathermie) en hoe we deze zo effectief mogelijk inzetten.
- Met Aquaminerals en drinkwaterpartners verkennen we wat nodig is om CO_2 te certificeren voor drinkwaterproductie.

De programmalijn transitie Waterketen kent een programmatische aanpak. Een klein programmateam jaagt aan en ondersteunt de organisatie om deze transitie mogelijk te maken. We zetten budget met name in op eigen en landelijke onderzoeken/ontwikkelingen.

Programmalijn Transitie waterketen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	553	652	572	572	573	573	573
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	553	652	572	572	573	573	573

Programmalijn Transitie waterketen (lagere lasten € 0,1 miljoen)
De afname van de lasten betreft een lagere personele inzet vanuit de rest van de organisatie.

3.4.3 Programmalijn energie- en klimaatneutraal

Doel
Delfland is energieneutraal in 2025 en klimaatneutraal in 2050 (*streven* naar 2035).

Prestatie-indicatoren
Energieneutraal in percentage en klimaatvoetafdruk (in tonnen CO_2-equivalent) inclusief methaan- en lachgasemissies (waarden conform rekenmethodiek Klimaatmonitor).

Streefwaarden	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Energieneutraal in %	94%	97,62%	100%	100%	100%	100%	100%
Hoeveelheid broeikasgasuitstoot in tonnen C02 equivalent (Co2, methaan en lachgas)	6.550*	58.350	57.750	57.550	53.500	50.000	45.000

De gehele tabel bevat geprognotiseerde waarden. De definitieve cijfers rekening 2023 komen in het najaar 2024 en de definitieve cijfers begroting 2024 volgen in het najaar 2025.
* Tot en met 2023 rapporteerden wij de klimaatvoetafdruk (koolstofdioxide) exclusief methaan en lachgas.

Toelichting
We zetten in op het realiseren van energieneutraliteit in 2025. Wij zijn energieneutraal, wanneer ons energieverbruik (uitgedrukt in primaire energie: TJ) gelijk is aan onze duurzame energieopwekking.
We zijn klimaatneutraal wanneer we niet meer bijdragen aan klimaatverandering (netto geen uitstoot van broeikasgassen). De Klimaatmonitor is het monitoringsinstrument om onze klimaatvoetafdruk te meten. Sinds 2024 wegen we de methaan- en lachgasemissies ook mee, gegeven de grote impact op de totale broeikasgasuitstoot.
De beïnvloedbaarheid van methaan- en lachgasemissies is deze bestuursperiode nog beperkt, gezien de ontwikkelfase van mogelijke maatregelen. De komende jaren ligt de focus op onderzoek naar reductiemaatregelen.

Doelstelling 2025
- We zijn in 2025 energieneutraal.
- We hebben inzicht in de route op weg naar klimaatneutraal in 2035.

Activiteiten 2025
Energieneutraal in 2025
Voor energieneutraal voeren we de projecten uit het Uitvoeringsplan Energieneutraal uit.
We zetten in op de realisatie van duurzame energiebronnen, zoals zonne- en windenergie. Ook blijven wij kansen voor energiebesparing in onze processen verkennen en verzilveren.

Klimaatneutraal 2035
Delfland volgt de strategische visie *'Op weg naar klimaatneutraliteit' van* de Unie van Waterschappen (2022). Het resultaat is een strategische visie specifiek voor Delfland, met een meerjarige CO_2-reductiestrategie (inclusief methaan en lachgas).
- We zetten ontwikkelstappen voor de route naar klimaatneutraliteit. In 2025 ontwikkelen we een Uitvoeringsplan Klimaatneutraal 2035.
- We passen interne CO_2-beprijzing toe op een aantal geselecteerde pilotprojecten om ervaring op te doen en om bijbehorend uitvoeringsbeleid op te stellen. Dit zorgt voor het meewegen van de klimaatimpact bij investeringsbeslissingen.
- We blijven inzetten op kennisontwikkeling door het benutten, verstevigen en uitbreiden van ons externe netwerk. We nemen actief deel aan het Ambtelijk Netwerk Energie, ambtelijk opdrachtgeversteam, het Bestuurlijk Netwerk Energie en de bestuurlijke stuurgroep van de Regionale Energie Strategie (RES).

We zetten het programmabudget in voor het uitvoeren van de genoemde ontwikkelstappen en de daaruit volgende producten. Het programmateam adviseert, jaagt aan en adresseert kansen of zet specialistische opdrachten uit in de markt.

Exploitatie

Programmalijn Energie- en klimaatneutraal	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	307	34	170	1.116	1.084	1.051	1.019
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	307	34	170	1.116	1.084	1.051	1.019

Programmalijn Energie-en klimaatneutraal (€ 0,1 miljoen hogere lasten)
De toename betreft kapitaallasten.

3.4.4 Programmalijn circulaire economie

Doel
Delfland draagt actief bij aan de ontwikkeling van een circulaire economie door producten, materialen en grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk te hergebruiken.

Toelichting
Delfland gebruikt in 2030 50% minder primaire grondstoffen en is in 2050 100% circulair.

Prestatie-indicatoren

Streefwaarden	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Aandeel toegepaste secundaire en bio-based materialen in GWW-projecten	5%	7%	10%	12%	15%	20%	25%

Doelstelling 2025:
In 2025 willen we dat minimaal 10% van ons materiaalgebruik in GWW-projecten (Grond-, Weg- en Waterbouw) secundair of bio-based[7] is. Dat is een tussenstap op weg naar het doel 50% minder primair grondstoffengebruik in 2030.

10% van materiaalgebruik in GWW-projecten secundair of bio-based
Als waterschap hebben we met de circulaire economie als doel om onze CO_2-voetafdruk te verlagen én om het gebruik van grondstoffen in balans te houden en kringlopen te sluiten. In 2050 zijn we daarom 100% circulair, met als eerste stap 50% minder primaire grondstoffen gebruiken in 2030 (deze komen uit het Grondstoffenakkoord 2017). We gebruiken minder primaire grondstoffen en door toepassing van vooral secundaire en bio-based materialen. Ook hergebruik van reststromen krijgt aandacht in 2025. We vergroten de circulaire afzet van baggerslib en maaisel.

Activiteiten 2025
10% van materiaalgebruik in GWW-projecten secundair of bio-based
- In 2025 gaan we door met de ontwikkeling van circulaire strategieën voor assets (werken), producten (diensten en leveringen) en reststromen. Op basis van de circulaire strategieën ontwikkelen we uitvoeringsbeleid.
- We verkennen de toepassing van secundaire en bio-based materialen op grotere schaal dan alleen in pilotprojecten. Bewezen technieken schrijven we voor in projecten.
- We zetten verdere stappen naar een duurzame en circulaire werkwijze in onderhoud, beheer en projecten. We vertalen onze duurzaamheidsambities naar concreet beleid en handelingskader, toepasbaar in onze dagelijkse praktijk.
- We vergroten de hoogwaardige herbestemming van maaisel door grotere hoeveelheden maaisel direct af te zetten bij boeren in plaats van het afvoeren naar de afvalverwerker.
- We blijven inzetten op kennisontwikkeling ten aanzien van de circulaire economie door het benutten, verstevigen en uitbreiden van ons externe netwerk. Bijvoorbeeld door nauwe samenwerking met Aquaminerals voor hoogwaardig hergebruik van reststoffen.

Waterharmonica
In het kader van de aanleg van de Waterharmonica voeren we werkzaamheden voor de eerste fase uit: het inrichten van het populierenbos, de spoorzone en de westzijde van de rietputten.

Exploitatie

Programmalijn Circulaire economie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	487	1.065	957	960	962	1.096	1.094
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	487	1.065	957	960	962	1.096	1.094

Programmalijn Circulaire economie (lagere lasten € 0,1 miljoen)
De lagere lasten betreffen lagere personele inzet vanuit de rest van de organisatie.

[7] Onder biobased verstaan we materialen die uit hernieuwbare grondstoffen komen of biologisch zijn.

3.4.6 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico's verbonden partijen

Delfluent
Delfluent beheert en onderhoudt voor ons de AWZI' s Harnaschpolder en Houtrust en draagt daarmee bij aan het doelmatig en toekomstbestendig transport van afvalwater, het zuiveringsproces en slibverwerking. De risico's van deze samenwerkingsvorm hebben wij in bijlage 5 *Risico's Delfland* opgenomen.

HVC/GR Slibverwerking
Door deelname in de GR Slibverwerking, aandeelhouder B van HVC, optimaliseren we de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transporteren, zuiveren en slib verwerken.

Ontwikkelingen HVC
In het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Slibverwerking hebben wij met HVC gesproken over de tarieven voor slibverwerking 2025. HVC indexeert het verwerkingstarief en daarbovenop betaalt Delfland mee aan een vereveningsbijdrage voor de extra kosten voor het verwerken van slib op andere locaties, omdat de slib drooginstallatie nog niet gereed is.
Het principe is dat alle GR-deelnemers hetzelfde tarief betalen voor transport en slibverwerking.

Netwerkafvalwaterketen Delfland (NAD)
Deelname aan het NAD draagt bij aan de doelstelling Transitie van een lineaire naar een circulaire waterketen. In 2025 onderzoeken we mogelijkheden om afkoppelen en vertragen van hemelwaterafvoer te versnellen en de impact van gemengde overstorten te verminderen.

Aquaminerals
Aquaminerals onderzoekt en faciliteert bij het streven van Delfland om grondstoffen terug te winnen en duurzaam hergebruik toe te passen. Hiermee draagt dit bij aan beleidsdoelstellingen van de programmalijn Circulaire Economie.

3.4.7 Geraamde baten en lasten programma Waterketen en circulariteit

Programma Waterketen en circulariteit	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	141.692	135.742	141.856	146.007	147.801	152.828	152.999
Baten	-23.614	-23.238	-22.523	-22.550	-22.663	-22.800	-22.805
Netto kosten	118.077	112.504	119.333	123.457	125.137	130.028	130.194

3.4.8 Investeringen programma Waterketen en circulariteit

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Waterketen	6.540	9.545	12.300	16.500	17.750	16.000	17.900
Energie- en klimaatneutraal		200	730	0	0	0	0
Circulaire Economie		400	2.500	2.500	2.000	0	0
Subtotaal excl. Vergulde Hand	6.540	10.145	15.530	19.000	19.750	16.000	17.900
De Vergulde hand	1.289	4.714	8.028	12.920	111.974	108.229	108.700
Totaal	7.828	14.859	23.558	31.920	131.724	124.229	126.600

3.5 Financiën

3.5.1 Programmalijn financiën

Doel
Een duurzaam financieel evenwicht.

Toelichting
Een goed beheer van de concernfinanciën door het tijdig, juist en volledig opleggen van kostendekkende belastingaanslagen, het opnemen in de begroting van baten en lasten, waaronder verplichte (stel)posten, en het beheren en muteren van reserves en voorzieningen.

Duurzaam financieel evenwicht
Figuur 3.5: Balans tussen opgaven, lasten en schuldpositie.

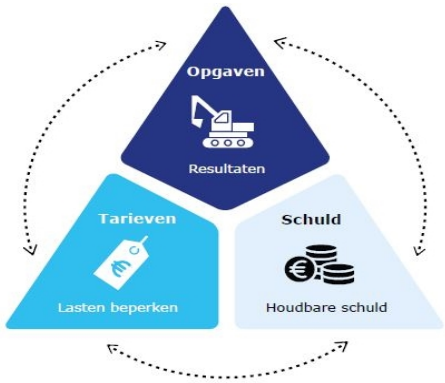

Een duurzaam financieel evenwicht betekent een gezonde balans tussen (1) huidige en toekomstige opgaven, (2) de ontwikkeling van de lasten voor de belastingplichtigen en (3) de ontwikkeling van de schuldpositie. Het uitgangspunt voor het programma Financiën is het Coalitieakkoord 2023-2027, waarbij we verder kijken dan deze bestuursperiode.

De hoofdlijn van het financieel beleid van Delfland, zoals neergelegd in het Coalitieakkoord, is dat we een deugdelijke financiële huishouding voeren die ook ruimte biedt aan nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen. Het te voeren financieel beleid moet betaalbaar en volhoudbaar zijn en tegelijkertijd uitvoerbaar en uitlegbaar. We lossen schulden af en reserveren voor de onderscheiden taken om structureel een toekomstbestendige verhouding tussen schulden en opbrengsten te bereiken en om de belastingen gelijkmatiger te laten ontwikkelen ten gevolge van de forse investeringen die de komende jaren op Delfland afkomen. Denk daarbij aan de investeringen vanwege de nieuwbouw van de AWZI De Vergulde Hand, het aanpassen van de AWZI' s aan de vereisten van de Richtlijn Stedelijk Afvalwater en het verbeteren van de waterkwaliteit. Daarnaast stijgen de lonen en prijzen als gevolg van schaarste aan personeel en inflatie. We willen de heffingen mee laten stijgen met de inflatie en de hiervoor genoemde (investering)kosten, voor zover we deze niet anders kunnen dekken.

Bij de dekking van de kosten kijken we langs drie lijnen.
1. Ombuigen: 'Nieuw voor oud', temporiseren, externe inkomsten, leges etc.
2. Anders werken: innovatie, efficiency, samenwerking etc.
3. Heffingen bijstellen.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
In 2025 zetten we het in 2024 gestarte proces van optimalisatie van de P&C-producten voort. Het effect is een betere financiële sturing, beheersing en een efficiëntere bedrijfsvoering bewerkstelligen.

Activiteiten
- Wij beheren de financiën en financiële processen van Delfland. We doen dit onder andere door het voorbereiden en opstellen van P&C-producten en de bestuurlijke behandeling ervan, het beheren en monitoren van budgetbenutting overeenkomstig de vastgestelde begroting en het beleid, het uitvoeren van treasurybeleid, het beheren van ons vastgoed en het voldoen aan het (wettelijke) inkoopbeleid.
- We actualiseren periodiek de financiële beleidsdocumenten. In 2025 actualiseren we de kostentoedelingsverordening, als gevolg van de wijzigingen in het belastingstelsel. Dat geldt ook voor de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie.

Financiële rechtmatigheid
Vanaf begrotingsjaar 2025 moet elk waterschap een eigen rechtmatigheidsverantwoording overleggen. Financiële rechtmatigheid is niet nieuw. Wel is nieuw dat niet de accountant, maar het college van D&H een verklaring hierover aflegt. In 2024 hebben wij de VV geïnformeerd over de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. In 2025 voeren wij verbijzonderde interne controles uit, leggen dit vast en rapporteren om de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen. Wij werken in 2025 onder meer aan het standaardiseren van de verbijzonderde interne controle plannen (VIC-plannen), de bijbehorende risico-inschatting en de rapportages. Wij werken hierbij nauw samen met de externe accountant om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de controles voldoet aan de eisen.

Belangrijkste aandachtspunten voor de financiële rechtmatigheid zijn de inkopen en begrotingsrechtmatigheid. In 2025 ontwikkelen wij contractbeheer binnen Delfland verder. Zo kunnen wij aanbestedingsprocedures tijdiger opstarten en voorkomen wij onrechtmatige inkopen. Voor de begrotingsrechtmatigheid biedt de bestuursrapportage de mogelijkheid om budgetten of kredieten op te hogen bij dreigende overschrijding van de uitgaven.

Prestatie-indicatoren

Streefwaarden	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Vrije kasstroom (in € 1 miljoen)	5,6	-39,8	-53,5	-43,3	-111,5	-130,3	-124,2
Netto-schuldquote (schuldpositie gedeeld door belastingopbrengsten)	195%	180%	175%	169%	189%	204%	215%
Kapitaallasten als % van de totale lasten	22%	21%	20%	19%	21%	22%	23%

De vrije kasstroom is de komende jaren negatief. Dat heeft te maken met de aflossingen op onze leningen en de toename van investeringen. Zie § 4.2.1 voor toelichting.
De NSQ daalt naar verwachting verder tot in 2026 om daarna te gaan stijgen. De oorzaak van de daling zijn enerzijds toenemende opbrengsten en anderzijds door afname schuldpositie vanwege aflossingen. Daarna neemt de NSQ weer toe, omdat we geld moeten aantrekken om in onze liquiditeitsbehoefte te voorzien.
De PI *kapitaallasten als % van de totale lasten* dient de flexibiliteit van onze begroting aan te geven. Dit deel van onze begroting staat min of meer vast en is dus nauwelijks beïnvloedbaar.

Onderstaand overzicht geeft de opbouw van de vrije kasstroom weer.

Bedragen * € 1 miljoen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1 - Kasstroom uit exploitatie							
Totale opbrengsten	306,3	321,4	330,5	345,0	357,8	372,3	385,7
Totale lasten	-303,2	-308,2	-318,0	-329,0	-334,1	-349,5	-352,0
Afschrijvingen	40,3	39,6	39,4	40,0	44,0	48,1	47,6
Invloed vorderingen en schulden	28,9	-18,1	-	-	-	-	-
Invloed voorzieningen	0,1	-	-	-	-	-	-
Totaal kasstroom exploitatie	72,4	34,7	51,8	56,0	67,7	70,9	81,3
2 - Kasstroom uit investeringen							
Investeringen	-26,5	-34,7	-55,5	-59,9	-158,5	-150,7	-152,1
Subtotaal kasstroom voor verplichte aflossingen	45,9	-0,0	-3,7	-3,9	-90,8	-79,8	-70,8
3 - Kasstroom uit financiering							
Aflossingen PPS-leningen en overige leningen	-40,2	-39,8	-49,8	-39,4	-20,7	-50,5	-53,4
Totale vrije kasstroom	5,6	-39,8	-53,5	-43,3	-111,5	-130,3	-124,2

De kasstroom uit exploitatie (bovenste deel van het overzicht) is positief en neemt de komende jaren toe door de extra opslag op de zuiveringsheffing. Hiermee reserveren wij voor de toekomstige investeringsopgaven.
Daarentegen nemen de investeringen toe en lossen we af op onze leningen. Hierdoor is de totale vrije kasstroom de komende jaren negatief.

Exploitatie

Programmalijn Financiën	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	11.297	11.545	10.858	13.713	16.470	20.043	15.383
Baten	-1.041	-750	-700	-650	-650	-650	-650
Netto kosten	10.256	10.795	10.158	13.063	15.821	19.394	14.733

Programmalijn Financiën (lagere lasten € 0,7 miljoen, lagere baten 0,1 miljoen)

Lasten

- De lasten nemen af met € 0,9 miljoen door een nog ambtelijk in te vullen taakstelling op de budgetten.
- De toename van de lasten betreft hogere bijdragen aan de RBG € 0,1 miljoen en de Financiële Eenheid (FE) € 0,1 miljoen. Ook de RBG en de FE hebben te maken met kosten die toenemen door inflatie.
- Meerjarig nemen de lasten toe, omdat we de indexatie van prijzen en lonen van heel Delfland als één bedrag in deze programmalijn hebben opgenomen.

Baten

De baten uit verkopen van grond nemen naar verwachting af met € 0,1 miljoen, omdat de hoeveelheid te verkopen objecten en grond afneemt.

3.5.2 Programmalijn algemene dekkingsmiddelen

Doel
Financiering van de waterschapstaken door het tijdig, juist en volledig opleggen van belastingaanslagen.

Toelichting
De Regionale Belasting Groep (RBG) is verantwoordelijk voor het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen.

Exploitatie

Programmalijn Dekkingsmiddelen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	1.802	322	-3.163	-4.767	-4.770	574	6.993
Baten	-272.408	-289.797	-300.779	-315.703	-328.509	-342.646	-356.090
Netto kosten	-270.606	-289.476	-303.942	-320.470	-333.279	-342.072	-349.097

Programmalijn dekkingsmiddelen (hogere baten € 11 miljoen, lagere lasten € 3,5 miljoen)
Lasten
In 2025 is het renteresultaat € 3,4 miljoen. Dit is het verschil tussen de rente die wij moeten betalen over onze leningen en de rente die wij intern toerekenen (omslaan) aan onze activa. Het verschil tussen die twee levert of een positief resultaat op (wij betalen minder dan we intern omslaan) of een negatief resultaat (wij slaan te weinig om).
In 2026 en 2027 is het resultaat ook positief. In 2028 en 2029 wordt het resultaat negatief. De oorzaak voor het negatieve resultaat is dat wij wel al rekening houden met de rentelasten als gevolg van de toename aan leningen, maar de geplande investeringen (met name De Vergulde Hand en ERSA) nog niet in ons financieel systeem hebben gepland voor die jaren.

Verder zitten hierin de inzet van personeel voor leges en de post onvoorzien.

Baten
In de baten zitten de belastingopbrengsten van € 298,8 miljoen (€ 11,7 miljoen meer dan in 2024), baten in verband met salarissen en sociale lasten (- € 0,7 miljoen) en de leges en het dividend (beide ongewijzigd).

3.5.3 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico’s verbonden partijen

Binnen dit programma dragen de verbonden partijen, de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) en de Financiële eenheid (FE) bij aan de beleidsdoelstelling ‘Een duurzaam financieel evenwicht’. De FE, onze gemeenschappelijke administratie met de waterschappen Schieland en de Krimpenerwaard en Rijnland is verantwoordelijk voor de uitvoering van de financiële administratie.

Via de RBG dragen we met de uitvoering van het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen bij aan de financiering van de waterschapstaken door het tijdig, juist en volledig opleggen van belastingaanslagen.

Van risico’s met materiële financiële effecten bij Delfland is geen sprake.

3.5.4 Geraamde baten en lasten programma Financiën

Programma Financiën & Dekkingsmiddelen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	13.099	11.866	7.695	8.946	11.700	20.617	22.376
Baten	-273.449	-290.547	-301.479	-316.353	-329.158	-343.295	-356.740
Netto kosten	-260.350	-278.681	-293.784	-307.407	-317.458	-322.678	-334.364

3.5.5 Waterschapsbelastingen

Kostenverdeling
Delfland heeft twee taken: de watersysteemtaak en de zuiveringstaak. Dit zijn gesloten systemen. Dat betekent dat wij de kosten die wij voor één van de twee taken maken aan die taak moeten toerekenen. Hetzelfde geldt voor eventuele opbrengsten (bijvoorbeeld opbrengsten uit de verkoop van groengas).
De netto kosten (kosten minus de overige opbrengsten) van een taak dekken we vervolgens met de waterschapsbelastingen. De belastingopbrengsten van een taak mogen niet meer bedragen dan de te dekken kosten van die taak. Hierin mag wel een opslag zitten voor bijvoorbeeld reserveren voor toekomstige kapitaallasten. Anderzijds kunnen we de netto kosten verlagen door de inzet van bijvoorbeeld tariefdempingsreserves.

Hoe we de kosten verdelen over de twee taken staat in de nota Systematiek Kostenverdeling. In de nota Reserves en voorzieningen staat hoe de reserves werken.

Kostentoedeling
Voor de zuivering kennen we één belastingtarief (heffing per vervuilingseenheid). Binnen de watersysteemtaak onderscheiden we vier categorieën belastingplichtigen. Voor de toerekening van de kosten voor de watersysteemtaak aan de verschillende categorieën hanteren we de verdeling volgens de kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland 2022.

Heffingsgrondslagen
De RBG maakt altijd een raming van de heffingsgrondslagen. Deze baseert de RBG onder andere op ervaringscijfers en ontwikkelingen die gaande zijn.

Belastingsoort	Eenheid	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Watersysteemheffing								
Ingezetenen	Huishoudens	543.200	544.051	548.000	551.978	555.984	560.020	564.085
- Kwijtschelding	Huishoudens	-45.600	-45.600	-45.900	-46.300	-46.600	-46.900	-47.300
- Oninbaar	Huishoudens	-9.100	-9.100	-9.900	-9.900	-10.000	-10.100	-10.200
Gebouwd	WOZ (miljoen)	241.648	244.780	255.654	267.057	279.017	291.561	304.717
Ongebouwd (overig)	Hectare	13.700	13.700	13.250	13.250	13.250	13.250	13.250
Ongebouwd (wegen)	Hectare	4.900	4.900	4.700	4.700	4.700	4.700	4.700
Natuur	Hectare	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Verontreinigings -heffing	ve *	500	500	500	500	500	500	500

Belastingsoort	Eenheid	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Zuiveringsheffing								
Woningen	ve	1.226.700	1.227.000	1.229.000	1.231.003	1.233.010	1.235.020	1.237.033
- oninbaar	ve	-13.300	-13.300	-22.100	-22.200	-22.200	-22.200	-22.300
Bedrijven	ve	283.800	287.500	287.500	287.500	287.500	287.500	287.500
- oninbaar	ve	200	-1.200	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900

* ve = vervuilingseenheid

Toelichting
De verwachting is dat de groei van het aantal huishoudens (watersysteem) en het aantal woningen (zuivering) minder hard gaat dan voorheen. Een belangrijke oorzaak is de stagnatie in de bouw van nieuwe woningen. Ook het aantal bedrijven voor de zuivering ligt lager.
De WOZ-waardeontwikkeling van de woningen heeft de RBG ingeschat op 5% per jaar.
Het aantal kwijtscheldingen daalt de laatste twee jaar en ligt momenteel rond de 8,4% van het aantal huishoudens.

Heffingen

Belastingsoort (bedragen * € 1)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Watersysteembeheer							
Heffing ingezetenen per huishouden	120,68	133,39	134,94	139,65	141,85	141,71	144,76
Heffing gebouwd in proc. economische waarde	0,0245%	0,0241%	0,0267%	0,0266%	0,0266%	0,0264%	0,0253%
Heffing ongebouwd per ha.	91,87	96,26	97,87	124,88	151,78	171,13	171,84
Heffing ongebouwd per ha. (wegen)	459,34	481,30	489,35	624,40	758,90	855,65	859,20
Heffing natuur per ha.	4,40	4,53	4,60	4,74	4,99	5,19	5,53
Verontreinigingsheffing per vervuilingseenheid*	98,92	106,04	107,55	113,00	117,55	124,22	131,56
Zuiveringsbeheer							
Heffing woningen en bedrijven per vervuilingseenheid*	98,92	106,04	107,55	113,00	117,55	124,22	131,56

* In de heffing per vervuilingseenheid zit een energieopslag. In 2023 was deze € 15, in 2024 € 13 en in 2025 verlagen wij deze naar € 9 per ve Voor de raming 2026 tot en met 2029 blijft de opslag gelijk aan die in 2025.

De heffingen hebben wij op basis van het huidig belastingstelsel bepaald. De verwachting is dat het belastingstelsel per 1 januari 2026 wijzigt. Dat heeft gevolgen voor de heffingen. Een aantal wijzigingen:

- belangrijkste wijziging is het vervallen van de kostentoedeling op basis van de economische waarde. Voor natuur en ongebouwd worden de verdeelsleutels gebaseerd op oppervlakte. Om vervolgens hierin te differentiëren, spelen gebiedskenmerken een belangrijke rol;
- tariefdifferentiatie wegen wordt maximaal 100% (is nu 400%);
- introductie nieuwe verplichte tariefdifferentiatie niet-woningen.

Hoe de gevolgen van het nieuwe stelsel er precies uitzien en wat deze betekenen voor de heffingen, brengen wij de komende tijd in beeld.

We hebben op basis van de begrote heffingen voor een aantal voorbeeldprofielen de aanslagen berekend voor 2025. In de volgende tabel geven we de totale lasten per profiel weer.

Voorbeeldprofielen (bedragen * € 1)	Begroting 2024	Begroting 2025	Stijging 2025 t.o.v. 2024	Stijging in %
Alleenwonend, geen eigenaar	239	242	3	1,3%
Meer personen, geen eigenaar	452	458	6	1,3%
Alleenwonend, woning WOZ-waarde 370K*	329	341	12	3,6%
Alleenwonend, woning WOZ-waarde 500K	360	376	16	4,4%
Meer personen, woning WOZ-waarde 370K*	541	556	15	2,8%
Meer personen, woning WOZ-waarde 500K	572	591	19	3,3%
Bedrijfspand, WOZ-waarde 5 mln., 100 ve	11.809	12.090	281	2,4%
Veeteeltbedrijf, 40 hectare	3.850	3.915	65	1,7%
Glastuinbouwbedrijf, WOZ-waarde 0,4 mln., 1 ha	415	429	14	3,4%
Glastuinbouwbedrijf, WOZ-waarde 1,125 mln., 3 ha	1.225	1.268	43	3,5%
Openbare landweg, 25 hectare	12.033	12.234	201	1,7%
Eigenaar natuurterrein, 25 hectare	113	115	2	1,8%

* Vanaf 2025 wordt een WOZ-waarde van € 370k gehanteerd in plaats van € 250k.

Belastingopbrengsten per taak
Hieronder zijn de belastingopbrengsten en de mutaties reserves voor de taken watersysteembeheer en zuiveringsbeheer weergegeven.

Watersysteembeheer	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totaal kosten	130.838	138.607	145.042
Belastingopbrengsten	-128.729	-135.307	-145.871
Kwijtscheldingen	4.317	6.083	6.194
Oninbaarverklaringen	1.116	1.214	1.336
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-7.654	-5.181	-4.588
Totaal opbrengsten	-130.950	-133.191	-142.929
Resultaat vóór bestemming	-112	5.416	2.112
Mutatie reserves Watersysteembeheer	8.931	5.416	2.112
Resultaat na bestemming	-9.043	0	0

Om de kosten van het watersysteem te dekken zijn de belastingopbrengsten verhoogd en zijn reserves ingezet. De stijging van de belastingopbrengsten wordt vooral veroorzaakt door de toename van het areaal en de indexatie van de belastingtarieven (inflatie en cao). De dividenden en overige opbrengsten nemen af. De belangrijkste oorzaak betreft een verschuiving van baten personeel naar de personeelskosten.
Het tekort dat voor bestemming ontstaat, wordt opgevangen door te onttrekken aan de tariefdempingsreserve watersysteem. Omdat we jaarlijks € 1 miljoen reserveren voor toekomstige kapitaallasten watersysteem, onttrekken wij in totaal € 3,1 miljoen aan de tariefdempingsreserve: € 2,1 miljoen voor de categorie ongebouwd en € 1 miljoen voor de categorie gebouwd.

Zuiveringsbeheer	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totaal kosten	172.411	165.001	169.253
Belastingopbrengsten	-148.452	-160.598	-163.100
Kwijtscheldingen	2	-	-
Oninbaarverklaringen	1.295	1.538	2.689
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-28.149	-24.584	-23.435
Totaal opbrengsten	-175.305	-183.644	-183.846
Resultaat vóór bestemming	-2.893	-18.643	-14.592
Mutatie reserves zuiveringsbeheer	-8.231	-18.643	-14.592
Resultaat na bestemming	5.337	0	0

De belastingopbrengsten zuiveringsbeheer nemen beperkt toe. De belastingopbrengsten stijgen door toename areaal, indexatie en de extra reservering voor WVH/ERSA, maar daalt door de verlaging energieopslag met € 6 miljoen.
De dividenden en overige opbrengsten nemen af. Een oorzaak is de verschuiving van baten personeel naar de personeelskosten. Ook nemen de groengasopbrengsten af. Per saldo blijven de opbrengsten zuivering vrijwel onveranderd ten opzichte van 2024.
Het resultaat voor bestemming is € 4 miljoen lager dan in 2024. Dat verschil vangen we op door een storting van € 3,5 miljoen in de reserve kapitaallasten zuiveringsbeheer die we in 2024 hebben gedaan niet in 2025 te doen (staat los van WVG/ERSA). Daarnaast wordt € 0,5 miljoen onttrokken aan de tariefdempingsreserve.

Belastingopbrengsten meerjarig
De verwachte ontwikkeling van de belastingopbrengsten in de komende jaren geven we in de volgende tabel weer.

Belastingsoort	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Watersysteembeheer							
Ingezetenen	65.554	72.571	73.947	77.084	78.866	79.360	81.657
Kwijtschelding ingezetenen	-5.320	-6.083	-6.194	-6.466	-6.610	-6.646	-6.847
Oninbaar ingezetenen	-1.101	-1.214	-1.336	-1.383	-1.419	-1.431	-1.477
Gebouwd	59.160	58.992	68.260	71.037	74.219	76.972	77.094
Ongebouwd (overig)	1.256	1.319	1.297	1.655	2.011	2.267	2.277
Ongebouwd (wegen)	2.253	2.358	2.300	2.935	3.567	4.022	4.038
Natuur	13	14	14	14	15	16	17
Verontreinigingsheffing	43	53	54	45	47	50	53
Opbrengst voorgaande jaren	1.438						
Totaal watersysteem	123.296	128.010	138.341	144.921	150.696	154.609	156.811
Zuiveringsbeheer							
Opbrengst lopend jaar	149.414	160.598	163.100	171.591	178.736	189.127	200.568
Oninbaar	-1.295	-1.538	-2.689	-2.836	-2.951	-3.118	-3.315
Opbrengst voorgaande jaren	-964						
Totaal zuiveringsbeheer	147.155	159.060	160.411	168.755	175.785	186.009	197.252
Totaal belastingopbrengsten	270.451	287.070	298.752	313.676	326.482	340.619	354.063

Lastendruk
De belastingopbrengsten laten een stijging zien, omdat de lastendruk toeneemt. Dit komt onder andere door de reservering voor grote investeringen zoals De Vergulde Hand en een jaarlijks oplopend prijsniveau.
Om de lastendruk te verminderen en de lasten over de jaren heen zo gelijkmatig mogelijk te laten verlopen, maken we gebruik van drie soorten egalisatiereserves:

1. Voor het dempen van de lastendruk zetten we de tariefdempingsreserves voor de twee taken in. Dit doen we zodanig dat ze binnen vijf jaar leeg zijn (conform de nota Reserves en voorzieningen).
2. Voor een gelijkmatige ontwikkeling maken we gebruik van de tariefegalisatiereserves. In de eerste drie jaar van deze begroting en meerjarenraming vullen we de reserves om ze in de laatste twee jaar te onttrekken.
3. De kostenegalisatiereserves begroten we niet. Bij het opstellen van de jaarrekening 2024 wordt duidelijk of bepaalde activiteiten de jaargrens overgaan waarvoor we in de begroting 2025 geen budget hebben opgenomen.

Zouden we geen gebruik maken van reserves, dan zouden de belastingen een grilliger verloop laten zien en hoger uitkomen.

3.6 Organisatie en bedrijfsvoering

3.6.1 Programmalijn organisatie

Doel
Een professionele, toekomstbestendige, rechtmatig handelende en resultaatgerichte organisatie.

Toelichting
We zijn een professionele organisatie die in verbinding staat met de maatschappij, strategieën ontwikkelt om veranderingen tegemoet te treden en deze vertaalt naar ons handelen. We opereren resultaatgericht door duidelijke sturing op doelen en goed ingerichte processen.

Wat is het doel in 2025 om het strategische programmadoel te bereiken?
- Voor procesmanagement niveau 2 in 2025 en niveau 3 eind 2026.
- De organisatie past de voornaamste principes van risicomanagement consistent toe.
- Verbetering van de sturing door het maken van duidelijke resultaatafspraken die bijdragen aan het behalen van de bestuurlijke doelen.
- Inwoners en oud-medewerkers als vrijwilliger meer betrekken bij ons werk en inzetten als ambassadeur voor Delfland (Vrienden van Delfland)

Wat willen we bereiken?
- Volwassenheidsniveau 2 voor procesmanagement betekent dat proceseigenaren leiding geven aan de inrichting van procesmanagement. Waar nodig werken we anders: we maken keuzes, zetten andere werkwijzen in en innoveren.
- Delfland heeft het gewenste risicomanagement beschreven als onderdeel van een integraal raamwerk, met daarbij behorende processen, rollen en verantwoordelijkheden. In 2028 dient dit raamwerk volledig geïmplementeerd te zijn. Hierbij is specifieke aandacht voor risicobereidheid en we besluiten weloverwogen tot acceptatie van bepaalde (rest)risico's. Een goede informatievoorziening is hiervoor een voorwaarde.
- We hebben een vrijwilligersorganisatie die bijdraagt aan ons werk (o.a. als dijkwacht) en zich inzet als ambassadeur voor Delfland.

Activiteiten 2025
Procesmanagement
- Identificeren, beschrijven, ontsluiten en monitoren van kritieke processen.
- Afronding pilot 'Kwaliteitsbeleid Delfland', waarin een uitwerking staat van een uniforme plek voor documenten en processen.
- Inregelen van beheer van processen en documenten in de hele organisatie.

Assetmanagement
- Investeren in samenwerking en kwaliteit van het management (leiderschapsprogramma).
- Opstellen Strategische Assetmanagement Plannen (SAMP) en extra inzet op de borging van kennis van onze meest kritische assets.

Risicomanagement
- Inzet algemene communicatie en trainingen ter versteviging van de praktische invulling van de verschillende rollen uit het risicomanagement raamwerk.
- Goede afspiegeling van de organisatie krijgen in samenstelling Risico Management Platform.

Vrienden van Delfland
- Trainen en inzetten van de dijkwachten.
- Instellen klankbord inwoners en vragen om minimaal twee adviezen te geven.
- Eén activiteit voor oud-medewerkers in nauwe samenwerking met hun vereniging van Vrienden van Delfland.

Exploitatie

Programmalijn Organisatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	10.078	11.629	11.941	12.115	11.973	11.913	11.728
Baten	-319	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	9.760	11.629	11.941	12.115	11.973	11.913	11.728

Programmalijn Organisatie (€ 0,3 miljoen hogere lasten)
In 2025 zijn de inhuurkosten ten opzichte van 2024 hoger door een doorstart van 1OBS (Onderhoudsbeheersysteem).

Investeringen

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Organisatie		1.019	1.021	0	0	0	0

De geraamde investeringsuitgaven in 2024 en 2025 betreffen de lopende investeringsprojecten:
1. De verbouwing van de parkeergarage van het Gemeenlandshuis. Hiermee wordt het veiliger en toekomstbestendig gemaakt en sluit het aan op de verduurzaming van ons wagenpark.
2. Project laadpark Delfland. Het aanleggen van laadvoorzieningen voor het wagenpark van Delfland op Delfland locaties in lijn met het bereiken met onze doelstellingen op het gebied van energie- en klimaatneutraliteit.

3.6.2 Programmalijn informatievoorziening (IV)

Doel
Het realiseren van een veilige, effectieve, betrouwbare en wendbare informatievoorziening (IV) die helpt Delfland doelen te realiseren en de digitale transformatie ondersteunt.

Streefwaarden	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Mate van cyberweerbaarheid	n.v.t.	16-18	16-18	16-18	16-18	16-18	16-18

Wat is het doel in 2025 om het strategische programmadoel te bereiken?
- We streven naar volwassenheidsniveau 4 voor informatiebeveiliging (kantoor- en procesautomatisering) en privacy te bereiken en te behouden.
- We voldoen aan de NIS2 en andere relevante wet- en regelgeving.
- We zijn 'weerbaar' tegen cyberdreigingen.
- Delfland krijgt een nieuwe (digitale) werkplek die bureauwerkplekken vervangt, werkzaamheden optimaal ondersteunt en voldoet aan privacy- en securitybeleid, wet- en regelgeving.
- Uitrol nieuw ontwikkelde IV-processen voor onder andere: relatiemanagement, portfoliomanagement, functioneel beheer etcetera. We verbeteren de diensten rondom beheer en ontwikkeling van onder andere Geo-informatie, datamanagement, projectmanagent etcetera.
- Vaststellen en borgen van de meerjarenvisie inclusief de ontwikkeling van een routekaart van waar we naartoe willen op het gebied van IV.

Wat willen we bereiken
We zijn 'weerbaar' tegen cyberdreigingen. We hebben robuuste beveiligingsmaatregelen en kunnen effectief reageren op aanvallen en datalekken. We zijn optimaal op de hoogte van

cyberdreigingen en weten hoe we ons hiertegen kunnen beschermen. De IV-organisatie kan op professionele wijze IV-projecten prioriteren en uit te voeren. De nieuwe IV-processen zijn ingebed in de organisatie en leiden tot een stabiele beheersorganisatie die vragen vanuit de organisatie vertaalt naar praktische IV-oplossingen. Zo voldoen we aan wet- en regelgeving.

Welke twee hoofdactiviteiten gaan we hiervoor uitvoeren in 2025
Realiseren volwassenheidsniveau 4:

- Trainingen en bewustwordingssessies voor medewerkers over cyberdreigingen en veiligheidsprotocollen.
- We realiseren, verbeteren en onderhouden technische maatregelen (bijvoorbeeld firewalls).
- We beoordelen en verbeteren regelmatig de veiligheidsmaatregelen.

Optimalisatie van IV-diensten:

- We stemmen de IV-diensten af op de daarvoor geldende standaard en documenteren processen en procedures. We verbeteren die waar nodig.
- Meer samenwerking met andere waterschappen, het Waterschapshuis en ketenpartners op het gebied van cyberveiligheid, handelingskaders (wet- en regelgeving), digitale transformatie en gezamenlijke inkoop van licenties.
- We implementeren een gestructureerde projectmanagementmethode voor IV-projecten.

Exploitatie

Programmalijn Informatievoorziening	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	18.196	19.266	20.478	22.134	19.974	19.984	19.632
Baten	-308	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	17.888	19.266	20.478	22.134	19.974	19.984	19.632

Programmalijn Informatievoorziening (€ 1,2 miljoen hogere lasten)

In 2024 hebben wij door onvoldoende capaciteit het hele budget voor het project IV niet benut. In 2025 is de capaciteit op orde en is het budget op het oorspronkelijk niveau.

- Door het op orde krijgen van het team is capaciteit nodig om diverse projecten te starten. Dit vindt gericht plaats en leidt tot een kostenstijging (€ 0,9 miljoen).
- Door administratieve verschuivingen in onder andere het Security Office Centre (SOC) nemen de kosten toe (€ 0,3 miljoen).

Investeringen

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Informatievoorziening	461	2.900	2.300	600	0	0	0

De investeringsramingen in 2025 betreffen:

- De vervanging van een deel van de hardware ICT-werkplek;
- Kosten voor (nieuwe) beheersoftware;
- Diensten voor werkplekbeheer en datamanagement.

3.6.3 Programmalijn regulering en dienstverlening

Doel
Een effectieve en efficiënte regulerings- en dienstverleningsketen als schakel tussen buiten en binnen.

Toelichting
De reguleringsketen is een belangrijk instrument voor Delfland en ondersteunt de primaire doelen, waterveiligheid, -kwantiteit, -kwaliteit en zuivering optimaal. Het vormt een transparante schakel tussen Delfland en initiatiefnemers zoals burgers, bedrijven en medeoverheden (buiten en binnen). We zetten toezicht en handhaving effectief in om het naleefgedrag te bevorderen en structureel te verbeteren. Binnen de wet- en regelgeving houden we daarbij rekening met externe factoren als klimaatverandering en druk op ruimte.

Prestatie-indicator

Streefwaarden	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
De vergunningen worden binnen de wettelijke termijn van meestal 8 weken verstrekt	95%	95%	95%	95%	95%	95%	95%

We streven altijd naar 100% maar door de complexiteit van een deel van de vergunningaanvragen is de termijn soms niet haalbaar. Daarom hanteren we een realistische streefwaarde van 95%.

Wat is het doel in 2025 om het strategische programmadoel te bereiken?
Regulering van initiatieven vindt plaats binnen de wettelijke kaders en termijnen. Bij de beoordeling van initiatieven maken we een integrale belangenafweging. Bij het actualiseren en ontwikkelen van beleidsregels en (handelings)kaders geven we prioriteit aan bestrijden van activiteiten die de waterkwaliteit negatief beïnvloeden.

Wat willen we bereiken?
- *Regulering en Planadvisering:* Een actieve regulering van activiteiten die het watersysteem (in brede zin) kunnen schaden.
- *Toezicht en Handhaving:* Correcte naleving van vergunningen en signalering van ontsporingen worden met zo nodig vervolg en herstel.

Activiteiten 2025
Regulering en Planadvisering
- We verwachten ongeveer 1400 aanvragen voor omgevingsvergunningen en een vergelijkbaar aantal meldingen.
- We starten met de grootste aanleggers van kabels een pilot om de vergunningverlening eenvoudiger en effectiever te maken.
- Aanpassing en actualisatie Waterschapsverordening waarbij bescherming en verbetering van waterkwaliteit, verhardingen en grondwater(kwaliteit) prioriteit krijgen.
- Pilot om Natte Ecologische Zones (NEZ) van derden te beschermen via (versnelde) vergunningverlening en plaatsing op de legger. Als dit succesvol verloopt breiden we dit uit in het gebied. Doel is het NEZ-areaal uit te breiden.
- We stellen handelingskaders/beleidsregels op voor Aquathermie en schaduwwerking. En we zijn intensief betrokken bij de ontwikkeling van een landelijk toetsingskader voor waterkwaliteitsaspecten in vergunningverlening.

Toezicht en Handhaving
Een aantal van onze speerpunten voor 2025:
- We zetten de risicogestuurde aanpak voort als belangrijke bijdrage aan KRW-doelstellingen.

- Nauwe samenwerking met al onze samenwerkingspartners. Delfland lobbyt stevig voor een aanpassing op het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en een certificatie van lekvrije kassen. Binnen de risicogestuurde aanpak voeren we gezamenlijk controles uit met de omgevingsdiensten en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. We beboeten overtredingen strenger en sneller en werken intensief samen met het Openbaar Ministerie.
- We optimaliseren een aantal toezichtprocessen, zoals de schouw, en onderzoeken hoe drones en bijvoorbeeld Artificiële Intelligentie (AI) ons kunnen ondersteunen om te groeien naar meer datagestuurd toezicht.

Exploitatie

Programmalijn Regulering en dienstverlening	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	9.139	10.079	10.755	10.610	10.613	10.554	10.554
Baten	-54	-5	-5	-5	-5	-5	-5
Netto kosten	9.085	10.074	10.750	10.605	10.608	10.549	10.549

Programmalijn Regulering en dienstverlening (hogere lasten van € 0,7 miljoen)
Het gaat hier om een lastenverschuiving van € 0,7 miljoen.

3.6.4 Programmalijn interne dienstverlening en bestuursondersteuning

Doel
Een effectieve, betrouwbare en wendbare interne product- en dienstverlening en een juiste, tijdige en transparante besluitvorming.

Wat is het doel in 2025 om het strategische programmadoel te bereiken?
In 2025 wordt juridisch advies verleend bij het actualiseren van de interne regelgeving, zoals bij de actualisatie van de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie.

Wat willen we bereiken?
In beleid en uitvoering van Delflands taken is voldoende aandacht voor de bedrijfsvoering.

Activiteiten 2025
- Aanpassing gedragscode integriteit en de verordening rechtspositie bestuursleden Delfland.
- Verbetering van enkele processen, die de bestuurlijke besluitvorming ondersteunen.

Exploitatie

Programmalijn Interne dienstverlening en bestuursondersteuning	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	9.337	10.214	10.465	9.828	9.948	10.107	10.065
Baten	-48	-58	-58	-58	-58	-58	-58
Netto kosten	9.288	10.156	10.408	9.771	9.891	10.049	10.008

Programmalijn Interne dienstverlening en bestuursondersteuning (hogere lasten € 0,3 miljoen)

- Aanpassingen aan werkomgeving Gemeenlandshuis en de nieuwe digitale werkplek, zoals zonwerende folie in het atrium, nieuwe lockers en nieuwe monitorarmen (€ 0,2 miljoen).
- Structurele bijstelling voor indexaties op het contract voor beveiliging (€ 0,1 miljoen).

3.6.5 Programmalijn communicatie

Doel
Met communicatie en klantcontact bouwen we aan de reputatie van een deskundige, betrouwbare en mensgerichte organisatie. We maken Delfland zichtbaar op belangrijke thema's zoals de verbetering van waterkwaliteit en omgaan met klimaatverandering.

Prestatie-indicator

Streefwaarden	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Delfland wordt in toenemende mate geassocieerd als waterschap dat zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.	0-meting	*	5% stijging t.o.v. 2024	*	5% stijging t.o.v. 2026	*
Rapportcijfer voor het contact met het Hoogheemraadschap van Delfland	**	7,5	8	8	8	8

* Is tweejaarlijks onderzoek.
** Sinds medio 2024 meten we de mate van tevredenheid met betrekking tot contact met Delfland continu.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
Door Delfland strategisch te positioneren op de belangrijke thema's, communiceren we met focus. Hierdoor ziet en ervaart de buitenwereld Delfland in toenemende mate als een transparant waterschap dat zich inzet voor de waterkwaliteit en klimaatverandering. Daarnaast vergroten we de mate van tevredenheid bij onze inwoners over het contact met Delfland. Met gerichte campagnes brengen we Delfland over als aantrekkelijke werkgever.

Activiteiten in 2025
- We ontwikkelen drie campagnes over ons werk en voeren deze uit.
- We richten een klantcontactsysteem in om externe contacten te monitoren, klantvragen goed en zo veel mogelijk in één keer te beantwoorden.
- We handelen verzoeken vanuit de Wet open overheid (Woo) binnen wettelijke beslistermijn af en verstrekte informatie publiceren we toegankelijk voor iedereen.

Exploitatie

Programmalijn Communicatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	2.285	2.646	2.733	2.678	2.678	2.658	2.479
Baten		-267	-357	-302	-302	-282	-70
Netto kosten	2.285	2.379	2.376	2.376	2.376	2.376	2.409

Programmalijn Communicatie (€ 0,1 miljoen hogere lasten, € 0,1 miljoen hogere baten)
- Continuering van de huidige communicatiestrategie leidt tot accentverschuivingen binnen de programmalijn en netto een ongewijzigde kostenontwikkeling in 2025.
- De baten zijn de Rijkssubsidie voor Wet open overheid.

3.6.6 Programmalijn personeel

Doel
Een toekomstgerichte, aantrekkelijke en veilige werkgever.

Prestatie-indicatoren

Streefwaarden	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Werkgeverschap*	8,0	n.v.t.	8,0	n.v.t.	8,0	n.v.t.	8,0
TRCF**	2,5	2,3	2,0	2,0	1,8	1,8	1,6

* Voor werkgeverschap houden wij één keer per twee jaar een waterschapsbreed sectoraal medewerkersonderzoek.
** TRCF (Total Recordable Case Frequency) = de mate van veiligheid in de organisatie uitgedrukt in het aantal ongelukken per miljoen gewerkte uren

Toelichting
Delfland blijft in beweging: wij denken vanuit de belangen vanuit onze omgeving en zetten in op continue verbetering. Kennisdeling en duurzame inzetbaarheid staan centraal

Wat is het doel in 2025 om het strategische programmadoel te bereiken?

1. Werk & veiligheid: We behalen trede 3 ('berekenend') op de veiligheidscultuurladder en werken aan de bestendiging ervan.
2. Diversiteit en inclusie: Delfland is een organisatie waar iedereen zich welkom voelt
3. Aantrekkelijk werkgeverschap: We zorgen dat we op de arbeidsmarkt bekend staan als een aantrekkelijke werkgever en halen hiermee nieuwe medewerkers beter binnen.

Wat willen we bereiken?

- Bescherming van medewerkers tegen ongevallen, letsel en ziekte door het werk.
- Onze medewerkers ervaren dat ze zichzelf kunnen zijn bij Delfland en dat iedereen gelijke kansen heeft.
- Aantrekkelijke werkgever: Delfland trekt de juiste mensen aan en behoudt ze om de missie, strategie en doelstellingen te realiseren (dit blijkt uit goede invulling van de meeste vacatures en goede scores in het medewerkersonderzoek (prestatie-indicator 8,0).

Activiteiten 2025

- Invoeren van beleid ten aanzien van publieksagressie.
- We zetten de verbeterpunten rond veiligheidscultuur uit de enquête én de audit van 2024 om naar een plan voor borging en bestendiging van trede 3 (berekenend) in 2025. Onderdeel hiervan is welke stappen nodig zijn voor trede 4 (proactief).
- We implementeren nieuw beleid (met nieuwe doelstellingen) rond diversiteit en inclusie.
- We communiceren actief op de arbeidsmarkt met een werkgeversverhaal waarin we onderscheidend zijn.
- We investeren in ontwikkeling en doorstroom van onze medewerkers.

Exploitatie

Programmalijn Personeel	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	1.994	2.777	2.517	2.419	2.419	2.419	2.419
Baten	-165	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	1.829	2.777	2.517	2.419	2.419	2.419	2.419

Programmalijn Personeel (lagere lasten € 0,3 miljoen)
Minder personele inzet leidt tot een kostenverlaging van € 0,3 miljoen.

3.6.7 Programmalijn digitale transformatie

Doel
Delfland hanteert digitale transformatie als strategisch instrument voor de verbetering van primaire en ondersteunende werkprocessen en systemen.

Toelichting
Ondersteuning van de transitie van Delfland om in 2029 (of eerder) minder handmatig werk uit te voeren en te werken met veiligere en intelligentere systemen die medewerkers optimaal ondersteunen.

Wat is het doel in 2025 om het strategische programmadoel te bereiken?

- Digitaal vaardig maken van de hele organisatie. Delfland bespreekt vraagstukken rond digitalisering op alle niveaus en deze zijn onderdeel van planvorming en strategische ontwikkeling.
- De IV-organisatie is ingericht zodat deze de transitie van Delfland optimaal ondersteunt.

- Het kennisniveau van medewerkers is op orde en er is een duidelijke strategie over wat we uitbesteden of in samenwerking doen.

Wat willen we bereiken?
- Alle Delflanders zijn op de hoogte van relevante ontwikkelingen en kunnen deze vertalen naar de voor hun functie relevante onderwerpen.
- Ten opzichte van 2024 is er minder handmatig werk.
- Een uitgewerkte en vastgestelde datastrategie en -beleid voor het gebruik en het beheer van data en AI. We doen pilots met AI. Databeheer voldoet aan relevante wet- en regelgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?
Digitale vaardigheden medewerkers:
- Ontwikkelen van specifieke training- en ondersteuningsprogramma's.
- Voorbereiden op veranderingen door nieuwe digitale toepassingen.

Datastrategie en beleid voor AI:
- Uitvoering van datastrategie.
- Ontwikkeling van beleid voor het gebruik van AI (in samenwerking met Waterschapshuis).

Pilots en projecten digitale transformatie:
- Er is een veilige testomgeving beschikbaar voor innovatieve IV-projecten en -pilots.
- We voeren innovatieve pilots en projecten uit aansluitend op de geïnventariseerde behoefte, verandercapaciteit en beschikbare middelen.

Exploitatie
De verwachting is dat digitale transformatie de komende jaren een steeds grotere investering zal vragen voor het uitvoeren, implementeren, gebruiken en in beheer nemen van nieuwe toepassingen en de opslag van data. Kosten worden in de begroting op verschillende plekken opgenomen en toegelicht. De hier opgenomen kosten bedragen vooral de kosten voor educatie, strategiebepaling en planvorming.

Programmalijn Digitale transformatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	579	842	655	682	702	702	702
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	579	842	655	682	702	702	702

Programmalijn digitale transformatie (lagere lasten € 0,2 miljoen)
- Administratieve verschuivingen leiden tot minder kosten voor personeel (€ 0,4 miljoen).
- Toename van medewerkers leidt tot stijgende licentiekosten. De RBG voert een verhoging door voor kosten voor de Basisregistratie adressen en gebouwen. In totaal € 0,2 miljoen.

3.6.8 Programmalijn innovatie

Doel
Ontwikkelen van kennis en stimuleren van verbeteringen, gericht op het creëren van maatschappelijke meerwaarde. Hierbij ligt de focus op het anders, beter en/of slimmer inrichten van de Delflandse taken.

Wat willen we bereiken?
1. Vernieuwende ideeën, getest en succesvol geïmplementeerd in het primaire proces, waar ze toegevoegde waarde leveren.
2. Werknemers, die bewust zijn van het belang van innovatie.

Activiteiten 2025
- We faciliteren en stimuleren innovatie en innovatietrajecten binnen Delfland.
- We volgen externe ontwikkelingen actief en beleggen dit op de juiste plek binnen Delfland.
- Het beheren en onder de aandacht brengen van het Innovatiefonds en het uitbrengen van het jaarverslag Innovatiefonds.
- Het opbouwen en onderhouden van en deelnemen aan externe netwerken zoals de Waterstraat, Valorisatieprogramma (VP) Delta, Wetskills en Bouwcampus.

Exploitatie

Programmalijn Innovatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	2.540	2.608	2.966	3.016	3.066	3.116	3.166
Baten	-34	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	2.506	2.608	2.966	3.016	3.066	3.116	3.166

Programmalijn Innovatie (hogere lasten van € 0,3 miljoen)
Hogere kosten voor het Innovatiefonds in 2025. In 2024 hebben we incidenteel een deel van het budget verlaagd om invulling te geven aan de taakstelling van € 0,3 miljoen.

3.6.9 Bereiken effecten, betrokkenheid en risico's verbonden partijen

Waterschapshuis
Het Waterschapshuis (HWH) bevordert en faciliteert de samenwerking tussen de waterschappen en binnen de sector op het gebied van informatievoorziening en draagt daarmee indirect bij aan alle strategische doelen van Delfland.

De waterschappen zijn risicodrager voor eventuele risico's en tekorten die ontstaan bij HWH. Het huidige construct HWH is zodanig dat kosten daar komen waar ze zijn gemaakt. Er zijn afspraken over de kostenverdeling. En het bestuur stelt begrotingswijzigingen vast.

Ten aanzien van capaciteitsmanagement en inkoop bestaat het risico dat HWH niet voldoende kan doorbelasten aan projecten omdat er minder diensten worden verleend dan verwacht. Het HWH-bestuur houdt grip op de totale begroting, bewaking van rechtmatigheid en uitvoerbaarheid programma's.

3.6.10 Geraamde baten en lasten programma Organisatie en bedrijfsvoering

Programma Organisatie en Bedrijfsvoering	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	54.149	60.063	62.511	63.482	61.374	61.454	60.745
Baten	-928	-330	-420	-365	-365	-345	-133
Netto kosten	53.221	59.733	62.092	63.117	61.009	61.109	60.612

3.6.11 Investeringen programma Organisatie en bedrijfsvoering

Programmalijn	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Organisatie		1.019	1.021	0	0	0	0
Informatievoorziening	461	2.900	2.300	600	0	0	0
Totaal	461	3.919	3.321	600	0	0	0

4. Paragrafen

In dit hoofdstuk behandelen we de paragrafen die verplicht zijn conform het Waterschapsbesluit, artikel 4.11. Een aantal staan al in andere hoofdstukken van deze begroting:

- In hoofdstuk 1:
  - ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar;
  - uitgangspunten en normen;
  - kostentoedeling.
- In § 3.6 staan de stand van zaken en beleidsvoornemens van de bedrijfsvoering. Informatie over de financiële rechtmatigheid en de maatregelen om afwijkingen van financiële rechtmatigheid te voorkomen hebben wij beschreven in § 3.5 Financiën.

4.1 Incidentele baten en lasten

Het verwachte resultaat over het begrotingsjaar 2025 en de meerjaren periode 2026-2029 wordt beïnvloed door incidentele baten en lasten. Dit zijn de baten en lasten van materiële betekenis die eenmalig in maximaal drie begrotingsjaren voorkomen. Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om (1) reguliere toevoegingen en onttrekkingen aan dekkingsreserves (kapitaallasten) of (2) om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal drie jaar met als doel om structurele lasten te dekken. Baten uit de verkoop van grond en overige eigendommen kwalificeren we als incidentele baten.

De volgende tabel somt de incidentele baten en lasten op. Hierbij staat een voordeel met een minteken. De toelichtingen op de bedragen staan in de betreffende programmateksten in hoofdstuk *3 Programmaplan* en paragraaf *4.4 Reserves en voorzieningen* opgenomen.

Omschrijving (Bedragen * € 1 miljoen)	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Resultaat exclusief incidentele baten en lasten voor bestemming	-12,6	-13,4	-23,6	-22,7	-33,5
Incidentele baten en lasten					
Bijdrage Molenvlietpark		2,9			
Subtotaal programma Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	-	*2,9*	-	-	-
Individuele behandeling afvalwater (IBA)	0,2				
Subtotaal programma Waterketen en circulariteit	*0,2*	-	-	-	-
Verkopen vastgoed	-0,1				
Subtotaal programma Financiën	*-0,1*	-	-	-	-
Subtotaal incidentele baten en lasten exclusief reserves	*0,1*	*2,9*	-	-	-
Algemene reserve vrij inzetbaar	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-0,6
Tariefdempingreserve watersysteem	-3,1	-1,2	-0,5		
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem		-2,9			
Tariefdempingreserve zuiveringssysteem	-0,5	-3,5	-1,0	-3,0	-
Subtotaal mutaties reserves	*-4,6*	*-8,6*	*-2,5*	*-4,0*	*-0,6*
Totaal incidentele baten en lasten	-4,5	-5,7	-2,5	-4,0	-0,6

Omschrijving (Bedragen * € 1 miljoen)	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Resultaat inclusief incidentele baten en lasten voor bestemming	-17,1	-19,1	-26,1	-26,7	-34,1
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem	6,6	6,6	16,4	21,0	25,0
Tariefegalisatiereserve watersysteem	0,5	1,5	0,1	-1,9	-0,2
Tariefegalisatiereserve zuiveringssysteem	0,5	1,5	0,1	-1,9	-0,2
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Totaal toevoegingen aan reserves	*17,1*	*19,1*	*26,1*	*26,7*	*34,1*
Resultaat na bestemming inclusief incidentele baten en lasten	-	-	-	-	-

4.2 Uiteenzetting van de financiële positie

4.2.1 Financiering

Inleiding
De kaders voor het treasurybeleid van Delfland komen voort uit de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido), de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie (exclusief artikel 108 Waterschapswet), het Waterschapsbesluit en het Treasurystatuut Delfland. In dit hoofdstuk gaan we in op de financieringsactiviteiten van Delfland in relatie tot bovengenoemde kaders.

Risicobeheer
Kasgeldlimiet
Voor waterschappen is de wettelijk vastgestelde kasgeldlimiet van kortlopende financiering (Wet Fido) 23% van het begrotingstotaal van de kosten. Voor 2025 betekent dit een kasgeldlimiet van € 73,1 miljoen (23% van € 318,0 miljoen).

Renterisiconorm
De renterisiconorm is om renterisico's te beperken en is wettelijk 30% van het begrotingstotaal van de kosten. Voor 2025 betekent dit een renterisiconorm van € 95,4 miljoen.
Op basis van de huidige leningenportefeuille bedragen in 2025 de aflossing en het leningenbedrag voor renteherziening in totaal € 49,8 miljoen. Daarmee blijft Delfland ruimschoots binnen de vastgestelde renterisiconorm.
Ook meerjarig blijven we ruimschoots binnen de vastgestelde renterisiconorm.

	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Begrotingstotaal	318.006	328.951	334.141	349.502	352.049
Percentage	30%	30%	30%	30%	30%
Renterisiconorm	95.402	98.685	100.242	104.851	105.615
Renteherzieningen	0	0	0	0	0
Aflossingen	49.838	39.433	20.694	50.457	53.350
Renterisico	49.838	39.433	20.694	50.457	53.350
Ruimte onder RRN	45.563	59.253	79.548	54.394	52.265

Derivaten
Het Treasurystatuut staat het afsluiten van derivatencontracten niet toe.

Kredietrisico op uitgezette gelden
Delfland loopt geen risico; het waterschap moet verplicht schatkistbankieren. Dus eventuele overtollige liquide middelen worden bij het Rijk uitgezet. Het risico is nihil.

Koersrisico
Delfland loopt geen risico. De in bezit zijnde aandelen zijn niet verhandelbaar op de beurs.

Valutarisico
Delfland loopt geen risico, omdat we niet handelen en betalen in vreemde valuta.

Kasbeheer
Rekening-courant
Vanwege de lage rekening-courantrente maakt Delfland bij de huisbankier Nederlandse Waterschapsbank (NWB) in 2025 zo nodig maximaal gebruik van de toegestane kredietlimiet van € 67,6 miljoen.

Waterschap financiering
Totaal financiering
Delfland gaat voor het aantrekken van financiering uit van de totale vermogensbehoefte. We zorgen er daarbij voor dat we te allen tijde aan onze betaalverplichtingen kunnen voldoen.
Op dit moment is de voorbereiding van de Vergulde Hand in volle gang. In deze begroting en het daaraan gekoppelde meerjaren beeld is rekening gehouden met de uitgangspunten van het referentieontwerp 2022. In de loop van 2025 komt meer inzicht in de financiële impact van dit grote project.

Leningenportefeuille

Bank	Bedrag	Soort	Jaar	Jaar	Rente	2025 Rente	2026 Rente	2027 Rente	2028 Rente	2029 Rente
NWB	30,0	Fixe	2005	2025	3,62%	0,5	-	-	-	-
NWB	20,0	Fixe	2005	2026	3,87%	0,8	0,8	-	-	-
NWB	30,0	Fixe	2006	2031	4,05%	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
NWB	10,0	Fixe	2007	2032	4,59%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	20,0	Fixe	2007	2032	4,75%	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
NWB	10,0	Fixe	2007	2032	4,82%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	10,0	Fixe	2008	2033	4,78%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	10,0	Fixe	2008	2033	4,74%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	30,0	Fixe	2008	2033	4,88%	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
NWB	200,6	Fixe	2009	2036	4,80%	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6
NWB	10,0	Fixe	2007	2037	4,81%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	50,0	Fixe	2008	2039	2,66%	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Subtotaal:	430,6				4,50%	18,2	17,7	17,0	17,0	17,0
NWB-PPS	134,7	lineair	2016	2031	4,62%	6,2	5,3	4,3	3,4	2,4
Totaal:	565,3				4,53%	24,4	23,0	21,3	20,43	19,4

In totaal bedraagt de langlopende geldleningenportefeuille ultimo 2025 € 565,3 miljoen. Het gemiddelde rentepercentage van deze geldleningen is 4,53%.
De portefeuille bestaat uit leningen voor de herfinanciering van de PPS uit 2016 en leningen voor de overige eigen activa. De PPS-lening is per 1 januari 2025 € 134,7 miljoen groot en loopt nog tot en met 2032; hierop lossen wij elk jaar circa € 20 miljoen af.
De overige leningen hebben per 1 januari 2025 een omvang van € 430,6 miljoen. De individuele leningen lost Delfland elk jaar voor zich aan het eind van de looptijd ineens af. Hierop is één uitzondering: de lening van € 200,6 miljoen die in 2036 afloopt, lossen wij in

zeven termijnen af (zes keer € 28,5 miljoen en een slottermijn van € 29,6 miljoen) met een ritme van 2028-2031 en 2034-2036.
In de periode 2025-2029 bedragen de aflossingen op de overige leningen in totaal € 107 miljoen. De overige € 324 miljoen lost Delfland af in de periode 2030-2039.

Netto schuldquote
Het verloop van de NSQ geven we hierna weer in zowel tabelvorm als grafiekvorm (van 2023 tot en met 2029). Het niveau in 2025 ligt onder de norm van 250%. Doordat enerzijds de belastingopbrengsten toenemen en anderzijds de schuldpositie afneemt door aflossingen daalt de NSQ tot circa 169% in 2026. Daarna loopt deze weer op doordat we nieuwe leningen moeten aantrekken om in onze liquiditeitsbehoefte te voorzien.

Netto schuldpositie per 31-12 Bedragen * € 1 miljoen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Leningen PPS	154,4	134,6	114,8	95,4	74,7	52,7	27,9
Overige leningen	450,6	430,6	400,6	418,5	530,0	631,8	727,5
Rekening-courant	-98,7	-58,9	-5,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Vlottende activa/passiva	58,1	30,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
Totaal netto schuldpositie	564,4	546,4	550,0	553,9	644,7	724,5	795,3
Waterschapsbelastingen + Grensoverschrijdend afvalwater	290,0	302,8	313,5	328,5	341,4	355,6	369,1
Netto schuldquote	195%	180%	175%	169%	189%	204%	215%

De netto schuldpositie is de som van de langlopende leningen, het saldo van kortlopende vorderingen en - schulden (vlottende activa/passiva) en het rekening-courant saldo. Tot en met 2025 is het rekening-courant saldo positief, waardoor dat een verlagend effect heeft op de netto schuldpositie. Vanaf 2026 wordt het rekening-courant saldo negatief. Vanaf dat moment veronderstellen we dat het negatieve saldo wordt omgezet in langlopende leningen.

Vanwege de liquiditeitsbehoefte zijn we in 2024 gestart met het voeren van oriënterende gesprekken met banken en andere geldschieters. Op basis van deze gesprekken hanteren we in de meerjarenraming 2026-2029 een rentepercentage van 3,25%. Dat is 0,25% lager dan waar we in 2024 van uitgingen.

Grafiek 1: Verloop netto schuldquote

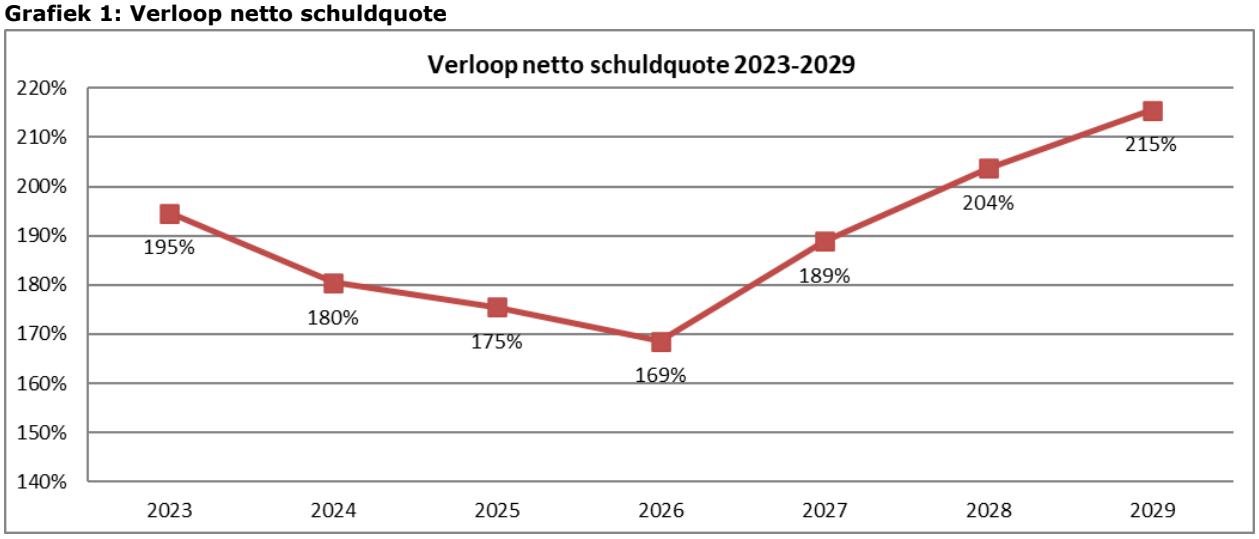

EMU-saldo
Op basis van de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029 geven we in de volgende wettelijk voorgeschreven tabel de ontwikkeling van het EMU-saldo weer. In deze tabel nemen

we ook de individuele referentiewaarde op van het EMU-saldo voor Delfland over de periode 2024-2029.

Meerjarig EMU-saldo (bedragen * € 1 miljoen)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Exploitatiesaldo (voor bestemming resultaat)	3,1	13,2	12,5	16,1	23,7	22,8	33,6
Investeringsuitgaven (bruto)	-26,5	-34,7	-55,5	-59,9	-158,5	-150,7	-152,1
Afschrijvingen	40,3	39,6	39,4	40,0	44,0	48,1	47,6
Toevoegingen aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	0,1	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan voorzieningen ten gunste van de exploitatie	0						
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	0						
Totaal EMU-saldo	16,9	18,1	-3,7	-3,9	-90,8	-79,8	-70,8
Referentiewaarde voor Delfland		-50,3	-52,6	-53,3	-54,1	-54,8	-55,6

In 2027, 2028 en 2029 komt het EMU-saldo onder de referentiewaarde uit. Dit komt met name door investeringen in De Vergulde Hand. Het onder de referentiewaarde komen, heeft geen gevolgen voor Delfland en de waterschapsector. Overschrijding van de referentiewaarde heeft pas gevolgen als we landelijk een EMU-tekort hebben en aan lokale overheden is verzocht om iets aan onze EMU-saldo te doen. Dat is momenteel niet aan de hand.

4.2.2 Risicobeheersing en weerstandsvermogen

Risicomanagement beleid

Delfland hanteert een organisatiebreed risicobeleid op grond waarvan twee keer per jaar een integrale (her)beoordeling plaatsvindt van onze top-risico's. Om deze op een objectieve manier te beoordelen en met elkaar te vergelijken, hanteert Delfland een uniforme risicomatrix waarin we alle risico's scoren op financiële impact, veiligheid, reputatie, wet- en regelgeving, bedrijfszekerheid, droge voeten, kwaliteit leefomgeving, duurzaamheid, schoon water ecologie en chemie. Dit proces stelt ons in staat om de benodigde weerstandscapaciteit te onderbouwen. Hiermee voldoen we aan de wettelijke verplichting voor waterschappen om de risico's in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico's af te dekken.

Risicomanagement ondersteunt op een gestructureerde manier het behalen van de doelen van Delfland. Dit door risico's expliciet te maken, bewuste keuzes te maken over de beheersingsstrategie, bijvoorbeeld mitigeren versus (gedeeltelijk) accepteren, en door voorgenomen beheersmaatregelen uit te voeren en te monitoren.

De risicopositie, het totaal aan risico dat een organisatie loopt, geeft de mate aan waarin de organisatie voorbereid moet zijn op ongewenste gebeurtenissen. Hiervoor treffen wij zowel preventieve als reactieve maatregelen. Bij de beoordeling van het risico houden we rekening met de bestaande beheersmaatregelen en beoordelen we of we het restrisico acceptabel vinden. Dit proces doorlopen we tenminste tweemaal per jaar. Het weerstandsvermogen zorgt voor voldoende financiële ruimte om de schade op te vangen, die ondanks alle beheermaatregelen als gevolg van onverwachte gebeurtenissen zou ontstaan. Dit met een mate van waarschijnlijkheid van ten minste 95%.

Actualisering van de risico's
De tabel in bijlage 4 geeft de actueel onderkende top-risico's weer. Dat wil zeggen: risico's met het niveau hoog en zeer hoog of die wij vanwege hun strategische relevantie centraal monitoren. Ten opzichte van de vorige actualisatie, voerden we de risico's 'lekkage persleiding' en 'verplichte amovering persleidingen' af, omdat door geïmplementeerde beheersmaatregelen deze risico's niet langer strategisch van aard zijn. Deze gaan wij op operationeel-tactisch niveau monitoren en beheersen. We identificeren drie nieuwe top-risico's:

- **Ontbreken gedragscode Wet Natuurbescherming**: risico dat er langere tijd geen geldige gedragscode 'Bestendig beheer en onderhoud' is onder de Omgevingswet. Als er geen vastgestelde gedragscode is, betekent dit dat Delfland niet zomaar onderhoud aan het watersysteem en de waterkeringen kan uitvoeren. Bij het aflopen van de huidige gedragscode op 1 januari 2025 voorziet Delfland geen acute problemen in de uitvoering van noodzakelijk onderhoud. Als er geen geldende gedragscode is, kan beheer en onderhoud doorgaan voor zover dit geen beschermde soorten raakt en geen verbodsbepalingen van (natuur)wetgeving overtreedt. Met de ecologische werkprotocollen die we hanteren, heeft Delfland jaren geleden een grote stap gezet om zorgvuldig te handelen in het onderhoud ten aanzien van alle soorten planten en dieren. Op de korte termijn kunnen wij baggerwerkzaamheden op locaties waar beschermde soorten leven waar nodig vervroegen of uitstellen tot het volgend baggerseizoen. Het gaat hierbij om een beperkte hoeveelheid watergangen. Voor de andere onderhoudsactiviteiten die we in het eerste kwartaal van 2025 willen doen kijken we goed of er beschermde soorten voorkomen. Als dat het geval is treffen we of passende maatregelen of we verplaatsen de werkzaamheden. We verwachten dus geen knelpunten voor het onderhoud in de periode 1 januari tot 1 april 2025. Als een nieuwe gedragscode langere tijd uitblijft kunnen problemen ontstaan. Het uitvoeren van onderhoud zonder gedragscode betekent dat Delfland in overtreding is. Het onderhoud (verder) uitstellen heeft echter nadelige consequenties voor het functioneren van het watersysteem. Dit risico schatten wij als 'hoog' in.
- **Geen afvoermogelijkheid Harnaschpolder:** voor de afvoer van effluent maken wij gebruik van een effluentgemaal en twee transportleidingen om het effluent naar zee te brengen. Als de afvoer gestremd raakt is er geen alternatieve afvoer (nooduitlaat) met grootschalige overstorten tot gevolg. De impact van dit risico is dus zeer hoog, maar de kans van optreden hebben wij eerder als 'laag' ingeschat. Naar aanleiding van nieuwe inzichten hebben wij de kans van optreden opnieuw ingeschat en krijgt dit risico de kwalificatie 'hoog'. In februari 2024 hebben wij besloten een nooduitlaat aan te brengen, waarmee wij onder vrij verval het (gezuiverd) effluent kunnen afvoeren op het boezemsysteem. Met het treffen van deze beheersmaatregel hebben wij het risico aanzienlijk verlaagd. De tijdslijnen voor de implementatie worden eind 2024 duidelijk.
- **Waterzuivering Vergulde Hand is in 2030 niet operationeel**. Dit heeft gevolgen voor De Groote Lucht, die dan langer in bedrijf moet blijven. Mogelijke levensduurverlengende maatregelen hebben wij verkend (bijvoorbeeld het renoveren en opnieuw in bedrijf nemen van het zandfilter op De Groote Lucht). Verder verwachten wij een financiële impact in termen van vertragingskosten. En vertraging in de projectplanning kan impact hebben op de implementatie van de nieuwe Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. De kans dat we 2030 niet halen is reëel, maar deze is het afgelopen halfjaar niet toegenomen. Op dit moment schatten wij dit risico als 'medium' in. Richting het einde van de planfase kunnen wij meer zeggen over de kans van optreden.

Benodigd weerstandsvermogen
Het benodigde weerstandsvermogen is de financiële buffer die Delfland minimaal nodig heeft om onvoorziene kosten als gevolg van optredende incidenten gedurende het boekjaar 2025 op te vangen. De minimaal benodigde weerstandscapaciteit is bestuurlijk vastgesteld op € 25 miljoen. Elk jaar berekenen wij of, op grond van de actuele risicopositie van Delfland, dit bedrag met tenminste 95% zekerheid voldoende is om financiële schade door optredende

risico's te kunnen opvangen.

Voor die berekening wegen wij alleen risico's mee met een potentiële financiële impact tussen de € 1 miljoen en € 100 miljoen per incident. Incidenten met een impact lager dan € 1 miljoen vangen wij veelal zelf op. Incidenten met een impact hoger dan € 100 miljoen overstijgen de draagkracht van Delfland en maken een beroep op landelijke regelingen noodzakelijk.

In de volgende tabel staat in welke mate de geïdentificeerde risico's een aandeel hebben in de omvang van het benodigde weerstandsvermogen. Om de omvang van de algemene reserve weerstandsvermogen per taak te beoordelen rekenen wij de risico's toe aan de wettelijke taken: zuiveringsbeheer (ZB) en watersysteembeheer (WS). Enkele risico's hebben betrekking op beide taken.

Nr	Omschrijving	Risico	Taak	Bedrag
1	Niet voldoen aan KRW- verplichtingen	Zeer Hoog	WS	-
2	Ontbreken gedragscode Nb-wet	Hoog	WS	4,4
3	Dijkdoorbraak primaire waterkering	Hoog	WS	-
4	Dijkdoorbraak regionale waterkeringen	Hoog	WS	4,4
5	Lokale verontreiniging watergang door incident	Hoog	WS	1,4
6	Ongeval tijdens werkzaamheden	Hoog	WS & ZB	-
7	ICT Vertrouwelijkheid en integriteit	Hoog	WS & ZB	-
8	Explosieve groei blauwalg en kroos	Hoog	WS	-
9	Wateroverlast	Hoog	WS	0,7
10	Verleggen persleidingen op aangeven derden	Hoog	ZB	0,5
11	Dienstverlening vergoeding PPS	Hoog	ZB	1,8
12	Functionele mismatch van installaties	Hoog	ZB	1,6
13	Onvoldoende Zoet Water beschikbaar door droogte	Hoog	WS	0,4
14	Microverontreiningen bij bagger/grondwerken	Hoog	WS	0,7
15	ICT Beschikbaarheid	Hoog	WS & ZB	4,3
16	Veroudering zuiveringsinstallaties	Hoog	ZB	-
17	Lange-termijn systeemeisen waterketen	Hoog	ZB	0,5
18	Microverontreinigingen	Hoog	WS	-
19	Geen afvoermogelijkheid HNP	Hoog	ZB	4,3
20	Waterzuivering Vergulde Hand is in 2030 niet operationeel	Medium	ZB	-
21	Pandemie	Medium	WS & ZB	-
	Totaal			25,00

Beschikbare weerstandsvermogen
Het beschikbare weerstandsvermogen bestaat uit het geheel aan beschikbare middelen om de risico's financieel af te dekken. Naast de (wettelijk verplichte) post onvoorzien gaat het om de algemene reserve voor zowel het watersysteem als de zuivering. De omvang van deze middelen per 1 januari 2025 bedraagt € 39,7 miljoen, zoals weergegeven in de volgende tabel.

Onderdeel weerstandsvermogen	01-01-2025
Algemene reserve weerstandsvermogen Watersysteem	27,6
Algemene reserve weerstandsvermogen Zuivering	7,4
Algemene reserve vrij besteedbaar	4,7
Totaal beschikbaar weerstandscapaciteit	39,7

Beoordeling weerstandsvermogen
De ratio van het weerstandsvermogen van Delfland per 1 januari 2025 is als volgt:

$$Ratio\ weerstandsvermogen = \frac{Beschikbare\ weerstandscapaciteit}{Benodigde\ weerstandscapaciteit} = \frac{€\ 39{,}7\ mln.}{€\ 25\ mln.} = 1{,}6$$

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	2,0 < x	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	x < 0,6	Ruim onvoldoende

We streven naar een ratio weerstandsvermogen (x) van tussen de 1,0 en 1,4. Op grond van de waarderingstabel is ons weerstandsvermogen ruim voldoende.

Meerjarige ontwikkeling

Onderdeel weerstandsvermogen	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Algemene reserve weerstandsvermogen Watersysteem	27,6	27,6	27,6	27,6	27,6
Algemene reserve weerstandsvermogen Zuivering	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
Algemene reserve vrij besteedbaar	4,7	3,7	2,7	1,7	0,7
Totaal beschikbaar weerstandscapaciteit	39,7	38,7	37,7	36,7	35,7
Benodigde weerstandscapaciteit	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Ratio	1,6	1,5	1,5	1,5	1,4

Ook meerjarig is het weerstandsvermogen ruim voldoende, maar neemt af tot 1,4. Omdat we jaarlijks een nulresultaat begroten, wordt er niets toegevoegd aan de algemene reserve vrij besteedbaar, terwijl we wel onttrekkingen begroten. Hierdoor neemt het totaal beschikbare weerstandscapaciteit af.
Het hoofdbestandsdeel van het totaal beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de twee algemene reserves weerstandsvermogen. Die zijn samen € 35 miljoen, waardoor de ratio niet onder de 1,4 komt.

4.3 Waterschapsbelastingen

Zie § 3.5.5 voor de waterschapsbelastingen.

4.4 Reserves en voorzieningen

De reserves en het onverdeeld jaarresultaat vormen samen het eigen vermogen van Delfland. Voorzieningen vormen een schuld. De werking van reserves en voorzieningen staat in de nota Reserves en voorzieningen 2022.

Wij maken onderscheid in algemene reserves, bestemmingsreserves voor tariefegalisatie en overige bestemmingsreserves. De bestemming van het onverdeeld jaarresultaat 2023 aan de reserves heeft de VV op 30 mei 2024 vastgesteld met de jaarrekening 2023. In de tabellen hieronder is de bestemming inzichtelijk. Vervolgens staan er de mutaties uit begroting 2024 en bestuursrapportage 2024. Deze leveren tezamen een stand op per ultimo 2024. Deze is de basis voor de begroting 2025.
Het totaal aan begrote mutaties 2025 bedraagt € 14,7 miljoen. Dit is gelijk aan het begrote positieve resultaat.

Algemene reserves
De algemene reserves dienen vooral om eventueel toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen. Delfland onderscheidt de algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem en de algemene reserve weerstandsvermogen zuiveringsbeheer. Daarnaast kent Delfland de algemene reserve vrij besteedbaar. Deze reserve vullen wij met efficiencyvoordelen uit een positief jaarresultaat.
Voor 2025 begroten wij een onttrekking van € 1,0 miljoen om de kosten van het project Digitale transformatie te dekken.

Reserves	Saldo 31-12-23	Rekening 2023	Saldo 1-01-24	Begroting 2024	Burap 2024	Saldo 31-12-24	Begroting 2025	Saldo 31-12-25
Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem	27.600	-	27.600	-	-	27.600	-	27.600
Algemene reserve weerstandsvermogen zuivering	7.400	-	7.400	-	-	7.400	-	7.400
Algemene reserve vrij inzetbaar	2.015	5.090	7.105	-1.250	-1.204	4.651	-980	3.671
Totaal algemene reserves	37.015	5.090	42.105	-1.250	-1.204	39.651	-980	38.671

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie
Om de tarieven te egaliseren heeft Delfland per taak drie reserves tot zijn beschikking: de kostenegalisatiereserve, tariefdempingreserve en tariefegalisatiereserve.

Egalisatieeserves	Saldo 31-12-23	Rekening 2023	Saldo 1-01-24	Begroting 2024	Burap 2024	Saldo 31-12-24	Begroting 2025	Saldo 31-12-25
Kostenegalisatiereserve watersysteem	-	-	-	-	-	-	-	-
Kostenegalisatiereserve zuiveringssysteem	-	-	-	-	-	-	-	-
Tariefdempingreserve watersysteem	5.540	470	6.010	-1.200	-	4.810	-3.072	1.738
Tariefdempingreserve zuiveringssysteem	6.830	-1.855	4.975	-2.800	5.799	7.974	-500	7.474
Tariefegalisatiereserve watersysteem	-	-	-	400	-400	-	450	450
Tariefegalisatiereserve zuiveringssysteem	-	-	-	-	-	-	450	450
Totaal egalisatiereserves	12.370	-1.385	10.985	-3.600	5.399	12.784	-2.672	10.112

Kostenegalisatiereserves
De kostenegalisatiereserves watersysteem en zuiveringsbeheer heeft Delfland ingesteld om de begrote kosten voor uitgestelde of vertraagde werkzaamheden te reserveren. Als de werkzaamheden in het volgende begrotingsjaar alsnog uitvoering krijgen, zijn die kosten uit deze reserves te dekken. Met het opstellen van de jaarrekening 2023 hebben wij geen werkzaamheden aangedragen voor uitvoering in 2024. Eventueel uit te voeren werkzaamheden 2024 in het begrotingsjaar 2025 inventariseren we bij het opstellen van de jaarrekening 2024.

Tariefdempingreserves
De tariefdempingreserves zetten wij in om na de berekening van de belastingtarieven volgens de bestaande systematiek een of meer tarieven te compenseren (lees: te verlagen).
Aan de tariefdempingsreserve watersysteem onttrekken wij € 2,1 miljoen voor de categorie ongebouwd en € 1 miljoen voor de categorie gebouwd. Vanuit de tariefdempingsreserve zuivering zetten wij in 2025 € 0,5 miljoen in.

Tariefegalisatiereserves
Het Coalitieakkoord 2023-2027 legt meer nadruk op waterkwaliteit. Hiervoor stellen wij € 3 miljoen per jaar extra beschikbaar. Hiervoor heeft het programma Waterkwaliteit een programmering van activiteiten ontwikkeld voor 2024 met een budget van € 2,6 miljoen. Het

restant van € 0,4 miljoen hebben wij toegevoegd aan de tariefegalisatiereserve watersysteem. In de bestuursrapportage 2024 hebben wij dit bedrag onttrokken, omdat de realisatie 2024 hoger uitvalt. In 2025 storten wij in beide tariefegalisatiereserves een bedrag van € 0,5 miljoen. De toelichting staat in § 6.2 Reserves meerjarig.

Overige bestemmingsreserves
Wij kunnen voor investeringsprojecten bestemmingsreserves opbouwen om de kapitaallasten van toekomstige (nieuwe en uitbreidings-) investeringen te dekken.

Overige bestemmingsreserves	Saldo 31-12-23	Rekening 2023	Saldo 1-01-24	Begroting 2024	Burap 2024	Saldo 31-12-24	Begroting 2025	Saldo 31-12-25
Reserve Zoetwaterfabriek	1.197	-	1.197	-	-	1.197	-	1.197
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder	34.372	-	34.372	8.533	-	42.905	8.533	51.438
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem	22.248	-	22.248	500	-	22.748	1.000	23.748
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem	51.063	-	51.063	4.851	-	55.914	6.600	62.514
Totaal overige bestemmingsreserves	108.880	-	108.880	13.884	-	122.674	16.133	138.897

Reserve Zoetwaterfabriek
Deze reserve is bedoeld voor de dekking van de kapitaallasten van investeringen in de Zoetwaterfabriek. De ontwikkeling van de Zoetwaterfabriek op het huidige terrein van De Groote Lucht zijn wij gestopt. Wij hebben besloten de uitwerking onderdeel te laten zijn van het project De Vergulde Hand. Tot die tijd blijft de reserve intact.

Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder
Door de in 2016 tot stand gekomen herfinanciering van de PPS is vanaf 2016 tot en met 2030 een jaarlijks voordeel ontstaan en over de jaren 2031, 2032 en 2033 een nadeel. In verband daarmee heeft Delfland in 2016 een egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder ingesteld. Afspraak is om tot en met 2030 jaarlijks een bedrag te storten in de egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder zodat wij de hogere lasten in 2031 tot en met 2033 kunnen compenseren.
Tot 2024 hebben wij jaarlijks een bedrag van € 5,2 miljoen gestort in de reserve, die wij daarna vanwege de sterk gestegen prijzen verhoogd hebben naar jaarlijks € 8,5 miljoen.

Reserves ter dekking van toekomstige investeringen
Met de reserves ter dekking van de toekomstige investeringen watersysteem en zuiveringsbeheer dekken wij de kapitaallasten van de toekomstige investeringen voor de twee taken. In de begroting 2025 staat voor het watersysteem een toevoeging van € 1,0 miljoen en voor het zuiveringsbeheer van € 6,6 miljoen.

In de tabel hierna vatten we de drie soorten reserves samen. In hoofdstuk 7 Balans laten we de meerjarige ontwikkeling van de reserves zien.

Reserves	Saldo 31-12-23	Rekening 2023	Saldo 1-01-24	Begroting 2024	Burap 2024	Saldo 31-12-24	Begroting 2025	Saldo 31-12-25
Algemene reserves	37.015	5.090	42.105	-1.250	-1.204	39.651	-980	38.671
Egalisatiereserves	12.370	-1.385	10.985	-3.600	5.399	12.784	-2.672	10.112
Bestemmingsreserves	108.880	-	108.880	13.884	-	122.674	16.132	138.896
Totaal reserves	158.265	3.705	161.970	9.034	4.195	175.109	12.480	187.679

Voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 31-12-23	Saldo 31-12-24
Voorziening wachtgeld	337	337
Voorziening pensioen (oud-)bestuurders	166	166
Totaal voorzieningen	503	503

De hoogte van de voorzieningen en inherent daaraan de stortingen en onttrekkingen bepalen wij met het opstellen van de jaarrekening. Deze begroten wij niet (meerjarig).

Voorziening wachtgeld
Delfland dekt de toekomstige wachtgeldaanspraken van ex-medewerkers en collegeleden met de voorziening wachtgeld. Voor deze zogenaamde arbeidsgerelateerde verplichting hebben wij in overeenstemming met artikel 4.55 van het Waterschapsbesluit een voorziening.

Voorziening pensioen
Voor (oud-)bestuurders bouwt Delfland pensioen op bij een verzekeraar. De opbouw hiervan is vanwege aangepaste wetgeving gestopt in 2022. Het opgebouwde bedrag blijft bij de verzekeraar staan en Delfland kan hier aanspraak op maken. Bijvoorbeeld als we een verzoek krijgen voor waardeoverdracht.

Om aan onze huidige en toekomstige pensioenverplichtingen te voldoen hebben wij een voorziening getroffen. De voorziening bestaat uit twee delen: de premie die wij zouden storten bij de verzekeraar en een bedrag om het tekort aan te vullen als gevolg van indexatie (benodigd kapitaal minus beschikbaar kapitaal).

4.5 Assetmanagement

Delfland heeft stappen gezet om als organisatie volgens de principes van assetmanagement te werken. Wij hebben rollen binnen de organisatie gedefinieerd, het gedachtegoed van assetmanagement uitgedragen en nieuwe instrumenten ontwikkeld. Dit heeft ertoe geleid dat de organisatie projecten en (bestuurlijke) issues meer integraal aanvliegen en waar nodig voorleggen aan het bestuur.
Met Samenspel is dit gedachtegoed in de vorm van de sturingslijn assetsturing verankerd in de ambtelijke aansturing van de organisatie. Randvoorwaardelijk voor goed assetmanagement zijn de informatievoorziening, het gegevensbeheer en de werkprocessen, ook verankerd met de sturingslijn informatiesturing.
Assetmanagement gaat over de sturing op de activiteiten die Delfland doet om onze assets zoals watergangen, gemalen, dijken en waterzuiveringen zo goed mogelijk te laten functioneren en daarmee onze doelen te bereiken. De missie van Delfland zit vervat in onze wettelijke taken: droge voeten, voldoende en schoon water, en gezuiverd afvalwater. Dat is onze juridische en politieke legitimiteit. De visie van Delfland is dat we deze taken betrouwbaar en duurzaam uitvoeren en dat we de wereld iets beter achterlaten. We hanteren een brede insteek, waarbij we doen wat we wettelijk verplicht zijn en de bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid meenemen in de manier waarop wij onze taken uitvoeren. De belangrijkste beleidskaders zijn het Waterbeheerprogramma en het Coalitieakkoord. Deze beleidskaders heeft het management doorvertaald via ambtelijke assetmanagementplannen naar de operatie.

Wij werken toe naar:
- Goed beheer van onze assets betekent ten alle tijd inzicht hebben in de assets die belangrijk zijn voor de doelen.

- Risicogestuurd onderhoud (zowel klein als groot onderhoud en vervanging/rehabilitatie).
- Klein en groot onderhoud uitvoeren na inspecties/toestandsbepaling.
- Voldoende exploitatiebudget voor inspecties en klein onderhoud om snelle degradatie te voorkomen en duurder groot onderhoud uit te stellen.
- Op basis van prestatie-kosten-risico afwegingen maken om met het beschikbare budget een optimale bijdrage te leveren aan het halen van de doelen.
- Verzamelkredieten om groot onderhoud en vervanging/rehabilitatie te financieren.

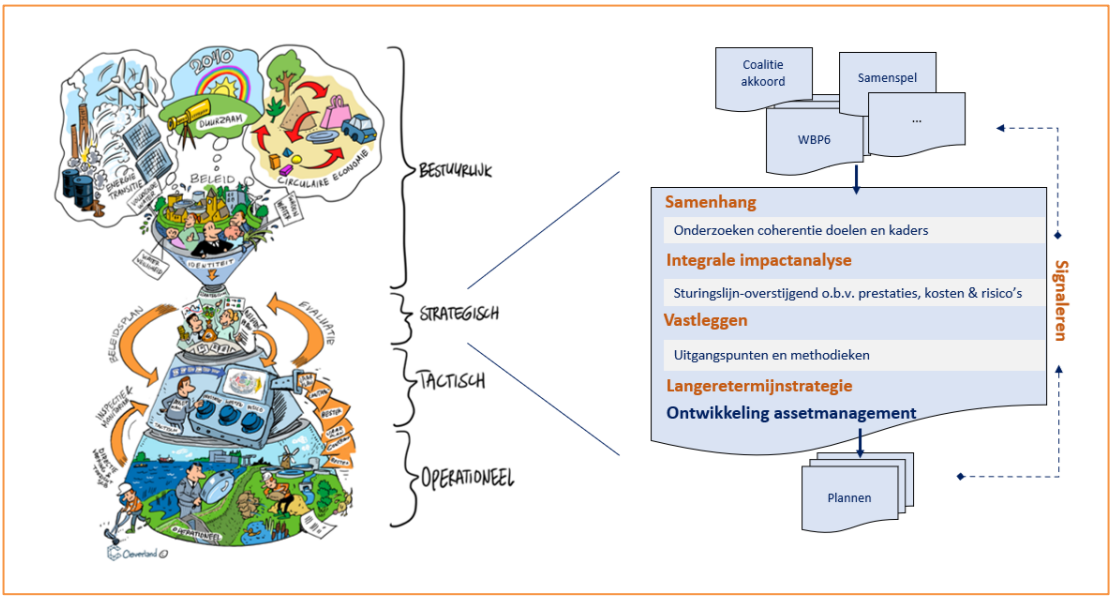

Voor de kosten van assets kijken wij naar de hele levensduurcyclus. Door de levensduur te verlengen kunnen de kosten lager worden. Dit vraagt tijdig en juist onderhoud. Maar ook goed gebruik van de assets en het structureel oplossen van problemen. Daarom zijn niet alleen voor de bouwfase van een asset, maar juist ook voor de beheerfase, voldoende middelen en goed personeel nodig. Dit vraagt een doordachte en heldere onderhoudsstrategie die samenhangt met de vastgestelde balans tussen prestaties, kosten en risico's en personeel met de juiste competenties. Assetmanagement heeft een duidelijke plaats in de verschillende bestuurlijke portefeuilles. In de begroting hebben wij de financiële consequenties vertaald naar de inhoudelijke paragrafen (met name 3.1 tot en met 3.4) voor de assetdomeinen waterveiligheid, watersysteem en waterketen.

4.6 Wet open overheid

Met de inwerkingtreding van de Wet open overheid (Woo) per 1 mei 2022 is Delfland verplicht om in zowel de begroting (wat gaan we doen?) als in de jaarstukken (wat hebben we gedaan?) hierover te rapporteren in een aparte paragraaf. In deze openbaarheidsparagraaf gaan we in op de volgende verplichte onderdelen:

1. De actieve openbaarmaking van de verplichte categorieën documenten (artikel 3.3 Woo).
2. De inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf categorieën (artikel 3.1 Woo).
3. De passieve openbaarmaking (hoofdstuk 4 Woo).
4. De informatiehuishouding (hoofdstuk 6 Woo).
5. De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon (artikel 4.7 Woo).
6. Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren.

1. De actieve openbaarmaking van de verplichte categorieën documenten

In 2024 heeft Delfland in de Project Start Architectuur (PSA) iBabs aangewezen als applicatie voor actieve openbaarmaking van de Woo. iBabs is in 2024 hiervoor aangepast en er is hierin een nieuw overzicht gemaakt voor de publicatie van de informatiecategorieën van de Woo. In 2025 en verder vullen en onderhouden wij dit nieuwe portaal.

2. Inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf categorieën

Binnen Microsoft 365 is een Teams/Sharepoint omgeving waar Delfland alle Woo gerelateerde zaken administreert. Publicatie van alle stukken vindt plaats in iBabs en op onze website. In 2025 onderzoekt Delfland welke informatie wij aanvullend nog openbaar kunnen maken en welk platform daarvoor het beste geschikt is.

3. Passieve openbaarmaking

Het volledig passief openbaar beschikbaar stellen van alle Woo-verzoeken en onderliggende stukken verwachten we in 2025. Vanaf november 2024 gaan we de nog niet gepubliceerde Woo-verzoeken die sinds de ingang van de Woo zijn geregistreerd alsnog publiceren. We publiceren het betreffende besluit en de onderliggende stukken. Dit zijn geanonimiseerde stukken in verband met de wet- en regelgeving rond de AVG. Speciale aandacht gaat uit naar Metadata in de documenten.

Eind 2024 hebben we een controle uitgevoerd op de registratie van de verschillende URL's van documentverzamelingen in de landelijke Woo-index. Delfland voldoet nu aan de richtlijnen van de Woo-index. In 2025 doen we de controle opnieuw. Om dit mogelijk te maken investeerden we veel tijd in het op orde krijgen van de juiste processen en het verder trainen van de medewerkers op dit onderwerp. In 2025 gaan we hier mee verder.

4. De informatiehuishouding

Sinds 2024 heeft Delfland een CIO-office. In de jaarplannen voor 2025 en verder stellen wij een nieuwe ambitie voor dit onderwerp op. Vanaf 2025 richten wij een nieuw project op om de informatiehuishouding verder op orde te brengen. Het is een grote opgave binnen Delfland wegens de verschillende informatiebronnen, de lopende vervanging vraagstukken en de complexiteit van de samenhang daarvan. In grote lijnen bestaat hiervoor de architectuur al. Het op orde krijgen van de informatiehuishouding duurt meerdere jaren.

5. De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon

Delfland heeft ook in 2025 formeel een Woo-contactpersoon (1 fte) aangewezen en een waarnemend Woo-contactpersoon. Deze rollen zijn meerjarig van opzet en ook in volgende jaren beschikbaar.

6. Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren

De Woo-contactpersoon ontvangt in 2025 alle Woo-verzoeken, verzamelt informatie en beantwoordt ze. Voor het anonimiseren (lakken) van privacygevoelige gegevens in de verschillende documenten hebben wij een lakinstrument. In 2024 is deze tool beschikbaar voor een grotere doelgroep middels een API-koppeling naar de Microsoft 365-omgeving. Ook in 2025 ontwikkelt zich dit verder. De licenties en functionaliteiten breiden wij uit zodat meer medewerkers kunnen anonimiseren en bewustwording groter wordt. De implementatie en training van de medewerkers voor die tool vond in 2024 plaats en vindt waar nodig ook in 2025 plaats. De beschikbaar gestelde subsidie wenden wij hiervoor aan.
Sinds 2024 kan indiening en behandeling van Woo-verzoeken digitaal. Aanvragen komen per mail binnen. Delfland maakt digitaal een dossier aan en beantwoordt digitaal. In 2025 zijn alle geanonimiseerde Woo verzoeken digitaal opvraagbaar en downloadbaar. Delfland voldoet aan de eis dat Woo-verzoeken elektronisch zijn in te dienen en af te handelen.

4.7 Verbonden partijen

Bij het uitvoeren van de wettelijke en reglementaire taken, de bedrijfsvoering en het behalen van doelstellingen kan Delfland niet alle vraagstukken en uitdagingen alleen aanpakken en oplossen. Het kan wenselijk zijn om voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden een langdurige samenwerking te zoeken met andere waterschappen of met maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners. Delfland werkt daarom samen met andere partijen om doelen op gebieden als klimaatadaptatie, energietransitie en biodiversiteit effectiever en efficiënter te realiseren of om de organisatie goed uit te rusten en te optimaliseren op het vlak van ICT, belastingen en laboratoriumwerkzaamheden.

Een verbonden partij is volgens het Waterschapsbesluit (artikel 4.1) een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie, waarin Delfland een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

- Bestuurlijk belang betekent: zeggenschap om met de verbonden partij de doelen van Delfland te behalen, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht.
- Financieel belang betekent: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat; het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Op basis van de in 2022 door de VV vastgestelde Nota verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden doen we in de jaarrekening 2024 verslag over wat in de begroting 2024 staat.

Direct verbonden partijen
De direct verbonden partijen zijn partijen waarin Delfland, volgens de definitie van verbonden partijen, zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft.

Andere samenwerkingsverbanden
Naast de partijen die volgens de hiervoor genoemde definitie zijn aan te merken als verbonden partij, zijn er ook partijen waarmee Delfland een samenwerking heeft. Bij deze partijen is wel sprake van een financieel belang, maar ontbreekt het directe bestuurlijke belang. Bijvoorbeeld omdat de partij waarmee we samenwerken een stichting is. Een andere mogelijkheid is dat een derde partij bijvoorbeeld aandeelhouder of bestuurder is van een achterliggende en daarmee indirect verbonden partij. Hoewel er in voorkomende gevallen volgens de definitie dus geen sprake is van een verbonden partij, is het bestaan van een financieel belang reden genoeg om ook aan deze samenwerkingsverbanden aandacht te besteden.

In bijlage 3 Verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden staat een overzicht van de voor Delfland relevante verbonden partijen en samenwerkingsverbanden.

5. Exploitatierekening

5.1 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten

Kostensoorten

Kostengroepen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Rente en afschrijvingen							
Externe rentelasten	28.520	24.356	23.839	23.915	25.230	28.588	32.755
Afschrijvingen van activa	40.337	39.519	39.367	39.954	44.025	48.125	47.645
Afschrijvingen van boekverliezen	86	0	0	0	0	0	0
Personeel							
Salarissen huidig personeel en bestuurders	42.714	52.392	58.296	58.296	58.296	58.296	58.296
Sociale premies	11.502	15.156	15.778	15.778	15.778	15.778	15.778
Overige personeelslasten	2.851	3.457	3.264	3.164	3.164	3.164	3.164
Personeel van derden	17.146	9.996	7.409	7.199	6.989	6.989	6.989
Goederen en diensten van derden							
Duurzame gebruiksgoederen	6.809	5.865	5.003	4.943	4.833	4.833	4.808
Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	151	118	148	148	148	148	148
Energie	4.636	7.604	6.970	6.994	7.031	7.064	7.096
Huren en rechten	20	83	11	11	11	11	11
Leasebetalingen operational lease	62.992	52.901	53.532	54.820	56.138	57.489	58.871
Pachten en erfpachten	3	4	4	4	4	4	4
Verzekeringen	472	421	435	435	435	435	435
Belastingen	1.632	2.094	2.221	2.225	2.225	2.225	2.225
Onderhoud door derden	12.522	25.689	25.764	26.203	27.054	27.277	28.148
Overige diensten door derden	46.749	43.523	52.864	55.483	54.428	55.094	55.283
Bijdragen aan derden							
Bijdragen aan bedrijven	944	506	359	359	459	659	659
Bijdragen aan het Rijk	12.815	13.000	11.900	11.000	11.700	13.400	14.400
Bijdragen aan openbare lichamen	10.212	10.842	11.100	16.351	11.748	12.622	13.061
Bijdragen aan overigen	-369	560	537	474	490	598	616
Toevoegingen aan voorzieningen/onvoorzien							
Toevoegingen aan voorzieningen	506	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	100	-797	1.195	3.953	6.703	1.657
Totaal kosten	303.249	308.185	318.006	328.951	334.141	349.502	352.049

Externe rentelasten en afschrijvingen van activa.
De afwijking van de kapitaallasten tussen de begroting 2024 en de begroting 2025 in de diverse programmalijnen betreffen met name de actualisatie van de reeds geactiveerde en nog te activeren projecten.
In totaal is in de begroting 2025 sprake van een daling van de kapitaallasten met afgerond € 0,7 miljoen ten opzichte van de begroting 2024.
Deze daling betreft € 0,2 miljoen lagere afschrijvingen en € 0,5 lagere rentekosten. Dit komt enerzijds door aflossingen op langlopende geldleningen en anderzijds door rentebaten op ons tijdelijk liquiditeitsoverschot.

Personeelskosten (salarissen, sociale lasten) en personeel van derden
De personeelskosten stijgen door nominale ontwikkeling (cao). Deze toename bedraagt 5% ten opzichte van 2024. Daarnaast neemt de formatie toe. De toename van de formatie hebben wij grotendeels gefinancierd uit de omzetting van budgetten van personeel voor derden en overige budgetten naar personeel in loondienst. Daarnaast dalen de budgetten van personeel van derden door een administratieve omzetting naar advieskosten van circa € 1 miljoen.

Duurzame gebruiksgoederen
De afname van de kosten is grotendeels het gevolg van een herverdeling van de budgetten uit de IV-keten naar de kostengroep overige diensten voor derden voor circa € 0,5 miljoen. De overige afname van de kosten bestaat uit lagere kosten voor het wagenpark ten opzichte van 2024 door afbouw van de huidige leasecontracten vanwege de verduurzaming van ons wagenpark. Verder zijn de kosten lager voor aanschaf meet-en regelsystemen en aanleg van groengebieden.

Energiekosten
Deze post betreft het energiegebruik in eigen installaties. De energielasten zijn in 2024 gestegen door de indexatie van de energiecontracten. De begroting 2025 laat ten opzichte van 2024 een daling zien. De oorzaak ligt grotendeels in de gunstigere indexatie van de energiecontracten.

Leasebetalingen
Dit betreft de dienstverleningsovereenkomst met Delfluent voor het beheer en onderhoud van Harnaschpolder en Houtrust. De vergoeding voor de dienstverlening stijgt nominaal met 2,4% per jaar. Daarnaast beïnvloeden prijzen van energie en grondstoffen (chemicaliën) de vergoeding. De energiekosten daalden in 2024 met ongeveer € 10 miljoen. Wij hebben om die reden de energieopslag met € 4 per vervuilingseenheid verlaagd. Ten opzichte van 2024 neemt de vergoeding weer iets toe.

Onderhoud door derden en overige diensten door derden
De stijging van onderhoud door derden in 2024 ten opzichte van 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van de kosten van uitvoering onderhoudsbaggeren door deels meer volume en deels indexatie. Daarnaast stijgen ook de kosten voor de ontwikkeling van ecologisch baggeren en enkele overige budgetten. De begroting 2025 is ten opzichte van 2024 nagenoeg gelijk.

In de post Overige diensten door derden is naast de inflatie op verschillende budgetten sprake van hogere kosten. Onder andere door de herverdeling van een deel van IV-budgetten en voor advieskosten voor maatregelen ter intensivering van de aanpak Waterkwaliteit. Ook stijgen de kosten voor Grensoverschrijdend water door meer vervuilingseenheden en een hoger tarief. Verder nemen de kosten voor het verbruik chemicaliën en de slibverwerking toe in het zuiveringsproces. Door een verschuiving van de planning zijn de kosten ten opzichte van 2024 in 2025 hoger voor het verwijderen van de Slibgistingstank Nieuwe Waterweg. De bijdrage aan het Waterschapshuis neemt toe.

Bijdragen aan het Rijk
De bijdrage aan het HWBP in de begroting 2025 daalt ten opzichte van 2024.

Onvoorzien
De begroting bevat jaarlijks structureel de wettelijke post onvoorzien van € 0,1 miljoen.
De bedragen vanaf 2026 betreffen de inflatiecorrectie van de budgetten in de meerjarenraming en de taakstelling. Vanaf 2025 nemen wij een structureel, jaarlijks oplopende taakstelling in de

post onvoorzien op. De taakstelling moeten wij nog in de budgetten toepassen. Het bedrag voor 2025 bedraagt € 0,9 miljoen.

Opbrengstensoorten

Opbrengstengroepen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Financiële baten							
Externe rentebaten	-4.141	0	0	0	0	0	0
Dividenden en bonusuitkeringen	-827	-827	-827	-827	-827	-827	-827
Personeelsbaten							
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	-334	-1.000	-300	-300	-300	-300	-300
Uitlening van personeel	-704	-645	-1.013	-726	-687	-706	-724
Goederen en diensten aan derden							
Verkoop van grond	-509	-300	-250	-200	-200	-200	-200
Verkoop van duurzame goederen	-1	0	0	0	0	0	0
Verkoop van overige goederen	-5.817	-7.408	-5.718	-5.728	-5.741	-5.771	-5.766
Opbrengst uit grond en water	-346	-323	-323	-323	-323	-323	-323
Huuropbrengst uit overige eigendommen	-237	-180	-180	-180	-180	-180	-180
Diensten voor derden	-19.271	-16.651	-17.543	-17.560	-17.660	-17.767	-17.777
Bijdragen van derden							
Bijdragen van de EU	-30	0	0	0	0	0	0
Bijdragen van het Rijk	-2.422	-3.027	-2.832	-2.779	-2.673	-2.811	-2.771
Bijdragen van provincies	-170	0	0	0	0	0	0
Bijdragen van overige openbare lichamen	-161	-50	-50	-50	-50	-50	-50
Bijdragen van overigen	-128	0	0	0	0	0	0
Waterschapsbelastingen							
Waterschapsbelastingen opbrengsten	-277.181	-295.904	-308.971	-324.361	-337.461	-351.814	-365.702
Kwijtscheldingen	4.318	6.083	6.194	6.466	6.610	6.646	6.847
Oninbaarverklaringen	2.411	2.751	4.025	4.219	4.369	4.549	4.792
Interne verrekeningen							
Geactiveerde uren	-705	-2.510	-2.699	-2.699	-2.699	-2.699	-2.699
Financiering		-1.421	0	0	0	0	0
Dekking door afdelingen	-52.098	-76.307	-79.514	-79.591	-79.419	-79.401	-79.382
Kosten van afdelingen	52.098	76.307	79.514	79.591	79.419	79.401	79.382
Totaal opbrengsten	-306.254	-321.412	-330.486	-345.047	-357.822	-372.252	-385.680

Personeelsbaten
De personeelsbaten betreffen de opbrengsten uit detachering van eigen personeel en de baten in verband met salarissen en sociale lasten zoals vergoedingen voor medewerkers vanwege zwangerschapsverlof.
In de Burap was sprake van hogere opbrengsten met betrekking tot detachering van eigen personeel. In de begroting 2025 hebben wij dit neerwaarts bijgesteld op basis van de lopende detacheringscontracten. Verder vond een herverdeling van deze budgetten plaats. De opbrengsten uit detachering waren ten onrechte opgenomen bij baten in verband met sociale lasten.

Verkoop van overige
De verwachte opbrengsten door verkoop van groengas en duurzaamheidscertificaten hebben wij met € 1,7 miljoen naar beneden bijgesteld.

Diensten voor derden
De toename in de opbrengsten ten opzichte van 2024 betreft de collectieve zuivering.
In de Burap hebben wij de opbrengsten uit de door te belasten kosten neerwaarts bijgesteld door latere ingebruikname en in de begroting 2025 hebben we ze weer opgehoogd.

Waterschapsbelastingen
De waterschapsbelastingen lichten wij in § *3.5.5 Waterschapsbelastingen* toe.

Financiering en geactiveerde lasten
De Burap bevat de verantwoording voor de toename van de verwachte renteopbrengst ten opzichte van de begroting 2024 van € 1,4 miljoen. In de begroting en meerjarenraming is de doorbelasting van de rentekosten budgetneutraal en het verwachte renteresultaat nihil.

Voor de nieuw te bouwen AWZI De Vergulde Hand worden de uren geactiveerd (van zowel eigen personeel als personeel van derden), die de interne organisatie voor dit project maakt. Vanaf 2024 verantwoorden wij dit onder de personeelskosten; de dekking (geactiveerde lasten) verwerken wij op deze post.

In de tabel hieronder worden de opbrengsten (dekkingsmiddelen) nogmaals weergegeven. Deze weergave is vanaf 2025 verplicht gesteld vanuit de verslaggevingsregels.

Dekkingsmiddelen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Watersysteemheffing	-123.253	-127.957	-138.288
Zuiveringsheffing	-147.155	-159.060	-160.411
Verontreinigingsheffing	-43	-53	-54
Totaal belastingopbrengsten	-270.451	-287.070	-298.752
Dividenden	-827	-827	-827
Saldo van de financieringsfunctie			-3.408
Overige algemene opbrengsten	-34.976	-33.515	-27.499
Totaal dekkingsmiddelen	-306.254	-321.412	-330.486

In 2025 is het saldo van de financieringsfunctie (renteresultaat) € 3,4 miljoen positief. Dit is het verschil tussen de rente die wij moeten betalen over onze leningen en de rente die wij intern toerekenen (omslaan) aan onze activa. In de begroting is dat resultaat zichtbaar. In de bestuursrapportage 2024 en de jaarrekening 2023 niet, omdat we dan dat resultaat alsnog hebben verdeeld over de activa.

Bestemming exploitatieresultaat voor en na mutaties reserves
Het totaal aan kosten en opbrengsten levert een exploitatieresultaat op voor bestemming. Vervolgens muteren we de reserves (onttrekkingen zoals tariefdemping en stortingen zoals reservering toekomstige kapitaallasten) en krijgen we een exploitatieresultaat na bestemming. In de begroting en meerjarenraming dient het exploitatieresultaat na bestemming nul (0) te zijn. De getoonde saldi in onderstaande tabel zijn afrondingsverschillen.

Kostengroep	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Totaal kosten	303.249	308.185	318.006	328.951	334.141	349.502	352.049
Totaalopbrengsten	-306.254	-321.412	-330.486	-345.047	-357.822	-372.252	-385.680
Exploitatieresultaat voor bestemming	-3.005	-13.227	-12.480	-16.095	-23.680	-22.750	-33.631
Mutatie reserves							
Toevoeging aan reserves	15.284	20.670	17.033	21.808	26.133	30.533	34.533
Onttrekking aan reserves	-15.984	-7.442	-4.552	-5.712	-2.452	-7.782	-901
Exploitatieresultaat na bestemming	-3.705	0	0	0	0	0	0

* Een minteken voor het exploitatieresultaat betekent dat er meer opbrengsten zijn dan kosten.

5.2 Baten en lasten per programma

	Rekening 2023		Begroting 2024		Begroting 2025	
Programma 1 Waterkeringen en waterbewustzijn						
- lasten	28.026		28.771		31.275	
- baten	-135		-400		-400	
Netto kosten		27.892		28.371		30.875
Programma 2 Waterkwaliteit en biodiversiteit						
- lasten	11.906		14.666		17.069	
- baten	-159		0		-100	
Netto kosten		11.747		14.666		16.969
Programma 3 Waterkwantiteit en klimaatadaptatie						
- lasten	48.440		52.500		53.888	
- baten	-2.032		-2.320		-1.853	
Netto kosten		46.407		50.180		52.034
Programma 4 Waterketen en circulariteit						
- lasten	141.692		135.742		141.856	
- baten	-23.614		-23.238		-22.523	
Netto kosten		118.077		112.504		119.333
Programma 5: Programmalijn Financiën (5A)						
- lasten	11.297		11.545		10.858	
- baten	-1.041		-750		-700	
Netto kosten		10.256		10.795		10.158
Programma 6 Organisatie en bedrijfsvoering						
- lasten	54.149		60.063		62.511	
- baten	-928		-330		-420	
Netto kosten		53.221		59.733		62.092
Totaal netto kosten programma's		267.600		276.248		291.462

	Rekening 2023		Begroting 2024		Begroting 2025	
Programma 5: Programmalijn Dekkingsmiddelen (5B)						
Dekkingsmiddelen		-270.606		-289.476		-303.942
Vennootschapsbelasting[8]						
Onvoorzien[9]						
Saldo baten en lasten		-3.005		-13.227		-12.480
Toevoegingen /onttrekkingen aan reserves						
Watersysteemheffing		-8.931		-3.023		-2.112
Zuiveringsheffing		8.231		16.251		14.593
Resultaat		-3.705		0		0

Baten en laten per programma meerjarenraming 2026-2029

	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Programma Waterkeringen							
Lasten	28.026	28.771	31.275	31.420	35.261	36.937	37.624
Baten	-135	-400	-400	-400	-150	-150	-150
Netto kosten	27.892	28.371	30.875	31.020	35.111	36.787	37.474
Programma Waterkwaliteit							
Lasten	11.906	14.666	17.069	17.323	18.217	18.724	18.635
Baten	-159	0	-100	-100	-100	-100	-100
Netto kosten	11.747	14.666	16.969	17.223	18.117	18.624	18.535
Programma Waterkwantiteit							
Lasten	48.440	52.500	53.888	58.349	56.402	55.537	56.247
Baten	-2.032	-2.320	-1.853	-1.854	-1.999	-2.157	-2.329
Netto kosten	46.407	50.180	52.034	56.495	54.403	53.380	53.917
Programma Waterketen							
Lasten	141.692	135.742	141.856	146.007	147.801	152.828	152.999
Baten	-23.614	-23.238	-22.523	-22.550	-22.663	-22.800	-22.805
Netto kosten	118.077	112.504	119.333	123.457	125.137	130.028	130.194
Programma Financiën & Dekkingsmiddelen							
Lasten	13.099	11.866	7.695	8.946	11.700	20.617	22.376
Baten	-273.449	-290.547	-301.479	-316.353	-329.158	-343.295	-356.740
Netto kosten	-260.350	-278.681	-293.784	-307.407	-317.458	-322.678	-334.364
Programma Organisatie en Bedrijfsvoering							
Lasten	54.149	60.063	62.511	63.482	61.374	61.454	60.745
Baten	-928	-330	-420	-365	-365	-345	-133
Netto kosten	53.221	59.733	62.092	63.117	61.009	61.109	60.612
Resultaat voor bestemming	-3.005	-13.227	-12.480	-16.095	-23.680	-22.750	-33.631
Mutaties reserves							
Toevoegingen	15.284	20.670	17.033	21.808	26.133	30.533	34.533
Onttrekkingen	-15.984	-7.442	-4.552	-5.712	-2.452	-7.782	-901
Totaal mutaties reserves	-700	13.227	12.480	16.095	23.680	22.750	33.631
Resultaat na bestemming	-3.705	0	0	0	0	0	0

[8] Op basis van de huidige cijfers is de verwachte vennootschapsbelasting nihil
[9] De wettelijke post onvoorzien is opgenomen bij het programma Financiën

5.3 Netto kosten naar beleidsproducten

Dit onderdeel betreft de raming van netto kosten naar de beleidsproducten. Binnen de waterschappen gebruiken we de systematiek die de beleids- en beheerproducten (BBP's) koppelt aan onze twee wettelijke taken. Hiermee rekenen wij alle kosten en opbrengsten toe aan de twee taken, de watersysteem- en zuiveringstaak.

	Begroting 2025
Planvorming	
Eigen Plannen	15.912
Plannen van derden	793
Aanleg en onderhoud waterkeringen	
Beheersinstrumenten waterkeringen	928
Aanleg en onderhoud waterkeringen	28.971
Inrichting en onderhoud watersystemen	
Beheersinstrumenten watersystemen	905
Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	11.180
Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems	11.775
Beheer hoeveelheid water	21.930
Monitoring watersystemen	10.534
Bouw en exploitatie zuivering technische werken	
Getransporteerd afvalwater	7.778
Gezuiverd afvalwater	19.291
Verwerkt slib	15.230
Afvalwaterbehandeling door derden	89.913
Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	
Nautisch en vaarwegbeheer	81
Regulering	
Beheer Keurkwartet en VTH-beleid	1.245
Vergunningen en meldingen	2.661
Toezicht	3.753
Handhaving	33
Regulering lozingen	55
Heffing en invordering	
Belastingheffing	6.773
Bestuur en externe communicatie	
Bestuur	2.982
Externe communicatie	2.376
Overige	
Calamiteitenzorg	909
Ondersteunde producten	25.893
Ondersteunde producten vervolg	22.481
Dekkingsmiddelen	
Opbrengsten algemeen	-316.860
Exploitatiesaldo voor bestemming	-12.480

6. Balans en reserves

6.1 Geprognosticeerde balans 2025 en meerjarige ontwikkeling

Deze paragraaf toont de geprognosticeerde balans 2025 en de meerjarige ontwikkeling van de balans. Deze zijn samengesteld op basis van:

- bekende gegevens zoals de aflossingsschema's van de leningen.
- de bestuursrapportage 2024.
- verwachte ontwikkelingen zoals geplande investeringen.

Verder is belangrijk:

- de vaste activa is de som van de boekwaarde (waarde investering minus de afschrijvingen) van in gebruik zijnde activa en onderhanden werken.
- de kortlopende vorderingen en de netto vlottende schulden zijn constant gehouden in het overzicht.
- het voordelig resultaat van enig jaar komt in het daaropvolgend jaar in de reserves;
- de voorzieningen worden niet begroot. De dotaties en onttrekkingen bepalen we in de jaarrekening.

In onderstaande tabel staat de geprognosticeerde balans 2025.

Activa	31-12-25	01-01-25	Passiva	31-12-25	01-01-25
Vaste activa			*Vaste passiva*		
Materiële vaste activa	737.640	721.496	Algemene reserves	39.651	42.105
Financiële vaste activa	565	565	Bestemmingsreserves tariefegalisatie	12.785	10.986
			Overige bestemmingsreserves	122.764	108.881
			Resultaat jaar T-1	12.480	13.227
			Totaal eigen vermogen	*187.679*	*175.199*
			Voorzieningen	503	503
			Vaste schulden > 1 jaar	515.383	565.221
Totaal vaste activa	738.205	722.061	Totaal vaste passiva	703.565	740.923
Vlottende activa			*Vlottende passiva*		
Uitzettingen < 1 jaar	5.360	58.862	Netto vlottende schulden	65.000	65.000
Kortlopende vorderingen	25.000	25.000	Overlopende passiva	0	0
Totaal vlottende activa	30.360	83.862	Totaal vlottende passiva	65.000	65.000
Totaal	768.565	805.923	Totaal	768.565	805.923

Toelichting

- De omvang van de materiële activa neemt toe doordat we meer investeren dan we afschrijven.
- Het eigen vermogen (reserves) neemt toe door een voordelig resultaat. Dit heeft als oorzaak dat we een tariefopslag hebben voor de grote investeringen WVH/ERSA en voor de handback van de Harnaschpolder en Houtrust.
- De langlopende schulden nemen met € 50 miljoen af door aflossingen.

- Uitzettingen < 1 jaar: de verwachting is dat het saldo op de rekening-courant (schatkistbankieren) afneemt tot ongeveer € 5 miljoen eind 2025.

Als we de balans meerjarig doortrekken, dan ziet deze er naar verwachting als volgt uit.

Balans	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Materiële vaste activa	726.351	720.056	737.640	757.609	872.092	974.643	1.079.098
Financiële vaste activa	565	565	565	565	565	565	565
Rekening courant	98.702	50.302	5.360	0	0	0	0
Kortlopende vorderingen	37.659	20.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal activa	863.277	790.923	768.565	783.174	897.658	1.000.209	1.104.664
Algemene reserves	37.015	42.105	39.651	38.671	37.691	36.711	35.731
Egalisatiereserves	12.371	10.986	12.785	10.112	8.380	7.108	305
Overige bestemmingsreserves	108.881	108.881	122.764	138.897	157.704	183.637	214.169
Resultaat	3.705	13.227	12.480	16.095	23.680	22.750	33.631
Voorzieningen	503	503	503	503	503	503	503
Opgenomen geldleningen	450.588	430.588	400.588	418.535	530.032	631.790	727.463
PPS-lening	154.423	134.633	114.795	95.362	74.668	52.711	27.861
Netto vlottende schulden	95.792	50.000	65.000	65.000	65.000	65.000	65.000
Totaal passiva	863.277	790.923	768.565	783.174	897.658	1.000.209	1.104.664

Toelichting

- De omvang van de materiële activa neemt verder toe doordat we meer investeren dan we afschrijven. Met name vanaf 2027 nemen de investeringen toe door De Vergulde Hand.
- Het eigen vermogen (reserves) neemt toe door een voordelig resultaat. Dit voordelig resultaat heeft als oorzaak dat we een tariefopslag hebben voor de grote investeringen WVG/ERSA (jaarlijks oplopend bedrag) en voor de handback van de Harnaschpolder en Houtrust (jaarlijks gelijkblijvend bedrag).
- De huidige langlopende schulden nemen met € 214 miljoen af door aflossingen.
- Vanaf 2026 ontstaat een liquiditeitstekort dat verder oploopt door de aflossingen en investeringen. Om dit op te vangen moeten we financiering aantrekken, waardoor het saldo op de opgenomen geldleningen oploopt. Daarvoor zijn wij in gesprek met banken en andere geldschieters. De hieraan gerelateerde rentelasten hebben wij in bovenstaand overzicht opgenomen. Wij hanteren hierbij 3,25% rente.

6.2 Reserves meerjarig

Paragraaf 4.4 Reserves en voorzieningen beschrijft het verloop van de reserves in 2025. In deze paragraaf behandelen we de meerjarige ontwikkeling.

Reserves per 31 december	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Algemene reserves							
Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem	27.600	27.600	27.600	27.600	27.600	27.600	27.600
Algemene reserve weerstandsvermogen zuivering	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400
Algemene reserve vrij inzetbaar	2.015	4.651	3.671	2.691	1.711	731	131
Totaal algemene reserves	37.015	39.651	38.671	37.691	36.711	35.731	35.131
Egalisatiereserves							
Tariefdempingreserve watersysteem	5.540	4.811	1.738	506	4	0	0
Tariefdempingreserve zuiveringssysteem	6.830	7.974	7.474	3.974	3.004	4	4
Tariefegalisatiereserve watersysteem			450	1.950	2.050	150	0
Tariefegalisatiereserve zuiveringssysteem			450	1.950	2.050	150	0
Totaal egalisatiereserves	12.371	12.785	10.112	8.380	7.108	304	4
Overige bestemmingreserves							
Reserve Zoetwaterfabriek	1.197	1.197	1.197	1.197	1.197	1.197	1.197
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder	34.373	42.905	51.437	59.970	68.503	77.035	85.568
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem	22.248	22.748	23.748	21.823	22.823	23.823	24.823
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem	51.063	55.914	62.514	74.714	91.114	112.114	137.114
Totaal bestemmingsreserves	108.881	122.764	138.897	157.704	183.637	214.169	248.702
Totaal reserves	158.267	175.199	187.680	203.775	227.456	250.204	283.837

Algemene reserves
Het weerstandsvermogen blijft ongewijzigd, zolang de bestaande en nieuwe risico's geen aanleiding vormen tot het aanpassen van dat vermogen (zie § 4.2.2 Risicobeheersing en weerstandvermogen).
Uit de algemene reserve onttrekken wij om de kosten van het project Digitale transformatie te dekken. In 2029 raakt de reserve bijna uitgeput.

Egalisatiereserves
De twee reserves voor tariefdemping zetten we de komende jaren in om de stijging van de tarieven van beide taken enerzijds te dempen en anderzijds gelijkmatig te laten ontwikkelen. De huidige middelen zetten we conform de nota Reserves en voorzieningen binnen vijf jaar in.

Voor 2025, 2026 en 2027 is de verwachting dat we een overschot in de exploitatie krijgen en in 2028 en 2029 een tekort. Om schommelingen in de heffingen te voorkomen, is het voorstel om de overschotten in de tariefegalisatiereserves te storten zodat we de tekorten in 2028 en 2029 kunnen dekken door deze vanuit de tariefegalisatiereserves te onttrekken.

Overige bestemmingsreserves
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder
Door de in 2016 tot stand gekomen herfinanciering van de PPS is vanaf 2016 tot en met 2030 een jaarlijks voordeel ontstaan en over de jaren 2031, 2032 en 2033 een nadeel. In verband

daarmee hebben wij in 2016 een egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder ingesteld. Afspraak is om tot en met 2030 jaarlijks een bedrag te storten in de egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder zodat we de hogere lasten in 2031 tot en met 2033 kunnen compenseren. Tot 2024 hebben wij jaarlijks een bedrag van € 5,2 miljoen gestort in de reserve. Vanwege de sterk gestegen prijzen is de storting vanaf 2024 jaarlijks hoger: € 8,5 miljoen.

Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem
Om de kapitaallasten van toekomstige investeringen in het watersysteem te kunnen dekken, vullen wij de reserve met € 1 miljoen per jaar aan.

Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem
Voor het zuiveringssysteem staan grote investeringen op stapel: De Vergulde Hand en de Europese Richtlijnen voor Stedelijk Afvalwater. De exacte omvang is voor beide onderwerpen nog niet bekend, maar de verwachting is dat de investeringsopgaven honderden miljoenen aan investeringen betekenen.
Ongeacht de hoogte weten we dat de heffingen hierdoor gaan stijgen. Met name die van zuivering. Met ingang van 2024 doen wij jaarlijks een extra opslag op het zuiveringstarief om (a) een buffer op te bouwen, (b) bestaande leningen af te lossen en (c) de tariefstijging gelijkmatig te laten ontwikkelen (zie § 2.2 Duurzaam evenwichtige financiën en § 3.5.5 Waterschapsbelastingen).

7. Investeringen

De assetmanagers toetsten de investeringsramingen voor 2025 op realisme en haalbaarheid in de planvorming en uitvoering. Uitgangspunt voor de ramingen is de stand van zaken voor de voortgang van de projecten uit de bestuursrapportage 2024.

Programma Bedragen * € 1 miljoen	Uitgaven per 01-01-2025	Uitgaven in jaar 2025	Uitgaven t/m 31-12-2025
Waterkeringen en waterbewustzijn	45,8	18,8	64,5
Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding	6,9	4,4	11,3
Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	13,6	5,5	19,2
Waterketen en circulariteit	33,8	23,5	56,7
Organisatie en bedrijfsvoering	4,4	3,3	7,7
Totaal	104,4	55,5	159,5

Programma Bedragen * € 1 miljoen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Waterkeringen en waterbewustzijn	10,0	9,8	18,8	18,0	18,0	18,0	18,0
Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding	1,4	1,6	4,4	4,4	3,8	3,4	2,5
Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	6,7	4,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Waterketen en circulariteit	6,5	10,1	15,5	19,0	19,8	16,0	17,9
Organisatie en bedrijfsvoering	0,5	3,9	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Subtotaal exclusief De Nieuwe Groote Lucht	25,2	30,0	47,5	46,9	47,1	42,9	43,9
Waterketen De Vergulde Hand	1,3	4,7	8,0	12,9	112,0	108,2	108,7
Totaal	26,5	34,7	55,5	59,8	159,1	151,1	152,6

8. Bijlagen

1. Lijst van begrippen en afkortingen

Activa	Overzicht van bezittingen en vorderingen op de balans.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. De jaarlijkse afschrijving brengt de waardevermindering van het actief tot uitdrukking. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening, samen met de toegerekende rente (samen ook wel kapitaallasten genoemd).
Aquon	Het gezamenlijke onderzoeksinstituut voor waterkwaliteit van negen waterschappen, waaronder Delfland.
AI	Artificiële of Kunstmatige Intelligentie
API	Application Programming Interface. Een geformaliseerde manier om gegevens uit te wisselen.
Areaal	(Ook belastingareaal). Het aantal huishoudens en bedrijven in het beheergebied dat belastingplichtig is.
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AWZI	Afvalwaterzuiveringsinstallatie
Balans	Overzicht van bezittingen en vorderingen (activa) en vermogen en schulden (passiva).
BBVW	Het Besluit Begroting en Verantwoording Waterschappen bevat de comptabiliteitsvoorschriften voor waterschappen. Hierin staat aan welke voorwaarden begrotingen en verantwoordingen moeten voldoen. Doel is het voorleggen van eenduidige financiële stukken.
Begroting	Het overzicht van geraamde (verwachte) kosten en opbrengsten in een bepaald jaar, opgezet volgens de begrotingsvoorschriften (BBVW). De VV stelt jaarlijks de begroting in november vast. Dit wordt de primitieve begroting genoemd. In de loop van het begrotingsjaar stelt de VV hierin wijzigingen vast. Daarom wijkt de uiteindelijke begroting per 31 december af van de primitieve begroting. De begroting wordt ingedeeld in een aantal programma's waarbinnen de doelstellingen zijn geformuleerd die veelal voortvloeien uit het coalitieakkoord.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van ramingen in de begroting gedurende het jaar waarin de begroting in uitvoering is. De verenigde vergadering stelt de begrotingswijzigingen vast.
Burap	Bestuursrapportage.
Digitale transformatie	Het bieden van maatschappelijke meerwaarde door de verandering van producten, diensten, werkprocessen, cultuur en mensen, gedreven en ondersteund door informatievoorziening en techniek.
cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CIO	Chief Information Officer.
Delfluent	Delfluent Services, de PPS-partner van Delfland bij twee AWZI's.
DGL	De Groote Lucht.
Dotatie	Toevoeging aan een reserve of voorziening.
E.V.	Eigen vermogen. Dat deel van het vermogen dat in eigen bezit is. Op de balans zijn dat aan de passiefzijde de algemene reserve, de bestemmingsreserves en een eventueel voordelig exploitatieresultaat.
Egalisatiereserve	Een aangehouden reserve voor het opvangen van schommelingen in de bedrijfsvoering of tarieven.

EMU-saldo	EMU-saldo is de optelsom van alle inkomsten en uitgaven van de Rijksoverheid en de decentrale overheden.
ERSA	Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater
ESF	Ecologische sleutelfactoren.
FE	Financiële Eenheid, onze gemeenschappelijke administratie met de waterschappen Schieland en de Krimpenerwaard en Rijnland
Financiering	De wijze waarop Delfland in de behoefte aan geld en kapitaal voorziet het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geld geleend. Daardoor kunnen overschotten of tekorten ontstaan.
GR	Gemeenschappelijke regeling. Een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm, op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, tussen verschillende overheden. Het is een vorm van een zogeheten verbonden partij.
GOAW	Grensoverschrijdend afvalwater. Dit is afvalwater afkomstig uit ons beheergebied, dat door een ander waterschap wordt gezuiverd en vice versa. Delfland betaalt respectievelijk krijgt hier een vergoeding voor.
GWW	Grond, Weg- en Waterbouw
Handback	Op dit moment beheert Delfluent de assets van de zuiveringsinstallaties Houtrust en Harnaschpolder. Het bedrijf is verantwoordelijk voor de prestaties van het zuiveren conform het DBFO-contract. Vanaf 2033 komen deze assets (contractueel gezien), inclusief personeel en de bijbehorende kwaliteitssystemen, weer terug naar Delfland.
HVC	Huisvuilcentrale Noord-Holland.
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma.
HWH	Het Waterschapshuis
iBabs	Applicatie voor papierloos vergaderen. Tevens gebruikt voor de Woo.
Investeringsplanning	Het overzicht van alle investeringen die in de begroting zijn opgenomen en die door middel van een krediet worden gefinancierd.
IV	Informatievoorziening
Kapitaallasten	Lasten voor afschrijving en rente op activa.
Kredieten	Het beschikbaar stellen van financiële middelen door de verenigde vergadering om een investering te doen. Aan de lening wordt rente toegekend. Samen met de afschrijvingslasten vormen deze de kapitaallasten.
KRW	Europese Kaderrichtlijn Water.
NAD	Netwerk Waterketen Delfland.
NEZ	Natte Ecologische Zone
NIS2	Richtlijn voor Network and Information Security
NPHD	Nationaal Park Hollandse Duinen
NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied.
NSQ	Netto schuldquote. Indicator voor de omvang van de netto schulden ten opzichte van de belastingopbrengsten (netto schuldpositie/opbrengst).
NWB	Nederlandse Waterschapsbank.
Onttrekking	Verlaging van een reserve of voorziening.
PACAS	Powdered Activated Carbon in Sludge. Met dit actieve poederkool halen we medicijnresten uit het afvalwater.
Passiva	Overzicht op de balans met eigen en vreemd vermogen.
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen, de verzamelnaam voor meer dan 6000 slecht afbreekbare stoffen.
P&C-cyclus	Planning & control-cyclus. Het proces waarbij aansturing van de organisatie plaatsvindt door doelen te formuleren, termijnen aan te

	geven, middelen beschikbaar te stellen, verantwoordelijken aan te wijzen, de uitvoering te volgen, de gewenste effecten te normeren, resultaten te meten en alle betrokkenen te informeren. De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken en verifiëren van budgetten in het kader van de begrotingscyclus.
PI	Prestatie-indicator
PPS	Publiek-private samenwerking. Hierbij werkt de overheid samen met marktpartijen om iets te realiseren, waarvoor bepaalde samenwerkingsvormen worden bedacht. Een voorbeeld binnen Delfland is het beheer en onderhoud van de zuiveringsinstallatie in de Harnaschpolder en de Houtrust.
RBG	Regionale Belasting Groep. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen.
RES	Regionale Energie Strategie
SAMP	Strategische Asset Management Plan
SGBP-3	Derde Stroomgebiedsbeheerplan (2022-2027).
SOC	Security Office Centre
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer, het kenniscentrum van de Nederlandse waterschappen en provincies.
Subsidie	Een bijdrage van een derde om een bepaalde activiteit te ondersteunen. De verstrekker ervan stelt meestal voorwaarden aan de besteding en verantwoording van de subsidiegelden.
Treasury	Het beheer van geldstromen, zoals het aantrekken of (tijdelijk) wegzetten van gelden.
TRCF	Total Recordable Case Frequency. Het aantal meldingsplichtige ongelukken per 1 miljoen gewerkte uren.
TWP	Toekomstgerichte Wateroverlastplannen
URL	URL staat voor 'uniform resource locator. Een url is een uniek internetadres voor een website, specifieke webpagina of een bestand dat op internet staat.
Ve	Vervuilingseenheid
VTH	Vergunningen, Toezicht & Handhaving
V.V.	Vreemd vermogen. Dat deel van de passiefzijde van de balans dat geen eigen vermogen is. Dat zijn voorzieningen, leningen en openstaande crediteuren.
VV	Verenigde vergadering, het Algemeen Bestuur van een waterschap.
Weerstandsvermogen	Het vermogen om ook in ongunstige tijden activiteiten te kunnen voortzetten.
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden.
Wet Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën.
Woo	Wet open overheid
WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting
WVH	Waterzuivering De Vergulde Hand. Project om in Vlaardingen een nieuwe AWZI te bouwen ter vervanging van de huidige AWZI DGL.
ZH-PLG	Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied
ZZS	Zeer Zorgwekkende Stoffen

2. Delfland in kengetallen

Karakteristiek	Aantal	Eenheid
Oppervlakte van het gebied van Delfland	408	km^2
Aantal inwoners	1,26	miljoen
Aantal gemeenten (gedeeltelijk) binnen Delfland	14	
Aantal huishoudens	548.000	
Hectare wegen	4.650	ha
Exploitatiekosten	318	miljoen €
Exploitatie opbrengsten	330,4	miljoen €
Exploitatieresultaat	12,4	miljoen €
Investeringsvolume	55,5	miljoen €
Langlopende leningen	430,6	miljoen €
PPS-langlopende leningen	134,7	miljoen €
Watergangen in beheer	4.343	km
Primaire watergangen	1.211	km
Secundaire watergangen	3.082	km
Polderwater	3.645	km
Boezemwater	648	km
Oppervlakte boezem	823	ha
Aantal glastuinbouwbedrijven	1.432	
Areaal glastuinbouwbedrijven	3.345	ha
Aantal vispassages	29	
Aantal zwemwaterlocaties	12	
Areaal natte ecologische zones	212	ha
Aantal boezemgemalen	9	
Aantal inlaatgemalen	2	
Aantal circulatiegemalen	2	
Aantal poldergemalen	209	
Aantal mobiele pompen permanent geplaatst	0	
Aantal sluizen in beheer	9	
Aantal Compartimenteringswerken in beheer	26	
Aantal automatische stuwen	175	
Aantal stuwen	1.953	
Aantal windmolens	5	
Aantal polders	81	
Aantal peilschalen	1.121	
Lengte primaire waterkering	55	km
Lengte regionale waterkering	434	km
Lengte overige keringen	203	km
Aantal afvalwaterzuiveringsinstallaties	4	
Aantal rioolpersgemalen	35	
Aantal riool overstorten	719	
Productie biogas *	7,4	miljoen m^3
Aantal slibvergistingsinstallaties	4	
Lengte (riool)persleidingen	175	km

* Dit betreft de realisatie in 2023

3. Verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen

Partij	Ingangs datum	Financieel belang Delfland	Bijdrage aan de beleidsdoelstellingen/taken van Delfland	Bestuurlijk belang	Overige informatie
Nederlandse Waterschapsbank N.V. te Den Haag	1954	Bezit 755 aandelen A en 60 aandelen B. De nominale waarde van deze aandelen bedraagt totaal € 114.425. E.V. eind 2023 € 2,1 miljard V.V. eind 2023: € 73,5 miljard.	Het verzorgen van het betalingsverkeer, de financiering en het uitkeren van dividend dragen bij aan de beleidsdoelstelling 'een duurzaam financieel evenwicht'.	Deelname aan de algemene vergadering van aandeelhouders. Ieder aandeel A geeft recht op 1 stem en ieder aandeel B geeft recht op 4 stemmen.	In 2024 is een bedrag van € 827.000 wegens dividend 2023 beschikbaar gesteld.
Slibverwerking (GR) te Rotterdam	1 januari 2010	13,9% participatie in de GR. GR houdt 15,6% van de aandelen in het kapitaal van NV Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). De GR ontvangt jaarlijks een garantstellingsprovisie van HVC en betaalt deze door aan de acht deelnemende waterschappen. E.V. HVC eind 2023: € 231,2 miljoen V.V. HVC eind 2023: € 793,3 miljoen	Delfland optimaliseert de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transporteren, zuiveren en slib verwerken.	Namens Delfland heeft één hoogheemraad zitting in zowel het algemeen bestuur van de GR. Het dagelijks bestuur wordt roulerend ingevuld door 3 leden uit het algemeen bestuur.	De totale garantstelling voor de GR (Delfland 13,9%) stijgt van € 63,6 miljoen in 2024 naar € 109,3 miljoen in 2025 door de investering in de slib-drooginstallatie en investeringen in de slibverbrandingsinstallatie.
Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland C.V. te Naaldwijk	16 mei 2002	Sinds 2002 is het belang gemaximeerd op € 903.023, sinds 2014 volgestort en op basis van in 2015 gemaakte afspraken (Allonge) is dit 2% van het eigen vermogen. De waardering bedroeg per 31-12-2020 € 401.000 op de balans van Delfland. Ten opzichte van de inbreng is in voorgaande jaren verlies genomen. E.V. eind 2023: € 10,1 miljoen V.V. eind 2023: € 31,4 miljoen Gelet op de wateroverlast van de jaren daarvoor in het Westland is Delfland in 2004 financieel risicodragend gaan participeren in de 'Ontwikkelingsmaatschappij 'Het Nieuwe Westland' (ONW), een PPS-	Het in de planvormingsfase vanuit samenwerking zeker stellen van het waterbelang in nieuwe (woningbouw)-projecten.	Delfland is een stille commandiet. Eén hoogheemraad is lid van de raad van vennoten van de cv. Na opheffen van de bv/cv-constructie (verwacht in 2027) wordt na verrekening van winst/verlies het ingelegd vermogen aan Delfland uitgekeerd.	Het negatieve resultaat van de grondexploitatie van ONW van € 0,7 miljoen wordt ten laste van de overige reserve van ONW gebracht.

Partij	Ingangs datum	Financieel belang Delfland	Bijdrage aan de beleidsdoelstellingen/taken van Delfland	Bestuurlijk belang	Overige informatie
		constructie, gericht op de ontwikkeling van woningbouw. In 2015 heeft Delfland besloten om uit de Holding te stappen, maar nog wel commandiet te blijven in de ONW c.v.			
Regionale Belasting Groep (GR) te Schiedam	1 januari 2010	Betaling voor de door de RBG verrichte diensten, volledig financieel aansprakelijk. De bijdrage voor 2024 bedroeg € 7,7 miljoen. E.V. eind 2023: € 3,8 miljoen V.V. eind 2023: € 4,9 miljoen	Door het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen wordt bijgedragen aan de beleidsdoelstelling 'Een duurzaam financieel evenwicht'.	Namens Delfland hebben twee hoogheemraden zitting in het algemeen bestuur van de RBG.	De RBG verwacht in de toekomst gecontroleerd verder te groeien door aansluiting van meer gemeenten. In 2022 is gestart met de implementatie van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR). Er is een intentieverklaring met de gemeente Zuidplas om aan te sluiten per 01-01-2026
Aquon (GR) te Den Bosch	1 juli 2011	Delfland is mede-eigenaar, met een aandeel van 8,6% (begroting 2025). De bijdrage van Delfland bedraagt in 2025 € 3,6 miljoen. E.V. eind 2023: € 2,7 miljoen V.V. eind 2023: € 46,1 miljoen	Verbeteren van de waterkwaliteit door gezamenlijk onderzoek.	Een hoogheemraad heeft zitting in het algemeen bestuur. De dijkgraaf is technisch voorzitter van het bestuur.	In het derde kwartaal van 2024 is Aquon verhuisd naar de nieuwbouw in Houten. Daarmee is de centralisatie van de Aquon organisatie afgerond.
Het Waterschapshuis (GR) te Amersfoort	Vanaf 2010	De bijdrage van Delfland in 2025 bedraagt €1.965.836. Deze zal nog geactualiseerd worden; in hoofdstuk 4 (deel vier) van de begroting hWh 2025 staat dat er mogelijk later aanpassingen zullen volgen in verband met de verwachte verlenging van projecten en nieuwe initiatieven. Verwacht wordt dat ook de projectenbijdrage voor Delfland zal toenemen.	Het Waterschapshuis bevordert en faciliteert de samenwerking tussen de waterschappen en binnen de sector op het gebied van informatievoorziening en draagt daarmee indirect bij aan alle strategische doelen van Delfland.	De dijkgraaf is voorzitter van het dagelijks bestuur van de GR en heeft zitting in het algemeen bestuur. Verder is Delfland vertegenwoordigd in de Opdracht-geverstafel (OGT)en verschillende, Uitvoerend Overleg Tafel (UOT 's).	Het Waterschapshuis heeft in 2023 een herinrichting van de interne organisatie in gang gezet: dit betreft een overgang van een platte organisatie naar een afdeling gestuurde organisatie en de inrichting van diensten en beheer. In 2025 zal de programmastructuur worden aangepast aan de

Partij	Ingangs datum	Financieel belang Delfland	Bijdrage aan de beleidsdoelstellingen/taken van Delfland	Bestuurlijk belang	Overige informatie
		E.V. eind 2023: € 0 V.V. eind 2023: € 11,5 miljoen			Strategienota.
Unie van Waterschappen (vereniging) te Den Haag	1927	Jaarlijks wordt contributie betaald aan de Unie. Voor 2024 bedroeg de contributie afgerond € 866.000. Dit is exclusief de bijdrage muskusratten die ook aan de Unie wordt betaald.	De Unie van Waterschappen brengt de belangen van alle waterschappen in Nederland samen en vertegenwoordigt deze op nationaal niveau.	In de ledenvergadering hebben de voorzitters van alle waterschappen zitting.	
Vereniging van Zuid-Hollandse Waterschappen te Delft	27 juli 2007	Jaarlijkse contributie € 1.500.	De overleggen van portefeuillehouder dragen bij aan het bevorderen van de goede samenwerking tussen de waterschappen onderling. Ook dragen ze bij aan het met eenduidig naar buiten treden in de contacten naar derden, waaronder de provincie.	De dijkgraaf is lid van het bestuur van de vereniging en tevens penningmeester.	De Vereniging Zuid-Hollandse Waterschappen is de vereniging waarin de waterschappen in de privincie Zuid-Holland bestuurlijke afstemming hebben over de onderlinge samenwerking en de afstemming met de provincie Zuid-Holland. Belangrijk onderwerp van gesprek is uiteraard het waterbeheer in geheel Zuid-Holland. Geen verder te benoemen risico's
Aquaminerals B.V.	1 juli 2022	Delfland is aandeelhouder van 653 aandelen met een aanschafprijs van in totaal € 71.823. De jaarlijkse bijdrage aan Aquaminerals ter dekking van de organisatiekosten van € 5 per ton materiaal met een vaste ondergrens van 2.000 ton.	Aquaminerals onderzoekt en faciliteert bij het streven van Delfland om grondstoffen terug te winnen en duurzaam hergebruik toe te passen. Hiermee wordt bijgedragen aan beleidsdoelstellingen van de programmalijn Circulaire Economie.	De directeur Ontwikkeling neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders van Aquaminerals B.V.	

Andere samenwerkingsverbanden

Partij	Ingangs-datum	Financieel belang Delfland	Bijdrage aan de beleidsdoelstellingen/taken van Delfland	Bestuurlijk belang
Delfluent, BV	2003	Dit is een publiek-private samenwerking. Wij betalen jaarlijks een fee aan Delfluent. De fee voor 2024 is begroot op € 52 miljoen.	Delfluent beheert en onderhoudt voor ons de afvalwaterzuiveringsinstallaties Harnaschpolder en Houtrust. Het zuiveren van afvalwater is één van de twee hoofdtaken die wij hebben. Deze samenwerkingsvorm draagt daaraan bij.	
Financiële eenheid (Overeenkomst kosten voor Gemene Rekening) te Rotterdam	1 januari 2019	Gemeenschappelijke administratie samen met Hoogheemraadschappen Schieland en de Krimpenerwaard en Rijnland. Bijdrage Delfland: 40% van de totale kosten. Voor 2024 bedroeg het aandeel voor Delfland afgerond € 1 miljoen.	Door het volledig, tijdig en efficiënt voeren van de financiële administratie wordt bijgedragen aan de beleidsdoelstelling 'Een duurzaam financieel evenwicht'.	Bestuurlijk overleg met de partners.
HVC NV, te Alkmaar	1 januari 2010	De GR Slibverwerking is aandeelhouder B in HVC. De aandeelhouders B staan 100% garant en ontvangen daarvoor een provisie. In totaal stond de GR op 31 december 2021 garant voor € 22,7 miljoen. Op basis van een vastgelegde verdeelsleutel is het aandeel van Delfland hierin 24%.		Geen: de GR Slibverwerking houdt, namens de deelnemende waterschappen, 16,9% van de aandelen in HVC. De voorzitter van de GR neemt namens de GR deel aan de aandeelhoudersvergadering van HVC.
Muskusrattenbeheer (Overeenkomst Kosten voor Gemene Rekening), te Houten	1 januari 2012	Bijdrage van 5,3% van de totale kosten. Voor 2025 bedragen de kosten € 0,8 miljoen. Landelijke kosten voor de coördinatie van muskusratten en bestrijding van beverratten lopen via de Unie van Waterschappen.	Muskusrattenbeheer is een taak van de waterschappen waarvoor Delfland de samenwerking is aangegaan met de waterschappen Hollands Noorderkwartier, Schieland en de Krimpenerwaard, Rijnland, De Stichtse Rijnlanden en Amstel, Gooi en Vecht.	Bestuurlijk overleg met per waterschap één hoogheemraad. Risico's met een materieel effect op de financiële organisatie van Delfland zijn niet van toepassing.
NAD (Netwerkwaterketen Delfland)	22 november 2013	Bijdrage van 14% van de totale kosten. Voor 2024 bedroegen de kosten € 63.000. Voor 2025 wordt een vergelijkbaar bedrag verwacht.	Doelmatig en toekomstbestendig transport en zuivering van stedelijk afvalwater. Transitie van een lineaire naar een circulaire waterketen.	Delfland is partner van het NAD en neemt zitting in de regiegroep van de bestuurlijke watertafel vanuit NAD.
STOWA (Stichting), te Den Haag	1 januari 1992	De reguliere jaarlijkse bijdrage bedroeg in 2024 € 586.110.		Geen; er zitten minimaal 4 en maximaal 6 waterschap vertegenwoordigers in het bestuur van STOWA.
Alliantie Waterkracht	20 december	Bijdrage van 8,5% van de kosten. Voor 2024 bedraagt dat ca. € 61.000.	Kennis delen en ophalen, gezamenlijk onderzoek doen en dergelijke inzake waterveiligheid,	Gemiddeld twee keer per jaar is er een bestuurlijk overleg met één

Partij	Ingangs-datum	Financieel belang Delfland	Bijdrage aan de beleidsdoelstellingen/taken van Delfland	Bestuurlijk belang
	2021		watersysteem, klimaatadaptatie, zuivering van stedelijk afvalwater, etc.	hoogheemraad.
Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD)	15 februari 2024	Een jaarlijkse bijdrage van € 50.000, - in de periode 2024-2025.	Met deelname stuurgroep NPHD geeft Delfland invulling aan vastgesteld beleid en opgaven, de ambities uit het Coalitieakkoord 2023-2027, het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en de Watervisie Delfland.	Hoogheemraad HHD is besturingspartner. Er vindt 4 x per jaar een stuurgroep overleg plaats.

4. Beleids- en beheers producten

	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Planvorming					
Eigen Plannen	**15.912**	**15.940**	**15.962**	**16.044**	**16.403**
Beheersplan waterkeringen	130	130	130	130	130
Waterbeheersplan	1.872	1.875	1.878	1.878	1.878
Thema- en gebiedsgerichte plannen	13.431	13.450	13.464	13.546	13.906
Calamiteitenplannen	480	485	490	490	490
Plannen van derden	**793**	**793**	**793**	**793**	**793**
Plannen van derden	793	793	793	793	793
Aanleg en onderhoud waterkeringen					
Beheersinstrumenten waterkeringen	**928**	**928**	**928**	**1.053**	**1.053**
Legger waterkeringen	0	0	0	0	0
Beheersregister waterkeringen	0	0	0	0	0
Veiligheidstoetsing waterkeringen	928	928	928	1.053	1.053
Aanleg en onderhoud waterkeringen	**28.971**	**29.071**	**33.162**	**34.714**	**35.402**
Aanleg en verwerving primaire waterkering	2.329	3.212	6.029	6.139	6.036
Onderhoud primaire waterkeringen	16.581	15.665	16.624	18.199	19.199
Aanleg en verwerving regionale waterkeringen	7.425	7.536	7.832	7.666	7.473
Onderhoud regionale waterkeringen	1.611	1.591	1.589	1.587	1.544
Aanleg en verwerving overige waterkeringen	105	103	101	99	96
Onderhoud overige waterkeringen	89	89	89	89	89
Voorzieningen verwante belangen waterkeringen	0	0	0	0	0
Muskusrattenbestrijding	830	875	900	935	965
Inrichting en onderhoud watersystemen					
Beheersinstrumenten watersystemen	**905**	**909**	**913**	**913**	**913**
Peilbesluiten	327	327	327	327	327
Waterakkoorden	-51	-51	-51	-51	-51
Legger waterlopen en kunstwerken	629	634	637	637	637

	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Beheersregister waterlopen en kunstwerken	0	0	0	0	0
Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	**11.180**	**11.438**	**12.290**	**12.929**	**12.835**
Aanleg en verwerving waterlopen	0	0	0	0	0
Onderhoud waterlopen	3.803	3.852	3.850	3.849	3.847
Bouw en verwerving kunstwerken passieve waterbeheersing	0	0	0	0	0
Onderhoud kunstwerken passieve waterbeheersing	133	133	133	133	133
Kwaliteitsmaatregelen in oppervlaktewater	7.243	7.453	8.307	8.947	8.855
Voorzieningen verwante belangen watersystemen	0	0	0	0	0
Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems	**11.775**	**13.530**	**14.109**	**14.392**	**15.080**
Baggerprogramma	0	0	0	0	0
Verwijdering en verwerking van verspreidbare bagge	0	0	0	0	0
Verwijdering en verwerking van niet verspreidbare baggerspecie	11.775	13.530	14.109	14.392	15.080
Bijdragen aan derden voor baggeren	0	0	0	0	0
Saneringsprogramma	0	0	0	0	0
Sanering van waterbodems	0	0	0	0	0
Beheer hoeveelheid water	**21.930**	**24.829**	**22.314**	**21.659**	**21.247**
Bouw en verwerving kunstwerken actieve waterbeheersing	7.513	10.121	7.340	6.627	6.337
Onderhoud kunstwerken actieve waterbeheersing	5.730	6.152	6.510	6.640	6.596
Bediening kunstwerken actieve waterbeheersing	8.686	8.555	8.464	8.392	8.314
Monitoring watersystemen	**10.534**	**10.316**	**10.237**	**9.505**	**9.408**
Monitoring waterkwantiteit	8.155	7.907	7.799	7.067	6.970
Monitoring waterkwaliteit	2.378	2.408	2.438	2.438	2.438
Bouw en exploitatie zuivering technische werken					
Getransporteerd afvalwater	**7.778**	**11.332**	**11.699**	**16.579**	**16.388**
Bouw en verwerving transportstelsels	3.299	3.277	3.232	3.211	3.189
Onderhoud transportstelsels	782	782	782	782	782
Beheer transportstelsels	3.697	7.273	7.685	12.586	12.417
Gezuiverd afvalwater	**19.291**	**18.968**	**19.124**	**18.188**	**18.071**
Bouw en verwerving zuiveringsinstallaties	2.998	2.944	2.860	1.929	1.545

	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Onderhoud zuiveringsinstallaties	3.554	3.554	3.554	3.554	3.554
Beheer zuiveringsinstallaties	11.445	11.225	11.468	11.467	11.464
WVO-heffing effluent	302	306	306	306	306
Subsidies afhaakproblematiek	0	0	0	0	0
IBA-inrichtingen	311	111	111	111	111
Innovatie afvalwaterketen	681	829	827	821	1.092
Verwerkt slib	**15.230**	**15.916**	**16.641**	**17.445**	**18.126**
Bouw en verwerving slibverwerkingsinstallaties	105	102	99	96	14
Onderhoud slibverwerkingsinstallaties	100	100	100	100	100
Beheer slibverwerkingsinstallaties	1.915	1.927	1.937	1.948	1.954
Afzet slib/restproducten	13.110	13.787	14.506	15.302	16.058
Afvalwaterbehandeling door derden	**89.913**	**89.265**	**89.871**	**90.013**	**89.865**
Afvalwaterbehandeling door derden	31.944	31.010	31.302	31.162	30.775
Afvalwaterbehandeling door derden PPS	57.969	58.254	58.569	58.851	59.091
Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens					
Nautisch en vaarwegbeheer	**81**	**81**	**81**	**81**	**81**
Nautisch en vaarwegbeheer	81	81	81	81	81
Regulering					
Beheer Keurkwartet en VTH-beleid	**1.245**	**1.245**	**1.245**	**1.245**	**1.245**
Beheer Keurkwartet en VTH-beleid	1.245	1.245	1.245	1.245	1.245
Vergunningen en meldingen	**2.661**	**2.661**	**2.661**	**2.661**	**2.661**
Vergunningen en meldingen	2.661	2.661	2.661	2.661	2.661
Adviezen vergunningen	0	0	0	0	0
Wabo-adviezen	0	0	0	0	0
Adviezen Waterwet aan andere waterbeheerders	0	0	0	0	0
Toezicht	**3.753**	**3.653**	**3.653**	**3.594**	**3.594**
Toezicht	3.753	3.653	3.653	3.594	3.594
Handhaving	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**
Bestuursrechtelijke handhaving	14	14	14	14	14

	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Strafrechtelijke handhaving	19	19	19	19	19
Regulering lozingen	**55**	**55**	**55**	**55**	**55**
Rioleringsplannen	55	55	55	55	55
Subsidies lozingen	0	0	0	0	0
Heffing en invordering					
Belastingheffing	**6.773**	**7.723**	**7.723**	**8.501**	**8.867**
Kostentoedeling, classificatie en belastingverordeningen	7.528	8.478	8.478	9.256	9.622
Aanslagen leges, precario en motorvaart	-755	-755	-755	-755	-755
Bestuur en externe communicatie					
Bestuur	**2.982**	**3.032**	**3.132**	**3.332**	**3.328**
Bestuur	1.560	1.560	1.660	1.860	1.860
Bestuursondersteuning	1.043	1.043	1.043	1.043	1.043
Beheer niet-reglementaire zaken	379	429	429	429	425
Externe communicatie	**2.376**	**2.376**	**2.376**	**2.376**	**2.409**
Externe communicatie	2.376	2.376	2.376	2.376	2.409
Overige					
Calamiteitenzorg	**909**	**909**	**909**	**909**	**909**
Calamiteitenplannen & -training	637	638	638	638	638
Calamiteitenbestrijding	271	271	271	271	271
Ondersteunde producten	**48.374**	**52.391**	**52.804**	**55.526**	**49.916**
Bijzondere regelingen (nieuw in 2009)	0	0	0	0	0
Centraal management	11.308	12.124	11.785	11.803	11.298
Organisatiebeleid en -beheer	6.336	6.221	6.203	6.185	6.166
Personeelsbeleid en -beheer	0	0	0	0	0
Kwaliteitszorg-, arbeidsomstandigheden- en milieuzorgbeleid en -beheer	1.012	1.012	1.012	1.012	1.012
Interne voorlichting	0	0	0	0	0
Algemeen-bestuurlijke en -juridische ondersteuning	1.388	1.388	1.388	1.388	1.388
Concerncontrol	1.096	3.088	5.846	8.596	3.550
Financieel beleid	761	761	761	761	761

	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Informatiebeleid	1.521	1.582	1.602	1.602	1.602
Meerjarenraming en begroting	0	0	0	0	0
Managements- en bestuursrapportages	2.471	2.384	2.384	2.429	2.452
Comptabiliteit	517	517	517	517	517
Automatisering	11.381	13.125	11.104	11.070	11.045
Centrale (geo)grafische informatie	1.774	1.806	1.806	1.816	1.826
Huisvesting	4.024	3.712	3.725	3.677	3.629
Documentbeheer	4.786	4.670	4.670	4.670	4.670
Interne faciliteiten	0	0	0	0	0
Dekkingsmiddelen					
Opbrengsten algemeen	**-316.860**	**-333.488**	**-346.396**	**-355.290**	**-362.315**
Financieringsopbrengsten watersysteemheffing	0	0	0	0	0
Financieringsopbrengsten zuiveringsheffing	0	0	0	0	0
Reserves/Voorzieningen watersysteemheffing	-1.704	-2.255	-2.006	115	2.025
Reserves/Voorzieningen zuiveringsheffing	-1.704	-2.757	-3.009	214	4.724
Opbrengsten watersysteemheffing	-138.341	-144.921	-150.696	-154.609	-156.811
Opbrengsten zuiveringsheffing	-160.411	-168.755	-175.785	-186.009	-197.252
Opbrengsten zuiveringsheffing deel ZTO	-14.700	-14.800	-14.900	-15.000	-15.000
Saldo	-12.480	-16.095	-23.680	-22.750	-33.631

5. Risico’s Delfland

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risiconiveau
1	Niet voldoen aan KRW-verplichtingen	Waterkwaliteit	Delfland werkt hard aan het realiseren van de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW). Realisatie van de KRW-doelen in 2027 is echter, gezien de omstandigheden in het beheergebied van Delfland, niet realistisch. Wel moet Delfland uiteraard blijven voldoen aan haar eigen verplichtingen, die voortkomen uit de KRW. Dit is echter ook geen vanzelfsprekendheid. De Kaderrichtlijn Water kent een dubbele doelstelling, namelijk een verbetereis voor chemie en ecologie, en een achteruitgangsverbod voor de waterkwaliteit. Dit betreft een gezamenlijke resultaatsverplichting met andere overheden. Daarnaast vereist de KRW dat de afgesproken SGBP3 maatregelen worden uitgevoerd en dat zolang KRW-doelen niet gehaald zijn/worden, wordt gestuurd op maximale verbetering. Delfland loopt (net als andere overheden) verschillende risico's indien blijkt dat Delfland onvoldoende zijn verantwoordelijkheid heeft genomen en bevoegdheden heeft ingezet om de KRW-doelen te bereiken. Hierbij staat centraal of Delfland zich voldoende inspant om de KRW-doelen te halen, en keuzes kan verantwoorden.	Zeer Hoog
2	Ontbreken gedragscode Nb-wet	Waterkwantiteit, Waterkwaliteit, Waterveiligheid	Bij het aflopen van de huidige gedragscode ‘Bestendig beheer en onderhoud’ op 1 januari 2025 voorziet Delfland geen acute problemen in de uitvoering van noodzakelijk onderhoud. De meeste bagger- en onderhoudswerkzaamheden kunnen doorgang vinden omdat er al voldoende rekening wordt gehouden met aanwezige soorten, in andere gevallen wordt er naar alternatieven gezocht of kunnen werkzaamheden worden uitgesteld. Indien een nieuwe gedragscode langere tijd zou uitblijven, kunnen knelpunten ontstaan. Toch uitvoeren van dat onderhoud zonder gedragscode betekent dat Delfland in overtreding is. Het onderhoud (verder) uitstellen heeft daarentegen nadelige consequenties voor het functioneren van het watersysteem.	Hoog
			risico dat er langere tijd geen geldige gedragscode ‘Bestendig beheer en onderhoud’ is onder de Omgevingswet. Als er geen vastgestelde gedragscode is, betekent dit dat Delfland niet zomaar onderhoud aan het watersysteem en de waterkeringen kan uitvoeren. Bij het aflopen van de huidige gedragscode op 1 januari 2025, voorziet Delfland geen acute problemen in de uitvoering van noodzakelijk onderhoud. Als er geen geldende gedragscode is, kan beheer en onderhoud doorgaan voor zover dit geen beschermde soorten raakt en geen verbodsbepalingen van (natuur)wetgeving overtreedt. Met de ecologische werkprotocollen die we hanteren, heeft Delfland jaren terug al een grote stap gezet om zorgvuldig te handelen in het onderhoud t.a.v. alle soorten planten en dieren. Op de korte termijn kunnen wij baggerwerkzaamheden op locaties waar beschermde soorten leven, waar nodig vervroegen of uitstellen tot het volgend baggerseizoen. Het gaat hierbij om een beperkte hoeveelheid watergangen. Voor de andere onderhoudsactiviteiten die we in het eerste kwartaal van 2025 willen doen, kijken we goed of er beschermde soorten kunnen voorkomen. Als dat geval is treffen we of passende maatregelen of we verplaatsen de werkzaamheden. We verwachten	

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risiconiveau
			dus geen knelpunten voor het onderhoud in de periode 1 januari tot 1 april 2025. Indien een nieuwe gedragscode langere tijd zou uitblijven, kunnen problemen ontstaan. Toch uitvoeren van onderhoud zonder gedragscode betekent dat Delfland in overtreding is. Het onderhoud (verder) uitstellen heeft echter nadelige consequenties voor het functioneren van het watersysteem.	
3	Dijkdoorbraak primaire waterkering	Waterveiligheid	Als gevolg van het aanvaren van een schutsluis (traject 14-2) of het inzakken van het voorland (traject 14-3 en traject 14-4) kan een overstroming optreden met als gevolg dodelijke slachtoffers en grote financiële schade. Van traject 14-2 zijn er ook delen in het beheergebied van Schieland die nog niet voldoende sterk zijn. De primaire waterkeringen van Delfland voldoen nog niet aan de nieuwe normen voor waterveiligheid. Ook als de waterkeringen wel voldoen aan de norm is er altijd nog een restrisico. Op de (midden)lange termijn is zeespiegelstijging als gevolg van klimaatontwikkelingen een extra bedreiging.	Hoog
4	Dijkdoorbraak regionale waterkeringen	Waterveiligheid	Een dijkdoorbraak van een regionale kering leidt tot schade in de polder en schade in het boezemsysteem. De kans op dodelijke slachtoffers is uitermate klein. Om het risico van een dijkdoorbraak te beperken zijn alle regionale waterkeringen voorzien van een norm. Hoe groter de gevolgen van een dijkdoorbraak, hoe strenger de norm. Een aantal trajecten zijn niet hoog of sterk genoeg om aan de norm te voldoen. In de zomer is er daarnaast kans op langdurige droogte. Dit kan leiden tot scheuren in en vervolgens bezwijken van de dijk zoals in Wilnis (2003). Vooral dijken die opgebouwd zijn met veen, zijn hiervoor gevoelig. Door klimaatontwikkelingen wordt de kans op extreme situaties (nat en droog) groter.	Hoog
5	Lokale verontreiniging watergang door incident	Waterkwaliteit	Bij een groot incident in de omgeving kan een grote hoeveelheid vuil water ontstaan, dat dan door waterschap opgeruimd moet worden. Dit kan afhankelijk van de aard vervuiling zeer duur worden.	Hoog
6	Ongeval tijdens werkzaamheden	Organisatie en bedrijfsvoering	Tijdens het uitvoeren van werkzaamheden kan de controle over de situatie verloren worden, waardoor een arbeidsongeval plaatsvindt.	Hoog
7	ICT Vertrouwelijkheid en integriteit	Organisatie en bedrijfsvoering	Inbreuk op ICT systemen of kritieke ICT infrastructuur componenten waardoor de vertrouwelijkheid en/of integriteit van data en informatie niet gewaarborgd kan worden. Bij vertrouwelijkheid is sprake van het lekken van vertrouwelijke informatie, zoals persoonsgegevens (datalek) of financiële gegevens en andere bedrijfsvoering gegevens. Bij integriteit is het mogelijk geweest om data aan te passen (juistheid van data in het geding), wat kan leiden tot schade in bijvoorbeeld ICT-systemen en in datarecords.	Hoog
8	Explosieve groei blauwalg en kroos	Waterkwaliteit	Explosieve groei van blauwalg en kroos en stankoverlast, door permanent hoge concentraties nutriënten in het water.	Hoog

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risiconiveau
9	Wateroverlast	Waterkwantiteit	Wateroverlast door extreme regenval. Er valt meer neerslag dan waar het systeem op berekend is al dan niet in combinatie met falende kunstwerken (bijvoorbeeld gemalen). Dit leidt tot (lokale) overstromingen, omdat het water niet voldoende kan worden vastgehouden, geborgen of afgevoerd. De mate van overstroming hangt af van de intensiteit (mm, duur en omvang) van de extreme neerslag en de waterrobuustheid van het gebied. Door klimaatverandering wordt de omvang en intensiteit van de buien groter. Delfland zet daarom in op een waterrobuust en klimaatbestendig systeem, waarbij o.a. wordt ingezet op het vasthouden van neerslag voordat het in het watersysteem terechtkomt. Ook gaan wij ons beter voorbereiden op extreme neerslag door het opstellen van een noodoverloopprotocol en het verkennen, aanwijzen en realiseren van noodoverloopgebieden.	Hoog
10	Verleggen persleidingen op aangeven derden	Waterketen	De afvalwatertransportleidingen liggen in dichtbebouwd stedelijk gebied. Herontwikkeling van de bovengrond of een functiewijziging leidt tot een ruimtelijk conflict. Dit zorgt voor de wens van een derde om een nieuw tracé te hanteren. De verleggingskosten zijn vaak grotendeels voor Delfland.	Hoog
11	Dienstverlening vergoeding PPS	Waterketen	In de dienstverleningsvergoeding is een prijsstijging afgesproken van gemiddeld (over 30 jaar) 2,4%. Zo is het bedrag ook in de begroting opgenomen. De vergoeding wordt aangepast op basis van de werkelijke cijfers zoals door het CBS bepaald. Soms zal dit hoger zijn, soms lager, maar over de looptijd zal het uitmiddelen.Voor het resultaat van Delfland betekent het wel dat er een marktgedreven fluctuatie inkomt, waarbij in het ene jaar een verlies genomen moet worden dat in andere jaren overblijft.	Hoog
12	Functionele mismatch van installaties	Waterketen	Door diverse oorzaken (verandering omgeving, ontwerpfouten, uitvoeringsfouten, bovenmatige slijtage) kan een installatie niet meer aan de prestatie-eisen voldoen. Dit kan aanleiding zijn voor een compleet herontwerp van de installatie. Dit geeft hoge kosten. Concreet voorbeeld voor dit soort risico's is nu RG Morsestraat met bijhorende persleiding. De huidige Morsestraatleiding en RG Morsestraat in Den Haag zijn in operationeel beheer en onderhoud van DSBV middels DBFO contract. Het gemaal kon nog vanwege een aantal restpunten in 2015 niet aan DEL overgedragen worden. Sinds de ombouw van het rioolgemaal Morsestraat in 2013 blijft ook de leiding vanwege het bouwjaar heel kwetsbaar en werkt het RG niet optimaal vanwege de DWA die lager is dan contractueel vastgelegd. Als de Morsestraatleiding klappt geeft dit de nodige commotie en economische schade. HHD is namelijk deels risicodrager omdat Delfland niet heeft ingestemd met een door DSBV gevraagde aanpassing. Na een aantal jaren van voorbereiding en studie is op 12 mei 2023 een aanbieding gedaan door RHDHV voor een projectvoorstel om gemaal Morsestraat en de persleiding naar Houtrust grondig te renoveren. De manier hoe dit uitgevoerd wordt is nog in discussie, er zijn 3 opties. Aandachtspunt is vooral de redundantie die er nu heel beperkt aanwezig is.	Hoog

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risiconiveau
13	Onvoldoende zoet water beschikbaar door droogte	Waterkwantiteit, Waterkwaliteit	Door extreme droogte / hoge verdamping is er te weinig Zoet Water beschikbaar om de functies in het gebied goed te faciliteren. Bij droogte moet dan (om het water op peil te houden), water worden ingelaten van onvoldoende kwaliteit. Dit kan tot (ecologische) schade leiden bij landbouw en natuur. Bij schutbeperkingen/sluiten sluizen ontstaat ook schade bij binnenvaart, recreatievaart en watergebonden bedrijven. Nadere toelichting: Delfland zet zich in om de van zoetwater afhankelijke functies zo lang als mogelijk te faciliteren, door het zorgen van voldoende water van voldoende kwaliteit. Bij droogte en een (dreigend) waterkort zal Delfland als eerste maatregel extra water aanvoeren en indien nodig inzetten op watervraag beperkende maatregelen, door toepassing van de wettelijke verdringingsreeks. De verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. Bij de verdeling van het water krijgt categorie 1 (stabiliteit keringen en onomkeerbare natuurschade) de meeste prioriteit, dan 2 (drinkwatervoorziening en energie (nu niet bij Delfland)), dan 3 (glastuinbouw) en dan 4 (overige functies en scheepvaart). Welke functie als eerste wordt gekort in categorie 4 is situatie-afhankelijk, waarbij effectiviteit en maatschappelijke/economische schade wordt meegenomen in de afweging. Bij Delfland wordt volgens dit kader als eerste de scheepvaart beperkt. Bij een worst-case situatie zal water worden ingelaten van onvoldoende kwaliteit (brakwater), voor peilhandhaving voor de waterveiligheid (categorie 1 verdringingsreeks). Bij het instellen van schutbeperkingen/sluiten sluizen ontstaat schade bij binnenvaart, recreatievaart en watergebonden bedrijven. Bij het inlaten van brak water zal schade ontstaan aan de aquatische ecologie, natuur, glastuinbouw, landbouw en stedelijk groen.	Hoog
14	Microverontreiningen bij bagger/grondwerken	Waterveiligheid, Waterkwantiteit	Delfland voert diverse grondwerken uit zoals het ophogen van waterkeringen en het baggeren van watergangen. In het ene geval voeren we grond van elders aan. In het andere geval verwerken we de grond langs de watergang of wordt het afgevoerd naar een depot. Deze grond of bagger kan microverontreiningen (zoals PFAS en chloride) bevatten (poly- en perfluoralkylstoffen) in een concentraties waardoor het afzetten van de grond (bij depots) gecompliceerder en duurder wordt.	Hoog
15	ICT Beschikbaarheid	Organisatie en bedrijfsvoering	Niet beschikbaar zijn (uitval) van ICT systemen of kritieke ICT infrastructuur componenten waardoor primaire en secundaire (ondersteunende) processen niet of slechts deels kunnen functioneren.	Hoog
16	Veroudering zuiveringsinstallaties	Waterketen	De afvalwaterzuiveringsinstallaties van Delfland zijn inmiddels van een zekere leeftijd. Hierdoor zijn meerdere deelinstallaties aan vervanging toe. Door de samenhang en complexiteit is dit een uitdaging. Tot vervanging is gerealiseerd, neemt de kans op uitval toe.	Hoog
17	Lange-termijn systeemeisen waterketen	Waterketen	De waterketen van Delfland bestaat uit een samenspel van afvalwatertransportgemalen, afvalwatertransportleidingen, afvalwaterzuiveringsinstallaties en effluentleidingen. Het complete systeem heeft zich historisch ontwikkeld. Daarbij zijn diverse keuzes gemaakt,	Hoog

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risiconiveau
			passend in de tijd. Het huidige systeem is behoorlijk belast, waarbij de mogelijkheden om in te spelen om toekomstige ontwikkelingen beperkt is. Hierdoor is er een aanzienlijk risico dat de huidige systemen niet passend zijn bij de toekomstige behoeftes. Dit zorgt voor 5 vormen van veroudering en druk op gewenste functies.	
18	Microverontreinigingen	Waterkwaliteit	Het aantreffen van een sterke verontreiniging van een niet genormeerde stof in water of waterbodem die (mogelijk) een negatief effect heeft op mens milieu.	Hoog
19	Geen afvoermogelijkheid HNP	Waterketen	AWZI HNP is gelegen in een polder. Voor de afvoer van effluent wordt gebruik gemaakt van een effluentgemaal en 2 transportleidingen om het effluent naar zee te brengen. Indien de afvoer gestremd wordt (door brand in het effluentgemaal, een persleidingbreuk of uitval van de wisselput) is er geen alternatieve afvoer (nooduitlaat) en risico op massale overstorten.	Hoog
20	Waterzuivering Vergulde Hand is in 2030 niet operationeel	Waterketen	Waterzuivering Vergulde Hand is in 2030 niet operationeel. Dit heeft zowel een impact op de bestaande zuivering de Groote Lucht, als op de doorlooptijd en kosten van het project WVH.	Medium
21	Pandemie	Bedrijfsvoering	Door pandemie kunnen medewerkers ziek worden met mogelijk gevolg voor continuïteit primaire processen (onderdeel risico Continuïteit organisatie, ID4) Landelijke lock-down maatregelen beperken dit gevaar, maar hebben bijeffecten: • Verlies productiviteit/effectiviteit/efficiëntie • Schade aan economie=> minder belastinginkomsten • Thuiswerken kan op termijn schadelijk zijn voor geestelijke en lichamelijke gezondheid	Medium

6. Overzicht Prestatie-indicatoren 2023-2029

In onderstaand overzicht zijn alle prestatie-indicatoren weergegeven per programmalijn.
Het jaar 2023 betreft de gerealiseerde waarden in 2023. Het jaar 2024 betreft de bijgestelde prognose uit de Burap 2024. De jaren 2025 tot en met 2029 betreffen ramingen van de streefwaarden.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Programmalijn waterkeringen							
Primaire waterkeringen (55 kilometer)	87%	92%	92%	92%	92%	92%	92%
Regionale waterkeringen (437 kilometer)	87%	73%	79%[10]	80%	82%	83%	85%
Polderkaden (170 km)	n.v.t.	n.v.t.	54%[11]	55%	56%	58%	60%
Programmalijn waterkwaliteit							
1) Zomergemiddelde stikstofgehalte Boezem Westland/Midden Delfland & Boezem Haaglanden/Schie	2,3 & 2,1 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l
2) ESF's: aantal verbeterstappen m.b.t. de 8 ESF's in de KRW-waterlichamen[12]	-2	6	8	9	9	0	0
3) Toxiciteit: percentage polders waar pesticiden niet tot een toxisch effect leiden[13]	-	0,15	0,3	0,5	1	1	1
Programmalijn waterkwantiteit							
Voldoet aan de omgevingswaarde (in hectare en in % van het totale oppervlak)	40.080 (98,70%)	40.200 (99,0%)	40.325 (99,3%)	40.450 (99,6%)	40.600 (100%)	40.600 (100%)	40.600 (100%)
Programmalijn waterketen							
Verwijderingsrendement stikstof	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%
Verwijderingsrendement fosfaat	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%
Programmalijn energie- en klimaatneutraal							
Energieneutraal	94,00%	97,62%	100,00%	100,00%	100,00%	100%	100%
Hoeveelheid broeikasgasuitstoot in tonnen C02 equivalent (Co2, methaan en lachgas)	6.550	58.350	57.750	57.550	53.500	50.000	45.000
Aandeel toegepaste secundaire en bio based materialen in GWW-projecten	5%	7%	10%	12%	15%	20%	25%
Programmalijn financiën							

[10] Op basis van het resultaat tweede toets ronde regionale waterkeringen.
[11] De polderkaden zijn in 2024 beoordeeld. Dit staat als prestatie-indicator voor het eerst in deze begroting.
[12] De prestatie-indicator ESF's (Ecologische Sleutelfactoren) is gebaseerd op het aantal benodigde verbeterstappen om de ecologie op orde te krijgen.
[13] Deze prestatie-indicator betreft een nieuwe PI.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Vrije kasstroom (in € 1 miljoen)	5,6	-39,8	-53,5	-43,3	-111,5	-130,3	-124,2
Netto-schuldquote (schuldpositie gedeeld door belastingopbrengsten)	195%	180%	175%	169%	189%	204%	215%
Kapitaallasten als % van de totale lasten	22%	21%	20%	19%	21%	22%	23%
Programmalijn informatievoorziening							
Mate van cyberweerbaarheid	-	13-16	16-18	16-18	16-18	16-18	16-18
Programmalijn regulering en dienstverlening							
De vergunningen worden binnen de wettelijke termijn van meestal 8 weken verstrekt	95%	95%	95%	95%	95%	95%	95%
Programmalijn communicatie							
Rapportcijfer voor het contact met het Hoogheemraadschap van Delfland[14]	*	7,5	8	8	8	8	8
Delfland wordt in toenemende mate geassocieerd als waterschap dat zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering[15]	*	0-meting	*	5% stijging t.o.v. 2024	*	5% stijging t.o.v. 2026	*
Programmalijn personeel							
Werkgeverschap[16]	8	n.v.t.	8	n.v.t.	8	n.v.t.	8
TRCF (de mate van veiligheid in de organisatie, uitgedrukt in het aantal ongelukken per miljoen gewerkte uren)[17]	2,5	2,3	2	2	1,8	1,8	1,6

[14] Is tweejaarlijks onderzoek.
[15] Sinds medio 2024 meten we de mate van tevredenheid met betrekking tot contact met Delfland continu.
[16] Voor werkgeverschap houden wij één keer per twee jaar een waterschapsbreed sectoraal medewerkersonderzoek
[17] TRCF (Total Recordable Case Frequency) = de mate van veiligheid in de organisatie uitgedrukt in het aantal ongelukken per miljoen gewerkte uren

7. Portefeuilles Dijkgraaf en Hoogheemraden Delfland 2023-2027

Waterketen	Waterveiligheid & Financiën	Waterkwantiteit	Waterkwaliteit	Dijkgraaf
Bestuursleden				
Robert Tieman 1e loco-dijkgraaf rtieman@hhdelfland.nl 06 - 50 09 31 00	**Peter Ouwendijk** 2e loco-dijkgraaf pouwendijk@hhdelfland.nl 06 - 20 60 28 82	**Manita Koop** 3e loco-dijkgraaf mkoop@hhdelfland.nl 06 - 20 97 25 00	**Stijn van Boxmeer** 4e loco-dijkgraaf svanboxmeer@hhdelfland.nl 06 - 50 09 98 48	**Piet-Hein Daverveldt** dijkgraaf pdaverveldt@hhdelfland.nl 06 - 15 07 83 37
Inhoudelijke taken & Projecten				
· Rioolwaterzuivering en slibverwerking · Grondstoffen · Realisatie Nieuwe Groote Lucht · Transitie waterketen en Richtlijn stedelijk afvalwater	· Planning-en-controlcyclus · Financieel beleid · Vastgoed · Waterkeringen inclusief kust · Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)	· Peilbeheer inclusief bijbehorende kunstwerken · Grondwater en bodemdaling · Cultureel erfgoed	· Ecologische en chemische waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water en overig water) · Zwemwater	· Algehele coördinatie, voorzitter VV en D&H · Bestuurlijke samenwerking & vernieuwing inclusief Bestuurlijk Ambtelijk Samenspel · Crisisbeheersing · Organisatie · Governance waterketen (toekomst PPS)
Coördinatie				
· Duurzaamheid en circulariteit	· Waterbewustzijn en gedrags-beïnvloeding · Nationaal en Provinciaal Programma Landelijk Gebied (NPLG/ZH-PLG)	· Klimaatadaptatie en hemelwater · Droogte en zoetwatervoorziening · Woningbouwopgave ZH 2030 · Drinkwaterbedrijven	· Biodiversiteit (flora en fauna, kroos, exoten) · Recreatief medegebruik inclusief vaarwegbeheer · Ruimtelijke puzzel ZH · Watervisie en ruimtelijke plannen · Internationaal · Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) Delflands Groen	· Digitale transformatie en cybersecurity · Innovatie · Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) · Waterschapsverordening · Waterbeheerprogramma · Subsidies · Communicatie en educatie
Bestuurlijke Netwerken				
· Commissie Waterketens en Emissies (CWE) · Netwerk Waterketen Delfland/ Rotterdamse Samenwerking in de Afvalwaterketen (NAD/ROSA) · Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking/ HVC · Regionale Energiestrategie (RES)	· Commissie Bestuurszaken, Communicatie & Financiën (CBCF) · Commissie Waterkeringen (CWK) · Regionale Belasting Groep (RBG) · Nederlandse Waterschapsbank · Aquon · Deltaprogramma Veiligheid	· Commissie Watersystemen (CWS) · Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie · Deltaprogramma Zoetwater · Bernissecommissie (zoetwatervoor-ziening) · Klimaatbestendige Wateraanvoervoor-ziening (KWA)	· Commissie Internationaal (CINTER) · Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) Rijn-West · Zuid-Hollands Landschap/ Natuur-monumenten/ Staatsbosbeheer · Glastuinbouw Nederland · Nationaal Park Hollandse Duinen · Regiegroep Bestuurlijke Watertafel	· Vereniging Zuid-Hollandse Water-schappen (VZHW) · Bestuurlijke Watertafel · Greenport · Waterschapshuis · Green Village · Valorisatieprogramma (VP) Delta
1e Aanspreekpunt Andere Overheden				
· Schiedam · Vlaardingen · Maassluis · Rotterdam	· Westland · Midden-Delfland	· Den Haag · Leidschendam-Voorburg · Rijswijk	· Delft · Pijnacker-Nootdorp · Lansingerland	· Provincie Zuid-Holland · Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Hoogheemraadschap van Delfland

Aan de leden van de verenigde vergadering

ONS KENMERK
2376740

DELFT
31 oktober 2024

ONDERWERP
Advies van de Auditcommissie (RC), aan de verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland, over de begroting 2025

Geachte leden,

De Auditcommissie heeft als doel het versterken van de controlerende en kaderstellende taak van de VV door het verstrekken van financieel-technisch advies aan de VV over de financiële jaarcyclus. De Auditcommissie heeft daarom op 31 oktober 2024 de begroting 2025 besproken. De Auditcommissie heeft het advies over de begroting vastgesteld en dat luidt als volgt: ***De Auditcommissie adviseert de Verenigde Vergadering de begroting 2025 vast te stellen, met inachtneming van de in deze notitie opgenomen opmerkingen én adviezen.***

De begroting is een belangrijk instrument voor de Verenigde Vergadering omdat het vaststellen van de begroting binnen het budgetrecht een essentieel sturingsinstrument is. De begroting is een kaderstellend document waarmee de Verenigde Vergadering financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waarbinnen het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden besluiten mag nemen. De begroting ziet er volledig uit en bevat een goede beschrijving van de plannen op de meeste beleidsterreinen. Het is een prettig leesbaar document dat goed aansluit bij het principe Klare Taal zoals door de VV is uitgesproken in de motie van 21 november 2019. Daarmee sluit de begroting 2025 aan bij de verwachting die de VV mag hebben van dit document.

De Auditcommissie ziet dat de opbouw van de begroting ook steeds beter wordt. Een voorbeeld is de inhoudelijke samenvatting en daarachter de visie op de financiën op langere termijn. Die visie op het meerjarenperspectief is prettig omdat hierin wordt aangegeven hoe wordt omgegaan met grote uitgaven waar Delfland op termijn mee te maken krijgt. De commissie adviseert de VV om met het college in gesprek te gaan over deze visie. De NSQ (netto schuldquote) blijft de komende jaren onder de 250%, wat een wens is die door de VV is uitgesproken. Ten aanzien van de herfinanciering van de schuldenlast is het belangrijk om een evenwichtige verdeling te maken tussen verschillende typen

leningen (lang- en kortlopend, vaste en variabele rente en aflossingsmogelijkheden).

De Auditcommissie merkt op dat de begroting (evenals andere P&C stukken) steeds omvangrijker wordt. Dat is enerzijds positief omdat daarmee de doelen en beoogde activiteiten uitgebreid beschreven worden, maar anderzijds wordt het daarmee ook een lijvig document, wat voor een flexibele organisatie lastiger te hanteren is. De Auditcommissie merkt hierbij op dat voor verschillende beleidsterreinen veel herhaald wordt vanuit de Kadernota.

Een belangrijk aandachtspunt is de vergroting van het verzamelkrediet waterketen (met 14,2 miljoen) en verzamelkrediet waterkeringen (met 17,8 miljoen). Hierbij merkt de Auditcommissie op dat een verdere toelichting hierop ontbreekt.

De prestatie indicatoren zijn een zeer goed instrument voor sturing op de beoogde doelen. Wij zijn blij dat deze op verschillende beleidsterreinen goed worden ingezet. De Auditcommissie is van mening dat het jammer is als PI’s verdwijnen omdat ze minder goed samenvallen met de begrotingscyclus (PI zwemwater). Zeker omdat PI’s ook ingezet worden voor ambities op lange termijn. Omdat het alweer enkele jaren geleden is dat PI’s door de VV als geheel bekeken zijn, zou het kunnen dat sommige PI’s minder relevant zijn geworden of dat er op beleidsterreinen nieuwe PI’s nodig zijn. Daarom adviseert de Auditcommissie om de VV opnieuw naar het totale pakket van PI’s te laten kijken.

Met vriendelijke groet,

De Auditcommissie:

Benjamin den Butter
Leendert Verheij
Ide Opdam
Maarten Jansen

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3167
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.01
Titel	Verordening watersysteemheffing 2025

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Verordening Watersysteemheffing Delfland 2025
Versienummer	1.0
Dossiernummer	3167
D&H datum	dinsdag 22 oktober 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Vast te stellen de Verordening Watersysteemheffing Delfland 2025.

2) Aanleiding

Voor het opleggen van de waterschapsbelastingen in 2025 zijn door de VV vastgestelde verordeningen benodigd. In de voorliggende verordening watersysteemheffing 2024 is de verordening 2024 als basis gehanteerd. Hierin zijn de tarieven geactualiseerd voor 2025 berekend overeenkomstig de opgestelde kostentoedelingsverordening o.b.v. de conceptbegroting 2025.
Na vaststelling wordt de verordening 2025 verstrekt aan de RBG, de gemeenschappelijke regeling die voor Delfland de heffing en inning van de belastingen uitvoert.

3) Beoogd effect

Correcte verordening watersysteemheffing die in werking treedt met ingang van 1 januari 2025.

4) Kernboodschap

Het vaststellen van de belastingverordening voor de watersysteemheffing 2025 met daarin opgenomen de tarieven op basis waarvan de RBG, de gemeenschappelijke regeling die voor Delfland de heffing en inning verricht, haar werkzaamheden voor Delfland kan uitvoeren.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Bij besluit van de Verenigde Vergadering van 28 november 2024 is de verordening voor de watersysteemheffing 2024 vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

Waterschapswet:
- Artikel 110: bevoegdheid van het algemeen bestuur tot het vaststellen van een belastingverordening.
- Artikelen 117, 118, 119: omschrijving en uitwerking watersysteemheffing.

Omgevingswet:
- Artikel 2.17

Algemene wet bestuursrecht:
- Artikel 3.40: een besluit treedt niet in werking voordat het bekend is gemaakt.
- Artikel 3.42: het besluit wordt gepubliceerd

Bekendmakingswet:
- Artikel 6: bekendmaking in Waterschapsblad

Dossiernummer: 3167

Inspraakverordening Delfland 2011:
- artikel 2.1.

7) Financiën

Met vaststelling van de nieuwe verordening vindt de belastingheffing met ingang van 2025 plaats op basis van de bij de begroting 2025 vastgestelde tarieven.
De vaststelling van de verordening zelf heeft geen financiële gevolgen, het is de uitkomst van andere besluiten namelijk de vastgestelde kostentoedelingsverordening 2022, de kostenverdeling 2023 en de begroting 2025.

De oude tarieven van 2024 en de nieuwe tarieven voor 2025 zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Tarieven watersysteemheffing	2024	2025
Heffing ingezetenen per huishouden	€ 133,39	€ 134,94
Heffing gebouwd in proc. economische waarde	0,0241%	0,0267%
Heffing ongebouwd per ha.	€ 96,26	€ 97,87
Heffing ongebouwd per ha. (wegen)	€ 481,30	€ 489,35
Heffing natuur per ha.	€ 4,53	€ 4,60

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Risico: Zolang de Verenigde Vergadering de verordening niet heeft vastgesteld, kunnen geen nieuwe tarieven worden gehanteerd.
Beheersmaatregel: verordening tijdig ter vaststelling voorleggen.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

N.v.t.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Op grond van artikel 6 van de Bekendmakingswet wordt het besluit van de VV tot vaststelling van een verordening bekendgemaakt in het elektronisch Waterschapsblad door plaatsing van de integrale tekst van die verordening.

14) Bevoegd orgaan

De VV om de belastingverordening vast te stellen op grond van artikel 110 van de Waterschapswet.
D&H ter voorbereiding van de besluiten van de VV op grond van artikel 84 lid 2 van de Waterschapswet.

Dossiernummer: 3167

15) Toelichting

De verordening is:
1. gebaseerd op de modelverordening van de Unie van Waterschappen;
2. aangepast aan de situatie bij Delfland.

In de nieuwe verordening watersysteemheffing zijn de volgende wijzigingen verwerkt ten opzichte van die uit 2024:
1. De tarieven voor 2025 zijn opgenomen (art. 4, 6, 8 en 10);
2. De naam van de verordening wordt voorzien van het jaartal 2025;
3. De grens voor automatische incasso is opgetrokken van € 5.000 naar € 15.000 (artikel 16, lid 2).

Inspraak is alleen zinvol als er bij vaststelling van de Verordening keuzevrijheid is waarbij rekening gehouden kan worden met de zienswijzen van belanghebbenden en dat is hier niet het geval.
De onderbouwing dat inspraak op de belastingverordeningen niet zinvol is, blijkt uit de relatie kostentoedelingsverordening, begroting en belastingverordening:
a. Uit de vastgestelde begroting volgt welke belastinginkomsten Delfland in 2025 nodig heeft;
b. Uit de vastgestelde kostentoedelingsverordening volgt op welke wijze de belastingen over de verschillende categorieën worden verdeeld;
c. In de belastingverordening worden de belastbare feiten, belastingplichtigen, heffingsmaatstaven evenals de uit a. en b. voortvloeiende tarieven vastgelegd.

De tarieven in de Verordening watersysteemheffing Delfland 2025, vloeien dus voort uit eerdere besluiten.

Met de vaststelling van de verordening 2025 wordt bepaald dat de verordening 2024 wordt ingetrokken per 1 januari 2025 met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Zie artikel 19 van de verordening.

16) Bijlagen

n.v.t.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Verordening Watersysteemheffing Delfland 2025
Dossiernummer	3167

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 22 oktober 2024, dossiernummer 3167;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Overwegende dat:
De tarieven die voor de watersysteemheffing worden gehanteerd, gebaseerd zijn op de begroting 2025.
Voor de watersysteemheffing vanaf 1 januari 2025 een nieuwe verordening nodig is.

Gelet op:
Waterschapswet:
- artikel 110: bevoegdheid van het algemeen bestuur tot het vaststellen van een belastingverordening.
- artikelen 117, 118, 119: omschrijving en uitwerking watersysteemheffing.
Omgevingswet: artikel 2.17
Algemene wet bestuursrecht:
- artikel 3.40: een besluit treedt niet in werking voordat het bekend is gemaakt.
- artikel 3.42: het besluit wordt gepubliceerd
Bekendmakingswet: artikel 6: bekendmaking in Waterschapsblad
Inspraakverordening Delfland 2011: artikel 2.1

Besluit:

Vast te stellen de Verordening Watersysteemheffing Delfland 2025:

Verordening Watersysteemheffing Delfland 2025

Hoofdstuk I Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Deze verordening verstaat onder:
a. ingezetene: degene die blijkens de basisregistratie personen bij het begin van het kalenderjaar woonplaats heeft in het gebied van het Hoogheemraadschap van Delfland en die aldaar gebruik heeft van woonruimte, met dien verstande dat gebruik van woonruimte door de leden van een gezamenlijke huishouding wordt aangemerkt als gebruik door een lid van dat huishouden, dat wordt aangewezen door de in artikel 123, derde lid, onderdeel b, van de Waterschapswet bedoelde ambtenaar van het waterschap;
b. heffingsambtenaar belast met de heffing: de krachtens de Gemeenschappelijke regeling Regionale Belasting Groep aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet;
c. invorderingsambtenaar belast met de invordering: de krachtens de Gemeenschappelijke regeling Regionale Belasting Groep aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel b, van de Waterschapswet;
d. woonruimte: een ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid en waarvan de delen blijkens de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk in gebruik te worden gegeven;
e. kostentoedelingsverordening: de verordening van het waterschap, bedoeld in artikel 120, eerste lid, eerste volzin, van de Waterschapswet;
f. buitendijks gelegen onroerende zaken: onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen;
g. waterbergingsgebieden: gebieden die integraal onderdeel uitmaken van het watersysteem en periodiek vanuit het oppervlaktesysteem kunnen overstromen, en daartoe ruimtelijk zijn bestemd en als zodanig in de legger van het waterschap zijn opgenomen;
h. bemalen gebieden: delen van het waterschapsgebied die niet vrij afwateren en delen van het waterschapsgebied waarin uit de lagergelegen gebieden water wordt opgemalen;
i. glasopstand: constructie van staand glas of staande constructie van met glas overeenkomend materiaal die bedrijfsmatig wordt aangewend voor de teelt of kweek van gewassen;
j. natuurterreinen: ongebouwde onroerende zaken waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Onder natuurterreinen worden mede verstaan bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare;
k. ongebouwde onroerende zaken: ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn;
l. gebied van het waterschap: het gebied dat is aangegeven op de bij het provinciaal reglement behorende kaart waarin de zorg voor het watersysteem aan het waterschap is opgedragen;
m. de heffing: de watersysteemheffing genoemd in artikel 117, eerste lid, Waterschapswet;
n. verharde openbare weg: de rijbaan van een weg en delen van het kadastraal perceel die dienstbaar zijn aan het verkeer over de weg en verhard zijn;
o. het waterschap: het Hoogheemraadschap van Delfland;
p. heffingplichtige: de natuurlijke persoon of rechtspersoon onderworpen aan de heffing.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplichtigen

1. Als dekking van de kosten die zijn verbonden aan de zorg voor het watersysteem wordt onder de naam ‘watersysteemheffing’ een directe belasting geheven.
2. De in het eerste lid bedoelde watersysteemheffing wordt geheven van hen die:
a. ingezetenen zijn als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, met dien verstande dat gebruik van woonruimte door de leden van een gezamenlijke huishouding wordt aangemerkt als gebruik door een door de heffingsambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden;
b. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap;
c. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van natuurterreinen in het gebied van het waterschap;

d. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van gebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap.
3. Heffing plichtig in de zin van het tweede lid, onderdelen b, c en d, is degene die bij het begin van het kalenderjaar als rechthebbende in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen rechthebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.
4. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdelen b, c en d, is heffing plichtig de:
a. beperkt gerechtigde en niet de eigenaar, ingeval de onroerende zaak is onderworpen aan het recht van beklemming, van erfpacht, van opstal of van vruchtgebruik;
b. eigenaar voor wat betreft het recht van opstal, indien dat recht uitsluitend is gevestigd ten behoeve van de aanleg of het onderhoud, dan wel ten behoeve van de aanleg en het onderhoud, van ondergrondse dan wel bovengrondse leidingen.
5. Indien de onroerende zaak is onderworpen aan beperkte rechten als bedoeld in het vorige artikellid, heeft voor de heffingsplicht:
a. de vruchtgebruiker voorrang boven zowel de opstaller als de erfpachter, onderscheidenlijk de beklemde meier,
b. de opstaller voorrang boven de erfpachter, onderscheidenlijk de beklemde meier.

Artikel 3 Heffingsmaatstaf
Voor de heffing geldt als heffingsmaatstaf:
a. ter zake van ingezetenen: de woonruimte,
b. ter zake van ongebouwde onroerende zaken en ter zake van natuurterreinen: de oppervlakte van de onroerende zaak, uitgedrukt in een aantal hectaren of een gedeelte daarvan,
c. ter zake van gebouwde onroerende zaken: de waarde die voor het kalenderjaar voor de onroerende zaak wordt bepaald op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken.

Hoofdstuk II Watersysteemheffing ingezetenen

Artikel 4 Tarief ingezetenen
Met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Delfland 2022 bedraagt het tarief van de watersysteemheffing voor de categorie ingezetenen € 134,94 per woonruimte.

Hoofdstuk III Watersysteemheffing ongebouwde onroerende zaken

Artikel 5 Belastingobject
1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, lid 2, onderdeel b en artikel 9, derde lid van deze verordening, wordt als één ongebouwde onroerende zaak aangemerkt een kadastraal perceel of een gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten:
a. hetgeen ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid, wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak,
b. een natuurterrein.
2. Voor de heffing worden openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken, alsmede waterverdedigingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning, aangemerkt als ongebouwde onroerende zaken.

Artikel 6 Tarief ongebouwde onroerende zaken
1. Met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Delfland 2022, bedraagt het tarief van de heffing voor ongebouwde onroerende zaken € 97,87 per hectare.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid en met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in artikel 4 van de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Delfland 2022, bedraagt het tarief voor verharde openbare wegen € 489,35 per hectare.

Hoofdstuk IV Watersysteemheffing natuurterreinen

Artikel 7 Belastingobject
Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, tweede lid, onderdeel c van deze verordening, wordt als één natuurterrein aangemerkt een kadastraal perceel of gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten:
a. hetgeen ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak,
b. hetgeen ingevolge artikel 5 wordt aangemerkt als een ongebouwde onroerende zaak.

Artikel 8 Tarief natuurterreinen
Met inachtneming dienaangaande van het bepaalde in de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Delfland 2022, bedraagt het tarief van de heffing voor natuurterreinen € 4,60 per hectare.

Hoofdstuk V Watersysteemheffing gebouwde onroerende zaken

Artikel 9 Belastingobject
1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, tweede lid, onderdeel d van deze verordening, wordt als één gebouwde onroerende zaak aangemerkt:
a. een gebouwd eigendom,
b. een gedeelte van een gebouwd eigendom dat blijkens zijn indeling is bestemd om als een afzonderlijk geheel te worden gebruikt,
c. een samenstel van twee of meer van de in onderdeel a bedoelde gebouwde eigendommen of van in onderdeel b bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren,
d. het binnen het gebied van een gemeente gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde eigendom, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte of van een in onderdeel c bedoeld samenstel,
e. het binnen het gebied van het waterschap gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde eigendom, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte, van een in onderdeel c bedoeld samenstel of van een in onderdeel d bedoeld deel.
2. Voor de toepassing van het eerste lid maken de ongebouwde eigendommen voor zover die een samenstel vormen met een gebouwd eigendom als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a tot en met e, deel uit van de gebouwde onroerende zaak.
3. In afwijking van het bepaalde in het vorige artikellid maken de ongebouwde eigendommen, voor zover de waarde daarvan bij de waardebepaling op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken op basis van het bepaalde krachtens artikel 18, vierde lid, van die wet buiten aanmerking wordt gelaten, geen deel uit van de gebouwde onroerende zaak.

Artikel 10 Tarief
Met inachtneming dienaangaande van het bepaalde in de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Delfland 2022, bedraagt het tarief van de heffing voor gebouwde onroerende zaken 0,0267% van de heffingsmaatstaf als bedoeld in artikel 3, onderdeel c van deze verordening.

Hoofdstuk VI Heffing en invordering

Artikel 11 Belastingjaar
Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 12 Wijze van heffing
De heffing wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 13 Tenaamstelling en invordering belastingaanslag bij meer belastingplichtigen
1. Indien ter zake van hetzelfde voorwerp van de belasting of hetzelfde belastbare feit twee of meer personen belastingplichtig zijn, stelt de heffingsambtenaar de aanslag ten name van een van hen.

2. Indien de belastingplicht, bedoeld in het eerste lid, voortvloeit uit het genot van een onroerende zaak krachtens eigendom, bezit of beperkt recht en de aanslag ten name van een van de belastingplichtigen is gesteld, kan de invorderingsambtenaar de belastingaanslag op de gehele onroerende zaak verhalen op degene op wiens naam de aanslag ingevolge het eerste lid is gesteld, zonder rekening te houden met de rechten van de overige belastingplichtigen.

Artikel 14 Niet opleggen van aanslagen
1. Belastingaanslagen van minder dan € 5,00 worden niet opgelegd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt het totaal van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen als één aanslag aangemerkt.

Artikel 15 Vrijstellingen
1. De heffing wordt niet geheven ter zake van:
a. ongebouwde onroerende zaken of natuurterreinen waarvan het Hoogheemraadschap van Delfland genot hebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is,
b. ongebouwde gronden behorende tot het strand en de buitenduinen als bedoeld in de legger van de zeewering,
c. ongebouwde gronden behorende tot de Delflandsedijk als bedoeld in de legger van de Delflandsedijk en de binnenwaterkering als bedoeld in de legger Binnenwaterkering, landscheidingen, boezem- en polderkaden en waterscheidingen,
d. wateren als zodanig in de basisregistratie kadaster vermeld en behorende tot Delflands boezem.
2. De watersysteemheffing gebouwde onroerende zaken wordt niet geheven ter zake van:
a. straatmeubilair, waaronder alle zodanige gebouwde eigendommen - niet zijnde gebouwen- worden begrepen die zijn geplaatst ten gerieve of in het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van een in het waterschapsgebied gelegen gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken, abri's, hekken en palen,
b. gebouwde onroerende zaken waarvan het Hoogheemraadschap van Delfland genot hebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 16 Invorderingstermijnen
1. De belastingaanslag bedoeld in artikel 2 het tweede lid, onderdelen a, b, c en d is invorderbaar twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan de aanslag, indien deze het bedrag van € 15.000,00 niet te boven gaat, op verzoek van de belastingschuldige door middel van automatische incasso worden ingevorderd in maximaal 10 gelijke maandelijkse termijnen. De eerste termijn vervalt een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Het minimum termijnbedrag bij automatische incasso bedraagt € 15,00.

Artikel 17 Kwijtschelding
Van de watersysteemheffing natuurterreinen, de watersysteemheffing ongebouwd en de watersysteemheffing gebouwd wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 18 Nadere regels
Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de heffing.

Artikel 19 Inwerkingtreding, citeertitel en intrekking huidige verordening
1. De "Verordening watersysteemheffing Delfland 2024" wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2025 met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening, die kan worden aangehaald als "Verordening Watersysteemheffing Delfland 2025", treedt in werking na bekendmaking, doch niet eerder dan 1 januari 2025.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 3167

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3166
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.02
Titel	Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing 2025

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Verordening zuiveringsheffing Delfland 2025 en Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2025
Versienummer	1.0
Dossiernummer	3166
D&H datum	dinsdag 22 oktober 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Vast te stellen:
1. de Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2025 en
2. de Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2025.

2) Aanleiding

Voor het opleggen van de waterschapsbelastingen in 2025 zijn door de VV vastgestelde verordeningen 2025 benodigd. In de voorliggende verordening zuiveringsheffing 2025 en verontreinigingsheffing 2025 zijn de verordeningen 2024 als basis gehanteerd.
Na vaststelling worden de verordeningen 2025 verstrekt aan de RBG, de gemeenschappelijke regeling die voor Delfland de heffing en inning van de belastingen uitvoert.

3) Beoogd effect

Correcte verordeningen zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing die in werking treden met ingang van 1 januari 2025.

4) Kernboodschap

Het vaststellen van de belastingverordening voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing 2025 met daarin opgenomen de tarieven op basis waarvan de RBG, de gemeenschappelijke regeling die voor Delfland de heffing en inning verricht, haar werkzaamheden voor Delfland kan uitvoeren.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Bij besluit van de Verenigde Vergadering van 30 november 2023 zijn de verordening voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing 2024 vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

Waterwet:
- artikel 7.2 en volgende voor de uitwerking van de verontreinigingsheffing
Waterschapswet:
- Artikel 110: bevoegdheid van het algemeen bestuur tot het vaststellen van een belastingverordening.
- Artikelen 122c tot en met 122l: omschrijving en uitwerking zuiveringsheffing.
Algemene wet bestuursrecht:
- Artikel 3.40: een besluit treedt niet in werking voordat het bekend is gemaakt.
- Artikel 3.42: het besluit wordt gepubliceerd
Bekendmakingswet:

- Artikel 6: bekendmaking in Waterschapsblad
Waterschapsbesluit:
- artikel 6.12.
Omgevingswet:
- artikel 2.17
Inspraakverordening Delfland 2011:
- artikel 2.1.

7) Financiën

Met de vaststelling van de verordeningen vindt de belastingheffing 2025 plaats op basis van het bij de begroting 2025 vastgestelde tarief.
De nieuwe verordening zelf heeft geen financiële gevolgen, het is de uitkomst van andere besluiten namelijk de vastgestelde kostentoedelingsverordening 2022, de kostenverdeling 2023 en de begroting 2025.

Het oude tarief van 2024 en het nieuwe tarief voor 2025 zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Tarief verontreinigingsheffing en zuiveringsheffing	2024	2025
Verontreinigingsheffing per vervuilingseenheid/zuiveringsheffing woningen en bedrijven per vervuilingseenheid	€ 106,04	€ 107,55

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Risico: Zolang de Verenigde Vergadering de verordeningen niet heeft vastgesteld, kan geen nieuw tarief worden gehanteerd.
Beheersmaatregel: verordening tijdig ter vaststelling voorleggen.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

N.v.t.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Op grond van artikel 6 van de Bekendmakingswet wordt het besluit van de VV tot vaststelling van een verordening bekendgemaakt in het elektronisch Waterschapsblad door plaatsing van de integrale tekst van die verordening. De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het kantoor van het Hoogheemraadschap op Phoenixstraat 32 te Delft.

Dossiernummer: 3166

14) Bevoegd orgaan

De VV om de belastingverordeningen vast te stellen op grond van artikel 110 van de Waterschapswet.
D&H ter voorbereiding van de besluiten van de VV op grond van artikel 84 lid 2 van de Waterschapswet.

15) Toelichting

De verordeningen zijn:
1. gebaseerd op de modelverordening van de Unie van Waterschappen;
2. aangepast aan de situatie bij Delfland.

In de nieuwe verordening zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing zijn de volgende wijzigingen verwerkt ten opzichte van die uit 2024:
1. De tarieven voor 2025 zijn opgenomen (art. 19 en 20 voor verontreinigingsheffing resp. zuiveringsheffing);
2. De namen van de verordeningen worden voorzien van het jaartal 2025;
3. De grens voor automatische incasso is opgetrokken van € 5.000 naar € 15.000 (artikel 21, lid 3 in de verordening zuiveringsheffing en artikel 20, lid 3 in de verordening verontreinigingsheffing).

Het tarief zelf (€ 107,55) is aangepast (art. 20 zuiveringsheffing resp. art. 19 verontreinigingsheffing).

Inspraak is alleen zinvol als er bij vaststelling van de Verordening keuzevrijheid is waarbij rekening gehouden kan worden met de zienswijzen van belanghebbenden en dat is hier niet het geval.
De onderbouwing dat inspraak op de belastingverordeningen niet zinvol is, blijkt uit de relatie kostentoedelingsverordening, begroting en belastingverordening:
a. Uit de vastgestelde begroting volgt welke belastinginkomsten Delfland in 2025 nodig heeft;
b. In de belastingverordening worden de belastbare feiten, belastingplichtigen, heffingsmaatstaven evenals de uit a. en b. voortvloeiende tarieven vastgelegd.

Zowel het tarief in de Verordening zuiveringsheffing Delfland 2025 als in de Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2025, vloeit dus voort uit eerdere besluiten.

Met de vaststelling van de verordeningen 2025 wordt bepaald dat zowel de verordening zuiveringsheffing als de verordening verontreinigingsheffing 2025 worden ingetrokken per 1 januari 2025 met dien verstande dat zij van toepassing blijven op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Zie artikel 24 en artikel 23 van respectieve verordeningen.

16) Bijlagen

N.v.t.

Onderwerp	Verordening zuiveringsheffing Delfland 2025 en Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2025
Dossiernummer	3166

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 22 oktober 2024, dossiernummer 3166;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Overwegende dat:
Het tarief dat voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing wordt gehanteerd, gebaseerd is op de begroting 2025.
Voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing vanaf 1 januari 2025 een nieuwe verordening nodig is.

Gelet op:
Waterwet: artikel 7.2 en volgende voor de uitwerking van de verontreinigingsheffing
Waterschapswet: Artikel 110: bevoegdheid van het algemeen bestuur tot het vaststellen van een belastingverordening.
Artikelen 122c tot en met 122l: omschrijving en uitwerking zuiveringsheffing.
Algemene wet bestuursrecht:
- artikel 3.40: een besluit treedt niet in werking voordat het bekend is gemaakt.
- artikel 3.42: het besluit wordt gepubliceerd
Bekendmakingswet:
- artikel 6: bekendmaking in Waterschapsblad
Waterschapsbesluit: artikel 6.12.
Omgevingswet: artikel 2.17
Inspraakverordening Delfland 2011: artikel 2.1

Besluit:

1. Vast te stellen de Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2025

1. Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2025

Artikel 1 Begripsbepalingen
Deze verordening verstaat onder:
a. zuivering technisch werk: een werk voor het zuiveren van afvalwater of het transport van afvalwater;
b. riolering: een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast;
c. afvoeren: het brengen van stoffen op een riolering of op een zuivering technisch werk in beheer bij een waterschap;
d. stoffen: de stoffen genoemd in artikel 8 van deze verordening;
e. afvalwater: afvalwater als bedoeld in artikel 2.17 van de Omgevingswet;
f. drinkwater: drinkwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
g. drinkwaterbedrijf: drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
h. woonruimte: een ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid en waarvan de delen blijkens de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk in gebruik te worden gegeven;
i. bedrijfsruimte: een naar zijn aard en inrichting als afzonderlijk geheel te beschouwen ruimte of terrein, niet zijnde een woonruimte, een zuivering technisch werk of een riolering;
j. ingenomen water: geleverd drink– en industriewater en warm tapwater, onttrokken grond– en oppervlaktewater en opgevangen hemelwater;
k. warm tapwater: warm tapwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
l. de heffingsambtenaar: de door het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling De Regionale Belasting Groep aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet,
m. het waterschap: het Hoogheemraadschap van Delfland.
n. heffingplichtige: de natuurlijke persoon of rechtspersoon onderworpen aan de heffing.

Artikel 2 Bijlagen
Bij deze verordening behoren de volgende bijlagen:
a. bijlage I: voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening;
b. bijlage II: tabel afvalwatercoëfficiënten, zoals opgenomen in artikel 122k, derde lid, van de Waterschapswet;
c. De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het kantoor van het waterschap aan de Phoenixstraat 32 te Delft.

Artikel 3 Belastbaar feit en heffingsplicht
1. Als dekking van de kosten die zijn verbonden aan de behartiging van de taak inzake het zuiveren van afvalwater, wordt onder de naam zuiveringsheffing een directe belasting geheven ter zake van direct of indirect afvoeren op een zuivering technisch werk.
2. Aan de heffing worden onderworpen:
   a. ter zake het afvoeren vanuit een woonruimte of een bedrijfsruimte: degene die het gebruik heeft van die ruimte,
   b. ter zake het afvoeren anders dan bedoeld onder a: degene die afvoert.
3. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdeel a, is heffing plichtig:
   a. in geval van gebruik van een woonruimte door de leden van een huishouden: degene die door de ambtenaar belast met de heffing is aangewezen;
   b. in geval van gebruik door degene aan wie een deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven: degene die dat deel in gebruik heeft gegeven met dien verstande dat degene die het deel in gebruik heeft gegeven, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
   c. in geval van het voor volgtijdig gebruik ter beschikking stellen van een woonruimte of bedrijfsruimte: degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld, met dien verstande dat degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie de ruimte ter beschikking is gesteld.

4. Indien stoffen met behulp van een riolering worden afgevoerd, is degene bij wie die riolering in beheer is, slechts voor die stoffen die de beheerder zelf op de riolering heeft gebracht aan een heffing onderworpen.
5. Het afvoeren door het Hoogheemraadschap van Delfland is vrijgesteld van de heffing.

Artikel 4 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsevenredigheid
1. De heffing ter zake van woonruimten en van bedrijfsruimten als bedoeld in artikel 17 is verschuldigd bij het begin van het heffingsjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de heffingsplicht.
2. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht als bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar aanvangt, is de heffing verschuldigd naar rato van het aantal kalenderdagen dat in het heffingsjaar nog overblijft. De dag van inschrijving in de basisregistratie personen geldt in dat geval als de datum waarop de heffingsplicht aanvangt.
3. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing naar rato van het aantal kalenderdagen dat in het heffingsjaar nog overblijft. De dag vóór die van uitschrijving uit de basisregistratie personen geldt in dat geval als de datum waarop de heffingsplicht eindigt.
4. Indien de heffingsplicht voor woonruimten is beëindigd na de dagtekening van de aanslag, kan de heffingplichtige een aanvraag tot ontheffing indienen bij de heffingsambtenaar.
5. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien de heffingplichtige het gebruik van de woonruimte beëindigt en direct aansluitend het gebruik krijgt van een woonruimte van waaruit eveneens wordt afgevoerd.

Artikel 5 Heffingsjaar
Het heffingsjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 6 Verzoek tot het doen van aangifte
Met betrekking tot de zuiveringsheffing geheven van gebruikers van bedrijfsruimten, wordt de uitnodiging tot het doen van aangifte gedaan door:
a. het uitreiken of toezenden van een aangiftebiljet;
b. het uitreiken of toezenden van een aangiftebrief waarin wordt verzocht om aangifte te doen op de wijze als bedoeld in artikel 7.

Artikel 7 Wijze van aangifte
Het doen van aangifte geschiedt door:
a. het inleveren of toezenden van het aangiftebiljet met de daarbij gevraagde bescheiden;
b. het op elektronische wijze toezenden van de door de betreffende programmatuur gevraagde gegevens.

Artikel 8 Grondslag en heffingsmaatstaf
1. Voor de heffing bedoeld in artikel 3 geldt als grondslag de hoeveelheid en de hoedanigheid van de stoffen die in een kalenderjaar worden afgevoerd.
2. Voor de heffing geldt als heffingsmaatstaf de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden afgevoerd. De vervuilingswaarde wordt uitgedrukt in vervuilings-eenheden.
3. Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot zuurstofbindende stoffen wordt bepaald op basis van de som van het chemisch zuurstofverbruik en het zuurstofverbruik door omzetting van stikstofverbindingen, zoals voorgeschreven in Bijlage I van deze verordening. Eén vervuilingseenheid vertegenwoordigt met betrekking tot zuurstofbindende stoffen een verbruik in het heffingsjaar van 54,8 kilogram zuurstof.
4. Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot de stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver, zink, arseen, kwik, cadmium, chloride, sulfaat en fosfor wordt bepaald op basis van de afgevoerde gewichtshoeveelheden, zoals voorgeschreven in Bijlage I van deze verordening. Eén vervuilingseenheid vertegenwoordigt een in het heffingsjaar afgevoerde gewichtshoeveelheid van:

1. 1,00 kilogram van de stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink,
2. 0,100 kilogram van de stoffen arseen, cadmium en kwik,
3. 650 kilogram van de stoffen chloride en sulfaat,
4. 20 kilogram van de stof fosfor.

5. De stoffen zilver, chloride, sulfaat en fosfor worden niet aan de heffing onderworpen.

Artikel 9 Meting, bemonstering en analyse

1. Het aantal vervuilingseenheden van zuurstofbindende en andere stoffen wordt berekend met behulp van door meting, bemonstering en analyse verkregen gegevens. De meting, bemonstering, analyse en berekening geschieden met in achtneming van de in Bijlage I opgenomen voorschriften.
2. De in het eerste lid bedoelde meting, bemonstering en analyse geschieden ieder etmaal van het heffingsjaar, behoudens het bepaalde in artikel 10.
3. De meting, bemonstering en analyse geschieden zodanig dat:
   a. de gemeten hoeveelheid afvalwater niet meer dan 7,5% afwijkt van de werkelijke hoeveelheid afvalwater;
   b. het verkregen monster representatief is voor de totale hoeveelheid stoffen die gedurende de bemonsteringsperiode vanuit het bedrijf of het bedrijfsonderdeel wordt afgevoerd.
4. De heffingplichtige brengt de wijze van meting en bemonstering met een beschrijving van de daarvoor te gebruiken apparatuur voor aanvang van het heffingsjaar ter kennis van de heffingsambtenaar. Indien het gebruik van de apparatuur in de loop van het heffingsjaar aanvangt of wijzigt, dan wordt dit vóór de ingebruikname of de wijziging ter kennis van de heffingsambtenaar.
5. De heffingsambtenaar:
   a. kan ambtshalve bepalen dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van één of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien deze aannemelijk maakt dat dit noodzakelijk is ter voldoening aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b;
   b. beslist op aanvraag van de heffingplichtige, dat meting en bemonstering kunnen geschieden in afwijking van een of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat daarbij wordt voldaan aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b;
   c. beslist op aanvraag van de heffingplichtige, dat kan worden afgeweken van de in Bijlage I, onderdeel B, opgenomen analysevoorschriften, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de nauwkeurigheid van de uitkomsten van de analyse hierdoor niet wordt beïnvloed;
   d. kan omtrent de afwijkingen als bedoeld in de onderdelen a, b en c nadere voorschriften geven.
6. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing, bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
   a. de voorschriften van Bijlage I, onderdelen A en B, waarvan wordt afgeweken;
   b. de afwijkingen bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c;
   c. de nadere voorschriften bedoeld in het vijfde lid, onderdeel d;
   d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
7. De heffingsambtenaar is bevoegd twee of meer ingevolge het vijfde lid genomen beschikkingen, die betrekking hebben op hetzelfde bedrijf of hetzelfde bedrijfsonderdeel, in één geschrift te verenigen.
8. De heffingsambtenaar kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de afgevoerde, respectievelijk af te voeren stoffen, de desbetreffende beschikkingen, bedoeld in het vijfde lid, ambtshalve wijzigen of intrekken in verband met het bepaalde in het eerste lid en het derde lid.

Artikel 10 Beperkte meting, bemonstering en analyse

1. Op aanvraag van de heffingplichtige, die aannemelijk maakt dat voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden kan worden volstaan met gegevens welke met behulp van meting, bemonstering en analyse in een beperkt aantal etmalen zijn verkregen, besluit de heffingsambtenaar dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van het bepaalde

in artikel 9, tweede lid. Het besluit op aanvraag wordt genomen bij een voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
a. een opgave van de afvalwaterstromen en de stoffen welke in het onderzoek dienen te worden betrokken;
b. de tijdvakken waarin meting en bemonstering geschieden, hetzij ieder etmaal van die tijdvakken, hetzij één of meer daartoe aangewezen etmalen daarvan;
c. de wijze waarop de op de voet van letter b verkregen uitkomsten worden herleid tot het aantal vervuilingseenheden over een aldaar bedoeld tijdvak, onderscheidenlijk over het heffingsjaar;
d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.

2. De heffingsambtenaar kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de afgevoerde, respectievelijk af te voeren stoffen, de desbetreffende beschikking, bedoeld in het eerste lid, ambtshalve wijzigen of intrekken, indien toepassing van berekeningsvoorschrift C.2 van onderdeel C van Bijlage I leidt tot een ander aantal etmalen dan in die beschikking is opgenomen.
3. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing, bedoeld in het tweede lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking.

Artikel 11 Hoedanigheidscorrectie

1. Indien de uitkomst van de methode tot bepaling van het chemisch zuurstofverbruik bedoeld in artikel 8 in belangrijke mate is beïnvloed door biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen, wordt op aanvraag van de heffingplichtige op die uitkomst een correctie toegepast.
2. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing als bedoeld in het eerste lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:

a. de wijze van berekening van de correctie;
b. de hoeveelheid en samenstelling van het afvalwater waarop de correctie van toepassing is;
c. de frequentie en de wijze van onderzoek met betrekking tot meting, bemonstering en analyse;
d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.

Artikel 12 Tabel afvalwatercoëfficiënten

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 9, eerste lid, kan het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan worden vastgesteld met behulp van de in Bijlage II van deze verordening opgenomen tabel afvalwatercoëfficiënten, indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar 1.000 of minder bedraagt en dit aantal aan de hand van de hoeveelheid ingenomen water kan worden bepaald.
2. Het aantal vervuilingseenheden als bedoeld in het eerste lid wordt berekend volgens de formule A x B, waarbij:
A = het aantal m³ in het kalenderjaar ten behoeve van de bedrijfsruimte of het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water,
B = de afvalwatercoëfficiënt behorende bij de klasse van de in Bijlage II opgenomen tabel met de klassengrenzen waarbinnen de vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³ ten behoeve van de bedrijfsruimte of van het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water is gelegen.
3. Indien de in het kalenderjaar ingenomen hoeveelheid water niet kan worden vastgesteld aan de hand aan watermeterstanden die aan het begin en aan het einde van het kalenderjaar zijn opgenomen, stelt de heffingsambtenaar die hoeveelheid vast op een door hem nader vast te stellen wijze.
4. De vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³ als bedoeld in het tweede lid wordt bepaald met toepassing van de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 122k van de Waterschapswet.
5. Indien het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan meer dan 1.000 bedraagt

en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de berekening van het aantal vervuilingseenheden met toepassing van de in het eerste lid, aanhef, bedoelde tabel tot geen lagere uitkomst leidt dan die welke wordt verkregen bij berekening op de voet van artikel 9, eerste lid, beslist de heffingsambtenaar bij voor bezwaar vatbare beschikking op aanvraag van heffingplichtige dat het aantal vervuilingseenheden wordt berekend met toepassing van de tabel.

Artikel 13 Vervuilingswaarde van tuinbouwkassen

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die worden afgevoerd vanuit een bedrijfsruimte of een onderdeel van een bedrijfsruimte bestemd om in het kader van de uitoefening van een beroep of een bedrijf onder een permanente opstand van glas of kunststof gewassen te telen, bepaald op basis van het tweede lid.
2. De vervuilingswaarde bedraagt drie vervuilingseenheden per hectare vloeroppervlak waarop onder glas of kunststof wordt geteeld en per deel van een hectare vloeroppervlak een evenredig deel van drie vervuilingseenheden.
3. Indien in de loop van het kalenderjaar het gebruik van een in het eerste lid bedoelde bedrijfsruimte of onderdeel van een bedrijfsruimte, dan wel van een deel daarvan, door de gebruiker aanvangt of eindigt, wordt hij in dat kalenderjaar voor die bedrijfsruimte, voor dat onderdeel of voor dat deel voor een evenredig gedeelte van het op basis van het tweede lid bepaald aantal vervuilingseenheden aan een heffing onderworpen.
4. Een vervuilingswaarde voor de bedrijfsruimte of het onderdeel van een bedrijfsruimte, berekend op basis van het tweede of derde lid, van minder dan vijf vervuilingseenheden wordt op drie vervuilingseenheden, en van één of minder dan één vervuilingseenheid op één vervuilingseenheid gesteld.

Artikel 14 Franchise en drempel

1. Voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden in het heffingsjaar voor de groep van stoffen chroom, koper, lood, nikkel en zink wordt een aftrek toegepast, met dien verstande dat het aantal vervuilingseenheden niet lager dan op nihil kan worden gesteld. De aftrek wordt bepaald door het totaal aantal vervuilingseenheden van de zuurstofbindende stoffen, als berekend op grond van de artikelen 9 tot en met 12, te vermenigvuldigen met 0,0162.
2. Voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden in het heffingsjaar voor de groep van stoffen arseen, cadmium en kwik wordt een aftrek toegepast, met dien verstande dat het aantal vervuilingseenheden niet lager dan op nihil kan worden gesteld. De aftrek wordt bepaald door het totaal aantal vervuilingseenheden van de zuurstofbindende stoffen, als berekend op grond van de artikelen 9 tot en met 12, te vermenigvuldigen met 0,0027.

Artikel 15 Meetverplichting

1. Indien de vervuilingswaarde met betrekking tot de zuurstofbindende stoffen van een bedrijfsruimte minder bedraagt dan 1.000 vervuilingseenheden wordt, in afwijking van het bepaalde in artikel 9:
   a. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen chroom, koper, lood, nikkel, en zink op nihil gesteld, tenzij de heffingsambtenaar aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, eerste lid bedoelde aftrek te boven gaat;
   b. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen arseen, cadmium en kwik op nihil gesteld, tenzij de heffingsambtenaar aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, tweede lid, bedoelde aftrek te boven gaat.
2. Indien de vervuilingswaarde met betrekking tot de zuurstofbindende stoffen van een bedrijfsruimte 1.000 vervuilingseenheden of meer bedraagt, wordt, in afwijking van het bepaalde in artikel 9:

a. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen chroom, koper, lood, nikkel, en zink op nihil gesteld, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, eerste lid, bedoelde aftrek niet te boven gaat;

b. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen arseen, cadmium en kwik op nihil gesteld, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, tweede lid, bedoelde aftrek niet te boven gaat.

Artikel 16 Totale vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte
De vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte, wordt bepaald op de som van de aantallen vervuilingseenheden als berekend in overeenstemming met de artikelen 9 tot en met 15, voor zover deze van toepassing zijn.

Artikel 17 Vervuilingswaarde van kleine bedrijfsruimten
1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een bedrijfsruimte of vanuit een zuivering technisch werk voor het zuiveren van afvalwater worden afgevoerd gesteld op drie vervuilingseenheden indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die vervuilingswaarde minder dan vijf vervuilingseenheden bedraagt en op één vervuilingseenheid indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die één vervuilingseenheid of minder bedraagt.
2. Indien de aanslag in het heffingsjaar al is opgelegd voor drie vervuilingseenheden en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de vervuilingswaarde één vervuilingseenheid of minder bedraagt, bestaat aanspraak op vermindering. De heffingplichtige kan daartoe na afloop van het heffingsjaar of, bij beëindiging van de heffingsplicht, in de loop van het heffingsjaar een aanvraag indienen bij de heffingsambtenaar.

Artikel 18 Vervuilingswaarde van woonruimten
1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een woonruimte worden afgevoerd, gesteld op drie vervuilingseenheden. De vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een door één persoon gebruikte woonruimte worden afgevoerd, bedraagt één vervuilingseenheid.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de voor recreatiedoeleinden bestemde woonruimten die zich bevinden op een voor verblijfsrecreatie bestemd terrein dat als zodanig wordt geëxploiteerd. De in de vorige volzin bedoelde woonruimten worden samen aangemerkt als een bedrijfsruimte dan wel als onderdeel van een bedrijfsruimte.
3. Indien de in het eerste lid bedoelde situatie dat een woonruimte wordt gebruikt door één persoon ontstaat in de loop van het heffingsjaar, wordt de vervuilingswaarde op één vervuilingseenheid vastgesteld met ingang van de eerste dag volgend op de dag waarin die situatie is ontstaan. Indien de hiervoor bedoelde situatie ontstaat op de eerste dag van een kalendermaand, wordt de vervuilingswaarde met ingang van die dag op één vervuilingseenheid vastgesteld.
4. Indien de in het derde lid bedoelde situatie ontstaat ná de dagtekening van de aanslag, bestaat aanspraak op vermindering. De heffingplichtige kan daartoe een aanvraag indienen bij de heffingsambtenaar.

Artikel 19 Schatting
De heffingsambtenaar kan het aantal vervuilingseenheden in een kalenderjaar geheel of gedeeltelijk door middel van schatting vaststellen, indien door de heffingplichtige:
a. meting, bemonstering en analyse niet of niet geheel zijn geschied in overeenstemming met de in deze verordening, waaronder Bijlage I opgenomen voorschriften;
b. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse en bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 12, eerste of vijfde lid, 13, eerste lid, 17, eerste lid, of 18, eerste lid, niet mogelijk is;
c. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse, bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 12, vijfde lid, wel mogelijk is, maar door de heffingplichtige gedurende het heffingsjaar geen aanvraag als bedoeld in dat artikel is gedaan;
d. niet of niet geheel is voldaan aan de voorwaarden, verbonden aan het in artikel 9, 10 of 11 bedoelde besluit.

Artikel 20 Tarief

Het tarief per kalenderjaar bedraagt € 107,55 per vervuilingseenheid.

Artikel 21 Wijze van heffing en termijnen van betaling
1. De belasting wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De aanslag bedoeld in artikel 3 is invorderbaar twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid kan de aanslag, indien deze het bedrag van € 15.000,00 niet te boven gaat, op verzoek van de belastingschuldige door middel van automatische incasso worden ingevorderd in maximaal 10 gelijke maandelijkse termijnen. De eerste termijn vervalt een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
4. Het minimum termijnbedrag bij automatische incasso bedraagt € 15,00.

Artikel 22 Niet opleggen van aanslagen
1. Belastingaanslagen van minder dan € 5,00 worden niet opgelegd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid van dit artikel wordt het totaal van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen als één aanslag aangemerkt.
3. Het bepaalde in dit artikel geldt alléén voor aanslagen vastgesteld als gevolg van artikel 18, eerste lid.

Artikel 23 Nadere regels
Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering.

Artikel 24 Inwerkingtreding, citeertitel en intrekking huidige verordening
1. De “Verordening zuiveringsheffing Delfland 2024” wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2025 met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening, die kan worden aangehaald als “Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2025”, treedt, met de daarbij behorende bijlagen I (Voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening) en II (Tabel afvalwatercoëfficiënten), in werking na bekendmaking, doch niet eerder dan 1 januari 2025.
3. De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het kantoor van het waterschap aan de Phoenixstraat 32 te Delft.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris, de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 3166

Bijlage I. behorende bij de Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2025.

Voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening

Definitiebepalingen
In deze bijlage wordt verstaan onder:
a. verzamelmonster: monster dat is samengesteld in een vooraf vastgestelde periode dat wordt verkregen door (deel)monsters die op basis van volume of tijd zijn genomen;
b. etmaal: de aaneengesloten periode van 24 uur;
c. etmaalmonster: een verzamelmonster dat wordt samengesteld in een etmaal;
d. debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende het etmaal;
e. debietmeter: meter waarmee (bijvoorbeeld door middel van magnetische inductie) het debiet gemeten wordt;
f. momentaan debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende een moment van meting;
g. kalibreren: bepalen van de waarde van de afwijkingen ten opzichte van een van toepassing zijnde standaard;
h. simuleren: het controleren van een debietmeter door het nabootsen van een meetsignaal;
i. justeren: het softwarematig aanpassen van een correctiefactor/meterconstante;
j. nat kalibreren: kalibreren van een debietmeter waarbij daadwerkelijk een nauwkeurig bekende hoeveelheid vloeistof door de debietmeter wordt geleid;
k. gesloten meetsysteem: meetsysteem dat het debiet meet in een gesloten leiding of in een gesloten drukleiding, waarbij het afvalwater niet in contact staat met de buitenlucht;
l. open meetsysteem: meetsysteem waarbij het oppervlak van het stromende afvalwater in contact staat met de buitenlucht;
m. moedermeter: debietmeter, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet;
n. bewaartermijn: de periode tussen het einde van het etmaal en het begin van de voorbehandeling ten behoeve van de uitvoering van de analyse;
o. aantoonbaarheidsgrens: laagste concentratie van de component in het monster waarvan de aanwezigheid nog met een bepaalde betrouwbaarheid kan worden vastgesteld, zijnde 3x de spreiding van binnen laboratoriumreproduceerbaarheid.

A. Wijze van meting, bemonstering en monsterbehandeling

Paragraaf A.1 Algemeen

In deze paragraaf worden enkele voorschriften gegeven die gelden bij de wijze van meting, de wijze van monstername en -behandeling.
Hierbij gelden de volgende algemene eisen:
- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen verkeren in een goede staat, worden regelmatig schoongemaakt en zijn altijd goed en veilig toegankelijk.
- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen worden in overeenstemming met onderstaande bepalingen respectievelijk NEN 6600-1 (Water-Monsterneming-Deel 1: Afvalwater 2019) geïnstalleerd en onderhouden.
- Een afvalwaterstroom kan zowel in een open als in een gesloten meetsysteem worden gemeten en bemonsterd.

In paragraaf A.2 wordt nader ingegaan op de meting en in paragraaf A.3 op de bemonstering.
In paragraaf A.4 wordt nader ingegaan op de monsterbehandeling.

Paragraaf A.2 Meting

Meting heeft tot doel de hoeveelheid afvalwater per etmaal (het debiet) vast te stellen. Het debiet wordt in de afvalwaterstroom gemeten. Indien het niet mogelijk is om het debiet in de afvalwaterstroom te meten kan het debiet in plaats daarvan worden bepaald op basis van meting van de hoeveelheid water in het watertoevoersysteem van het bedrijf of van de bedrijfsonderdelen. In het laatstbedoelde geval mag de per etmaal afgevoerde hoeveelheid afvalwater niet groter zijn dan de in dezelfde periode toegevoerde hoeveelheid water.

Het meetsysteem is voorzien van een niet–resetbare pulsteller. Registratie van momentane meetgegevens alsmede etmaalgegevens vindt plaats door middel van een printer of datalogger of andere vorm van geautomatiseerd registratiesysteem. Het meetsignaal van het registratiesysteem moet overeenkomen met het meetsignaal van de debietmeter.

A.2.1 Doorstroomsnelheid debiet
Voor een betrouwbare meting is de doorstroomsnelheid van het afvalwater van belang. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een open en een gesloten meetsysteem.

A.2.1.1 Doorstroomsnelheid debiet open meetsystemen
Bij open meetsystemen wordt een meetput of een meetgoot toegepast. Bij toepassing van een meetput gelden de volgende eisen:
1. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,05 meter, bedragen gesommeerd minder dan 5% van het gemeten debiet;
2. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,125 meter, bedragen gesommeerd minder dan 10% van het gemeten debiet.

Bij toepassing van een meetgoot bedragen de momentane debieten in het etmaal, van minder dan 16,4% van het maximaal mogelijk momentane debiet, gesommeerd, minder dan 10% van het gemeten debiet.

A.2.2 Controle meetapparatuur en meettraject
De meetapparatuur is in goede staat en is kundig geïnstalleerd. In dit onderdeel worden daartoe enkele voorschriften opgesteld.

A.2.2.1 Controle meetapparatuur (simulatie)
Ten minste éénmaal per jaar wordt de meetapparatuur voor debietmetingen gesimuleerd, tenzij in dat jaar een natte kalibratie (A.2.2.2) plaatsvindt.
Aan de simulatie worden de volgende eisen gesteld:
a. Bij een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden gemeten. Wanneer aan de hand van deze controle blijkt dat de meetbuis (mogelijk) vervuild is, wordt deze gereinigd.
b. Op het controlerapport van een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden weergegeven. Wanneer de meetbuis is gereinigd, wordt deze waarde zowel vóór, als ná het reinigen in het controlerapport vermeld.
c. Bij de simulatie wordt ook de werking van randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op de goede werking gecontroleerd.
d. Wanneer bij een simulatie blijkt dat de meetfout groter is dan 5%, wordt het gesloten meetsysteem onmiddellijk in ingebouwde toestand nat gekalibreerd, volgens de bepalingen welke van toepassing zijn bij een natte kalibratie (A.2.2.2)

Bij toepassing van open meetsystemen worden aan de simulatie de volgende aanvullende eisen gesteld:
De apparatuur voor de hoogtemeting wordt minimaal éénmaal per jaar bij overstorthoogten van 5, 10, 15, 20 en 25 centimeter gesimuleerd. In het controlerapport wordt voor elke overstorthoogte een vergelijking gemaakt tussen de gemeten hoeveelheid afvalwater gedurende de periode van het simuleren, en de bij de desbetreffende overstorthoogte met behulp van de afvoerrelatie van de meetvoorziening berekende hoeveelheid afvalwater over de periode van het simuleren. Zowel het absolute als het procentuele verschil wordt hierbij aangegeven. Bij ultrasone hoogtemeting wordt ook de temperatuurmeting en de temperatuurcorrectie gecontroleerd en gecorrigeerd bij afwijking. De werking van de volgapparatuur bij meting wordt gecontroleerd door vergelijking van de aanwijzing, registratie (recorder en/of printer), integratie en telling.

A.2.2.2 Controle meettraject (Natte kalibratie)
De meetapparatuur wordt ten minste éénmaal per drie jaar in ingebouwde toestand nat gekalibreerd. In het jaar van natte kalibratie hoeft niet tevens een droge kalibratie te worden uitgevoerd. Voor debietmeters in mobiele meetapparatuur vindt de natte kalibratie jaarlijks

plaats in ingebouwde toestand bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik bij een RVA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet. Indien blijkt dat een meetinstrument buiten de fabrieksspecificaties valt vindt justering plaats, waarna een natte kalibratie in ingebouwde toestand plaatsvindt ("as left"). Een rapportage van het justeren wordt bij het kalibratiecertificaat gevoegd.

Voorts worden aan de natte kalibratie de volgende eisen gesteld:

a. Minimaal éénmaal per drie jaar worden gesloten meetsystemen in ingebouwde toestand nat gekalibreerd op een door de heffingsambtenaar vooraf goedgekeurde methode. De natte kalibratie vindt plaats door:
   i. een vooraf nauwkeurig bepaalde hoeveelheid water door de te kalibreren meter te geleiden (waarbij deze hoeveelheid is vastgesteld bij een onder b genoemde instelling); of
   ii. een tweede, bij voorkeur op hetzelfde meetprincipe gebaseerd meetsysteem in serie te plaatsen die fungeert als moedermeter; of
   iii. op een andere, door de heffingsambtenaar goedgekeurde methode.
b. Indien bij de natte kalibratie gebruik gemaakt wordt van een moedermeter, wordt deze in ingebouwde toestand nat gekalibreerd bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik. De natte kalibratie vindt plaats op een ijkinstallatie van een RVA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet. Ook wanneer de moedermeter nieuw is, wordt deze gekalibreerd op één van de genoemde installaties, waarbij de meter is ingebouwd in de meetset of meetwagen waarin deze in de praktijk zal worden ingezet.
c. Het kalibratiecertificaat van de moedermeter, waaruit het onder b bepaalde moet blijken, mag niet ouder zijn dan één jaar. Dit kalibratiecertificaat wordt bij die van het gekalibreerde meetsysteem gevoegd.
d. Tijdens de natte kalibratie wordt zoveel water door het te kalibreren meetsysteem geleid, dat minimaal 2.000 waarnemingen worden bereikt. Indien nodig kan hiertoe voor de kalibratieperiode de pulsinstelling tijdelijk worden aangepast. De kalibratie vindt plaats in het werkgebied waarin de te kalibreren meter onder normale bedrijfsomstandigheden functioneert.
e. Tijdens de natte kalibratie worden de gemeten hoeveelheden water van de te kalibreren flowmeter (én van de moedermeter, wanneer daarvan sprake is) door middel van printers of dataloggers continu geregistreerd. In geval van het toepassen van dataloggers worden ook de ruwe, onbewerkte data bij het kalibratiecertificaat gevoegd.
f. Bij de natte kalibratie wordt ook de randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op een goede werking gecontroleerd.

A.2.2.3 Inbouw debietmeter

Bij de inbouw van een debietmeter in een gesloten meetsysteem wordt een 'af fabriek' kalibratiecertificaat meegeleverd, waarop naast de meterspecifieke kalibratiefactor, óók de correctiefactor, of meterconstante staat aangegeven. Natte kalibratie in ingebouwde toestand vindt direct plaats na inwerkingstelling van de debietmeter.

Voorts worden aan de inbouw de volgende eisen gesteld:

a. Bij het inbouwen wordt rekening gehouden met de mogelijkheid tot het uitvoeren van een natte kalibratie in ingebouwde toestand.
b. De debietmeter wordt overeenkomstig de voorschriften van de leverancier geïnstalleerd.

A.2.2.4 Kalibratiecertificaat

Van een debietmeter moet het meest recente kalibratiecertificaat bij de aangifte overgelegd worden. Bij een natte kalibratie in ingebouwde toestand (dat wil zeggen: ter plekke op het bedrijf, of als complete mobiele meetset op een testbank van een daartoe bevoegde instantie), worden de volgende aspecten vastgesteld én gerapporteerd op het kalibratiecertificaat:

- alle controlebevindingen, waaronder die van de randapparatuur en het meetbereik;
- de 'as–found' meetafwijking (de gevonden meetafwijking);
- eventuele hardware matige aanpassingen (nieuwe spoel, etc.);
- de justering (softwarematige aanpassing van de correctiefactor/meterconstante);
- de 'as–left' meetafwijking, eventueel na hardware matige aanpassing/justering;
- de (eventueel nieuwe) correctiefactor, of meterconstante.

Paragraaf A.3 Bemonstering

A.3.1 Algemeen, instelling en uitvoering van apparatuur
De bemonstering dient plaats te vinden met behulp van automatische monstername–apparatuur. De bemonstering geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water–Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019), met dien verstande dat bemonstering door steekbemonstering niet is toegestaan, tenzij anders is bepaald door de heffingsambtenaar.

Paragraaf A.4 Monsterbehandeling

A.4.1 Algemeen
De monsterbehandeling geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water-Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019). Conform paragraaf 9 van NEN 6600-1 (2019) wordende monsters direct na bemonstering geconserveerd, verpakt en getransporteerd volgens NEN-EN-ISO 5667-3 (2018). De monsters worden gekoeld en in het donker bewaard tussen 1° en 5° C. Na vullen van de monsterflessen wordt van het verzamelde monster een representatief deel van drie liter gedurende 24 uur in een goed gesloten vat/fles in het donker bewaard tussen 1° en 5° C ten behoeve van contra-analyse door de heffingsambtenaar. De monsterflessen bestemd voor analyse door de heffingplichtige en voor contra-analyse door de heffingsambtenaar worden om en om gevuld. Op deze wijze wordt bewerkstelligd dat het monster voor de analyse op een heffingsparameter door de heffingplichtige en voor de desbetreffende contra-analyse door de heffingsambtenaar zoveel mogelijk identiek zijn.
A.4.2 Conservering en maximale bewaartermijn
De verkregen monsters worden tot en met het einde van de bewaartermijn geconserveerd op de wijze zoals is aangegeven in tabel A. Als een monster uit het etmaalverzamelmonster wordt ingevroren of chemisch geconserveerd, geschiedt dit binnen twaalf uur na afloop van het etmaal. De eventuele voorschriften met betrekking tot chemische conservering gelden in aanvulling op de voorschriften met betrekking tot de conserveringstemperatuur gedurende de bewaartermijn.
In tabel A zijn tevens de maximale bewaartermijnen opgenomen die gelden voor de onderscheidenlijk uit te voeren analyses. De voorbehandeling ten behoeve van een analyse vangt na het einde van het etmaal aan, binnen de maximale bewaartermijn die bij de desbetreffende analyse in tabel A is vermeld. De voorbehandeling van het monster ten behoeve van de analyse, waaronder onder meer wordt begrepen het ontdooien van bevroren monsters, wordt uitgevoerd op een wijze en binnen een zodanige termijn dat daardoor de representativiteit van het monster niet wordt verstoord. Een monster dat op één van de in tabel A aangegeven wijzen chemisch is geconserveerd wordt niet gebruikt voor één van de in tabel A opgenomen wijzen van analyse, waarvoor op basis van tabel A geen of andere voorschriften op het vlak van de chemische conservering gelden.

Tabel A

Voor analyse op	Omgevingstemperatuur		Methode conservering	Maximale bewaartijd
	tijdens transport	tot einde bewaartermijn		
Biochemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen onder uitsluiting van licht.	1 dag
		<-18 °C	Invriezen binnen twaalf uur	1 mnd (indien BZV < =50 mg/l) 6 mnd (indien BZV >50 mg/l)
Chemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H2SO4 tot pH < 2	6 maanden
		<-18 °C	Invriezen binnen twaalf uur	6 maanden
Som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H2SO4 tot pH < 2	1 maand
		<-18 °C	Invriezen binnen twaalf uur	6 maanden
Cadmium, chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HNO3 tot pH < 2	6 maanden
Arseen	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HNO3 tot pH < 2 Indien hydride techniek wordt gebruikt aanzuren met HCl tot pH < 2	6 maanden
Kwik (Hg)	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HNO3 tot pH < 2	6 maanden
Kwik (Hg)	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HCl, 1 ml/100 ml	2 dagen
Chloride	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen	1 maand
Sulfaat	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen	1 maand
Fosfor (totaal)	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Aanzuren met HNO3 of H2SO4	1 maand

Het biochemisch zuurstofverbruik is weliswaar geen heffingsparameter voor de zuiveringsheffing, maar wordt aangewend bij toepassing van berekeningsvoorschrift C.3 van Onderdeel C van deze bijlage. Op grond van dit berekeningsvoorschrift wordt de methode van het biochemisch zuurstofverbruik toegepast voor de bepaling van het percentage chemisch zuurstofverbruik van de biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.

B Analysevoorschriften

Paragraaf B.1 Algemeen

De analyses worden uitgevoerd in het representatieve monster, dat is verkregen op de in onderdeel A van deze bijlage vermelde wijze. Het onderzoek wordt in het water als zodanig uitgevoerd, dus zonder dat daaruit bezinkbare of opdrijvende bestanddelen zijn verwijderd. Er is in dit onderdeel verwezen naar normbladen, uitgegeven door de Stichting Nederlands Normalisatie Instituut NEN. Bij wijziging in/van een normblad gedurende het kalenderjaar wordt voor de toepassing van deze verordening deze wijziging eerst van kracht op 1 januari van het jaar volgende op de wijziging.
De in tabel B vermelde aantoonbaarheidsgrenzen zijn de concentraties van de desbetreffende stoffen die bij de analyse ten minste aangetoond moeten kunnen worden.

Paragraaf B.2 Analyse

De analyse van het monster geschiedt op de wijze zoals die is aangegeven in tabel B.

Tabel B

Parameter/stof	Ontsluiting volgens normblad	Meting volgens normblad	Aantoonbaarheidsgrens 1)
chemisch zuurstofverbruik		NEN 6633 of NEN-ISO 15705 2)	5 mg/l 3)
biochemisch zuurstofverbruik		NEN-EN 15O 5815-1:2019	volgens norm
som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	NEN 6645	NEN -ISO 15923-1	0,5 mg/l
		NEN 6646+C1 2015	
		NEN-EN-ISO 11732	
	NEN-EN-ISO 20236	NEN-EN-ISO 20236 en voor correctie nitriet/nitraat: NEN-EN-ISO 13395 of NEN-ISO 15923-1	
	NEN-ISO 5663	NEN ISO 15923-1	
		NEN-ISO 5663	
	NEN 6646+C1:2015	NEN 6646+C1:2015	

		NEN- ISO 15923-1	
arseen	NEN-EN-ISO 11969	NEN-EN-ISO 11969	2 µg/l
	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	
	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	
chloride (Cl-)		NEN 6604 of ISO 15923-1	5 mg/l
		NEN 6476	
		NEN-EN-ISO 10304-1	
		NEN-EN-ISO 15682	
Fosfor (totaal)	NEN 6645+C1:2015	NEN 6604 of ISO 15923-1	0,1 mg/l
		NEN-EN-ISO 15681-1	
		NEN-EN-ISO 15681-2	
	NEN-EN-ISO 15681-1	NEN-EN-ISO 15681-1	
	NEN-EN-ISO 15681-2	NEN-EN-ISO 15681-2	
	NEN-EN-ISO 6878	NEN-EN-ISO 6878	
		NEN-EN-ISO 15681-1	
		NEN-EN-ISO 15681-2	
	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	
Onopgeloste stoffen		NEN-EN 872	2 mg/l
cadmium (Cd), chroom (Cr), koper (Cu), lood (Pb), nikkel (Ni), zilver (Ag), zink (Zn)	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	Cd: 0,3 µg/l Cr: 2 µg/l Cu: 10 µg/l Pb: 10 µg/l Ni: 7 µpg/l Ag: 10 µg/l Zn: 40 ug/l
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	
	NEN 6953, hoofdstuk 5.3.3.3 4)	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	

Dossiernummer: 3166

kwik	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 12846 (AAS) NEN-EN-ISO 17852 (AFS) NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES) NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	0,25 µg/l
sulfaat (SO4-)		NEN 6604 of ISO 15923-1 NEN-EN-ISO 10304-1 NEN-ISO 22743	volgens norm

1) De aantoonbaarheidsgrenzen voor zware metalen zijn gebaseerd op een afvalwatermonster met een soortelijke geleiding tot 1500 µS/cm en een zwevend stof gehalte tot 100 mg/l. Bij afvalwatermonsters met een matrix die groter is dan genoemde waarden voor geleiding en zwevende stof kan een hogere aantoonbaarheidsgrens gelden.
2) De analyse volgens normblad NEN-ISO 15705 is toepasbaar voor onverdunde monsters met een gehalte aan zuurstofverbruik tot aan 1.000 mg/l en chlorideconcentratie die lager is dan 1.000 mg/l. De ambtenaar belast met de heffing kan voorts de methode niet toepasbaar verklaren indien naar zijn oordeel andere omstandigheden daartoe aanleiding geven.
3) De analyse volgens normblad NEN-ISO 15705 heeft een aantoonbaarheidsgrens van 6 mg/l voor fotometrische detectie bij 600nm en 15 mg/l voor titrimetrische detectie (gebaseerd op één enkelvoudige meting van één laboratorium) wanneer cuvetten worden gebruikt met een bereik van maximaal 1.000 mg/l.
4) NEN 6953, hoofdstuk 5.3.3.3 mag alleen worden toegepast op afvalmonsters met een soortelijke geleiding tot 1500 µS/cm en een zwevend stof gehalte tot 100 mg/l.

C Berekeningsvoorschriften

C.I Berekeningswijze van het aantal vervuilingseenheden

a. Zuurstofbindende stoffen:
(artikel 8, derde lid)
Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik wordt berekend door het totale aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de in het kalenderjaar afgevoerde zuurstofbindende stoffen te delen door 54,8 kilogram.

Het aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de gedurende een etmaal afgevoerde zuurstofbindende stoffen wordt berekend volgens de formule:

$$\frac{Q \times (CZV + 4{,}57 \times N\text{–}Kj)}{1000}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

Q: het aantal m³ afgevoerd afvalwater per etmaal;
CZV: het chemisch zuurstofverbruik bepaald volgens de in onderdeel B van deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l;
N–Kj: de som van ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof volgens de in onderdeel B van de in deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l.

b. Andere dan zuurstofbindende stoffen:
(artikel 8, vierde lid)
Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot de andere dan zuurstofbindende stoffen wordt berekend door het totale aantal kilogrammen van deze in het kalenderjaar afgevoerde stoffen te delen door respectievelijk:

1. 1,00 kilogram voor de stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink;
2. 0,100 kilogram voor de stoffen arseen, kwik en cadmium;
3. 650 kilogram voor de stoffen chloride en sulfaat;
4. 20,0 kilogram voor de stof fosfor.

De afgevoerde hoeveelheden per etmaal voor de hierboven onder b genoemde stoffen worden bepaald met behulp van de formule: $\frac{Q \times C}{1000}$

In deze formules wordt verstaan onder:
Q: het aantal m³ afgevoerd afvalwater per etmaal;
C: de concentratie van de desbetreffende stoffen in mg/l, bepaald op de onder B omschreven wijze.

C.2 Bij de bepaling van het aantal etmalen in artikel 8, wordt gebruik gemaakt van de volgende formule:

$$n = \frac{\left(\frac{2 \times \sigma n}{tso}\right)^2 \times N}{\left(\frac{2 \times \sigma n}{tso}\right)^2 + N}$$, waarbij

n = het berekende aantal meetdagen;
N = het aantal dagen per jaar waar op wordt afgevoerd;
σn = spreidingspercentage in de meetwaarden, uitgedrukt ten opzichte van de gemiddelde hoeveelheid zuurstofverbruik van de onderzoeksresultaten gedurende het heffingsjaar;
tso = toelaatbare statistische onnauwkeurigheid = 35/e 0,000175*VeO, met dien verstande dat VeO vervangen kan worden door respectievelijk VeZ en VeG, waarbij:
VeO = vervuilingswaarde van de afgevoerde zuurstofbindende stoffen;
VeG = vervuilingswaarde van de afgevoerde stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink;
VeZ = vervuilingswaarde van de afgevoerde stoffen arseen, cadmium en kwik.

C.3 Indien de CZV–waarde voor ten minste 25% afkomstig is van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen in het afvalwater, wordt op die waarde een correctie toegepast door deze te vermenigvuldigen met de breuk $\frac{100 - T}{75}$

waarbij
T= het percentage CZV, afkomstig van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.

Bijlage II. behorende bij de Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2025.

Tabel afvalwatercoëfficiënten (artikel 122k, derde lid, Waterschapswet)

Klasse	Klassegrenzen uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³ ingenomen water		Afvalwatercoëfficiënt uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden per m³ ingenomen water in het heffingsjaar
	ondergrens	bovengrens	
1	> 0	0,0013	0,0010
2	> 0,0013	0,0020	0,0016
3	> 0,0020	0,0031	0,0025
4	> 0,0031	0,0048	0,0039
5	> 0,0048	0,0075	0,0060
6	> 0,0075	0,012	0,0094
7	> 0,012	0,018	0,015
8	> 0,018	0,029	0,023
9	> 0,029	0,045	0,036
10	> 0,045	0,070	0,056
11	> 0,070	0,11	0,088
12	> 0,11	0,17	0,14
13	> 0,17	0,27	0,21
14	> 0,27	0,42	0,33
15	> 0,42		0,5

– – – – –

2. Vast te stellen de Verordening Verontreinigingsheffing Delfland 2025

Artikel 1 Begripsbepalingen
Deze verordening verstaat onder:
a. oppervlaktewaterlichaam: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna ten aanzien waarvan het waterschap is aangewezen als beheerder;
b. stoffen: de stoffen genoemd in artikel 9 van deze verordening,
c. lozen: het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het waterschap,
d. woonruimte: een ruimte die zoals blijkt uit haar inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid en waarvan de delen zoals blijkt uit de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk in gebruik te worden gegeven,
e. bedrijfsruimte: een naar zijn of haar aard en inrichting als afzonderlijk geheel te beschouwen ruimte of terrein, niet zijnde een woonruimte, een zuivering technisch werk of een openbaar vuilwaterriool,
f. openbaar vuilwaterriool: een voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast,
g. zuivering technisch werk: een werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater, in exploitatie bij een waterschap of gemeente, dan wel een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, met inbegrip van het bij dat werk behorende werk voor het transport van stedelijk afvalwater,
h. stedelijk afvalwater: huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater,
i. heffingsambtenaar belast met de heffing: de door het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Regionale Belasting Groep aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet,
j. invorderingsambtenaar belast met de invordering: de door het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Regionale Belasting Groep aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel b, van de Waterschapswet,
k. watersysteem: samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken,
l. drinkwater: drinkwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
m. m. ingenomen water: geleverd drink– en industriewater, warm tapwater, onttrokken grond– en oppervlaktewater en opgevangen hemelwater,
n. drinkwaterbedrijf: drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet,
o. warm tapwater: warm tapwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet,
p. het waterschap: het Hoogheemraadschap van Delfland.
q. de heffingplichtige: de natuurlijke persoon of rechtspersoon, onderworpen aan de heffing.

Artikel 2 Bijlagen
Bij deze verordening behoren de volgende bijlagen:
a. bijlage I: voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening;
b. bijlage II: tabel afvalwatercoëfficiënten zoals opgenomen in artikel 122k, derde lid, van de Waterschapswet;
De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het kantoor van het waterschap aan de Phoenixstraat 32 te Delft.

Artikel 3 Belastbaar feit en heffing plicht
1. Onder de naam verontreinigingsheffing wordt een directe belasting geheven ter zake van lozen.
2. Aan de heffing worden onderworpen:
   a. ter zake van het lozen vanuit een woonruimte of een bedrijfsruimte: degene die het gebruik heeft van die ruimte,
   b. ter zake van het lozen met behulp van een openbaar vuilwaterriool of van een zuivering

technisch werk: degene bij wie dat openbaar vuilwaterriool of dat zuivering technisch werk in beheer is,
c. ter zake van het lozen anders dan bedoeld onder a of b: degene die loost.

3. Voor de toepassing van het tweede lid onder a, wordt:
a. gebruik van een woonruimte door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruik door het door de ambtenaar belast met de heffing aangewezen lid van dat huishouden,
b. gebruik door degene aan wie een deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die het deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven is bevoegd de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven,
c. het ter beschikking stellen van een woonruimte of bedrijfsruimte voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld; degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie de ruimte ter beschikking is gesteld.
4. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten goede aan de bekostiging van het beheer van het watersysteem door het Hoogheemraadschap van Delfland.

Artikel 4 Vrijstellingen
Van de verontreinigingsheffing zijn vrijgesteld:
a. het lozen met behulp van een openbaar vuilwaterriool,
b. het lozen vanuit een zuivering technisch werk door het Hoogheemraadschap van Delfland zelf,
c. het lozen van stoffen afkomstig vanuit een zuivering technisch werk anders dan door het waterschap zelf, mits de hoeveelheid stoffen niet is toegenomen.

Artikel 5 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsevenredigheid
1. De heffing ter zake van woonruimten en van bedrijfsruimten als bedoeld in artikel 16 is verschuldigd bij het begin van het heffingsjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de heffingsplicht.
2. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht als bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar aanvangt, is de heffing verschuldigd naar rato van het aantal kalenderdagen dat in het heffingsjaar nog overblijft. De dag van inschrijving in de basisregistratie personen geldt in dat geval als de datum waarop de heffingsplicht aanvangt.
3. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing naar rato van het aantal kalenderdagen dat in het heffingsjaar nog overblijft. De dag vóór die van uitschrijving uit de basisregistratie personen geldt in dat geval als de datum waarop de heffingsplicht eindigt.
4. Indien de heffingsplicht voor woonruimten is beëindigd na de dagtekening van de aanslag, kan de heffingplichtige een aanvraag tot ontheffing indienen bij heffingsambtenaar.
5. Het tweede en het derde lid zijn niet van toepassing indien de heffingplichtige het gebruik van de woonruimte beëindigt en direct aansluitend het gebruik krijgt van een woonruimte van waaruit eveneens wordt geloosd.

Artikel 6 Heffingsjaar
Het heffingsjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Verzoek tot het doen van aangifte
Met betrekking tot de verontreinigingsheffing geheven van gebruikers van bedrijfsruimten, wordt de uitnodiging tot het doen van aangifte gedaan door:
a. het uitreiken of toezenden van een aangiftebiljet,
b. het uitreiken of toezenden van een aangiftebrief waarin wordt verzocht om aangifte te doen op de wijze als bedoeld in artikel 8.

Artikel 8 Wijze van aangifte
Het doen van aangifte geschiedt door:
a. het inleveren of toezenden van het aangiftebiljet met de daarbij gevraagde bescheiden,

b. het op elektronische wijze toezenden van de door de betreffende programmatuur gevraagde gegevens.

Artikel 9 Grondslag en heffingsmaatstaf

1. Voor de heffing bedoeld in artikel 3 geldt als grondslag de hoeveelheid en de hoedanigheid van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd.
2. Voor de heffing geldt als heffingsmaatstaf de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd. De vervuilingswaarde wordt uitgedrukt in vervuilingseenheden.
3. Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot zuurstofbindende stoffen wordt bepaald op basis van de som van het chemisch zuurstofverbruik en het zuurstofverbruik door omzetting van stikstofverbindingen, zoals voorgeschreven in Bijlage I van deze verordening. Eén vervuilingseenheid vertegenwoordigt met betrekking tot zuurstofbindende stoffen een verbruik in het heffingsjaar van 54,8 kilogram zuurstof.

Artikel 10 Meting, bemonstering en analyse

1. Het aantal vervuilingseenheden van zuurstofbindende en andere stoffen wordt berekend met behulp van door meting, bemonstering en analyse verkregen gegevens. De meting, bemonstering, analyse en berekening geschieden met in achtneming van de in Bijlage I opgenomen voorschriften.
2. De in het eerste lid bedoelde meting, bemonstering en analyse geschieden ieder etmaal van het heffingsjaar, behoudens het bepaalde in artikel 11.
3. De meting en de bemonstering geschieden zodanig dat:
   a. de gemeten hoeveelheid afvalwater niet meer dan 7,5% afwijkt van de werkelijke hoeveelheid afvalwater;
   b. het verkregen monster representatief is voor de totale hoeveelheid stoffen die gedurende de bemonsteringsperiode vanuit het bedrijf of het bedrijfsonderdeel wordt geloosd.
4. De heffingplichtige brengt de wijze van meting en bemonstering met een beschrijving van de daarvoor te gebruiken apparatuur voor aanvang van het heffingsjaar ter kennis van de heffingsambtenaar. Indien het gebruik van de apparatuur in de loop van het heffingsjaar aanvangt of wijzigt, dan wordt dit vóór de ingebruikname of de wijziging ter kennis van de heffingsambtenaar gebracht.
5. De heffingsambtenaar:
   a. kan ambtshalve bepalen dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van één of meer van de in Bijlage I, onderdeel A , opgenomen voorschriften, indien deze aannemelijk maakt dat dit noodzakelijk is ter voldoening aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b,
   b. beslist op aanvraag van de heffingplichtige dat meting en bemonstering kunnen geschieden in afwijking van één of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat daarbij wordt voldaan aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b,
   c. beslist op aanvraag van de heffingplichtige dat kan worden afgeweken van de in Bijlage I, onderdeel b, opgenomen analysevoorschriften, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de nauwkeurigheid van de uitkomsten van de analyse hierdoor niet wordt beïnvloed,
   d. kan omtrent de afwijkingen als bedoeld in de onderdelen a, b en c nadere voorschriften geven.
6. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing, bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
   a. de voorschriften van bijlage I, onderdelen a en b, waarvan wordt afgeweken,
   b. de afwijkingen bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c,
   c. de nadere voorschriften bedoeld in het vijfde lid, onderdeel d,
   d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
7. De heffingsambtenaar is bevoegd twee of meer als gevolg van het vijfde lid genomen beschikkingen, die betrekking hebben op hetzelfde bedrijf of hetzelfde bedrijfsonderdeel, in één geschrift te verenigen.

8. De heffingsambtenaar kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de afgevoerde, respectievelijk af te voeren stoffen, de desbetreffende beschikkingen, bedoeld in het vijfde lid, ambtshalve wijzigen of intrekken in verband met het bepaalde in het eerste lid en het derde lid.

Artikel 11 Beperkte meting, bemonstering en analyse

1. Op aanvraag van de heffingplichtige, die aannemelijk maakt dat voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden kan worden volstaan met gegevens welke met behulp van meting, bemonstering en analyse in een beperkt aantal etmalen zijn verkregen, besluit de heffingsambtenaar dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van het bepaalde in artikel 10, tweede lid. Het besluit op aanvraag wordt genomen bij een voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
   a. een opgave van de afvalwaterstromen en de stoffen welke in het onderzoek worden betrokken,
   b. de tijdvakken waarin meting en bemonstering geschieden, hetzij ieder etmaal van die tijdvakken, hetzij één of meer daartoe aangewezen etmalen daarvan,
   c. de wijze waarop de op de voet van letter b verkregen uitkomsten worden herleid tot het aantal vervuilingseenheden over een aldaar bedoeld tijdvak, onderscheidenlijk over het heffingsjaar,
   d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
2. De heffingsambtenaar kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de geloosde, respectievelijk te lozen stoffen, de desbetreffende beschikking, bedoeld in het eerste lid, ambtshalve wijzigen of intrekken, indien toepassing van berekeningsvoorschrift C.2 van onderdeel C van bijlage I leidt tot een ander aantal etmalen dan in die beschikking is opgenomen.
3. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing, bedoeld in het tweede lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking.

Artikel 12 Hoedanigheidscorrectie

1. Indien de uitkomst van de methode tot bepaling van het chemisch zuurstofverbruik bedoeld in artikel 9 in belangrijke mate is beïnvloed door biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen, wordt op aanvraag van de heffingplichtige op die uitkomst een correctie toegepast.
2. De berekening van de correctie geschiedt met in achtneming van de voorschriften welke zijn opgenomen in Bijlage I, onderdeel C.4.
3. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing als bedoeld in het eerste lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
   a. de wijze van berekening van de correctie,
   b. de hoeveelheid en samenstelling van het afvalwater waarop de correctie van toepassing is,
   c. de frequentie en de wijze van onderzoek met betrekking tot meting, bemonstering en analyse,
   d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.

Artikel 13 Tabel afvalwatercoëfficiënten

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 10, eerste lid, kan het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan worden vastgesteld met behulp van de in Bijlage II van deze verordening opgenomen tabel afvalwatercoëfficiënten, indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar 1.000 of minder bedraagt en dit aantal aan de hand van de hoeveelheid ingenomen water kan worden bepaald.
2. Het aantal vervuilingseenheden als bedoeld in het eerste lid wordt berekend volgens de formule A x B, waarbij:
   A = het aantal m^3 in het kalenderjaar ten behoeve van de bedrijfsruimte of het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water,

B = de afvalwatercoëfficiënt behorende bij de klasse van de in Bijlage II opgenomen tabel met de klassengrenzen waarbinnen de vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³ ten behoeve van de bedrijfsruimte of van het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water is gelegen.

3. Indien de in het kalenderjaar ingenomen hoeveelheid water niet kan worden vastgesteld aan de hand aan watermeterstanden die aan het begin en aan het einde van het kalenderjaar zijn opgenomen, stelt de heffingsambtenaar die hoeveelheid vast op een door hem nader vast te stellen wijze.
4. De vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³ als bedoeld in het tweede lid wordt als gevolg van artikel 7.5, vijfde lid, van de Waterwet bepaald met toepassing van de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 122k, tweede lid, van de Waterschapswet.
5. Indien het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan meer dan 1.000 bedraagt en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de berekening van het aantal vervuilingseenheden met toepassing van de in het eerste lid, aanhef, bedoelde tabel tot geen lagere uitkomst leidt dan die welke wordt verkregen bij berekening op de voet van artikel 10, eerste lid, beslist de heffingsambtenaar bij voor bezwaar vatbare beschikking op aanvraag van heffingplichtige dat het aantal vervuilingseenheden wordt berekend met toepassing van de tabel.
6. Veranderingen in de bedrijfsomstandigheden, die aanleiding kunnen geven tot een wijziging in de vervuilingswaarde per m³ ingenomen water, worden onmiddellijk gemeld bij de heffingsambtenaar.

Artikel 14 Vervuilingswaarde van tuinbouwkassen

1. In afwijking van artikel 10, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die worden geloosd vanuit een bedrijfsruimte of een onderdeel van een bedrijfsruimte bestemd om in het kader van de uitoefening van een beroep of een bedrijf onder een permanente opstand van glas of kunststof gewassen te telen, bepaald op basis van het tweede lid.
2. De vervuilingswaarde bedraagt drie vervuilingseenheden per hectare vloeroppervlak waarop onder glas of kunststof wordt geteeld en per deel van een hectare vloeroppervlak een evenredig deel van drie vervuilingseenheden.
3. Indien in de loop van het kalenderjaar het gebruik van een in het eerste lid bedoelde bedrijfsruimte of onderdeel van een bedrijfsruimte, dan wel van een deel daarvan, door de gebruiker aanvangt of eindigt, wordt hij in dat kalenderjaar voor die bedrijfsruimte, voor dat onderdeel of voor dat deel voor een evenredig gedeelte van het op basis van het tweede lid bepaald aantal vervuilingseenheden aan een heffing onderworpen.
4. Een vervuilingswaarde voor de bedrijfsruimte of het onderdeel van een bedrijfsruimte, berekend op basis van het tweede of derde lid, van minder dan vijf vervuilingseenheden wordt op drie vervuilingseenheden, en van één of minder dan één vervuilingseenheid op één vervuilingseenheid gesteld.

Artikel 15 Totale vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte

De vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte wordt bepaald op de som van de aantallen vervuilingseenheden als berekend in overeenstemming met de artikelen 10 tot en met 14, voor zover deze van toepassing zijn.

Artikel 16 Vervuilingswaarde van kleine bedrijfsruimten

1. In afwijking van artikel 10, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een bedrijfsruimte of vanuit een zuivering technisch werk voor het zuiveren van afvalwater worden geloosd gesteld op drie vervuilingseenheden indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die vervuilingswaarde minder dan vijf vervuilingseenheden bedraagt en op één vervuilingseenheid indien door de heffing plichtige aannemelijk is gemaakt dat die één vervuilingseenheid of minder bedraagt
2. Indien de aanslag in het heffingsjaar al is opgelegd voor drie vervuilingseenheden en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de vervuilingswaarde één vervuilingseenheid of minder bedraagt, bestaat aanspraak op vermindering. De heffingplichtige kan daartoe na

afloop van het heffingsjaar of, bij beëindiging van de heffingsplicht, in de loop van het heffingsjaar een aanvraag indienen bij de heffingsambtenaar.

Artikel 17 Vervuilingswaarde van woonruimten

1. In afwijking van artikel 10, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een woonruimte worden geloosd, gesteld op drie vervuilingseenheden. De vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een door één persoon gebruikte woonruimte worden geloosd, bedraagt één vervuilingseenheid.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de voor recreatiedoeleinden bestemde woonruimten die zich bevinden op een voor verblijfsrecreatie bestemd terrein dat als zodanig wordt geëxploiteerd. De in de vorige volzin bedoelde woonruimten worden samen aangemerkt als een bedrijfsruimte dan wel als onderdeel van een bedrijfsruimte.
3. Indien de in het eerste lid bedoelde situatie dat een woonruimte wordt gebruikt door één persoon ontstaat in de loop van het heffingsjaar, wordt de vervuilingswaarde op één vervuilingseenheid vastgesteld met ingang van de eerste dag volgend op de dag waarin die situatie is ontstaan.
4. Indien de in het derde lid bedoelde situatie ontstaat ná de dagtekening van de aanslag, bestaat aanspraak op vermindering. De heffing plichtige kan daartoe een aanvraag indienen bij de heffingsambtenaar.

Artikel 18 Schatting

De heffingsambtenaar kan het aantal vervuilingseenheden in een kalenderjaar geheel of gedeeltelijk door middel van schatting vaststellen, indien door de heffingplichtige:

a. meting, bemonstering en analyse niet of niet geheel zijn geschied in overeenstemming met de in Bijlage I opgenomen voorschriften;
b. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse en bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 13, eerste of vijfde lid, 14, eerste lid, 16, eerste lid, of 17, eerste lid, niet mogelijk is;
c. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse, bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 13, vijfde lid, wel mogelijk is, maar door de heffingplichtige gedurende het heffingsjaar geen aanvraag als bedoeld in dat artikel is gedaan;
d. niet of niet geheel is voldaan aan de voorwaarden, verbonden aan de in artikel 10, 11 of 12 bedoelde toestemming.

Artikel 19 Tarief

Het tarief per kalenderjaar bedraagt € 107,55 per vervuilingseenheid.

Artikel 20 Wijze van heffing en termijnen van betaling

1. De belasting wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De aanslag bedoeld in artikel 3 is invorderbaar twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid kan de aanslag, indien deze het bedrag van € 15.000,00 niet te boven gaat, op verzoek van de belastingschuldige door middel van automatische incasso worden ingevorderd in maximaal 10 gelijke maandelijkse termijnen. De eerste termijn vervalt een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
4. Het minimum termijnbedrag bij automatische incasso bedraagt € 15,00.

Artikel 21 Niet opleggen van aanslagen

1. Belastingaanslagen van minder dan € 5,00 worden niet opgelegd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid van dit artikel wordt het totaal van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen als één aanslag aangemerkt.
3. Het bepaalde in dit artikel geldt alléén voor aanslagen vastgesteld als gevolg van artikel 19, eerste lid.

Artikel 22 Nadere regels

Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering.

Dossiernummer: 3166

Artikel 23 Inwerkingtreding, citeertitel en intrekking huidige verordening

1. De “Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2024” wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2025 met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening, die kan worden aangehaald als “Verordening Verontreinigingsheffing Delfland 2025”, treedt, met de daarbij behorende bijlagen I (Voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening) en II (Tabel afvalwatercoëfficiënten), in werking na bekendmaking, doch niet eerder dan 1 januari 2025.
3. De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het kantoor van het waterschap aan de Phoenixstraat 32 te Delft.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris, de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Bijlage I. behorende bij de Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2025.

Voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening

Definitiebepalingen
In deze bijlage wordt verstaan onder:
a. verzamelmonster: een monster dat is samengesteld in een vooraf vastgestelde periode dat wordt verkregen door (deel)monsters die op basis van volume en tijd zijn genomen;
b. etmaal: de aaneengesloten periode van 24 uur waarover een verzamelmonster wordt samengesteld;
c. etmaal verzamelmonster: een verzamelmonster dat wordt samengesteld in een etmaal;
d. debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende het etmaal;
e. debietmeter: meter waarmee (bijvoorbeeld door middel van magnetische inductie) het debiet gemeten wordt;
f. momentaan debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende een moment van meting;
g. kalibreren: bepalen van de waarde van de afwijkingen ten opzichte van een van toepassing zijnde standaard;
h. simuleren: het controleren van een debietmeter door het nabootsen van een meetsignaal;
i. justeren: het softwarematig aanpassen van een correctiefactor/ meterconstante;
j. droog kalibreren: kalibreren van een debietmeter waarbij een doorstroming van een hoeveelheid water door de debietmeter wordt gesimuleerd;
k. nat kalibreren: kalibreren van een debietmeter waarbij daadwerkelijk een nauwkeurig bekende hoeveelheid vloeistof door de debietmeter wordt geleid;
l. gesloten meetsysteem: meetsysteem dat het debiet meet in een gesloten leiding of in een gesloten drukleiding, waarbij het afvalwater niet in contact staat met de buitenlucht;
m. open meetsysteem: meetsysteem waarbij het oppervlak van het stromende afvalwater in contact staat met de buitenlucht;
n. moedermeter: debietmeter, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet;
o. bewaartermijn: de periode tussen het einde van het etmaal en het begin van de voorbehandeling ten behoeve van de uitvoering van de analyse;
p. laantoonbaarheidsgrens: laagste concentratie van de component in het monster waarvan de aanwezigheid nog met een bepaalde betrouwbaarheid kan worden vastgesteld, zijnde 3x de spreiding van binnen laboratoriumreproduceerbaarheid.

A Wijze van meting, bemonstering en monsterbehandeling

Paragraaf A.1 Algemeen
In deze paragraaf worden enkele voorschriften gegeven die gelden bij de wijze van meting, de wijze van monstername en – behandeling. Hierbij gelden de volgende algemene eisen:
- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen verkeren in een goede staat, worden regelmatig schoongemaakt en zijn altijd goed en veilig toegankelijk.
- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen worden overeenkomstig onderstaande bepalingen respectievelijk NEN 6600-1 (Water=Monsterneming-Deel 1:Afvalwater 2009) geïnstalleerd en onderhouden.
- Een afvalwaterstroom kan zowel in een open als in een gesloten meetsysteem worden gemeten en bemonsterd.

In paragraaf A.2 wordt nader ingegaan op de meting en in paragraaf A.3 op de bemonstering. In paragraaf A.4 wordt nader ingegaan op de monsterbehandeling.

Paragraaf A.2 Meting

Meting heeft tot doel de hoeveelheid per etmaal (het debiet) vast te stellen. Het debiet wordt in de afvalwaterstroom gemeten. Indien het niet mogelijk is om het debiet in de afvalwaterstroom te meten kan het debiet in plaats daarvan worden bepaald op basis van meting van de hoeveelheid water in het watertoevoersysteem van het bedrijf of van de

bedrijfsonderdelen. In het laatstbedoelde geval mag de per etmaal afgevoerde hoeveelheid afvalwater niet groter zijn dan de in dezelfde periode toegevoerde hoeveelheid water.
Het meetsysteem is voorzien van een niet-resetbare pulsteller. Registratie van momentane meetgegevens alsmede etmaalgegevens vindt plaats door middel van een printer of datalogger of andere vorm van geautomatiseerd registratiesysteem. Het meetsignaal van het registratiesysteem moet overeenkomen met het meetsignaal van de debietmeter.

A.2.1. Doorstroomsnelheid
Voor een betrouwbare meting is de doorstroomsnelheid van het afvalwater van belang. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een open en een gesloten meetsysteem.

A.2.1.1 Doorstroomsnelheid open meetsystemen
Bij open meetsystemen wordt een meetput of een meetgoot toegepast. Bij toepassing van een meetput gelden de volgende eisen:
1. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,05 meter, bedragen gesommeerd minder dan 5% van het gemeten debiet;
2. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,125 meter, bedragen gesommeerd minder dan 10% van het gemeten debiet.

Bij toepassing van een meetgoot bedragen de momentane debieten in het etmaal, van minder dan 16,4% van het maximaal mogelijk momentane debiet, gesommeerd, minder dan 10% van het gemeten debiet.

A.2.1.2 Doorstroomsnelheid gesloten meetsystemen
Voor het bepalen van de geschiktheid van de debietmeter geldt als richtlijn dat de verhouding tussen het maximale en minimale debiet ≥ 10 behoort te zijn, waarbij het debiet (indien groter dan nul) van de te bemonsteren stroom in 95 % van de tijd groter is dan het minimale debiet van de meter is. Minimale en maximale debiet zijn de debieten waarbij de meter de opgegeven precisie haalt.

A.2.2 Controle meetapparatuur en meettraject
De meetapparatuur is in goede staat en is kundig geïnstalleerd. In dit onderdeel worden daartoe enkele voorschriften gesteld.

A.2.2.1 Controle meetapparatuur (simulatie)
Ten minste éénmaal per jaar wordt de meetapparatuur voor debietmetingen gesimuleerd, tenzij in dat jaar een natte kalibratie (A.2.2.2) plaatsvindt.
Aan de simulatie worden de volgende eisen gesteld:
a. Bij een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden gemeten. Wanneer aan de hand van deze controle blijkt dat de meetbuis (mogelijk) vervuild is, wordt deze gereinigd.
b. Op het controlerapport van een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden weergegeven. Wanneer de meetbuis is gereinigd, wordt deze waarde zowel vóór, als ná het reinigen in het controlerapport vermeld.
c. Bij de simulatie wordt ook de werking van randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op een goede werking gecontroleerd.
d. Wanneer bij een simulatie blijkt dat de meetfout groter is dan 5%, wordt het gesloten meetsysteem onmiddellijk in ingebouwde toestand nat gekalibreerd, volgens de bepalingen welke van toepassing zijn bij een natte kalibratie (A.2.2.2).

Bij toepassing van open meetsystemen worden aan de simulatie de volgende aanvullende eisen gesteld:
De apparatuur voor de hoogtemeting wordt minimaal éénmaal per jaar bij overstorthoogten van 5, 10, 15, 20 en 25 centimeter gesimuleerd. In het controlerapport wordt voor elke overstorthoogte een vergelijking gemaakt tussen de gemeten hoeveelheid afvalwater gedurende de periode van het simuleren, en de bij de desbetreffende overstorthoogte met behulp van de afvoerrelatie van de meetvoorziening berekende hoeveelheid afvalwater over de periode van het simuleren. Zowel het absolute als het procentuele verschil wordt hierbij aangegeven. Bij ultrasone hoogtemeting wordt ook de temperatuurmeting en de

temperatuurcorrectie gecontroleerd en gecorrigeerd bij afwijking. De werking van de volgapparatuur bij meting wordt gecontroleerd door vergelijking van de aanwijzing, registratie (recorder en/of printer), integratie en telling.

A.2.2.2 Controle meettraject (natte kalibratie)
De meetapparatuur wordt ten minste éénmaal per drie jaar in ingebouwde toestand nat gekalibreerd. In het jaar van natte kalibratie hoeft niet tevens een simulatie te worden uitgevoerd.
Voor debietmeters in mobiele meetapparatuur vindt de natte kalibratie jaarlijks plaats in ingebouwde toestand bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik bij een RvA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet.
Indien blijkt dat een meetinstrument buiten de fabrieksspecificaties valt, vindt justering plaats, waarna een natte kallibratie in ingebouwde toestand plaatsvindt ("as left"). Een rapportage van het justeren wordt bij het kalibratiecertificaat gevoegd.

Voorts worden aan de natte kalibratie de volgende eisen gesteld:
a. Minimaal éénmaal per drie jaar worden gesloten meetsystemen in ingebouwde toestand nat gekalibreerd op een door de heffingsambtenaar vooraf goedgekeurde methode. De natte kalibratie vindt plaats door:
    i. een vooraf nauwkeurig bepaalde hoeveelheid water door de te kalibreren meter te geleiden (waarbij deze hoeveelheid is vastgesteld bij een onder b genoemde instelling); of
    ii. een tweede, bij voorkeur op hetzelfde meetprincipe gebaseerd meetsysteem in serie te plaatsen die fungeert als moedermeter; of
    iii. op een andere, door de heffingsambtenaar goedgekeurde methode.
b. Indien bij de natte kalibratie gebruik gemaakt wordt van een moedermeter, wordt deze in ingebouwde toestand nat gekalibreerd bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik. De natte kalibratie vindt plaats op een ijkinstallatie van een RvA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet. Ook wanneer de moedermeter nieuw is, wordt deze gekalibreerd op één van de genoemde installaties, waarbij de meter is ingebouwd in de meetset of meetwagen waarin deze in de praktijk zal worden ingezet.
c. Het kalibratiecertificaat van de moedermeter, waaruit het onder b bepaalde moet blijken, mag niet ouder zijn dan één jaar. Dit kalibratiecertificaat wordt bij die van het gekalibreerde meetsysteem gevoegd.
d. Tijdens de natte kalibratie wordt zoveel water door het te kalibreren meetsysteem geleid, dat minimaal 2.000 waarnemingen worden bereikt. Indien nodig kan hiertoe voor de kalibratieperiode de pulsinstelling tijdelijk aangepast worden. De kalibratie vindt plaats in het werkgebied waarin de te kalibreren meter onder normale bedrijfsomstandigheden functioneert.
e. Tijdens de natte kalibratie worden de gemeten hoeveelheden water van de te kalibreren flowmeter (én van de moedermeter, wanneer daarvan sprake is) door middel van printers of dataloggers continu geregistreerd. In geval van het toepassen van dataloggers worden ook de ruwe, onbewerkte data bij het kalibratiecertificaat gevoegd.
f. Bij de natte kalibratie wordt ook de randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op een goede werking gecontroleerd.

A.2.2.3 Inbouw debietmeter
Bij de inbouw van een debietmeter in een gesloten systeem wordt een 'af fabriek' kalibratiecertificaat meegeleverd, waarop naast de specifieke kalibratiefactor, óók de correctiefactor, of meterconstante staat aangegeven. Natte kalibratie in ingebouwde toestand vindt direct plaats na inwerkingstelling van de debietmeter.

Voorts worden aan de inbouw de volgende eisen gesteld:
a. Bij het inbouwen wordt rekening gehouden met de mogelijkheid tot het uitvoeren van een natte kalibratie in ingebouwde toestand

b. De debietmeter wordt overeenkomstig de voorschriften van de leverancier geïnstalleerd.

A.2.2.4 Kalibratiecertificaat
Van een debietmeter moet het meest recente kalibratierapport bij de aangifte overgelegd worden. Bij een natte kalibratie in ingebouwde toestand (dat wil zeggen: ter plekke op het bedrijf, of als complete mobiele meetset op een ijkbank van een daartoe bevoegde instantie), worden de volgende aspecten vastgesteld én gerapporteerd op het kalibratiecertificaat:
- alle controlebevindingen, waaronder die van de randapparatuur en het meetbereik;
- de 'as–found' meetafwijking (de gevonden meetafwijking);
- eventuele hardware matige aanpassingen (nieuwe spoel, etc.);
- de justering (softwarematige aanpassing van de correctiefactor/meterconstante);
- de 'as–left' meetafwijking, eventueel na hardware matige aanpassing/justering;
- de (eventueel nieuwe) correctiefactor, of meterconstante.

Paragraaf A.3 Bemonstering

A.3.1 Algemeen, instelling en uitvoering van apparatuur
De bemonstering vindt plaats met behulp van automatische monstername–apparatuur. De bemonstering geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water–Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019), met dien verstande dat bemonstering door steekbemonstering niet is toegestaan, tenzij anders is bepaald door de heffingsambtenaar.

Paragraaf A.4 Monsterbehandeling

A.4.1 Algemeen
De monsterbehandeling geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water-Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019). Conform paragraaf 9 van NEN 6600-1 (2019) worden de monsters direct na bemonstering geconserveerd, verpakt en geconserveerd volgens NEN-EN-ISO 5667-3 (2018). De monsters worden gekoeld en in het donker bewaard tussen 1° en 5° C. Na vullen van de monsterflessen wordt van het verzameld etmaalmonster een representatief deel van drie liter gedurende 24 uur in een goed gesloten vat/fles in het donker bewaard tussen 1° en 5° C ten behoeve van contra-analyse door het waterschap. De monsterflessen bestemd voor analyse door de heffingplichtige en voor contra-analyse vanwege de heffingsambtenaar worden om en om gevuld. Op deze wijze wordt bewerkstelligd dat het monster voor de analyse op een heffingsparameter door de heffingplichtige en voor de desbetreffende contra-analyse vanwege de heffingsambtenaar zoveel mogelijk identiek zijn.
A.4.2 Conservering en maximale bewaartermijn
De verkregen monsters worden tot en met het einde van de bewaartermijn geconserveerd op de wijze zoals is aangegeven in tabel A. Als een monster uit het etmaalverzamelmonster wordt ingevroren of chemisch geconserveerd, geschiedt dit binnen twaalf uur na afloop van het etmaal. De eventuele voorschriften met betrekking tot chemische conservering gelden in aanvulling op de voorschriften met betrekking tot de conserveringstemperatuur gedurende de bewaartermijn.
In tabel A zijn tevens de maximale bewaartermijnen opgenomen die gelden voor de onderscheidenlijk uit te voeren analyses. De voorbehandeling ten behoeve van een analyse vangt na het einde van het etmaal aan, binnen de maximale bewaartermijn die bij de desbetreffende analyse in tabel A is vermeld. De voorbehandeling van het monster ten behoeve van de analyse, waaronder onder meer wordt begrepen het ontdooien van bevroren monsters, wordt uitgevoerd op een wijze en binnen een zodanige termijn dat daardoor de representativiteit van het monster niet wordt verstoord. Een monster dat op één van de in tabel A aangegeven wijzen chemisch is geconserveerd wordt niet gebruikt voor één van de in tabel A opgenomen wijzen van analyse, waarvoor op basis van tabel A geen of andere voorschriften op het vlak van de chemische conservering gelden.

Tabel A

Voor analyse op	Omgevingstemperatuur		Methode conservering	Maximale bewaartijd
	tijdens transport	tot einde bewaartermijn		
Biochemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen onder uitsluiting van licht.	1 dag
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	1 mnd (indien BZV < =50 mg/l) 6 mnd (indien BZV >50 mg/l)
Chemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H_2SO_4 tot pH < 2	6 maanden
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	6 maanden
Som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H_2SO_4 tot pH < 2	1 maand
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	6 maanden

Het biochemisch zuurstofverbruik is weliswaar geen heffingsparameter voor de verontreinigingsheffing, maar wordt aangewend bij toepassing van berekeningsvoorschrift C.4 van Onderdeel C van deze bijlage. Op grond van dit berekeningsvoorschrift wordt de methode van het biochemisch zuurstofverbruik toegepast voor de bepaling van het percentage chemisch zuurstofverbruik van de biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.

B Analysevoorschriften

Paragraaf B.1 Algemeen

De analyses worden uitgevoerd in het representatieve monster, dat is verkregen op de in onderdeel A van deze bijlage vermelde wijze. Het onderzoek wordt in het water als zodanig uitgevoerd, dus zonder dat daaruit bezinkbare of opdrijvende bestanddelen zijn verwijderd. Er is in dit onderdeel verwezen naar normbladen, uitgegeven door het Nederlands Normalisatie Instituut NEN. Een wijziging in een normblad gedurende het kalenderjaar wordt voor de toepassing van deze verordening eerst van kracht op 1 januari van het jaar volgende op de wijziging.
De in tabel B vermelde aantoonbaarheidsgrenzen zijn de concentraties van de desbetreffende stoffen die bij de analyse ten minste aangetoond moeten kunnen worden.

Paragraaf B.2 Analyse

De analyse van het monster geschiedt op de wijze zoals die is aangegeven in tabel B.

Tabel B

Parameter/stof	Ontsluiting volgens normblad	Meting volgens normblad	Aantoonbaar-heidsgrens
chemisch zuurstofverbruik		NEN 6633 of NEN-ISO 15705 1)	5 mg/l 2)
biochemisch zuurstofverbruik		NEN-EN ISO 5815-1:2019	volgens norm
som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	NEN 6645	NEN ISO 15923-1	0,5 mg/l
		NEN 6646+C1: 2015	
		NEN-EN-ISO 11732	
	NEN-EN-ISO 20236	NEN-EN-ISO 20236 nn voor correctie nitriet/nitraat: NEN-EN-ISO 13395, NEN 6604 of NEN-ISO 15923-1	
	NEN-ISO 5663	NEN-ISO 15923-1	
		NEN-ISO 5663	
	NEN 6646	NEN 6646+C1: 2015	
		NEN-ISO 15923-1	

1) De analyse volgens normblad NEN-ISO 15705 is toepasbaar voor onverdunde monsters met een gehalte aan zuurstofverbruik tot aan 1.000 mg/l en chlorideconcentratie die lager is dan 1.000 mg/l. De ambtenaar belast met de heffing kan voorts de methode niet toepasbaar verklaren indien naar zijn oordeel andere omstandigheden daartoe aanleiding geven.
2) De analyse volgens normblad NEN-ISO 15705 heeft een aantoonbaarheidsgrens van 6 mg/l voor fotometrische detectie bij 600nm en 15 mg/l voor titrimetrische detectie (gebaseerd op één enkelvoudige meting van één laboratorium) wanneer cuvetten worden gebruikt met een bereik van maximaal 1.000 mg/l.

C Berekeningsvoorschriften

C.1 Berekeningswijze van het aantal vervuilingseenheden (artikel 9, derde lid):
Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik wordt berekend door het totale aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de in het kalenderjaar afgevoerde zuurstofbindende stoffen te delen door 54,8 kilogram.

Het aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de gedurende een etmaal afgevoerde zuurstofbindende stoffen wordt berekend volgens de formule:

$$\frac{Q \times (CZV + 4{,}57 \times N\text{–}Kj)}{1000}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

Q: het aantal m³ afgevoerd afvalwater per etmaal;

CZV: het chemisch zuurstofverbruik bepaald volgens de in onderdeel B van deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l;

N–Kj: de som van ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof volgens de in onderdeel B van de in deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l.

C.2 Bij de bepaling van het aantal etmalen in artikel 11, wordt gebruik gemaakt van de volgende formule:

$$n = \frac{\left(\frac{2 \times \sigma n}{tso}\right)^2 \times N}{\left(\frac{2 \times \sigma n}{tso}\right)^2 + N}$$, waarbij

In deze formule wordt verstaan onder:

n = het berekende aantal meetdagen;

N = het aantal dagen per jaar waar op wordt afgevoerd;

σn = spreidingspercentage in de meetwaarden, uitgedrukt ten opzichte van de gemiddelde hoeveelheid zuurstofverbruik van de onderzoeksresultaten gedurende het heffingsjaar;

tso = toelaatbare statistische onnauwkeurigheid

$= 35/e^{0,000175*VeO}$ VeO = vervuilingswaarde van de afgevoerde zuurstofbindende stoffen.

C.3 Indien door een bedrijf water wordt onttrokken aan oppervlaktewater en dit vervolgens weer wordt geloosd in oppervlaktewater, worden voor de berekening van de vervuilingswaarde de hoeveelheden verontreinigde stoffen, aanwezig in het ingenomen water en vervolgens weer geloosde oppervlaktewater, in mindering gebracht op de hoeveelheden van die stoffen in het geloosde water, met dien verstande dat deze vermindering niet mag leiden tot een negatieve waarde.

C.4 Indien de CZV–waarde voor ten minste 25% afkomstig is van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen in het afvalwater, wordt op die waarde een correctie toegepast door deze te vermenigvuldigen met de breuk

$$\frac{100 - T}{75}$$

waarbij

T= het percentage CZV, afkomstig van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.

Bijlage II. behorende bij de Verordening Verontreinigingsheffing Delfland 2025

Tabel afvalwatercoëfficiënten (artikel 122k, derde lid, Waterschapswet)

Klasse	Klassegrenzen uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³ ingenomen water		Afvalwatercoëfficiënt uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden per m³ ingenomen water in het heffingsjaar
	ondergrens	bovengrens	
1	> 0	0,0013	0,0010
2	> 0,0013	0,0020	0,0016
3	> 0,0020	0,0031	0,0025
4	> 0,0031	0,0048	0,0039
5	> 0,0048	0,0075	0,0060
6	> 0,0075	0,012	0,0094
7	> 0,012	0,018	0,015
8	> 0,018	0,029	0,023
9	> 0,029	0,045	0,036
10	> 0,045	0,070	0,056
11	> 0,070	0,11	0,088
12	> 0,11	0,17	0,14
13	> 0,17	0,27	0,21
14	> 0,27	0,42	0,33
15	> 0,42		0,5

– – – – –

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3284
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.03
Titel	Middellange termijn financiering HWBP

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Middellange termijn financiering HWBP
Versienummer	2
Dossiernummer	3284
D&H datum	dinsdag 22 oktober 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. Kennis te nemen van het collegebesluit om voornemens te zijn om samen met de andere waterschappen in de Ledenvergadering van de Unie van waterschappen onderstaande besluiten te nemen:

   I. Te besluiten dat in 2024 en 2025, grotendeels als onderdeel van de besluitvorming over de financiering voor de lange termijn, besluitvorming plaatsvindt over de volgende onderwerpen die we binnen de alliantie voor het Hoogwaterbeschermings-programma gaan doen om effectiever en efficiënter te worden:
   - Vervolgafspraken over de toepassing en verrekening van de Projectgebonden Eigen Bijdragen.
   - Stabielere solidariteitsbijdrage.
   - Reële toedeling van risico's in HWBP-projecten.
   - Maatregelen binnen dijkversterkingsprojecten die direct bijdragen aan het halen van de doelen in 2050.
   - Wijze van programmeren die tempo van de programmering mogelijk maakt;
   - Sturing op programmaniveau.
   - Overkoepelend advies over de doelmatigheidsprikkels in het programma.

   II. In te stemmen met de intentie om als 21 waterschappen extra financiële middelen voor het HWBP voor de periode 2030-2036 beschikbaar te stellen, waarbij we er op dit moment vanuit gaan dat ca. €1,25 miljard in 7 jaar nodig zal zijn, onder de voorwaarde a) dat het Rijk dezelfde extra financiële bijdrage als de waterschappen levert en b) de onder I genoemde besluiten worden genomen.

2) Aanleiding

De waterschappen en het Rijk werken als alliantie vanuit het Hoogwaterbeschermings-programma (HWBP) gezamenlijk aan het op orde brengen van de primaire waterkeringen. Het doel is dat alle primaire waterkeringen in 2050 aan de norm voldoen. Op de middellange termijn zijn er bij de huidige financiële afspraken te weinig middelen beschikbaar om alle noodzakelijk HWBP-projecten volledig te financieren. De opgave in kilometers en euro's is groter dan tot kortgeleden geraamd. Gevolg is dat er in 2024 besluiten van de besturen van de 21 waterschappen en het Rijk nodig zijn om het HWBP op schema te houden.

Gegeven de lange voorbereidingsperiode moeten verschillende projectwaterschappen in 2024 en 2025 besluiten nemen over de start van projecten waarvoor geldt dat er nu geen zekerheid is dat er voor de realisatiefasen in de periode 2030-2036 subsidie beschikbaar is. Als deze besluitvorming dit jaar en volgend jaar niet plaatsvindt, zal het programma met 6-8 jaar vertragen en zal het einddoel 2050 niet worden gehaald. Wat betreft de zekerheid die de projectwaterschappen dit jaar en in 2025 voor hun besluitvorming nodig hebben, is het voorstel dat alle waterschapsbesturen in 2024 de intentie uitspreken vanaf het jaar 2030 extra solidariteitsbijdragen beschikbaar te stellen. Hiermee krijgen de projectwaterschappen meer zekerheid over financiering m.i.v. 2030 en kunnen hier hun besluitvorming op baseren.

Het verzoek om extra middelen beschikbaar te stellen, wordt gedaan op een moment dat de productie van het HWBP nog onvoldoende van de grond komt. De beoogde 50 km versterking per jaar wordt nog niet gehaald en veel projecten vertragen ten opzichte van de planning. Er zijn waterschappen met geen of een zeer beperkte HWBP-opgave. Via de solidariteitsbijdrage dragen zij financieel bij aan het HWBP, maar hebben onvoldoende inzicht in en zeggenschap over waar het geld aan wordt besteed. Tegelijkertijd zien zij dat de beoogde 10% projectgebonden eigen bijdrage niet wordt gehaald maar zij door de vertragingen wel extra solidariteitsbijdrage moeten inleggen. De solidariteit tussen de waterschappen is de kracht van het HWBP. Om die solidariteit te behouden is het van belang dat afspraken worden gemaakt over onder andere kostenbeheersing, kostenreductie en het verbeteren van de performance. En dat er helderheid komt over wat er gebeurt als het lijkt/dreigt dat afspraken niet (kunnen) worden nagekomen.

3) Beoogd effect

Het college een besluit te laten nemen en de verenigde vergadering te informeren over het voorgenomen besluit in de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen over de extra financiering van het hoogwaterbeschermingsprogramma op middellange termijn.

4) Kernboodschap

De 21 waterschappen en het Rijk werken als alliantie vanuit het Hoogwaterbeschermings-programma (HWBP) gezamenlijk aan het op orde brengen van de primaire waterkeringen. Beide betalen 50% van de kosten. Voor de periode 2030-2036 is er te weinig geld beschikbaar om alle noodzakelijk dijkversterkingsprojecten uit te voeren. De opgave in kilometers en euro’s is groter dan tot kortgeleden geraamd. Het doel is dat alle keringen in 2050 voldoende veilig zijn. Om dit doel in zicht te houden zijn de waterschappen voornemens extra geld beschikbaar te stellen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

n.v.t.

6) Regelgeving en Beleid

De 21 waterschappen en het Rijk werken sinds 2014 samen in het Hoogwaterbeschermings-programma (HWBP) aan de grootste dijkversterkingsoperatie sinds de Deltawerken. Om overstromingen in Nederland te voorkomen worden er 2000 kilometer dijken en 400 sluizen en gemalen versterkt. Dit doen we met als doel dat in 2050 alle primaire waterkeringen aan de norm voldoen. Dit doel is als resultaatsverplichting opgenomen in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving.

Waterschappen zien waterveiligheid als gemeenschappelijk belang om mensenlevens en de economische waarde in Nederland te beschermen. De samenwerking tussen waterschappen op het gebied van waterveiligheid is uniek, binnen Nederland en internationaal. Mede ook omdat de waterschappen die geen primaire waterkeringen in beheer hebben meebetalen. Alle waterschappen hebben er baat bij dat we in Nederland goed beschermd zijn tegen overstromingen. Samen met het Rijk betalen alle waterschappen dan ook mee aan het HWBP. Op dit moment wordt ieder dijkversterkingsproject solidair gefinancierd: het Rijk betaalt 50%, de gezamenlijke waterschappen 40% en het waterschap dat het project uitvoert 10%. Dat vraagt wel om heldere afspraken die blijvend worden nagekomen.

7) Financiën

Extra solidariteitsbijdrage
Om de omvang van de extra middelen die nodig zijn te kunnen bepalen, heeft de Programmadirectie HWBP een analyse gemaakt. Deze geeft aan dat er in de jaren 2030 t/m 2036 totaal € 3,6 miljard extra nodig is. Uitgaande van de huidige 70% realisatiegraad en ervan uitgaande dat het Rijk een even groot bedrag inlegt, betekent dit dat de waterschappen in zeven jaar totaal € 1,25 miljard extra zouden moeten inleggen (prijspeil 2023).
Een evenredige verdeling over deze zeven jaar zou per jaar gemiddeld ca. € 180 mln. extra voor de waterschappen betekenen. Op basis van de verhouding projectgebonden bijdragen – solidariteitsbijdragen van de laatste jaren zou deze € 180 mln. voor ca. € 45 mln. uit projectgebonden uitgaven bestaan en ca. € 135 mln. uit solidariteitsbijdragen.

Met de huidige verdeelsleutel betekent dit voor Delfland voor de periode 2030-2036 een extra bijdrage van € 9,5 miljoen per jaar (prijspeil 2023). In bijlage 1 (pagina 4) is voor alle 21 waterschappen de extra bijdrage opgenomen.

Indicatie effect extra solidariteitsbijdragen op watersysteemheffing
Waterschappen gaan verschillend om met de financiële verantwoording van hun solidariteits-bijdrage. Dit heeft tot gevolg dat de extra bijdrage per waterschap een verschillende impact op de watersysteemheffing heeft (zie bijlage 1 pagina 4 en 5). Voor Delfland is de extra bijdrage van € 9,5 miljoen gelijk aan 7% van de watersysteemheffing. Het is uiteraard aan Delfland zelf om als onderdeel van de reguliere P&C-cyclus op termijn te bepalen hoe deze extra bijdrage wordt opgenomen in de begroting en wat het effect daarvan op de watersysteemheffing is. Het coalitieakkoord geeft daarvoor handvatten.
Het eerste moment waarop deze bijdrage concreet wordt opgenomen in de P&C-cyclus is de Kadernota 2026 waarin ook gekeken wordt naar de periode 2027-2030. In de kadernota 2025 is al wel het volgende opgenomen:

"Zo goed als zeker stijgen vanaf 2030 de kosten van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) met ca. € 2,5 miljard voor de periode 2030-2036. Een voorstel hiervoor ligt dit jaar ter besluitvorming in de Unie van Waterschappen. Dit betekent dat Delfland van 2030 tot en met 2036 jaarlijks ca. € 10 miljoen extra moet bijdragen. Omdat dit buiten de planperiode van de Kadernota 2025 valt is hiermee financieel gezien nog geen rekening gehouden."

8) Duurzaamheid

n.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

n.v.t.

10) OR

n.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Verhoging financiële bijdrage leidt tot afbrokkeling solidariteitsprincipe binnen de alliantie.
De financiële afspraken binnen de alliantie zijn voor een groot deel gebaseerd op solidariteit. Alle waterschappen in Nederland betalen mee aan het op orde brengen van de dijken. Het verhogen van de financiële bijdrage kan de solidariteit onder druk zetten. Om dit te voorkomen, worden er binnen het HWBP een aantal acties uitgezet om de uitvoering effectiever en efficiënter te maken. Een voorbeeld hiervan is het borgen van de afspraak over de 10% projectgebonden eigen bijdrage.

Verhoging financiële bijdrage leidt tot verhoging van de watersysteemheffing
De extra bijdrage voor Delfland in de periode 2030-2036 bedraagt ca. 9,5 miljoen (prijspeil 2023). Dit is gelijk aan 7% van de watersysteemheffing. Zonder extra maatregelen bedraagt dit een forse stijging van de kosten en vraagt dit een vergelijkbare stijging van de watersysteemheffing. In de periode tot 2030 bekijkt Delfland hoe dit in de begroting te verwerken en welke maatregelen mogelijk zijn om de stijging te dempen. Er is dan ook meer zicht op de financiering van het HWBP op de lange termijn.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

n.v.t.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

De voorgenomen besluiten worden besproken in de Uniecommissie waterkeringen van 7 november 2024 en voorgelegd aan de Ledenvergadering van 13 december 2024.

14) Bevoegd orgaan

Het besluit om het standpunt van Delfland voor de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen te bepalen, wordt genomen door het college.

Hoe Delfland op termijn deze extra financiële bijdrage doorvoert in de begroting is en blijft een bevoegdheid van de verenigde vergadering.

15) Toelichting

Besluitvorming in de alliantie om effectiever en efficiënter te worden
De programmering van het HWBP wordt gebaseerd op de productie die de projectwaterschappen opgeven. Tot nu toe wordt de opgegeven productie niet gehaald en worden de door het Rijk en de waterschappen beschikbaar gestelde middelen niet volledig besteed. Een aantal maal heeft het Rijk gevraagde kasschuiven toegepast, terwijl de productie vervolgens achterbleef en middelen niet zijn besteed. Ook waterschappen met weinig of geen projecten hebben hierdoor de afgelopen jaren extra middelen moeten inleggen. In de Waterschapswet is de totale bijdrage per jaar vastgelegd. Als de projectgeboden eigen bijdrage daalt, dient dit gecompenseerd te worden met extra solidariteitsbijdrage.

Met deze achtergrond is afgesproken dat een besluit over het beschikbaar stellen van extra middelen niet kan worden genomen zonder dat er besluiten worden genomen om als alliantie effectiever en efficiënter te worden. Daarbij houden we uiteraard de belangen van de waterschappen met en de waterschappen zonder dijkversterkingsopgave in het oog.

De uitwerking van en besluitvorming over een groot deel van de onderwerpen om dat te bereiken vraagt echter meer doorlooptijd dan het tijdspad voor besluitvorming in 2024 over extra middelen voor de middellange termijn. De meeste besluiten kunnen niet eerder dan in 2025 worden genomen. Het voorstel is deze besluiten te nemen bij de besluitvorming over de financiering voor de periode tot 2050, de ‘lange termijn financiering’.

Voor de volgende onderwerpen zullen besluiten worden voorbereid, veelal als resultaat van het plan van aanpak ’Toekomstgericht HWBP’:
- Toepassing en verrekening Projectgebonden Eigen Bijdragen.
- Stabielere solidariteitsbijdrage.
- Reële toedeling van risico’s in HWBP-projecten.
- Maatregelen binnen dijkversterkingsprojecten die direct bijdragen aan het halen van de doelen in 2050;
- Wijze van programmeren die tempo van de programmering mogelijk maakt;
- Sturing op programmaniveau;
- Overkoepelend advies over de doelmatigheidsprikkels in het programma.

Bovenstaande punten zijn in bijlage 1 nader toegelicht (pagina 7 t/m 9). Besluiten over deze onderwerpen zijn aanvullend op resultaten uit trajecten die al lopen om het HWBP te verbeteren, te weten: verbetermaatregelen uit het implementatieplan 'Naar een realistisch en betrouwbaar HWBP' en ook transparantie en van elkaar leren met behulp van de HWBP Dashboards.

Extra middelen voor de middellange termijn
Voor de continuïteit en tempo in het HWBP is er op 12 december 2024 een intentiebesluit van de Ledenvergadering noodzakelijk voor een extra financiële impuls vanuit de waterschappen. In diverse bijeenkomsten van de Uniecommissie waterkeringen (CWK) is gesproken over mogelijke opties. Ter voorbereiding zijn onder andere twee mogelijkheden om voorfinancieringslasten te beperken en samen te delen in de alliantie uitgewerkt. Beide oplossing hebben gemeen dat zij bestuurlijk complex zijn en niet op korte termijn te realiseren zijn. De CWK heeft uitgesproken dat oplossingen in de sfeer van (gezamenlijk dragen van) voorfinancieringslasten niet wenselijk zijn en dat het beschikbaar stellen van extra middelen voor de middellange termijn dat in principe wel is. Naar de huidige inzichten is een bedrag van € 2,5 miljard euro nodig, gelijk te verdelen over Rijk en waterschappen, over een periode van 7 jaar.

Voorwaarde: Rijk levert dezelfde financiële bijdrage als de waterschappen
Gegeven de 50/50-verdeling in de financiering van het HWBP verbinden de waterschappen aan hun toezegging om extra middelen beschikbaar te gaan stellen de voorwaarde dat het Rijk een even groot bedrag extra inlegt.

De extra middelen op de middellange termijn zijn een eerste stap naar meer middelen voor het programma op de lange termijn
In 2023 is in het Landelijk Veiligheidsbeeld en de Globale Kosteninschatting geconcludeerd dat de opgave in kilometer en euro's groter is dan tot kortgeleden geraamd. Weliswaar is sprake van een grote bandbreedte, maar duidelijk is dat er voor de periode tot 2050 meer middelen beschikbaar moeten komen om het einddoel in 2050 te halen. Uitgaande van het midden van de bandbreedte is ruim € 10 miljard extra nodig, wat voor de waterschappen ca. 200 mln. per jaar betekent. Dit bedrag komt qua ordegrootte overeen met de extra middelen voor de middellange termijn. Volledigheidshalve wordt vermeld dat over extra bijdragen van de waterschappen voor de volledige periode tot 2050 nu nog geen besluiten worden genomen. Besluitvorming over de Lange Termijn Financiering is gepland voor 2025.

16) Bijlagen

Bijlage 1: Middellange termijn financiering HWBP; CWK 5 juli 2024.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Middellange termijn financiering HWBP
Dossiernummer	3284

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 22 oktober 2024, dossiernummer 3284;

gelezen het positieve advies van de commissie Waterveiligheid en Waterketen.

Overwegende dat:

1. De waterschappen en het Rijk als alliantie vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma gezamenlijk werken aan het op orde brengen van de primaire waterkeringen.
2. Op de middellange termijn onvoldoende middelen beschikbaar zijn om alle noodzakelijke projecten te financieren.
3. Zonder aanvullende middelen het doel dat in 2050 alle primaire waterkeringen aan de norm voldoen niet wordt gehaald.

Gelet op:

1. Artikel 77 van de Waterschapswet.
2. Artikel 7.24 van de Waterwet

Besluit:

Kennis te nemen van het collegebesluit om voornemens te zijn om samen met de andere waterschappen in de Ledenvergadering van de Unie van waterschappen onderstaande besluiten te nemen:

I. Te besluiten dat in 2024 en 2025, grotendeels als onderdeel van de besluitvorming over de financiering voor de lange termijn, besluitvorming plaatsvindt over de volgende onderwerpen die we binnen de alliantie voor het hoogwaterbeschermings-programma gaan doen om effectiever en efficiënter te worden:
   - Vervolgafspraken over de toepassing en verrekening van de Projectgebonden Eigen Bijdragen.
   - Stabielere solidariteitsbijdrage.
   - Reële toedeling van risico's in HWBP-projecten.
   - Maatregelen binnen dijkversterkingsprojecten die direct bijdragen aan het halen van de doelen in 2050.
   - Wijze van programmeren die tempo van de programmering mogelijk maakt;
   - Sturing op programmaniveau.
   - Overkoepelend advies over de doelmatigheidsprikkels in het programma.

II. In te stemmen met de intentie om als 21 waterschappen extra financiële middelen voor het HWBP voor de periode 2030-2036 beschikbaar te stellen, waarbij we er op dit moment vanuit gaan dat ca. €1,25 miljard in 7 jaar nodig zal zijn, onder de voorwaarde a) dat het Rijk dezelfde extra financiële bijdrage als de waterschappen levert en b) de onder I genoemde besluiten worden genomen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 3284

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Bijlage
CWK 24-24b

Agendapunt
3

Middellange termijn financiering HWBP

Portefeuillehouder: Jeroen Haan / Steller: Wijnand Dekking

Voor u ligt een voorgenomen besluit dat bedoeld is om te worden besproken in achtereenvolgens de waterschapsbesturen, de CWK en de Ledenvergadering van de Unie.

Bespreekstuk (besluitvormend)

Gevraagd besluit

De waterschapsbesturen en vervolgens de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen worden gevraagd:

1. Te besluiten dat in 2024 en 2025, grotendeels als onderdeel van de besluitvorming over de financiering voor de lange termijn, besluitvorming plaatsvindt over de volgende onderwerpen die we binnen de alliantie gaan doen om effectiever en efficiënter te worden[1]:
    - vervolgafspraken over de toepassing en verrekening van de Projectgebonden Eigen Bijdragen;
    - stabielere solidariteitsbijdrage;
    - reële toedeling van risico's in HWBP-projecten.
    - maatregelen binnen dijkversterkingsprojecten die direct bijdragen aan het halen van de doelen in 2050;
    - wijze van programmeren die tempo van de programmering mogelijk maakt;
    - sturing op programmaniveau;
    - overkoepelend advies over de doelmatigheidsprikkels in het programma.
2. In te stemmen met de intentie om als 21 waterschappen extra financiële middelen voor het HWBP voor de periode 2030-2036 beschikbaar te stellen, waarbij we er op dit moment vanuit gaan dat ca. €1,25 miljard in 7 jaar nodig zal zijn, onder de voorwaarde dat a) het Rijk dezelfde extra financiële bijdrage als de waterschappen levert; en b) de onder 1 genoemde besluiten worden genomen.

De kern van het advies

Context

De 21 waterschappen en het Rijk werken sinds 2014 samen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) aan de grootste dijkversterkingsoperatie sinds de Deltawerken. Om overstromingen in Nederland te voorkomen worden er 2000 kilometer dijken en 400 sluizen en gemalen versterkt om aan het in de Waterwet vastgelegde doel om in 2050 te voldoen aan de vastgelegde normen, waarbij rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van het aantal inwoners en de economische waarde. Waterschappen zien waterveiligheid als collectief gemeenschappelijk belang om mensenlevens en de economische waarde in Nederland te beschermen. De samenwerking tussen waterschappen op het gebied van waterveiligheid is uniek binnen Nederland en internationaal, mede omdat ook de waterschappen die geen primaire waterkeringen in beheer hebben meebetalen. Alle waterschappen hebben er baat bij dat we in Nederland goed beschermd zijn tegen overstromingen. Samen met het Rijk betalen alle waterschappen mee aan het HWBP. Op dit moment wordt ieder dijkversterkingsproject solidair gefinancierd: het Rijk betaalt 50%, de gezamenlijke waterschappen 40% en het waterschap dat het project uitvoert 10%. Dat vraagt wel om heldere afspraken die blijvend worden nagekomen.

[1] De besluitvorming op basis van deze notitie heeft betrekking op de periode t/m 2036. In 2025 vindt besluitvorming plaats over de financiering van het HWBP tot 2050.

Aanleiding voor het huidige voorstel
Op de middellange termijn zijn er bij de huidige financiële afspraken te weinig middelen beschikbaar om alle noodzakelijk HWBP-projecten volledig te financieren. Een belangrijke achterliggende oorzaak is dat de kosten van HWBP-projecten de laatste jaren sterker zijn gestegen dan de stijging van de bijdragen van de waterschappen en het Rijk aan het HWBP. Gevolg is dat er in 2024 besluiten van de besturen van de 21 waterschappen en het Rijk nodig zijn om het HWBP op schema te houden. In de jaarlijkse programmering van het HWBP in 2023 voor de periode 2025 t/m 2036 is namelijk geconstateerd dat er in de jaren 2030-2036 met de huidige bijdragen van waterschappen en Rijk te weinig budget beschikbaar is om alle geplande projectfasen te financieren. Daarom is er een aantal project(fasen) buiten de programmering geplaatst. Wat betreft de realisatiefase gaat het om enkele tientallen projecten van in totaal ca. tien waterschappen.

Gegeven de lange voorbereidingsperiode moeten de betreffende waterschappen in 2024 en 2025 besluiten nemen over de start van deze projecten, terwijl er nu geen zekerheid is dat er in de periode 2030-2036 subsidie voor die projecten beschikbaar is. Op basis van de huidige situatie kunnen die projecten in 2030-2036 alleen doorgang vinden als de betreffende waterschappen in die periode voorfinancieren. Bij de huidige rente betekent dit een groot risico op hoge rentelasten van voorfinanciering en deze rentelasten zijn niet subsidiabel. De waterschappen hebben aangegeven dit risico niet alleen te willen dragen en alleen over de projecten te willen besluiten als zekerheid van financiering bestaat. Als deze besluitvorming dit jaar en volgend jaar niet plaatsvindt, zal het programma met 6-8 jaar vertragen en zal het einddoel 2050 niet worden gehaald.

Het verzoek om extra middelen beschikbaar te stellen wordt gedaan op een moment dat de productie van het HWBP nog onvoldoende van de grond komt. De beoogde 50 km versterking per jaar wordt nog niet gehaald en veel projecten vertragen ten opzichte van de planning. Er zijn waterschappen met geen of een zeer beperkte HWBP-opgave die een solidariteitsbijdrage leveren aan het HWBP, maar geen inzicht of zeggenschap hebben waar het geld aan wordt besteed, zien dat de beoogde 10% PGEB niet wordt gehaald en door vertragingen toch extra solidariteitsbijdrage moeten inleggen. De solidariteit tussen de waterschappen is de kracht van het HWBP. Om die solidariteit te behouden is het van belang dat afspraken worden gemaakt over onder andere kostenbeheersing en -reductie en op het verbeteren van de performance. En dat er helderheid komt over wat er gebeurt als het lijkt/dreigt dat afspraken niet (kunnen) worden nagekomen.

Hoofdlijnen van het voorstel

<u>Voorgenomen besluit 1: Besluitvorming in de alliantie om effectiever en efficiënter te worden</u>
De programmering van het HWBP wordt gebaseerd op de productie die de projectwaterschappen opgeven. Tot nu toe wordt de opgegeven productie niet gehaald en worden de door Rijk en waterschappen beschikbaar gestelde middelen niet volledig besteed. Een aantal maal heeft het Rijk gevraagde kasschuiven toegepast, terwijl de productie vervolgens achterbleef en middelen niet zijn besteed. Ook waterschappen met weinig of geen projecten hebben extra middelen moeten inleggen omdat de productie achterbleef. Met deze achtergrond is afgesproken dat een besluit over het beschikbaar stellen van extra middelen niet kan worden genomen zonder dat er besluiten worden genomen om als alliantie effectiever en efficiënter te worden, waarbij oog is voor waterschappen met en zonder dijkversterkingsopgave.
De uitwerking van en besluitvorming over een groot deel van de onderwerpen om dat te bereiken vraagt echter meer doorlooptijd dan het tijdspad voor besluitvorming in 2024 over extra middelen voor de middellange termijn. De meeste besluiten kunnen niet eerder dan in 2025 worden genomen en het voorstel is deze besluiten te nemen bij de besluitvorming over de financiering voor de periode tot 2050, de ‘lange termijn financiering’.

Voor de volgende onderwerpen zullen besluiten worden voorbereid, veelal als resultaat van het plan van aanpak 'Toekomstgericht HWBP'[2]:

- toepassing en verrekening Projectgebonden Eigen Bijdragen;
- stabielere solidariteitsbijdrage;
- reële toedeling van risico's in HWBP-projecten;
- maatregelen binnen dijkversterkingsprojecten die direct bijdragen aan het halen van de doelen in 2050;
- wijze van programmeren die tempo van de programmering mogelijk maakt;
- sturing op programmaniveau;
- overkoepelend advies over de doelmatigheidsprikkels in het programma.

Voor het onderwerp 'Toepassing en verrekening Projectgebonden Eigen Bijdragen' wordt in bijlage CWK 24-25-4 een voorstel gedaan ten einde op één aspect alvast tot afspraken te komen en in 2025 over een toegevoegd aspect te besluiten ten behoeve van de solidariteit tussen de waterschappen. Dit naar aanleiding van de aanbevelingen van Gerard Doornbos.

In de bijlage van deze notitie zijn bovengenoemde voorwaarden nader uitgewerkt, zodat duidelijk wordt welke resultaten worden beoogd.

<u>Voorgenomen besluit 2: Extra middelen voor de middellange termijn</u>
Voor de continuïteit en tempo in het HWBP is er op 12 december 2024 een intentiebesluit van de Ledenvergadering noodzakelijk voor de intentie van een extra financiële impuls van de waterschappen. In diverse bijeenkomsten van de Uniecommissie waterkeringen (CWK) is gesproken over mogelijke opties. Ter voorbereiding zijn onder andere twee mogelijkheden om voorfinancieringslasten te beperken en samen te delen in de alliantie uitgewerkt. Beide oplossing hebben gemeen dat zij bestuurlijk complex zijn en niet op korte termijn te realiseren zijn. De CWK heeft uitgesproken dat oplossingen in de sfeer van (gezamenlijk dragen van) voorfinancieringslasten niet wenselijk zijn en dat het beschikbaar stellen van extra middelen voor de middellange termijn dat in principe wel is. Naar de huidige inzichten is een bedrag van € 2,5 miljard euro nodig, gelijk te verdelen over Rijk en waterschappen, over een periode van 7 jaar (zie onder 'Financiële consequenties' voor meer informatie).

<u>Voorwaarde bij voorgenomen besluit 2: Rijk levert dezelfde financiële bijdrage als de waterschappen</u>
Gegeven de 50/50-verdeling in de financiering van het HWBP verbinden de waterschappen aan hun toezegging om extra middelen beschikbaar te gaan stellen de voorwaarde dat het Rijk een even groot bedrag extra inlegt.

Financiële consequenties

Nadere uitwerking voorstel extra middelen voor de middellange termijn
Gegeven de lange voorbereidingsperiode moeten verschillende projectwaterschappen in 2024 en 2025 besluiten nemen over de start van projecten waarvoor geldt dat er nu geen zekerheid is dat er voor de realisatiefasen in de periode 2030-2036 subsidie beschikbaar is. Wat betreft de zekerheid die de projectwaterschappen dit jaar en in 2025 voor hun besluitvorming nodig hebben is het voorstel dat alle waterschapsbesturen in 2024 de intentie uitspreken vanaf het jaar 2030 extra solidariteitsbijdragen beschikbaar te stellen. Hiermee krijgen hun collega-waterschappen meer zekerheid over financiering m.i.v. 2030. De projectwaterschappen kunnen hier hun besluitvorming dan op baseren.

[2] Besluiten over deze onderwerpen zijn aanvullend op resultaten uit trajecten die al lopen om het HWBP te verbeteren, te weten: verbetermaatregelen uit het implementatieplan 'Naar een realistisch en betrouwbaar HWBP' (maatregelen hebben tijd nodig om effect te sorteren) alsmede transparantie en van elkaar leren a.h.v. de HWBP Dashboards (CWK op 16 mei).

Extra solidariteitsbijdrage
Om de omvang van de extra middelen die nodig zijn te kunnen bepalen heeft de Programmadirectie HWBP een analyse gemaakt. Deze geeft aan dat er in de jaren 2030 t/m 2036 totaal € 3,6 mld. extra nodig is. Uitgaande van de huidige 70% realisatiegraad en er vanuit gaande dat het Rijk een even groot bedrag inlegt, betekent dit dat de waterschappen in zeven jaar totaal € 1,25 mld. extra zouden moeten inleggen (prijspeil 2023).[3] Een evenredige verdeling over deze zeven jaar zou per jaar gemiddeld ca. € 180 mln. extra voor de waterschappen betekenen. Op basis van de verhouding projectgebonden bijdragen – solidariteitsbijdragen van de laatste jaren zou deze € 180 mln. voor ca. € 45 mln. uit projectgebonden uitgaven bestaan en ca. € 135 mln. uit solidariteitsbijdragen. Met de huidige verdeelsleutel zouden deze solidariteitsbijdragen als volgt over de waterschappen worden verdeeld:

Waterschap	Jaarlijks extra 2030-2036 (* € mln.)
Aa en Maas	5,8
Amstel, Gooi en Vecht	13,6
Brabantse Delta	6,3
De Dommel	7,3
De Stichtse Rijnlanden	6,9
Delfland	9,5
Drents Overijsselse Delta	4,5
Fryslân	4,5
Hollands Noorderkwartier	8,9
Hollandse Delta	6,7
Hunze en Aa's	2,9
Limburg	8,0
Noorderzijlvest	2,5
Rijn en IJssel	4,5
Rijnland	10,8
Rivierenland	7,3
Scheldestromen	2,9
Schieland en de Krimpenerwaard	5,0
Vallei en Veluwe	8,7
Vechtstromen	5,6
Zuiderzeeland	2,9
Totaal	**135**

Ten aanzien van de omvang van de aanvullende middelen (ca. € 180 mln. per jaar) kan nog worden opgemerkt dat dit een inschatting op basis van de kennis van nu is. De daadwerkelijke toekenning van de middelen gebeurt pas over enkele jaren. In de aanloop daar naar toe kan de omvang van het benodigde budget jaarlijks na vaststelling van het volgende programma herijkt worden. De meerjarenramingen en begrotingen van de waterschappen kunnen op basis daarvan ook steeds worden bijgesteld.

Indicatie effect extra solidariteitsbijdragen op watersysteemheffing
Waterschappen gaan verschillend om met de financiële verantwoording van hun solidariteitsbijdragen. Dit heeft tot gevolg dat de bedragen uit de tabel per waterschap een verschillende impact op de watersysteemheffing hebben. Wanneer we de extra solidariteitsbijdrage één-op-één projecteren op de opbrengst van de watersysteemheffing van 2024 geeft dit het volgende beeld, waarbij geldt dat dit het totale effect op de watersysteemheffing is en derhalve geen stijging van jaar op jaar is.

[3] Dit betekent niet dat de projectwaterschappen ook maar 70% subsidie zullen krijgen uitgekeerd. Het subsidiepercentage blijft 90%. Mocht blijken dat de realisatiegraad hoger wordt dan 70% dan zullen Rijk en waterschappen een hoger bedrag moeten inleggen.

Waterschap	Mogelijk jaarlijks extra 2030-2036 (* € mln)	Extra bijdrage als % van watersysteem-heffing
Aa en Maas	5,8	7%
Amstel, Gooi en Vecht	13,6	8%
Brabantse Delta	6,3	7%
De Dommel	7,3	11%
De Stichtse Rijnlanden	6,9	8%
Delfland	9,5	7%
Drents Overijsselse Delta	4,5	5%
Fryslân	4,5	3%
Hollands Noorderkwartier	8,9	5%
Hollandse Delta	6,7	7%
Hunze en Aa's	2,9	6%
Limburg	8,0	8%
Noorderzijlvest	2,5	4%
Rijn en IJssel	4,5	6%
Rijnland	10,8	7%
Rivierenland	7,3	5%
Scheldestromen	2,9	4%
Schieland en de Krimpenerwaard	5,0	7%
Vallei en Veluwe	8,7	11%
Vechtstromen	5,6	7%
Zuiderzeeland	2,9	5%
Totaal	**135**	**7%**

De projectwaterschappen zullen er uiteraard ook rekening mee moeten houden dat hun extra projectgebonden bijdragen effect op de watersysteemheffing hebben

Op korte termijn besluit over aspect 'Toepassing en verrekening Projectgebonden Eigen Bijdragen'
Zoals eerder aangegeven wordt naar aanleiding van de aanbevelingen van Gerard Doornbos voorgesteld op al op korte termijn een besluit te nemen over een aspect van het onderwerp 'Toepassing en verrekening Projectgebonden Eigen Bijdragen.

Argumenten

Waterschappen met risico op voorfinanciering hebben op korte termijn zekerheid nodig
Dit jaar en in 2025 besluiten diverse waterschappen over het starten van projecten waarvan nu geen zicht is op financiering van de planuitwerking en realisatie in de periode 2030-2036. Deze waterschappen hebben aangegeven alleen over de projecten te willen besluiten als er zekerheid van financiering in de genoemde periode is. Als die zekerheid er niet is, zullen waterschappen ervoor kiezen projecten te vertragen. Daarmee wordt het doel om alle keringen in 2050 aan de wettelijke norm te laten voldoen, onhaalbaar.

De extra middelen op de middellange termijn zijn een eerste stap naar meer middelen voor het programma op de lange termijn
In 2023 is in het Landelijk Veiligheidsbeeld en de Globale Kosteninschatting geconcludeerd dat de opgave in km's en euro's groter is dan tot kort geleden geraamd. Weliswaar is sprake van een grote bandbreedte, maar duidelijk is dat er voor de periode tot 2050 meer middelen beschikbaar moeten komen om het einddoel in 2050 te halen. Uitgaande van het midden van de bandbreedte is ruim € 10 miljard extra nodig, wat voor de waterschappen ca. 200 mln. per jaar betekent. Dit bedrag komt qua ordegrootte overeen met de extra middelen voor de middellange termijn. Volledigheidshalve wordt vermeld dat over extra bijdragen van de waterschappen voor de volledige periode tot 2050 nu nog geen besluiten worden genomen. Besluitvorming over de Lange Termijn Financiering is gepland voor 2025.

Bestuurlijke aandachtspunten

Andere partijen
Uitgangspunt bij deze besluitvorming van de waterschappen is dat alle alliantiepartners hun verantwoordelijkheid nemen en zich houden aan gemaakte afspraken. Dat geldt dus ook voor het Rijk. De waterschappen verwachten dat het Rijk bij de uitwerking van de passage uit het Hoofdlijnenakkoord bij de

herijking van het HWBP ook de benodigde middelen voor het HWBP nu en in de toekomst zal regelen, waarbij onderbrenging van deze middelen in het Deltafonds het meest logisch is.

Effect besluit waterschappen op extra middelen Rijk
Een intentiebesluit van de waterschappen om de extra middelen in ieder geval wel beschikbaar te stellen laat zien dat de waterschappen topprioriteit geven aan hoogwaterveiligheid en kan een positief effect op de besluitvorming van het Rijk hebben.

Besproken in

- Formele en informele vergaderingen van de CWK op 31 januari, 22 maart, 16 mei en 31 mei jl., alsmede de Ledenvergadering op 12 april en 21 juni 2024.
- Verschillende aspecten van de middellange termijn financiering zijn aan de orde gekomen in de gesprekken die Gerard Doornbos in juni 2024 met de CWK-leden heeft gehouden. Bij het schrijven van dit voorstel hebben diverse aanbevelingen die Gerard Doornbos naar aanleiding van deze gesprekken heeft gedaan een plaats gekregen.

Vervolg/Communicatie

In de programmering in 2024 worden momenteel twee versies van het HWBP programma voor 2026-2037 uitgewerkt, één waarbij er geen extra middelen beschikbaar komen op middellange termijn, en één waarbij het gevraagde extra budget beschikbaar is tussen 2030 en 2036. In de tweede helft van 2024 zal een besluit worden genomen over de definitieve versie van het nieuwe programma.

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3259
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.04
Titel	Uitgangspunten Legger Delfland - Delflandsedijk

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Toelichting

Delfland geeft invulling aan de kamerbrief Water en Bodem sturend en reserveert ruimte voor nu en de toekomst om zo voldoende beschermd te zijn tegen overstromingen. Ruimte voor waterkeringen is nodig om de waterveiligheid op het vereiste veiligheidsniveau te houden en risico's voor bevolking en economie te beperken. De voorliggende uitgangspunten voor het bepalen van de reserveringszones maken dit mogelijk.

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Uitgangspunten Wsv en Legger Delfland - Delflandsedijk
Versienummer	n.v.t.
Dossiernummer	3259
D&H datum	dinsdag 10 september 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Voor het actualiseren van de Waterschapsverordening en de Legger Delfland -onderdeel Delflandsedijk- de volgende uitgangspunten vast te stellen.

1. Er wordt uitgegaan van de nieuwe normering op basis van overstromingskansen;
2. Voor het huidige leggerprofiel wordt zichtjaar 2050 aangehouden;
3. Voor de reserveringszones wordt voor de rivierdijk (dijktraject 14-2 & 14-3) een planperiode van 100 jaar (2125) en voor de zeedijk (dijktraject 14-4) 200 jaar (2225) gehanteerd;
4. Er wordt uitgegaan van een zeespiegelstijging die in lijn is met de hoge uitstootscenario's (RCP 8.5) zoals gepresenteerd in de KNMI'23-klimaatscenario's;
5. Er wordt rekening gehouden met een robuustheidstoeslag van 1 cm per jaar;
6. Ruimte aan de rivierzijde behouden;
7. Om windturbines goed te kunnen reguleren wordt een buitenbeschermingszone aan de landzijde geïntroduceerd;
8. Om de regeldruk te verminderen wordt een buitenbeschermingszone rivierzijde geïntroduceerd.

2) Aanleiding

In de kamerbrief Water en Bodem sturend (2022) staat dat de huidige reserveringszones rond primaire waterkeringen moeten worden geactualiseerd om ruimte voor toekomstige dijk- en kustversterkingen te reserveren. Reserveringszones zijn opgenomen in de Waterschapsverordening en de Legger Delfland. De bijbehorende regels voor medegebruik zijn eveneens opgenomen in de Waterschapsverordening en in de Beleidsregel Medegebruik Delflandsedijk.

Met een actualisatie van de reserveringszones geeft Delfland invulling aan de structurerende keuze in de brief Water en Bodem sturend. Daarnaast komt Delfland tegemoet aan de wens van omgevingspartijen om duidelijkheid te scheppen over de benodigde ruimtereserveringen voor de toekomst. Dit met het oog op geplande en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen rondom de Delflandsedijk.

Om de benodigde ruimte te bepalen worden berekeningen uitgevoerd, waarin reserveringszones worden vastgesteld op basis van onder meer de waterveiligheids-normering en klimaatontwikkeling. In deze berekeningen worden uitgangspunten gehanteerd die uiteindelijk doorwerken in het eindresultaat. Deze uitgangspunten worden ter vaststelling aan de VV voorgelegd.

Parallel aan de vaststelling van deze uitgangspunten start een proces met omgevings-partijen over deze uitgangspunten en de daaruit resulterende reserveringszones. Na dit proces volgt het proces van bestuurlijke vaststelling van de wijziging van de Waterschapsverordening en de Legger Delfland - Delflandsedijk door D&H en de VV.

3) Beoogd effect

Delfland geeft invulling aan de kamerbrief Water en Bodem sturend en reserveert ruimte voor nu en de toekomst om zo voldoende beschermd te zijn tegen overstromingen. Ruimte voor waterkeringen is nodig om de waterveiligheid op het vereiste veiligheidsniveau te houden en risico's voor bevolking en economie te beperken. De voorliggende uitgangspunten voor het bepalen van de reserveringszones maken dit mogelijk.

4) Kernboodschap

De primaire waterkering Delflandsedijk beschermt ons gebied tegen het water uit de Nieuwe Waterweg en de Noordzee. Om ook in de toekomst droge voeten te houden moet de dijk hoog en breed genoeg zijn om het water tegen te kunnen houden. Door onder andere klimaatveranderingen (zeespiegelstijging), een strengere norm en een nieuwe beoordelingssystematiek is er voor het versterken van primaire waterkeringen in de toekomst meer fysieke ruimte nodig. De benodigde ruimte wordt vastgelegd in zoneringen en profielen in de Waterschapsverordening en de legger. De bijbehorende regels voor medegebruik voor deze zoneringen zijn eveneens opgenomen in de Waterschaps-verordening en in de Beleidsregel Medegebruik Delflandsedijk. Door een actualisatieslag geeft Delfland invulling aan onderstaande structurerende keuze die in de brief Water en Bodem sturend is genoemd.

'We actualiseren de huidige reserveringszones rond primaire waterkeringen (dijken en kust). Daarmee reserveren we ruimte voor toekomstige dijk- en kustversterkingen, en maken ze zo blijvend mogelijk. Ruimtelijke plannen en instrumenten van de gemeenten en provincies worden hierop aangepast.'

Zo kunnen we ook in de toekomst in Delfland blijven wonen, werken en recreëren.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De laatste grootschalige inhoudelijke wijziging van de ruimtereserveringen van de Delflandsedijk was in 2011. Sindsdien zijn er alleen enkele kleinere, lokale leggerwijzigingen doorgevoerd.

6) Regelgeving en Beleid

Rijk:

- Omgevingswet en Besluit kwaliteit leefomgeving: Normen voor waterveiligheid (geldend sinds 2017) staan als omgevingswaarden opgenomen in het Bkl.

Delfland:

- Waterschapsverordening Delfland
- Delflands Algemeen Waterkeringenbeleid (2010);
- Beleidsregel medegebruik Delflandsedijk (2011);
- Legger Delflandsedijk (2011).

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW):

- Kamerbrief over rol Water en Bodem bij ruimtelijke ordening (November 2022).

Kennisprogramma Zeespiegelstijging (KPZSS):

- Tussenbalans van het Kennisprogramma Zeespiegelstijging (November 2023).

Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI):

- KNMI'23 klimaatscenario's voor Nederland (Oktober 2023);
- KNMI Klimaatsignaal'21 (Oktober 2021).

De actualisatie van de reserveringszones vindt plaats vanuit de bestaande verdeling van rollen en verantwoordelijkheden van waterschap, provincie en gemeenten. Dat betekent dat

het waterschap aan de lat staat voor het actualiseren van de reserveringszone en dat de provincies en gemeenten hun ruimtelijke plannen en instrumenten hierop aanpassen.

7) Financiën

N.v.t.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Met het actualiseren van de reserveringszones voor de Delflandsedijk loopt Delfland voorop in Nederland. Als voorloper betrekken we actief andere waterschappen en kennishouders om op onze aanpak en uitgangspunten te reflecteren. E.e.a. heeft er recent in geresulteerd dat de Minister van IenW heeft toegezegd om landelijk bestuurlijke afspraken te gaan maken over ruimtelijke reserveringen voor primaire keringen. Omdat Delfland voorloopt, bestaat de kans dat landelijk afspraken uiteindelijk afwijken van de uitgangspunten en werkwijze van Delfland.

Beheersmaatregel: Delfland neemt actief deel aan het landelijk traject en brengt daar zijn ervaring in. Verder zetten we in op landelijke afspraken op hoofdlijnen, zodat er ruimte is voor maatwerk per waterschap. Hierdoor is de kans klein dat er discrepantie ontstaat tussen de uitwerking van Delfland en nog te vormen landelijke kaders.

2. Weerstand omgeving tegen nieuwe ruimtelijke reserveringen

De nieuwe ruimtelijke reserveringen hebben een groter ruimtebeslag dan de huidige zoneringen. Dit kan weerstand oproepen bij partijen met plannen voor ruimtelijke ontwikkelingen rondom de Delflandsedijk (woningbouwopgave, energietransitie, etc.), met meer inspraak in de procedure van wijziging van de Waterschapsverordening en de legger tot gevolg. Percelen waar nu geen- of beperkte ruimtelijke reserveringen zijn vastgelegd, krijgen straks wel te maken met een ruimtelijke reservering voor de toekomst. Hierdoor worden ruimtelijke ontwikkelingen en medegebruik in de buurt van de Delflandsedijk aan meer beperkingen onderhevig dan op dit moment het geval is.

Beheersmaatregel: Delfland heeft een communicatieplan opgesteld en legt goed uit waarom actualisatie van de Waterschapsverordening en de legger nodig is. Verder heeft Delfland een impactanalyse (bijlage 2) uitgevoerd en de consequenties van de actualisatie van de ruimtelijke reserveringen in beeld gebracht. Delfland kan hiermee samen met gemeenten en stakeholders handelingsperspectieven ontwikkelen om de waterveiligheid ook op lange termijn te kunnen waarborgen en tegelijkertijd ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied mogelijk te houden.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Er is een communicatie- en participatieplan opgesteld. Dit geeft onder andere aan hoe we de gemeenten en andere stakeholders in de omgeving informeren en betrekken bij dit proces, welke boodschap we af willen geven en welke middelen we inzetten.

De belangrijkste stakeholders worden benaderd (participatietraject) en eenieder mag zienswijzen indienen op het ontwerp alvorens de Waterschapsverordening en de legger worden vastgesteld. Mocht er naar aanleiding van het participatietraject er een reden zijn om af te wijken van de uitgangspunten zal deze keuze aan D&H en de VV worden voorgelegd. Dit maakt dan onderdeel uit van de vaststellingsprocedure voor de Waterschapsverordening, legger en de Beleidsregel Delflandsedijk.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Voorafgaand aan het gehele actualisatieproces is in 2020/2021 gestart met het participatieproces door de belangrijkste stakeholders te interviewen. Parallel aan de vaststelling van de uitgangspunten wordt het participatieproces verder opgepakt. In eerste instantie zullen eerst de belangrijkste stakeholders worden benaderd.

Het ontwerpen van de ruimtereserveringen voor de primaire waterkering Delflandsedijk is de eerste stap in het actualisatieproces. De nieuw ontworpen ruimtereserveringen zullen worden vastgelegd als beperkingengebieden in de Waterschapsverordening, de Legger Delfland en de Beleidsregel Delflandsedijk. De aanpassingen aan de Waterschapsverordening worden hierbij afgestemd met andere geplande wijzigingen (geclusterd).

Begin 2025 start de vaststellingsprocedure voor de Waterschapsverordening, Legger Delfland - Delflandsedijk en beleidsregel Delflandsedijk. Doelstelling is definitieve vaststelling en inwerkingtreding in de tweede helft van 2025.

14) Bevoegd orgaan

De VV heeft een kaderstellende rol en is daarom gevraagd de uitgangspunten vast te stellen. Met het vaststellen van uitgangspunten start Delfland in 2025 de vaststellingsprocedure voor de Waterschapsverordening, Legger Delfland - Delflandsedijk en de Beleidsregel Delfland.

Het wijzigen van de Waterschapsverordening is een bevoegdheid van de VV, behalve voorzover de VV dit heeft gedelegeerd aan D&H. Het wijzigen van de leggertekst is een bevoegdheid van de VV. De leggerkaart kan worden gewijzigd door D&H.

15) Toelichting

Voor een toelichting van de uitgangspunten wordt verwezen naar bijlage 1 'Uitgangspunten actualisatie Legger Delfland - Delflandsedijk'. Voor de impactanalyse van de ruimtelijke reserveringszone wordt verwezen naar bijlage 2. 'Impactanalyse ruimtelijke reserveringszone'.

16) Bijlagen

Bijlage 1: Uitgangspunten actualisatie Legger Delfland - Delflandsedijk (DMS 2351752).
Bijlage 2: Impactanalyse ruimtelijke reserveringszone (DMS 2351751).

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Uitgangspunten Wsv en Legger Delfland - Delflandsedijk
Dossiernummer	3259

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 10 september 2024, dossiernummer 3259;

gelezen het positieve advies van de commissie Waterveiligheid en Waterketen 13 november 2024.

Overwegende dat:
De primaire waterkering Delflandsedijk beschermt ons gebied tegen het water uit de Nieuwe Waterweg en de Noordzee. Om ook in de toekomst droge voeten te houden moet de dijk hoog en breed genoeg zijn om het water tegen te kunnen houden. Door onder andere klimaat-veranderingen (zeespiegelstijging), een strengere norm en een nieuwe beoordelings-systematiek is er voor het versterken van primaire waterkeringen in de toekomst meer fysieke ruimte nodig. De benodigde ruimte wordt vastgelegd in zoneringen en profielen in de Waterschapsverordening en de legger. De bijbehorende regels voor medegebruik voor deze zoneringen zijn eveneens opgenomen in de Waterschaps-verordening en in de Beleidsregel Medegebruik Delflandsedijk. Door een actualisatieslag geeft Delfland invulling aan onderstaande structurerende keuze die in de brief Water en Bodem sturend is genoemd.

Gelet op:
Artikel 77 Waterschapswet
Artikel 2.5 Omgevingswet, waarin staat dat het algemeen bestuur van het waterschap stelt één waterschapsverordening vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.
Artikel 2.39 Omgevingswet, waarin staat dat de beheerder van waterstaatswerken een legger moet hebben waarin is omschreven waaraan die waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen.
Artikel 2.0a-2.0d Besluit kwaliteit leefomgeving en de daarbij behorende bijlage II waarin de omgevingswaarden voor primaire keringen zijn vastgelegd

Besluit:

Voor het actualiseren van de Waterschapsverordening en de legger Delfland -onderdeel Delflandsedijk- de volgende uitgangspunten vast te stellen.

1. Er wordt uitgegaan van de nieuwe normering op basis van overstromingskansen;
2. Voor het huidige leggerprofiel wordt zichtjaar 2050 aangehouden;
3. Voor de reserveringszones wordt voor de rivierdijk (dijktraject 14-2 & 14-3) een planperiode van 100 jaar (2125) en voor de zeedijk (dijktraject 14-4) 200 jaar (2225) gehanteerd;
4. Er wordt uitgegaan van een zeespiegelstijging die in lijn is met de hoge uitstootscenario’s (RCP 8.5) zoals gepresenteerd in de KNMI’23-klimaatscenario’s;

5. Er wordt rekening gehouden met een robuustheidstoeslag van 1 cm per jaar;
6. Ruimte aan de rivierzijde behouden;
7. Om windturbines goed te kunnen reguleren wordt een buitenbeschermingszone aan de landzijde geïntroduceerd;
8. Om de regeldruk te verminderen wordt een buitenbeschermingszone rivierzijde geïntroduceerd.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

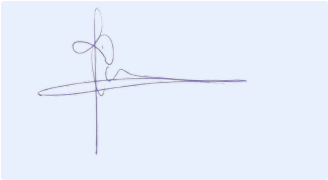

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 3259

Uitgangspunten actualisatie Legger Delfland - Delflandsedijk

Inleiding

Dit document bevat de uitgangspunten voor de actualisatie van de reserveringszones voor de primaire waterkering Delflandsedijk. Verder wordt een analyse gegeven van de impact van het extra ruimtebeslag.

In de kamerbrief Water en Bodem sturend (2022) [1] staat dat de huidige reserveringszones rond primaire waterkeringen moeten worden geactualiseerd om ruimte voor toekomstige dijk- en kustversterkingen te reserveren. De reserveringszones zijn opgenomen in de Legger Delfland (hierna: legger) en van daaruit in de Waterschapsverordening Delfland (hierna: waterschapsverordening). De bijbehorende regels voor medegebruik zijn ook opgenomen in de waterschapsverordening en in de Beleidsregel Medegebruik Delflandsedijk (hierna: beleidsregel). Door een actualisatieslag geeft Delfland invulling aan de structurerende keuze die in de brief Water en Bodem sturend is genoemd.

'We actualiseren de huidige reserveringszones rond primaire waterkeringen (dijken en kust). Daarmee reserveren we ruimte voor toekomstige dijk- en kustversterkingen, en maken ze zo blijvend mogelijk. Ruimtelijke plannen en instrumenten van de gemeenten en provincies worden hierop aangepast.'

Het reserveren van ruimte is nodig om ervoor te zorgen dat gebieden rondom primaire waterkeringen gevrijwaard blijven van ruimtelijke ontwikkelingen die toekomstige versterking van primaire waterkeringen in de weg zitten. Voor de grootte van deze ruimte zijn de gehanteerde uitgangspunten van belang. Deze worden in deze memo toegelicht, inclusief de impact hiervan. In de legger wordt de ruimtereservering vastgelegd in de vorm van een profiel van vrije ruimte en een ruimtelijke reserveringszone.

De Delflandsedijk (31km) volgt een tracé van oost naar west tussen de aansluiting met de primaire waterkering in beheer bij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) in Rotterdam en de zeewering bij Hoek van Holland. De Delflandsedijk ligt in de gemeenten Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Maassluis (figuur 1).

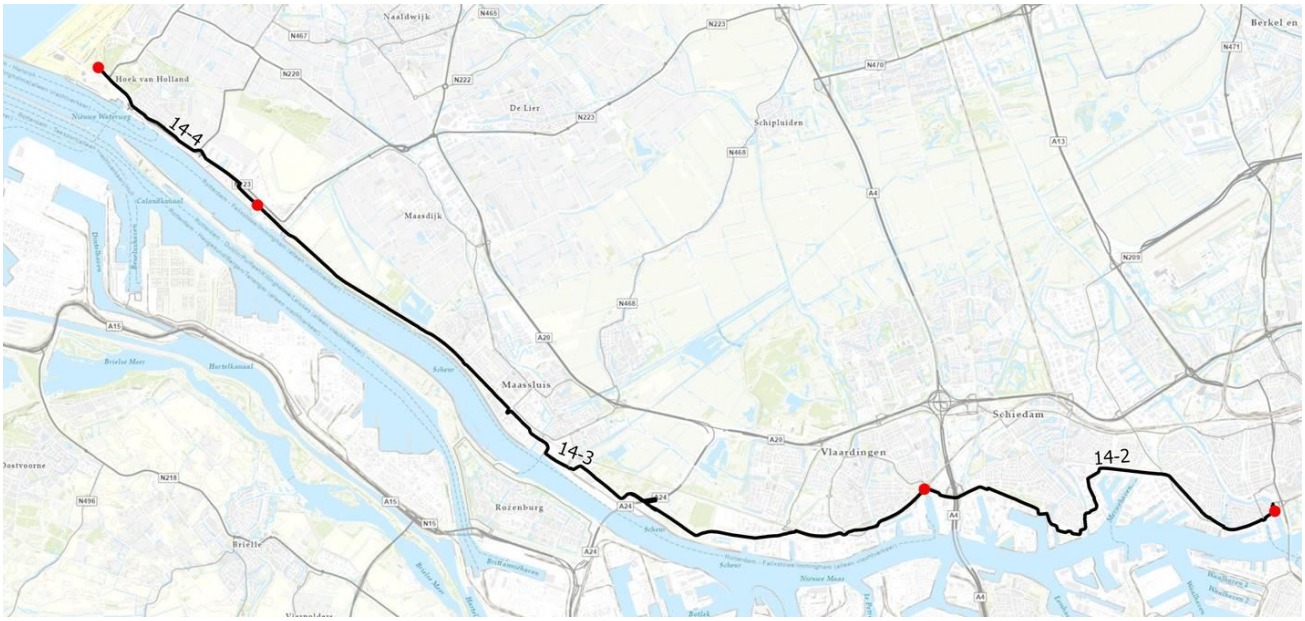

Figuur 1, Ligging van de primaire waterkering Delflandsedijk (dijktrajecten 14-2,14-3 en 14-4)

Afweging medegebruik

Bij de beoordeling of medegebruik is toegestaan wordt voor de zoneringen onderscheid gemaakt in "nee, tenzij" en "ja, mits" [2]. Figuur 2 & 3 geven een beeld van de zoneringen.

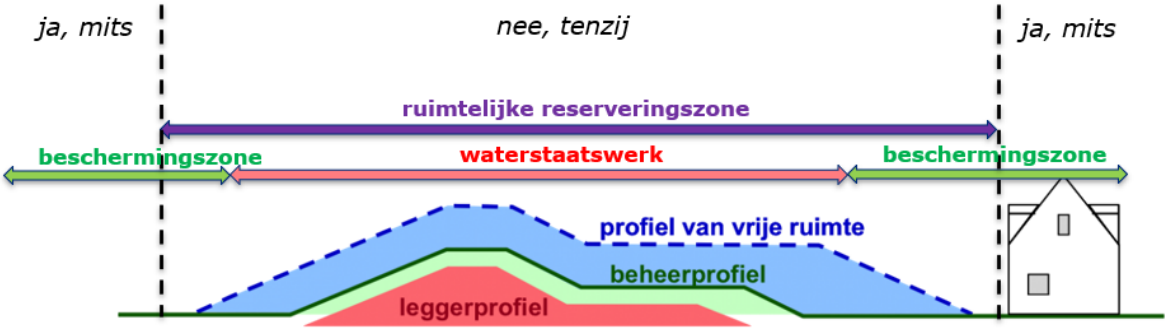

Figuur 2: Schematische weergave van zonering van de waterkering in dwarsdoorsnede (nieuwe stijl)

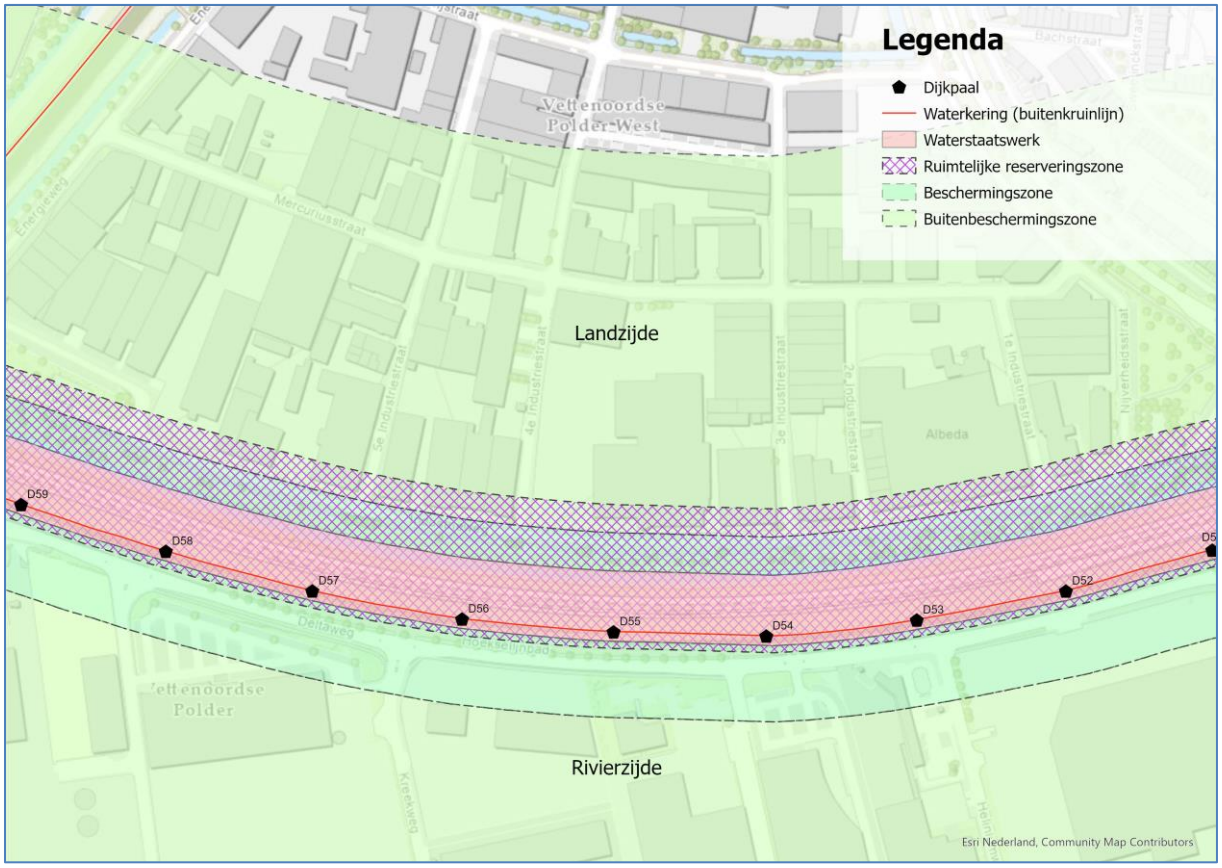

Figuur 3: Schematische weergave van zonering in bovenaanzicht (nieuwe stijl)

Delfland kiest ervoor om andere definities te gaan hanteren. In de Beleidsregel Medegebruik Delflandsedijk wordt de term 'medegebruiksvrije profiel' gehanteerd, dit wordt profiel van vrije ruimte. Het 'toekomstig waterstaatswerk' (en profiel van vrije ruimte in de legger) wordt nu 'ruimtelijke reserveringszone' genoemd. Dit betreft het ruimtebeslag van de toekomstige dijk. Het profiel van vrije ruimte (dwarsdoorsnede) vormt een toetsingskader voor de waterbeheerder voor het verlenen van vergunningen. Voor de beoordeling van medegebruik binnen de ruimtelijke reserveringszone is het belangrijk te bepalen waar het medegebruik is gepland ten opzichte van het profiel van vrije ruimte. Dit profiel van vrije ruimte mag in beginsel niet worden doorsneden door medegebruik.

Binnen het waterstaatswerk en de ruimtelijke reserveringszone is medegebruik in beginsel niet toegestaan ('nee, tenzij'). De reden hiervan is dat in deze zone medegebruik het (toekomstig) functioneren (en het beheer) van de kering in gevaar kan brengen. Medegebruik wordt daarom uitsluitend bij zwaarwegende belangen toegestaan en alleen indien er ter behoud van de veiligheid compenserende maatregelen worden getroffen. Het principe "ja, mits" geldt in de (buiten)beschermingszones van de Delflandsedijk en houdt in dat medegebruik in principe is toegestaan, onder een aantal voorwaarden.

Door de terminologie van de legger en de beleidsregel te actualiseren wordt de leesbaarheid en toepasbaarheid van het beleid van Delfland verbeterd

Uitgangspunten

Hieronder staan de uitgangspunten waarmee de nieuwe leggerprofielen en -zoneringen worden bepaald. Het bepalen van de afmetingen van deze profielen wordt berekend, hierbij is o.a. gekeken naar de benodigde hoogte en stabiliteit (steunberm) van de dijk. De profielen geven een basis hoe het profiel van vrije ruimte er in de toekomst uit komt te zien en het daarbijhorende ruimtebeslag. Naast de berekeningen is ook de fysieke ligging van de dijk (historie) en benodigde onderhoudsstrook van belang.

1: Er wordt uitgegaan van de nieuwe normering op basis van overstromingskansen.

In 2017 is de nieuwe normering voor primaire waterkeringen in de Waterwet vastgelegd. De eerste beoordelingsronde met de nieuwe normering en het bijbehorende beoordelingsinstrumentarium (WBI2017) is in 2022 afgerond. De nieuwe normering leidt tot kaders voor de Delflandsedijk die nu niet in de huidige legger zijn verwerkt. De norm is strenger geworden en de rekenregels zijn gewijzigd. Dit vertaalt zich in een robuustere dijk met bijbehorend ruimtebeslag.

2: Voor het huidige leggerprofiel wordt 2050 aangehouden.

Voor het leggerprofiel (de waterkering die nu al nodig is) wordt voor de zichttermijn het jaartal 2050 aangehouden. Hiermee zorgen we ervoor dat het leggerprofiel komende 25 jaar actueel is. Zo is bij tijdelijke ontwikkelingen waarbij het leggerprofiel wordt gehanteerd tot 2050 de waterveiligheid voldoende geborgd. De zichttermijn komt overeen met dat van de huidige legger.

3: Voor de reserveringszones wordt voor de rivierdijk (dijktraject 14-2 & 14-3) een planperiode van 100 jaar (2125) en aan voor de zeedijk (dijktraject 14-4) een termijn van 200 jaar (2225) gehanteerd.

De ruimtelijke reserveringszone is de ruimte rondom een primaire waterkering die een beheerder nodig acht voor toekomstige versterkingen binnen een bepaalde termijn. Aan de binnenzijde van de Maeslantkering (rivierdijk) wordt een termijn van 100 jaar aangehouden (2125) en aan de zeezijde van de Maeslantkering (zeedijk) een termijn van 200 jaar (2225). Deze termijnen zijn overgenomen uit het Delflands Algemeen Waterkeringenbeleid (2010) en is in lijn met het landelijke beleid.

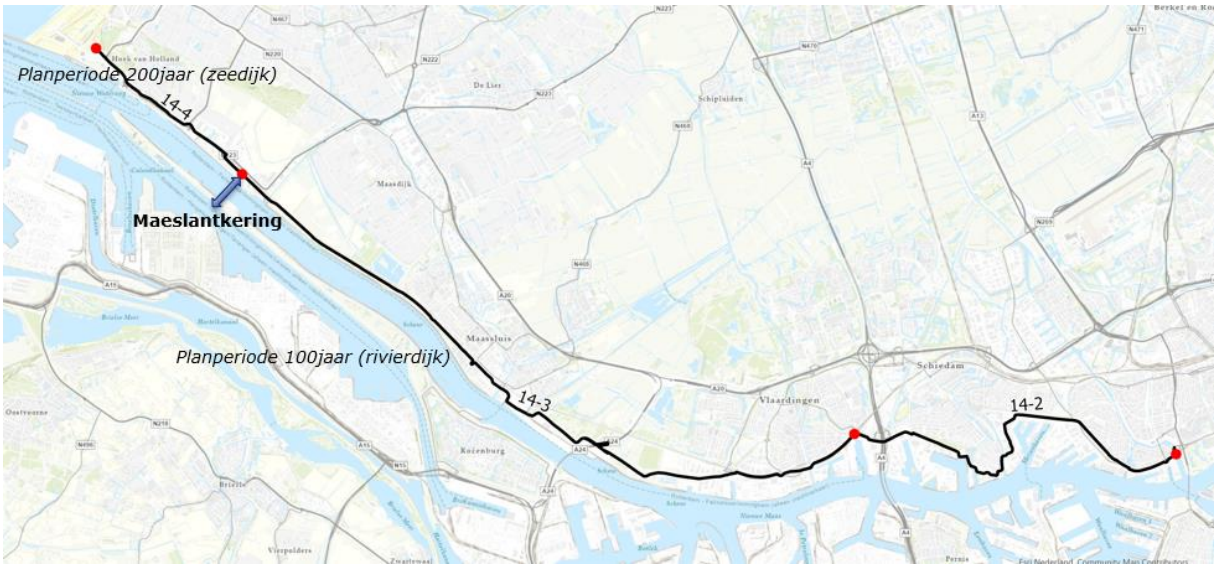

Figuur 3, Planperiode zee- en rivierdijk.

4: Er wordt uitgegaan van een zeespiegelstijging die in lijn is met de hoge uitstootscenario's (RCP 8.5) zoals gepresenteerd in de KNMI'23-klimaatscenario's.

In 2023 zijn door het KNMI nieuwe klimaatscenario's gepubliceerd met onder andere verwachtingen voor zeespiegelstijging. De KNMI'23-klimaatscenario's laten een grote onzekerheid zien voor zeespiegelstijging. Deze is deels afhankelijk van het wereldwijde klimaatbeleid in de toekomst, maar ook van de mate waarin het klimaatsysteem reageert op een verandering van het broeikasgehalte in de atmosfeer. De bandbreedte wordt steeds groter naarmate de zichtperiode langer wordt (grotere onzekerheid).

In het Delflands Algemeen Waterkeringenbeleid (2010) is opgenomen dat Delfland uitgaat van het maximum klimaatscenario van het KNMI voor het bepalen van toekomstige ruimtereserveringen. Dit betekent dat Delfland bij het ontwerpen van toekomstige ruimtereserveringen uitgaat van een zeespiegelstijging die in lijn is met de hoge uitstootscenario's zoals gepresenteerd in de KNMI'23-klimaatscenario's (RCP 8.5). Dit komt overeen met het landelijke beleid.

5: Er wordt rekening gehouden met een robuustheidstoeslag van 1 cm per jaar.

Om onzekerheden, zoals een mogelijke strengere normering in de toekomst, nieuwe klimaatinzichten, nieuwe inzichten in golfoploop of de macrostabiliteit van de waterkering op te vangen is er een robuustheidstoeslag toegepast op de op de vereiste hoogte van de dijk. Er wordt een robuustheidstoeslag gehanteerd van 1 cm per jaar. Deze toeslag bedraagt 0,25 m voor het zichtjaar 2050, 1 m voor het zichtjaar 2125 en 2 m voor het zichtjaar 2225. Dit is gebaseerd op basis van expert judgement van dijkspecialisten van Nederland. Dit is in lijn met het Algemeen waterkeringen beleid om bij het ontwerp van versterkingswerken te anticiperen op onzekerheden en hiermee wordt invulling gegeven aan het ontwerp van robuuste waterkeringen.

U6: Ruimte aan de rivierzijde behouden

Op verschillende locaties langs de rivierzijde van de Delflandsedijk zijn de bepaalde berekende toekomstige ruimtelijke reserveringen kleiner dan in de huidige legger. In de huidige situatie

is extra ruimte genomen aan de rivierzijde zodat Delfland de mogelijkheid heeft de dijk beter in te passen. Er is ruimte om de dijk naar de rivierzijde te kunnen verschuiven (blauwe pijl), dit is gunstig wanneer er bijvoorbeeld aan de landzijde geen ruimte aanwezig is om de dijk te versterken. Deze ruimte wil Delfland behouden om op deze manier flexibiliteit te houden om in de toekomst de dijk in te passen. Er wordt hierbij dus geen extra ruimte gereserveerd ten op zichten van de huidige situatie.

Figuur 4: Ruimte aan rivierzijde behouden.

U7: Om windturbines goed te reguleren wordt een buitenbeschermingszone landzijde geïntroduceerd.

De afstand tussen de grond en het hoogste punt van een rotorblad van een windturbine noemen we tiphoogte. De tiphoogte van de grootst gebouwde windturbine in Nederland op land is 250 m. Delfland wil de Delflandsedijk beschermen tegen omgevallen windturbines. Dit kan door een extra zone van 250 m in de legger op te nemen. Deze zone is de buitenbeschermingszone landzijde en ligt aan de binnenkant van de dijk. Voor het aanleggen van een windturbine in deze zone is een vergunning nodig. Dat geldt in deze zone ook voor het wijzigen of verwijderen van een windturbine.

Delfland mag op grond van de Omgevingswet (artikel 1.3) regels stellen over de veiligheid in de fysieke leefomgeving. Dit is in de Waterschapsverordening verder uitgewerkt in artikel 1.2, waarbij onder andere overstromingen en wateroverlast moeten worden voorkomen en waar nodig worden beperkt. Dit betekent dus dat Delfland voor bijvoorbeeld windturbines een landwaartse buitenbeschermingszone kan opnemen in de legger.

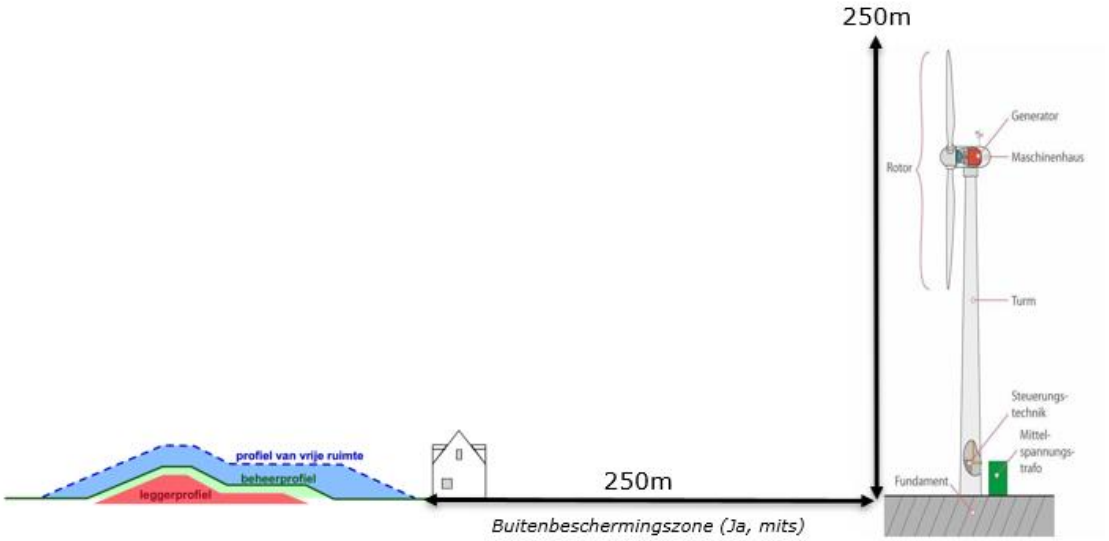

U8: Om regeldruk te verminderen wordt een buitenbeschermingszone rivierzijde geïntroduceerd.

Een groot deel van de Delflandsedijk wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een breed voorland. Dit is buitendijks gelegen tussen de dijk en het buitenwater. Dit voorland heeft een positief effect op de waterkerende functie. Het reduceert belastingen (golven) en het vergroot de sterkte. Het effect van het voorland verkleint de overstromingskans. Dit kan kostbare dijkversterkingen voorkomen, uitstellen of de versterkingsopgave verkleinen.

In de huidige legger is het voorland in zijn geheel (tot enkele honderden meters) opgenomen in de legger als beschermingszone. Dit geeft veel regeldruk voor het medegebruik. Voornamelijk de eerste 50 meter (direct langs de dijk) is van belang voor de waterveiligheid van de waterkering. Werken buiten deze 50 m strook die geen blijvende invloed hebben op de breedte of de maaiveldhoogte van het voorland hebben geen of verwaarloosbare invloed op de Delflandsedijk. Delfland kan hier daardoor meer toestaan. Door de beschermingszone te verkleinen naar 50 meter en een buitenbeschermingszone rivierzijde te introduceren heeft Delfland de mogelijkheid in de beleidsregel voor een brede strook te volstaan met voorschriften over maaiveldhoogte. Dit geeft de mogelijkheid voor een groot gebied minder regels te stellen zonder achteruitgang van de waterveiligheid.

Literatuur

[1] Brief Water en Bodem sturend, 25 november 2022, MINW

[2] Beleidsregel Medegebruik Delflandsedijk, 2011

Impactanalyse ‘ruimtelijke reserveringszone’

Met de gehanteerde uitgangspunten is het benodigde ruimtebeslag bepaald. Er is een uitgebreide impactanalyse op basis van GIS (Geografisch Informatie Systeem) gemaakt en kan hiermee visueel op kaart worden getoond. De impactanalyse zal in het participatietraject aan de stakeholders worden voorgelegd.

Om de impact te bepalen van de gehanteerde uitgangspunten is bepaald wat de verandering is van de ruimtelijke reserveringszone. Er is vervolgens bekeken hoe het profiel van vrije ruimte zich verhoudt tot bestaande bebouwing en potentiële (nieuwe) bouwlocaties. Hierbij is onderscheid gemaakt in land- en rivierzijde en de verschillende dijktrajecten.

Delfland respecteert bestaand medegebruik. Indien de dijk wordt afgekeurd in de beoordeling zal de dijk als project worden aangemeld bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Samen met de omgeving zal een ontwerpproces worden gestart, waarbij het belang van individuele partijen zoals omwonenden en bedrijven op gepast wijze zal worden meegewogen. Voor potentiële (nieuwe) bouwlocaties geldt dat in deze zone ‘zwaarwegend belang’ dient te worden aangetoond (nee tenzij). Indien zwaarwegend belang wordt toegekend wordt op basis van het profiel van vrije ruimte bekeken of het initiatief conflicteert met het toekomstig dijkontwerp. Delfland wil de komende jaren handelingsperspectieven (adaptatiepaden) gaan ontwikkelen met de stakeholders (vnl. gemeenten) om zodoende de dijk van de toekomst zo goed mogelijk en tegen de laagste kosten te kunnen inpassen.

<u>Verandering in breedte zonering</u>

Als onderdeel van de impactanalyse heeft Delfland de veranderingen in de breedte van de ruimtelijke reserveringszone in kaart gebracht. Figuur 3 geeft een voorbeeld van de verandering van de ruimtelijke reserveringszone, aan de landzijde wordt hier 10 tot 20 m breder (roze vlak) en aan de rivierzijde 0 tot 5 m breder (gele vlak) ten opzichte van de huidige situatie.

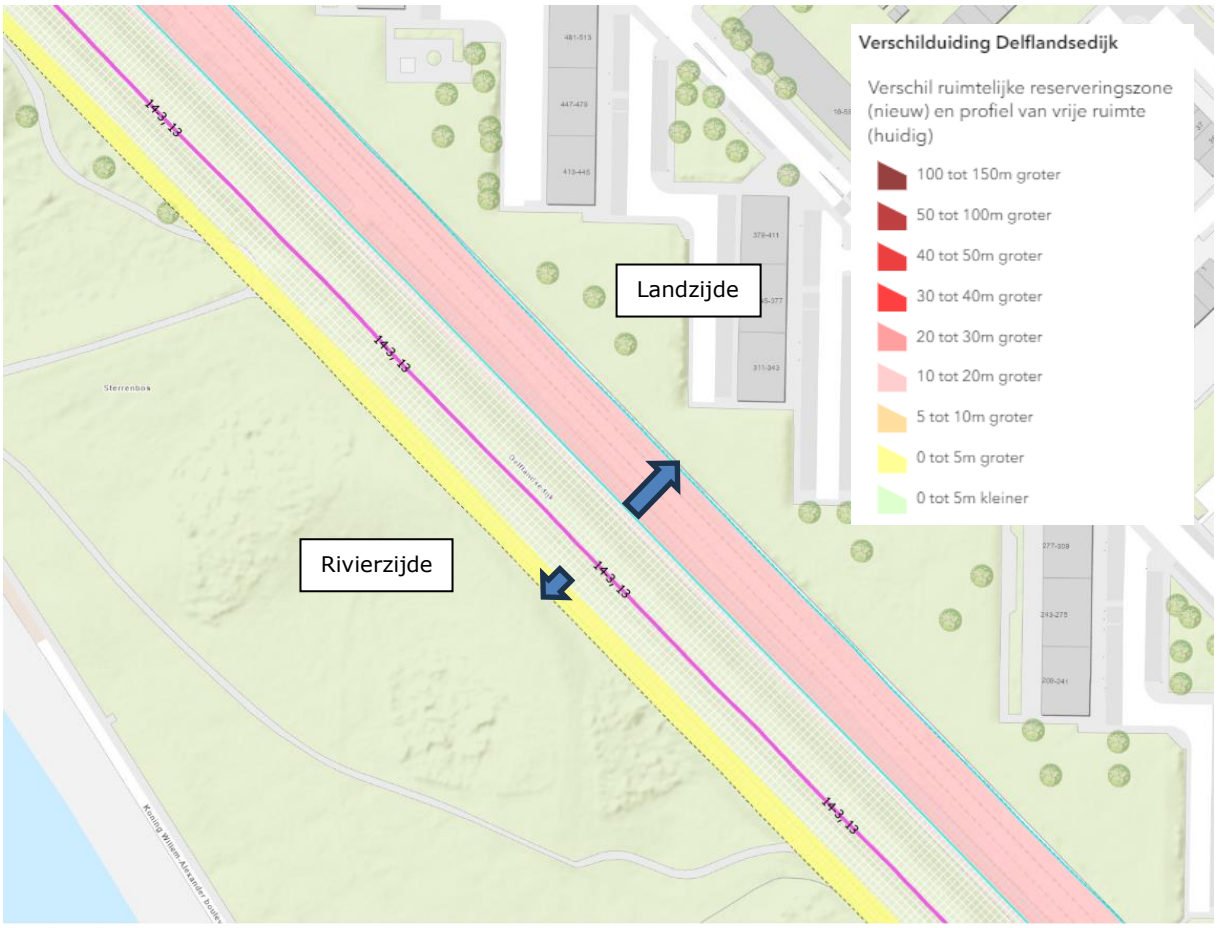

Figuur 3, Voorbeeld GIS-kaart verschil ruimtelijke reserveringszone (blauw pijlen geven verbreding aan).

De uitgevoerde analyse voor de gehele Delflandsedijk geeft het volgende algemene beeld, hierbij is onderscheid gemaakt in land- en rivierzijde en de verschillende dijktrajecten.

Voor de landzijde:

Dijktraject (planperiode)	Lengte dijktraject totaal (km)	Toename zone 50-60m	Toename zone 40-50m	Toename zone 30-40 m	Toename zone 20-30m	Toename zone 10-20m	Toename zone 0-10m	Gelijk of afname van de zone
14-2 (100j)	10 km	0 km	1,4 km	0,1 km	0,4 km	2,3 km	3 km	2,7 km
14-3 (100j)	17 km	0,7 km	0,8 km	1,7 km	0,5 km	6,5 km	2,5 km	4 km
14-4 (200j)	4 km	0,9 km	0,5 km	0,3 km	1 km	1,2 km	0,5 km	0 km
Tot. lengte	**31 km**	**1,6 km**	**2,7 km**	**2,1 km**	**1,9 km**	**10 km**	**6 km**	**6,7 km**
Totaal in %	**100%**	**5%**	**9%**	**7%**	**6%**	**32%**	**19%**	**22%**

Tabel 1, toename breedte zonering Landzijde

Voor de landzijde is de toename van de breedte maximaal 60 m. De zone neemt voor 78% van de lengte van de Delflandsedijk toe (som zones met toename). Voor 22% van de lengte blijft de zone gelijk of neemt deze af. Veelal is de toename in breedte tussen de 10-20 m (32%).

Voor de rivierzijde:

Dijktraject (planperiode)	Lengte totaal (km)	Toename zone 10-20m	Toename zone 0-10m	Gelijk of afname van de zone
14-2 (100j)	10 km	0 km	4,3 km	5,7 km
14-3 (100j)	17 km	0 km	6 km	11 km
14-4 (200j)	4 km	1,3 km	0 km	2,8 km
Totaal	**31 km**	**1,3 km**	**10,3 km**	**19,5 km**
Totaal in %	**100%**	**4%**	**33%**	**63%**

Tabel 2, toename breedte zonering rivierzijde

Aan de rivierzijde is de toename maximaal 20 meter. De zone neemt voor 37% van de lengte van de Delflandsedijk toe (som zones met toename). Voor 63% van de lengte blijft de zone gelijk of neemt deze af.

Het verschil tussen de toename rivier- en landzijde is te verklaren omdat aan de landzijde er ten behoeve van de stabiliteit een steunberm benodigd is. Voor de rivierzijde is deze niet nodig, hier is sprake van een hoog voorland (andere belasting en rekenregels).

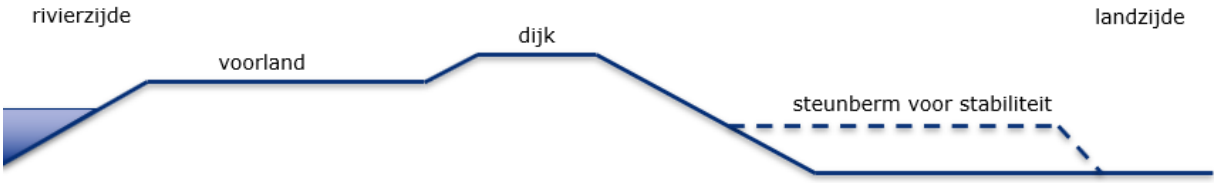

Figuur 4: Voorland en steunberm Delflandsedijk

<u>Impactanalyse bebouwing & profiel van vrije ruimte</u>

Naast de ruimtelijke reserveringszone is ook het profiel van vrije ruimte meegenomen in de impactanalyse, waarbij is gekeken hoe bebouwing en (potentiële) bouwlocaties zich verhouden tot het profiel van vrije ruimte. Naast woningbouw is er ook sprake van (spoor)wegen en groen die binnen het profiel van vrije ruimte vallen; dit is in deze analyse niet meegenomen (wel zichtbaar in de 3D-GIS-analyse).

In figuur 5 is te zien dat het profiel van vrije ruimte (steunberm) de bestaande bebouwing aan de landzijde doorsnijdt, aan de rivierzijde is dit niet het geval.

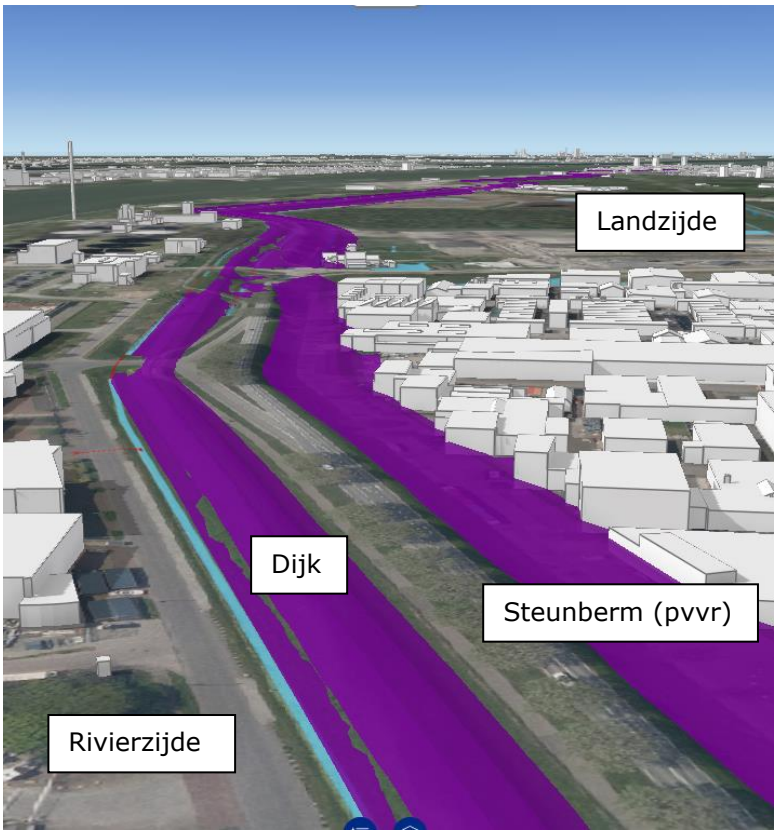

Figuur 5: Voorbeeld 3D-analyse profiel van vrije ruimte boven bestaand maaiveld (paars weergegeven).

De verbreding van de zonering heeft voornamelijk betrekking op de landzijde, de analyse is daarom alleen uitgevoerd voor de landzijde. Voor de impactanalyse is onderscheid gemaakt in 4 situaties. Hierbij wordt bestaande bebouwing (situatie 1 en 2) aangegeven met het rode blok en nieuwe bebouwing met het gele blok (situatie 3 en 4). De situaties zijn hieronder toegelicht.

***Situatie 1, bestaande bouw in nieuwe zonering, gepositioneerd boven het pvvr**.*

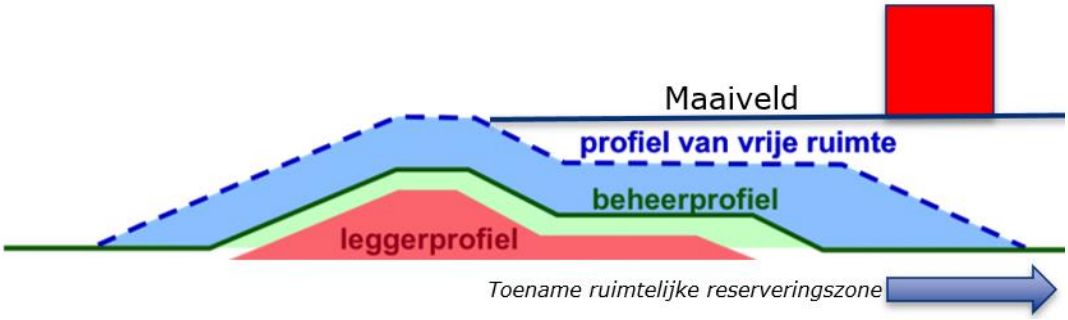

Het bestaande gebouw ligt boven het profiel van vrije ruimte. Dit is positief gezien het niet conflicteert met het toekomstig dijkontwerp.

Situatie 2 Bestaande bouw in nieuwe zonering, gepositioneerd onder het pvvr.

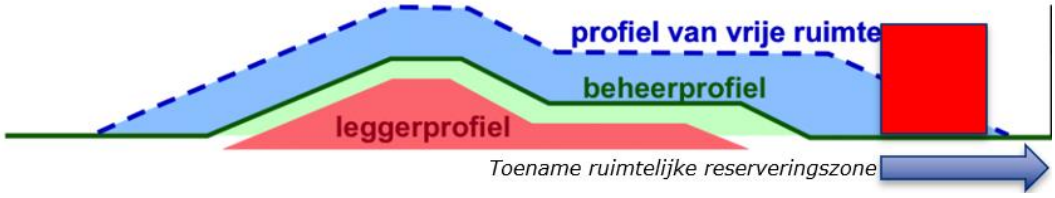

Het bestaande gebouw ligt lager dan het profiel van vrije ruimte. Dit conflicteert met het toekomstig dijkontwerp.

Situatie 3, Potentiële bouwlocatie in nieuwe zonering, gepositioneerd boven het pvvr.

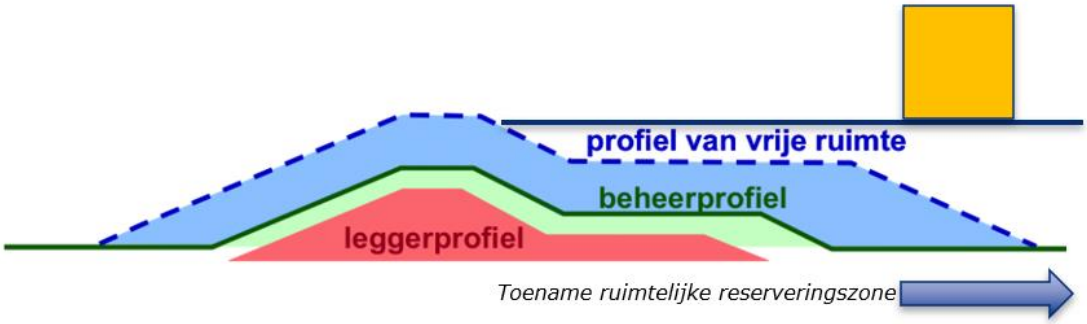

De nieuwe bouwlocatie ligt binnen de ruimtelijke reserveringszone, maatschappelijk belang dient te worden aangetoond. De nieuwe locatie ligt hoger dan het profiel van vrije ruimte en conflicteert niet met het toekomstig dijkontwerp.

Situatie 4, Potentiële bouwlocatie in nieuwe zonering, beneden pvvr.

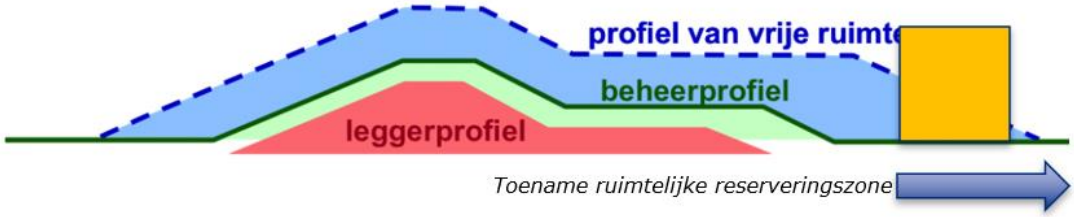

De nieuwe bouwlocatie ligt binnen de ruimtelijke reserveringszone, maatschappelijk belang dient te worden aangetoond. De nieuwe locatie ligt lager dan het profiel van vrije ruimte en conflicteert met het toekomstig dijkontwerp.

De uitgevoerde analyse voor de gehele Delflandsedijk geeft het volgende algemene beeld, hierbij is onderscheid gemaakt in dijktrajecten en het totaal.

Dijktraject (lengte)	Situatie 1 Bestaande bebouwing boven pvvr gelegen	Situatie 2 Bestaande bebouwing onder pvvr gelegen	Situatie 3 Nieuwe bebouwing boven pvvr gelegen	Situatie 4 Nieuw bebouwing onder pvvr gelegen
14,2 (10 km)	0,6 km	1,1 km	0,2 km	0,4 km
14,3 (17 km)	0,6 km	1,1 km	0 km	0 km
14,4 (4 km)	0,03 km	1,4 km	0 km	0,5 km
Tot. (31 km)	**1,2 km (4%)**	**3,6 km (12%)**	**0,2 km (<1%)**	**0,9 km (3%)**

Conclusie

Het benodigde ruimtebeslag als volgt voor land- en rivierzijde.

Landzijde:

Kijkend naar de totale lengte van de Delflandsedijk (31 km) is bij 24,3 km sprake van een toename van de breedte van de zonering aan de landzijde. De maximale toename in breedte is 60 m, veelal is de toename in breedte tussen de 10 en 20 m. Van deze 24,3 km is er bij 5,9 km sprake van bestaande bebouwing (4,8 km) en (potentiële) nieuwe bouwlocaties (1,1 km). Van de bestaande bebouwing conflicteert 1,2 km niet met het toekomstig dijkontwerp (gepositioneerd boven het profiel van vrije ruimte), en van de (potentiële) nieuwe bouwlocaties conflicteert 0,2 km niet met toekomstig dijkontwerp. De beperkte aanwezigheid van nieuwe bouwlocaties is te verklaren omdat er naast bestaande bebouwing er voornamelijk sprake is van (spoor)wegen en openbaar groen (veel is al bestemd).

Daar waar gewenst kan Delfland ervoor kiezen handelingsperspectieven (adaptatiepaden) gaan ontwikkelen met de stakeholders, voornamelijk gemeenten. Voor de potentiële bouwlocaties is Delfland al in gesprek met de gemeenten (initiatiefnemers), aangezien deze vaak betrekking hebben op lopende vergunningaanvragen.

Rivierzijde:

Geen significante verschillen blijft vaak gelijk (enkele meters). De impact om de omgeving is voor de rivierzijde beperkt (buitendijks).

Dit ruimtebeslag zal in het participatietraject aan de stakeholders worden voorgelegd voor een beeld van de impact. Delfland kan hiermee samen met gemeenten (stakeholders) handelingsperspectieven ontwikkelen om de waterveiligheid ook op lange termijn te kunnen waarborgen en tegelijkertijd ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied mogelijk te houden.

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3208
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.05
Titel	Cluster peilbesluiten 2024

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Toelichting

In 2024 is voor 28 peilgebieden een nieuw peilbesluit nodig. De ontwerp-peilbesluiten hebben ter inzage gelegen van 12 juli 2024 tot en met 23 augustus 2024. Hierop zijn geen zienswijzen ontvangen.

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Diverse peilbesluiten Cluster 2024
Versienummer	2
Dossiernummer	3208
D&H datum	dinsdag 8 oktober 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1) Vast te stellen het peil van de waterstand, het daarbij behorende schouwpeil en peilenkaarten van onderstaande peilbesluiten:

Peilgebied	Voorgesteld peil (m t.o.v. NAP)	Schouwpeil (m t.o.v. NAP)	Code peilenkaart	Type peilbesluit
Aalkeet Buitenpolder peilgebied 4 Natuurgebied (DMS-nummer 2325244)	Broedpeil februari t/m 14 juni: -2,75 15 juni t/m januari: -2,95	-2,95	PBS2024ABU 4 (DMS-nummer 2325243)	Ruimtelijke ontwikkeling
Babberspolder en Vlaardingen-oost peilgebied 1 Park 't Nieuwelant (DMS-nummer 2325249)	-2,35	-2,35	PBS2024BAP 1 (DMS-nummer 2325250)	Ambtshalve correctie
Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Dijkweg (DMS-nummer 2325251)	-0,43	-0,43	PBS2024BZM 1DW (DMS-nummer 2325252)	Ruimtelijke ontwikkeling
Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. NEZ Kansjesmolensloot (DMS-nummer 2325256)	-0,43	-0,43	PBS2024BZM 1K (DMS-nummer 2325257)	Ruimtelijke ontwikkeling
Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Sportlaan Monster (DMS-nummer 2325293)	-0,43	-0,43	PBS2024BZM 1SL (DMS-nummer 2325294)	Ruimtelijke ontwikkeling
Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 4 t.h.v. Wateringseweg (DMS-nummer 2325300)	-0,92	-0,92	PBS2024DPP 4 (DMS-nummer 2325299)	Ambtshalve correctie

Holierhoekse en Zouteveensepolder peilgebied 4 en 28 Weidevogelgebied bij Oostveenseweg (DMS-nummer 2325298)	Peilgebied 4: zomerpeil -3,42 winterpeil -3,52 Peilgebied 28 Half februari tot Half juni: -3,32, broedpeil Half juni tot half oktober: -3,42; half oktober tot half februari: -3,52	-3,52	PBS2024HZP 4 & 28 (DMS-nummer 2325297)	Ambtshalve correctie
Hooipolder peilgebied 9 t.h.v. Rijksstraatweg (DMS-nummer 2325660)	-1,80	-1,80	PBS2024HOO 9 (DMS-nummer 2325661)	Ambtshalve correctie
Kerkpolder-Zuid peilgebied 23 en 25 langs de Tramkade (DMS-nummer 2325302)	Peilgebied 23: -1,80 Peilgebied 25: -3,00	Peilgebied 23 -1,80 Peilgebied 25 -3,00	PBS2024KPZ 23 & 25 (DMS-nummer 2325301)	Ambtshalve correctie
Kralingerpolder peilgebied 8 zuidplas Kraaiennest (DMS-nummer 2325304)	november t/m juni: -4,10 juli t/m oktober: -4,00	-4,00	PBS2024KRP 8 (DMS-nummer 2325303)	Herziening peilgebied
Kralingerpolder-Noord peilgebied 1 t.h.v. Laan van Zeestraten (DMS-nummer 2325306)	-1,85	-1,85	PBS2024KRN 1 (DMS-nummer 2325305)	Ambtshalve correctie
Lage Abtswoudse Polder (landelijk) peilgebieden 12 en 13 t.h.v. Abtswoude Schipluiden (DMS-nummer 2325308)	peilgebied 12: zomerpeil -2,82 winterpeil -2,92 peilgebied 13: zomerpeil -3,06 winterpeil -3,16	peilgebied 12 -2,92 peilgebied 13 -3,16	PBS2024LAP 12 & 13 (DMS-nummer 2325307)	Ruimtelijke ontwikkeling
Oranjepolder en Steendijkpolder peilgebied 6 polderwaterberging Lange Kruisweg (DMS-nummer 2325309)	-0,22	-0,22	PBS2024OSP 6 (DMS-nummer 2325310)	Ruimtelijke ontwikkeling
Oude Lierpolder peilgebied 1 t.h.v. Laan van Adrichem (DMS-nummer 2325311)	-1,85	-1,85	PBS2024OLP 1 (DMS-nummer 2325312)	Ruimtelijke ontwikkeling

Polder Berkel peilgebied 45 gedeelte Kleihoogtpad (DMS-nummer 2325318)	-2,66	-2,66	PBS2024BIB 45 (DMS-nummer 2325317)	Ruimtelijke ontwikkeling
Polder van Nootdorp peilgebieden 1 en 31 wandelbos Laakweg (DMS-nummer 2325324)	Peilgebied 1: Zomerpeil -4,90 Winterpeil -5,00 Peilgebied 31: -4,29	Peilgebied 1 -5,00 Peilgebied 31 -4,29	PBS2024PVN 1 en 31 (DMS-nummer 2325323)	Ruimtelijke ontwikkeling
Poldervaartpolder peilgebied 1 t.h.v. Windas te chiedam (DMS-nummer 2325329)	-2,75	-2,75	PBS2024PVP 1 (DMS-nummer 2325330)	Ruimtelijke ontwikkeling
Poldervaartpolder peilgebied 8 ten westen van het Prinses Beatrixpark (DMS-nummer 2325333)	-3,12	-3,12	PBS2024PVP 8 (DMS-nummer 2325332)	Ambtshalve correctie
Poldervaartpolder, peilgebied 14 ter hoogte van het Sportpad (DMS-nummer 2325339)	-2,60	-2,60	PBS2024PVP 14 (DMS-nummer 2325336)	Ruimtelijke ontwikkeling
Schieveen peilgebied 46 t.h.v. de A13 (DMS-nummer 2325340)	-5,40	-5,40	PBS2024SCH 46 (DMS-nummer 2325341)	Ruimtelijke ontwikkeling
Wippolder Peilgebieden 1 en 4 De Rhijenhof en Martinus Nijhoffweg (DMS-nummer 2325342)	Peilgebied 1: -0,80 Peilgebied 4: -1,00	Peilgebied 1: -0,80 Peilgebied 4: -1,00	PBS2024WPP 1 & 4 (DMS-nummer 2325343)	Ruimtelijke ontwikkeling
Wippolder peilgebied 2 polderwaterberging Markuslaan (DMS-nummer 2325345)	-1,30	-1,30	PBS2024WPP 2 (DMS-nummer 2325344)	Ambtshalve correctie
Woudse polder peilgebied 9 westelijk deel van bedrijventerrein Harnaschpolder	-3,00	-3,00	PBS2024WOP 9 (DMS-nummer 2325346)	Ruimtelijke ontwikkeling

(DMS-nummer 2325347)				

Met inachtneming van het volgende:
a) het schouwpeil zal worden aangeduid met 'SP' op de peilschaal in de bovenstaande tabel genoemde peilenkaarten;
b) de peilbesluiten treden in werking met ingang van de achtste dag na de openbare bekendmaking van het besluit;
c) de overgang van zomerpeil naar winterpeil zal in de regel plaatsvinden in de loop van de maanden september en oktober, de overgang van winterpeil naar zomerpeil in de loop van de maanden maart tot en met mei. Daarbij worden weersgesteldheid en verloop van de freatische grondwaterstand ter plaatse in aanmerking genomen.

2) In te trekken de peilbesluiten voor de delen die herzien worden en aangegeven zijn op de voornoemde peilenkaarten van de Aalkeet Buitenpolder, vastgesteld 26 september 2013; Babberspolder en polder Vlaardingen-Oost, vastgesteld 23 mei 2013; Delflands Boezem, vastgesteld 26 september 2019; Dijkpolder (Poeldijk), vastgesteld 23 november 2006; Holierhoekse en Zouteveense polder, vastgesteld 29 november 2012; Harnaschpolder en Hooipolder, vastgesteld 25 september 2014; Abtswoude, vastgesteld 29 november 2012; Kralingerpolder, vastgesteld 23 april 2020; Kralingerpolder, vastgesteld 4 juni 2015; Oranjepolder en Steendijkpolder, vastgesteld 23 november 2006; Oude Lierpolder, vastgesteld 23 mei 2013; Oude Polder van Pijnacker, vastgesteld 15 september 2011; Polder van Nootdorp, vastgesteld 25 september 2014; Poldervaartpolder, vastgesteld 23 mei 2013; Schieveen, vastgesteld 15 september 2011; Wippolder, vastgesteld 4 juni 2015 en Woudse polder, vastgesteld 25 september 2014.

2) Aanleiding

Door veranderingen en ontwikkelingen in de omgeving is een aantal peilbesluiten in delen van het beheergebied van Delfland niet meer actueel en moet worden aangepast. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen ambtshalve correcties, aanpassingen als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen en de herziening van peilgebieden.

3) Beoogd effect

Delfland beheert het waterpeil in de sloten, vaarten en meren. Dat waterpeil is niet overal even hoog. We bepalen het juiste waterpeil van een gebied (dit noemen we een peilgebied) op basis van de functie, bodem en hoogteligging. Zo'n waterpeil wordt vastgelegd in een peilbesluit. Zo krijgen we actuele peilbesluiten in het beheergebied van Delfland.

4) Kernboodschap

In 2024 is voor 28 peilgebieden een nieuw peilbesluit nodig. De ontwerp-peilbesluiten hebben ter inzage gelegen van 12 juli 2024 tot en met 23 augustus 2024. Hierop zijn geen zienswijzen ontvangen. Het college vraagt de VV om deze peilbesluiten vast te stellen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

- Peilbesluit Aalkeet Buitenpolder, vastgesteld 26 september 2013;
- Peilbesluit Babberspolder en polder Vlaardingen-Oost, vastgesteld 23 mei 2013;
- Peilbesluit Delflands Boezem, vastgesteld 26 september 2019;
- Peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk), vastgesteld 23 november 2006;
- Peilbesluit Holierhoekse en Zouteveense polder, vastgesteld 29 november 2012;
- Peilbesluit Harnaschpolder en Hooipolder, vastgesteld 25 september 2014;
- Peilbesluit Abtswoude, vastgesteld 29 november 2012;
- Peilbesluit Kralingerpolder, vastgesteld 23 april 2020;
- Peilbesluit Kralingerpolder, vastgesteld 4 juni 2015;
- Peilbesluit Oranjepolder en Steendijkpolder, vastgesteld 23 november 2006;

- Peilbesluit Oude Lierpolder, vastgesteld 23 mei 2013;
- Peilbesluit Oude Polder van Pijnacker, vastgesteld 15 september 2011;
- Peilbesluit Polder van Nootdorp, vastgesteld 25 september 2014;
- Peilbesluit Poldervaartpolder, vastgesteld 23 mei 2013;
- Peilbesluit Schieveen, vastgesteld 15 september 2011;
- Peilbesluit Wippolder, vastgesteld 4 juni 2015;
- Peilbesluit Woudse polder, vastgesteld 25 september 2014.

- Motie Peilbesluiten actueler, Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland, bijeen op donderdag 30 september 2021, verzoekt het college om:
Peilbesluiten, in ieder geval in situaties waarin het peil wijzigt door vergunningverlening vanuit Delfland, binnen één jaar na oplevering van de vergunde werkzaamheden, het peilbesluit voor te leggen aan de VV, zodat het vigerende peil en het praktijkpeil weer met elkaar in overeenstemming zijn.

- De motie nota peilbeheer van 30 november 2023 roept op om de Nota Peilbeheer (kort en krachtig) te evalueren. De strekking van deze motie is overgenomen. De VV is geïnformeerd via een brief (d.d. 2 juli 2024; kenmerk 2325490). Voor het peilbesluitencluster 2024 zijn de volgende punten relevant:

De kamerbrief 'Water en Bodem sturend' is voor peilbesluiten relevant beleid. Dit beleid wordt meegewogen in de peilkeuze. Concreet betekent dit dat er in de peilafweging, waar relevant, rekening wordt gehouden met de structurerende keuzes over 'beperken van CO2-uitstoot' (door zo min mogelijk drooglegging na te streven in veengebieden) en 'minimaliseren van gebiedsvreemd water' (door de keuze in het type peilbeheer). In veengebieden mag het peil niet (te ver) dalen om veenoxidatie te voorkomen, terwijl het peil moet passen bij de functies van het gebied.
Gezien de urgentie van het verbeteren van de waterkwaliteit geven wij het onderwerp waterkwaliteit explicieter weer in het peilbesluit in een (nieuwe) paragraaf over waterkwaliteit en ecologie.
Tijdens de fase van gebiedsinventarisatie brengen we relevante functies in beeld, zo ook de functie natuur. Als een natuurfunctie aanwezig is wordt deze meegenomen in de peilafweging.
Tijdens de fase van gebiedsinventarisatie hebben wij onverminderd aandacht voor het in beeld brengen van alle belanghebbenden. Een informatieplicht voor grondeigenaren aan pachters of huurders is juridisch niet mogelijk.

6) Regelgeving en Beleid

- Omgevingswet artikel 16.32a: Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een peilbesluit;
- Omgevingswet artikel 2.41: vaststellen peilbesluit;
- Omgevingsverordening Zuid-Holland (artikel 6.39);
- Beleidskader Peilbeheer Provincie Zuid-Holland uit 2008;
- Beleidsnota Peilbeheer van Delfland uit 2017;
- Inspraakverordening Delfland uit 2024.

7) Financiën

De voorliggende peilbesluiten hebben geen financiële consequenties.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

De voorliggende peilbesluiten hebben geen organisatorische en personele consequenties.

Dossiernummer: 3208

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Het vaststellen van deze peilbesluiten brengt geen risico’s met zich mee.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Communicatie

De voorgestelde peilbesluiten zijn afgestemd met belanghebbenden als bewoners en natuurorganisaties.

In de D&H-nieuwsbrief van 3 juli 2024 is het cluster peilbesluiten 2024 opgenomen.

De ontwerp-peilbesluiten hebben ter inzage gelegen tussen 12 juli 2024 en 23 augustus 2024.

Participatie

In de voorbereiding van de peilbesluiten is een belangenanalyse gedaan. Belanghebbenden zijn onder andere de gemeenten, grondeigenaren, pachters, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. Daar waar waterpeilen (mogelijk) konden wijzigen ten opzichte van de bestaande waterpeilen die al langere tijd worden aangehouden, zijn belanghebbenden benaderd. Zij hebben het concept van het peilbesluit toegestuurd gekregen. Daarnaast hebben alle gemeenten waar een peilbesluit wordt genomen de concepten toegestuurd gekregen. Ook zijn deze belanghebbenden en gemeenten nog geïnformeerd dat de peilbesluiten ter inzage werden gelegd.

Eventuele reacties zijn meegenomen tijdens de voorbereiding van de peilbesluiten (participatieniveau is raadplegen). Door belanghebbenden te informeren en de kans te geven om te reageren, probeert Delfland een gedegen belangenafweging te maken bij de te nemen peilbesluiten. Bij de voorliggende peilbesluiten zijn geen zienswijzen ingediend op de ontwerp-peilbesluiten.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

De ontwerp-peilbesluiten hebben van 12 juli 2024 tot en met 23 augustus 2024 ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ontvangen.

Vaststelling van het peilbesluit wordt bekendgemaakt door kennisgeving van de zakelijke inhoud daarvan in het digitale Waterschapsblad en op de website van Delfland. In de publicatie wordt vermeld dat het peilbesluit zes weken ter inzage wordt gelegd en dat in die periode beroep kan worden ingesteld bij de Rechtbank Den Haag.

14) Bevoegd orgaan

Artikel 84 van de Waterschapswet:

Het dagelijks bestuur is belast met de voorbereiding van al hetgeen in de vergadering van het algemeen bestuur ter overweging en beslissing moet worden gebracht.

Op grond van artikel 77 van de Waterschapswet stelt de Verenigde Vergadering het peilbesluit vast en stelt het (in voorkomende gevallen) kredieten beschikbaar voor de uitvoering van maatregelen.

15) Toelichting

Ambtshalve correcties

Dit betreft de correctie van afwijkingen tussen de feitelijke situatie en het vigerende peilbesluit. Het peilbesluit wordt aangepast op de feitelijke situatie.

Voor de volgende peilgebieden ligt een ambtshalve correctie voor ter besluitvorming:

Dossiernummer: 3208

- Babberspolder en Vlaardingen-Oost, peilgebied 1 (4,6 hectare) park 't Nieuwelant (gemeente Vlaardingen). De watergangen in park 't Nieuwelant horen bij peilgebied 1 in plaats van peilgebied 2.
- Dijkpolder (Poeldijk), peilgebied 4 (14,7 hectare), ter hoogte van Wateringseweg (gemeente Westland). Een stuw houdt een deel van het peilgebied 1 op een hoger peil.
- Holierhoekse en Zouteveense polder, peilgebied 4 en 28 (1,6 hectare), weidevogelgebied bij Oostveenseweg (gemeente Midden-Delfland). Tijdens de inrichting van een weidevogelgebied zijn grenzen anders komen te liggen dan volgens het vorige peilbesluit.
- Hooipolder, peilgebied 9 (22,8 hectare), ter hoogte van Rijksstraatweg (gemeente Midden-Delfland). Het peil moet hoger blijven om ondiepe sloten en droogvallen te voorkomen.
- Kerkpolder-Zuid, peilgebieden 23 en 25 (1,0 hectare), langs de Tramkade (gemeente Midden-Delfland). Een deel van peilgebied 23 blijkt onderdeel te zijn van peilgebied 25. Daarnaast blijkt het peil in peilgebied 23 lager te zijn.
- Kralingerpolder-Noord, peilgebied 1 (1,6 hectare) ter hoogte van Laan van Zeestraten (gemeente Midden-Delfland). Een klein deel van een groter peilgebied hoort bij peilgebied 1 van Kralingerpolder-Noord.
- Poldervaartpolder, peilgebied 8 (1,8 hectare), ten westen van het Beatrixpark (gemeente Schiedam). Een laaggelegen natuurgebiedje hoort bij peilgebied 8 in plaats van peilgebied 1.
- Wippolder, peilgebied 2 (3,4 hectare), polderwaterberging Markuslaan (gemeente Westland). Het voorgestelde peil komt overeen met de vergunning ten tijde van de aanleg en de praktijksituatie van de aanleg van de polderwaterberging ten tijde van het vorige peilbesluit.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen leiden tot een aanpassing van het peil. In de meeste gevallen gaat het om gebieden die kleiner zijn dan 5 hectare.

In de volgende peilgebieden wordt voorgesteld het peilbesluit aan te passen naar aanleiding van een ruimtelijke ontwikkeling en de gerelateerde vergunningenprocedure:

- Aalkeet Buitenpolder, peilgebied 4 (108 hectare), natuurgebied (gemeenten Midden-Delfland en Vlaardingen). Naar aanleiding van bodemdaling, waardoor het gebied te nat werd, is een vergunning verleend voor het samenvoegen van twee peilgebieden. Het nieuwe peil van het samengevoegde peilgebied past bij de functie weidevogelgebied.
- Delflands Boezem, peilgebied 1 (0,9 hectare), ter hoogte van NEZ Kansjesmolensloot (gemeente Den Haag). Parallel aan de Kansjesmolensloot is een nieuwe watergang aangelegd, ingericht als vispaaiplaats. Verder kan waterberging Molenvlietpark via dit water gevuld worden met overtollig boezemwater.
- Delflands Boezem, peilgebied 1 (3,2 hectare), ter hoogte van Dijkweg, Honselersdijk (gemeente Westland). Vanwege de slechte werking van een bemalen gebied is een watergang gedempt. Deze demping is elders gecompenseerd. Het gebied met de gedempte watergang hoort nu bij peilgebied 1.
- Delflands Boezem peilgebied 1 (2,0 hectare), ter hoogte van Sportlaan, Monster (gemeente Westland). Vanwege nieuwbouw is een waterkering verlegd en is het water onderdeel van peilgebied 1 geworden.
- Lage Abtswoudse polder peilgebieden 12 en 13 (4,2 hectare), ter hoogte van Abtswoude, Schipluiden (gemeente Midden-Delfland). Om een verbeterde toegang tot percelen te krijgen en de bruikbaarheid van de percelen te optimaliseren, is in het gebied een aantal watergangen gedempt en is vervangend water gegraven. Ook zijn twee dammen met duikers geplaatst.
- Oranjepolder en Steendijkpolder peilgebied 6 (2,0 hectare), polderwaterberging Lange Kruisweg (gemeente Westland). Sinds de aanleg van de berging heeft dit gebied een eigen peil.
- Oude Lierpolder peilgebied 1 (0,4 hectare), ter hoogte van de Laan van Adrichem (gemeente Westland). De waterkering in dit gebied voldeed niet aan de wettelijke normen voor hoogte en stabiliteit en is daarom versterkt en opgehoogd. De naastgelegen dijksloot is in open verbinding gekomen met peilgebied 1, waardoor een robuuster peilgebied ontstaat en waardoor een klein peilgebied is ontsnipperd.
- Polder Berkel peilgebied 45 (0,6 hectare), ter hoogte van Kleihoogtpad (gemeente Pijnacker-Nootdorp). Omdat de waterkering niet voldeed, heeft Delfland een kadeverbeteringstraject uitgevoerd. Hierbij is de kering verlegd van de west- naar de

oostzijde. Daardoor is dit gebied onderdeel geworden van de binnenboezem van polder Berkel.
- Polder van Nootdorp peilgebieden 1 en 31 (0,9 hectare), wandelbos Laakweg (gemeente Pijnacker-Nootdorp). Bij de aanleg van het Laakbos is de watergang van peilgebied 31 verbreed en is het peilgebied aangepast. Het peil voldoet voor de NEZ en is met een vast peil beter te beheren.
- Poldervaartpolder peilgebied 1 (0,5 hectare), ter hoogte van Windas (gemeente Schiedam). Eén stuw is verplaatst en een extra stuw is geplaatst, zodat een inlaat verbonden is met peilgebied 1. Door deze verplaatsing kon een duiker geplaatst worden om een wandelpad te realiseren.
- Poldervaartpolder peilgebied 14 (3,0 hectare), langs Sportpad (gemeente Schiedam). Ten gunste van voldoende wateraanvoer en doorspoeling is een vroegere verbinding hersteld.
- Schieveen peilgebied 46 (10,6 hectare, gemeente Rotterdam). Door werkzaamheden aan de A13 zijn watergangen niet meer aangesloten op watergangen aan de oostkant van de snelweg. Hierdoor is een nieuw gebied met een ander peil ontstaan.
- Wippolder peilgebieden 1 en 4 (3,0 hectare), de Rhijenhof en Martinus Nijhoffweg (gemeente Den Haag). Met de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk is een robuust watersysteem ontworpen. Een deel van peilgebied 4 is aangesloten op peilgebied 1.
- Woudse polder peilgebied 9 (13,0 hectare), westelijk deel bedrijventerrein Harnaschpolder (gemeente Midden-Delfland). Het westelijk deel van bedrijventerrein Harnaschpolder is ontwikkeld. De functie is veranderd van grasland naar bedrijventerrein. De waterhuishouding is veranderd waardoor een nieuw peilgebied is ontstaan. Om voldoende water te kunnen bergen is het peil is verlaagd en is een automatische stuw geplaatst.

Herziening peilgebied
Bij een herziening peilgebied wordt ingegaan op het vorige peilbesluit en de redenen waarom een peilgebied moet worden aangepast. De aanleiding en knelpunten worden onderzocht en beschreven. Vervolgens wordt een nieuwe afweging gemaakt waarin de nieuwe inzichten zijn meegenomen. In ieder geval is het peil van het vorige peilbesluit in de afweging meegenomen. Als het nieuwe peil een effect heeft op de omgeving wordt dit afgestemd met de belanghebbenden.
Voor het volgende peilgebied wordt een herziening voorgesteld:
- Kralingerpolder peilgebied 8 (11,6 hectare), zuidplas Kraaiennest (gemeente Midden-Delfland). Een aantal jaar na herinrichting van de vogelplas is gebleken dat een ander peil optimaler is voor de vogels.

16) Bijlagen

- Bijlage 1 Peilenkaart Aalkeet Buitenpolder peilgebied 4 Natuurgebied, code peilenkaart PBS2024ABU 4, DMS-nummer 2325243;
- Bijlage 2 Peilenkaart Babberspolder en Vlaardingen-Oost peilgebied 1 park 't Nieuwelant, code peilenkaart PBS2024BAP 1, DMS-nummer 2325250;
- Bijlage 3 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 1 1 t.h.v. Dijkweg, code peilenkaart PBS2024BZM 1DW, DMS-nummer 2325252;
- Bijlage 4 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied NEZ Kansjesmolensloot, code peilenkaart PBS2024BZM 1K, DMS-nummer 2325257;
- Bijlage 5 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Sportlaan, code peilenkaart PBS2024BZM 1SL, DMS-nummer 2325294;
- Bijlage 6 Peilenkaart Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 4 t.h.v. Wateringseweg, code peilenkaart PBS2024DPP 4, DMS-nummer 2325299;
- Bijlage 7 Peilenkaart Holierhoekse en Zouteveense polder peilgebied 4 en 28 Weidevogelgebied bij Oostveenseweg, code peilenkaart PBS2024HZP 4 & 28, DMS-nummer 2325297;
- Bijlage 8 Peilenkaart Hooipolder peilgebied 9 t.h.v. Rijksstraatweg, code peilenkaart PBS2024HOO 9, DMS-nummer 2325661;
- Bijlage 9 Peilenkaart Kerkpolder-Zuid peilgebied 23 en 25 langs de Tramkade, code peilenkaart PBS2024KPZ 23 & 25, DMS-nummer 2325301;
- Bijlage 10 Peilenkaart Kralingerpolder peilgebied 8 zuidplas Kraaiennest, code peilenkaart PBS2024KRP 8, DMS-nummer 2325303;

- Bijlage 11 Peilenkaart Kralingerpolder-Noord peilgebied 1 t.h.v. Laan van Zeestraten, code peilenkaart PBS2024KRN 1, DMS-nummer 2325305;
- Bijlage 12 Peilenkaart Lage Abtswoudse polder peilgebied 12 en 13 t.h.v. Abtswoude, code peilenkaart PBS2024LAL 12 & 13, DMS-nummer 2325307;
- Bijlage 13 Peilenkaart Oranjepolder en Steendijkpolder peilgebied 6, code peilenkaart PBS2024OSP 6, DMS-nummer 2325310;
- Bijlage 14 Peilenkaart Oude Lierpolder peilgebied 1 t.h.v. Laan van Adrichem, code peilenkaart PBS2024OLP 1, DMS-nummer 2325312;
- Bijlage 15 Peilenkaart Polder Berkel peilgebied 45 gedeelte Kleihoogtpad, code peilenkaart PBS2024BIB 45, DMS-nummer 2325317;
- Bijlage 16 Peilenkaart Polder van Nootdorp peilgebied 1 en 31 wandelbos Laakweg, code peilenkaart PBS2024PVN 1 & 31, DMS-nummer 2325323;
- Bijlage 17 Peilenkaart Poldervaartpolder peilgebied 1 t.h.v. Windas, code peilenkaart PBS2024PVP 1, DMS-nummer 2325330;
- Bijlage 18 Peilenkaart Poldervaartpolder peilgebied 8 t.h.v. Beatrixpark, code peilenkaart PBS2024PVP 8, DMS-nummer 2325332;
- Bijlage 19 Peilenkaart Poldervaartpolder peilgebied 14 t.h.v. Sportpad, code peilenkaart PBS2024PVP 14, DMS-nummer 2325336;
- Bijlage 20 Peilenkaart Polder Schieveen peilgebied 46 ter hoogte van de A13, code peilenkaart PBS2024SCH 46, DMS-nummer 2325341;
- Bijlage 21 Peilenkaart Wippolder peilgebied 1 en 4, code peilenkaart PBS2024WPP 1 & 4, DMS-nummer 2325343;
- Bijlage 22 Peilenkaart Wippolder peilgebied 2, code peilenkaart PBS2024WPP 2, DMS-nummer 2325344;
- Bijlage 23 Peilenkaart Woudse polder peilgebied 9, code peilenkaart PBS2024WOP 9, DMS-nummer 2325346;
- Bijlage 24 Toelichting op peilbesluit Aalkeet Buitenpolder peilgebied 4, DMS-nummer 2325244;
- Bijlage 25 Toelichting op peilbesluit Babberspolder en Vlaardingen-Oost peilgebied 1, DMS-nummer 2325249;
- Bijlage 26 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Dijkweg, DMS-nummer 2325251;
- Bijlage 27 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 NEZ Kansjesmolensloot, DMS-nummer 2325256;
- Bijlage 28 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Sportlaan, DMS-nummer 2325293;
- Bijlage 29 Toelichting op peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 4, DMS-nummer 2325300;
- Bijlage 30 Toelichting op peilbesluit Holierhoekse en Zouteveense polder peilgebied 4 en 28, DMS-nummer 2325298;
- Bijlage 31 Toelichting op peilbesluit Hooipolder peilgebied 9, DMS-nummer 2325660;
- Bijlage 32 Toelichting op peilbesluit Kerkpolder-Zuid peilgebied 23 en 25, DMS-nummer 2325302;
- Bijlage 33 Toelichting op peilbesluit Kralingerpolder peilgebied 8, DMS-nummer 2325304;
- Bijlage 34 Toelichting op peilbesluit Kralingerpolder-Noord peilgebied 1, DMS-nummer 2325306;
- Bijlage 35 Toelichting op peilbesluit Lage Abtswoudse polder peilgebied 12 en 13, DMS-nummer 2325308;
- Bijlage 36 Toelichting op peilbesluit Oranje- en Steendijkpolder peilgebied 6, DMS-nummer 2325309;
- Bijlage 37 Toelichting op peilbesluit Oude Lierpolder peilgebied 1, DMS-nummer 2325311;
- Bijlage 38 Toelichting op peilbesluit Polder Berkel peilgebied 45, DMS-nummer 2325318;
- Bijlage 39 Toelichting op peilbesluit Polder van Nootdorp peilgebied 1 en 31, DMS-nummer 2325324;
- Bijlage 40 Toelichting op peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 1 t.h.v. Windas, DMS-nummer 2325329;
- Bijlage 41 Toelichting op peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 8 t.h.v. Beatrixpark, DMS-nummer 2325333;
- Bijlage 42 Toelichting op peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 14 t.h.v. Sportpad, DMS-nummer 2325339;

Dossiernummer: 3208

- Bijlage 43 Toelichting op peilbesluit Polder Schieveen peilgebied 46, DMS-nummer 2325340;
- Bijlage 44 Toelichting op peilbesluit Wippolder peilgebied 1 en 4, DMS-nummer 2325342;
- Bijlage 45 Toelichting op peilbesluit Wippolder peilgebied 2, DMS-nummer 2325345;
- Bijlage 46 Toelichting op peilbesluit Woudse polder peilgebied 9, DMS-nummer 2325347;
- Bijlage 47 Tabel peilvoorstel, vorig peil en peilverschil, DMS-nummer 2330864.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Diverse peilbesluiten Cluster 2024
Dossiernummer	3208

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 8 oktober 2024, dossiernummer 3208;

gelezen het positieve advies van de commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit.

Overwegende dat:
a) de vigerende peilbesluiten:
- Peilbesluit Aalkeet Buitenpolder;
- Peilbesluit Babberspolder en polder Vlaardingen-Oost;
- Peilbesluit Delflands Boezem;
- Peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk);
- Peilbesluit Holierhoekse en Zouteveense polder;
- Peilbesluit Harnaschpolder en Hooipolder;
- Peilbesluit Abtswoude;
- Peilbesluit Kralingerpolder;
- Peilbesluit Kralingerpolder;
- Peilbesluit Oranjepolder en Steendijkpolder;
- Peilbesluit Oude Lierpolder;
- Peilbesluit Oude Polder van Pijnacker;
- Peilbesluit Polder van Nootdorp;
- Peilbesluit Poldervaartpolder;
- Peilbesluit Schieveen;
- Peilbesluit Wippolder;
- Peilbesluit Woudse polder

Niet meer actueel zijn en daarom moeten worden herzien;

b) de ontwerp-peilbesluiten gedurende zes weken van 12 juli 2024 tot en met 23 augustus 2024 voor eenieder ter visie heeft gelegen op het kantoor van het Hoogheemraadschap van Delfland en via elektronische bekendmaking op internet;

c) tegen de ontwerp-peilbesluiten binnen de gestelde termijn geen zienswijzen zijn ingebracht.

Gelet op:
de bepalingen in de Omgevingswet, de Waterschapswet, de Waterwet en de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

Besluit:

1) Vast te stellen het peil van de waterstand, het daarbij behorende schouwpeil en peilenkaarten van onderstaande peilbesluiten:

Peilgebied	Voorgesteld peil (m t.o.v. NAP)	Schouwpeil (m t.o.v. NAP)	Code peilenkaart	Type peilbesluit
Aalkeet Buitenpolder peilgebied 4 Natuurgebied (DMS-nummer 2325244)	Broedpeil februari t/m 14 juni: -2,75 15 juni t/m januari: -2,95	-2,95	PBS2024ABU 4 (DMS-nummer 2325243)	Ruimtelijke ontwikkeling
Babberspolder en Vlaardingen-oost peilgebied 1 Park 't Nieuwelant (DMS-nummer 2325249)	-2,35	-2,35	PBS2024BAP 1 (DMS-nummer 2325250)	Ambtshalve correctie
Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Dijkweg (DMS-nummer 2325251)	-0,43	-0,43	PBS2024BZM 1DW (DMS-nummer 2325252)	Ruimtelijke ontwikkeling
Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. NEZ Kansjesmolensloot (DMS-nummer 2325256)	-0,43	-0,43	PBS2024BZM 1K (DMS-nummer 2325257)	Ruimtelijke ontwikkeling
Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Sportlaan Monster (DMS-nummer 2325293)	-0,43	-0,43	PBS2024BZM 1SL (DMS-nummer 2325294)	Ruimtelijke ontwikkeling
Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 4 t.h.v. Wateringseweg (DMS-nummer 2325300)	-0,92	-0,92	PBS2024DPP 4 (DMS-nummer 2325299)	Ambtshalve correctie
Holierhoekse en Zouteveensepolder peilgebied 4 en 28 Weidevogelgebied bij Oostveenseweg (DMS-nummer 2325298)	Peilgebied 4: zomerpeil -3,42 winterpeil -3,52 Peilgebied 28 Half februari tot Half juni: -3,32, broedpeil Half juni tot half oktober: -3,42; half oktober tot half februari: -3,52	-3,52	PBS2024HZP 4 & 28 (DMS-nummer 2325297)	Ambtshalve correctie
Hooipolder peilgebied 9 t.h.v. Rijksstraatweg	-1,80	-1,80	PBS2024HOO 9 (DMS-nummer 2325661)	Ambtshalve correctie

(DMS-nummer 2325660)				
Kerkpolder-Zuid peilgebied 23 en 25 langs de Tramkade (DMS-nummer 2325302)	Peilgebied 23: -1,80 Peilgebied 25: -3,00	Peilgebied 23 -1,80 Peilgebied 25 -3,00	PBS2024KPZ 23 & 25 (DMS-nummer 2325301)	Ambtshalve correctie
Kralingerpolder peilgebied 8 zuidplas Kraaiennest (DMS-nummer 2325304)	november t/m juni: -4,10 juli t/m oktober: -4,00	-4,00	PBS2024KRP 8 (DMS-nummer 2325303)	Herziening peilgebied
Kralingerpolder-Noord peilgebied 1 t.h.v. Laan van Zeestraten (DMS-nummer 2325306)	-1,85	-1,85	PBS2024KRN 1 (DMS-nummer 2325305)	Ambtshalve correctie
Lage Abtswoudse Polder (landelijk) peilgebieden 12 en 13 t.h.v. Abtswoude Schipluiden (DMS-nummer 2325308)	peilgebied 12: zomerpeil -2,82 winterpeil -2,92 peilgebied 13: zomerpeil -3,06 winterpeil -3,16	peilgebied 12 -2,92 peilgebied 13 -3,16	PBS2024LAP 12 & 13 (DMS-nummer 2325307)	Ruimtelijke ontwikkeling
Oranjepolder en Steendijkpolder peilgebied 6 polderwaterberging Lange Kruisweg (DMS-nummer 2325309)	-0,22	-0,22	PBS2024OSP 6 (DMS-nummer 2325310)	Ruimtelijke ontwikkeling
Oude Lierpolder peilgebied 1 t.h.v. Laan van Adrichem (DMS-nummer 2325311)	-1,85	-1,85	PBS2024OLP 1 (DMS-nummer 2325312)	Ruimtelijke ontwikkeling
Polder Berkel peilgebied 45 gedeelte Kleihoogtpad (DMS-nummer 2325318)	-2,66	-2,66	PBS2024BIB 45 (DMS-nummer 2325317)	Ruimtelijke ontwikkeling
Polder van Nootdorp peilgebieden 1 en 31 wandelbos Laakweg (DMS-nummer 2325324)	Peilgebied 1: Zomerpeil -4,90 Winterpeil -5,00 Peilgebied 31: -4,29	Peilgebied 1 -5,00 Peilgebied 31 -4,29	PBS2024PVN 1 en 31 (DMS-nummer 2325323)	Ruimtelijke ontwikkeling
Poldervaartpolder peilgebied 1 t.h.v. Windas te chiedam	-2,75	-2,75	PBS2024PVP 1 (DMS-nummer 2325330)	Ruimtelijke ontwikkeling

(DMS-nummer 2325329)				
Poldervaartpolder peilgebied 8 ten westen van het Prinses Beatrixpark (DMS-nummer 2325333)	-3,12	-3,12	PBS2024PVP 8 (DMS-nummer 2325332)	Ambtshalve correctie
Poldervaartpolder, peilgebied 14 ter hoogte van het Sportpad (DMS-nummer 2325339)	-2,60	-2,60	PBS2024PVP 14 (DMS-nummer 2325336)	Ruimtelijke ontwikkeling
Schieveen peilgebied 46 t.h.v. de A13 (DMS-nummer 2325340)	-5,40	-5,40	PBS2024SCH 46 (DMS-nummer 2325341)	Ruimtelijke ontwikkeling
Wippolder Peilgebieden 1 en 4 De Rhijenhof en Martinus Nijhoffweg (DMS-nummer 2325342)	Peilgebied 1: -0,80 Peilgebied 4: -1,00	Peilgebied 1: -0,80 Peilgebied 4: -1,00	PBS2024WPP 1 & 4 (DMS-nummer 2325343)	Ruimtelijke ontwikkeling
Wippolder peilgebied 2 polderwaterberging Markuslaan (DMS-nummer 2325345)	-1,30	-1,30	PBS2024WPP 2 (DMS-nummer 2325344)	Ambtshalve correctie
Woudse polder peilgebied 9 westelijk deel van bedrijventerrein Harnaschpolder (DMS-nummer 2325347)	-3,00	-3,00	PBS2024WOP 9 (DMS-nummer 2325346)	Ruimtelijke ontwikkeling

Met inachtneming van het volgende:

a) het schouwpeil zal worden aangeduid met 'SP' op de peilschaal in de bovenstaande tabel genoemde peilenkaarten;

b) de peilbesluiten treden in werking met ingang van de achtste dag na de openbare bekendmaking van het besluit;

c) de overgang van zomerpeil naar winterpeil zal in de regel plaatsvinden in de loop van de maanden september en oktober, de overgang van winterpeil naar zomerpeil in de loop van de maanden maart tot en met mei. Daarbij worden weersgesteldheid en verloop van de freatische grondwaterstand ter plaatse in aanmerking genomen.

2) In te trekken de peilbesluiten voor de delen die herzien worden en aangegeven zijn op de voornoemde peilenkaarten van de Aalkeet Buitenpolder, vastgesteld 26 september 2013; Babberspolder en polder Vlaardingen-Oost, vastgesteld 23 mei 2013; Delflands Boezem, vastgesteld 26 september 2019; Dijkpolder (Poeldijk), vastgesteld 23 november 2006;

Holierhoekse en Zouteveense polder, vastgesteld 29 november 2012; Harnaschpolder en Hooipolder, vastgesteld 25 september 2014; Abtswoude, vastgesteld 29 november 2012; Kralingerpolder, vastgesteld 23 april 2020; Kralingerpolder, vastgesteld 4 juni 2015; Oranjepolder en Steendijkpolder, vastgesteld 23 november 2006; Oude Lierpolder, vastgesteld 23 mei 2013; Oude Polder van Pijnacker, vastgesteld 15 september 2011; Polder van Nootdorp, vastgesteld 25 september 2014; Poldervaartpolder, vastgesteld 23 mei 2013; Schieveen, vastgesteld 15 september 2011; Wippolder, vastgesteld 4 juni 2015 en Woudse polder, vastgesteld 25 september 2014.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

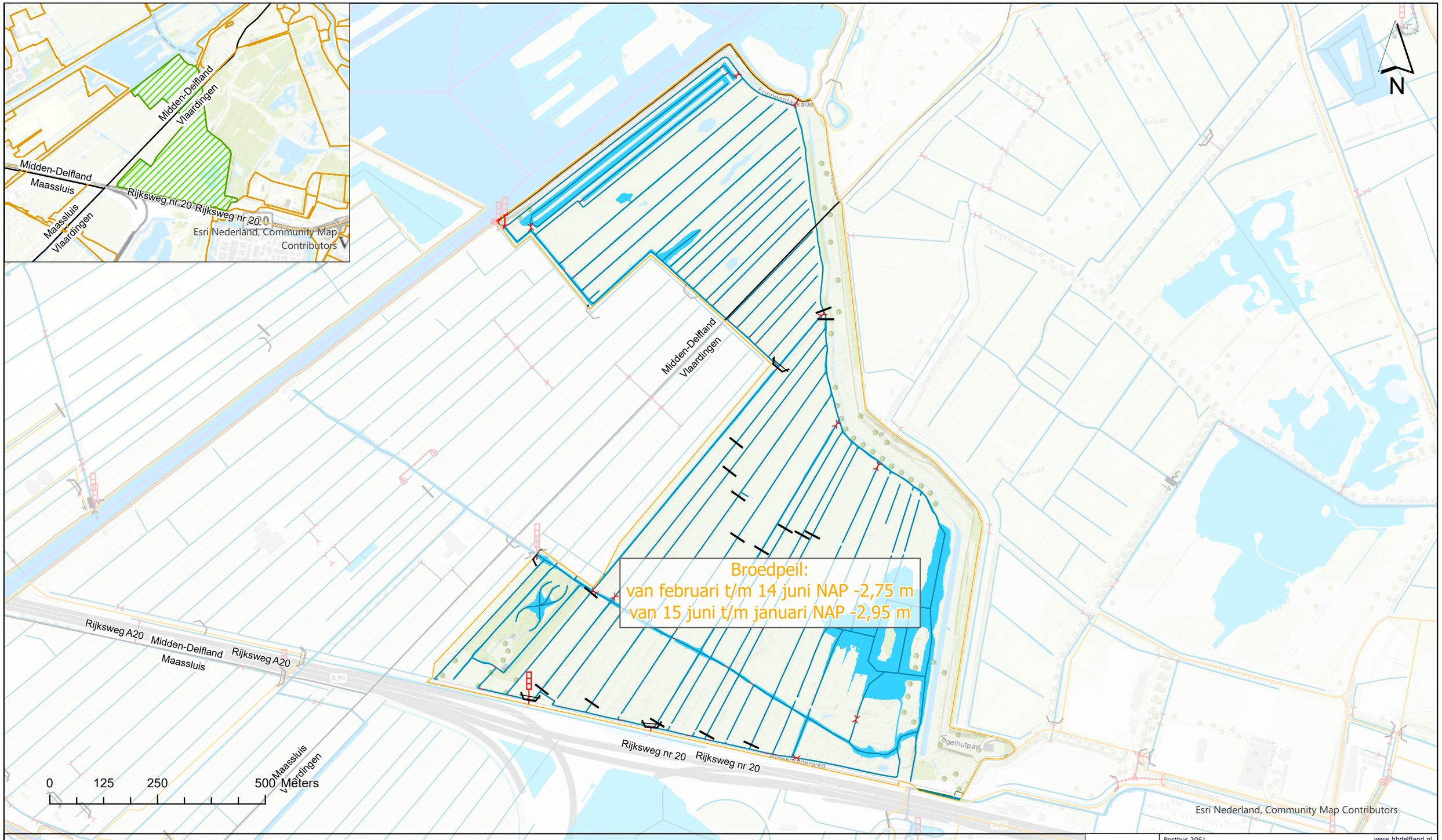

Legenda

- Peilschaal
- Elektrische stuw
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Elektrisch gemaal
- Keerschot
- Persleiding van gemaal
- Sifon
- Waterkerende constructie
- Stuwende duiker
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgrens
- Regionale waterkering
- Gemeentegrens
- Polderkade
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Aalkeet-Buitenpolder peilgebied 4 natuurgebied

Formaat: A3	Programma:	Watersysteem
	Datum:	25-6-2024 14:30
	Revisiedatum:	
Schaal: 1:8.250	Getekend:	Afdeling MWA
	Tekeningnummer:	PBS2024ABU 4

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

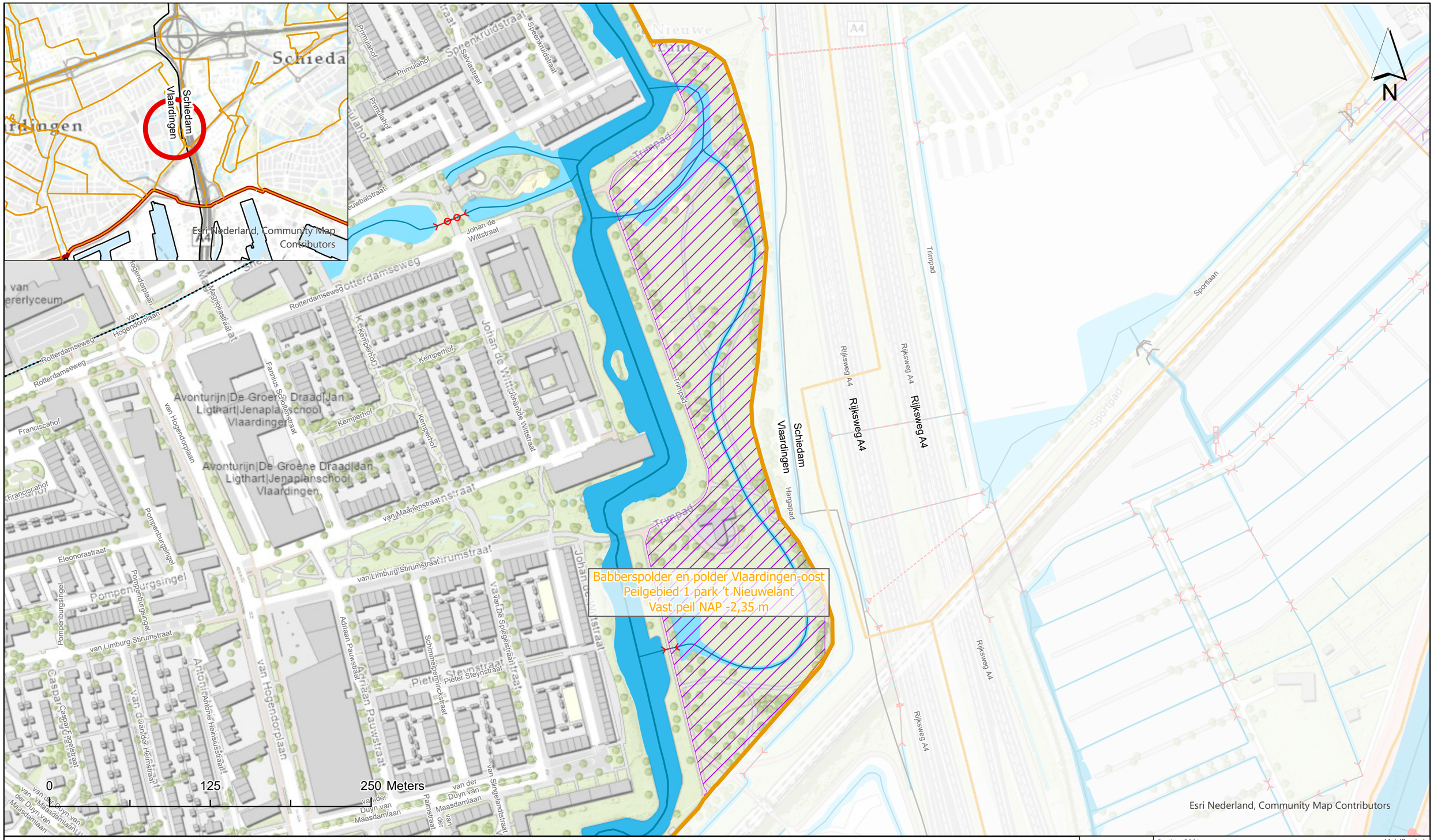

Legenda

- Open duiker
- Gebied met veranderend peil
- Peilgrens
- Gemeentegrens
- Primair polderwater
- Secundair polderwater
- Primair polderwater
- Secundair polderwater
- Polderkade
- Waterkering Polderkade

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit

Peilbesluit Babberspolder en polder Vlaardingen-oost peilgebied 1 park 't Nieuwelant

Formaat: A3	Programma:	Watersysteem
	Datum:	26-3-2024 14:35
	Revisiedatum:	
Schaal: 1:2.750	Getekend:	Afdeling MWA
	Tekeningnummer:	PBS2024BAP 1

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

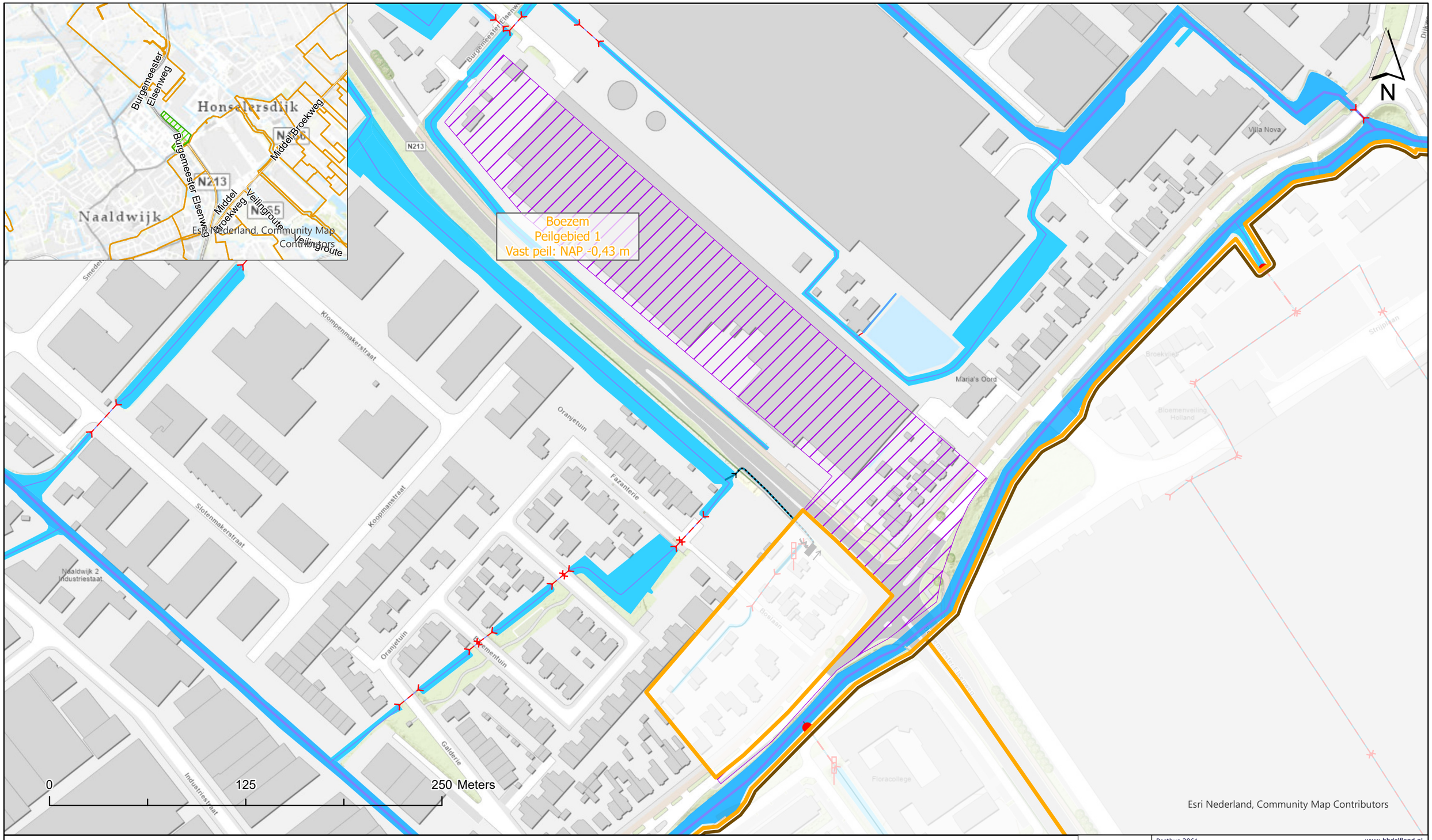

Legenda

- Regionale waterkering
- Peilgrens
- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Gebied met veranderend peil

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. de Dijkweg Honselersdijk

Programma:	Watersysteem
Datum:	12-4-2024 14:24
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024BZM 1DW

Formaat: A3

Schaal: 1:2.250

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

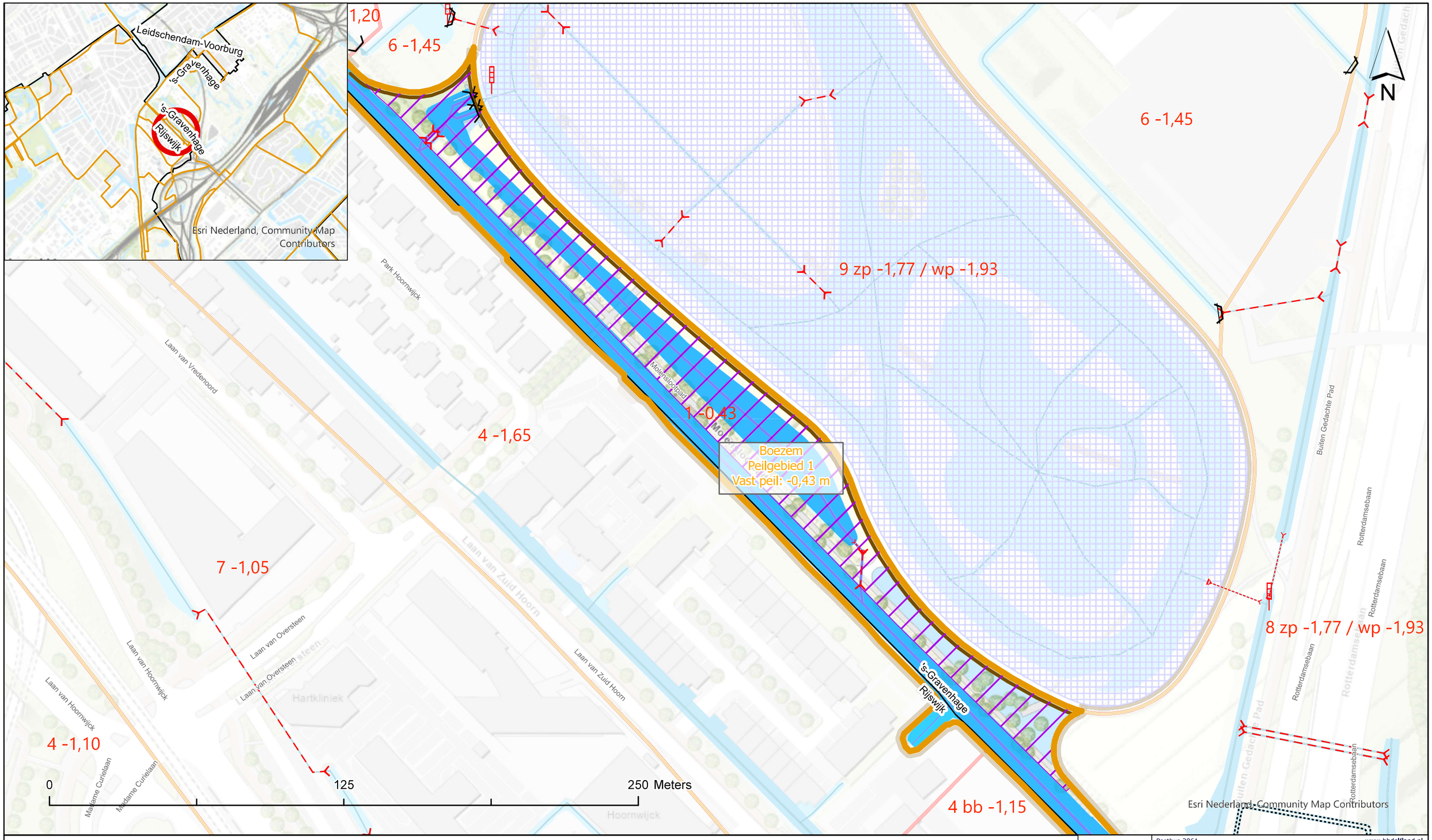

Legenda

- Elektrische stuw
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Persleiding van gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Gebied met veranderend peil
- Peilgrens
- Boezemwaterberging met kunstwerk
- Regionale waterkering
- Gemeentegrens
- Peilgebied praktijk

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Peilbesluit Boezem peilgebied 1

Formaat: A3	Programma:	Watersysteem
	Datum:	19-3-2024 15:04
	Revisiedatum:	
Schaal: 1:1.500	Getekend:	Afdeling MWA
	Tekeningnummer:	PBS2024BZM 1K

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

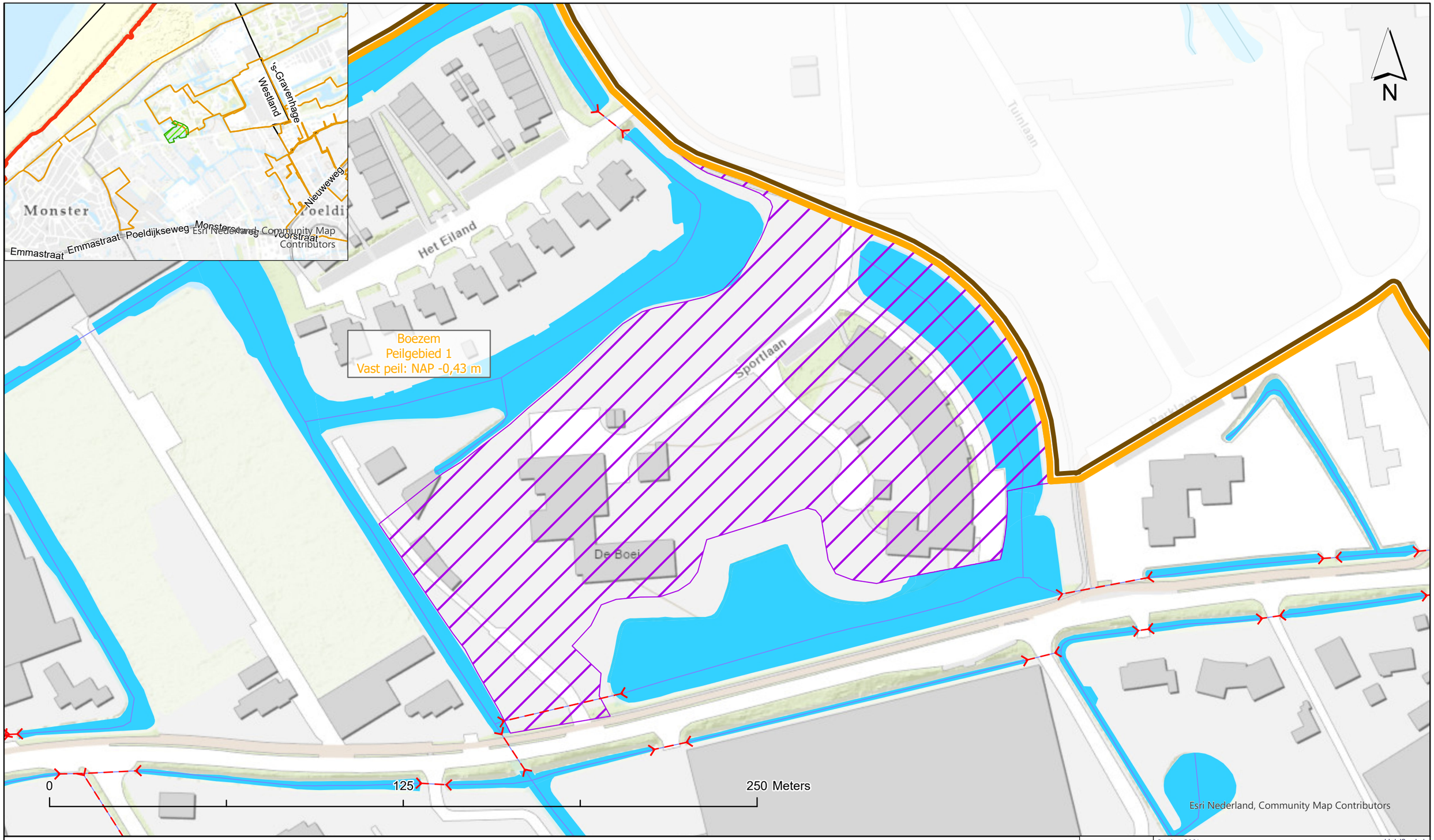

Legenda

- Regionale waterkering
- Peilgrens
- Open duiker
- Gebied met veranderend peil

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Sportlaan in Monster

Programma:	Watersysteem
Datum:	9-4-2024 15:47
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024BZM 1SL

Formaat: A3

Schaal: 1:1.250

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

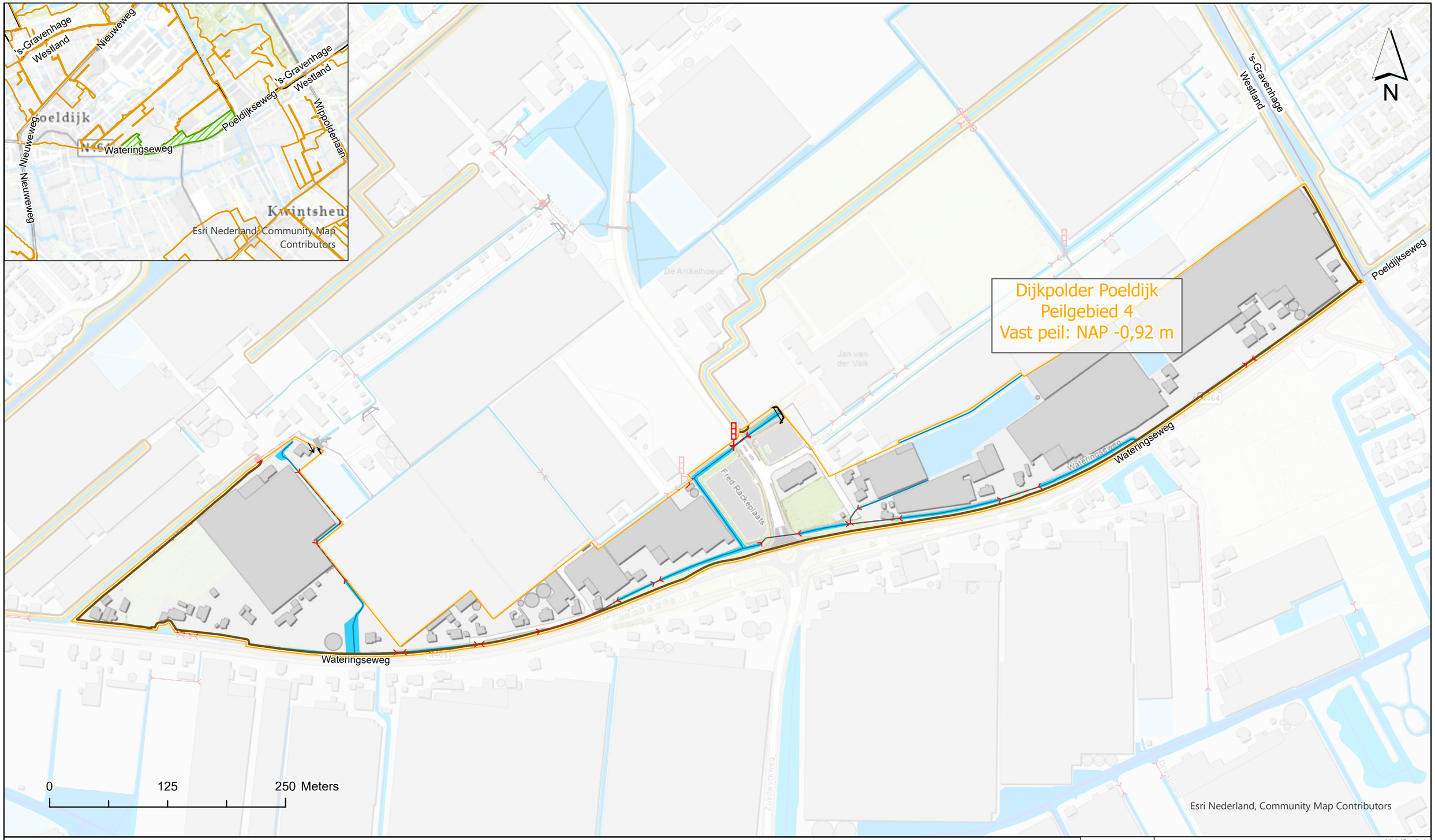

Legenda

- Peilschaal
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Sifon
- Stuwende duiker
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgrens
- Regionale waterkering
- Gemeentegrens
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Dijkpolder Poeldijk, peilgebied 4

Programma:	Watersysteem
Datum:	24-5-2024 11:16
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024DPP 4

Formaat: A3

Schaal: 1:3.750

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

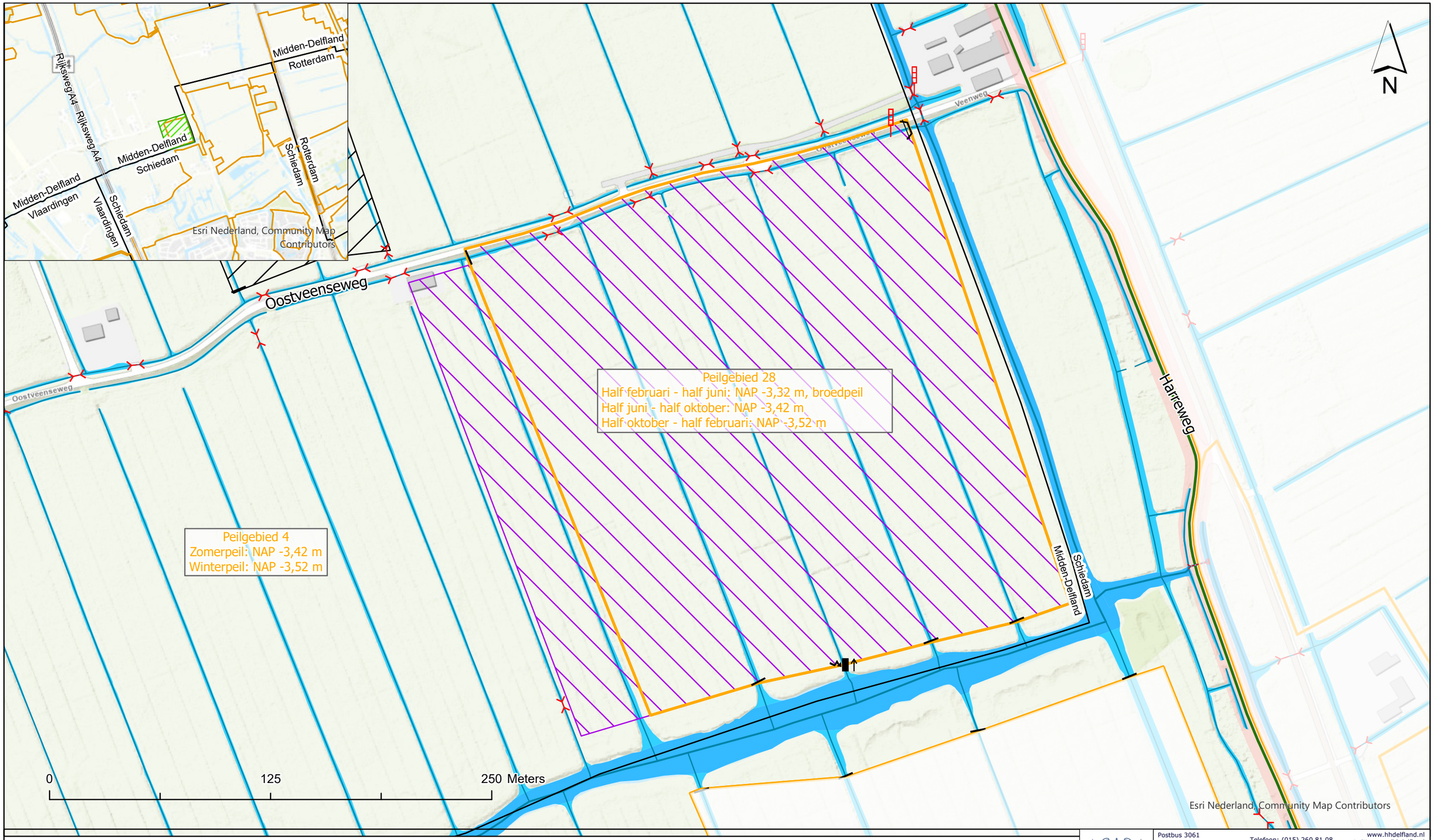

Legenda

- Peilschaal
- Regelbare stuw
- Elektrisch gemaal
- Keerschot
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgrens
- Gebied met veranderend peil
- Gemeentegrens
- Gebied met afwijkend peil
- Primair water
- Secundair water
- Polderkade
- Waterkering Polderkade

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Holierhoekse en zouteveensepolder peilgebied 4 en 28; Weidevogelgebied bij Oostveenseweg

Formaat: A3	Programma:	Watersysteem
	Datum:	24-5-2024 11:16
	Revisiedatum:	
Schaal: 1:2.000	Getekend:	Afdeling MWA
	Tekeningnummer:	PBS2024HZP 4 & 28

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

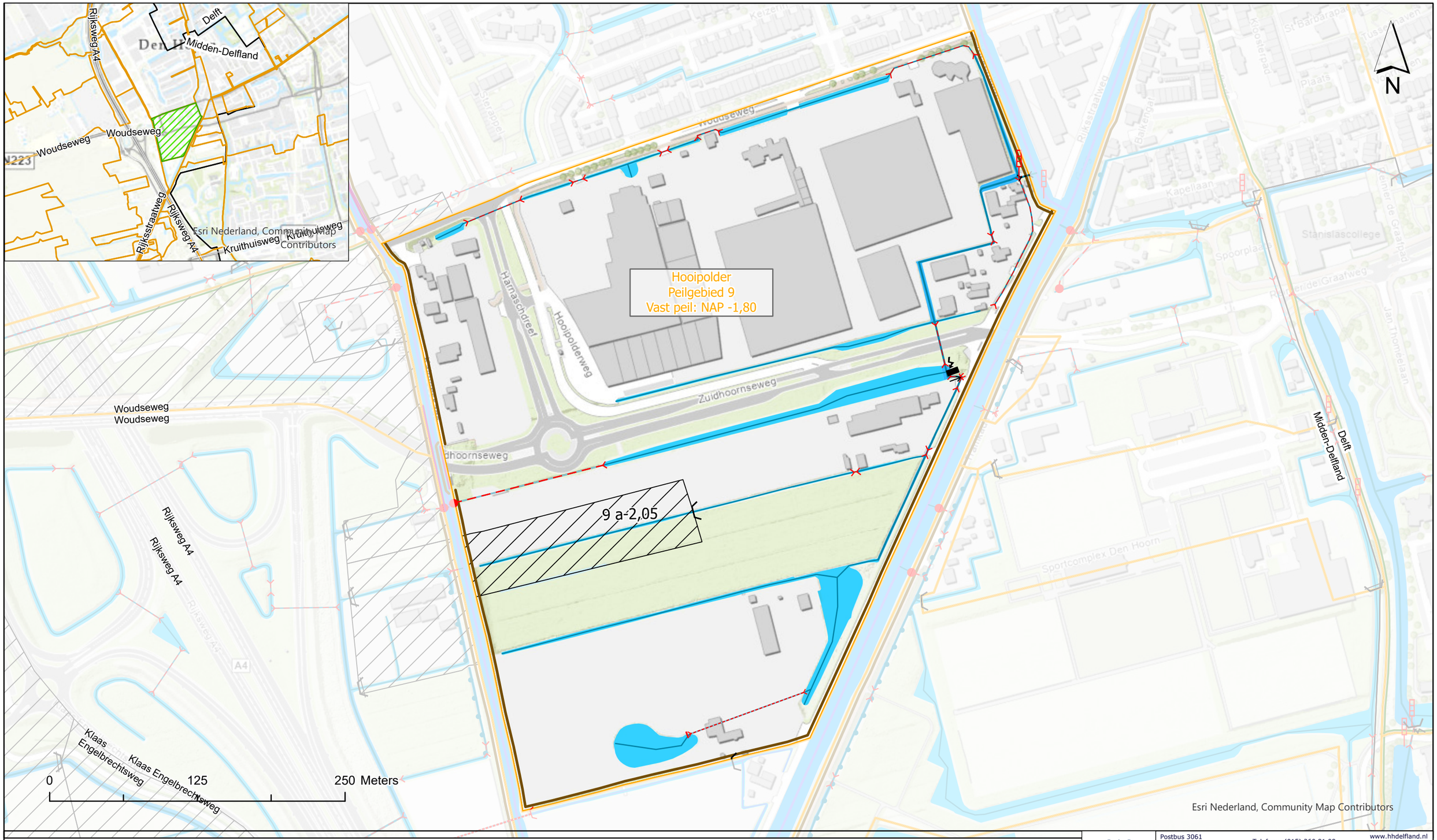

Legenda

- Peilschaal
- Elektrische stuw
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Waterkerende constructie
- Stuwende duiker
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgrens
- Regionale waterkering
- Gebied met afwijkend peil
- Polderkade
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Hooipolder peilgebied 9

Formaat: A3	Programma:	Watersysteem
	Datum:	7-6-2024 16:49
	Revisiedatum:	
Schaal: 1:3.000	Getekend:	Afdeling MWA
	Tekeningnummer:	PBS2024HOO9

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

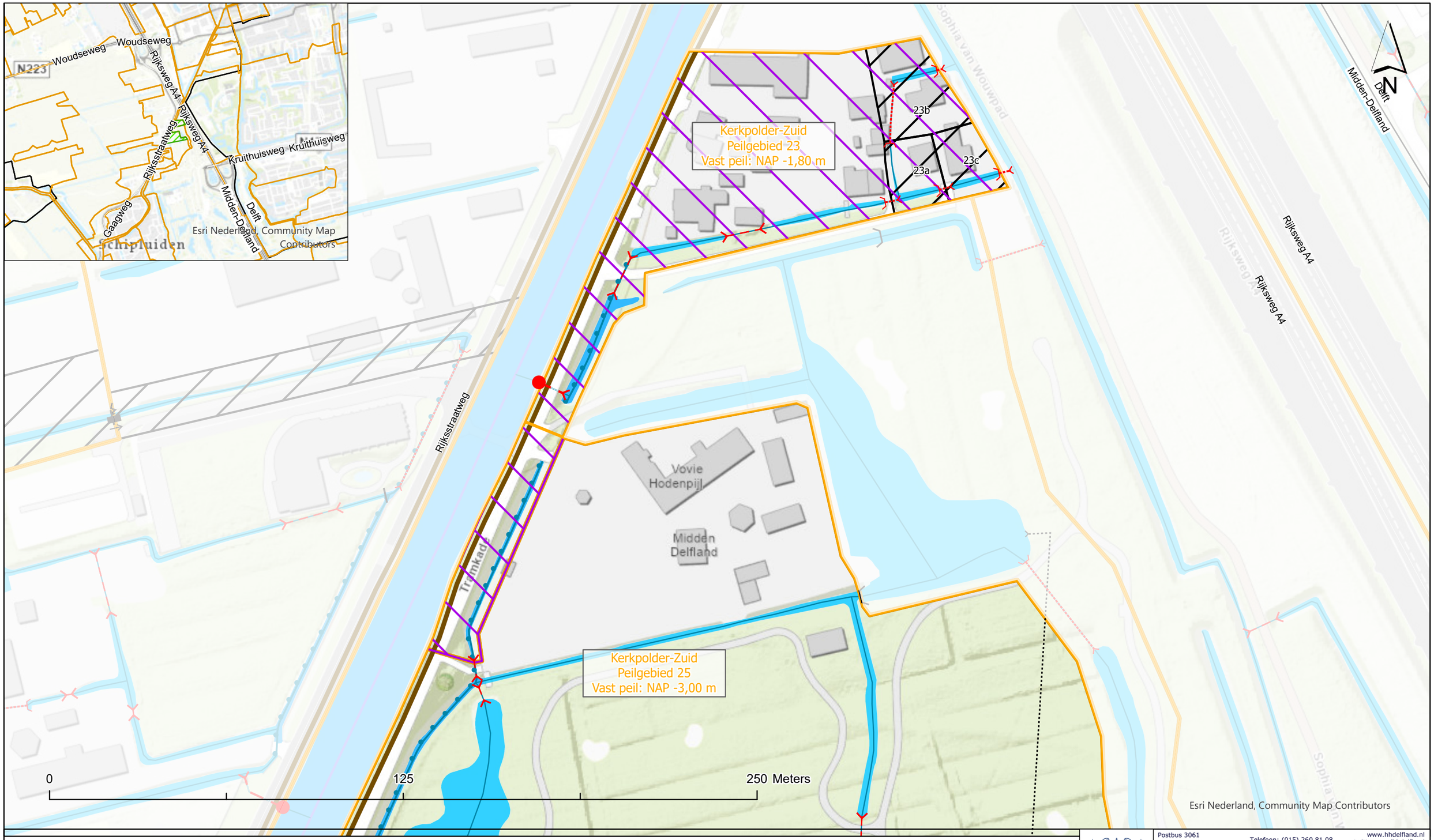

Legenda

- Vaste stuw
- Elektrisch gemaal
- Keerschot
- Persleiding van gemaal
- Stuwende duiker
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgrens
- Gebied met veranderend peil
- Regionale waterkering
- Gebied met afwijkend peil
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Kerkpolder-Zuid peilgebied 23&25 langs de Tramkade

Programma:	Watersysteem
Datum:	31-5-2024 13:38
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024KPZ23 & 25

Formaat: A3

Schaal: 1:1.250

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

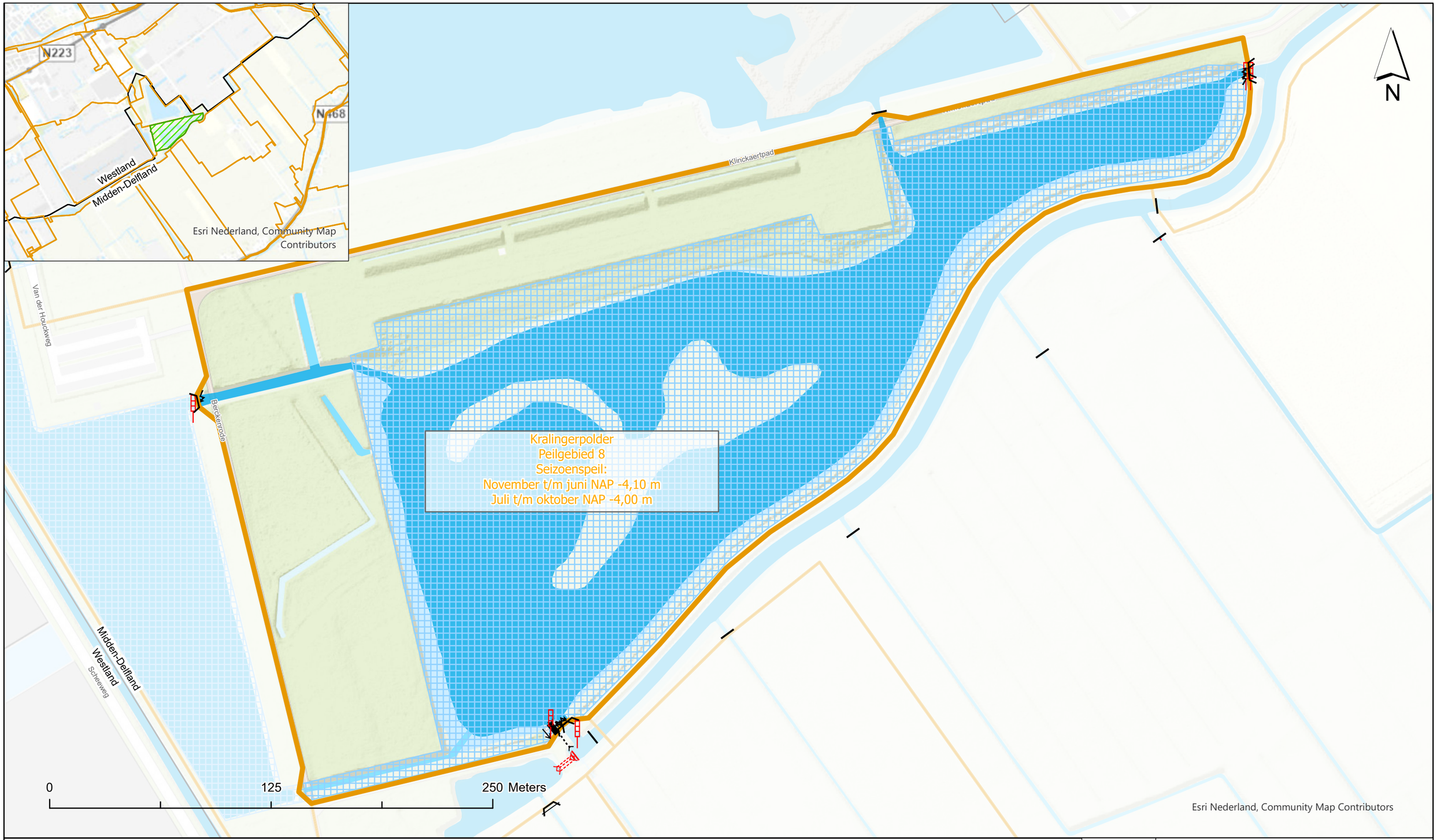

Legenda

- Elektrische stuw
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Keerschot
- Persleiding van gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgrens
- Polderwaterberging met kunstwerk
- Gemeentegrens
- Primair polderwater
- Secundair boezemwater

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Kralingerpolder peilgebied 8 zuidplas Kraaiennest

Formaat: A3	Programma:	Watersysteem
	Datum:	9-4-2024 14:22
	Revisiedatum:	
Schaal: 1:2.000	Getekend:	Afdeling MWA
	Tekeningnummer:	PBS2024KRP 8

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

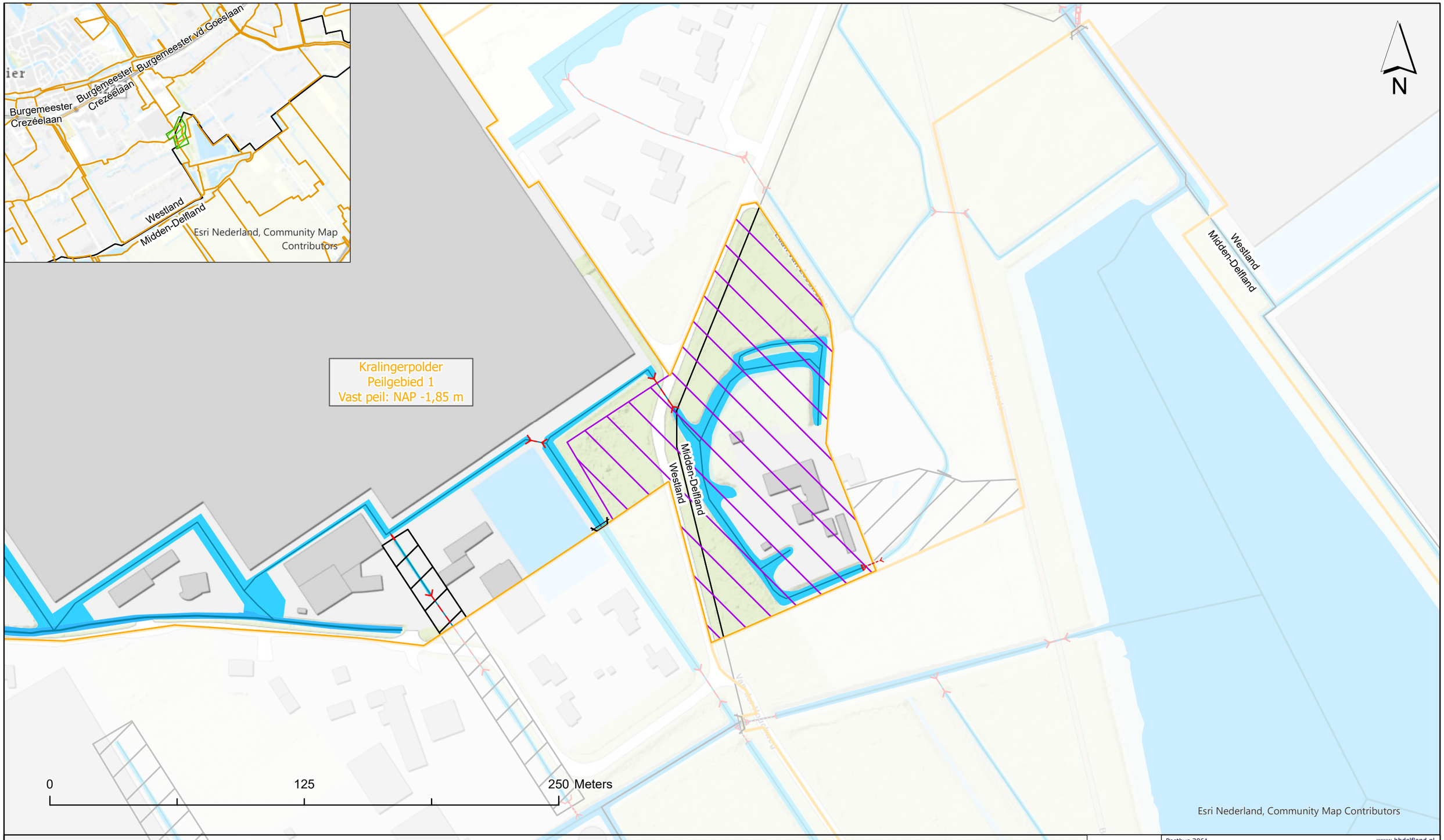

Legenda

- Peilschaal
- Regelbare stuw
- Keerschot
- Stuwende duiker
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgrens
- Gebied met veranderend peil
- Gemeentegrens
- Gebied met afwijkend peil
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Kralingerpolder-Noord peilgebied 1 thv Laan van Zeestraten

Programma:	Watersysteem
Datum:	24-5-2024 14:55
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024KRN 1

Formaat: A3

Schaal: 1:1.750

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

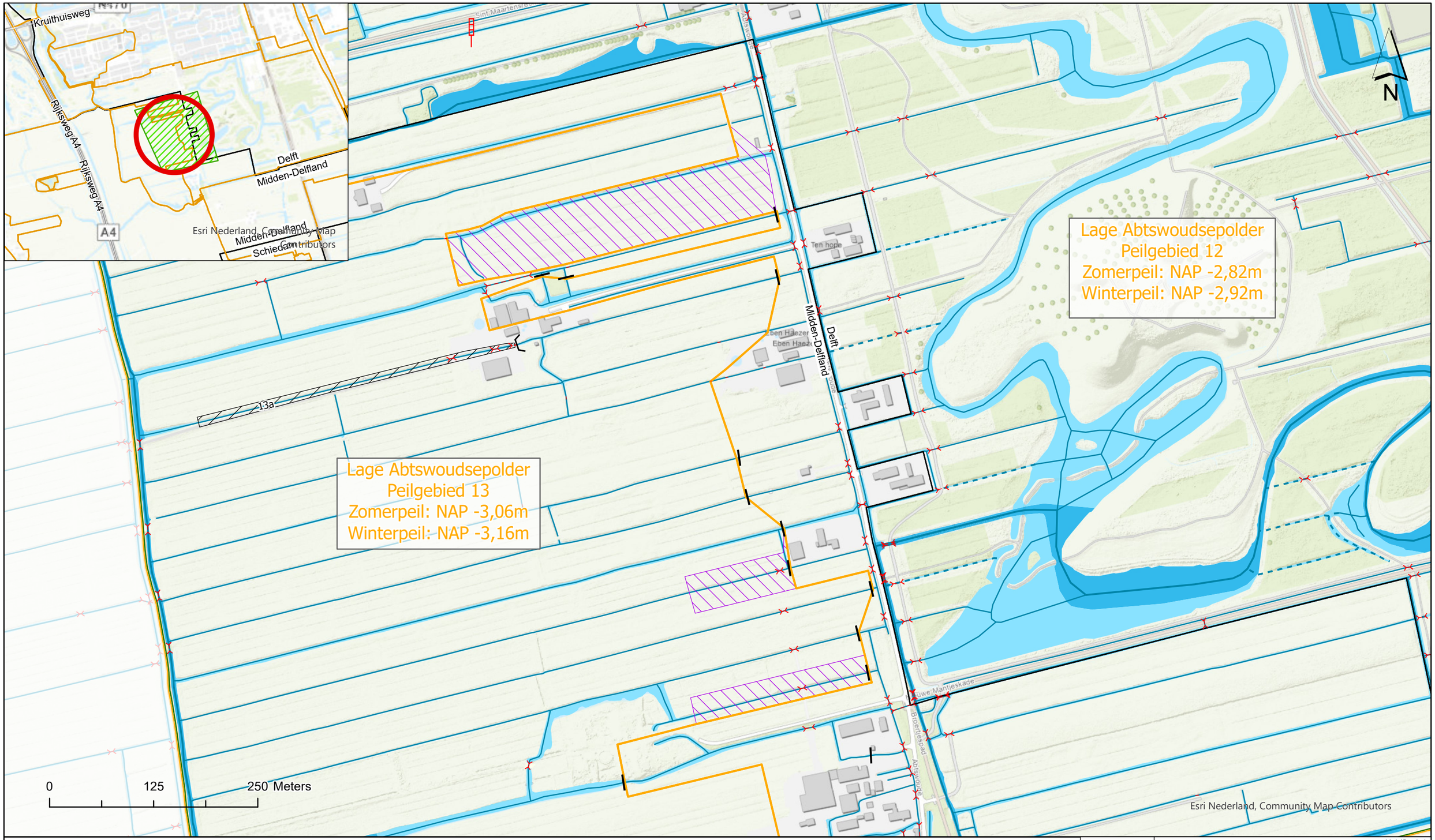

Legenda

- Peilschaal
- Vaste stuw
- Keerschot
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgrens
- Gebied met veranderend peil
- Gemeentegrens
- Gebied met peilafwijking
- Primair polderwater
- Secundair polderwater
- Polderkade

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Lage Abtswoudsepolder 12 en 13

Formaat: A3	Programma:	Watersysteem
	Datum:	17-5-2024 16:25
	Revisiedatum:	
Schaal: 1:4.250	Getekend:	Afdeling MWA
	Tekeningnummer:	PBS2024LAP 12&13

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

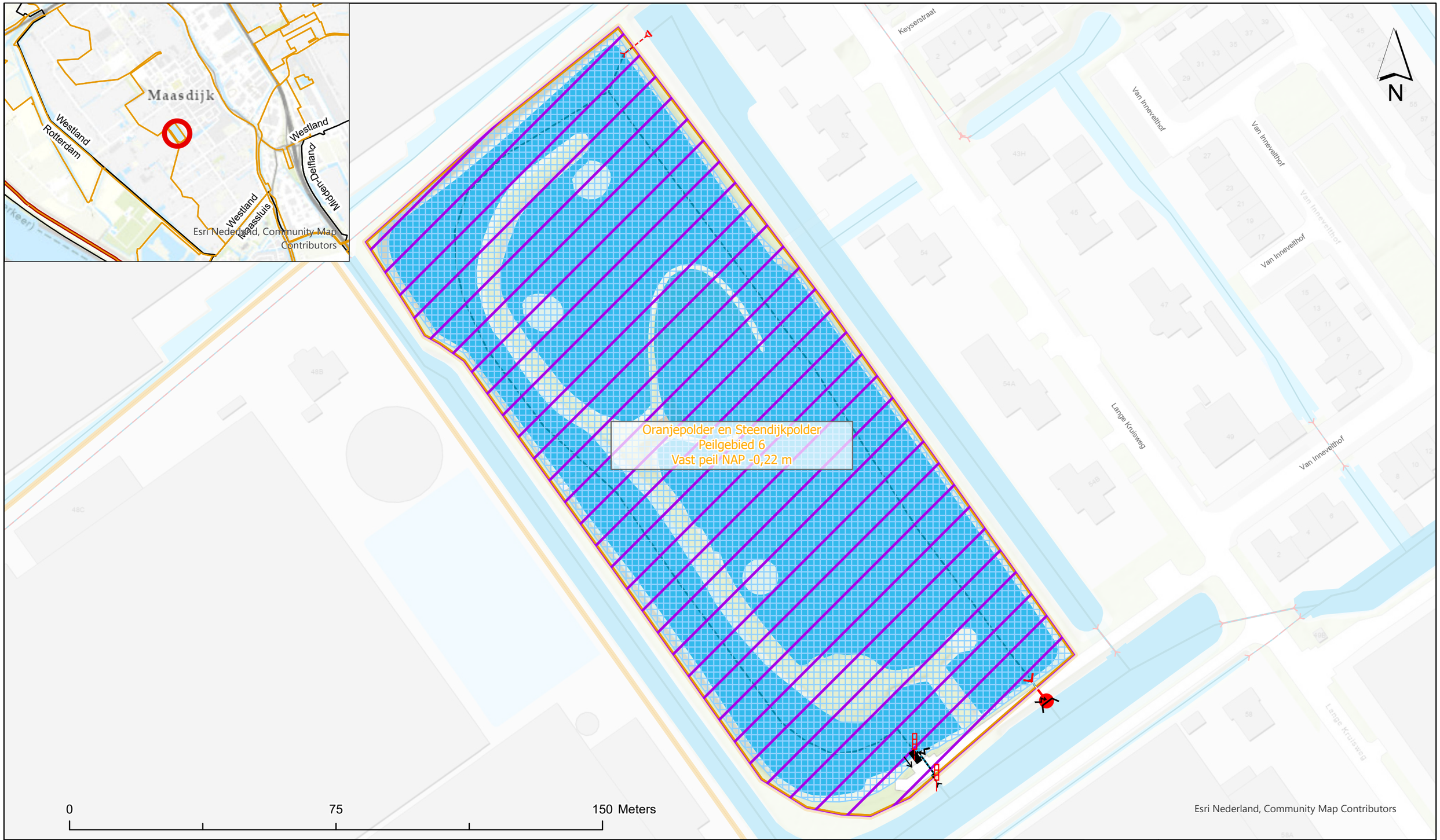

Legenda

- Peilschaal_OSP6
- Elektrische stuw
- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Gebied met veranderend peil
- Peilgrens
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Oranjepolder en Steendijkpolder peilgebied 6

Formaat: A3	Programma:	Watersysteem
	Datum:	31-5-2024 15:22
	Revisiedatum:	
Schaal: 1:1.000	Getekend:	Afdeling MWA
	Tekeningnummer:	PBS2024OSP 6

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

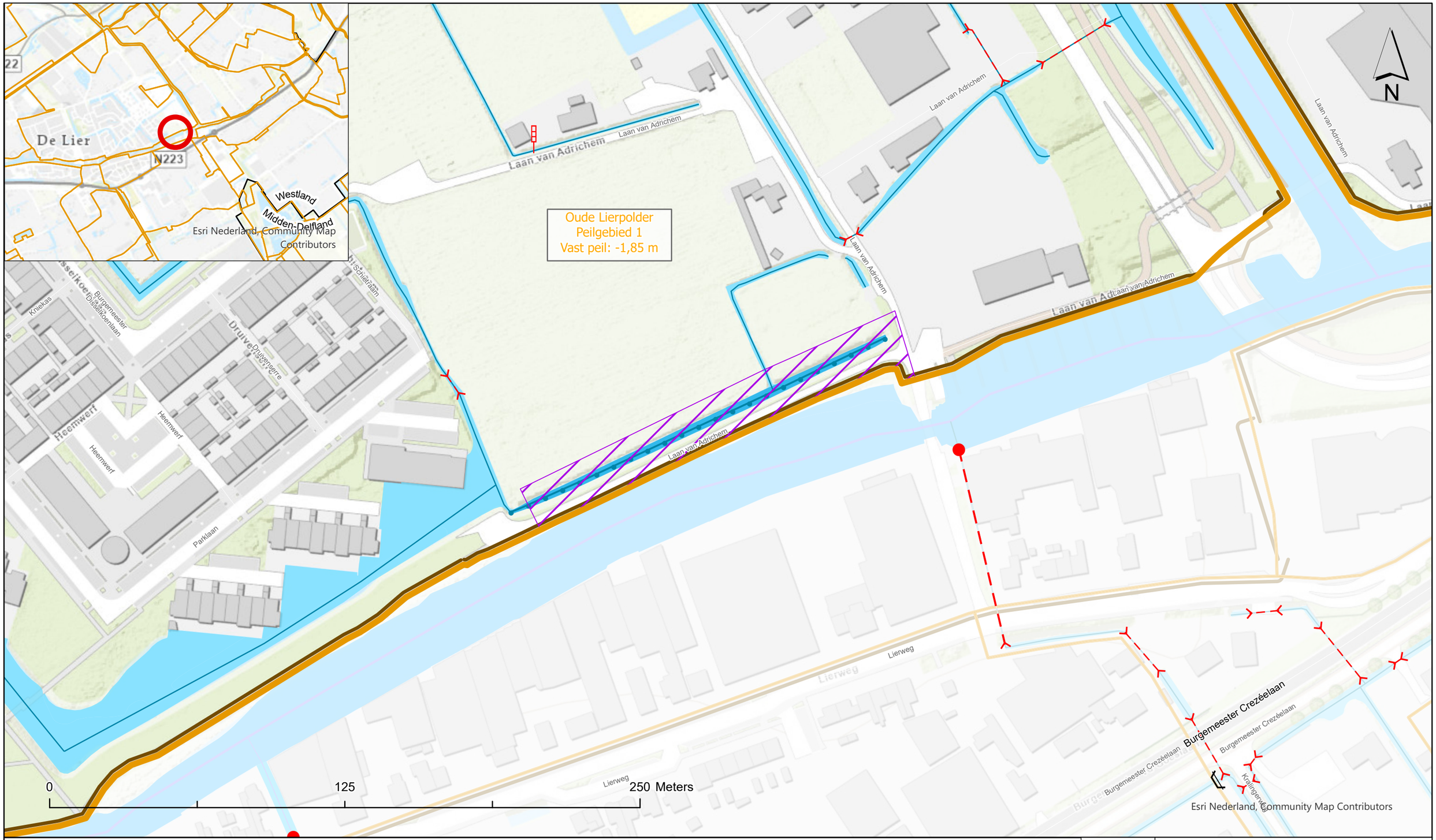

Legenda

- Regelbare stuw
- Peilschaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgrens
- Gebied met veranderend peil
- Regionale waterkering
- Gemeentegrens

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Peilbesluit Oude Lierpolder peilgebied 1

Programma:	Watersysteem
Datum:	8-3-2024 11:36
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024OLP 1

Formaat: A3

Schaal: 1:1.500

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

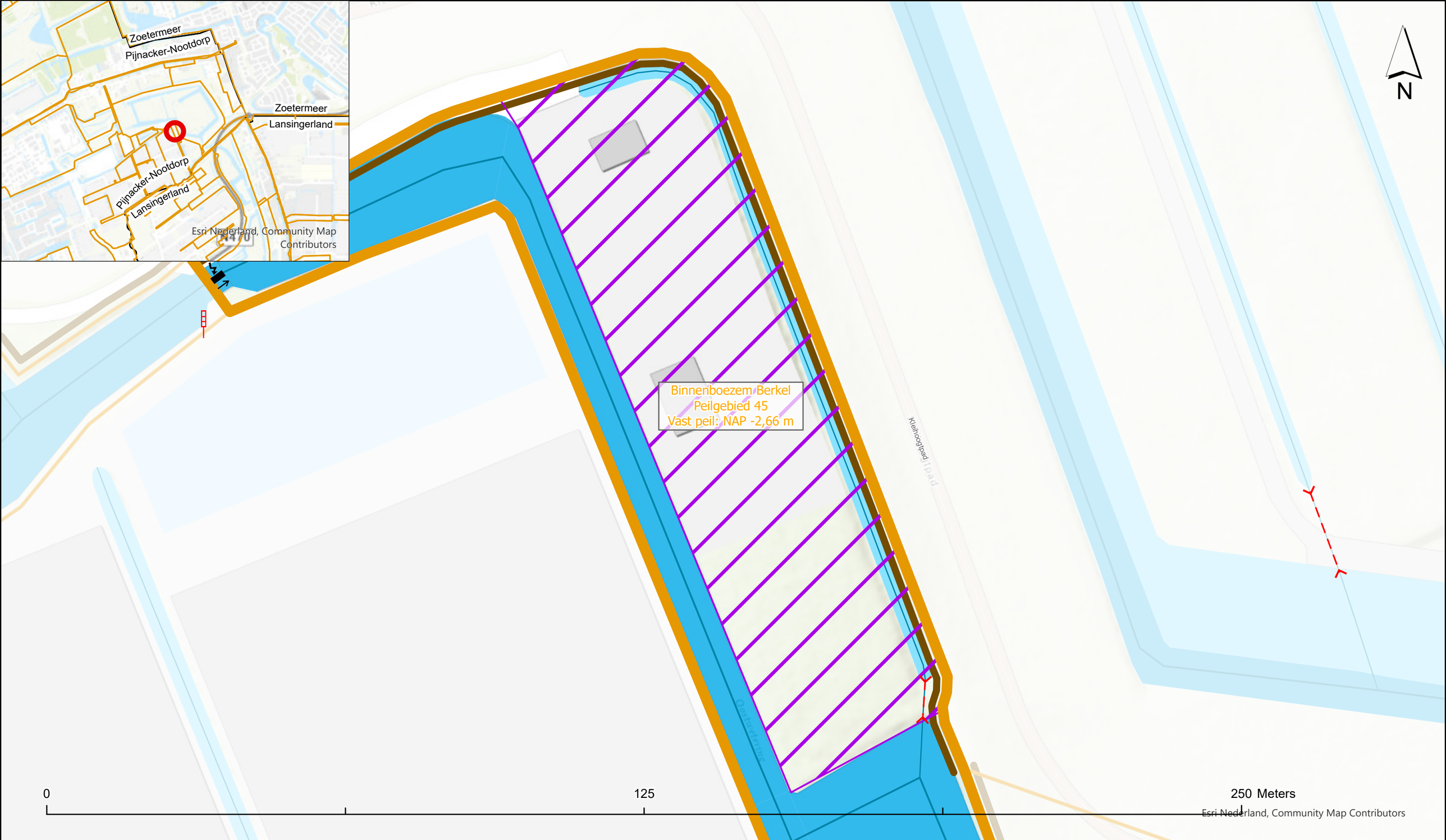

Legenda

- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Open duiker
- Peilgrens
- Gebied met veranderend peil
- Regionale waterkering

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Peilbesluit Polder Berkel peilgebied 45 gedeelte Kleihoogtpad

Programma:	Watersysteem
Datum:	14-2-2024 13:19
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024BIB 45

Formaat: A3

Schaal: 1:750

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

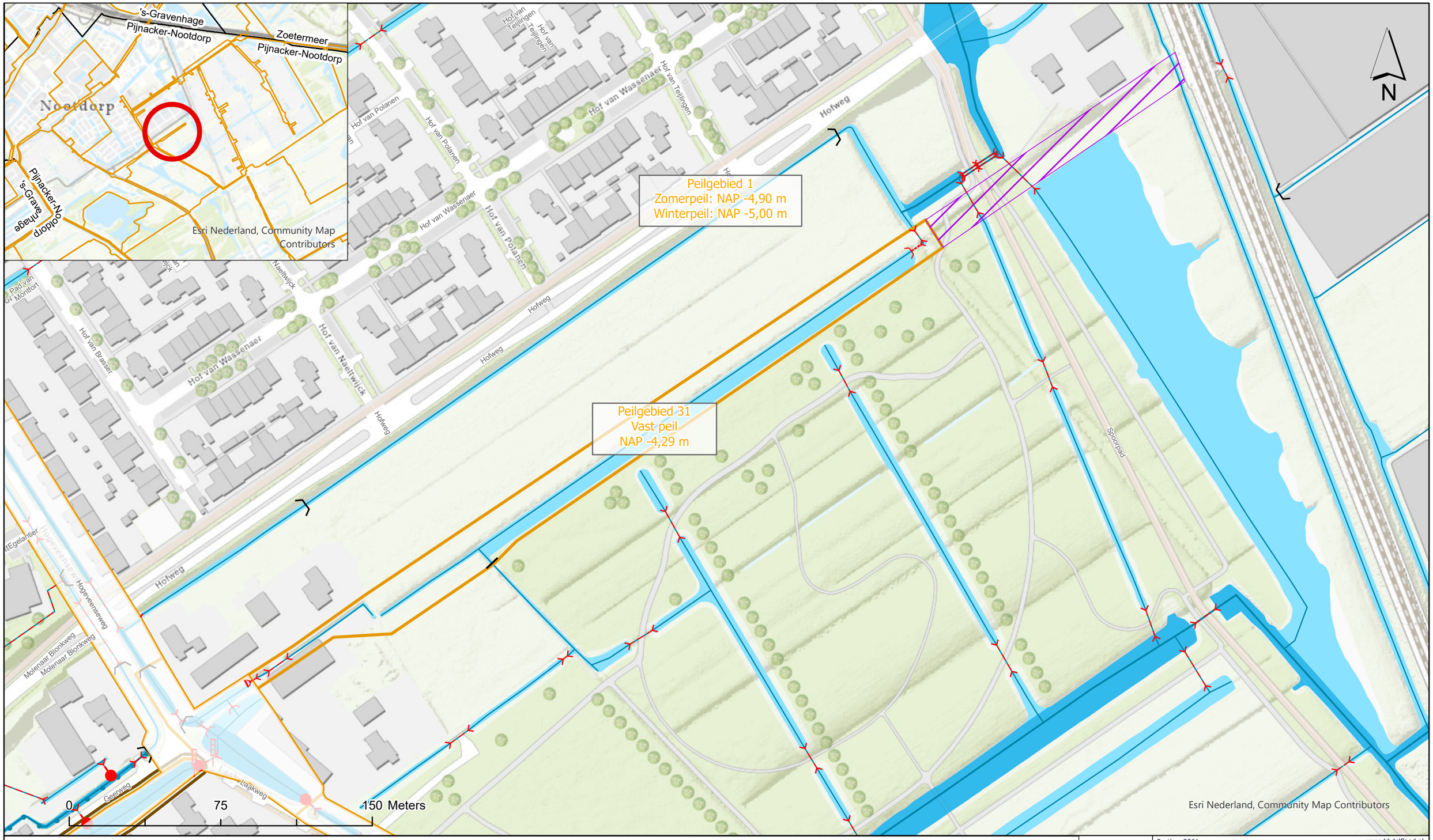

Legenda

- Vaste stuw
- Peilschaal
- Keerschot
- Stuwende duiker
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Gebied met veranderend peil
- Peilgrens
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
peilenkaart polder van Nootdorp peilgebied 1 en 31 wandelbos Laakweg

Programma:	Watersysteem
Datum:	31-5-2024 09:59
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024PVN 1 & 31

Formaat: A3

Schaal: 1:1.750

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

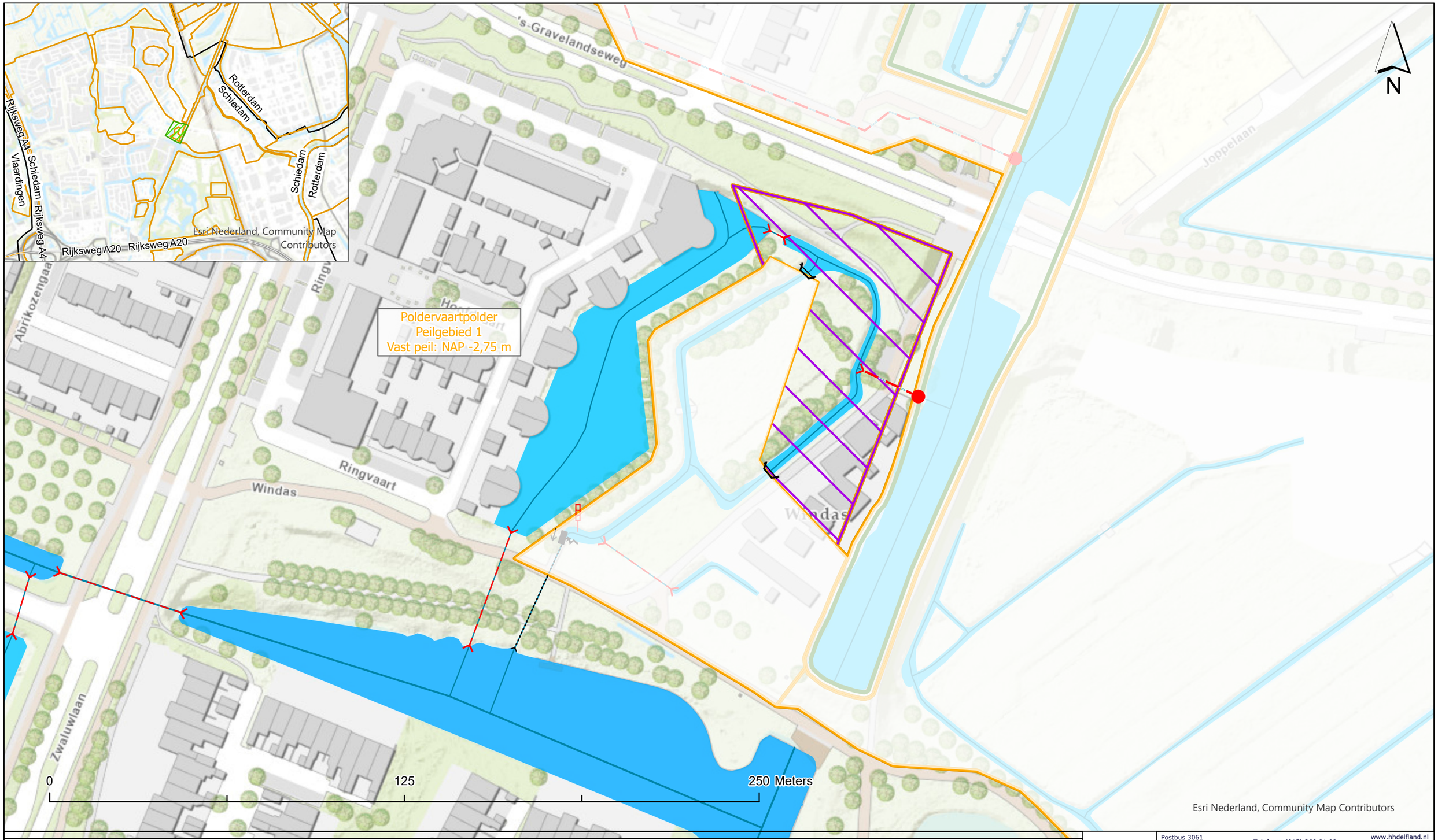

Legenda

- Peilschaal
- Regelbare stuw
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgrens
- Gebied met veranderend peil
- Polderkade
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Poldervaartpolder peilgebied 1 t.h.v. de Windas te Schiedam

Programma:	Watersysteem
Datum:	31-5-2024 12:23
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024PVP 1

Formaat: A3

Schaal: 1:1.250

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

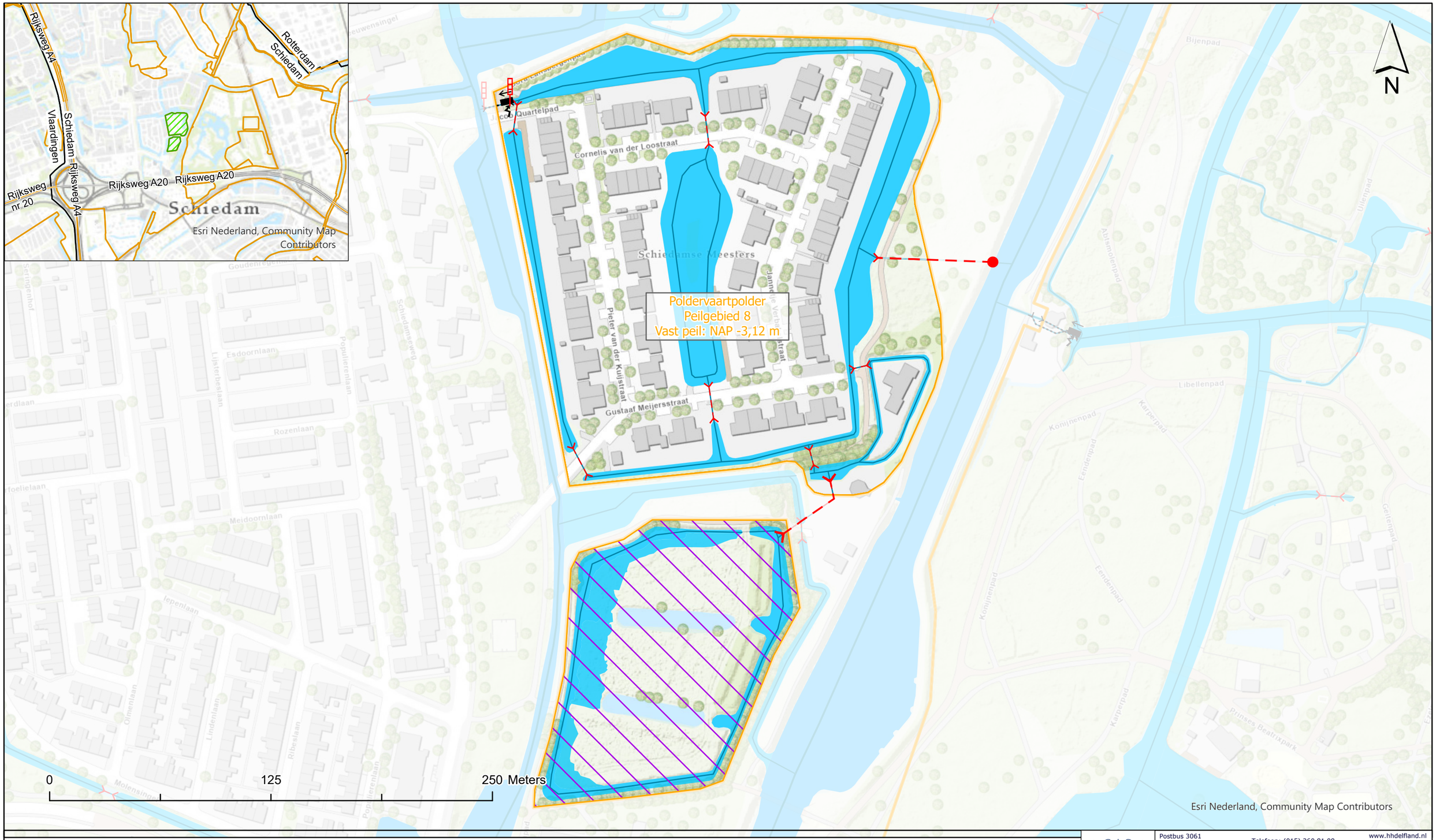

Legenda

- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgrens
- Gebied met veranderend peil
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Poldervaartpolder peilgebied 8, ten westen van het Prinses Beatrixpark

Programma:	Watersysteem
Datum:	31-5-2024 12:23
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024PVP 8

Formaat: A3

Schaal: 1:2.000

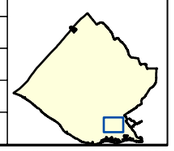

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

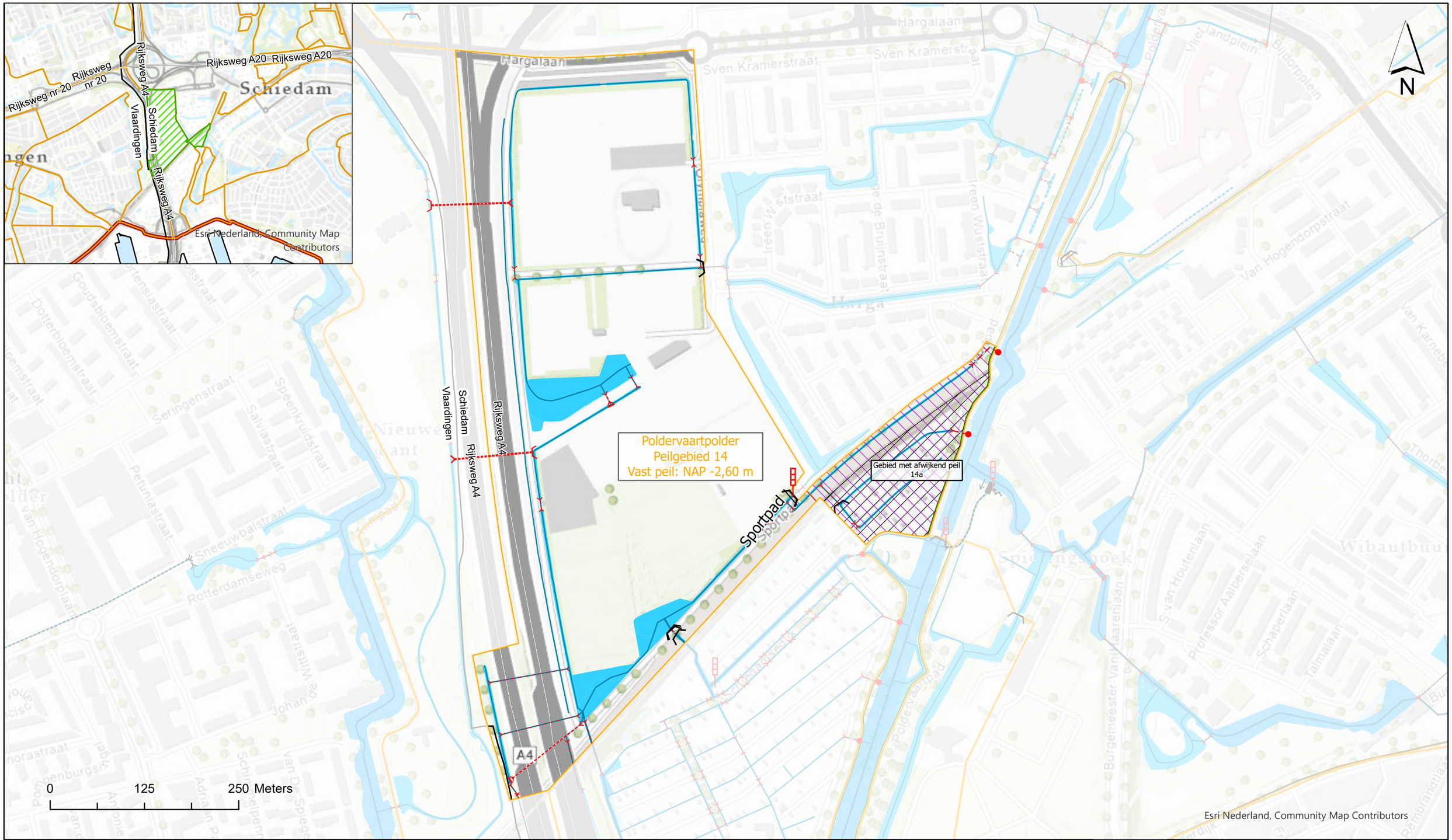

Legenda

- Peilschaal
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Sifon
- Stuwende duiker
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgrens
- Gebied met veranderend peil
- Regionale waterkering
- Gebied met afwijkend peil
- Polderkade
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Poldervaartpolder peilgebied 14, t.h.v. het Sportpad in Schiedam

Programma:	Watersysteem
Datum:	31-5-2024 12:23
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024PVP 14

Formaat: A3

Schaal: 1:4.750

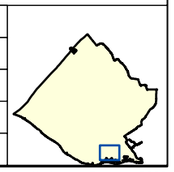

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

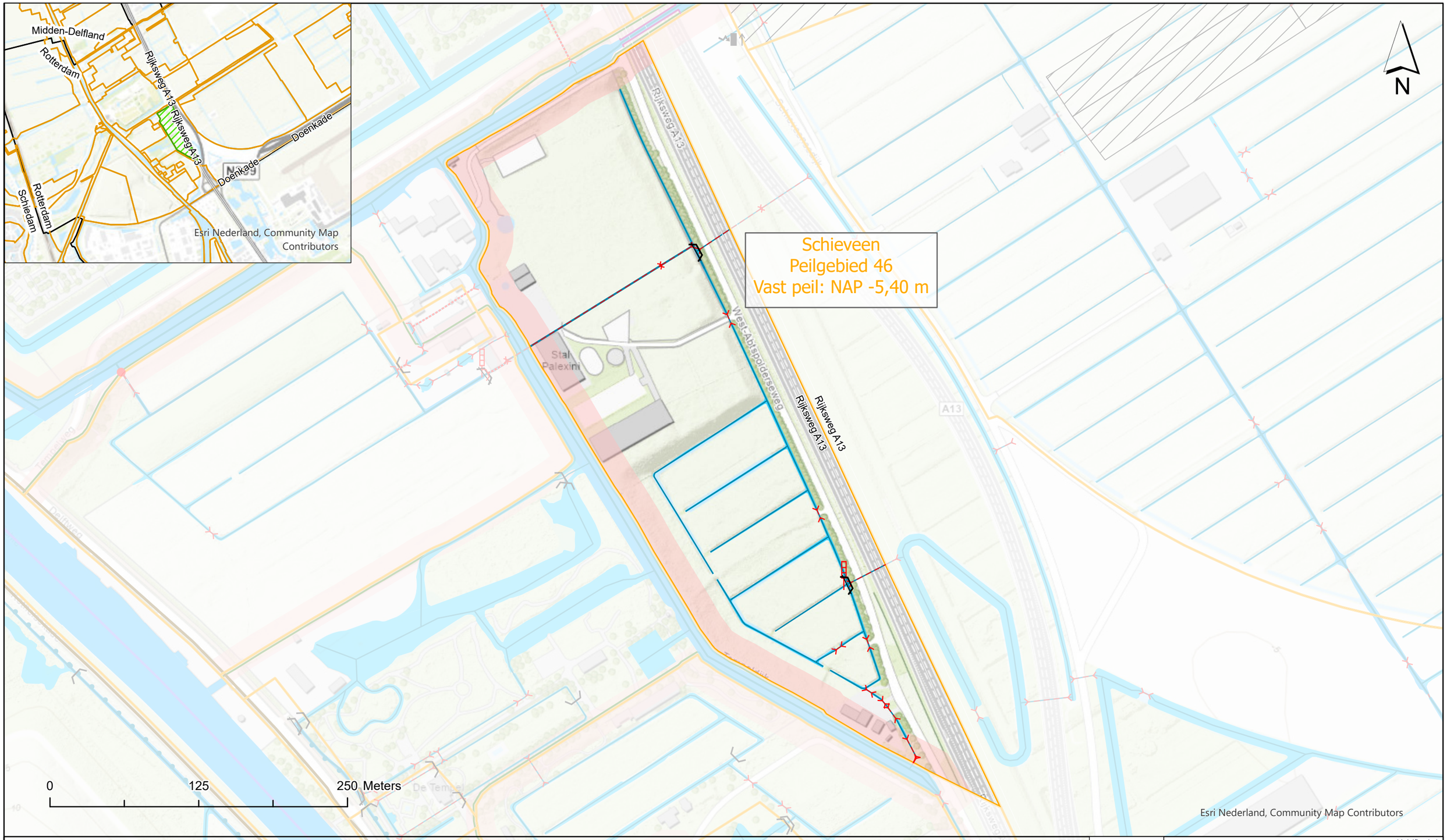

Legenda

- Peilschaal
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Elektrisch gemaal
- Waterkerende constructie
- Stuwende duiker
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgrens
- Regionale waterkering
- Gemeentegrens
- Gebied met afwijkend peil
- Primair water
- Secundair water
- Polderkade
- Waterkering Polderkade

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Schieveen, peilgebied 46

Programma:	Watersysteem
Datum:	24-5-2024 11:16
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024SCH 46

Formaat: A3

Schaal: 1:3.000

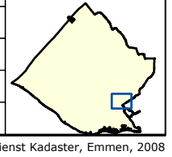

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

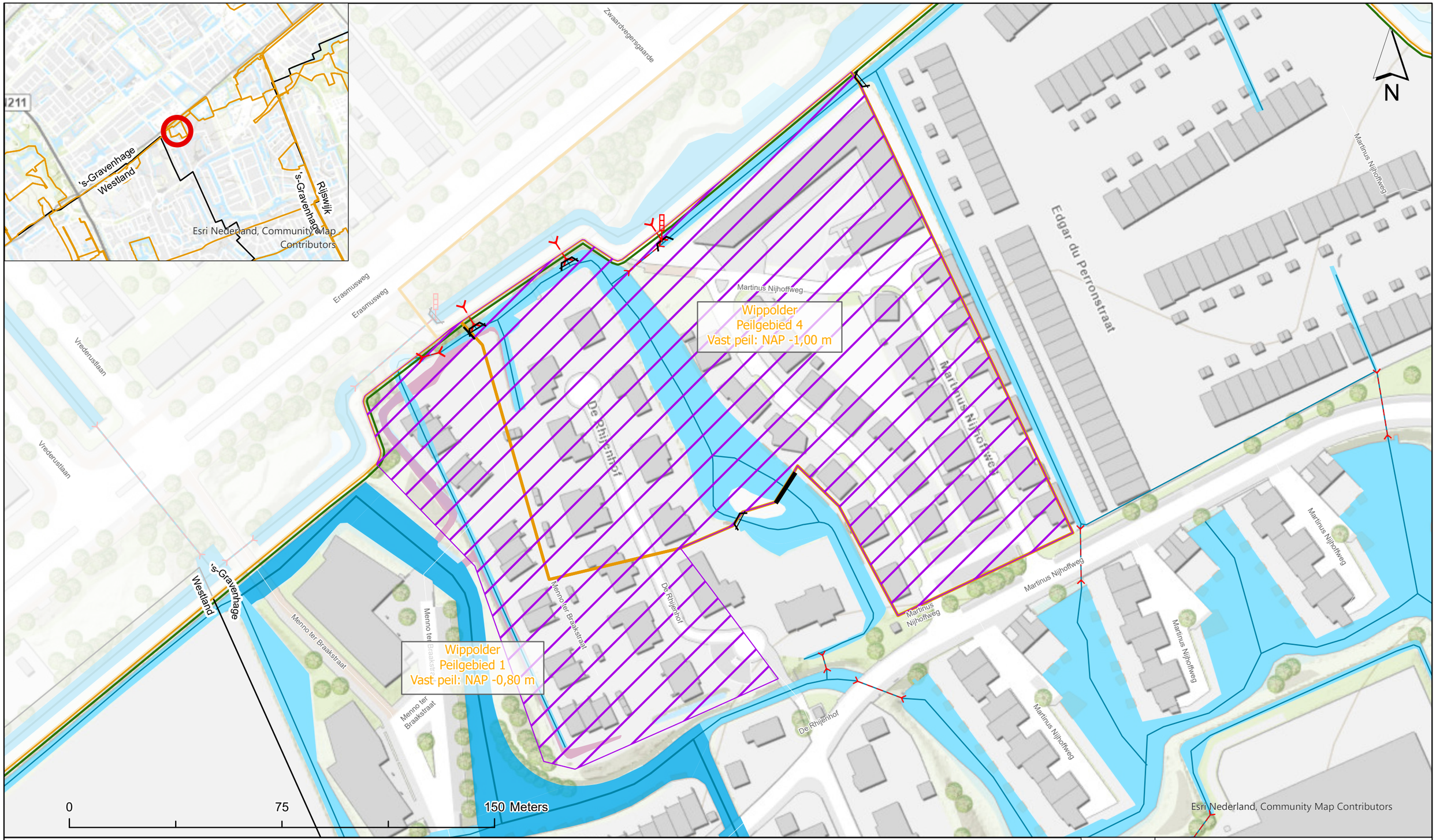

Legenda

- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Keerschot
- Open duiker
- Gebied met veranderend peil
- Peilgrens
- Polderkade
- Primair water
- Secundair water
- Planvorming water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Peilbesluit Wippolder peilgebied 1 & 4

Formaat: A3	Programma:	Watersysteem
	Datum:	31-5-2024 09:59
	Revisiedatum:	
Schaal: 1:1.250	Getekend:	Afdeling MWA
	Tekeningnummer:	PBS2024WPP 1 & 4

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

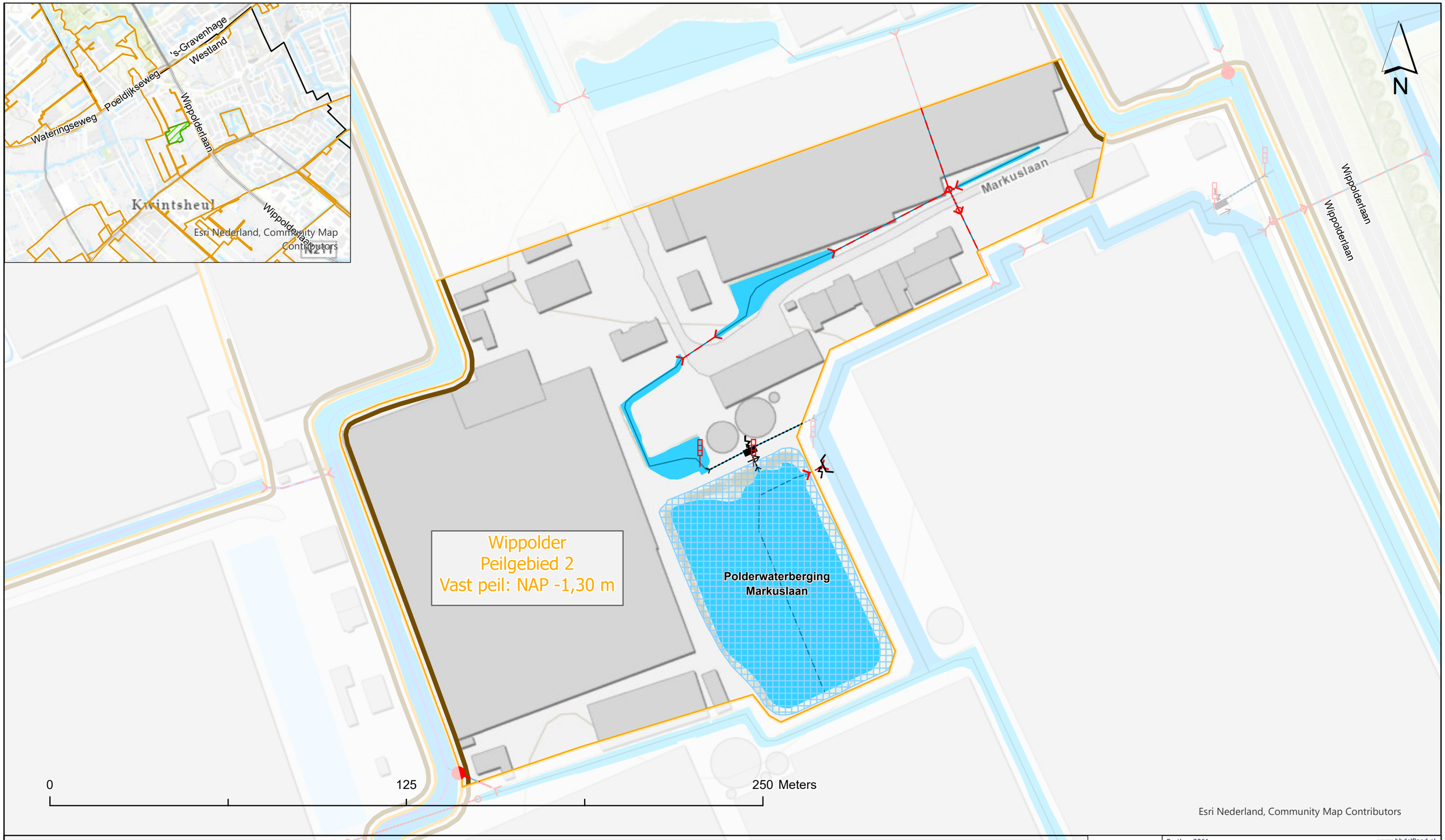

Legenda

- Peilschaal
- Elektrische stuw
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Sifon
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgrens
- Polderwaterberging met kunstwerk
- Regionale waterkering
- Gemeentegrens
- Primair water
- Secundair water

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Wippolder peilgebied 2

Formaat: A3	Programma:	Watersysteem
	Datum:	24-5-2024 11:16
	Revisiedatum:	
Schaal: 1:1.250	Getekend:	Afdeling MWA
	Tekeningnummer:	PBS2024WPP 2

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

Legenda

- Peilschaal
- Elektrische stuw
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Stuwende duiker
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgrens
- Gebied met veranderend peil
- Regionale waterkering
- Gemeentegrens
- Gebied met afwijkend peil
- Primair water
- Secundair water
- Polderkade
- Waterkering Polderkade

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Woudse polder peilgebied 9 - westelijk deel bedrijventerrein Harnaschpolder

Programma:	Watersysteem
Datum:	24-5-2024 14:55
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2024WOP 9

Formaat: A3

Schaal: 1:3.250

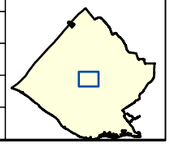

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

Toelichting op het peilbesluit Aalkeet-Buitenpolder peilgebied 4 natuurgebied

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Aalkeet-Buitenpolder peilgebied 4 natuurgebied

Auteurs: afdeling MWA
Datum: maart 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 7
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 10
3 Afweging 12
3.1 Peilafweging 12
3.2 Peilkeuze 13
3.3 Maatregelen 13
Literatuurlijst 14
Woordenlijst 14
Bijlage 1 Peilenkaart peilbesluit Aalkeet-Buitenpolder, peilgebied 4 natuurgebied 15

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied Aalkeet-Buitenpolder peilgebied 4 (107 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het waterpeil is aangepast als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgevoerd. Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen een vergunning verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Delfland wil het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

Sinds 2008 is er een groot weidevogelgebied ontstaan in het noordwesten van de Aalkeet Buitenpolder. In het peilbesluit van 2012 zijn voor dit gebied voor de peilgebieden 4 en 5 peilen vastgesteld. In de periode 2013 tot 2015 merkte de gebiedsbeheerder dat het maaiveld sterk ging dalen in het noordelijk deel van het gebied. Daarom is er is in 2016 een vergunning aangevraagd om het peil aan te passen. In 2017 is aan Natuurmonumenten vergunning 2017-001077 verleend voor het verwijderen van de peilscheidende kunstwerken tussen peilgebied 4 en 5 en zijn de peilgebieden samengevoegd, waarbij peilgebied 5 is komen te vervallen. Het peil en de peilgebiedsgrens uit het vigerende peilbesluit zijn vanwege deze ruimtelijke ontwikkeling niet actueel.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke (waterhuishoudkundige) wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Deze informatie is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

De Aalkeet-Buitenpolder ligt in de gemeenten Midden-Delfland en Vlaardingen. Het gebied bestaat vanaf ongeveer 2009 uit natuurgrasland (weidevogelgebied), daarvoor was het agrarisch weideland. In het noordoostelijk deel ligt een helofytenfilter die niet meer in gebruikt wordt, het gebied functioneert nu als een nat natuurgebied. In peilgebied 4 en 5 is geen bebouwing aanwezig. In het oosten ligt een grote waterpartij. Het gebied grenst in het noordwesten aan de Boonervliet en in het zuiden aan de rijksweg A20.

Een goed leefgebied voor weidevogels bestaat uit weilanden: natte, kruidenrijke graslanden. Het is belangrijk dat het waterpeil in het broedseizoen van weidevogels hoog genoeg is, zodat het gras langzaam groeit en voldoende voedsel beschikbaar is voor jonge vogels.

De bodem in het gebied bestaat uit zeeklei en veen en is gevoelig voor bodemdaling. In 2016 heeft Natuurmonumenten een vergunning aangevraagd om peilen in peilgebied 5 aan te passen. De reden was dat het maaiveld in de jaren daarvoor (tussen 2012 en 2015) sterk gezakt was nadat er, vanwege de natuurfunctie, hogere peilen waren ingesteld. De maaiveldhoogten in voormalig peilgebied 5 zijn nu vergelijkbaar met die van peilgebied 4. Na aanpassing van de peilen is de maaivelddaling beperkt.

Het gebied bevat een tweetal archeologische terreinen en in het gebied er is een hoge kans op archeologische resten.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

In 2012 is voor de Aalkeet-Buitenpolder het ‘peilbesluit Aalkeet-Buitenpolder’ vastgesteld. Hierin is het peil voor peilgebied 4 vastgesteld op flexibel peil met bovengrens van NAP -2,75 m en een ondergrens van NAP -2,95 m. Voor peilgebied 5 is het peil vastgesteld op een flexibel peil met een bovengrens van NAP -2,55 m en een ondergrens van NAP -2,75 m.

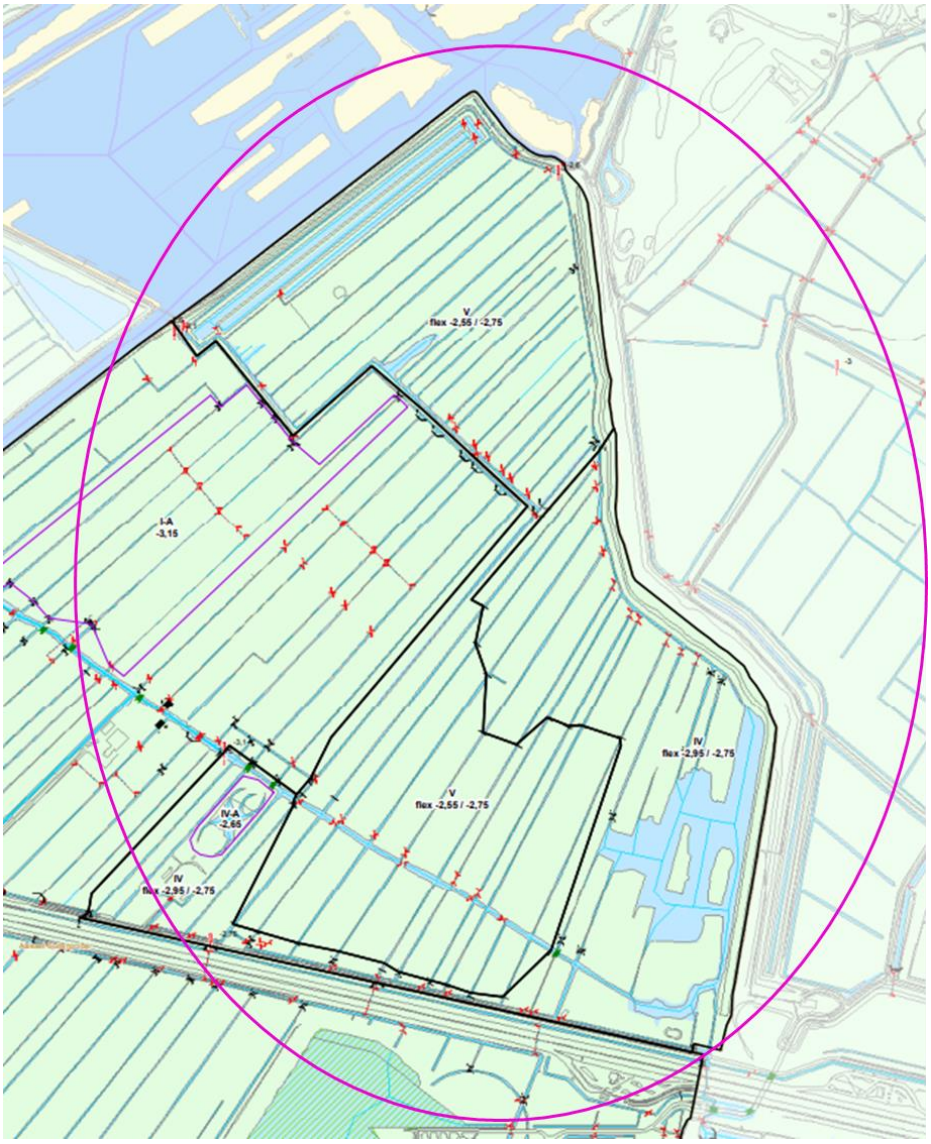

Figuur 1 Gedeelte van de peilbesluitkaart van 2012 met peilgebieden 4 en 5 (IV en V)

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

In het gebied komen de volgende waterhuishoudkundige belangen voor:

- Regionale waterkeringen,
- Watergangen (primair en secundair), kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming
- Risico op wateroverlast –is niet van toepassing omdat er voor natuurgebieden geen wateroverlastnorm geldt
- Risico op watertekort of droogte- bij droogte kan er water uit de boezem worden ingelaten
- In het gebied komen veel duikers voor waarbij het laagste punt van een aantal kleinere duikers rond de NAP -3,10 ligt. Bij een lager peil kan er geen water meer aangevoerd worden.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

Overtollig water verlaat het peilgebied aan de westzijde van het gebied, nabij de eendenkooi, via de automatische stuw (stuwnummer 102201). Als er een tekort aan water is dan wordt er water ingelaten vanuit de Boonervliet via een inlaatduiker (Figuur 2). Deze stuw staat 's zomers op NAP -3,00 m. Bij invoering van het winterpeil (oktober ieder jaar) gaat deze stuw omhoog.

Na het verlenen van de vergunning van 2016 is de stuw tussen peilgebied 4 en 5 is verwijderd en zijn er nog enkele peilscheidende kunstwerken tussen peilgebied 4 en 5 verwijderd.

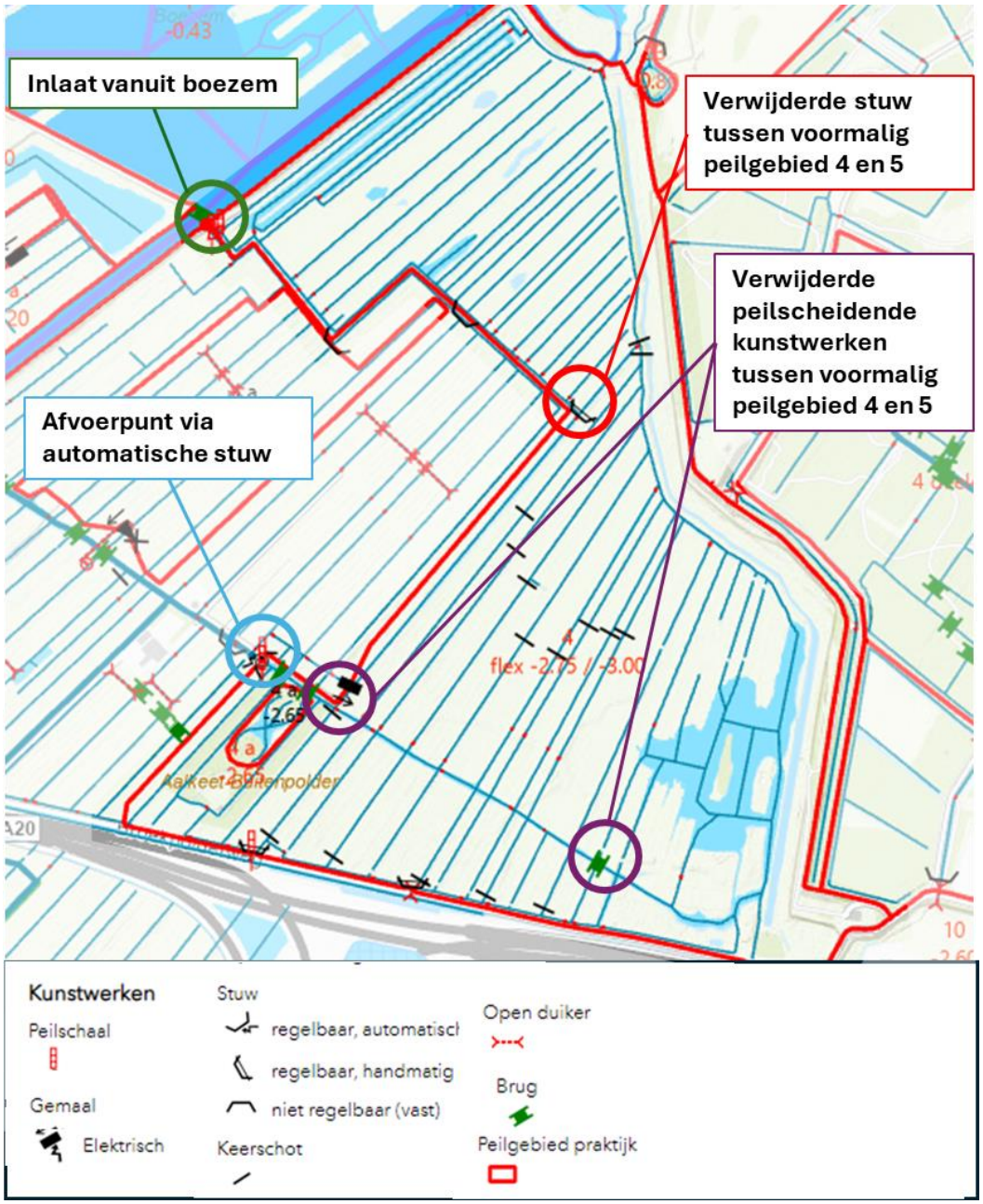

Figuur 2 Kaart huidige waterhuishoudkundige situatie

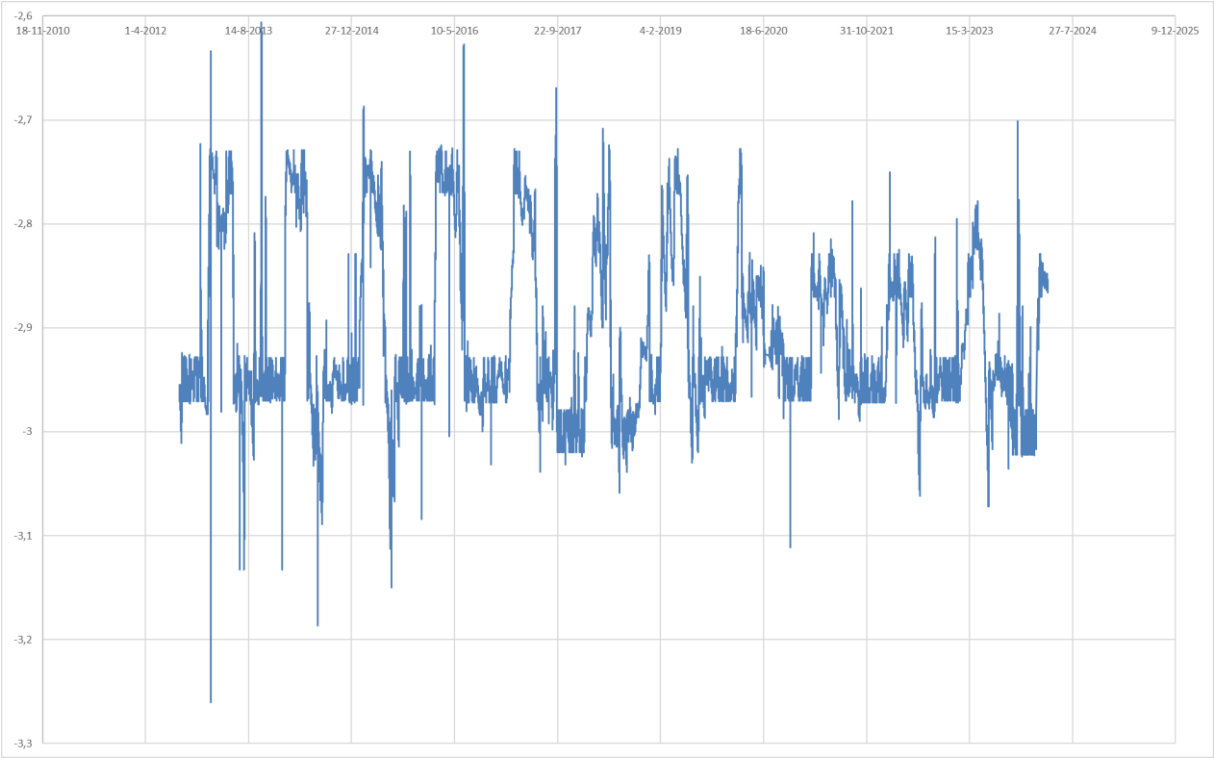

Figuur 3 Waterstanden bij automatisch meetpunt OW000096 nabij eendenkooi

De waterstanden wijken af van het peilbesluit (Figuur 3). Na het verlenen van de vergunning zou er een flexibel peil moeten zijn. Bij flexibel peil zou het peil tussen de onder- en bovengrens onder natuurlijke omstandigheden moeten fluctueren. In de praktijk wordt er echter een zogenaamd 'broedpeil' gehanteerd. Bij een broedpeil is het peil vanaf februari t/m half juni hoog en de rest van het jaar laag. Het peil wordt al vanaf het peilbesluit van 2012 op dezelfde manier aangehouden. Het hoge peil schommelt tussen NAP -2,72 m en NAP -2,90 m en het lage peil schommelt rond NAP -2,95 en -3,00 m. Het peil wordt in ieder voorjaar rond 1 februari opgezet naar het hoge peil en rond 15 juni zakt het naar het lage peil. Weersomstandigheden spelen een rol bij de tijdstippen: in het voorjaar wordt het peil opgezet door regen vast te houden; de peilverlaging in de zomer gebeurt vaak door het uitdrogen van het peilgebied.

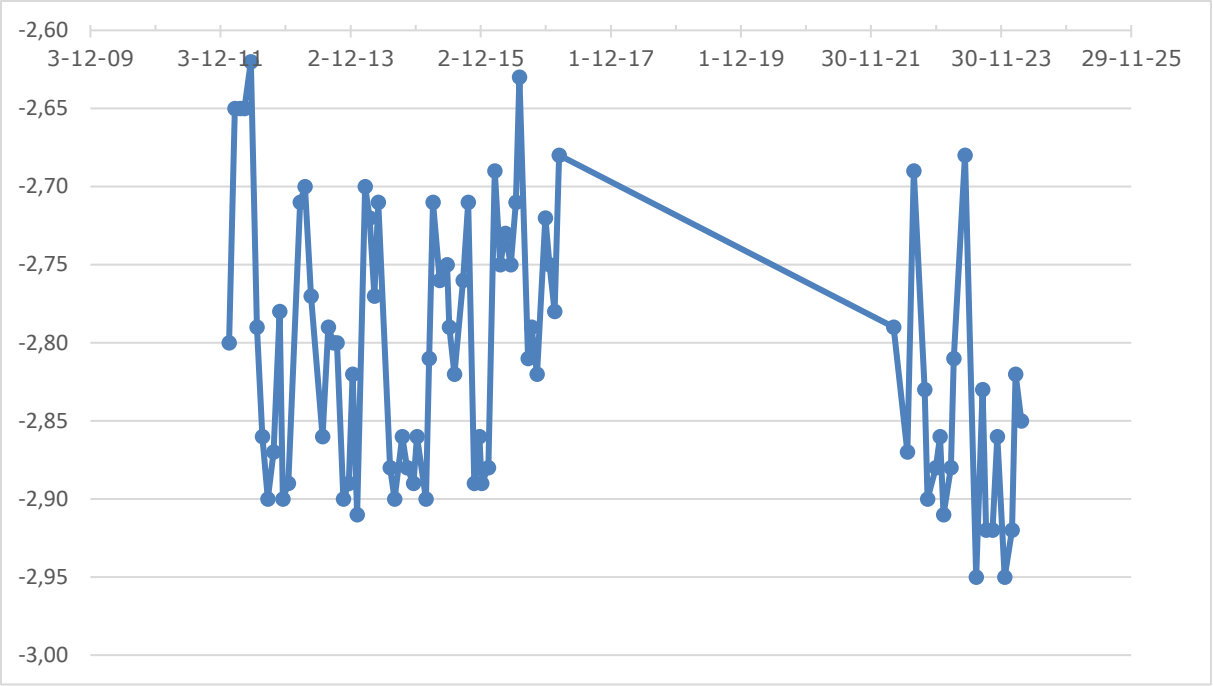

Figuur 4 Waterstanden peilschaal WP102 9 03 nabij inlaat Boonervliet

Voordat de vergunning was verleend was er in het noorden van het gebied een hoger peil. In 2017 is vergunning verleend voor een lager peil. In de periode 2016 -2021 zijn hier geen waterstanden afgelezen. Vanaf 2022 is goed te zien dat het peil verlaagd is. Maar soms is het peil in het voorjaar hoger dan NAP -2,75 m en soms is het peil in de winter hoger dan NAP -2,95. De oorzaak van de hogere peilen kan zijn dat dit punt op grote afstand is van de stuw (bij de eendenkooi) waar het peil wordt gestuurd.

Waterkwaliteit

In het zuiden van peilgebied 4 bevinden zich twee waterkwaliteitsmeetpunten. Bij beide meetpunten wordt de norm voor stikstof- en fosforgehaltes overschreden. In het peilgebied bevinden zich diverse schotten. De schotten zorgen ervoor dat inlaatwater zich niet diffuus kan verspreiden over het peilgebied maar zoveel mogelijk tussen het inlaatpunt en afvoerpunt van dit peilgebied blijft. De waterkwaliteit blijft hierdoor beter doordat er zoveel mogelijk kwalitatief goed gebiedseigen water in het peilgebied blijft.

Gebied met afwijkend peil

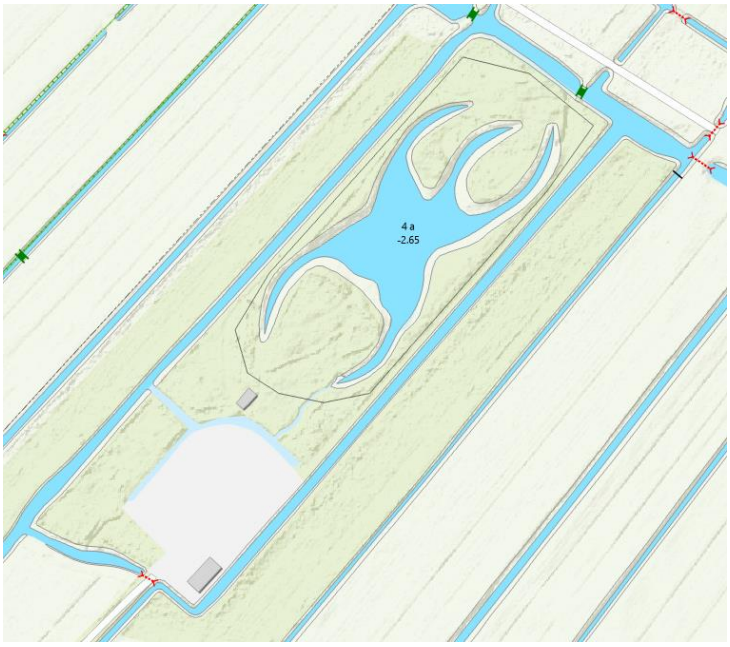

Figuur 5 Gebied met afwijkend peil 4 A (begrenzing = grijze lijn)

In het zuidwesten van het peilgebied bevindt zich een eendenkooi waarbij een afwijkend peil wordt aangehouden. In principe wil Delfland afwijkende peilen zoveel mogelijk opheffen. Volgens de beleidsnota peilbeheer mag een gebied met afwijkende peilen blijven bestaan als het maaiveldniveau tenminste 10 cm afwijkt van het peilgebied waar het in ligt. In het geval van de eendenkooi (gebied 4A) is het maaiveldniveau meer dan 10 cm hoger. Bovendien vereist een eendenkooi een specifiek peilbeheer. Ook kan door opheffing van opmaling er extra bodemdaling kunnen optreden. Het gebied met afwijkend peil kan daarom aan worden gehouden.

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- De bodem bestaat uit veen. Door veenafbraak ten gevolge van peilverlaging kunnen nutriënten vrijkomen waardoor het oppervlaktewater te voedselrijk kan worden. In de vergunning van 2017 is het peil verlaagd voor een deel van het gebied. De aanleiding hiervoor was dat in de jaren daarvoor het maaiveld (door onbekende redenen) flink gedaald was. In de periode vóór 2017 zijn er vermoedelijk veel nutriënten vrijgekomen. De afbraak van veen is echter beperkt doordat de grondwaterstanden in het gebied hoog zijn.
- In het gebied bevinden zich 2 meetpunten waar in 2021 fosfaat en stikstofgehaltes zijn gemeten. Uit de metingen blijkt dat fosfaatgehaltes bij meetpunt OW102-0002 er een overschrijding van twee maal de norm is gemeten en bij meetpunt OW102-012 een drievoudige overschrijding van de norm. Op meetpunt OW 102-002 is een overschrijding van twee maal de stikstofnorm gemeten en op meetpunt OW102-012 drie maal de norm. Mogelijk dat deze verhoogde gehalten mede veroorzaakt kunnen worden door duizenden vogels die hier rusten en foerageren.
- Door sulfaat kan veen afbreken waardoor voedingsstoffen in het oppervlaktewater terecht kunnen komen. Het boezemwater bevat lagere sulfaatgehalten dan het polderwater. Inlaatwater heeft dus geen negatieve invloed op de veenafbraak. Het gebied kan van

water worden voorzien uit de Boonervliet (boezem) via een inlaat. Er wordt alleen water ingelaten als het peil te ver uitzakt.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Door het samenvoegen van twee peilgebieden is de grootte van het leefgebied voor vis toegenomen. Aangezien de waterdiepte niet groot is (25 tot 40 cm) waardoor het gebied voor een beperkt aantal vissoorten geschikt is.
- Hoewel de stuw bij de eendenkooi nog een barrière vormt voor vismigratie met het hoofdpeilgebied van de polder. Voor een aantal vissoorten is de stuw passeerbaar (bijv. snoek).

3 Afweging

In dit hoofdstuk wordt afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

Het peilbeheer dient gericht zijn op de functie natuur en specifiek gericht op weidevogels. Daarvoor is i.p.v. een flexibel peilbeheer, een zogenaamd broedpeil nodig: een hoog peil vanaf het vroege voorjaar en een lager peil in de zomer tot en met de winter. Bij flexibel peilbeheer wordt het peil niet bijgestuurd tussen onder- en bovengrens. In een droog voorjaar zou het dus kunnen voorkomen dat het gebied dan niet op het juiste peil staat. Het broedpeil houdt in dat het peil in het voorjaar in de maand februari wordt opgezet naar het hoge peil van NAP -2,75 m en dat in de zomer, in de maand juni, het peil uitzakt naar NAP – 2,95 m.

Deze peilen voldoen goed aan de functie weidevogelgebied omdat het vrijwel het gehele gebied een lage drooglegging heeft van 0 tot 40 cm. Er zijn dan ook delen die zelfs onder water lopen. Alleen een kreekrug, de eendenkooi en de waterkeringen hebben een grotere drooglegging. In de zomer neemt de drooglegging toe met 0,25 m waardoor gras kan groeien, ook op de zeer natte en ondergelopen delen.

De effecten van het nieuwe peil zijn:

- Het nieuwe peil zal geen extra bodemdaling of veenoxidatie in voormalig peilgebied 4 veroorzaken want het peilbeheer is sinds 2012, toen het vorige peilbesluit werd vastgesteld, al hetzelfde.
- In voormalig peilgebied 5 is het peil in 2017 naar beneden bijgesteld (met vergunning van Delfland). De reden hiervoor was dat in de periode tussen 2012 tot 2015 het maaiveld sterk gedaald was. Daarna is de maaivelddaling beperkt geweest.
- De maaiveldhoogte in het noordelijke deel is tegenwoordig vergelijkbaar met het zuidelijke deel. De drooglegging zal in de zomer voor het grootste deel 20 tot 40 cm bedragen. De inschatting is dat de maaivelddaling bij zulke kleine drooglegging beperkt zal blijven.
- Door het voorgestelde peil is het gebied nat tot zeer nat. Veenafbraak zal daardoor zeer langzaam verlopen en zullen er beperkt voedingsstoffen in het oppervlaktewater terecht komen als gevolg van die veenafbraak.
- Omdat het boezemwater een lager sulfaatgehalte heeft dan het water in de polder zal de inlaat van boezemwater waarschijnlijk geen extra bodemdaling veroorzaken.
- Er zijn geen aanwijzingen dat het voorgestelde peil een rol speelt in de hoge concentraties stikstof en fosfaat in dit peilgebied.
- Door het samenvoegen van twee peilgebieden is er een barrière minder voor vissen, die nu ongehinderd kunnen migreren van het noordelijk deel naar het zuidelijk deel van het peilgebied en vice versa.
- Er is geen negatief effect op de twee archeologische vindplaatsen omdat deze diep genoeg in de grond bevinden. De archeologische resten bevinden zich op een diepte van NAP -3,30 m en NAP -3,35 m. Bij het laagste waterpeil van NAP -2,95 m blijven nog 0,35 m tot 0,40 m onder het gemiddelde slootpeil.
- Het samenvoegen van de peilgebieden leidt tot ontsnippering van peilgebieden waardoor peilbeheer eenvoudiger wordt.
- Watergangen (primair en secundair), kunstwerken zijn op de juiste hoogte voor de nieuwe peilen

- De verwachting is dat de peilwijziging voor de regionale kering geen probleem oplevert.
- De peilwijziging leidt niet tot een extra risico op wateroverlast omdat er voor natuurgebieden geen wateroverlastnorm geldt. Bovendien kan met de automatische stuw overtollig water extra lang worden vastgehouden zodat de rest van de polder droog kan blijven.
- Bij droogte kan er water uit de boezem worden ingelaten waardoor er geen risico op watertekort of droogte is.
- Bij dit nieuwe peil, wat al geruime tijd wordt aangehouden, zijn geen knelpunten bekend

Het is niet gewenst dat het waterpeil terug naar het vigerende peil gaat omdat het flexibele waterpeil flexibel peil met een bovengrens van NAP -2,55 m is te nat is voor weidevogels. Voormalig peilgebied 5 zou bij het maximale peil van NAP -2,55 m dan vrijwel geheel onder water staan.

3.2 Peilkeuze

Gezien bovenstaande afweging wordt gekozen voor het samenvoegen van de voormalige peilgebieden 4 en 5. En voor het nieuw ontstane peilgebied 4 wordt gekozen voor een **broedpeil**, d.w.z. dat tussen 1 februari en 1 maart het waterpeil wordt verhoogd naar NAP -2,75 m en tussen 1 juni en 1 juli het peil wordt verlaagd naar NAP – 2,95 m. In de periode tussen 1 februari en 1 maart wordt het peil bij voorkeur op natuurlijke wijze door neerslag verhoogd. Rond 15 juni wordt het peil verlaagd naar NAP -2,95 m. Het schouwpeil wordt NAP – 2,95 m.

De peilverschillen ten opzichte van het vorige peilbesluit zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 1 Peilverschillen t.o.v. peilbesluit 2012

Peilbesluit 2012	Nieuw peil	Peilverschil
peilgebied 4 flexibel peil met bovengrens NAP -2,75 m ondergrens NAP -2,95 m.	Peilgebied 4 Broedpeil: Van februari t/m 14 juni NAP -2,75 m Van 15 juni t/m januari NAP -2,95 m	0,0 tot 0,20 m lager
peilgebied 5 flexibel peil bovengrens NAP -2,55 m ondergrens NAP -2,75 m.		0,0 tot 0,40 m lager

Het vorige peilbesluit Aalkeet-Buitenpolder uit 2012 wordt ingetrokken voor de peilgebieden 4 en 5.

3.3 Maatregelen

De maatregelen uit de vergunningen zijn uitgevoerd. Er zijn geen verdere maatregelen nodig voor het instellen van deze peilwijziging.

Literatuurlijst

1. Hoogheemraadschap van Delfland, 2012, Peilbesluit Aalkeet-Buitenpolder
2. Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
3. Watervergunningen 2016-004428 en 2017-001077
4. Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- *Bodemdaling*: Het dalen van het maaiveldniveau ten opzichte van een vast referentievlak, bijvoorbeeld NAP. Bodemdaling kan veroorzaakt worden door oxidatie, inklinking, gas- en oliewinning en lange termijn geologische processen.

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Flexibel peil:* Peilbeheer waarbij het oppervlaktewaterpeil gedurende het gehele jaar kan fluctueren tussen een in het peilbesluit vastgestelde onder- en bovengrens. De fluctuatie wordt uitsluitend bepaald door natuurlijke omstandigheden, behalve bij overschrijding van de onder- en bovengrens. Zodra het peil de ondergrens onderschrijdt, wordt water uit de omgeving aangevoerd. Wanneer het peil de bovengrens overschrijdt, wordt het overtollige water afgevoerd.

- *Gebied met afwijkend peil*: Gebied van beperkte omvang waarin het peil afwijkt van het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld.

- *Ontsnippering:* Het streven naar zo groot mogelijke peilgebieden en dus vermindering van het aantal peilgebieden (met afwijkend peil).

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Peilverlaging:* Neerwaartse bijstelling van het waterpeil ten opzichte van het voorgaande peilbesluit verder dan peilaanpassing.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

Bijlage 1 Peilenkaart peilbesluit Aalkeet-Buitenpolder, peilgebied 4 natuurgebied

Toelichting op het peilbesluit Babberspolder en polder Vlaardingen-oost peilgebied 1 park 't Nieuwelant

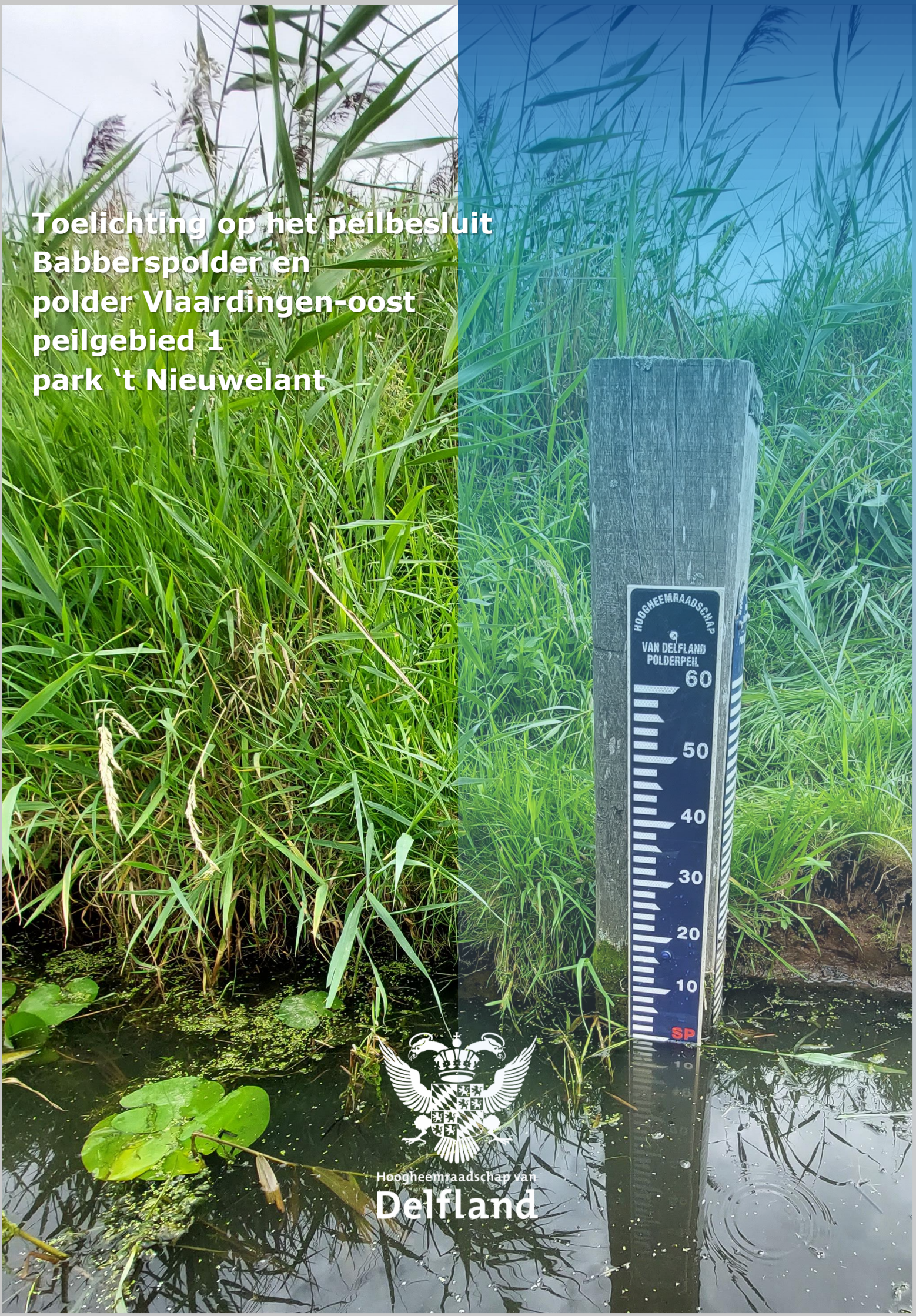

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Babberspolder en polder Vlaardingen-oost peilgebied 1 park ‘t Nieuwelant

afdeling MWA, april 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 6
2.2.1 Vorig peilbesluit 6
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 7
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 8
3 Peilafweging 10
3.1 Peilafweging 10
3.2 Peilkeuze 10
3.3 Maatregelen 10
Literatuur 11
Woordenlijst 11
Bijlage 1 Peilenkaart 11

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied park ’t Nieuwelant in Vlaardingen (4,6 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde ambtshalve correctie. Dat houdt in dat voor een klein gebied een waterpeil wordt vastgelegd dat al langere tijd wordt aangehouden, geen knelpunt veroorzaakt en waarbij geen maatregelen nodig zijn. Het gebied maakt deel uit van de Babberspolder en polder Vlaardingen-oost, peilgebied 1.

1.1 Omschrijving situatie

Aan de oostzijde van Vlaardingen, tegen de A4 ligt het park ’t Nieuwelant. In het peilbesluit hoort dit park bij peilgebied 2. Het park is net voor het peilbesluit, in 2011 gerenoveerd waarbij de waterhuishouding is gewijzigd. De watergangen van het park staan in open verbinding met de watergangen van peilgebied 1. Het park is destijds zodanig ingericht dat het peil van peilgebied 1 voldoet voor deze functie. Doordat het huidige waterpeil in het park ’t Nieuwelant afwijkt van het peilbesluit dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Hierboven is aangegeven wat de reden is voor dit peilbesluit. Er is geconstateerd dat het huidige peil al langere tijd zonder problemen wordt aangehouden. Voor dit peilbesluit is relevante achtergrondinformatie verzameld. Dit is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Figuur 1 ligging park 't Nieuwelant aan de westzijde van Vlaardingen

Park t' Nieuwelant bestaat uit gazon, struiken en bomen, plantvakken, watergangen, vijvers en paden. De gebiedsfunctie is recreatie. Het gebied functioneert ook als een groene buffer tussen de snelweg A4 en de woonwijken van Vlaardingen. Er is één (bedrijfs)gebouw aanwezig. Dit gebied heeft een redelijke tot hoge trefkans op archeologische sporen.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het park 't Nieuwelant is onderdeel van peilgebied 2 van in het peilbesluit Babberspolder en polder Vlaardingen-oost. Dit peilbesluit is vastgesteld in 2013. De peilen voor de peilgebieden 1 en 2 zijn vastgesteld met een vast peil van respectievelijk NAP -2,35 m en NAP -2,06 m. Dit is weergegeven in

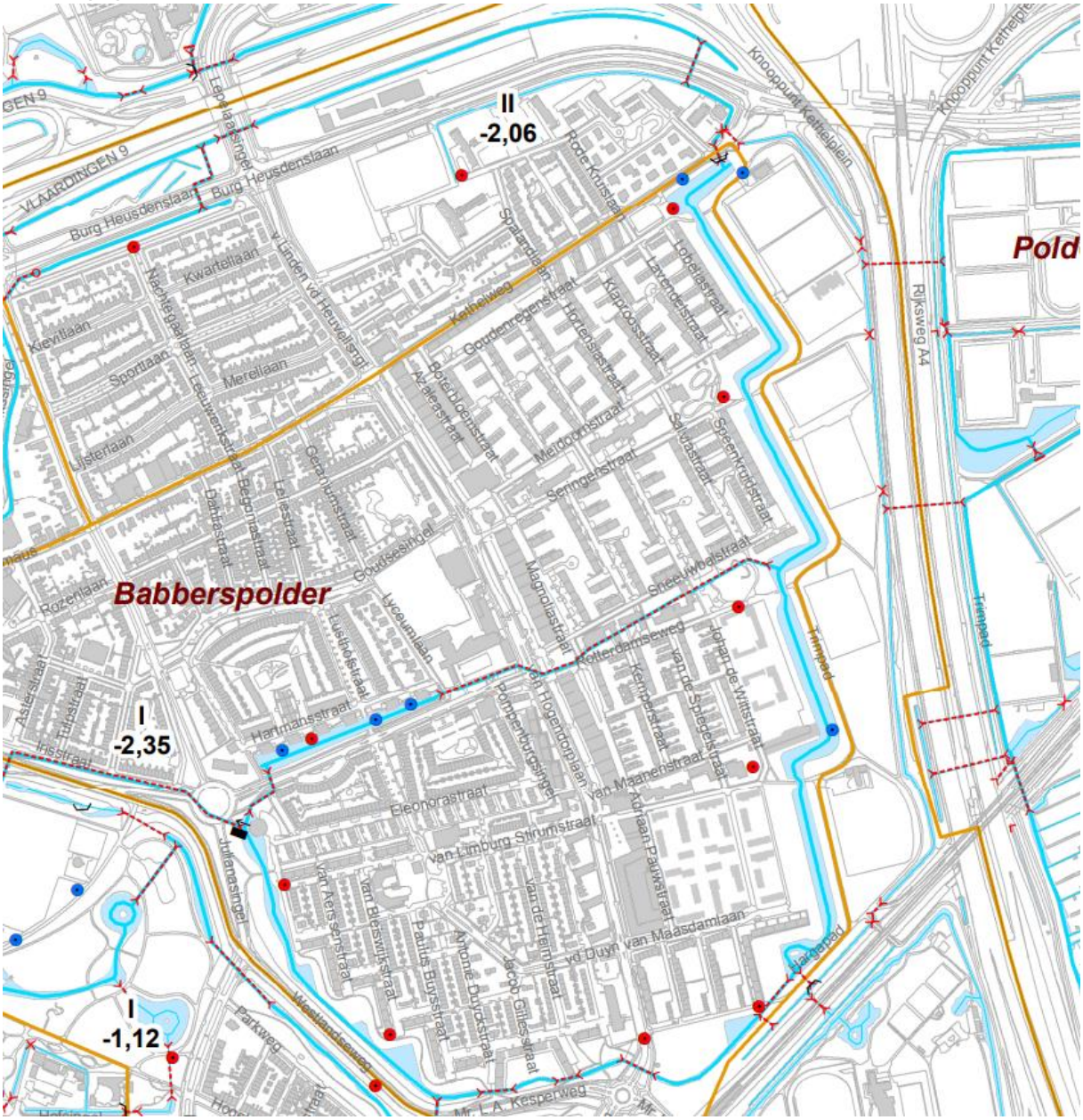

Figuur 2.

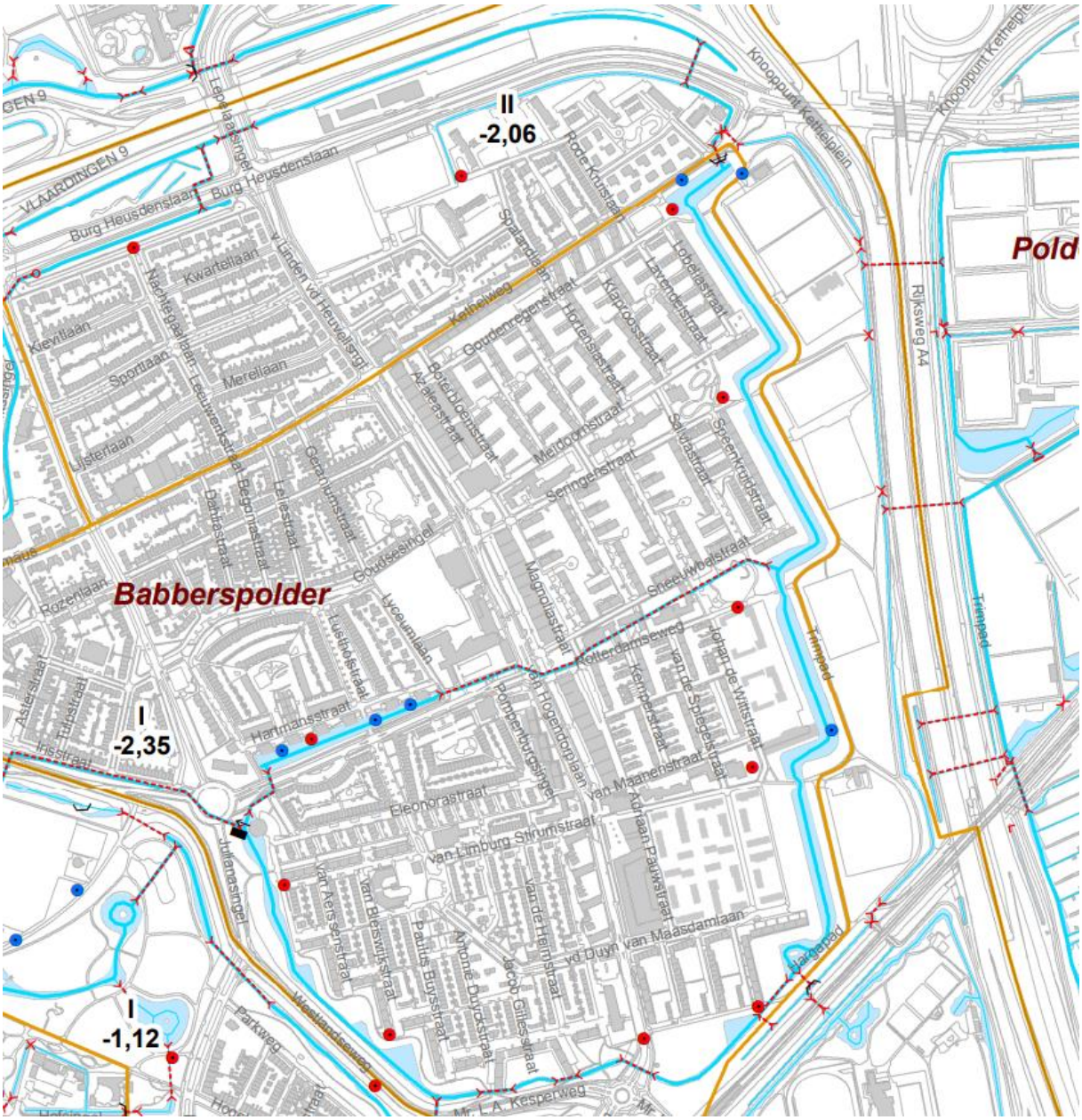

Figuur 2: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Babberspolder en polder Vlaardingen-oost uit 2013

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

De vijvers en watergangen van het park 't Nieuwelant zijn zogenaamde secundaire wateren en hebben een minder groot belang voor de polder. De watergangen zijn bij de renovatie van het park in 2011 zodanig aangelegd dat het aansluit bij het polderpeil van peilgebied 1. Aan de oevers van de twee vijvers liggen natte ecologische zones. De andere oevers zijn beschoeid.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in Figuur 4. Het gebied heeft een praktijkpeil van NAP – 2,35 m. Daarmee wijkt het waterpeil structureel 0,29 m af van het peilbesluit. In het peilgebied bedraagt het verschil tussen het maaiveld en het waterniveau 40 tot 100 cm. Het water is aan de noordzijde verbonden met het watersysteem van peilgebied 1. Peilgebied 1 van de Babberpolder en polder Vlaardingen-oost wordt bemalen door het poldergemaal Babberspolder. Het peilgebied wordt bij watertekort voorzien van water bij de stuw op de hoek van het Trimpad en de Kethelweg.

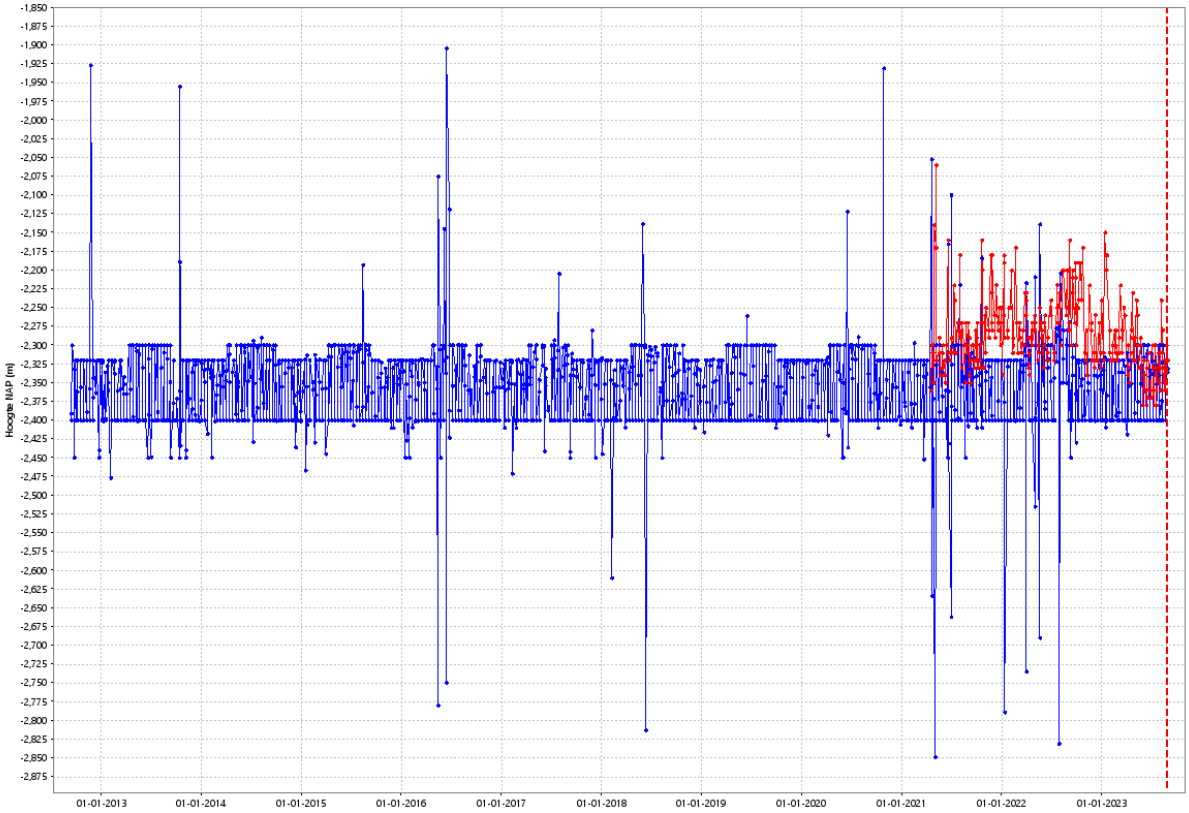

Figuur 3 meetreeks van gemeten waterpeilen in peilgebied 1 van meetpunt gemaal Babbeberspolder (blauw) en meetpunt op de hoek Trimpad en Kethelweg (rood)

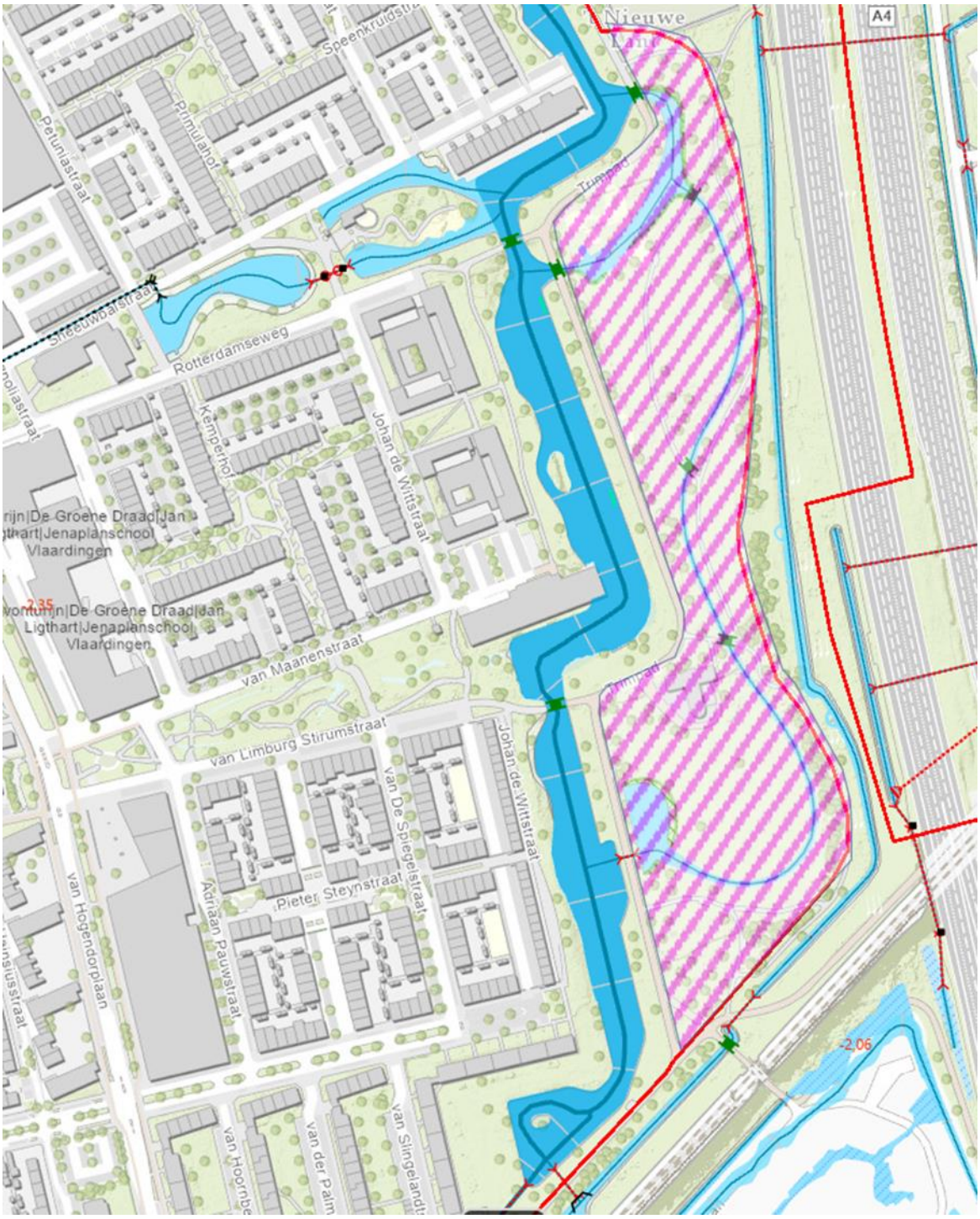

Figuur 4 – Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding (gearceerde deel is park 't Nieuwelant)

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- In het hele peilgebied 4 zijn er veel verharde gebieden afgekoppeld van de riool. Daardoor wordt regenwater wat op wegen of daken valt direct afgevoerd naar het oppervlaktewater. Maar er zijn nog ook nog steeds riooloverstorten die kunnen overstorten. Als er een

overstort is van rioolwater dan kunnen er veel nutriënten in het water terecht komen. Er is wel een mogelijkheid om in die situaties het peilgebied door te spoelen. In en rond het gebied van park ’t Nieuwelant zijn geen overstorten.

- In het stedelijke gebied zijn geen bronnen die voor extra nutriënten zorgen in het oppervlaktewater.
- In peilgebied 1 van de Babberspolder is op meetpunt 123-011 in 2021 het stikstof- en fosfaatgehalte gemeten. Het stikstofgehalte voldoet aan de norm en het fosfaatgehalte heeft een overschrijding van circa twee maal de norm.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Er is geen sprake van een natuurlijk peilverloop. Het nieuwe peil is daarom niet het meest ideale peil voor de natte ecologische zone.
- Voor vis is de toevoeging van dit gebied aan het bestaande peilgebied gunstig omdat er ondiepe zones voorkomen die in het overige deel van peilgebied schaars zijn. Het peilgebied zelf heeft wel voldoende diepe delen die geschikt zijn voor overwintering van vissen. Er is echter geen vispassage die het boezemwater verbindt met peilgebied 4. Deze locatie staat ook niet op de maatregelenlijst om aan te leggen.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt gekeken afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op het gedeelte Park t' Nieuwelant van peilgebied 1 van de Babberspolder en polder Vlaardingen-oost.

De huidige situatie is gewenst want na de herinrichting van het gebied in 2011 is de waterhuishouding afgestemd op het peil van peilgebied 1 en levert daarom ook geen knelpunten op. Het verschil van maaiveldhoogte en waterpeil past goed bij die gebiedsfunctie.

Door het samenvoegen van park 't Nieuwelant met peilgebied1 van de Babberspolder en polder Vlaardingen-oost is er een positief effect voor vissen. Peilgebied 1 wordt door de samenvoeging uitgebreid met een aantal ondiepe delen die voor vissen aantrekkelijk kunnen zijn als paaigebied. De samenvoeging heeft naar verwachting geen effect op de productiviteit van het water.

Het is niet gewenst dat het waterpeil terug naar het vigerende peil gaat want het gebied zal dan veel natter worden: de Natte Ecologische Zones en oeverbeschoeiing zullen dan geheel onder water komen te staan en het zal te nat zijn voor het groen. Een hoger peil zal niet een verbetering zijn voor eventuele archeologische resten omdat het terrein in 2011 opnieuw is ingericht en omdat het peil al 13 jaar lager is dan voorheen.

3.2 Peilkeuze

Voor het oostelijk deel van peilgebied 1, park 't Nieuwelant wordt gezien de bovenstaande afweging gekozen voor een vast peil van NAP -2,35 m. Het vorige peil voor ditzelfde gebied wordt ingetrokken. Het schouwpeil is gelijk aan het schouwpeil wat al geldt voor peilgebied 1: NAP -2,35 m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil 0,29 m lager.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn de geen maatregelen nodig.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2013, Peilbesluit Babberspolder en polder Vlaardingen-oost
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart peilbesluit Babberspolder en polder Vlaardingen-oost peilgebied 1, park ’t Nieuwelant

Toelichting op het peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1, ter hoogte van de Dijkweg Honselersdijk

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1, ter hoogte van de Dijkweg Honselersdijk

afdeling MWA, april 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 6
2.2.1 Vorig peilbesluit 6
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 7
3 Peilafweging 9
3.1 Peilafweging 9
3.2 Peilkeuze 9
3.3 Maatregelen 9
Literatuur 10
Woordenlijst 10
Bijlage 1 Peilenkaart 10

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied Delflands Boezem, peilgebied 1, ter hoogte van Delflands Boezem, peilgebied 13 met een grootte van 3,2 hectare wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamd peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het waterpeil is aangepast als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkelingen zijn uitgevoerd.

Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen vergunning verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Delfland wil het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

In dit gedeelte van het peilgebied 13 van Delflands Boezem is een aantal ruimtelijke ontwikkelingen geweest. Ter hoogte van de locatie Boswoning 106 is bestaande bebouwing uitgebreid. Een duiker (30100109) die daar lag, was al buiten gebruik gesteld. Tussen de woningen aan de Boswoning 104 en Burgemeester Elsenweg 11 is secundair polderwater (OWV30100034) gedempt.

Het poldergemaal van de Boschpolder werkte overmatig. Mogelijk stroomde boezemwater op een onbekende locatie de onderbemaling in. Op aangeven van Delfland is daarom het aanwezige polderwater gedempt. Hiermee is duiker (30100220) onder de Burgemeester Elsenweg overbodig geworden en buiten gebruik gesteld. Voor het dempen van 92 m3 secundair polderwater, het afwaarderen van twee duikers en het verleggen van de peilgebiedsgrens is vergunning (Z-23-095618) verleend.

Ook is beschoeiing vervangen. Door vele boomwortels was dit ter plaatse van de bestaande beschoeiing niet mogelijk. De nieuwe schoeiing moest voor de bestaande beschoeiing komen, wat een demping van de watergang inhoudt. Hiervoor is vergunning (2021-007562) verleend. Deze demping is gecompenseerd met eerder gegraven water aan de Galgeweg 55 te Naaldwijk (vergunning 2021-009400). Dit ligt ook in peilgebied 1 van Delflands Boezem.

Door de hierboven beschreven ruimtelijke ontwikkelingen is in een deel van peilgebied 13 van de Delflands Boezem geen open water meer aanwezig en kan het vastgestelde peil niet meer worden gehandhaafd. Dit gedeelte van het peilgebied wordt daarom opgeheven en het oppervlak (3,2 ha) wordt toegevoegd aan peilgebied 1 Delflands Boezem, waardoor dit peilbesluit geactualiseerd dient te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke (waterhuishoudkundige) wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Deze informatie is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

In het noorden van Naaldwijk, ten noord- oosten van de provinciale weg N213 en ten noordwesten van Royal Flora Holland in de gemeente Westland, ligt een gebied waar ruimtelijke ontwikkelingen zijn geweest. Het te wijzigen gebied ligt in de gemeente Westland in het zuiden van het bedrijventerrein Honsel. Aan de zuidwestkant ligt de Burgemeester Elsenlaan (N213), aan de zuidoostkant de Dijkweg. Het gebied is onderdeel van vastgesteld peilgebied 13.

Het gebied ligt parallel aan de provinciale weg N213 en is bijna volledig bebouwd met bedrijfsgebouwen. Ook staat er een aantal huizen aan de Dijkweg.

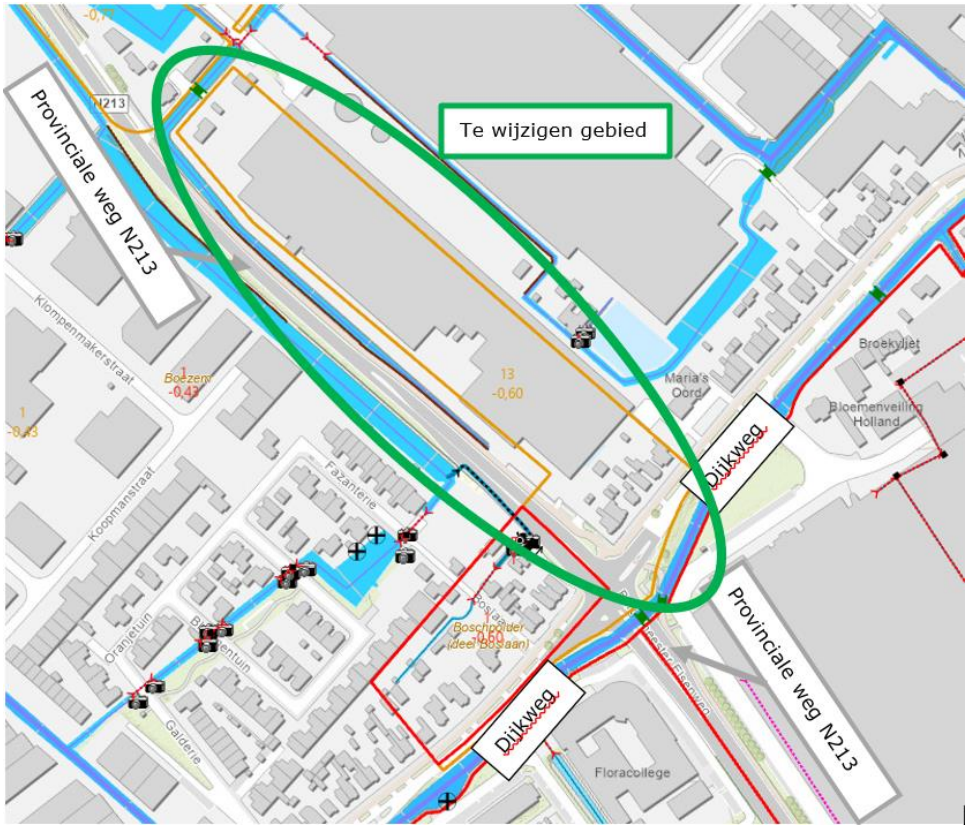

Figuur 1: Locatie

Binnen het boezemgebied van Delfland bevinden zich terreinen met archeologische waarden en gebieden met een hoge trefkans op archeologische sporen. In het gebied dat nu verandert, is er geen hoge trefkans.

Het te wijzigen gedeelte van het gebied betreft gebied met bebouwing, welke is uitgebreid. Hiervoor zijn eerder al watergangen gedempt en duikers buiten werking gesteld. Met dit peilbesluit wordt de praktijksituatie vastgelegd.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebied 13 is in 2019 peilbesluit 'Delflands Boezem' vastgesteld. Het peil voor het peilgebied is vastgesteld met een vast peil van NAP -0,60 m. Dit is weergegeven in figuur 2.

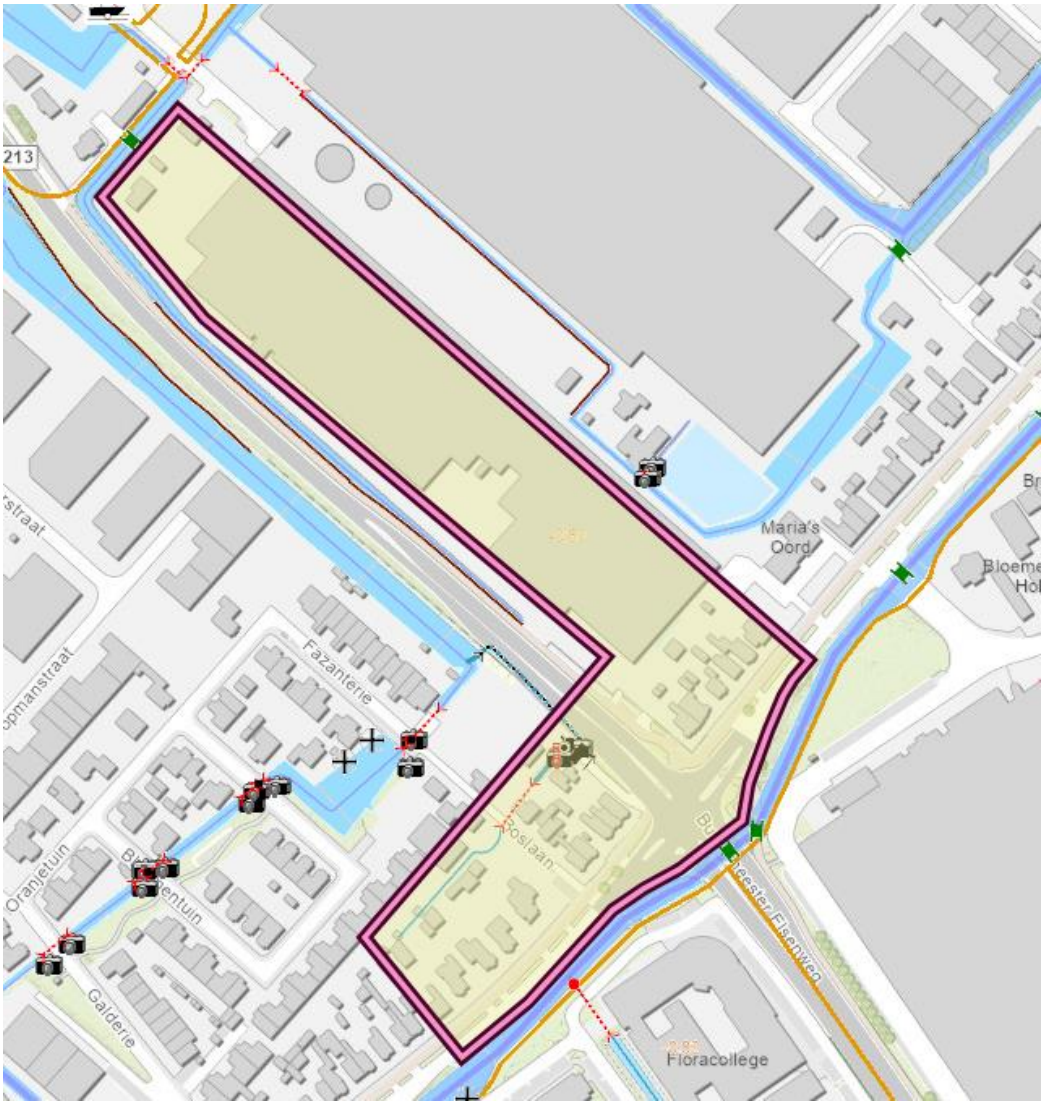

Figuur 2: kaart van peilgebied BZM13 met peil NAP –0,60 m uit peilbesluit Delflands Boezem (2019)

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

Binnen het beschreven gebied is een aantal huishoudkundige belangen aanwezig:

Duikers Twee duikers bleken overbodig en zijn buiten werking gesteld. Duiker (30100109) is al enige jaren geleden door de initiatiefnemer buiten werking gesteld. Met het dempen van secundair polderwater is ook duiker (30100220) buiten werking gesteld.

Kering Binnen het peilgebied ligt geen kering.

Secundaire watergangen Binnen het te wijzigen gebied zijn geen secundaire watergangen meer aanwezig: de watergangen zijn gedempt ten behoeve van de uitbreiding van bebouwing. Dit is met een vergunning geregeld.

Risico's wateroverlast en gevolgen van droogte In het aan te passen gebied is geen risico op wateroverlast of gevolgen van droogte.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**. Het gebied heeft een praktijkpeil (vast peil) van NAP –0,43 m. Daarmee is het waterpeil structureel 0,17 m hoger dan het vastgestelde peil.

In praktijk loopt er geen water meer door het peilgebied waar de wijziging plaatsvindt. De duikers zijn niet meer in gebruik.
In het gedeelte dat het vaste peil van NAP –0,60 m behoudt en wat kleiner wordt, zijn nog slechts twee stukken watergang aanwezig (POL30101361 en POL30101360). Er is geen aanvoer anders dan hemelwater in dit gebied. Verder staat hier gemaal 301101, welke het water uitmaalt naar peilgebied Delflands Boezem 1, met een vast peil van NAP –0,43 m.

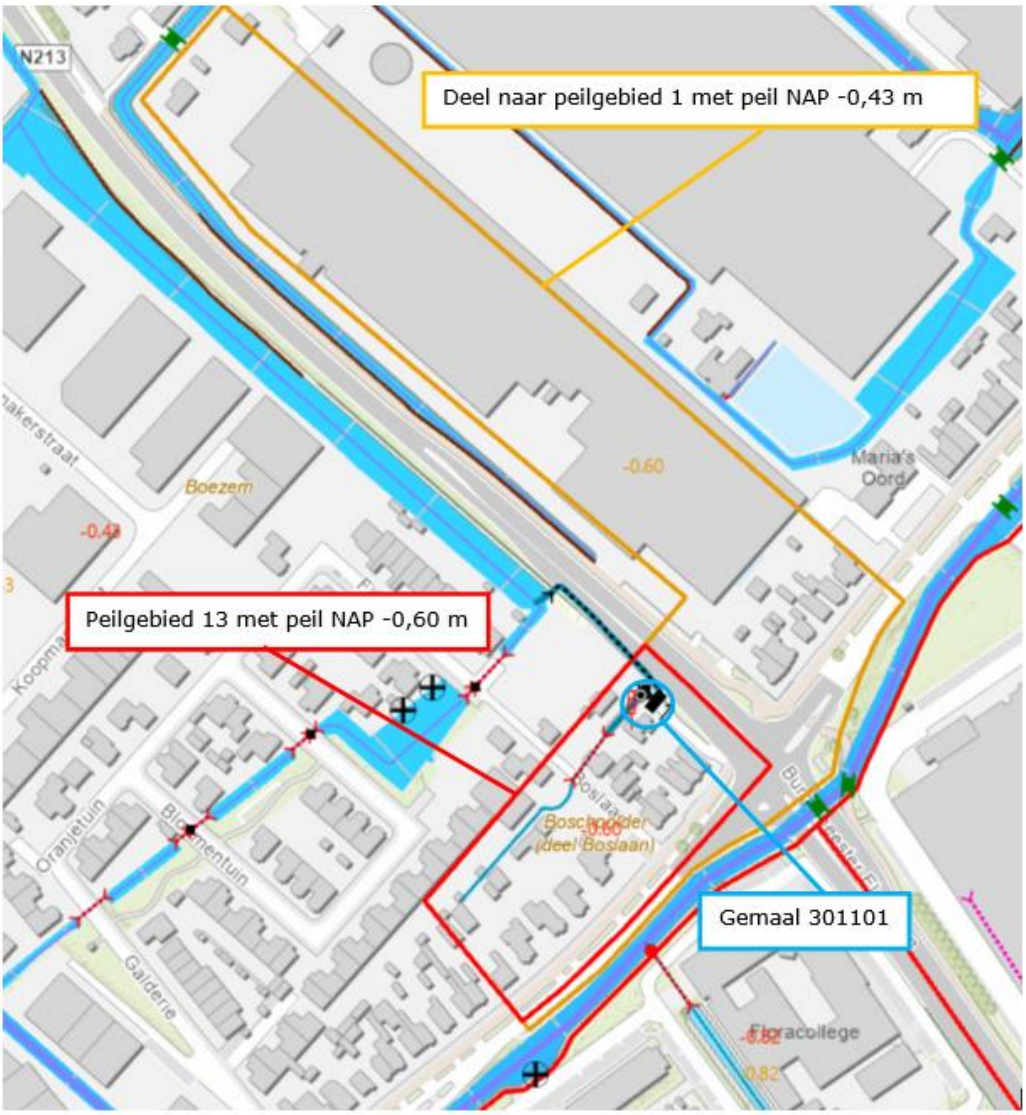

Figuur 3: Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

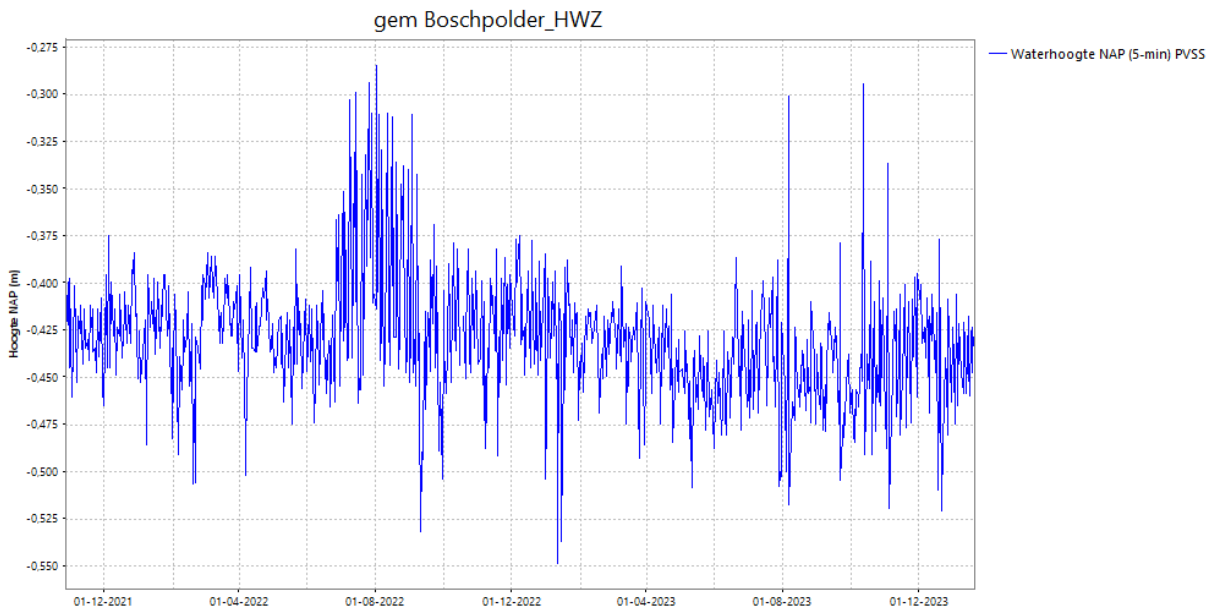

Figuur 4: Meetgegevens peilgebied 1 t.h.v. gemaal Boschpolder

Wijzigingen in het watersysteem
In de afgelopen jaren heeft een aantal wijzigingen plaatsgehad in het watersysteem: twee duikers zijn buiten werking gesteld en een secundaire watergang is gedempt. Dit heeft tot gevolg dat in het te wijzigen gedeelte, dat wordt opgenomen in peilgebied 1 van Delflands Boezem, geen watergangen meer aanwezig zijn.

Ter hoogte van locatie Boswoning 106 werd de bestaande bebouwing uitgebreid. Een duiker (30100109) die daar lag, is een aantal jaar geleden met het ontmantelen van een spoelplaats al buiten gebruik gesteld; secundair polderwater (OWV30100034) tussen de woningen aan de Boswoning 104 en Burgemeester Elsenweg 11 is gedempt. Poldergemaal 301101 werkte overmatig. Het vermoeden was dat mogelijk boezemwater op een onbekende locatie de onderbemaling instroomde, daarom is op aangeven van Delfland het aanwezige polderwater gedempt. Hiermee is duiker 30100220 onder de Burgemeester Elsenweg overbodig geworden en buiten gebruik gesteld. Voor het dempen van 92 m³ secundair polderwater, het afwaarderen van twee duikers en het verleggen van de peilgebiedsgrens is vergunning (Z-23-095618) verleend.

Initiatiefnemer wilde de beschoeiing vervangen. Door vele boomwortels was dit ter plaatse van de bestaande beschoeiing niet mogelijk; de nieuwe schoeiing moest voor de bestaande komen, wat een demping van de watergang inhoudt. Hiervoor is vergunning (2021-007562) verleend. Deze demping is gecompenseerd met eerder gegraven water aan de Galgeweg 55 te Naaldwijk (vergunning 2021-009400). Dit ligt ook in peilgebied 1 van Delflands Boezem.

Het gedeelte van peilgebied 13 aan de westkant van gemaal 301101 is niet gewijzigd. Het peil in het gebied blijft NAP –0,60 m en het water wordt via het gemaal afgevoerd naar peilgebied 1 van Delflands Boezem in de richting van Fazanterie 23. Peilgebied 13 is door de wijzigingen gereduceerd tot een oppervlakte van 1,2 ha.

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

In het gebied waar het peil wijzigt zijn de watergangen gedempt, er zijn in de huidige situatie dus geen watergangen meer aanwezig. Het toevoegen van dit gedeelte aan peilgebied 1 van Delflands Boezem heeft dus geen effect op de waterkwaliteit en ecologie in dit peilgebied.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt gekeken of het nieuwe peil een positieve of negatieve invloed heeft op de voorkomende functies en belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op het gedeelte parallel aan de Burgemeester Elsenweg (N213) van peilgebied 13, waar door de ruimtelijke ontwikkeling geen open water meer aanwezig is. Hierdoor is het niet meer logisch dat dit gebied bij peilgebied 13 van Delflands Boezem is ingedeeld. Dit gedeelte van het peilgebied Delflands Boezem 13 wordt daarom opgeheven en het oppervlak (3,2 ha) wordt toegevoegd aan Delflands Boezem peilgebied 1, met een vast peil van NAP –0,43 m, waardoor de peilgebiedsgrens wordt aangepast.

In het kader van de vergunning zijn de aspecten waterveiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit, ecologie getoetst aan het beleid. Uit deze toetsing blijkt dat er geen negatieve effecten zijn:

- Waterhuishouding: Het gedempte oppervlaktewater is elders gecompenseerd in het boezemgebied, er is dus geen negatief effect op het bergend vermogen van het peilgebied.
- Ont- en afwatering: De ontwatering zal afstromen naar het boezemwater. Doordat de dempingen enkele jaren geleden al is uitgevoerd en tussentijds geen meldingen van wateroverlast zijn ontvangen en/of gesignaleerd, is er voor de ontwateringssituatie een nieuw evenwicht ontstaan.
- Effecten op archeologie: De peilverhoging heeft geen negatief effect op mogelijke archeologische resten in de bodem
- Effecten op funderingen en infrastructuur (zettingen): Er wordt een beperkte grondwaterstijging verwacht die naar verwachting geen effect zal hebben op fundering van de bedrijfsgebouwen, huizen en (nuts)infrastructuur.
- Effecten waterkwaliteit of ecologie: Omdat er geen watergangen aanwezig zijn in het gedeelte waar het peil veranderd, zijn er geen effecten op waterkwaliteit en ecologie.

Het nieuw ingerichte gebied is dus afgestemd op de waterhuishouding en het vastgestelde waterpeil.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt gekozen voor een peil van NAP –0,43 m. Het gedeelte van Delflands Boezem peilgebied 13 parallel aan de Burgemeester Elsenweg (N213), waar door de ruimtelijke ontwikkeling geen open water meer aanwezig is, wordt hierbij toegevoegd aan peilgebied 1 van Delflands Boezem. Omdat dit een kleine toename van het totale oppervlak van peilgebied Delflands Boezem 1 betreft, is het bestaande peil van peilgebied 1 uitgangspunt bij de peilafweging. Alleen voor het aan peilgebied 1 toe te voegen deel wordt het peil vastgesteld.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt de peilgrens van peilgebied 1 aangepast. In het aan peilgebied 1 toegevoegde deel wordt het peil 0,17 m hoger ten opzichte van het vorige peilbesluit.

Het schouwpeil wordt NAP –0,43 m.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn de geen maatregelen nodig.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2019, Peilbesluit Delflands Boezem
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervergunningen (Z-23-095618, 2021-009400)
- Gebiedsmanagers B.V., 2022, Aanpassing watersysteem perceel Van den Bos

Woordenlijst

Peil: Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

Peilbeheer: Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

Peilbesluit: Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

Peilgebied: Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

Schouwpeil: In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

Vast peil: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 1 ter hoogte van de Dijkweg Honselersdijk

Toelichting op het peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 ter hoogte van de Kansjesmolensloot

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 ter hoogte van de Kansjesmolensloot

afdeling MWA, april 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 5
2 Gebiedsbeschrijving 6
2.1 Gebied 6
2.2 Watersysteem 6
2.2.1 Vorig peilbesluit 6
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 7
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 9
3 Peilafweging 10
3.1 Peilafweging 10
3.2 Peilkeuze 10
3.3 Maatregelen 10
Literatuur 11
Woordenlijst 11
Bijlage 1 Peilenkaart 11

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het een klein gebied wat nu deel uitmaakt van de Delflandse Boezem peilgebied 1, ter hoogte van de Kansjesmolensloot (0,94 hectare groot) is dit vastgestelde peil gewijzigd vanwege een zogenaamde peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het waterpeil is aangepast als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgevoerd. Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen een vergunning verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Delfland wil het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

Langs het Molenslootpad in Den Haag is in 2019 parallel aan de Kansjesmolensloot een nieuwe watergang aangelegd. Met de nieuwe watergang is de Kansjesmolensloot uitgebreid en is een verbinding ontstaan tussen de Delftsche Vliet en het Molenvlietpark. Het Molenvlietpark is naast een park voor recreatie ook een bergingsgebied voor overtollig boezemwater vanuit de Delftsche Vliet. Om het Molenvlietpark in te kunnen zetten als boezemwaterberging is een verbinding nodig met de Boezem. Om deze reden is extra watergang naast de Kansjesmolensloot aangelegd, zoals te zien is in figuur 1. Door de ontwikkeling in het gebied gaat het grijs gemarkeerde deel over van de Tedingerbroekpolder peilgebied 6 naar Boezem peilgebied 1.

Voor de aanpassing van de Kansjesmolensloot zijn vergunningen van Delfland verleend in 2017 met de nummers: 2017-003438 (graven en dempen primair boezemwater) en 2017-003145 (aanleg regionale waterkering Molenslootpad). Door de ontwikkelingen zijn enkele waterpeilen en grenzen veranderd. Doordat het huidige waterpeil bij het verbrede deel van de Kansjesmolensloot afwijkt van het peilbesluit dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

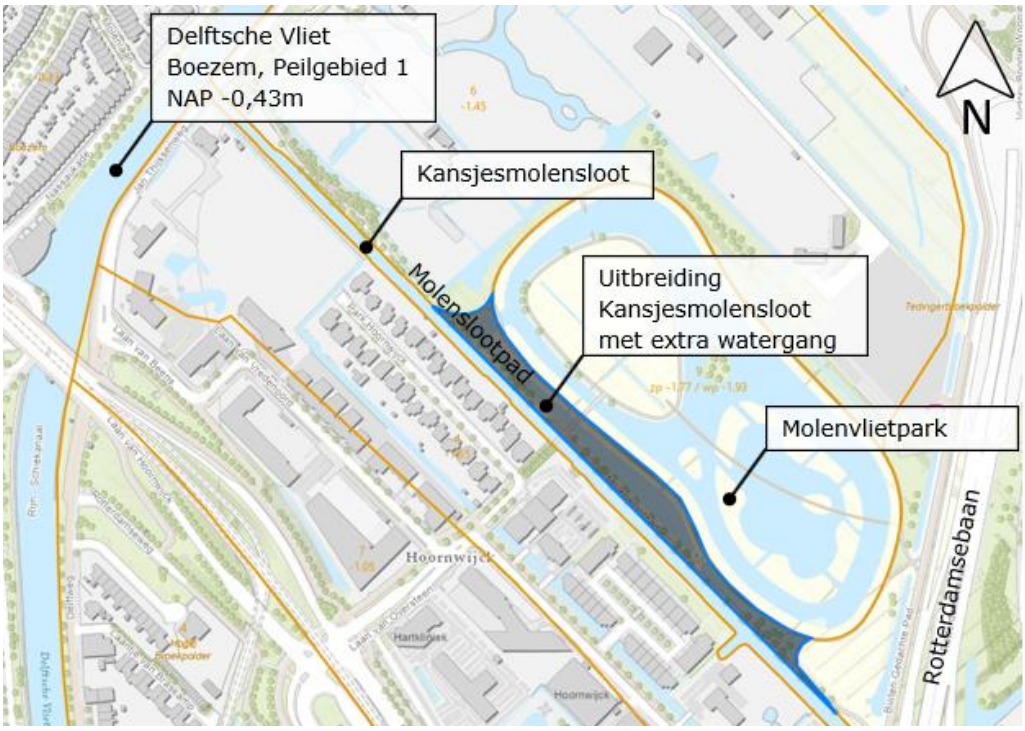

Figuur 1: Overzicht situatie uitbreiding Kansjesmolensloot

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke (waterhuishoudkundige) wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Deze informatie is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Het gebied ligt in de gemeente Den Haag tussen het Molenvlietpark de Delftsche Vliet. Het gebied maakt onderdeel uit van de Delflandse boezem en van de waterberging Molenvlietpark. Het gebied heeft de bestemming water en ligt in de beschermingszone van een waterkering. Daarnaast heeft het gebied een archeologische waarde en een ecologische waarde. De bodem bestaat uit klei en fijn zand en is niet zakkingsgevoelig.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebied 6 (VI) is in 2006 peilbesluit 'Tedingerbroekpolder' vastgesteld. Het peil voor het peilgebied 6 was vastgesteld met een vast peil van respectievelijk NAP -1,45m. Dit is weergegeven in figuur 2.

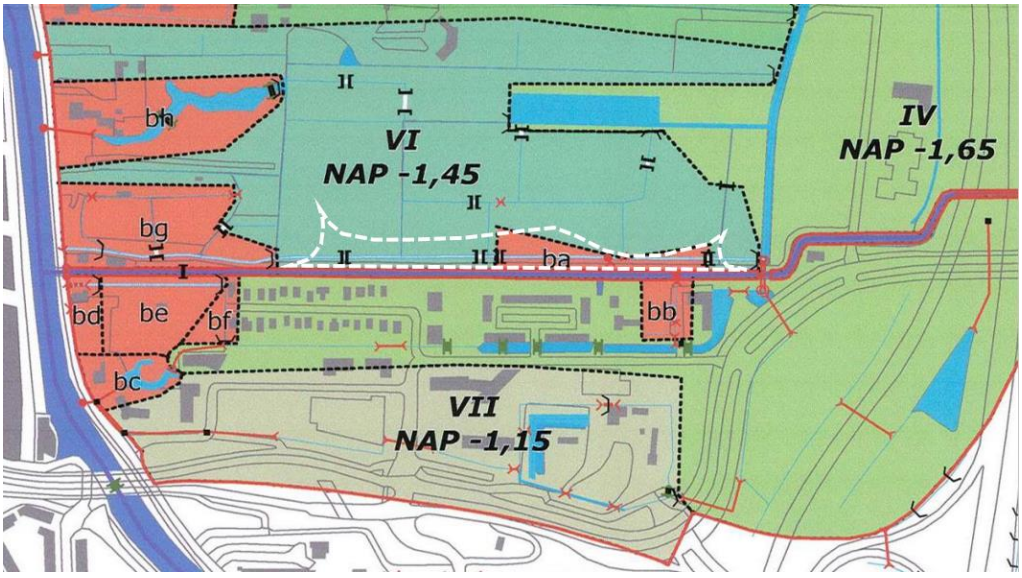

Figuur 2: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Tedingerbroekpolder uit 2006 (met witte stippellijn is het gewijzigde gebied aangegeven)

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

Binnen het gebied zijn meerdere waterhuishoudkundige belangen die relatie hebben met het waterpeil.

- Waterkeringen: Door de uitbreiding van de Kansjesmolensloot is het Boezemsysteem groter geworden. Hiervoor zijn waterkeringen verschoven.
- Risico op wateroverlast. Door het creëren van extra water en het kunnen inzetten van Molenvlietpark als waterberging verkleind de kans op wateroverlast in het boezemgebied.
- Waterkwaliteit en ecologie: Het nieuwe deel van de watergang is natuurvriendelijk ingericht en heeft de functie als vispaaiplaats.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in figuur 3. Het gebied heeft een praktijkpeil van NAP -0,43 m. Daarmee ligt het waterpeil structureel 1,02 m hoger dan het peilbesluit.

In figuur 5 staat een tijdreeks van waterstanden van niveaumeter OW000814, die in de Kansjesmolensloot staat. De tijdreeks geeft aan dat het gemiddelde waterpeil vanaf 2021 NAP -0,43 m is. Aangezien de nieuwe watergang van de Kansjesmolensloot in open verbinding staat door 2 open duikers met de Kansjesmolensloot geldt dit waterpeil ook voor dit deel. In geval van nood kan de toevoer vanaf de Delftsche Vliet afgesloten worden door een afsluitmiddel (hydraulische sluisdeuren), dat te zien is in figuur 3. Om het Molenvlietpark in te zetten als waterberging kunnen 2 elektrische stuwen naar beneden worden gezet.

Wijzigingen in het watersysteem

De wijziging van het watersysteem is aangegeven in figuur 3 met een grijze arcering, een zwarte stippellijn en de omschrijving uitbreiding Kansjesmolensloot met extra watergang. De praktijksituatie is in detail weergegeven in figuur 4. Het deel van de uitbreiding gaat over van de Tedingerbroekpolder peilgebied 6 naar de Boezem peilgebied 1.

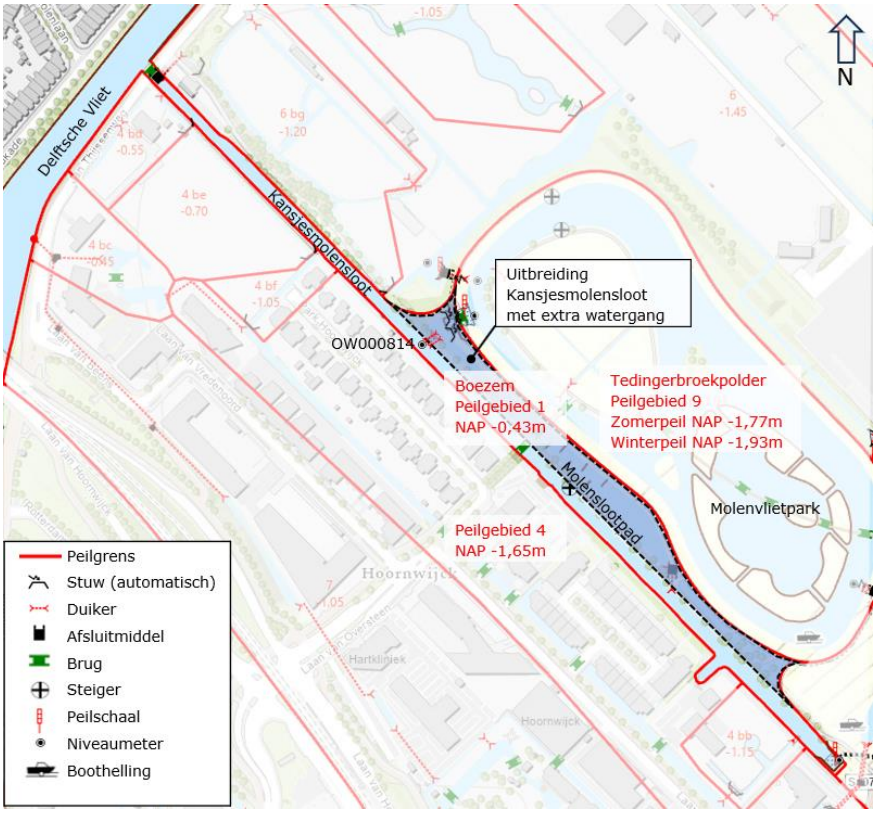

Figuur 3: Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

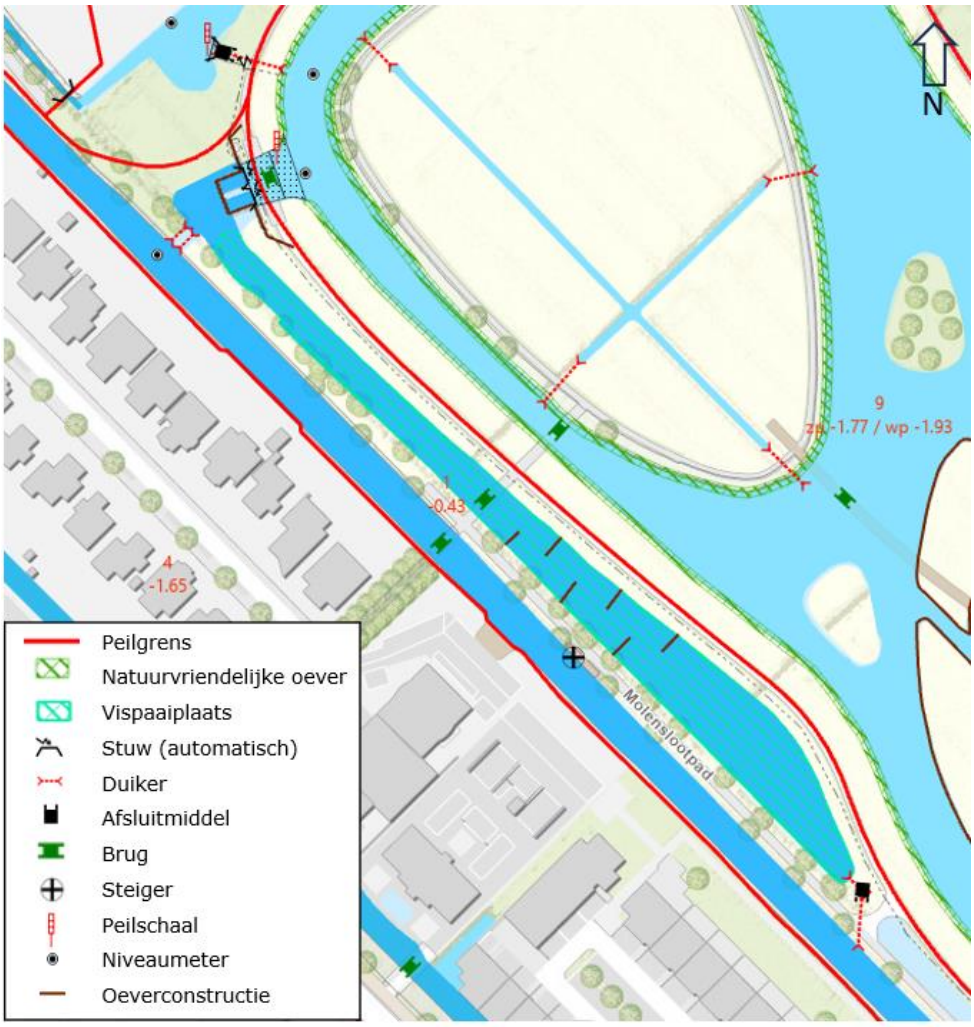

Figuur 4: Gedetailleerde kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

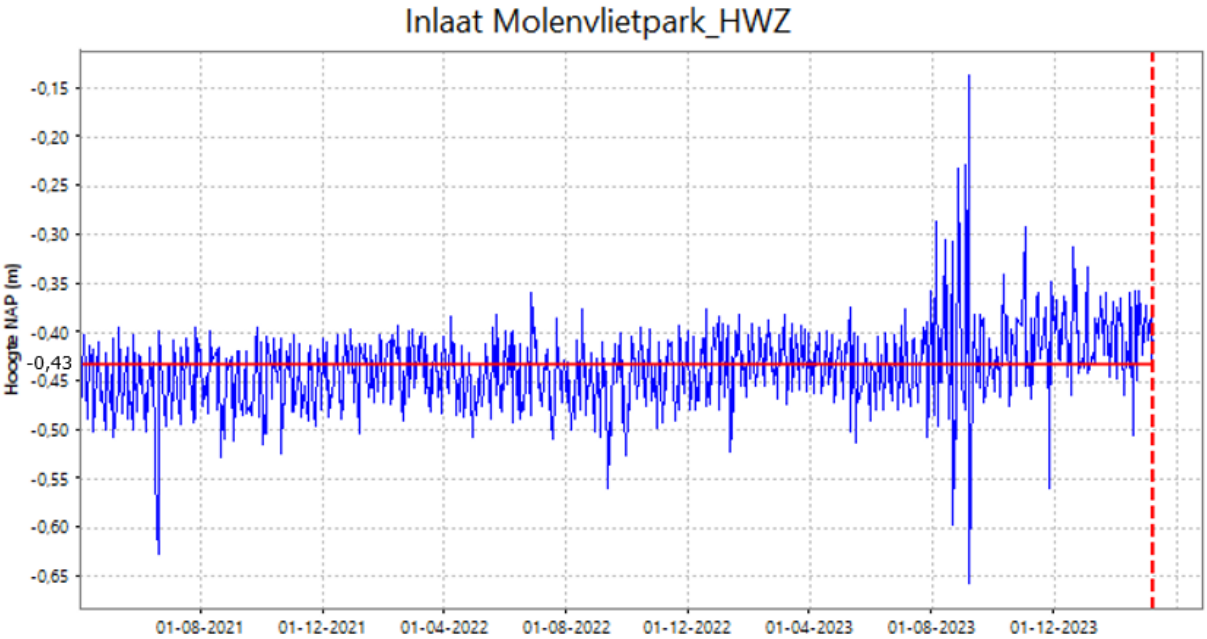

Figuur 5: Meetreeks gemeten waterpeilen meetpunt OW000814 (inlaat Molenvlietpark_HWZ)

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (literatuurlijst punt 5).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water
In de buurt van de Kansjesmolensloot zijn twee waterkwaliteitsmeetpunten die de waarden van fosfaat en stikstof van het boezemwater monitoren. Dit zijn de locaties OW047-001 en OW048-001 en geven het volgende aan:

- Stikstofgehalte, voldoet niet aan de norm 1 tot 2 maal overschrijding
- Fosfaat, net boven de norm van 0,3 mg/l

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding
Door de aanleg van de extra watergang is het leefgebied voor de vis in de Delflandse boezem vergroot. Deze watergang in gericht als vispaaiplaats.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op het gedeelte van de Boezem peilgebied 1 ter hoogte van de Kansjesmolensloot wat door de ruimtelijke ontwikkeling "Uitbreiding van de Kansjesmolensloot" is gewijzigd.

Het nieuwe ingerichte gebied is afgestemd op de aangepaste waterhuishouding en de nieuwe waterpeilen. Het huidige waterpeil sluit aan bij de nieuwe gebiedsfunctie als waterberging. Door de uitbreiding van de Kansjesmolensloot heeft de Boezem een grotere bergingscapaciteit en is een verbinding ontstaan tussen de Boezem en het Molenvlietpark dat als waterberging kan worden ingezet. Door de grotere capaciteit en het kunnen inzetten van Molenvlietpark als waterberging verkleind de kans op wateroverlast.

Voor de uitbreiding van de Kansjesmolensloot zijn de waterkeringen verlegd, waarbij rekening is gehouden met het nieuwe waterpeil. De bestaande boezemkade met daarop het Molenslootpad is blijven liggen. In de nieuwe situatie staat aan beide zijde van de Molenslootpad water. Om de stabiliteit van de kade en het Molenslootpad te waarborgen is de kade verbreed en verhoogd.

Voor de aanleg van de watergang is archeologisch onderzoek gedaan. Daarna is het gehele gebied vergraven. Een trefkans op archeologie resten in de bovengrond is dus erg klein. Daarnaast zal de nieuwe watergang zorgen voor een hogere grondwaterstand. Eventuele archeologische resten blijven hiermee dus onder water staan.

De uitbreiding van de Kansjesmolensloot draagt bij aan een betere waterkwaliteit en biodiversiteit onder water. De watergang is natuurvriendelijk ingericht en heeft de functie als vispaaiplaats. Het extra water zorgt voor een groter leefgebied draagt bij aan het behoud en de bevordering van de vispopulatie.

3.2 Peilkeuze

Uit bovenstaande effectbeschrijving blijkt dat het nieuwe peil positieve effecten heeft. Daarom wordt gekozen dit gebied aan te laten sluiten bij boezempeilgebied 1 met een vast peil van NAP -0,43 m. Het schouwpeil is NAP -0,43 m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit is het peil 1,02 m hoger.

Het vorige peilbesluit wordt ingetrokken voor het gebied waarvoor een nieuw peil wordt vastgesteld. Het gebied maakte deel uit van peilgebied 6 van peilbesluit Tedingerbroekpolder.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn de geen maatregelen nodig.

Literatuur

1 Hoogheemraadschap van Delfland, 2006 Peilbesluit Tedingerbroekpolder
2 Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
3 Vergunning 2017-003438 (graven en dempen primair boezemwater)
4 Vergunning 2017-003145 (aanleg regionale waterkering Molenslootpad).
5 Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- Peil: Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- Peilbeheer: Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- Peilbesluit: Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- Peilgebied: Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- Praktijkpeil: Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- Schouwpeil: In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- Vast peil: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Boezem, peilgebied 1 ter hoogte van de Kansjesmolensloot

Toelichting op het peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 ter hoogte van de Sportlaan in Monster

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit
Delflands boezem peilgebied 1
ter hoogte van de Sportlaan in Monster

afdeling MWA, maart 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 6
2.2.1 Vorig peilbesluit 6
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 8
3 Peilafweging 9
3.1 Peilafweging 9
3.2 Peilkeuze 9
3.3 Maatregelen 9
Literatuur 10
Woordenlijst 10
Bijlage 1 Peilenkaart 10

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied Delflands Boezem peilgebied 1 ter hoogte van de ter hoogte van de Sportlaan in Monster (2 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het waterpeil is aangepast als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgevoerd. Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen een vergunning verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Delfland wil het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

In het zuidwesten van het terrein van de Stichting 's Heeren Loo Zorggroep te Monster (Westerhonk) ter hoogte van de Sportlaan zijn nieuwe zorgwoningen gebouwd waarvoor een bestemmingsplanwijziging is vastgesteld. Binnen deze bestemmingsplanwijziging valt ook de verlegging van het tracé van de regionale waterkering rondom het terrein rond de Sportlaan. De bouw van de nieuwe zorgwoningen en de wijziging van de regionale waterkering zijn onderdeel van een grotere ontwikkeling in het gebied Westerhonk. Voor de wijziging van het gehele gebied is een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

De nieuwbouw vond deels plaats op de bestaande waterkering, die volgens het bestemmingsplan verlegd zou worden. Het verleggen van de waterkering bleek echter ten tijde van nieuwbouw niet mogelijk, omdat op het tracé van de nieuwe waterkering nog de oude zorgwoningen stonden. In 2018 is de nieuwbouw mogelijk gemaakt door de waterkering tijdelijk om te leggen. Hiervoor is een tijdelijke partiële leggerwijziging en een watervergunning vastgesteld (nr. 2018-011492).

Na de sloop van het bestaande gebouw is in 2022 de nieuwe waterkering aangelegd en is het terrein opnieuw ingericht, inclusief het graven van een waterpartij. Daarbij is de waterkering verlegd zoals oorspronkelijk gepland in het bestemmingplan en kan daarmee eerdergenoemde tijdelijke partiële leggerwijziging weer worden ingetrokken. Deze aanpassingen zijn vastgesteld met watervergunning 2021-005593. Door het verleggen van de waterkering, maakt het terrein rondom de Sportlaan, inclusief de nieuwe waterpartij, onderdeel uit van peilgebied 1 van de Delflandse Boezem.

Doordat het huidige waterpeil in het betreffende deel van peilgebied 1 van de Delflandse Boezem afwijkt van het peilbesluit dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke (waterhuishoudkundige) wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Deze informatie is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Het betreffende gebied ligt aan de Sportlaan in Monster en ligt in de gemeente Westland. Het gebied wordt begrensd door de ligging van de voormalige waterkering langs de watergangen parallel aan de Madeweg (zuiden en westen), de voormalig waterkering langs de watergang parallel aan Het Eiland en de nieuwe waterkering die ten oosten van de nieuwe waterpartij ligt en parallel aan De Polanensingel, zie figuur 1.

Figuur 1 Locatie gebied wijziging peil

In het betreffende gebied is bebouwing aanwezig, waaronder een zwembad (De Boei) en de nieuwbouw zorgwoningen. Het zwembad is aangelegd in 1995, de overige bebouwing is recenter aangelegd. Er wordt daarom niet verwacht dat er bebouwing op houten palen aanwezig is. Daarnaast zijn er enkele wegen aanwezig en stedelijk groen.

De bodem bestaat uit klei, zavel en zand en is niet zakkingsgevoelig. Het gebied heeft een redelijke tot hoge trefkans op archeologische sporen.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebied 1 is in 2014 peilbesluit 'Westmade' vastgesteld. De peilen voor het peilgebied 1 zijn vastgesteld met een vast peil van NAP -0,93 m. Dit is weergegeven in figuur 2.

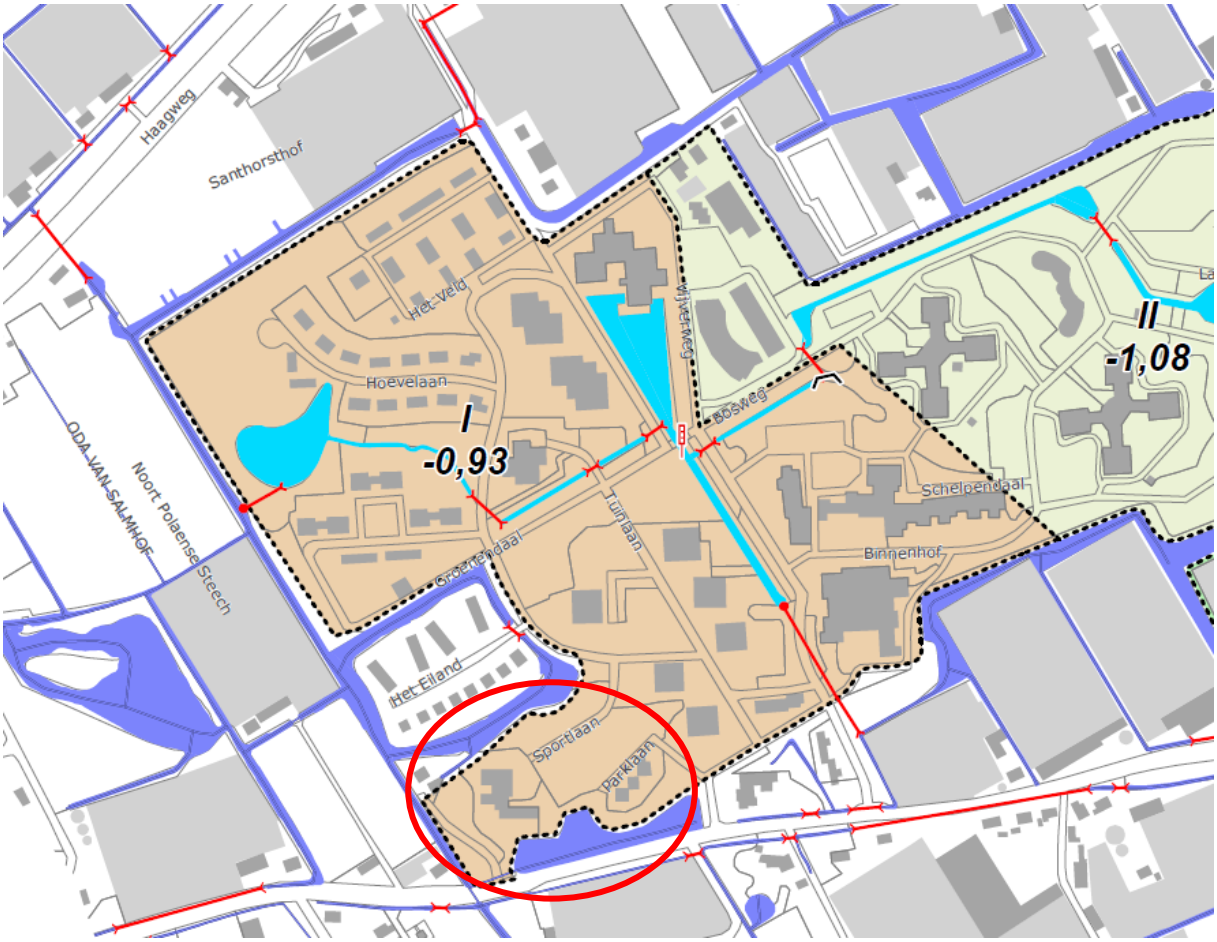

Figuur 2 Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Westmade uit 2014, de rode cirkel geeft het gebied aan waar het peil is gewijzigd

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

Binnen het gebied waar het peil gewijzigd is, is één watergang aanwezig, dit is de nieuw aangelegde waterpartij. Aan de noordzijde van het gebied ligt een regionale waterkering (boezemkade). Als onderdeel van de ruimtelijke ontwikkelingen is de waterkering verplaatst. Het ontwerp van de nieuwe waterkering is afgestemd op de nieuwe waterhuishoudkundige situatie.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in figuur 4. Het gebied heeft een praktijkpeil van NAP -0,43 m. Daarmee wijkt het waterpeil structureel 0,50 m af van het peilbesluit. In figuur 3 zijn de gemeten waterstanden in peilgebied 1 van de Delflandse Boezem ter plaatse van het meetpunt bij gemaal Zwartenhoek weergegeven.

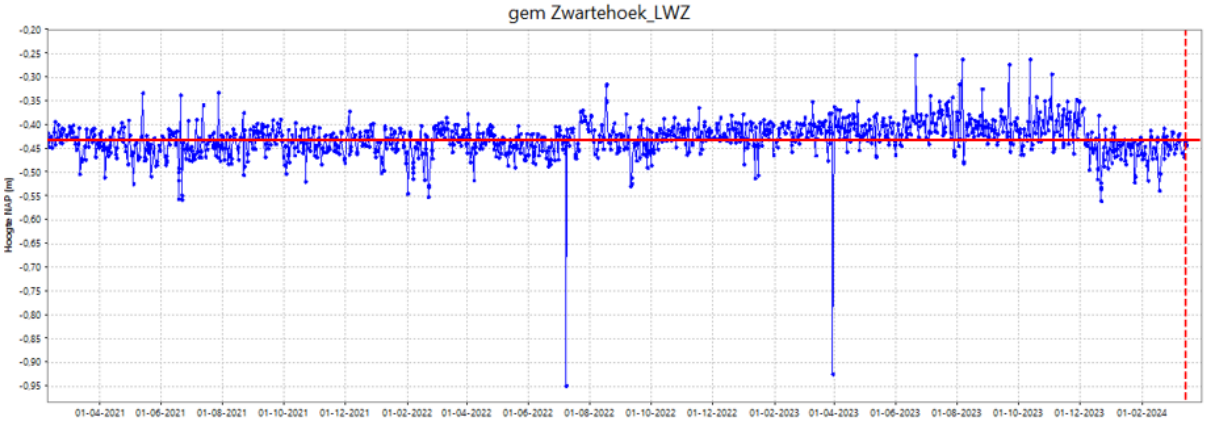

Figuur 3 Meetreeks gemeten waterpeilen meetpunt gemaal Zwartenhoek

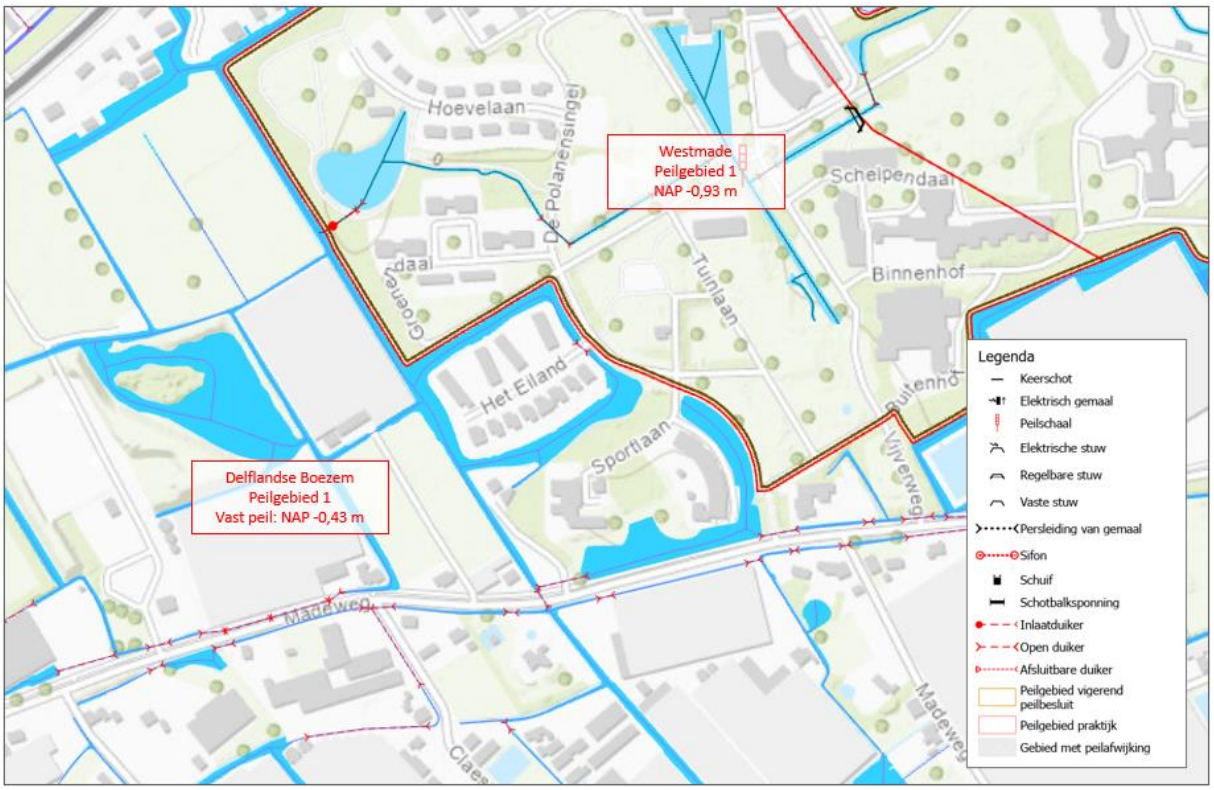

Figuur 4 Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

Wijzigingen in het watersysteem

In figuur 5 zijn de wijzigingen in het watersysteem weergegeven. Er is een nieuwe waterpartij gegraven en de ligging van de waterkering is aangepast.

Het gegraven water voldoet aan de minimum afmetingen zoals gesteld in de beleidsregels. Aan de westkant is de oever natuurvriendelijk ingericht als groene zone. De oever is niet als natte ecologische zone opgenomen in de legger van Delfland.

De blauwe lijn (figuur 5) geeft de huidige ligging van de waterkering weer, terwijl de oranje lijn de voormalige ligging van de waterkering weergeeft. Door de verplaatsing van de waterkering maakt het gebied tussen de oude en de nieuwe ligging van de waterkering nu onderdeel uit van peilgebied 1 van de Delflandse Boezem en niet meer van peilgebied 1 van de polder Westmade.

Figuur 5 Veranderingen watersysteem

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water
Bij het nabijgelegen (circa 200 m afstand) waterkwaliteitsmeetpunt OW017-003 in peilgebied 1 van Delflands Boezem zijn fosfaat- en stikstofgehaltes gemeten in de periode april – september 2022. De gemiddelde fosfaatconcentratie (1,13 mg/l) ligt ruim boven de fosfaatnorm (0,3 mg/l). De stikstofconcentraties liggen in de metingen net boven de stikstofnorm (1,8 mg/l), met uitzondering van de meting in mei (3,8 mg/l).
Bij de op wat grotere afstand gelegen meetpunten OW061-000 (circa 850 m ten zuidoosten) en OW-017-002 (circa 850 m ten noordwesten) zijn de fosfaat- en stikstofgehalten regelmatig gemeten in de periode 2019-2022. Bij beide meetpunten liggen de fosfaatgehalten, gemiddeld respectievelijk 0,76 mg/l en 0,79 mg/l, ruim boven de fosfaatnorm (0,3 mg/l). Bij meetpunt OW061-000 liggen de gemeten stikstofgehalten vrijwel altijd boven de stikstofnorm (1,8 mg/l) met een gemiddelde waarde van 2,9 mg/l. Bij meetpunt OW017-002 liggen de gemeten stikstofgehalten juist vrijwel altijd onder de stikstofnorm (1,8 mg/l) met een gemiddelde waarde van 1,35 mg/l.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding
Door de aanleg van de extra watergang is het leefgebied voor de vis in de Delflandse boezem vergroot. De westzijde van de oever is natuurvriendelijk ingericht als groene zone, dit draagt ook positief bij aan het leefgebied voor vis.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op het gedeelte van peilgebied 1 van de Delflandse Boezem wat door de nieuwbouw en het verleggen van de waterkering ter plaatse van de Sportlaan is gewijzigd.

Het nieuwe ingerichte gebied is afgestemd op de aangepaste waterhuishouding en de bestaande waterpeilen. Het is niet gewenst dat het waterpeil terug naar het vigerende peil gaat omdat de inrichting van het gebied en het ontwerp van de waterkering is afgestemd op het aangepaste peil.

De huidige situatie levert geen knelpunten op voor de al bestaande gebiedsfuncties bebouwing, wegen, groen en archeologie. De drooglegging is ter plaatse van de bebouwing meer dan 1,2 meter en ter plaatse van wegen tussen 0,8 en 1,0 meter en daarmee voldoende voor deze gebiedsfuncties. Ter plaatse van het stedelijk groen is de drooglegging tussen 0,4 en 0,8 m. In de praktijk verandert alleen het peil ter plaatse van de nieuwe waterpartij. De peilen in de andere watergangen rondom het betreffende gebied veranderen niet. De nieuwbouw direct naast de nieuwe waterpartij is afgestemd op het aangepaste peil. Ter plaatse van de bestaande bebouwing (zwembad), de wegen en het groen zal de aanpassing van het waterpeil in de nieuwe waterpartij slechts zeer beperkt effect hebben op de grondwaterstanden omdat het peil in de dichterbij gelegen watergangen niet verandert. Omdat het peil verhoogd wordt, zijn er geen negatieve effecten op de mogelijke archeologische sporen.

De waterkering is afgestemd op het waterpeil. Het maaiveld van het nieuwe tracé van de waterkering ligt hoger dan de vereiste kruinhoogte van NAP +0,10m. Door het verleggen is de lengte aan waterkeringen korter geworden, hetgeen voordelen biedt voor het beheer.

De aanleg van de nieuwe waterpartij heet een positief effect op de waterkwaliteit. De watergang is natuurvriendelijk ingericht als groene zone. Het extra water zorgt voor een groter leefgebied en draagt bij aan het behoud en de bevordering van de vispopulatie.

Het huidige waterpeil is gewenst want dit waterpeil sluit aan bij de nieuwe gebiedsfunctie en de verlegde waterkering en vormt geen probleem voor de bestaande gebiedsfuncties.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt gekozen voor een vast peil van -0,43 m. Het schouwpeil wordt NAP -0,43 m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil 0,50 m hoger.

Het vorige peilbesluit Westmade voor het deel van peilgebied 1 wat is aangegeven op de peilenkaart wordt ingetrokken.

3.3 Maatregelen

Voor het instellen van het peil zijn geen maatregelen nodig.

Literatuur

1. Hoogheemraadschap van Delfland, 2014 Peilbesluit Westmade
2. Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
3. Watervergunningen (2021-005593, 2018-011492)
4. Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19

Woordenlijst

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 1 ter hoogte van de Sportlaan in Monster

Toelichting op het peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 4 ter hoogte van de Wateringseweg

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 4

ter hoogte van de Wateringseweg

Afdeling MWA, april 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Watersysteem in de praktijk 5
2.2.3 Waterkwaliteit en ecologie 6
3 Peilafweging 7
3.1 Peilafweging 7
3.2 Peilkeuze 7
3.3 Maatregelen 7
Literatuur 8
Woordenlijst 8
Bijlage 1 Peilenkaart 8

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Deze toelichting is een ambtelijke correctie voor peilgebied 4 van de Dijkpolder (Poeldijk). Dat houdt in dat voor een klein gebied een waterpeil wordt vastgelegd dat al langere tijd wordt aangehouden, geen knelpunt veroorzaakt en waarbij geen maatregelen nodig zijn.

1.1 Omschrijving situatie

Tijdens een veldbezoek in 2018 bleek er een tot dan toe onbekende stuw (nummer 302409) aanwezig te zijn ter hoogte van het Wenpad in Poeldijk. Hierdoor heeft een gedeelte van peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk), peilgebied 1 (NAP -1,32 m) een hoger peil (NAP -0,92 m). Doordat dit deel van voormalig peilgebied 1 afwijkt, is het peilbesluit geactualiseerd.

1.2 Werkwijze

Voor dit peilbesluit is de werking van het watersysteem onderzocht. Daarna is onderzocht of er knelpunten zijn voor de belangen in het gebied ten aanzien van het waterpeil.

Vervolgens is onderzocht welk peil het beste past voor het gebied. Dit is beschreven in hoofdstuk 3.

Bij deze toelichting op het peilbesluit hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Ten oosten van Poeldijk langs de Wateringseweg ligt een gedeelte van peilgebied 1 van de Dijkpolder dat een ander peil blijkt te hebben. Het is een glastuinbouwgebied met (deels oude) bebouwing. De bodem bestaat uit klei en is niet zakkingsgevoelig.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebied 1 is in 2006 peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk) vastgesteld. Het peil voor peilgebied 1 is vastgesteld op NAP -1,32 m. Dit is weergegeven in

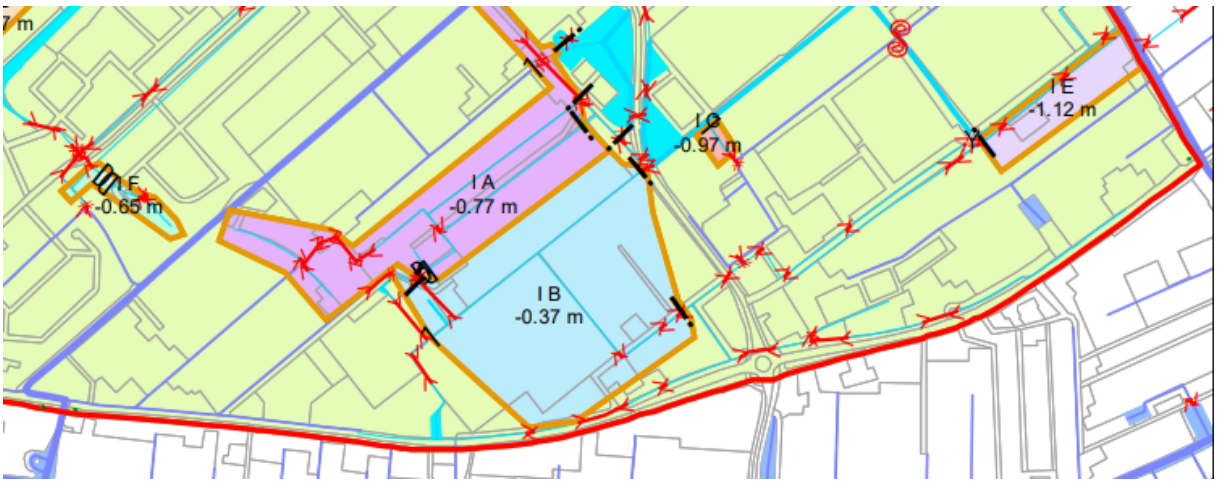

Figuur 1.

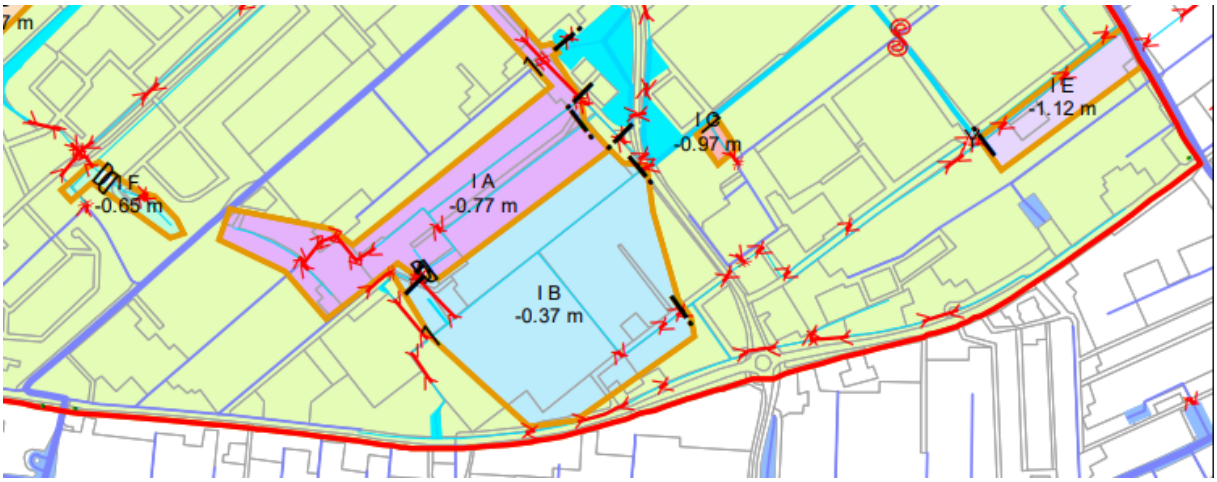

Figuur 1: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk) uit 2006

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in Figuur 2. Het gebied heeft een praktijkpeil van NAP -0,92 m (peilenreeks, figuur 3). Tijdens een veldbezoek in 2018 is deze stuw (nummer 302409) voor het eerst geïnventariseerd. Gezien de constructie van de stuw was deze al geruime tijd daarvoor aangelegd. De stuw met nummer 302409 (gele cirkel, figuur 2) zorgt ervoor dat het peil 40 cm hoger ligt dan het aangrenzende peilgebied 1 (NAP -1,32 m). Via gebied met afwijkend peil DPP 1b wordt water het gebied ingelaten.

Er is een stuk boezem gedempt aan de oostzijde in de zogenaamde Wennetjessloot (vergunning Z-22-087712).

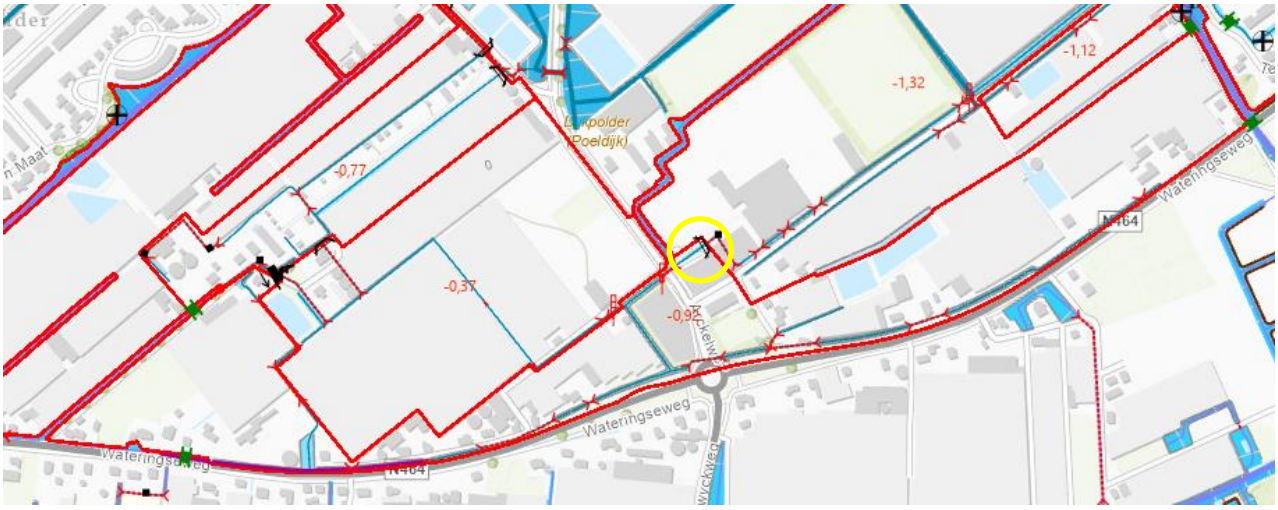

Figuur 2 Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

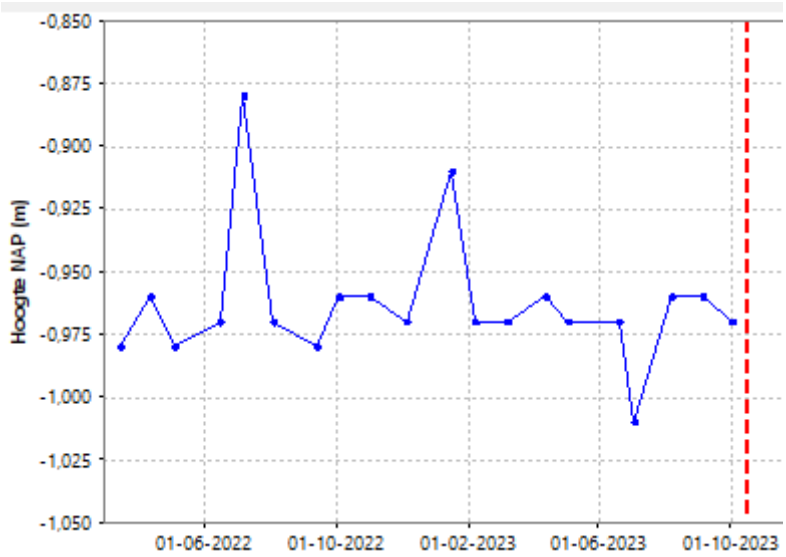

Figuur 3 meetreeks gemeten waterpeilen meetpunt WP 302 9 10

2.2.3 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

Op een meetpunt in de Dijkpolder (Poeldijk), in de buurt van peilgebied 4 is het stikstofgehalte en fosfaatgehalte van het oppervlaktewater gemeten. Het gemiddelde stikstofgehalte overschrijdt de norm met een factor vier en het gemiddelde fosfaatgehalte ook met een factor vier.

De waterdiepte is gering (20 tot 30 cm). Hierdoor kan in de zomer het water snel opwarmen. Het inlaatwater wordt op een plek ingelaten waarbij het water snel het peilgebied weer verlaat. Het inlaatwater zal alleen het zorgen voor peilhandhaving maar nauwelijks voor verversing. Hierdoor is het ook niet mogelijk het nutriëntrijke water te verversen.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Het peilgebied voldoet niet als geschikt leefgebied voor vis:
    - Er is geen sprake van een natuurlijk peilverloop. Het nieuwe peil is daarom niet het meest ideale peil voor de natte ecologische zone.
    - Het peilgebied is kleiner geworden omdat het voormalige leefgebied een nieuw obstakel, een stuw, gekregen heeft.
    - Er zijn geen diepe plekken om te overwinteren
    - Er zijn geen Natte Ecologische Zones in het peilgebied
- Er is geen vispassage die het boezemwater verbindt met deze polder en deze polder staat ook niet op de maatregelenlijst om aan te leggen.

De waterkwaliteit in de periode voordat het peilgebied in peil was verhoogd was vermoedelijk vergelijkbaar omdat de ruimtelijke en waterhuishoudkundige inrichting van het gebied niet zijn gewijzigd. De peilverandering heeft daarom geen invloed gehad op de waterkwaliteit. Het peilgebied is wel in grootte verkleind waardoor het leefgebied van vissen is verkleind.

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op peilgebied 4, het voormalige gedeelte van peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk), peilgebied 1 (NAP -1,32 m) met een hoger peil (NAP -0,92 m).

Het is niet gewenst het huidige praktijkpeil van NAP -0,92 m met 40 cm te verlagen en terug te brengen naar het peil van het vorig vastgelegde peilbesluit (peilgebied 1, NAP -1,32 m). Het hogere praktijkpeil is al minstens 5 jaar maar mogelijk al veel langer aanwezig. Peilverlaging zou mogelijk zettingen kunnen veroorzaken en daarmee mogelijk ongewenste effecten hebben op de waterkering, wegen en bebouwing.

De gemiddelde drooglegging is 1,0 m wat voldoende is voor de aanwezige functies (bebouwing, glastuinbouw, wegen). De huidige situatie is al geruime tijd aanwezig en levert geen knelpunten op. Er zijn geen klachten of meldingen bekend.

De waterkwaliteit zal vermoedelijk niet veranderen door de peilwijziging. Het leefgebied van vissen is kleiner geworden door de stuw. De waterberging in het gebied neemt door het hogere peil af.

3.2 Peilkeuze

Gezien bovenstaande peilafweging wordt gekozen de praktijksituatie te continueren. Dit voormalige deel van peilgebied 1 (NAP -1,32 m) wordt vastgelegd als peilgebied 4 met een 40 cm hoger peil op een vast peil van NAP -0,92 m.

Het schouwpeil wordt NAP -0,92 m.

3.3 Maatregelen

Er wordt een peilschaal geplaatst bij stuw 302409.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2006, Peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk)
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19

Woordenlijst

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Gebied met afwijkend peil*: Gebied van beperkte omvang waarin het peil afwijkt van het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld.

- *Onderbemaling*: Een deel van een peilgebied waar een lager peil geldt.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Dijkpolder (Poeldijk), peilgebied 4

Toelichting op het peilbesluit Holierhoekse en Zouteveensepolder - peilgebied 4 en 28 Weidevogelgebied bij Oostveenseweg

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Holierhoekse en Zouteveensepolder – peilgebied 4 en 28 Weidevogelgebied bij Oostveenseweg

afdeling MWA, april 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 6
2.2.1 Vorig peilbesluit 6
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 8
3 Peilafweging 9
3.1 Peilafweging 9
3.2 Peilkeuze 9
3.3 Maatregelen 9
Literatuur 10
4 Woordenlijst 11
5 Bijlage 1 Peilenkaart 11

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor de gebieden Holierhoekse- en Zouteveensepolder, peilgebied 28 (7,8 hectare) en een deel van peilgebied 4 (1 hectare) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde ambtshalve correctie. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een klein gebied waarbij het dat waterpeil al langere tijd wordt aangehouden, dat het waterpeil geen knelpunt veroorzaakt en dat dat er geen maatregelen nodig zijn.

1.1 Omschrijving situatie

Peilgebied 28 en het deel van peilgebied 4 dat wijzigt in dit peilbesluit liggen in de gemeente Midden-Delfland. Het gebied ligt ten noorden van de watergang de Zweth en ten zuiden van de Oostveenseweg. In het peilbesluit Abtswoude uit 2012 was opgenomen dat peilgebied 28 wordt omgevormd van grasland tot natuurreservaat voor weidevogels. Tijdens de uitvoering van dit plan zijn de grenzen in de praktijk anders te komen te liggen dan eerder was voorzien. Het waterpeil en de grenzen aan de noord- en westzijde van peilgebied 28 komen nu niet overeen met het vastgestelde peilbesluit en daarom dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke redenen er zijn voor de afwijking van het peil. Er is geconstateerd dat het huidige peil al langere tijd zonder problemen wordt aangehouden. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Dit is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Peilgebied 28 ligt tussen het kanaal de Zweth en de Oostveenseweg. Het gebied bestaat uit grasland en heeft een natuurfunctie. Het gebied maakt onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een weidevogelgebied dat ook gebruikt wordt voor extensief agrarisch gebruik. De natuurbeheerder streeft naar optimale condities voor weidevogels. Dit betekent dat tijdens het broedseizoen het gras niet wordt gemaaid en dat het land zeer nat is. Hiervoor staat het waterpeil hoger ten opzichte van het maaiveld dan omliggende percelen met een agrarische functie.

Een deel van de Oostveenseweg maakt onderdeel uit van het peilgebied en het watert af op naastgelegen watergang.

In figuur 1 is te zien dat de bodem bestaat uit klei en veen, waardoor het gebied zakkingsgevoelig is. Daarnaast heeft het gebied een archeologische verwachtingswaarde, wat betekent dat er archeologisch resten in de bodem kunnen zitten.

Figuur 1: Overzicht natuur, archeologie en bodemopbouw

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebieden 4 (IV) en 28 (XXVIII) is in 2012 peilbesluit "Peilbesluit Abtswoude" vastgesteld. Het peil voor peilgebied 4 was vastgesteld met een zomerpeil van NAP -3,42m en een winterpeil van NAP -3,52m. Het peil voor peilgebied 28 was vastgesteld met een flexibel peil van NAP -3,42 tot NAP -3,27m. Dit is hieronder weergegeven in figuur 2.

Figuur 2: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Abtswoude uit 2012

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

Gedurende het broedseizoen gaat het waterpeil omhoog. Dit gebeurt bij voorkeur door regenval en dat draagt bij aan een betere waterkwaliteit.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

Aan de west- en noordzijde van peilgebied 28 ligt in de praktijk de peilgrens anders dan vastgesteld in het vorige peilbesluit. De gebieden met een afwijkende peilgrens zijn weergegeven in figuur 3 met een blauwe markering. Aan de westzijde ligt de peilgrens in de praktijk gelijk met naastgelegen sloot. Aan de noordzijde ligt de grens tot aan de Oostveenseweg.

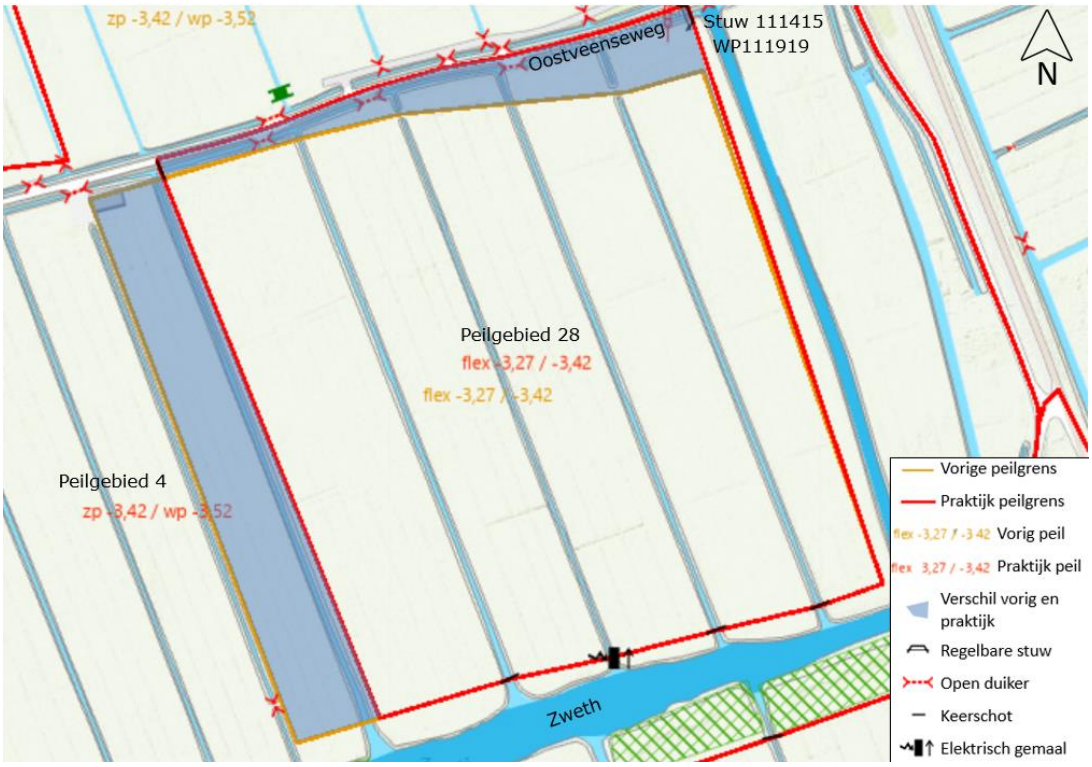

Figuur 3: Overzicht watersysteem in praktijk

Vanwege het broedseizoen van medio februari tot half juni wordt het peil met de stuw 111415 20 cm omhoog gezet. Het waterpeil in het peilgebied stijgt dan door regenval. Bij

onvoldoende regen wordt het water op peil gebracht door een elektrisch gemaal, die vanuit de Zweth water inmaalt. Het hogere waterpeil gedurende het broedseizoen wordt broedpeil genoemd. Buiten het broedseizoen gaat de stuw naar beneden en is het waterpeil gelijk aan peilgebied 4. Dit peilgebied heeft een zomerpeil van NAP -3,42m en een winterpeil van NAP -3,52m heeft. Hierdoor heeft peilgebied 28 gedurende het jaar drie verschillende waterpeilen:

Half februari – half juni:	NAP -3,32m, broedpeil
Half juni – half oktober:	NAP -3,42m
Half oktober- half februari:	NAP -3,52m

Gedurende het jaar wordt op verschillende momenten het waterpeil afgelezen bij peilschaal WP111919. De waterpeilen van het jaar 2018 tot en met 2021 staan weergegeven figuur 4. In de jaren 2022 en 2023 waren er problemen met het elektrische gemaal, hierom zijn deze waarden niet meegenomen. In het figuur lijkt het peil halverwege mei al te dalen naar NAP -3,42 m, maar dit komt door het ontbreken van gegevens van de eerste helft van juni. In de praktijk vindt de daling van het waterpeil pas plaats halverwege juni.

Op basis van de aflezingen van de peilschaal is te zien dat het verloop van het waterpeil overeenkomt met de bovengenoemde 3 waterpeilen.

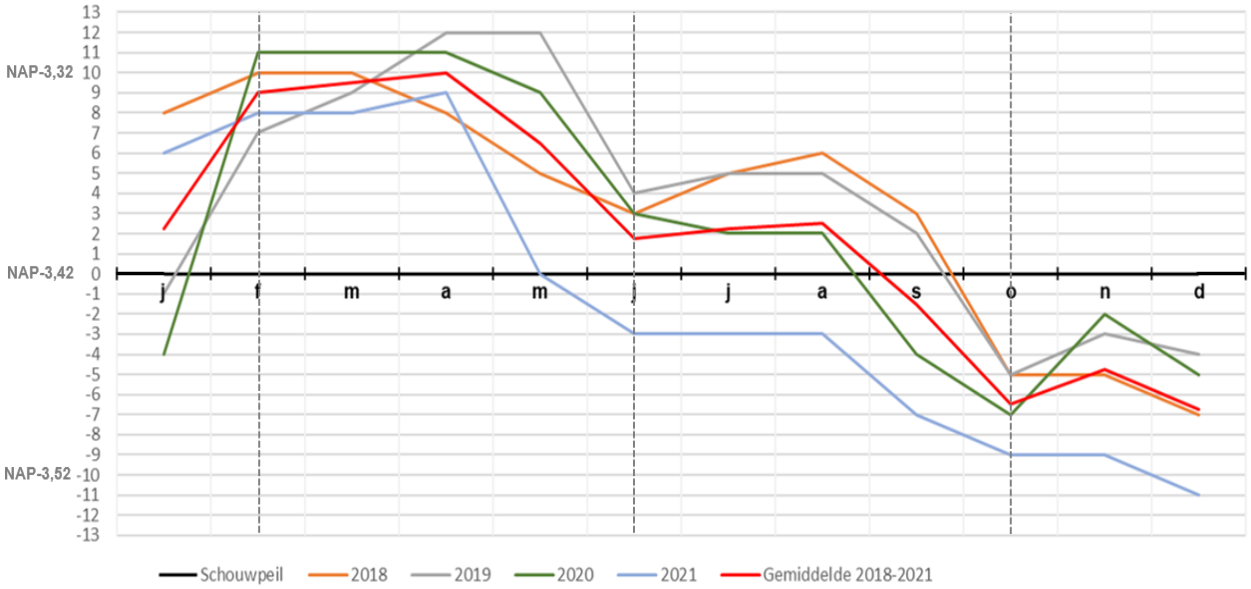

Aflezing van de Peilschaal. Afwijking in centimeters ten opzichte van schouwpeil: NAP -3,42m

	17-jan	19-feb	19-mrt	17-apr	15-mei	19-jun	22-jul	20-aug	18-sep	17-okt	18-nov	12-dec
Schouwpeil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	8	10	10	8	5	3	5	6	3	-5	-5	-7
2019	-1	7	9	12	12	4	5	5	2	-5	-3	-4
2020	-4	11	11	11	9	3	2	2	-4	-7	-2	-5
2021	6	8	8	9	0	-3	-3	-3	-7	-9	-9	-11
Gemiddelde 2018-2021	2,3	9,0	9,5	10,0	6,5	1,8	2,3	2,5	-1,5	-6,5	-4,8	-6,8

Figuur 4: Aflezing peilschaal wp111919

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren.

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- De bodem bestaat uit klei en veen. In de praktijk wijzigt het waterpeil niet en zullen geen extra nutriënten vrijkomen ten gevolge van veenafbraak.
- In en rondom het gebied zijn geen verhoogde nutriëntgehaltes terug te vinden in de meetresultaten;
- In het natuurgebied zelf zijn geen bronnen van nutriënten of stoffen die het oppervlaktewater voedselrijker maken.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Het peilverloop is niet natuurlijk. In winter is het waterpeil lager dan in de zomer, hierdoor kunnen zaden van planten zich minder goed ontwikkelen.
- Het peilgebied voldoet niet als geschikt leefgebied voor vis, aangezien er geen vispassage is tussen het peilgebied en het naastgelegen polderwater. De oevers zijn niet natuurlijk ingericht en de watergangen zijn te ondiep.
- Door een hoger waterpeil gedurende het broedseizoen trekt het gebied meer vogels aan.

De wijziging van het waterpeil ten opzichte van het vorige peilbesluit heeft geen negatieve gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie.

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op peilgebied 28 en een deel van peilgebied 4. Ten noorden van peilgebied 28 tot aan de Oostveenseweg wordt het peil verhoogd. Aan de westzijde van peilgebied 28 wordt het peilgebied kleiner en dat wordt onderdeel van peilgebied 4. Deze wijziging komt omdat de grens tussen het Natuurnetwerk Nederland-gebied en landbouwgebied anders is dan in het vorige peilbesluit was voorzien.

De huidige situatie is gewenst want het hogere voorjaarpeil is gunstig voor peilgebied 28. Peilgebied 28 heeft een natuurfunctie en heeft een hoger waterpeil nodig, zodat het gebied natter wordt en hiermee meer vogels aantrekt. Een hoger waterpeil is voornamelijk van belang gedurende het broedseizoen tussen half februari en half juni. Buiten het broedseizoen is het waterpeil lager en verloopt gelijk aan naastgelegen peilgebied 4. De drooglegging is dan groter waardoor het gras beter kan groeien en er meer bodemleven aanwezig is. Hierdoor is er meer voedsel aanwezig voor weidevogels. Het neveneffect is dat het land ook geschikt is agrarisch gebruik. Het peilgebied had een flexibel peil, alleen hierdoor kon het peil ook uitzakken tijdens het broedseizoen. Met het instellen van een broedpeil blijft het gebied tijdens het broedseizoen nat. Een broedpeil past dus beter bij de functies van het gebied. Daarnaast komen de peilen nu overeen met de afspraken met de natuurbeheerder.

De bodem bestaat deels uit veen en is zakkingsgevoelig. Aangezien het watersysteem al 11 jaar op deze manier werkt en in de praktijk de waterpeilen niet wijzigen wordt geen extra zakking verwacht. Ook worden geen negatieve effecten op infrastructuur of archeologie verwacht.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt gekozen voor de volgende waterpeilen voor peilgebied 28.

Half februari – half juni:	NAP -3,32m, broedpeil
Half juni – half oktober:	NAP -3,42m
Half oktober- half februari:	NAP -3,52m

Het schouwpeil voor peilgebied 28 wordt NAP -3,52 m. Dit was NAP -3,42 m.

Het peilgebied heeft een broedpeil van half februari tot half juni. In de rest van het jaar is het peil is gelijk aan naastgelegen peilgebied 4, dat een zomerpeil en een winter en zomerpeil heeft. De overgangen naar een ander peil zullen plaatsvinden rond half februari, half juni en half oktober. Het precieze tijdstip is afhankelijk van het weer en van het verloop van de grondwaterstanden in het peilgebied.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit verandert de peilgrens aan de westzijde en aan de noordzijde van peilgebied 28. Aan de westzijde gaat een deel van peilgebied 28 over naar peilgebied 4. Voor dit gebied daalt het waterpeil 10 tot 25 cm. In de praktijk wijzigt dit niet.

Aan de noordzijde gaat juist een deel van peilgebied 4 over naar peilgebied 28. Van half juni tot half februari wijzigt het waterpeil niet. Van half februari tot half juni stijgt het waterpeil met 10 cm.

Het vorige peilbesluit polder Abtswoude voor peilgebied 28 en het deel van peilgebied 4 ten westen van peilgebied 28, wat is aangegeven op de peilenkaart 200902004_06A_A3, wordt ingetrokken.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn de geen maatregelen nodig.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, november 2012, Peilbesluit Abtswoude
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

4 Woordenlijst

Flexibel peil: Peilbeheer waarbij het oppervlaktewaterpeil gedurende het gehele jaar kan fluctueren tussen een in het peilbesluit vastgestelde onder- en bovengrens. De fluctuatie wordt uitsluitend bepaald door natuurlijke omstandigheden, behalve bij overschrijding van de onder- en bovengrens. Zodra het peil de ondergrens onderschrijdt, wordt water uit de omgeving aangevoerd. Wanneer het peil de bovengrens overschrijdt, wordt het overtollige water afgevoerd.

Peil: Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

Peilbeheer: Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

Peilbesluit: Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

Peilgebied: Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

Praktijkpeil: Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

Schouwpeil: In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

Broedpeil: Vorm van peilbeheer waarbij gedurende het jaar verschillende peilinstellingen worden gehanteerd afhankelijk van het broedseizoen.

5 Bijlage 1 Peilenkaart

Peilenkaart Holierhoekse- en Zouteveensepolder, peilgebied 4 en 28

Toelichting op het peilbesluit
Hooipolder peilgebied 9
Ter hoogte van de Rijksstraatweg

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit polder Hooipolder peilgebied 9 ter hoogte van de Rijksstraatweg

afdeling MWA, juni 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.3 Gebied met afwijkend peil 7
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 7
3 Peilafweging 9
3.1 Peilafweging 9
3.2 Peilkeuze 9
3.3 Maatregelen 9
Literatuur 10
Woordenlijst 10
Bijlage 1 Peilenkaart 11

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland omvat ongeveer 40.000 hectare en bevat ongeveer 75 polders met circa 700 peilgebieden. Elk peilgebied heeft een vastgelegd waterpeil in een peilbesluit. Deze toelichting betreft een aanpassing (ambtelijke correctie) voor peilgebied 9 van de Hooipolder (22,8 ha). Het huidige waterpeil wijkt al geruime tijd af, veroorzaakt geen problemen en vereist geen aanvullende maatregelen.

1.1 Omschrijving situatie

In peilgebied 9 van de Hooipolder, gelegen ten zuiden van Den Hoorn in de gemeente Midden-Delfland, is het waterpeil 20 cm hoger dan het vastgestelde peil. Het verhoogde peil wordt gehandhaafd vanwege de beperkte diepte van de sloten, om te voorkomen dat sloten droogvallen. Het verhogen van het peil is bovendien nodig om de doorstroom naar een nieuw gemaal te verbeteren.
Dit hogere peil verschilt van het vorige peilbesluit en daarom wordt dit peilbesluit geactualiseerd.

1.2 Werkwijze

Voor dit peilbesluit is de werking van het watersysteem onderzocht. Daarna is onderzocht of er knelpunten zijn voor de belangen in het gebied ten aanzien van het waterpeil.

Vervolgens is onderzocht welk waterpeil het beste past voor het gebied. Dit is beschreven in hoofdstuk 3.

Bij deze toelichting op het peilbesluit hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Het gebied ligt ten zuiden van Den Hoorn tussen de snelweg A4 en de Rijksstraatweg
Het noordelijk deel is bedrijventerrein. Het zuidelijke deel bestaat uit bebouwing, wegen en grasland. Het gebied wordt gekenmerkt door een hoge archeologische waarde. Mogelijk komen er niet onderheide woningen of woningen met paalfunderingen voor op de omliggende kade. De bodem is mogelijk zakkingsgevoelig met afwisselende klei- en veenpakketten.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het peilbesluit voor peilgebied 9 in de Harnaschpolder en Hooipolder werd in 2014 vastgesteld. Het waterpeil voor dit peilgebied 9 is toen vastgesteld op
NAP -2,00 m. Dit wordt weergegeven in Figuur 1, een sectie van de kaart met waterpeilen van het peilbesluit voor de Harnaschpolder en Hooipolder uit 2014.

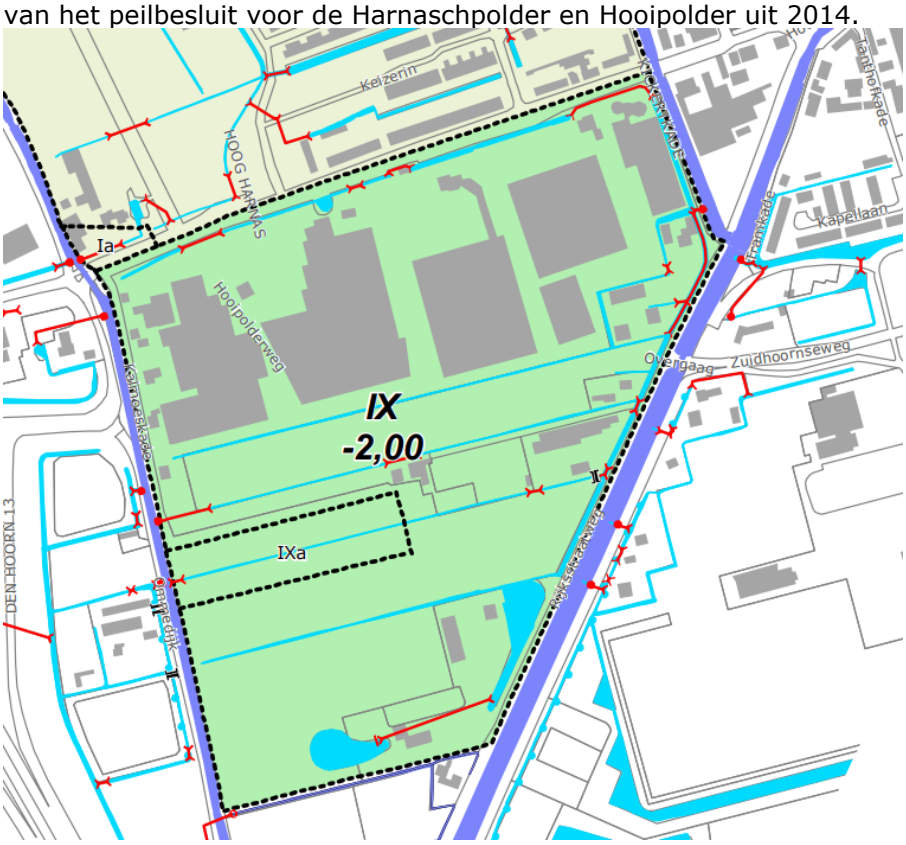

Figuur 1: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Harnaschpolder en Hooipolder uit 2014.

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Het gebied bestond tot voor kort uit twee delen. Op het Figuur 2 zijn deze delen aangegeven als gebied 9 en 10. Het noordelijke deel, gebied 9, had een lager peil dan gebied 10. Tussen de twee gebieden stond een stuw. Het zuidelijke deel (gebied 9) werd bemalen door het poldergemaal. Het peil was hier circa NAP -1,90 m (zie figuur 3). Het noordelijk deel, gebied 10, had een hoger peil van NAP -1,80 m.

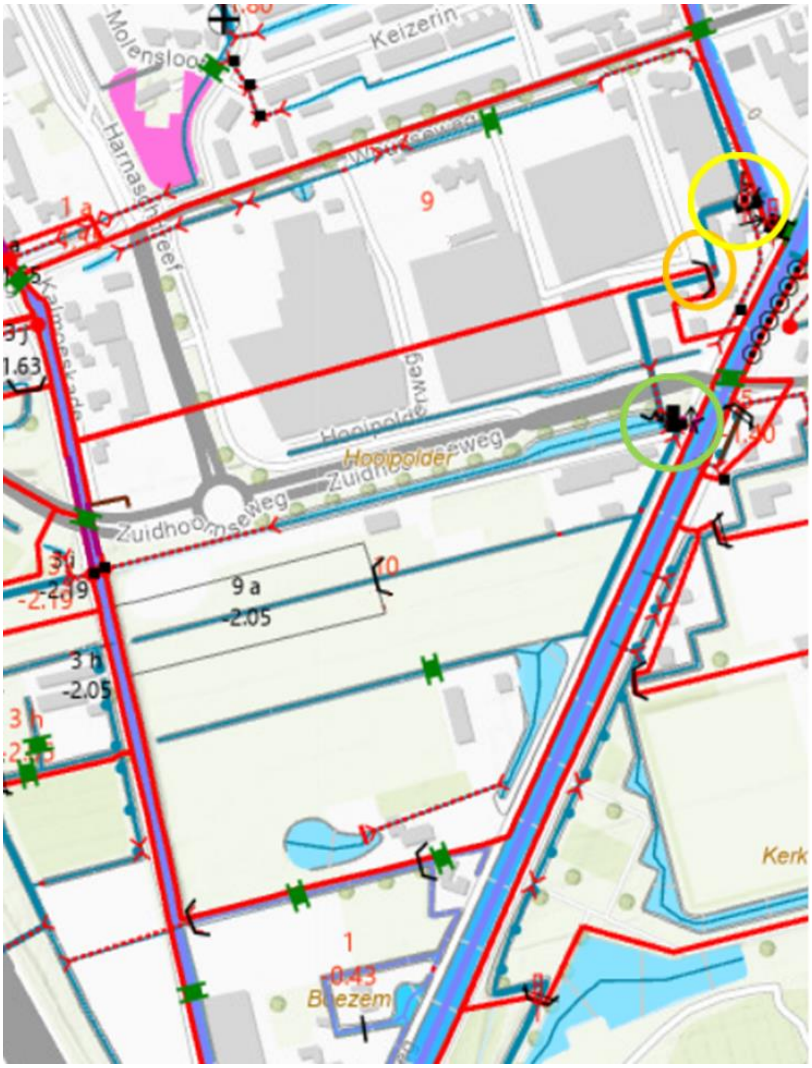

Figuur 2 Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding (gele cirkel = oude poldergemaal, oranje cirkel = voormalige stuw, groene cirkel = nieuw gemaal)

In juni 2024 is het nieuwe gemaal in gebruik genomen (zie figuur 2). Daarvoor is de stuw verwijderd en is het hele peilgebied op één peil gebracht. Dit peil is gelijk aan het peil van het voormalig zuidelijke deel. Het nieuwe gemaal is gebouwd omdat het oude gemaal aan het einde van de technische levensduur was, het oude gemaal stond op een moeilijk toegankelijke plek en de nieuwe locatie is beter om water aan te voeren.

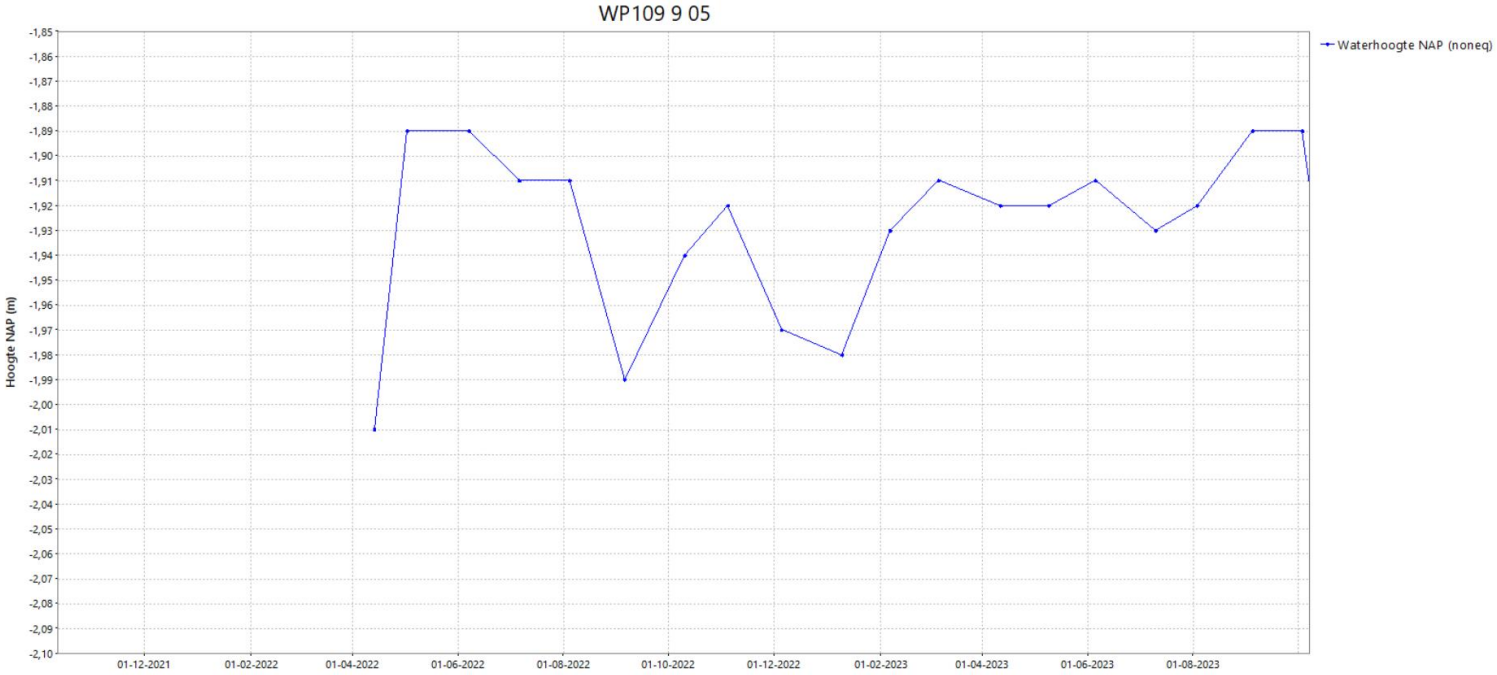

Figuur 3 meetreeks gemeten waterpeilen meetpunt WP 109 9 05 tussen april 2022 en oktober 2023

2.2.3 Gebied met afwijkend peil

In het westen ligt een watergang, afwijkend peil 9 a, met een peil van NAP -0,66 m. Het dient een klein grasland gebied met een beperkte drooglegging.

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

De waterdiepte is gering (20 tot 30 cm). Hierdoor kan in de zomer het water snel opwarmen. Het inlaatwater wordt op een plek ingelaten waarbij het water snel het peilgebied weer verlaat. Het inlaatwater zal alleen het zorgen voor peilhandhaving maar nauwelijks voor verversing.

Door het verhogen van het peil kan de veenbodem beter worden geconserveerd waardoor veenafbraak minder snel kan plaatsvinden. Hierdoor komen er geen extra nutriënten in het oppervlaktewater.

De inschatting is dat er geen diepe voedselrijke kwel in de polder aanwezig is waardoor het watersysteem eutrofer wordt.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

Er zijn in het gebied geen Natte Ecologische Zones aanwezig waar oevervegetatie tot ontwikkeling kan komen. Daarbij wordt de ontwikkeling van oevervegetatie niet bevorderd door het ontbreken van een natuurlijk peilverloop.

- Het peilgebied voldoet niet als geschikt leefgebied voor vis:

    - Er is geen sprake van een natuurlijk peilverloop. Het nieuwe peil is daarom niet het meest ideale peil voor de natte ecologische zone.
    - Er zijn geen diepe plekken om te overwinteren
    - Er zijn geen Natte Ecologische Zones in het peilgebied
- Er is geen vispassage die het boezemwater verbindt met deze polder en deze polder staat ook niet op de maatregelenlijst om aan te leggen.

De waterkwaliteit in de periode voordat het peilgebied in peil was verhoogd was vermoedelijk vergelijkbaar omdat de ruimtelijke en waterhuishoudkundige inrichting van het gebied niet zijn gewijzigd. Maar doordat de sloten erg ondiep zijn konden de sloten droogvallen wat stankklachten zou kunnen veroorzaken. De peilverandering heeft daarom een positieve invloed op de waterkwaliteit. Daarnaast is het peilgebied is een stuw verwijderd waardoor het leefgebied van vissen in de praktijk groter is geworden.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt gekeken afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op peilgebied 9, waar momenteel een hoger waterpeil (NAP -1,80 m) wordt gehandhaafd dan voorheen vastgesteld (NAP -2,00 m).

Het is niet wenselijk om het peil en terug te brengen naar het eerder vastgelegde peil van NAP -2,00 m. Met het lagere vastgelegde peil is het niet mogelijk het leggerprofiel van de watergangen aan te houden. De watergangen zijn te ondiep.
Het hogere praktijkpeil bestaat al meerdere jaren in het zuidelijke deel en sinds begin 2022 in het noordelijke deel. Samen met de belanghebbenden is voorgesteld om dit hogere peil te handhaven vanwege de beperkte diepte van de sloten en om te voorkomen dat ze droog komen te staan. Het verhogen van het noordelijke deel is bovendien nodig om de doorstroom naar het nieuwe gemaal te verbeteren en draagt daarmee en met de samenvoeging van de gebieden tot een robuuster watersysteem.

De gemiddelde drooglegging is 1,0 m, wat voldoende is voor de huidige functies in het gebied, waaronder bebouwing, bedrijventerreinen en wegen. In het zuidelijke deel bevindt zich een grasland met een beperktere drooglegging van 0,4 m. Deze situatie is al geruime tijd aanwezig en veroorzaakt geen problemen; er zijn geen bekende klachten of meldingen met betrekking tot te hoge waterpeilen. Het hogere peil helpt bij het voorkomen van bodemdaling en verbetering van de waterkwaliteit door iets diepere sloten.

3.2 Peilkeuze

Gezien bovenstaande peilafweging wordt voor peilgebied 9 een vast waterpeil voorgesteld van NAP -1,80 m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil 0,20 m hoger.

Het schouwpeil wordt NAP -1,80 m.

3.3 Maatregelen

Voor het instellen van het peil zijn geen maatregelen nodig.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2014, Peilbesluit Harnaschpolder en Hooipolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19

Woordenlijst

- *Bodemdaling*: Het dalen van het maaiveldniveau ten opzichte van een vast referentievlak, bijvoorbeeld NAP. Bodemdaling kan veroorzaakt worden door oxidatie, inklinking, gas- en oliewinning en lange termijn geologische processen.

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilaanpassing:* Het aanpassen van het waterpeil in gelijke mate met de natuurlijke maaivelddaling.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Hooipolder, peilgebied 9

Toelichting op het peilbesluit Kerkpolder-Zuid peilgebieden 23 en 25 langs de Tramkade

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Kerkpolder-Zuid peilgebieden 23 en 25 langs de Tramkade

afdeling MWA, maart 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 5
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 5
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 7
3 Peilafweging 8
3.1 Peilafweging 8
3.2 Peilkeuze 8
3.3 Maatregelen 8
Literatuur 9
Woordenlijst 9
Bijlage 1 Peilenkaart 9

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor de Kerkpolder-Zuid, peilgebied 23 en 25 (1 hectare) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde ambtshalve correctie. Dat houdt in dat voor een klein gebied een waterpeil wordt vastgelegd dat al langere tijd wordt aangehouden, geen knelpunt veroorzaakt en waarbij geen maatregelen nodig zijn.

1.1 Omschrijving situatie

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt, bevindt zich in de gemeente Midden-Delfland, ten westen van de Rijksweg A4 en ten oosten van, ten oosten van waterlichaam de Gaag. Voor dit gebied is in 2012 het peilbesluit Abtswoude vastgesteld. Tijdens een nadere analyse van het watersysteem zijn twee onderdelen aan het licht gekomen.

Voor peilgebied 23 van Kerkpolder-Zuid geldt dat het gehanteerde peil in werkelijkheid lager ligt dan het vastgestelde peil. Het werkelijke peil is 1,80 m onder NAP, waar het vastgestelde peil 1,60 m onder NAP is. Daarnaast is uit de inventarisatie gebleken dat een enkele watergang in het zuid-westelijke deel van het peilgebied 23 in werkelijkheid bij peilgebied 25 hoort.

Vanwege deze twee onderdelen dient het peilbesluit geactualiseerd te worden. Deze actualisatie is een ambtshalve correctie.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke redenen er zijn voor de afwijking van het peil. Er is geconstateerd dat het huidige peil al langere tijd zonder problemen wordt aangehouden. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Dit is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied, waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt, bevindt zich binnen de gemeente Midden-Delfland, ten westen van Delft. Het gebied is ingeklemd tussen de A4 en de Gaag. Het gebied bestaat voornamelijk uit enkele woningen en een klein bedrijventerrein met bouwjaren variërend tussen 1864 en 2011. De bodem bestaat voor de eerste 2 meter voornamelijk uit klei. De bodem is daarmee matig zakkingsgevoelig. De archeologische waarde voor de bovenste bodemlagen in het gebied is hoog, wat komt door historische zee- en geulafzettingen in het gebied.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebieden 23 en 25 is in 2012 het peilbesluit 'Peilbesluit Abtswoude' vastgesteld met een vast peil van 1,60 m onder NAP in peilgebied 23 en 3,00 m onder NAP in peilgebied 25. Dit is weergegeven in Figuur 1.

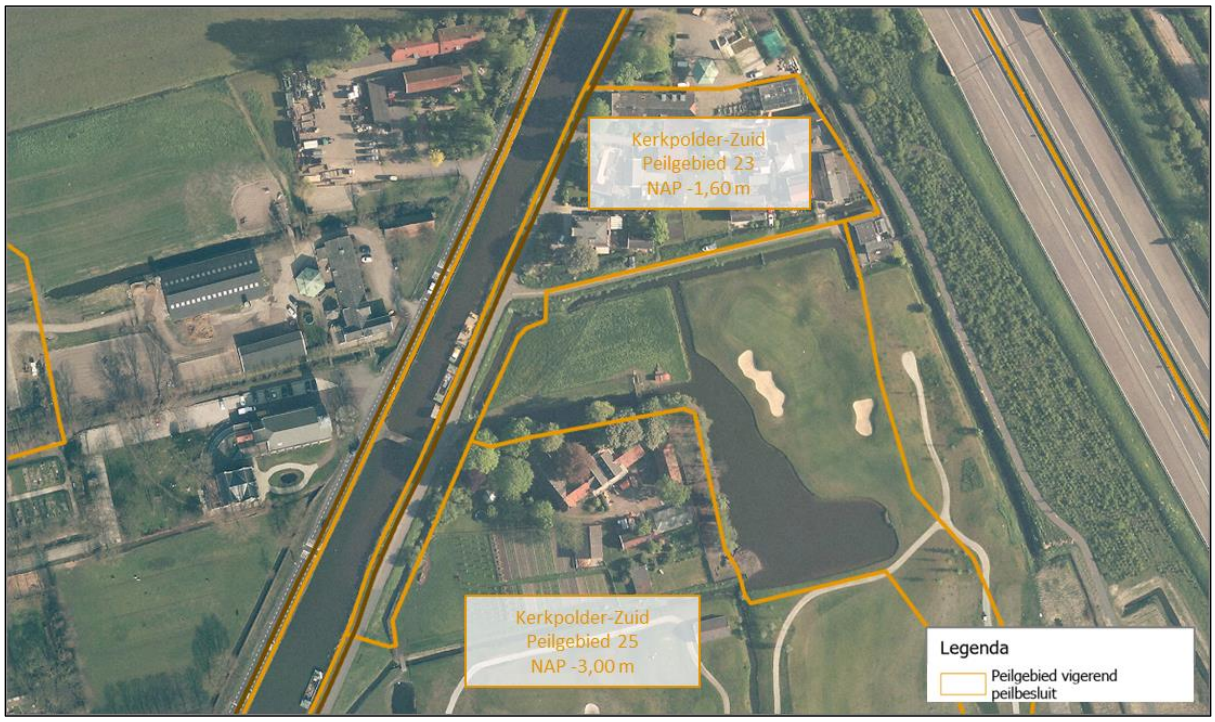

Figuur 1: Vastgestelde peilen 'Peilbesluit Abtswoude' met een luchtfoto uit 2012.

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

Langs de Gaag loopt een regionale waterkering. Peilgebied 23 heeft een inlaat bij de Gaag, en via peilgebied 23 wordt ook het oostelijk gelegen lagere peilgebied 1 van water voorzien (dit betreft de watergangen langs de A4).

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie van de waterhuishouding is weergegeven in Figuur 2. Uit recente inmetingen blijkt dat het gebied een vast praktijkpeil heeft van 1,80 m onder NAP. Daarmee wijkt het waterpeil structureel 20 cm af van het peilbesluit. Deze peilen zijn in 2018 en 2022 ingemeten. Aan de oostzijde van het gebied bevinden zich enkele hoogwatervoorzieningen (stuwende duikers) en stroomt het water via deze watergangen trapsgewijs in oostelijke richting naar het lagere peilgebied 1 (met vast peil 3,32 m onder NAP). De duikers zijn in 2015, 2018 en 2022 geïnventariseerd en over deze periode is de ligging van de duikers stabiel. Uit navraag bij de bewoners in het gebied blijkt dat het watersysteem al langere tijd

niet gewijzigd is en dat er ook geen sprake is van verzakkingen van de duikers. Het watersysteem is dus al langere tijd ongewijzigd.

Aan de zuidzijde van peilgebied 23 bevindt zich een enkele kwelsloot. Uit de inventarisatie is gebleken dat deze watergang verbonden is met het watersysteem van peilgebied 25, en verbonden is met de watergangen van peilgebied 23. Het peil in deze watergang is 3,00 m onder NAP.

Binnen peilgebied 23 is geen peilschaal of automatisch meetpunt aanwezig en er zijn dan ook geen overige metingen beschikbaar. De waterstanden zijn in november 2018 en juli 2022 ingemeten. Figuur 3 laat een samenvatting van deze inmetingen zien. De metingen laten zien dat de waterstanden stabiel gehandhaafd worden. Omdat ook de stuwende duikers een stabiele ligging hebben kan ervan uit worden gegaan dat in dit gebied een vast peil wordt gehandhaafd.

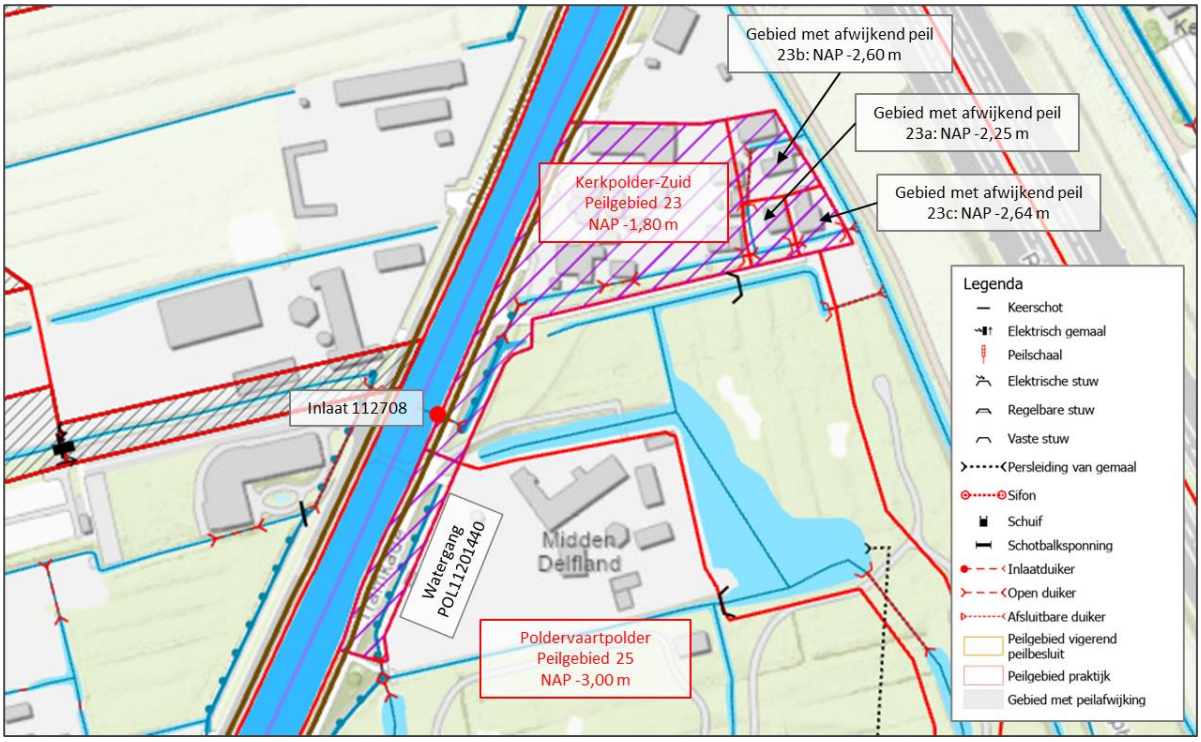

Figuur 2 – Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

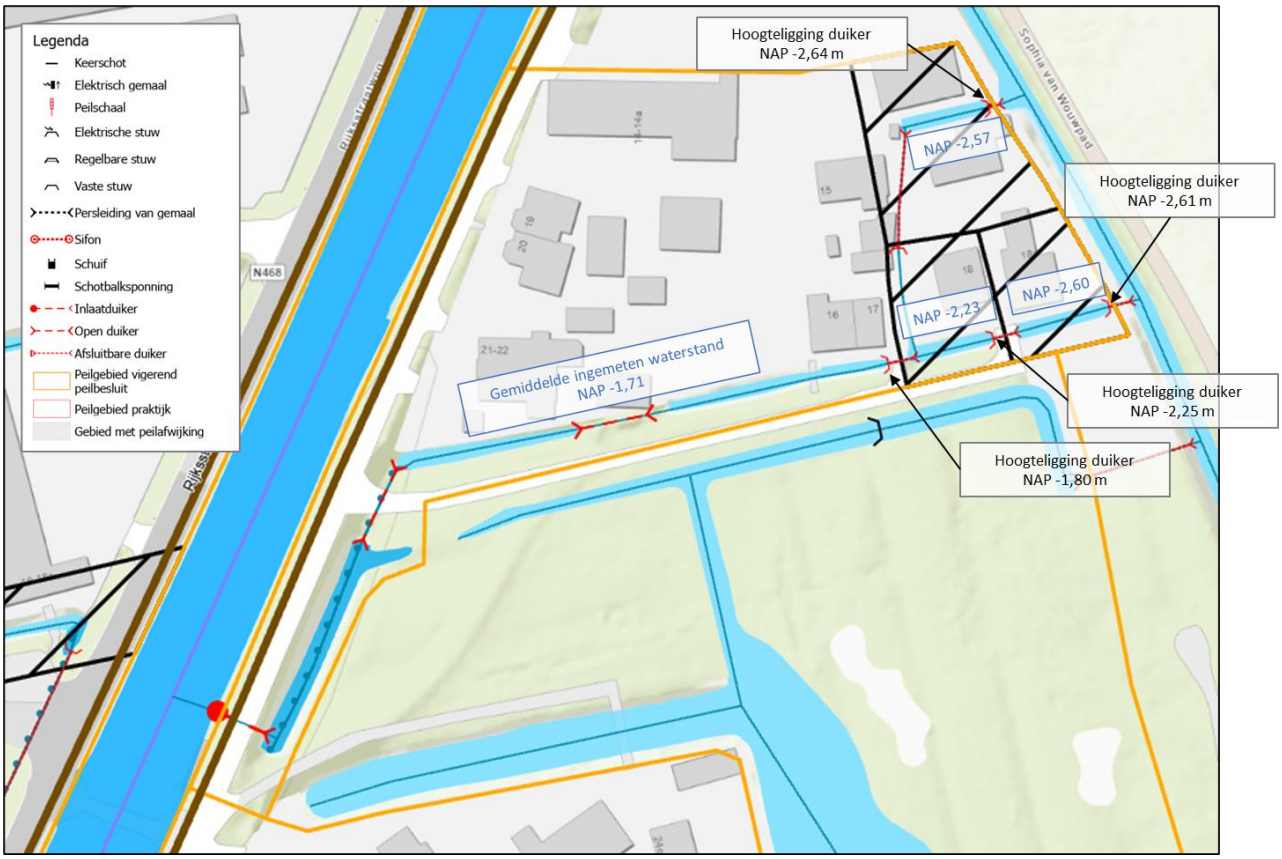

Figuur 3 Overzicht gemeten waterpeilen in november 2018 (boven) en 12 juli 2022 (onder)

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren.

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- De bodem bestaat uit klei en vanaf twee meter diepte veen. In de praktijk wijzigt het waterpeil niet. Daarnaast ligt de veenlaag op een diepte dat niet droog zal vallen. Er zullen geen extra nutriënten vrijkomen ten gevolge van veenafbraak.
- In de meetresultaten in en rondom het gebied zijn verhoogde nutriëntgehaltes teruggevonden. In peilgebied 23 is de norm met een factor 5 hoger dan toegestaan (meetpunt OW112EX04). Het inlaatwater heeft een betere kwaliteit dan het water in het peilgebied zelf, en is een factor 1 tot 2 hoger dan toegestaan (meetpunt OW028-004). Door dit inlaatwater worden de paar watergangen van peilgebied 23 goed doorgespoeld, wat ook de eventuele (maar onbekende) invloed van (zoute) kwel vermindert;
- In het gebied zijn enkele woningen en een klein bedrijventerrein aanwezig. Het is niet bekend of er riooloverstorten op het oppervlaktewater aanwezig zijn die het oppervlaktewater voedselrijker maken.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Het peilverloop is niet natuurlijk. Er is sprake van een aantal hoogwatervoorzieningen waardoor het peil per watergang verschilt. Deze peilen worden op een vaste hoogte gehandhaafd over het jaar heen.
- Het peilgebied voldoet niet als geschikt leefgebied voor vis. Er is geen vispassage tussen het peilgebied en het naastgelegen boezemwater. Door de stuwende duikers is sprake van ontsnippering. De oevers zijn niet natuurlijk ingericht en de watergangen zijn te ondiep.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op het peil van peilgebied 23 en een gedeelte van peilgebied 23 wat in de praktijk onderdeel is van peilgebied 25.

Peilgebied 23 heeft in de huidige situatie een peil van 1,80 m onder NAP en deze situatie is gewenst. Het peil is al langere tijd in het peilgebied aanwezig en volgens de bewoners is het peil al tenminste enkele tientallen jaren ongewijzigd. Dit peil heeft voor zover bekend niet tot overlast geleid, er zijn geen meldingen van problemen vanuit de omgeving bekend. Het is niet gewenst dat het peil teruggaat naar 1,70 m onder NAP, aangezien hierdoor een groter risico is dat er grondwateroverlast bij woonhuizen of andere panden optreedt. Omdat de situatie al lange tijd zo is wordt ervan uitgegaan dat het lagere peil geen problemen oplevert voor de funderingen van de panden. Dit geldt ook voor de archeologie, aangezien de situatie al lange tijd zo aanwezig is, tenminste ten tijde van het vorige peilbesluit, is het waarschijnlijk dat de peilwijziging hier geen invloed op heeft. Daarnaast is getoetst of het lagere peil heeft invloed op de stabiliteit van de kering en dat is niet het geval. De wijziging van het peil heeft geen invloed op de waterkwaliteit en de ecologie; het gebied is in de huidige situatie versnipperd en niet ingericht als leefgebied en deze situatie verslechtert niet door de peilwijziging. Daarnaast zijn er geen andere functies in de omgeving waar het hogere peil voor gewenst is.

Het gebied in het zuidwesten van peilgebied 23 heeft in de huidige situatie een peil van 3,00 m onder NAP (het peil van peilgebied 25) en deze situatie is gewenst. Dit betreft een kwelsloot langs de Gaag. Er is geen open verbinding tussen dit gebied en peilgebied 23. De situatie is vermoedelijk lange tijd op deze manier aanwezig, waarschijnlijk langer dan 10 jaar. In dit gebied wordt dan ook al langere tijd het peil van 3,00 m onder NAP gehandhaafd. Er zijn geen meldingen van overlast bekend op deze locatie. De waterkering is beoordeeld en afgekeurd op het peil NAP -3,00 m. Delfland neemt het huidige peil NAP -3,00 m mee in de vorming van maatregelen. De waterkwaliteit in dit deel van het peilgebied is onbekend, maar zal niet wijzigen door instellen van het peil NAP -3,00 m. In het geval er een ander peil dan dit peil wordt gehandhaafd betekent dit dat er een extra kunstwerk aangelegd moet worden, wat zorgt voor versnippering. Een ander peil dan NAP -3,00 m is voor de ecologie dan ook onwenselijk.

Daarnaast zijn er geen overige belangen rondom deze kwelsloot waar het lagere peil van negatieve invloed op is. In het geval dat het peil in deze watergang teruggebracht wordt naar vigerend peil, dan zijn er aanpassingen aan het watersysteem nodig (een extra inlaat of doorstroming vanaf peilgebied 23) om dit peil te kunnen handhaven.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt gekozen voor een vast peil van 1,80 m onder NAP voor peilgebied 23. Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil 0,20 m lager. Dit betekent een formalisering van de praktijksituatie. Het schouwpeil van peilgebied 23 wordt daarmee ook 1,80 m onder NAP.

Daarnaast wordt gekozen dat de peilgrens tussen 23 en 25 wordt gewijzigd zodat de zuidelijke kwelsloot van peilgebied 23 onderdeel wordt van peilgebied 25. Dit betekent een formalisering van de praktijksituatie. Het peil van deze watergang wijzigt daarmee van het vastgestelde peil 1,60 m NAP naar 3,00 m onder NAP. Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil 1,40 m lager.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil en het peilbeheer zijn geen maatregelen nodig.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2012, Peilbesluit Abtswoude
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- *Gebied met afwijkend peil*: Gebied van beperkte omvang waarin het peil afwijkt van het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld.

- *Hoogwatervoorziening:* Een deel van een peilgebied waar een hoger peil geldt.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

Peilenkaart Kerkpolder-Zuid, peilgebieden 23 en 25

Toelichting op het peilbesluit Kralingerpolder peilgebied 8 zuidplas Kraaiennest

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit

Kralingerpolder peilgebied 8

zuidplas Kraaiennest

afdeling MWA, januari 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 8
3 Peilafweging 10
3.1 Peilafweging 10
3.2 Peilkeuze 11
3.3 Maatregelen 11
Literatuur 12
Woordenlijst 12
Bijlage 1 Peilenkaart Kralingerpolder peilgebied 8 13

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied zuidplas Kraaiennest (11,6 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde peilbesluit herziening peilgebied. Dat houdt in dat er een knelpunt is waarvoor een nieuw waterpeil nodig is.

1.1 Omschrijving situatie

In de Kralingerpolder ligt een recreatiegebied genaamd het Kraaiennest. Het gebied heeft drie plassen. Dit peilbesluit gaat over de zuidelijke plas.

In 2020 is de plas heringericht zodat deze ook voor vogels geschikt is, met name steltlopers. Bij deze herinrichting is een eiland in het midden aangelegd waar vogels op kunnen broeden. Er zijn oevers en ondiepten waar vogels kunnen foerageren. Om te voorkomen dat honden de plas opzwemmen is aan de buitenzijde van de plas is een verdiepte 'sloot' aangelegd en een hek in het water aangelegd.

Voor de inrichting is een peilbesluit opgesteld. Na een aantal jaren bleken de behoeften t.a.v. natuur anders te zijn dan ten tijde van het opstellen van het peilbesluit. In de afgelopen tijd is daarom geëxperimenteerd met andere peilen. Het peil van het peilbesluit bleek te hoog te zijn voor de vogels. Bij dit peil is er minder oppervlak ondiep water beschikbaar en dus minder voedsel voor vogels en dus kunnen er ook minder jongen opgroeien op het eilandje in de plas. Deze peilen zijn beter voor de natuur (vogels). Daarom moet het peilbesluit worden geactualiseerd.

1.2 Werkwijze

Voor dit peilbesluit is de werking van het watersysteem onderzocht. Daarna is onderzocht of er knelpunten zijn voor de belangen in het gebied ten aanzien van het waterpeil.

Vervolgens is onderzocht welk peil het beste past voor het gebied. Dit is beschreven in hoofdstuk 3.

Bij deze toelichting op het peilbesluit hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Het recreatiegebied Kraaiennest ligt in de gemeente Midden-Delfland. De zuidplas van het Kraaiennest (Peilgebied 8) ligt aan de rand van het open weidelandschap van de Kralinger- en de Dorppolder en de glastuinbouwgebieden van diezelfde polders. De functie van het gebied is recreatie. Sinds de herinrichting van de zuidplas als 'vogelplas' komen veel recreanten om vogels te kijken.

Naast recreatie vervult de zuidplas sinds de herinrichting in 2021 een functie voor de natuur. Het gebied grenst aan de weidevogelgebieden van Midden-Delfland. De plas is speciaal ingericht voor vogels. De vogels gebruiken het gebied als rust- en foerageergebied vooral in de ondiepe delen van de plas, de oevers en het eiland. Op het eiland broeden ook een aantal vogelsoorten zoals kluut, visdief en kokmeeuw. Een betonnen wand met gaten op de westelijke oever, is broedgelegenheid voor oeverzwaluwen. Beheerwerkzaamheden worden uitgevoerd om het gebied aantrekkelijk te houden voor onder andere deze vogelsoorten.

Voor de vogels zijn er de volgende wensen t.a.v. het waterpeil:

- Zo groot mogelijk foerageergebied dus een zo groot mogelijk oppervlak aan ondiep water, oever of slik. Dit foerageergebied is ook belangrijk voor doortrekkende vogels zoals grutto maar nog meer voor de vogels die op het eilandje broeden en waarvan de jongen in de plas hun voedsel moeten vinden. Nadat de jongen begin juli kunnen vliegen is de noodzaak voor een laag peil minder geworden en kan het waterpeil wat omhoog.
- Rust d.m.v. een diep deel aan de buitenzijde (met een raster) dat honden en vossen tegenhoudt.

Bij het peilbesluit is het belangrijk om naast gebiedsfuncties ook te kijken naar het voorkomen van bodemdaling. Peilgebied 8 kan alleen bodemdaling optreden in een smalle strook buiten de plas, bovendien is de kleigrond niet erg zakkingsgevoelig. Uit archeologisch onderzoek [1] blijkt dat er in het plangebied geen archeologische verwachting is.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Op 23 april 2020 is het vorige peilbesluit Kralingerpolder peilgebied 8 vastgesteld. Voor de periode februari t/m november is een vast peil van NAP -4,00 m en voor de periode december t/m januari een vast peil van NAP -3,60 m. De peilenkaart van dit peilbesluit is weergegeven in Figuur 1.

[1] 09-01-2015, Transect-rapport 576, 'Het Kraaiennest, De Lier Gemeente Midden-Delfland (ZH)- Archeologisch bureauonderzoek', in opdracht van Hoogheemraadschap van Delfland

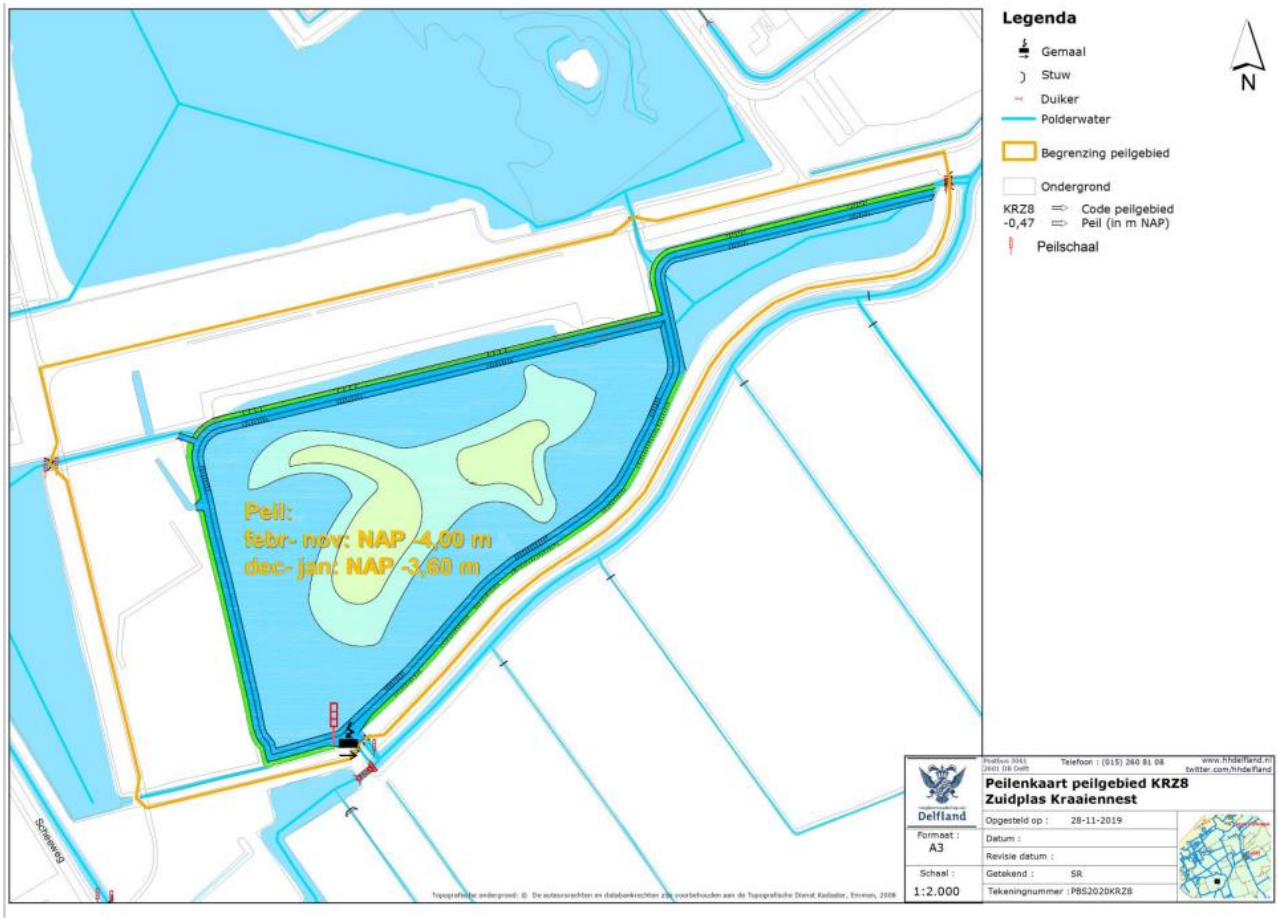

Figuur 1: De peilenkaart van peilbesluit Kralingerpolder peilgebied 8 uit 2021

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

In peilgebied 8 komen de volgende waterhuishoudkundige belangen voor:

- De plas is voor het hoogheemraadschap een belangrijke waterberging. In natte perioden kan er, om de waterstanden in de Kralingerpolder en de Dorppolder niet te hoog te laten worden, tijdelijk een grote hoeveelheid water in de plas worden geborgen. De peilopzet is 1,0 tot 1,5 meter.
- Om droogval te voorkomen is er wateraanvoer nodig. Deze situatie kan in een droge zomer optreden waarin er veel water verdampt en er geen aanvulling door regen of inzet van de waterberging plaatsvindt.
- Vooral de waterdiepte is belangrijk voor vogels. Het oppervlak aan ondiep water, waar vogels foerageren, moet zo groot mogelijk zijn. Daarnaast is het waterpeil belangrijk voor de oevers en eiland.
- De rietoevers hebben een functie t.b.v. de waterkwaliteit en ecologie. Het eiland dient t.b.v. de vogelsoorten een korte vegetatie (geen riet) te hebben.
- Belangrijke waterhuishoudkundige objecten zijn het gemaal en de drie stuwen. Aandachtspunt m.b.t. het peil is dat het gemaal niet onbeperkt diep kan uitmalen.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie van het watersysteem is weergegeven in

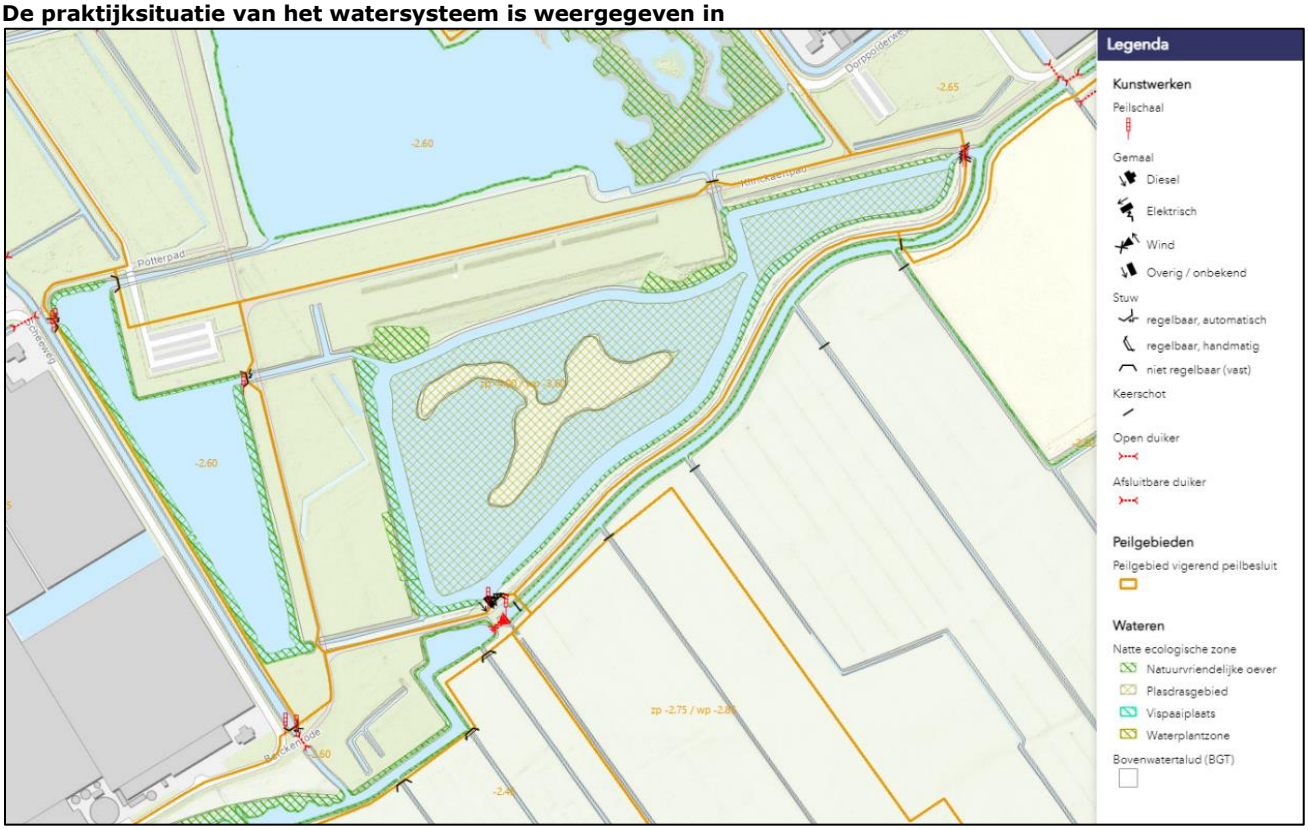

Figuur 2. De plas wordt op peil te gehouden door overtollig water af te voeren m.b.v. het gemaaltje aan de zuidkant van de plas. Bij watertekort kan water worden aangevoerd via een van de drie automatische stuwen van de plas. Vanaf 2020 is het peil aangehouden van het peilbesluit. Begin 2022 is na een evaluatie het peil aangepast.

De plas is in 2023 als volgt op peil gehouden (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**):
- januari t/m half mei NAP -4,10 m;
- half mei t/m eind juni tussen NAP -4,10 m en NAP -4,15 m (uitzakken);
- daarna in stappen verhoogd naar NAP -4,05 m en water opsparen tot NAP -4,00 m;
- vanaf eind september tot eind november NAP -4,00 m
- vanaf 1 december NAP -4,05 m.

Daarmee wijkt het waterpeil structureel af van het peilbesluit van 2020: in de maanden december en januari een 40 cm lager peil en in het overige deel van het jaar is het peil 0 tot 10 cm lager.

In juni 2023 is er water ingelaten om te voorkomen dat het peil te ver wegzakt en om te voorkomen dat het water te warm werd.

Op 3 november 2023 werd de plas gebruikt om overtollig water uit de Kralinger- en Dorppolder te bergen. Hierbij werd de totale bergingscapaciteit gebruikt. Opmerkelijk is dat de plas voor de herinrichting op NAP -3,60 m werd gehouden. In de situatie voor 3 november 2023 stond het peil op NAP -4,00 m en kon er dus 40 cm extra worden geborgen in de plas. Nadat de polder weer op peil is, wordt daarna de plas weer op peil gebracht. Hierbij wordt mobiele bemaling bij het gemaal geplaatst. Het leegpompen kan enkele dagen in beslag nemen.

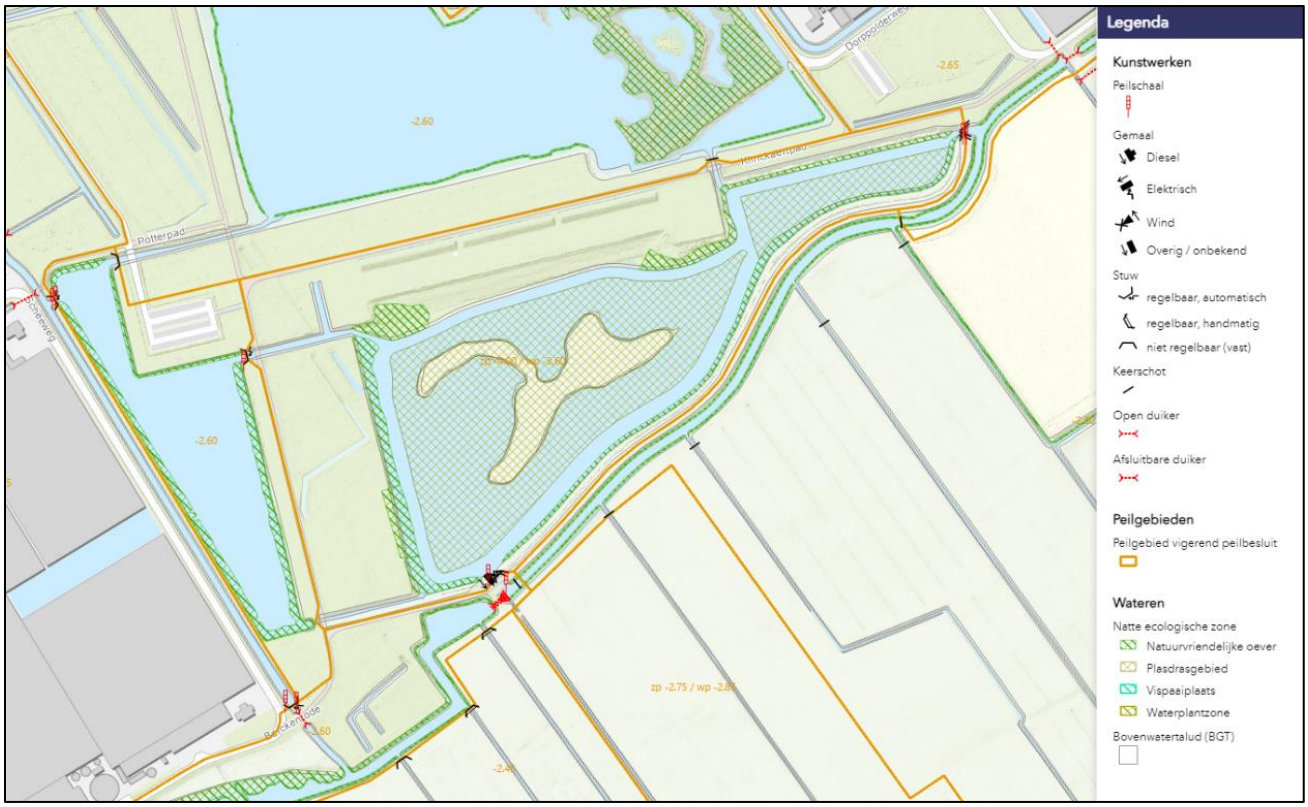

Figuur 2 Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

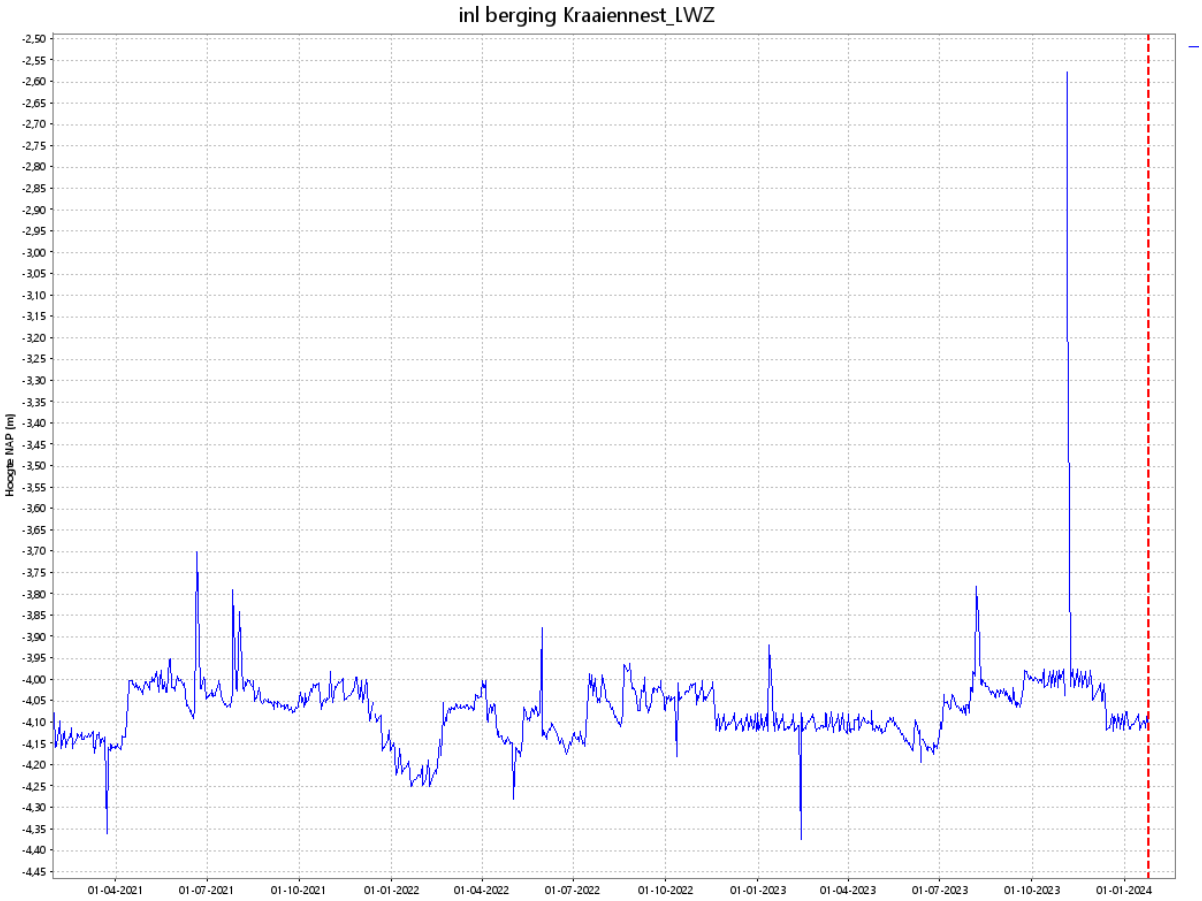

Figuur 3 meetreeks gemeten waterpeilen meetpunt OW000153 in zuidplas Kraaiennest

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

In 2020 is de plas heringericht. Hierbij is het peil verlaagt en zijn er ondiepe delen aangelegd. Hierbij kunnen zich een aantal waterkwaliteitsproblemen voordoen:

- Het water kan te hoge concentratie chloride krijgen waardoor biodiversiteit in het water achteruit kan gaan
- Het water kan te warm worden waardoor botulisme op kan treden
- Het water kan zuurstofloos worden waardoor vissterfte op kan treden

Bij het vorige peilbesluit is rekening gehouden met deze mogelijke effecten en daarom zijn er metingen voor chloridegehalte en watertemperatuur uitgevoerd en is er water ingelaten in de zomer.

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- Uit de metingen blijkt dat het chloridegehalte soms kort de norm van 200 mg Cl/l overschrijdt. Dit gebeurt vaak in droge zomers als het peil zakt.
- In de zomer zijn na de herinrichting van de plas in 2020 korte tijd te lage zuurstofgehalten voorgekomen. De gehalten traden op bij watertemperaturen boven de 20 graden Celsius. In 2022 en 2023 is dat niet meer voorgekomen en daarmee lijkt het zuurstofgehalte op orde.
- In warme zomers loopt de watertemperatuur op en komt regelmatig boven de 20 graden Celsius. Uit de metingen blijkt ook dat hoge temperaturen niet altijd leiden tot lage zuurstofconcentraties.
- De gemiddelde stikstofconcentratie en fosfaatconcentratie in het water is respectievelijk 2,6 mg/l en 0,3 mg/l. Voor stikstof is dit een normoverschrijding van een factor van ca 1,5 en fosfaat voldoet aan de norm. Beide gehaltes schommelen gedurende het seizoen waarbij vooral in de zomermaanden de gehalten oplopen en in de wintermaanden kleiner worden.
- Toevoer van nutriënten van buiten het peilgebied vindt een aantal per jaar plaats doordat de plas ingezet wordt voor het bergen van water.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- De zuidplas van het Kraaiennest is een afgesloten plas. Migratie van vis van de plas naar andere gebieden is niet mogelijk. Doordat de zuidplas een beperkte grootte heeft en primaire functie als waterberging heeft, wordt er geen prioriteit gegeven aan het verbeteren van migratiemogelijkheden.
- De plas zelf heeft diepere en ondiepere zones die geschikt kunnen zijn als paaigebied of overwinteringsgebied van vis.
- Het huidige peilbeheer heeft een kleine natuurlijke peilvariatie van 10 cm. Daarbij wordt de plas regelmatig ingezet voor het bergen van water. Hierbij wordt meestal het peil tijdelijk een paar decimeter opgezet. Deze variatie is gunstig voor de ontwikkeling van riet en oeverplanten.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt gekeken afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

Om het knelpunt van het te hoge peil voor vogels op te lossen, kan het waterpeil naar beneden worden bijgesteld:

- NAP -4,10 m voor de periode november t/m juni en
- NAP -4,00 m voor de periode juli t/m oktober.

Dit nieuwe peil voldoet aan de wensen voor een goed rust- en foerageergebied voor vogels

Bij een peil van NAP -4,10 m ontstaat er een groot gebied met slik en ondiep water waar vogels kunnen foerageren. Er is daardoor veel voedsel bereikbaar voor opgroeiende kuikens, pleisterende vogels. Het experiment met dit peil heeft een groot broedsucces opgeleverd.

Voor de vogels blijft het ook belangrijk dat het gebied veilig is tegen honden of vossen. Bij een peil van NAP -4,10 m is het verdiepte deel weliswaar 10 cm minder diep maar diep genoeg om de honden of vossen tegen te houden. Bovendien zorgt het raster in het water ervoor dat dat deze dieren het eiland niet kunnen bereiken.

Na 1 juli, als de kuikens kunnen vliegen, is het minder nodig om een laag peil te handhaven. Hierdoor is het mogelijk om water vast te houden en de waterkwaliteit te verbeteren. Vanaf begin november kan het peil weer verlaagd worden naar de NAP -4,10 m.

Deze peilwijziging heeft ook effect op de andere gebiedsfuncties en belangen. In onderstaande tabel is aangegeven wat het effect is op overige functies en belangen.

Tabel 1 Effecten peilwijziging

Peil november t/m juni: NAP -4,10 m juli t/m oktober: NAP -4,00 m	**Effect***
Effect op functie recreatie	Neutraal effect: Dit peil heeft geen gevolgen voor de functie recreatie
Effect op het overige belang: bodemdaling	Beperkt negatief effect: Een lager peil kan extra bodemdaling tot gevolg hebben. Echter het gebied waar dat kan plaatsvinden beperkt zich tot de randen van de plas. Daarbuiten bevindt zich water met een gelijkblijvend peil. De randen van het gebied zullen niet te laag worden door mogelijke bodemdaling omdat het een goede drooglegging heeft.
Effect op waterhuishoudkundige belangen - Waterkwaliteit - Objecten aan het water: het gemaal en de stuwen - Risico watertekort en droogte	 Neutraal effect: In 2023 is geen ander effect waargenomen in de waterkwaliteit Er vinden geen wijzigingen plaats t.a.v. de geschiktheid voor vis. Positief effect: Het peil heeft in de winter een hoger peil dan in de zomer en er is regelmatig een korte peilvariatie op de plas. Dit is gunstig voor riet en oevervegetatie Neutraal effect:

Peil november t/m juni: NAP -4,10 m juli t/m oktober: NAP -4,00 m	**Effect***
	Het gemaal kan het lagere peil bemalen en de stuwen kunnen blijven functioneren Neutraal effect: Er hoeft niet meer water te worden aangevoerd in droge tijden
Kosten maatregelen	Er zijn geen maatregelen nodig voor het nieuwe peilbeheer

* Effecten t.o.v. peil van het vorige peilbesluit 2019

Er ontstaan geen negatieve effecten door de peilwijziging. Uit monitoring blijkt dat de waterkwaliteit ten opzichte van het vorige peilbesluiten niet minder wordt. De waterkwaliteit blijft in de zomerperiode een aandachtspunt. Als het zuurstofgehalte, zoutgehalte te hoog wordt of de watertemperatuur te hoog wordt, kan er worden ingegrepen door water in te laten. De waterkwaliteit wordt voortdurend gemeten door een automatisch meetpunt en jaarlijks geëvalueerd.

3.2 Peilkeuze

Gekozen is voor een **seizoenspeil** van:

- NAP -4,10 m voor de periode november t/m juni en
- NAP -4,00 m voor de periode juli t/m oktober.
- Het peil mag in de juli geleidelijk oplopen afhankelijk van beschikbaarheid van aanvoerwater.

Door dit peil is het knelpunt te weinig rust- en foerageergebied voor vogels opgelost. Het nieuwe peil heeft geen nadelige effecten op de functies en belangen. Het schouwpeil wordt NAP -4,00 m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit verandert het peil als volgt:

Maand	**Nieuw peilbesluit** (in m t.o.v. NAP)	**Vorig peilbesluit** (in m t.o.v. NAP)	**Verschil t.o.v. vorig peilbesluit** (in m)
Januari	-4,10	-3,60	-0,50
Februari	-4,10	-4,00	-0,10
Maart	-4,10	-4,00	-0,10
April	-4,10	-4,00	-0,10
Mei	-4,10	-4,00	-0,10
Juni	-4,10	-4,00	-0,10
Juli	-4,00	-4,00	0,00
Augustus	-4,00	-4,00	0,00
September	-4,00	-4,00	0,00
Oktober	-4,00	-4,00	0,00
November	-4,10	-4,00	0,10
December	-4,10	-3,60	-0,50

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn de geen nieuwe maatregelen nodig.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2020, Peilbesluit Kralingerpolder peilgebied 8
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Hoogheemraadschap van Delfland - Waterkwaliteit van de zuidplas van het Kraaiennest-Voortgangsrapportage oktober 2023
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19

Woordenlijst

- *Bodemdaling*: Het dalen van het maaiveldniveau ten opzichte van een vast referentievlak, bijvoorbeeld NAP. Bodemdaling kan veroorzaakt worden door oxidatie, inklinking, gas- en oliewinning en lange termijn geologische processen.

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Flexibel peil:* Peilbeheer waarbij het oppervlaktewaterpeil gedurende het gehele jaar kan fluctueren tussen een in het peilbesluit vastgestelde onder- en bovengrens. De fluctuatie wordt uitsluitend bepaald door natuurlijke omstandigheden, behalve bij overschrijding van de onder- en bovengrens. Zodra het peil de ondergrens onderschrijdt, wordt water uit de omgeving aangevoerd. Wanneer het peil de bovengrens overschrijdt, wordt het overtollige water afgevoerd.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Peilverlaging:* Neerwaartse bijstelling van het waterpeil ten opzichte van het voorgaande peilbesluit verder dan peilaanpassing.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Seizoenspeil:* Vorm van peilbeheer waarbij gedurende het jaar verschillende peilinstellingen worden gehanteerd afhankelijk van het groei-/ broedseizoen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart Kralingerpolder peilgebied 8

Toelichting op het peilbesluit Kralingerpolder-Noord peilgebied 1 ter hoogte van Laan van Zeestraten

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Kralingerpolder-Noord peilgebied 1 ter hoogte van Laan van Zeestraten

Afdeling MWA, augustus 2023

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Watersysteem in de praktijk 5
2.2.3 Waterhuishoudkundige belangen 7
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 7
3 Peilafweging 8
3.1 Peilafweging 8
3.2 Peilkeuze 8
3.3 Maatregelen 8
Literatuur 9
Woordenlijst 9
Bijlage 1 Peilenkaart 9

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor de Kralingerpolder-Noord, peilgebied 1 wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde ambtshalve correctie. Dat houdt in dat voor een klein gebied (1,6 hectare groot) een waterpeil wordt vastgelegd dat al langere tijd wordt aangehouden, geen knelpunt veroorzaakt en waarbij geen maatregelen nodig zijn.

1.1 Omschrijving situatie

In het oosten van de Kralingerpolder ligt een gebied waar het gehanteerd peil al jaren afwijkt ten opzichte van het vastgestelde peil. Dit betreft de watergangen rondom de Laan van Zeestraten 18-20. Volgens de peilenkaart wordt bij deze watergangen een peil gehanteerd van NAP -2,35 m (als onderdeel van peilbesluit Kralingerpolder peilgebied 1), maar in werkelijkheid wordt een peil gehanteerd van NAP -1,85 m (als onderdeel van Kralingerpolder-Noord peilgebied 1). Dat het waterpeil op deze locatie afwijkt komt doordat het watersysteem middels een open duiker in verbinding staat met peilgebied 1 van de Kralingerpolder-Noord. Dat deze verbinding open is, is gebleken tijdens een nadere analyse van de werking van het watersysteem en vervolgens door middel van een aantal inmetingen bevestigd. Het eigenlijke waterpeil ligt daarmee 50 centimeter hoger dan het peilbesluit.

Aangezien het waterpeil in dit gebied afwijkt van het peilbesluit is voor dit gebied een nieuwe peilafweging noodzakelijk.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke redenen er zijn voor de afwijking van het peil. Er is geconstateerd dat het huidige peil al langere tijd zonder problemen wordt aangehouden. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Dit is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich op de begrenzing tussen gemeente Westland en Midden-Delfland, ter plaatse van de Laan van Zeestraten 18-20. Het gebied beslaat twee agrarische percelen met de bijbehorende omliggende weidegronden. De locatie tussen de watergangen betreft een oude boerderij met bouwjaar 1900. De bodem op de locatie bestaat voornamelijk uit klei op veen.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het gebied is in het peilbesluit 'Kralingerpolder' opgenomen als onderdeel van peilgebied 1. Het peilbesluit is in 2015 vastgesteld. Het waterpeil voor peilgebied 1 is vastgesteld als een vast peil van NAP -2,35 m. Dit is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Kralingerpolder uit 2015

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

In de praktijk is het watersysteem in open verbinding met peilgebied 1 van de Kralingerpolder-Noord. De praktijksituatie is weergegeven in Figuur 2. Het peilbesluit van Kralingerpolder-Noord peilgebied 1 is vastgesteld op NAP -1,85 m. Het gebied heeft door de open verbinding dus ook een peil in de praktijk van NAP -1,85 m. Daarmee wijkt het waterpeil structureel 50 cm af van het peilbesluit. Op voorgaande peilenkaarten van peilbesluit 'Kralingerpolder-Noord' uit 2013 en peilbesluit 'Kralingerpolder' uit 2015 is te zien dat het watersysteem in feite al langere tijd op deze manier functioneert en dat het peil wat gehanteerd wordt al langere tijd op NAP -1,85 m ligt in plaats van NAP -2,35 m.

Het meest dichtstbijzijnde automatisch meetpunt staat bij de stuw Burgersdijk 23. De metingen bij de stuw Burgersdijk zijn weergegeven in Figuur 3. Aan deze metingen is te zien dat het peil goed binnen de beheermarge van het peilbesluit wordt gehouden, de metingen vallen allen grotendeels binnen de marge NAP -1,80 m en NAP -1,90 m. Deze waterstanden zijn ook lokaal bij de boerderij bevestigd door het uitvoeren van lokale peilmetingen.

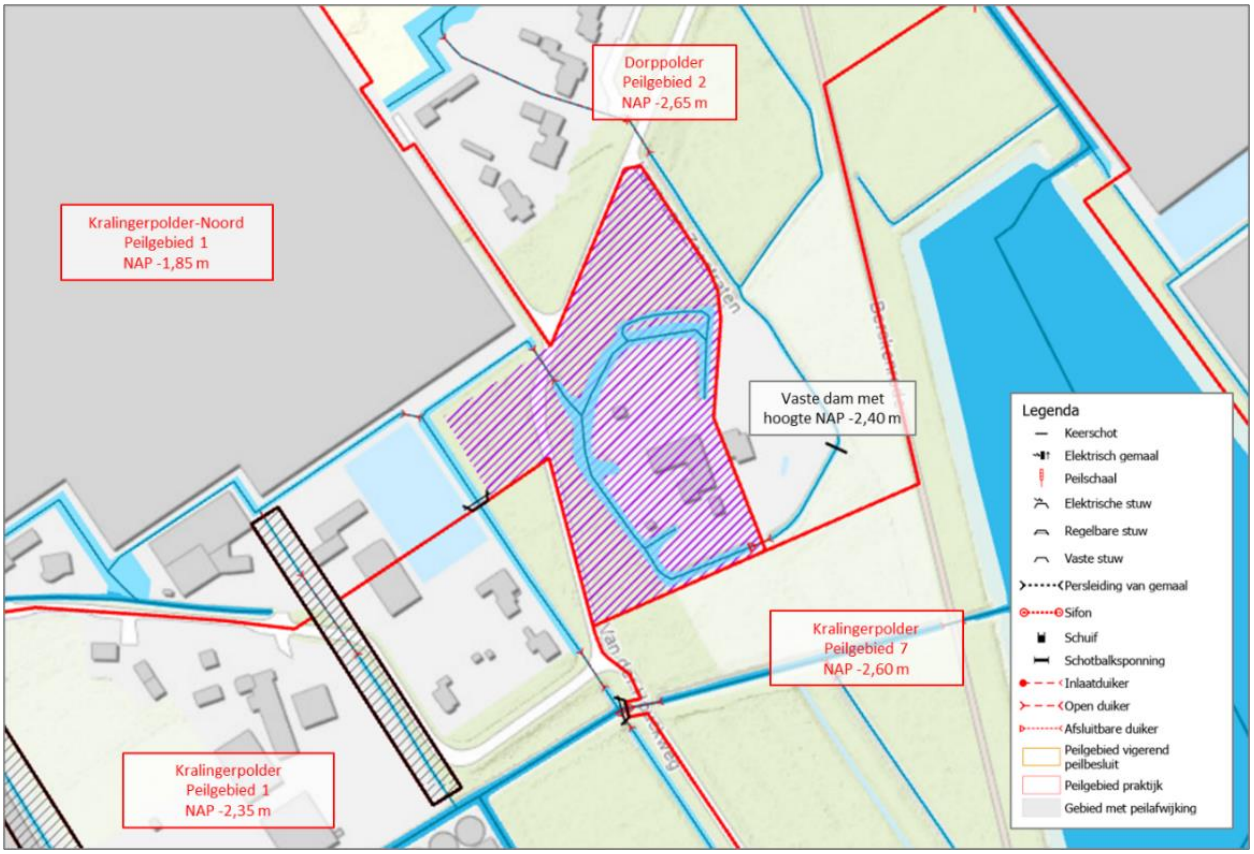

Figuur 2 – Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding. Het gebied waarvoor in de praktijk een ander peil wordt gehanteerd is in paars gearceerd.

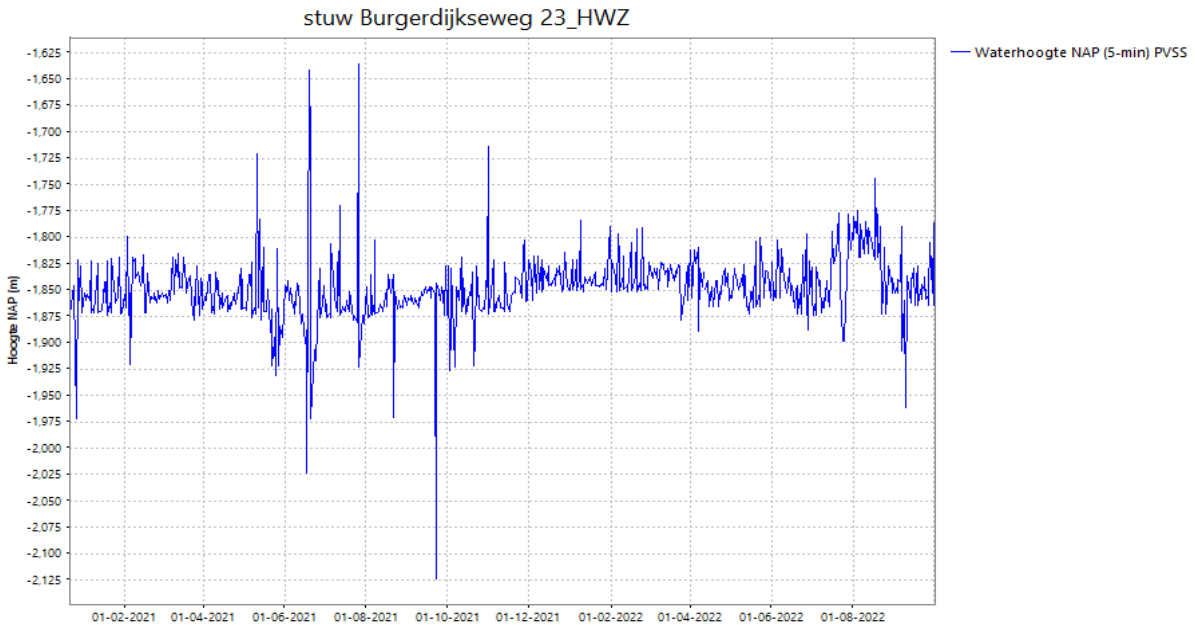

Figuur 3 - Automatische metingen waterstanden binnen Kralingerpolder peilgebied 1

In het zuidoosten van het watersysteem bevindt zich een duiker met een overstort. De overstort is afgezaagd en heeft een hoogte van NAP -1,85 m. Als het waterpeil stijgt dan stort het water via deze duiker over op een klein afwijkend peilgebied. Juist benedenstrooms van de overstort bevindt zich een dam met een gat op NAP -2,40 m. Het gebied met afwijkend peil heeft dan ook een flexibel peil tot aan NAP -2,40 m. Benedenstrooms van de vaste dam ligt de Dorppolder peilgebied 2 met een peil van NAP -2,65 m. Het beheer van de overstort, het flexibele peilgebied en de vaste dam ligt bij de aanliggende eigenaar.

Figuur 4 - Overstort op de peilgrens tussen Kralingerpolder en Dorppolder op hoogte NAP -1,85 m (links) en keerschot met een gat op NAP -2,40 m juist benedenstrooms van deze peilgrens (rechts).

2.2.3 Waterhuishoudkundige belangen

In het gebied waar de peilafweging voor geldt bevinden zich twee agrarische percelen met bijbehorende gebouwen en omliggende weidegronden. Dankzij het watersysteem kan daarnaast water worden ingelaten in benedenstrooms peilgebied 2 van de Dorppolder met een vast peil van NAP -2,65 m. Er zijn geen andere waterhuishoudkundige belangen in het gebied.

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- De bodem bestaat uit klei en vanaf twee meter diepte veen. In de praktijk wijzigt het waterpeil niet. Daarnaast ligt de veenlaag op een diepte dat niet droog zal vallen. Er zullen geen extra nutriënten vrijkomen ten gevolge van veenafbraak.
- In de meetresultaten van meetpunt OW114-015 van de Kralingerpolder peilgebied 1 zijn verhoogde nutriëntgehaltes teruggevonden. De metingen geven aan dat de waarden een factor 2-5 hoger zijn dan toegestaan.
- Het landgebruik in het peilgebied bestaat uit bedrijventerreinen, glastuinbouwgebied en woningbouw met traditionele overstorten.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Het peilverloop is niet natuurlijk, er wordt een vast peil over het jaar gehanteerd.
- Het peilgebied voldoet niet als geschikt leefgebied voor vis, aangezien er geen vispassage is tussen het peilgebied en het bovenstrooms gelegen boezemwater. De oevers zijn niet natuurlijk ingericht en de watergangen zijn te ondiep. Daarnaast zijn grote duikers aanwezig onder verschillende glastuinbedrijven door.

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op het gedeelte van het watersysteem rondom de Laan van Zeestraten 18-20 binnen de Kralingerpolder-Noord peilgebied 1.

De huidige situatie is al langere tijd aanwezig en gewenst en levert geen knelpunten op, deze voldoet aan de huidige functie in het gebied. Het hogere peil heeft geen nadelige effecten op de functies in de omgeving. De boerderij heeft het bouwjaar 1900 en heeft daardoor vermoedelijk een houten paalfundering. Bij een lager peil is er een risico dat deze fundering droog komt te vallen, wat tot problemen voor de fundering kan zorgen. Het gebied heeft daarbij een hoge archeologische waarde. Het peil wijzigt in de praktijk niet, en daardoor worden eventuele archeologische resten of de fundering van de boerderij niet nadelig beïnvloedt. Daarnaast wordt om die reden de waterkwaliteit en ecologie niet beïnvloed door het instellen van het hogere peil.

Het is niet gewenst dat het waterpeil terug naar het eerder vastgestelde peil gaat want dan vallen de watergangen in delen van het jaar droog en zal niet aan de functie van het gebied worden voldaan. Bovendien kan met een lager peil schade aan eventuele archeologische objecten in de bodem ontstaan.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt voorgesteld om de peilgebiedsgrens te verleggen conform de situatie in de praktijk. Hiermee wordt voor het watersysteem rondom de Laan van Zeestraten 18-20 het waterpeil vastgesteld op NAP -1,85 m. Het schouwpeil wordt NAP -1,85 m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het waterpeil 50 cm hoger.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn geen maatregelen nodig.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2015, Peilbesluit Kralingerpolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, 2013, Peilbesluit Kralingerpolder-Noord
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19

Woordenlijst

- *Beheermarge*: Marge rondom het vastgestelde peil waartussen het peil onder regulier peilbeheer schommelt. Het handhaven van het peil gaat onder normale omstandigheden gepaard met peilfluctuaties. Deze fluctuaties zijn het gevolg van de aan- en afvoer van water en weersomstandigheden. Het peil is dus eigenlijk een gemiddelde waarde van de peilfluctuaties.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Kralingerpolder-Noord, peilgebied 1

Toelichting op het peilbesluit Lage Abtswoudschepolder (landelijk) peilgebieden 12 en 13, ter hoogte van Abtswoude Schipluiden

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit
Lage Abtswoudschepolder (landelijk)
peilgebieden 12 en 13,
ter hoogte van Abtswoude Schipluiden

afdeling MWA, april 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 6
2.1 Gebied 6
2.2 Watersysteem 6
2.2.1 Vorig peilbesluit 6
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 7
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 7
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 8
3 Peilafweging 10
3.1 Peilafweging 10
3.1.1 Peilgebied 12 10
3.1.2 Peilgebied 13 10
3.2 Peilkeuze 11
3.3 Maatregelen 11
Literatuur 12
Woordenlijst 12
Bijlage 1 Peilenkaart 12

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. In de Lage Abtswoudschepolder peilgebieden 12 en 13 wijzigt het vastgestelde peil, voor drie percelen met een gezamenlijk oppervlakte van 4,2 hectare, vanwege een zogenaamd peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het waterpeil is aangepast als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkelingen zijn uitgevoerd. Daarnaast bleek dat de grens tussen de peilgebieden niet juist liep. De grens wordt hiermee op de juiste plek vastgesteld.

Delfland heeft voor de waterhuishoudkundige aanpassingen twee vergunningen verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Delfland wil het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

Om een verbeterde toegang tot percelen te bewerkstelligen en de bruikbaarheid van de percelen te optimaliseren, is in het gebied een aantal watergangen gedempt en is vervangend water gegraven. Ook zijn twee dammen met duikers geplaatst. In respectievelijk 2019 (2019-008863) en 2022 (Z-22-061191) zijn hiervoor de vergunningen verleend aan de perceelseigenaren voor de locaties B en C, zie figuur 1. Door deze aanpassingen hoort 342 m watergang van peilgebied 12 nu bij peilgebied 13. Iets noordelijker in het gebied (locatie A) bleek de peilgebiedsgrens verkeerd ingetekend te zijn. De peilgebiedsgrens wordt gecorrigeerd, waarmee 325 m watergang uit peilgebied 13 naar peilgebied 12 gaat. De grens tussen de peilgebieden 12 en 13 wordt daarmee op 3 plekken verlegd.

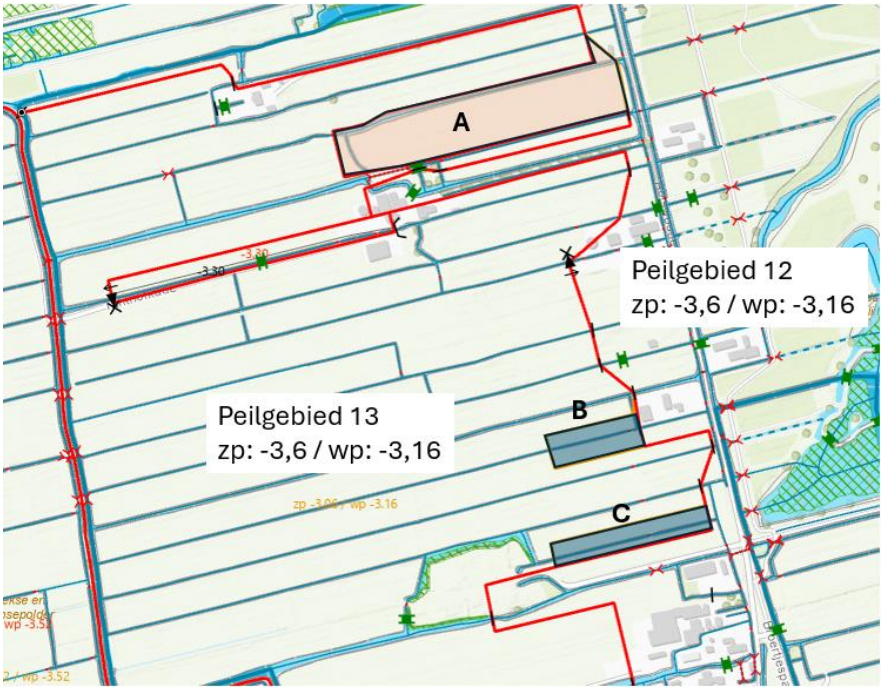

Figuur 1: Situatie, de rode lijn is de peilscheiding in de praktijk

Doordat de huidige waterpeilen in deze gebiedjes van de peilgebieden 12 en 13 afwijken van het peilbesluit, dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke (waterhuishoudkundige) wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarnaast is achtergrondinformatie verzameld. Deze informatie is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Het gebied bevindt zich in de gemeente Midden-Delfland. Een groot deel van peilgebied 12 is in gebruik als recreatiegebied 'Abtswoudse bos'. Peilgebied 13 is overwegend in gebruik als agrarisch gebied. De betreffende gebieden A, B en C hebben een agrarische functie (agrarisch grasland), er is geen bebouwing aanwezig. Alle drie de gebieden maken op basis van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022 onderdeel uit van belangrijk weidevogelgebied. Ter plaatse van alle drie de delen is er kans op archeologische sporen, een klein deel van gebied A is onderdeel van een terrein van hoge archeologische waarde (provinciaal belang, veertien huisterpen uit de Late Middeleeuwen). In de gebieden zijn overwegend venige en moerige gronden aanwezig, die zakkingsgevoelig zijn.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebied 12 en 13 is in 2012 peilbesluit 'Abtswoude' vastgesteld. In dit peilbesluit zijn de volgende waterpeilen vastgesteld: voor peilgebied 12 een zomerpeil van NAP –2,82 m en een winterpeil van NAP –2,92 m; voor peilgebied 13 een zomerpeil van NAP –3,06 m en een winterpeil van NAP –3,16 m. Dit is weergegeven in figuur 2.

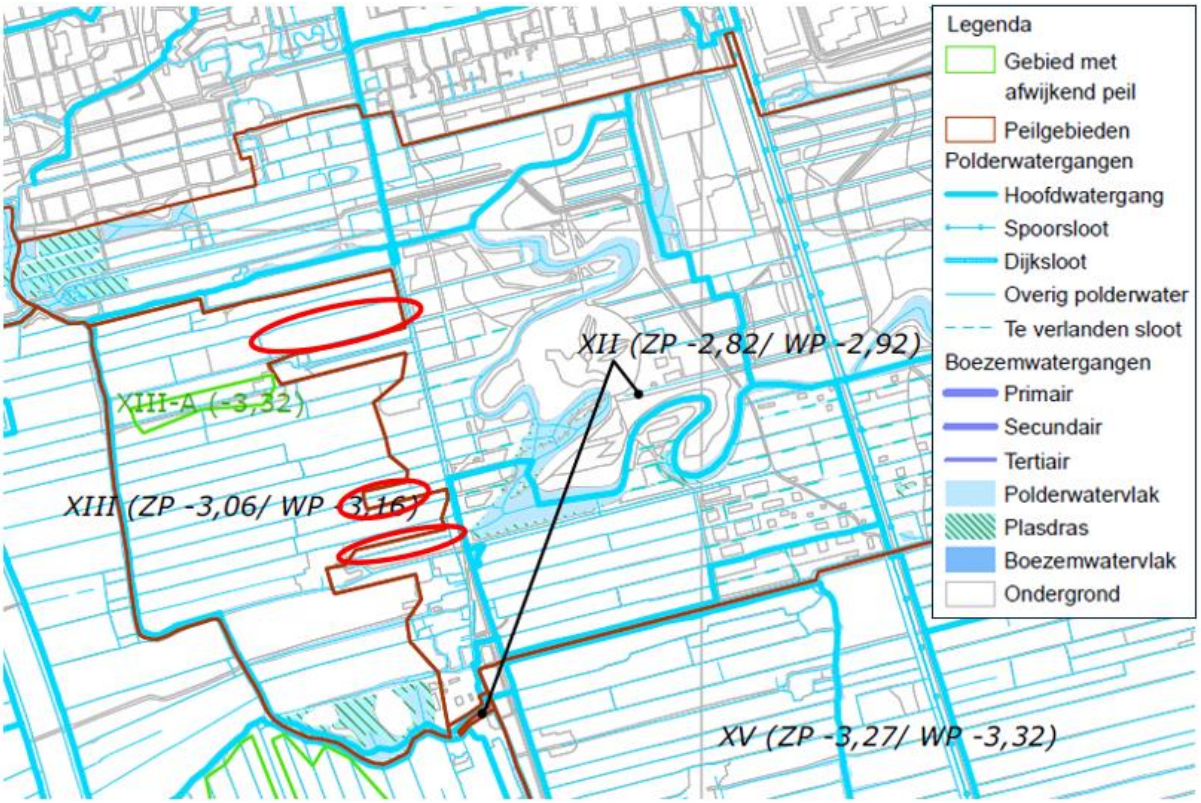

Figuur 2: Uitsnede uit peilenkaart van peilbesluit Abtswoude uit 2012

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

Binnen de gebieden A, B en C zijn er, naast waterkwaliteit en ecologie, geen overige waterhuishoudkundige belangen aanwezig.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**. Peilgebied 12 heeft een praktijkpeil van NAP -2,82 m (zomerpeil) en NAP –2,92 m (winterpeil). Peilgebied 13 heeft een praktijkpeil van NAP –3,06 m (zomerpeil) en NAP –3,16 m (winterpeil).

Aan de Schieweg bij huisnummer 158A, aan de oostkant van peilgebied 12, ligt een gemaal dat water uit de Schie het gebied inlaat. Dit water stroomt in westelijke en noordelijke richting door het gebied. Via tal van keerschotten op de grens tussen de peilgebieden stroomt het water van peilgebied 12 naar 13. In figuur 3 zijn de gemeten waterstanden bij het gemaal van de Lage Abtwoudschepolder weergegeven in peilgebied 12. In figuur 4 zijn de gemeten waterstanden bij de stuw aan de Abtwoudseweg 25 weergegeven in peilgebied 13.

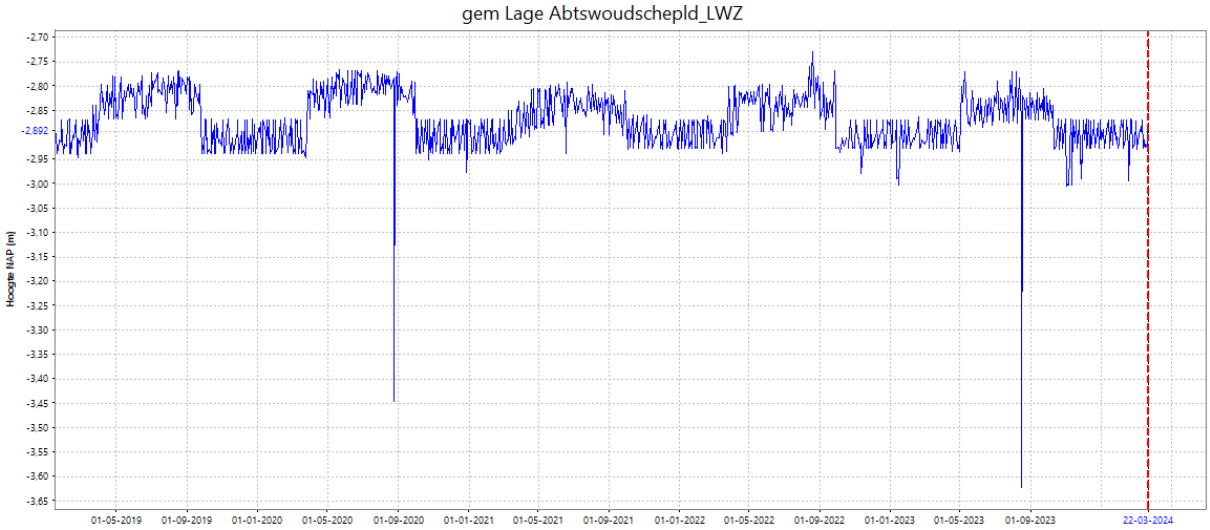

Figuur 3: Meetreeks gemeten waterpeilen meetpunt gemaal Lage Abtswoudse polder, peilgebied 12

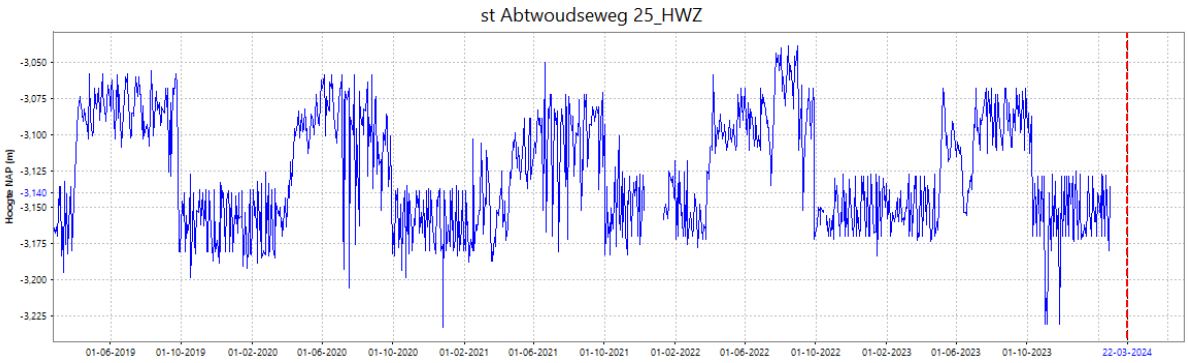

Figuur 4: Meetreeks gemeten waterpeilen meetpunt stuw Abtwoudseweg 25, peilgebied 13

Wijzigingen in het watersysteem

Voor een verbeterde toegang tot de percelen en het optimaliseren van de bruikbaarheid van de percelen, is bij de locaties B en C (zie figuur 5) een aantal werkzaamheden verricht. Twee dammen met duikers zijn geplaatst (respectievelijk open duikers 20821115 en 20821135). Verder is een aantal watergangen gedempt en is vervangend water gegraven. De werkzaamheden waren ter plaatse van huisnummers 50 en 54, nabij de grens tussen peilgebieden 12 en 13. De peilgebiedsgrens wordt verplaatst en loopt bij locatie C over keerschot 20800005. De gewijzigde percelen gaan tot peilgebied 13 behoren. De werken zijn vergund en uitgevoerd.

Tevens bleek dat de grens op één plek bij gebied A niet goed ingetekend was. De grens was getrokken over een peilscheidend kunstwerk dat in de praktijk niet aanwezig was. De peilscheiding wordt gevormd door een afsluitbare duiker. De grens tussen de peilgebieden 12

en 13 wordt verplaatst door deze aanpassingen. Gebied A wordt onderdeel van peilgebied 12 zie figuur 5. In de praktijk verandert hier niks in de situatie, omdat het peil in dit gebied altijd al op het niveau van peilgebied 12 heeft gestaan.

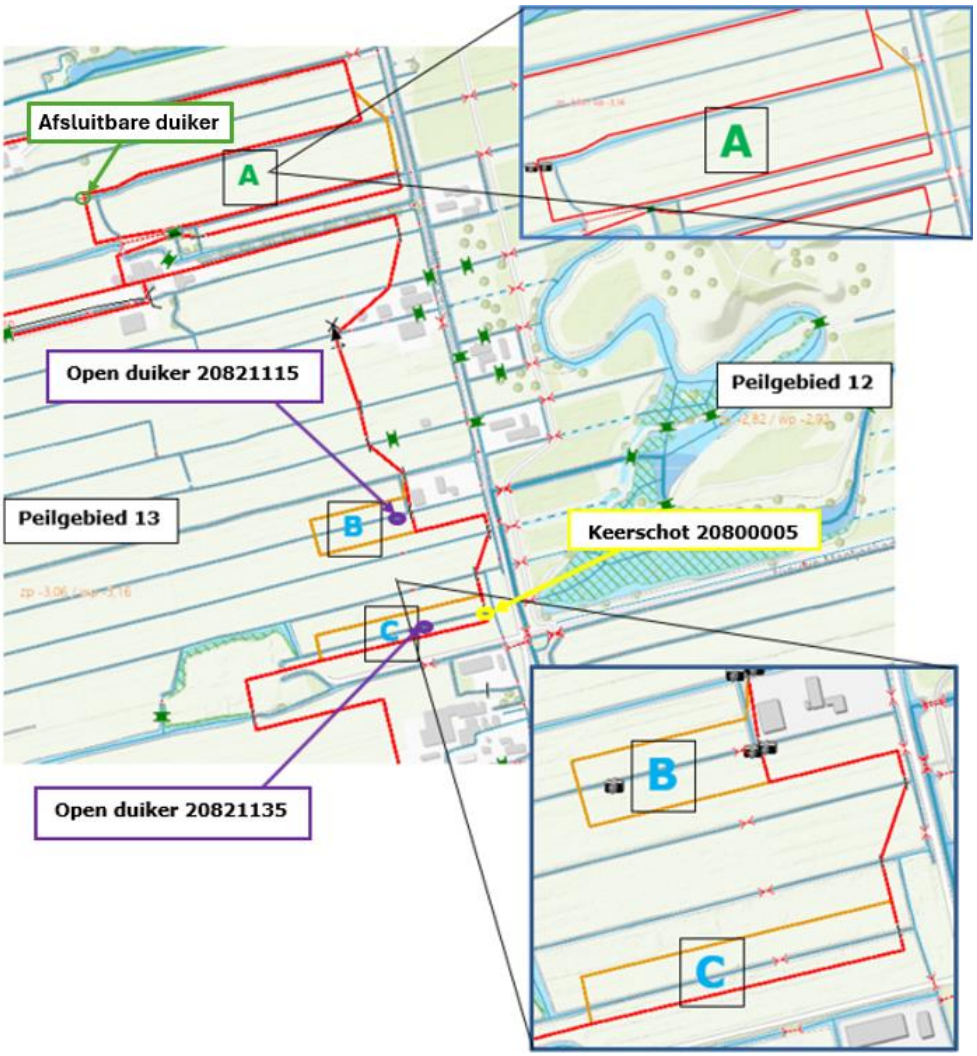

Figuur 5: Kaart met wijzigingen in de praktijksituatie

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 5).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- In peilgebied 12 bevinden zich 4 meetpunten waar in fosfaat en stikstofgehaltes regelmatig zijn gemeten. De gemiddelde fosfaatconcentraties liggen bij deze meetpunten tussen 0,3 en 2,3 mg/l en overschrijden daarmee ruim de fosfaatnorm (0,3 mg/l). De gemiddelde stikstofconcentraties liggen bij de meetpunten tussen 1,5 mg/l en 3,5 mg/l en overschrijden dus vaak de stikstofnorm (1,8 mg/l).
- In peilgebied 13 bevindt zich 1 meetpunt waar in fosfaat en stikstofgehaltes regelmatig zijn gemeten. De gemiddelde fosfaatconcentratie bij dit meetpunt is 0,38 mg/l en overschrijdt daarmee de fosfaatnorm (0,3 mg/l). De gemiddelde stikstofconcentratie bij dit meetpunt is en 3,79 mg/l en overschrijdt daarmee dus ruim de stikstofnorm (1,8 mg/l).
- De bodem bestaat in de gebieden waar het peil wijzigt uit veen. Door veenafbraak ten gevolge van peilverlaging kunnen nutriënten vrijkomen waardoor het oppervlaktewater te voedselrijk kan worden. Voor de gebieden B en C is vergunning verleend om het peil te verlagen. Omdat dit slechts twee kleine gebieden zijn, zal het effect op de waterkwaliteit in peilgebied 13 beperkt zijn.

- Het effect van de aanpassingen ter plaatse van gebied B en C op de benodigde inlaat en uitlaat in de peilgebieden 12 en 13 is nihil. Het effect op de waterkwaliteit zal daarmee ook nihil zijn.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Peilgebied 12 is met een vispassage verbonden met de boezem, ook zijn er natte ecologische zones en verschillende waterdieptes aanwezig binnen dit peilgebied. Door het toevoegen van gebied A aan peilgebied 12 is de grootte van peilgebied 12 toegenomen. In de praktijk verandert hier echter niks in de situatie, omdat het peil in dit gebied altijd al op het niveau van peilgebied 12 heeft gestaan. De aanpassing van de peilgebiedsgrens heeft dus geen effect op de grootte van het leefgebied voor vis.
- Door het toevoegen van gebied B en C aan peilgebied 13 neemt de grootte van het leefgebied in peilgebied 12 af, omdat het slechts om twee korte stukjes watergang gaat met een beperkte waterdiepte (15 tot 25 cm), is het effect hiervan zeer beperkt.
- Ook het toevoegen van gebied B en C aan peilgebied 13 leidt niet tot een significante toename van het leefgebied voor vis. Bovendien is de waterdiepte in peilgebied 13 niet groot (15 tot 25 cm) waardoor het gebied voor een beperkt aantal vissoorten geschikt is.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt gekeken of het nieuwe peil een positieve of negatieve invloed heeft op de voorkomende functies en belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

3.1.1 Peilgebied 12

Deze peilafweging heeft betrekking op het gedeelte van peilgebied 12 bij locatie A (zie figuur 5)**,** wat door een correctie van de peilgebiedsgrens wordt gewijzigd: een aanpassing naar het huidige peil van peilgebied 12.

Het nieuwe peil betekent een peilstijging van 0,24 m ten opzichte van het vastgestelde peil. Er verandert met de voorgestelde peilwijziging echter niets in de situatie buiten, omdat dit in de praktijk al behoort tot de waterhuishouding van peilgebied 12 en de daar heersende waterpeilen. De huidige situatie levert geen knelpunten op voor de al bestaande gebiedsfuncties.

Het huidige waterpeil is gewenst, want dit waterpeil sluit aan bij de gebiedsfunctie. De drooglegging is 0,20 tot 0,60 m, dit past bij de functie agrarisch grasland. Omdat het peil in de praktijk niet wijzigt, zijn er ook geen effecten op eventuele archeologische vondsten, bodemdaling, weidevogels en waterkwaliteit en ecologie.

3.1.2 Peilgebied 13

Deze peilafweging heeft betrekking op de twee gedeelten van peilgebied 13, bij de locaties B en C (zie figuur 5), die door ruimtelijke ontwikkelingen zijn gewijzigd. Hier zijn watergangen gedempt, vervangend water is gegraven en twee dammen met duikers zijn aangelegd. Het voorstel is deze percelen aan peilgebied 13 toe te voegen.

De twee nieuw ingerichte gebieden krijgen het peil van peilgebied 13. Dit betekent een peilverlaging van 0,24 m ten opzichte van het vastgestelde peil. De peilverlaging zal alleen effect hebben op de secundaire watergangen binnen deze gebieden en de direct daaraan gelegen agrarische percelen.

Beide gebieden zijn afgestemd op de aangepaste waterhuishouding en de bestaande waterpeilen. De vergunde werken zijn uitgevoerd. Het is niet gewenst dat het waterpeil teruggaat naar het vastgestelde peil, want het grondgebruik is met de aanpassingen verbeterd: de peilwijziging heeft een positief effect op het gebruik van de landbouwgronden.

Omdat het verlagen van het waterpeil nadelige effecten kan hebben op de archeologie heeft in 2019 (in het kader van het wijzigen van het bestemmingsplan) archeologisch onderzoek plaatsgevonden d.m.v. een bureauonderzoek en een booronderzoek. Voor de zone die nu beïnvloed zal worden door de verlaging van het peil bestaan, op basis van het bureauonderzoek, geen aanwijzingen voor het voorkomen van archeologische vindplaatsen. Uit het booronderzoek blijkt dat in het op die manier onderzochte gebied zeer onwaarschijnlijk is dat zich daar vindplaatsen bevinden die behouden moeten worden. Op basis daarvan en omdat het om een relatief kleine peilverlaging gaat, zal de peilwijziging geen noemenswaardige schade toebrengen aan het bodemarchief. Er is dan ook geen nader onderzoek nodig.

Het verlagen van het waterpeil heeft een negatief effect op bodemdaling in zakkingsgevoelig gebied. In zakkingsgevoelig gebied is het beleid om terughoudend om te gaan met peilverlaging. Het betreft twee relatief kleine gebieden (0,6 ha en 0,7 ha) waar het peil verlaagd wordt waardoor de invloed op de gemiddelde drooglegging in het gehele peilgebied 13 beperkt is en de gemiddelde drooglegging van peilgebied 13 kleiner dan 60 cm blijft.

Het twee gebieden waar het peil wijzigt zijn aangemerkt als belangrijk weidevogelgebied. Over het algemeen is een peilverlaging onwenselijk voor weidevogels. Omdat het twee relatief kleine gebieden (0,6 ha en 0,7 ha) betreft en deze nabij bebouwing en de weg liggen, is het eventuele negatieve effect op weidevogels beperkt.

Het verlagen van het peil en het aanpassen van de peilgebiedsgrens heeft een verwaarloosbare invloed op het functioneren van het watersysteem, waardoor er naar verwachting geen invloed is op de waterkwaliteit. Het effect van het toevoegen van de twee gebieden aan peilgebied 13 heeft geen significant effect op de grootte van het leefgebied voor vis.

Het peil wordt gekozen omdat het een positief effect heeft voor de voor agrarische functie en er geen negatief effect is op archeologische vondsten. De negatieve effecten op bodemdaling en weidevogels zijn beperkt. De effecten op waterkwaliteit en ecologie zijn naar verachting nihil.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt gekozen voor een zomerpeil van NAP -2,82 m en een winterpeil van NAP -2,92 m voor peilgebied 12 (locatie A). Het schouwpeil wordt NAP -2,92 m.

Voor peilgebied 13 (de locaties B en C) wordt gezien de bovenstaande afweging gekozen voor een zomerpeil van NAP -3,06 m en een winterpeil van NAP -3,16 m. Het schouwpeil wordt NAP -3,16 m.

De overgang van het zomerpeil naar het winterpeil zal plaatsvinden in de loop van de maanden september en oktober en de overgang van het winterpeil naar het zomerpeil in de loop van de maanden maart tot en met mei. Het precieze tijdstip is afhankelijk van het weer en van het verloop van de grondwaterstanden in het peilgebied.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil in peilgebied 12 bij locatie A zowel in de zomer als in de winter 0,24 m hoger. Bij locaties B en C wordt het peil zowel in de zomer als in de winter 0,24 m lager.

Het vorige peilbesluit polder Abtswoude voor de delen van peilgebied 12 en 13 zoals aangegeven op de peilkaart wordt ingetrokken.

3.3 Maatregelen

Deze wijzigingen zijn in overeenstemming met de praktijksituatie en de uitgevoerde werkzaamheden. Er zijn geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

Literatuur

1. Hoogheemraadschap van Delfland, 2012, Peilbesluit Abtswoude
2. Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
3. Watervergunningen (Z-22-061191, 2019-008863)
4. Archeologie Delft, 2019, Delftse Archeologische Notitie 195, Abtswoude 50a in Schipluiden, gemeente Midden-Delfland, Een archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek
5. Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

Drooglegging: Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

Peil: Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

Peilbeheer: Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

Peilbesluit: Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

Peilgebied: Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

Peilverlaging: Neerwaartse bijstelling van het waterpeil ten opzichte van het voorgaande peilbesluit verder dan peilaanpassing.

Praktijkpeil: Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

Schouwpeil: In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Lage Abtwoudschepolder peilgebied 12 en 13 ter hoogte van Abtswoude Schipluiden

Toelichting op het peilbesluit Oranje- en Steendijkpolder peilgebied 6 polderwaterberging Lange Kruisweg

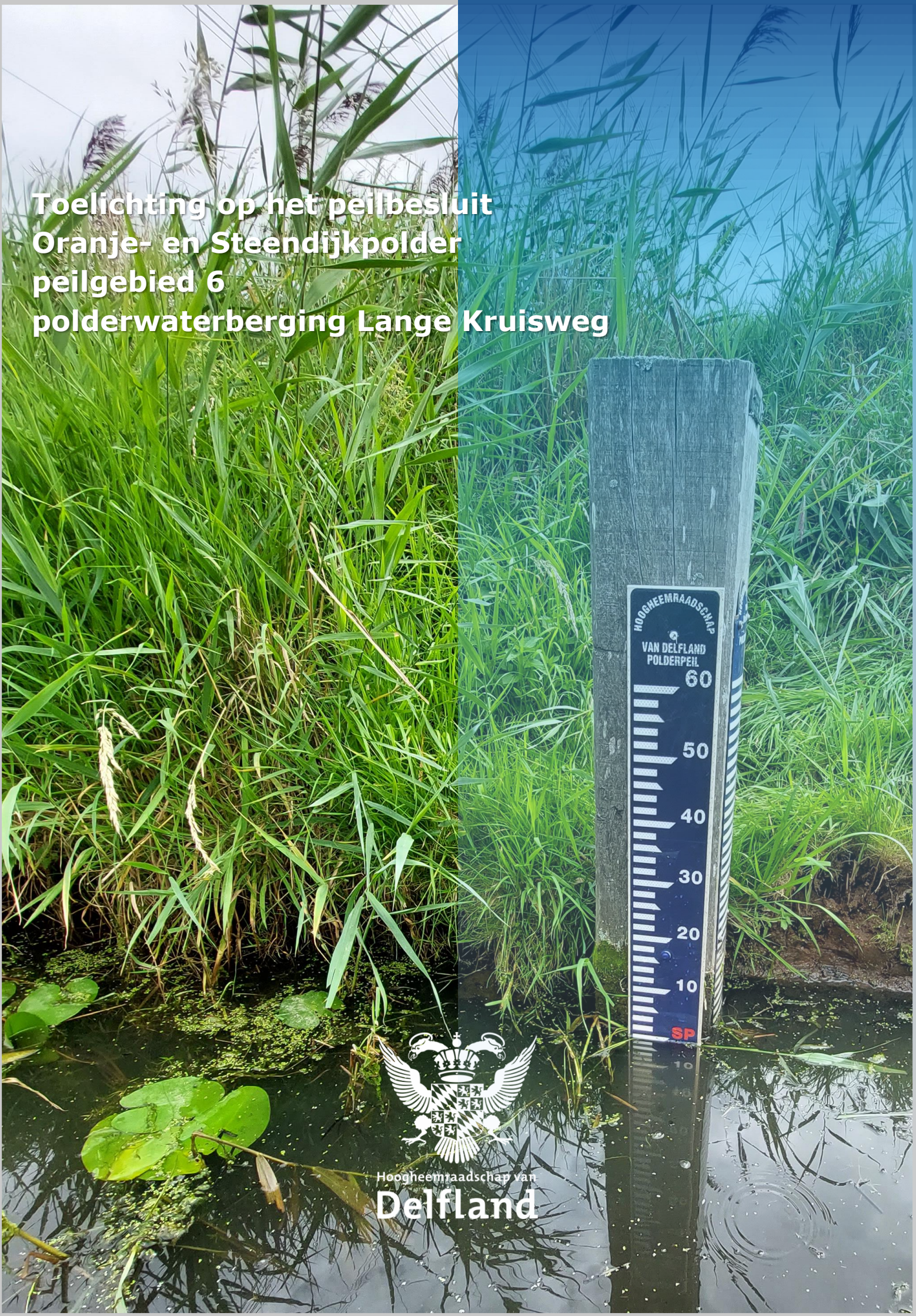

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Oranje- en Steendijkpolder peilgebied 6 polderwaterberging Lange Kruisweg

afdeling MWA, april 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 6
2.2.1 Vorig peilbesluit 6
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 7
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 8
3 Peilafweging 9
3.1 Peilafweging 9
3.2 Peilkeuze 9
3.3 Maatregelen 9
4 Literatuur 10
5 Woordenlijst 10
Bijlage 1 Peilenkaart 10

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied Oranje- en Steendijkpolder, peilgebied 1 ter plaatse van de polderwaterberging Lange Kruisweg (2 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het waterpeil is aangepast als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgevoerd. Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen een vergunning verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Delfland wil het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

In Maasdijk ligt naast de Lange Kruisweg de gelijknamige polderwaterberging Lange Kruisweg. In het verleden was de naam Waterberging Bijl. De berging ligt tussen een woonwijk in het zuiden van Maasdijk en een glastuinbouwgebied. De berging is in 2008 gerealiseerd volgens watervergunning 0880036. De functie van de berging is het tijdelijk opvangen van overtollig water om te voorkomen dat de watergangen in de polder overbelast raken. Sinds de aanleg heeft de waterberging een waterpeil van NAP -0,22m dat overeenkomt met de watervergunning. Daarmee wijkt het waterpeil al jaren af van peilgebied 1 dat een zomerpeil van NAP +0,18m en een winterpeil van NAP +0,08m heeft. Doordat het huidige waterpeil in de berging afwijkt van het peilbesluit dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke waterhuishoudkundige wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Deze informatie is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Het gebied omvat de polderwaterberging Lange Kruisweg en bevindt zich binnen de gemeente Westland ten zuiden van Maasdijk, zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**. De berging ligt op de grens van een woonwijk en glastuinbouwgebied. Het gebied heeft de functie groen. De bodem van het gebied bestaat uit klei en is niet zakkingsgevoelig. De archeologisch waarde van gebied is laag.

Figuur 1: Ligging polderwaterberging Lange Kruisweg

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebied 1 is in 2006 peilbesluit 'Oranje- en Steendijkpolder' vastgesteld. De peilen voor het peilgebied zijn vastgesteld met een zomer- en winterpeil van respectievelijk NAP +0,18m en NAP +0,08m. Dit is weergegeven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**.

Figuur 2: Peilenkaart van peilbesluit Oranje- en Steendijkpolder uit 2006. De ligging van de polderwaterberging Lange Kruisweg is met een rode stippellijn aangegeven.

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

In het peilgebied zijn een aantal waterhuishoudkundige belangen, die hier onder worden toegelicht.

Wateroverlast: Het peilgebied heeft een waterbergende functie en kan worden ingezet bij een hoge waterstand in naastgelegen poldergebied. Door de waterberging in te zetten kan wateroverlast worden voorkomen. Een lager waterpeil in het peilgebied zorgt voor een grotere bergingscapaciteit waardoor het risico op wateroverlast kleiner wordt.

Natte ecologisch zones: In de waterberging zijn natte ecologische zones aangelegd. Een peilverandering heeft invloed op de ontwikkeling van planten. Een natuurlijk peilverloop is het meest gunstig voor de ontwikkeling van plantensoorten en diersoorten.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in Figuur 3. Het waterpeil in de berging wordt vanaf 2013 gemeten. In Figuur 4 is de tijdreeks van waterstanden te zien en hieruit blijkt dat het praktijkpeil in de berging NAP -0,22m is. Daarmee is het waterpeil in de zomer 0,40m lager en in de winter is het waterpeil 0,30m lager dan het vorige peilbesluit.

Het waterpeil wordt in stand gehouden door 2 stuwen en een gemaal aan de zuidzijde van de waterberging. Wanneer het waterpeil in peilgebied 1 te hoog wordt kan water via de stuwen in de waterberging worden ingelaten. Om de waterberging weer te legen wordt het water uit de berging gepompt door een elektrische gemaal.

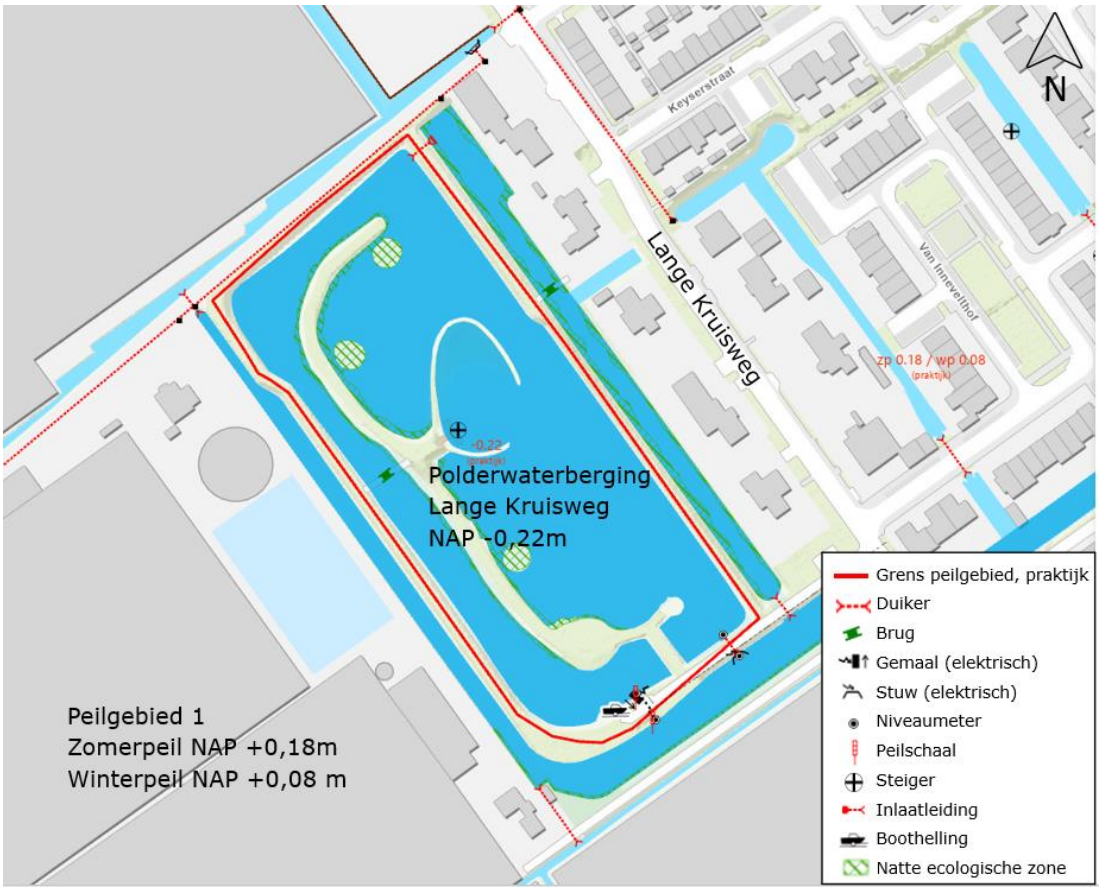

Figuur 3 – Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

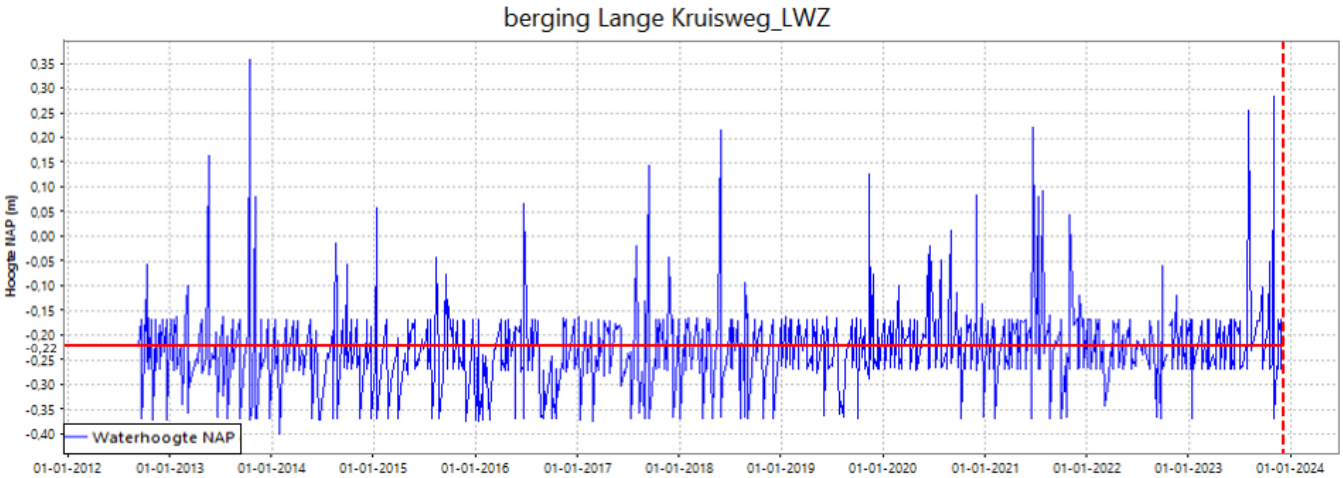

Figuur 4 meetreeks gemeten waterpeilen meetpunt berging Lange Kruisweg

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (zie literatuurlijst punt 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water
Het water in peilgebied 6 is afkomstig vanuit peilgebied 1, dat nutriëntrijk is en voornamelijk veel stikstof bevat. Een hoge concentratie stikstof heeft een nadelig effect op de biodiversiteit in het water.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding
In de waterberging zijn natte ecologische zones aangelegd, zoals te zien in figuur 5. De natte ecologische zones zorgen voor meer biodiversiteit en een betere waterkwaliteit. Daarnaast hebben de oeverplanten een zuiverende functie, omdat ze voedingstoffen uit het water onttrekken. Er is geen sprake van een natuurlijk peilverloop. Het nieuwe peil is daarom niet het meest ideale peil voor de natte ecologische zone.

Figuur 5: Natte ecologisch zones in waterberging

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven. Alle geïnventariseerde functies en belangen komen terug in de peilafweging, waaronder wateroverlast, waterkwaliteit en ecologie.

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op een gedeelte van peilgebied 1 van de Oranje- en Steendijkpolder wat door de ruimtelijke ontwikkeling "Aanleg van de polderwaterberging Lange Kruisweg" is gewijzigd.

De aanleg van de berging is uitgevoerd volgens vergunning 0880074 waarin staat dat het waterpeil NAP -0,22m moet zijn. Dit peil is voorgesteld om voldoende bergingscapaciteit te hebben om zo ongewenste peilstijgingen in het watersysteem op te vangen. De aanleg van de waterberging zorgt daarmee voor een robuuster watersysteem.

In het vergunningstraject is onderzocht dat de peilverlaging geen invloed heeft op bebouwing, kabels en leidingen en archeologie. Door de peilverlaging zou wel enige zetting van de het weglichaam aan de noordzijde kunnen optreden. Inmiddels is berging 16 jaar geleden aangelegd en zal de weg niet verder meer zakken. Ook zijn er in deze tijd geen meldingen geweest over zetting, waardoor dit waarschijnlijk niet heeft plaatsgevonden.

De aanleg van de natte ecologische zones zorgt voor meer biodiversiteit en een betere waterkwaliteit. De natte ecologische zones zorgen voor meer planten en diersoorten. Daarnaast worden door de planten voedingsstoffen opgenomen uit het water. Voor de ontwikkeling van deze oevers zou een natuurlijke fluctuatie beter zijn, maar dit gaat ten koste van de bergingscapaciteit. Door gebruik te maken van een vast waterpeil is er altijd voldoende bergingscapaciteit.

De berging heeft een eigen waterpeil en beschikt over een peilschaal. Het Hoogheemraadschap van Delfland beheert de berging en houdt het vaste peil van NAP -0,22m in stand. Om deze redenen is gekozen om een apart peilgebied te maken.

Het is niet gewenst dat het waterpeil terug naar het vigerende peil gaat, want dan kunnen ongewenste peilstijgingen in het watersysteem onvoldoende worden opgevangen en gebufferd. Het huidige waterpeil is dus gewenst, want dit waterpeil sluit aan bij de nieuwe gebiedsfunctie van waterberging.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt voorgesteld om binnen de Oranje- en Steendijkpolder een nieuw peilgebied te maken. Dit wordt peilgebied 6 en heeft een vast peil van NAP -0,22m. Het schouwpeil wordt NAP -0,22m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het waterpeil in de zomer 0,40m lager en in de winter 0,30m lager dan het vorige peilbesluit.

Het vorige peilbesluit Oranje- en Steendijkpolder voor het deel van peilgebied 1 ter hoogte van de polderwaterberging Lange Kruisweg wordt ingetrokken.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn geen maatregelen nodig.

4 Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2006 Peilbesluit 'Oranje- en Steendijkpolder'
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervergunning 0880036, 2008
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

5 Woordenlijst

- Gebied met afwijkend peil: Gebied van beperkte omvang waarin het peil afwijkt van het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld.

- Peil: Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- Peilbeheer: Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- Peilbesluit: Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- Peilgebied: Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- Praktijkpeil: Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- Schouwpeil: In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- Vast peil: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

Peilenkaart Oranje- en Steendijkpolder, peilgebied 6 polderwaterberging Lange Kruisweg

Toelichting op het peilbesluit Oude Lierpolder – Peilgebied 1, ter hoogte van de Laan van Adrichem

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Oude Lierpolder – Peilgebied 1, ter hoogte van de Laan van Adrichem

Auteurs: Afdeling WMA
Datum: april 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 7
3 Peilafweging 8
3.1 Peilafweging 8
3.2 Peilkeuze 9
3.3 Maatregelen 9
4 Literatuur 9
Woordenlijst 9
Bijlage 1: Peilenkaart 10

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied Voor het gebied Oude Lierpolder, peilgebied 1 ter hoogte van de Laan van Adrichem (0,35 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het waterpeil is aangepast als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgevoerd. Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen een projectplan (projectnummer 702025) opgesteld en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Delfland wil het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

Aan de zuidzijde van de Oude Lierpolder ter hoogte van de Laan van Adrichem ligt peilgebied 8 met een vast peil van NAP -1,55 m. Peilgebied 8 ligt naast de Lee of Lierwatering en heeft een waterkering met daarachter een kwelsloot. De waterkering voldeed niet aan de wettelijke normen voor hoogte en stabiliteit en is om deze reden versterkt en opgehoogd in 2019. Voor de uitvoering van deze maatregelen is een projectplan opgesteld en is het waterpeil van peilgebied 8 opnieuw afgewogen. De keuze was om de stuw en duiker te verwijderen en het waterpeil met 30 cm te verlagen. Hiermee is het peil gelijk aan het waterpeil van peilgebied 1 en wordt peilgebied 8 onderdeel van peilgebied 1.

Doordat het huidige waterpeil in peilgebied 8 afweek van het vorige peilbesluit is het peilbesluit geactualiseerd.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke (waterhuishoudkundige) wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Deze informatie is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied bevindt zich in de gemeente Westland. Het ligt ten noorden van de Lee of Lierwatering en ten westen van de Laan van Adrichem. Het gebied staat in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** weergegeven als peilgebied 8. In dit figuur staan ook alle functies van het gebied weergegeven.

Het gebied heeft een redelijke tot hoge trefkans op archeologische sporen. De bodem is overwegend kleiig en bestaat uit veenlagen en is zakkingsgevoelig. Door een peilverlaging van het oppervlaktewater zal ook het grondwaterpeil lager komen te liggen. Dit kan leiden tot uitdroging van de (veen)bodem met bodemdaling als gevolg.

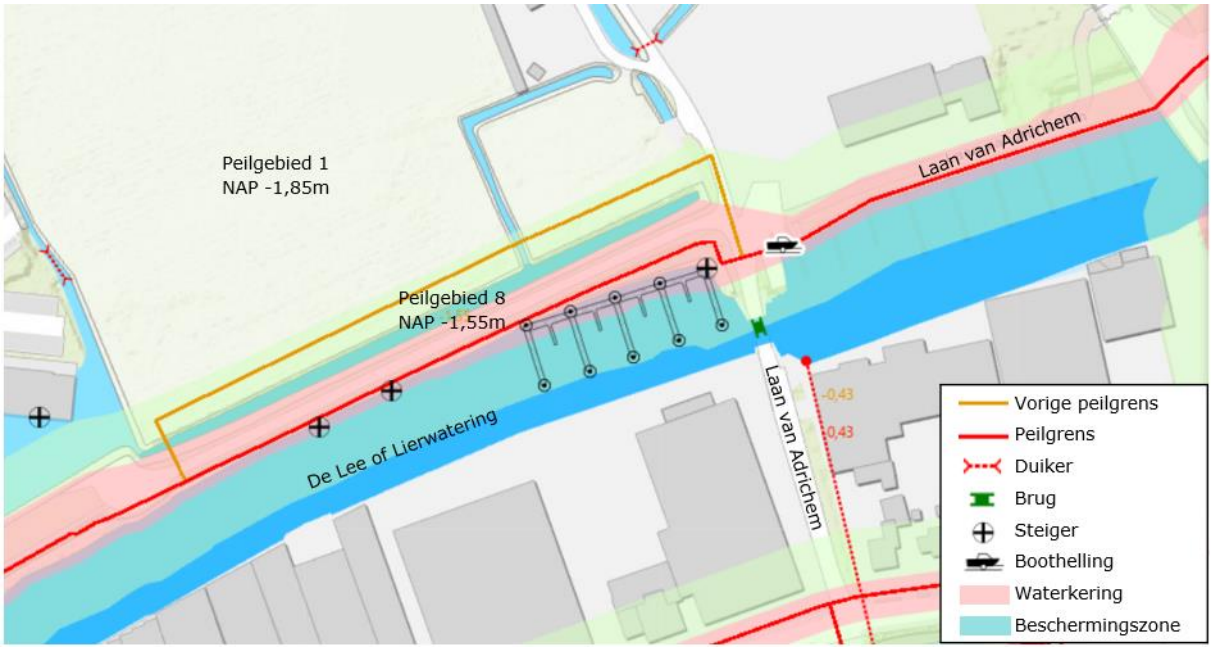

Figuur 1: Overzicht gebied

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebied 1 en 8 is in 2013 peilbesluit 'Oude Lierpolder' vastgesteld. De peilen voor de peilgebieden 1 en 8 waren vastgesteld met een vast peil van respectievelijk NAP-1,85m en NAP-1,55m. Dit is weergegeven in Figuur 2.

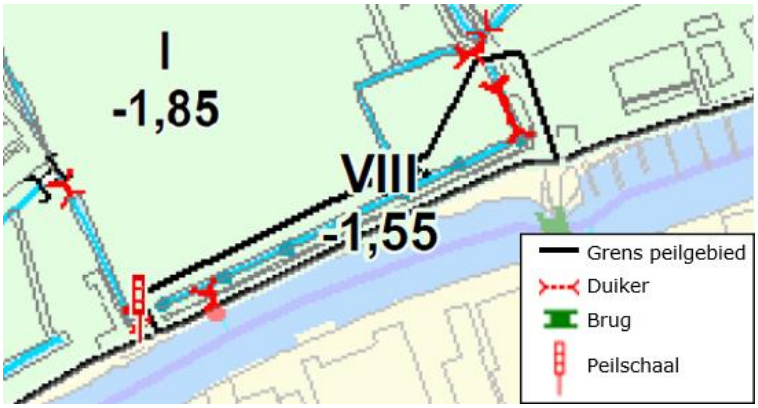

Figuur 2: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Oude Lierpolder uit 2013

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

Binnen het gebied zijn meerdere waterhuishoudkundige belangen die relatie hebben met het waterpeil.

- Wateraanvoer: Het waterpeil van peilgebied 8 was moeilijk te handhaven doordat er geen aanvoer van water was. Dit kwam door het ontbreken van een inlaat en de slechte staat van de duiker en stuw.

- Primaire waterkering: Een lager waterpeil heeft een negatief effect op de stabiliteit van de waterkering. In de berekeningen van de kadeverbetering is rekening gehouden met het lagere waterpeil en zijn maatregelen getroffen om het negatieve effect tegen te gaan. Daarnaast is het van belang dat een watergang naast een waterkering op peil gehouden kan worden. Wanneer een watergang droogvalt kan ook de waterkering verdrogen en dit heeft een negatief op sterkte van de kering.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in figuur 3. In 2019 is het project uitgevoerd en sindsdien heeft het gebied een praktijkpeil van NAP -1,85 m. Daarmee is het waterpeil structureel 0,30 meter lager dan het vorige peilbesluit.

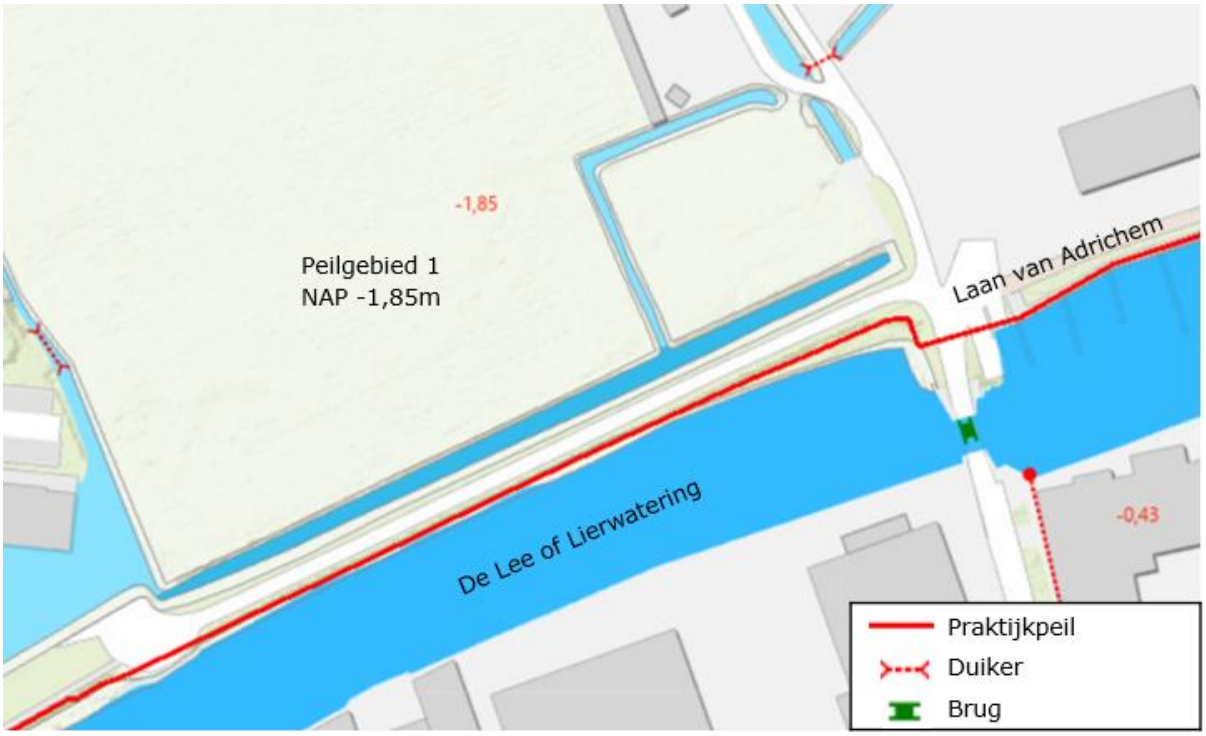

Figuur 3: Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

Peilgebied 1 wordt bemalen door het gemaal van de Oude Lierpolder, zie figuur 4. Het peilgebied heeft meerdere inlaatvoorzieningen om het gewenste peil te handhaven. In de meetreeks, dat staat weergegeven in figuur 5, is te zien dat het waterpeil schommelt rond het peil NAP -1,85 meter. Deze schommeling is acceptabel en ligt binnen de beheermarge.

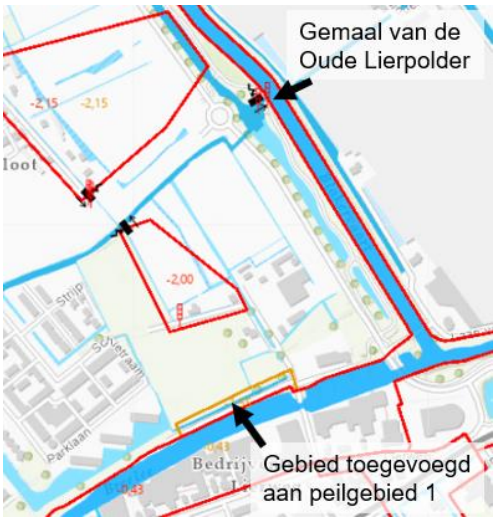

Figuur 4: Overzicht locatie gemaal

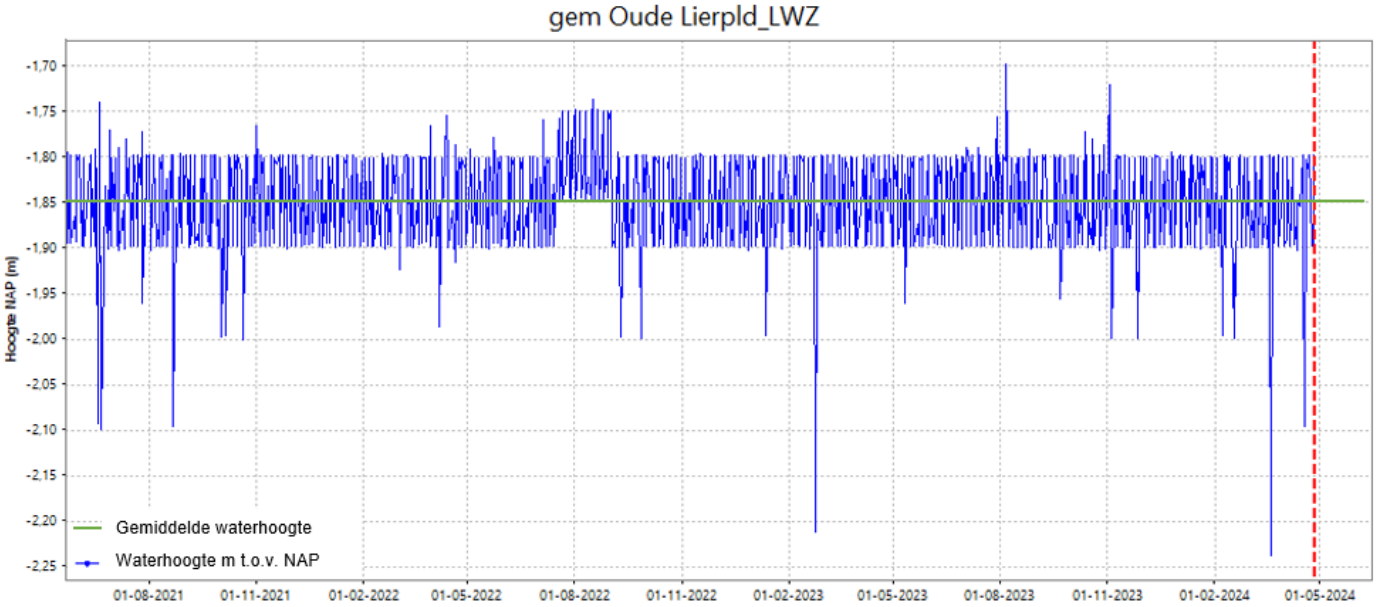

Figuur 5: Meetreeks gemeten waterpeilen bij het gemaal van de Oude Lierpolder (niveaumeter OW000398)

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (literatuurlijst, punt 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

De waterkwaliteit van peilgebied 8 was onbekend. Vanaf 2019 is het gebied onderdeel van peilgebied 1, die over een aantal waterkwaliteitsmeetpunten beschikt. Het dichtstbijzijnde meetpunt is OW117-001 en staat bij het gemaal van de Oude Lierpolder. Het meetpunt geeft de volgende nutriëntwaarden:

- Stikstofgehalte, voldoet niet aan de norm. De norm wordt tweemaal overschreden;
- Fosfaat, voldoet aan de norm.

Dat de waterkwaliteit niet voldoet aan de norm kan komen doordat in het peilgebied veel riooloverstorten aanwezig zijn. Een riooloverstort is een nooduitlaat van het rioolstelsel en voorkomt overstromingen door overtollig rioolwater af te voeren naar het oppervlaktewater. Rioolwater bevat veel nutriënten en als dit in het oppervlaktewater terecht komt kan dit de waterkwaliteit negatief beïnvloeden.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

Door het samenvoegen van twee peilgebieden is de grootte van het leefgebied voor vis toegenomen.

De watergang heeft een beperkte waterdiepte van 15 cm. Dit heeft een negatief effect op de zuurstofhuishouding waardoor vissterfte en stank kan voorkomen in de zomer. Door de ontsnippering is er wel een betere doorspoeling, waardoor dit effect minder groot is dan voor de maatregelen.

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op voormalig peilgebied 8 met een voormalig peil van NAP-1,55m. Het gebied is samengevoegd met peilgebied 1 met het peil van NAP -1,85m. Deze situatie is ontstaan na de werkzaamheden aan de waterkering in 2019.

Het 0,30 m hogere waterpeil uit het vorige peilbesluit was niet meer te handhaven zonder aanvullende maatregelen. Het nieuwe ingerichte gebied is afgestemd op de aangepaste waterhuishouding en het nieuwe waterpeil. Tijdens het projectplan zijn de werkzaamheden besproken en afgestemd met belanghebbenden. Na de werkzaamheden zijn geen klachten of knelpunten ontstaan.

De huidige situatie levert geen knelpunten op voor de aanwezige functies en belangen (landbouw, archeologie en de waterkering). Hieronder staat per punt een korte toelichting.

- Agrarisch landbouwgrond: Door het verlagen van het waterpeil ontstaat er een grotere drooglegging. Voor agrarisch landbouwgrond is het een drooglegging tussen de 0,60 en 0,80 meter gewenst. Bij een kleinere drooglegging is de draagkracht lager en moeilijk berijdbaar. Een grotere drooglegging zorgt voor bodemdaling en is ook niet gewenst. De drooglegging was 0,40 meter en wordt door de peilverlaging ongeveer 0,70 meter. Voor agrarisch gebruik is een lagere grondwaterstand gewenst.
- Archeologie: Het gebied is van archeologische waarde. Om het effect op archeologie te bepalen is een archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de peilverlaging slechts invloed heeft op een klein gebied en het negatief effect verwaarloosbaar klein is.
- Waterkeringen (boezemkade): Een lager waterpeil heeft een negatief effect op de stabiliteit van de waterkering. In de berekeningen van de kadeverbetering is rekening gehouden met het lagere waterpeil en zijn maatregelen getroffen om het negatieve effect tegen te gaan. Als maatregel is een kwelscherm aangebracht.
  Voor de sterkte van de waterkering is het van belang dat er constant water in de watergang staat. Door het gebied toe te voegen aan peilgebied 1 kan het waterpeil in de watergang beter worden gereguleerd. Dit voorkomt dat de waterkering uitdroogt en dit zorgt voor een hogere waterveiligheid.
- Ontsnippering van peilgebieden: Het streven om voormalig peilgebied 8 met peilgebied 1 samen te voegen is al besproken in het Peilbesluit Oude Lierpolder van mei 2013. Peilgebied 8 was een klein peilgebied dat moeilijk op peil gehouden kon worden. Nu is het onderdeel van peilgebied 1 en kan het waterpeil beter gereguleerd worden. Door het samenvoegen van de peilgebieden wordt de polder ontsnipperd en ontstaat een robuuster watersysteem.

- Bodemdaling: Doordat het gebied geen inlaatvoorziening had zakte het waterpeil uit en was er risico op bodemdaling. Het peil is nu verlaagd, maar is door de ontsnippering wel goed te reguleren. Dit maakt het mogelijk om ook in droge tijden water in te laten en daarmee het risico op bodemdaling te beperken.

3.2 Peilkeuze

Uit de hiervoor genoemde effectbeschrijving blijkt dat het nieuwe peil positieve effecten heeft en de risico's acceptabel zijn. Daarom wordt voor voormalig peilgebied 8 gekozen voor een vast peil van NAP -1,85m. Het schouwpeil wordt NAP -1,85m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil 0,30 m lager.

Het vorige peilbesluit voor de Oude Lierpolder peilgebied 8 ter hoogte van Laan van Adrichem wordt ingetrokken.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn de geen maatregelen nodig.

4 Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2013, Peilbesluit Oude Lierpolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Projectplan Laan van Adrichem, 0ude Lierpolder, gemeente Westland, projectnummer: 702025, 27-09-2018
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

Beheermarge: Marge rondom het vastgestelde peil waartussen het peil onder regulier peilbeheer schommelt. Het handhaven van het peil gaat onder normale omstandigheden gepaard met peilfluctuaties. Deze fluctuaties zijn het gevolg van de aan- en afvoer van water en weersomstandigheden. Het peil is dus eigenlijk een gemiddelde waarde van de peilfluctuaties.

Bodemdaling: Het dalen van het maaiveldniveau ten opzichte van een vast referentievlak, bijvoorbeeld NAP. Bodemdaling kan veroorzaakt worden door oxidatie, inklinking, gas- en oliewinning en lange termijn geologische processen.

Drooglegging: Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

Ontsnippering: Het samenvoegen van gebieden met een verschillend peil. Het streven is om zo groot mogelijke peilgebieden te krijgen. Dit betekent een vermindering van het aantal peilgebieden (en gebieden met een afwijkend peil).

Peil: Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

Peilbeheer: Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

Peilbesluit: Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

Peilgebied: Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

Peilverlaging: Neerwaartse bijstelling van het waterpeil ten opzichte van het voorgaande peilbesluit verder dan peilaanpassing.

Praktijkpeil: Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

Schouwpeil: In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

Vast peil: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1: Peilenkaart

Peilenkaart peilbesluit Oude Lierpolder, peilgebied 1, ter hoogte van de Laan van Adrichem

Toelichting op het peilbesluit polder Berkel peilgebied 45 gedeelte Kleihoogtpad

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit polder Berkel peilgebied 45 gedeelte Kleihoogtpad

afdeling MWA, mei 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 5
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 5
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 7
3 Peilafweging 8
3.1 Peilafweging 8
3.2 Peilkeuze 8
3.3 Maatregelen 8
Literatuur 9
Woordenlijst 9
Bijlage 1 Peilenkaart 10

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor een deel van het peilgebied 45 van polder Berkel nabij het Kleihoogtpad (0,6 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het dat waterpeil is aangepast als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgevoerd. Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen een vergunning verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Delfland wil het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

De locatie met een peilwijziging ligt tussen Pijnacker en Zoetermeer aan het Kleihoogtpad. De locatie bestaat uit één perceel en is gelegen tussen de binnenboezem van polder Berkel en de Droogmaking in de Oude Polder van Pijnacker (onderdeel van de Groenzoom).

Omdat de waterkering op deze locatie niet voldeed heeft Delfland in 2017 een kadeverbeteringsproject uitgevoerd (projectnummer 2017-000855). Vóór het kadeverbeteringsproject bevond de waterkering zich aan de westzijde van het perceel. De watergang aan de oostzijde van het perceel stond via een duiker onder de voormalige waterkering in open verbinding met de binnenboezem van polder Berkel. Deze onwenselijke situatie is in de nieuwe situatie opgeheven door het verleggen van de kade naar de oostzijde.

Doordat het huidige waterpeil in peilgebied 45 afwijkt van het peilbesluit dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke (waterhuishoudkundige) wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en gecontroleerd of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarna is de achtergrondinformatie voor dit peilbesluit verzameld en opgenomen in de gebiedsbeschrijving (hoofdstuk 2). Vervolgens is op basis van de gebiedsgegevens en het beleid een peilafweging en een onderbouwing voor de peilkeuze gemaakt. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied bestaat uit één grasperceel. De bodem bestaat uit zeekleigrond en is niet zettingsgevoelig.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het peil van peilgebied 16 in de Oude polder van Pijnacker is vastgesteld in 2011 in peilbesluit Oude polder van Pijnacker. Hierbij is voor peilgebied 16 een flexibel peil met een bovengrens van NAP -5,00 en een ondergrens van NAP -5,30 m vastgesteld. Dit is weergegeven in

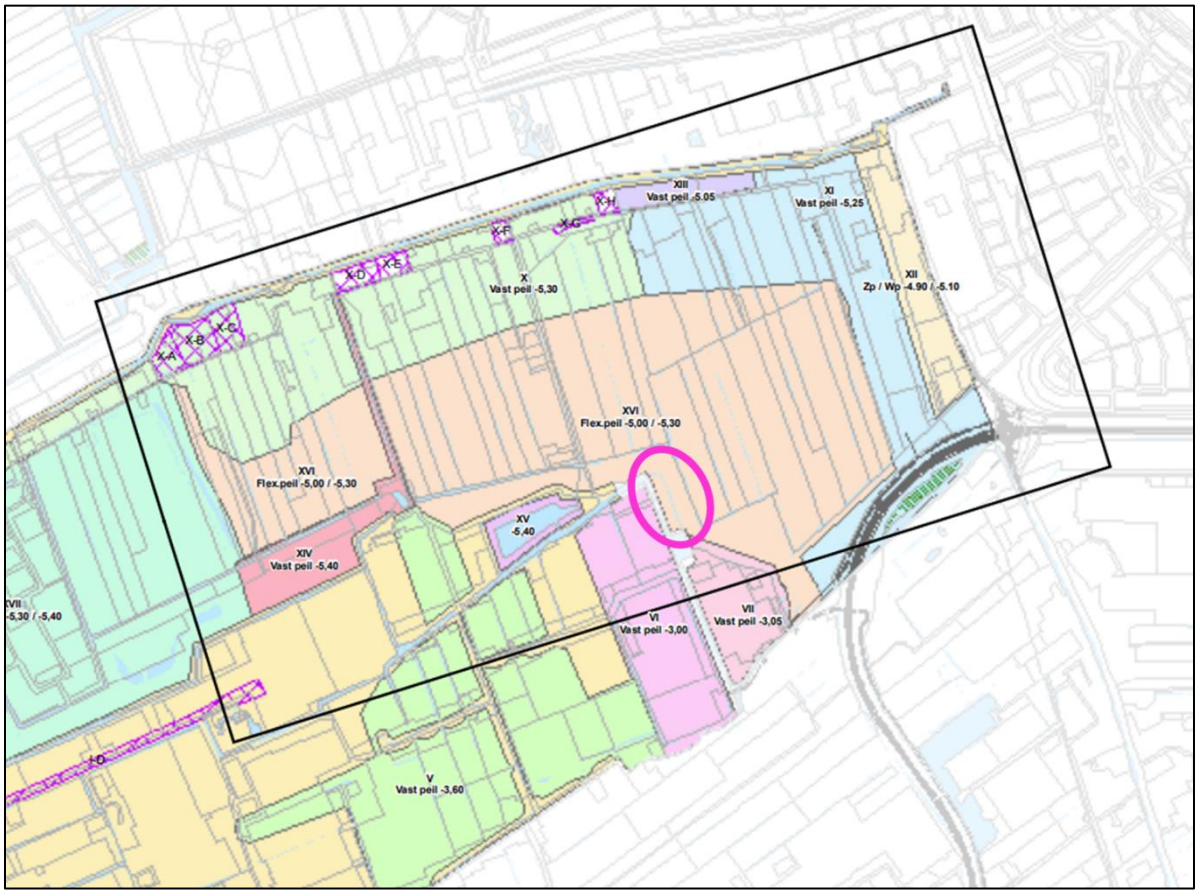

Figuur 1.

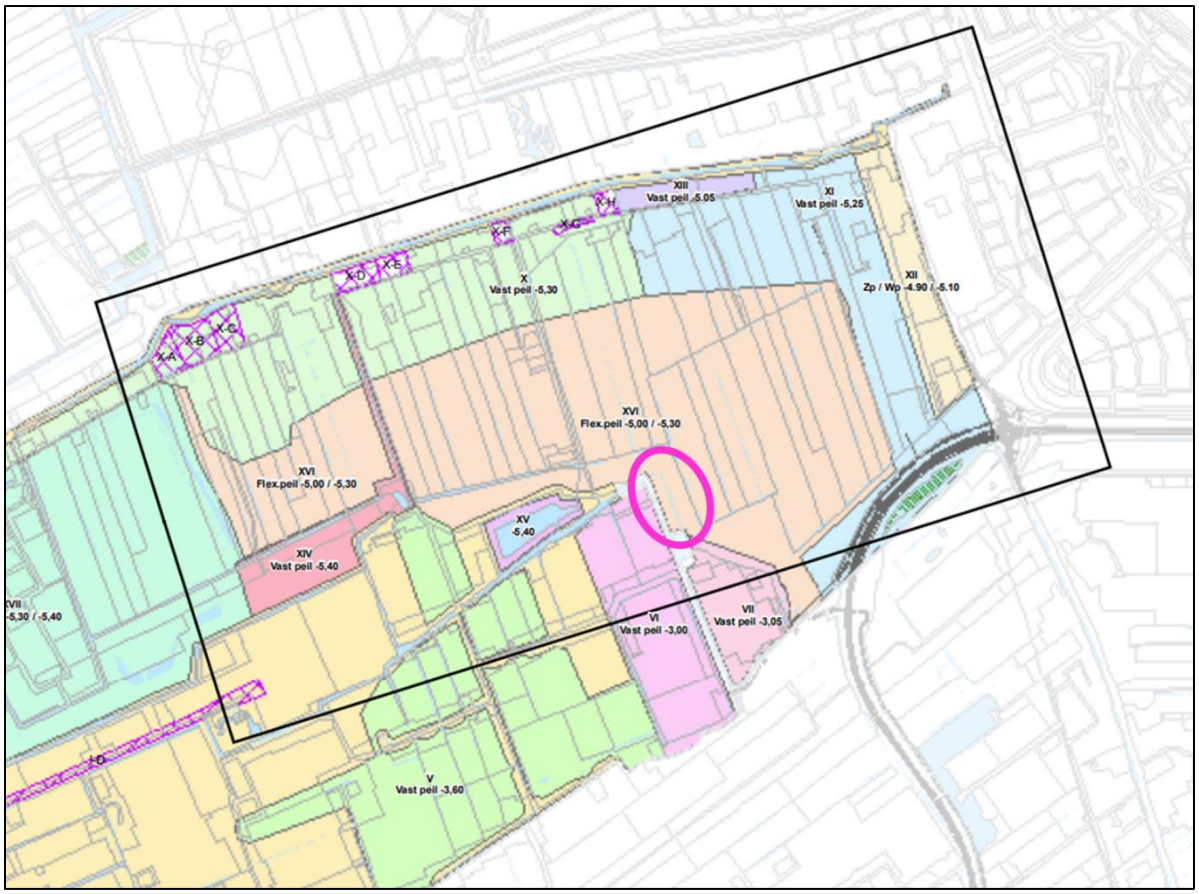

Figuur 1: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Oude polder van Pijnacker uit 2011 - in de roze cirkel bevindt zich de locatie van dit peilbesluit

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

Het gebied heeft één kleine watergang van ca 150 meter. Er is een regionale waterkering aanwezig aan de oostzijde van het perceel. Deze twee objecten zijn afgebeeld op Figuur 2.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**. Naar aanleiding van de ruimtelijke ontwikkeling is het watersysteem van dit gebied niet verandert. Het gebied heeft een praktijkpeil van NAP -2,66 m. Daarmee is het waterpeil structureel 2,34 m tot 2,64 m hoger dan is vastgelegd in het peilbesluit van de Oude polder van Pijnacker van 2011.

Het gebied heeft één kleine watergang die afwatert op de binnenboezem van polder Berkel (peilgebied 45 van de polder Berkel) en op hetzelfde peil staat: NAP -2,66 m. Hoewel deze watergang bij een veel lager peilgebied was ingedeeld, heeft het nooit op dat peil gestaan. Door de waterkering te verleggen is de bescherming van de droogmaking in de Oude polder van Pijnacker en de afwatering van het gebiedje logischer.

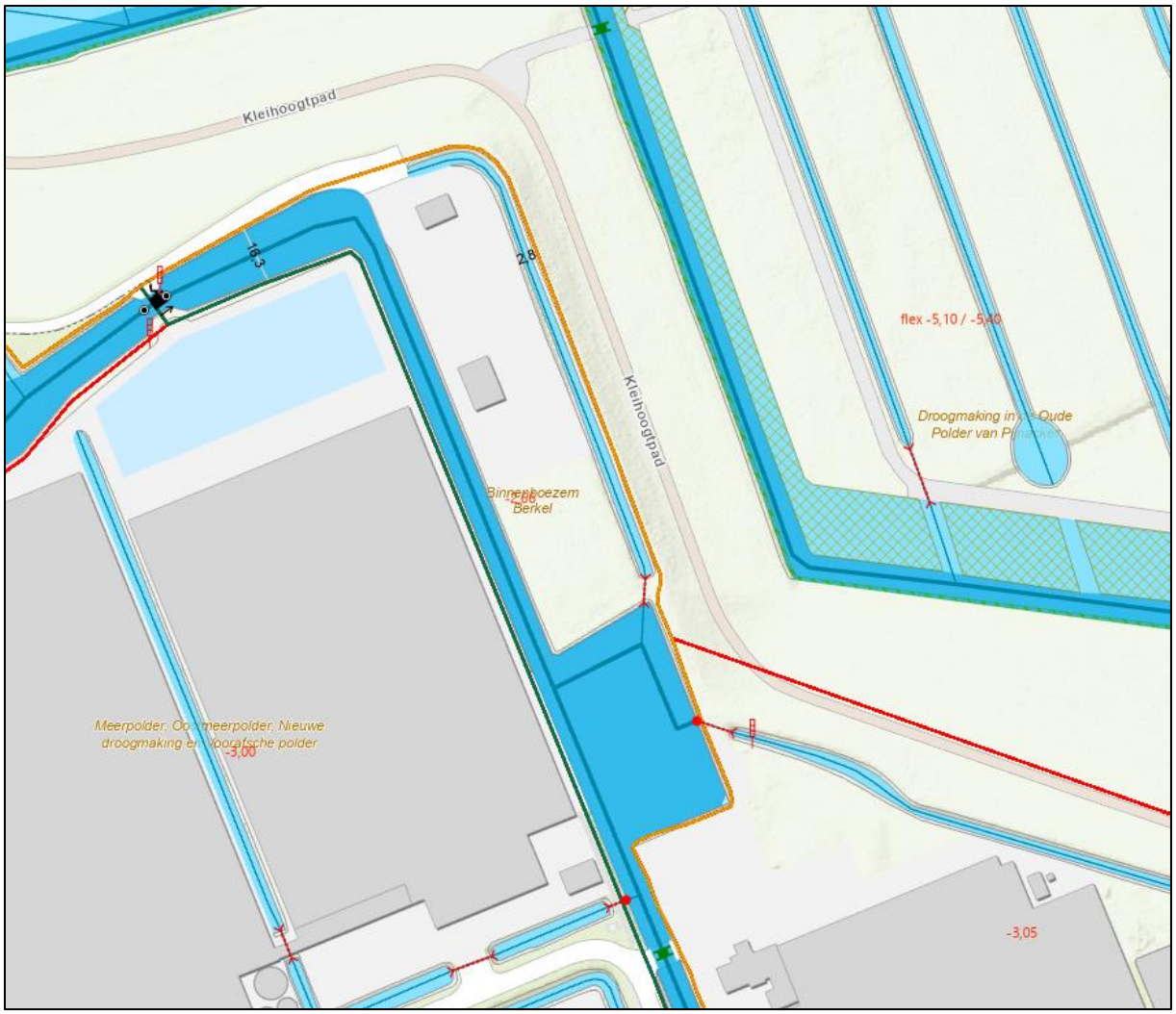

Figuur 2 praktijksituatie van de waterhuishouding van peilgebied 45 nabij Kleihoogtpad – oranje lijn = de regionale waterkering, de groene lijn = overige waterkering, deze lijnen zijn ook peilgebiedsgrenzen, rode lijn = overige peilgebiedsgrens

Op het perceel varieert de maaiveldhoogte van ongeveer NAP -2,2 tot -1,8 m. Het maaiveld ligt daarom ca 45 tot 85 cm boven het waterpeil van de binnenboezem van Berkel wat voldoende is voor deze gebiedsfunctie.

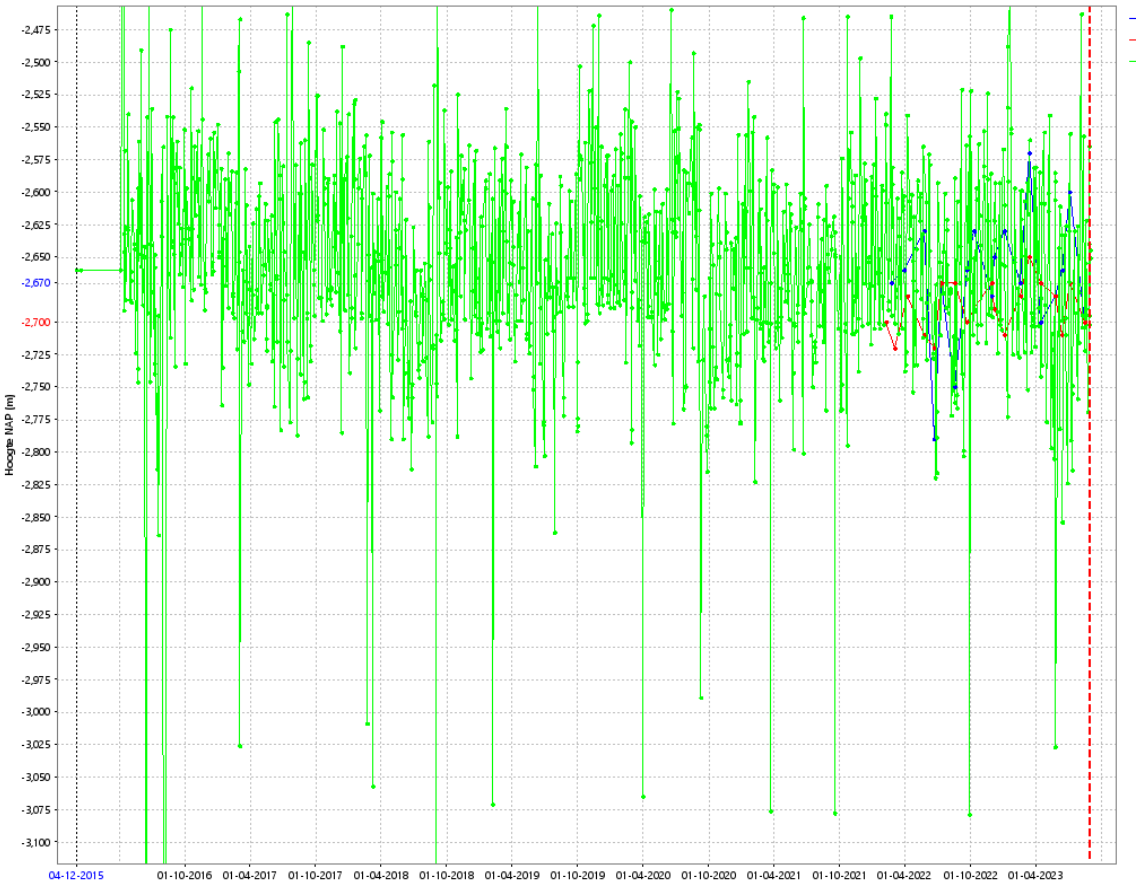

Figuur 3 meetreeks gemeten waterpeilen peilgebied 45 van de meetpunten OW000474 (groen), WP202 9 60 (blauw) en WP213 9 08 (rood)

De waterstanden in de binnenboezem variëren voor een groot del van de tijd tussen 10 cm hoger tot 15 cm lager dan het peil van NAP -2,66. Grotere peilschommelingen kunnen ook voorkomen. De peilschommelingen worden mede veroorzaakt door windopzet. De binnenboezem wordt circa 10 km verder bemalen door het poldergemaal van polder Berkel. Op dat punt kan ook water worden ingelaten om eventuele watertekorten aan te vullen. Al te grote peilstijgingen kunnen worden verminderd door de inzet van het nabijgelegen 'Bergingsgebied Voorafsche polder'.

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

De waterdiepte is goed (circa 70 cm). Hierdoor warmt het water in de zomer niet snel op.

In de nabijheid van het gebied is een waterkwaliteitsmeetpunt (nr OW202-317). Op dat meetpunt wordt een gemiddeld fosfaatgehalte gemeten wat iets hoger ligt dan de norm. Het stikstofgehalte daarentegen is 2,5 keer hoger dan de norm.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

Dit kleine gebied maakt deel uit van het grote peilgebied van de binnenboezem van Berkel. Hierdoor is dit gebied is ook toegankelijk voor vis, waarbij vis gebruik kan maken van zowel diepe als ondiepe zones in dit peilgebied. Bovendien is de binnenboezem van Berkel door een vispassage in het poldergemaal voor migrerende vis verbonden met de boezem.

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op het gedeelte van de binnenboezem van polder Berkel, peilgebied 45 wat door de ruimtelijke ontwikkeling is gewijzigd.

De huidige situatie is gewenst want na het verleggen van de waterkering in 2017 hoort het gebied bij de binnenboezem van polder Berkel. Het peil van het gebied was al voor het waterkeringsproject op het peil van de binnenboezem. Het huidige peil past bij de gebiedsfunctie van grasland en levert geen knelpunten op. Het waterpeil in de watergang heeft nooit op het peil van het peilbesluit van 2011 gestaan omdat dat veel te laag is voor dit terrein. Doordat in de praktijk de waterhuishouding en het peil van het gebied niet veranderen zal, zal ook de waterkwaliteit en ecologie niet veranderen.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt gekozen voor een vast peil van NAP -2,66 m. Hiermee gaat dit gebied deel uitmaken van het bestaande peilgebied van de binnenboezem van polder Berkel. Het schouwpeil wordt NAP -2,66 m. Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil 2,34 m tot 2,64 m hoger.

Peilgebied 16 van het vorige peilbesluit de Oude polder van Pijnacker wordt ingetrokken voor het deel van peilgebied peilgebied 45 van polder Berkel wat is aangegeven op de peilkaart nummer PBS2024BIB 45.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn geen maatregelen nodig.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2011, peilbesluit Oude polder van Pijnacker
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19
- Watervergunning 2017-000855

Woordenlijst

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Flexibel peil:* Peilbeheer waarbij het oppervlaktewaterpeil gedurende het gehele jaar kan fluctueren tussen een in het peilbesluit vastgestelde onder- en bovengrens. De fluctuatie wordt uitsluitend bepaald door natuurlijke omstandigheden, behalve bij overschrijding van de onder- en bovengrens. Zodra het peil de ondergrens onderschrijdt, wordt water uit de omgeving aangevoerd. Wanneer het peil de bovengrens overschrijdt, wordt het overtollige water afgevoerd.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart peilbesluit polder Berkel, peilgebied 45 nabij gedeelte Kleihoogtpad

Toelichting op het peilbesluit polder van Nootdorp peilgebied 1 en 31 wandelbos Laakweg

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit polder van Nootdorp peilgebied 1 en 31 wandelbos Laakweg

afdeling MWA, maart 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 7
3 Peilafweging 8
3.1 Peilafweging 8
3.2 Peilkeuze 8
3.3 Maatregelen 8
Literatuur 9
Woordenlijst 9
Bijlage 1 Peilenkaart 9

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor een deel het wandelgebied Laakweg bij Nootdorp (0,9 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het dat waterpeil is aangepast als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgevoerd. Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen een vergunning verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Delfland wil het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

In 2021 is een wandelbos aangelegd ten zuiden van Nootdorp. Het bos sluit aan bij een groter recreatiegebied: 'de Balij'. In 2020 heeft Delfland vergunning verleend (nummer 2019-021159/D2020-01-000064) voor het uitvoeren van werken waarbij de waterhuishouding is gewijzigd. De watergang, die in dit peilgebied loopt, is aanzienlijk verbreed maar ook ingekort. Hierdoor is een deel van het peilgebied onderdeel geworden van peilgebied 1. In het peilbesluit van 2014 is het peil van dit peilgebied niet nauwkeurig vastgelegd. Doordat de begrenzing en het peil van peilgebied 31 en een deel van peilgebied 1 niet up-to-date zijn, dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke (waterhuishoudkundige) wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Deze informatie is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Peilgebied 31 (0,9 ha groot) ligt op korte afstand van de zuidelijke rand van Nootdorp en loopt evenwijdig aan de rondweg Hofweg. Het peilgebied bestaat voornamelijk uit één brede watergang. Aan de westzijde bevindt zich een oude schuur. Aan noordzijde van de watergang bevindt zich een landbouwperceel (grasland), aan de zuidzijde bevindt zich het natuur- en recreatiegebied (bestaande uit gras). De bodem bestaat uit zeeklei. In dit peilgebied is een hoge kans op het voorkomen van archeologische resten in de bodem.

Het oostelijke deel wat door de ruimtelijke ontwikkeling gedempt is, bestaat uit recreatieterrein en grenst aan een particulier terrein met bebouwing. De bebouwing is in 2004 gebouwd en goed gefundeerd.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebied 31 is in 2014 peilbesluit polder van Nootdorp vastgesteld. De peilen voor het peilgebied 31 zijn vastgesteld met een maximumpeil van NAP -3,71 m en een minimumpeil van NAP -4,77 m. Dit is weergegeven in

Figuur 1.

Peilgebied 31 is een zogenaamde spuisloot van de polder van Nootdorp. Spuisloten vormen een waterstelsel waarmee de polder van water wordt voorzien. Het stelsel spuisloten bestaat uit langgerekte peilgebieden. Het inlaatpunt begint bij 'Aan het Verlaat' bij Delft. Hoe verder de spuisloot van dit inlaatpunt verwijderd is, hoe lager de peilen worden. Binnen peilgebied 31

liepen de peilen ook af, bovenstrooms was het peil hoger dan benedenstrooms. Daarom is er voor de spuisloten, zoals peilgebied 31, in het peilbesluit van 2014 een minimum- en maximumpeil vastgesteld.

Figuur 1: Gedeelte van de peilenkaart van het peilbesluit van de polder van Nootdorp uit 2014

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

Het gebied bestaat uit een brede secundaire watergang van ongeveer 7 meter breed. Voor een groot deel van de breedte bestaat uit een plas-drasberm. Deze is aangemerkt als Natuurlijke Ecologische Zone. Het profiel van deze Natuurlijke Ecologische Zone is ontworpen met het huidige peil van NAP -4,29 m als uitgangspunt en is dus het optimale peil hiervoor.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in

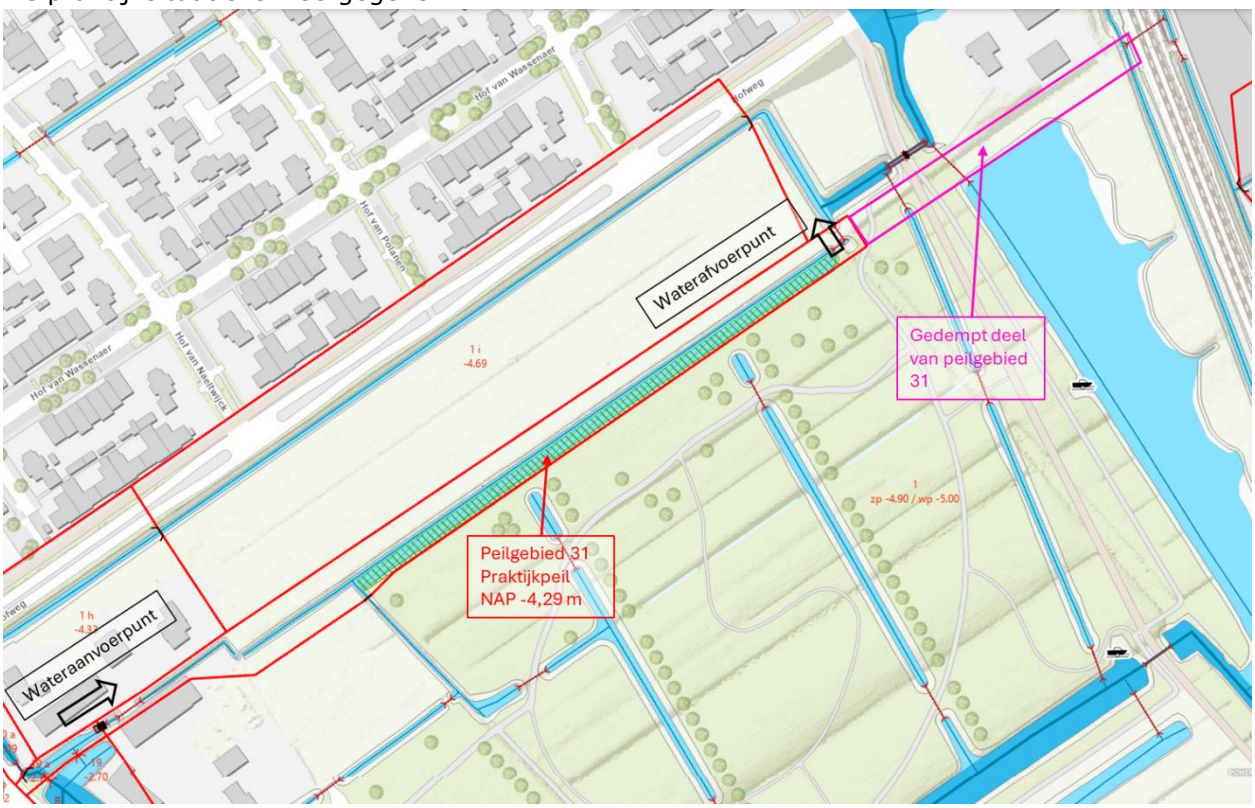

Figuur 2. Na de aanpassingen in het kader van de aanleg van het wandelbos heeft het gebied een vast praktijkpeil van NAP -4,29 m gekregen. Daarmee is het waterpeil preciezer bekend dan in het vorige peilbesluit. Het gebied heeft een drooglegging van 30 tot 80 cm. Ter plekke van de bebouwing is de drooglegging groter; zo'n 100 cm.
Het oostelijke deel van peilgebied 31 is gedempt. Dit deel hoort nu bij peilgebied 1 van de polder van Nootdorp met een zomerpeil van NAP -4,90 m en een winterpeil van NAP -5,00 m. Het heeft nu een drooglegging van 80 tot 120 cm. Het peil wat hier was, is niet bekend. Maar dit was wel het laagste deel van het peilgebied en zal het vermoedelijk een peil tussen NAP -4,29 en NAP -4,77 m gehad hebben.

In het westen wordt het peilgebied van water voorzien door een handmatige inlaat. In het oosten wordt het overtollige water afgelaten door een stuwende duiker.

In het peilgebied is geen peilschaal aanwezig, het waterpeil is eenmalig ingemeten. Het water wordt op peil gehouden door een kleine stuwende duiker.

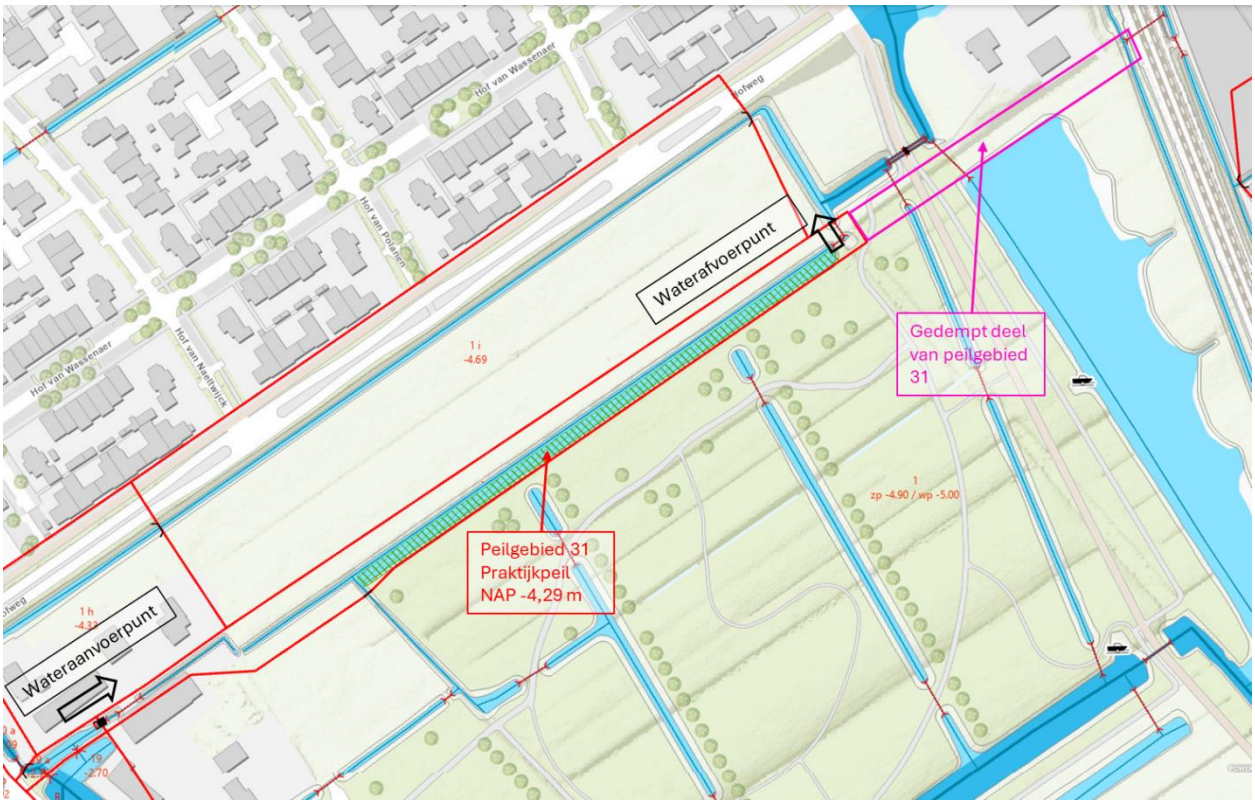

Figuur 2 – Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

Wijzigingen in het watersysteem
In het kader van de aanleg van het wandelbos is de waterhuishouding van het gebied veranderd. In peilgebied 31 is de watergang verbreed en (aan de oostzijde) ingekort. De afvoer van de watergang loopt via twee al bestaande duikers naar een primaire watergang nabij het Spoorpad. Het oostelijke deel van peilgebied 31 is gedempt. Dat gebied watert nu af op het lagere polderpeil met een zomerpeil van -4,90 en een winterpeil van NAP -5,00 m.

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- De watergang ligt naast een weiland. Vanaf deze zijde kunnen er meststoffen in de watergang komen. Ook via het inlaatwater kunnen nutriënten worden aangevoerd. De andere zijde is recreatie/natuurgebied. Vanaf die zijde zijn er geen bronnen met nutriënten.
- Kwelwater in de omgeving kan nutriënten en zout bevatten. Echter in de watergangen met een hoger peil, zoals in peilgebied 31 wordt geen kwel verwacht omdat de kwel waarschijnlijk in watergangen met het laagste peil (peilgebied 1) terecht komt. De peilwijziging zal daar naar schatting weinig invloed op hebben.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Voor de Natte Ecologische Zone zou een natuurlijker peilverloop beter zijn dan het vaste peil. Daarnaast zijn er geen diepe plekken voor vis aanwezig en heeft het gebied een beperkte omvang als leefgebied voor vis.

Na uitvoering van werkzaamheden is het peil veranderd. Deze peilverandering heeft naar verwachting geen effect gehad op de waterkwaliteit en ecologie van het peilgebied.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

Na de herinrichting van het gebied is peilgebied 31 kleiner geworden. De drooglegging bedraagt 30 tot 80 cm en past goed bij de gebiedsfuncties recreatieterrein en grasland. De drooglegging van ca 100 cm nabij de bebouwing in het westelijk deel voldoet voor die functie. Het profiel van de Natte Ecologische Zone langs de watergang is aangelegd met het huidige peil van NAP -4,29 m als uitgangspunt en is dus het optimale peil hiervoor. Deze Natte Ecologische Zone heeft waarschijnlijk een positief effect op de waterkwaliteit maar de peilwijziging heeft naar verwachting geen effect op de waterkwaliteit en ecologie. Het vorige peilbesluit gaf een marge aan waarbinnen het peil kon bewegen. Dit is onnauwkeurig en voor het peilbeheer onwenselijk.

Bij de herinrichting is in het oostelijke deel van het peilgebied een deel van de watergang gedempt. Dit gebied (0,2 ha) bevat geen oppervlaktewater maar watert wel af op peilgebied 1 en maakt dus nu deel uit van dat peilgebied. De drooglegging van 0,80 m tot 1,20 m voldoet goed voor de functies op deze strook grond. In het kader van de werkzaamheden van dempen en graven van nieuwe waterpartijen is in dit deel en in het resterende deel van peilgebied 31 een vergunning verleend waarbij getoetst is op de impact op archeologie.

De huidige waterpeilen van peilgebied 1 en 31 zijn gewenst want deze waterpeilen sluiten aan bij de nieuwe gebiedsfunctie recreatie en vormt geen probleem voor de bestaande gebiedsfuncties. Daarnaast past het peil het beste bij de nieuwe inrichting.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt gekozen om het oostelijke deel onderdeel te laten zijn van peilgebied 1 met een zomerpeil van NAP -4,90 m en een winterpeil van NAP -5,00 m. Het schouwpeil wordt NAP -5,00 m. De overgang van het zomerpeil naar het winterpeil zal plaatsvinden in de loop van de maanden september en oktober en de overgang van het winterpeil naar het zomerpeil in de loop van de maanden maart tot en met mei. Het precieze tijdstip is afhankelijk van het weer en van het verloop van de grondwaterstanden in het peilgebied.

Voor peilgebied 31 wordt gekozen voor een vast peil van NAP -4,29 m. Het schouwpeil wordt NAP -4,29 m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil in peilgebied 31 tussen 0,58 m lager en 0,48 m hoger. In het gedempte deel van peilgebied 1 wordt het peil tussen 0,13 en 1,29 m lager. De werkelijke peilverandering is niet vast te stellen aangezien het vorige peilbesluit niet nauwkeurig was vastgesteld.

Het vorige peilbesluit polder van Nootdorp voor peilgebied 31 wordt ingetrokken, dit is het gebied waarvoor de nieuwe peilen worden vastgesteld.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn de geen maatregelen nodig.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2014 Peilbesluit polder van Nootdorp
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Hoogheemraadschap van Delfland, 22 januari 2020, Watervergunning 2019-021159/D2020-01-000064
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart polder van Nootdorp, peilgebied 1 en 31 Wandelbos Laakweg

Toelichting op het peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 1 ter plaatse van Windas te Schiedam

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 1 ter plaatse van Windas te Schiedam

afdeling MWA, december 2023

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 5
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 7
3 Peilafweging 8
3.1 Peilafweging 8
3.2 Peilkeuze 8
3.3 Maatregelen 8
Literatuurlijst 9
Woordenlijst 9
Bijlage 1 Peilenkaart 9

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied Poldervaartpolder peilgebied 5 (0,5 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een ruimtelijke ontwikkeling.

De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgevoerd. Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen een vergunning verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Dit peilbesluit betreft een actualisatie aan deze nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

In het noorden van Schiedam ligt de buurt De Windas. Deze buurt bevindt zich in de Poldervaartpolder in peilgebied 5, en naast de Poldervaartpolder peilgebied 1. Deze peilgebieden hebben respectievelijk een vastgesteld vast peil van NAP -2,75 m en een seizoenspeil met een zomerpeil van NAP -3,50 en een winterpeil van NAP -3,60. Deze peilen zijn in 2012 vastgesteld in het peilbesluit Poldervaart.

Op deze locatie is een stuw verwijderd en zijn twee nieuwe stuwen aangelegd. Hierdoor zijn de peilgrenzen tussen peilgebied 1 en peilgebied 5 gewijzigd. De werkzaamheden zijn gedaan om een looproute te kunnen realiseren, om de doorstroming van de watergangen te verbeteren, en de onderbemaling van peilgebied 5 te kunnen ontlasten. De werkzaamheden zijn in 2015 vergund met watervergunning 1550835. Inmiddels zijn de werkzaamheden volgens vergunning uitgevoerd.

Omdat de peilgrenzen door de werkzaamheden zijn aangepast dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke redenen er zijn voor de afwijking van het peil. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Dit is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Schiedam, ten zuiden van de 's Gravenlandseweg en ten westen van de Poldervaart. Het gebied bestaat volgens de luchtfoto en het bestemmingsplan uit een klein groen park en een klein gebied met bestemming wonen langs de Poldervaart. De bodem op de locatie bestaat voornamelijk uit klei met enkele veenlagen. De bodem is zakkingsgevoelig.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor de Poldervaartpolder is in 2012 peilbesluit Poldervaartpolder vastgesteld. Peilgebied 5 heeft een seizoenspeil, waarbij het zomerpeil is vastgesteld op NAP -3,50 m en het winterpeil op NAP -3,60 m. Dit is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Vastgestelde peilen peilbesluit 'peilbesluiten Schiedam' met een luchtfoto uit 2012

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

De waterhuishoudkundige belangen zijn sinds het peilbesluit in 2012 niet veranderd. Het landgebruik in het gebied betreft een klein groen park en enkele woningen en een toegangsweg langs de Poldervaart. De meeste gebouwen zijn tussen 1892 en 1906 gebouwd. Er bevindt zich een inlaatduiker juist ten noorden van deze woningen om het waterpeil van de Poldervaartpolder peilgebied 1 op peil te houden.

In dit gebied is geen KRW-waterlichaam aanwezig, het water dient te voldoen aan de doelstellingen voor waterkwaliteit en ecologie voor lokaal water. Het gebied is geen archeologisch waardevol terrein.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in figuur 2. Door de aanleg van het looppad, het vervangen van een stuw met een duiker, en de aanleg van twee nieuwe stuwen is de peilgrens gewijzigd. Een deel van de watergangen heeft hierdoor een hoger peil (NAP -2,75 m) ten opzichte van het vastgestelde peil (zomer- en winterpeil van respectievelijk NAP -3,50 m en NAP -3,60 m). Peilgebied 5 van is daarmee kleiner geworden. Dankzij de locatie van de inlaatduiker is de doorstroming in de nieuwe situatie van zowel de watergang in peilgebied 1 als de watergangen in peilgebied 5 verbeterd. Het water in peilgebied 5 wordt door een onderbemaling opgevoerd naar peilgebied 1. Het peilbeheer van de Poldervaartpolder peilgebied 1 wordt uitgevoerd door Delfland. Het peilbeheer van de Poldervaartpolder peilgebied 5 wordt uitgevoerd door de gemeente Schiedam.

De meest dichtbijzijnde metingen van de waterstand van peilgebied 1 zijn de metingen bij gemaal Kethelpark, bij het Jacob Quartelpad. Deze metingen zijn weergegeven in figuur 3 en er is te zien dat het waterpeil in het algemeen goed binnen de beheermarge rond peil NAP -2,75 wordt gehouden.

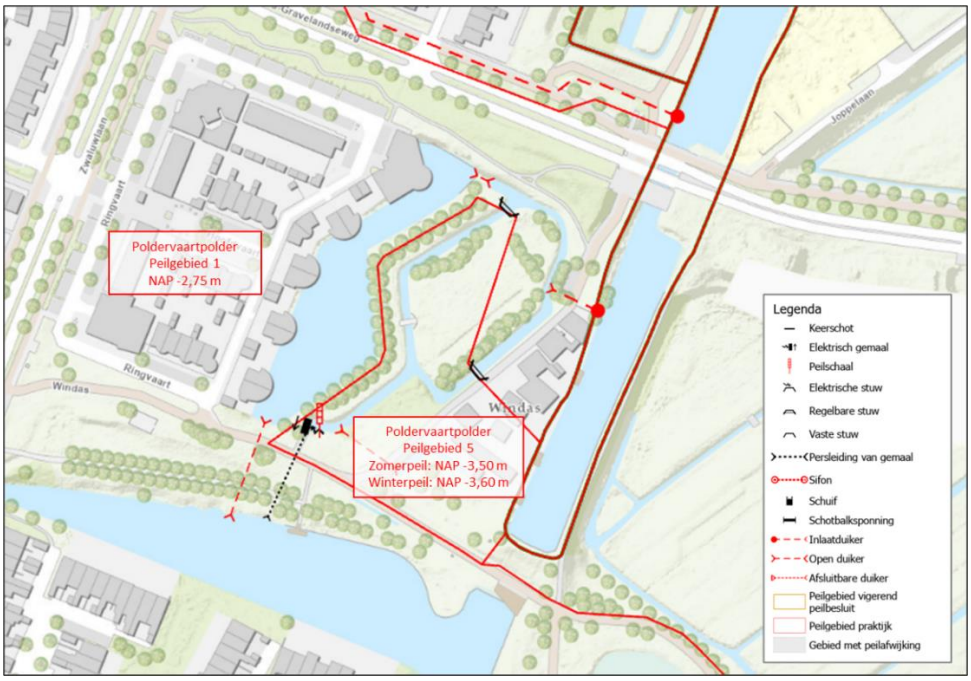

Figuur 2: Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

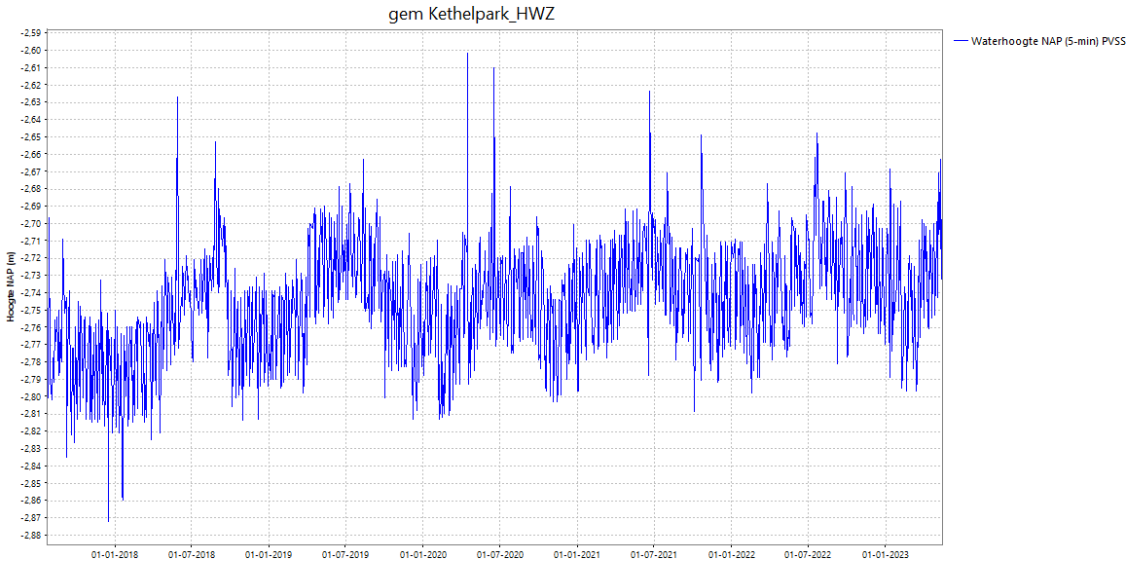

Figuur 3 Meetreeks gemeten waterpeilen peilgebied 1 bij gemaal Kethelpark

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied wordt beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- In peilgebied 1 zijn veel riooloverstorten. Als er een overstort is van rioolwater dan kunnen er veel nutriënten in het water terecht komen. Er is wel een mogelijkheid om in die situaties het peilgebied door te spoelen. In en rond het gebied van het gebied Windas zijn geen overstorten. Er is wel een inlaat aanwezig die, in geval van een slechte waterkwaliteit, het water kan verversen.
- In peilgebied 1 van de Poldervaartpolder is op meetpunt OW216-11 in 2021 het stikstof- en fosfaatgehalte gemeten. Het stikstofgehalte voldoet aan de norm en het fosfaatgehalte heeft een overschrijding van circa twee maal de norm.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Er is geen natuurlijk peilverloop. Het nieuwe peil is daarom niet het meest ideale peil voor natte ecologische zones in het peilgebied.
- Voor vis is de toevoeging van dit gebied aan het bestaande peilgebied gunstig omdat het leefgebied vergroot wordt.

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op het wijzigen van de peilgrens tussen peilgebied 1 en peilgebied 5 van de Poldervaartpolder, en daarmee het verhogen van het peil in een aantal watergangen.

De wijziging van de peilgrens is voorgesteld om de volgende redenen:

- De onderbemaling wordt ontlast omdat bij het inlaten van water dit water nu direct in peilgebied 1 terecht komt, en niet eerst in peilgebied 5;
- Er wordt door het op een andere plek plaatsen van de peilscheiding een betere doorstroming verkregen voor een betere waterkwaliteit;
- Door het weghalen van de eerdere peilscheiding en op deze locatie plaatsen van een duiker was het mogelijk een looppad te realiseren.

Deze redenen zijn positief voor het waterbeheer. De wijziging van de peilgrens betreft een relatief kleine ingreep op het peilbeheer. Er zijn enkele oude woningen langs de Windas aanwezig, maar de drooglegging van deze woningen blijft ruim voldoende om wateroverlast te voorkomen. De peilwijziging waarbij het peil omhooggaat is niet schadelijk voor de funderingen. Daarnaast is de stabiliteit van de kering geanalyseerd en is er geconcludeerd dat de peilverhoging geen invloed heeft hierop. De peilverhoging heeft een positief effect op de doorstroming van de watergangen van peilgebied 1 rondom peilgebied 5, omdat de inlaat nu direct op deze watergangen is aangesloten. Deze verbeterde doorstroming en verversing zorgt daarmee voor verbetering van de waterkwaliteit. Daarnaast is het leefgebied voor vis vergroot nu het in verbinding staat met een groot peilgebied.

De werken zijn in 2016 uitgevoerd en sindsdien zijn er geen meldingen binnen gekomen die gerelateerd zijn aan de gewijzigde (grond)waterstanden.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging is gekozen om de peilgrens tussen peilgebied 1 en peilgebied 5 te wijzigen. Een deel van peilgebied 5 is ondergebracht bij peilgebied 1, en voor dit deel geldt dat het waterpeil omhoog is gezet van een seizoenspeil met een zomer- en winterpeil van respectievelijk NAP -3,50 m en NAP -3,60 m naar een vast peil van NAP -2,75 m. Het schouwpeil is daarmee ook NAP -2,75 m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit is het peil voor dit gebied 0,75 m hoger in de zomer en 0,85 m hoger in de winter.

Het vorige peilbesluit voor de Poldervaartpolder uit 2012 wordt voor dit deel van peilgebied 5 zoals aangegeven in de bijgaande peilenkaart ingetrokken.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn geen maatregelen nodig. De benodigde werkzaamheden zijn al uitgevoerd.

Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2012, *Toelichting Peilbesluiten Schiedam*
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, *Beleidsnota peilbeheer*
- *Watervergunning 1550835*, 19 oktober 2015
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- *Beheermarge*: Marge rondom het vastgestelde peil waartussen het peil onder regulier peilbeheer schommelt. Het handhaven van het peil gaat onder normale omstandigheden gepaard met peilfluctuaties. Deze fluctuaties zijn het gevolg van de aan- en afvoer van water en weersomstandigheden. Het peil is dus eigenlijk een gemiddelde waarde van de peilfluctuaties.

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Peilverlaging:* Neerwaartse bijstelling van het waterpeil ten opzichte van het voorgaande peilbesluit verder dan peilaanpassing.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Seizoenspeil:* Vorm van peilbeheer waarbij gedurende het jaar verschillende peilinstellingen worden gehanteerd afhankelijk van het groei-/ broedseizoen.

- *Sturingsmarge:* Een tijdelijke marge groter dan de beheermarge rondom het peil die kan worden ingezet om in te spelen op weersomstandigheden, energievermindering of waterkwaliteit.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 1 ter plaatse van de Windas te Schiedam

Toelichting op het peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 8 ten westen van het Prinses Beatrixpark

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 8 ten westen van het Prinses Beatrixpark

Afdeling MWA, februari 2024

Inhoud

1. Inleiding 4
1.2 Omschrijving situatie 4
1.3 Werkwijze 4
2. Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 7
3. Peilafweging 8
3.1 Peilafweging 8
3.2 Peilkeuze 8
3.3 Maatregelen 8
Literatuurlijst 9
Woordenlijst 9
Bijlage 9

1. Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied Poldervaartpolder 1 (1,8 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde ambtshalve correctie. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een klein gebied waarbij dat waterpeil al langere tijd wordt aangehouden, dat het waterpeil geen knelpunt veroorzaakt en dat er geen maatregelen nodig zijn.

1.2 Omschrijving situatie

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich in de gemeente Schiedam, ten noorden van de A20 in de Poldervaartpolder en ten westen van het Prinses Beatrixpark. Het gebied is een klein laaggelegen natuurgebied welke omringd wordt door een ringsloot.

Het voorgaande peilbesluit voor dit gebied is het 'peilbesluiten Schiedam' uit 2013. In dit peilbesluit is het gebied meegenomen binnen de Poldervaartpolder peilgebied 1. Maar in de praktijk staat het gebied dankzij een duiker in verbinding met peilgebied 8 en wordt daardoor een ander peil gehanteerd dan nu is vastgesteld (een waterpeil NAP -3,12 m in plaats van NAP -2,75 m). Uit de peilenkaart van voorgaand peilbesluit blijkt dat deze duiker ook al aanwezig was in 2013, maar dat dit niet meegenomen is in de toenmalige peilafweging.

Aangezien het werkelijk gehanteerde waterpeil afwijkt van het vastgestelde peil dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.3 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke redenen er zijn voor de afwijking van het peil. Er is geconstateerd dat het huidige peil al langere tijd zonder problemen wordt aangehouden. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Dit is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2. Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Schiedam, ten noorden van de A20 en net ten westen van het Prinses Beatrixpark en de Poldervaart. Het gebied is een klein natuurgebied met een wandelpad en een recreatieve functie, grenzend aan verschillende woonwijken. De bovenste meters van de bodem bestaan uit klei en veen. De bodem is hiermee matig zakkingsgevoelig. Volgens de cultuurhistorische atlas van de provincie Zuid-Holland is de archeologische waarde in dit gebied 'hoog' in de bovenste 0 tot 3 meter vanwege de aanwezige historische zee-afzettingen met een hoge kans op voorkomen van archeologische resten. In Figuur 1 is de omgeving van het gebied te zien.

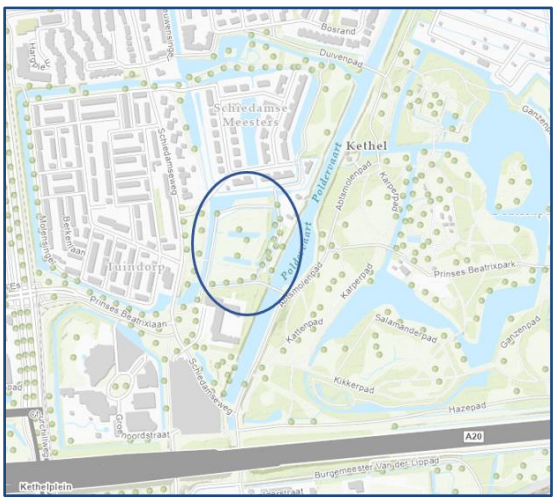

Figuur 1 - Omgeving van het gebied

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebied 8 is in 2013 peilbesluit 'Toelichting Peilbesluiten Schiedam' vastgesteld. De peilen zijn toen vastgesteld met een vast peil van NAP -2,75 m. De omgeving van het gebied op het moment dat het vorige peilbesluit is vastgesteld is met behulp van een luchtfoto weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2 Luchtfoto van het gebied uit 2013 ten tijde van het peilbesluit Poldervaartpolder. Het betreffende gebied is rood omcirkeld.

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

De waterhuishouding binnen het gebied waar dit peilbesluit over gaat betreft een ringsloot dat met een duiker verbonden is aan de rest van het peilgebied.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in Figuur 3. Het gebied waar dit peilbesluit om gaat wordt van water voorzien door een open duiker aan de noord-oostelijke kant van het gebiedje. Deze open duiker verbindt het gebiedje met het noordelijker gelegen peilgebied 8 van de Poldervaartpolder. Dit peilgebied heeft een vast waterpeil van NAP -3,12 m. Dankzij de verbinding heeft de ringsloot in het rood omcirkelde gebied een waterpeil van NAP -3,12 m.

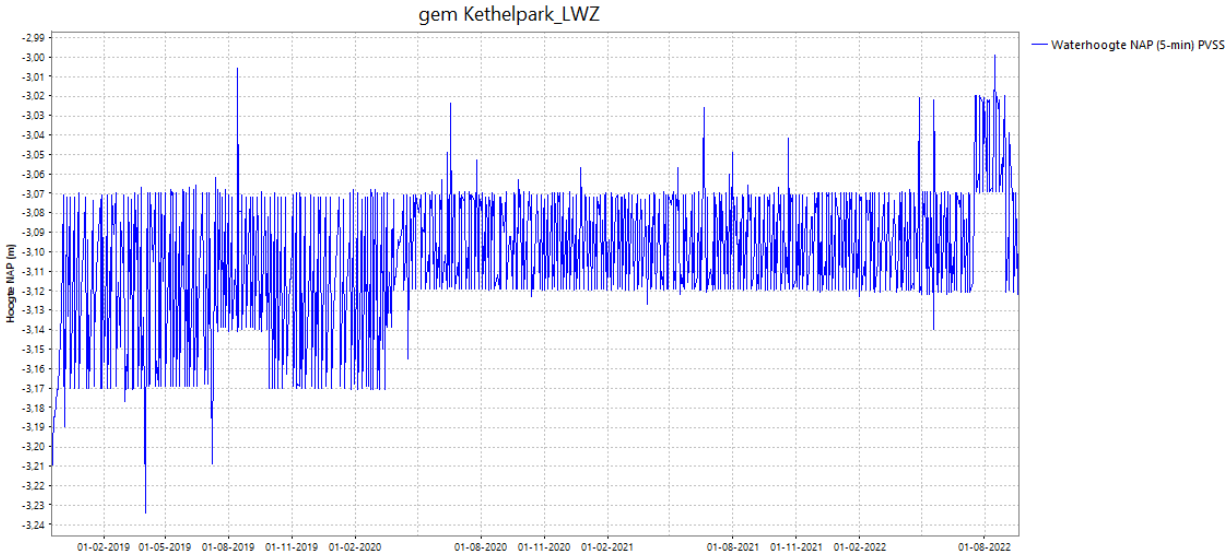

Figuur 4 laat de meetgegevens zien van het peil van peilgebied 8 bij gemaal Kethelpark. Aan deze metingen is te zien dat het peil van peilgebied 8 binnen de beheermarge van het peil wordt gehouden. Dat binnen het zuidelijke gebied dezelfde peilen worden gehandhaafd is in 2023 door lokale handmetingen bevestigd.

De ringsloot is niet op een andere manier verbonden met andere watergangen. Er bevinden zich verder geen kunstwerken in het gebied.

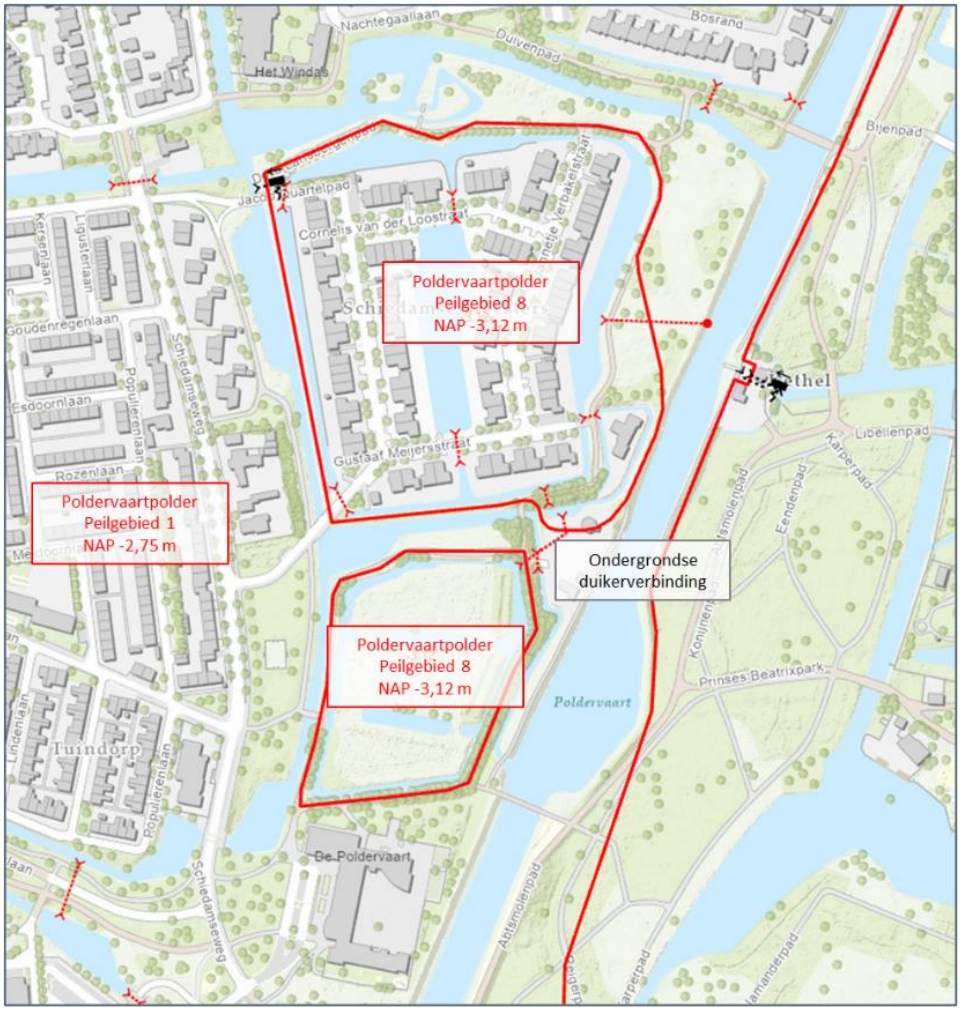

Figuur 3 Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

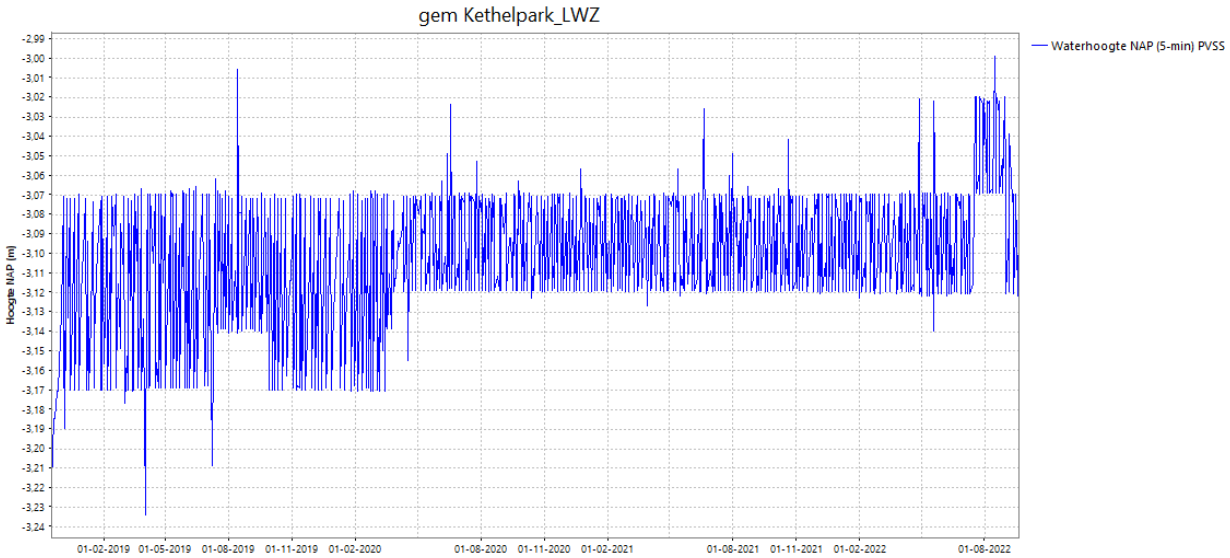

Figuur 4 Meetreeks gemeten waterpeilen peilgebied 8 bij gemaal Kethelpark

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- In het hele peilgebied 8 zijn er verharde gebieden afgekoppeld van de riool. Daardoor wordt regenwater wat op wegen of daken valt direct afgevoerd naar het oppervlaktewater.
- In het stedelijke gebied zijn geen bronnen die voor extra nutriënten zorgen in het oppervlaktewater.
- In peilgebied 8 zijn geen waterkwaliteitsmeetpunten waar het stikstof- en fosfaatgehalte gemeten.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Er is geen sprake van een natuurlijk peilverloop. Het nieuwe peil is daarom niet het meest ideale peil voor de natte ecologische zones.
- Het leefgebied van vis blijft gelijk. Peilgebied 8 is een klein peilgebied waarbij vissen niet de mogelijkheid hebben te migreren naar het naastgelegen grotere peilgebied.

3. Peilafweging

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op de ringsloot ten zuiden van de Poldervaartpolder peilgebied 8. Voor het vaststellen van het peil in dit gebied van NAP -3,12 m zijn onderstaande effecten in de omgeving afgewogen:

- Het nieuwe peil betekent een peilverlaging van 37 cm ten opzichte van het voorgaand peilbesluit (van NAP -2,75 m naar NAP -3,12 m). Voor dit gebied geldt dat de praktijksituatie waarschijnlijk al lange tijd wordt gehanteerd (tenminste in de tijd van het opstellen van het vorig peilbesluit uit 2013) en dat de situatie tijdens een reguliere analyse van het watersysteem correct in beeld is gebracht. Uit de omgeving zijn geen meldingen gekomen op het (negatief) functioneren van het watersysteem.
- De peilverlaging geldt voor een ringsloot in het gebied, maar rondom deze ringsloot bevinden zich grote waterpartijen en de Poldervaart die op een hoger peil worden gehouden.
- In het geval dat het gebied bij de Poldervaartpolder peilgebied 1 wordt getrokken zorgt dit voor gedeeltelijke ontsnippering van het peilgebied. Dit zorgt voor een verbetering van de mogelijkheden van vismigratie want er zijn minder barrières in het watersysteem.
- Als het peil teruggebracht wordt naar het hogere peil dan is de drooglegging vermoedelijk niet meer voldoende (want dit wordt dan minder dan 20 cm) met het gevolg dat paden te nat worden om over te kunnen wandelen en wortels van bomen niet meer voldoende zuurstof op kunnen nemen en af zullen sterven.
- Er zijn kosten verbonden aan het verwijderen of dichtmaken van de duiker en het maken van een nieuwe verbinding met peilgebied 1 van de Poldervaartpolder.
- Het instellen van het peil heeft geen invloed op de huidige waterkwaliteit en biodiversiteit, omdat dit peil al lange tijd aangehouden is.

Op basis van bovengenoemde peilafweging wordt geconcludeerd dat het instellen van het peil voor deze ringsloot van NAP -3,12 m een positieve impact heeft op de omgeving ten opzichte van het voorgaande peil.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt voorgesteld om het laaggelegen natuurgebiedje te betrekken bij de Poldervaartpolder peilgebied 8, en het waterpeil voor dit gebied vast te stellen op een vast peil van NAP -3,12 m. Het schouwpeil wordt ook NAP -3,12 m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil 0,37 m lager.

Het vorige peilbesluit voor de Poldervaartpolder uit 2012 wordt voor dit deel van peilgebied 1 ingetrokken, op de manier zoals aangegeven in de bijgaande peilenkaart.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn geen maatregelen nodig.

Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, november 2012, *Toelichting Peilbesluiten Schiedam*
- Hoogheemraadschap van Delfland, 30 mei 2023, *bekendmaking vaststelling 10 peilbesluiten Schiedam*
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, *Beleidsnota peilbeheer*
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Ontsnippering:* Het streven naar zo groot mogelijke peilgebieden en dus vermindering van het aantal peilgebieden (met afwijkend peil).

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Peilverlaging:* Neerwaartse bijstelling van het waterpeil ten opzichte van het voorgaande peilbesluit verder dan peilaanpassing.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage

- Peilenkaart peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 8

Toelichting op het peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 14 ter plaatse van het Sportpad in Schiedam

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Poldervaartpolder peilgebied 14 ter plaatse van het Sportpad in Schiedam

Afdeling MWA, maart 2024

Inhoud

1. Inleiding 4
2. Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 6
2.2.1 Vorig peilbesluit 6
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 7
2.2.5 Gebied met afwijkend peil 14A 8
3. Peilafweging 9
3.1 Peilafweging 9
3.2 Peilkeuze 9
3.3 Maatregelen 9
Literatuurlijst 10
Woordenlijst 10
Bijlage 10

1. Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied Poldervaartpolder peilgebied 14 (3 hectare groot wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde ambtshalve correctie. Dat houdt in dat voor een klein gebied een waterpeil wordt vastgelegd dat al langere tijd wordt aangehouden, geen knelpunt veroorzaakt en waarbij geen maatregelen nodig zijn.

1.1 Omschrijving situatie

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt, bevindt zich in het westen van de gemeente Schiedam. Het gaat om de Poldervaartpolder, peilgebied 14, ter hoogte van het Sportpad. Voor dit gebied geldt het peilbesluit 'Poldervaartpolder' dat is vastgesteld in 2012. De wateraanvoer naar peilgebied 14 was niet voldoende, waardoor aanpassing aan het watersysteem noodzakelijk was. Om deze wateraanvoer te verbeteren is één watergang verbreed en is een extra duiker geplaatst, waardoor een aanvullende route voor wateraanvoer naar peilgebied 14 is ontstaan. Deze route was in het verleden ook al aanwezig, maar dichtgemaakt vanwege de ontwikkeling van de wijk Harga. De route is nu dus hersteld. De werkzaamheden zijn vergund met vergunningen 2018-013258 (d.d. 14 augustus 2018, vergunning voor de tijdelijke situatie) en 2019-005509 (d.d. 15 mei 2019, definitieve situatie)

Door deze aanpassingen heeft een enkele watergang een ander peil gekregen. Dit is de watergang welke de inlaat met peilgebied 14 verbindt. Het huidig peil van NAP -2,60 is hoger dan het voorgaand peil van NAP -2,75 m. Het peil in deze watergang is dus met 15 cm omhooggegaan.

Daarnaast loopt er onder het spoor een duiker dat de volkstuinen met de wijk Harga verbond. Deze duiker is verkort en de duiker is nu verbonden met de watergang langs het Sportpad.

Doordat het peil van de watergang ten noorden van de Sportpad afwijkt van het peilbesluit, en om de peilgrenzen aan te passen aan de nieuwe situatie, dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke redenen er zijn voor de afwijking van het peil. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Dit is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2. Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich aan de westzijde van gemeente Schiedam, ten westen van de Poldervaart en ter hoogte van de Sportpad (Figuur 1). In het gebied bevinden zich het Sportpad en ten zuiden hiervan een spoorbaan van de metro (geel omcirkeld). Ten zuiden van de spoorbaan liggen volkstuinen (groen omcirkeld). De bodem in het gebied bestaat vooral uit klei en veen en is daarom matig zakkingsgevoelig. Volgens de cultuurhistorische atlas van de provincie Zuid-Holland is de archeologische waarde in dit gebied 'hoog' in de bovenste 0 tot 3 meter vanwege de aanwezige historische zee-afzettingen met een hoge kans op voorkomen van archeologische resten.

Figuur 1 Omgeving van het gebied

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

De peilen van peilgebied 1 en 14 zijn in 2012 vastgesteld in het peilbesluit 'Poldervaartpolder'. Het peil van peilgebied 1 is vastgesteld op een vast peil van NAP -2,75 m en het peil van peilgebied 14 is vastgesteld op een vast peil van NAP -2,60 m. Dit is weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2 De huidige peilgrenzen op de locatie van het Sportpad, met een luchtfoto uit 2012, het jaar dat peilbesluit Poldervaartpolder is vastgesteld.

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

De werkzaamheden en daarmee gewijzigde waterhuishoudkundige situatie zijn uitgevoerd om te zorgen voor een extra aanvoerroute vanaf de Poldervaart naar peilgebied 14. Ten noorden van het spoor en het Sportpad ligt de watergang welke gebruikt wordt voor deze wateraanvoer. Ten zuiden van het spoor liggen enkele watergangen voor watervoorziening van de volkstuinen.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in Figuur 3. Na vergunningverlening is de aanvoersloot ten noorden van het spoor verbreed. Daarnaast is een duiker aangebracht welke deze aanvoersloot verbindt met peilgebied 14. Ten zuiden van het spoor ligt een gebied met een afwijkend peil. Dit gebied is met een duiker verbonden met peilgebied 14. Door deze wijzigingen loopt in de praktijk de peilgrens anders, de wateraanvoersloot en het gebied met een afwijkend peil vallen onder peilgebied 14 in plaats van onder peilgebied 1. Het peil van peilgebied 14 is 0,15 m hoger dan het peil van peilgebied 1.

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. laat de meetgegevens zien van het peil van peilgebied 14 bovenstrooms bij stuw 216408, ten noorden van het Sportpad. Aan deze metingen is te zien dat het peil van peilgebied 1 binnen de beheermarge van het peil wordt gehouden.

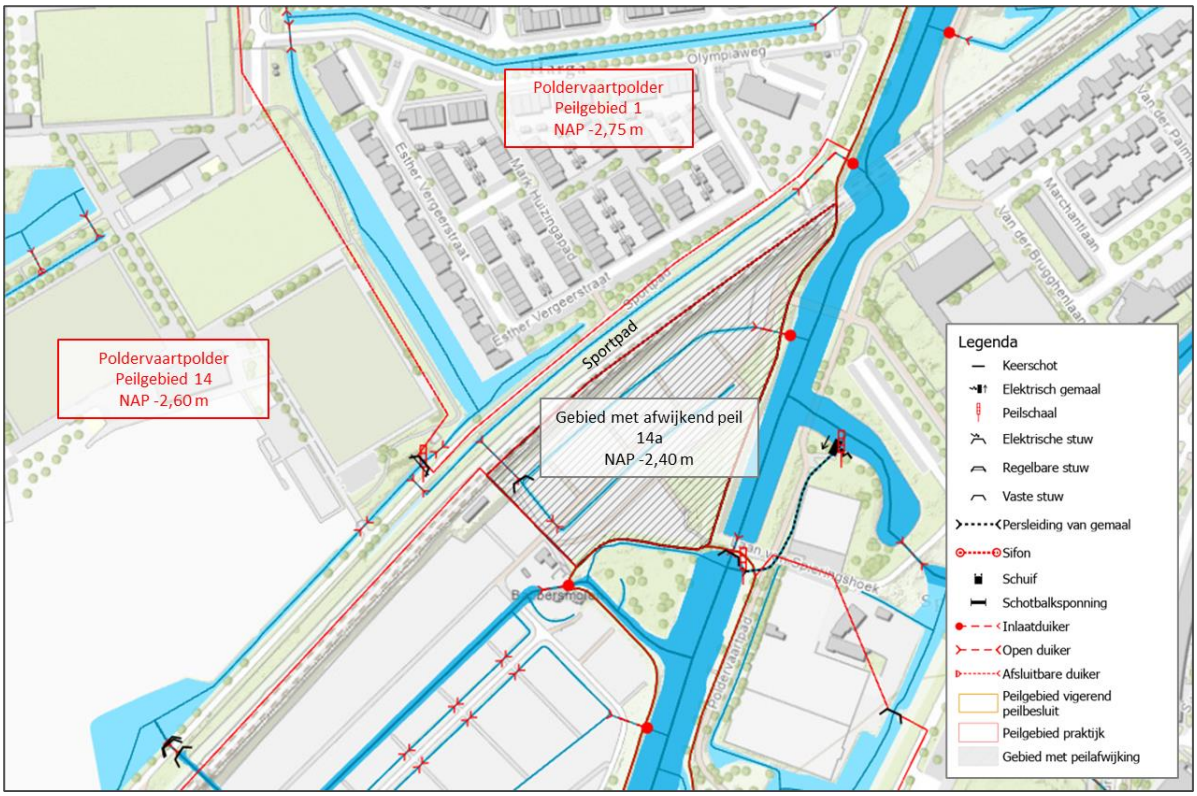

Figuur 3 Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

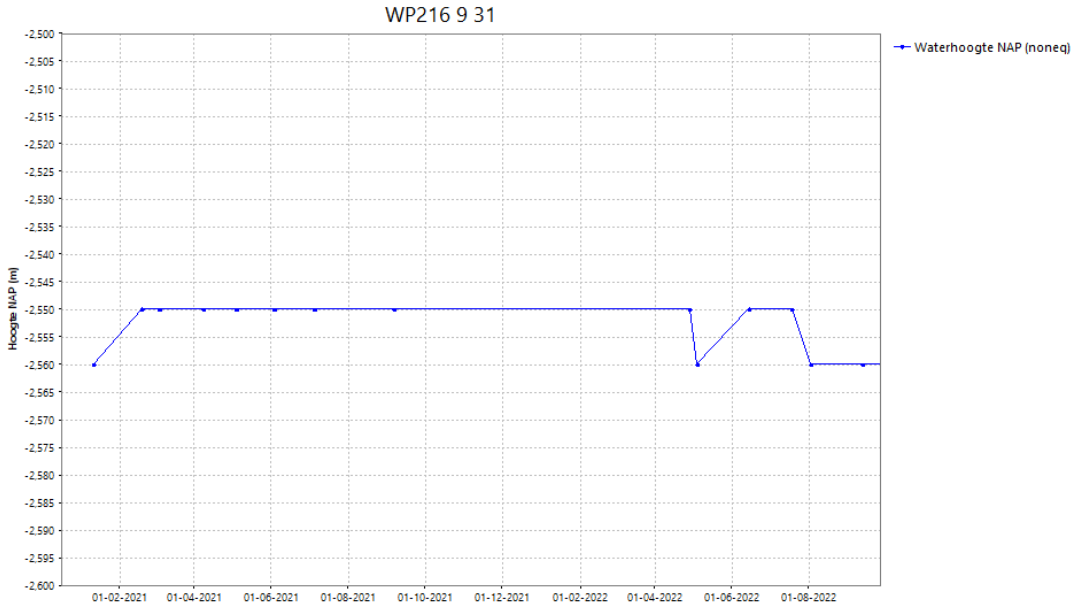

Figuur 4 Meetreeks gemeten waterpeilen peilgebied 1 bij stuw 216408

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- In het hele peilgebied 14 zijn geen riooloverstorten.
- In het gebied kan de rijksweg A4 een bron zijn voor extra nutriënten zorgen in het oppervlaktewater.
- Er is in dit peilgebied geen meetpunt waarin stikstof- en fosfaatgehalte wordt gemeten.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Er is geen natuurlijk peilverloop. Het nieuwe peil is daarom niet het meest ideale peil voor oeverzones en de natte ecologische zones.
- Voor vis is de toevoeging van dit gebied aan het bestaande peilgebied gunstig omdat er het leefgebied aanzienlijk wordt vergroot. Echter in peilgebied 14 ontbreken wel belangrijke elementen in het leefgebied van vis:
    - Diepe zones voor overwinteren van vis ontbreken in dit peilgebied, de waterdiepte is 0,6 m.
    - Er is geen vispassage die het water van peilgebied 14 verbindt met andere peilgebieden.

2.2.5 Gebied met afwijkend peil 14A

Ten zuiden van het spoorbed bevinden zich de volkstuinen. Dit gebied heeft een vergund afwijkend peil van NAP -2,40 m en het loost in de nieuwe situatie op peilgebied 14 met peil NAP -2,60 m in plaats van op peilgebied 1 met peil NAP -2,75 m. Het afwijkende peil is noodzakelijk voor de functie; een hogere grondwaterstand bij de volkstuinen is gewenst. Het beheer van dit afwijkende peil is in handen van de gemeente. Dit afwijkend peil blijft gehandhaafd en wordt dus niet met dit peilbesluit gewijzigd.

3. Peilafweging

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op het gedeelte van peilgebied 1 wat door ruimtelijke ontwikkeling is gewijzigd.

Door de ruimtelijke ontwikkeling is de watergang welke langs het Sportpad en het spoor loopt van peil gewijzigd. Deze watergang is verbreed en heeft de functie van wateraanvoer gekregen. Door deze watergang is nu een extra route voor wateraanvoer vanuit de Poldervaart naar peilgebied 14 gemaakt. Deze watergang heeft nu een hoger peil gekregen dan wat het had, het peil is met 0,15 m omhooggegaan, van NAP -2,75 m naar NAP -2,60 m. Het nieuwe ingerichte gebied is afgestemd op de aangepaste waterhuishouding en het hogere waterpeil.

De huidige situatie met hoger peil levert geen knelpunten op voor de al bestaande gebiedsfuncties. Aan de zuidzijde van de watergang loopt het Sportpad en het spoorbed. Tijdens de realisatie is contact geweest met de RET, de realisatie van de watergang liep gelijk met de ontwikkeling van de Hoekse Lijn. Tijdens dit contact is de stabiliteit van het Sportpad en het spoorbed n.a.v. het nieuwe peil en de verbreding van de watergang getoetst. Aan de noordzijde van de watergang bevindt zich de wijk Harga. De hogere waterstand heeft slechts beperkt invloed op de grondwaterstanden van de wijk Harga door de afstand tot de bebouwing en de aanwezigheid van een waterpartij met een lager peil in het zuidwesten van peilgebied 1. Waterkwaliteit en ecologie zal door de peilwijziging naar verwachting niet veranderen.

Het huidige waterpeil is gewenst want dit waterpeil sluit aan bij de nieuwe functie van de watergang als aanvoerroute vanuit de Poldervaart.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging is gekozen om de watergang die aan de noordzijde van de spoorlijn ligt bij peilgebied 14 van de Poldervaartpolder te trekken. Deze watergang krijgt hiermee een vast peil van NAP -2,60 m. Het schouwpeil van deze watergang is ook NAP -2,60 m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit is het peil 15 cm hoger. Daarnaast valt het gebied met afwijkend peil ten zuiden van het Sportpad door deze wijziging ook onder peilgebied 14. De peilgrenzen zijn aangepast naar de nieuwe situatie.

Het vorige peilbesluit van de Poldervaartpolder voor het deel van peilgebied 1 uit Peilbesluit ‘Poldervaartpolder’ wat is aangegeven op de peilenkaart met code PBS2024PVP 14 wordt ingetrokken.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn geen maatregelen nodig.

Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2012, *Toelichting Peilbesluiten Schiedam*
- Hoogheemraadschap van Delfland, 14 augustus 2018, *Watervergunning 2018-013258*
- Hoogheemraadschap van Delfland, 15 maar 2019, *Watervergunning 2019-005509*
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, *Beleidsnota peilbeheer*
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- *Gebied met afwijkend peil*: Gebied van beperkte omvang waarin het peil afwijkt van het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage

- Peilenkaart peilbesluit Poldervaartpolder 14

Toelichting op het peilbesluit Schieveen peilgebied 46 ter hoogte van de A13

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Schieveen, peilgebied 46

ter hoogte van de A13

afdeling MWA, april 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.3 Waterkwaliteit en ecologie 7
3 Peilafweging 9
3.1 Peilafweging 9
3.2 Peilkeuze 9
3.3 Maatregelen 9
Literatuur 10
Woordenlijst 10
Bijlage 1 Peilenkaart 10

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Deze toelichting is opgesteld voor een wijziging van een deel van peilgebied 4 van de polder Schieveen.

1.1 Omschrijving situatie

Door werkzaamheden aan de snelweg A13 in 2022 zijn de watergangen in het deel van peilgebied 4 ten westen van de A13, ter hoogte van de West-Abtspolderseweg, niet meer aangesloten op de watergangen ten oosten van de snelweg. Hierdoor is een nieuw gebied met een ander waterpeil ontstaan (peilgebied 46). Daarom wordt het peilbesluit geactualiseerd.

Voor de werkzaamheden aan de A13 is in 2021 een vergunning afgegeven (nummer 2021-012635).

1.2 Werkwijze

Voor dit peilbesluit is de werking van het watersysteem onderzocht. Daarna is onderzocht of er ten aanzien van het waterpeil knelpunten zijn voor de belangen in het gebied.

Vervolgens is onderzocht welk peil het beste past voor het gebied. Dit is beschreven in hoofdstuk 3.

Bij deze toelichting op het peilbesluit hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het betreft een deel van peilgebied 4 ten westen van de A13, ter hoogte van de West-Abtspolderseweg.

Het is hoofdzakelijk grasland met een natuurfunctie. Dit deel is in beheer bij Natuurmonumenten. Er is een weg en enkele bebouwing aanwezig. Het wordt begrensd door een polderkade. Het is onbekend of de bodem zakkingsgevoelig is.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Peilgebied 4 maakt deel uit van de polder Schieveen. In 2011 is het peilbesluit Schieveen vastgesteld. Het peil voor peilgebied 4 is vastgesteld op een zomerpeil van NAP -5,48 m en winterpeil van NAP -5,61 m. Dit is weergegeven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**. Het betreffende deel van peilgebied 4 ligt in de gele cirkel van figuur 1.

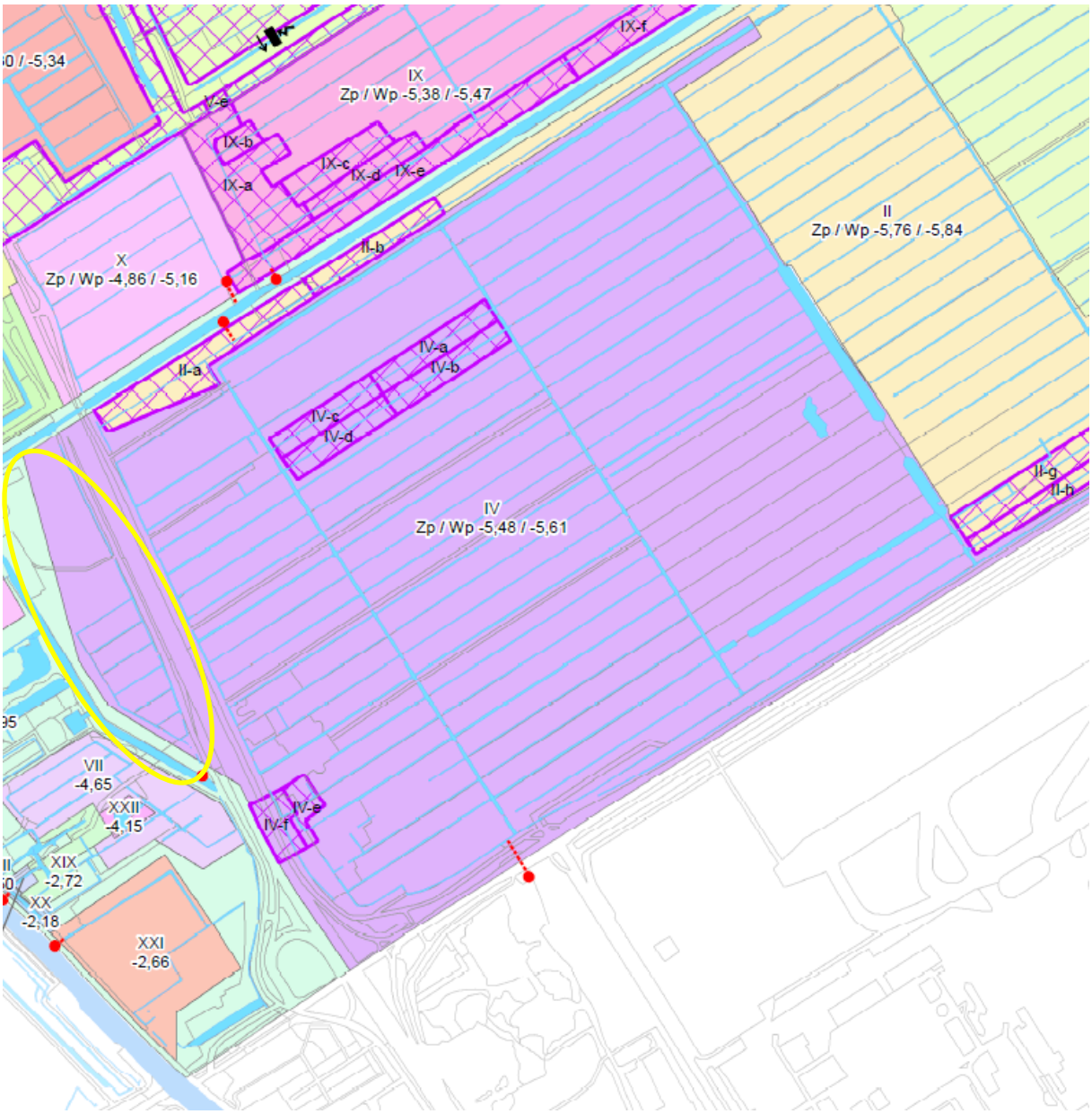

Figuur 1: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Schieveen met peilgebied 4

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**. Door werkzaamheden aan de A13 in 2021 is gebied 46 (deel van voormalig peilgebied 4) niet meer aangesloten op de rest van peilgebied 4 en heeft het in plaats van een zomerpeil van NAP -5,48 m en een winterpeil van NAP -5,61 m een praktijkpeil van NAP -5,40 m gekregen. De waterstanden zijn in 2021 en 2022 bijgehouden d.m.v. een tijdelijk automatisch meetpunt (Figuur 3). Vanaf oktober 2023 worden waterstanden gemeten bij peilschaal WP217 9 28 in het peilgebied (Figuur 4). Uit de metingen blijkt dat het praktijkpeil rond NAP -5,40 m beweegt.

In de zuidelijke punt van het gebied kan water worden ingelaten vanuit peilgebied 1 via inlaatleiding 21704526. Via twee stuwen en duikers wordt water afgelaten naar peilgebied 45. Deze kunstwerken zijn in 2021 aangelegd (vergunningnummer 2021-012635). Peilgebied 6 ligt aan de westzijde van peilgebied 46 en watert via een duiker af op peilgebied 46.

Figuur 2 Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

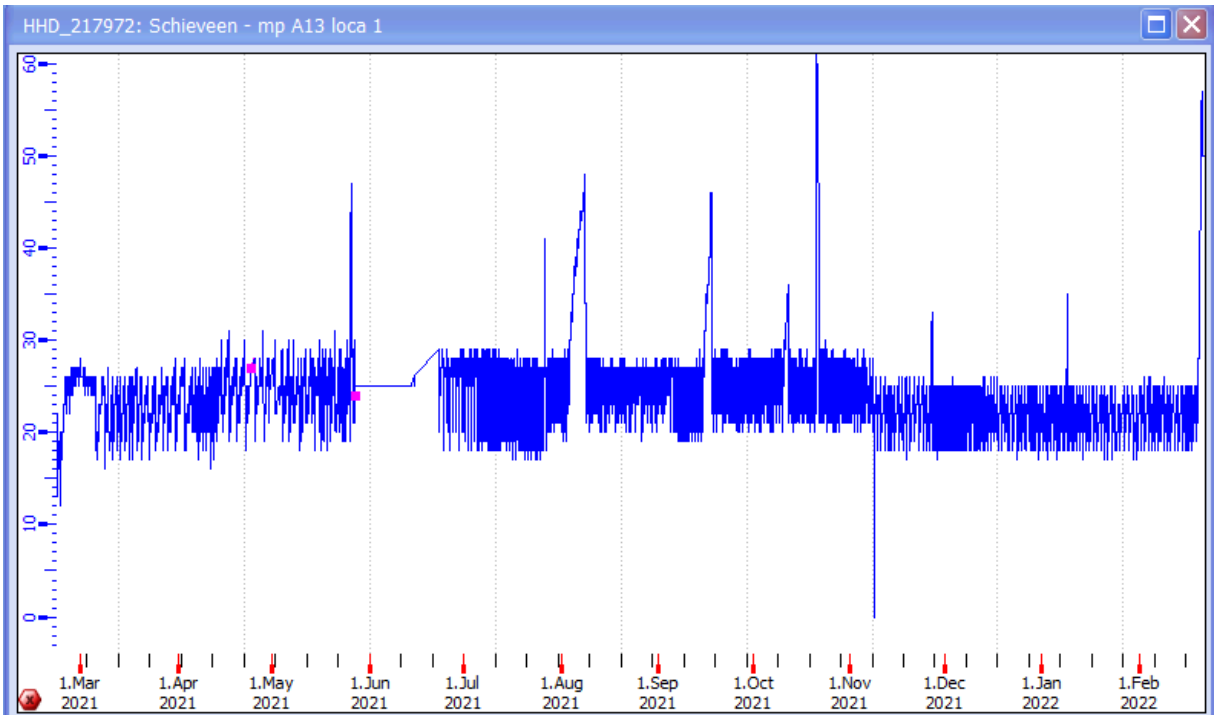

Figuur 3 Waterstanden 2021 en 2022 weergegeven in waterstanden t.o.v. het nulpunt NAP -5,61 m

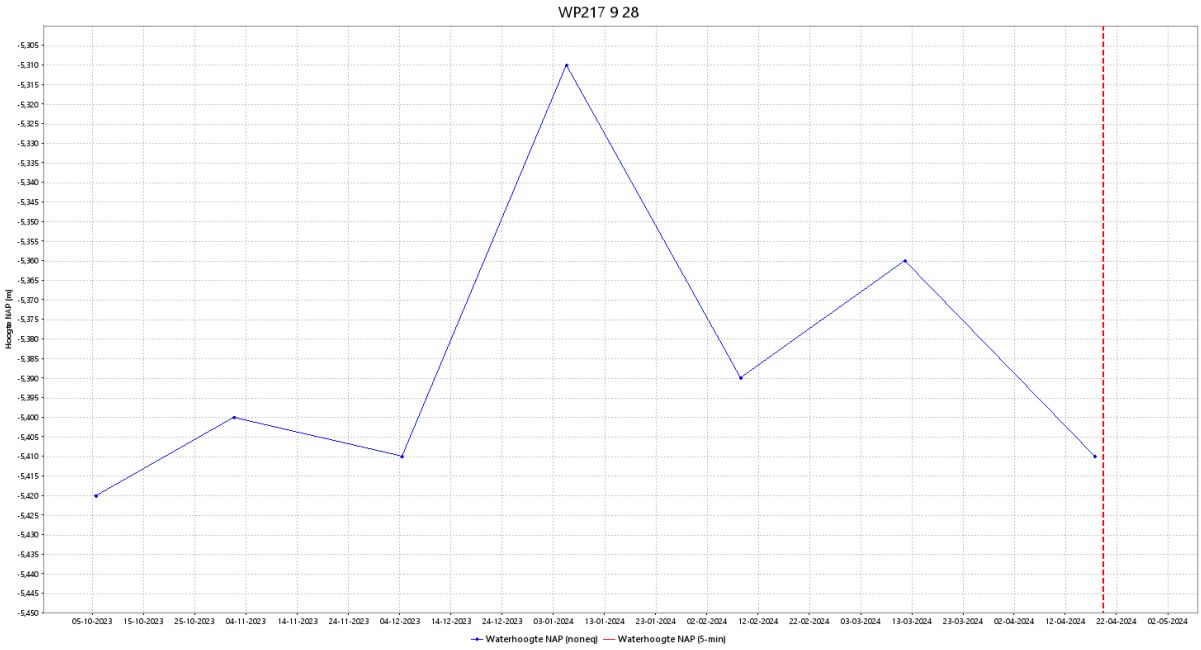

Figuur 4 waterstanden bij peilschaal WP 217 928

2.2.3 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

Er zijn twee waterkwaliteitsmeetpunten in de buurt (OW217-000 en OW217-016) van de peilgebied 46 geven het volgende aan:

- Stikstofgehalte, voldoet niet aan de norm er is een overschrijding van 1 tot 2 maal de norm
- Fosfaat, voldoet niet aan de norm. De norm wordt 2 tot 5 keer overschreden

In het gebied zijn de waterdieptes gering waardoor er sprake kan zijn snelle opwarming en een slechte waterkwaliteit in de zomer.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

Het peilgebied maakte eerst deel uit van een groter peilgebied. Het gebied was echter via een lange smalle duiker verbonden met het deel aan de oostzijde van de A13. Migratie van vis tussen beide delen was in die situatie waarschijnlijk verwaarloosbaar. Nu is door de werkzaamheden aan de snelweg deze verbinding verdwenen en is migratie naar de andere zijde van de polder onmogelijk. In het peilgebied komen geen diepe wateren voor (dieper dan 80 cm). Er zijn dus geen geschikte overwinteringsplekken voor vis aanwezig.

In het natuurgebied komen enkele flauwe oevers voor. De ontwikkeling van oevervegetatie zou gebaat zijn bij fluctuerende waterstanden.

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op peilgebied 46 (NAP -5,40 m), wat vroeger bij peilgebied 4 (NAP -5,48 m en winterpeil NAP -5,61 m) hoorde.

Het hogere praktijkpeil heeft mogelijk een positief effect op het tegengaan van zettingen. Het noordelijk deel van de polder is in het verleden waarschijnlijk opgehoogd en heeft voldoende drooglegging (meer dan 250 cm) voor de aanwezige bebouwing en infrastructuur. Het zuidelijk deel, grasland met natuurfunctie, heeft een kleine drooglegging van 20 tot 60 cm. Beheerder Natuurmonumenten geeft aan het huidige praktijkpeil van NAP - 5,40 m te willen voortzetten t.b.v. de aanwezige natuur. Er zijn verder geen klachten bekend over het praktijkpeil.

De nieuwe situatie, waarbij een nieuw peilgebied is ontstaan met een hoger peil, heeft waarschijnlijk weinig veranderingen in waterkwaliteit en ecologie veroorzaakt doordat:

- de eventuele bronnen die het water voedingsrijk kunnen maken, zijn niet veranderd
- het peilgebied miste in de vroegere situatie al belangrijke habitatkenmerken voor een optimaal leefgebied en migratiemogelijkheden voor vis. Dit is niet verandert.
- het type peilbeheer, namelijk een vast peil is niet verandert. Voor de ontwikkeling van oeverwaterplanten is dit niet optimaal.

3.2 Peilkeuze

Gezien bovenstaande peilafweging wordt gekozen het praktijkpeil te continueren. Dit voormalige deel van peilgebied 4 wordt vastgelegd als peilgebied 46 met een vast peil van NAP -5,40 m. Ten opzichte van het vorige peilbesluit is het peil 8 cm in de zomer en 21 cm in de winter hoger geworden. Het schouwpeil wordt NAP -5,40 m.

Het vorige peilbesluit Schieveen wordt ingetrokken voor het deel van peilgebied 4 wat is aangegeven op de peilkaart nummer PBS2024SCH 46.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn geen maatregelen nodig.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2011, Peilbesluit Schieveen
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Peilverlaging:* Neerwaartse bijstelling van het waterpeil ten opzichte van het voorgaande peilbesluit verder dan peilaanpassing.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Schieveen, peilgebied 46

Toelichting op het peilbesluit Wippolder peilgebied 4, De Rhijenhof en Martinus Nijhoffweg

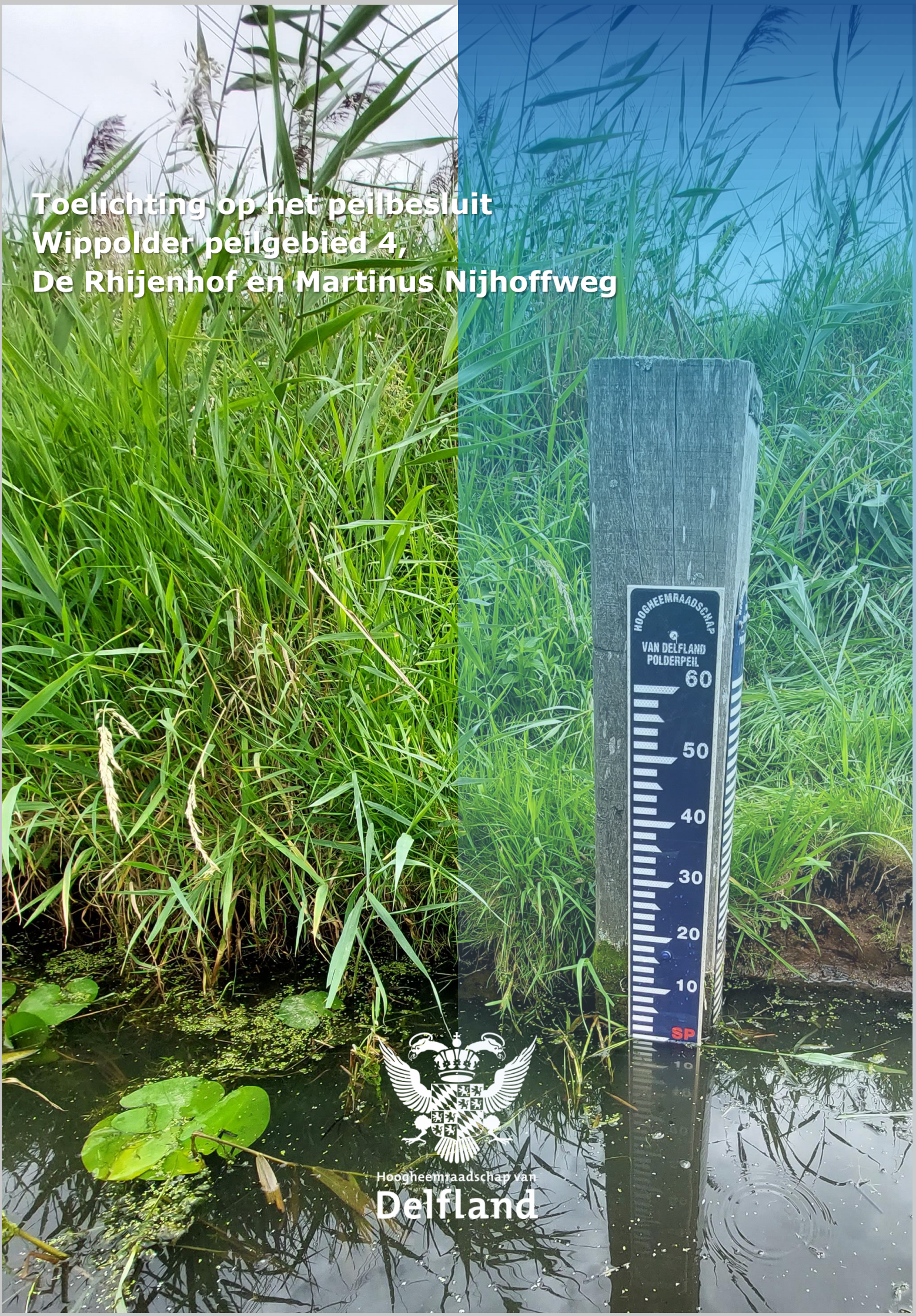

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Wippolder peilgebied 1 en 4, De Rhijenhof en Martinus Nijhoffweg

afdeling MWA, februari 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 9
3 Peilafweging 10
3.1 Peilafweging 10
3.1.1 Peilgebied 1 10
3.1.2 Peilgebied 4 10
3.2 Peilkeuze 11
3.3 Maatregelen 11
Literatuur 12
Woordenlijst 12
Bijlage 1 Peilenkaart 12

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied rondom de straten De Rhijenhof en Martinus Nijhoffstraat in Den Haag (3,0 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het waterpeil is aangepast als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgevoerd. Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen meerdere vergunningen verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Delfland wil het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

Voor de Wippolder is in 2015 'peilbesluit Wippolder' vastgesteld. In peilgebied 4 en 7 zijn nieuwbouwprojecten gerealiseerd. Binnen het plan Rheijenhof (vergunning 2016-009860, 22 december 2016) is er een nieuw waterpeil vergund (NAP -1,12 m) voor de peilgebieden 4 en 7, de tussenliggende grens is vervallen. In de praktijk wordt een peil gehanteerd van NAP -1,00 m. Dit peil is in de praktijk afgestemd in samenspraak met de bewoners in verband met de aanwezige beschoeiing en de diepteligging van een aanwezige duiker en niet met een nieuwe vergunning geregeld omdat de werken binnen het project al waren afgerond en de projectontwikkelaar de percelen reeds had overgedragen.

Voor gebied De Parel, in peilgebied 7, waar woningbouw heeft plaatsgevonden, is in 2020 vergunning (2020-01198, 6 november 2020) verleend voor het dempen en graven, het aanpassen van waterpeilen en een kleine omlegging van de polderkade tussen de Wippolder en de Eshofpolder.
Met de herontwikkeling van De Parel, is voor het westelijke deel van peilgebied 7 gekozen voor aansluiting op het peilgebied I (NAP -0,80 m) van de Wippolder om een zo robuust mogelijk watersysteem aan te leggen. Binnen het plan is destijds rekening gehouden met de mogelijke realisatie van de Erasmusvaart, een nieuw te graven boezemwatergang.

Doordat de huidige waterpeilen en de peilgebiedsgrenzen afwijken van het peilbesluit dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke (waterhuishoudkundige) wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Deze informatie is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

De Wippolder ligt in twee gemeenten, het westelijk deel in de gemeente Westland, het oostelijk gedeelte in Den Haag. Het gebied waarover het nu gaat, ligt in de gemeente Den Haag en bestond voorheen uit twee peilgebieden, peilgebieden 4 en 7.

Het gebied ligt tussen de polderkade parallel aan de Erasmusweg (noordkant), de watergang parallel aan de Menno ter Braaklaan (westkant), de watergang parallel aan de Martinus Nijhoffweg (oostkant) en aan de zuidzijde loopt de grens via het eilandje in de brede watergang naast De Rhijenhof. Het gebied bestaat uit nieuwbouwwoningen en stedelijk groen. In het noordoostelijke deel van het peilgebied staat een appartementencomplex. De bodem in het gebied bestaat uit zand- en kleigronden en is niet zakkingsgevoelig. Het gebied heeft een redelijke tot hoge trefkans op archeologische sporen.

In het westelijke deel van peilgebied 4 was een boomgaard aanwezig. Deze boomgaard is nu niet meer aanwezig en het hele gebied is opnieuw ontwikkeld en heeft bijpassende waterhuishouding gekregen.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor de peilgebieden 4 en 7 is in 2015 peilbesluit 'Wippolder' vastgesteld. De peilen voor de peilgebieden 4 en 7 zijn vastgesteld met een vast peil van respectievelijk NAP -1,07 m en NAP -1,20 m. Dit is weergegeven in Figuur 1 en Figuur 2.

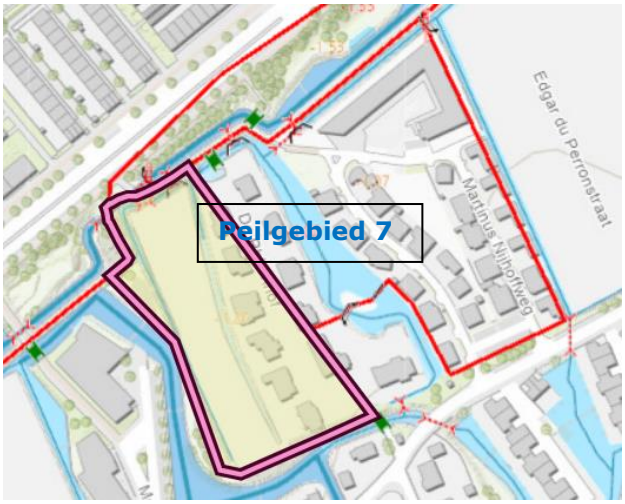

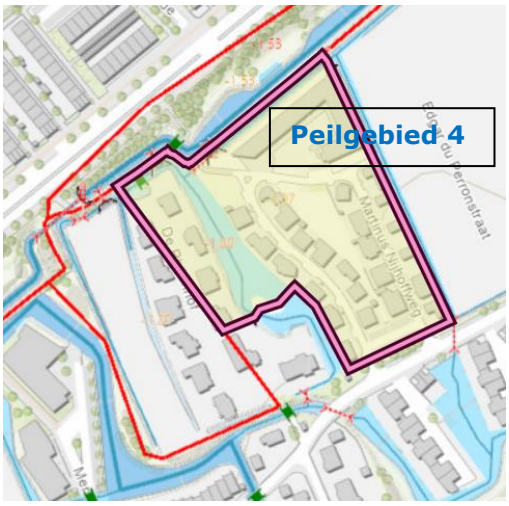

Figuur 1: Vigerende peilgebieden 4 met peil NAP -1,07 m en 7 met peil NAP -1,20 m

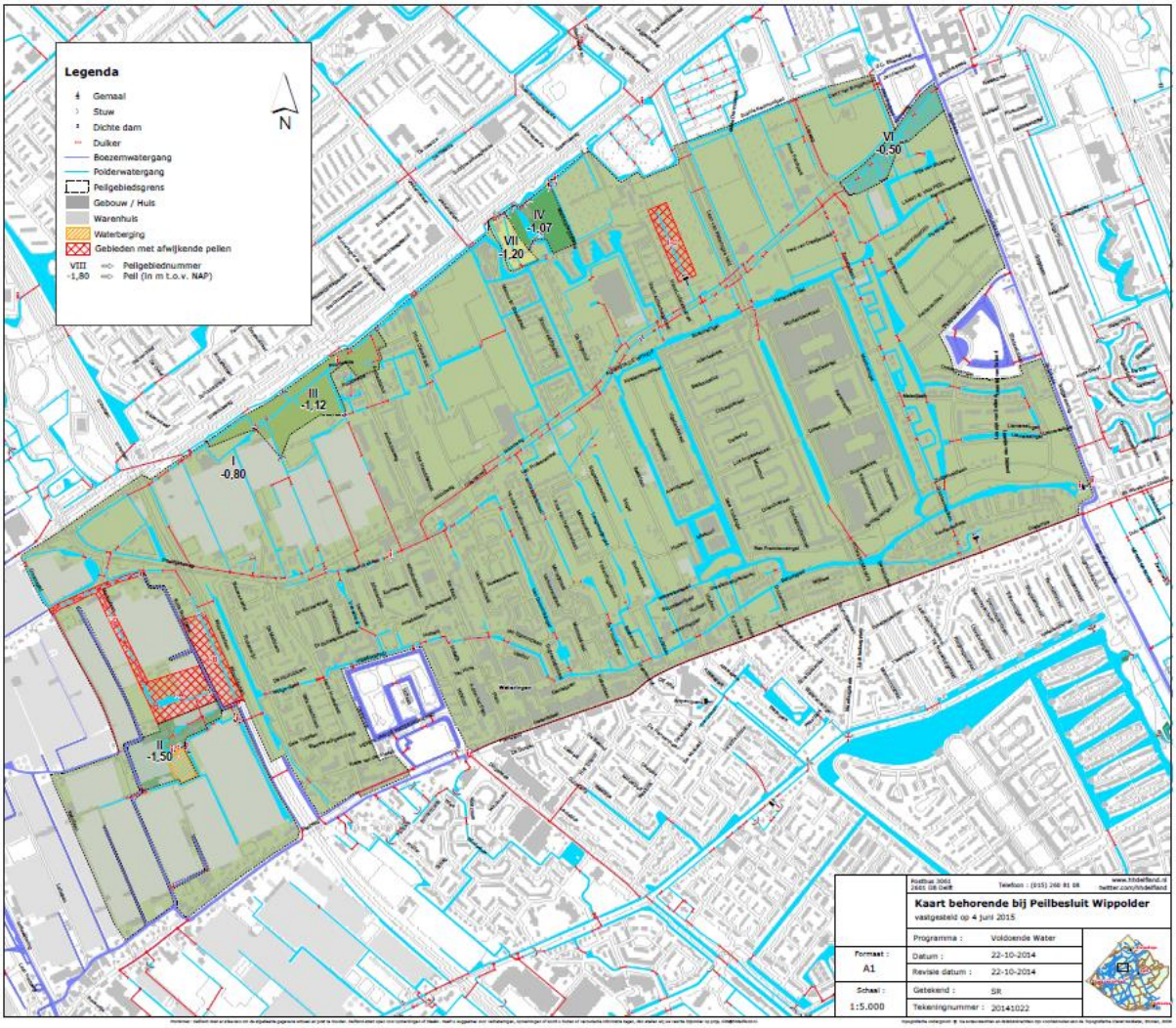

Figuur 2: Peilenkaart van peilbesluit Wippolder uit 2015

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

Aan de noordzijde van de betreffende peilgebieden ligt een polderkade. Een peilverandering kan ongewenst zijn doordat de waterkering onstabieler wordt. Een lager waterpeil kan een negatief effect op de stabiliteit van de waterkering. Daarnaast is het van belang dat een watergang naast een waterkering op peil gehouden kan worden. Wanneer een watergang droogvalt kan ook de waterkering verdrogen en dit heeft een negatief op sterkte van de kering.

Binnen peilgebied 4 is een duiker (41401113) aanwezig. Een peilverandering kan ongewenst zijn in verband met de optimale hydraulische werking van een duiker.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in Figuur 3. Het oostelijke deel van het gebied (peilgebied 4) heeft een praktijkpeil van NAP -1,00 m. Daarmee wijkt het waterpeil structureel respectievelijk 0,20 en 0,07 m af van het peilbesluit. Het westelijke deel (peilgebied 1) heeft een praktijkpeil van NAP -0,80 m. Daarmee wijkt het waterpeil structureel 0,40 m af van het peilbesluitpeil.

Peilgebied 4 wordt van water voorzien vanuit peilgebied 1, dat ten zuiden, westen en oosten van het gebied ligt, via een schotbalkstuw aan de westzijde van het eilandje nabij De Rhijenhof. Ook wordt het gebied van water voorzien via een stuw in het noordoosten van het peilgebied. De afvoer vindt plaats via drie stuwen in het noorden van het peilgebied. Ze voeren alle drie af naar de Eshofpolder, peilgebied 13. De peilschaal (WP414 9 04) bevindt

zich bij de meest oostelijke stuw. De gemeten waterstanden bij deze peilschaal zijn weergegeven in Figuur 4.

Het westelijke deel staat in open verbinding met de ten westen gelegen watergang in peilgebied 1 en is in de praktijk onderdeel van peilgebied 1. Peilgebied 1 betreft het bemalen peilgebied van de Wippolder.

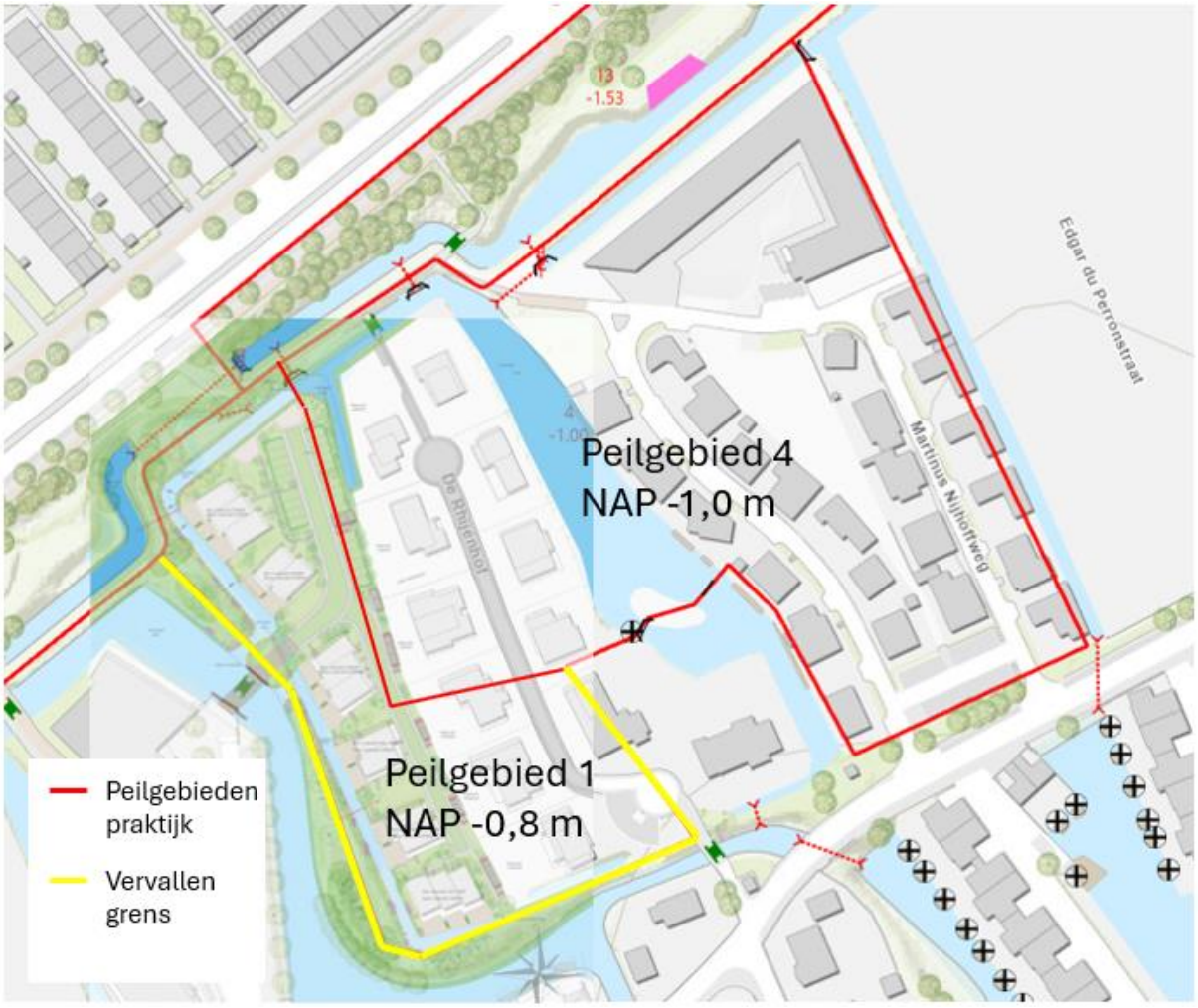

Figuur 3: Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

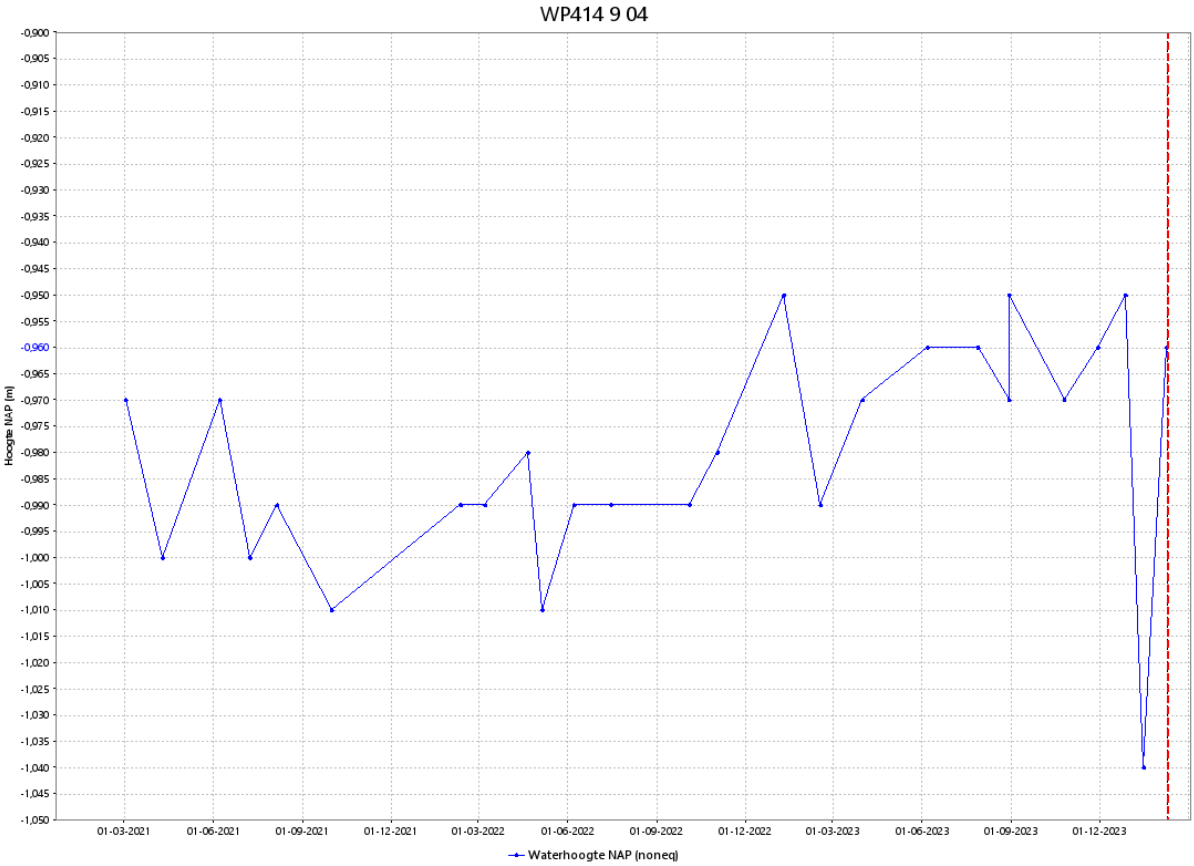

Figuur 4: meetreeks gemeten waterpeilen ter plaatse van peilschaal W414 9 04

Wijzigingen in het watersysteem
De wijzigingen die in het watersysteem hebben plaatsgevonden zijn weergegeven in Figuur 5.

Op basis van de vergunning 2016-009860 is de peilscheiding tussen de huidige peilgebieden 4 en 7 verwijderd. Afwijkend op de vergunning is een peil ingesteld in het samengevoegde peilgebied van NAP -1,00 m, in plaats van NAP -1,12 m. Dit in verband met de aanwezigheid van beschoeiingen die aangebracht waren op basis van het hogere peilbesluitpeil in peilgebied 4. Door deze wijzigingen is één peilgebied ontstaan, peilgebied 4 bestaande uit de huidige peilgebieden 4 en 7.

Vervolgens zijn op basis van vergunning 2020-01198 nog meer wijzigingen aangebracht in het watersysteem. De watergang aan de westzijde is in tweeën gedeeld (noord en zuid van de brug) en deels verplaatst. De duiker in de watergang is aan de westzijde is verwijderd. Deze watergang is deels verlegd en deels opnieuw geprofileerd en in open verbinding gebracht met peilgebied 1. Aan de noordzijde is in de westelijke watergang een duiker verwijderd en vervangen door open water. Aan de noordzijde is in de westelijke watergang een keerschot geplaatst om de peilscheiding te realiseren met het oostelijke deel. De polderkade is verlegd waardoor de peilgebiedsgrens aangepast is. Deze wijzigingen resulteren in een gewijzigde begrenzing van peilgebied 4 en peilgebied 1.

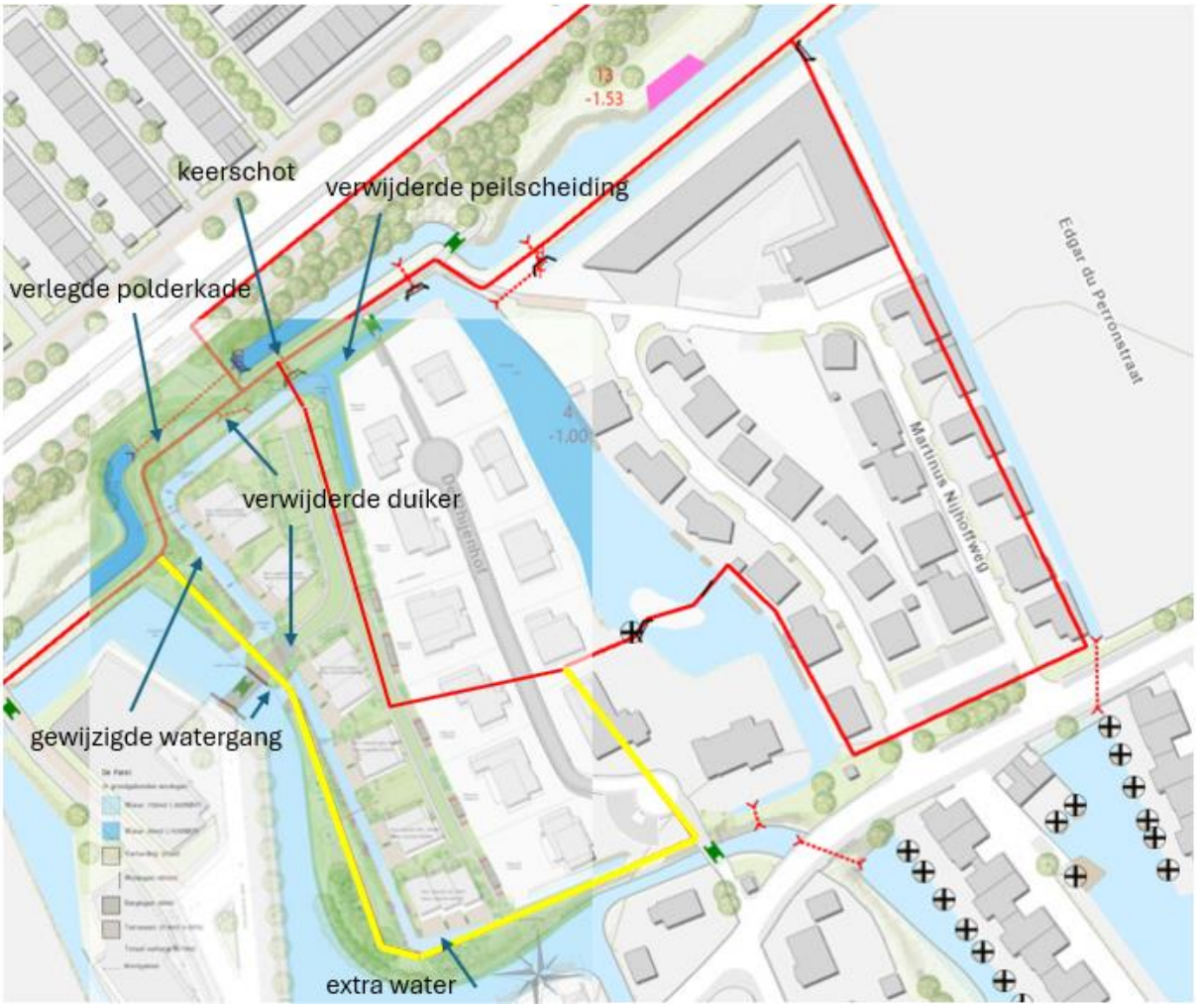

Figuur 5: Wijzigingen watersysteem

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water
In peilgebied 1 zijn regelmatig de fosfaat en stikstofconcentraties gemeten over de periode 2019-2022. Zowel de gemeten fosfaatgehalten (gemiddeld 0,49 mg/l) en de gemeten stikstofgehalten (gemiddeld 4,41 mg/l) liggen ruim boven de normen (fosfaat: 0,3 mg/l, stikstof 1,8 mg/l). Vanaf 2022 liggen de gemeten stikstofgehalten rond de stikstofnorm.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding
Peilgebied 1 is met een vispassage verbonden met de boezem, er is één natte ecologische zone aanwezig en er zijn verschillende waterdieptes aanwezig binnen dit peilgebied. Door het toevoegen van het westelijke deel van peilgebied 4 en 7 aan peilgebied 1 neemt het leefgebied voor vis in peilgebied 1 toe.

Peilgebied 4 is onvoldoende groot om goed te functioneren als leefgebied voor vis.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

De voorgestelde peilwijzigingen zijn naar aanleiding van vergunde en al uitgevoerde projecten. In het vergunningstraject zijn de in paragraaf 2.1 en 2.2 genoemde belangen meegenomen. De veranderde waterpeilen voldoen aan de nieuwe functies van het gebied en hebben geen negatieve gevolgen voor de bestaande functies en belangen.

3.1.1 Peilgebied 1

Deze peilafweging heeft betrekking op het gedeelte ten westen van de Rhijenhof van peilgebied 1 wat door de ruimtelijke ontwikkeling De Parel is gewijzigd.

Het nieuwe ingerichte gebied is afgestemd op de aangepaste waterhuishouding en het bestaande waterpeil van peilgebied 1. Door het gebied aan te sluiten op peilgebied 1 ontstaat een robuuster watersysteem en wordt de afwatering op de Eshofpolder verkleind.

De huidige situatie levert geen knelpunten op voor de al bestaande gebiedsfuncties. De koppeling geeft geen extra belasting op de bestaande berging binnen het peilgebied. De koppeling maakt het watersysteem van de Wippolder juist robuuster en draagt bij aan de ontsnippering. Peilgebied 1 is met een vispassage verbonden met de boezem. De toevoeging van dit gebied aan peilgebied 1 zorgt daarmee voor een groter leefgebied voor vissen. De binnen het plangebied te realiseren watergangen worden nieuw gegraven met een profiel dat past binnen het nieuw in te stellen peil en hebben voldoende uitwisseling met de aangrenzende wateren.

Het huidige waterpeil is gewenst want dit waterpeil sluit aan bij de nieuwe gebiedsfunctie en vormt geen probleem voor de bestaande gebiedsfuncties. Een peilwijziging heeft mogelijk effecten op de grondwaterstand. Omdat het terrein van het nieuwbouwproject De Parel geheel vrij is gemaakt van oude bebouwing, zal de peilwijziging geen nadelige effecten hebben op de aanwezige bebouwing.

Omdat het peil verhoogd wordt, zijn er geen nadelige effecten op eventuele archeologische resten in de bodem.

De polderkade tussen de Wippolder en de Eshofpolder is ter plaatse van de peilwijziging verlegd. De verlegde waterkering is aangelegd op basis van het nieuw in te stellen peil. De peilwijziging levert dus geen negatieve effecten op voor de waterkering.

3.1.2 Peilgebied 4

Deze peilafweging heeft betrekking op peilgebied 4 wat door de ruimtelijke ontwikkelingen (o.a.de Rhijenhof) is gewijzigd.

Het nieuwe ingerichte gebied is afgestemd op de aangepaste waterhuishouding en de nieuwe waterpeilen. Het is niet gewenst dat het waterpeil terug naar het vigerende peil gaat vanwege de diepteligging van duiker 41401113 waardoor een lager peil tot een minder optimale hydraulische werking van de duiker zou leiden en het peil afgestemd is op de inrichting, o.a. beschoeiingen.

De huidige situatie levert geen knelpunten op voor de al bestaande gebiedsfuncties. Het peilgebied is iets groter geworden, waardoor het watersysteem iets robuuster wordt.

Het huidige waterpeil is gewenst want dit waterpeil sluit aan bij de nieuwe gebiedsfunctie en vormt geen probleem voor de bestaande gebiedsfuncties. Het gebied is volledig nieuw ingericht en het peil sluit aan bij de functie. Omdat het peil verhoogd wordt, zijn er geen nadelige effecten op eventuele archeologische resten in de bodem. Door de peilverhoging neemt de waterdiepte toe, dit heeft naar verwachting een positief effect op de waterkwaliteit door een verbetering van de zuurstofhuishouding.

Bij de vergunningverlening is beoordeeld dat de peilwijziging geen invloed heeft op de stabiliteit van de polderkade.

Bij het huidige peil is de werking van de duiker binnen het peilgebied voldoende.

3.2 Peilkeuze

Het voorstel is om de peilen vast te stellen, zoals genoemd in onderstaande tabel:

Peilgebied	**Peil**	**Schouw peil**	**Peilgebied en peil oud**	**Verschil voorgestelde peil ten opzichte van oude peil**
Peilgebied 1 (voor het deel dat wordt toegevoegd aan het bestaande peilgebied 1)	Vast peil -0,80	-0,80	Peilgebied 7: -1,20	+0,40m
Peilgebied 4	Vast peil -1,00	-1,00	Peilgebied 4: -1,07 Peilgebied 7: -1,20	+0,07m +0,20m

Alle peilen zijn in meter ten opzichte van NAP.

Het vorige peilbesluit Wippolder voor peilgebied 4 en peilgebied 7 wordt ingetrokken.

3.3 Maatregelen

Er zijn geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

Literatuur

1. Hoogheemraadschap van Delfland, 2015, Peilbesluit Wippolder
2. Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
3. Watervergunningen (zaaknummers: 2016-009860, 2020-011098)
4. Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19

Woordenlijst

Bodemdaling: Het dalen van het maaiveldniveau ten opzichte van een vast referentievlak, bijvoorbeeld NAP. Bodemdaling kan veroorzaakt worden door oxidatie, inklinking, gas- en oliewinning en lange termijn geologische processen.

Ontsnippering: Het streven naar zo groot mogelijke peilgebieden en dus vermindering van het aantal peilgebieden (met afwijkend peil).

Peil: Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

Peilbeheer: Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

Peilbesluit: Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

Peilgebied: Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

Praktijkpeil: Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

Schouwpeil: In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

Vast peil: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Wippolder peilgebied 1 en 4, De Rhijenhof en Martinus Nijhoffweg

Toelichting op het peilbesluit Wippolder peilgebied 2, polderwaterberging Markuslaan

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Wippolder peilgebied 2, polderwaterberging Markuslaan

afdeling MWA, maart 2024

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 6
2.2.1 Vorig peilbesluit 6
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 6
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
3 Peilafweging 8
3.1 Peilafweging 8
3.2 Peilkeuze 8
3.3 Maatregelen 8
4 Literatuur 8
Woordenlijst 9
Bijlage 1: Peilenkaart 9

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het gebied Wippolder peilgebied 2 (3,36 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een ambtshalve correctie. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een klein gebied waarbij het dat waterpeil al langere tijd wordt aangehouden, dat het waterpeil geen knelpunt veroorzaakt en dat dat er geen maatregelen nodig zijn.

1.1 Omschrijving situatie

In het oosten van de gemeente Westland ligt de Wippolder, peilgebied 2. In peilgebied 2 ligt polderwaterberging Markuslaan. In 2006 is een vergunning afgegeven voor de realisatie van de berging met het waterpeil van NAP -1,30m. In 2015 is het peilbesluit voor dit gebied vastgesteld met een peil van NAP –1,50m. Door een interne controle van het watersysteem blijkt dat het werkelijke waterpeil sinds de aanleg NAP -1,30m is en daarmee 20 cm hoger ligt van het vastgestelde peil.

Doordat het huidige waterpeil in peilgebied 2 afwijkt van het peilbesluit dient het peilbesluit geactualiseerd te worden.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke redenen er zijn voor de afwijking van het peil. Er is geconstateerd dat het huidige peil al langere tijd zonder problemen wordt aangehouden. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Dit is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd. Daarnaast is ook een woordenlijst als bijlage toegevoegd voor extra uitleg over bepaalde gebruikte begrippen.

2 Gebiedsbeschrijving

In de nota Peilbeheer worden de volgende functies genoemd: archeologie, glastuinbouw, grasland, bouwland en vollegrond teelt, natuur, recreatie en groene ruimte, stedelijk gebied en vaarwegbeheer. In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke van deze functies in het gebied voorkomen. Naast deze functies wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige en overige belangen voorkomen: bodemdaling, waterkeringen, watergangen en kunstwerken en overige waterhuishoudkundige belangen zoals oeverbescherming, waterkwaliteit en ecologie, risico op wateroverlast, risico op watertekort of droogte en objecten aan het water (duikers, beschoeiingen, bruggen, steigers). Om de waterhuishoudkundige belangen goed te kunnen meenemen in de peilafweging is de werking van het watersysteem beschreven.

2.1 Gebied

Het gebied bevindt zich binnen de gemeente Westland ten westen van de Wippolderlaan, zie Figuur 1. In het gebied ligt de polderwaterberging Markuslaan, dat bij een te hoge waterstand in de polder ingezet kan worden. Het is een glastuinbouwgebied met (deels oude) bebouwing. Een aantal gebouwen zijn gebouwd voor 1970 en zijn mogelijk gefundeerd op houten palen dat kwetsbaar is voor peilveranderingen. De bodem bestaat uit klei en is niet zakkingsgevoelig.

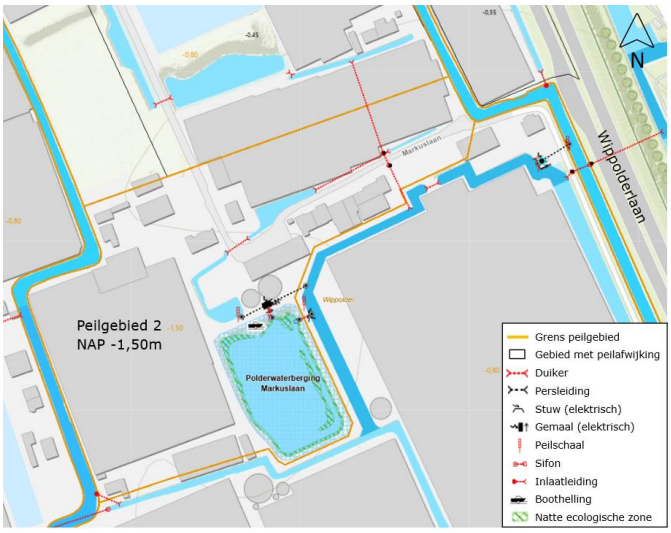

Figuur 1: Locatie peilgebied 2

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Voor peilgebied 2 is in 2015 peilbesluit 'Wippolder' vastgesteld. Het peil voor peilgebied 2 was vastgesteld met een vast peil van NAP -1,50 m. Dit is weergegeven in Figuur 2.

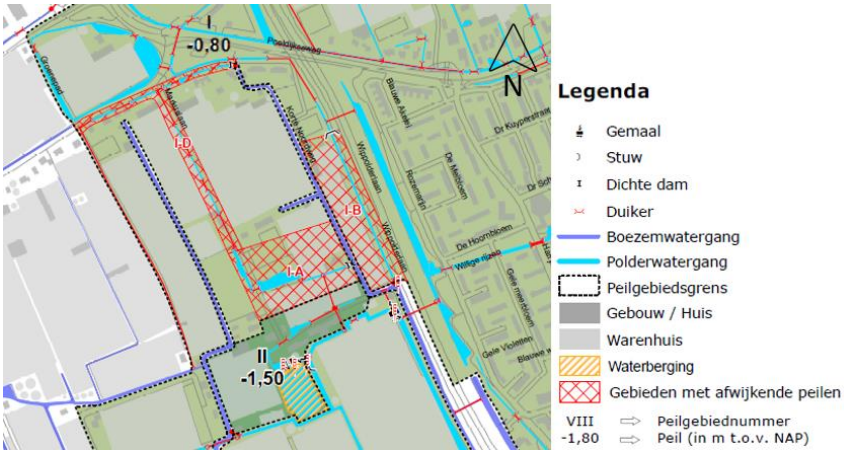

Figuur 2: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Wippolder uit 2015

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

In het peilgebied ligt de polderwaterberging Markuslaan. Een hoger of lager waterpeil heeft invloed op de hoeveelheid waterberging dat beschikbaar bij een te hoge polderwaterstanden.

Aan de west- en oostzijde van het peilgebied liggen regionale waterkeringen. Een peilverandering kan ongewenst zijn doordat de waterkering onstabieler wordt.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in Figuur 3. Het gebied heeft een praktijkpeil van NAP -1,30 m, dat te zien is in de meetreeks van berging Markuslaan, in Figuur 4. Daarmee ligt het waterpeil structureel 0,20 m hoger dan het peilbesluit.

Met opmerkingen [Av1]: Controle!! Hoger of lager

Aan de west- en oostzijde van het peilgebied liggen watergangen van het boezemsysteem. Aan de zuid- en oostzijde grenst het peilgebied aan peilgebied 1 met een waterpeil van NAP -0,80 m. Aan de noordzijde van het peilgebied ligt een gebied met een afwijkend peil. Dit gebied is onderdeel van peilgebied 1 en heeft een afwijkende peilen van NAP -0,45 m.

De polderwaterberging en de watergang staan in verbinding met elkaar. In situaties met veel neerslag kan water vanuit het poldergebied, peilgebied 1 in de berging Markuslaan worden ingelaten. Bij het inlaten wordt de waterberging afgesloten van de rest van het peilgebied. Door middel van een gemaal kan de berging weer worden geleegd tot een waterpeil van NAP -1,30m.

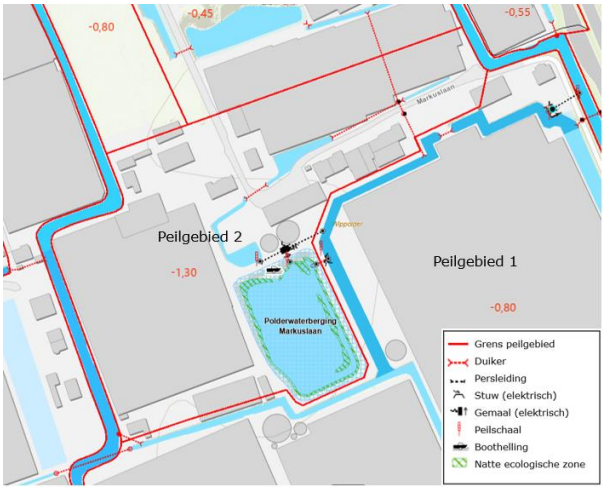

Figuur 3: Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

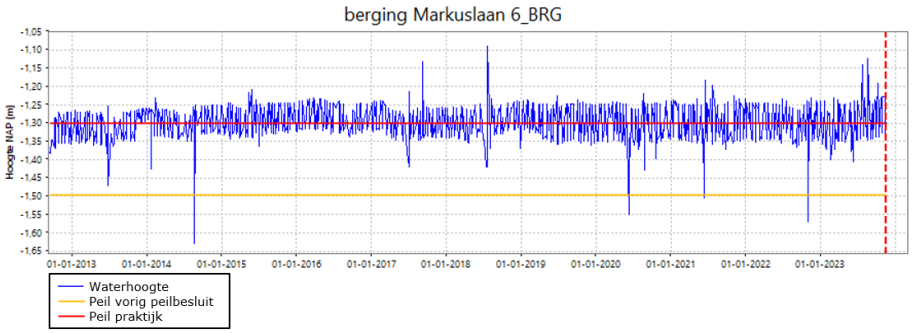

Figuur 4 meetreeks gemeten waterpeilen meetpunt berging Markuslaan 6_BRG

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (literatuurlijst punt 3).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water
Water in glastuinbouwgebied, zoals de Wippolder bevat vaak veel nutriënten. De waterkwaliteit van het water wordt in de buurt van de polderwaterberging gemeten bij meetpunt OW414-013. De gemiddelde meetwaarde voor fosfaat ligt 2 à 3 keer boven de norm. De gemiddelde meetwaarden voor stikstof liggen ruim 4 keer boven de norm.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding
De oevers van de waterberging zijn natuurvriendelijke ingericht voor meer biodiversiteit en een betere waterkwaliteit. De natuurvriendelijke oevers zijn aangelegd op het huidige peil en functioneren goed. De natuurvriendelijke oevers zorgen voor meer en verschillende vegetatie. Daarnaast hebben de oeverplanten ook een zuiverende functie, omdat ze voedingstoffen uit het water onttrekken.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk wordt gekeken afgewogen welk waterpeil het beste is voor de voorkomende gebiedsfuncties en (waterhuishoudkundige) belangen. Daarbij wordt gekeken hoe negatieve effecten zo klein mogelijk kunnen blijven.

3.1 Peilafweging

De huidige situatie is gewenst want het watersysteem werkt met een waterpeil van NAP -1,30 m goed. Ook komt het waterpeil zo overeen met de vergunning uit 2006 en met de praktijksituatie sinds de aanleg van de polderwaterberging in 2013.

De huidige situatie levert geen knelpunten op. In dit deel van de Wippolder is het systeem goed op orde en is voldoende berging beschikbaar. De berging is sinds de aanleg 1 keer kort gebruikt in september 2017 en toen was er ook voldoende waterberging beschikbaar. Bij het vorige waterpeil van NAP -1,50 m zou er in theorie meer waterberging beschikbaar zijn, alleen is dit voor het systeem niet nodig.

De natuurvriendelijk oevers functioneren goed met het huidige peil. Een aanpassing van het peil kan leiden tot een verslechtering van de natuurvriendelijke oevers.

De drooglegging in glastuinbouwgebied moet voldoende groot zijn om afwatering van drainagesystemen in de kassen mogelijk te houden. Met een waterpeil van NAP -1,30m is de drooglegging meer dan 0,80 meter. Dit is voldoende voor de afwatering van de drainagesystemen.

Het is niet gewenst dat het waterpeil teruggaat naar het peil uit het vorige peilbesluit, want dit betekent in de praktijk dat het peil lager wordt. Een peilverlaging kan leiden tot schade aan de fundering van de naastgelegen oude bebouwing. Ook kan het leiden tot instabiliteit aan de waterkeringen. Daarnaast levert een waterpeil van NAP -1,50 m ook technische problemen op bij het gemaal. De duiker naar het gemaal ligt op NAP -1,60 m en bij een waterpeil van NAP -1,50 m is dit te hoog om voldoende toestroming te hebben naar het gemaal.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging is gekozen voor een vast peil van NAP -1,30m. Het schouwpeil is NAP -1,30m.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit is het peil 0,20m hoger.

Het vorige peilbesluit ‘Wippolder” uit 2015 voor peilgebied 2 wordt ingetrokken.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn de geen maatregelen nodig.

4 Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2015, Peilbesluit Wippolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- *Gebied met afwijkend peil*: Gebied van beperkte omvang waarin het peil afwijkt van het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld.

- *Peil*: Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbesluit*: Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilverlaging*: Neerwaartse bijstelling van het waterpeil ten opzichte van het voorgaande peilbesluit verder dan peilaanpassing.

- *Peilgebied*: Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Praktijkpeil*: Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil*: In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1: Peilenkaart

- Peilenkaart Wippolder, peilgebied 2

Toelichting op het peilbesluit Woudse polder peilgebied 9 - westelijk deel bedrijventerrein Harnaschpolder

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Woudse polder, peilgebied 9 - westelijk deel bedrijventerrein Harnaschpolder

afdeling MWA, september 2023

Inhoud

1. Inleiding 4
1.1 Omschrijving situatie 4
1.2 Werkwijze 4
2. Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Gebied 5
2.2 Watersysteem 5
2.2.1 Vorig peilbesluit 5
2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen 5
2.2.3 Watersysteem in de praktijk 6
2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie 7
3. Peilafweging 8
3.1 Peilafweging 8
3.2 Peilkeuze 8
3.3 Maatregelen 8
Literatuur 9
Woordenlijst 9
Bijlage 1 Peilenkaart 9

1. Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Voor het peilgebied 9 van de Woudse polder (13 hectare groot) wijzigt dit vastgestelde peil vanwege een zogenaamde peilbesluit met ruimtelijke ontwikkeling. Dat houdt in dat een waterpeil wordt vastgelegd voor een gebied waarbij het waterpeil is aangepast als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling. De waterhuishoudkundige aanpassingen bij deze ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgevoerd. Delfland heeft voor deze waterhuishoudkundige aanpassingen een vergunning verleend en heeft de uitgevoerde situatie gecontroleerd. Door middel van dit nieuwe peilbesluit wil Delfland het peilbesluit actualiseren aan de nieuwe situatie.

1.1 Omschrijving situatie

In het oosten van de Woudse polder ligt een gebied waar een ontwikkeling plaatsgevonden heeft. Dit betreft het gebied in de Woudse polder peilgebied 4, juist ten oosten van de A4 en grenzend aan de bebouwde kom van Den Hoorn. Sinds 2017 is dit gebied getransformeerd van een gebied met bestemming landbouwgronden en glastuingebied tot bedrijventerrein. Daarnaast had dit gebied een historisch tekort aan berging. Aangezien het gebied door de wijziging van de bestemming aanzienlijk meer verhard is, is er extra waterberging noodzakelijk om neerslag op te vangen. Om deze waterberging te realiseren is er een vergunning verleend (2017-012389) om meer water gegraven en voor een verlaging van het waterpeil in een deel van peilgebied 4. Door de verlaging is extra ruimte beschikbaar in het watersysteem om water te bergen. Om deze verlaging te kunnen realiseren zijn werkzaamheden aan het watersysteem aangebracht, zoals de realisatie van een klepstuw welke lager ingesteld kan worden, het dieper uitgraven van de watergangen en het dieper plaatsen van de overige kunstwerken.

De werkzaamheden aan het watersysteem zijn inmiddels voltooid. Aangezien door de wijzigingen in een deel van peilgebied 4 het waterpeil afwijkt van het peilbesluit is een herziening van het peilbesluit noodzakelijk.

1.2 Werkwijze

Als eerste is onderzocht welke (waterhuishoudkundige) wijzigingen hebben plaatsgevonden, welke werken vergund zijn en of de vergunde werkzaamheden volgens vergunning zijn uitgevoerd. Daarnaast is relevante achtergrondinformatie verzameld. Deze informatie is beschreven in de aanleiding van hoofdstuk 1 en de gebiedsbeschrijving van hoofdstuk 2.

Daarna is in hoofdstuk 3 het peil afgewogen aan de hand van de functies en belangen. Dit leidt tot een onderbouwde peilkeuze. Bij de peilenkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. Deze peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2. Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Midden-Delfland, ten westen van de gemeente Delft en aan de oostzijde van de A4. Het gebied bestond uit grasland met enkele kassen, maar betreft tegenwoordig het bedrijventerrein Harnaschpolder. De bodem op de locatie bestaat voornamelijk uit klei. De bodem is niet zakkingsgevoelig.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het gebied is in het peilbesluit 'Woudse polder' opgenomen als onderdeel van peilgebied 4. Dit peilbesluit is in 2014 vastgesteld. De peilen voor het peilgebied 4 zijn daarbij vastgesteld als een vast peil van NAP -1,80 m. Dit is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1: Vastgestelde peilen peilbesluit 'Woudse polder' met een luchtfoto uit 2014

2.2.2 Waterhuishoudkundige belangen

In de nieuwe situatie is het terrein ingedeeld als bedrijventerrein. Er is door deze nieuwe invulling geen landbouw meer aanwezig binnen het gebied. Door de extra verharding stroomt hemelwater versneld af, en is extra berging in het watersysteem noodzakelijk.

Aan de westzijde van het gebied bevindt zich de A4. Het peil van de watergangen rondom de A4 wordt echter afzonderlijk gehandhaafd. De infrastructuur binnen het peilgebied is bij de herontwikkeling nieuw aangelegd. Er is geen droogtegevoelige natuur in het gebied aanwezig. In dit gebied is geen KRW-waterlichaam aanwezig, het water dient te voldoen aan de doelstellingen voor waterkwaliteit en ecologie voor lokaal water. Het gebied is geen archeologisch waardevol terrein, maar er is wel een hoge verwachtingswaarde voor archeologische ontdekkingen.

2.2.3 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie is weergegeven in

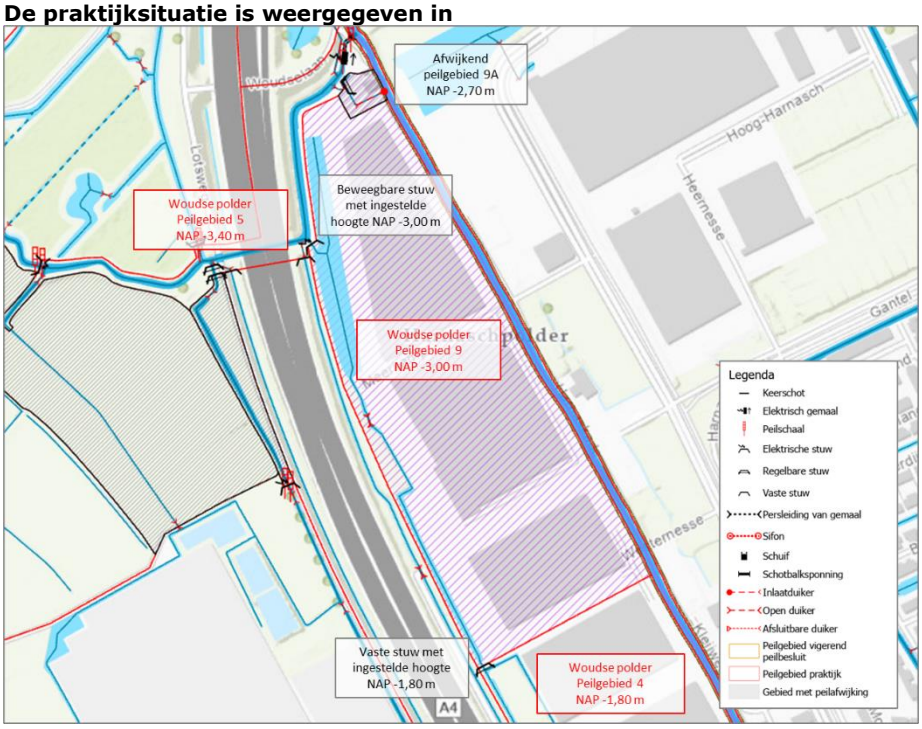

Figuur 2. Door de ruimtelijke ontwikkeling waarbij het landelijk gebied ontwikkeld is tot een bedrijventerrein was het noodzakelijk ook de waterhuishoudkundige situatie te wijzigen. Bovenstrooms van het gebied is een vaste stuw met instelhoogte NAP -1,80 m geplaatst. Deze stuw betreft de begrenzing tussen peilgebied 4 en het nieuwe peilgebied 9. Benedenstrooms is een beweegbare stuw geplaatst met ingestelde hoogte NAP -3,00 m. Het gebied heeft daardoor in de nieuwe situatie een praktijkpeil van NAP -3,00 m en daarmee wijkt het waterpeil structureel 1,20 m af van het peilbesluit. In het noorden van het peilgebied bevindt zich een afwijkend peil van NAP -2,70 m. Dit afwijkend peil wordt binnen dit peilbesluit niet gewijzigd en blijft dus gehandhaafd op NAP -2,70 m.

De stuw kan omhoog worden gezet zodat (extreme) neerslag tijdelijk geborgen kan worden binnen het peilgebied. In Figuur 3 is een meetreeks te zien van de waterstanden bovenstrooms van de beweegbare stuw ten opzichte van het praktijkpeil. Aan deze meetreeks is te zien dat de waterstanden goed op het praktijkpeil worden gestuurd, dat de peilen vrijwel geheel binnen de sturingsmarge worden gehouden, en dat de stuw een enkele keer ook is opgezet om extra berging te creëren (op 3 november 2023).

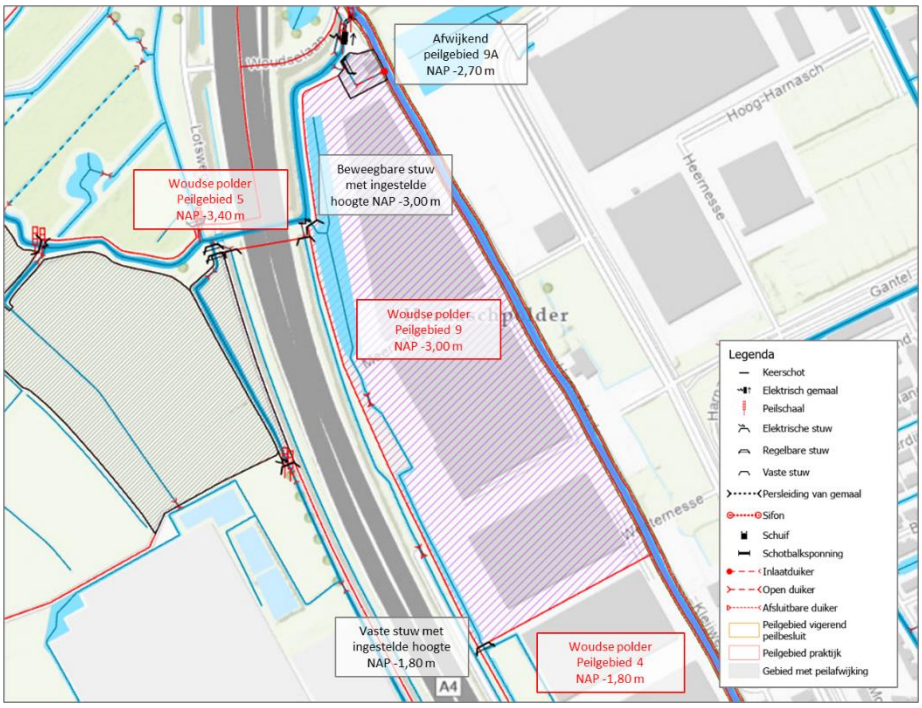

Figuur 2 – Kaart met de praktijksituatie van de waterhuishouding

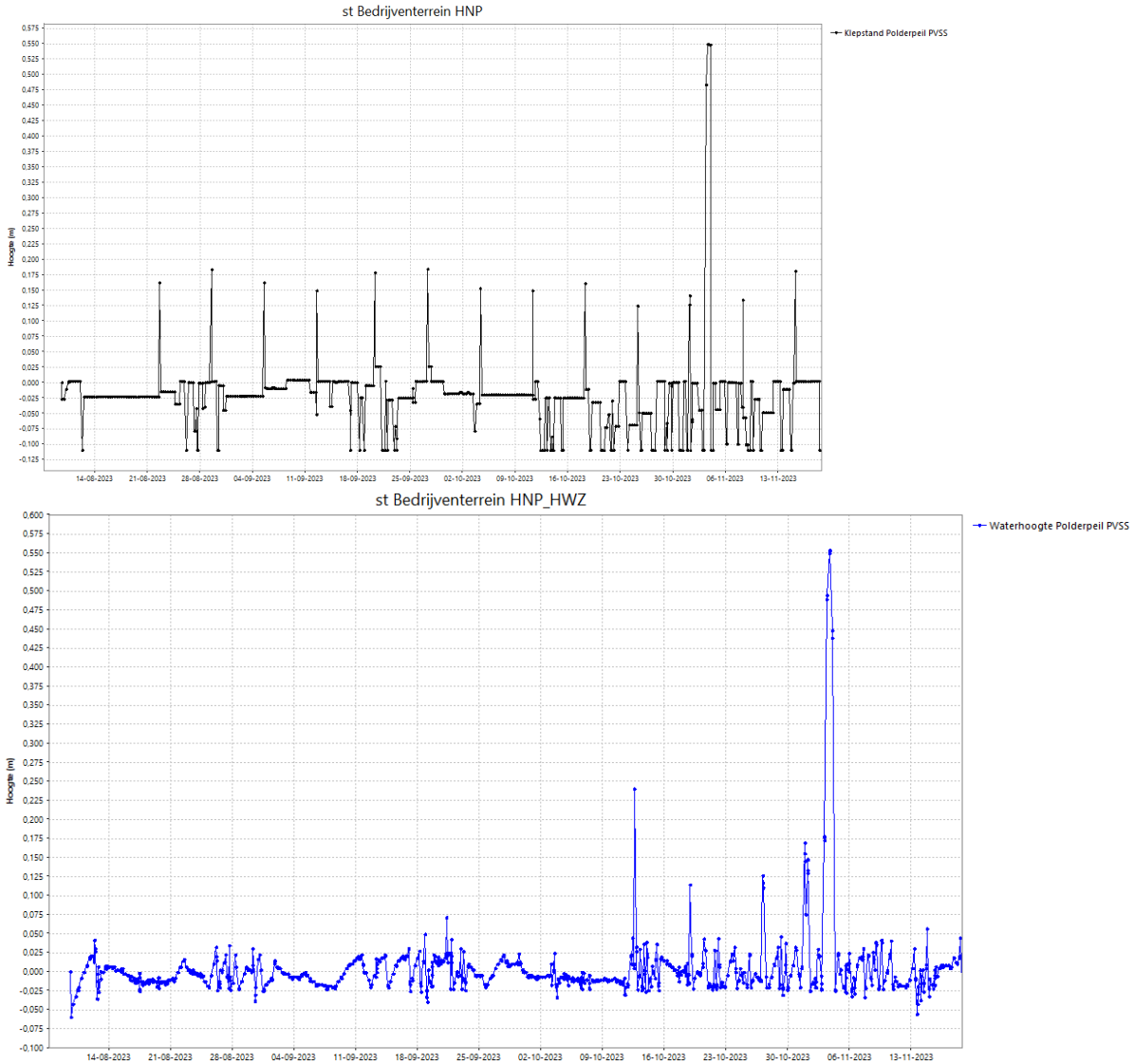

Figuur 3 meetreeksen gemeten praktijkpeilen meetpunt

2.2.4 Waterkwaliteit en ecologie

De waterkwaliteit en ecologie van het gebied worden beschreven aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren (lit. 4).

Ecologische Sleutelfactor 1- Productiviteit van het water

- In het hele peilgebied 9 zijn de verharde gebieden afgekoppeld van de riool. Daardoor wordt regenwater wat op wegen of daken valt direct afgevoerd naar het oppervlaktewater.
- In het stedelijke gebied zijn geen bronnen die voor extra nutriënten zorgen in het oppervlaktewater.
- Er is geen meetpunt in het peilgebied waar het stikstof- en fosfaatgehalte wordt gemeten.

Ecologische Sleutelfactoren 4 - habitat-geschiktheid en 5- verspreiding

- Er is geen sprake van een natuurlijk peilverloop. Het nieuwe peil is daarom niet het meest ideale peil voor ondiepe zones met waterplanten.
- Voor vis is het nieuwe peilgebied ongunstig omdat het leefgebied veel kleiner is geworden. Het gebied maakt niet meer deel uit van een groter peilgebied. In het nieuwe peilgebied zijn geen ondiepe zones die geschikt zijn als paaigebied. Ook is er geen vispassage aanwezig waardoor vissen geen goede mogelijkheid om tussen peilgebieden te migreren.

3. Peilafweging

3.1 Peilafweging

Deze peilafweging heeft betrekking op het gedeelte van peilgebied 4 wat door de ruimtelijke ontwikkeling is gewijzigd.

Het nieuwe ingerichte gebied is afgestemd op de aangepaste waterhuishouding en het nieuwe waterpeil (NAP -3,00 m). Bij de inrichting van het gebied is veel verharding aangebracht, wat zorgt voor versnelde afvoer bij (extreme) neerslag. Door de verlaging van het peil en de realisatie van de geautomatiseerde klepstuw is er echter voldoende berging gerealiseerd in de watergangen. Het nieuwe, verlaagde peil is daardoor gewenst want dit waterpeil sluit beter aan bij de nieuwe gebiedsfunctie. Teruggaan naar het oude, hogere peil zorgt ervoor dat de berging op een andere plek gerealiseerd dient te worden, want anders kan er bij hevige neerslag wateroverlast optreden.

Er zijn geen functies rondom deze watergangen waar het voorgaande, hogere peil voor gewenst is. Voorafgaand aan de peilverlaging is een effectenstudie peilwijziging uitgevoerd. In deze effectenstudie is gekeken naar de effecten van de peilwijziging op de grondwaterstanden, regionale kering, bestaande bebouwing, infrastructuur, flora en fauna en archeologische resten. In deze studie is geconcludeerd dat er lokale effecten te verwachten zijn op de grondwaterstanden, maar dat er hiervan geen effecten te verwachten zijn op de stabiliteit van de keringen, de lokale bebouwing en de huidige en toekomstige infrastructuur. Voorafgaand aan de bouw is het terrein opgehoogd waardoor de drooglegging bij het nieuwe peil voldoende is om wateroverlast te voorkomen.

Het Natuur-Wetenschappelijk Centrum heeft ter plaatse van het onderzoeksgebied in januari 2015 een quickscan naar de aanwezige flora en fauna uitgevoerd. Uit deze quickscan blijkt dat er geen droogtegevoelige natuur aanwezig is. Door de nieuwe inrichting zal een nieuw evenwicht ontstaan in waterkwaliteit en ecologie. Ten opzichte van de vroegere situatie vóór de herinrichting wordt het leefgebied van vis verkleind. Echter in de vroegere situatie ontbraken ook al belangrijke elementen in het leefgebied van vis: vispassages naar andere gebieden, natte ecologische zones, diepe delen om te overwinteren. Het nieuwe gebied heeft wel voldoende diepe delen voor overwintering van vis.

Er is voorafgaand aan de bouw van het bedrijventerrein door de gemeente een archeologisch vervolgonderzoek verplicht gesteld, waarbij alle archeologische objecten van waarde zijn opgegraven. Sinds uitvoering zijn er geen meldingen binnen gekomen die gerelateerd zijn aan de gewijzigde (grond)waterstanden.

3.2 Peilkeuze

Gezien de bovenstaande afweging wordt voorgesteld om een nieuw peilgebied in te stellen met de naam peilgebied 9, en het waterpeil voor dit gebied vast te stellen op een vast peil van NAP -3,00 m. Het schouwpeil wordt ook NAP -3,00 m. Het peilbeheer wordt uitgevoerd door Delfland, de stuw wordt daarbij door automatische sturing opgezet bij hevige neerslag.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het peil 1,20 m lager.

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn geen maatregelen nodig. De geautomatiseerde klepstuw is al geplaatst, evenals de meetinstrumenten om het waterpeil en de werking van de klepstuw te monitoren.

Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2014, Peilbesluit 'Woudse polder'.
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Tauw, d.d. 3 januari 2017, Effectenstudie peilwijziging Woudse polder
- Quickscan Flora en Fauna in het kader van bestemmingsplan 'Harnaschpolder Zuid' in de gemeente Midden-Delfland, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, d.d. januari 2015
- Ecologische Sleutelfactoren, begrip van het watersysteem als basis voor beslissingen, 6 juni 2014, rapportnummer 2014-19.

Woordenlijst

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.

- *Peilbeheer:* Vaststelling en handhaving van het waterpeil in oppervlaktewateren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het Algemeen Bestuur van een waterschap, waarin de te handhaven peilen van de oppervlaktewateren ten opzichte van het NAP, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven. Aan de gemaakte keuze ligt een integrale afweging van belangen en beleid ten grondslag.

- *Peilgebied:* Waterstaatkundige eenheid waarbinnen eenzelfde peil wordt gehandhaafd met behulp van gemaal, stuw of inlaat.

- *Peilverlaging:* Neerwaartse bijstelling van het waterpeil ten opzichte van het voorgaande peilbesluit verder dan peilaanpassing.

- *Praktijkpeil:* Waterstand die werkelijk in een watergang aanwezig is, afgelezen van de peilschaal.

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Sturingsmarge:* Een tijdelijke marge groter dan de beheermarge rondom het peil die kan worden ingezet om in te spelen op weersomstandigheden, energievermindering of waterkwaliteit.

- *Vast peil*: Het peilbeheer is gedurende het hele jaar gericht op een constant peil met zo min mogelijk fluctuatie.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Woudse polder, peilgebied 9

Bijlage 47 Tabel peilvoorstel, vorig peil en peilverschil

Peilbesluit	Peilvoorstel (in m t.o.v. NAP)	Vorig peil (in m t.o.v. NAP)	Peilverschil (in m)	Type peilbesluit
Aalkeet-Buitenpolder, peilgebied 4 natuurgebied	Broedpeil: Van februari t/m 14 juni - 2,75 Van 15 juni t/m januari - 2,95	peilgebied 4: flexibel peil met bovengrens -2,75 en ondergrens -2,95 peilgebied 5: flexibel peil met bovengrens -2,55 en ondergrens -2,75	0,20 hoger tot 0,40 lager	Ruimtelijke ontwikkeling
Babberspolder en Vlaardingen-oost, peilgebied 1 park 't Nieuwelant	-2,35	-2,06	0,29 lager	Ambtshalve correctie
Delflands Boezem peilgebied 1 ter hoogte van Dijkweg	-0,43	-0,60	0,17 hoger	Ruimtelijke ontwikkeling
Delflands Boezem peilgebied 1 NEZ Kansjesmolensloot	-0,43	Tedingerbroekpolder peilgebied 6: -1,45	1,02 hoger	Ruimtelijke ontwikkeling
Delflands Boezem peilgebied 1 ter hoogte van Sportlaan Monster	-0,43	-0,93	0,50 hoger	Ruimtelijke ontwikkeling
Dijkpolder (Poeldijk), peilgebied 4 t.h.v. Wateringseweg	-0,92	-1,32	0,40 hoger	Ambtshalve correctie
Holierhoekse en Zouteveensepolder, peilgebied 4 en 28 Weidevogelgebied bij Oostveenseweg	Peilgebied 4: Zomerpeil - 3,42 Winterpeil - 3,52 Peilgebied 28: Half februari tot half juni: - 3,32 broedpeil Half juni tot half oktober: - 3,42, half oktober tot half februari: -3,52	Peilgebied 4: Zomerpeil: -3,42 Winterpeil: -3,52 Peilgebied 28: Flexibel peil met bovengrens -3,27 en ondergrens -3,42	Peilgebied 4: 0,00 tot 0,25 lager Peilgebied 28: 0,00 tot 0,10 hoger	Ambtshalve correctie
Hooipolder, peilgebied 9	-1,80	-2,00	0,20 hoger	Ambtshalve correctie

Kerkpolder-Zuid, peilgebied 23 en 25	Peilgebied 23: -1,80 Peilgebied 25: -3,00	-1,60	Peilgebied 23: 0,20 lager Peilgebied 25: 1,40 lager	Ambtshalve correctie
Kralingerpolder, peilgebied 8 Zuidplas Kraaiennest	november t/m juni: -4,10 juli t/m oktober: -4,00	december t/m januari: -3,60 februari t/m november: -4,00	0,00 tot 0,50 lager	Herziening peilgebied
Kralingerpolder-Noord peilgebied 1 ter hoogte van Laan van Zeestraten	-1,85	-2,35	0,50 hoger	Ambtshalve correctie
Lage Abtswoudse polder (landelijk) peilgebieden 12 en 13	peilgebied 12: zomerpeil -2,82 winterpeil -2,92 peilgebied 13: zomerpeil -3,06 winterpeil -3,16	deel toegevoegd aan peilgebied 12: zomerpeil -3,06 winterpeil -3,16 deel toegevoegd aan peilgebied 13: zomerpeil -2,82 winterpeil -2,92	Peilgebied 12: 0,24 hoger Peilgebied 13: 0,24 lager	Ruimtelijke ontwikkeling
Oranjepolder en Steendijkpolder peilgebied 6 polderwaterberging Lange Kruisweg	-0,22	zomerpeil + 0,18 winterpeil +0,08	T.o.v. zomerpeil: 0,40 lager T.o.v. winterpeil: 0,30 lager	Ruimtelijke ontwikkeling
Oude Lierpolder, peilgebied 1 ter hoogte van Laan van Adrichem	-1,85	Peilgebied 8: -1,55	0,30 lager	Ruimtelijke ontwikkeling
Polder Berkel peilgebied 45 gedeelte Kleihoogtpad	-2,66	flexibel peil met bovengrens -5,00 en ondergrens -5,30	2,34 tot 2,64 hoger	Ruimtelijke ontwikkeling
Polder van Nootdorp, peilgebieden 1 en 31 wandelbos Laakweg	-4,29	Peilgebied 1: zomerpeil -4,90 winterpeil -5,00 Peilgebied 31: Getrapt peil met een maximum van -3,71 en minimum van -4,77	Peilgebied 1: Tussen 0,13 en 1,29 lager Peilgebied 31: Tussen 0,58 lager en 0,48 hoger	Ruimtelijke ontwikkeling
Poldervaartpolder peilgebied 1 t.p.v. Windas te Schiedam	-2,75	Seizoenspeil: zomerpeil: -3,50 winterpeil -3,60	's Zomers 0,75 hoger 's winters 0,85 hoger	Ruimtelijke ontwikkeling
Poldervaartpolder, peilgebied 8,	-3,12	-2,75	0,37 lager	Ambtshalve correctie

ten westen van Prinses Beatrixpark				
Poldervaartpolder peilgebied 14 ter hoogte van Sportpad in Schiedam	-2,60	-2,75	0,15 hoger	Ruimtelijke ontwikkeling
Schieveen Peilgebied 46 Ter hoogte van A13	-5,40	Zomerpeil -5,48 Winterpeil -5,61	0,08 hoger dan zomerpeil en 0,21 hoger dan winterpeil	Ruimtelijke ontwikkeling
Wippolder Peilgebieden 1 en 4 De Rhijenhof en Martinus Nijhoffweg	Peilgebied 1: -0,80 Peilgebied 4: -1,00	Peilgebied 4: -1,07 Peilgebied 7: -1,20	Peilgebied 1: 0,40 hoger Peilgebied 4: 0,07 en 0,20 hoger	Ruimtelijke ontwikkeling
Wippolder Peilgebied 2 Polderwaterberging Markuslaan	-1,30	-1,50	0,20 hoger	Ambtshalve correctie
Woudse polder Peilgebied 9 Westelijk deel van bedrijventerrein Harnaschpolder	-3,00	-1,80	1,20 lager	Ruimtelijke ontwikkeling

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3276
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.06
Titel	Legesverordening 2025 en Toelichting

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Legesverordening Delfland 2025 en bijbehorende toelichting
Versienummer	1.1
Dossiernummer	3276
D&H datum	dinsdag 8 oktober 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De Legesverordening Delfland 2025 vast te stellen.

2) Aanleiding

De aanleiding voor dit voorstel is om de Legesverordening 2025 vast te stellen als een voortzetting van de huidige verordening, waarbij enkele verbeteringen zijn doorgevoerd die tijdens de uitvoering van de huidige legesverordening zijn opgemerkt. Deze verbeteringen zijn zowel gericht op medewerkers die belast zijn met het toepassen van leges als op externe belanghebbenden zoals belastingplichtigen.
Deze verbeteringen zijn tot stand gekomen op basis van suggesties van zowel interne als externe partijen betrokken bij het proces. Interne suggesties betreffen onder andere het verduidelijken van de criteria in de toelichting. De RBG, verantwoordelijk voor het innen van leges voor Delfland, hebben bijgedragen aan inhoudelijke verbeteringen.
Daarnaast heeft Bureau Taal suggesties gedaan voor tekstuele aanpassingen van de toelichting.

3) Beoogd effect

Het primaire doel van de voorgestelde aanpassingen is om de werking van de verordening te verbeteren. Hierdoor zullen de regels en procedures met betrekking tot de leges duidelijker en eenvoudiger te begrijpen zijn voor zowel interne als externe betrokkenen. Deze verbeteringen zullen bijdragen aan een soepeler verloop van administratieve processen.
De Legesverordening 2025 treedt op 1 januari 2025 in werking en vervangt daarmee de huidige legesverordening.

4) Kernboodschap

De legesverordening stelt de tarieven en regels vast voor het heffen van leges, wat zorgt voor transparantie en uniformiteit in dit proces. In de Legesverordening 2025 zijn enkele aanpassingen doorgevoerd om het proces van de uitvoering van de leges duidelijker te maken, waardoor deze beter te interpreteren zijn. Dit bevordert een betere naleving van de verordening.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De Legesverordening Delfland 2024, dossiernummer 2874, werd op 28 september 2023 door de VV vastgesteld en trad op 1 januari 2024 in werking. De toelichting bij deze verordening werd ter informatie bijgevoegd en is niet door de VV vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

Leges zijn retributies, wat betekent dat het betalingen zijn voor verleende diensten. In tegenstelling tot belastingen, zijn retributies betalingen voor specifieke diensten die door de overheid worden geleverd. Leges kunnen voor verschillende activiteiten in rekening worden gebracht.

Leges worden geheven op basis van art. 115 lid 1, b en c Waterschapswet:

"Artikel 115 1. Het waterschap kan alleen rechten heffen ter zake van:
a. het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde bezittingen van het waterschap of van voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij het waterschap in beheer of in onderhoud zijn;
b. het genot van door of vanwege het bestuur van het waterschap verstrekte diensten;
c. het behandelen van verzoeken tot het verlenen van vergunningen of ontheffingen."

Op grond van de artikelen 78 en 115 van de Waterschapswet heeft de VV de bevoegdheid om verordeningen vast te stellen. In de verordening is bepaald dat D&H nadere regels kan vaststellen met betrekking tot het heffen en invorderen van leges. De toelichting bij de legesverordening kan als nadere regels worden beschouwd en dient ter verduidelijking van de verordening.

7) Financiën

De wijzigingen in de Legesverordening 2025 zijn niet gericht op het aanpassen van de tarieven of financiële bepalingen, maar zijn vooral bedoeld om de regels eenvoudiger en duidelijker uit te leggen.

Bij de invoering van de verordening in 2024 is ervoor gekozen om de tarieven pas na twee jaar te indexeren, om rekening te houden met de toen nog onvoorziene maatschappelijke effecten. Daarom zullen de tarieven vanaf 2026 jaarlijks worden aangepast.

8) Duurzaamheid

N.v.t

9) Organisatorische en personele consequenties

De Legesverordening 2025 betreft een continuering van de huidige verordening en heeft daarom geen organisatorische of personele consequenties voor Delfland. De verordening kan door de bestaande personele bezetting worden uitgevoerd.

10) OR

N.v.t

11) Risico's en beheersmaatregelen

De wijzigingen in de Legesverordening 2025 zijn voornamelijk tekstueel en hebben geen invloed op de tarieven of financiële bepalingen voor dit jaar. Daarom worden er voor 2025 geen nieuwe risico's of significante gevolgen verwacht.

De evaluatie van de maatschappelijke effecten van de tariefwijzigingen in de verordening van 2024 heeft aangetoond dat de impact beperkt is. Er is geen afname van het aantal aanvragen waargenomen, en er zijn geen bezwaren ingediend tegen de nieuwe leges.
De beslissing om de tarieven vanaf 2026 jaarlijks aan te passen blijft van kracht.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

De toelichting bij de Legesverordening Delfland 2025 is door Bureau Taal herzien en aangepast om de leesbaarheid te verbeteren, in overeenstemming met de schrijfwijzer Duidelijk Delflands.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

De Legesverordening Delfland 2025 vervangt de versie van 2024 en wordt op 28 november 2024 aan de VV aangeboden. Ook bij de Legesverordening Delfland 2025 wordt de toelichting ter informatie bijgevoegd. De legesverordening Delfland 2025 en de bijbehorende toelichting treden op 1 januari 2025 in werking.

De legesverordening en toelichting worden na vaststelling bekendgemaakt in het digitale Waterschapsblad.

14) Bevoegd orgaan

Conform de artikelen 78 en 115 van de Waterschapswet heeft de VV de bevoegdheid om een legesverordening vast te stellen. Daarnaast is aan D&H de bevoegdheid verleend om nadere regels te stellen.

15) Toelichting

De Legesverordening 2025 bevat verschillende wijzigingen die gericht zijn op het verbeteren en aanvullen van de regelgeving. Daarnaast biedt de bijbehorende toelichting verduidelijking van de regels en voorschriften.

De aanpassingen in de Legesverordening 2025 omvatten de volgende wijzigingen:

- Toevoeging: Er is een nieuwe categorie toegevoegd aan de tarieventabel voor verhardingsactiviteiten.
- Herziening: De tekst van categorie 7.7 in de tarieventabel is herzien. Het woord 'indiening' is aangepast naar 'in behandeling name', omdat dit het moment aangeeft waarop de leges verschuldigd zijn.
- Aanpassing: Artikel 7 Tijdstip en wijze van betaling, is aangepast conform de betalingsprocedure van de Regionale Belasting Groep.
- Invoering: In artikel 8 is een nieuwe vrijstelling opgenomen voor de aanleg en/of het hebben van een Natte Ecologische Zone (NEZ). Deze vrijstelling is ook opgenomen in de tarieventabel.
- Intrekking: Artikel 12, waarin de hardheidsclausule was opgenomen, is ingetrokken. Deze regeling is al afdoende gedekt door artikel 63 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). Volgens artikel 123, tweede en derde lid van de Waterschapswet valt de bevoegdheid om in uitzonderlijke gevallen van de regels af te wijken onder het dagelijks bestuur. Verdere regulering in de legesverordening is daarom niet noodzakelijk.
- Tarieventabel: De tarieventabel is integraal onderdeel van de legesverordening.
- Aanvulling: In de tarieventabel is opgenomen dat voor wijzigingen die boven de tijdsbesteding van categorie 7.5 uitkomen, een nieuwe aanvraag moet worden ingediend.

Naast de aanpassingen in de Legesverordening en de tarieventabel zijn er ook wijzigingen doorgevoerd in de toelichting om de leesbaarheid te verbeteren en de duidelijkheid te vergroten.

De volgende aanpassingen zijn doorgevoerd in de toelichting:

- De schrijfstijl is aangepast volgens de richtlijnen van de schrijfwijzer Duidelijk Delflands;
- De suggestie van de RBG om de gemiddelde urenbesteding van de verschillende categorieën weer te geven, is verwerkt in de toelichting;
- De criteria in de toelichting van categorie 1.1 Waterkwaliteit zijn aangepast om duidelijker aan te geven wanneer een aanvraag valt onder klein, gemiddeld of groot.

- De criteria in de toelichting van categorie 3, Beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot waterstaatswerken, is uitgebreid om duidelijk te maken wanneer een aanvraag voldoet aan de reguliere beoordeling of aanvullende beoordeling nodig is;
- De toelichting op categorie 4, Activiteiten behorende tot een project, is verder uitgelegd.

De aangebrachte wijzigingen in zowel de verordening als de toelichting zijn bedoeld om de Legesverordening Delfland 2025 effectiever en toegankelijker te maken voor alle betrokkenen.

16) Bijlagen

Bijlage 1: Uitleg bij de Legesverordening Delfland 2025, DMS 2362505

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Legesverordening Delfland 2025 en bijbehorende toelichting
Dossiernummer	3276

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 8 oktober 2024, dossiernummer 3276**;**

gelezen het positieve advies van de commissie bestuur**,** Financiën en Organisatie**.**

Overwegende dat:

De aanpassingen in de Legesverordening 2025 en de bijbehorende toelichting gericht zijn op het verbeteren van de toepasbaarheid van de verordening en het vergroten van de leesbaarheid van de regels door:

- De vrijstelling voor Natte Ecologische Zones (NEZ) om ecologische initiatieven te bevorderen;
- De intrekking van de hardheidsclausule in artikel 12, waardoor de regelgeving wordt vereenvoudigd;
- De toevoeging van een nieuwe categorie voor verhardingsactiviteiten en de herziening van bestaande regels, waardoor de regelgeving wordt aangevuld en de toepassing ervan wordt vereenvoudigd.
- De integrale opname van de tarieventabel in de verordening, waardoor de toegankelijkheid van de gehanteerde tarieven wordt bevorderd;
- De aanpassingen in de toelichting, die de leesbaarheid verbeteren en duidelijk maken wanneer bepaalde regels van toepassing zijn.
- De aanpassing van Artikel 7, Tijdstip en wijze van betaling, conform de afspraken met de Regionale Belasting Groep, om de betalingsprocedures beter af te stemmen op de geldende richtlijnen.
- De aanvulling in de tarieventabel categorie 7.5 waarin is opgenomen dat voor wijzigingen die boven de tijdsbesteding van categorie 7.5 uitkomen, een nieuwe aanvraag moet worden ingediend.

Gelet op:

- artikel 78, 110, 111 en 115 lid 1 onder b en c, 123 lid 2 en 3, 132 van de Waterschapswet;
- artikel 13.1a lid 1 en lid 3 van de Omgevingswet.

Besluit: De legesverordening Delfland 2025 vast te stellen

LEGESVERORDENING DELFLAND 2025

Artikel 1 Definities

a) Delfland: Het hoogheemraadschap van Delfland
b) dijkgraaf en hoogheemraden: het dagelijks bestuur van Delfland
c) omgevingsvergunning: vergunning voor wateractiviteiten zoals bedoeld in de Omgevingswet
d) tarieventabel: tarieventabel zoals opgenomen in artikel 12 van deze verordening

e) legesbegroting: raming van de uren die Delfland maakt maal het uurtarief voor het in behandeling nemen van meerdere omgevingsvergunningen ten behoeve van een project

Voor overige begripsbepalingen: zie bijlage 1 van de Waterschapsverordening Delfland.

Artikel 2 Aard van de belasting en belastbaar feit
Onder de naam 'leges' worden rechten geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag of verzoek voor de door Delfland te verlenen diensten, overeenkomstig de in artikel 4 genoemde heffingsmaatstaven en tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplichtige
Belastingplichtig is de aanvrager of verzoeker van de diensten, dan wel degene ten behoeve van wie deze diensten worden aangevraagd.

Artikel 4 Heffingsmaatstaf en tarievenstructuur
1. Voor het in behandeling nemen van aanvragen en verzoeken in het kader van deze verordening worden leges geheven aan de hand van een tariefstructuur zoals benoemd in de tarieventabel.

2. De tarieven hangen af van de aard van en de geschatte tijdsbesteding aan de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd tijdens het behandelen van de aanvraag of het verzoek en van het gemiddelde uurtarief van de behandelaar van een vergunning.

3. Als categorie 4 van de tarieventabel van toepassing is, wordt na de eerste legesheffing geen leges geheven voor opvolgende aanvragen of verzoeken die, gelet op hun onderlinge samenhang, betrekking hebben op hetzelfde project waarop de eerste aanvraag of het verzoek betrekking heeft, of daarop redelijkerwijs betrekking hadden kunnen hebben, op voorwaarde dat deze opvolgende vergunningen worden aangevraagd binnen een termijn van vijf jaar nadat de eerste vergunning voor het project in behandeling is genomen.

4. De leges worden berekend door de bedragen van de afzonderlijk benoemde categorieën 1 tot en met 7 van de tarieventabel, met uitzondering van categorie 4, bij elkaar op te tellen. Als in deze optelling het bedrag van categorie 4.1.1 uit de tarieventabel wordt overschreden, worden de leges berekend volgens het tarief voor categorie 4 (projecten) uit de tarieventabel.

5. Bij een aanvraag die of verzoek dat betrekking heeft op een project als bedoeld in categorie 4.2 van de tarieventabel en dat van Delfland om een tijdsbesteding van meer dan 780 uur vraagt, worden leges geheven op basis van een begroting, die door dijkgraaf en hoogheemraden wordt opgesteld.

Artikel 5 Berichtgeving leges
1. Binnen twee weken nadat een aanvrager of verzoeker de vergunningaanvraag of het verzoek ingediend heeft, ontvangt de aanvrager of verzoeker van dijkgraaf en hoogheemraden een bericht waarin de aanvrager wordt geïnformeerd over welke categorie of categorieën van de tarieventabel op de aanvraag of het verzoek van toepassing zijn.

2. In hetzelfde bericht worden de activiteiten vermeld die betrekking hebben op de aanvraag of het verzoek alsmede de samenstelling van het totaalbedrag van de leges. Indien van toepassing worden tevens de reeds bekende kosten voor externe adviezen in het bericht opgenomen.

3. Indien de aanvrager of verzoeker het totaalbedrag te hoog vindt en vervolgens de aanvraag of het verzoek per e-mail of schriftelijk intrekt binnen 10 werkdagen nadat de berichtgeving zoals bedoeld onder lid 1 en 2 door dijkgraaf en hoogheemraden is verstuurd, zijn, in afwijking op categorie 7.7 van de tarieventabel, geen leges verschuldigd.

4. Van kosten die later in de behandeling van de aanvraag door andere bestuursorganen bij Delfland in rekening worden gebracht, zoals bedoeld in categorie 7.3 in de tarieventabel krijgt de aanvrager of verzoeker zo spoedig mogelijk na bekend worden bij Delfland bericht en deze kosten worden volledig doorberekend.

5. Indien dijkgraaf en hoogheemraden externe advieskosten voorzien, zowel voorafgaand aan als tijdens de behandeling van de aanvraag, zoals aangegeven in categorie 7.6 van de tarieventabel, wordt de aanvrager of verzoeker hier zo spoedig mogelijk over geïnformeerd.

Artikel 6 Wijze van heffing
De leges worden geheven door middel van een aanslag.

Artikel 7 Tijdstip en wijze van betaling
1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet, moeten de leges worden betaald binnen twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid moeten, indien een machtiging voor automatische incasso is afgegeven en zolang de verschuldigde bedragen via automatische incasso kunnen worden afgeschreven, de aanslag(en) worden betaald in maximaal 10 termijnen. De eerste termijn vervalt een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van het tweede lid is betaling via automatische incasso alleen mogelijk voor zover het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde belastingaanslagen minder is dan het genoemde bedrag in het Reglement automatische incasso Regionale Belasting Groep.
4. Het minimum termijnbedrag bij automatische incasso bedraagt € 15,00.
5. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 8 Vrijstellingen
1. Er worden geen leges geheven voor het in behandeling nemen van aanvragen voor omgevingsvergunningen door of vanwege Delfland.

2. Het in behandeling nemen van aanvragen voor omgevingsvergunningen voor het aanleggen en/of het hebben van Natte Ecologische Zones (NEZ) is vrijgesteld van leges. Deze aanvragen worden aangemerkt als legesvrije beperkingengebiedactiviteiten.

Artikel 9 Kwijtschelding
Bij de invordering van leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Teruggaaf
1. Leges kunnen geheel of gedeeltelijk worden terugbetaald in de volgende situaties:
a. De omgevingsvergunning door dijkgraaf en hoogheemraden wordt ingetrokken, of
b. De omgevingsvergunning door een rechtelijke instantie wordt vernietigd en deze vernietiging onherroepelijk is.

2. Voor terugbetaling van leges als bedoeld in het eerste lid kan een aanvraag worden ingediend als bedoeld in artikel 132 van de Waterschapswet.

Artikel 11 Nadere regels leges
Het bevoegde bestuur kan nadere regels stellen over het heffen en het invorderen van de leges.

Artikel 12 Tarieventabel

Categorie	Activiteit	Tarief (€)
1.	**Wateractiviteiten - Lozingen in/op een oppervlaktewaterlichaam/zuiveringtechnisch werk** (niet zijnde een lozing vanuit een openbaar vuilwaterriool op een zuiveringtechnisch werk)	
1.1	Waterkwaliteit (lozen van water, stoffen en warmte/koude)	
1.1.1	Klein	641
1.1.2	Gemiddeld	1.510
1.1.3	Groot	2.745
1.2	Waterkwantiteit (lozen van hoeveelheid water)	
		641
2.	**Wateractiviteiten - Onttrekkingen**	
2.1	Ten aanzien van oppervlaktewater	
		641
2.2	Ten aanzien van grondwater	
	Tarief bij een te onttrekken en/ of infiltreren hoeveelheid per jaar:	
2.2.1	Van 0 tot 50.000 m3	824
2.2.2	Van 50.000 tot 100.000 m3	1.601
2.2.3	Van 100.000 tot 150.000 m3	2.608
2.2.4	Van 150.000 tot 200.000 m3	3.340
2.2.5	Van 200.000 tot 500.000 m3	4.072
2.2.6	Van 500.000 tot 1.000.000m3	4.804
2.2.7	1.000.000m3 of meer	7.732
3*	**Beperkingengebiedactiviteiten m.b.t. waterstaatswerken**	
3.1	**1 of 2 beperkingengebiedactiviteiten**	
3.1.1	Aanvraag voldoet aan de reguliere beoordeling	641
3.1.2	Aanvraag behoeft aanvullende beoordeling	869
3.2	**3 tot en met 5 beperkingengebiedactiviteiten**	
3.2.1	Aanvraag voldoet aan de reguliere beoordeling	1.235
3.2.2	Aanvraag behoeft aanvullende beoordeling	1.693
3.3	**6 tot en met 10 beperkingengebiedactiviteiten**	
3.3.1	Aanvraag voldoet aan de reguliere beoordeling	2.379
3.3.2	Aanvraag behoeft aanvullende beoordeling	3.340
*	Aanvragen voor de aanleg en/of het hebben van Natte Ecologische Zones zijn vrijgesteld van leges en worden aangemerkt als legesvrije beperkingengebiedactiviteiten.	
4	**Activiteiten behorend tot een project**	
4.1	**Aanvragen tot 780 uur**	
4.1.1	Klein, op basis van geschatte tijdsbesteding: 43–104 uur 105-156 uur	6.725 11.941
4.1.2	Gemiddeld, op basis van geschatte tijdsbesteding: 157-312 uur 313-468 uur	21.457 35.731
4.1.3	Groot, op basis van geschatte tijdsbesteding: 469-624 uur 625-780 uur	50.005 64.279
4.2	**Aanvragen vanaf 781 uur**	
	Bepaling van de hoogte van de legesheffing gebeurt op basis van een begroting van de door Delfland te besteden uren en kosten.	Begroting
5	**Aansluiten openbaar vuilwaterriool of ander riool op zuiveringtechnisch werk**	
		869
6	**Verhardingsactiviteiten**	
		641

Dossiernummer: 3276

7	**Overige activiteiten**	
7.1	**Maatwerkvoorschrift**	
		641
7.2	**Treffen gelijkwaardige maatregel**	
		641
7.3	**Kosten in rekening gebracht bij Delfland door een ander bestuursorgaan (meervoudige aanvraag)**	
	Alle hiervoor bij Delfland in rekening gebrachte kosten worden doorberekend aan de aanvrager.	100%
7.4	**Enkelvoudige wijziging bestaande vergunning**	
		366
7.5*	**Meervoudige wijziging bestaande vergunning**	
		641
*	Voor wijzigingen die de tijdsbesteding van categorie 7.5 overschrijden, is een nieuwe aanvraag vereist	
7.6	**Externe advieskosten**	
	Alle kosten worden volledig in rekening gebracht.	100%
7.7	**Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag/verzoek van een omgevingsvergunning**	
7.7.1	Indien ingetrokken in week 1 en binnen week 2 na het in behandeling nemen, zijn leges verschuldigd op basis van de betreffende onderdelen.	25%
7.7.2	Indien ingetrokken na week 2 en binnen week 3 na het in behandeling nemen ervan, zijn leges verschuldigd op basis van de betreffende onderdelen.	50%
7.7.3	Indien ingetrokken na week 3 en binnen week 4 na het in behandeling nemen ervan, zijn leges verschuldigd op basis van de betreffende onderdelen.	75%
7.7.4	Indien ingetrokken na 4 of meer weken na het in behandeling nemen ervan, zijn de volledige leges verschuldigd.	100%
7.8	**Weigering omgevingsvergunning**	
	Het volledige bedrag wordt inrekening gebracht	100%
7.9	**Overige omgevingsvergunning**	
	Niet vallend onder overige categorieën	641
7.10	**Buiten behandeling laten aanvraag/verzoek**	
	Geen leges verschuldigd	0%

Artikel 13 Overgangsbepaling, inwerkingtreding en citeertitel
1.De 'Legesverordening Delfland 2024' wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2025, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op aanvragen en verzoeken die vóór deze datum zijn ingediend.

2. De Legesverordening Delfland 2025 treedt in werking op de dag volgend op die waarin de verordening in het Waterschapsblad bekend is gemaakt, doch niet eerder dan 1 januari 2025.

3. Deze verordening wordt aangehaald als: 'Legesverordening Delfland 2025'.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024**.**

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris**,** de voorzitter**,**

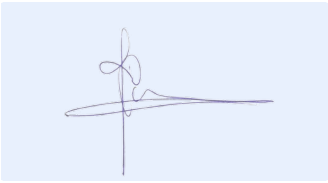

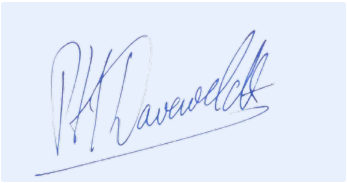

Dossiernummer: 3276

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Legesverordening Delfland 2025 en bijbehorende toelichting
Versienummer	1.1
Dossiernummer	3276
D&H datum	dinsdag 8 oktober 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De Legesverordening Delfland 2025 vast te stellen.

2) Aanleiding

De aanleiding voor dit voorstel is om de Legesverordening 2025 vast te stellen als een voortzetting van de huidige verordening, waarbij enkele verbeteringen zijn doorgevoerd die tijdens de uitvoering van de huidige legesverordening zijn opgemerkt. Deze verbeteringen zijn zowel gericht op medewerkers die belast zijn met het toepassen van leges als op externe belanghebbenden zoals belastingplichtigen.
Deze verbeteringen zijn tot stand gekomen op basis van suggesties van zowel interne als externe partijen betrokken bij het proces. Interne suggesties betreffen onder andere het verduidelijken van de criteria in de toelichting. De RBG, verantwoordelijk voor het innen van leges voor Delfland, hebben bijgedragen aan inhoudelijke verbeteringen.
Daarnaast heeft Bureau Taal suggesties gedaan voor tekstuele aanpassingen van de toelichting.

3) Beoogd effect

Het primaire doel van de voorgestelde aanpassingen is om de werking van de verordening te verbeteren. Hierdoor zullen de regels en procedures met betrekking tot de leges duidelijker en eenvoudiger te begrijpen zijn voor zowel interne als externe betrokkenen. Deze verbeteringen zullen bijdragen aan een soepeler verloop van administratieve processen.
De Legesverordening 2025 treedt op 1 januari 2025 in werking en vervangt daarmee de huidige legesverordening.

4) Kernboodschap

De legesverordening stelt de tarieven en regels vast voor het heffen van leges, wat zorgt voor transparantie en uniformiteit in dit proces. In de Legesverordening 2025 zijn enkele aanpassingen doorgevoerd om het proces van de uitvoering van de leges duidelijker te maken, waardoor deze beter te interpreteren zijn. Dit bevordert een betere naleving van de verordening.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De Legesverordening Delfland 2024, dossiernummer 2874, werd op 28 september 2023 door de VV vastgesteld en trad op 1 januari 2024 in werking. De toelichting bij deze verordening werd ter informatie bijgevoegd en is niet door de VV vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

Leges zijn retributies, wat betekent dat het betalingen zijn voor verleende diensten. In tegenstelling tot belastingen, zijn retributies betalingen voor specifieke diensten die door de overheid worden geleverd. Leges kunnen voor verschillende activiteiten in rekening worden gebracht.

Leges worden geheven op basis van art. 115 lid 1, b en c Waterschapswet:

"Artikel 115 1. Het waterschap kan alleen rechten heffen ter zake van:
a. het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde bezittingen van het waterschap of van voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij het waterschap in beheer of in onderhoud zijn;
b. het genot van door of vanwege het bestuur van het waterschap verstrekte diensten;
c. het behandelen van verzoeken tot het verlenen van vergunningen of ontheffingen."

Op grond van de artikelen 78 en 115 van de Waterschapswet heeft de VV de bevoegdheid om verordeningen vast te stellen. In de verordening is bepaald dat D&H nadere regels kan vaststellen met betrekking tot het heffen en invorderen van leges. De toelichting bij de legesverordening kan als nadere regels worden beschouwd en dient ter verduidelijking van de verordening.

7) Financiën

De wijzigingen in de Legesverordening 2025 zijn niet gericht op het aanpassen van de tarieven of financiële bepalingen, maar zijn vooral bedoeld om de regels eenvoudiger en duidelijker uit te leggen.

Bij de invoering van de verordening in 2024 is ervoor gekozen om de tarieven pas na twee jaar te indexeren, om rekening te houden met de toen nog onvoorziene maatschappelijke effecten. Daarom zullen de tarieven vanaf 2026 jaarlijks worden aangepast.

8) Duurzaamheid

N.v.t

9) Organisatorische en personele consequenties

De Legesverordening 2025 betreft een continuering van de huidige verordening en heeft daarom geen organisatorische of personele consequenties voor Delfland. De verordening kan door de bestaande personele bezetting worden uitgevoerd.

10) OR

N.v.t

11) Risico's en beheersmaatregelen

De wijzigingen in de Legesverordening 2025 zijn voornamelijk tekstueel en hebben geen invloed op de tarieven of financiële bepalingen voor dit jaar. Daarom worden er voor 2025 geen nieuwe risico's of significante gevolgen verwacht.

De evaluatie van de maatschappelijke effecten van de tariefwijzigingen in de verordening van 2024 heeft aangetoond dat de impact beperkt is. Er is geen afname van het aantal aanvragen waargenomen, en er zijn geen bezwaren ingediend tegen de nieuwe leges.
De beslissing om de tarieven vanaf 2026 jaarlijks aan te passen blijft van kracht.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

De toelichting bij de Legesverordening Delfland 2025 is door Bureau Taal herzien en aangepast om de leesbaarheid te verbeteren, in overeenstemming met de schrijfwijzer Duidelijk Delflands.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

De Legesverordening Delfland 2025 vervangt de versie van 2024 en wordt op 28 november 2024 aan de VV aangeboden. Ook bij de Legesverordening Delfland 2025 wordt de toelichting ter informatie bijgevoegd. De legesverordening Delfland 2025 en de bijbehorende toelichting treden op 1 januari 2025 in werking.

De legesverordening en toelichting worden na vaststelling bekendgemaakt in het digitale Waterschapsblad.

14) Bevoegd orgaan

Conform de artikelen 78 en 115 van de Waterschapswet heeft de VV de bevoegdheid om een legesverordening vast te stellen. Daarnaast is aan D&H de bevoegdheid verleend om nadere regels te stellen.

15) Toelichting

De Legesverordening 2025 bevat verschillende wijzigingen die gericht zijn op het verbeteren en aanvullen van de regelgeving. Daarnaast biedt de bijbehorende toelichting verduidelijking van de regels en voorschriften.

De aanpassingen in de Legesverordening 2025 omvatten de volgende wijzigingen:

- Toevoeging: Er is een nieuwe categorie toegevoegd aan de tarieventabel voor verhardingsactiviteiten;
- Herziening: De tekst van categorie 7.7 in de tarieventabel is herzien. Het woord 'indiening' is aangepast naar 'inbehandelingname', omdat dit het moment aangeeft waarop de leges verschuldigd zijn;
- Aanpassing: Artikel 7 Tijdstip en wijze van betaling, is aangepast conform de betalingsprocedure van de Regionale Belasting Groep;
- Invoering: In artikel 8 is een nieuwe vrijstelling opgenomen voor de aanleg en/of het hebben van een Natte Ecologische Zone (NEZ). Deze vrijstelling is ook opgenomen in de tarieventabel;
- Intrekking: Artikel 12, waarin de hardheidsclausule was opgenomen, is ingetrokken. Deze regeling is al afdoende gedekt door artikel 63 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). Volgens artikel 123, tweede en derde lid van de Waterschapswet valt de bevoegdheid om in uitzonderlijke gevallen van de regels af te wijken onder het dagelijks bestuur. Verdere regulering in de legesverordening is daarom niet noodzakelijk;
- Tarieventabel: De tarieventabel is integraal onderdeel van de legesverordening.
- Aanvulling: In de tarieventabel is opgenomen dat voor wijzigingen die boven de tijdsbesteding van categorie 7.5 uitkomen, een nieuwe aanvraag moet worden ingediend.

Naast de aanpassingen in de Legesverordening en de tarieventabel zijn er ook wijzigingen doorgevoerd in de toelichting om de leesbaarheid te verbeteren en de duidelijkheid te vergroten.

De volgende aanpassingen zijn doorgevoerd in de toelichting:

- De schrijfstijl is aangepast volgens de richtlijnen van de schrijfwijzer Duidelijk Delflands;
- De suggestie van de RBG om de gemiddelde urenbesteding van de verschillende categorieën weer te geven, is verwerkt in de toelichting;
- De criteria in de toelichting van categorie 1.1 Waterkwaliteit zijn aangepast om duidelijker aan te geven wanneer een aanvraag valt onder klein, gemiddeld of groot.

- De criteria in de toelichting van categorie 3, Beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot waterstaatswerken, is uitgebreid om duidelijk te maken wanneer een aanvraag voldoet aan de reguliere beoordeling of aanvullende beoordeling nodig is;
- De toelichting op categorie 4, Activiteiten behorende tot een project, is verder uitgelegd.

De aangebrachte wijzigingen in zowel de verordening als de toelichting zijn bedoeld om de Legesverordening Delfland 2025 effectiever en toegankelijker te maken voor alle betrokkenen.

16) Bijlagen

Bijlage 1: Uitleg bij de Legesverordening Delfland 2025, DMS 2362505

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Legesverordening Delfland 2025 en bijbehorende toelichting
Dossiernummer	3276

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 8 oktober 2024, dossiernummer 3276**;**

gelezen het positieve advies van de commissie bestuur**,** Financiën en Organisatie**.**

Overwegende dat:

De aanpassingen in de Legesverordening 2025 en de bijbehorende toelichting gericht zijn op het verbeteren van de toepasbaarheid van de verordening en het vergroten van de leesbaarheid van de regels door:

- De vrijstelling voor Natte Ecologische Zones (NEZ) om ecologische initiatieven te bevorderen;
- De intrekking van de hardheidsclausule in artikel 12, waardoor de regelgeving wordt vereenvoudigd;
- De toevoeging van een nieuwe categorie voor verhardingsactiviteiten en de herziening van bestaande regels, waardoor de regelgeving wordt aangevuld en de toepassing ervan wordt vereenvoudigd.
- De integrale opname van de tarieventabel in de verordening, waardoor de toegankelijkheid van de gehanteerde tarieven wordt bevorderd;
- De aanpassingen in de toelichting, die de leesbaarheid verbeteren en duidelijk maken wanneer bepaalde regels van toepassing zijn.
- De aanpassing van Artikel 7, Tijdstip en wijze van betaling, conform de afspraken met de Regionale Belasting Groep, om de betalingsprocedures beter af te stemmen op de geldende richtlijnen.
- De aanvulling in de tarieventabel categorie 7.5 waarin is opgenomen dat voor wijzigingen die boven de tijdsbesteding van categorie 7.5 uitkomen, een nieuwe aanvraag moet worden ingediend.

Gelet op:
- artikel 78, 110, 111 en 115 lid 1 onder b en c, 123 lid 2 en 3, 132 van de Waterschapswet;
- artikel 13.1a lid 1 en lid 3 van de Omgevingswet.

Besluit: De legesverordening Delfland 2025 vast te stellen

LEGESVERORDENING DELFLAND 2025

Artikel 1 Definities

a) Delfland: Het hoogheemraadschap van Delfland
b) dijkgraaf en hoogheemraden: het dagelijks bestuur van Delfland
c) omgevingsvergunning: vergunning voor wateractiviteiten zoals bedoeld in de Omgevingswet
d) tarieventabel: tarieventabel zoals opgenomen in artikel 12 van deze verordening

e) legesbegroting: raming van de uren die Delfland maakt maal het uurtarief voor het in behandeling nemen van meerdere omgevingsvergunningen ten behoeve van een project

Voor overige begripsbepalingen: zie bijlage 1 van de Waterschapsverordening Delfland.

Artikel 2 Aard van de belasting en belastbaar feit
Onder de naam 'leges' worden rechten geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag of verzoek voor de door Delfland te verlenen diensten, overeenkomstig de in artikel 4 genoemde heffingsmaatstaven en tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplichtige
Belastingplichtig is de aanvrager of verzoeker van de diensten, dan wel degene ten behoeve van wie deze diensten worden aangevraagd.

Artikel 4 Heffingsmaatstaf en tarievenstructuur
1. Voor het in behandeling nemen van aanvragen en verzoeken in het kader van deze verordening worden leges geheven aan de hand van een tariefstructuur zoals benoemd in de tarieventabel.

2. De tarieven hangen af van de aard van en de geschatte tijdsbesteding aan de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd tijdens het behandelen van de aanvraag of het verzoek en van het gemiddelde uurtarief van de behandelaar van een vergunning.

3. Als categorie 4 van de tarieventabel van toepassing is, wordt na de eerste legesheffing geen leges geheven voor opvolgende aanvragen of verzoeken die, gelet op hun onderlinge samenhang, betrekking hebben op hetzelfde project waarop de eerste aanvraag of het verzoek betrekking heeft, of daarop redelijkerwijs betrekking hadden kunnen hebben, op voorwaarde dat deze opvolgende vergunningen worden aangevraagd binnen een termijn van vijf jaar nadat de eerste vergunning voor het project in behandeling is genomen.

4. De leges worden berekend door de bedragen van de afzonderlijk benoemde categorieën 1 tot en met 7 van de tarieventabel, met uitzondering van categorie 4, bij elkaar op te tellen. Als in deze optelling het bedrag van categorie 4.1.1 uit de tarieventabel wordt overschreden, worden de leges berekend volgens het tarief voor categorie 4 (projecten) uit de tarieventabel.

5. Bij een aanvraag die of verzoek dat betrekking heeft op een project als bedoeld in categorie 4.2 van de tarieventabel en dat van Delfland om een tijdsbesteding van meer dan 780 uur vraagt, worden leges geheven op basis van een begroting, die door dijkgraaf en hoogheemraden wordt opgesteld.

Artikel 5 Berichtgeving leges
1. Binnen twee weken nadat een aanvrager of verzoeker de vergunningaanvraag of het verzoek ingediend heeft, ontvangt de aanvrager of verzoeker van dijkgraaf en hoogheemraden een bericht waarin de aanvrager wordt geïnformeerd over welke categorie of categorieën van de tarieventabel op de aanvraag of het verzoek van toepassing zijn.

2. In hetzelfde bericht worden de activiteiten vermeld die betrekking hebben op de aanvraag of het verzoek alsmede de samenstelling van het totaalbedrag van de leges. Indien van toepassing worden tevens de reeds bekende kosten voor externe adviezen in het bericht opgenomen.

3. Indien de aanvrager of verzoeker het totaalbedrag te hoog vindt en vervolgens de aanvraag of het verzoek per e-mail of schriftelijk intrekt binnen 10 werkdagen nadat de berichtgeving zoals bedoeld onder lid 1 en 2 door dijkgraaf en hoogheemraden is verstuurd, zijn, in afwijking op categorie 7.7 van de tarieventabel, geen leges verschuldigd.

4. Van kosten die later in de behandeling van de aanvraag door andere bestuursorganen bij Delfland in rekening worden gebracht, zoals bedoeld in categorie 7.3 in de tarieventabel krijgt de aanvrager of verzoeker zo spoedig mogelijk na bekend worden bij Delfland bericht en deze kosten worden volledig doorberekend.

5. Indien dijkgraaf en hoogheemraden externe advieskosten voorzien, zowel voorafgaand aan als tijdens de behandeling van de aanvraag, zoals aangegeven in categorie 7.6 van de tarieventabel, wordt de aanvrager of verzoeker hier zo spoedig mogelijk over geïnformeerd.

Artikel 6 Wijze van heffing
De leges worden geheven door middel van een aanslag.

Artikel 7 Tijdstip en wijze van betaling

Artikel zoals opgenomen in de huidige legesverordening 2024:

1. De leges moeten binnen een maand na dagtekening van de aanslag zijn betaald en ontvangen.

2. In afwijking van het eerste lid, kan op basis van een schriftelijk verzoek dat binnen een termijn van vier weken wordt ingediend, worden toegestaan dat de leges in termijnen worden betaald. De termijnen worden door dijkgraaf en hoogheemraden vastgesteld. Verzoeker ontvangt hiervan bericht.

Artikel in de legesverordening 2025

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet, moeten de leges worden betaald binnen twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid moeten, indien een machtiging voor automatische incasso is afgegeven en zolang de verschuldigde bedragen via automatische incasso kunnen worden afgeschreven, de aanslag(en) worden betaald in maximaal 10 termijnen. De eerste termijn vervalt een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van het tweede lid is betaling via automatische incasso alleen mogelijk voor zover het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde belastingaanslagen minder is dan het genoemde bedrag in het Reglement automatische incasso Regionale Belasting Groep.
4. Het minimum termijnbedrag bij automatische incasso bedraagt € 15,00.
5. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 8 Vrijstellingen
1. Er worden geen leges geheven voor het in behandeling nemen van aanvragen voor omgevingsvergunningen door of vanwege Delfland.

Lid 2 is nieuw in de legesverordening 2025
2. Het in behandeling nemen van aanvragen voor omgevingsvergunningen voor het aanleggen en/of het hebben van Natte Ecologische Zones (NEZ) is vrijgesteld van leges. Deze aanvragen worden aangemerkt als legesvrije beperkingengebiedactiviteiten.

Artikel 9 Kwijtschelding
Bij de invordering van leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Teruggaaf
1. Leges kunnen geheel of gedeeltelijk worden terugbetaald in de volgende situaties:
a. De omgevingsvergunning door dijkgraaf en hoogheemraden wordt ingetrokken, of
b. De omgevingsvergunning door een rechtelijke instantie wordt vernietigd en deze vernietiging onherroepelijk is.

2. Voor terugbetaling van leges als bedoeld in het eerste lid kan een aanvraag worden ingediend als bedoeld in artikel 132 van de Waterschapswet.

Artikel 11 Nadere regels leges
Het bevoegde bestuur kan nadere regels stellen over het heffen en het invorderen van de leges.

Dossiernummer: 3276

Artikel 12 hardheidsclausule ingetrokken
De intrekking van de hardheidsclausule in artikel 12. Deze regeling is al afdoende gedekt door artikel 63 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). Volgens artikel 123, tweede en derde lid van de Waterschapswet valt de bevoegdheid om in uitzonderlijke gevallen van de regels af te wijken onder het dagelijks bestuur. Verdere regulering in de legesverordening is daarom niet noodzakelijk.

Artikel 12 Tarieventabel
(Opname van de tarieventabel in de verordening in plaats van als afzonderlijke bijlage.)

Categorie	Activiteit	Tarief (€)
1.	**Wateractiviteiten - Lozingen in/op een oppervlaktewaterlichaam/zuiveringtechnisch werk** (niet zijnde een lozing vanuit een openbaar vuilwaterriool op een zuiveringtechnisch werk)	
1.1	Waterkwaliteit (lozen van water, stoffen en warmte/koude)	
1.1.1	Klein	641
1.1.2	Gemiddeld	1.510
1.1.3	Groot	2.745
1.2	Waterkwantiteit (lozen van hoeveelheid water)	
		641
2.	**Wateractiviteiten - Onttrekkingen**	
2.1	Ten aanzien van oppervlaktewater	
		641
2.2	Ten aanzien van grondwater	
	Tarief bij een te onttrekken en/ of infiltreren hoeveelheid per jaar:	
2.2.1	Van 0 tot 50.000 m3	824
2.2.2	Van 50.000 tot 100.000 m3	1.601
2.2.3	Van 100.000 tot 150.000 m3	2.608
2.2.4	Van 150.000 tot 200.000 m3	3.340
2.2.5	Van 200.000 tot 500.000 m3	4.072
2.2.6	Van 500.000 tot 1.000.000m3	4.804
2.2.7	1.000.000m3 of meer	7.732
3*	**Beperkingengebiedactiviteiten m.b.t. waterstaatswerken**	
3.1	**1 of 2 beperkingengebiedactiviteiten**	
3.1.1	Aanvraag voldoet aan de reguliere beoordeling	641
3.1.2	Aanvraag behoeft aanvullende beoordeling	869
3.2	**3 tot en met 5 beperkingengebiedactiviteiten**	
3.2.1	Aanvraag voldoet aan de reguliere beoordeling	1.235
3.2.2	Aanvraag behoeft aanvullende beoordeling	1.693
3.3	**6 tot en met 10 beperkingengebiedactiviteiten**	
3.3.1	Aanvraag voldoet aan de reguliere beoordeling	2.379
3.3.2	Aanvraag behoeft aanvullende beoordeling	3.340
*	**Nieuw in de legesverordening 2025:** Aanvragen voor de aanleg en/of het hebben van Natte Ecologische Zones zijn vrijgesteld van leges en worden aangemerkt als legesvrije beperkingengebiedactiviteiten.	
4	**Activiteiten behorend tot een project**	
4.1	**Aanvragen tot 780 uur**	
4.1.1	Klein, op basis van geschatte tijdsbesteding: 43–104 uur 105-156 uur	6.725 11.941
4.1.2	Gemiddeld, op basis van geschatte tijdsbesteding: 157-312 uur 313-468 uur	21.457 35.731
4.1.3	Groot, op basis van geschatte tijdsbesteding: 469-624 uur 625-780 uur	50.005 64.279
4.2	**Aanvragen vanaf 781 uur**	
	Bepaling van de hoogte van de legesheffing gebeurt op basis van een begroting van de door Delfland te besteden uren en kosten.	Begroting
5	**Aansluiten openbaar vuilwaterriool of ander riool op zuiveringtechnisch werk**	
		869
6	**Verhardingsactiviteiten (nieuwe categorie opgenomen in de tabel)**	
		641

Dossiernummer: 3276

7	**Overige activiteiten**	
7.1	**Maatwerkvoorschrift**	
		641
7.2	**Treffen gelijkwaardige maatregel**	
		641
7.3	**Kosten in rekening gebracht bij Delfland door een ander bestuursorgaan (meervoudige aanvraag)**	
	Alle hiervoor bij Delfland in rekening gebrachte kosten worden doorberekend aan de aanvrager.	100%
7.4	**Enkelvoudige wijziging bestaande vergunning**	
		366
7.5*	**Meervoudige wijziging bestaande vergunning**	
		641
*	Voor wijzigingen die de tijdsbesteding van categorie 7.5 overschrijden, is een nieuwe aanvraag vereist	
7.6	**Externe advieskosten**	
	Alle kosten worden volledig in rekening gebracht.	100%
6.7	**Bij intrekking aanvraag/verzoek (tabel zoals in de legesverordening 2024)**	
6.7.1	Indien ingetrokken binnen 3 weken na indiening: geen leges verschuldigd	
6.7.2	Indien ingetrokken 3 tot 4 weken na indiening: 25% van tarief verschuldigd	
6.7.3	Indien ingetrokken 4 tot 5 weken na indiening: 50% van tarief verschuldigd	
6.7.4	Indien ingetrokken 5 tot 6 weken na indiening: 75% van tarief verschuldigd	
6.7.5	Indien ingetrokken 6 of meer weken na indiening: 100% van tarief verschuldigd	
7.7	**Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag/verzoek van een Omgevingsvergunning (tabel aangepast voor de legesverordening 2025)**	
7.7.1	Indien ingetrokken in week 1 en binnen week 2 na het in behandeling nemen, zijn leges verschuldigd op basis van de betreffende onderdelen.	25%
7.7.2	Indien ingetrokken na week 2 en binnen week 3 na het in behandeling nemen ervan, zijn leges verschuldigd op basis van de betreffende onderdelen.	50%
7.7.3	Indien ingetrokken na week 3 en binnen week 4 na het in behandeling nemen ervan, zijn leges verschuldigd op basis van de betreffende onderdelen.	75%
7.7.4	Indien ingetrokken na 4 of meer weken na het in behandeling nemen ervan, zijn de volledige leges verschuldigd.	100%
7.8	**Weigering omgevingsvergunning**	
	Het volledige bedrag wordt inrekening gebracht	100%
7.9	**Overige omgevingsvergunning**	
	Niet vallend onder overige categorieën	641
7.10	**Buiten behandeling laten aanvraag/verzoek**	
	Geen leges verschuldigd	0%

Artikel 13 Overgangsbepaling, inwerkingtreding en citeertitel
1.De ‘Legesverordening Delfland 2024’ wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2025, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op aanvragen en verzoeken die vóór deze datum zijn ingediend.

2. De Legesverordening Delfland 2025 treedt in werking op de dag volgend op die waarin de verordening in het Waterschapsblad bekend is gemaakt, doch niet eerder dan 1 januari 2025.

3. Deze verordening wordt aangehaald als: ‘Legesverordening Delfland 2025’.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024**.**

De verenigde vergadering voornoemd,

Dossiernummer: 3276

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 3276

Uitleg bij de Legesverordening Delfland 2025

Vraagt u een vergunning aan bij het Hoogheemraadschap van Delfland? Dan betaalt u daarvoor kosten: leges. Daarbij gelden de regels uit deze Legesverordening. Hierin leest u voor welke activiteiten u deze kosten betaalt. En hoe hoog de kosten zijn.

Artikel 1: Voor wie gelden deze regels?

Deze regels gelden voor het Hoogheemraadschap van Delfland (Delfland). In deze legesverordening verwijzen we naar Delfland als 'wij'. Deze regels gelden voor degene voor wie we de aanvraag behandelen. Voor die persoon gebruiken we in deze tekst 'u'.

Artikel 2: Waarom betaalt u voor uw aanvraag?

Vraagt u een omgevingsvergunning bij ons aan? Dan onderzoeken wij of we uw aanvraag kunnen goedkeuren. U betaalt voor het werk dat wij hieraan hebben. Daarom betaalt u ook als u de vergunning niet krijgt. U betaalt pas kosten op het moment dat we uw aanvraag behandelen. Soms vragen we een andere partij om werk voor uw aanvraag te doen. Bijvoorbeeld onderzoek doen of advies geven. Daarvoor betaalt u dan ook kosten. Denkt u dat er een fout in de omgevingsvergunning staat? En vraagt u ons om die te corrigeren? Dan rekenen we daarvoor geen kosten.

Artikel 3: Wie betaalt de kosten?

U betaalt de kosten voor het behandelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning. Als de aanvraag voor iemand anders of een organisatie is, moet in de aanvraag staan wie de kosten betaalt: de aanvrager of de persoon of organisatie waarvoor de aanvraag is.

Artikel 4: Hoe bepalen we hoeveel u betaalt?

1. Er zijn verschillende activiteiten waarvoor u een omgevingsvergunning moet aanvragen, en u betaalt per activiteit. Hieraan zijn verschillende kosten verbonden. We hebben zeven categorieën van activiteiten. In de tarieventabel ziet u de categorieën en het bijbehorende tarief.

2. Hoeveel u betaalt, hangt af van het volgende:
   - wat voor soort activiteit u aanvraagt. En hoe ingewikkeld de beoordeling van uw aanvraag is.
   - hoe lang we met de beoordeling bezig zijn

3. Als categorie 4 van de tarieventabel geldt, worden er geen leges gevraagd voor volgende aanvragen of verzoeken die met hetzelfde project te maken hebben als de eerste aanvraag. Dit geldt alleen als de volgende aanvragen binnen vijf jaar na de eerste aanvraag worden gedaan.

4. De leges worden berekend door de bedragen van de categorieën 1 tot en met 7 van de tarieventabel bij elkaar op te tellen, behalve categorie 4. Als het totaal meer is dan het bedrag van categorie 4.1.1, worden de leges berekend volgens het tarief voor categorie 4 (projecten) in de tarieventabel.

5. Wilt u verschillende activiteiten uitvoeren? En denken wij dat we meer dan 780 uur bezig zijn met uw aanvraag? Dan maakt het bestuur van Delfland een begroting voor de kosten. We bespreken dan met u wat de kosten zijn van de verschillende onderdelen.

Artikel 5: Hoe behandelen we uw aanvraag?

Heeft u een omgevingsvergunning aangevraagd? Dan leest u hieronder hoe het daarna verdergaat.

Hoe gaat het verder nadat we uw aanvraag ontvangen?

1, 2 en 3. Vraagt u een omgevingsvergunning aan?

Dan laten we u binnen 2 weken weten wat de kosten van uw aanvraag zijn. Bent u het niet eens met deze kosten? Dan kunt u ons binnen 10 dagen laten weten dat u de omgevingsvergunning toch niet wilt aanvragen. Dat kan per e-mail of door ons een brief te sturen. Na 10 dagen nemen we uw aanvraag in behandeling. Vanaf dat moment betaalt u de kosten voor de aanvraag.

4 en 5. Vragen we een andere partij om ook werk voor uw aanvraag te doen?

Dan laten we u weten hoeveel u daarvoor betaalt.

Tijdens onze beoordeling

Verandert u later iets aan uw aanvraag? Dan kan het zijn dat we daarvoor extra kosten rekenen.

Hoe snel beslissen we over uw aanvraag?

1. Volgens de wet krijgen wij 8 weken de tijd om uw aanvraag te behandelen.

Hebben we meer tijd nodig voor uw aanvraag? Dan laten we dit aan u weten. We laten ook weten hoeveel extra tijd we nodig hebben voor uw aanvraag.

Artikel 6 en 7: Hoe betaalt u de kosten?

U krijgt een brief van de Regionale Belasting Groep waarin staat hoeveel u moet betalen en op welk rekeningnummer. In deze brief staat een datum. Het is belangrijk dat u betaalt binnen 2 maand na deze datum. In deze brief staat ook wat u kunt doen als u het niet eens bent met de kosten. Of als u in delen wilt betalen.

Artikel 8 en 9: Betaalt u altijd kosten?

Behandelen we uw aanvraag? Dan betaalt u daarvoor altijd kosten. Ook als u de omgevingsvergunning aanvraagt voor iets wat u al deed maar dat alleen mag met een omgevingsvergunning. De kosten betaalt u namelijk omdat wij uw aanvraag behandelen. Dat geldt voor iedereen die een aanvraag doet. We rekenen dan ook alleen geen kosten voor omgevingsvergunningen die we als Hoogheemraadschap van Delfland zelf nodig hebben.

Voor aanvragen door personen buiten Delfland bestaat één uitzondering:

Vraagt u een omgevingsvergunning aan voor het aanleggen en/of het hebben van Natte Ecologische Zones (NEZ)? Dan betaalt u daarvoor geen kosten. Hoort de aanleg bij een groter project? Dan rekenen we voor het deel van de NEZ geen kosten.

Artikel 10: Kan het gebeuren dat wij u het bedrag terugbetalen?

Volgens de regels betaalt u de kosten omdat we uw aanvraag behandelen. We betalen het bedrag dus niet aan u terug.

Er zijn hierop twee uitzonderingen. Het bestuur trekt uw verleende omgevingsvergunning in. De rechter besluit uw omgevingsvergunning in te trekken en dit besluit is definitief. In dat geval kan er worden besloten het bedrag terug te betalen.

Artikel 11: Welke aanvullende regels kunnen worden opgesteld?

Het bevoegde bestuur kan extra regels maken over de leges en hoe deze betaald moeten worden.

Artikel 12: Welke categorieën en tarieven zijn er voor u?

In de tarieventabel ziet u de categorieën en hoeveel u betaalt.

Artikel 13: Wanneer gelden de regels uit de legesverordening?

De regels gelden voor aanvragen die u indient in het jaar 2025. Deze gelden vanaf de dag nadat we de nieuwe regels bekend hebben gemaakt. Heeft u uw aanvraag in 2024 ingediend? Dan blijven de regels uit 2024 gelden.

Welke wetten hebben we gebruikt bij deze verordening?

Als waterschap mogen we u kosten laten betalen voor het in behandeling nemen van aanvragen. Dat staat in Artikel 13 lid 1 a van de Omgevingswet en artikel 115 lid b en c van de Waterschapswet.

Uitleg bij de tarieventabel

U betaalt wanneer u een aanvraag voor een omgevingsvergunning indient en wij deze in behandeling nemen. Er zijn verschillende activiteiten waarvoor u een omgevingsvergunning moet aanvragen. Daar horen verschillende kosten bij. Die hangen af van hoeveel tijd we kwijt zijn aan het behandelen van uw aanvraag.

We hebben zeven categorieën. In de tarieventabel ziet u de categorieën en hoeveel u betaalt. Voor sommige activiteiten gelden meerdere categorieën. We tellen dan de kosten van de verschillende categorieën bij elkaar op.

1. Afvalwater laten weglopen

U wilt afvalwater laten weglopen in een sloot, kanaal of meer. Of in een ander water. Hoeveel u betaalt voor het in behandeling nemen van uw aanvraag, hangt af van wat voor soort water u wilt laten weglopen en hoeveel.

1.1 U wilt vervuild water laten weglopen | 7 tot 30 uur

Wilt u water laten weglopen dat vervuild is? Dan hoort uw aanvraag bij deze categorie. Binnen deze categorie zijn er drie soorten aanvragen:

Klein | 7 uur

U wilt afvalwater laten weglopen dat niet van een bedrijf is. Bijvoorbeeld grondwater of vervuild regenwater. Dan rekenen we gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

Gemiddeld | 16,5 uur

U wilt afvalwater van een bedrijf laten weglopen. Al het water is op dezelfde manier vervuild. Dan rekenen we gemiddeld 16,5 uur om uw aanvraag te behandelen.

Groot | 30 uur

U wilt afvalwater van een bedrijf laten weglopen. Niet al het water is op dezelfde manier vervuild. Dan rekenen we gemiddeld 30 uur voor uw aanvraag.

1.2 U wilt veel water laten weglopen | 7 uur

Wilt u water laten weglopen dat niet vervuild is? Maar wel veel tegelijk? Dan hoort uw aanvraag bij deze categorie. We rekenen gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

Veel water én vervuild water

Wilt u vervuild water laten weglopen? En veel tegelijk? Dan hoort uw aanvraag bij categorie 1.1. en 1.2. U betaalt dan leges voor beide categorieën.

2. Water uit de omgeving weghalen

U wilt water uit een sloot, meer of een ander water halen. Of uit de bodem. Hoeveel u betaalt voor uw aanvraag, hangt af van wat voor soort water u wilt weghalen en hoeveel. Hieronder leest u hoeveel uur we nodig hebben voor het behandelen van uw aanvraag.

2.1 Water uit een sloot, kanaal of meer gebruiken | 7 uur

Wilt u water uit een sloot, kanaal of meer halen? Of uit een ander water? Dan rekenen we gemiddeld 7 uur voor uw aanvraag.

2.2 Grondwater gebruiken | 9 tot 84,5 uur

Wilt u water uit de bodem halen? Dan rekenen we 9 tot 84,5 uur om uw aanvraag te behandelen. Hoeveel tijd we precies nodig hebben, hangt af van hoeveel water u nodig heeft. Gebruikt u meer water uit de bodem? Dan kan dit invloed hebben op een groter gebied om u heen. Daardoor hebben we meer tijd nodig om uw aanvraag te beoordelen. In de tabel hieronder ziet u hoeveel uren we gemiddeld nodig hebben om uw aanvraag te beoordelen.

Aantal m3	**Aantal uren dat wij gemiddeld nodig hebben voor de aanvraag**
0- 50.000	9
50.000-100.000	17,5
100.000-150.000	28,5
150.000-200.000	36,5
200.000-500.000	44,5
500.000-1.000.000	52,5
1.000.000 of meer	84,5

3. Vergunning voor een gebied waar speciale regels gelden

Wilt u iets bouwen in, op of bij een water, brug, sluis, viaduct of ander waterbouwwerk? Of iets veranderen aan de omgeving daarvan? Of aan het waterpeil? Dan gelden speciale regels. We controleren of uw plan binnen deze regels valt. En of de effecten op de omgeving zo klein mogelijk zijn. En of er geen andere redenen zijn om het plan af te keuren.

Uw plan valt binnen de reguliere beoordeling | 7 tot 26 uur

Valt uw plan binnen de regels? En zijn er geen andere bezwaren? Dan betaalt u de standaardkosten. Hoeveel u betaalt, hangt af van hoeveel u wilt veranderen aan de omgeving:

Aantal aanpassingen die u wilt doen	**Aantal uren dat wij gemiddeld nodig hebben voor de aanvraag**
1 tot 2	7
3 tot 5	13,5
6 tot 10	26

Er zijn speciale omstandigheden | 9,5 tot 36,5 uur

Moeten we rekening houden met speciale omstandigheden? Dan nemen we extra tijd om uw aanvraag te beoordelen. Daarvoor betaalt u extra kosten. Hieronder leest u in welke gevallen dat geldt:

- Uw aanvraag valt niet binnen de regulierereregels.
- Niet alle betrokkenen zijn het met elkaar eens over de beste aanpak.
- U wilt nieuwe technologieën of methoden gebruiken waarvoor nog geen regels bestaan.
- Uw plan heeft grote invloed op de omgeving.
- Het is niet duidelijk hoe groot de invloed op de omgeving is. En we moeten dat onderzoeken.

Gelden één of meer van deze punten voor uw plan? Dan gelden de kosten die hieronder staan:

Aantal aanpassingen die u wilt doen	Aantal uren dat wij gemiddeld nodig hebben voor de aanvraag
1 tot 2	9,5
3 tot 5	18,5
6 tot 10	36,5

4. Grote aanvragen of meerdere aanvragen tegelijk

Bestaat uw project uit verschillende onderdelen? Heeft u bijvoorbeeld meerdere omgevingsvergunningen nodig? Of heeft u één groot project? Dan besteden we ook meer tijd aan uw aanvraag. Denken we dat we 43 uur of meer bezig zijn met de aanvragen voor uw project? Dan hoort uw aanvraag bij deze categorie. Hoeveel u betaalt, hangt af van hoe groot uw project is.

Klein project | 43 tot 156 uur

U wilt een project uitvoeren dat weinig invloed heeft op de omgeving. We hoeven geen onderzoek te doen. Hiervoor rekenen we 43 tot 156 uur.

Gemiddeld project | 157 tot 468 uur

U wilt een project uitvoeren dat invloed kan hebben op de omgeving. Als we uw aanvraag beoordelen, moeten we onderzoek doen en verschillende partijen betrekken. Hiervoor rekenen we 157 tot 468 uur.

Groot project | 469 tot 780 uur

U wilt een project uitvoeren dat grote invloed heeft op de omgeving. Als we uw aanvraag beoordelen, moeten we een groot onderzoek doen en veel verschillende partijen betrekken. Hiervoor rekenen we 469 tot 780 uur.

Meer dan 780 uur

Denken wij dat we meer dan 780 uur bezig zijn met uw aanvraag? Dan maakt het bestuur van Delfland een begroting voor de kosten. Deze bespreken we vooraf met u.

We zetten niet altijd een vast bedrag op de begroting, omdat we bij het begin van het project soms nog niet alle informatie hebben. We bespreken dan met u wat de kosten zijn van de verschillende onderdelen.

Hoe betaalt u voor de verschillende onderdelen?

Besteden wij 43 uur of meer aan uw aanvraag? Dan betaalt u alle kosten bij het eerste onderdeel van uw project. Bij latere onderdelen van hetzelfde project hoeft u dan niet nog eens te betalen. Zolang u de nieuwe aanvragen maar binnen 5 jaar doet.

Wilt u verschillende activiteiten uitvoeren?

Wilt u verschillende activiteiten uitvoeren? Overleg dan vooraf met ons. Dan tellen we de kosten van de losse aanvragen bij elkaar op om het totaalbedrag te berekenen. We vergelijken dit totaalbedrag met het laagste bedrag uit categorie 4 activiteiten behorend bij een project van de tarieventabel: € 6.725. Is het totaalbedrag hoger dan € 6.725? Dan berekenen we de kosten volgens categorie 4 activiteiten behorend bij een project uit de tarieventabel.

5. U wilt een riool laten aansluiten op een installatie waarmee we water zuiveren | 9,5 uur

Wilt u een riool laten aansluiten op een installatie waarmee we water zuiveren? Dan rekenen we gemiddeld 9,5 uur om uw aanvraag te behandelen.

6. De aanvraag is voor bouwen op een onverhard veld | 7 uur

Wilt u iets bouwen op een onverhard veld? En wilt u dat bouwwerk voor langere tijd laten staan? Dan rekenen we 7 uur voor de beoordeling. We beoordelen dan namelijk of het bouwwerk ervoor zorgt dat regenwater sneller wegstroomt. En wat dat betekent voor de omgeving.

7. Overige activiteiten aanvragen

Wilt u een andere aanvraag doen dan uit één van de hierboven genoemde categorieën? Dan rekenen we ook kosten. Hieronder leest u hoeveel uur we nodig hebben om uw aanvraag te behandelen.

Een bestaande regel aanpassen | 7 uur

Soms kunt u vragen om af te wijken van de regels, zodat ze beter passen bij uw situatie. U vraagt dit apart aan, los van een omgevingsvergunning. We rekenen voorlopig gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

Een andere regel voorstellen | 7 uur

Soms kunnen we een regel veranderen. U kunt dan een andere maatregel voorstellen die hetzelfde resultaat oplevert. Zo zorgen we ervoor dat die past bij uw situatie. Dit is een nieuwe taak voor Delfland. We rekenen voorlopig gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

Een aanvraag voor een nieuwe activiteit | 7 uur

De Omgevingswet is nieuw. Daarom kan het gebeuren dat we uw situatie nog niet eerder hebben gezien. Dan berekenen we toch kosten. We rekenen dan voorlopig gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

Een ander bestuur is verantwoordelijk voor een deel van de aanvraag | 100% van de kosten

Soms moet een ander bestuur dan Delfland een deel van de aanvraag goedkeuren. Delfland betaalt de kosten die door dit bestuur in rekening worden gebracht, en deze kosten worden bij de kosten voor uw aanvraag opgeteld.

Wij vragen een andere partij om advies | 100% van de kosten

Soms hebben we het advies van een deskundige van buiten Delfland nodig. Delfland betaalt de kosten voor dit advies, en deze kosten worden bij de kosten van uw aanvraag opgeteld.

8. Uw aanvraag aanpassen, intrekken, weigeren of niet behandelen

Gaat uw aanvraag toch niet door? Of wilt u iets veranderen? Dan rekenen we ook kosten. Hieronder leest u hoeveel uur we nodig hebben om uw aanvraag te behandelen.

Uw bestaande omgevingsvergunning aanpassen | 4 tot 7 uur

U heeft al een omgevingsvergunning. En u wilt die aanpassen. De kosten hiervoor hangen af van hoe groot de aanpassing is.*

Kleine aanpassing | 4 uur

Heeft u al een omgevingsvergunning? En u wilt een kleine aanpassing doen? Dan rekenen we gemiddeld 4 uur om uw aanvraag te behandelen.

Grote aanpassing |7 uur

Heeft u al een omgevingsvergunning? En u wilt een grote aanpassing doen? Dan rekenen we gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

* Is de verandering die u wilt doen zo groot dat we er meer dan 7 uur mee bezig zijn? Dan moet u een nieuwe aanvraag indienen.

Uw aanvraag weigeren | 100% van de kosten

Als wij besluiten uw aanvraag te weigeren, brengen wij de volledige kosten voor het behandelen van de aanvraag in rekening. Wilt u teleurstellingen of onnodige kosten voorkomen? Overleg dan vooraf met ons voordat u uw aanvraag officieel indient.
Wij kunnen u adviseren over de haalbaarheid van uw aanvraag en over eventuele aandachtspunten.

Uw aanvraag intrekken| 25 tot 100% van de kosten

Heeft u een aanvraag gedaan? Maar wilt u die toch intrekken? Dan betaalt u een deel van de kosten voor ons werk. Of alle kosten. Hoeveel u betaalt, hangt af van hoe snel u uw aanvraag intrekt. We rekenen vanaf het moment dat we uw aanvraag in behandeling nemen.

Wanneer trekt u uw aanvraag in?	**Hoeveel procent van de kosten betaalt u?**
in week 1 en binnen week 2	25%
na week 2 en binnen week 3	50%
na week 3 en binnen week 4	75%
na week 4	100%

Uw aanvraag niet behandelen

Heeft u een aanvraag gedaan? Maar voldoet die niet aan onze eisen? En heeft u niet op tijd de juiste informatie naar ons gestuurd? Dan behandelen we uw aanvraag niet. U betaalt dan ook geen kosten.

Uitleg bij de Legesverordening Delfland 2025

Vraagt u een vergunning aan bij het Hoogheemraadschap van Delfland? Dan betaalt u daarvoor kosten: leges. Daarbij gelden de regels uit deze Legesverordening. Hierin leest u voor welke activiteiten u deze kosten betaalt. En hoe hoog de kosten zijn.

Artikel 1: Voor wie gelden deze regels?

Deze regels gelden voor het Hoogheemraadschap van Delfland (Delfland). In deze legesverordening verwijzen we naar Delfland als 'wij'. Deze regels gelden voor degene voor wie we de aanvraag behandelen. Voor die persoon gebruiken we in deze tekst 'u'.

Artikel 2: Waarom betaalt u voor uw aanvraag?

Vraagt u een omgevingsvergunning bij ons aan? Dan onderzoeken wij of we uw aanvraag kunnen goedkeuren. U betaalt voor het werk dat wij hieraan hebben. Daarom betaalt u ook als u de vergunning niet krijgt. U betaalt pas kosten op het moment dat we uw aanvraag behandelen. Soms vragen we een andere partij om werk voor uw aanvraag te doen. Bijvoorbeeld onderzoek doen of advies geven. Daarvoor betaalt u dan ook kosten. Denkt u dat er een fout in de omgevingsvergunning staat? En vraagt u ons om die te corrigeren? Dan rekenen we daarvoor geen kosten.

Artikel 3: Wie betaalt de kosten?

U betaalt de kosten voor het behandelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning. Als de aanvraag voor iemand anders of een organisatie is, moet in de aanvraag staan wie de kosten betaalt: de aanvrager of de persoon of organisatie waarvoor de aanvraag is.

Artikel 4: Hoe bepalen we hoeveel u betaalt?

1. Er zijn verschillende activiteiten waarvoor u een omgevingsvergunning moet aanvragen, en u betaalt per activiteit. Hieraan zijn verschillende kosten verbonden. We hebben zeven categorieën van activiteiten. In de tarieventabel ziet u de categorieën en het bijbehorende tarief.

2. Hoeveel u betaalt, hangt af van het volgende:
   - wat voor soort activiteit u aanvraagt. En hoe ingewikkeld de beoordeling van uw aanvraag is.
   - hoe lang we met de beoordeling bezig zijn

3. Als categorie 4 van de tarieventabel geldt, worden er geen leges gevraagd voor volgende aanvragen of verzoeken die met hetzelfde project te maken hebben als de eerste aanvraag. Dit geldt alleen als de volgende aanvragen binnen vijf jaar na de eerste aanvraag worden gedaan.

4. De leges worden berekend door de bedragen van de categorieën 1 tot en met 7 van de tarieventabel bij elkaar op te tellen, behalve categorie 4. Als het totaal meer is dan het bedrag van categorie 4.1.1, worden de leges berekend volgens het tarief voor categorie 4 (projecten) in de tarieventabel.

5.Wilt u verschillende activiteiten uitvoeren? En denken wij dat we meer dan 780 uur bezig zijn met uw aanvraag? Dan maakt het bestuur van Delfland een begroting voor de kosten. We bespreken dan met u wat de kosten zijn van de verschillende onderdelen.

Artikel 5: Hoe behandelen we uw aanvraag?

Heeft u een omgevingsvergunning aangevraagd? Dan leest u hieronder hoe het daarna verdergaat.

Hoe gaat het verder nadat we uw aanvraag ontvangen?

1, 2 en 3. Vraagt u een omgevingsvergunning aan? Dan laten we u binnen 2 weken

weten wat de kosten van uw aanvraag zijn. Bent u het niet eens met deze kosten? Dan kunt u ons binnen 10 dagen laten weten dat u de omgevingsvergunning toch niet wilt aanvragen. Dat kan per e-mail of door ons een brief te sturen. Na 10 dagen nemen we uw aanvraag in behandeling. Vanaf dat moment betaalt u de kosten voor de aanvraag.

4 en 5. Vragen we een andere partij om ook werk voor uw aanvraag te doen?

Dan laten we u weten hoeveel u daarvoor betaalt.

Tijdens onze beoordeling

Verandert u later iets aan uw aanvraag? Dan kan het zijn dat we daarvoor extra kosten rekenen.

Hoe snel beslissen we over uw aanvraag?

1. Volgens de wet krijgen wij 8 weken de tijd om uw aanvraag te behandelen.

Hebben we meer tijd nodig voor uw aanvraag? Dan laten we dit aan u weten. We laten ook weten hoeveel extra tijd we nodig hebben voor uw aanvraag.

Artikel 6 en 7: Hoe betaalt u de kosten?

U krijgt een brief van de Regionale Belasting Groep waarin staat hoeveel u moet betalen en op welk rekeningnummer. In deze brief staat een datum. Het is belangrijk dat u betaalt binnen 2 maand na deze datum. In deze brief staat ook wat u kunt doen als u het niet eens bent met de kosten. Of als u in delen wilt betalen.

Artikel 8 en 9: Betaalt u altijd kosten?

Behandelen we uw aanvraag? Dan betaalt u daarvoor altijd kosten. Ook als u de omgevingsvergunning aanvraagt voor iets wat u al deed maar dat alleen mag met een omgevingsvergunning. De kosten betaalt u namelijk omdat wij uw aanvraag behandelen. Dat geldt voor iedereen die een aanvraag doet. We rekenen dan ook alleen geen kosten voor omgevingsvergunningen die we als Hoogheemraadschap van Delfland zelf nodig hebben.

Voor aanvragen door personen buiten Delfland bestaat één uitzondering:

Vraagt u een omgevingsvergunning aan voor het aanleggen en/of het hebben van Natte Ecologische Zones (NEZ)? Dan betaalt u daarvoor geen kosten. Hoort de aanleg bij een groter project? Dan rekenen we voor het deel van de NEZ geen kosten.

Artikel 10: Kan het gebeuren dat wij u het bedrag terugbetalen?

Volgens de regels betaalt u de kosten omdat we uw aanvraag behandelen. We betalen het bedrag dus niet aan u terug.

Er zijn hierop twee uitzonderingen. Het bestuur trekt uw verleende omgevingsvergunning in. De rechter besluit uw omgevingsvergunning in te trekken en dit besluit is definitief. In dat geval kan er worden besloten het bedrag terug te betalen.

Artikel 11: Welke aanvullende regels kunnen worden opgesteld?

Het bevoegde bestuur kan extra regels maken over de leges en hoe deze betaald moeten worden.

Artikel 12: Welke categorieën en tarieven zijn er voor u?

In de tarieventabel ziet u de categorieën en hoeveel u betaalt.

Artikel 13: Wanneer gelden de regels uit de legesverordening?

De regels gelden voor aanvragen die u indient in het jaar 2025. Deze gelden vanaf de dag nadat we de nieuwe regels bekend hebben gemaakt. Heeft u uw aanvraag in 2024 ingediend? Dan blijven de regels uit 2024 gelden.

Welke wetten hebben we gebruikt bij deze verordening?

Als waterschap mogen we u kosten laten betalen voor het in behandeling nemen van aanvragen. Dat staat in Artikel 13 lid 1 a van de Omgevingswet en artikel 115 lid b en c van de Waterschapswet.

Uitleg bij de tarieventabel

U betaalt wanneer u een aanvraag voor een omgevingsvergunning indient en wij deze in behandeling nemen. Er zijn verschillende activiteiten waarvoor u een omgevingsvergunning moet aanvragen. Daar horen verschillende kosten bij. Die hangen af van hoeveel tijd we kwijt zijn aan het behandelen van uw aanvraag.

We hebben zeven categorieën. In de tarieventabel ziet u de categorieën en hoeveel u betaalt. Voor sommige activiteiten gelden meerdere categorieën. We tellen dan de kosten van de verschillende categorieën bij elkaar op.

1. Afvalwater laten weglopen

U wilt afvalwater laten weglopen in een sloot, kanaal of meer. Of in een ander water. Hoeveel u betaalt voor het in behandeling nemen van uw aanvraag, hangt af van wat voor soort water u wilt laten weglopen en hoeveel.

1.1 U wilt vervuild water laten weglopen | 7 tot 30 uur

Wilt u water laten weglopen dat vervuild is? Dan hoort uw aanvraag bij deze categorie. Binnen deze categorie zijn er drie soorten aanvragen:

Klein | 7 uur

U wilt afvalwater laten weglopen dat niet van een bedrijf is. Bijvoorbeeld grondwater of vervuild regenwater. Dan rekenen we gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

Gemiddeld | 16,5 uur

U wilt afvalwater van een bedrijf laten weglopen. Al het water is op dezelfde manier vervuild. Dan rekenen we gemiddeld 16,5 uur om uw aanvraag te behandelen.

Groot | 30 uur

U wilt afvalwater van een bedrijf laten weglopen. Niet al het water is op dezelfde manier vervuild. Dan rekenen we gemiddeld 30 uur voor uw aanvraag.

1.2 U wilt veel water laten weglopen | 7 uur

Wilt u water laten weglopen dat niet vervuild is? Maar wel veel tegelijk? Dan hoort uw aanvraag bij deze categorie. We rekenen gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

Veel water én vervuild water

Wilt u vervuild water laten weglopen? En veel tegelijk? Dan hoort uw aanvraag bij categorie 1.1. en 1.2. U betaalt dan leges voor beide categorieën.

2. Water uit de omgeving weghalen

U wilt water uit een sloot, meer of een ander water halen. Of uit de bodem. Hoeveel u betaalt voor uw aanvraag, hangt af van wat voor soort water u wilt weghalen en hoeveel. Hieronder leest u hoeveel uur we nodig hebben voor het behandelen van uw aanvraag.

2.1 Water uit een sloot, kanaal of meer gebruiken | 7 uur

Wilt u water uit een sloot, kanaal of meer halen? Of uit een ander water? Dan rekenen we gemiddeld 7 uur voor uw aanvraag.

2.2 Grondwater gebruiken | 9 tot 84,5 uur

Wilt u water uit de bodem halen? Dan rekenen we 9 tot 84,5 uur om uw aanvraag te behandelen. Hoeveel tijd we precies nodig hebben, hangt af van hoeveel water u nodig heeft. Gebruikt u meer water uit de bodem? Dan kan dit invloed hebben op een groter gebied om u heen. Daardoor hebben we meer tijd nodig om uw aanvraag te beoordelen. In de tabel hieronder ziet u hoeveel uren we gemiddeld nodig hebben om uw aanvraag te beoordelen.

Aantal m3	**Aantal uren dat wij gemiddeld nodig hebben voor de aanvraag**
0- 50.000	9
50.000-100.000	17,5
100.000-150.000	28,5
150.000-200.000	36,5
200.000-500.000	44,5
500.000-1.000.000	52,5
1.000.000 of meer	84,5

3. Vergunning voor een gebied waar speciale regels gelden

Wilt u iets bouwen in, op of bij een water, brug, sluis, viaduct of ander waterbouwwerk? Of iets veranderen aan de omgeving daarvan? Of aan het waterpeil? Dan gelden speciale regels. We controleren of uw plan binnen deze regels valt. En of de effecten op de omgeving zo klein mogelijk zijn. En of er geen andere redenen zijn om het plan af te keuren.

Uw plan valt binnen de reguliere beoordeling | 7 tot 26 uur

Valt uw plan binnen de regels? En zijn er geen andere bezwaren? Dan betaalt u de standaardkosten. Hoeveel u betaalt, hangt af van hoeveel u wilt veranderen aan de omgeving:

Aantal aanpassingen die u wilt doen	**Aantal uren dat wij gemiddeld nodig hebben voor de aanvraag**
1 tot 2	7
3 tot 5	13,5
6 tot 10	26

Er zijn speciale omstandigheden | 9,5 tot 36,5 uur

Moeten we rekening houden met speciale omstandigheden? Dan nemen we extra tijd om uw aanvraag te beoordelen. Daarvoor betaalt u extra kosten. Hieronder leest u in welke gevallen dat geldt:

- Uw aanvraag valt niet binnen de standaardregels.
- Niet alle betrokkenen zijn het met elkaar eens over de beste aanpak.
- U wilt nieuwe technologieën of methoden gebruiken waarvoor nog geen regels bestaan.
- Uw plan heeft grote invloed op de omgeving.
- Het is niet duidelijk hoe groot de invloed op de omgeving is. En we moeten dat onderzoeken.

Gelden één of meer van deze punten voor uw plan? Dan gelden de kosten die hieronder staan:

Aantal aanpassingen die u wilt doen	Aantal uren dat wij gemiddeld nodig hebben voor de aanvraag
1 tot 2	9,5
3 tot 5	18,5
6 tot 10	36,5

4. Grote aanvragen of meerdere aanvragen tegelijk

Bestaat uw project uit verschillende onderdelen? Heeft u bijvoorbeeld meerdere omgevingsvergunningen nodig? Of heeft u één groot project? Dan besteden we ook meer tijd aan uw aanvraag. Denken we dat we 43 uur of meer bezig zijn met de aanvragen voor uw project? Dan hoort uw aanvraag bij deze categorie. Hoeveel u betaalt, hangt af van hoe groot uw project is.

Klein project | 43 tot 156 uur

U wilt een project uitvoeren dat weinig invloed heeft op de omgeving. We hoeven geen onderzoek te doen. Hiervoor rekenen we 43 tot 156 uur.

Gemiddeld project | 157 tot 468 uur

U wilt een project uitvoeren dat invloed kan hebben op de omgeving. Als we uw aanvraag beoordelen, moeten we onderzoek doen en verschillende partijen betrekken. Hiervoor rekenen we 157 tot 468 uur.

Groot project | 469 tot 780 uur

U wilt een project uitvoeren dat grote invloed heeft op de omgeving. Als we uw aanvraag beoordelen, moeten we een groot onderzoek doen en veel verschillende partijen betrekken. Hiervoor rekenen we 469 tot 780 uur.

Meer dan 780 uur

Denken wij dat we meer dan 780 uur bezig zijn met uw aanvraag? Dan maakt het bestuur van Delfland een begroting voor de kosten. Deze bespreken we vooraf met u.

We zetten niet altijd een vast bedrag op de begroting, omdat we bij het begin van het project soms nog niet alle informatie hebben. We bespreken dan met u wat de kosten zijn van de verschillende onderdelen.

Hoe betaalt u voor de verschillende onderdelen?

Besteden wij 43 uur of meer aan uw aanvraag? Dan betaalt u alle kosten bij het eerste onderdeel van uw project. Bij latere onderdelen van hetzelfde project hoeft u dan niet nog eens te betalen. Zolang u de nieuwe aanvragen maar binnen 5 jaar doet.

Wilt u verschillende activiteiten uitvoeren?

Wilt u verschillende activiteiten uitvoeren? Overleg dan vooraf met ons. Dan tellen we de kosten van de losse aanvragen bij elkaar op om het totaalbedrag te berekenen. We vergelijken dit totaalbedrag met het laagste bedrag uit categorie 4 activiteiten behorend bij een project van de tarieventabel: € 6.725. Is het totaalbedrag hoger dan € 6.725? Dan

berekenen we de kosten volgens categorie 4 activiteiten behorend bij een project uit de tarieventabel.

5. U wilt een riool laten aansluiten op een installatie waarmee we water zuiveren | 9,5 uur

Wilt u een riool laten aansluiten op een installatie waarmee we water zuiveren? Dan rekenen we gemiddeld 9,5 uur om uw aanvraag te behandelen.

6. De aanvraag is voor bouwen op een onverhard veld | 7 uur

Wilt u iets bouwen op een onverhard veld? En wilt u dat bouwwerk voor langere tijd laten staan? Dan rekenen we 7 uur voor de beoordeling. We beoordelen dan namelijk of het bouwwerk ervoor zorgt dat regenwater sneller wegstroomt. En wat dat betekent voor de omgeving.

7. Overige activiteiten aanvragen

Wilt u een andere aanvraag doen dan uit één van de hierboven genoemde categorieën? Dan rekenen we ook kosten. Hieronder leest u hoeveel uur we nodig hebben om uw aanvraag te behandelen.

Een bestaande regel aanpassen | 7 uur

Soms kunt u vragen om af te wijken van de regels, zodat ze beter passen bij uw situatie. U vraagt dit apart aan, los van een omgevingsvergunning. We rekenen voorlopig gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

Een andere regel voorstellen | 7 uur

Soms kunnen we een regel veranderen. U kunt dan een andere maatregel voorstellen die hetzelfde resultaat oplevert. Zo zorgen we ervoor dat die past bij uw situatie. Dit is een nieuwe taak voor Delfland. We rekenen voorlopig gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

Een aanvraag voor een nieuwe activiteit | 7 uur

De Omgevingswet is nieuw. Daarom kan het gebeuren dat we uw situatie nog niet eerder hebben gezien. Dan berekenen we toch kosten. We rekenen dan voorlopig gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

Een ander bestuur is verantwoordelijk voor een deel van de aanvraag | 100% van de kosten

Soms moet een ander bestuur dan Delfland een deel van de aanvraag goedkeuren. Delfland betaalt de kosten die door dit bestuur in rekening worden gebracht, en deze kosten worden bij de kosten voor uw aanvraag opgeteld.

Wij vragen een andere partij om advies | 100% van de kosten

Soms hebben we het advies van een deskundige van buiten Delfland nodig. Delfland betaalt de kosten voor dit advies, en deze kosten worden bij de kosten van uw aanvraag opgeteld.

8. Uw aanvraag aanpassen, intrekken, weigeren of niet behandelen

Gaat uw aanvraag toch niet door? Of wilt u iets veranderen? Dan rekenen we ook kosten. Hieronder leest u hoeveel uur we nodig hebben om uw aanvraag te behandelen.

Uw bestaande omgevingsvergunning aanpassen | 4 tot 7 uur

U heeft al een omgevingsvergunning. En u wilt die aanpassen. De kosten hiervoor hangen af van hoe groot de aanpassing is.*

Kleine aanpassing | 4 uur

Heeft u al een omgevingsvergunning? En u wilt een kleine aanpassing doen? Dan rekenen we gemiddeld 4 uur om uw aanvraag te behandelen.

Grote aanpassing | 7 uur

Heeft u al een omgevingsvergunning? En u wilt een grote aanpassing doen? Dan rekenen we gemiddeld 7 uur om uw aanvraag te behandelen.

* Is de verandering die u wilt doen zo groot dat we er meer dan 7 uur mee bezig zijn? Dan moet u een nieuwe aanvraag indienen.

Uw aanvraag weigeren | 100% van de kosten

Als wij besluiten uw aanvraag te weigeren, brengen wij de volledige kosten voor het behandelen van de aanvraag in rekening. Wilt u teleurstellingen of onnodige kosten voorkomen? Overleg dan vooraf met ons voordat u uw aanvraag officieel indient.
Wij kunnen u adviseren over de haalbaarheid van uw aanvraag en over eventuele aandachtspunten.

Uw aanvraag intrekken| 25 tot 100% van de kosten

Heeft u een aanvraag gedaan? Maar wilt u die toch intrekken? Dan betaalt u een deel van de kosten voor ons werk. Of alle kosten. Hoeveel u betaalt, hangt af van hoe snel u uw aanvraag intrekt. We rekenen vanaf het moment dat we uw aanvraag in behandeling nemen.

Wanneer trekt u uw aanvraag in?	**Hoeveel procent van de kosten betaalt u?**
in week 1 en binnen week 2	25%
na week 2 en binnen week 3	50%
na week 3 en binnen week 4	75%
na week 4	100%

Uw aanvraag niet behandelen

Heeft u een aanvraag gedaan? Maar voldoet die niet aan onze eisen? En heeft u niet op tijd de juiste informatie naar ons gestuurd? Dan behandelen we uw aanvraag niet. U betaalt dan ook geen kosten.

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3161
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.07
Titel	Bestuurlijke P&C-kalender 2025

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Bestuurlijke P&C-kalender 2025
Versienummer	1
Dossiernummer	3161
D&H datum	dinsdag 22 oktober 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De Bestuurlijke P&C-kalender 2025 (ons kenmerk DMS - 2366132) vast te stellen.

2) Aanleiding

De bestuurlijke P&C-kalender wordt conform de Verordening Beleids- en verantwoordings-functie Delfland 2017 jaarlijks door de VV vastgesteld.

3) Beoogd effect

Een door de VV vastgestelde bestuurlijke P&C-kalender 2025 met daarin beschreven uit welke P&C-producten de P&C-cyclus 2025 bestaat en de jaarplanning van de P&C-producten.

4) Kernboodschap

De P&C kalender 2025 bevat de P&C-producten:
-de Jaarstukken 2024 (VV 5 juni 2025);
-de Kadernota 2026 (VV 17 juli 2025);
-de Bestuursrapportage (Burap) 2025 (VV 17 juli 2025);
-de Begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 t/m 2030 (VV 27 november 2025).

5) Historie – eerdere besluitvorming

De bestuurlijke P&C-kalender 2025 wordt conform de Verordening Beleids- en verantwoordings-functie Delfland 2017 jaarlijks door de VV vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

De bestuurlijke P&C-kalender 2025 is opgesteld met inachtneming van de landelijke en provinciale kaders (Waterschapswet, Waterschapsbesluit en het kaderstellende beleid van Delfland (Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie).

7) Financiën

N.v.t.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Over de P&C-producten wordt, als zij nieuwswaarde hebben, actief gecommuniceerd. Een aantal momenten in de P&C-kalender biedt kansen om te laten weten wat de ambities van Delfland zijn en wat we doen voor het belastinggeld. Uit ervaring weten we dat persberichten bij het presenteren van de begroting voor D&H en de tariefvaststelling door de VV interessant zijn en goed worden overgenomen door de regionale media. Op onze website richten we een digitale begroting in en een pagina over de tarieven. Voor de begroting in een oogopslag plaatsen we wederom een advertentie in de huis-aan-huis bladen.

Ook het jaarverslag benutten we communicatief om terug te blikken op de mijlpalen en behaalde resultaten van het afgelopen jaar.

De communicatie over de financiën van Delfland vullen we aan met een belastingflyer die de RBG voor ons verspreidt bij de belastingaanslag.

De overige momenten uit de P&C-kalender beperken we tot berichten op het samenwerkingsportaal voor de interne organisatie.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

N.v.t.

14) Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering is bevoegd de bestuurlijke P&C-kalender 2025 vast te stellen.

15) Toelichting

De bestuurlijke P&C-kalender 2025 wordt conform de Verordening Beleids- en verantwoordings-functie Delfland 2017 jaarlijks door de VV vastgesteld. Voor de P&C-kalender 2025 is de belangrijkste wijziging ten opzichte van P&C-kalender 2024 het afronden van de bestuursrapportage vóór het zomerreces. De bestuursrapportage wordt daarmee vastgesteld in de VV van 17 juli 2025. In dezelfde vergadering wordt de Kadernota 2026 vastgesteld. De bijbehorende commissies worden mee verschoven.

16) Bijlagen

1. Bestuurlijk P&C-kalender 2025 (DMS-nummer 2366132)

Dossiernummer: 3161

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Bestuurlijke P&C-kalender 2025
Dossiernummer	3161

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 22 oktober 2024, dossiernummer 3161;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie, 14 november 2024.

Overwegende dat:
het doel van de P&C-cyclus is:
alle voor Delfland relevante informatie rond de P&C-cyclus zodanig weer te geven dat de P&C-producten effectief, efficiënt en rechtmatig worden samengesteld, waarmee een belangrijke basis wordt gelegd voor het in control blijven van de organisatie door het bestuur.

Gelet op:
artikel 77 van de Waterschapswet

Besluit:

De Bestuurlijke P&C-kalender 2025 (ons kernmerk DMS-2366132) vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Bestuurlijke
P & C -kalender 2025

Bestuurlijke P&C-kalender 2025
Dossiernummer: 3161

Inleiding

Voor u ligt de beschrijving van de bestuurlijke P&C-kalender 2025. Hierin worden doel, planning en inhoud van de producten uit de P&C-cyclus 2025 beschreven.

Leeswijzer
In hoofdstuk 1, 'De P&C-cyclus op concernniveau', worden de P&C-producten toegelicht. Hoofstuk 2 gaat in op de planning van de P&C-cyclus en tot slot is in de bijlage de P&C- kalender 2025 opgenomen.

1. De P&C-cyclus op concernniveau

Conform de Verordening beleids-en verantwoordingfunctie Delfland stelt de VV, aanvullend op wet en regelgeving, de onderdelen vast van de beleids-en verantwoordingscyclus voor het begrotingsjaar, de periode van de meerjarenraming en op welk moment in het jaar de onderdelen daarvan aan haar moeten worden aangeboden ter vaststelling.

1.1 Wet en regelgeving

De bestuurlijke P&C kalender 2025 bevat de P&C-producten:

- de Jaarstukken 2024
- de Kadernota 2026
- de Bestuursrapportage (Burap) 2025
- de Begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 t/m 2030

Vigerende wetgeving vormt het procesmatige kader voor de P&C cyclus van Delfland.

1.2 Waterbeheerprogramma 6

Het inhoudelijke vertrekpunt voor de totstandkoming van de P&C-producten is het waterbeheerprogramma 6 (WBP6). Het WBP6 is het kader voor de activiteiten van Delfland. Hierin zijn voor een periode van 6 jaar de doelstellingen van Delfland vastgelegd en wordt op hoofdlijnen beschreven wat daarvoor moet worden gedaan. Het WBP6 houdt rekening met de Europese richtlijnen en de integrale plannen van het rijk en de provincie. Het WBP6 (2022-2027) is door de VV vastgesteld in maart 2022.

1.3 Kadernota 2026

Doel
De Kadernota is vooral van belang voor de kaderstellende en beleidsbepalende functie van de VV. Voor een effectief en efficiënt verloop van het begrotingsproces worden in de kadernota de financiële en beleidsmatige kaders door de VV vastgesteld voor de komende begroting en meerjarenraming.

De Kadernota 2026 vormt de start van het begrotingsproces voor 2026, dat ziet op de periode 2026 t/m 2030 (het begrotingsjaar 2026 en de meerjarenraming 2027-2030). Het WBP6, de meerjarenraming 2027-2030 en de structurele effecten uit de jaarstukken 2024 zijn het uitgangspunt voor de Kadernota 2026.

Inhoud
De Kadernota leidt tot een besluit over de financiële en inhoudelijke kaders voor het begrotingsproces. Het betreft zowel interne als externe nieuwe ontwikkelingen en beleid, die zowel financieel als inhoudelijk van aard zijn.

De Kadernota is vormvrij, omdat het geen wettelijk vereist P&C-product is. In het proces van totstandkoming van de Kadernota geeft het college de kaders en richtlijnen, met betrekking tot de gewenste vorm van het document.

Planning
De Kadernota 2026 wordt door de VV vastgesteld op 17 juli 2025.

1.4 Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2030

Doel

In de begroting 2026 stelt de VV de financiële en inhoudelijke kaders vast waarbinnen het college het komende begrotingsjaar moet opereren: welke doelen Delfland dat jaar wil bereiken en de beleidsmatige en financiële kaders daarvoor. Bijgevoegd bij de begroting is een doorkijk in de vorm van de meerjarenraming 2027-2030.

Inhoud
De begroting 2026 is de uitwerking van het WBP 6 en de Kadernota 2026 in concrete doelen, prestatie-indicatoren en activiteiten per programmalijn en de bijbehorende (financiële) middelen.

De begroting 2026 bestaat uit de bestuurlijke begroting waarin, naast lopende zaken, nieuwe ontwikkelingen en beleid (uit de Kadernota 2026) zijn opgenomen.
De meerjarenraming 2027-2030 bevat de meerjarige[1] doorkijk en is primair van belang voor de kostenontwikkeling, de financieringsonderbouwing en de tariefstelling.

Bij het opstellen van de begroting 2026 wordt bekeken hoe de meerjarenraming verder kan worden verbeterd zodat deze meer inzicht biedt. Daarnaast wordt onderzocht of door het robuuster maken van de meerjarenraming de eerstvolgende jaarschijf uit deze raming als basis kan worden gebruikt voor de begroting van dat jaar.

Het Waterschapsbesluit schrijft voor wat ten minste in de begroting en meerjarenraming opgenomen moet worden.[2]

Planning
De VV stelt de begroting 2026 vast op 27 november 2025.

1.5 Bestuursrapportage 2025

Doel
De bestuursrapportage is gebaseerd op de realisatie over de eerste vijf maanden van het jaar en structurele effecten uit de jaarrekening. In deze rapportage rapporteert het college aan de VV over de voortgang per programma op het gebied van doelrealisatie (voortgang op prestatie-indicatoren), exploitatie en investeringsbudgetten. Ook wordt gerapporteerd over de in de begroting opgenomen risico’s en beheersmaatregelen. Voor de VV is dit de eerste mogelijkheid om bij te sturen in de begroting van het lopende begrotingsjaar en te beslissen over wijzigingen, al dan niet door het college voorgesteld, van de lopende begroting. De bestuursrapportage wordt door de VV vastgesteld, waarmee voorgestelde begrotingswijzingen worden doorgevoerd.

Inhoud
Gerapporteerd wordt over voortgang en afwijkingen op basis van cijfers t/m mei ten opzichte van de begroting van het lopende jaar. De afwijkingen ten opzichte van de begroting worden in de bestuursrapportage verwerkt door middel van een prognose of een voorgestelde begrotingswijziging. Gelijktijdig met de bestuursrapportage wordt ter kennisname aan de VV gerapporteerd over de investeringen waarop verzamelkredieten van toepassing zijn.

Planning
De vaststelling van de bestuursrapportage vindt 17 juli 2025 plaats.

1.6 Jaarstukken 2024

[1]WS-wet art 100: ten minste 3 op het begrotingsjaar volgende jaren
[2]WS- besluit artikel 4.7 en 4.8 omschrijft de minimale vereisten aan de inhoud van de toelichting in de MJR; artikel 4.9 t/m 4.25 die voor de indeling en toelichting in de begroting.

Doel

De jaarstukken, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, betreffen een verantwoording van het college aan de VV over het door het college gevoerde bestuur[3], de bestede middelen en de bereikte resultaten ten opzichte van de begroting, waarbij rekening wordt gehouden met de bijstellingen bij de bestuursrapportage.

De jaarrekening wordt gecontroleerd door de accountant. De accountant brengt een verslag van bevindingen uit aan het college en de VV, inzake de getrouwheid van baten en lasten en activa en passiva, inclusief een oordeel over de kwaliteit, betrouwbaarheid en rechtmatigheid.

De jaarrekening is verder van belang voor een aantal externe doelen, zoals de opgave voor de berekening van het totale EMU-saldo en CBS-statistieken.

Inhoud

De indeling van de jaarstukken volgt de indeling van de programmabegroting. In het Waterschapsbesluit zijn de wettelijke vereisten beschreven waaraan de jaarstukken moeten voldoen. De volgende hoofdonderdelen zijn te onderscheiden:

1) Het jaarverslag, met daarin opgenomen de programmaverantwoording en de financiële paragrafen[4].
2) De jaarrekening, met daarin opgenomen de exploitatierekening, ingedeeld naar programma's, kostendragers en kosten- en opbrengstensoorten, de balans[5] en het investeringenoverzicht.

Naast de wettelijke vereisten uit het Waterschapsbesluit wordt in de jaarstukken een subsidie overzicht opgenomen.

Planning

Het jaarverslag en de jaarrekening over 2024 worden vastgesteld in de VV van 5 juni 2025.

1.7 Uitgangspunten P&C-producten

In verband met de onderlinge vergelijkbaarheid van de P&C-producten wordt in principe een identieke indeling gevolgd. Conform hoofdstuk 4 van het Waterschapbesluit gelden de volgende uitgangspunten:

a) Er is een programma-indeling, waarin doelen, beleid en kosten zijn weergegeven. Over de afwijkingen ten opzichte van de doelen en kosten wordt gerapporteerd.
b) Elk programma bevat een overzicht van prestatie-indicatoren met een korte toelichting.
c) Voor de Burap geldt dat over zowel de voortgang als de financiële afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde programmabegroting wordt gerapporteerd.

2 Planning van de P&C-cyclus 2025

De jaarstukken zijn het sluitstuk van de jaarlijkse planning- en control cyclus. Het proces van de totstandkoming van de jaarstukken 2024 wordt eind 2024 opgestart, maar chronologisch gezien zijn de jaarstukken 2024 het eerste vast te stellen P&C-product in 2025.

Na de jaarstukken 2024 volgt de Burap 2025. Parallel aan de Burap 2025 wordt de Kadernota 2026 ontwikkeld. De begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2030 zijn chronologisch gezien het laatste P&C-product van het kalenderjaar 2025.

Eind 2024 start het proces van de totstandkoming van de jaarstukken 2024.

[3] WS wet art. 103
[4] WS besluit art. 4.27 t/m 4.35
[5] WS besluit art. 4.36 t/m 4.62

Voor de vaststelling van de begroting en de jaarstukken gelden wettelijke bepalingen. Voor de jaarstukken geldt dat het vastgestelde jaarverslag en de vastgestelde jaarrekening, inclusief besluit, uiterlijk 15 juli van het volgende jaar aan de toezichthouder (de provincie) moeten zijn aangeboden[6].

De datum van vaststelling van de begroting 2026 door de VV wordt bepaald door de vereisten uit de Waterschapwet[7] ten aanzien van aanlevering bij de provincie en het tijdig ingericht zijn van de administratie voor het nieuwe boekjaar. De begroting 2026 moet voor 1 december 2025 aan de toezichthouder zijn aangeboden.

De planning van de bestuurlijke behandeling van de P&C-producten is in bijlage 1 schematisch weergegeven. Met het realiseren van deze planning voldoet Delfland aan de wettelijke bepalingen en de wens van de VV om per vergadering slechts 1 P&C-product te behandelen.

[6]WS- wet art. 107: het DB zendt de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 juli aan GS van de provincie

[7] WS-wet art 101: het DB zendt de begroting binnen 2 weken na vaststelling, en uiterlijk 1 december aan GS van de provincie

P&C kalender Delfland 2025

Legenda		
	Behandeling in VV	Start accountantscontrole
	Voorbereidend advies van auditcommissie	Verzending aan GS Zuid-Holland
	Commissie BFO/technische vragenronde	

Producten	Januari					Februari				Maart				April				Mei					Juni				Juli			
	wk 1	wk 2	wk 3	wk 4	wk 5	wk 6	wk 7	wk 8	wk 9	wk 10	wk 11	wk 12	wk 13	wk 14	wk 15		wk 16	wk 17	wk 18	wk 19	wk 20	wk 21	wk 22	wk 23	wk 24	wk 25	wk 26	wk 27	wk 28	wk 29	wk 30
Vakanties regio midden/feestdagen 2025																		Pasen					Hemelvaart		Pinksteren						
Boekjaar 2024																															
Jaarstukken / Jaarverslag 2024							10									9						22		5						15	
Boekjaar 2026																															
Kadernota 2026																								*)				3		17	
Boekjaar 2025																															
Bestuursrapportage 2025																								*)				3		17	
Boekjaar 2026																															
Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2030																															

***) auditcommissie moet nog worden gepland**

Producten	Augustus					September				Oktober					November				December								
	wk 31	wk 32	wk 33	wk 34	wk 35	wk 36	wk 37	wk 38	wk 39	wk 40	wk 41	wk 42	wk 43	wk 44	wk 45	wk 46	wk 47	wk 48	wk 49	wk 50	wk 51	wk 52	wk 1	wk 2	wk 3	wk 4	wk 5
Vakanties regio midden/feestdagen 2025																						Kerst					
Boekjaar 2024																											
Jaarstukken / Jaarverslag 2024																											
Boekjaar 2026																											
Kadernota 2026																											
Boekjaar 2025																											
Bestuursrapportage 2025																											
Boekjaar 2026																											
Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2030									*)							13		27	1								

***) auditcommissie moet nog worden gepland**

**) auditcommissie vergaderingen 2025 moeten nog gepland worden*

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3289
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.08
Titel	Treasurystatuut 2025

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Treasurystatuut 2025
Versienummer	BFO 14 november
Dossiernummer	3289
D&H datum	dinsdag 8 oktober 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1. Het gevraagde besluit

Het Treasurystatuut 2025 (DSM-nummer 2362569) vast te stellen onder het gelijktijdig buitenwerking stellen van het Treasurystatuut Delfland 2020.

2. Aanleiding

In het treasurystatuut worden de kaders gegeven waarbinnen de financieringsactiviteiten van Delfland plaatsvinden. Het treasurystatuut wordt minimaal één keer per vier jaar geactualiseerd, of eerder indien noodzakelijk als gevolg van veranderde wet- en regelgeving.

3. Beoogd effect

Delfland beschikt over een treasurystatuut waarin het beleid en de uitvoering van de treasuryfunctie zijn bijgewerkt met de laatste wet- en regelgeving en regelt een efficiënte bedrijfsvoering middels de mandaatverlening.

4. Kernboodschap

Het Treasurystatuut is geactualiseerd en daarmee voldoet Delfland aan de verplichtingen zoals opgenomen in de Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie Delfland.

5. Historie – eerdere besluitvorming

- Treasurystatuut van het hoogheemraadschap van Delfland, vastgesteld in VV van 19 december 2019;
- Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie Delfland, vastgesteld in de VV van 16 februari 2017.

6. Regelgeving en Beleid

a) Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie Delfland;
b) Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido);
c) Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden (Ufdo);
d) Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo);
e) Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof);
f) Waterschapswet;
g) Waterschapsbesluit;
h) Delegatiebesluit Delfland;
i) Mandaatbesluit Delfland; met de bijbehorende Uitvoeringsregeling juridische bevoegdheden en Uitvoeringsregeling financiële bevoegdheden;
j) Algemene wet bestuursrecht (AWB).

7. Financiën

Niet van toepassing

Dossiernummer: 3289

8. Duurzaamheid

Niet van toepassing

9. Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing

10. OR

Niet van toepassing

11. Risico's en beheersmaatregelen

Geen

12. Communicatie (in- en extern) en participatie

Het treasurystatuut wordt vastgesteld door de verenigde vergadering.
Het statuut wordt na vaststelling opgenomen in het algemeen management handboek (AMH).

13. Bekendmaking en vervolgprocedure

Het treasurystatuut wordt vastgesteld door de verenigde vergadering. Het statuut wordt na vaststelling opgenomen in het AMH. Externe bekendmaking vindt niet plaats.

Met het vaststellen van het treasurystatuut delegeert de VV aan het college van dijkgraaf & hoogheemraden (D&H) de uitvoering van het treasurybeleid. Vervolgens verleent D&H mandaat en volmacht aan de secretaris-directeur en de directeur bedrijfsvoering voor het doen van concrete treasuryactiviteiten.

14. Bevoegd orgaan

Conform de Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie van Delfland, artikel 16, is de verenigde vergadering het bevoegd gezag voor de vaststelling van het treasurystatuut.

15. Toelichting

Op grond van artikel 108 van de Waterschapswet is de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland opgesteld en vastgesteld in de VV van 16 februari 2017. In artikel 16 van deze verordening zijn de voorwaarden voor het treasurybeleid van Delfland geregeld. Deze voorwaarden moeten op grond van artikel 24, lid 1, sub i, van dezelfde verordening zijn uitgewerkt in een treasurystatuut.

De treasuryfunctie binnen Delfland omvat het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, en de hieraan verbonden risico’s.
Om deze risico’s te kunnen beheersen moet er sprake zijn van een duidelijk beleidskader waarbinnen de treasuryfunctie rechtmatig kan worden uitgeoefend. Dit beleidskader is uitgewerkt in het onderhavige treasurystatuut.
Het niet uitoefenen van de treasuryfunctie binnen de kaders van het treasurystatuut kan gevolgen hebben voor de rechtmatigheid en daarmee voor een goedkeurende accountantsverklaring.

Ten opzichte van het Treasurystatuut 2020 zijn twee belangrijke wijzigingen doorgevoerd.
(1) De VV stelt het treasurybeleid vast en delegeert de uitvoering aan D&H, dat daarmee verantwoordelijk is voor het (laten) uitvoeren van het treasurybeleid. Voor de snelheid van handelen en het efficiënt laten verlopen van de bedrijfsvoering verleent D&H mandaat en volmacht aan de secretaris-directeur en de directeur bedrijfsvoering voor het aangaan van geld- en kapitaalmarktransacties zoals bedoeld in het treasurystatuut en voor het aangaan van en wijzigen van rekening-courantovereenkomsten. De bevoegdheden en de daarbij behorende financiële grenzen zijn vastgelegd in het Mandaat- en volmachtbesluit van Delfland. De verwijzing naar het Mandaat- en volmachtbesluit is nieuw (paragraaf 6.2). Hiermee wordt bereikt dat bij een wijziging in een mandaat, volmacht of financiële grens alleen het Mandaat- en volmachtbesluit hoeft te worden aangepast.
(2) De drempelwaarde voor het schatkistbankieren is gelijk aan 2% (dit was 0,75%) van het begrotingstotaal tot € 500 miljoen, plus 0,2% voor het begrotingstotaal boven € 500 miljoen, met een minimum van € 1 miljoen (was € 250.000).

16. Bijlagen

1. Treasurystatuut Delfland 2025 (DSM-nummer 2362569)

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Treasurystatuut 2025
Dossiernummer	3289

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 8 oktober 2024, dossiernummer 3289;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Overwegende dat:
Met het vaststellen van het Treasurystatuut 2025, Delfland voldoet aan de verplichtingen zoals opgenomen in de Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie Delfland.

Gelet op:
- Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie van Delfland artikel 16
- Waterschapswet artikel 108

Gevraagd besluit:

Het Treasurystatuut 2025 (DSM-nummer 2362569) vast te stellen onder het gelijktijdig buitenwerking stellen van het Treasurystatuut Delfland 2020.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 3289

Treasurystatuut Hoogheemraadschap van Delfland 2025

Eigenaar:	afdeling FIC
Versie:	D&H 8 oktober 2024
Datum:	8 oktober 2024
DSM nummer:	2362569

Inhoud

1 Inleiding 3
2 Wettelijk kader en randvoorwaarden 4
2.1 Wet- en regelgeving 4
2.2 Randvoorwaarde treasurybeleid 4
3 Doel van het treasurystatuut 6
3.1 Doel 6
3.2 Algemene missie 6
3.3 Het treasurybeleid 6
3.4 De uitgangspunten voor het risicobeheer van de financieringsfunctie 6
4 De inrichting van de treasuryfunctie 7
4.1 Uitvoering 7
4.2 Functiescheiding 7
4.3 Externe controle 7
5 Instrumenten en limieten 8
5.1 Instrumenten 8
5.2 Limieten 8
5.2.1 Algemeen 8
5.2.2 Uitzetten boven de drempelwaarde voor Schatkistbankieren 8
5.2.3 Alternatief voor Schatkistbankieren 8
6 Voorbereiding, vaststelling en uitvoering van het treasurybeleid 9
6.1 Planning & control cyclus/rapportages 10
6.2 Mandaten 10
6.3 Tussentijdse bijstelling van het beleid 11
7 Toetsing en control 12
7.1 Verslaglegging 12
7.2 Interne controle 12
7.3 Externe controle 12
8. Bijlagen 13
8.1 Begrippenkader 13
8.2 Beschrijving taken en verantwoordelijkheden in relatie tot de treasuryfunctie 16

1 Inleiding

Onder treasury wordt verstaan: het sturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Dit alles gebeurt uitsluitend ten dienste van de publieke taken van Delfland. Opgemerkt wordt dat wij in fiscale zin een aantal ondernemersactiviteiten hebben waar de treasuryfunctie zich eveneens op richt.
Het treasurystatuut heeft tot doel een formeel kader te scheppen waarbinnen de financieringsactiviteiten van Delfland plaatsvinden. Het treasurystatuut wordt door de VV vastgesteld.

In het treasurystatuut 2025 wordt inzicht gegeven in de inrichting en borging van de financieringsfunctie, de uitgangspunten van het risicobeheer van de financieringsfunctie, en de richtlijnen en limieten voor de uitvoering van de financieringsfunctie. In het treasurystatuut wordt tevens het beleidskader vastgelegd met betrekking tot de uitvoering van de treasuryfunctie.
Het huidige treasurystatuut 2020 (vastgesteld door de verenigde vergadering op 19 december 2019) is geactualiseerd en wordt vervangen door het treasurystatuut 2025.

De belangrijkste aanpassing is de door het ministerie van Financiën aangepaste drempelwaarde voor het schatkistbankieren (zie paragraaf 5.2.2). De drempelwaarde voor het schatkistbankieren is gelijk aan 2% (dit was 0,75%) van het begrotingstotaal tot € 500 miljoen, plus 0,2% voor het begrotingstotaal boven € 500 miljoen, met een minimum van € 1 miljoen (was € 250.000).
Verder gaat het met name om redactionele aanpassingen ten aanzien van functienamen, toelichtingen op begrippen.

Met het vaststellen van het treasurystatuut 2025 voldoet Delfland aan de verplichtingen zoals opgenomen in de Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie Delfland.

Leeswijzer
In het treasurystatuut wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op het wettelijk kader en de randvoorwaarden voor treasury. In hoofdstuk 3 zijn de doelstellingen van de treasuryfunctie van het waterschap geformuleerd. In hoofdstuk 4 zijn deze vervolgens nader uitgewerkt in de inrichting van de treasuryfunctie. In hoofdstuk 5 zijn de instrumenten en limieten van het treasurybeleid beschreven. Hoofdstuk 6 behandelt de voorbereiding, vaststelling en uitvoering van het treasurybeleid. Tot slot komen in hoofdstuk 7 de administratieve organisatie en interne controle van de treasuryfunctie aan de orde. Daarbij ligt het accent op de eenduidigheid betreffende de verdeling van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

2 Wettelijk kader en randvoorwaarden

2.1 Wet- en regelgeving

Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Delfland
De verordening beleids- en verantwoordingsfunctie is een uitwerking van artikel 108 van de Waterschapswet. In deze verordening worden de kaders geschetst waaraan het treasurystatuut moet voldoen. De verordening beleids- en verantwoordingsfunctie wordt door de VV vastgesteld en iedere vier jaar geactualiseerd.

Wet Hof
In de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) zijn de Europese normen opgenomen voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld waaronder de schulden en financieringstekorten van gemeenten, provincies en waterschappen.

Wet Fido
In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) zijn kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden. De belangrijkste doelstellingen van deze wet zijn: het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden, het beheersen van renterisico's en het vergroten van transparantie.

Ufdo
In de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden (Ufdo) zijn de percentages voor de kasgeldlimiet en de renterisiconorm opgenomen en zijn de bepalingen uit de Wet Fido verder uitgewerkt.

Ruddo
In de Regeling uitzetting derivaten decentrale overheden (Ruddo) zijn de normen met betrekking tot kredietwaardigheid vastgelegd, waaraan de partijen waar decentrale overheden middelen willen uitzetten, moeten voldoen.

Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
In deze regeling is het principe opgenomen dat publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is voor de uitoefening van de publieke taak. De deelnemers houden hun overtollige geldmiddelen verplicht aan bij het ministerie van Financiën. In de regeling is opgenomen dat deelnemers tot een drempelbedrag uitgezonderd zijn van schatkistbankieren. Voor de berekening van de drempelbedragen zie verder 5.2.2.

2.2 Randvoorwaarde treasurybeleid

Het treasurystatuut volgt de kwalitatieve randvoorwaarde uit de Wet Fido dat het bankieren met winstoogmerk door decentrale overheden niet is toegestaan. Het aangaan van leningen, het verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen, is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak en dus niet voor het behalen van financieel rendement.

Instrumenten treasury
In verband met de vereisten van de Wet Fido zijn er twee uitwerkingen op het gebied van treasury.
Ten eerste het onderhavige treasurystatuut waarin de kaders van de treasuryfunctie worden aangegeven. Het treasurystatuut maakt zowel vooraf als achteraf een objectieve en transparante verantwoording mogelijk over het gevoerde treasurybeleid.
Daarnaast wordt jaarlijks de paragraaf financiering in zowel de programmabegroting als in de jaarrekening opgenomen. In de programmabegroting worden in de paragraaf financiering de

specifieke beleidsvoornemens op het gebied van treasury besproken en in de jaarrekening wordt in de paragraaf financiering verantwoording afgelegd over de uitvoering van het gevoerde treasurybeleid.

3 Doel van het treasurystatuut

3.1 Doel

Het treasurystatuut heeft tot doel een formeel kader te scheppen waarbinnen de financieringsactiviteiten van Delfland moeten plaatsvinden. Het is daarom belangrijk om regelmatig te controleren of de inhoud nog aansluit bij de omstandigheden. Veranderingen in de wet- en regelgeving kunnen leiden tot aanpassing van het statuut.

3.2 Algemene missie

De missie van het Hoogheemraadschap van Delfland is zorgen voor droge voeten, voldoende, schoon water en gezuiverd afvalwater, nu en in de toekomst. Het financieel beleid ondersteunt de realisatie van deze missie. Voor het uitvoeren van de taken van Delfland moet de benodigde liquiditeit op korte en lange termijn worden gewaarborgd.

3.3 Het treasurybeleid

De doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

1. het verkrijgen en handhaven van toegang tot de (Europese) geld- en kapitaalmarkten tegen de scherpst mogelijke condities;
2. het beschermen van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's, zoals rente-, koers-, liquiditeit-, en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne (verwerkingskosten) en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en de financiële posities;
4. het realiseren van een efficiënte en controleerbare treasuryfunctie binnen de organisatie;
5. het tijdig beschikbaar hebben van betrouwbare informatie aangaande de treasury;
6. het continu voldoen aan de wettelijke vereisten aangaande treasury, zoals onder meer opgenomen in de Wet Fido en Ruddo en de daarbij behorende uitvoeringsregelingen.

3.4 De uitgangspunten voor het risicobeheer van de financieringsfunctie

Om financiële risico’s zo veel mogelijk te beperken, worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. ten aanzien van financieringen wordt een spreiding van toekomstige renterisico's bevorderd opdat ook in de toekomst kan worden ingespeeld op ontwikkelingen op het gebied van het aantrekken en uitzetten van financieringen. Dit op zodanige wijze dat wordt voldaan aan de renterisiconorm conform de eisen uit de Wet Fido en met een niet meer dan strikt noodzakelijke blootstelling aan rentebewegingen;
2. de inkomende en uitgaande geldstromen worden geoptimaliseerd door het matchen van inkomsten en uitgaven in de loop van het jaar;
3. voor het inzicht in het verloop van de inkomsten en uitgaven wordt een liquiditeitsprognose gemaakt die minimaal één keer per maand wordt geactualiseerd[1];
4. op basis van het verloop van de geactualiseerde liquiditeitsprognose worden benodigde gelden aangetrokken;
5. het gebruik van derivaten is niet toegestaan binnen het Hoogheemraadschap van Delfland;
6. Delfland neemt deel aan het verplichte schatkistbankieren boven de wettelijk vastgestelde norm voor schatkistbankieren;
7. uitzettingen van tijdelijke overschotten onder de wettelijke vastgestelde norm voor schatkistbankieren worden niet gedaan.

[1] De liquiditeitsprognose wordt uitsluitend voor treasurydoeleinden opgesteld en toegepast.

4 De inrichting van de treasuryfunctie

4.1 Uitvoering

De VV stelt het treasurystatuut vast en delegeert aan het college van dijkgraaf & hoogheemraden (D&H) de uitvoering van het treasurybeleid binnen de kaders van de begroting. Vervolgens verleent D&H mandaat en volmacht aan de secretaris-directeur en de directeur bedrijfsvoering voor het doen van concrete treasuryactiviteiten zoals het aantrekken van financieringen.

4.2 Functiescheiding

Om het risico op misbruik te beheersen wordt functiescheiding toegepast. In bijlage II worden de taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de treasuryfunctie beschreven.
Naast de externe controle aan het einde van het proces vindt ook tijdens de processen interne controle plaats naar de juistheid en rechtmatigheid. Het belangrijkste deel van de controle vindt dan ook intern plaats.

Voor het daadwerkelijk aangaan van financieringen is goedkeuring vereist van het afdelingshoofd Financiën Inkoop en Contractbeheer en de directeur Bedrijfsvoering. Hiermee is het vier ogenprincipe in het proces gewaarborgd.

4.3 Externe controle

De controle op de uitvoering van het treasurybeleid door de accountant vindt plaats in het kader van de reguliere controle op de jaarstukken. Hiermee strekt de controle van de accountant zich uit over het gehele uitvoeringstraject.

In de Waterschapswet (art.109) is bepaald dat het algemeen bestuur bij verordening regels vaststelt voor de accountantscontrole. De invulling van de accountantscontrole is in de Controleverordening 2013 Hoogheemraadschap van Delfland beschreven.

5 Instrumenten en limieten

5.1 Instrumenten

Voor het uitvoeren van transacties heeft Delfland de volgende instrumenten ter beschikking:

1. rekeningcourantfaciliteiten;
2. kasgeldleningen[2];
3. vaste geldleningen[3];
4. internationale financieringsprogramma's[4];
5. schatkistbankieren.

5.2 Limieten

Bij het gebruik van de bovenstaande instrumenten moet Delfland in ieder geval voldoen aan de onderstaande richtlijnen.

5.2.1 Algemeen

1. Geld wordt uitsluitend opgenomen op basis van een recente liquiditeitsprognose en een actuele rentevisie.
2. De in de begroting vastgestelde renterisiconorm mag niet worden overschreden.
3. De rentevisie van Delfland is gebaseerd op informatie opgevraagd bij gezaghebbende instanties.
4. Deelnemingen zijn uitgesloten, behalve voor zover deze samenhangen met de uitoefening van de publieke taak.
5. Voor het aantrekken van gelden wordt bij ten minste drie partijen een offerte opgevraagd.

5.2.2 Uitzetten boven de drempelwaarde voor het schatkistbankieren

Verplicht schatkistbankieren

1. Overtollige liquide middelen (boven de drempelwaarde) van Delfland mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden. Hierop zijn bij wet enkele uitzonderingen toegestaan die hieronder bij 'Alternatief voor schatkistbanieren' zijn toegelicht.
2. De drempelwaarde voor het schatkistbankieren is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal tot € 500 miljoen, plus 0,2% voor de begrotingsomvang boven € 500 miljoen, met een minimum van € 1 miljoen.
3. Delfland kent beleid met betrekking tot het maximaal rood mogen staan op de (tussen)rekening, die Delfland aanhoudt bij de Nederlandse Waterschapsbank. De aanzuivering dan wel de afroming van de tussenrekening verloopt via de schatkistbankierenwerkrekening. Deze zogenoemde intradaglimiet van de schatkistbankierenwerkrekening bedraagt indicatief 10% van de begrotingsomvang.
4. Uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie, de liquiditeitsplanning en de rentevisie. Daarnaast worden uitzettingen voldoende gespreid in looptijden.

[2] Renterisico's op de netto vlottende schuld zijn begrensd tot de normen van de kasgeldlimiet van de Wet Fido
[3] Renterisico's op de vaste schuld zijn begrensd tot de normen van de renterisiconorm van de Wet Fido
[4] Dit betreft (project)financieringsovereenkomsten van de Europese Investeringsbank.

5.2.3 Alternatief voor Schatkistbankieren

Als alternatief voor het aanhouden van overtollige middelen bij de schatkist kunnen decentrale overheden bij de uitoefening van de treasuryfunctie kiezen om:

1. in te zetten om schulden af te lossen;
2. aan medeoverheden uit te lenen indien geen sprake is van een (verticale) toezichtrelatie tussen de betrokken decentrale overheden.

6 Voorbereiding, vaststelling en uitvoering van het treasurybeleid

6.1 Planning & control cyclus/rapportages

Delfland gebruikt de jaarlijkse P&C-cyclus voor het vaststellen van de invulling van het treasurybeleid, voor het afleggen van verantwoording over het uitgevoerde treasurybeleid en voor bijstelling van het beleid gedurende het jaar. De P&C-cyclus kent een aantal sturings- en rapportagedocumenten, die gedurende het jaar worden opgesteld.

1. Kadernota: voorafgaand aan de vaststelling van de begroting behandelt de VV de kadernota die betrekking heeft op het komende begrotingsjaar, alsmede de vier daaropvolgende jaren. De kadernota bevat een meerjarenraming, waarin de lange-termijnontwikkelingen worden geanalyseerd en doorgerekend. Dit analyseren en doorrekenen dient ook te gebeuren voor de liquiditeitsplanning en de risicoanalyse. De kadernota vormt de basis voor de verdere begrotingsprocedure.
2. Begroting en meerjarenraming: in het najaar wordt de begroting voor het komende begrotingsjaar, inclusief een meerjarige doorkijk opgesteld, waarin in de verplichte paragraaf financiering de voorgenomen invulling van het treasurybeleid is opgenomen. De uitvoering van het treasurybeleid wordt vastgesteld door de VV. Op basis van verstrekte mandaten worden transacties uitgevoerd.
3. Jaarrekening: in de jaarrekening, die geldt als de verantwoording van de uitvoering van het (financiële) beleid, is een paragraaf financiering opgenomen. In deze paragraaf wordt het uitgevoerde treasurybeleid verantwoord. De verschillen ten opzichte van het voorgenomen beleid worden verklaard.
4. Bestuursrapportage: in de tussentijdse bestuursrapportage is een paragraaf financiering opgenomen. In deze rapportage wordt op voortgang en afwijking gerapporteerd.

De paragraaf financiering bevat in de begroting en de jaarrekening minimaal de volgende onderwerpen:

- de algemene interne en externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de treasuryfunctie;
- de afwijkingen ten opzichte van de het in de meerjarenraming verwoorde beleid;
- de ontwikkeling en de realisatie van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet;
- het risicobeleid: analyse van de risico’s met betrekking tot het uit te voeren treasurybeleid;
- de liquiditeitsprognose en de financieringsbehoefte;
- de rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie;
- de ontwikkeling van de rente (rentevisie).

In aanvulling op de paragraaf financiering wordt in het jaarverslag en de begroting, conform de bij ministeriële regeling gestelde regels, het EMU-saldo van het waterschap gespecificeerd in de paragraaf betreffende het EMU-saldo (art. 4.22 Waterschapsbesluit).

6.2 Mandaten

De juridische bevoegdheden voor de uitoefening van de treasuryfunctie zijn vastgelegd in het Mandaat- en volmachtbesluit van Delfland. Eveneens zijn daarin de financiële grenzen opgenomen voor de uitoefening van bevoegdheden.

6.3 Tussentijdse bijstelling van het beleid

Het treasurystatuut wordt minimaal een keer per vier jaar geactualiseerd, of eerder indien noodzakelijk als gevolg van veranderde wet- en regelgeving. Elke actualisatie wordt aan de VV voorgelegd ter vaststelling.

7 Toetsing en control

7.1 Verslaglegging

Essentieel onderdeel van de vastgestelde planning- en control cyclus is dat verantwoording over het gevoerde treasurybeleid wordt afgelegd in de daartoe bedoelde verantwoordingsdocumenten.

7.2 Interne controle

Controle op de uitvoering van het beleid vindt plaats middels de procedures van de administratieve organisatie zoals bedoeld in artikel 108 lid 1 en 2 van de Waterschapswet en artikel 2 van de Controleverordening Delfland. De uitvoering van het beleid wordt getoetst en verantwoord in de paragraaf financiering in de jaarrekening.

7.3 Externe controle

De toetsing van de rechtmatigheid van de uitvoering van het treasurybeleid is onderwerp van de reguliere controle van de accountant. Opdrachtgever voor de externe controle is de VV.

Aan Provinciale Staten van Zuid-Holland wordt jaarlijks de door de VV vastgestelde jaarrekening toegezonden, waarin is opgenomen:

- het begrotingstotaal bij aanvang van het verslagjaar;
- de kasgeldlimiet bij aanvang van het verslagjaar;
- de gemiddelde netto vlottende schuld in elk van de kalenderkwartalen van het verslagjaar;
- de stand van de vaste schuld bij aanvang van het verslagjaar;
- de renterisiconorm bij aanvang van het verslagjaar;
- het renterisico op de vaste schuld over het verslagjaar.

Aan het Centraal Bureau voor de Statistiek wordt driemaandelijks een opgave gestuurd van de stand van het EMU-saldo op een voor het Centraal Bureau voor de Statistiek te bepalen wijze.

8. Bijlagen

8.1 Begrippenkader

EMU saldo
Het EMU-saldo betreft het vorderingensaldo op transactiebasis van de gehele sector overheid, met inbegrip van de centrale overheid, de sociale fondsen en de lokale overheden. De norm voor het EMU-saldo is 3% van het Bruto Binnenlands Product zoals vastgelegd in artikel 104C en Protocol nr. 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (Wet Fido artikel 1, lid j).

Derivaten
Financiële instrumenten belichaamd in contracten waarin de voorwaarden zijn vastgelegd waartegen een transactie op een bepaald moment zal of kan plaatsvinden en waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende activa, referentieprijzen of indices. Derivaten worden onder andere gebruikt om renterisico’s af te dekken en financieringskosten te minimaliseren.

Deelneming
Het financieel belang van een onderneming in een andere onderneming.

Drempelwaarde voor het schatkistbankieren
Het maximale bedrag aan overtollige middelen dat een decentrale overheid buiten de schatkist mag houden.

Financiering
Het aantrekken van benodigde financiële middelen.

Intradaglimiet
Het maximale bedrag dat gedurende de dag rood mag worden gestaan op de (tussen)rekening, die het openbaar lichaam aanhoudt bij een bank, via welke de aanzuivering dan wel de afroming van de tussenrekening ten laste dan wel ten gunste van de rekening-courant, plaatsvindt.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is het maximale bedrag dat aan kort geld (looptijd korter dan 1 jaar) mag worden aangetrokken. Door de kasgeldlimiet worden de renterisico’s beperkt op de korte schuld (netto vlottende schuld).
In de uitvoeringsregeling van de Wet Fido is de kasgeldlimiet voor waterschappen vastgesteld op een bedrag ter grootte van 23% van het begrotingstotaal (=het totaal van de bruto kosten uit de primaire begroting) bij aanvang van het jaar.

Schatkistbankieren
Het verplicht uitzetten bij het Rijk van overtollige middelen boven een vastgestelde grens. Onder deze grens mogen overtollige middelen vrij worden uitgezet.

Kredietrisico
De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij.

Koersrisico
De risico’s die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van een organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.

Liquiditeitsplanning
Een korte termijn (<1 jaar) overzicht van verwachte inkomsten en uitgaven ter bepaling van het moment van aantrekken van een lening.

Liquiditeitsprognose
Een lange termijn (>1 jaar) overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld naar aard en tijdseenheid.

Netto vlottende schuld
Het gezamenlijk bedrag van:
a) de opgenomen gelden met een oorspronkelijk rentetypische looptijd korter dan één jaar;
b) de schuld in rekening-courant;
c) de voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in kas gestorte gelden van derden;
d) overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld, verminderd met het gezamenlijk bedrag van:
   - de contanten in kas;
   - de tegoeden in rekening-courant;
   - de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar.

Openbare lichamen
Provincies, gemeenten, waterschappen, regio's als bedoeld in artikel 21, eerste lid van de Politiewet, lichamen ingesteld met toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen, die bevoegd zijn tot het aangaan, garanderen en verstrekken van geldleningen en door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijk aangelegenheden en van Financiën aan te wijzen andere bij wet ingestelde lichamen en organen.

Paragraaf Financiering
Deze is in de programmabegroting en in de jaarrekening opgenomen waarbij het geplande c.q. gerealiseerde treasurybeheer wordt weergegeven.

Renterisico
Het gevaar van onvoorziene veranderingen van de (financiële) resultaten van het waterschap door wijzigingen in het rentetarief.

Renterisiconorm
Doel van deze norm is om het renterisico te beheersen bij herfinanciering van vaste schuld (looptijd van één jaar of langer). Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder de begroting gevoelig wordt voor renteschokken bij herfinanciering.
In de 'Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden' is de renterisiconorm voor de waterschappen vastgesteld op 30% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

Rentetypische looptijd
Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningsvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding (rentevaste periode).

Rentevisie
Toekomstverwachting over de renteontwikkeling.

Richtlijn

Een bindend voorschrift c.q. aanwijzing met betrekking tot een te volgen handelswijze.

Toezichthouder
De provincie die op grond van het reglement van het waterschap is belast met het toezicht op de begroting.

Treasurybeheer
Dit omvat de daadwerkelijke uitvoering van het treasurybeleid binnen de kaders van het treasurystatuut.

Treasurybeleid
Dit beleid bestaat uit de uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en voorwaarden, de organisatorische en administratieve kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie ter uitvoering van de treasuryfunctie. Het treasurybeleid is uitgewerkt in het treasurystatuut en wordt opgenomen in de P&C cyclus.

Treasuryfunctie
Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Dit alles uitsluitend ten dienste van de publieke taken.

Treasurystatuut
Het document waarin de uitgangspunten, doelstellingen, beleid en uitvoering van het treasurybeleid zijn vastgelegd.

Uitzetting
Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van een jaar of langer.

Vaste schuld
Het gezamenlijk totale bedrag van de schuld uit hoofde van de geldleningen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer en de voor een termijn van één jaar of langer ontvangen waarborgsommen.

Valutarisico's
De risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valutastromen, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van hetgeen werd verwacht op het beslismoment.

8.2 Beschrijving taken en verantwoordelijkheden in relatie tot de treasuryfunctie

Functionaris/ Gremium	Verantwoordelijkheden/taken
De verenigde vergadering	• Het vaststellen van treasurydoelstellingen, het treasurybeleid, beleidskaders en limieten zoals opgenomen het vaststellen van de paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag. • Het houden van toezicht op het treasurybeleid en de uitvoering hiervan. • Het vaststellen van het treasurystatuut.
Dijkgraaf en Hoogheemraden	• Het (laten) uitvoeren van het treasurybeleid (formele verantwoordelijkheid). • Het rapporteren aan de VV over de uitvoering van het treasurybeleid.
De concerncontroller	• Het bewaken van de kwaliteit van de treasuryprocessen. • Het controleren van de volledigheid en betrouwbaarheid van de informatievoorziening van de treasuryfunctie en hierover indien nodig rapporteren aan het D&H.
De budgethouders	• Het zorgdragen voor het tijdig aanleveren van betrouwbare operationele informatie over toekomstige geldstromen aan de afdeling verantwoordelijk voor het financiële taakveld. • Het fiatteren van betalingen en ontvangsten, ten laste c.q. ten gunste van hun budgetten.
Secretaris-directeur/directeur Bedrijfsvoering	• Het laten uitvoeren van de aan haar/hem (onder)gemandateerde treasuryactiviteiten conform het mandaatbesluit. • Het zorgdragen voor juiste verantwoording van de uitvoering van de door haar/hem (onder)gemandateerde treasuryactiviteiten. • Het rapporteren aan D&H en de concerncontroller over de uitvoering van het treasurybeheer. • Het afleggen van verantwoording aan D&H.
Afdelingshoofd financiën	• Is verantwoordelijk voor het opzetten van administratieve organisatorische (AO/IC) en richtlijnen op het gebied van treasury. • Het afleggen van verantwoording aan de secretaris-directeur/directeur Bedrijfsvoering over de uitvoering van de aan hem/haar (onder)gemandateerde activiteiten • Het zorgdragen voor het uitvoeren van de treasuryactiviteiten conform het treasurystatuut. • Het evalueren en als gevolg daarvan (eventueel) bijstellen van het treasurybeleid (ter vaststelling door de VV).
Sr. beleidsadviseur financiën	• Het aantrekken en uitzetten van gelden in het kader van het saldo- en liquiditeitenbeheer. • Het beheren van de geldstromen. • Het opstellen en maandelijks actualiseren van de liquiditeitsprognose. • Het onderhouden van contacten met banken, geldmakelaars en overige financiële instellingen. • Het afsluiten van financiële contracten voortvloeiend uit bovenstaande deelfuncties.

	• Het schriftelijk vastleggen van de treasurytransacties en het doorgeven hiervan aan de Financiële Eenheid. • Het afleggen van verantwoording aan de teamleider financiën over de uitvoering van de treasury activiteiten. • Het voorbereiden van beleidsvoorstellen op treasurygebied. • Het adviseren van afdelingen/sectoren over de financiële gevolgen van hun activiteiten en projecten. • Rapportages aan CBS/Provincies.
Financiële Eenheid	• Het overboeken van saldi tussen bankrekeningen. • Het afhandelen van contante en girale betalingsverkeer. • Het rapporteren aan de secretaris-directeur/directeur Bedrijfsvoering belast met controle over de uitvoering van de aan hem/haar (onder)gemandateerde activiteiten.
De externe accountant	• Het in het kader van haar reguliere controletaak adviseren en controleren omtrent de feitelijke naleving van het treasurystatuut.

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3244
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.09
Titel	Normenkader financiële rechtmatigheid 2024

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Normenkader financiële rechtmatigheid 2024
Versienummer	n.v.t.
Dossiernummer	3244
D&H datum	dinsdag 10 september 2024
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Het normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2024, zoals opgenomen in bijlage 1, kenmerk DMSnr. 2349507, vast te stellen voor de accountantscontrole over het verslagjaar 2024.

2) Aanleiding

In het normenkader is de externe en interne wet- en regelgeving opgenomen die in het kader van de financiële rechtmatigheid in beschouwing moet worden genomen door de externe accountant bij de jaarrekeningcontrole 2024. Het normenkader wordt elk jaar geactualiseerd en voorgelegd aan de VV. Het normenkader van Delfland volgt zoveel mogelijk het door de Unie van Waterschappen van eind juli 2024 opgestelde model normenkader. In paragraaf 15 Toelichting van dit voorstel is een overzicht met de wijzigingen tussen het normenkader van Delfland 2024 en 2023 opgenomen.

3) Beoogd effect

Het vaststellen van de kaders waarbinnen de financiële rechtmatigheidscontrole moet plaatsvinden bij de jaarrekeningcontrole over 2024. Hiertoe is het Normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2024 opgesteld.

4) Kernboodschap

Het normenkader financiële rechtmatigheid is de basis voor de interne controle en de accountantscontrole over het verslagjaar 2024. In het normenkader is de regelgeving opgenomen die in het kader van de financiële rechtmatigheid in beschouwing moet worden genomen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De Controleverordening Delfland (kenmerk 1048074) is vastgesteld op 28 februari 2013 door de Verenigde Vergadering en betreft een uitwerking van de artikelen 109 en 109a van de Waterschapswet uit 2009.

Voor de operationele uitvoering wordt jaarlijks een normenkader opgesteld voor het lopende jaar. Het normenkader wordt vastgesteld door de Verenigde Vergadering (Controleverordening art 4).

6) Regelgeving en Beleid

Waterschapswet
In de Waterschapswet is in artikel 109, lid 1 opgenomen dat het algemeen bestuur bij verordening regels vaststelt voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze controleverordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.

Controleverordening
De Controleverordening Delfland geeft regels voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. In de Controleverordening is o.a. in artikel 4, lid

2.a vastgelegd dat de Verenigde Vergadering een normenkader financiële rechtmatigheid vaststelt.

7) Financiën

n.v.t.

8) Duurzaamheid

n.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

n.v.t.

10) OR

n.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid is met ingang van 2019 opgenomen in het normenkader van Delfland. De archivering van de aanbestedingsdocumentatie en de naleving van het inkoop- en aanbestedingsbeleid was niet structureel geborgd in het verleden. Dit heeft in 2019 geleid tot het nemen van een verschoningsbesluit door de VV om de fouten en onzekerheden niet mee te laten wegen in het oordeel van de accountant.

Risico: Inkoopopdrachten die in 2019 of eerder zijn verstrekt en niet conform het inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn aanbesteed, kunnen leiden tot uitgaven in 2024 en kunnen daarmee invloed hebben op de financiële rechtmatigheid in 2024. Er vinden namelijk nog uitgaven in 2024 plaats als gevolg van deze in het verleden afgesloten overeenkomsten.

Beheersmaatregel: Het inkoop- en aanbestedingsbeleid enkel van toepassing laten zijn op de inkoopopdrachten die in 2020 t/m 2024 zijn aanbesteed. Delfland heeft na afstemming met een afvaardiging uit de VV (ad hoc commissie) aanvullende maatregelen getroffen om met ingang van 2020 de naleving van en verantwoording over de aanbestedingsprocedures te borgen. Op basis van deze maatregel volgt Delfland een groeimodel waarbij in 2024 de inkoopopdrachten 2020 t/m 2024 worden meegenomen in het normenkader voor financiële rechtmatigheid.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Het normenkader wordt na vaststelling geplaatst op de afdelingsite van CCA op het intranet.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

N.v.t.

14) Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering stelt het normenkader vast conform artikel 4, lid 1 van de Controleverordening Hoogheemraadschap van Delfland.

15) Toelichting

Hieronder wordt de relatie van het normenkader met de Waterschapswet en de Controleverordening van Delfland toegelicht.

Waterschapswet
In de Waterschapswet is in artikel 109, lid 1 opgenomen dat het algemeen bestuur bij verordening regels vaststelt voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.

Controleverordening

Dossiernummer: 3244

De Controleverordening Delfland geeft regels voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. In de Controleverordening is o.a. in artikel 4, lid 2.a vastgelegd dat de Verenigde Vergadering een normenkader financiële rechtmatigheid vaststelt.

Normenkader
In het normenkader is de externe en interne wet- en regelgeving opgenomen die in het kader van de financiële rechtmatigheid in beschouwing moet worden genomen. Onder de financiële rechtmatigheid wordt verstaan de mate waarin het tot stand komen van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan en voor zover deze beheershandelingen leiden tot baten, lasten en balansmutaties die in de jaarrekening worden verantwoord in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving, zoals bedoeld in het Waterschapsbesluit.

Jaarlijks vaststellen
Het normenkader wordt elk jaar geactualiseerd en ter vaststelling voorgelegd aan de VV.
Het normenkader van Delfland volgt zoveel mogelijk het door de Unie van Waterschappen eind juli 2024 opgestelde model normenkader.

Hieronder zijn de belangrijkste wijzigingen tussen het Normenkader 2024 en 2023 opgenomen.

Wijzigingen in Normenkader financiële rechtmatigheid 2024

Door de Unie van Waterschappen wordt jaarlijks een model voor een geactualiseerd normenkader m.b.t. de rechtmatigheid opgesteld. Een onderdeel van dat normenkader betreft de financiële rechtmatigheid. Er is voor gekozen om met ingang van 2019 dit format voor de financiële rechtmatigheid ook binnen Delfland te gaan gebruiken. Zij het dat alleen die wet- en regelgeving is overgenomen die voor Delfland van belang is.

Aan het normenkader financiële rechtmatigheid 2024 zijn ten opzichte van het normenkader 2023 de volgende wetten toegevoegd, gewijzigd of verwijderd:

Toegevoegd op basis van:
- nieuwe wet- en regelgeving;
- bestaande relevante wet- en regelgeving en alsnog opgenomen;
- onderliggende relevante besluiten en regelingen bij een wet;
- Aansluiting op model Unie van Waterschappen

De volgende wetten, regelingen e.d.:

Verordening (EU) 2021/2116 Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB 2023-2027)
Omgevingswet
Omgevingsbesluit
Omgevingsregeling
Aanbestedingsreglement Werken 2016 (Arw 2016)

Vervallen als gevolg van:
- Aansluiting op model Unie van Waterschappen;
- Ingetrokken wet- en regelgeving

De volgende wetten, regelingen e.d.:

Besluit ruimtelijke ordening
Wet ruimtelijke ordening
Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen

Aan het normenkader financiële rechtmatigheid 2023 zijn ten opzichte van het normenkader 2022 de volgende wijzigingen voor de interne regelgeving aangebracht.
De volgende regelingen e.d.:

Regels omtrent reorganisaties zijn verwijderd, omdat deze niet zijn vastgesteld door de VV

16) Bijlagen

1. Normenkader financiële rechtmatigheid 2024, DMSnr. 2349507

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Normenkader financiële rechtmatigheid 2024
Dossiernummer	3244

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 10 september 2024, dossiernummer 3244;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie van 14 november 2024.

Overwegende dat:
Het normenkader financiële rechtmatigheid jaarlijks opnieuw door de Verenigde Vergadering dient te worden vastgesteld:

Gelet op:
Artikel 77 van de Waterschapswet; en
Artikel 109 van de Waterschapswet.

Besluit:

Het normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2024, zoals opgenomen in bijlage 1, kenmerk DMSnr. 2349507, vast te stellen voor de accountantscontrole over het verslagjaar 2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

DMSnr. 2349507

Normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2024

Europees
De-minimisverordening (verordening (EU) Nr. 1407/2013)
Algemene groepsvrijstellingsverordening (verordening EU nr. 651/2014)
MKB Landbouwvrijstellingsverordening (verordening EU Nr. 702/2014)
Richtlijn 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten
Richtlijn 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/18/EG
Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
Verordening (EU) 2021/2116 Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB 2023-2027)
Horizon Europe (verordening EU Nr. 695/2021)

Nationaal
Algemeen
Algemene wet bestuursrecht
Besluit proceskosten bestuursrecht
Besluit maximumtarieven open overheid
Burgerlijk wetboek boek 6 en boek 7
Mededingingswet
Pachtprijzenbesluit 2007
Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers
Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers
Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet
Uitvoeringsbesluit Wet normering topinkomens
Wet Basisregistratie Personen
Wet normering topinkomens
Ruimtelijk (bestuurs)recht
Omgevingswet
Omgevingsbesluit
Omgevingsregeling
Onteigeningswet
Milieu / Natuur
Besluit gebruik meststoffen
Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009
Regeling garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen en HR-WKK-elektriciteit
Uitvoeringsregeling Meststoffenwet
Visserijwet 1963
Warmtebesluit
Warmteregeling
Warmtewet
Belastingen
Algemene wet inzake Rijksbelastingen
Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009
Fiscale vereenvoudigingswet 2010
Fiscale vereenvoudigingswet 2017
Invorderingswet 1990
Kostenwet invordering rijksbelastingen
Regeling diplomatieke en internationale vrijstellingen waterschapsbelastingen

Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken
Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994
Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990
Waterbesluit
Waterregeling
Waterschapsbesluit
Waterschapswet
Waterwet
Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen
Wet op de Vennootschapsbelasting 1969
Wet Waardering Onroerende Zaken
Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012
Natuurschoonwet 1928
Wet bronbelasting 2021
Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken
Financiën
Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden
Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968
Uitvoeringsbesluit belastingen op milieugrondslag
Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968
Uitvoeringsregeling belastingen op milieugrondslag
Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden
Wet belastingen op milieugrondslag
Wet Financiering Decentrale Overheden (FiDO)
Wet houdbare overheidsfinanciën
Wet inkomstenbelastingen 2001
Wet op de accijns
Wet op de belastingen van rechtsverkeer
Wet op de Omzetbelasting
Wet terugvordering staatssteun
Personeel en organisatie
Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers
Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
CAO Werken voor Waterschappen 2024
Wet Arbeid en Zorg (WAZ)
Participatiewet
Pensioenstelsel 2023
Pensioenreglement ABP 2021
Pensioenreglement ABP 2022
Pensioenwet
Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965
Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011
Werkloosheidswet
Wet arbeid vreemdelingen
Wet financiering sociale verzekeringen

Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel
Wet minimumloon en minimum vakantiebijslag
Wet op de loonbelasting 1964
Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen
Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
Wet verbetering poortwachter
Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen
Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Ziektewet
Zorgverzekeringswet
Archief
Burgerlijk wetboek
Inkoop en aanbestedingen
Aanbestedingsbesluit
Gids Proportionaliteit
Aanbestedingswet 2012
Aanbestedingsreglement Werken 2016 (Arw 2016)
Subsidies
Regeling bijzondere subsidies waterkeren en waterbeheren
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027
Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014
Regeling Europese EZ-subsidies
Subsidieregeling instandhouding monumenten
Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland
Subsidieregeling Molens Zuid-Holland 2013
Stimuleringsregeling duurzame energietransitie (SDE++)
Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB 2023-2027)

Interne regelgeving
Algemeen, bestuur
Verordening bijdrage Fractiekosten
Bezwaarschriftenverordening
Aansluitverordening
Nadeelcompensatie
Verordening Nadeelcompensatie
Keur
Keur (watersysteem/waterkeringen en wateren/wegen)
Belastingen
Verordening verontreinigingsheffing
Verordening watersysteemheffing
Verordening zuiveringsheffing
Legesverordening
Vaarverordening
Kwijtscheldingsverordening
Financiën
Controleverordening, inclusief controleprotocol

Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie
Treasurystatuut
Kostentoedelingsverordening watersystemheffing
Beleidsnotitie Risicomanagement
Nota Activabeleid
Nota Reserves en Voorzieningen
Nota Verbonden partijen
Nota systematiek kostenverdeling
Inkoop en aanbesteding
Inkoop en aanbestedingsbeleid[1]

[1] Het inkoop- en aanbestedingsbeleid beperkt zich tot de inkoopopdrachten die in 2020 t/m 2024 zijn aanbesteed en in 2024 tot uitgaven leiden.

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3335
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.10
Titel	Benoeming lid auditcommissie

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Benoeming lid Auditcommissie
Versienummer	1
Dossiernummer	3335
D&H datum	N.v.t.
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De heer L. Waasdorp te benoemen als lid van de Auditcommissie.

2) Aanleiding

De VV heeft op 26 september 2024 de Verordening auditcommissie Hoogheemraadschap van Delfland vastgesteld. Doel van de auditcommissie is het verstrekken van gevraagd en ongevraagd financieel-technisch advies aan de VV over de financiële jaarcyclus.

De commissie bestaat uit ten minste vier en maximaal zes leden uit de VV en vormt daarvan een goede afspiegeling.

3) Beoogd effect

De heer Waasdorp als lid van de auditcommissie benoemen. Na benoeming zal de heer Waasdorp meedoen met de auditcommissie. De auditcommissie bestaat dan uit vijf leden.

4) Kernboodschap

Een lid van de auditcommissie wordt benoemd.

5) Historie – eerdere besluitvorming

In de commissie BFO van 19 december 2023 is het voorstel tot instellen van een werkgroep auditcommissie besproken.

6) Regelgeving en Beleid

Op grond van artikel 3 Verordening auditcommissie kiest de VV uit haar midden de leden van de auditcommissie.

7) Financiën

In de conceptverordening is geregeld dat de auditcommissie wordt beschouwd als een bijzondere commissie zoals benoemd in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers (art. 4.1.4).

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

N.v.t.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

N.v.t.

14) Bevoegd orgaan

De VV is bevoegd om leden van de auditcommissie te benoemen.

15) Toelichting

N.v.t.

16) Bijlagen

N.v.t.

Dossiernummer: 3335

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Benoeming lid Auditcommissie
Dossiernummer	3335

De verenigde vergadering van Delfland,

Overwegende dat:
De VV de Verordening Auditcommissie heeft vastgesteld en op grond daarvan bevoegd is om de leden van de commissie te benoemen,

Gelet op:
Artikelen 56 en 77 van de Waterschapswet en artikel 3 van de Verordening auditcommissie,

Besluit:

De heer L. Waasdorp te benoemen als lid van de Auditcommissie.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3328
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.11
Titel	Besluit ontslag op eigen verzoek commissielid-geen lid

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Toelichting

Ontslag te verlenen aan de heer R. Leibbrand als commissielid, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering, namens AWP.

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Ontslag op eigen verzoek commissielid geen-lid
Versienummer	1
Dossiernummer	3328
D&H datum	n.v.t.
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Ontslag te verlenen aan de heer R. Leibbrand als commissielid, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering, namens AWP.

2) Aanleiding

De heer R. Leibbrand heeft aangegeven zich te willen terugtrekken als commissielid om persoonlijke redenen.

3) Beoogd effect

Ontslag op eigen verzoek van een commissielid-geen lid van de verenigde vergadering.

4) Kernboodschap

N.v.t.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Op 29 maart 2023 heeft de verenigde vergadering benoemd tot en op 16 mei 2023 toegelaten als commissielid, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering de heer R. Leibbrand.

6) Regelgeving en Beleid

In artikel 5.7 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 is bepaald dat commissieleden zitting hebben in de commissie gedurende de bestuurlijke zittingsperiode waarin en waarvoor zij zijn benoemd. Het lidmaatschap van een commissie eindigt daarnaast na ontslag door de verenigde vergadering op eigen verzoek of op verzoek van de fractie.

7) Financiën

N.v.t.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

N.v.t.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

N.v.t.

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is bevoegd ontslag te verlenen aan commissielid geen-lid.

15) Toelichting

N.v.t.

16) Bijlagen

N.v.t.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Ontslag op eigen verzoek commissielid geen-lid
Dossiernummer	3328

De verenigde vergadering van Delfland,

Overwegende dat:
- het betreffende commissielid, geen-lid heeft aangegeven zich te willen terugtrekken als commissielid

Gelet op:
- artikel 5.7 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023

Besluit:

Ontslag te verlenen aan de heer R. Leibbrand als commissielid, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering, namens AWP.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3329
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.12
Titel	Benoeming commissielid-geen lid namens Natuurterreinen

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Benoeming commissielid geen-lid
Versienummer	1
Dossiernummer	3329
D&H datum	N.v.t.
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De heer A.J. Reinhard te benoemen tot commissielid, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering namens Natuurterreinen.

2) Aanleiding

Fractie Natuurterreinen heeft een verzoek voor benoeming van de heer A.J. Reinhard tot commissielid geen-lid ingediend.

3) Beoogd effect

Benoeming van de heer A.J. Reinhard tot commissielid-geen lid van de verenigde vergadering.

4) Kernboodschap

N.v.t.

5) Historie – eerdere besluitvorming

N.v.t.

6) Regelgeving en Beleid

Op grond van artikel 5.4 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 mogen per fractie, in totaal voor alle commissies, maximaal 3 niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. In artikel 5.7 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 is de zittingsduur bepaald van de commissieleden geen-lid, te weten gelijk aan de zittingsperiode van de leden van de verenigde vergadering.

7) Financiën

Commissieleden geen-lid ontvangen 135,14 euro per bijgewoonde commissievergadering ten laste van het waterschap.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland worden na de toelating de commissieleden geen-lid vermeld.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Aan benoemde commissieleden geen-lid wordt verzocht hun geloofsbrieven te overleggen. Evenals VV-leden moeten zij voldoen aan de eisen van artikelen 31, 31b, 32, 33 en 34 van de

Waterschapswet. De geloofsbrievencommissie onderzoekt de geloofsbrieven van commissieleden geen-lid en geeft de verenigde vergadering advies over de toelating.

De VV beslist op 13 februari 2025 over toelating.

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is bevoegd om niet-leden te benoemen als commissielid geen-lid

15) Toelichting

N.v.t.

16) Bijlagen

N.v.t.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Benoeming commissielid geen-lid
Dossiernummer	3329

De verenigde vergadering van Delfland,

Overwegende dat
De fractie Natuurterreinen heeft verzocht om de heer A.J. Reinhard te benoemen als commissielid geen-lid.

Gelet op:
Artikel 5.4 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023

Besluit:

De heer A.J. Reinhard te benoemen tot commissielid, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering namens Natuurterreinen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	3332
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 november 2024
Agendapunt	H.13
Titel	Benoeming commissielid-geen lid namens AWP

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**28 november 2024**

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Benoeming commissielid geen-lid
Versienummer	1
Dossiernummer	3332
D&H datum	N.v.t.
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Mevrouw L.M. Elshof te benoemen tot commissielid, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering namens AWP.

2) Aanleiding

AWP heeft een verzoek voor benoeming van mevrouw L.M. Elshof tot commissielid geen-lid ingediend.

3) Beoogd effect

Benoeming van mevrouw L.M. Elshof tot commissielid-geen lid van de verenigde vergadering.

4) Kernboodschap

N.v.t.

5) Historie – eerdere besluitvorming

N.v.t.

6) Regelgeving en Beleid

Op grond van artikel 5.4 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 mogen per fractie, in totaal voor alle commissies, maximaal 3 niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. In artikel 5.7 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 is de zittingsduur bepaald van de commissieleden geen-lid, te weten gelijk aan de zittingsperiode van de leden van de verenigde vergadering.

7) Financiën

Commissieleden geen-lid ontvangen 135,14 euro per bijgewoonde commissievergadering ten laste van het waterschap.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland worden na de toelating de commissieleden geen-lid vermeld.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Aan benoemde commissieleden geen-lid wordt verzocht hun geloofsbrieven te overleggen. Evenals VV-leden moeten zij voldoen aan de eisen van artikelen 31, 31b, 32, 33 en 34 van de

Waterschapswet. De geloofsbrievencommissie onderzoekt de geloofsbrieven van commissieleden geen-lid en geeft de verenigde vergadering advies over de toelating.

De VV beslist op 13 februari 2025 over toelating.

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is bevoegd om niet-leden te benoemen als commissielid geen-lid

15) Toelichting

N.v.t.

16) Bijlagen

N.v.t.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Benoeming commissielid geen-lid
Dossiernummer	3332

De verenigde vergadering van Delfland,

Overwegende dat
De AWP-fractie heeft verzocht om mevrouw L.M. Elshof te benoemen als commissielid geen-lid.

Gelet op:
Artikel 5.4 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023

Besluit:

Mevrouw L.M. Elshof te benoemen tot commissielid, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering namens AWP.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 november 2024.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris, de voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt